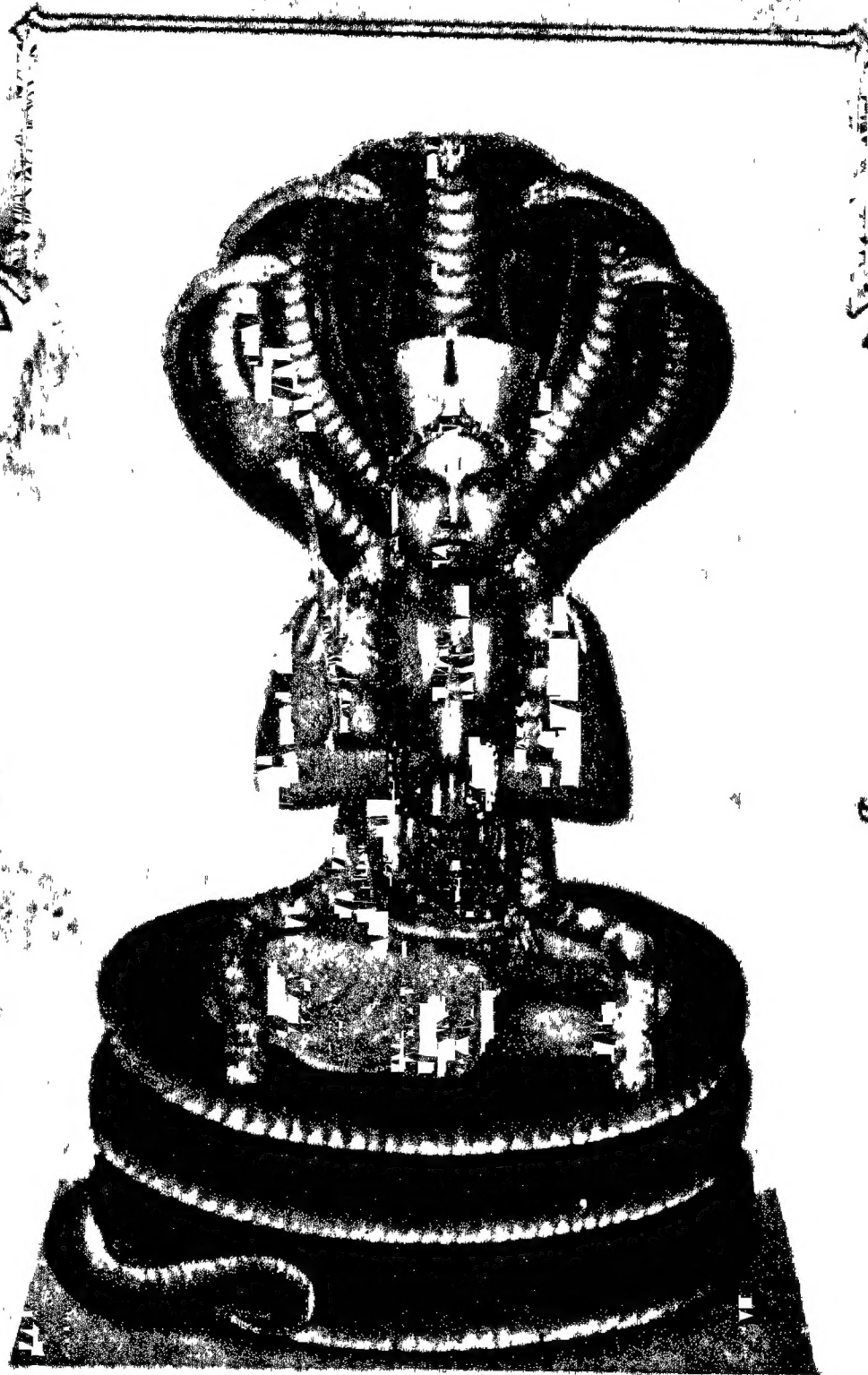

శ్రీమదేరామానుజాయ నమః.

అచార్యసూక్తిముక్తావళి.

నరబూరి - కేశవాచార్య విరచితము.

తం. దేవరాజనుధీ

వర్ణితము.

ఆనందము

మృత్యు

శ్రీరామాద్వైతము.

ఈ గ్రంథమును రచించినకవి నంబూరి కేశవాచార్యులు. ఇతనితండ్రి వేంకటకృష్ణాచార్యులు; తల్లి యలమేల్కంగమ్మ. ఇతఁడు ప్రతివాదిభయంకరాచార్యులశిష్యుఁడు. ఇక్కవి యీ గ్రంథముతుదఁ దనవృత్తాంతమును జెప్పికొనియుండుటచే నిట దానిని దెలుపుట యనావశ్యకము. మంగళగిరితోఁ జేరిననంబూరి తనివాసస్థలము.

ఇందుఁ బన్నిద్యతాశ్వాసులయు నిత్యసూరులయు నాచార్యవరులయు చరిత్రములు విశదముగా వర్ణింపఁబడియున్నవి. ఇది గురుపరంపరాప్రభావము. దివ్యసూరి చరితము, ప్రవన్నామృతము, యతీంద్రప్రవణప్రభావము మొదలైన గ్రంథములను జక్కఁగాఁ బరిశీలించి వ్రాయఁబడినదని తెలియుచున్నది. మఱియు నయ్యైవమహానీయులు చేతనోజ్జ్వలనార్థము దయాసముద్రులై యనుగ్రహించినరహస్యార్థములును సంప్రదాయవిశేషములును వైష్ణవులకు మిక్కిలి యుపాదేయములైన యితరవిషయములు పెక్కులును ప్రసక్తివచ్చినప్పుడెల్ల మృదుమధురశైలిని దేటతెల్లముగా వివరింపఁబడియున్నవి. అయ్యైవిషయములను బ్రతిపాదించునపుడు కవికిం గలపరిపూర్ణవిషయప్రవేశమును, బరికరసమృద్ధియు, వర్ణనాప్రావీణ్యమును, సధ్యవసాయసంపత్తియు, నభినివేశప్రాబల్యమును, పరిభాషావైలక్ష్యమును బట్టి చూడఁగా, నితనికిభగవద్విషయమందతిగాఢప్రవేశమును, భాష్యాదులందుఁ బూర్ణావగాహమును నుండుటదలియుటే కాక నవి యత్యంత మాచార్యురచిపరిగృహీతములై యుండుటయుఁ దేటపడుచున్నది. ఇదియేకాక యితఁడు.

‘దాసునకు మంత్రార్థం బీడు ముప్పత్తారాయరఘడియు, శ్రీభాష్యంబు మొదలుగాఁ గల సకలగ్రంథంబుల బ్రసాదించి సకలహితంబు లుపదేశించి ...

నీ, మంగళగిరియందు మంచెల్ల వేంకటే

కార్యుఁడు రామాయణాదు లొనఁగె

ఘనుఁడు కొండిన్య వేంకటనృసింహగురుండు

ద్వారకఁదిరుమల వచనభూష

ణాది రహస్యార్థ మడియేని కెఱిఁగించె

గురువరూఁ డగునెలకొండపల్లి

జియ్య రీదాసునకు భద్రశిఖరియందుఁ

గొఱతవడకుండఁ దెలిపెను గురుపరంప

రాప్రభావార్థము.

అని నాకడపటఁ జెప్పకొని యున్నాఁడు.

వినోదార్థము కేవలకథవలె నయ్యెచరితలను వర్ణించుమాత్రమునకుఁ బోక ము ముత్తువైష్ణవు లుజ్జీవించుటకై యిందుఁ దెలుపఁ గూడినన్నివిశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతము లును భగవద్భాగవతవిషయసంప్రదాయరహస్యములు, నందంద మధురమైన యోష ధమువలె, భవరోగములు వాయఁ బొందుపఱచియున్నాఁడు. ఇందొక శ్రుతికాదు; ఒకస్మృతికాదు; ఒకశాస్త్రము పురాణముగాదు; మహాత్ముబాల నారాయణ తైత్తిరీయ ఛాందోగ్య బృహదారణ్యకాదు లైనయుపనిషత్తులను వారాహబ్రహ్మాండ మార్కండేయ నృసింహ బ్రహ్మకైవర్త స్కాంద మాతస్యసాద్భనారదీయ భాగవతాదిపురాణములును, పాంచరాత్రాగమమును, మనుపరాశరయజ్ఞవల్క్యదిన్వృతులు నుబెక్కుసంహితలును భారతమును, ఇవి యవి యన నేలఁ న్వనర్భనస్థాపకములై స్వసంప్రదాయ నిరూపకము లైనసమస్తప్రమాణగ్రంథములను విశేషాకారమునఁ గ్రోడీకరించి శాస్త్రపరిచయము లేనివారికిని సుబోధముగాను నతిసునోజ్ఞముగాను స్వయంచివిశేషమకరందఝరిం దేనియలోలుకునట్లు దోచి స్వకీయాధ్యవసాయపఱిమచే స్ఫుటముగా నాటునట్లు రచించియున్నాఁడు. కాన యిది శ్రీవైష్ణవసిద్ధాంతనిష్ఠాతులగు శిష్టజనులకుంగూడఁ బఠనపాఠనశ్రవణశ్రావణాదులకు మిక్కిలి యుర్హమనిచెప్ప నొప్పియున్నది.

పాఠకులకు స్థూలదృష్టికి దీనిపస్తువైలక్ష్యము గొంత తెలియుటకై స్థాలీ పులాకన్యాయమున నిందలివిషయములు గొన్ని తెలుపందగియున్నవి. ఇందుఁ జక్రాంకనస్వరూపము, దానిప్రామాణ్యము, భక్తివిరక్తిస్వరూపము, శిష్యలక్షణము, ముముక్షు ప్రాణోత్క్రమణపరమప్రాప్తివైభవము, భాగవతిలక్షణము, భాగవతాపచారిశ్రౌత్య ప్రదర్శనము, బ్రహ్మమేధ సంస్కారస్వరూపము, శ్రీపాదతీర్థమాహాత్మ్యప్రకటనము, తదీయారాధనాతిశయము, పంచమహాయజ్ఞస్వరూపము, తిరునారాధనక్రమము, దేవతాంతరభజననిషేధము, దుష్టవస్తు స్వీకారదోషభూయస్త్యము, నదాచార్య పరిగ్రహప్రాబల్యము, ఆచార్యకైంకర్యాతిశయము, పరతిత్వనిర్ణయము, పాషండస్వరూపనిరూపణము, శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిధారణవిషయప్రమాణోపన్యాసము, రుద్రాక్షీతిర్యక్పండ్ర ధారణఖండనము, నిర్దేతుకజాయమాన భగవత్కృతాక్షవ్యతిరిక్త పుణ్యాతిశయనిషేధము మొదలైనవిశిష్టవిషయములును; జీవేశ్వరభేదము నారాయణపారమ్యము మొదలైన దర్శనప్రక్రియలును; మృదుమధురగంభీరార్థ పూరితములైన యాశ్వారాచార్యుల శ్రీసూక్తులతో మొల్లముగా మిక్కిలియుల్లాసము గొలుపునట్లు గలిపియున్నాఁడు. మఱియు శరభగూపి యగురుద్రునిచే నరసింహదేవునికిఁ బరాజయము కలిగెననుటకు ఖండనమును శ్రీనారాయణుఁడు పరాత్పరుఁడై యుండియు నెల్లవారు నద్దేవు నర్పించుకుండుటఁ గారణములును, ఏకాదశీ జయంతీ నిర్ణయమును ధనుర్మాసపూజా విధానాదులును గూర్చియనేక ప్రమాణోదా

హరణపూర్వకముగాను నతివిస్తరముగాను గావించిన యుపన్యాసమాలనదృశములు.

ఈ గ్రంథము పూర్వభాగము మధ్యభాగము ఉత్తరభాగములు అని మూడు భాగములుగా విభజింపఁబడియున్నది. పూర్వభాగము ఆఱుఉల్లాసములుగాను మధ్యభాగము పండ్రెండుల్లాసములుగాను ఉత్తరభాగము ఆఱుల్లాసములుగాను సంతర్విభాగముగలిగి యున్నవి. ఇందు శ్రీరామానుజులవారి దివ్యచరితము పూర్వభాగమందలి యయిదవయల్లాసము మొదలుగా మధ్యభాగము క్కడవఱకును నావరించి గ్రంథమునం దాదాపుగా నర్థభాగమగుచున్నది. ఇందు రామానుజాచార్యుల దివ్యవిగ్రహనర్ణనములును కల్యాణగుణ వివరణములును ఢిల్లీ యాత్రాదిచర్యలును మనోజ్ఞమైన మృదుశైలిని మిక్కిలి రసవంతముగా రచింపఁబడియున్నది. నుణవాళమహామునులయు వేదాంతదేశికులయు వైభవములును గ్రంథాంతమున స్వపరమాచార్యులైన ప్రతివాదిభయంకరం అణ్ణంగారివైభవమును సవిస్తరముగా వర్ణితమై యున్నవి.

ఇది శ్రీరామానుజులవారి కే యంకితము ఇది తఱచుగా సీసపద్యములచేతను వచనములచేతను నిర్ణితము. అందందు నితరవృత్తములును గనుపట్టుచున్నవికాని యవి స్వల్పము. ఉత్తరభాగమునఁ గొన్నినృత్తశేషములు చూపట్టుచున్నవి: సీసపుగీతములం దొక్కొక్కటను నాలవసాదమున 'వాదిభీకరగురుఁడనె మోదమలర' నని యీ గ్రంథమును స్వాచార్యన క్తృకముగా నిబంధించియున్నాఁడు. ఇది యీశవియే 'అట్టిపరవాది భీకరగురుం డీదాసచేతనుని నొకనిమిత్తంబుగాఁ జేసికొని యస్తదీయజిహ్వగ్రసింహాసనాసీనుఁడై యానతిచ్చిన యీయాచార్యసూక్తినికావళికి' న క్త శ్రీవాదిభీకరగురుండనియు, గృతినాయకుం డెంబెరుమానారనియుఁ బ్రతిసాద్యంబు శ్రీశతకోపపరకాలనాథయామునయతీంద్రాదిపుర్రాచార్య మాహాత్మ్యం బనియుఁ దలంచి నిమిత్తభూతుండు నగునాగొరాత్మ్యంబు దలంపక మహీతలంబున శ్రీమహాభాగవతు లందఱిప్రబంధంబు పరిగ్రహించి సానుపరాధచేతనుం డగునాసాహసంబోర్చి నన్ననుగ్రహింపవలయు'నని చెప్పకొనియున్నాఁడు. దీనం జేసి యితనికాచార్యవిషయమునం గలరుచ్చనుగృహీతపారతంత్ర్యప్రకర్షమును శ్రీభాష్యకారులయందుఁ గలవృణాధ్యనసాదు పూర్వక శేషత్వ వైభవమును వేనోళ్లఁ జాటి నట్లయినవి.

ఇందుఁ గొన్నిలాక్షణికదోషములు గలవు. కాని ప్రతిపాద్యవిషయమునకుఁ గలవైలక్ష్యముబట్టియు, నుజ్జీవకములైన తక్కినవిశేషములంబట్టియు నాదోషములంతగా నాదృశీయములుగావు. ఇట్టిమహనీయగ్రంథము మిక్కిలి పాఠదుష్టమై లోపలివిషయము లనేకులు దురూహములుగాను నుండుటఁజూచి పెక్కుప్రతులందెప్పించి మిక్కిలిప్రయాసమునకు వెనుదీయక విశేషవ్యయమున మంచిమూద్రణముఁ గూర్చి సమంజసముగాను సకలశిష్టజనాంగీకారపాత్రముగాను ప్రకటింపఁబడినది. దీని నందఱును గొని యూనందింతురుగాక.

ఉ పో ధా త ము.

నే నీ గ్రంథమును బరిశోధించునపుడు ఋక్-పట్టణము - కృష్ణరామాను
జయ్య యనునతఁడు నాకుఁ జాలఁ దోడ్పడినందులకు నే నతనియెడఁ గృతజ్ఞుఁడనై
యున్నవాఁడను. ఇందుఁ బ్రచూదవశమునఁ బడినతప్పలఁ దెలువ నెల్లరును
బ్రాఢితులు.

టి. దే.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

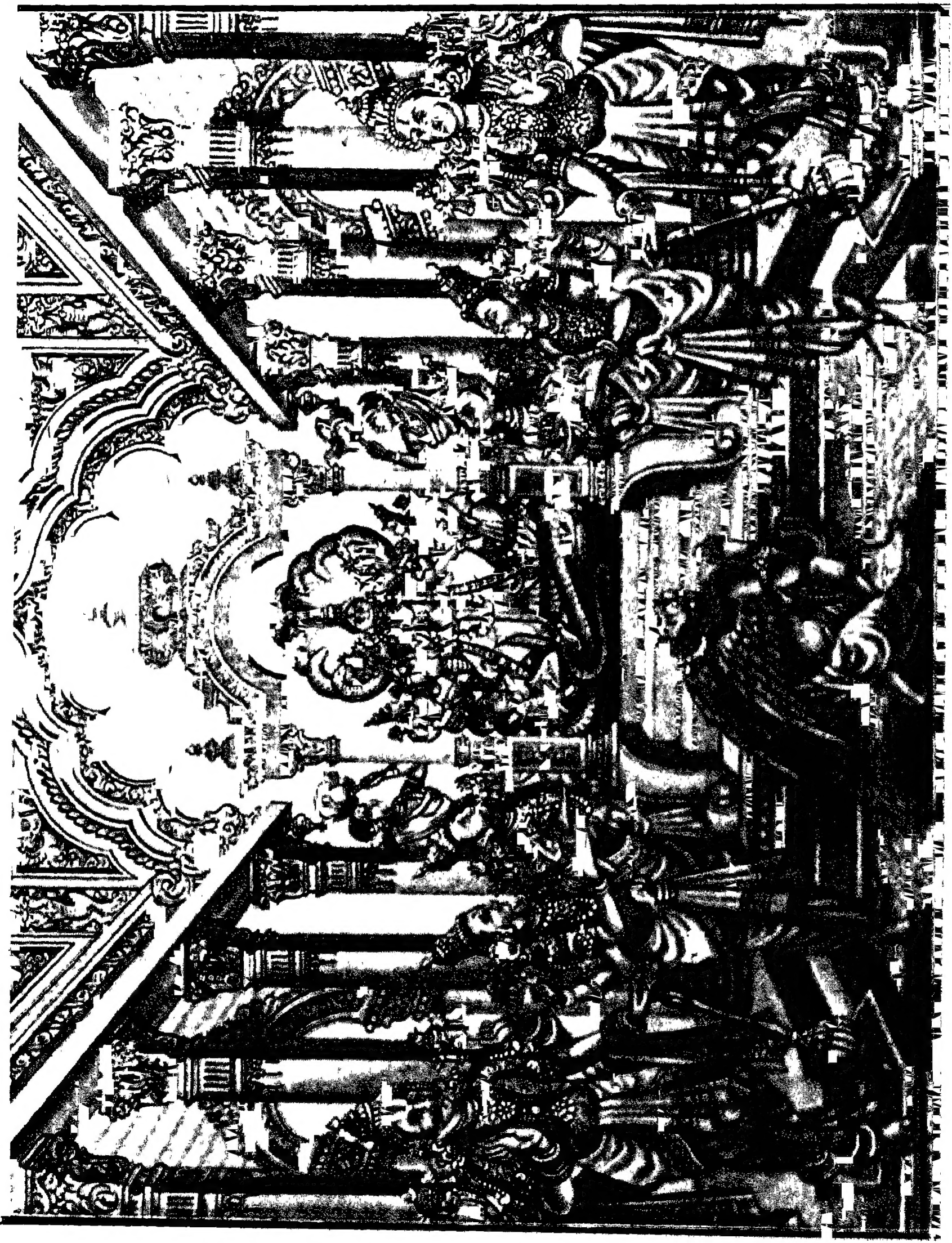
పాయగైపూదప్పేయాత్వారుల ప్రభావము.	3
భక్తి సారులనంబడు తిరుమణికైయాత్వార్ల ప్రభావము.	4
కులశేఖరాత్వారుల వైభవము.	14
పెరియాత్వారుల వైభవము.	18
కూడిక్కొడు తనాచ్చియారు వైభవము.	21
తొండరడిప్పొడియాత్వారుల వైభవము	24
తిరుప్పొణియాత్వారుల వైభవము.	44
తిరుమంగైయాత్వారుల వైభవము.	46
నమ్మాత్వారుల వైభవము.	62
శ్రీమన్నాథయ్యుల వైభవము.	68
ఉయ్యక్కొండారనంబడు శ్రీపుండరీకాక్షుల వైభవము....	79
ఆశనందారుల వైభవము.	81
యామునాచార్యులు కురుహానిలప్పనికడ కరుగుట.	88
శ్రీరామానుజాచార్యుల అవతారము.	92
శ్రీరామానుజులు విద్యాభ్యాసమునకై యాదవునికడ కరుగుట.	93
తిరుమలనందికిఁ వితామహాపితామహానామములు గలుగుట.	98
పరిత్తిక్కొల్లెనాచ్చియారు వైభవము.	107
శ్రీవైష్ణవుల లక్షణము.	121
కూరేకదాశరథులకుఁ జరమోపదేశము.	122
జలజంతుమోక్షప్రదానము.	123
శ్రీరంగామృతకవీందుఁడను తిరువరంగల్లయదనారి చరిత్రము.	123
శ్రీవికంతజన్మనిమిత్తము.	127
అత్తురాయప్పగారి వైభవము.	131
గోళ్ళిపురిపూర్ణపత్నిపుత్రవైభవము.	134
ఆశనందారులు కాంచీపురియందు ఉడయవర్ణముగాంచుట.	141
ఉడయవరులు బ్రహ్మరక్షస్సును వోలుట.	142

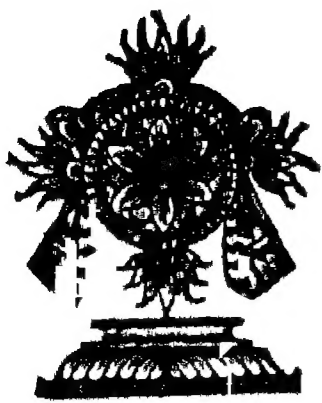
విషయ సూచిక.

ఉడయవరులు శ్రీరంగమున కైంకర్యమునకు పూనుకొనుట; తిరుక్కోట్టియూరినంబియొద్దకు మం	
త్రార్థములను కైకొనుటకై పోవుట.	148
ఉడయవరులు దిగ్విజయము చేయుటకై యరుగుట.	169
చోళభూపతి“శివాత్పరతరంనాన్తి”అని రామానుజులవారియొద్దకువచ్చినిశ్చయింపభటులనుపంపుట. 213	
కూరత్తాత్త్వారులు రామానుజులవారికామాయదండములగుధరించిచోళభూపతియొద్దకు వేంచేయుట 214	
ఉడయవరులు తొండనూరు చేరుట.	223
విఠ్ఠలదేవరాయుడు తనపత్నితో ఉడయవరులను ఆశ్రయించుట.	226
విఠ్ఠలదేవరాయనిపుత్రునియందావేశించినగ్రహము రామానుజులవారిశ్రీపాదతీర్థములన పోగిపోవుట. 226	
తొండనూరునందు రామానుజులవారు క్షుపణులగు వాదమునందు వేయిశలలచే జయించుట.	228
యతిరాజులవారిస్వప్నమున తిరునారాయణస్వామి కనిపించి తన్నునుద్ధరింపుమని చెప్పట.	238
తిరునారాయణస్వామిని యాదవాద్రియందు పుట్టినా కాంచుట; విష్ణువర్ధనుడను రాజునకు చూపుట.	232
రామప్రియుండను ఉత్సవబేరము ఢిల్లీకునియొద్దనున్నట్లు తిరునారాయణస్వామి ఉడయవరులకు స్వప్నముఖమున తెలిపి వారిని వేంచేసికొని రమ్మని ఆజ్ఞ యిచ్చుట.	234
రామానుజులవారు ఢిల్లీకునికడకు నైన్యముతో పోవుట.	239
ఢిల్లీకుడు యతిసార్వభౌములనైన్యమునుజూచి సభగూర్చి సభ్యులతో యోజించుట.	242
ఢిల్లీకుడు యతీశ్వరులనమీపమునకు పండితభగవంతురాయలఁ బంపుట.	246
ఉడయవరులు ఢిల్లీకునికడకు వేంచేయుట.	248
ఉడయవరులు చెఱసాలయందు రామప్రియులను కానక చింతతో నిదురించుట;స్వప్నమునందు శాను అంతఃపురమున సుల్తానుపుత్రియొద్ద హింసతూలికాశల్పమం దున్నట్లు చెప్పట....	250
ఉడయవరులయొద్దకు రామప్రియులువచ్చి కుడితోడ్పై అధివసించుట; యతిరాజులవారు సంపత్కుమారుడని కొఁగిలించుకొనుట.	254
రామప్రియుల నిడఁబాసినసుల్తానుపుత్రి మదనార్ధితయై తనచెలితో వ్యసనపడుట.	255
ఉడయవరులను సంపత్కుమారుడు సుల్తానుపుత్రిని తనకడకు తెచ్చుని చెప్పట.	259
ఉడయవరులు ఢిల్లీకుని కుమారితను తనసంపత్కుమారునకు నిచ్చునిచెప్పట.	260
ఢిల్లీకుడు సంత్కుమారునకు దనకుఁతునిచ్చి పెండ్లిచేయుట.	26
సంపత్కుమారులు తనపడఁతితో యాదవాద్రికి వేంచేయుట.	263
ఉడయవరులు తిరునారాయణపురమునుండి శ్రీరంగమునకు వేంచేయుట.	275
ఉడయవరులు తమ్ము నాశ్రయించినవారలకు హితోపదేశములను చేయుట.	298
ఉడయవరులు తిరుమేను వీడి వైకుంఠభామము చేరుట....	300
ఎంబారుల వైభవము.	304
శ్రీపరాశరభట్టరువారిప్రభావము.	306
భట్టరు వేదాంతిని జయించుట.	312
వేదాంతి శ్రీరంగమున భట్టరువాతీసమీపమునకు వచ్చుట.	317
శ్రీపరాశరభట్టరు శ్రీవైకుంఠమునకరుగుట.	328
శంభియ్యరుప్రభావము.	331

వీ ష య మా చి క.

నందిళ్ల గారి వై భవము.	333
పెరియవాచ్చాంబిళ్లై వై భవము. ..	359
నై నారాచ్చాంబిళ్ళవడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళలవై భవము. ...	362
అట్టగియమణవాళప్పెరుమాళ్ నయనారుల ప్రభావము. ...	364
పిళ్ళలోకాచార్యుల వై భవము. ...	366
మణవాళమహామునుల వై భవము ...	376
కురుకాపురిసూరులు మణవాళమామునులకుటీరమును దహింపఁ బూనుట. ...	393
కురుకాపురియధీశునకు శైవవైష్ణవవిషయోపన్యాసము చేయుట. ...	394
చక్ర ధారణాది విషయమైన శ్రుతిప్రమాణములు. ...	436
ఇరుంబియప్పా మణవాళమహామునుల నాశ్రయించుట. ...	439
శ్రీరంగ నాథుఁడు “శ్రీకైలే” త్యాది తనియును మణవాళమహామునులకు ఎదుటవచ్చి విన్నవించుట. 442	
శ్రీమణవాళమహామునులు తిరునాడలంకరించుట. ...	464
శ్రీవేదాంతాచార్యులవారివై భవము. ...	490
నయనారు గోకుల వై భవము. ...	515
నీకాదశీనిర్ణయము. ...	528
జయంతీనిర్ణయము ...	533
ఆచార్యజన్మనక్షత్రనిర్ణయము. ...	534
ధనుర్నాసహరిషాశావిధానము. ...	534
మణవాళమహామునులు రామానుజాపరావతారంగుని విరూపించుట. ...	537
వాదిభీకరగురునిభాగవతభక్తి. ...	537
నీరిద్ద్రంభకర్తయగు నంబూరి శేకవాచార్యులవృత్తాంతము. ...	539

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్య సూక్తి ముక్తావళి

పూర్వభాగము.

ప్రథమాష్టానము.

మద్భూతపురీష కేశవనివేరశీభూతహృత్పద్మని
ష్కామావేశ పరాశరాదికమునీరశశ్రేష్ఠవాగ్వంశని
స్సీమప్రాభవరంగరాజపదసురస్థేమప్రకాశా యతీ
శా మాణిక్యమయశ్రిదండకరదేశశా కేశవార్యాత్మజా.

1

వ. అనధరింపుము.

2

నీ. శ్రీదేవి యుగమునఁ గ జెన్నొందభూనీశ, లిరుగెలంకులఁ దన గింపు సలుప యెడు
నహమన్న మహమన్న రమనుచుసూరులుగొల్వఁ, బరమపదమునందుఁ, బరమగురుఁ
నారాయణుఁడు ముందు గ పేరొలగంబుండి, మంత్రరత్నం బగ్రరమహిషి కొసఁగ
ద్వయ మది సిరియు విశిష్ట క్షేనులకు నిచ్చె, నమ్మంత్ర మతఁడు శరణారి కొసఁగ
తే. నమ్మహాత్మునిచరితామృతాభియందుఁ, జిత్తమా నీవు నోలాడి గ చెంది సుఖము
పదుగురాద్యులఁ దలఁపుమీరభ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
న. శ్రీదేవీనాయకుండును శ్రీవైకుంఠనికేతనుండును శ్రీమదనంతగరుడవిష్వక్సేనాది
నిత్యసూరిపరివన్ని షేవ్యమానుండును నవాప్తసమస్తకాముండును ననంతకల్యా
ణగుణపరిపూర్ణుండును నగుసర్వేశ్వరుండు సకలజగద్ధితానుశాసనప్రవృత్తంబు
లగునిఖిలనిగమాంతసహస్రంబులచేఁ బ్రతిపాదితం బయి యత్యర్కానలదీప్తం
బయి స్వయంప్రకాశం బై దేవదానవాదినర్వప్రాణిదుష్ప్రేక్షం బయి నానా
విధోద్యానసహస్రసంపన్నం బయి నిర్మలోదకపద్మనీశతసహస్రవిభ్రాజితం బయి
నిరయప్రాయస్వేతరసమస్తలోకోత్కృష్టం బయి కాలపరిపాకదూరం బయి సా
వరణానంతబ్రహ్మాండకోశబహిర్భూతం బై పరమ్యోమశబ్దాభిధేయం బై త్రిపా
ద్విభూతినంజితం బై యపునరావృత్తిలక్షణం బగుపరమపదంబునందు దివ్యరత్న
మయవప్రప్రాకారగోపురసాధప్రాసాదవిమానశతసహస్రవిరాజితం బయి మణి

తోరణవిచిత్రధ్వజపతాకాంచితం బయి వై శ్వానరకోటివిరాజమానగృహపక్షి
 విరాజితం బగునిత్యనిరవద్యనిరతిశయశ్రీనై కుంతపురంబునందు దిన్యరత్నమయ
 స్తంభసాహస్రగుంభితం బయి హిరణ్మయం బగుతిరుమామణిమంటపంబునందుఁ
 గోటిసూర్యప్రతీకాశప్రభామండలమండితులును బూర్ణచంద్రాయుతాదిప్రస
 న్నదివ్యమంగళవిగ్రహవిశిష్టులును సంసారబంధవిముక్తులు నగుననంతాసంఖ్యా
 తము కృతులులచే విరాజమానం బగుసభామండలమధ్యంబునందు శేషశా
 సహస్రదివ్యరత్నవిరాజమానకిరీటాదినూపురాంతసమస్తదివ్యభూషణభూషితిదివ్య
 మంగళవిగ్రహవిశిష్టం డై యనంతభోగిదివ్యసింహాసనాసీనుం డై శ్రీభూషీ
 శాదిదేవీసహస్రపరివృతుం డయి యష్టానరక్షోవ్యసనశంఖచక్రగదాశాస్త్రానంద
 కాదిదివ్యాయుధశతసహస్రపరిసేవ్యమానుం డై ననారాయణుండనంతగరుడవిష్వ
 క్సేనాదులట్లు సంసారముక్తులచందంబున సంసారిచేతనులు నన్ననుభవించి య
 నుభవజనితప్రీతికారితాశేషావస్థాచితాశేష శేషతై కరతిరూపనిత్యనిరవద్యనిరతిశ
 యానందరూపమత్కైంకర్యమహాసంపద లభించి నుఖించుటకుం బ్రాప్తి గలిగి
 యుండ నిష్కహాసంపద్విరహితు లయి యుండిరి గదా యని మిగులవ్యాకులితాంతః
 కరణం డై స్వకైంకర్యోపయుక్తంబుగా వారలకుం గరణ శేఖరప్రదానం బొ
 నర్చిన వారును నదీతరణార్థం బొసంగినప్లవంబుఁ గైకొని యద్దరిం జెంద లేక ప్రవా
 హవేగంబున సముద్రంబునం బడినబడులగతి నక్కరణ శేఖరంబులు విషయప్రస
 ణంబులుగా నొనర్చి కర్తప్రవాహారయంబున జన్మజలధిం బడి చెడి తన్నం జెం
 ద లేక యున్నంత శాసనాచ్ఛాస్త్ర మ్మనెడుక్రమంబున వేదరూపశాస్త్రం బొసం
 గిన నంద ప్రతిపత్తివిప్రతిపత్తివ్యభావప్రతిపత్తిరూపాజ్ఞానపరీతదిత్తు లై ప్రా
 మాణ్యం బంగీకరింపక సమర్థుండను స్రక్చందనవనితాదనకలభోగంబులు గల
 వాఁడను గృతకృత్యుండను బలవంతుండను సకలనుఖంబులు గలవాఁడ నాధ్యుం
 డ నాభిజాత్యంబు గలవాఁడ నాతో సమానుం డవ్వండు గలఁ డని స్వస్వార్థంత్ర్య
 రూపాత్మాపహారమహాపాపం బొనర్చి యనాదికర్త వాసనాదోషదూషితాంతఃకర
 ణం లయి యవిధేయప్రవృత్తులై యుండం జూచి పరమకారుణికుం డగుభగవం
 తుం దుర్వియందు రామకృష్ణాద్యవతారంబు లొనర్ప నాసంసారిచేతను లానుర
 భావంబునఁ బ్రతిపత్తి సలుప కధోగతి కభిముఖు లయి యుండం గనుంగొని
 నారాయణుండు శ్రీవత్సకౌస్తుభవై జయంతీవనమాలాపంచాయుధానంతగరుడ
 విష్వక్సేనాదినిత్యసూరులం జూచి మీర లేగి భూమండలంబున ద్రవిడభూభాగం
 బునఁ గావేరీతీరంబునఁ దామ్రపర్ణితటంబున వేగవతీకూలంబున బాహుదాన
 మీపంబునం దభిమతవర్ణంబులం దవతరించి నర్వచేతనోద్ధారణంబుఁ జేయుం
 డని నియోగింప వార లేతెంచి భగవదాజ్ఞ శిరసా వహించి సరోభూతమహాదా
 హ్వయాదిదివ్యనామంబుల నాభ్యారు లయి యవతరించి సర్వాధికారంబుగా

ద్రవిడవేదంబుల సాంగోపాంగంబులుగా సర్వలోకోపకారార్థంబుగా వార లొ
నర్చిరి. ఆక్రమం బెట్టి దనిన వివరించెద నని యానతిచ్చి మఱియు వాదిభీకరగురుం
డి ట్లనియె.

—●— పాయ్గై పూద ప్పేయాత్వారుల ప్రభావము. —●—

పాయ్గై -త.—శ్లో॥ కాఞ్ఞాఞ్ఞం సరసి హేమాబ్జే జాతం కాసారయోగినమ్ |
కలయే య శ్శ్రియః పత్యురరవిన్ద మకల్పయత్ ||

పూద-త.—శ్లో॥ మల్లాపురవరాధీశం మాధవీకుసుమోద్భవమ్ |
భూతం నమామి యో విష్ణో ర్జ్ఞానదీప మకల్పయత్ ||

పేయా-త.—శ్లో॥ తులాశశభిషగ్జాతం మయూరపురికై రవాత్ |
మహాన్తం మహాదాఖ్యానం వందే శ్రీనన్దకాంశకమ్ ||
పద్మారమణాదాబ్జప్రేమభ్రాన్త్యా మనోజ్ఞయా |
భ్రాన్తయోగీభివిఖ్యాతం మునిం వందే గుణామ్బుధిమ్ ||

సీ. ముందు వేల్పుల పెద్దరముద మొప్ప నెచ్చోట, హయమేధ మొనరించి శ హరినిఁగాంచె
సత్యవ్రతక్షేత్ర సంజ్ఞ నేపురి చెందె, సకలపాపము లెందు శ సమసించనునొ
యట్టి కాంచీపురినతిపావనం బైన, యొక సరోవరమున శ వికచ హేమ
సరసిజమునఁ బొంచరజన్యాంశమునఁ దులూ, శ్రవణమునందుఁ గాసారయోగి
తే. యవతరించెను జ్ఞానభక్త్యాదిజలధి, తనకు దాన్యము నల్పుచేతనుల కెల్లఁ
బరమహితము లొనర్చునీధరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ముం దభిరీరమునందుఁ దులూశ్రవి, ష్ఠాతారయం దతిశచారుమల్ల
పురియందు మాధవీపుష్పమువలనను, గౌమోదకీమూర్తి శునుఁడు భూత
యోగీంద్రుఁ డుదయించెనుర్వి న ట్లనెల, శతభిషగాఖ్యానశ్రుత్రమందు
నలమయూరపురంబుననం దొక్కసరసిలో, వర్షకై రవప్రసవంబువలన
తే. నతులనందకమూర్తి యై శ యవతరించి, భ్రాంతుఁడని తన్నుజను లనఁ బరమభక్తి
దివ్యమహాదాఖ్యయోగి వరధిలై ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 6

సీ. ఇట్లయోనిజులుగానెలఁ బుష్పములయందు, దివ్యాంశములఁ బుట్టి శ తేజరిలిరి
భగవదనుగ్రహాశ్రప్తదివ్యజ్ఞాన, భక్తివైరాగ్యసంపత్తి గలిగి
స్వస్వరూపజ్ఞానసంపన్ను లై యొక్క రొకరి నెఱుంగక శ యుర్వియందుఁ
బవలున్న చోటను శ బహువాసరము లుండ, రాదని గ్రామైకశరాత్మ లగుచు
తే. సంచరించుచు మువ్వరారస త్వనిధులు, కూడి రొకరాతిరిని దిరుకోవలూరఁ
జన్న దై నట్టియొక సంచరీతిన్న ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 7

సీ. మొదట సరోయోగీముద మొప్పఁ జనుడెంచి, యాతిన్నవై నున్నరయంత భూత
యోగీంద్రుఁ డే తెంచియొంటి నీరేయి మీ, రిచ్చోటఁ బండితి శ రెవ్వ రనిన

- హరిసేవకులము మేళమయ్య మీరెవ్వరో, యని సరోయోగీంద్రుడతనికనిన
హరిదాసదాసుడనని సరోయోగికి, బుడమి జాగిలి మ్రొక్కే శ్రీ భూతయోగి
తే. మ్రొక్కేదాసోస్తియనిసరోశ్రమునియుమగిడి, దాస్యధర్మముమున్నిడితమ్ముఁ దెలుపు
కొనిరి వా రూరుపేరేమిగొనక యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 8
- సీ. ఇచ్చట నీదాసుకించుక గల్గునా, చోటని శ్రీభూతశ్రుతి యడుగ
నొకరికి శయనింపరనుచిత మిర్వురకుఁ గూ, ర్చుండఁ జోటిక్కడ శ్రీ నుండు ననుచు
నాసరోముని పల్కిరయతనితోఁ గూర్చుండ, వచ్చె మహాయోగిశ్రవణుఁ డచటికి
నంత మీరెవరనిరయడుగ వారి కతఁడు, విష్ణుదాసుడ నని శ్రీ విన్నవింప
తే. వారు సేవించి రాబ్రహ్మశ్రవాది నతఁడు, మగిడి సేవించె వారి నాశమాష్కిఁ గలిసి
య్యగ్గుపై నిల్చియుండి రశయ్యార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆతిరుక్కోవలూశ్రాయనా రాశ్రిత, వత్సలుం డేతెంచి శ్రీ వారినడుము
జొచ్చి కన్పడక తీర్తురుచిరాంగములతో. నొరపిడి పడుచుండ శ్రీ నెఱిగి వార
లుంటిమి మువ్వరశ్రమెరు లెవ్వ రిచటలే, రీవిత యేమొకో శ్రీ యెఱుంగ నేర
మని తలంచిన వారి శ్రీ కప్రాకృతాద్భుత, దివ్యమంగళమూర్తి శ్రీ దేవదేవుఁ
తే. డక్షిపదగోచరుం డైన శ్రీ నతనిఁజూచి, ప్రణాతు లొనరించి యామహాశ్రభాగవతులు
భూరివేదాంతసూక్తులఁబొగడి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 10
- వ. ఇట్లు సన్నతించి లోకోపకారార్థంబుగా 'నయ్యందగళియా' అనియు 'అన్నద
గళియా' అనియు 'తిరుక్కండేశ పోమేని కండేశ' అనియు నుపక్రిమించి
సర్వాధికారంబు లగుమూఁడుప్రబంధంబు లానతిచ్చి మువ్వ రమ్మహత్తు లిట్లు
లోకానుగ్రహం బొనరించి రంత.

11

—◆◆◆భక్తిసారులనంబగుతిరుమఱ్ఱై యాత్వార్లప్రభావము.◆◆◆

తిరుమఱ్ఱై శై. త. శ్లో॥ పచ్చిత భక్తిమయదివ్యవిగ్రహం భక్తిమత్సుజనభూర్యనుగ్రహమ్।
పాపచేతనమనోతిదుర్గ్రహం భక్తిసారమునిమా శ్రయేన్వహమ్॥
మఖాయాం మకరేజాతం చక్రాంశం భార్గవౌద్భవమ్।
మహీసారపురాధీశం భక్తిసార మహం భజే॥

- సీ. పాలవెల్లిని దొల్లి శ్రీఘణరాజతల్పము, విడనాడి యేతెంచి శ్రీ విష్ణుఁ దుర్వి
మధురలో వసుదేవశ్రమహిషియం దుదయించి, బృందావనమునందు శ్రీ నందనతికి
నందనుఁ డై కృష్ణనామధేయముఁ దాల్చి, నకలజనప్రీతి శ్రీ నల్పినట్లు
చక్రరాజాకమునిశ్రీసతికి మహీసార, పురమునం దుదయించి శ్రీ మఱియు నొక్క
తే. భాగ్యవతి పెంప వర్ధిల్లి శ్రీ భక్తిసార, దివ్యనామము ధరియించి శ్రీ తేజరిల్లి
నకలచేతనసంరక్ష శ్రీ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 12
- సీ. సప్తర్షు లేతెంచి శ్రీ సరసిజాననుఁ గాంచి, సన్నతు లొనరించి శ్రీ సంస్తుతించి
భూమండలమునందు శ్రీ భూరిపుణ్యక్షేత్ర, మన్నన్ని వాసార్హ శ్రీ మానతిమ్మ

- యనుచుఁ ద న్నడిగిన శ నబ్జయోని విదేహ, వన మొక చెంతను శ వసుధ యంత
నొక చెంతఁ దక్కెడ శ నుంచి తూపించిన, వసుధకంటె విదేహవనము హెచ్చు
తే. నాఁటనుండి విదేహవనంబు ధాత్రి, శ్రీమహీసారపురసంజ్ఞఁ శ జెందె నంత
నచట నుండిరి సప్తమశహర్షు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 13
- సీ. సప్తర్షు లామహీసారమహాక్షేత్ర, వాసులై తపమొంద శ వారియందు
భార్గవముని ధర్మశపత్నితో నచ్చట, శౌరి కర్పితముగ శ సత్రయాగ
మనుదీర్ఘ సత్రమునతిభక్తి నెఱవేర్చఁ, దధర్మ పత్ని సౌదర్శనాంశ
కలితగర్భముఁ దాల్చి నెలలేగఁ బదునొండు, మఖతారకను బుష్కరమాసమునను
తే. బిండ ముల్బావృతము గని శ బెదరి వగచి, ప్రేపపాదరింటినడుమను శ బెట్టి వచ్చి
భర్తృశుశ్రావణముఁ జేసె శ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పుడమి బాలునకును శ బూలపాన్పట్లగు, సిరి దారకునిఁ దల్లిశకరణిఁ బ్రోచు
నమ్మహీసారపురరాధీశుఁ డగుహరి, వచ్చి బాలునిఁ జూచి శ మెచ్చి కృపను
దనకటాక్షౌమృతశధారలచేఁ దన్ని, తుత్విపాసల మాన్పి శ శుద్ధసత్త్వ
దివ్యమంగళమూర్తి శ భవ్యాపహతపాప్త, తాదినద్గుణభూషణాయుధాదు
తే. లన్నియును జూపఁ గనుఁగొని శ యర్భకుండు, సాంద్రతరనిర్మలజ్ఞానశజలధి యయ్యె
నంత నంతర్నిత్యుం డయ్యె శ హరియు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శ్రీహరివలనివిశ్లేష మోర్వఁగలేక, కటకట శిశు వేడ్చె శ గాననమున
నంతటఁ దిరువాళశరనుధీరుఁడొకఁడు కా, నను ప్రేపడువ్వల శ నఱకుచుండి
యాశోదనము విని శ యాపులతో వచ్చి, పొదరింటిలోపలఁ శ బొరలుచున్న
పంచశక్తిమయాంగుఁ శ బరమదయాపాంగు, నుఖసంగు నబ్బాలుఁ శ జూచి పొంగి
తే. యెత్తుకొని వేగ దనయింటి శ కేఁగి యతనిఁ, బంకజచ్చొల్లియారను శ భార్య య
నంచితంబుగ నాసాధ్వి శ పెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మత్పుత్రుఁ డని యభిరమానించినంత నా, సతికి వంధ్యకుఁ బాలుశచనుల నూరె
నాపాలు గుడువక శ యసియాడ కేడ్వక, హరిసద్గుణామృతం శ బనుభవించి
ప్రతిపదిందునిభంగిఁ శ బ్రబలునాబాలునిఁ, బ్రవయశ్చతుర్థదంశపతులు చూచి
గోక్షీరములు కాఁచి శ కొనివచ్చి ప్రార్థింప, నర్భకుం డవి గొని శ యారగించె
తే. గొన్నిదినములు పా లట్లు శ గ్రోలి యంత, క్షీరదాలిల కొక మేలు శ సేయఁ దలఁచి
బాలకుఁడు వారి కిట్లనిశపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. భక్తి మీ కిట్లు మాశపాలఁ గల్గుటఁ జేసి, మేము పానము సేయ శ మిగిలినట్టి
పా లిదిగొనిపోయి శ భక్తితోఁ ద్రావినఁ, గొడుగు మీ కగునని శ గురుఁడు వల్క
నావృద్ధదంపతు శ లట్లానచ్చెదమని, పలికింటి కేఁగి యాశపాలఁ గ్రోలి
యభినవయావనుశలతినుందరాకృతు, లతిసుకుమారు లై శ రతులఁ జేలఁ
తే. గ్రమముగానాలతాంగికి శ గర్భ మయ్యె, నెలలు నిండారఁ గనియె నాశనెలఁత నుతుని

జ్ఞానభక్తివిరక్త్యాదిశీజలధి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద ములగ. 18

వ. అంత నక్కుమారునకుఁ బండ్రెండవదినంబునందుఁ దల్లిదండ్రులు కణిక్కుణ్ణ గని
తిరునామంబు గావించి వర్ధమానచంద్రునిం బోలి దిసక్రమంబుగా వర్ధిల్లుచున్న
యబ్బొలకునకు సకలవిద్య లధికరింపం జేసి నుఖించుచుండి రంత భార్గవాన్వయ
సంభూతుం డగుభక్తిసారగురుండు పాలకపితృగృహంబున నిర్మిబంధననిరసధిక
భగవద్దయామృతాస్వాదపరిబృంహితసకలావయవుం డై యన్నపానాద్యపేక్ష లేక
వర్ధిల్లుచు సప్తహాయనంబులు గడపి యామీఁద ఋషిపుత్రుండు గావున భగవ
దనుభవప్రాప్తయమనియమాసన ప్రాణాయామప్రత్యాహారధ్యానధారణసమాధి
రూపాష్టాంగయోగసంపన్నుం డై యయ్యోగంబునకు జగజ్జన్మాదికారణత్వలక్షణ
లక్షితం బగుపరబ్రహ్మంబునకుఁ బ్రతిపాదకంబులుగా భ్రాంతిచిత్తులకుఁ దోఁపం
బడు శాశ్వోలూకాక్షపాదక్షపణక పిలపతంజలినమ్మతఁబు లగుగౌహ్యసమయంబు
లందును శైవమాయావాదన్యాయవైశేషికభాట్టప్రాభాకరాదికుదృష్టిసమయం
బులందును బ్రవేశించి యరసి చూచి వానియం దొకసారంబు గానక రోసి
యాశింపక యల్లెడునూలులసంవత్సరంబులు గడపి యంత శ్రీవైష్ణవుం డై పర
మవైదికసిద్ధాంతనిష్ఠాగరిష్ఠుం డై యున్నంత భక్తత్రాణవరాయణుం డగు
నారాయణుండు స్వకీయం బగుదివ్యాత్మస్వరూపంబును దదాశ్రయంబు లగు
జ్ఞానశక్త్యాదికళ్యాణగుణంబులును దదుభయప్రకాశకం బగుదివ్యమంగళవిగ్ర
హంబును దదాధారం బగుకిరీటాదినూపురాంతదివ్యాభరణసమృదయంబును
నబ్బూషణంబులచందంబునం బ్రకాశించుచున్న శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధవర్గంబు
ను నట్టిభోగంబునకు వర్ధకం బగుభోగవిభూతి యగుపరమపదంబును సాక్షాత్క
రింపం జేసి మఱియుం బ్రకృతిపురుషకాలాత్మిక యగులీలావిభూతియు నవ్విభూతి
యందు సద్వారకాద్వారకం బగుసృష్టిస్థిత్యాది ప్రపంచంబు సవిశేషంబుగాఁ
దెలియం జేసి యుభయవిభూతినాయకుం డగుహరి యమృతహత్తున కిట్లను
గ్రహింప నతండు సర్వజ్ఞుం డై 'నాన్తుగనై నారాయణః పడై త్తా' ఇత్యాది
ప్రబంధంబులచే సర్వాంతర్యామియును సర్వశక్తిసంపన్నుండును సర్వజగత్కా
రణభూతుండును మహాయోగీశ్వరేశ్వరుండును సగుళిమన్నారాయణుండు పర
మతత్త్వం బని నిస్సంశయంబుగా నిశ్చయించి యమృతహత్తుని ధారణాయోగంబు
న ధ్యానించుచుఁ గైరవీణీతీరంబున సప్తశతహాయనంబులు భగవదనుభవపరుం
డై యుండె నంత.

19

వ. వాసుదేవుండు నందిశీవాహనాయాధుఁ డై, దేవితో లోకముల శ్రీ దిరిగివచ్చి
కైరవీణీతటాగారుని రుక్మిణీ, రమణుని, భార్గసాశరథిని గాంది
వినుతింది వీడ్కొని శ్రీ వినువీడ్కి జనుచుండ, నరినినీడకుఁ దొల్లి శ్రీ యవనిఁ గంధ
గూర్చుచున్న టియోగారు శేఖరునిఁ జూచి, యంబిక వీరెవ్వరనుచుఁ బ్రయిని

తే. నడుగ హరిభక్తుఁ డతఁ డనిశ్ హరుఁడు పల్కె
మన మతనిఁ జూత మని యార్యశ్రమగని కనిన
భార్య కిట్లని పలికె నారభర్గుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర.

20

సీ. నారాయణునిఁ దక్క శ్రవేటొక్కవేల్పును, గలనై నఁ దలఁపరు శ్రగరుడ కేత
నాశ్రితు లది గాన శ్రనాతనికడ కేగ, మనల నుపేక్షించు శ్రమాన్యుఁ డనుచు
రుద్రుఁడు వలుక నారరుద్రాణి మనకు హరిప్రియుఁ గని యాదరించి చనుట
తగు నన్న వినివృషభధ్వజుఁ డమ్మహాత్ముని, కనుమ్రొల కేతెంచి శ్రకానఁబడినఁ

తే. గంధఁ గూర్చుచుగురువరుఁ శ్రడంధకారిఁ, జూచిచూడకయున్నఁ ద్రిశశూలపాణి
భార్గవాన్వయునకు నిట్లు శ్రపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర.

సీ. మమ్ముపేక్షించుట శ్రమంచిదా నీ కని, శంభుఁడు పల్క నాశశాంతుఁ డనియె
యభవ నీతోడ మాశకణుమాత్ర మైనను, బని లేదు గాన నీశపగిది నుంటి
ననిన మద్దర్శన శ్రమఫలము గాదు నీ, యభిమత మిచ్చెద శ్రమడుగు మనుచు
శూలి పల్క నతండు శ్రసూదియో దారము, చనునట్లు వరమిచ్చి శ్రజరగు మనిన

తే. నవహాసించితి వని రుద్రుఁ శ్రడతని కలిగి, కంటిమంటలఁ గామునిశకరణి నేడు
భస్మ మొనరింతు నిన్ననిశపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర.

సీ. పలికి రుద్రుఁ డట్ట శ్రఫాలనేత్రాగ్నిని, బైల్పుచ్చ నదియును శ్రబ్రళయకాల
ఝుఝుఝానిలోజ్జ్వలశజ్వాలావళీకృతా, భీలానలాతికశ్రరాళ మగుచు
దెప్పగంబుగ మిన్ను శ్రగప్పిమండుచునుండఁ, గనుఁగొని భార్గవశ్రమనివరుండు
దరహాస మొనరించి శ్రతనవలపలికాలుఁ, దమ్మిని నంగువృత్తలమునఁడు

తే. నున్నయొకకన్న దెఱచినశ్రుగ్రవిలయ, భానుపావకకోటి ప్రభాసమాన
మొక్కప్రబలాగ్ని మింటిపై శ్రకుచికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర.

సీ. అమ్మనికృతవహ్నిశ్రయం దాత్తనేత్రాగ్ని, ఖద్యోతమ ట్లుండఁ శ్రగనలి హరుఁడు
పుష్కలావర్తకాశద్భుతమేఘములఁ బంప, నవియు వర్షించి యాశ్రయగ్ని నణఁప
నమ్మహావృష్టియంశద్రురాజముగతి, నిశ్చలుం డై యోగశనిరతుఁ డై న
యమ్మునిఁ గని రుద్రుఁడక్కజపడి ప్రితి, నతనికి భక్తిసారాఖ్య నొసఁగి

తే. విష్ణుభక్తులవిభవము శ్రవిస్తరించి, దేవి కెఱిఁగించుచును జనిశధిష్ఠ్యమొందె
నట్లతని కయ్యె భక్తిసారాఖ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర. 24

సీ. భార్గవాన్వయనుధాశసాధోధిచంద్రుండు, భక్తిసారాఖ్యుఁడశ్రవరమయోగి
యోగసాక్షాత్కారశ్రయుక్తుఁ డై యున్నంత, నచటికి వ్యాఘ్రవాశహాసము నెక్కి
తుక్తిహారుం డనుశసురవర్జచరుఁ డొకం, డరుగుదెంచిన హానిశవ్యాఘ్ర మతని
పై మింటఁ జనకున్న శ్రబరమవిస్తయ మొంది, వాఁడుర్వి నమ్మునిశవరు మహాత్ము

తే. నుచిత జేశోల్లసద్వాదశోర్ధ్వపుంస్త్ర, మహితతులసీనలినబీజశ్రమాలికాధ్యుఁ

- గాంచి వైష్ణవుఁ డని నిశ్చయించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁజూడ మలర.
- సీ. బుధవర బొంతఁ గరప్పట చాలు నీకు నే, నీదివ్యపటనిర్మితేద్యకవచ
మర్పింతు నని శుక్తిహారుండు గనిపింప, నది చూచి నగి ముని శయతనికాత్త
సంకల్పవిరచితఁ స్వర్ణనిర్మలవజ్ర, కవచముఁ దనమేనఁ శ గానిపింప
నది చూచి వాడు కంఠాన క్తదివ్యమహా, క్తికహళ మియ్యంగఁ శ గేలఁ బూన
- తే. మాని తులసీనలినబీజరమాలికలను, జూప నవరత్నమహా క్తికరజుష్టదివ్య
హారములభంగిఁ గనియె నరయ్యమరుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనఁజూడ మలర.
- సీ. అమృతహాతునిపూర్తి శ కక్కజపడి శుక్తిహారుఁడు వినుతించి శ యరిగెమగిడి
యంతఁ గొంకణసిద్ధుఁ శ డనురసవాది యే, తెంది యమ్మునివరుఁశగాంచి మ్రొక్కి
కానికిఁ గోటిరూకలహేను మగురస, గుళిక యొక్కటి దెచ్చి శ గురున కియ్య
మాకేల యని యది శ మగుడ వాని కొసంగి, తనత ప్తకాంచనశతనువు నలఁచి
- తే. గురుఁడు మన్నింత తనచెవిశగులిమికొంత, దీసియవిరెండునొకయుంటఁజేసి దాని
వాసి వానికిఁ జెప్పె నీరవరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁ జూడ మలర. 27
- సీ. కొంకణసిద్ధ యీశగుళికకానికి నూలు, కోట్లహేమ మొనర్చుఁ శ గొడువ లేక
యని పల్కి గురుఁ డీయ శ నది గొని వాఁడేగి, తగఁ బరీక్షయొనర్చిశమగిడి వచ్చి
యమ్మునిఁ గని మ్రొక్కి శ హర్షించి వలగొని, కొనియాడి వీడ్కొనిశచనియె నంత
భక్తిసారగురుండుపర్వతగుహఁజొచ్చి, యోగానుభవరతి శ నున్నయంత
- తే. నఖిలచేతనరక్షకై శయవనిఁ దిరిగి, మువ్వ రాదిమసూరు లాదవ్యలకును
వచ్చుచుండిరి సుజనులు శ మెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁ జూడ మలర.
- సీ. ఆసరోభూతమహానామయోగీంద్రు, లుదయభాస్కరసహస్రప్రజ్వలము గ
దివ్యతరం బైనశతేజ మొక్కటి యోగ,దృష్టిచే దూరప్రజేశమునను
గాంచి దవ్వలకేగి శ కని భక్తిసారునిఁ, బ్రణమిల్లి కుశలసంప్రశ్న మొదవ
నమహాముని వారి శ కభివాదన మొనర్చి, యర్ఘ్యసాద్యాసనాద్యర్చనలిపి
- తే. నంతఁ గొన్నాళ్లు వారంద శ ఆచటయోగ,ధారణాన క్తిచేనుండి శ తరలివచ్చి
శ్రీమయూరపురీంద్రముఁ శ జెంది రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁ జూడ మలర.
- సీ. మహదాఖ్యయోగిజనస్థానకైరవ, తీర్థముకడఁ గొన్నిరదినము లుండి
మువ్వ రాదిమసూరిశముఖ్యులు శ్రీభక్తి, సారుని వీడ్కొని శ జరిగి ధరణిఁ
దీర్ఘయాత్రారతిఁ శ దిరుగుచునున్నంత, భక్తిసారావ్యాయశపరమయోగి
స్వజనికారణమహీశసారపురంబున, కరిగి యచ్చటఁ గొన్నిరహాయము లుండి
- తే. శ్వేతమృత్తిక లేకున్న శ శ్రీధరుండు, కలను గనఁబడి చూపినఁ శ గని వెకల్చి
చూచె సితమృత్తు భార్గవశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁజూడ మలర.
- వ. అంత నబ్ధార్గవకులాబ్ధిచంద్రుం డగుభక్తిసారయోగీంద్రుండు దాఁ గనుగొని
కైకొన్నయాశ్వేతమృత్తికచేత లలాటాదిద్వాదశాంగంబులయందు శ్రీకేశవాది

దివ్యనామోచ్చారణపూర్వకంబులు గా నంగుళద్వయాంతరాల్లోల సితంబులును
 నంగుళమాత్రపార్శ్వభాగంబులును భగవత్పదాకారంబులును దస్తచామికర
 ప్రభాభాసమానశ్రీచూర్ణరేఖావిలసితాంతరాళంబులును నగుద్వాదశోర్ధ్వపుం
 ద్రంబులు ధరియించి నిజకరతలతొళనోదకంబు శ్రీవాసుదేవదివ్యనామంబుచ్చ
 రించుచు స్వశిరంబునం జల్లుకొని నకలలోకోత్తారకంబై నశ్రీమహీసారక్షేత్రం
 బునందు నిత్యసాన్నిధ్యంబొనర్చి భగవంతు నారాధించుచుఁ గొన్నిదివసంబులు
 నివసించి సంతసించుచు నొక్కనాఁ డాత్మమానసంబున, పొయ్యగై యాత్వారవ
 తరించినస్థలంబుఁ గనుంగొనఁ దలంచి యచటినుండి కదలి సర్వక్షేత్రోత్తమంబు
 ను సమస్తపాపహరంబును సత్యవ్రతక్షేత్రాపరనామధేయంబును నగుకాంచీపు
 రంబునకుం జనుడెంచి శరదుదితరాకాచంద్రకోటిప్రభాభాసమానంబును ఫణా
 రత్నసహస్రాంశునవాస్తరణవిస్తృతంబు నగుశేషతల్పంబుపై నీలజేమూతనం
 కాళుండును దత్తుణోస్తీలితపుండరీకదళాయతాక్షుండును శ్రీభూనీలాదిదివ్యసీమం
 తినీపరిచరితచరణారవిందుండును నగునారాయణుని సేవించి తత్సమీపవర్తియ
 గుపొయ్యగై యాత్వారవతరించినదివ్యకాసారంబుఁ బొడఁగాంచి తత్తీరంబున నొక
 రహస్యస్థానంబున నేడునూలులహాయనంబులు యోగానుభవతత్పరుఁడై యు
 న్నసమయంబున నిజానుగ్రహకోత్పాదితపరమశాంతం డగుకణిక్కణ్ణ రనియె
 డుమహానుభావుండు శ్రీమహీసారక్షేత్రంబునం దుండి యచటి కేతెంచి యమ్మ
 హాత్తునిఁ గని సాష్టాంగప్రణామపూర్వకంబుగా నాశ్రయించిన నాసత్యనిధికి నా
 భక్తిసారమునీంద్రుం డఖిలహితంబుల నుపదేశించె నంత.

81

- సీ. అప్పరిముదుసలిరయవ్వ యొక్కతె వచ్చి, యమ్మహాయోగీంద్రు శనచటఁ జూచి
 సద్భక్తి నప్పర్ణశకాల సమార్జన, లేపనరంగవల్లిక లొనర్చి
 కమలనీలోత్పలశకాంచనపుష్పమా,ల్యముల నయ్యుటజ మరలంకరించి
 కాలత్రయమునందుఁ శగదుభక్తిఁ జేమోడ్చి, చనుచుండ నబ్బక్తిశసారయోగి
 తే.యున్ననీభావదళయోగరయుక్తుడయ్యుఁ,గన్నులొకనాఁడుదెఱచియాశగరితసలుపు
 పనిఁ గటాక్షించి మెచ్చి యిరట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.
 ఎ. నేఁ బ్రసన్నుడనైతి శనీయిష్ట మిచ్చెద, నడుగుమా యని ముని శయబల కనిన
 సామి యీదాసికి శనకలచింతాస్పద, మగుముదిమి యుడిగి శయకావనంబు
 గలుగునట్లు వరమ్ముఁ శగరుణతోని మ్మని, యాముదుసలియవ్వ శయడిగ నంత
 నట్లగుఁ గాక నీ శకని వల్కి యమ్ముని, యోగానుభవసుఖశ్రయుక్తుడయ్యె
 తే. నంత మునలింతి జనిఁ బాసిరయమరహృన్య,దివ్యనుందరనుకుమారశరేహ ముంది
 యొరఁగి గురునకుఁ డనయింటిశకరిగ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
 సీ. అంత వల్లవరాయఁ శడనియెడిదేశాధి,పతి విని వచ్చి యశప్పడఁతిఁ జూచి
 స్తరశరవిహ్వలశస్వాంతుఁడై యర్థించి, నీతి నాయువతిని శబెండ్లియాడి

- మహి నవ్విలాసినినీరమణితో నమానుష, నుఖ మందుచుండ నానీగోణివతికి
జర యల్లనల్లన శ జన్మించె మేనియం, చాలేమలావణ్య శ మతిశయించె
తే. నంతః దనజర నాయంతిరయావనంబుఁ, జూచి విస్తయమొంది యానీగోణిభర్త
యతివ యీవంత యేమనిరయడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశమోద మలర.
- వ. అంత నానీమంతినిరత్న మబ్బూకాంతున కిట్లనియె. ౩౪
- నీ. ఈనిత్యయావన శ మిట్టిసాందర్యంబు, మద్గురుకృపవల్ల శ మాకుఁ గల్గె
నమ్మహాత్మునియంఘ్ర శ లాశ్రయించితివేని, నిత్యయావన మట్లు శ నీకుఁ గల్గు
నని యవ్వధూమణి శ యాత్మభర్తకుఁ దెల్పు, నతఁ డెట్లు గన్పడుననుచు నృపతి
యనినఁ గణిక్కణ్ణ శ రనుసూరి శ్రీభక్తి, సారులశిష్యుండు శ సద్గుణాధ్యుఁ
- తే. డాతఁ డక్షయపాత్రార్థ శ మరుగుదెంచు, నిత్య మిచ్చటి కాలని శ నీవె యడుగఁ
దగు ననుచుఁ బల్కె నాసతి శ ధవున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశమోద మలర.
- నీ. అంతఁ గణిక్కణ్ణ శ రచటి కుపాదాన, మడుగంగ నేలేర శ నతనిఁ జూచి
యారాజ మ్రొక్కిడి శ యతని కిట్లని పల్కె, భవదీయగురుని శ్రీభక్తిసామిఁ
గనుఁగొనువేడుక శ గలదు మా కతనిని, రప్పింపు మనుచు నాశరాజ నుడువ
రాజులఁ గనుఁగొన శ రాఁ డస్తాద్యుండు, మందిరంబులఁ దమశనుంకరులకు
- తే. నిత్యఖరగోశ్వమార్జాలభృత్యు లగుచు, నున్న యధములఁజూడఁదానీయచితవేత్త
యనుచు భార్గవమునిశిష్యుఁడనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశమోద మలర.
- వ. అంత నవ్వల్లవరాయఁ డనుమహీపాలుం డమ్మహాత్మునిపల్కు లాలించి యన్న
ద్విషయంబు గాఁ గవిత్యంబు చెప్పు మని యపేక్షింప నబ్బక్తిసారచ్చాత్రోత్త
ముండును భగవద్భాగవతాచార్యవిషయస్తోత్రంబులు దక్క నరస్తుతి నలువ
మదీయవాణి యుత్సహింప దని కణిక్కణ్ణ రానతీయ నబ్బూపాలుం డలిగి రాజు
భగవదంశసంభూతుండు కాని నరమాత్ముండు గాఁ డట్టిమ మ్మిట్లు ధిక్కరించి
పలికితివి గావున మద్రాజ్యంబు వెడలిపా మ్మనిన దశగ్రీవావమానితుం డగువిభ
షణుం డతిరయంబున శ్రీరామసాన్నిధ్యంబుఁ జెందుగతి నతిశేషుంబుగాఁ గణి
క్కణ్ణ రాచార్యసన్నిధి కేతెంచి సాష్టాంగంబుగా దండప్రణామంబు దీర్చి కరక
మలంబులు ముకుళించి తద్వృత్తాంతం బంతయు విన్నవించి స్థలాంతరం బుద్దేశించి
చనుట కడియేనికి యాజ్ఞ యి మ్మని ప్రార్థింప భార్గవాన్వయకలశాభిచంద్రుం
డగునాభక్తిసారయోగీంద్రుం డిట్లనియె నత్సా నీవు దేశాంతరంబునకు వెడ
లిన నిన్ను విశ్లేషించి నేనిచ్చట నుండనొల్ల నని యమ్మహాత్ముం డద్వివ్యదేశాధీ
శుం డగునారాయణునిఁగూర్చి యిట్లనియె మహాత్మా దుర్విసేతుం డగునీవల్లవ
నృపతిరాజ్యంబున నే నుండ నొల్ల మఱియొక దేశంబున కేగదఁ గావున మీర
లీయనంతతల్పమహాకటంబుఁ జుట్టుకొని యోగనిద్రానక్తి చాలించి మీపరిజనం
బుతోఁగూడ విచ్చేయవలయు నని విన్నవించి యక్కణిక్కణ్ణ రనుశిష్యులిలకంబు

తోఁగూడఁ జనుదెంచుచుండ నతం డానతిచ్చినసూక్తి విననవధరించి నారాయణుండు శ్రీభూసీళాదిదివ్యసీమంతినీసమేతుం డయి యనంతగరుడవిష్వక్సేనాది నిత్యసూరివర్గంబులతో నబ్బక్తిసారమునీంద్రునివెనువెంటఁ జనుచుండె నంత నావరణరక్షకు లగుబ్రహ్మదేవత లద్దేవదేవునిపిమ్మటఁ జనుచుండి రట్లాసత్యవ్రత త్కేత్రనివాసు లగుమహర్షులు వారివెంటం జనుచున్నసమయంబున నద్దేశమధ్యంబున నున్నసకలదేవాలయంబులయందు దేవతావిగ్రహంబు లదృశ్యంబు లయ్యెముం దయోధ్యానగరంబునఁ గోసలరాజ్యంబునం దంతట శ్రీరామవిశ్లేషం బోర్వఁజాలక తరుగుల్లలతాదు లన్నియు నీరసంబు లైనతెఱంగున సత్యవ్రతత్కేత్రంబునం దంతటఁ దృణగుల్లలతాదు లన్నియు వాడి శుష్కించె నంత నూర్యచంద్రాదిగ్రహంబులు నిజప్రభామండలంబు దొలంగె నాత్కేత్రం బంతయు మహాంధకారపరిపూర్ణం బయ్యె నంత వల్లవత్క్షాపాలుం డకాలప్రళయం బుదయించె నని మిగుల దుఃఖించి మంత్రీవర్గంబుతో నాలోచించి సామాత్యుం డై చని కణిక్కణ్ణ రనునమ్మహాత్మునిఁ గనుంగొని సాష్టాంగప్రణామంబు లాచరించి ఫలపుష్పాద్యుపహారంబులం బూజించి మహాత్మా సావరాధచేతనుల మగుమమ్ము రక్షింపం దగు నని ప్రార్థింప నాసాత్వికపుంగవుండును దయావిధేయుం డై యట్లానర్చెద నని పలికి స్వాచార్యుం డగుభక్తి సారమహామునీంద్రునిం బ్రార్థింప నమ్మహాత్ముం డాశ్రితవాత్సల్యవివశుండు గావున సుప్రసన్నుం డయి నిజశిష్యప్రార్థనంజేసి స్వారాధనీయుం డయి సపరివారుం డై న నారాయణునితో మగిడి కాంచీపురంబుఁ జేరి ననోయోగీంద్రున కవతారస్థానం బగుదివ్యకాసారంబుచెంతఁ బూర్వప్రకారంబుగా ననంతభోగతల్పంబుపైఁ బవ్వళించి యోగనిద్రాసక్తి నుఖం బుండు మని ప్రార్థింప నబ్బక్తిసారమునీంద్ర ప్రార్థితుం డయి శ్రీమన్నారాయణుం డట్లానర్చెం గావున నాటనుండియు నాశ్రీహరికి 'శొన్నవణ్ణం శెయ్దపెరుమా' శ్లనియును 'యథోక్తకాదుం' డనియు దివ్యంబు లగునామధేయంబు లమరె నంత నాసత్యవ్రతత్కేత్రంబునందు దేవాలయంబులం దత్తద్దేవతవిగ్రహంబులు సకలజననయనగోచరంబు లయ్యె. మఱియు సర్వాపగావుష్కరిణీకాసారవాసీకూపతటాకంబులును బ్రసన్నోదకంబు లయ్యె సమస్తవృక్షంబులు పల్లవితంబు లై కోరకితంబు లై పుష్పితంబు లై ఫలితము లై లలితంబు లై యొప్పె సర్వదిగ్విలయంబు సుప్రసన్నసూర్యచంద్రాదిగ్రహతారకాప్రభామండలమండితం బై సాంసారె స్వపణ్ణాశ్రమోచితకర్మానక్తం బయి చాతుర్వర్ణ్యం బంతట నుఖం బుండె నంత.

88

నీ. అచటఁ గొన్నాళ్లుండి శ్రీయంతరాత్తుకు హరి, నతులయోగానక్తి శ్రీననుభవించి యామైన నెచట పాశసముఁ జేసి నరుడు దోషము లెడఁబాసి మోక్షములభించు

- నక్కుంభకోణదిశవ్యక్షేత్రమున కేగ, సమకట్టి శ్రీభక్తిసారగురుఁడు
 శ్రీరమేశు యథోక్తకారు వీడ్కొని చని, చేరి పెరుంబులిశయూరియందు
 తే. నొక్కయెడఁ బంచతిన్నెపై శ్రీ నున్నయంత, వేద మచ్చటఁ జెప్పుచు శ్రీ విప్రులతనిఁ
 గాంచి విప్రతిపత్తి లభించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. ౫9
- సీ. బ్రహ్మతేజస్సూర్తి శ్రీ బ్రహ్మాణుఁ డనియును, దల్లింగములు లేమి శ్రీ ధరణిమరుఁడు
 గాఁ డనియును మదిఁ శ్రీ గలఁగి యాబ్రహ్మాణు, లేవదప్రవచనము శ్రీ ల్విడిచి రంత
 నిజయోగవిజ్ఞాత శ్రీ నిఖిలేంగితుఁడు గాన, భార్గవకులజఁ డౌశభక్తిసార
 యోగీంద్రుఁ డచ్చట శ్రీ నుండ లేచినవారు, వాక్యములందలిశ్రవరుస మఱచి
 తే. తడఁబడుచు నుండ వారిపై శ్రీ దయ నతండు, వరనఖంబుల నల్లనిశనద్దగింజ
 వార లందఱు గనుఁగొనఁ శ్రీ జీరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అంత సాంగసశిరస్కువేదవిత్తము లగునావిప్రనత్తము లభ్యర్థవమునీంద్రుఁడు
 నఖంబులచేఁ గృష్ణవ్రీహి ఛేదనంబు చేసి సూచింపంజేయ విస్తృతం బగుశ్రీష్టా
 నాం వ్రీహీనాం నఖనిర్భిన్న మ్మనియెడువాక్యం బుపస్థితివిషయం బయిన మిగుల
 సంతసించిరి భగవద్భక్తు లగువారు శూద్రులు గా రనియు వారలే విప్రనత్తము
 లనియు సకలవర్ణంబులయందు భగవద్భక్తి లేనివారలే శూద్రు లనియుఁ బంచ
 మవేదం బగుశ్రీమహాభారతంబునందుఁ జెప్పంబడెం గావున నిష్కహత్తుండు భా
 గవతోత్తముండు బ్రహ్మవిత్సృజ్యం డని యత్యంతభక్తియుక్తమానసులై ప్ర
 త్యుత్థానాభివందనప్రక్రమాదు లాచరించి యపరాధక్షమాపణంబు చేసికొని
 రంత నబ్బక్తిసారయోగీంద్రుం డుపాదానార్థంబు చనుచుండ నాగ్రామంబునం
 దర్శితం డగుభగవంతుండు ప్రతివీధియందు నష్టహత్తున కభిముఖంబు గాఁ దిరు
 గుచుండె నాలయాంతరాళంబునం దట్లు దిరుగుచున్న భగవద్విగ్రహంబుఁ గనుం
 గొని యర్చకులు పరమాశ్చర్యంబు నొంది బ్రహ్మాణులం గొందఱ రావించి
 యాహరివిగ్రహంబు దిరుగుటఁ జూపం జూచి యద్ధరణీమరోత్తములు పరమవి
 స్మితు లయి యప్పెరుంబులియూ రనుగ్రామంబునకు నమీపస్థం బగుబాహుళ్య
 ద్యానంబునందు యాగంబు నలుపుబ్రహ్మణోత్తముల కెఱింగింప వారును బర
 మాశ్చర్యదోఘాయమానమానసు లై పరమానందపరిపూర్ణ మనస్కులై
 యష్టహత్తునిదర్శనం బపేక్షింప నంత దీక్షితుండు చక్షుస్త్వంతులకు నద్దర్శననదృ
 శం బగుఫలంబు వేఱు లే దని తలంచి కాతూహలాయమాననిజస్వాంతం డై
 యష్టహత్తుభాగవతోత్తముం డున్నయెడ కేతెంది యష్టహత్తునిపంచకక్తిమయ
 దివ్యవిగ్రహంబుఁ గనుంగొని సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి యర్చించి యి
 ట్లనియె. మహాత్మా నీవు మహాప్రభావసంపన్నుండవు భగవంతుఁ డగునాకాయ
 యందు భవద్విధభాగవతవిగ్రహంబుఁ గైకొని, సకలచేతనసంయక్షగార్థంబు
 నుద్ద్యమభావంబునం దిరుగుచుండుం గావున భవదీయపాదారవిందరజకణంబు

లచే మదీయయజ్ఞవాటంబు పవిత్రంబు చేసి మమ్ముం గృతార్థులం జేయవలయు
 నని ప్రార్థించి యొడంబటచి తోడ్కొని చని యాగశాలాప్రవిష్టుం డగునమ్ముని
 శ్రేష్ఠుని సర్వపాద్యాసనాదివిధుల సగ్రపూజ యొనర్చినం జూచి యోర్వంజా
 లక యధ్వర్యుప్రభృతియుత్విగ్గణం బలిగి యాగంబునకు మహా తైనవిఘ్నంబు
 సంభవించె నని యతితో భంబుఁ జెంది రాజసూయమహాధ్వరంబున యుధిష్ఠిరు
 చే సగ్రపూజితుం డగుకృష్ణునిం జూచి యలిగినశిశుపాలుండు దుర్వాచ్యంబు
 లగుపరుషవాక్యంబులు పలుకుచందంబున భార్గవకులాలంకారభూతుం డగునా
 భ క్తిసారమునీంద్రునిం దిరస్కరించి మిగులనధితేపోక్తులం బలుక విని యాదీ
 క్షితుండును వ్యాకులితాంతఃకరణుం డై భ క్తిసారమునీంద్రునిముఖారవిందం
 బవలోకించి మహాత్మా వీర లిట్లు మిమ్ముం బరుషభాషణంబులు వలుక విని సహింపఁ
 జాల నని విన్నవింప నబ్ధార్గవమునీంద్రుండును నింక నస్తత్స్వరూపంబు
 ప్రకటితంబు గాఁ జేయకున్న సాధువిధేయుం డై నయీదీక్షితుండు చిన్నఁబోవు
 నని తలంచి యష్టాంగయోగసాక్షాత్కృతుండును భ క్తత్రాణపరాయణుండు
 నగునారాయణునిం బ్రార్థించినంబ్రపన్నరక్షకుం డై నయస్పండరీకాక్షుం డబ్ధ క్తి
 సారమునీంద్రునకుం బ్రసన్నుం డై నిజసారూప్యం బొసంగిన నబ్ధార్గవమునీం
 ద్రుండును నీలమేఘశ్యామనుందరనుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహుండును శంఖ
 చక్రశార్ఙ్గాసిధరుండును శ్రీవత్స కాన్తుభ వై జయంతీ వనమాలాలంకృతలక్ష్మీసం
 లక్ష్మీతవక్షఃస్థలుండును దప్తచామీకరప్రభాభాసమానదివ్యవీతాంబరధరుండును
 దివ్యతరనవరత్నఖచితశుభ్రనువర్ణకిరీటమకరకుండలగై వేయహారకేయూరాంగద
 కటకోర్తి కాకటిసూత్రశింజానుమంజుమంజీరాద్యపరిమితదివ్య భూషణభూషితుం
 డునై కనిపించిన నానభాసదు లందఱుం జూచి యమ్మహామునిప్రభావంబున కతివి
 స్మయం బంది రంతఁ బూర్వాపరాధు లై నయధ్వర్యుప్రభృతియాజకులు నాదీక్షి
 తుండును దక్కినజను లందఱుం బ్రదక్షిణప్రణామంబు లాచరించి యనేకవిధం
 బుల సంస్తుతించి బ్రహ్మరథంబుఁ బట్టి పంచమహావాద్యభేరీమృదంగపటహాకా
 హళవేణువీణాదిమంగళవాద్యఘోషంబులతోడ స్వస్తివాచనంబులు నేయుచుఁ
 బ్రతివీధియందును మహోత్సవంబు సలిపి మగిడి యజ్ఞవాటంబునం బ్రవేశిం
 పంజేసిన నమ్మహాయోగిన త్తముం డాబ్రాహ్మణోత్తములకు నిర్మలం బగుతత్త్వ
 జ్ఞానం బుపదేశింప వారునుం గృతార్థు లైరి యంతట వారలం గరుణాకటాక్ష
 వీక్షణంబుల నిరీక్షించి నమ్రు లగువారల వీడ్కొల్పి యచటినుండి కుంభిసీ
 నాయికాతిలకం బగునక్కుంభకోణం బనుదివ్యప్రేతంబునకుం జనియె నంత. 41

౪. ఆకుంభకోణమహాక్షేత్రరత్నమునం దవర్యాస్తామృతాభిధాను

హరినిఁ గల్గొని మ్రొక్కి యలనాన్తుగంతిరు, వందాదియును దిరుశ్చందవృత్త
 మనియెడు రెండుదిశవ్యప్రబంధంబులఁ, జేసి వైష్ణవులకుఁ ౩ జెప్పి యచట

- దెచ్చెద నని పల్కి రదివ్యాసిపాణి యై, దివ్యాశ్వమును నెక్కి రభవ్యగతులఁ
తే. గడలివై వేగ చనుచుండఁ ర బుడమిసుతను, జూపి శ్రీరామలక్ష్మణరూపి శౌరి
మగుడఁ దోడ్కొనివచ్చె నరమ్మాన్య ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. శ్రీవైష్ణవులతోడఁ ర జేసినమైత్రిచే, మనభూపుఁ డీమాడ్కి రమందుఁ డయ్యె
వీరితోఁ జెలి మింక ర విడిపింపవలె నని, మంత్ర మొనర్చి యరమాత్యు లతని
పెరుమాళ్ళపెట్టెలో ర వరదివ్యరత్నమఱా, క్తికహార మొక్కటి ర తీసి దాఁచి
మనస్వామిహారమురగనిపింపలే దని, వింటి మాయుంటిలో ర వింతవారు
- తే. చనరు భవదంతరంగవై శష్టవులు దక్క, వారె యిచ్చెద రాస్వామిరహార మనుచు
శేరకుల శేఖరున కిట్లు ర చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 48
- సీ. ట్లోణి శ్రీవైష్ణవు రల్పాయలు గా రని, కృష్ణసర్పమువాతఁ ర గేలు దూర్చి
యెత్తిన నారాజరస త్తము శుభగుణ,మాన్యనిఁ జూచి విరస్తయముఁ జెంది
తాము చేసినయశ్యరత్యముఁ దెల్పి భయభక్తు, లమరఁ బ్రణామము ర లాచరించి
ఘనరత్నకలితమురక్తాహార మారాజ,సన్నిధి నర్పించి ర సచివు లరుగ
- తే. నమ్మహామహుఁ డాదివ్యరహార మంత, మగిడి తమస్వామి కర్పించి ర మహితరాజ్య
కలితసుఖములు విడనాడఁదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. విష్ణుచింతానిత్యరవిముఖులందు నిఁగను, గడిఁదిఱంపపుఁగోతఁ ర బడుటకంటె
వర మగ్ని దారుణరజ్వాలావలీపంజ,రాంతర్వ్యనస్థితి ర యరసి చూడఁ
గావున నీకలిరకలుషమంత్రులమైత్రి, చాలు మా కని రోసి ర సద్గుణాఘ్య
నా త్తజ నంత రాజ్యాభిషిక్తునిఁ జేసి, వివిధవైభవముల ర విడిచివెట్టి
- తే. సాత్వికాగ్రణు లైసవై శష్టవులఁ గూడి, శేరకుల శేఖరుఁడు సూరిరశేఖరుండు
వచ్చి శ్రీరంగధామముఁ ర జొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. గంగపైఁ గాళిందిరగతి శేషశయ్యపై, రంజిల్లుశ్రీరంగరరాజమూర్తిఁ
గనుఁగొని వెన్నిధిఁ ర గన్నదరిద్రుని,పగిది సంతోషించి ర పరమభక్తి
భగవత్స్వరూపరూపగుణవిభూత్యుప,సాదకదివ్యప్రభంధములను
జేసి యాశ్రితులకుఁ ర జెప్పి యందఱ నిట్లు, సుఖయింపఁజేసె నేరసూరివర్యుఁ
- తే. డట్టికుల శేఖరాద్వారిరయంఘ్రికమల,యుగళ మేప్రాద్దు చింతించురయు క్తమతుల
దలఁచువారు కృతార్థులు ర తథ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- శా. శ్రీమద్యాసపరాశరప్రియమహారసిద్ధాంతసంస్థాపనా
కామక్రోధమదాదిదూర నుకవిరగ్రామప్రియాధానని
స్సీమాపాంగరథాంగపాణిగుణరాశిప్రేమ కర్తందీను
త్రామా రంగవిమానమండపమహారద్యద్ధామ రామానుజా. 52
- క. కాసారభూతమహితమ,హానంయమి భక్తిసారరహారిపరభక్తి
శ్రీనంయుతకుల శేఖర, వానహృదబ్జా యతీంద్ర ర వరగుణసాంద్రా. 53

మాలినీవృత్తము. ధరణినుకవిగేయా శ్చ దర్శితానంతకాయా

పరిహృతభవబాధా శ్చ భవ్యవేదాంతబోధా

గురుకృతపరిచర్యా శ్చ ఘుష్టమంత్రప్రచర్యా

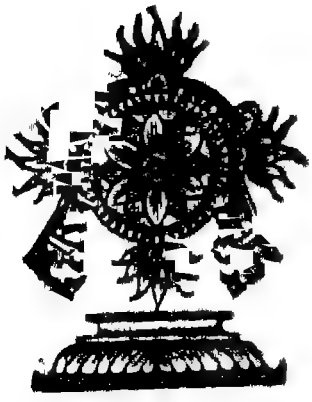
దురితతిమిరచంద్రా శ్చ దూరతంద్రా యతీంద్రా.

54

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
కరాచార్యభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబనూత్ర కణ్వనగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తానళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబునందు శ్రీమై
కుంఠవర్ణనంబును, ఆదిసూరిత్రితయజన్మకృమంబును, తత్సృభావంబును, ఈ
రుక్మోపలూరియం దన్యోన్యసంగతులయినవారికి భగవంతుండు ప్రసన్నుండైన
నతని వారు వినుతించుటయు, మహీసారక్షేత్రమాహాత్మ్యంబును, ఆక్షేత్రం
బునందు సప్తస్థితసత్రయాగవ్రశంసయు, అనంతరంబ భార్గవమునికిం దద్ధర్మ
పత్నియందు శ్రీసుదర్శనాంశంబున భక్తిసారయోగీంద్రుం డవతరించుటయు,
కణిక్కణ్ణ రనుమహాత్మునిజన్మవ్రశంసయు, శ్రీమన్నారాయణుం డభ్యర్గవమునీం
ద్రునకుఁ బ్రసన్నుండై నిజస్వరూపగుణవిభూతివిస్తారం బగపఱిచి సకలహితంబు
లుపదేశించుటయు, అమృతహాత్ముండు కైరవిణీరంబునందు రుద్రుని గని యత
నితో సంవాదంబు సలిపి నిజవ్రభావం బతనికిం దెలియఁజేసి యతనిచే భక్తి
సారనామధేయంబు లభించుటయు, మఱియు నమ్మనీంద్రుండు శుక్తిహామం ద
నుఖేచరునకుఁ దనప్రభావం బగపఱుచుటయు, నంతఁ గొంకణసిద్ధుం డనువానికి
దనసామర్థ్యం బెఱింగించుటయు, అచటనుండి యేఁగి యతిరహస్యం బగునొక
గుహాంతరాళంబునందు యోగారూఢుం డై యుండి యాదిమసూరులం గనుం
గొని వారితో నచటఁ గొంతకాలంబు గడపి యచ్చటినుండి మయూరపురి కే
తెంచుటయు, అచ్చటినుండి యాదిమసూరులు మువ్వరు భూసంచారంబునకు
విచ్చేయుటయు, అంతట నబ్ధిక్తిసారమునీంద్రుండు మహీసారపురంబున కేఁగి
యచటఁ గొన్నిదినంబు లుండుటయు, అంత నద్వివ్యదేశంబు విడిచి నత్యవ్రతశ్రీ
త్రంబుఁ జెంది యందు పోయిగనరస్తీరంబున నుత్తనీభావావస్థాపన్నయోగ
ధారణాపరుం డై యుండుటయు, వృద్ధాశుశ్రూషాప్రసన్నుం డై యమ్ముడున
లికి వరం బొసంగుటయు, కణిక్కణ్ణ రనుసాత్వికపుంగవుం డగుగుడెంచి యాభక్తి
సారు నాశ్రయింప నతనికి సకలహితంబు లుపదేశించుటయు, రాజ్యమదాంధుం
డగువల్లవరాయఁ డనుతద్దేశాధిపతియవివేకంబునఁజేసి యబ్ధిక్తిసారమునీంద్రుఁ
డలిగి చనిన నకాలవ్రళయం బుదయించుటయు, మరల నమ్మహీపాలుని ప్రార్థనం
బుచే నద్దేశంబు పూర్వప్రకారంబున నుఖంబుఁ జెంది యుండుటయు, అమృతహా
మునీంద్రుం డచటనుండి తిరుక్కుడంద కరుగుదెంచుచు మార్గమధ్యంబునఁ

బెరుంబులీయూ రనుమహాగ్రామంబునం దనప్రభావంబచటిబ్రాహ్మణులకుం దేట
 పఱిచి వారికిఁ దత్త్వోపదేశంబు చేయుటయు, అచటనుండి శ్రీకుంభకోణక్షేత్ర
 మునకు విచ్చేసి యచటఁ గొన్నిసంవత్సరంబు లాహారంబు వర్జించి యోగారూ
 ధుం దై యుండి యంతం గొన్నిదివ్యప్రబంధంబులు రచించి యాశ్రితులకు నుప
 దేశించి శ్రీసుదర్శనస్వరూపంబుఁ జెందుటయు, కుల శేఖరసూరిన త్తమునితిరువవ
 తారక్రమంబును, అమృహాత్ముం డేకాకి యగుచక్రవర్తికుమారునితోఁ బ్రసక్తం
 బగుఖరదూషణాదిచతుర్దశసహస్రరాక్షసులయుద్ధంబు విన నవధరించి చతురంగ
 బలంబుతో నక్కొన లేళ్వరుం డగురఘువీరునకు సహాయంబు గాఁ జనుచుండ మం
 త్రులుపాయంబు చేసి మరల్చుటయు, మఱియొక కాలంబునం దాసూరిన త్త
 ముండు రావణకృతం బగుసీతాపహరణంబు విని వికోశఖడ్గపాణి యై సముద్రమ
 ధ్యంబునం జనుచుండ భగవంతుం డగునారాయణుండు శ్రీరామలక్ష్మణరూపం
 బునం గానిపించి సీతాదేవినిం జూపి యమృహాత్ముని మరల్చుటయు, ఆశ్రీవైష్ణవ
 నమృద్ధి యోర్వక మంత్రులు గృహారాధితుం డగుస్వామియాభరణం బొకటి మ
 ఱుఁగుపఱిచి శ్రీవైష్ణవులయందుఁ జౌర్యం బొపాదింప నక్కుల శేఖరుండు కృష్ణస
 ర్పంబువాతఁ దనశ్రీహస్తం బుంచి శ్రీవైష్ణవులు చోరులు గా రని ప్రమాణం
 బుసేయుటయు, మంత్రులపరాధక్షమాపణంబు చేసికొనుటయు, అట్టియమా
 త్యులసహనాసంబుఁ జాలించి నిజపుత్రునకుం బట్టాభిషేకంబు గావించి, యచటి
 నుండి శ్రీవైష్ణవులం గూడి శ్రీరంగంబునకుం జనుడెంచి శ్రీరంగనాథునిం గనుం
 గొని పొగడి న్వనిర్మితంబు లయినప్రబంధంబు లాశ్రితులకుం జెప్పి యక్కుల శే
 ఖరుండు శ్రీకౌస్తుభస్వరూపంబుఁ జెందె నన్నది ప్రథమోల్లాసము.

క్రిమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తి ముక్తావళి.

పూర్వభాగము.

ద్వితీయోల్లాసము.

—◆— పెరియాత్వార్లవైభవము. —◆—

పెరియాత్వార్ల-త. శ్లో॥ మిథునే స్వాతిజం విష్ణోః రథాంశం ధన్వినఃపురో.

ప్రపద్యే శ్వతురం విష్ణో ర్విష్ణుచిత్తం పురశ్శిఖమ్.

క. ఆముక్తమాలికాగ్రజ, భూమహితతదీయకామశ్రూరణకరణా
వామకుదృష్టివిరామా, స్రామాణికతమయతీంద్ర శభక్తారామా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. శ్రీమదంగోపాంగశీర్షాన్వితామ్నాయ, విద్విప్రసాహస్రశీలసితంబు
కమనీయరత్న సంశకలితకాంచనసౌధ, మందిరస్రాసాదశనుండరంబు
పటహకాహశశంఖశభవ్యభేరీవేణు, నీణామృదంగనిశస్సూరవము
ఫలపుష్పపల్లవశభరనమ్రతగునక్త, కలకంఠశారికాశకలరవంబు

తే. రమ్యపుష్కరిణీగతశరాజహంస, మతిమనోహరపతిజీవశతాంగనాథ్య
మలరుధన్విపురీరత్న శమవని ననుచు, వాదిభకరగురుఁ డన శమోద మలర.

3

సీ. ఆపట్టణమునందు శ్రీపతితుల్యుగడు, బరమవైదికుఁడు నాశబ్రహ్మగుణకు
మహనీయ మగుజ్యేష్ఠశ్రమాసమునందున, స్వాతితారకయందు శనకలవేద
మయుఁ డైనశ్రీగరుశర్తంతునియంశము, చేఁ బుట్ట నేవిష్ణుశచిత్తనూరి
యమ్మహామహుఁడు ప్రశస్తుఁడునిపోలిక, జన్మవైష్ణవుఁ డయ్యె శశాంకవసు

తే. నట్టిశ్రీభట్టనాథుండు శమారి కశేష, శేషతాకృత్యములయందు శశేష్ఠమైన
దాస్యమెయ్యది యని మదిఁదలఁచె ననుచు, వాదిభకరగురుఁ డన శమోద మలర.

వ. అంతః బూర్వోక్తక్రమంబుగా నిర్వేతుకభగవదనుగ్రహంబుచే నహజదాస్యై
కరతుం డగుశ్రీవిష్ణుచిత్తుండు 'నాకిందిత్కుర్వత శ్చేషత్వ'మనియెడున్యాయంబున
భగవంతుం డగునారాయణున కభిమతకైంకర్యం బొనర్పం దలంచి భగవదవ
తారంబు లన్నియు నరసిచూడ క్షీరార్ణవనికేతనుం డగునారాయణుండు శేషత

పరివారము.

ಶ್ರೀ ಗೌರಾ.

తే. మాచరించెను బండితు శ లాతపత్ర, విమలచామరతాళవృంతములఁ బూని
భట్టనాథునిఁ గొలిచిరి శ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 6

సీ. రాజవల్లభ దేవశరాయఁ డమాత్యాది, పరిజనసహితుఁ డై శ బయలుదేటి
భద్రగజస్థుఁ డౌశభట్టనాథార్యుని, వెనువెంటఁ జనుచుండ శ వేశ్య లాడఁ
బంచమహావాద్యపటహకాహళశంఖ, భేరీమృదంగాదిభూరిరవము
వేణువీణాగతశవేద ఘోషములును, వందిమాగధసూతశబ్బందరవము

తే. లన్ని గుమి గూడి బ్రహ్మాండ శ మంత నిండి, భట్టనాథజయోత్సవశ్రాభవంబు
స్థిరచరస్రావలకు నెల్లఁ శ దెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 7

సీ. తనయుఁడు బ్రహ్మరథం బెక్కఁగను జూచు, తల్లిదండ్రులగతి శ నుల్ల మలరఁ
బరమభక్తుం డగుశభట్టనాథునిఁ గన, శ్రీవాసుదేవుఁడు శ సిరిని గూడి
వేల్పులు గొనియాడ శ వినువీధిఁ గనిపింప, గనకాద్రిపై నీలశఘనముఁబోలె
గరుడవాహయాధుఁ శ గతివేల్పు నీక్షించి, పరమభక్తుం డగుశభట్టనాథ

తే. గురుఁడు గజఘంటికాతాళశకుళలపాణి, పల్లవధ్వని సొంపార శ భక్తి హరికి
బహువిధంబులఁ బల్లొందు శ పాడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వీడ్కొల్పి రాజులు శ విల్లిపుత్తూరికి, మగిడి యే తెంచి యశమ్మధుమారునకుఁ
జేమాశ్చి విజయోక్తిఁ శ జెప్పి కన్యోలను, నాధన మర్పించి శ యతనియాజ్ఞ
మరలఁ గైకొని చనిశమనికిపట్టునఁ దదీ, యారాధనము నిత్య శ మాచరించుఁ
చును దొంటికమమున శనురభినానాపుష్ప, మాల్యములొనఁగుచుశమాధవునకు

తే. బంచశతగాధదివ్యవ్రశబంధ మలరఁ, జేసి శ్రీవైష్ణవుల కెల్లఁ శ జెప్పి యిట్లు
సేమ మొనరించె శ్రీవిష్ణుశచిత్తుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

—◆— శూడిక్కొడు తనాచ్చియారువై భవము. —◆—

శూడిక్కొడు తనాచ్చి-త. శ్లో॥ కర్కశే పూర్వఫల్గున్యాం తులసీకాననోద్భవామ్।
పాణ్డ్యే విశ్వమృరాం గోదాం వన్దే శ్రీరజ్జనాయామ్॥

సీ. జనకగా జధ్వరశస్థలము దున్నించిన, సమకూడునాఁగంటిశచాలునందు
శ్రీదేవి తాన నీశతాదేవి యై పుట్ట, బిడ్డ గా జనకుఁడు శ పెంచినట్లు
కేల ఖనిత్రముఁ శ గీలించి శ్రీభట్టనాథుండు తులసీవనంబుఁ ద్రవ్వ
నందుఁ గర్కటకముశనందుఁ బూర్వాఫల్గు, నీశుభర్ష మునందుశ నిరుసమాన

తే. కాంతి నొకబాలికామణిశగానఁబడిన, విస్తయముఁ జెంది యాబ్రహ్మశపే త్రపాంగి
యందితంబుగ సుత యనిశవెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 10

సీ. జనకునింటను దొల్లి శ జానకిపగిదిని, విష్ణుచిత్తునియింట శ విమలపక్ష
చంద్ర రేఖయుఁబోలె శ సంతతపరివర్ధ, మానదివ్యాంగి యై శ మధురవాణి
భవనై కసుందరి శ భూస్వరూపిణి యైన, భట్టనాథునిముద్దుశపట్టి సంత
మునుపటివిద్యలు శ మూర్తులు గొనివచ్చి, కలిమికొమ్మను జేవశకాంతలట్లు

- తే. కొలుపు సలుపుచునుండ నశక్కువలయాక్షి, తల్లిదండ్రులయుల్లము శ యుల్లసిల్లి
విల్లిపుత్తూరియందు రంజిల్లె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వరధన్విపురియందు శ నటపత్రశాయికై, విష్ణుచిత్తగురుడు శ విరులసదులఁ
గట్టి యుంచివఁ జూచిరకన్నియ మఱుఁగుగాఁ, బుష్పమాలికలనుశీబానఁగఁ దాల్చి
యాదర్శ మీక్షించిరహర్షించి యెప్పటియట్లుంపఁ గని తండ్రిరీయలిగి హరిః
నర్పింప కున్నంత శ నారాత్రి కలలోన, హరి గనంబడి యట్లు శ లనియె నతిని
- తే. కార్యయీవేళ మాల్వముశీలందవయ్యె, నేమికారణమిది మాకుశీనఱుఁగఁబలుకు
మనిన హరికిట్లు లనియె నశయాశ్చర్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మత్పుత్రి యెఱుఁగకశమాల్వములివి దాల్చె, నవి మీ కొనంగ రాదనితెలంచి
యర్పింప నైతి నేనపరాధ మోర్వమా, యని యగ్గురుం డనె హరియుఁ బలికె
ధన్యుడ వీవు నీతనయ దాల్చినపుష్ప, మాల్వము లన్నియుశీమా శ రిప్రి
యము లతిభోగ్యము శ లతిసారభము లగుఁ, గాన మా శివయి మృగగ్రామగుగా
- తే. యనుచు ధన్విపురీశ్వరుఁ శ డానతిచ్చి, గోచరుడు గాఁ పోయిన శ గునువదూకు
తాను మేల్కొంచి మది నిట్లుశీదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నీశయో భూమియో శ నీరధికస్యయో, పుట్టఁ గాఁబోలు మశీత్పుత్రి యగుచు
నట్లు గా కున్న నీరయస్కత్తమాజకు, మాధవుఁ డి ట్లల శ మరులుకొనును
దా ధరించినపుష్పరదామము లీహరి, ప్రీతికయి యొసఁగ నీరీక్షిన్ దమచు
గురుఁ డాత్మజకు శూడిరకొడు తనుపేరిడె, నాటనుండియు భట్టరనాథపుత్రి
- తే. కాశుభాఖ్య నిరూపక శ మై చెలంగె, నీరి వహించును ప్రిప్తివరస్త్రిల శిల్ల
నై పుణి నొనర్ప నాదివ్యరనామ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఈచూడికుడుత త్తానీడేండ్లబాల యై, హరియవతారము శ లరసి చూచి
కృష్ణోదయము నన్నిరకృష్టము గావునఁ, జిత్త మాహరియెడఁ శ తేర్చి యతిని
సంక్షేప మబ్బక శ శౌరిని గోపిక, లట్లు తా వారల శ ననుకరించి
చేసెఁ దిరుప్పావు శ వాసిగా నాచ్చారు, తిరుమొల్లి యనురెందురదివ్యకృతుల
- తే. నవ్వులకు నై వనహచరురీర్పరుఁడె భర్త, నీ కనుచుఁ బల్కమిమూర్ఛిరీనివ్వటిల్ల
నుఖముఁ జెందక యక్కన్యరసాలయు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సరసిజాక్షికిఁ బతిరసంయోగసులభ మా, యశావన మీక్షించి శ యర్హతముని
వతునిఁ గానక తండ్రిరీవగచుచు నున్నంత, గురుని శిట్లని శూడిరకొడుర పలికె
కలుములజవరాలుశీకాంక్షించె నెవ్వని, వాఁడె యల్లుడు నీకుశీవరగుగా యన
- తే. వారియం దిష్టతముఁ డైనరీవకుని నీవె, కోరికొ మ్మని పుత్రికిరగురుఁడు పలుకఁ
దండ్రి శిట్లని పలికె నరీర్తిరుణి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సత్కర్మదివ్యదేశము లన్నియును దత్ప్రభావ మంతయుఁ డెట్లు శ భావ మలర

వినినయెచ్చోటు నారీనుల కిం పగు, నచ్చోటిహరియె నీ శ కల్లుఁ డగును
అని కూఁతు రనిన నరయ్యార్యఁడు విని నూట, యెనిమిదితిరుపతు శ లనుపమాన
మగుతత్ప్రభావ మరయ్యాత్మజ కెఱిగింప, నద్దేవి రంగధారమాతిశయము
తే. విని యనంతశయానుఁడు శ వివిధదివ్య, సూరివినుతుండు శ్రీరంగశౌరి తనకు
భర్త యని తండ్రి కఱ లేకరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
వ. అని యిప్పగిది నప్పైదలి నిజాభిప్రాయం బెఱింగించిన నమ్మహాత్ముండు తన
మనంబున.

18

సీ. మత్పుత్రి కిష్ట మేరమాడ్కిని సమకూడు, నని తండ్రి చింతింప శ నతనికలను
గనఁబడిహారి పల్కెరవినవయ్య నీపుత్రి, మత్ప్రాణతుల్య యోరమహిషి మాకుఁ
గానఁ జింతింప నరక్కఱ లేదనుచుఁ బల్కి, సన్నిధివారి కారశౌరి పలికె
శతశలాక చ్చత్రరచామరతాళవృం, తపతాకభవ్యనారద్యములతోడ
తే. మీరు చని భట్టనాథాఖ్యరసూరినుతను, నంచితస్సర్వ శిబికయం శ దుంచి యిటకుఁ
దోడితెం డనె హరి నారితోడ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. శ్రీరంగరాజాజ్ఞ శ శిరమున ధరియించి, తత్పరిచారకుల్ శ ధన్వినగరి
కరిగి శ్రీభట్టనారథార్యున కెఱిగింప, నానందభరితుఁ డై శ యతఁడు సుతను
నందలం బెక్కించి శ యానంబుపై సూక్ష్మ, కనకచేలముఁ గప్పి శ కదలి యచట
నృత్యగీతరవంబు శ నిఖిలవాద్యధ్వనుల్, దిగ్గండలంబులరపొగ రడంప
తే. వచ్చి శ్రీరంగధామముఁ శ జొచ్చె నంత, వాడవాడలవనితలు శ వచ్చి చూచి
భవ్యమతి నిట్లు తమలోనఁ శ బలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. ఈపిన్న సా పటేరయిల భట్టనాథుండు, తులసీవనముఁ ద్రవ్వ శ వెలసియుండె
నీముద్దుగు మ్మటే శ యిట సూరివరులకుఁ, బదుగురికిని ముద్దురపట్టి యయ్యె
నీమందయా నటే శ తా ముందుగాఁ దాల్చి, విరులదండలు హరిరకొఱ కొనంగె
నీముద్దరా లటే శ యిచ్చచేఁ దా గొల్ల, పడఁతి యై కృష్ణానురభావ మొందె
తే. దగును శ్రీరంగభర్త యీరతరుణి కతని, కీశుభాంగియుఁ దగు ననిరయింతులనఁగ
భావ మలరంగ వినియె నరద్దేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. బ్రహ్మవేత్తలతోడ శ భట్టనాథగురుండు, వెనువెంటఁ జనుదేర శ వేడ్క మీఱ
భవ్యవాద్యములతోఁ శ బ్రణవవిమానము, ప్రక్రమం బొనరించి శ భక్తి మించి
తత్ప్రచామికరర స్తంభగుంభితమహా, మణికుట్టిమాస్థానరమంటపమున
బల్ల దిగి మంచిరపసిఁడిపుట్టము పైని, గప్పి యల్లలనఁ శ గదలి వచ్చి
తే. యాంతరాళికదివ్యాలరయంబుఁ జొచ్చి, విష్ణుచిత్తార్యపుత్రిక శ విభవ మలర
రంగధామనిఁ జూచి యీరప్సంగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. శ్రీలలనాకాము శ నీలమేఘశ్యాము, రమ్యగుణస్తాము శ రంగధాముఁ
గనుఁగొని కడువేడ్కఁ శ గరపద్మముల మోడ్చి, శేవతల్పం బెక్కి శ చింతఁ దక్కి

- మగని శ్రీపాదపద్మములు లాలించుచు, నద్దేవి గనఁబడనదాయె నంతఁ
బుత్రిని గానక శ్రీబోరన నేడ్చిన, భట్టనాథుని కిట్లు శ్రీపలికె శౌరి
తే. మామ వైతివి దుగ్ధాబ్ధిరమాడ్కి మాకు, నీదునుతతోడ నేను గగన్వింతు నీకుఁ
జిగిత వల దని మఱియును శ్రీజెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశ్రీమోద మలర.
సీ. శ్రీవిల్లిపుత్తూరిఁ శ్రీ జేరి యెప్పటియట్ల, సతతము వటపత్రిశళాయి కచటఁ
బుష్పకైంకర్యము శ్రీ పాలు సార నలుపుచు, గలిగినకాలముఁ శ్రీగడపు మనుచుఁ
బలికి రంగేశుఁడు శ్రీ బహుమతు లొనరించి, పందిన నేతెంచి శ్రీ భట్టనాథ
గురుఁడు ధన్విపురంబుశ్రీహరికి సుగంధిప్రసూన దామములను శ్రీ సౌభగ మిఱఁ
తే. గట్టి యర్పించుచునె యున్న శ్రీకాల మంతఁ, గడవె లోకము లెల్ల సుఖంబుఁ జెంద
ననుచుఁ బెద్దలుచెప్పి రీరయగ్ధ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన శ్రీ మోదమలర. 24

—◆— తొండరడిప్పాడియాత్మారులైభవము. —◆—

తొండరడిప్పాడి-త. శ్లో॥ కోదణ్డే జ్యేష్ఠనక్షత్రే మణ్డంగుడిపురోద్భవమ్।
చోళోర్వ్యాం ననమాలాంశం భక్తవ్రజేణ మాశ్రయే॥

- సీ. భువిని మండంగుడిరపురిమతల్లికయందు, శ్రేష్ఠ మాశ్రీధనుశ్రేష్ఠ్యయందు
దేవేశువై జయంతీవనమాలికాంశంబుచే విప్ర వంశశిమునఁ బుట్టి
శౌరికటాక్షవీరతొలబ్ధసాత్త్విక, తాస్తిక తాద్యభరలాత్తు గురుఁడు
విష్ణుకృపాప్రాప్తరవివిధసాంగోపాంగ, సశిరస్కువేదవిశిష్టానభునుఁడు
తే. విప్రనారాయణుం డనశ్రీవెలసి విరతిఁ, దనరి పెండ్లాడికయ కొన్నిరదినము లచట
నుండి యంతట శ్రీరంగ శ్రీ మొండ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశ్రీమోద మలర.
సీ. కలితమరుద్వృథాశగర్భసంధృతిమణి, ప్రాకారసప్తకశపరివృతంబు
మహనీయమణిమయశ్రీమండపగోపుర, ప్రాసాదసౌధాదిశంక్తియుతము
విపణిప్రసారితశ్రీవివిధరత్నవితాన, విక్రయక్రయశోభిశ్రీవివిధజనము
సకలసాంగోపాంగశ్రీసశిరస్కువేదశాస్త్రవిచారభాసురశ్రీబ్రహ్మకులము
తే. చంద్రపుష్కరిణీతీరశచారునగము, రమ్యరమణీనముల్లసశ్రద్ధంగవదము
విప్రనారాయణుఁడు చూచేవేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశ్రీమోద మలర.
సీ. కలధౌతగిరిమీఁదఁ శ్రీ గాలమేఘముఁబోలె, శేషతల్పస్థితిఁ శ్రీ జెందువానిఁ
గరుణాకటాక్షవీరతొనుధావృష్టిచే, దాసనన్యములను శ్రీ దనువువాని
శంఖచక్రగదాశిశార్ఙ్గాయుధాకల్ప, ఘనబాహుశాఖలు శ్రీ గలుగువాని
సిరి యురస్థలి నంఘ్రిశ్రీచెంత భూనీళలు, పాలుసారఁ జూచి యుశ్రీహ్లాంగువానిఁ
తే. గనకమణిభూషణంబులకలిమివాని, రంగభర్తను జూచి యుశ్రీహ్లాంగి మ్రోక్కి
విప్రనారాయణుఁడు చేసెనవినుతు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశ్రీమోద మలర.
వ. అనంతరంబు.

సీ. ముందు మాలాకారశ్రీముఖ్యులు పుష్పదామము లచ్యుతున కిద్ది శ్రీ మంది గనిరి

తొండరడిస్వామియూత్సవం.

- కావున నే నట్ల కస్తూరిరంగని, కింపుగాఁ బూఁదోట కేయేర్పరించి
యనిశము కైంకర్యమాచరించెద నని, పూని యొక్కెడ మంచిభూమి చూచి
దున్నించి యచ్చటఁ కే దులసీవనంబులు, మల్లి కామాలతీమండపములు
తే. సన్నగన్నేరులును విరజాదిలతలు, దెల్ల చేమంతులును బొండుమల్లెపాదలు
వేసి పెంచెను నాబ్రహ్మవేత్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె కే మోద మలర.
సీ. పాటలీపున్నాగరపారిజాతాశోక, కేతకీచాంపేయకేసరములు
కర్ణికారకదంబకాశీరకురవక, చందనాగురుహరికే చందనములు
నారి కేళంబులు కే నాగవల్లివృత, పూగీవనంబులు కే భూరిపనన
ఖడ్జురసహకారకదలీవనంబులు, జాంబవామలకోరుకజంభలములు
తే. సురభిపుష్పఫలాశేషతరువు లిట్లు, నాటి నలైన లామడతోటఁ జేసి
వాసి కెక్కెను నావిప్రవర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె కే మోద మలర. 30
సీ. పద్మాకరము లందు కే బకకోకకలహంస, కారండవక్రాంచరఘనరవములు
అచటికాసారము కే లంభోదమధుపాన, మత్తభ్రమరగీతకేమంగళములు
అచ్చోటిసిరి కే లబ్ధనీలోత్పల, కైరవకల్లారకేగంధవతులు
అమృతోదకంబులు కే హ్రదము లచ్చటియేటి, కాల్యలు విలసిల్లు కే గణన మాని
తే. యల్లు స్థలజలరమణీయతాభిరామ, మైనపువ్వులతోటఁ దా కే నాచరించి
వృద్ధిఁ బొందించె నాసర్వవేత్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె కే మోద మలర.
సీ. రమ్యసందనచైత్రరథముఖ్యసురవన, దివ్యవృక్షములను కే ధిక్కరించి
విలసిల్లుచును నిదరవిరచితారామనృక్షము లన్ని యభివృద్ధి కే గాంచ నతఁడు
సూచి సంతోషించి కే సురభిపుష్పంబులు, దులసీదళంబులు కే దునిమి తెచ్చి
తనపల్లవాలవితర్దికయం దుంచి, రచియించి మాల్యముల్ కే రంగభర్త
తే. కని సమర్పించుచుండ నరయ్యార్యవరుని, రంగనాయకియును రంగరాజశౌరి
గాంచి యానంద మొందిరి కే కరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె కే మోద మలర.
సీ. మంతనంబునఁ దనకేమహిషి కిట్లని రంగ, రాజానతిచ్చెను కే రంగు మీఱ
దేవి మల్లీలావిరభేయునిఁగా విప్ర, నారాయణునిఁ గొన్నినాల్గొనర్చి
సురల నెప్పటియట్లు కే మామకభక్తాగ్ర, గణ్యునిఁగాఁ జేసి కే గారవింతుఁ
గరుణచేఁ బ్రార్థనకర్తానుభవ మిట్లు, గావింతు నతనికిఁ కే గమలనేత్ర
తే. యనుచు సర్వస్వతంత్రుఁ డౌనమ్మరారి, పలుక విని వేళ గాదని కే పాలవెల్లి
పట్టి యేమియు ననదాయె కే భర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె కే మోద మలర.
సీ. సురభినానాపుష్పసమందరతులసీద, శాంచితనవ్యమాశల్యములఁ దెచ్చి
భట్టనాథుఁడు ధన్విపట్టణవాసికి, శార్ఙ్గి నిత్య మొకసంగినట్లు
నానాసుగంధిప్రసూనదామంబులు, నవతులసీదళనద్ధమాల్య
ములు రంగవతికి సర్వప్రసాదంబునను నిత్య, మర్పించుచును నిజోద్యానవనముఁ

తే. జక్కఁ జేయుఁచుఁ దనపర్ణ శళాలయందు, విప్రనారాయణుఁడు బ్రహ్మవీర్తముందు
పుండరీకాక్షచిత్తుఁ డై శ్రీ యుండ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోక్ష మలర.

వ. ఆసమయంబునఁ దిరుక్కరంబనూ రనుగ్రామంబునందు దిన్యాంగనాంశజాత
యు సర్వావయవసౌందర్యవతియు నయినదేవదేవి యనునొక్కవారవిలాసిని మ
ధుకరవేణి యగుమధురవాణి యనునహోదరిం గూడికొని నిజపరివారంబుతో
నిచుళాపురంబునకుం జని యందుఁ జోళభూపాలునిం గాంచి నుననంగీతనాట్య
కేళికళావిలాసాతిశయంబులచే నమ్మహీపాలునిచి త్తంబు రంజల్లంచేసి యారాజుచే
బహుమతిఁ గాంచి నిజసహచరీగణంబుతో మగిడి యేతెంచుచు మార్గశ్రమవ్య
పనోదనార్థంబుగా శ్రీవిప్రనారాయణసంవర్ధితపుష్పద్యాననసంబునం దొక్క
వృక్షచ్ఛాయ నుండి పననసహకారపాటలీపున్నాగనారికేళనారంగజంబీరవిక చకడ
లీకురవకవకుళాశోకపూగీప్రభృతివృక్షపండవితపారుధశుకవికళారికాదివృక్షసంఘ
మధురకూజితనిరంతరవసంతకాంతం బయి నానావిధనుగంధిపుష్పసందోహజవ
రతస్యందమానమకరందపానమ త్తనిజ ర్తిగాథాకథనందిబృందాయమా నేందింది
రబృందమధురగీతభరితంబును గేతమాధవీమాలతీమల్లికార్జునిదళల్లాఠేగీవర
చంపక చందనాగురువ్రముఖ బంధురనుగంధామందమందమాగుత నుండరంబును
నిరంతరనిఖల ర్తుని షేవ్యమాణంబును సకలజగజ్జననయనమనోభిరామంబు నై న
యయ్యారామంబుం గాంచి యద్దేవదేవి యక్క యివ్వనంబు నందనచైత్రిర
థాదిదేవోద్యానంబుల మించి యందితం బై యున్నయది యన నద్దేవదేవి కగ్ర
జ యి ట్లనియె స్వకీయనురభిపుష్పప్రకర్షంబుచే దేవాదిదేవు డగుశ్రీరంగనా
థునియు త్తమాంగం బలంకరించుచు నమ్మహాత్మునిమృగయావిహారజనిత శ్రమావ
నోదనం బొనర్చునిమ్మహావనం బనవరతరదీయదాస్యరతల మైసయన్తదాదులకు
మార్గశ్రమావనోదనం బాచరించుట వింత కా దని పరిస్పరప్రియసల్లాపంబు
లాడుచు వా రిరువురు నారామలక్ష్మి నిరీక్షణంబు సేయు చుండి రంత. 34

సీ. దీర్ఘ శిరోమహాదృఢబంధవిలసిత, శిర్షుని శ్చక్రలూరీభితముఖాబ్జు
రోమశాఖలగాత్ర శరుదిరవత్తులనేత్రు, ధారవస్తునిఁ బాణిరేతలఖనిత్రు
ద్వాదశస్థలధృతరథవభోర్ధ్వపుండ్రునిఁ, దులసీనలినదీజనీవలయధరుని
విమలోపవీతుని శ్రీ నుమకుంజతరులతా, జలసేచనావాలశకలనాళిలు

తే. విప్రనారాయణునిఁ జూచి శ్రీ దీప్తరత్న, దివ్యభూషణ యద్దేవదేవి దాసి
విలసితం బొప్పఁ గను మ్రోలరనిలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోక్ష మలర.

సీ. స్వకపుష్పకై యర్యశన క్తచేతన్కుఁ డై, క న్నైత్తి చూడఁ డశక్తాంత నాథఁ
డంత నాయింతి నిజాగ్రజ కి ట్లని, పలికెను భగిని యీశబ్రహ్మణ్యుని
కను మ్రోలనున్ననుగన్నైత్తిచూడఁడు, పండుఁడోభ్రాంతుఁడోఁ నఖ యెటుంగ
నని పల్కుచెలియలి శ్రీ కక్కయి ట్లనియెను, భగవదతిప్రియశభక్తుఁ డాతఁ

- తే. డతనిన ర్వేంద్రియంబులు హరివరములు, గాని వెంగలియును నూబ శ్రీగాఢతండు
భవ్యఁడని చెల్లెలికిఁ బల్కె శ్రీ భగినియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అంత నద్దేవదేవి యమ్మాట లాలించి నిజాగ్రజ కిట్లనియె. 37
- సీ. కణ్వమహాముని శ్రీ కాన బల్తప మొంది, మోహించె గాదె ప్లశ్మోచఁ జూచి
మత్స్యగంధిని గాంచి శ్రీ మదనకేళియొనర్చె, సాత్త్వికాగ్రణి పరాశరఁడుముందు
శ్రీవ్యాసముని ఘృతాశచినిజూచి మోహించి, శుకునిఁబుట్టింపఁడె శ్రీ నురలుమెచ్చఁ
గొళికముని మేనశకు గూడి పదియేండ్లు, దిన మొక్కటిగ నెంచె శ్రీ వనమునందు
- తే. నులభులై రాదిమునుల్లు శ్రీ నుందరులకు, మనకితఁడువశ్యుఁడౌ అంతశ్రీమాత్రమనుచుఁ
బలికె నద్దేవదేవి యాశ్రీభగిని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర. 38
- సీ. ఇట్టిభావలు మనశ్శయిటివాకిటఁ బడి, గాపులు పడియుండు శ్రీ మాపటంత
నని చెల్లె లన విని శ్రీ యక్క యిట్లనియెను, గూర్చి నీ కితఁడనుశ్రీకూలుఁ డాయె
నేని నీయింట నీశకే నాఱుమాసము, లూడిగ మొనరింతు శ్రీ నుర్వి మెచ్చ
నీవిమ్మహాత్ముని శ్రీ నీవశన ర్తిఁగాఁ, జేయకుండితివేని శ్రీ తోయజాక్షి
- తే. నీవు నాయింటఁ బను లాఱునెలలు సేయు, మనుచు నద్దేవదేవికి శ్రీ నక్క పలికెఁ
బంత మిట్లాడి రప్పణ్యశ్రీభామ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర. 39
- సీ. అక్కరో యితని నే శ్రీ నాఱుమాసములకు, సుమశరసమరాతిశ్రీశూరునిఁగను
జేయలే నైతినా శ్రీ చేసెద నీయింట, నఖిలదాసీకృత్య శ్రీ మాఱునెలలు
నీవు పామ్మనుచును శ్రీ నిజపూర్వజను దన, దాసీవ్రజముఁ బంపి శ్రీ తగినచోటఁ
దనవేష మంత సంశతర్ధాన మొనరించి, సాత్త్వికవేష యై శ్రీ ఛద్దవృత్తి
- తే. ముగిడియే తెంచివేళ్యయాశ్రమాన్యతముని, విప్రనారాయణునిఁజూచి శ్రీవినయమలర
మొక్కి నిలఁబడె నతనికి శ్రీ మ్రాలననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. ఇత్తెఱంగున నయ్యంగన యాగురువుంగవుముంగల నిలిచినం గని. 41
- సీ. తరుణి నీవెవ్వరిదాన విచ్చటి కేల, వచ్చితి వని గురుశ్రవరుఁడు పలుక
స్వామి మామకపూర్వజన్త సాపములచే, వేళ్య నై జనియించి శ్రీ విటులఁ గూడి
ముగిడి దుష్కృతములే శ్రీ మాటిమాటికిఁ జేసి, హరికృపచే నవి శ్రీ యన్ని గోసి.
విడిదిన ననుఁ జూచి శ్రీ విత్తార్జునాపేక్ష, మాతల్లి పల్కె నీశమాడ్కి నన్ను
- తే. వేళ్య నిజకులధర్మము శ్రీ విడిచెనేని, వాసి చెడి నుఖ మెఱుంగక శ్రీ గాసిఁ జెందు
నని జనని చెప్పె ననియె నశ్రయబల యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆమాతృవాక్యము శ్రీ లాలింపకయ వచ్చి, యాశ్రయించితి నీవశ్రదాబ్జములను
శ్రీ వ్రవంచన లేక శ్రీ సంతత మీపుల, తోటలో నీతోడఁ శ్రీ బాటానర్తుఁ
బూలదండలు గూర్చి శ్రీ పుటికల నిడుకొని, రంగభర్తకు మీ రొశనంగఁ జనిన
మఱియు మాన్యులయిండ్ల శ్రీ మాధుకరం బెత్త, సామి మీ రేగినశ్రీసమయమునను
- తే. బుష్పవనరక్షఁ జేసెదఁ శ్రీ బాసఁగవనుచు, గుహశశు శ్రీ మామముఁ జేయఁ శ్రీ గోరినట్లు

విప్రనారాయణుని కనె శ వేళ్య యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అని యివ్విధంబున నక్క న్నే విన్నవించిన.

44

సీ. మును ఋశ్యశృంగాఖ్యముని వేళ్యలను జూచి, తాపసోత్తము లని శ తెలుచినట్లు
కుమానావిరక్త్యాదిశగుణి యగుగణికను, గొత్తెమసానిఁగా శ గురుఁడు దలఁచి

తోటలోఁ బని కవ్వశధూటిని గైకొని, మాధుకరముఁ దెచ్చి శ మధుమిశోధి

కారగిం పొనరించి శ యది తాను భుజియించి, తనభుక్త శేష మాశదాసి కొసఁగి

తే. రంగధాముని కిరుప్రొద్దుశరమ్యమాల్యములు సమర్పించు చుండె నశమ్మాదమాన
మానసాంబుజఁ డాజగశ్చాన్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. గురుఁడు కాల్యలు త్రవ్వఁ శ గొత్తెమసానియుఁ, గట్ట లమర్చు నాశకాల్యలకుచు
దులసీవనంబు లాశదోషజ్ఞశశి ద్రవ్య, గణికవేల్లాయింతి శ పెరికి నైచు

నావాలములు చెట్ల శ కమ్మహత్తుఁడు ద్రవ్య, గట్ట లమర్చు నశక్కుమలనేత్ర

వృక్షమూలములందు శ వేదు లార్యఁ డొనర్చ, నవియల్కి మ్రుగ్గిడుశనాలతాంగి

తే. మఱియుఁ దులసికిఁ దెల్ల చేశమంతులకును, మల్లి కామాధవీజాతిశమగడపముల
కింపుగా నీళ్లు గట్టుదు శ రిరువు రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శౌర్యనుగ్రహముచే శ సకల రుధర్తము, లాపుష్పవనమునం శ దలరుఁ గాన

సర్వవృక్షములు పుశ్పప్రవాళఫలాది, నృద్ధి నెల్లప్పుడు శ విడువ వాదుఁ

గేతకీచాంపేయశకేసరపాటలీ, పుష్క లేందీవరశపుష్పతతులు

మరువము దవనముఁ శ గురువేరు జాజాలు, మల్లెపుష్పములుఁ శేశమందివిగులుఁ

తే. జారుతులసీదళంబు లాశన త్వజలధి, దెచ్చి యుంచినఁ జూచి యశద్దేవజేవి

గురునియనుమతి దండలఁ శ గూర్చు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. నారంగఖర్జూరశనారిశేళరసాల, మన్త ధనహాకారశమాతులుంగ

ద్రాక్షాపననడంబుశదాడిమజంబీర, బదరీఫలామ్రరంశభాఫలములు

హరికి సమర్పించి శ యఖిలభాగవతుల, కతిభ క్తి నిచ్చు నశయ్యార్యవరుఁడు

తులసీదళామోదశకలితనుగంధిప్ర, సూనమాలిగ లలిశమండరునకు

తే. రంగభ ర్తకు నిత్య మొశనంగు చుండె, నంతఁ బ్రోషితభ ర్తృకాశక్త్య కరము

వర్ష కాలము క్రమముగా శ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అంత.

49

సీ. అక్కటా నేటితో శ నాటుమాసములకు, రెండుమూఁడుదినంబు శ లుండఁ గొఱత

న న్నొకనాఁ డై నశగన్నెత్తి చూడఁడు, భావ్రా క్తి యొక పైనఁ శ బలుకఁ దెవుడుఁ

గణికరవడఁ డెంతశపని నేసినను నన్నుఁ, దలఁపఁ డీబాఁపనశదానరయ్య

కరతలచానము శ తరుతలశయనమే, కాని వేటాకమేలు శ గాన నైతి

తే. రంగనాయక యితని నశనంగశరవి, ధేయునిఁగఁ జేయు కృప నని శ దేవదేవి

శరణు పొండును శ్రీరంగశౌరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 50

- సీ. అంశట మఱునాఁ డరహస్కరమండల, మస్తమించెడువేళ శ నార్యవరుఁడు
దేవదేవియుఁ దులరసీవనంబులయందు, జలసేచనము సేయరసమయమునను
హరితిరుమేనిచారయలు గీలుకొని బలు, మేఘ మొక్కటి పొల్చి శ మింట నెఱసి
చుట్టుకై దువుమాడ్కి శ బెట్టుగా మెఱయుచుఁ, గఱివేల్పువలమురిశరణి నుఱిమి
లే. శార్లనముదితబాణవర్షంబువగిది, దేవదేవి ప్రపత్తి సిరద్ధించె ననఁగ
హరికృపను దొడ్డవర్షముగగురి సె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 51
- వ. అప్పు డాప్రాజ్ఞం డవసరోచితభగవదాజ్ఞారూపానుష్ఠానంబుఁ గావించి స్వకీయప
ర్ణశాలయందుఁ బ్రవేశించి యున్నంత నద్దేవదేవి యమృహవర్షంబు ప్రహర్షంబు
నకయి స్వప్రపత్తిప్రసన్నభగవత్ప్రేరితం బని మెఱుంగక యతిశీతలవర్ష వాతా
హతిచే నతివీత యై తొంటిపగిది వృక్షగుల్తాదిమూలస్థలంబులయందుండఁజాలక
వడనడ వడంకుచు నమృహత్తునివర్ణ శాలాద్వారవేదికయందు నిచ్చలం బగుక్రొ
క్కాఱుమెఱుంగు తెఱంగునఁ దోచె నంత. 52
- సీ. వలి గొని కను మ్రొలరవడఁకు లేమనుఁజూచి, కరుణార్ద్రదిత్తుఁ డై శగురుఁడు పలికె
వెలఁది యీవర్షము శ వెలసినదనుక నీ, యటజములో నుండు శ మొక్కచోట
నని సూరివరుఁ డన్న శ విని దేవదేవియు, నిలు చొచ్చి యామృనిరయెదుట నిలువఁ
దడిచీర వల దని శ తనధౌతవస్త్రము, దయ నతఁ డిడఁ గొని శ తరుణి చాల్చి
లే. పాణిపద్మములను మోడ్చి శ భక్తి నతని, యడుగుఁగెందామరలసేవ శ కాసపడిన
గురుఁడునమకూర్చె నాయంతిరకోర్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. జగదేశగురునిశ్రీచరణపల్లవములు, తనక రాజ్యములచే శ దరుణి యొత్త
స్తరుఁ డింతకంటెను శ సమయము లే దని, తెలఁచి యాలీఢపాదముల నిలిచి
తనవాఁడితూపులరథాటి చూపఁగను స, ద్ధైర్యము విడిచి సంశతాప మొంది
యనలముకడ నున్న శయాజ్యకుంభముగఱి, గాంతాగ్నిశిఖి సోకిరకరఁగి తనదు
లే. దృష్టిమధుకరపజ్జులు శ దేవదేవి, సరసముఖపద్మకుచగుళుశచ్ఛములయందు
నిలిపి గురువరుఁ డాలేమ శ వలచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నకలకళాశాస్త్ర శచతుర గాన తదింగి, తం బెఱింగి దరస్తి శతం బానర్చి
తనవాలుఁగనుదోయిరతుకుల గురునకు, మరునిపూఁదూపు లై శమదిఁ గలంపఁ
గులుకుమిటారిగురబృలతీవి యగ్గురు, వరునకు నేత్రోత్సరవంబు నలుపఁ
దనజవ్యనముఁ జక్కఁదనము విలాసము, నయ్యార్యునకు రతిశహస్వ మొదవఁ
లే. గేలుఁదమ్ములుముకుళించిరలీల మ్రొక్కి, సామి దాసికిఁదగుమేలుశసలుపు మనుచుఁ
గలికి చవి గుల్క నతనికిఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శృంగారనిధి దివ్యశ్రమంగళమూర్తి యా, కఱివేల్పు మును రాధఁ శ గలిసినట్లు
లప్రమేయగుణుండు శ విప్రనారాయణ, ధీరశిఖామణి శ దేవదేవి

- పాణిపద్మముః దనశపాణిపల్లవముచేఁ, గీలించి యాపర్ణశకాలయందుఁ
జేల కృష్ణాజనశశికుశోత్తరశయ్య, నుంచి మృదూక్తుల శ నూటడించి
తే. మంచికెమ్మోవిచవు లానిమించి కాఁగి,లించి యామందయాన నుశుంచి మదన
సంగరక్రీడ లారాత్రి శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. అవతార మాదిగా శ నంగనావిషయాన,భిజ్ఞ నభిజ్ఞని శ నజ్ఞఁ జేసి
యారాత్రి గడపి యశహర్షఖంబున లేచి, తీర్ణప్రతిజ్ఞ యై శ దేవదేవి
తనయింటి కేతెంచి శ తనకృత్య మక్కకుఁ, జెలుల కందఱికిని శ దెలియఁ బలికి
యభ్యంజనస్నాన శ మార్చి ధూపితకేళ,పాళ యై యర్థేందుశపటలనిటల
తే. ఘటితకస్తూరితిలక యై శ కన్నుదోయి, తెలివి గులుకంగఁ గాటుకఁ శ నీర్వివృట్టి
మంచుజిగి మించుచీగ ధరీరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. నవరత్నఖచితనాశనాభూషణాంచిత, నుకుమారగాత్ర యాశనుదతి మరలి
విప్రనారాయణు శ వీక్షింపఁ జన దానిఁ, జూచి భేచరు లెల్లఁ శ శోద్యపడిరి
భువి లేమలీక్షించిశపుం స్త్వ మొందిరి మదిఁ,బురుషులు గనిమూర్ఖుఁబొంది రట్లు
సర్వాంగసుందరి శ చని యమ్మహాత్ముని,కనుమోలఁ దనసాంపుఁ శ గానిపింపఁ
తే. జంద్రరేఖను జూచినశజలధికోలఁదిఁ, బృథివిఁ బెన్నిధిఁ గనుఁగొన్న శ పేనపగిదిఁ
జూచి హర్షించె నద్దివ్యశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. నీలజీమూతాళిశనిభ మగువేనలి, యమృతాంశుబింబ మాయతివమోము
స్తరశరంబు లనంగఁ శ జాలువాల్గన్నులు, కుసుమబాణునివింటిశకోసలు బామలు
అద్దములను గేరుశనిద్దంపుఁజెక్కిల్లు, చవుల కెల్లను నీవి శ చానమావి
కంతునిబంతు లాశయింతికుచంబులు, సుందరావర్త మాశనుదతినాభి
తే. కనకరంభాసమంబు లాశకాంతతొడలు, అట్టిసౌందర్యవతి తన శ కబ్జె ననుచుఁ
జూచి హర్షించె నద్దివ్యశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. బాహుశాఖలఁ జూచి శ పజ్జకు రావించి, యాత్మాంకమున నుంచి శ యనునయింది
కుటిలాలకంబులఁ శ గొనగోట నవరించి, కెమ్మోవిచవిఁ గాంచి శ నమ్మతింది
తిరుమేనితాపము శ దీఱ నద్దేవిని, జిగివిగికాఁగిటఁ శ జేర్చి సురభి
మల్లి కామాధవీశమాలతీవల్లి కా,నంవృతపుష్పకుంజములయందు
తే. నంగనను గూడి రంగదశనంగసంగ,గోత్సవము నల్పి శ్రమ దీఱ శ యోగివరుఁడు
దేవితోఁ బుష్పవనమునఁ శ దిరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. అనోన్య మొకనిమేషార్థ మైనను గురు,దేవేంద్రుఁ డద్దేవశదేవి యిరువు
రెడఁబాయకయ విలాశసేతొదరస్తితా,లింగనమృదుచుంబశనాంగహః
సరససల్లాపము శ ల్పలుపుకాలములందుఁ, దనసాయగముఁ జూచి శ తరుణి యశని
స్యవశునిఁ గాఁ జేసి శ స్వామి మాయంటికి, ర వ్తుని పిలువ నాశరముగితోడ
తే. విప్రనారాయణుడు తస్మి శ వేళ మొందఁ,జూచి తజ్జ్యేష్ఠభగినియుఁశశోద్య ముంది

- చెల్లెలింటను దగుపని శ చేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శారదాభ్రమునందు శ శంపాలతికభంగిఁ, గనిపింతు రెందు శృంగారవతులు
ఘనతరప్రాకారశకలిత మేభవనము, గంధర్వనగరముశకరణి మెఱయు
గాంధారక గ్రామశఘనమూర్ఛనలఁ జెంది, మధురగీతరవంబు శ మాన దెందు
నటవిటన ర్తనాట్యకేళివిలాసము లెందు విలసిల్లు శ సంతతంబు
- తే. రాజరమయూరాదిశరమ్యపక్షి, రాన మెం దొప్పు నద్దేవశదేవిగృహము
విప్రనారాయణుఁడుచూచె శ వేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఘనసుధాలేపసంఘటిత మేయది యొప్పు, రజతశైలగుహంతరరాశమట్లు
సురభినానావస్తుశోభిత మెయ్యది, చెన్నొందు దర్పరశిఖరమట్లు
కాముకాభీష్టభోగప్రదం బగు నెద్ది, మహనీయసిద్ధవిశమానమట్లు
దేవగంధర్వాదిరదివిషదాలేఖ్య మై, వెలయు నెయ్యది యింద్రశవేశ్మమట్లు
- తే. దివ్యదర్పణములు నలురదెసలఁ గలిగి, రత్నగృహ మనఁ జాలునారమణిశయన
గృహముఁ జొచ్చె మహావిశగేయుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. కలధాతశుద్ధిదంతశకనకపాత్రస్థిత, భోగ్యవస్తువులసంపూర్తిఁ జూచి
యాత్తభోగస్థాన శ మతిధవళము హంస, తూలికాతల్పము శ లీలఁ గాంచి
దెలిపట్టుమేల్కట్టు శ మెలఁగి వ్రేలెడుమంచి, మానికంబులఁ గని శ మానసమున
నక్కజపడి చాల శ హర్షించి యద్దేవ, దేవికన్సన్నలు శ దెలిసి గురుఁడు
- తే. శయ్యపైఁ బవ్వళించినఁ జామరంబు, వీచి చరణాంబుజము లొత్తిరవెలఁది గంధ
కుసుమతాంబూలములుసూరికొనఁ గె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. కొమరొప్పుగా వీణగోటమీటుచుఁ బాడు, సస్వర గ్రామమూర్ఛనలు మెఱయుఁ
జెన్నొందఁగా వివంశచికఁ గేలఁ గీలించి, గోటఁ బల్కించును శ గొంతతడవు
మంచివేషము వేసి శ మించుటద్దముఁ జూపు, సరససల్లాపముల్ శ సలుపు నతని
గిలిగింత సొలించుఁ శ గిలికిందితము నల్పు, మణితమంజుల మగుశమదనకేళి
- తే. గురునిఁ గూడి యొనర్చు నశక్కువలయాక్షి, సరసశృంగారచేష్ట లాశసాత్వికునకుఁ
దెలిపె నీరీతి నద్దేవశదేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 65
- సీ. ఆరేయి జరసి కాశ్యమునందు మేల్కొంచి, యంత నాయుష్కర్తశమాచరించి
యభ్యంజనస్నాతుఁ శ దై మంచికుపటవు, టంచుదోవతుల ధరించి మించి
పలుచనితిరుమణి శ ఫాలమునం దుంచి, శ్రీకరశ్రీచూర్ణ శ రేఖఁ దీర్చి
స్వామిశృంగములకుఁ శ జరమశాంతి యొనర్చి, హరిశాసనంబుల శ కంజ లెత్తి
- తే. మణివిభూషణపుష్పదాశమములఁ దాల్చి
కాముకుం డయ్యె మూర్తిమతాత్మాముఁ డనఁగ
విప్రనారాయణుం దార్యవినతుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. శౌరికృపాలభ్యసర్వతంత్రస్వతం, త్రుడు గాన వైష్ణవశ్రద్ధార్వహుండు
కొంతప్రాద్దింతితోబంతులాడుచునుండు, వీణ వాయిండు నారవెలది మెచ్చు
గలకంగీత మాకర్ణించి కొని యాడు, జదరంగ మాడు నారచానతోడ
భరతనయజ్ఞుల కరతాళములు గొల్పు, మార్దంగికులు మెచ్చు క మదనుఁ డలర
తే. నాట్యకేళి యొనర్చునారనాతిఁగూడి, యభినయించును బదము లరయ్యతివ పొగడఁ
జేయు నీరీతి శృంగారశ్చేష్ట లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర. 67
- సీ. ఆరామఁ గూడి గృహరామములయందు, విహరించుచును గడుశవేడ్క నతఁడు
వెలయాలికోరినరవిరిగుత్తిఁ దెచ్చిచ్చు, వెలదికి మెడ నిడు క విరులనగులఁ
దరుణి పూవులదండఁ కదనమెడ నిడిన నా, చెలియను గాఁగిటఁ క జేర్చుకొనును
జొక్కు నొక్కెడ సోలుకసుందరితో నాడు, బాడు నొక్కెడ మంచినపద్యములను
తే. గందుక క్రీడ యొనరించుఁ క గాంతఁ గూడి, వికచనీలోత్పలంబు లారవెలదిచెవుల
నంచితంబుగ గురునరుం కడుంచు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర.
- సీ. చిత్రపక్షిరవంబు క చెవులకుఁ జవిఁ జిల్క, మధుపగీతము విని క మది నుభవ
సురభిపుష్పసమృద్ధిఁ క జూచుచు నిలిచిన, ద్రుమములనడుమ నశతోయజాక్షి
మోమునెత్తమ్మిని క ముసరుతేంట్లురుబింబ, ఫలమని చెలిమోవి క చిలుక లానుఁ
బడఁతిపాణితలంబు క పల్లవభ్రాంతిఁ గో, కిలలు రా భయపడి క నరవాణి
తే. యంచితంబుగఁ బ్రియుఁగొగిరిలించి మించి, యన్ని నందియములఁదీర్చినలతాంగి
యట్లు విహరింతురార్యుఁ డరయ్యతివయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర.
- సీ. విరులకానల డాగి క పెదకి యొక్కరి నొక, రీక్షించి హర్షింతు క రిద్దు రచట
మగువయొక్కెడఁబుష్పకమంజరుల్పియున్నకె, పుష్పకఁబూతెమ్మకై కభుజములెత్త
నవి యేల విరిగుత్తు క లివె మంచి వని చాన, చనుబంతులను బట్టు క నరనరముఁడు
చెలికి రహస్యము క చెవి నూఁదుమిషఁ బూని, చెక్కిలి ముద్దాడి క చెలువుఁ డలరు
తే. లలనకుచకుంభములసాటి క మెలగుబిల్వ, తాళదాడిమఫలములఁ క గేలఁ జావు
చును జరించు నయ్యంతితోఁక జెలువుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర.
- సీ. హేలావతిని గూడి క లీలావిధేయుఁ డై, డోలిక లూఁగు వికళాలయకుఁడు
కమలేక్షణకుఁ గర్ణికారపుష్పములను, గర్ణావతంసముల్ క ఘనుఁ డొనర్చు
దిలక మాకామినీరీతిలకఫాలమునందుఁ, దిలకసూన మొనర్చు క ధీరవరుఁడు
పొన్నలఁ బొగడల క గున్నమావులనీడ, విహరించు నార్యుఁ డారవెలదితోడ
తే. మల్లి కామాధవీజాతిరమండపముల, నీడ మరుకేళి నలుపు నారనెలఁతఁ గూడి
విప్రనారాయణుఁడు కడుశవేడ్కననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర. 71
- సీ. కొలఁకుల నుదయించి క కూనగాడ్పులు వీనఁ, బూఁజేనకాల్వలకపొంత నలరు
సప్తపర్ణాటవిఁ క జక్కనికపురంపుఁ, దిన్నెవై నార్యుఁ డరదేవితోడ
మాయతో రంజిల్లుకమదనగురుం డన, సనుమననక్రివనంతుఁ డనఁగ

- విలసిల్లుచును వేయివిధములఁ గ్రీడించి, సొలసి యద్దేవితో శ సూరివరుఁడు
తే. చని మరుద్వృధజలముల శ సలిలకేళి, సల్పి యద్దేవదేవితో శ సదన మొంది
గురుఁడు తడ విట్లు నుఖముండఁగూర్చిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- నీ. దైవవశప్రాప్తధన మనేకవిధంబు, దెచ్చిచ్చునంతకు శ దేవదేవి
తల్లి మన్నించు నాశీతని నల్లుఁడం చని, మొల్లమి నతనితో శ ముచ్చ టాడు
నిల్లాలి నన్తు శ విష్ణుము తెమ్మును, మల్లెపూ ల తరుశమడుపు లనువుఁ
దల్లి యీతఁడ నీకుఁ శ దగినవిధుం డని, కల్ల లాఁడు నతనిరయుల్ల మలరఁ
- తే. గొందఱిని జూపి బావమరీఁందు లనుచు, వదినె మఱదండ్రు వీరంచుశవాపు లిట్లు
పొనఁగ నతనికిఁ దెలుపు నాశీముసలి దనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- నీ. ప్రాదతోయముల నిదాశూర్కాభ గొన్నట్టు, విప్రేంద్రువి త్తముశ్రేష్ఠ్య గొనియె
నంత నిర్ధనుఁడైన శ యాయునిఁ దనసుత, విడిచి సొమ్మని పల్కె శ వేశ్యమాత
వెలఁదిని విడలేక శ విప్రనారాయణుఁడతనిఁ బాయఁగలేక శ యాలతాంగి
మఁదఁ గుంద నుతకుఁ దనన్తాత యిట్లనియె నిం,టింట భిక్షున్నము శ నెత్తి తినెడు
- తే. తిట్టిబాఁపనదాసరి శ దీఁట నీకు, వీనితోఁ బొత్తు నీ వింశ శ విడుపు మనుచుఁ
దెలిపె ముదునలి యద్దేవశదేవి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అని పలుకువేడిములుకులం బోలుతల్లిపలుకుల వినియు వినన ట్లద్దేవదేవి యమ్మ
హాపురుషునిపూర్వస్నేహంబుఁ దలంచి యూర కున్నంతఁ బ్రాప్యట్సమయసము
ద్భూతమహాద్భుతజీమూతజాతసముదితనిష్ఠుర నిర్ఘాతఘర్ష రానర్గళ భీషణభాషణం
బుల పమనీషిభాషాపతికిఁ దజ్జనని యిట్లనియె భ్యాతిలాభార్థంబుగా సాత్త్వికవే
షంబు ధరించి పుష్పక్షంకర్యతత్పరుండ వైనపరప్రతారకమంత్రవాదిప్రావృణా
భానుండవు గావున మార్గశ్రమాపనోదనార్థంబుగా భవదీయపుష్పవనంబునందు
విశ్రమించుమనీయపుత్రికను మాయామంత్రమహాషధిబలంబున మరులు కొలిపి
స్వవశవర్తినిగాఁ జేసికొన్నదుర్విసీతుండవు నిర్దయుండవుం గావున మూకభావం
బు నహించి స్వవిషయబహువిధవ్యామోహగహనప్రాపకం బగుమోహినీభూతం
బుకరణి నస్తత్సృతం బూని విడువంజాలక యున్నవాఁడవు గావున మదీయవికటవి
శంకటకరతలాదరితస్ఫుటపటుచ పటికాభూతినంక లితమాషమరీచకాఘాతసంఘా
తంబులచే భవదుచ్ఛాటనంబుఁ జేసెద నని ఝంకరించుచుఁ జణవల్కులసము
దాయసచ్చాయంబు లగుకేళంబులు క్రొమ్మడి వీడి పృష్ఠభాగంబున నర్తనంబు
లు నలుప నింద్రగోపటాభంబు లగుతాళపత్రమయకర్ణ వేష్టనంబులు కపోలస్థలం
బుల నసిగూడ మదిరాస్వాదజనిత మదఘూర్ణితరోషభీషణతామ్రక్షణంబుల
నిప్పులువృత్తిల్ల నుత్పాతశంకచే వెఱచి యతిపక్వదీర్ఘ తుంగికాభీలోపమానే
పయోధరంబులు మదనమందిరమహాదుర్గప్రదేశంబున కుద్గమింప నమకట్ట మా

ర్గమధ్యస్థితపాతాళసదృశనాభిమండలావర్తసతభీతిం జెంది చన నొల్లక నివర్తించి
స్వరక్షణక్షమక్షేమస్థానంబుఁ గన్గొనలేక భయభ్రాతంబు లైనట్లు నిజోదరపా
ర్శ్వస్థలంబుల దిద్దిరం దిరుగుచుండ వైకంఠతాఖర్వదర్శ్యధూర్వహప్రతిమానబా
హువిక్షేపవిశేషంబులచే నంతర్గతక్రోధంబు బయల్పడ నభినయించుచు శ్రీరామ
భద్రునిం గదిసి విటతటంబుగా నార్భటి సేయుతాటకచందంబున నుదయభాస్క
రభాసురసమీరకుమారునిం గబళింప నుద్యోగించువరస యగుసురనకరణి నాగా
లిచూలినిం గదిసి కరాళించులుకాధిదేవతమాడ్కిఁ గట్టలుకం జెట్టి మిట్టిపడుచు
భూతలంబునం బాతర లాడుచు నమ్మహాత్ముని పాణిపల్లవం బూని యాకర్షింప నతం
డదేవదేవికనుసన్న నెఱింగి శయనగృహంబు నెల్వడిన నిజసఖజనంబులచే నర్థ
రాత్రంబుసమయంబున స్వకీయమందిరబహిర్ద్వారంబు నిర్గమింపజేసి కవాటం
బు మూసిన నద్దేశికసార్వభౌమండును దసీయబహిర్ద్వారవిఠర్చికయందు నిజో
త్తరీయంబు పొసంగ మునుం గిడి వాసుకిభోగీంద్రభోగోపమానం బగునిజభుజదం
డం బుపథానంబు గాఁ బవళించి నిజాంతరంగంబున భుజంగరాజశయానుండు
ను నభంగరథాంగపాణియు నగుశ్రీరంగనాథునిం దలంచుచుండె.

సీ. అంత శ్రీరంగరాశి జర్ధరాత్రమునందు, రంగనాయకితోడ శరంగు మీఠ
విపులబృందావనరవీధులందును ముందు, మూరళీవినోదియై శిరిగివట్లు
వేదాంతరవీధుల శివిహరించుగతి రంగ,వీధులందు విలాసరవిహరణములు
సలుపు చున్నంత వేశ్యామందిరద్వార,వేదిక నిద్రించుశివుఁ గాంచి

తే. మోమునెత్తమ్మిఁ జిటునవ్వు శముద్దు చిలుక, నామివీఁ డెవ్వఁ డని సిరిశశారి నడుగ
భర్త మగిడి యిట్లనెఁ బద్మశివాణి కనుచు, వాదిలికరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. కొమ్మ పూదండలు శ గుమ్ముల నిడుకొని, మనకుఁ దెచ్చిచ్చు ము శ వ్వాన్యఁ డిలఁడు
విప్రనారాయణుం శ డప్రమేయజ్ఞాని, మన్నాయ వేశ్యచు మ్మరులు దగిలి
దానితో విహరింప శ ధన మంత యుడిగిన, వెడలఁ ద్రోయింప నాశవలఁదియింటి
వాకిటితిన్నెవై శ నీకొలందిని నున్న, వాఁ డెఱుంగుము మనశవాఁడు వీఁ డ

తే. టనుచు హరి పల్క విని సిరిశయనమ నీదు, విశ్వమోహనమాయకుశివిషయ ములని
సలుప వలదన నొడఁబడె శ శారి యనుచు, వాదిలికరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ప్రీతితోఁ దొల్లి విరవీషణుఁ డర్పించు, పంచకార్తవ్యరశసాత్రమధ్య
భవ్యశుద్ధోదకశసాత్రముఁ గొని బ్రహ్మ, చారియై చని రంగశశారి దేవ
దేవిగృహద్వారశదేహళికడ నిల్చి, పిలువ నెవ్వఁడ వనఁ శ బలికె నతఁడు
మగువ నే నళహియశమణవాళదానుఁడ, విప్రనారాయణశవిప్రముఁజి

తే. నమ్మదగినప్రీతిమ్యుఁడ శ నాఁతి నీకు, నన్న దాచార్యుఁ డొకవస్తు శ వనిపె ననిన
దేవదేవి కవాటముఁ శ దెఱచె ననుచు, వాదిలికరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. కస్తూరితిలకసంశకలితోర్ధ్వపుండ్రము, గరుణారసముఁ జిల్కుకన్నుదోయి
చక్కనిచెక్కిళ్లు శ సరసంపుఁగెమ్మోవి, చిల్కపల్కులముద్దు శ చిల్కుమోము
నల్లనిసిగముడి శ వెల్లజన్నిదమును, గౌపీనకటిసూత్ర శ కటితటంబు
వెలిపట్టుపుట్టుము శ మొలగూడకట్టును, వలిపెంపుదుస్పటిరవల్లెవాటు
- తే. మెలఁగుచామనిచాయలశమేనివాని, గైతవబ్రహ్మచారిని శ గాంచి మ్రొక్కి
యతనికనుమ్రోలనిలిచె నశయ్యతివయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. బలియిడుభిక్షు మేరసాశిపద్మము గొనె, నభయప్రదం బెద్ది శ యాశ్రితులకుఁ
గోరి లక్ష్మీకుచశకుంభములం బెద్ది, మకరికాశేఖ లేమఱక దీర్చు
గోపిక లలిగినఁ శ గూర్తి నేచెయి చాచి, వారితో బతిమాలి శ వాంఛఁ జెందు
నాకరాంబుజ మెత్తి శ యాగిన్నె నొనఁగె నా, యింతికి మద్గురుఁ శ డిచ్చె ననుచు
- తే. సంత నీప్రియనిన్ను రశమ్మన్న దనుచు, గురుని కెఱిగించి తాఁ జని శ యురగరాజ
శయ్యవైఁ బవ్వలించెను శ శౌరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- వ. అంత.
- సీ. వెన్నుఁ డిచ్చుపసిండిరగిన్నెఁ గైకొని తన్నుఁ, గన్నతల్లికిఁ జూపె శ జెన్ను మీఱ
రం గై నఱవిక మేళుంగుబంగరుచీర, మెఱుఁ గొందుతొడవులు శ మేనఁ దాల్చి
విరులనరగబులు శ వేసలిఁ గీలించి, యగురుచందనపంక శ మలఁది మేనఁ
బరిమళమిళిత మై శ బహుభోగ్యభోగోప, కరణ మాశయనమందెరముఁ జొచ్చి
- తే. శయ్యవై నుండి తనప్రాణశని బిలిచి, విప్రనారాయణుని నీవు శ వేగ తోడి
తెమ్మనుచుఁ బంచె నడ్డేవశదేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. గోపికాబారునికొలఁది విలాసిని, నైనబాహుదృష్టిచింతామనస్కు
విప్రనారాయణు శ వీక్షించి మ్రొక్కి యా, వెలయాలినచ్చెలి శ పలికె నిట్లు
స్వామి ప్రేమ మెలర్పఁ శ జయ్యన నినుఁ దోడి, తెమ్మని పంచె నశడ్డేవదేవి
నినుఁ బాసి త్తుటి యైన శ నిదురింపలే దింతి, విరహవేదనలచేఁ శ బొరలు చున్న
- తే. దలరుదిల్లునివేదన శ మెలఁగ నీక, రమ్మ తెమ్మని యతనికేరల్దమ్మిఁ బూని
యాశ్వుఁదోడ్కొనిచనియెనశయ్యతివయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- వ. అంత నవ్విప్రనారాయణుం దానందకందళితహృదయారవిందుం డై యప్పణ్యనుం
దరీమందిరంబుఁ జొచ్చి శయనగృహద్వారసమీపంబున కరుగుడెంచి యున్న
నమ్మహాత్ముని కడ్డేవదేవి యెదు రేగుడెంచు చున్నంత.
- సీ. ముదుసలి మొదలు గా శ మునుపటివా రెల్ల, హర్షింపఁగా నమ్మహాత్ముఁ జూచి
శాశ్త్రరమ్మగమదశకునసారయుతపయో, ధరయుగ మతనిపేరన్నరము సోక
గాఢసంశ్లేషముఁ శ గావించి విరహార్తిఁ, దీర్చి తోడ్కొని చని శ దేవదేవి
చందనం బలఁది పురష్కము లిచ్చి తాంబూల, మొనఁగి పూశయ్యవై శనునిదియతనిఁ

- తే. బాదసంవాహన మొనర్చి శ పాడి యాడి, సురటి వీవంగ నద్దివ్యశసూరి చూచి
యంచయానను గడు గారశవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. దరహాసనుధఁ జిల్కురతరుణిముఖేందునిఁ, జూడ్కు లానందింపఁ శ జూచిచూచి
మదనాహవ్రాచితమదపూర్తి కాయింతి,యధరబింబామృత శ మానియాని
తనయనంగజ్వరతాప మారగఁ బ్రియ, జిగిబిగికాఁగిటఁ శ జేర్చిచేర్చి
రతికేళితమి మీఱ శ రమణిపాలిండ్లను, బాణిపద్మములచేఁ శ బట్టిపట్టి
- తే. మాటిమాటికి వలరాజుశమనికిపట్టు, మేటికోటకుఁ బోటిచ్చె శ ధాటి మీఱ
విప్రనారాయణుఁడు కడుశవేడ్కు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శ్రీ దేవ దేవీవశీకృతనిజకాయ, మానస నీ కగు శ మంగళంబు
శ్రీదేవ దేవినంశ్రీతసూరితరువల్లి, మాతల్లి నీ కగు శ మంగళంబు
అతులపురాణపురణ్యశ్లోక శుభగుణ, మందిర నీ కగు శ మంగళంబు
పరమయోగివిలాసశకరదివ్యరూపిణి, మానిని నీ కగు శ మంగళంబు
- తే. మాధవప్రియ నీ కగు శ మంగళంబు, మధురభాషిణి నీ కగు శ మంగళంబు
లని నివాళింతు రిరువుర శ కాపు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత నుషణికాల శ మైన రంగేశుని, యర్చకపరిచారశకాదిబుధులు
చనుదెంచి గుడిప్రదక్షిణముఁ జేసి సువర్ణ, బలివీతకడ భక్తిఁ శ బ్రణమిఁ జేసి
పంచమహావాద్యశపటహాకాహళశంఖ, భేరీమృదంగవీణారవములు
శుభవేణుగీతముల్ శ సూతమాగధవంది, సుప్రభాతాఖ్యసంశ్రుతిరవములు
- తే. నెఱసి బ్రహ్మాండభాండము శ ల్నిండి జగడ, మంగళంబులు సమయింపశరంగనాథ
దివ్యభవనకవాటముల్ శ దెఱచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత శ్రీహరికడ శ కరిగి చూచినఁ దప్త, భర్త శుద్ధోదకశపాత్ర మొకటి
గనఁబడకున్నను శ గడుభీతిఁ జెంది యా, యర్చకు లేలేంది శ యవనిభర్త
కెఱిగింప నిచుళాపురీశ్వరుం డారాజు, విని విస్తయముఁ జెంది శ వీరికన్న
వెన్నునిసన్నిధిశిన్న ముచ్చిల వేఱు, తస్కరుల్ రారిది శ తిథ్య మనుచుఁ
- తే. బలికి వీరిని దండించి శ పసిఁడిగిన్నె, గొను మనుచు దండనాథుని శ కనిన వాఁడు
వారి దండించు చుండెను శ వరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అయ్యవసరంబున దేవదేవియింటిఘటచేటిక జలాహరణార్థంబుగాఁ జనుచుండి
తనతో మైత్రి మెలఁగు చున్నయొక్కయవీచ్యవయస్కుని రాజభటులు దండి
పం గని వానిం డాసి నిరపరాధుండ వగునీ కీరాజదండనం జేయిమి ట్లం బని
యడుగ నతండు దాని కిట్లనియె స్వామిసన్నిధి తపనీయశుద్ధోదకపాత్ర మొక్కటి
యదృశ్యం బగుటంజేసి మా కిట్టిరాజదండనంబు వ్రసక్తం బయ్యె నని చెప్పిన
విని రహస్యుంబుగా నతని కది యిట్లనియె త వ్రజాంబూనదమయం బగునొక్క

చషకంబు దెచ్చి విప్రనారాయణునిప్రియశిష్యుం డగునొక్కమాణవకుండు దే
వదేవి కొనంగంజూచితి నానువర్ణచషకం బద్దేవదేవితల్పంబునం దలగడమెత్త
క్రింద నున్నయది యని యెఱింగించి చనియెనంత నగ్గుటచేటివిటుండు తద్వృ
త్తాంతంబు దండనాథున కెఱింగించిన.

- సీ. దండనాథుం డంతః శ దగుభటాళిని గూడి, యద్దేవదేవిగృహంబుఁ జొచ్చి
తన్మృదుశయ్యవై, శ దలగడమెత్తకుఁ, గ్రింద నొక్కెడ నున్నశిన్నఁ జూచి
నగుచుఁ గైకొని విప్రనారాయణుని దేవ,దేవితోఁ గొని చని శ భూవిభునకుఁ
జూపింపఁ జూచి యాభూపతి యిగిన్నె, నీ కెవ్వ రిడి రని శ నెలఁత నడుగ
- తే. దేవ యీస్వర్ణచషకముఁ శ దెచ్చి యిచ్చె, విప్రనారాయణుం డని శ వేశ్య పలుక
నతఁడు నేనియ్యలే దని శ యనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వే యన నేల యీశవిప్రనారాయణ, ప్రహితంబు బాలకశ్రీబ్రహ్మచారి
గుణనిధి యశహియశమణవాళదానుఁడు, మాయింటి కేతెంచి శ మధ్యరాత్ర
మిది నీకు మద్గురుఁ శ డిచ్చెఁ గొమ్మనుచు మా, కీగిన్నె నిచ్చి తా శ నేగి మరలె
నని వేశ్య పలికిన శ విని విప్రనారాయణుఁడు పల్కె నిట్లని శ పుడమితేని
- తే. కవనిమా కొకదూత లేఁ శ డరసి చూడ, గిన్నె నేనియ్యలే దని శ యున్నయట్లు
పల్కె నటమీఁద నామితశభాషి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. దండనాథుఁ డొనంగుతపనీయపాత్ర మర్పించి యర్చకుల నంశపించె గుడికి
దేవతాద్రవ్యముఁ శ దెచ్చి యిచ్చినఁ బుచ్చు, కొంటివి గాన వాల్గంటి నీకుఁ
దప్పిది యని చెప్పితగినవిత్తము గొని, దేవదేవిని బంపి శ భూవిభుండు
నితఁడు స్వర్ణస్త్రీయి శ యితనికినుదిత మా, శాస్త్రాక్తదండము శ నలుప వలయు
- తే. ననుచు సభ్యులు వినఁ బల్కి శ యమ్మహాత్ము, దండనాథునికావలి శ నుండఁ జేసి
నురుచిరాంతరపురంబున శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆరేయి నిద్రింప శ నపరరాత్రమునందు, రాజస్వప్నమున శ్రీరంగశౌరి
తాను గన్పడి పల్కె శ ధరణీశ యీవిప్ర, నారాయణుఁడు జగత్సాన్యాయకుఁడు
ప్రార్థకర్తానుశభవ మిట్లతని కేను, గావించితిని ననుశ్రగహ మెలర్ప
దేవదేవిగిన్నెఁ శ దెచ్చి నేనిచ్చితి, నీగిన్నెజోలి తా శ నెఱుంగఁ డితఁడు
- తే. పాపరహితుఁ డితండు మశత్ప్రాణనముఁడు, ఇతని నర్పించి పంపు ముర్రీవీశ వేశ్య
ధనము దానికి మగిడి యీప్రయ్యనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. ఇట్లు రాజున కుపదేశించి శ్రీరంగనాథుం డంతర్హితుం డయ్యె నంత.
- సీ. అరుణోదయపువేళ శ నారాజ మేల్కొంది, స్వప్నదృష్టరమేశుశేవచనములను
దలఁచుచుఁ బులితో శ దారసర్వాంగుఁ డై, యానందబాష్పము శ లఱు లొలుక
విప్రనారాయణ శ వీక్షించి యతనికి, బ్రక్రమం బొనరించి శ ప్రణతిఁ జేసి

స్వామి దేవరవారిసామర్థ్య మెఱుగక, యపచారపడితి నే నది క్షమింపఁ
 తే. దగుదు రని పల్కి సకలసత్కారములను, సలిపి యారాజు పనుప నానన త్వజలధి
 యాత్మ పుష్పవనంబున నీ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోన మలర.

వ. అంత భగవదను గ్రహమృతాసార ప్రక్షాళితాభ్యుపగత ప్రారబ్ధకర్తృశకలశంకాపం
 కలేశుం డైనవిప్రనారాయణుం డాత్మ విహీనకృత్యంబుఁ దలంచి మిగుల ననుత
 పించి విషయవిరక్తుం డై యగమ్యాగమనప్రాయశ్చిత్తార్థంబు గా, శ్లో॥ ఏతత్స
 శ్చమహాపాపప్రాయశ్చిత్తం మనీషిభిః। నిర్ణీతం భగవద్భక్తపాదోదకనిషేవణమ్॥
 అనియును, శ్లో॥ తిస్రఃకోట్యర్థకోటీచ తీర్థాని భువనత్రయే । చక్రాశ్శీతస్య వి
 ప్రస్య పాదే తిష్ఠంత్యసంశయః॥ అనియును బురాణప్రసిద్ధంబు గావున, శ్లో॥ అర్థ
 పశ్చాత్తత్త్వజ్ఞాః పశ్చాసంస్కారసంస్కృతాః । ఆకారత్రయసంపన్నా మహా
 భాగవతా స్మృతాః॥ మహాభాగవతా ఏవ వైష్ణవానేతరాస్మృతాః॥ అని పారా
 శర్యోత్తరఖండప్రసిద్ధంబు గావున నర్థపంచకాభిజ్ఞత్వపంచసంస్కారసంస్కృత
 త్వాకారత్రయసంపన్నత్వాదిలక్షణలక్షిత లగుశ్రీమహాభాగవతులక్రీపాదం బు
 జ్జీవించి పరమపవిత్రుండ నయ్యెద నని తలంచి తదనంతరంబ ధిక్కులేన దురా
 త్తనా' మ్మనియెడున్యాయంబున గ్రామకులాదినిమిత్తాగతం బగునామం బనర్థ
 హేతు వగుటంజేసి, శ్లో॥ యస్యమూర్ధ్నిస్థితం యావదైష్ట్యవాక్ష్మీరజ శ్శు
 భమ్ । గంగాదిసర్వతీర్థాని తావ త్తిష్ఠ్యం త్యసంశయః॥ అనియును, శ్లో॥ నిరపే
 తుం మునిం శాంతం నిర్వైరం సమదర్శనమ్ । అనువ్రజా మ్యహం నిత్యం
 యో జయత్యంజ్ఞీరేణుభిః॥ అని భగవంతుం డగునారాయణునకుం బ్రార్థనీ
 యం బై పరమపవిత్రం బగుశ్రీవైష్ణవాంఘ్రిరణోవ్రజంబు తనకు నిరూపకనా
 మంబు గా 'భక్తాంఘ్రిరేణు'వనియును 'తొండరడిప్పాడియాభ్యా'రనియును ది
 వ్యనామంబులు ధరియించి తృణేకతేతరపురుషార్థం డై భారకపోషకభోగ్యత్ర
 యంబు భగవంతుం డని తనమనంబున విశ్వసించి భగవదనుగ్రహంబుచే నజ్ఞా
 ననిరోధకజ్ఞానానందకందళితహృదయారవిందుం డై హరిప్రసాదసాక్షాత్కృతప
 రవ్యూహవిభవాంతర్యామ్యర్చారూపగుణవిభూతిచేష్టితుం డై భగవదనుగ్రహ
 ప్రాప్తపరభక్తిపరజ్ఞానపరమాభక్తిసంపన్నుం డయి'తిరుమాలై' 'ప్రభోధకి' య
 నురెండుదివ్యప్రబంధంబు లానతిచ్చి స్వయంపరమకృపచే నర్వచేతనోజ్జీవనం బొ
 నర్చి వైభవంబు చాలించి యర్చాస్వరూపంబు ధరియించి యుండె. అమృహా
 త్తుండు శబ్దాదివిషయవిరక్తుం డైనయు త్తరక్షణం బడైనదేవియు నట్లుండం దలం
 చి రసవిశేషస్పర్శనంబున నినుము హేమించుకరణిఁ దదీయదివ్యాంగసంస్పర్శనం
 బునఁ దత్పదాబ్జానవరతసేవాభజనప్రభాతసమయసముదిత ప్రభాకరమండలని
 శ్శేషనిరస్తనిఖిలజన్మార్జిత సంచిత ప్రారబ్ధాదిభేదభిన్నప్రభూతపాత కాంధతమస్క

యై 'జ్ఞానీత్వాత్తైవమేమతః' || అనుగీతోక్తక్రమంబుగా భగవదాత్మభూతుండును బరమభాగవతాగ్రగణ్యుండును సగుశ్రీవిప్రనారాయణునిశ్రీపాదపద్మంబులయం దమందంబుగా నశ్రాంతంబు తా నొనర్చుస్వకీయజనానివార్యపరిచర్యచే సంతుష్టాంతరంగుం డగుశ్రీరంగనాథుండు, శ్లో|| అనన్యదేవతాభక్తాః యేమద్భక్తజనప్రియాః | మామేవ శరణం ప్రాప్తాస్తే మద్భక్తాః ప్రకీర్తితాః || అనియును, శ్లో|| మమమద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికాభవేత్ || అనియెడునిజదివ్యసూక్తిక్రమంబున ననుగ్రహపూర్వకంబుగాఁ గటాక్షింపఁ దదీయదివ్యకరుణాకటాక్షవీక్షణంబులచే స్వస్వరూపవిరోధిస్వరూపోపాయస్వరూపపురుషార్థస్వరూపరూపార్థవంచకజ్ఞానవతి యై భగవదనన్యార్త శేషత్వాననన్యశరణత్వానన్యభోగ్యత్వరూపాకారత్రయంబును సవికలంబును నచలంబును నకళంకంబును నగుకలిమి లభించిన సమస్తసాంసారికసంగంబులు విడనాడి స్వసంపాదితధనకనకప్రవాళమోక్షిగమాణిక్యమహానీయాభినవానర్హ్యభూషణతైమాంబరాస్తరణాసనశయనీయాదినమస్తద్రవిణంబులు శ్రీరంగభర్తకర్పించి తదీయదివ్యమంగళవిగ్రహాత్సవాద్యనుభవదనితప్రీతికారితతదీయమందిరానవరతసమ్పూర్ణనాదికైంకర్యంబులొనర్చుచుఁ దదీయతీర్థప్రసాదంబుల నుజ్జీవింతుచు గుణానుభవకైంకర్యపరులగుశ్రీమహాభాగవతులం జూచి నిరుపాధికసకలవిధబంధువులఁ గాఁ దలంచుచుఁ గొన్నిదినంబు లుండి శ్రీభక్తాంఘ్రిరేణు మహాదేశికప్రాప్తమహోన్నతస్థానంబు లభించి నుభంచు చుండె నంత.

సీ. భక్తాంఘ్రిరేణుప్రభావ మవాజ్ఞనో, గోచర మార్యులు శ కూర్కి, బలంక విన్నంతి శిన్నంతి శ వెన్నునికరుణచే, దెలియ వచ్చినయంత శ తేటపడను జెప్పితిఁ గావువఁ శ దప్పుల నెంచక, పరమకారుణికు లోభాగవతులు సాహసం బిది కృప శ క్షమియింపఁ దగుదురు, తల్లిదండ్రులు బాలశజ్ఞాప్యమట్లు తే. సారెసాగెకు మీవాదశరసిజమల, నమ్మి యున్నాఁడ నెమ్మది శ మిమ్ముఁ దక్క మేలుపాయ ముపేయము శ వెదక ననుచు, వాదిబీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

కా. శ్రీమత్కాంతిమతీతనూజ సకలశ్రేయోనిదానోదయా భూమప్రాభవకేశ వార్యహృదయాంభోజాతసూర్యోదయా కామశ్రోధమలీనమానసజనశ్రగ్మాతిదూరాదరా స్వామీ శ్రీయతిరాజశేఖర హృదశబ్దస్ఫారదామోదరా.

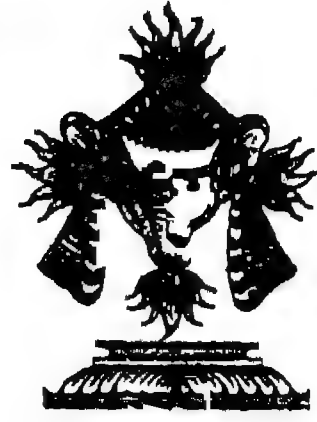
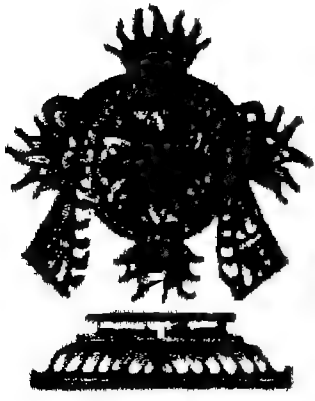
క. శ్రీభట్టనాథగోదా, శోభితదివ్యప్రబంధశజ్ఞమనస్కా శ్రీభూతనగరభాగ్య, ప్రాభవభక్తాంఘ్రిరేణుశపదక మలాత్కా. మాలినీన్మత్తము. సరళజనశరణ్యా శ సప్తలోకవరేణ్యా పరిదితగురుకాండా శ భాగినీయత్రిదండా

గురుకుశలచరిత్రా శ్రీ కూరపాంభసపవిత్రా

సరసిజదళనేత్రా శ్రీ సజ్జనస్తోత్రపాత్రా.

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వానగోత్రపవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్రవిబుధవైష్ణవవిధేయకేశవనామధేయప్రణీతం జైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునంబూర్వభాగంబునందు శ్రీభ
ట్టనాథప్రభావదర్శనంబును, గోదాధ్యుదయకల్యాణార్తనంబును, విప్రనారా
యణలీలామహోదయవర్ణనంబును, అమృతహస్తానివైరాగ్యాదిప్రపంచకథనంబును,
దేవదేవీవిరక్తిముక్తిసూచనంబునన్నవి ద్వితీయోల్లాసము

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

పూర్వభాగము.

తృతీయోల్లాసము.

మద్రంగపదస్థిర

భామావజ్రత్రిదండరథరకరికమలా

రామానుజభూమగుణ

స్తామా సంపూర్ణకామశనుజనారామా.

1

◆◆◆ ధర్మపర్వః డసురాజాకూతురు శ్రీరంగరాజును బెండ్లాడుట. ◆◆◆

న. ఆవధరింపుము.

2

నీ చారుమధుద్యృభాశజల మాని వాయువు, లేదెన వినరు నశయ్యెడ వసించు
ధన్యుల కగు ముక్తి కత తీరవాసుల, కపవర్గసంసిద్ధి శ కడుగ నేల
నట్టివై భవముచే శ నలరారుకావేరి, తీరమునందున శ దివ్యసాధ
మణిమయ ప్రసాదరమందిరగోపుర, ప్రాకారపరిఘాదిభాసురంబు

తే. గ్రాస్తాగ్రాత్రియోరుజరపదజయుతము, రత్నజహుళంబు నిచుళాపురరంబు వెలయు
భావ్యదమరావతీపురికపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

3

నీ. ఆపట్టణం బేలు శ వర్కవంశ్యుఁడు చోళ, వసుధాధిపతి ధర్మవర్తుఁ డతని
కుదయించె నొకపుత్రి శ యుర్వి నీళాంశ యై, పాలవెల్లికిఁ దొల్లి శ పద్మపగిదిఁ
గలితాభివవచంద్రశకళయట్లు సంతత, పరివర్ధమాన యై శ బాలికలను
గూడి యామచు నైనఁ శ గూర్తితో శ్రీరంగ, రాజకల్యాణవిశ్రామాముఁ డలఁచి

తే. కన్నులాసందబాష్పము శ ల్లముకొనఁగఁ, బులకితాభలగాత్ర యై శ పాసఁగ నతని
భవ్యనామము లక్కన్నై శ పలుకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

నీ. అంతట నవయావశనారంభదశఁ జెంది, యుద్యానవనమున శ కొక్కనాఁడు
చని యందుఁ జెలులతో శ సారథమిళితపుష్పములు గ్రహించుచుఁ శ బాడియాడి

- యలసి పుష్పప్రవాళాంచల్ల తావృత, వృక్షవాటికలందు శ విశ్రమించి
రంగరా జచటికి శ రంగుగా వేఁ టాడ, విచ్ఛేయఁ దద్వివ్యవృగ్రహంబుఁ
- తే. జూడ్కు లలరంగఁ గని మ్రొక్కి శ చోళరాజు, కన్య కామించి కందర్పశకరవిముక్త
పుష్పనారాచ వేదనఁ శ బొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 5
- సీ. శ్రీరంగనాథునిశ్రీత్రిభువన మోహన, దివ్యమంగళమూర్తిశ్రీ ప్తిఁ జూచి
యతనికొఁగిలిఁ జెంది శ యనమా స్త్రబాణవేదనమాని సుఖయింపఁదలఁచి మదిని
యచటనుం డేతెంచి శ యాత్మీయనిలయముఁ, జొచ్చి తచ్చింతచే శ సుఖము లేక
తనదివ్యశయనీయశతలమునఁ బనలించి, భోజనమజ్జనభూషణాది
- తే. వాంఛ విడిచిన నాధర్మశనర్మనృపతి, చూచి మృదుమధురోక్తుల శ సుతెను జాల
ననునయించుచుఁ బ్రీతిని శ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అమ్మ నీనెమ్మది శ నభిమత మెయ్యది, యైనఁ జేసెన సందిశయంబు మాని
వాక్రువృ మని చోళశనసుధాధిపుఁడు పల్కఁ, దంక్రి కిట్లనియెను శ ననయ మగలి
యార్య యుద్యానవిశహారార్థ మే నాత్మ, సహచరీజనముతోఁ శ జనిన నచట
శ్రీరంగపతి దనశ్రీమూర్తిఁ గాన్పించి, నామాననముఁ గొని శ నన్నుఁ దనకు
- తే. మరులుకొల్పెను మన్తధరమన్తధునకు, నన్నిపు డొసంగు నాస్రాగశనాథుఁ డతఁడు
పరుని నేనొల్ల నని కన్య శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 7
- వ. అని యిప్పగిది నప్పైదలి ముప్పిరి గొన్న మోహంబునం జెప్పిన విని యవ్వడు. 8
- సీ. భగవంతుఁ డారంగశభర్త భక్తవిధేయుఁ, డతని వ్రొత్తాంత శ మంత డెలిపి
యతనియభీష్ణిత శ మరసి వచ్చెద నని, ధర్మపక్షుఁడు రంగశభామ మొంది
ప్రణమిల్లి శ్రీరంగశభర్త కావృత్తాంత, మంతయుఁ డెలిపిన శ పార్వ మొంది
రంగరా జనియె నారాజున కీరీతి, నీవు ధార్మికుఁడవు శ నీదుపుత్రి
- తే. మన్తనోరమ యిక వేయుశమాట లేల, పొమ్ముతోడ్కొనిమ్ము మాశక్తియుసుతను
జేయుమీ పెండ్లి యని హరి శ చెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. ఇ త్తెఱంగున రంగనాథుం డానతిచ్చిన విని నృపపుంగవుండు పుత్రికామంగళోత్సవ
సూచకంబు గాఁ బట్టణంబు శృంగారింపుటకై నిజప్రధానుల కాజ్ఞాపించిన నవ్వడు.
- సీ. ఆధర్మవర్మమశహారాజశాసన, మాల్యము శలఁ దాల్చి శ మంత్రివరులు
రథ్యల విఘ్నల శ రాజమార్గంబుల, సన్నిధివీధులఁ శ చక్కఁ జేసి
శోధించి యంతట శ సురభిచందనజల, సేచనం బొనరించి శ సిరుల మించి
ముత్తయంబులఁ బూలశ్ర ముగ్గులు వెట్టించి, రత్నమాలికల ద్వారములఁ గట్టి
- తే. పంచటరఁగులఁ బూర్ణకుంభముల నిలిపి, లలితరంగేశపురియ ట్లరంగరించి
రాజునకుఁ జెప్పి రామంత్రిశరాజులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మఱియు రంగవిమానశమండపస్రాకార, వరపుర ద్వారక శవాటములను
సురభివిచిత్ర ప్రసూనమాల్యములచే, లలితరత్నాళి నరంగరించి

- ప్రతివీధి రాత్రి ప్రభాసిద్ధికై మణి, నీపవృక్షముల నల్లెసల నాటి
 ద్వారా శివములందుఁ గద ప్తచామికర, కదళికా స్తంభయుగ్మముల నిలిపి
 తే. చంద్రపుష్కరిణీతటశిఖరశిఖర, శిఖరపులందు విచిత్రపతాకములను
 జాలఁ గట్టించి రారాజసచివు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 12
- నీ. చందనాగురుధూపజాతధూపాఘ మం, బరమునం దభ్యవీరభ్రాంతి సలుప
 భూరిభేరీశంఖపూజ్యధ్వనుల్ మించి, గర్జితస్వనశంక న గారవింపఁ
 బ్రాణానగోపూరబహువిధమణిగీ స్తి, యింద్రాయుధద్యుతి నేర్పరింప
 ఘనవిమానాగ్రభాగములందుఁ గాంతలు, మెఱపుఁగీగలచాయన మెఱయుచుండఁ
 తే. బుగమయూగము వీక్షించి న పుగులు విచ్చి, నృత్య కేళి యొనర్చును న నిత్య మార్య
 విమలరంగశశకల్యాణశేఖ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 13
- నీ. రంగ నైభవరంగ న రంగదళాంగవి, హంగతురంగ వరయ్యాళిరంగ
 శుంగరభాగ ముగ్ధులంగ మోహన, రంగ శుభాంగ సారంగవరద
 దురితవిధంగ కిన్హారిరంగ దయాంత, రంగ భుజంగమరరాజశయన
 రంగనాయక యని న రాజకీరంబులు, శారికలును రంగశౌరికడను
 తే. రంగనామామృతము చిల్కనంగ ముడిగి, కర్ణపుటములఁ గోలుచునగాసిఁ బాసి
 పెండ్లికొమరునిఁ జూతుదు న పెద్దలనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- నీ. ఆమ్నాయములు వైష్ణవగ్రామిల్లు దువంగ, నుజనులు చూచి సంస్తుతులు సలుప
 వందినూగధనూతనబృందము ల్పొగడంగఁ, గను మ్రోల సొంపుగా న గణిక లాడ
 మహనీయకల్యాణమండపమధ్యస్థ, సింహాసనమునందుఁ న జెలుపు మిగులఁ
 జేకోలగం బున్న న పెండ్లికుమారునిఁ, గస్తూరిరంగనిఁ న గన్నులారఁ
 తే. జూచి నూనె మంది యానవోళనృపతి, వేగ నిచుళాపురంబున న కేగి యందు
 జేవి కాశ్యప్యమంతయుఁ న దలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- నీ. అంత న ద్వేవియు న నాల్కపుత్రకి వివా, హాచితాలంకృతు న లొదనఁ జూచి
 యారాజ వార్షింది న యక్కన్నియను రత్న, శిబికయం దెక్కించి న సిరుల మించి
 తన దేవియును దాను నదగువాహనము లెక్కి, సామంతనృపులు పార్యములఁ గొలున
 జతురంగబలములు న సచివపురోహిత, నై గమనగరజనంబుఁ గదలి
- తే. వీరి నేతర శంఖభేరీమృదంగ, పటహనాదము బ్రహ్మాండశుటము నిండ
 వచ్చి శ్రీరంగవీరప్రాలు న చొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- నీ. గురుపురోహిణిమంత్ర నెరులతో జనుదెంచి, గుడికడ యానము న లుడిగి రత్న
 చతురంతియాసస్థ న నులి గుగడఁ ను, మెల్లమెల్లనఁ జని న యల్ల మలరఁ
 దలిదంపు లిరువురు న తపనీ కుమణిమయ, కల్యాణమండపాంగణమునందు
 యానము తగ్గించి న యశంక శూద, పూర్ణేందుముఖ యైననపుత్రిచెట్టఁ
 తే. బట్టితోడ్కొని చని రంగనైభ ర్తకడను, నిలుస నద్వేవి యొప్పెను న నీలజలద

తిరుప్పావై ఆ 'వరులు.

జనితానందసందోహకందళితహృదయారవిందుం డై యొకపాణిపల్లవంబుచే వీణ
 మీటుచుఁ బెఱకేలం దాళంబుఁ గీలించి వాయించుచు భగవంతుం డగునారా
 యణునిదివ్యకల్యాణగుణచేష్టితంబులం బాడుచు నాడుచు భగవద్దానజనితాహ్లాద
 వివశసర్వాంగుం డై యున్నతొనిపగిది వికవిక నగుచు నేడ్చుచుఁ ద్రెళ్లుచుం ద్రు
 ళ్లుచుం బ్రేమప్రేరితుం డయి సారెసారెకుం గేల్తోడ్చుచు భ్రాంతునిపగిది నిటు
 నటుఁ బరిభ్రమించుచుఁ దద్దివ్యనామంబులం గీర్తించుచుం దద్వైభవం బెంచు
 చుఁ దనీయదివ్యమంగళవిగ్రహానరతభావనాసక్తచిత్తుం డై యున్నయంత శ్రీ
 గంగనాథుం డమ్మహాత్మునియందుఁ బ్రసన్నుం డయి యున్న జూచి శ్రీరంగనా
 యకి శౌరి కిట్లనియె మనకుం బరమాంతరంగభక్తుం డగునిమ్మహాత్ముం డన్న
 దిగబాహ్యప్రదేశంబునగుదుండం దగఁడు గాన మనసన్నిధానంబునకు రప్పింపు
 నుని ప్రార్థింప నద్దేవదేవుం డమ్మహాత్ముని దమసన్నిధికి రమ్మని పలుమా తాన
 తీయ నాసాత్వికపుంగవుఁడును స్వరూపానురూపనైచ్యంబుచేతను స్వవర్ణాను
 గుణనైచ్యంబునను భగవదాలయంబుఁ జొర వెఱచి విశ్లేషించి యున్నంత భగ
 వంతుం డగునారాయణుం డాత్మీయకృపాతీతయంబున నిజనిరంకుశస్వాతంత్ర్యం
 బునం దనకుఁ దిరుమంజనకైంకర్యంబు సేయు చుండుశ్రీలోకసారంగమహా
 మునీంద్రునకు స్వప్నంబునందుఁ దన్నుం గానిపించి యిట్లనియె మహాత్మా నీవు
 శ్రీపాణియోగిడకుం జని జన్మజాతినైషమ్యంబు మాని గరుత్మంతుండు నన్ను
 వహించుకరణి నమ్మహాభాగవతాగ్రణి నిజభుజస్కంధపీఠంబున నెక్కించుకొని
 వేగ మత్సమీపంబునకుం దోడ్కొని రమ్మని యాజ్ఞాపింప నాశ్రీలోకసారంగ
 మహామునియు మేల్కొంచి యాస్వప్నార్థంబుఁ దలంచి 'అద్యమే సఫలం జన్మ
 సుప్రభాతాచ మనిశా' యనున్యాయంబున మిగుల సంతసించి శ్రీకావేరీసదియం
 దనగాహనం బొనర్చి కాలోచితపారిశాసనంబులు దీర్చి 'సుదూర మపి గస్తవ్యం
 యత్ర భాగవత స్థితః' అనియెడున్యాయంబున దూరస్థితుం డగుశ్రీపాణియోగీం
 ద్రునిం గాంచి 'తాళుం తడక్కయ్యుం కూప్పి' సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి
 మహాత్మా శ్రీరంగభాముండు నిజసన్నిధికి నిన్నుఁ దోడ్కొని రమ్మని దానున కా
 జ్ఞాపించె గావున వచ్చితిని మీరలు స్వామిసన్నిధికి విచ్చేయ వలయు నని విన్న
 వింప శ్రీపాణియోగీంద్రుండు మహాత్మా భగవన్నివేళ ప్రవేశోచితంబు లగు
 నాల్లుజాతులందుఁ బుట్టినవాఁడనుం గా నణినీచుండ జ్ఞాసహినుండ నగునట్టినేను
 బరమపవిత్రంబును బరమభాగవతస్థానంబును బ్రత్యక్షపరమపదంబు నగుశ్రీరం
 గనాథునిపురంబు నిస్సాదంబులచేఁ ద్రొక్క నొల్ల నని వెనుక కడుగు లిడుచు
 భయపడు చున్న సమ్మహాత్మున కమ్మునీంద్రుం డిట్లనియె స్వామీ మీర లట్లు ద
 లంచితి రేని యస్తద్భుజపీఠారూఢుల రై రమ్మని ప్రార్థించి న్యస్తభరుం డగున
 పాణియోగీంద్రుని నిజభుజంబులం దెక్కించుకొని యాతివాహకులు ముక్తపురు

ఘనిం దోడ్కొని తిరుమామణిమండపంబుఁ జేర్చువిధంబున శ్రీరంగనాథునిసా
న్నిధ్యంబునం జేర్చె నంత శ్రీరంగనాయకుండు నిత్యదరిద్రునకుఁ బెన్నిధి గాన్పిం
చినచందంబున నిజదివ్యమంగళవిగ్రహంబు నమ్మహాత్మునికిం గన్పింపఁ జేసిఁ నన
రత్నఖచితత ప్తచామికరకిరీటకేయూరకుండలుండును బ్రలంబమానమా క్తికహ
రుండును శ్రీవత్సలక్ష్మీకౌస్తుభాలంకృతవిశాలవక్షసుండును నై జయంతిననమాలా
లంకృతుండును స్వర్ధసీమృణాళతంతుసంతానాతిధవళయష్టపవీతుండును గల్ప
శాఖోపమాననిజభుజాకల్పశంఖచక్రగదాసిశార్ఙ్గాద్యనేకదివ్యయుధుండును గా
లభౌస్కరప్రభాభాసమాసపీతాంబరధరుండును విచిత్రరత్నఖచితత ప్తకాంచన
కాంచీమోదరబంధనశింజానుమంజుమంజీరాద్యపరిమిత దివ్యభూషణభూషితుండు
ను నై యుగపమదితరాకాచంద్రసహస్రచంద్రికాతిధవళం బయి యనల్పం బ
గుశ్రీమదనంతతల్పంబున స్వభక్తరక్షణదక్షం బగుదక్షిణహస్తం బుపధానంబు
గానుంచి ప్రసారి తేతరద్విర్భుజంజ్ఞై హలకులిశాంకుశాదిదివ్యలక్షణలక్షితం బగు
శ్రీపాదారవిందద్యయంబు సాచి భూనీశాదిదివ్యమహిషివర్గంబు శ్రీపాదసేవ సలు
పుచుండ శ్రీమదనంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూరినికరిని షేవ్యమానుంజ్ఞై పవ
ళించి యున్న పరమపురుషునిం గాంచి మిగుల హర్షించి తిలకించి పులకించి స్తనం
ధయబాలకుం డాత్మీయజననియితరావయనంబు లచేక్షింపక స్వశేవన్ధ్యంబు
స్తనాగ్రంబునందు నిజాస్యం బుంచుగతి శేషిత్యభోగ్యత్యోగాయత్యవరిహృద్వి
వహించి మించుశ్రీపాదపద్మంబు లాది గా శీర్షపర్యంతంబు శ్రీహరిదివ్యమంగళ
నిగ్రహం బనుభవించి తననుభవజనితప్రీత్యతిశయంబుచే దా ననుభవించినయ
నుభవం 'బమలనాథపిరా' ననునొకదివ్యప్రబంధంబుచే నానతిచ్చి నకలచేతనోజ్జ్ఞ
వనం బొనర్చి యాసందించు చుండ శ్రీరంగనాథుండు కుగువేగుఁ దన్మూలమృత్తిక
తో నాదరించుకొలంది నమ్మహాత్ముని దివ్యదేహంబుతో నంగీకరించిన భగవత్స
న్నిధాననర్తు లందఱుం గనుంగొన నవ్వరమభాగవతసత్త్వముం ఉంతర్హితుం
డయ్యె నంత.

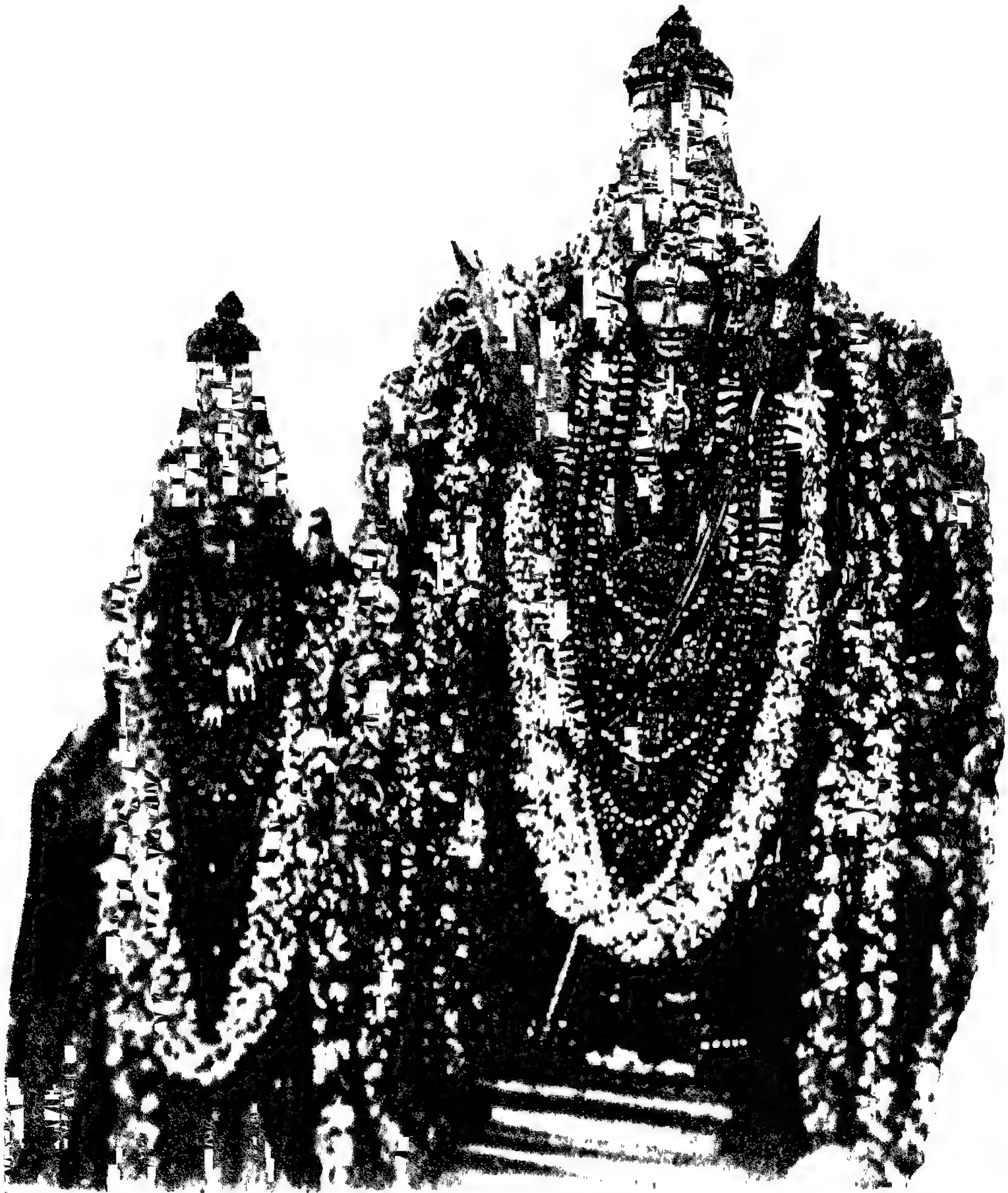
21

—●—●—●— తిరుమంగైయాత్పారులవై భవము. —●—●—●—

తిరుమంగై త. శ్లో॥ కార్తికే కృత్తికాజాతం చతుష్కవిశిఖామణిం ।

పట్నబన్ధకృతిం శార్ఙ్గమూర్తిం కలిహ మాశ్రయే ॥

సీ. చోళదేశమునందు శ నురుచిరం బగుశివ,కొరయలూ రినుమ్లెచ్చశిలమునందుఁ
గార్తికవరకృత్తికాతారయందు శ్రీ, హరిదివ్యచాపశార్ఙ్గాంశమునను
బాలుఁ డొక్కఁడు పుట్ట శ నీలవర్ణుం డని, తండ్రి పీఠానగ వరద్రావిడుకు
వాసరక్రమమున శ నర్ధిల్లి యతిఁ డివీ,చ్యవనుస్కుఁ డగు స్వరశచాపము క్త
తే. పుష్పనారాచవేదనఁ శ బొంది కుంది, జాగవిద్యలఁ గాలము శ బరపు చుండ
చోళభూపతి నొకనాఁడు శ చూచె ననుచు, వాదిభీకరిగురుఁ డని శ మూద మలర.

తిరుమంగయాళ్వరులు.

- నీ. నీలజీమూతాళిరనిగ్గు లనఁగఁ జాలు, మెఱుఁగుచామనిచాయర మేనివాని
నజ్రనుయం బగునరకిరీటముఁ బోలె, దల సిఱ్ఱోష్ఠీషముఁ ర నాల్పువానిఁ
గెందామరలసాంపుఁ ర గేరుకన్నులవానిఁ, గలిఁ శూర శ్రీముఖంబువానిఁ
బరిఁ ఘోషచూజానురచాహుయుగ్మమువాని, నపసితవారవారణంబువాని
- తే. రమ్యకటికటపటుకనారంబువానిఁ, గరిధృతోజ్జ్వలభేటఖరడ్గములవాని
నీలనామకుఁ జూచె భూకసాలుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- నీ. రూపగుఁ భీకరాత్రోముఁ జూచి వీఁ, డసహాయశూరుఁ డురగ్రాహవమునఁ
బరకాలుఁ డని మది ర భావించి సభయందుఁ, గూర్చుండ నియమించి ర కుశల మడిగి
యతనియొగమనకృత్యముఁ డనీయోక్తులఁ, పలిసి యాతని కొకరదేశ మిచ్చి
కొంతబలంబుతోఁ ర గొలున నియోగించి, బహుధనభూషణాంబరము లొసఁగి
- తే. ప్రీతిఁ బరకాలుఁ డని పేరు ర పెట్టి యతనిఁ, జోళనృపుఁ డంపఁ జను దెంచిరనీలనామ
కుండు తనదేశ మేలుచుననుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 24
- వ. ఆసమయంబునం దిరువాళి త్తిరునా డనుదేశంబునం దొక్కచో నతిగంధీరనిర్మల
నీరపూరింబును నమలకమలకల్వారకై రననీలోత్పలాదిసుగంధబంధురంబును స
ద్యస్ససుల్ల సదరవిదన్యందమానమకరందసాననుత్తమిళిందసుందరీసందోహమధుర
గీతమంగళంబును బిసకిసలయచ్చేదఖాదనోన్నతకలహంసకారండువచక్రవాకబ
కకాంచాంచితక్రేంకారసంకులంబును సముచితస్వకీయాంగనాసంగముత్కంఠిత
కమరపాతీనాదిజలజంతుసంతానసముల్లుంఠనాకుంఠితకల్లోలమాలా నీలాప్యయిత
కూలవిలసత్తరుగుల్లలతావితానప్రకాశితంబును ధవళతరాసంఖ్యేయశంఖశుక్తి
ముక్తాసక్తబృందారకద్వంద్వవిహరణాన్వితమవిపులపులినంబును నిఖిలర్చునిత్యని
షేవ్యమాణతీగరుహనేకభూరుహప్రకరపతితపతిత్పతిష్యమానపుష్పఫలప్రవాళ
మంజరీపురంజితంబును సకలచునోనయనాభిరామంబు నయి యొప్పు చున్నయొ
క్కపద్మాకరంబుఁ బొడఁగని రంభోర్వశీమీనకాద్యనేకాస్పరస్సమూహం బేతెంచి
యందు జలక్రీడ లాడుచుండం జూచి యరవిందమందిర యగునిందిరాసుందరి య
మందానందంబు డెంగంబునం గ్రందుకొన నప్పరోదూపంబు ధరించి వారితోడం
గూడి ప్రసించుచుఁ బుష్పాపచయంబు సల్పు చున్నంత నద్దేవిని దిగవిడిచి వాగ
లంఘి యథేచ్ఛం జనిన నాశ్రీదేవియు మనోహరం బగుమచుష్యస్త్రీరూపంబు
ధరియించి కుముదకుసుమంబుఁ గేలుదమ్మిం గీలించి సవిలాసంబుగాఁ జూచుచు
నేకాకిని యొ యున్నయెడఁ బ్రకటప్రకాశవిశగకటరత్నశిలాశకలసంఘటితహాట
కప్రాకారగోపురమండపమందిరాదిసుందరం బయి మానసియమంగళ దేవతాలింగ
నారంగదంతరంగరథాంగపాణికింబరమమంగళవాసం బగుతిరుణాంగూరనుదివ్య
దేశంబునుంసిభిషగ్వరుం డైనయొక మహాభాగవతోత్తముం డనుష్ఠానార్థంబుగాఁ
జనుదెంచి ర త్తీరంబునఁ జింతించు చున్నయక్కుమారీరత్నంబుం జూచి విస్మయం

బంది నీ వెవ్వరిదానవు శరభ శార్దూలపుండరీకగండకవేదండకుండలీప్రముఖదు
 ర్గంతుమండలప్రచండతరుషండమండితం బైనయిప్పుండరీకాకరంబునడ నిజశేజో
 మండలంబుచేత భూనభోంతరాశంబుఁ గప్పుచు నొంటిమై నేమికారణం బున్నదా
 నవు రతివ్రా భారతివ్రా యరుంధతివ్రా హైమవతివ్రా జగదేకరక్షకుం డగువుండ
 రీకాక్షునకుం బ్రాణపదం బై జగన్తాత యైనలక్ష్మీదేవివ్రా మనుష్యభావంబున నుం
 డితివి గాన ని న్నెఱుంగం జాల నన విని యద్దేవియు నాతోడఁ గూడ నచ్చినసఖి
 జనంబు నన్ను విడనాడి చనియెం గావున నన్ను నీతోడం దోడ్కొనిపోయిన
 వచ్చెద నని పలుక నమ్మహాత్ముం డనపత్యుండు గావునఁ బ్రహృష్టాంతరంగుం డై
 యక్కన్యాలలామంబుఁ దోడ్కొని నిజనివాసంబునకుం జని తనగృహిణికిం జూసి
 యక్కన్నియవృత్తాంతం బంతయు నెఱింగింపం దెలిసి యాసాధ్య వంధ్య గావున
 మిగుల సంతోషించి యక్కన్నియపాణిపల్లవంబునందుఁ గుముదపుష్పంబు ధరిం
 చి యుండుటంజేసి యదియె నిరూపకంబు గాఁ గుముదవల్లి యని యొకభవ్యనా
 మం బొనర్చి పుత్రిక యని యభిమానించి పోషించుచు నాదగపతు లిరువు రనవ
 త్యతాప్రాప్తసంతాపంబు లుడిగి యానందించు చున్నసమయంబున నక్కన్నియ
 సౌందర్యాదిగుణంబు లన్నియుఁ దెలిసికొంద అప్పరకాలున కెఱింగించిన నతండు
 ప్రహర్షించి తత్సౌందర్యప్రవణమనస్కుం డయి యతిరయంబునఁ దిరుణాంగూ
 రనుదివ్యదేశంబునకుం జనుదెంచి వైద్యవరిష్ఠుం డగునబ్బాగవత శ్రేష్ఠునిభవనం
 బుఁ జొచ్చి యతనితో మాట లాడు చున్నసమయంబున నక్కుమారీతిలకంబు
 వెలువడి వచ్చినం గనుంగొని తద్దివ్యసౌందర్యసౌకుమార్యలావణ్యయావనచాతు
 ర్యగాంభీర్యాదిగుణంబు లన్నియుఁ జూచి విస్మితుం డయి యక్కన్యాజనకు ను
 ద్దేశించి మహాత్మా నీ వనపత్యుండవు నీకుఁ గుమారీరత్నలాభం బెట్లు సంభవించె
 నని యడిగిన నక్కన్యకాగమనవృత్తాంతం బంతయు నతం డతని కెఱింగించి యజ్ఞా
 తకులగోత్రయుఁ బ్రాప్తయావనయు నగునిబ్బాలికామణి నెవ్వని కొనంగుదు నని
 వ్యాకులితాంతఃకరణుండ నై యున్నవాడ ననిన నప్పరకాలుం డిక్కన్యకను
 మాకుం బత్ని గా నియ్యం దగు నని బహుధనరత్నభూషణదివ్యాంబరంబు లబ్బా
 గవతశిఖామణి కర్పించి యమ్మహాత్ముని మిగుల ననునరించి యనునయోక్తుల నాద
 రించి యడుగ నద్దంపతు లిరువురు నతని కక్కన్నియ నర్పింప నమకట్టయున్నం
 తఁ బంచసంస్కారపరుం డగునరవరునకు భార్య నగుదు నని ముందు నాడెందం
 బున నిశ్చయించి యుండితి నని తనహృదయగతం బగునధ్యవసాయం బెఱింగిం
 చినయంత నప్పరకాలుం డతిరయంబునఁ దిరువరయూరికిం జని పరమకృపై కావ
 లంబి యగునంబినిం గాంచి సాష్టాంగదండప్రణామం బాచరించి యమ్మహాత్ముని
 యనుగ్రహంబునఁ బంచసంస్కారసంస్కృతుం డై యర్థపంచకం బెఱింగి యా
 కార త్రయసంపన్నుం డై మగిడి తిరుణాంగూరి కేఠించి యాదంపతులుం గాంచి

యున్నంతఁ ద ప్తశంఖచక్రాంకితచారుతరభాహుమూలుండును శ్రీచూర్ణ రేఖాలం
కృతాంతరాళద్వాదశస్థానరచితధవళోర్ధ్వపుండ్రుండును నర్థపంచకజ్ఞానఘనుం
డును నాకారత్రయసంపన్నుండు నై యొప్పునప్పరకాలమునీంద్రునిం గనుం
గొని యొక్కనంవత్సరం బశ్రాంతం బష్టోత్తరసహస్ర శ్రీవైష్ణవసమారాధనం
బాచరించి తదీయశ్రీపాదతీర్థంబును దళిహప్రసాదంబును స్వీకరింపక కాని నిన్ను
భర్తనుగాఁ గైకొన నొల్ల నని కుముదవల్లి యనునక్కన్యకాలలామంబు తనమ
నోనిశ్చయం బెఱింగించిన నన్నీలనామకుండు నట్లు సేయించెద నని శపథంబు పలి
కినయనంతరం బాదంపతు లక్కుచూదవల్లి యనుకుమారికామతల్లిక నప్పరకా
లున కుదకపూర్వకంబుగా జగం బెఱుంగ నమర్పించి కల్యాణమహోత్సవం బొన
రించి రంత నమ్మహాత్ముం డారాధనంబుల కెల్ల భగవదారాధనంబు ముఖ్యం
బంతకన్నఁ దదీయారాధనంబు ముఖ్యతరం బని తనమనంబున నిశ్చయించు
కొని తనదేశంబునందుఁ బ్రాప్తం బగుధనాఘంబుచే శ్రీమహాభాగవతసమా
రాధనం బాచరించు చుండె నంత.

25

- నీ. మందిశాల్యన్నము శ లంచితముద్గసూ, పములు హైయంగవీరనములు మేలి
కూరగాయలును జిగగురు లొప్పువచ్చుళ్లు, సొడిచారు పలుచనిశపులి మరీచి
సురభిహింగూజీరశోభిత మగుపులి, చారుమోదకములు శ పాడబములు
వడ లతిరనములు శ గుడపాయసాన్నముల్, లవణవిశ్వేలాదిశలలితదధియు
తే. వలసినట్లు సమర్పించి శ వైష్ణవులకుఁ, బుష్పచందనతాంబూలశ్రముల నొసంగి
పాదతిర్థములను గ్రోలుఁ శ బ్రాజ్ఞఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
చ. కుముదవల్లిని గూడి శ కూర్చి తో నారీతి, ననిశము శ్రీవైష్ణవార్చనంబు
నలుపుచుండిన గూడశచారులు గని చని, చోళరాజును జూచి శ కేలు మోడ్చి
నీధనం బంత యాశనీలుఁ డనారత, మెల్లవైష్ణవులకుఁ శ గొల్లపుచ్చె
నని పల్క విని స్పృహఁదానీలుకడ కేగి, ద్రవ్యముఁ గొనుఁ డని శ తరువుకాండ్రఁ
తే. బంప వా రేగి పరకాలుఁగొంచి యర్థమడుగ నాతండు రేపుమాశపనుచు జరుప
వార లరికచ్చి రాతనిశద్వార మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 27
నీ. తనద్వార మరికట్టుశతరువుకాండ్రను జూచి, మెడఁ బట్టి గెంటించె శ మేటిమగఁడు
పరకాలుఁ డంత నాశభటు లేగి తమదొర, కాశ్యత్య మెఱిగింప శ నాథఁ డలిగి
చతురంగబలముతోఁ శ జని పరకాలునిఁ, బట్టి తే మ్మని సైన్యశరాలు ననుప
వాఁ డశ్చరథమదశవారణసాదాతి, నహితుఁ డై వాద్యఘోషములు చెలఁగె
తే. నేగుదెంచినఁ బరకాలుఁ శ డెఱిగి కడిది, పోటరులు తన్నుఁగొలువంగ శభూరినకల
వాద్యరవ మొప్ప డాసె నాశవైరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
నీ. అసహముకూచుఁ డాశనతనిసేనాపతి, పరకాలుఁ గని మ్రొక్కి శ పలికె నమ్మ
స్వామి కేవలవారు శ చన నేల యాచెద, బలముల నని మొన శ భంగవముల

నత్యుగ్రవిషహరిశ్రవ్యాపివిక్రమశాలి, యండజేంద్రుడు జలశవ్యాళములను
ఖండింప నరుగునా శ కావున నీమమ్ము, నియమింపఁ దగు శత్రునిగ్రహణ
తే. మనివచించిన విని వాని శ నని యొనర్పఁ, బంచే బరకాలసూరి వాఁడంచితోగ్ర
బలముతోడ నెదుర్కొనఁ శ బరుల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అంత.

30

సీ. పటహకాహళశంఖశభై రవారావముల్, పటుభటాత్వేభితారభటులు తురగ
హేషితధ్వనులు మర త్తేభబృంహితములు, రథచక్రనేమిసాంశ్చన్ద్రస్వనంబు
లవియన్ని గుమిగూడి శ యభ్రస్థలిని మించి, బ్రహ్మాండభాండము శ వ్రక్కలింప
నుభయబలంబులయోధ లాయోధనో, నత్తు లై కదసి పోనంగు చుండ

తే. బలువరాగవ్రజంబు నశభస్థలంబుఁ, గప్పఁ జీకట్లు గ్రమ్మినఁ శ గడిఁది చెడక
ఘోర మగుపో రొనర్చి రారశూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. అట్లు పోరఁ బరస్పరరాస్త్రశస్త్రహతి, రణభూమి జనియించె శ గత్తనదులు
శమమొందె నంత రశజిపుంజ మల్లన, విచ్చిన్నమూల మై శ విఠిగి యడఁగి
చూపట్టె దెస లంత శ శూలపరశ్వధ, మండలాగ్రప్రాసరభిండివాల
పట్టినకుంతాదిరబహుసాధనములచేఁ, దఱుఁగక యొఱగక శ తఱిమి యుఱిమి

తే. బీర మలరంగఁ దమతమశపేళ్లు చెప్పి, వీరు లత్తఱి నన్యోన్యశవిజయకాంక్షఁ
బోరు సల్పిరి వేల్పులు శ పొగడ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తనమొన విఠిగినఁ శ గని చోళసేనాని, పనిచెను జతురంగశబలము మరల
విఠిగినసైన్యము శ తిరిగి యాబల మంది, పురికొని వెఱవక శ పో రొనర్పఁ
బరకాలభటు లంతఁ శ బరులకుఁ గనుమ్రొలఁ, గాలకింకరులట్లు శ గానఁబడుచు
సింహనాద మొనర్చి శ చెండాడి వైరులఁ, జిందఱవందఱ శ చేయఁ జూచి

తే. చోళవృతనాధిపతిపరశకాలసేనఁ, గుప్పె దెప్పరముగ నంపశోల లంత
యుద్ధభూమికిఁ దొలఁగిరారయోధ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆహవవిముఖుల శ కాత్మ సైనికులకుఁ, బరకాలవాహినీశపాలుఁ డనియె
నీవేళ నయిన రే శ వెల్లుండి యైన నూ, తేండ్ల కై నను మృత్యు శ వీళరీరి
నావహించును గాన శ యాభిజాత్యము శౌర్య, మన్ని యు దిగనాడి శ యల్పవీర్యు
లై నప్రాకృతులట్లు శ లనిమొన విడనాడి, వెన్నిచ్చి రిపులకు శ వెఱది పోవఁ

తే. దగునె యిండ్లకుఁ జనిన మీశతరుణు లై న, నగరె వెఱపేల మనకని శ నాయమలరఁ
బలికి యమేటిమగఁ డిట్లు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. పరుల శిల్పితి మేని శ పరకాలుకడనుండి, పరమభాగవతులశపాదసేవ
పలుపు చుండెద ముగ్రనమరాభిముఖుల మై, చచ్చితిమా జన్మనరణి మాని
వైకుంఠపురమందు శ వసియించెదము గాన, వెఱవక పొడువుఁడి శ వీరులార
యని వారి మరలింది శ యనిమొన కెదిరింది, కాలాగ్నిరుద్రునిశకరణి మింది

- తే. రోషభీమాతామ్రనేత్రుడుకలిఘ్నసైన్యపతి చాప మెక్కిడి శరముఁ బూన్చి
యార్చి పేర్చెను శత్రువులదల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
- సీ. తనశరీరము బలదంబుగాఁ గనిపింపఁ, దనసింహనిస్వనశస్త్రనిత మొప్పఁ
దనరత్నఖచితకోశదండ మింద్రాయుధ, ప్రభ లీన నారి మేరీటపుకరణిని
మెఱయ శరాసార శమురుజలాసారమ, ట్లమర దురంబు వర్షాగమంబుఁ
జేసెను బరకాలశసేనాధిపతి యంత, నిజభటబర్హిణాశీక మాత్మ
- తే. శస్త్రనివహస్త్రవంచపింఛములు విచ్చి, సింహరవకేక లొనరించి శచెండియాడ
శత్రుఫణితతిచాటుకు శబరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర. 36
- సీ. అట్లు పలాయనాయత్తసేనికుల కి, ట్లనియెను రాజసేనాధిపుండు
వీరుల కనిమొన శ విఱిగి పాటుటకన్న, హైన్యము వేటు లే శదరసి చూడ
నరుల నెదుర్కొని శమరణ మొందితి మేని, యరిగి వీరస్వర్గ శమనుభవింపఁ
గలము గెల్చితి మేని శ కలకాల మాచోళ, నరపాలుకడనుండి శసిరులఁ జెందఁ
- తే. గలము గావునఁ దిరిగి యీబలము గెలిచి, నీలనామకు నీకొండరపాళెగానిఁ
బట్టుకొనిపోద మని వాఁడు శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.
- సీ. రాజసేనాని మరల్చి యాబలముతోఁ, బరకాలవాహినీపతిని దాఁక
నతఁ డతండును బ్రళయబాధుల ట్లుప్పొంగి, యన్యోన్యజయకాంక్ష శ నార్చి పేర్చి
పరకుగ దాప్రాసరపట్టినపరిఘాది, బహుసాధనములచే శ బవర మొంది
తడఁబడకయుఁ గడుఁ శ బొడుచుచు నడుచుచు, జరగుచు సవ్యాపరసవ్యగతుల
- తే. మండలంబులు దిరుగుచు శ జెండువడక, చండకోదండనిర్ముక్తకాండతతులఁ
బోరి రోడక యిర్వు రాశీశూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర. 38
- సీ. అంత విజృంభించి శ యనహయశూరుఁ డా, పరకాలవాహినీపాలకుండు
తనఘోరనారాచరధాటిచేఁ బగతుని, విలు ద్రుంచి యార్చిన శ వీక వాఁడు
నయ్యన మఱియొక శచాప మెక్కిడి వ్రేసె, నాశీవిషోగ్రము శ లై నశరము
లమ్మేటియాతూపులచాప మతఁ డూను, సకలాయుధముల నాశక్షణమ తునిమి
- తే. వానిసర్వాంగముల నాకు శ బాణములను, బుష్పితాశోకవృక్షసరముండు వాఁడు
నంగరాంగణవిముఖుఁ డై శ చనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
- సీ. కలిరిపుసేనాని శ గలిచి వైరులఁ దన, స్వామిని గని మొక్కి శ జయముఁ జెప్పి
యతనిచే బహుమతుఁ శ డై యున్నతఱిఁ జోళ, నరపాలవాహినీనాయకుండు
క్షతబధారాసి క్తసర్వాంగుఁ డై నిరా, యుధుఁ డై యహంకృతి శ యుడిగి బడలి
ముడి వీడి కేళముల్ శ మూపున నసియాడ, వడి నడుగిడఁ దడఁబడక నడచి
- తే. నెడలి హత శేషబలముతో శ వ్రీడవడుచుఁ, జోళన్యపతిని గనుఁగొని శ కేలుమోడ్చి
కలహస్సత్తాంతమంతయుఁ శ దెలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.
- సీ. ఓడి వచ్చినతనయాథనాథునిఁ జూచి, పలికె రాజ్ఞు పేరలుక గుఱని

- కతి ఘోరచతురంగశృతనాధిపతి వగు, నీ వాజియం దిట్టిరనీచదశను
జెందఁ గారణ మేమి శ చెప్పమా యది యన్న, నభయ మర్థించి వాఁడనియె నిట్లు
రాజసత్తమ నే నశరాతి యానీలునిఁ, బట్టి తెచ్చెద నని శ పఠగించి
- తే. పోయి యతనిపురప్రాంతభూమి నుండ, నన్నుఁ గదిసెను నీలసేనాని వాని
బలముఁ జెప్పెద నని వాఁడుశపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. వెఱవక నీలుఁడు శ తురగాధిరూఢుఁ డై, పురము వెల్వడి వచ్చె శ దుర మొనర్ప
నంతఁ దదీయబలధ్యక్షుఁ డేతెంచి, యతని వారింది కశయ్యంబు నలుపఁ
దచ్చరాధావసంధానమోక్షము లేమి, తెలియంగ నెవ్వరి శ కలవి గాదు
వానివి ల్లొంది జ్యోతివల్లి బాణములను, గనునట్లు దోచె మాశకన్నులకును
- తే. శూరు లాపోర నీలుట శ చూడఁబడును, గాని తచ్చరపాతము శ గాన మైతి
మనుచు వాఁడానృపాలున శ కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. నీలునిదశవాయిశ నేటుముల్కులు సోకి, కాలునిపా లైరి శ కడిదిమగలు
నీలాఖ్యుఁ డగుపరశకాలుబల్కొలల, నాలములో నోర్వఁ శ జాలినట్టి
దండిమగండు బ్రహ్మాండభాండములయం, దుండఁ డంచువితర్క శముందుమాకు
నండజనాథుఁడో శ యహిమండలేశుఁడో, హరిదండనాథుఁడో శ యతనిదివ్య
- తే. శార్ఙ్గకోదండమూర్తియోశశౌర్యధైర్య, జలధిపరకాలుఁడితఁడయ్యెశసత్యమనుచుఁ
బలికె రాజున కాసైన్యశపాలుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 43
- సీ. వాడిముల్కులఁ బోలుశవానిపల్కుల విని, యలుక తలంపులో శ మొలకలెత్త
గాంభీర్యమున వానిఁ శ గనఁబడ నీయక, మొగమున దళు కొత్త శ మొలకనవ్వు
పలికెఁ జోళక్షమాశభర్తసభ్యుల కిట్లు, మీరు నయానయశస్సారమతులు
బలియుండు మంత్రి యుశపాయజ్ఞుఁ డావుఁడు, శూరుఁడు గమికాఁడు శ ధీరబుద్ధి
- తే. యిట్టివీఁ డోడి వచ్చిన శ నింక మనకుఁ, జేయఁగలకృత్య మెట్టిదో శ చెప్పుఁ డనినఁ
బ్రజ్ఞు లతనికిఁ గొందఱు శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. వినుము మహారాజ శ మును నిన్ను నీలుఁ డే, తెంచి కాంచిన గారశవింది వాని
దేశాధిపతినిగాఁ శ జేసితి వామేలు, దలఁపక వాఁడు కృతఘ్నుఁ డయ్యె
నిలఁ గృతఘ్నునిఁ దక్క శ నెట్టిమహాపాత, కుల కైన నిష్కృతులశగలవుగాని
మీ రుపేక్షించిన శ శూరాభిమానివాఁ, డడవివల్లెలఁ జెంది శ యార్తసముఁడు
- తే. లేడు నాకెవ్వ రెదు రని శ వ్రీడ విడిచి, కానిపను లన్ని నలుపును శ గాన వానిఁ
బట్టి శిక్షింపు మని కృతులశపలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆమాట లాలించి శ యానీలునకుఁ బ్రతి, కూలుఁ డాచోళభూతపాలుఁ జూచి
పరకాలసూరి సంభావనీయుఁడు గాని, దండనీయుఁడు గాఁడు శ ధారుణీశ
పరమభాగవతుల శ భక్తితో నర్పించు, నపకార మెవ్వరి శ కాచరింపఁ
డెప్పటికరణి మీశకియ్యంగఁ దగునట్టి, ధన మొసంగును గాని శ దాఁవఁ డతఁడు

- తే. పురనిరోధన మోర్వకరదుర మొనర్చె, వాలమర్నన మోర్పునేరవ్యాఘ్రమనుచు
బ్రహ్మవేత్తలు కొందఱు శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 46
- సీ. సార్వభౌముఁడ వీవు శ సరిదొర లైన నీ, యాజ్ఞను దలఁదాల్తు శ రవని నట్టి
నీయాన దొలఁగిన నీలనాముఁడు పేంద్రుఁడో యింద్రుఁడో చంద్రుఁడో నరేంద్ర
వీనిశౌర్యం బెంత శ వీఁడెంత వాఁడెంచఁ, గొంఁడెసాలెములందుఁ శ గూడియుండి
వంచింది మనదళశవాన్ని గెలిచెను, గానఁ గాననములఁ శ గాల్చి వానిఁ
- తే. బట్టి తెచ్చెద మని బెట్టు శ మిట్టిపడుచు, శూరమానులు రాజకురమారులందుఁ
బరళుపట్టినసాగు లై శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 47
- సీ. అట్లు వేర్వేరు అందఱ తాత్త్వమనీషల, కుచితము లగుమాట శ లుగ్గడింప
విని రా జనియె నిట్లు శ వేయన నేటికి, నేనె నాబలముతో శ నీలుకడకుఁ
జను దెంచినను జూచి శ చయ్యన వెఱవక, న న్నెదుర్కొని పోరెనా యతంఁడె
మేటిపోటరి యని శ మెచ్చి వానికి ద్రోహ, మాచరింపక యర్హ శ మైనధనముఁ
- తే. బుచ్చుకొని దేశ మిచ్చెదఁ శ బోరలేక, పోయెనా వానిపురిఁ గొల్లశపుచ్చి యతనిఁ
బట్టి తెచ్చెద నని రాజు శ వల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. స్వస్థానగు ప్తి ప్రాంతస్థానరక్షయుఁ, బార్షి శుద్ధి యొనర్చి శ బహుబలంబు
గొల్వ వెల్వడి వచ్చి శ కొరయలూ రనుపురి, చుట్టు ముట్టడి చుట్టి శ చోళభూపుఁ
డున్నంత నిజచారు శ లన్నరపాలుని, బలముఁ గన్గొని వచ్చి శ ప్రణతి సలిపి
పరకాలునకుఁ దెల్పఁ శ బ్రళయాగ్నిభైరవా, కారుఁ డతండు సంశ్రామమునకుఁ
- తే. బురము వెల్వడి సబలుఁ డై శ భూరిఘోర, శంఖకాహళపటహనిశ్సాణరవము
మించఁ బగితురఁ గని మోహశీరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. జితకాశు లైనట్టిరముతరాచవీరులు, సంఖ్య లేనట్టినిశ్మాదపతులు
పరకాలనూరిని శ వలగొని చేమోడ్చి, యతఁడు డీకొల్ప నుశ్రావహమునఁ
గరిఘటలను దాఁకు శ కంఠీరవములట్లు, వీఁకచే జెంగునఁ శ జౌకళించి
వైరులఁ గదిసిన శ వీరు వారును దేవ, దానవులటుల నుశ్రద్దామవీర్య
- తే. లైనహరిరాక్షసులమూడ్కి శ నార్చి పేర్చి, పోరుఘోర మొనర్చినఁ శ బుడమిరజము
గగనమండల మంతయుఁ శ గప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. బహుళభీరీశంఖశభాంకారశింజినీ, టంకారములు వీరశహుంకృతులును
ఘంటాఘాతాత్కారశగజరాజఘీంకార, హయచయహేషితశహలహలములు
వినఁబడుఁ గాని యాశీరుల కేమి గ, న్నడ దారజస్తమశిపటలి సంత
ఘంటారవంబుల శ గజముల నూహించి, చక్రనేమిధ్వనిశస్యందన మని
- తే. తలఁచి హయములహేషితశధ్వనులఁ జెలిసి, హుంకృతులవై రివీరులశయోధ లెఱిగి
పోరి రన్యోన్యవిజయముఁ శ గోరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శిరములుఁ గరములు శ నురము లూరువు లంఘు, లతిశితశస్త్రప్రహారములను

- దెగినభ శేభాశ్వర దేహశైలములందు, జనియించి రక్తనిశ్చయ రవరములు
బాలార్కమండలప్రభలఁ దేలుచు సంగ, రేలవై వడిఁ బ్రపశహించుచుండ
రజము మూలముఁ జేరి శరక్తాపగలఁ బడి, యంగారనదృశమై శయఁగాఁగ నంత
తే. దిశలుపదియును భటులకుఁ దేటపడియె, నంతఁదమతమవీర్యధైర్యములు మెఱయ
యుద్ధ మొనరించిరుడుగక శయోధ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
సీ. అంతటఁ బెంపొంది శయాసైన్యములు రెండు, దక్షిణోత్తరసముశ్చ ములపగిదిఁ
దాఁకి భీకరముగా శవీక మీఱఁ బెనంగ, నలసి రాజభటాఘోరమనికిఁ దొలఁగఁ
జూచి కరం బల్లి శచోభభూపాలుఁడు, పనిచేను జతురంగశబలము మరలఁ
బ్రళయకాలోద్వేలశజలనిధి కొలఁది నా, బల మొకపరి నీలుశభటులఁ గదిసి
తే. చండసాయకముద్గరశభిండివాల, శూలకుంతగదాకరశవాలముఖ్య
ఘోరతరశస్త్రవర్షముఁ శగురిసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
సీ. నిజయోధలకు గాసి శనివృట్టిల్లఁగఁ జూచి, ప్రళయార్కబింబముశ్చపగిది మెఱసి
యొఱజరాలున దూసి శకరవాల మలకాల, మృత్యుజిహ్వాకు సరి శమీఱఁ గేలఁ
గీలించి పెఱకేల శఫేటము జిగిఁ దాల్చి, గరుడసన్నిభతురంగంబు నెక్కి
కలియుగాంతమునందు శమలినచేతనులను, ఖండించుకల్కి యీశతండె యనుచు
తే. జనుల కూహింపఁ దగినట్టిశాంద్రకీర్తి, చండవిక్రమవిస్ఫూర్తి శశ్మామూర్తి
కలిహరుఁడు కదనకేళికిఁ శగదలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
సీ. ఏకవీరుం డీతఁ శక్షిసైన్యమా యనం, భ్యేయ మామోధన శమెట్టు లగునొ
చూచెద మని యెంచి శనురలు గంధర్వుల, చృరలు రాజష్టలు శసాధ్యసిద్ధ
కిన్నరవిద్యాధ్రశకింపురుషులు నాగ, గరుడులు యక్షురక్షుఁపిశాచ
దైత్యదానవులు పితౄతామహారుద్రమ, హేంద్రుల వెను వెంట శనేగుడించి
తే. చూచుచుండంగ మింటిపై శసూర్యచంద్ర, శతములున్నట్టు గన్పడె శజనులకంతఁ
జొచ్చెఁ బరకాలుఁ డాహవశ్తోణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
సీ. తనయాన నని మాని శతనజయ మర్థించి, వెలి నుండి నిజభటుల శిఖంతఁ జూడ
హైహయసైన్యము శలనిమొన మునుదాఁకఁ, బరశురాముఁడు భంగశపఱచినట్లు
ఖరదూషణాదిరక్షుస్సంఘములమూల, బల మొకరాముఁడు శగలిదినట్లు
తన చేతియడిదంబుశతశ్కులామోధల, కన్నులఁ గప్పఁగాఁ శగలిహరుండు
తే. శాంద్రమండలనవ్యాపశవ్యగతుల, సంచరించుచుఁ జోళరాశ్చైన్యములను
వీధు లేర్పడ నఱకెఁ బెరవ్వీక ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర. 56
సీ. వేల్పులయెకిమీఁడు శవేయికన్నులఁ గనఁ, దమ్మిచూలియు శూలి శతగు ననంగ
గంధర్వులగు నన శగరుడోరగులు మెచ్చ, మునులు నిలింపులు శమదముఁ జెందఁ
బ్రళయకాలోద్వృత్తశజలనిధి నాదివరాహ, దేవుఁడు చొచ్చి మశధించినట్లు
చోళభూపాలకశరాశచతుర్విధ, బలములఁ గాలునిశపాలి కనిచి

తే. ర క్తమాంసాదిబహుళ మానీరణధరిత్రి, బొసంగ మృత్యువు కొక పానశ్రూమి, జేసె
 గలిహారుడు ధైర్యశౌర్యాదిశ్రజలధి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.

వ. అంత నబ్బండనోర్వీనుండలంబునం బ్రచండవేదండశుండాదండమండితపరకాల
 దోర్దండమండనాయితమండలాగ్రశితధారాఖండితంబు లయి పడియున్నయేనుం
 గులపీనుంగులును హీనాంగంబు లగుతురంగంబులును విశేకలితంబు లగురథంబు
 లును బుడమిం బడి బెడఁ గొందురథచ్ఛత్రాదికనకకలశంబులును దునుక లయిన
 ధ్వజంబులును భూపతితంబు లయి రజోరూషితంబు లగుపతాకలును ధర
 ణిం బడి మెఱుంగుడిగినగొడుగులును గడిది యుడిగి కంఠగతప్రాణావశిష్టులై
 పానీయార్థంబుగా వాచఱుచుచు భూమిం బడియున్నయోధలును శ్రోవులై న
 ప్రేవులును మఱియు మహాగజశరీరంబు లనియెడుతీరంబులును గరికుంభంబులు
 నుగమతంబులును మహాష్ట్రంబు లనుమకరంబులును ఘోటకంబు లనుపాతీనం
 బులును క్షేత్రచ్ఛత్రంబు లనురాజహంసంబులును భుజంబు లనుభుజంగంబులును
 జామరంబు లను ఫేనసముదాయంబులును గబంధంబు లనుబంధుర దార్వాఘాటం
 బులును గేశజాలంబు లనుశై వాలంబులును మాంసమజ్జా మేదకపుంజంబు లనుమ
 హాపంకంబులును ముఖపాణిపాదంబు లనుపద్మసముత్కరంబులును సంమేధూతా
 స్థిసంఘాతింబు లనుసైకతంబులును గృపాణధారాసంఘర్షణజనితవిభూషణరత్న
 చూర్ణంబు లనుమృదువాలుకలుం గలిగి శోణనది ననుకరించి ప్రవహించు చున్న
 ర క్తస్రవంతిక లను రుధిరమాంసాద్యాస్వాదజనితమదవిఘూర్ణితనేత్రంబు లయి
 కాకఘూక చండతరగండభేరుండభూతజేతాళ శాకినీధాకినీప్రముఖపిశాచనృగాలా
 దిక్రవ్యాదగణంబులు పరమానందభరితంబులయియేకవీరుండగుకల్పివైరిని జయజ
 యశబ్దంబులం బొగడుచు రణరంగస్థలి నాట్యకేళి యొనర్చుచు నిజబాంధవులంబిలు
 చుకొలఁది మహానాగకోలాహలం బొనర్చుచుండం జూచి దండి చెడి బెండుపడిచిం
 తాదోధూయమానాంతకరణుం డయును బీరంబు చెడక ధైర్యం బవలంబించి ప
 లాయనపరాయణు లగుహతావశిష్టసైనికుల మరల్చి మోహరించి నిలిచి చోళభూ
 మండలేశ్వరుండు జగద్రక్షకుం డగుపుండరీకాక్షున కాత్మ భూతుం డయి యవతరిం
 చినతీగీయకోదండమూర్తి యగుపరకాలపండితమండలాధిపతి కిట్లనియె మహా
 త్తా నీవు లోకోపకారార్థంబుగా నారాయణాంశంబుచే నుదయించినభవ్యమూర్తి
 విగాని మనుష్యమాత్రుండవు గా వని యెఱింగితి తావకశౌర్యధైర్యాదిసద్గుణం
 బులకు మెచ్చితి మగిడి నీదేశంబు నీ కిచ్చితి మా య సర్వం బగుధనం బిచ్చి మా
 త్యాగసఖుడ వై యుండు మని పలికిన నతనిమాటల కొడంబడి సంతసించుచు
 రాజనకుం బరకాలుం డిట్లనియె రాజనత్తమా నీవు ధార్మికుండవు ప్రథమదర్శ
 నంబున బహుమతి యొనర్చి యొక దేశంబు మాకు స్వాధీనంబుగా నిచ్చి పంచినమ
 హాదారుండవు చోళధాత్రిశ్వరుండవు గావున న్నదేహసంరక్షణార్థంబుగా

నిట్లు సమరవిహారం బొనర్చితఁ గాని నీకుఁ బ్రతిపక్షి నయి పరాక్రమప్రకటనార్థం బిట్టిబీభత్సం బొనర్పం బ్రవర్తించినవాఁడఁ గాను మీకర్పింపం దగుధనం బిచ్చేద విజయశీలుండ పయి మగిడి పురికి విచ్చేయం దగుననిపలికిన నమ్మహాత్మునివినయోక్తు లకు సంతోషించి రాజు తన కాపుం డగునొకమంత్రిని మితపరివారంబుతో నాతం డిచ్చినధనంబుఁ గైకొను మని యద్వివ్యసూరికడ నునిచి తనపురంబునకుం జని సుఖం బుండె నంత.

58

- సీ. ఆరాజమంత్రియు శ నచ్చోట నొకశూన్యహరిగృహమునఁ గలిరహరుని నునిచి చుట్టు కావలి యున్న శ సూరిరత్న మతండు, స్నానపానాదులు శ మాని మూఁడు దినములు పస్తుండఁ శ దెలిసి దేవేశుఁడు, కరిగిరివరదుఁడు శ కలను దోచి వేగ కంచికి వచ్చి శ వేగనతీనది, కడ నొకవెన్నిధి శ గలదు దానిఁ
- తే. ద్రవ్య ద్రవ్యముఁగొనుమని శ దయవచించి, కానఁబడకున్న మేల్కొంచినకలివిరోధి సార్థివామాత్యునకు నిట్లు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మంత్రిసత్తమ నీవుశమాతోడఁ గంచి కే, తెంచిన మీద్రవ్య శ మందితముగ నిచ్చెద నచ్చోట శ నిది సత్య మన విని, మంత్రిభూజాని కాశమాటఁ దెలుప జాగరూకుండ వై శ చని నీలుఁ డిచ్చిన, యర్థ మిచ్చటికిఁ దె శ మ్మనుచు నృపతి పల్క నాసచివుఁడు శ పరకాలసూరితోఁ, గంచి కేతెంచినఁ శ గలిహరుండు
- తే. వరదుఁ డానతియిచ్చినశవసుధఁద్రవ్య, చూచినను ధనము లే కున్నఁ శజోద్యవదుచు దేవదేవునిఁ డలఁచి నిరద్రించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 60
- సీ. కరిగిరిశుఁడు పరశకాలునికలహోనఁ, గనఁబడి యతనికిఁ శ గరుణ మగుడ నడియాలములు కొన్ని శ యానతిచ్చిన విని, కలివైరి మేల్కొంది శ ఘనత మించి శ్రీపతి చెప్పినశశేవధికడ కేగి, త్రవ్య యం దమిత మూశధనముఁ జేంది రాజధనం బిచ్చి శ రాజమంత్రిని బంప, నతఁ డేగి నృపతి కాశయర్థ మొనఁగి
- తే. కలిహరునిదివ్యచరితముఁ శ దెలుపఁ దెలిసి, విస్తయం బంది చోళవృక్షవిభుండు వేఱ యొక్కెడ నుంచె నాశవిత్త మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పరకాలముని చోళశనరపతి కియ్యఁగాఁ, జిక్కినధనముచేఁ శ జింత లుడిగి యతిభక్తితోఁ దదీశయాశాధనము సేయ, నావార్త విని చాలశహర్ష మొంది యాత్మదూతలఁ బంచి శ యతని రావించి యభ్యుత్థాన మొనరించి శ యుదితపీఠ మున నుంచి భక్తిజేతమోడ్చి రత్నసువర్ణభూషణాంబరములఁ శ బొనఁగనొనఁగి
- తే. పుష్పచందనతాంబూలముల నొనంగి, భక్తి నీరీతిఁ బూజించి శ ప్రణాతిఁ జేసి పంచెఁ గలిహరుఁ జోళభూశధర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శౌరి ద్రాపదికి వశస్త్రములు ముం దొనఁగిన, కరణి ధనం బిచ్చెఁ శ గలిహరునకు గణుతింపఁ బరమభాగవతాగ్రగణ్యఁ డి, పరకాలముని యిట్టిశభవ్యమతిని దెలియక పస్తుంచితని మూఁడుదినములు, సారకి నయితి నీశపాతకంబు

మన కతం డొసంగినరథనము దేవ బ్రాహ్మణుల కిచ్చిననుగాని ర తొలగ దనుచుఁ
తే. దలఁచి తనకాతఁ డిచ్చినరథనము దేవ,భూసురాళి కొసంగి యారభూమి భ ర్త
యుడిగి సాపము ధర యేలుశుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.

వ. అంత.

64

సీ. కల్పివైరి తనయింటిరక డ కేగి యందు శ్రీ,కుముదవల్లిని దనరకూర్చి సతిని
జూచి యిట్లు వచించె ర నుందరి రాజసేవ లభించు రాజసరవసుచయంబు
నను దదీయారాధనము సేయుకంటెను, బశ్యతోహరవృత్తి ర బహుధనంబుఁ
దెచ్చి భాగవతుల ర దినదిన మర్పించి,నను మంచి దని తోఁచె ర నలిన నేత్ర
తే. యనిన నద్దేవి తనసూక్తి ర కనుమతింప, నతఁడు దేవీస మేతుఁ డై ర యాశ్రితాళి
యుక్తుఁ డై చని కానల ర నుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.

వ. అట్లు నిజదేశంబు విడిచి వనదుర్గంబుల నుండి యొక్కనమయంబున.

66

సీ. ఒకనాఁడు పరకాలుఁ ర డొక వైష్ణవునియింటి,వాకిట రాతిరి ర వచ్చి నిలిచి
యాయుగటినతి త ప్తరహాటక పాత్రముఁ, గడుగంగ నతఁ డది ర యొడిసి పట్టి
యువతి యన్నద్గురుభ్యో నమో యని పల్క, విని వీరు వైష్ణవు ర లని యతండు
పసిఁడిపల్లెరము చే ర బట్టక వారింటి,గడపపై నుంచి కరన్నడక యున్న
తే. మగని కావృత్త మంతయుశమగువదెలుపఁ, దెలిసియావైష్ణవుఁడుతనర దేవిఁజూచి
పడఁతి వినుమని యొకసూక్తిరపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. పరకాలుఁ డనుమహాభాగవతాగ్రణి, వైష్ణవేతరు లై నరవారివిత్త
మపహరించుచు నిత్య ర మఖిలభాగవతుల, కారాధనముసేయ ర నతఁడు మనదు
ద్రవ్యముఁ గొననేని ర ధన్యుల మగుదుము, వేటొక మ్రుచ్చైనరవృథయదియగు
నని పతి యన విని ర చని సతి గడపపై,నున్న పాత్రముఁ గని ర యుత్సహించి

తే. తెచ్చి తనభర్త కిచ్చినఁ ర దెలిసి యాతఁ, డితఁడు కలిహరుఁడకాని ర యితరుఁడై న
తస్కరుఁడుగాఁడు నిజ మని ర తలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.

వ. అట్లు నిశ్చయించి గృహమేధి తనగృహిణి కిట్లనియె.

69

సీ. పల్లెరం బతఁడు చేరవట్టినప్పుడు చూచి, చెలియ యే మంటివ్రోచెప్పు మనిన
నాచార్యునందనరమాచరించితిఁగాని,వే ఱన లే దని ర వేలఁది పలుకఁ
బరకాలముని వారిరపలుకుల విని వచ్చి, ప్రణమిల్లి పారికిఁ ర బలికె నిట్లు
లార్యమియెడ నే మరహాపరాధమెఱుంగ,కయ చేసితిని నన్నుఁ ర గరుణఁ బ్రోవు
తే. మనుచు సాఁగిలఁబడి మ్రొక్క ర నమ్మనీషి,యతనిఁ గ్రుచ్చి త్రికాఁగిటరనప్పళించి
పరమనత్కార మొనరించి ర పంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. అశ్రాంతమును దదీరయారాధనము నల్ప, నున్నవిత్తము లెల్ల ర నుడిగె నంతఁ
బశ్యతోహరవృత్తి ర బహుభృత్యగణముతో, నరిగి పాంథులద్రవ్య ర మపహరించి
యర్ధరాత్రమునందు ర సర్థవంతులయిండ్లఁ, జొచ్చి ధనాఘముఁ ర దెచ్చి నిత్య

మఖిలభాగవతుల శ్రీ కారాధనము సేయ, నంతట నొక్కనాఁ శ్రీ డర్శ మేమి
 తే. దొరకకుండిన నడవిలోఁ శ్రీ ద్రోవఁగాఁచి, యుండఁ బగలెల్ల శార్ఙ్గకోశదండమూర్తి
 కలిహారుఁ డపహృతాశ్రితశీకలుషుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనీ మోదమలర.
 వ. అంత నప్పరకాలమునీంద్రుండు సాయుధుం డై నిజభృత్యవర్గంబుతో నరణ్యమా
 ర్గంబునం దొక్కయెడ మహాోన్నతద్రుమాగ్రం బెక్కి నలుదెసలం జూచు చున్న
 సమయంబున నప్పరకాలునిం జూచి సర్వేశ్వరుండు తనలో నిట్లని తలంచె నిమ్మ
 హాత్తుం డిట్టిదారుణకృత్యం బాచరించుట శ్రీవైష్ణవారాధనార్థంబు గావున నితం
 డు చరమపురుషార్థనిష్ఠాగరిష్ఠుండు గాన యితనిభాగవతభక్తియే నిమిత్తంబు గా
 నితనియెడ విశేషకటాక్షంబుఁ జేసెద నని తలంచి వృద్ధబ్రాహ్మణరూపుం డగుపి
 తామహుండు పురోహితుండు గాఁ దక్కినవేల్పు లందఱుఁ దనతోడఁ జనుదెంచిన
 ప్రియబాంధవులుగా శ్యామసుందరసుకుమారదివ్యశరీరుం డగునొక బ్రాహ్మణకు
 మారుం డై వివాహోచితసకలాలంకారాలంకృతుం డై సర్వాభరణభూషిత య
 గునిజపత్నినిం గూడి మణిశిబికారూఢుండయి బహుద్రవ్యభారసహితుండయి య
 నేకమంగళవాద్య ఘోషంబులు చెలంగ సర్వాభరణభూషితబహుపరిజనపరివృతుం
 డయి కనిపింప నప్పరకాలుం డమ్మహీరుహాగ్రంబు డిగి వచ్చి భయంకరకరవాలాది
 బహుసాధనాన్వితులగునిజభటులతో వారిం జట్టుకొని ఘోరతరారావంబొనర్చు
 చు వస్త్రభూషణధనాదు లన్నియు నపహరించి నవరత్నఖచితంబు లగునవ్వధూ
 వరులసర్వాభరణంబులం గొని యప్పెండ్లికుమారునిదివ్యపదాంగుళీయంబు నిజ
 దంతంబులం గీలించి యాకర్షించుచుండం జూచి కలియనో యని పెండ్లికుమారుం
 డానతీయ నతని కది యొకనిరూపకనామం బయ్యె. అంత ధనభూషణాదిద్రవ్యస
 ముదాయంబు లన్నియుఁ బెట్టియలం బెట్టుకొని చన నమకట్టి కదల్చ నశక్తులై
 ననిజపరిజనులం జూచి రోషభీషణాకారుం డై కలిహారుం డడిదంబు బెడిదంబుగా
 జళిపించుచు రా జర్జరితాంగుండును సమిత్కుశపాణియు స్వస్తివాచకమంత్రాను
 సంధానస్ఫురితాధరుండు నయి యొప్పునప్పరోహితుని నీవు మంత్రవాది వనిప్రహ
 రింప నుద్గమించిన నప్పరోహితుం డిది యస్తత్కృత్యంబు గాదిప్పెండ్లికుమారుం
 డిట్టిమంత్రవాదంబులయం దభిజ్ఞుండు గాని యితరు లెవ్వరుం గా రనిన వారిసం
 వాదంబు విని త్రైలోక్యసమ్మోహనాకారుం డగునప్పెండ్లికుమారుం డీద్రవ్యభా
 రంబులు కదలకుండ నేనే యభిమంత్రించితి నిమ్మంత్రంబు నీ కుపదేశించెద నని
 మృదుమధురగంభీరానునయోక్తుల నుపదేశంబున కతని నభిముఖునిం గావించి
 యప్పరకాలసూరిన త్తమునిదక్షిణకర్ణంబునందు సర్వవేదాంతసంగ్రహంబును
 స్వరూపోపాయపురుషార్థప్రతిపాదకంబును సంసారార్థవతారకంబును బరమపురు
 షార్థలక్షణమోక్షప్రదాయకంబు నగుపెరియతిరుమంత్రం బుపదేశించి మేరుశిఖ
 రస్థితతటిల్ల తాయుతనీలమేఘంబుపోలిక గరుడవాహనారూఢుం డై లక్ష్మీనమే

తుం డై శ్యామనుందరనుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహం డై సకలాభరణభూ
 షితం డయి శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధధరుం డై భగవంతుండు తన్నుం బొడ
 సూపఁ దత్ప్రసాదలబ్ధదివ్యదృష్టిచేఁ దదీయస్వరూపరూపగుణవిభూతు లన్నియు
 సాక్షాత్కరించి తదనుభవజనితప్రీతిలో నడంగక వాక్ప్రవాహరూపంబు గా బ
 య ల్పొంగినచందంబునఁ బెరియతిరుమొయి తిరుక్కురుందాండగము తిరునెడుం
 దాండగము పెరియవెళక్కుర్ తిరుక్కై సిరియతిరుమడల్ పెరియతిరుమడల్
 అనియెడియాఱుదివ్యప్రబంధంబులు శ్రీశరణోపసూరిప్రణీతం బగుద్రవిడవేదచ
 తుష్టయంబునకు షడంగంబులు గాఁ జిత్రమాధుర్యాదిరసపరిపూర్ణంబులు
 గా సర్వాలంకారసంయుతంబులు గా నాన తిచ్చి తాను జతుష్కవిశిఖామణి
 యని జగత్ప్రసిద్ధుం డగునట్లు లోకోపకారం బొనర్చి దివ్యదేశంబు లన్నియు
 మంగళాశాసనంబు చేసి తిరుమలనుండి విచ్చేయుచు నిజపరిజనులతో మార్గశ్రాం
 తుం డయి శ్రీసత్యవ్రతక్షేత్రంబునం దొకరమణీయోద్యానవనంబునందు విశ్ర
 మింప భక్తాభీష్టప్రదాయకుం డగునష్టభుజనృసింహం దొకవృద్ధవిప్రుం డై వచ్చి
 స్వాగతం బడిగి పంచవిధం బగుమృష్టాన్నం బొసంగ నారగించి సంతృప్తాంతరం
 గుం డై మీ రెన్వ రని యడిగిన నిక్కాంచీపురినిత్యవాసుండ నగునష్టభుజనృసిం
 హుండ నని యాన తిచ్చి నిజస్వరూపంబుఁ బొడసూపి యగతర్హి తుం డయ్యె. అంత
 నప్పరకాలమునీంద్రుండు పరమభక్తిపరవశుం డై యాక్షేత్రంబునం దద్దేవదేవు
 నిం గాంచి యభినుతించి వీడ్కొని చనుచుఁ జోళమండలంబునం దొక్కయెడఁ
 జతుష్కవిశిఖామణికలిమలాంతర్ధ్యాంతనభోమణిపరకాలమునిశిఖామణిపరవాది
 మదేభకంఠీరవచూడామణియని నిజాశ్రితులు తనబిరుదులం బొగడుచుండ విజ
 యకాహశంబు లూదింపం జూచి కార్తికేయాంశసంభవుం డగుసంబంధిప్పెరు
 మా శ్లనునొకకవీంద్రునిశిష్యు లేతెంచి మద్దురుం దున్నచోట మీ రిట్లు పొగ
 డింప వలదని నిరోధింప నక్కలిహరుండు వారి కిట్లనియె. భవద్దురుం డగుసంబం
 ధికవీంద్రునితోడం దర్కించెద నని యానతీయ నట్టివారైతిరేని యస్తద్దురుం
 దున్నచోటికి రండని యమృతహాకవీంద్రునిం దోడ్కొని చని యావృత్తాంతం బంత
 యుఁ దమగురుని కెఱింగింప నతం డతనితో వాదింప నేతేర నాగ్రామంబు
 నం దొకభగవదాలయం బైన నొకవైష్ణవగృహం బైనను లేక యూ రంతయు
 వీరపాషండభూయిష్టం బై యున్నంత నొకభగవద్విగ్రహంబు దృగ్గోచరం బై
 యుండ కుండుటంజేసి యమృతహాత్తున కొక్కతర్కం బైనను దోఁవ కున్న నింక
 మీఁదఁ జేయందగినకృత్యం బెద్ది యనిచింతించుచు దైవవశంబునం దోఁచువైష్ణవి
 యగునొకసాత్వికవనితం గనుంగొని యమ్మా భగవదారాధనీయం బగుభగవద్వి
 గ్రహం బొకక్షణమాత్రం బీదానున కొసంగవలయు నని ప్రార్థించి యాసాత్వికచే
 నర్పితం బగు బాలగోపాలవిగ్రహంబుఁ గై కొని సంబంధి యనుకవికడకుం జని

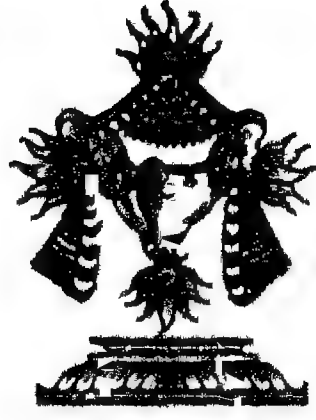
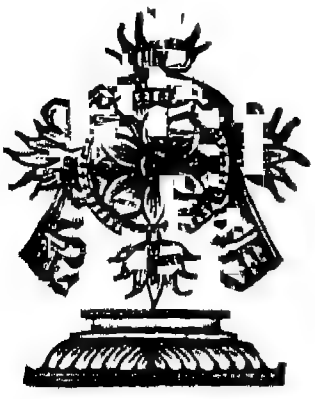
యున్నంత వాఁ డమ్మహాకవిం జూచిమీ రానతిచ్చినకృతులం దొకగాథ పఠియిం
పం దగు ననిన నప్పరకాలసూరి శేఖరుండు 'ఒరుకురుళాయిగునిల' మ్మనియెడుతిరు
మొల్లి యానతీయ నవరసాలంకారపరిపూర్ణం బగునక్కవితాతిశయం బెఱింగి
ప్రత్యుత్తరం బుపన్యసింప నశక్తుం డయి సంతసించి చతుష్కవిశిఖామణి యనుబి
రుదు నీకేతగుఁ గాని యితరకవులకుం జెల్ల దని చాల వినుతించి చనియె సంతట
భాగవతుం డగుపరకాలమునీంద్రుండు విజయకాహళశంఖారావంబులతోఁ దన
బిరుదులం బొగడించుచు నుభయకావేరీమధ్యప్రదేశంబునఁ బ్రణవవిమానమ
ధ్యంబునందు శేషతల్పశయానుం డగుశ్రీరంగనాథునకు దివ్యవిమానమండప
గోపురప్రాసాదప్రాకారాదిరూపకైంకర్యం బొనర్పందలంచి నిజపరిజనులం బి
లిచి శ్రీరంగరాజవిమానప్రాకారాదికైంకర్యంబున కుపయుక్తం బగుధనార్జనం
బు సేయ నుపాయం బెయ్యది యని యడుగ నగ్గురుశిఖామణికి వార లిట్లని విన్న
వించిరి. మహాత్మా నాగపట్టణంబునందుఁ ద వ్తజాంబూనదమయం బైనయొకబు
ద్ధప్రతిమ యభేద్యయంత్రాలయస్థలం బై యున్నయది దాని నీయుపాయకాశలం
బున సంగ్రహించి ప్రకృతం బగుభగవత్కైంకర్యంబు నెఱవేర్పం దగు ననినఁ
బరమానందభరితుం డై పరకాలసూరి శేఖరుండును వారలతోడ నాగపట్టణంబు
నకుం జని స్వకీయకుశలోపాయాతిశయంబునఁ గనకమయం బగుమహోన్నత
బౌద్ధబింబంబుఁ బెకల్చి పరమరహస్యస్థానంబున నుంచి భగవత్కైంకర్యంబున
కర్తం బగునట్లు కరఁగించి విక్రయించి యాద్రవ్యంబుచే నవప్రాకారప్రభృతి
సకలకైంకర్యంబు లొనర్చు చుండ భక్తాంఘ్రిరేణుగురుండు శ్రీరంగరాజునకుఁ
బుష్పకైంకర్యంబు, సలుపు చున్నస్థలంబు ప్రాకారార్థంబు సూత్రితం బగుప్రదే
శంబునం బ్రసక్తం బయిన నచ్చోటు గనిపెట్టి ప్రాకారంబుఁ గట్టింపం జూచి
తోండరడిప్పొడియాత్వారు ప్రహృష్టాంతరంగుం డై తా మొనర్చుపుష్పమాలా
కైంకర్యంబున కుపకరణం బైనయాయుధవిశేషంబున 'కరుణమారి' యని య
మ్మహాత్మునితిరునామంబు చాత్తి పూర్వక్రమంబుగాఁ దిరుమాలాకైంకర్యం బొ
నర్చు చుండ సంత నప్పరకాలమునీంద్రుండు విమానగోపురప్రాకారాదికైంక
ర్యంబు నెఱవేర్చి కృతార్థుం డయి యాప్రాకారాదినిర్మాణధురీణు లగుకైంకర్యప
రులకుం బరమపదంబుఁ బ్రసాదించి కుముదవల్లి యనునిజదేవితో భద్రాశ్రమం
బున భద్రాసనాసీనుం డై యోగమార్గంబుచే భగవంతుం డగునారాయణుని
సాక్షాత్కరించి నిజస్వరూపంబు ధరియించె నని శ్రీమత్సత్తివాదిలికరగురుం
డాన తిచ్చి మఱియు శ్రీపరాంకుశమునిప్రభావం బుపన్యసింప నుపక్రమించె
నంత.

72

సీ. జయ జయ పరకాల శశంఖచక్రాంకిత, భుజమూల లనదూర్ధ్వశ్రవుండ్రఫాల
కుముదవల్లి రమాశకుచకుంభ కాశ్చీర, విరచితోరస్థల శ విజయశీల

- కల్యాణగుణధామ శ్రీ కవిలోకసుత్రామ, వినుతభుజస్తోమ శ్రీ విజితకామ
సకలదిగంతవిశ్రాంతకీర్తివితాన, కరపద్మధృతఖేటశ్రవరకృపాణ
శే. కమలతులసీలసద్దామ శ్రీ కాంతిసోమ, గురువరేణ్య మదీయవాశ్గోపములను
దలఁపఁ బోకుమి మదిని మాశతంధ్రి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- శా. శ్రీమత్పాణిమునీంద్రదివ్యపదరాశజీవద్వయీభావనా
భూమాంచత్పరకాలసత్కవిసుధాశభూతో క్తిసంశీలనా
ధీమాంద్యాదృతవైరిషట్కహతమాశదృక్చేతనోజ్జీవనా
యామోడై కనిధానసద్గుణవిశిష్టాద్వైతసంస్థాపనా. 74
- క. సాక్షాత్కృతతత్త్వధనా, శిక్షానిక్షిప్తకుమతీశిద్ధాంతగణా
మోక్షక్షేమనిధానా, ప్రక్షాళితపాపపంకశభక్తాధీనా. 75
- మాలినీవృత్తము. సకలసుకవిగేయా శ్రీ సాత్వికధ్యేయకాయా
వికచకమలనేత్రా శ్రీ వేదశీర్షాబ్జమిత్రా
ప్రకటితగురుగాథా శ్రీ భానురాగాధబోధా
న్వకిరణజితసూర్యా శ్రీ సౌమ్యరామానుజార్యా. 76
- గద్యము. ఇది శ్రీమద్భగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాది
భయంకరాచార్యభిమతచ్ఛాత్రపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయ
కవిమిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
బయినయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబు
నందుఁ జోళపుత్రీకల్యాణంబును శ్రీపాణియోగిమాహాత్మ్యంబును బరకాల
సూరిప్రభావంబు నన్నది తృతీయోల్లాసము.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

పూర్వభాగము.

—*—

చతుర్థోల్లాసము.

నకుళాభరణముని

ద్రావిడనిగమప్రబోధరంజితభావా

భావాగోచరవిభవా

దేవా శ్రీయతివరేణ్య రదీనశరణ్యా.

1

—*— నమోద్వయలవైభవము. —*—

శ్రీమన్నమ్మా-త. శ్లో॥ వృషభేతు విశాఖాయాం కురుకాపురికారిజమ్।

పాణ్యదేశే కవే రాజా శతారిం సైన్యవం భజే॥

మధురకవియా-త. శ్లో॥ చైత్రే చిత్రాసముద్భూతం శతకోపపదాశ్రయమ్।

అంత్యమోపాయవక్తారం మధురం కవి మాశ్రయే॥

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. త్రైవిద్యవృద్ధమరస్తకవిభూషణ మెద్ది, సంపత్తి యెయ్యది స సాత్వికులకు
నశరణ్యజనశరణ్యం బయ్యె నెయ్యది, పుడమి కెయ్యది భూరిపుణ్యరాశి
తల్లియుఁ దండ్రియుఁ ర దనయులు దైవత, మఖల మెయ్యది వైష్ణవవాన్వయులకు
వకుళసారభనిత్యరవాసిత మెయ్యది, తామ్రపల్లీతీర్థరథామ మెద్ది

తే. యట్టిశతకోపమానిదిరవ్యాంబ్రయుగళ, మాత్రమానసపుండరీకాసనముల
నిలిపి భక్తి భజింపుఁడి ర నిత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. ౩

సీ. యద్గోసహస్ర మురద్యద్గోరతిమిరముఁ, బాపి చేతనులకు ర భవ్య మొసగు
నెవ్వనిశ్రీమూర్తి ర నెడఁబాయఁ డేప్రాద్దు, నారాయణుఁడు జగత్స్నాయకుండు
శ్రుతిగతం బైనయరత్సురుచిరమండల, మతిభక్తిఁ జేమోడ్తు రవనిసురులు
ఎవ్వనియుదయమీరనిలులఁ గల సాత్విక, చక్రములకు దోషరజనక మగునా

సహ్యాశ్వరులు.

- తే. యట్టిశరకోపభాస్కరు శ నఖిలగురుని, దలపులో నిల్చి తచ్చరితంబు బుధుల
వలన విన్నంతఁ దెలపెద శ నెలమి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. భక్తిప్రభావసంభావితాద్భుతభావ, బంధుసంధుక్షితశ్రవణయసార
రసమహాఘప్రపూర్ణము సర్వవేదార్థ, రత్నాకరము విష్ణుశరమ్యపదము
ద్రావిడశ్రుతిసుధోరత్న త్రినిదానము, మల్లసత్ప్రసదనేందూదయంబు
శ్రీవైష్ణవర్ధిలరక్షిజన్మహేతువు, సకలార్యనుతనదీశసంగమంబు
- తే. నఖిలలోకహితోపదేశశారవంబు, శ్రీపరాంకుశజలనిధి శ చేతనులకు
నిఖిలకల్యాణముల నిచ్చు శ నిత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సిరి కాటపట్టు గాఁ శ జెన్నొందు పాండ్యదేశమునందు గంగాదిసర్వనదులు
దరి మించి ప్రవహించుశతామ్రపర్ణి నదీ, తీరమునందు దేశదీప్యమాన
మాణిక్యగోపురశమందిరప్రాసాద, పాండుసాధవిమానశభాసురంబు
సకలర్తుసేవ్యపురష్కప్రవాళఫలాది, రాజదుద్యానవిభ్రాజితంబు
- తే. రమ్యహర్ష్యాదివిలసితశరాజపథము, నరసురర్షినిషేవ్యాదిశనాథపదము
శ్రీపురీరత్న ముర్వి రంజిల్లు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 6
- వ. అట్టిశ్రీపురాపరనామధేయం బై నసర్వలోకోత్తారకం బగుకురుకానగరంబునందు
తిరువళ్ళీధినాడరనియెడునొక సాత్వికపుంగవుం డుదయించి యక్కురుకాపురీనిర్వా
హకుం డై నిఖిలవైష్ణవనిత్యపూజాతత్పరుం డై యుండె నమ్మహాత్మున కారత్తాం
గియా రనునొకభాగవతోత్తముండు జన్మించె నతనికుమారుండు చక్రపాణి య
తనిపుత్రుం డచ్యుతసూరి యతనిసుతుండు నేరందారనుకవీంద్రుం డతనికి శక్క
ణ్ణీయ రనియెడుతనయుండు జన్మించె నతనికి శందామరక్కయ్య రాత్తజుం డ
య్యె నతనికి పోర్కారియా రనుతనూభవుం డుద్భవించె నాప్రాజ్ఞనివలనఁ గారి
యనుసూరి శేఖరుం డుత్పన్నుం డయ్యె నంత పోర్కారియా రనుసాత్వికపుంగ
వుండు తనకుం బుత్రుం డగుకారిసూరికిం గల్యాణం బొనర్పం దలంచి యప్పార
జనంబు సంతసింపఁదిరువణ్బరిశారం బనుదివ్యదేశంబునకు నిజాప్తబంధుగురువురో
హితసహితుం డై కారికుమారునిం దోడ్కొని చనుదెంచి యద్దివ్యదేశంబునం
దుఁ దన కనాదినంబంధియై శ్రీవైష్ణవసత్తముం డగుతిరువాళ్ళమార్బ రనుస
త్వనిధిం గాంచి యతనిచే నర్చితుం డై నాథనాయకాపరనామధేయ యగును
డయనంగయా రనుభవత్పుత్రిక వస్త్రత్సతుని కిమ్మని యడిగి యొడంబుఱచిన సం
తుష్టాంతరంగుం డై యతం డుదకధారాపూర్వకంబుగా నర్పించిన నక్కన్య
రత్నంబుఁ దనపుత్రుం డగుకారిసూరికిం గల్యాణంబు గావించి యద్దివ్యదేశాధి
పతి యగుతిరువాళ్ళమార్బ రనుశ్రీయకపతి శ్రీపాదాబ్జంబు లర్పించి వినుతించి
వీడ్కొని యవ్వధూవరులఁ దోడ్కొని నకలమంగళవాద్యఘోషంబులతో గురు
మంత్రిపురోహితబంధువర్గాన్నితుం డై మగిడి శ్రీకురుకాపురంబున కేతెంచి

కృతోద్వాహు లై పత్నీ సమేతు లగు శ్రీరామాదికుమారులం దోడ్కొని మిథి
 లానగరంబుననుండి యేతెంచినదశరథచక్రవర్తికి సర్వాలంకారశోభితం బగు
 శ్రీమదయోధ్యాపురంబు వెల్వడి సకలకల్యాణవాద్య ఘోషంబుతోఁ బురజను
 లెదుర్కొన్నచందంబున శ్రీనగరీవాసు లగుమహాత్ము లందఱుతని నెదుర్కొనిన
 వారిని సముచితోక్తుల నభినందించి కల్యాణసముచితసంస్కారసంస్కృతం బై స
 ర్వాలంకారసుందరం బైననిజమందిరంబుఁ బ్రవేశించి సుఖం బుండె నంత మార
 సుకుమారవిగ్రహం డగునక్కరిసూరి తనధర్మపత్ని నాథనాయికం గూడి మ
 గిడి యద్దేవికి జన్మగృహం బగుతిరువణ్ణరిశారం బనుదివ్యదేశంబున కేతెంచి య
 చ్చోటఁ గొన్నిదినంబు లుండి యద్దివ్యదేశాధిపతి యగు శ్రీపతినిం జూచి పొగడి
 యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై మరలి కురుకాపురంబున కేతెంచుచు మార్గమధ్యస్థం
 బగుకురంగనగరంబునకుం జని యందు తిరుక్కురుంగుడినంబి యనునారాయణు
 నిం గాంచి యర్చించి యనేక ప్రకారంబులం గొనియాడిన నద్దేవుండు సుప్రస
 న్నం డై యర్చకముఖంబున వరంబు వేడు మని యానతీయ భవత్సదృశం డగు
 పుత్రు ని మ్మని ప్రార్థింప నద్దేవతాసాగ్వభాముండు సమానాభ్యధికరహితుండ నగు
 నాతోడ సదృశం డన్యుండు లే డని తలంచియే నేనీకుఁ బుత్రుండ నగుదు నని
 తా ధరించినమాల్యం బొక్కటి ప్రసాదించిన నక్కరి యమ్మాల్యంబు శిరంబు
 నం దాల్చి ధన్యుండను గృతకృత్యుండను ననుగృహీతుండ నైతి నని సంతసించి
 దేవీసహితుం డై మగిడి కురుకాపురంబున కేతెంచి నిజనివాసంబుననుఖం బున్న
 యంతఁ గురంగనగరీపూర్ణాఖ్యం డగు శ్రీహరిచే ననుజ్ఞాతుం డై విష్వక్సేనుం
 డక్కరిసూరిమానసంబునం బ్రవేశించి యమ్మహాత్మునివలన నాథనాయికాగర్భ
 ప్రవిష్టుం డయ్యె నంత నద్దేవికి దినక్రమంబుగా గర్భంబు వర్ధిల్లి ప్రసవసమయం
 బేర్పడఁ గలియుగాదియందు నలునదిమూఁడువాసరంబులు గడచినపిమ్మట వర్త
 మానబహుధాన్యసంపత్సరంబునందు వసంతకాలంబునందు వైశాఖశుద్ధపూర్ణి
 మాశుక్రవాసరంబున విశాఖానక్షత్రంబునఁ గర్కటలగ్నంబునందు దివ్యయోగ
 కరణంబుల సకలజగదజ్ఞానాంధకారనివర్తకుండును యుగపదుదిత ప్రభాకరసహ
 స్రప్రభాభాసమానదివ్యమంగళవిగ్రహుండు నగు శ్రీపరాంకుశమునీంద్రునిం గ
 నియె నమ్మహాత్మునకు వర్ణాతపవారణార్థంబుగా నతనియవతారంబునకు ముందట
 ననంతుండు తింత్రిణీతరుస్వరూపధరుం డై వర్ధిల్లు చుండె నవ్వకుళభూషణసూరి
 యవతారంబునకు ముందుగా సర్వసంపత్సమృద్ధం బై శ్రియఃపతికి నిత్యనివాసం
 బగుతిరుక్కోవళూ రనుదివ్యదేశంబునందుఁ జైత్రమాసంబునఁ జిత్రానక్ష
 త్రంబునందు శ్రీకుముదగణేశాంశంబున మధురకవిసూరి శేఖరుండు సూర్యోద
 యంబునకుఁ బూర్వకాలంబునం దరుణం దుదయించుమాడ్కి నవతరించె నమ్మ
 హాత్ముండు సామశాఖాధ్యయనశీలపురశ్శుద్ధబ్రాహ్మణకులంబునం దుదయించుక

తనఁ దత్తత్కాలోచితచౌలోపనయనాదినంస్కారంబులు పితృకృతంబులు లభి
యించి యధీతసాంగసశిరస్కనరహస్యామ్నాయసముదయుం డై మహావిరక్తుం
డై యయోధ్యయు మధురయు మాయయుఁ గాళియుఁ గాంచియు నవంతికయు
ద్వారవతియు మొదలగుముక్తిప్రదాయకదివ్యదేశంబుల సేవింపం జనియె
నంత నిట.

7

సీ. ఆత్మజుఁ డుదయించె శ్రీ నని తండ్రి నీరాడి, సంతసించుచు మహా శ్రత్సవము నల్పఁ
గన్నులఁ దెఱవక శ్రీ కటకట యేడ్వక, చనుఁబాలు గుడువక శ్రీశయన మొంది
వాడక శ్రీశుచిపక్షివర్ధమానద్విజ, రాజుపోలిక వాసశ్రీకృమమున
నృద్ధిఁ బొందుచు విష్ణుశ్రీవిన్యస్తభరుఁ డైన, బాలునిఁ గనుఁగొని శ్రీ పదిదినములఁ
తే. గడపి మఱునాఁడుమదినిమగ్నశ్రీభయు వెనంగ, నుతునిగొని నాథనాయక శ్రీ పతినిగూడి
యాదినాథునికోవెల శ్రీ కరిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

8

సీ. తిరుతామ్రపర్ణీనరదీతీరమున శంఖ, తీర్థనమీపమంరదిరమునందు
సిరి ధర తనయిరుశ్చెంతల విలసిల్ల, స్థిరవాస మొనరించుశ్రీదేవదేవు
వరదాభయదకరశ్రీనరసిజయుగళుని, శంఖచక్రోల్లసశ్చాచుభుజుని
దరవికసితపద్మశ్రీదళనేత్రుఁ దపనీయ, నిభవక్తుఁ గాలాభ్రశ్రీనీలగాత్రు
తే. నాదినాథునిఁ గని మ్రొక్కిశ్రీయాశుభాంగి, మాకుమారుఁడు దేవకుశమారుఁడనిన
మారుఁ డయ్యెను గారికుశమారుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. ఆదినాథస్వామిశ్రీయాజ్ఞచే నచ్చోటఁ, దింత్రిణీమూలప్రశ్రేషమునను
బంగారుగొలుసుల శ్రీ రంగుగాఁ జూపట్టు, పసిడిడోలికయందు శ్రీ బాలు నునిచి
తమతలంపులను బుశ్రీత్రన్నేహ ముంపక, కులపాలుఁ డితఁ డని శ్రీ కూర్మి నలిపి
తనకు సంభాషింపఁ శ్రీ దగినట్టియధికారి, లేఁ డని మాని యైశనాఁ డితండు

తే. తథ్యమనుచు నెఱుంగక శ్రీ తల్లిదండ్రు, లిలఁ గురుంగుడినంబి మా శ్రీ కేమిమేలు
చేసినాఁ డని మదిఁ జింతఁశ్రేణి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 10

సీ. శిశుచేష్టితము లేమి శ్రీ సేయక యేఁడాది, తొట్లలోపల నుండి శ్రీ దోఁగియాడి
మెల్లన దిగి వచ్చి శ్రీ తల్లిదండ్రులు గన, రమ్యచించాశోటశరంబుఁ జొచ్చి
యాఁజోడశాబ్ద మాశ్రీత్తారాముఁ డై యుండె, నంత బదర్యాశ్రీమాదిదివ్య
దేశము లన్నియు శ్రీ వాసిగా సేవించి, శ్రీమదయోధ్యను శ్రీ జెంది యుండు

తే. మధురకవిసూరి యొకనాఁడు శ్రీ మాపు బయలు, పొంది దక్షిణదేశమునందుదివ్య
సూర్యమండల మొక్కటిశ్రీచూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. అట్లర్థరాత్రమునందు నాల్గుదినంబు, లోకోదయము దక్షిణాశయందుఁ
గనుఁగొని యచ్చోటశ్రీగదలి విచ్చేయుచు, బగ లెల్ల నొకచోట శ్రీ బవ్వలించి
రాత్రులు నడచి శ్రీశరంగధామముఁ జెంది, యాతేజ మెప్పటియట్లు చూచి
శ్రీపురి శ్రీగి యారే యందు వసియించి, యాయూరి కవ్వల శ్రీ నమ్మహోద

- తే. యంబు గన్పడకున్న నశ్యాయార్యవరుడు, నాథనాయకనుతునిజశస్క్రమంబుఁ
దీర్ఘఘట్టములందునఁ శ దెలిసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 12
- సీ. తా మ్ర పర్ణి నదీదక్షిణతటమున, శంఖతీర్థాంతిక శ్మతలమునఁ
దింత్రిణీతరుమూలదీప్యకోటరమునఁ, బద్మాసనాసీను శ భవ్యబోధ
ముద్రాభిరాముని శ ముకుళితనయనుని, వకుళభూషణమునిశవరునిఁ జూచి
చైతన్యసంశయశాంతికై పొగడుచుఁ, గరతాళ మొనరింప శ ఘనుఁ డతండు
- తే. మది నెఱింగి కటాక్షింప శ మధురకవియు, నతులనేత్రోత్సవంబుగా శ నతనిఁగాంచి
మోద మలరంగ వలగొనిశ్రమొక్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- న. అట్లు పద్మాసనాసీనుం డై పరమపురుషఁ దారవిందస్యస్తభరుం డై పరతత్త్వబో
ధకజ్ఞానముద్రాభిరాముం డై ముకుళితనయనుం డై షోడశవార్షికుం డై షోడశ
కళాపరిపూర్ణుం డగుసుధాకరునిచందంబునఁ దింత్రిణీమూలంబున విలసిల్లు చున్న
పరమాచార్యుం డగుశ్రీపరాంకుశమునీంద్రుం డమ్మధురకవిసూరిశేఖరుం గటా
క్షింప నతం డిమ్మహాత్ముండు సర్వజ్ఞుం డీగురుశిఖామణి నాశ్రయించి యుజ్జీవించెన
నని తలంచి సాష్టాంగప్రణామపూర్వకంబు గాఁ దదీయాంఘ్రికమలంబు లాశ్ర
యించి తత్పదాంబుజధ్యానతన్నామకీర్తనతత్కైంకర్యాదులఁ దదేకానుభవ
తత్పరుం డై యుండు నాసమయంబున దేవాదిదేవుడును సర్వజగన్నాయకుం
డును సర్వజగన్నివాసుండును శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధభ్రాజమానభుజచతుష్ట
యుండును శ్యామసుందరసుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహుండును సర్వాంతర్యా
మియు సర్వస్వామియు సర్వనియంతయు నగుశ్రీవైకుంఠనిత్యనికేతనుం డగు
శ్రీమన్నారాయణుండు నుమేరుశిఖరోదితవిద్యుల్లతావిలసితకాలజలదంబుపోలిక
లక్ష్మీసమేతుం డై గరుడవాహనారూఢుం డై యేతెంచి తన్నుం బొడనూపి
యాల్చి స్వరూపరూపగుణవిభూతిచేష్టితంబు లన్ని యున్నయట్లు గాంచి యను
భవింపం దగునట్లు సకలజ్ఞాననివర్తకం బగుదివ్యజ్ఞానం బొసంగ నప్పరాంకుశ
మునీంద్రుం డద్దేవదేవునిదివ్యాత్మస్వరూపంబును దదేకప్రకాశం బగుదివ్య
మంగళవిగ్రహంబును దదాధేయంబు లగుకల్యాణగుణంబు లనుభవించి తదను
భవజనిత ప్రతివాక్స్యవాహరూపంబు గా బయల్పొంగెనో యన ఋగ్యజుర
ధర్వసారభూతంబు లగుతిరువృత్తంబు తిరువాళిరియంబు పెరియతిరు
వందాది యనుమూఁడుప్రబంధంబు లొనరించి మఱియు సామవేదసారం
బయినతిరువాయ్ మొల్లీ యనుచరమప్రబంధం బాన తిచ్చి యనన్యప్రసన్ను
లగుశ్రీమధురకవిసూరిప్రముఖదేశికోత్తిముల కర్థానుభవపూర్వకంబు గా
నుపదేశించి సర్వచేతనోజ్జీవనం బొనర్చె నంతఁ బుష్పత్యాగభోగమండప
ప్రముఖాళిదివ్యదేశనిత్యనివాసు లగుభగవద్గూర్తు లేతెంది శ్రీతింత్రిణీవృక్షం
బవలంబించి తమతమదివ్యదేశంబులతోఁ దమ్ముం గనిపింప వనంతగరుడవివ్వకే

నాదినిత్యనూరు లప్పరాంకుశమునివై భవంబుఁ గనుంగొన వచ్చి యచ్చటఁ గని
పించిన వారి నందఱ సాక్షాత్కరించి మంగళాశాసనం బాచరించి మహాప్రభావ
సంపన్నుం డై పరభక్తిపరజ్ఞానపరమభక్తిసంపన్నుం డై ప్రపన్నజనకూటస్థుం
డై నయవ్యకుళాభరణమునీంద్రుండు సర్వలోకోజ్జీవనార్థంబుగా నర్చారూపంబు
ధరియింపం దలంచెఁ దదనంతరంబ యప్పరాంకుశమునీంద్రునకుం బ్రథమశిష్యుం
డగునమ్మధురకవిసూరిన త్తముండు 'కణ్ణిణ్ శిరుత్తాం' బనునొకదివ్యప్రబంధంబుచే
నమ్మహాత్మునిప్రభావంబు చరమపర్వనిష్ఠాగరిష్ఠు లగుసాత్త్వికాగ్రణులకుం దెలి
యం జేసి యర్చారూపం బగుశ్రీపకుళాభరణవిగ్రహం బక్కురుకాపురియందుం
బ్రతిష్ఠించి యగ్గురుశిఖామణికి నిత్య పక్ష మా సాయన సంవత్సరోత్సవంబు లన్ని
యుం గొఱంత లేకుండఁ జేయించుచుఁ దద్విరుదాంకితగాథలం బొగడుచు విజయ
కాహళంబు లూఁదింపం జూచి కంబనాథుం డనుద్రవిడకవీంద్రునిశిష్యుం డొ
క్కఁ జేతెంచి మద్గురుం డగుకంబకవీంద్రునిం గని జయించినం గాని యిక్కా
హళంబు లూఁదింపం బని లే దని నిరోధింప శ్రీమధురకవిసూరియు మీ రిట్లు
పలుకుట న్యాయం బైనను శ్రీశతకోపకవీంద్రుం డొక్కచోటి కైన నిష్వరంబు
విడిచి విచ్చేయం డది గాన నమ్మహాత్ముం డాన తిచ్చినదివ్యప్రబంధంబులం దొక్క
నూత్తిలేళంబుఁ గొనిపోయి భవదీయశంఖఫలకంబం దునిచిన నాఫలకం బా
నూత్తిని వహించె నేని యస్తదాచార్యుం డేతెంచి భవద్గురుని జయించిన ట్లగు
నని 'కణ్ణాకళవిన' యనియెడుపాశురం బొకపత్రంబునందు లిఖించి యిచ్చిన
వాఁ డది గొని చని తనగురుం డగుకంబునిం గాంచి యావృత్తాంతం బంతయుం
దెలిపి యాలిఖితం బిచ్చినం జూచి వాఁ డావత్రిక శంఖఫలకంబునం దుంచిన దక్షి
ణమధురావాను లగుశతత్రయసంఖ్యాసంఖ్యాతు లైనద్రవిడసంఖ్యావంతు లే
తెంచి యక్కంబకవీంద్రునిం గూడి శంఖఫలకం బెక్కి యున్నంత 'పాగధిదేవ
తాధిష్ఠితం బగునమ్మహాత్మునితఫలకం బప్పరాంకుశగురునూత్తిభూషితం బగుతా
ళపత్రంబు వహించి యక్కవీంద్రుల నందఱం బడ ద్రొబ్బ బ్రహ్మశాసోపహత
దేవతలమాడ్కి వా రధోముఖు లై పుడమిం బడి రంతఁ గంబనామధేయుం
డగుకవీంద్రుండు భయభ్రాంతచిత్తుం డై శ్రీపరాంకుశమునీంద్రునిం దలంచి
తనమనంబున నతనిసాన్నిధ్యంబు గల్పించుకొని యిట్లని స్తుతియించె మహాత్మా
ప్రతిక్షణాక్షణస్వపక్షవిక్షేపప్రక్షుభితప్రతిపక్షపక్షుం డగుపక్షీంద్రునియెదుట మ
క్షిక యాడఁ గలదే నిజదీప్తిమండితబ్రహ్మాండభాండమండనాయితప్రచండమా
ర్తాండమండలద్యోతితవాతపథంబున ఖద్యోతంబు ప్రద్యోదితం బగు నేనిజగం
ధాఘ్రాణనిస్తాణ ప్రాణిమారణాభివ్యగ్నిశ్శుణవావ్యాఘ్రంబుకడ సారమేయం
బెట్లు ముఱుగు గజకంఠలుంత సాకుంతిలోత్కంఠకంఠీరవ్రూపకంఠంబునఁ గ్రోష్టు
వసియాడునే సర్వసమ్మాహనసర్వాప్యయవనన్నివేశంబు గలయూర్ధ్వశియెదుటఁ

బిశాచంబు నుండరం బగునే యట్లు సర్వజగదాదరణీయం బగుభవత్ప్రబంధ
సముదాయంబునం దొకసూక్తిలేశంబున కైన ముజ్జగంబులం గలకృతిశతంబు
సదృశంబు గా దని యనేకవిధంబులం బొగడి సాపరాధచేతనుల మగుమమ్మం
గరుణింపు మని సాష్టాంగప్రణామం బాచరించె నంతఁ దక్కినకవీంద్రు లందఱు
ట్లు వినుతించి కృతార్థు లైరి యిట్లు మధురకవిసూరి శేఖరుం డనేక ప్రకారంబుల
నప్పరాంకుశముని ప్రభావం బఖిలప్రాణు లెఱుంగునట్లు ప్రకాశితంబు చేసి గొంత
కాలం బుండి విభవంబుఁ జాలించి యర్చారూపంబు ధరియించె మఱియును. 14

సీ. శ్రీపరాంకుశయోగి శేఖర కారికు, మార నుండరసుకురమారమార
శ్రీనాథనాయికాశీమంతినీగర్భ, శుక్తిముక్తాఫల శ్రీసుగుణజాల
వకుశభూషణ దివ్యరవైభవకాసార, భూతాదిసూరిసంతపూజ్యచరణ
వైష్ణవాన్వయసుధాపాధోధిరాకాసు, ధాకర శ్రీరంగ శ్రీధామశరణ
తే. తింత్రిణీమూలవిలసితశ్రీదివ్యధామ, భక్తవత్సల పరమకృపావిధేయ
నీకు మ్రొక్కెద శతకోప శ్రీనిత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

—◆◆◆ శ్రీమన్నాథమునులవైభవము. ◆◆◆—

శ్రీమన్నాథ-త. శ్లో॥ జ్యేష్ఠమాసే త్వనోరాధాజాతం శరణిదాశ్రయమ్ ।

ఉద్ధరారం ప్రబద్ధానాం శ్రీమన్నాథమునిం భజే॥

సీ. నిత్యము శ్రీరుక్మిణీసత్యభామలు, చన పైపు నుభయపాశర్వములఁ గొలువ
శంఖచక్రము లూర్ధ్వశయపద్మములఁ దాల్చి, పెఱకేలుఁదమ్ములఁమురళిఁ బూని
మణిమయగోపురశ్రమండపప్రాకార, మహితమందిరవేదిశ్రమధ్యమునను
రంజిల్లుమన్నారుశరాజగోపాలుని, కభిమతవాన మై శ్రీయఖిలలోక
తే. సేవ్య మై సర్వసంపత్ప్రసాద మైన, వీరనారాయణపురంబు శ్రీవెలయు చుండు
సరసచాంపేయవనమున శ్రీసతత మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
సీ. సద్గుణజలధి యీశ్వరభట్టగురువరుఁ, డప్పురియం దెప్పు శ్రీడధివసించు
నతనికిఁ బుత్రుఁ డై శ్రీయవతరించెను బర, భక్తిపరజ్ఞానశ్రవరమభక్తి
భునుఁడు శ్రీమన్నాథముని యమ్మహాత్ముని, కీశ్వరముని పుట్టె శ్రీనిధయశుఁడు
యమనియమాసనాశ్రయస్థాంగయోగసా, తాత్కృతహృత్పద్మశ్రీనద్దదహర
తే. గగనరూపాంతరాత్మఁడు శ్రీకలితనిఖిల, వేద్యుఁ డానాథముని బుధశ్రీవినుతగుణుఁడు
గానఁబడుఁగాక నామదిఁ శ్రీగరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
సీ. హరికిఁ గైతర్యముశలచోటఁ జల్పుచు, నుండికొన్నిదినంబు శ్రీలోకనాఁడు
పితృపుత్రసహితుఁ డై శ్రీప్రీతితోఁ గోవెల, కరిగి ప్రదక్షిణశ్రమాచరించి
భర్తృత్వార్థ్యస్తంభశ్రీబలిశీతములకడఁ, జాగిలఁబడి మ్రొక్కిశ్రీజరిగి పోయి
మన్నారకృష్ణనిరీకన్నులమొగి నిల్చి, కేలుఁదమ్ములఁ దలఁ శ్రీగీలుకొలిపి
తే. బహువిధంబులఁ గొనియాడి శ్రీపరమభక్తి, బలికెని ట్లని రాజగోపాలహరికి.

- యు క్తముఁ డై నశ్రీ నాథశయోగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- నీ. సాధురక్షకు దుష్టసంహారమున కుర్వి, ధర్మసంస్థాపనార్థము జనించి
స్వామి ముందే నీవు శ్రీ శైవపాగండ్, కౌమారయావనశకాలములను
జేసినచేష్టలఁ శ్రీ జెన్నొందుచును భవ, త్పదపల్ల వన్యాసశపావనంబు
లగుబృహద్వనము బృంధాటవి గోవర్ధ, నాద్రి గోకులము శ్రీశ్రయమున మధుర
తే. ద్వారవతియు నయోధ్యయు శ్రీ బదరికాశ్ర, మాదిపదముల సేవింప శ్రీ నరుగ వీని
కాజ్ఞ యి మ్మని యడిగె నశయామ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. అర్చకముఖముగా శ్రీ హరి పోయి ర మ్మని, యాన తిచ్చిన విని శ్రీ యచటనుండి
స్వకుటుంబసహితుఁ డై శ్రీ చని దివ్య దేశము, లన్నియు సేవించి శ్రీ యమునచెంత
గోవర్ధనపురంబుఁ శ్రీ గొమ రొప్పఁ గని యందు, గోపకుమారునిశ్రీ ప్రాపుఁ జెంది
యఖలకైంకర్యము శ్రీ లతనికి నలుపుచుఁ, గొన్ని నా త్లుండె నశ్రీగురువ రేణ్యుఁ
తే. డంత మన్నాగుగోపాలుఁ శ్రీ డతనికలను, దన్నుఁ గనిపించి ర మ్మని శ్రీ దయను బిలువ
నేగఁ దలఁచెను నాథముశ్రీనింద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. గోవర్ధనపురీశు శ్రీ గోపకుమారుని, యంఘ్రిలఁ గని మ్రొక్కి శ్రీ యాజ్ఞఁ బడసి
తమకుటుంబముతోడ శ్రీ దరలి యచ్చటినుండి, కాశీపురముఁ జెంది శ్రీ గంగఁ గాంచి
తీర్థీకరించి యాశ్రదేశముఁ గడచి యు, త్కల దేశమున నభిరతటమునందుఁ
బదునాల్గుజగములఁ శ్రీ బరమపావన మైన, శ్రీ పురుషోత్తమశ్రేష్ఠ మొంది
తే. బ్రహ్మదారుస్వరూపునిఁ శ్రీ బరమపురుషుఁ, గాంచి మ్రొక్కిడివినుతించి శ్రీ కదలియచట
సింహాగిరి నాథమునిఁ జెందె శ్రీ శీఘ్ర మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. సింహాచలమునందు శ్రీ శ్రీవరాహానృసింహు, ఘనభక్తి భజించి శ్రీ కదలి యచట
శ్రీ మదహోబలశ్రేష్ఠముఁ గని యందుఁ, బ్రహ్లాదవరదునిఁ శ్రీ బ్రస్తుతించి
గరుడాద్రిని హిరణ్యశకశిపుమర్దను నృసింహునిఁ గని పొగడి యశ్రహోబలంబు
విడిచి వచ్చి వృషాద్రి శ్రీ వేంకటేశుని గాంచి, వేయువిధంబుల శ్రీ వినుతి నల్పి
తే. యచటనుండఁగి ఘటికాద్రిశ్రహరిని నృహరి, నీశుఁ గని మ్రొక్కి నాథముశ్రీశర్వరుండు
జరగి కనియెను శ్రీ గృధ్రశ్రసరసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. ఆనర స్తటమున శ్రీ హైమశాధమునందుఁ, గనఁబడువిజయరాశిపువునిఁ గాంచి
హర్ష పూర్వకముగా శ్రీ నతనికి జోహారుఁ, జేసి కాంచీపురిఁ శ్రీ జేరి యందుఁ
గరిగిరివరదునిఁ శ్రీ గన్నులపండువు, గాఁ జూచి కేల్లోడ్చి శ్రీ కడు నుతించి
యహ్లాదశస్థితశ్రహరిదివ్యమంగళ, మూర్తులఁ గనుఁగొని శ్రీ మ్రొక్కి పొగడి
తే. యేగి శ్రీ మదహింద్రపురీశుఁ డై న, దైవనాయకు నీక్షించి శ్రీ తగ భజించె
మాన్యతముఁ డై నశ్రీ నాథశమాని యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. చాంపేయవనమున శ్రీ సాంపారు శ్రీ వీర, నారాయణపురంబుఁ శ్రీ జేరఁ జనిన
నవ్వరివైష్ణవుఁ లందఁ తెదుర్కొని, నమ్రులై యచ్చింప శ్రీ నాథమునియు

- సముచితంబు గ వారి శ సన్తాన మొనరించి, నారలకుశలముల్ శ వరుస నడిగి
రంగుగా మన్నారుశరాజగోపాలుని, శ్రీకార్యములయందు శ సేమ మరసి
తే. తా నొనర్చినతీర్థయాత్రా క్రమంబుఁ, దెలిసి యాసాత్వికులతోడ శ దేవగృహముఁ
జొచ్చి మన్నారుకృష్ణుని, శ జూచె ననుచుఁ వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మన్నారుకృష్ణునికన్ను ల మొగి నిల్చి, శ్రీనాథముని నుతిఁ శ జేసినంత
నతఁడు ప్రసన్నుఁడై శ యర్చకముఖమున, నాదరోక్తులఁ గర శ మనునయించి
తిరుపరివట్టముఁ శ దీర్ఘముఁ దిరుమాల, శతకోప మిప్పించి శ శ్రమము దీర్చి
యీనాథమునుల మీరరిండ్లు కట్టించి యిం, దుంచుఁడి యని హరి శ యూరివైష్ణ
తే. వులకు నియమింప వా రట్లశసలుప నాథ,ముని కుటుంబసమేతుఁ డై శ మోద మలర
నందు నిత్యనివాసముఁ శ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 25
- సీ. ఛాత్రుల కనిశము శ శాస్త్ర సాతంబులఁ, జెప్పుచు నమ్మునిశ శేఖరుండు
సకలసుగంధిపుష్పద్రుమారామము, నిర్మించి నిత్యము శ నిఖిలకుసుమ
మాల్యములను గూర్చి శ మన్నారుకృష్ణుని, కర్పించు చుండు నశయ్యవసరమున
సాటి లేనట్టు మేలల్పాటినుం డిరువురు, వైష్ణవు లొకనాఁడు శ వచ్చి యచట
తే. భవ్యగుణజాలుఁ బరమకృతపాళు జలద,నీలు మన్నారురాజగోపాలబాలుఁ
జూడ్కు లలరంగభ క్తితోఁజూచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అట్లవైష్ణవౌత్తములు సర్వలోకోత్తారక యగుదక్షిణద్వారక నధివసించుమ
న్నారుకృష్ణునిదివ్యమంగళవిగ్రహంబు సేవించి తదనుభవజనితానందకందళిత
స్వాంతు లై ఫాలస్థలంబులఁ గేలుఁదమ్ములం గీలించి 'యారావముజే' యను
తిరువాయ్ మొట్టి యనుసంధింప విన నవధరించి శ్రీమన్నాథముని 'ఓరాయి
రత్తులిప్పత్తు' మ్మని మీర లనుసంధించితిరిమి రీయాయురప్రబంధబంధురం బగు
శ్రీకోశం బిప్పింపుఁ డని యడుగ సాసాత్వికు శ్రీశ్రీకోశం బెచ్చటనుం గనఁబడి
లే దని విన్నవింప స్వామిసన్నిధి శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి సేయించివా
రిం బంచి తత్రబంధసంపాదనచింతాయ త్తచిత్తుం డయ్యె నంత. 27
- సీ. గాథాసహస్రసంశ్ఘటితశతారిప్ర,బంధమం దీపదిశపాశురంబు
లధికరించితిమి మే శ మది దక్క వే తెఱుం,గము గాన మాపు స్తకము ధరిత్రి
నని పల్కి రీవైష్ణవగ్రాణు లది గాన, కురుకాపురము శతశకోపసూరి
కవతారపదము నే శ నచ్చటి కేగి యా, శ్రీకోశ మెం దైనఁ శ జెందెద నని
తే. యెంచికురుకాపురంబునశ కేగుదెంచి, యాదినాథునిఁగని మ్రొక్కిశయభినుతించి
చూచె శతవైరి నానాథశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ధమ్యఁ బరాంకుశశదాసాఖ్య మధురక,విప్రియశిష్యుని శ వేడ్కుఁ జూచి
తిరువాయి మొట్టి యనురదివ్యప్రబంధ మంతయు జదివినధన్యశీలము లిచటను
గల లేని చెప్పమా శ ఘనుఁడ నీ వని నాథ,ముని పల్కు నమ్మహాశక్తుని కతండు

- పలికెను మును పీఠప్రబంధము సాంతము, గానభ్యసింప నాశ్మణమునందుఁ దె
తే. బరమపద మొందుదురుగానభయముఁజెంది, జనులు విడిచిననది ప్రమోదమంబుఁజెం
ననుచు నతనికిఁ దెలిపె నశ్మయ్యార్కుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోద మలర.
- సీ. తిరుమొట్టి మొదలైనదివ్యప్రబంధము లఖిలములు ఖలంబు శ్రీలయ్యె నిట్లు
లవి యన్ని మగిడి మీ శరధికరించుట కుపా, యముఁజెప్పెదను వినుశ్రమార్థవినుత
యన్ల ద్దురుప్రోక్త శ్రీమశాకణ్ణినుణ్ శిరు, త్తాం బనియెడు ప్రబంధము లభించి
యాత్మార్థికను మ్రొల శ్రీ నతనిఁ దలంచుచు, దింత్రణిక్రింద సుశస్థిరత నుండి
వేడ్క నది నీవు పండ్రెండుశవేలమార్లు, జప మొనర్ప శతారి ప్రసన్నుఁ డగును
దధ్య మనియెఁ బరాంకుశశ్రదాసుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోద మలర.
- వ. ఇట్లమ్మహాత్మునిసూక్తు లాలించి సంతసించి శ్రీమన్నాథముని యాక్రమం బొనర్ప
నుద్యోగించె నంత. 31
- సీ. శతవైరివిషయ మశ్రీనాథప్రబంధం బది, నయ మొప్పఁ జదివి శ్రీనాథయోగి
తిరుతామ్రపర్ణిలోఁ శ్రీదీర్ఘ మాడేతెంచి, తింత్రణిమూల ప్రదేశ మొంది
ముద మొప్ప శతకోపమునికను మ్రొలను, బద్ధాననన్ధుఁడై శ్రీ పరమనియతి
నుండి యానత్కృతిఁ శ్రీ బండ్రెండువేలమా, ర్లావృత్తి నలిపిన శ్రీ నాదినాథ
- తే. మహిషియాజ్ఞ నుశతరిపుశ్రమానిపూర్ణ, చంద్రుఁ డుదయించి నాథహృత్సరసిజాభ్ర
మండలాంత స్తమం బెల్లశ్రమాపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోద మలర.
- సీ. కఠివేల్పు తన కనుశ్రగ్గహముఁజేసినయట్లు, నయ మొప్ప శతవైరి శ్రీనాథమునికిఁ
బ్రపదన మొనరించి శ్రీ పార్థున కలయదు, దేవునిగతి దివ్యరదృష్టి యొసఁగ
ద్వాదశాత్మునిగతి శ్రీ ద్వాదశనూరిస్వరూపుని నాశతశ్రకోపమునిని
నాదివ్య తేజోమయకాశవీధిని, సాక్షాత్కరించి తరచ్ఛరణపద్మ
- తే. ములకు భక్తి దలిర్పఁ జేసెమోడ్చి పొగడి, వకుళభూషణముని నీదుశవాంఛితంబు
దెలుపు మని నాథసూరికిఁ శ్రీ బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోద మలర.
- వ. అంత నమ్మహాత్మునిదివ్యసూక్తు లాలించి శ్రీనాథముని యిట్లనియె. 34
- సీ. భవదీయదివ్యప్రబంధము లన్నిసాం, గోపాంగములు వీనిశ్రీకొక్కసారి
సంప్రదాయార్థవిశ్వాసపూర్వకము గా, నాన తి మ్మన నతఁ శ్రీడతని కనియె
దెట్లబైట నీవుండి శ్రీ తెలివిగా లిఖింపఁ, జెప్పెద నవి యన్ని శ్రీ చెవి సొరంగ
నని శతారి వచింప శ్రీ నతఁ డట్లానర్చినఁ, బల్లాండు మొదటను శ్రీ బలుకుకతన
- తే. శ్రుతులమొదటను బ్రణవముఁజొనిపినట్లు, పరఁగుపల్లాండు దివ్యప్రబంధములకు
నాదియందును బలుకుదు శ్రీ రార్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోద మలర.
- సీ. నాథమనీషికి శ్రీ నాలాయిర ప్రబంధములట్లు క్రమముగా శ్రీదయ నొసంగి
యతులరహస్యశ్రీయం బంతిమోపాయ, మష్టాంగయోగతరహస్య మఖిల
దర్శనముఖ్యతాతత్పర్యము సంశయ, మేమియు లేకుండ శ్రీ నెఱుక పఱిచి

- వర మిచ్చెదను నీదురవరసమృద్ధికి మెచ్చి, కోరికొ మ్మని శరశకోపదివ్య
 తే. సూరి పలికిన నానాధరదూరదర్శి, సంతసించుచు భక్తితో ర సాగి మ్రొక్కి
 వకుళభూషణముని కిట్లు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఈకలియం దుదరయించినచేతనుల్, దీర్ఘాయువులు గారు ర తెలివి లేని
 వారు దుర్భగు లైనరవారు దురాచార, పరులు భూతద్రోహశకరులు గాన
 కరుణచే వీరి కంఠదఱకు మే లొనరింప, నవనియం దిచ్చోట ర నవతరించి
 ద్రావిడామ్నాయముల్ ర ధర బైలుపుచ్చిన, మరణభయంబుచే ర మందబుద్ధు
- తే. లభిరంపక యున్నంత ర నవి ఖలంబు, లయ్యె నిష్పడు చెప్పితి రవియె మగిడి
 వీని కని పల్కె నాబ్రహ్మరవే త్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఈవేశ మొడలుగారనికమీఁదఁదిరువాయి, మొత్తీయభ్యసించుమురముక్షువులకుఁ
 గలకాల మంతయుఁగడచినమీఁదట, మోక్ష మి మ్మని నాధరముని వచింప
 నట్లొసంగెద ననిరయ్యాత్వారు మఱియొక, మాట వక్కాణించె ర మానిమణికి
 నాథార్య శ్రీవీరనారాయణపురంబుఁ, జెంది యం దుండి నీశశివ్యతతికి
- తే. ద్రవిడవేదము లివి చెప్పిరధరణియందు, వృద్ధిఁ బొందింపు మని బ్రహ్మరవి త్తమునకు
 వకుళభూషణముని పల్కెరవాంఛ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. శ్రీనాథమునికట్లు ర చెప్పి శతారాతి, బహుమతి యొనరించి ర పంప నాతఁ
 డాదినాథస్వామిరయంఘులఁ గనిమ్రొక్కి, వినుతించి వీడ్కొని ర వెడలి వీర
 నారాయణాహ్వాయశనగరికిఁ జని యందు, మన్నారుకృష్ణునిఁ ర గన్ను లార
 సేవించి పోయి వశచ్చినక్రమ మతనికి, విన్నవించి తదాజ్ఞ ర వేళ్ల మొంది
- తే. యుర్వి ద్రావిడవేదము ర లు త్తరో త్త, రాభివృద్ధము లెల్లగు ర ననుచుఁ దనదు
 మదిఁ దలంచెను శ్రీనాథరమాని యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- వ. అంతఁ బరమకారుణికుం డగుశ్రీమన్నాథముని మన్నారుకృష్ణనియాజ్ఞ చేఁగ్గిహ
 త్తాత్వా మేలే హత్తాత్వా ననునిజపాత్రుల సహాయంబు గాఁ గూర్చుకొని భగ
 వంతుం డగుకృష్ణదై వపాయనుండు తొల్లి రాశీభూతంబు లగువేదంబులు ఋగ్వ
 జసామాధర్వతేదభిన్నంబులు గా నుదాత్తానుదా త్తస్వరిత ప్రచయార్త కస్వరం
 బులచే నుచ్చారణయోగ్యంబులు గాఁ జేసినట్లు సంఘీభూత ప్రబంధమధ్యంబునఁ
 జతు ర్వేదసారభూతంబు లగుశ్రీవకుళాభరణప్రణీత ప్రబంధంబులు నాలుగు న్నా
 లుగువేదంబులు గా నేర్పరించి యాద్రావిడామ్నాయంబులకు శ్రీపరకాలముని
 ప్రోక్తంబు లగుషట్ప్రబంధంబులు షడంగంబులు గా నవశిష్టప్రబంధంబు లన్ని
 యుపాంగంబులు గా సర్వచేతనోజ్జీవనార్థం బొనర్చి సాంఘిక తా స్తిక తాద్యార్త
 గుణపరిపూర్ణు లగు శ్రీవైష్ణవులచేఁ దత్తద్దివ్యదేశంబులయందు దివ్యగానయావం
 బుగాఁ బాడించిన నద్దివ్యప్రబంధంబు లన్నియు శిష్యాచార్యక్రమంబు దప్పక
 యిప్పటి కైన నివృడమిం బ్రసిద్ధంబు లై పర్థిలు చుండ నానమయంబున మజ్జ

మధ్యమగ్రామంబుల సకలజనమనశ్శృవణానందంబు గా మనుష్యగానంబుఁ బా
డ నేర్చినపణ్యాంగన యొక తెయు గాంధారగ్రామయుక్తంబు గా దేవగానంబుఁ
బాడ నేర్చినవారవిలాసిని యొక తెయుఁ దమతమగానాతిశయంబునకై వివాద
మొంది యద్వేషాధిపతి యైనచోళనాథునిసప్తాంగలక్షణలక్షిత యగుసభఁ జేరం
బోయి యమ్మహీపతినిం గాంచి తదీయాజ్ఞచే సదస్యులు వినం దమతమగానచా
తుర్యంబు గనిపింప నాసామాజికులు మనుష్యగానంబు మెచ్చిన నమ్మహీమండలే
శ్వరుండు మనుష్యగానంబుఁ బాడినపణ్యాలావణ్యవతికి ధనకనకవస్తువాహనాది
బహుమతు లొనర్చి పంచి దేవగానంబుఁ బాడినవేశ్యాలలామంబు నాదరింప
కున్న నదియు నన్నదీయం బగుదైవతగీతాతిశయంబు దేవతలకుం దెలియుం
గాని మానవు లెఱుంగ లేరని యాసదస్యులకు వక్కాణించి ప్రతిదివ్యదేశంబు
లయందు భగవద్భాగవతముఖోల్లాసంబు గాఁ బాడుచుఁ గ్రమంబునం జని చని
యొక్కనాఁడు వీరనారాయణపురంబునందు మన్నారకృష్ణునిసన్నిధిఁ జెంది వి
న్నాణంబుగాఁ బాడు చుండ నర్వజ్ఞుం డగుశ్రీమన్నాథముని విన నవధరించి య
ద్వేవగానంబునకు సంతసించి స్వామిసన్నిధితిరుపరివట్టంబును దిరుమాళెయు శ్రీశ
తకోపతీర్థప్రసాదాద్యఖిలసంతానంబు లొనర్చి పంచినంత నావేశ్యారత్నంబును మ
గిడి చోళభూమండలేశ్వరునిం గాంచి వినయం బొనర్చి యిట్లనియె శ్రీవీరనా
రాయణపురంబునందు శ్రీమన్నాథముని యనునొక ప్రాజ్ఞశిఖామణి మదీయదివ్య
గానాతిశయం బెఱుంగు నమ్మహాత్ము నిచ్చటికి రావించిన నతండు మదీయదివ్యగా
నోత్కర్షంబు మీకుం దెలుపఁ గలం డనిన విని యబ్బామిపతియు శ్రీమన్నాథ
మునులం బిలిపించి ప్రత్యుత్థానాభివందనాద్యర్చావిధులం బూజించి యంచితం
బగుకాంచనవీరంబునం దుంచి తదీయశాసనంబునఁ దా నుచితాసనాసీనుం డై
కరకమలంబుల మోడ్చి మహాత్మా యీవేశ్యాస్త్రీదివ్యగీతాతిశయంబు మీ
రెఱింగితి రేని మాకుం దెలుపు మని సభ్యులు విన విన్నవింప శ్రీనాథమునిసత్త
ముం దాయరువుర వేశ్యలం బాడ నియమించి యగ్గీతంబు లాకర్ణించి నృపనత్త
మా మీర లందఱు షడ్జమధ్యమగ్రామకలితంబు లగుగీతం బెఱింగినవారు గా
వున నిమ్మనుష్యగానంబు విని సంతసించితి రిద్దేవతాగీతాతిశయంబు నిలింపుల
కుం గాని మనుష్యులకుం దెలియ నశక్యం బనిన నాసార్వభౌముండు గురునత్త
మా మీ రిద్దేవగానం బెఱుంగుదు రని మా కెట్లు దెలియుఁ గావున నొకయడి
యాలంబుఁ జూపు మనిన నమ్మునిసత్తముండు నన్నూటనలువదితాళంబు లేక కా
లంబున వాయుంప నియోగించిన రా జట్లు సేయింప నమ్మహానాదం బాళించి య
మ్మహాత్ముండు కాంస్యమయతాళంబులమానంబు వేర్వేఱ వాక్రువ్వ నమ్మూర్ధాభి
షిక్తుం డగురువరుం డాన తిచ్చినక్రమంబుగా నాతాళంబు లన్నియు నొకటొక
టిగాఁ దుల నారోపించి ఫరీక్షించి తదుక్తక్రమంబున కిండుక యైన మూర్ధానాధి

క్యంబుఁ గనుఁగొన లేక యత్యాశ్చర్యంబుఁ జెంది పరమాహ్లాదసుధామ్రదపో
 ప్లూయమానమాననుం డై యానృపసత్తముం డద్దేశికోత్తమునకు భక్తిపూర్వ
 కంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బొచరించి బహువిధామూల్యరత్నభూషణాంబరా
 దిద్రవ్యంబు లర్పింప నుద్యోగించినం జూచి భగవంతుఁ డగుశ్రీనాథమునీంద్రుం
 డు తృణీకృతబ్రహ్మరుద్రేంద్రాదివిభవుండు గావున నాద్రవ్యం బేమియుం గొన
 నొల్ల కచ్చోళభూభర్త నాశీర్వాదించి మగిడి వీరనారాయణపురంబున కేతెంచి
 మన్నారకృష్ణున కశ్రాంతంబు సకలవిధకైంకర్యంబు లొనర్చు చున్నసమయం
 బున, శ్లో॥ శరీరం వసువిజ్ఞానం వాసః కర్మగుణానసూక్ష్మాః | గుర్వర్థం ధారయే ద్య
 స్తు సశిష్యో నేతర స్త్వన్మతః॥ అనియెడున్యాయంబున శిష్యులక్షణలక్షితు లగు
 నుచ్యుక్తోండాఁ కురుహావలంకృతానంబికరుణాకరదానఁ పెరియతిరువుడయ్యాఁ
 తిరుక్కణ్ణమంగై యాండా వానమామలై యాండా నురుపుటారాచ్చాం
 బిత్తై చొక్కత్తాత్వా ననియెడియీయెనమండ్రు సాత్త్వికసత్తము లద్దేశికోత్త
 మునిదివ్యపాదాబ్జంబు లాశ్రయింప నతండు సుప్రసన్నుం డై వేదసారం
 బై మహాప్రభావనంపన్నం బై మంత్రరత్నాపరనామధేయం బై నద్వయం బ
 ర్థానుభవపూర్వకంబు గా నుపదేశించి తిరువాయ్ మొత్తి మొదలై నదివ్యప్రబం
 ధంబు లన్నియు వాచోవిధేయంబు లగునట్లు ప్రసాదించి సమస్తవేదశాస్త్రం
 బు లధికరింపం జేసి శ్రీరహస్యత్రయసారార్థం బగుసకలజగత్కారణభూతపరమ
 పురుషరూపవరతత్త్వనిర్ణయం బెఱింగించి యష్టాంగయోగధారణాసాక్షాత్కృత
 భగవద్దివ్యమంగళశ్యామనుందరనుకుమారవిగ్రహముభవజనితానందకందళితహృ
 దయారవిందుం డై యుండె నంత.

40

- సీ. విని నాథమునియోగశిఖిభవముఁ గనఁ దన, హేలావతులఁ గూడి శ చోళరాజు
 విన్నాణముగ వచ్చి శ మన్నారకృష్ణుని, గన్నులపండువు శ గా భజించి
 యచటినుం డేతెంచి శ యతిరహస్యక్షేమ,గిరిగహ్వరోపమశృంగహమునందు
 ధౌతవస్త్రాజనశీదర్శోత్తరం బగు,విపులపీఠమునందు శ వెలయువాని
- తే. బద్ధపద్మానమని నూరుశ్భాగనిహిత,పాణతలు వృన్నిరీక్షితశరమపురుషు
 సూరివరు నాథయోగిని శ జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అట్లు త న్నీక్షించి శ యాశ్చర్యపడి తన,యంభిప్రద్యంబుల శ కర్చఁ జేసి
 వెలువడి నవతటిద్యృతకాలమేఘము,గతి నిజభార్యలఁ శ గలిసి పురికిఁ
 జను చున్న చోళభూశాని వీక్షించి యీ,క్షితిగోపికావృతశకృష్ణఁ గీతఁ
 డని తలంచుచు నాథశమునివరుం డారాజు,వెనువెంటఁ జనుచుండశివిని తదంగ
- తే. రక్ష సలుపంగఁ బుండరీకాక్షముఖ్య,శిష్యవరు లేగి పరభక్తిశింధు వైన
 గురునిఁ గని మ్రొక్కి పలికి రీతకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. స్వామి దేవరవారు శ సర్వజ్ఞు లై యుండి, యీరాజనుతువెంట శ నిట్లు చనుట

- భువి విరుద్ధం బని శ పుండరీకాక్షాదు, లన నాథముని వారి శ కనియె నిట్లు
గోపికాపరివృతశోపకుమారకు, డితఁ డని మది నెంచి శ యిప్పు డిట్లు
వచ్చితి ననఁ జోళశవసుమతీశ్వరుఁ డితఁ, డని వారు దెలుప నశ్యావర్యవరుఁడు
తే. మగిడి మన్నారుకృష్ణునిఁ శ దగ భజించి, యతని కనిశము కైంకర్య శ మాచరించి
కాల మొక్కింత యిరీతిఁ శ గడవె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
నీ. మన్నారుకృష్ణునిఁ శ గన్నులఁ గని మొక్కి, స్తుతిఁ జేసి యొకనాఁడు శ చోళరాజు
మరలి యేగఁ దలంచి శ మదహస్తి నెక్కంగ, సరిన్మపు ల్లలలఁ దరచ్చరణ మానఁ
జూచి బ్రహ్మశివాదిశురశిరంబుల నూని, విహగాధిపతి నెక్కుశవిష్ణు వనుచు
నుల్లములో నాథశయోగి దలంచుచుఁ, బరభక్తివివశుఁ డై శ యొరగె ననుచు
తే. ధరణివిఖ్యాత మీసంప్రదాయ మంత, యోగనిష్ఠాభిరతి నాథశయోగి నిత్య
తృప్తుఁ డై యుండె నిలఁగొన్ని రదినము లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
వ. అంత శ్రీమన్నాథమునీగద్రుండు నిజచ్ఛాత్ర శేఖరుం డగుకురుకావలప్ప ననుసూ
రిశేఖరునిం బిలిచి నీ వీయోగరహస్యం బభ్యసింపు మని యమ్మనీషిరత్నంబున
కష్టాంగయోగక్రమం బుపదేశించి పుండరీకాక్షాపరనామధేయుం డై నయుయ్య
కొండా రనుగురువరునిం జూచి నీ వష్టాంగయోగరహస్యం బభ్యసింపు మనిన
నమ్మహాదేశికున కయ్యోగానుష్ఠానం బశక్యంబుగాఁ దోఁప నమ్మహాత్మునితలం పె
టింగి వత్సా నీవు వేదశాస్త్రంబులు సకలామ్నాయసారభూతంబు లగుతిరు
వాయ్ మొట్టి మొదలై నదివ్యప్రబంధంబులన్ని యుం బ్రవర్తింపం జేయు మనినియ
మించి స్వపుత్రుం డై నయీశ్వరముని నవలోకించి నీకస్తత్సమానుం డగుకుమా
రుం డొక్కం డుదయించు నబ్బాలకునకు యమునత్తురవ రని తిరునామం బొన
ర్పు మని యాన తిచ్చి యుయ్యకొండారు కురుహావలప్ప ననియెడియిరువురు
సూరివరుల నుద్దేశించి మీకు నే నుపదేశించినదర్శనతాత్పర్యయోగరహస్యార్థవి
గేషంబు లన్నియు యామునాచార్యున కుపదేశింపుం డని నియోగించి పూర్వక్ర
మంబు గా మన్నారుకృష్ణున కనవరతకైంకర్యం బొనర్చుచు యోగధారణాతత్ప
రుం డై యుండె నంత.
- నీ. ఉచ్చైశ్శ్రవము నెక్కి శ యుర్విఁ జరింప ని, స్తుతించినాఁడా దేవేంద్రుఁ డనఁగఁ
దగినవేషముఁ దాల్చిశ్రమ్యగయావినోదియై, యుత్తమాశ్వమునెక్కి శ యుచితబలము
గొల్వ వెల్వడి చనిశ ఘోర కాననముల, శరభసింహవాహుశ్రుచమరస్యమర
మహిమవరాహాదిరబహుమ్యుగంబుల నేసి, యలసి పురంబున శ కరుగువేళఁ
తే. జెంది మన్నారుకృష్ణుని శ సేవఁ జేసి, వీరనారాయణపురంబు శ విడిచిపోయి
చోళభూపతి నిజపురిఁ శ జొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
వ. అసమయంబున శ్రీమన్నాథమునులకడ క్కాత పుత్రిక లిరువు రెత్తెంచి యిట్లు
విన్నవించిరి.

- సీ. అయ్య నెయ్యం బొప్పనతిసుందరాకృతు, లిరువురు విలుకాండు ర నింతి యొక తె
వారిపిమ్మట బాలవనచరుఁ డొక్కఁడు, మనయింటి కేతెంచి ర మమ్ముఁ గాంచి
శ్రీనాథమును లేమి ర సేయుచున్నారని, యడిగి పోయిరి వార ర లందఱున
విని నాథముని తనరమనమున వారలు, జానకీరామలక్ష్మణసమీర
- తే. నూను లని యెంచి వారలఁ ర జూచువేడ్క, వేగువారలుచనుత్రోవర వెంటఁజనుచు
వచ్చుపథికుల కిట్లు వార క్రుచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 48
- సీ. ధానుష్కు లిరువురుఁ ర దరుణి యొక్క తె యొక, వనచరార్భకుఁ డిట్టిరవారి నిపుడు
కంటిరా త్రోవలో ర ఘనులార యనఁ బొంథు, లదె చనుచున్న వారరనుచుఁ బలుక
విని వేగ చని నాథరముని వారిఁ ద్రోవలోఁ, గనలేక వగచుచుఁ ర గడురయమునఁ
జని చని కను మ్రోలఁ ర గని చోళపట్టణ, ద్వారముకడ నున్న రవారి నడుగఁ
- తే. జూడ లే దని వారన ర సూరివర్యుఁడక్కటా కాన లే నైతి ర హరిపదాబ్జ
యుగళ మని యార్తిపడి నేలరకొటిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- వ. అంత న శాంతభగవదేకాంతచింతాసంతాననమా క్రాంతస్వాంతుండును
శాంతిదాంతిక్షాంత్యాదిగుణనితాంతవిశ్రాంతినిశాంతుండు నయమ్మనికాంతుండు,
శ్లో॥ చక్రాష్టకే వ్యష్టిరూపాం సర్వానస్తే సమష్టికామ్ | అష్టాక్షరీం మహావిద్యాం
ధ్యాయే నారాయణాత్మికామ్ || అనుయోగశాస్త్రక్రమంబున మూలాధార
స్వాధిష్ఠానమణిపూర కానాహతవిశుద్ధజ్ఞాలలాటకసర్వానందాభిధానచక్రాష్టకం
బున వ్యష్టిరూపంబు గా సర్వానందాష్టదశంబునందు సమష్టిరూపంబు గా విల
సిల్లుచు నారాయణాత్మకం బగుశ్రీమదష్టాక్షరీరూపయోగవిద్యారహస్యంబును
మంత్రరత్నాధ్యక్షలహితంబు లుపదేశించిన శ్రీపరాంకుశదివ్యసూరినిం దలం
చుచు , హృత్పండరీకాంతర్గతాపహతపాప త్వాదిగుణాష్టకవిశిష్టజ్యోతిర్మయదహ
రాకాశాత్ కాంతత్తాభిధానపరమపురుషానుగ్రహంబుచే లబ్ధం బగుమూలాధార
ద్వారంబునఁ బ్రాణశక్తియుక్తకతిపయతత్త్వస్వరూపసూక్ష్మశరీరంబుతో ను
షుమ్నాఖ్యబ్రహ్మనాడ్యంతరాయనంబుఁ జెంది యుద్గమించి సహస్రారమధ్యమా
మృతమయూఖమండలమధ్యప్రదేశాయితవిగ్రహుం డై విద్యామాహత్త్వం
బుచే మధ్యధమన్యార్థవభాగంబు భేదించి బహిర్గతుం డై ప్రణవరథారూఢుం
డై మనస్సారథ్యంబుఁ జెంది నిజప్రభావగాఢాకథకవందిబృందాయమానబృం
దారకసందోహాభివందమానపదారవిందుం డై యచ్ఛిరాదిమార్గంబునం జనుచు
వహ్నిదినపూర్వపక్షోత్తరాయణాబ్జవాతాంశుమచ్చంద్రవిద్యుద్వరుణేంద్రవిధాతృ
లోకంబులందుఁ దత్తల్లోకాభిమానిదేవతలచే నర్చితుం డై యన్నిలింపులగుంపు
లన్నియు వీడ్కొలిపి బ్రహ్మాండకటాహంబు భేదించుకొని దళగుణితోత్తరం బైన
యావరణసప్తకంబును మూలప్రకృతియు సత్కమించి బ్రహ్మశివసనకసనందన
సనత్కుమారసనత్సుజాతాదిమహాయోగీంద్రుల కై న నవాక్షాసనగోచరం బై

తమఃపరివారపరివర్తమానపరిచ్ఛిన్నాధోదేశం బై యామోదప్రమోదసమ్మోదవైకుంఠాభ్యాభేదంబులచేఁ జతుర్విధం బయ్యు ననంతం బై నిత్యవిభూతిత్రిషాద్విభూతిపరమపదపరంధామపరమప్ర్యామపరమాకాశామృతాకాశాప్రాకృతలోకానందలోకవైకుంఠాయోధ్యాపరాజితాదిశబ్దవాచ్యం బై పగమాశ్చర్యకరం బై సూర్యచంద్రాగ్నిప్రకాశనిరపేక్షం బై దివ్యజ్యోతిర్తయం బై యనంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసిద్ధుల నై న నియత్ప్రమాణ మియదైశ్వర్య మీదృశస్వభానం బని పరిచ్ఛేదింప నయోగ్యం బై యొప్పు చున్నదివ్యలోకంబుఁ గాంచి ప్రహర్షించి మించి యతిత్వరితగతిం జని చని మార్గమధ్యస్థమహోన్నతశాఖోల్లస త్తిల్యఫలాశీతిలకమూలంబునం దించుక విశ్రమించి మఱియు నతిత్వరితవిక్రముం డై చని రంగదుత్తుంగతరంగమంగళాయతనామృతాకారవిరజాతరంగిణి నుత్తరించి తద్దివ్యకూలంకషామృత ప్రవాహావగాహనంబుచే లింగశరీరధూననంబానర్చి నిబిడనీరంధ్రనీలమేఘనిర్మక్తసుప్రసన్నసూర్యబింబంబుకరణి రాహువిముక్తరాకానుధాకరమండలంబుపోలిక సమీచీనసలిలసంతౌళితసాంద్రతరపంకనముద్భృతదివ్యరత్నంబుమాడ్కి నిత్యనిరవద్యనిరవధిక నిరతిశయదివ్యతేజోమయజ్యోతిస్స్వరూపుం డై జ్ఞానానందామలత్వాదిస్వరూపరూపగుణావిర్భావంబు లభించి యద్దివ్యనదీతీరంబునఁ దనరాక కెదుగు చూచుచు శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధోల్లసితదీర్ఘబాహుండు నమూల్యరత్నకిరీటాదిదివ్యభూషణండు నై విచ్ఛేసి యున్నయమానవునిసుకుమారకరసరోరుహావమర్శంబుచే లావణ్యదార్యగాంభీర్యచాతుర్యాదికల్యాణగుణాకరం బై శుద్ధసత్త్వమయం బై భగవదనుభవపరికరం బై పంచోపనిషత్తయం బై నచతుర్భుజశ్యామసుందరసుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహం బవలంబించి యనేకవిధదివ్యమంగళవాద్యఘోషంబుతోడం జనుచు విరజాతీరంబునం దొక ప్రదేశంబునం బ్రగల్భవయోవేతాళీవికారాక్రాంత యగుకులకాంత మంతనంబునఁ గంతుకేళీస్వాంతం బలర నిజకాంతునింగూడ నొల్లక స్వపాణిపల్లవంబున స్వకీయనిస్తలస్తననిర్దయమర్దనాదు లొనరించి సుఖవర్యాప్తిఁ జెందుచందంబున స్వరూపానుభవమాత్రసంతృప్తులై భగవదనుభవబహిష్కృతులై యున్న కేవలాత్మల కావాసభూతంబై పరమపదంబున కవాచ్యస్థలం బనందగుకై వల్యం బతిదూరంబుగాఁబరిహరించి యమృతజలపూర్ణం బై నయైరమృదీయతటాకంబుకడ దివ్యాశ్వత్థమూలంబుఁ జెంది యుండ ఛాందోగ్యవాజసనేయాద్యుపనిషదుక్తమంబు గా దివ్యమూల్యదివ్యాంబరాభరణాదిపాణు లగుపంచశతదివ్యాస్సరస్వీరత్నంబులసంఖ్య నిత్యసూరిబృందంబులతోడం గూడి శంఖభేరిమృదంగవీణాపటహ కాహళాదిదివ్యకల్యాణవాద్యఘోషంబుతో నెదు రేగుడెంచి తన్నుం గాంచి సంతసించి తనకు బ్రహ్మలంకారంబు గావించునమయంబునం దనేకదివ్యసహస్రపతాక వితానముక్తాదామదీప్యత్సుష్పమూల్యాద్యలంకృతం బై

దివ్యస్త్రీపరివృతం బై భగవత్సంకల్పకల్పితం బై యొప్పునొక్కదివ్యవి
 మానంబు విహంగమసార్వభౌముండు కొని వచ్చి తనచేతఁ బ్రత్యుత్థానాభివంద
 నాదులం బూజితుం డై యత్యాదరపూర్వకంబు గా బహువిధంబులఁ దన్ను స
 త్కరించి యద్దివ్యవిమానంబునం దెక్కించుకొని మహోత్సవంబు చేలంగఁ దో
 డొకని చను చుండ మఱియు ననేకదివ్యసీమంతినీమణులతో నిత్యసూరులు కొంద
 టెదుర్కొని తనచే నభివాదితు లై సత్కరించి త న్న నేకవిధంబులఁ గొనియా
 డం జని చని యతిసౌరభాతిమనోహరలలితప్రవాళకళికాప్రసూనమండరీపుంజరం
 జితామృతోపమాన ఫలభారప్రణమాత్రిదీర్ఘశాఖాస క్తవివిధవిచిత్రవిహగకుల
 కలకలాలాపవ్యాకులితదివ్యోద్యానశతసహస్రావృతం బై సజపరిసరోద్విరాజ
 మానబృహద్వనబృందావనగోకులగోవర్ధనాదిభగవదభిమతారామధామగ్రామా
 భిరామభూమం బై నమధురాపురీలలామంబుమాడ్కి స్వసన్నిహిత కేశవాదిచతు
 ర్వింశతివ్యాహాధిష్ఠితసాంతానికలోకసంకలితం బై నకలోపనిషత్ప్రతిపాద్యం
 బై నశ్రీవైకుంఠనగరంబు డాసి నానావిధధ్వజవతాకాద్యలంకృతం బగుశ్రీవై
 కుంఠద్వారగోపురంబునకుం జోహారుఁ జేసి తనచే నభివందితు లగుజయవిజయా
 దిద్వారపాలకులన్న హగర్భకరుణాకటాక్షవీక్షణంబుల బహుమతుం డై యద్దివ్య
 నగరంబు సొచ్చి యస్పృష్టసంసారగంధు లగుశ్రీవిష్వక్సేనవై నతేయాదినిత్యసిద్ధు
 లాత్మీయదివ్యభవనంబులకుం దోడొకని చని తమతమదివ్యమహిమలం గూడి
 యర్ఘ్యపాద్యాసనగంధమాల్యనీరాజనాదివిధులం బూజింప సంతసించుచు వార
 లతోడం గూడి విచ్చేయుచు నెదుర్కొనునిత్యము క్తులం గని భక్తిపూర్వకంబు
 గాఁ బ్రణమిల్లి వారలచే నన్తానితుం డై చని యప్పురమధ్యంబున దివ్యరత్నశి
 లాశకలసంకలితమహోన్నతద్వాదశప్రాకారపరివేష్టితం బై దివ్యశుకపిఠశారికా
 మయూరాదివివిధవిహగవిచిత్రమధురరవాక్షిర్ణ శాఖోపశాఖకల్పద్రుమాదినానా
 తరువండమండితదివ్యారామశతాభిరామం బై మణిముక్తాప్రవాళకృతసౌపాన
 పక్షివిరాజితామృతరసోదకాభిసంచరత్కృంచకలహంసకారండవచక్రవాకా
 దిశోభితకమలకల్పారకై రవనీలోత్పలాది సుగంధబంధురవాపీకూపతటాకపుష్కరిణీ
 పరివృతంబై మందార ప్రముఖబృందారకతరుబృందపుష్పనందోహనిష్పందమానా
 మండమకరంద ప్రవాహపోష్ణాయమానమహదానందకందళిత హృదయారవిందా
 త్తనుందరీమిళితపులిందపురందరోద్దీయమానదివ్యగాంధర్వపరిపూరితం బై శ్రీమ
 న్నారాయణలీలోపకరణదివ్యమండపప్రదాతై లళితసహస్రావృతం బై చందనా
 గురుపుష్పావగాహితమందానిలసేవ్యమానం బై దివ్యరత్నస్తంభశతసహస్రగుం
 భితం బై నిత్యము క్తపరిమన్ని షేవ్యమానం బై యత్యుఞ్చితం బై యతిఃకలాసం
 బై యత్యాశ్చర్యకరం బై యానందమయం బై సతిరుమామణిమండపంబు సే
 వించి భక్తిపూర్వకంబు గా సాష్టాంగప్రణామం బొచరించి యద్దివ్యమండపము

ధ్యభాగంబునందు నానావిధదివ్యపుష్పవిచిత్రతమహా త్తరదివ్యయోగపర్యంకంబు
నం దనంతభోగిభోగంబునఁ జామర గ్రాహకవిమలాదిశక్తిమయాష్టదశపుండరీక
కర్ణికానంబుపై రజతశైలశిఖరంబునఁ బలుమెఱుంగులఁ బెనంగుసీలమేఘంబు
తేఱంగున శ్రీభూనీళాదివిలాసవతీలలామంబులతో సుఖాసీనుం డై యనర్ఘ్య
రత్నకిరీటమకుటచూడావతంసమకరకుండలగై వేయకహార కేయూరకటకకటిసూ
త్రముక్తాదామోదరబంధనపీతాంబరసింజానుమంజుమంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూ
షణభూషితుండు శ్రీవత్సవై జయంతీవనమాలాలంకృతలక్ష్మీసంలక్ష్మితవక్షస్థలుం డై
మందస్తితసుందరవదనారవిందుం డై నిత్యసూరిపరివన్ని షేవ్యమాణశ్రీపాదప
ద్ముం డై యస్థానభయశంకితాంకమూర్తిభూతశంఖచక్రాదివివ్యాయుధోపాస్య
మానుం డై యున్నభగవంతుం డై ననారాయణునిం గనుంగొని 'సమస్తపరివా
రాయ శ్రీమతే నారాయణాయ నమో' యనుచు ఫాలస్థలంబులఁ గేలుఁదమ్ము
లం గీలించి తత్కటాక్షపీక్షణామృతాప్యాయితనిజస్వరూపుం డై తదనుజ్ఞాతుం
డై హర్షప్రకర్షంబుచేతఁ 'బాదేనాధ్యారోహతి' యను శ్రుతిసూక్తిక్రమంబుగాఁ
దత్పాదపీఠంబునందు నిజాంఘ్రితలం బునిచి యంచితం బగు శేషపర్యంకంబుపై
నెక్కినఁ జరకాలప్రవాసంబు చేసి వచ్చినపుత్రునిం గనితల్లిదండ్రులు హర్షించు
గతి సంతసించి 'యంకే భరత మారోఽప్య' యనుక్రమంబున నమృతహృత్తునినిజోత్సం
గంబుపై నుంచి గాఢాలింగనం బాచరించి నిజదివ్యలీలాలాపామృతాస్వాదపరి
బృంహితుం డేసి శ్రీదేవికిం గనిపింప నద్దివ్యమహిషియుఁ గంసవధానంతరంబునఁ
దమనమీపంబున కేతెంచు శ్రీరామకృష్ణులం జూచి హర్షించుదేవకీదేవిచందం
బున నాత్మస్తన్యామృతంబు స్రవించుపఁ బుత్రస్నేహంబుచే నిజాంకంబునం
దునిచి శిరం బాఘ్రాణించి యాలింగనం బొనర్చి కృతార్థునిం జేసి తత్తడవస్థోచిత
భగవత్కైంకర్యంబులయందు నియోగింప నతం డట్లానర్చుచు నవిభిన్నభగవ
దనుభవజనితానక్షోణిమృదాబ్ధిమగ్నసర్వావయవుం డై సుఖం బుండె నంత. 50

నీ. చోళపురాంతికరక్షోణి నాథమునీంద్రుఁ, డాచార్యపదపద్మ రమందె ననుచు
విని పుండరీకాక్షరవిద్వచ్చిరోమణి, కురుహావలప్ప నరగురువరేణ్యుఁ
డిశ్వరమునితోడ ర నేగి తచ్చరమది, వ్యశరీర మీక్షించి ర యార్తిఁ జెంది
నద్యుత్తామేధసంస్కార మగ్గురునఁ, శ్వరమునితోఁ గూడి ర సలిపి మగిడి

తే. వీరనారాయణపురంబుఁ ర జేరి యచట, నతని కవశిష్టకృత్యము ర లాచరించి
యుదితవృత్తుల వారందఁ టుండి రనుచు, వాదిభీకరగుగుఁ డనె ర మోద మలర.

—••••• ఉయ్యకొండా రనంబడు శ్రీ పుండరీకాక్షుల వై భవము. •••••

ఉయ్యకొండారు-త. శ్లో॥ చైత్రమాసే కృత్తికాయా ముదితం సద్గుణార్ణవమ్ ।
శ్రీనాథమునిసచ్చాత్రం పుండరీకాక్ష మాశ్రమే॥

మణక్కాల్నంబి-త. శ్లో॥ మా ఖే మఖాయాం సమ్భూతం శ్రీరామగురున త్తమమ్।

పుణ్డరీకాక్షపాదాబ్జచక్చరీక మహం భ జే ॥

శ్లో॥ అయత్నతో యామున మాత్మదాస మలర్కపత్రార్పణనిష్క్రియేణ।
యః క్రీతవానాస్థితయాపరాజ్యం నమామి తం రామ మమేయస త్త్వమ్॥

సీ. మును నాథముని యందుశ్రునయోగధారణ, సలుపుచు నుండె నాశనదనమునను
గురుహావలప్ప యశ్నరుడు యోగాసక్తి, నుండె నాశ్రీనాథశయోగికరణి

నంత శ్రీపుండరీకాక్షదేశికమణి, దర్శనస్థాపనదక్షుడగుచు

శ్రీనాథమునిపదాశ్రితులతో నుభయవేదాంతకాలక్షేపశమాచరింపఁ

తే. జూచి శ్రీరామమిశ్రాదిశసూరు లేవు, రాశ్రయించిరి తచ్చరణాంబుజముల
నతడు వారికిఁ దెలిపెను శహితము లనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోదమలర.

వ. అట్లేగు రాశ్రయించిన వారికిం గొన్నిదినంబు లప్పండరీకాక్షగురుండు తత్త్వ
హితపురుషార్థప్రతిపాదకంబు లగువేదాంతార్థంబు లాన తిచ్చు చుండె నంత. 53

సీ. అనఘ యాండాశమ్మశయాత్మియగురుపత్ని, తిరునాటి కరిగె నాశదివసమునుత
యార్యునింట వసించి శయతనికి భక్తితోఁ, బరిచర్య పండ్రెండుశతస్రములు
సేయుచు నొకనాఁడు శ్రీరామమిశ్రులు, తనగురుపుత్రికాద్యయము నరసి
కవగాహనార్థమై శయరుగంగఁ దోడేగి, వారినిఁ గూడి తా శవచ్చు చుండ

తే. గాథతరకర్దమం బగుశకాల్వ యొకటిఁ, జూచి పదపల్లవములందు శసానుప వెఱచి
కాల్వదరి నుండి రగ్గురుశకన్య లనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర. 54

వ. అంత.

55

సీ. కాల్వ కడ్డము కట్ట శగట్టినగతిఁ దన, తిరుమే నునిచి రామశదేశికుండు
యత్తికలార యీశయనుజునిమూపునం, దడుగునెత్తముల శనాని కుల్య
దాటి పొండని పల్క శధన్య లాకన్య ల, ట్లాచరించి నిజాలశయంబు సాచ్చి
యమ్మహాత్మునికృత్య శమంతయుఁ దండ్రీకిఁ, జెప్పిన విని నంతశసించి యతఁడు

తే. స్వపదపద్మము తలసోకఁజూగి మ్రొక్కు, రామమిశ్రులయం దనుశ్రహమెలర్ప
మంత్రరత్న మొనంగెను శమగిడి యనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర.

సీ. అంతఁ గొన్నిదినంబు శలై నమీఁ దొకనాఁడు, పుండరీకాక్షగురుగడు రామ
మిశ్రుల కనె నింకశమీఁద నీవీదర్శనము నిర్వహించుచు శనాథముసికిఁ
జాత్రుఁ డీశ్వరమునిశభార్యయం దుదయించు, యమునత్తురవ ననిశయతనికాఖ్యఁ
జేసి సర్వహితోపశదేశ మీ వాతని, ననుసరించుచు నైన శనాచరింపు

తే. మార్యశాసన మిది వీని శకబ్బదాయె, నయ్యయిది సేయు మీ వని శయానతిచ్చి
శ్రీమదార్యాంబుపద్మముఁజెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర.

—◆— ఆశవందారుల వైభవము. —◆—

ఆశవందార్ల-త. శ్లో॥ శుచౌమా న్యుత్తరామాధాజాతం యామునదేశికమ్।
 శ్రీరామమిశ్రపాదాబ్జచచ్ఛరీక మహం భజే॥
 శ్లో॥ శ్రీరామమిశ్రసచ్చిష్యం వందే తత్త్వాగ్ధకోవిదమ్।
 వాదాదవాప్తరాజ్యాద్యో విరక్తో యామునో భవేత్ ॥
 శ్లో॥ సింహాసనాంశభవ మీశ్వరయోగిసిన్ధు
 ముక్తామణిం మహితనాథమునీన్ద్రపాత్రమ్।
 ప్రజ్ఞావిశేషజలధిం ప్రతివాదితూలజఙ్గానిలం
 హృదయ చిన్తయ యామునార్యమ్॥

సీ. స్వగురువిశ్లేషము శ సైఃప నోపక రామ, మిశ్రు లార్యులతోడ శ మిగుల వగచి
 యతనికి బ్రహ్మమేరథాఖ్యసంస్కారాది, చరమకృత్యము లన్ని శ సలిపి యంత
 దర్శననిర్వాహతత్పరుఁ డై ద్రావి, డాగమార్థము రహస్యత్రయార్థ
 మతుల మాబ్రహ్మసూత్రార్థ మాశ్రితులకుఁ, దెలుపుచు నుండె నశద్దేశికేంద్రుఁ
 తే. డంత నీశ్వరమునిదేవి శ కయ్యెఁ గర్భ, మఖిలసుజనుల కానంద శ మతిశయింప
 నెలలు నిండారె వరుస నానెలఁత కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 వ. అంత. 59

సీ. ఆపాథమాసోత్తరరాషాధతారయం, దీశ్వరముని కుదరయించెఁ బుత్రుఁ
 డన విని హర్షించి శ యతనింటి కేతెంచి, యమృతహస్తానిచేత శ నర్భకునకు
 జాతకర్తము చాలఁశ బ్రీతితోఁ జేయించి, శ్రీనాథముని ముందు శ చెప్పినట్లు
 పురుటివాసరములు శ జరగినమఱునాఁడు, యమునత్తురవ రని శ యాఖ్యఁ జేసి
 తే. విష్ణులక్షణసంస్కారశవిధి యొనర్చి, శిశువుకుడిచెవి మంత్రముల్ శ చెప్పి రామ
 మిశ్రు లరిగిరి సుజనులు శ మెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 వ. అంత. 61

సీ. నయ మొప్ప సుతున కశన్నప్రాశనముఁ జౌల, ముపనయనాదుల శ నుచితకాల
 ములయందు నీశ్వరశముని చేసి సుతిథి వే, దాధ్యయనారంభ శ మాచరించి
 సంత యొక్కటి చెప్పఁ శ జదివెచు దననహః, ధ్యాయులతోడ నశద్దారకుండు
 మఱుసంత చదువక శ మరల ని దే మని, యడిగినఁ దండ్రి కి శ ట్లనియెఁ దనయుఁ
 తే. డార్య చెప్పినదే చెప్పనది వదింప, ననిన మును చెప్పినది పల్కుశమనినఁ దనకుఁ
 జెప్పిన ట్లంత వచ్చియించె శ జిఱుతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. ఆమేధఁ గని తండ్రి శ హర్షించి సుతునకు, వినిపించె నొక సారి శ వేదములను
 న ట్లథీతామ్నాయుఁ శ డై తండ్రికడ నతం, డర్థశాస్త్రత్రయ శ మధికరించి
 వాశ్వరునిగతి శ వత్త యై విలసిల్ల, నతనికిఁ గల్యాణ శ మాచరించి
 తండ్రి యీశ్వరముని శ ధరఁ గొన్నియేం డ్లుండి, లలితవైకుంఠ మాలంకరించె

- తే. నంతః దండ్రికి బ్రహ్మమేధాదినకల, చరమకైంకర్యములు యథాశాస్త్ర మాచరించి యామునముని వాసిరగాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అంతః గొన్నాళ్లకు శ్రీ యామునార్యుఁడు మహా, భాష్యభట్టరుకడఁ బ్రతిభ మీఱ బాతంజలోక్తి ప్రశంస మంతయు శాంతి, సలుపుచు నుండ నాశ్రమయమందు నిలఁ జోళరాట్పురోహితుఁ డాక్కియాత్వాను, దశబంధ మిమ్మని శ్రీ తరువు కానిఁ బంచినఁ గని మహాభాష్యభట్టార్యుఁడు, మఱాని యై పవళించె శ్రీ మందిరమున ను
- తే. నతని నేమిదియనియామునార్యుఁడడుగ, స్వాంతగతమంతయామునాశ్రామ్యలకు బలికె నిట్లు మహాభాష్యభట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 64
- సీ. ఆక్కియాత్వా నని శ్రీ యాఖ్య గాంచినవాఁడు, సర్వజ్ఞమాని దురస్తంత్రపరుఁడు కుమతి విద్యజ్ఞనశోలాహలుఁడు సద్వి,రోధియు రాజపురోహితుండు చోళమండలపండితాళిచే దశబంధ, మార్జించుచు మనల శ్రీ నడుగ వీనిఁ బంచినాఁ డని మహాభాష్యభట్టరు పల్క, విని యామునార్యుఁడు శ్రీ వీకఁ దరువు
- తే. కానిచేఁ బత్రికను గొని శ్రీ తానె చదివి,వాఁడు చూడంగ నది చించిరవైచె నంత వాఁడు జని కనె నాక్కియాశ్రామ్యను ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. వాఁ డేగి యాక్కియాశ్రామ్యను కావృత్తాంత,మంతయుఁ దెలిపిన శ్రీ నలిగి యతఁడు పలికె నిట్లని మహాభాష్యభట్టరు సమీ,చీనశాస్త్రవిశ్జానఘనుఁడు శాంతుఁ డాతనికడఁ జదువుచు నొకబాలుఁ, డన్న డాజ్ఞను మీఠెనతఁడు కవియొ విద్వాంసుఁడో పోయిరవేగ విచారించి, వచ్చి వాక్రువ్వ మాశ్రవార్త మాకు
- తే. ననుచు రాజపురోహితుండనిన వాఁడు, మగిడి చని యామునార్యునిరదగ భజించి యడిగె నిట్లని భయభక్తులమర ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. మహాత్మా నేను జోళరాజపురోహితుం డగువిద్యజ్ఞనశోలాహలుండు భవత్సన్నిధికిం బుత్తేర నేతెంచినవాడను నీవు కవీంద్రుఁడవు తంత్రచారావారపారంగతుం డవు తెలియ నాన తిచ్చిన నారాజపురోహితునకుం జెప్పద నని విన్నవింప నా కర్ణించి యావిద్యత్పురందరుండు మందస్తి తనుగదరవదనారవిందుం జై, శ్లో॥ నవయం కవయస్తు కేవలం నవయం కేవలతన్త్రపారగాః॥ అపితు ప్రతివాదివారణ ప్రకటాటోపవిపాటనే తుమాః॥ అనుశ్లోకంబు లిఖించి యాపత్రిక రాజపురోహితునకుం గనిపింపు మని తత్ప్రేష్యున కొనంగ వాఁ డది గొని చని యప్పరోహితున కీయ నతం డీక్షించి రాజునకుం జూపి యతండు ప్రబలపండితుం డతనినిచ్చోటికిం బిలిపింపు మనిన నచ్చోళమండలేశ్వరుండును వేగ నీ విచ్చోటికి రమ్మని యొక యాజ్ఞాపత్రికఁ బంప నమ్మహామేధావియుం దొంటిచందంబున నమ్మనుష్యబృందారకేశ్వరునియాజ్ఞాపత్రికయుం జించివైచినం జూచి వాఁ డతిరయంబున నేతెంచి యావృత్తాంతం బంతయు నమ్మహిజానికిం దత్పురోహితునకుం జెప్ప విని యారాజాత్మగతంబున నిజయోగవైభవావగతపరావరవస్తుయాథాత్మ్యజ్ఞానసంపన్నుం

డగుశ్రీనాథమునికిం బొత్తుండును బ్రహ్మవిదగ్గఁగఁబుండు డగుసీశ్వరమునికిం బు
 త్తుండు నైనయామునాచార్యుండు సకలసజ్జనసభాసంభావనీయప్రభావుండు
 గాని సామాన్యుండు గాఁ డని తలంచి యమందదృగానందసంభాయకాతిసుంద
 రాందోళికం బుంచి నిజమందిరంబున కగ్గోవిందప్రియుని రావించి యభ్యుత్థానాభి
 వందనాదుల నర్పించి యుచితాసనంబున నుంచి సముచితసంభాషణంబులు నల్పు
 చున్నసమయంబున విప్రకులాలంకారభూతుం డగునక్కుమారు నీక్షించి యా
 రాజపురోహితుం డితనికి మీమాంసాశాస్త్రపరిశ్రమంబు గలదో లేదో యని
 సంశయోక్తుల బలుక నాలకించి యమ్మహాత్ముం డొకతాళపత్రంబుపై, శ్లో॥
 ఆశైలాదద్రికన్యాచరణకిసలయన్యాసధన్యోపకణ్ఠా, దారక్షోనీతసీతాముఖకమల
 సముల్లాసహేతోశ్చ సేతోః। అచప్రాచ్య ప్రతీచ్యక్షితిధరయుగళాదర్కచన్ద్రావ
 తంసా, నీమూంసాశాస్త్రయుగ్మశ్రమమృదితమనామృగ్యతాం మాదృశోఽన్యః॥
 అని యనవద్యంబు గా నొకపద్యంబు రచియించి లిఖియించి యిచ్చినం జూచి
 యప్పరోహితుండు గరం బలిగి యీప్రాధబాలకుండు సాహసప్రియుండు నఖ
 ర్వగర్వపర్వతారూఢుండుఁ గాన హిమపత్నేతుసూర్యసోమావతంసప్రాచీనప్రతీ
 చీనశైలాంతరాళభూగోళాలంకారభూతమనీషిమండలంబునం దనకు దీటగుకర్త
 బ్రహ్మమీమాంసాశాస్త్రయుగ్మశ్రమమృదితమనస్కుం డగుదండిపండితుం డ
 న్ముం డన్వేషణీయుం డని యీశ్లోకంబు లిఖియించి యిచ్చె నస్తదీయాబాధిత
 ప్రమాణతర్కశస్త్రచ్ఛటాప్రహరణంబులఁ బరవాదుల జయించి శిరస్తాడనం
 బొనర్చు చున్నవాఁడ నట్టినాకు మూఁడుమాటల కాటుతప్పులు వచియించు
 నిద్దారకుని జయించు టెంతవని యని యధితేపోక్తులం బలుకు చున్నయమ్మనీషి
 మానినిం జూచి స్వయంజిహ్వోగ్రదివ్యసింహాసనాసీనహయగ్రీవదేవుండును బ్రతి
 వాదికుతర్కకోలాహలాతులతూలజాలాభీలజంఝానిలాయమానబలవత్ప్రమాణ
 తర్కానుగ్రహకాగాధబోధమేధాప్రతిబాధికమనీయగుణకలాపకలితుండు నగు
 యామునార్యుండు మదీయాంతరంగం బసాక్షికప్రసంగంబున కుత్సహింప దనిన
 విని యబ్బూపాలతిలకుండు చోళమండలంబునం గలదండిపండితులం బిలువం
 బుంచి యగ్గురునిం దగుబసకుం జను మని విన్నవించి యానభాసదుల వర్జించి ని
 జాంతకపురంబునకుం జనుదెంచి యుదంచితకాంచనపర్వంకం బధిష్ఠించి తనమ
 హిషినిం బొడగాంచి యావృత్తాంతం బెఱింగించిన నాలకించి హర్షించి యద్దేవి
 సర్వజ్ఞుం డగుయామునార్యుం డెట్టివిశేషజ్ఞుల కైన నజేయుండు మనపురోహితుం
 డమ్మహాప్రాజ్ఞుని జయించె నేని మృగయావినోదార్థంబు మనయింటం బెంపంబడు
 పంచాననోదారసారంబు లగుసారమేయంబుల కామిషజాషదాహారప్రదానాది
 విహితకృత్యంబుల నొనర్చెద నని విన్నవింప విని యమ్మార్థాభిషిక్తుండు సర్వతం
 త్రాశ్శీలం డయినయస్త్వరోహితుని యామునాభిధానవైష్ణవకుమారుండు జ

యించె నేని యమ్మహాత్మున కర్ధరాజ్యం బిచ్చెద ననియె న ట్లారాజదంపతు లిరు
వురుం బంతగించి రంతం జోళ దేశీయవిద్వద్వరేణ్యు లేతెంచిన నెఱింగి యమ్మహీ
వల్లభుండు నిజవల్లభతో సముచితసత్కారంబుల వారి నర్పించి మణిసువర్ణవిచి
త్రప్రభాభాసురం బగుసభామంటపంబున గురుమంత్రపురోహితాభిజ్ఞద్విజాదిపరి
వృతుం డై పేరోలగం బుండి దివ్యతరతిరస్కరిణీపరివృతాదూరస్ఫారరత్నమంట
పంబున స్వకీయసహచరీవర్గంబుతోఁ దనదేవి యుండి నిరీక్షించు చుండ మణిమ
యం బగుచతురంతయానంబుఁ బంచి యామునాచార్యవర్యునిం బిలిపించి యభ్యు
తానాభివందనాదినముచితసత్కారంబు లాచరించి యర్హణీయాసనంబుఁ జూప
నగ్గురు శేఖరుం డందు సుఖోపవిష్టుం డై యుండె నంత.

67

- సీ. మాధ్యస్థ్య మొనరింప శ మాసభ కేతెంచి, విద్వాంసు లున్నాడు శ వీరు వినఁగ
యామునాచార్య నీనాక్కియాత్వానుతోఁ, దర్శింపు మాత్త వాశ్గౌటిమీఱ
నని రాజు పల్కిన శ విని యామునార్యుఁ డ, యాక్కియాత్వాని కి శ ట్లని వచించె
వేదశాస్త్రములందు శ వివిధవిద్యలయందు, మనము తర్కించితిమా జయాప
తే. జయము లేర్పడఁ దడ వగు శ శపథ మొకటి, చేసికొన్నను మేలని శ చెప్పి యతని
కనియె నీరీతి నయ్యామునార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ముద మొప్ప నే నాడునమూఁడుమాటల కాఱు, తప్పలఁ జెప్పంగఁ శ దగుదు నీవు
నేఁడు మాటలు మూఁడు శ నీ వాడినను వాని, కేనాఱుతప్పల శ నంచెద నన
విద్వాంసు లామాట శ విని సంతసించి ర, యాక్కియాత్వా నిట్లు శ లనియె నతని
కార్యకుమార నీ శ వంద తాకర్ణింప, మూఁడుమాటలఁ బల్కు శ మొదట ననిన
తే. యామునాచార్యు లామాట శ లాలకించి, లోకికాలోకికాభిజ్ఞ శలాలనీయ
దివ్యసూక్తిత్రయం బాన శ తిచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వసుధ యుష్మంతాత శ వంధ్య గా దీరాజు, ధర్మాత్మఁ డీతనిరధర్త పత్ని
పరమపతివ్రత శ పరఁగ నీమూఁడుమాటల కాఱుతప్పలఁ శ బలుకు మనిన
నొకమాట కైనఁ బ్రత్యుత్తర మిడ లేక, కోఱలఁ బెఱికినశక్రారనర్ప
మట్ల ఘూర్ణిల్లుచు శ నవనతాస్యం డగు, ప్రతివాది కి ట్లని శ వల్కె గురుఁడు
తే. ఆహితాజ్ఞవి రాజపురోహితుఁడవు, స్థవిరుఁడవు గాన నీశిరశ్స్తాడనంబు
సేయ నని యామునార్యుఁడుశ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆమాట విని మెచ్చిరయామునార్యుని సభా, స్తారులు బ్రహ్మరశభంబుఁ బూని
యర్పింప నది చూచి శ యవనిక వెల్వడి, చోళరాట్పుత్ని యశబ్బాలకవిని
దయ 'నెన్నె యాశవంశదా రివ' రని పల్కి, మొత్తుక లోపలి శ కేగుకతన
నాశవంశా రనిరయామునగురునకు, నామధేయం బయ్యె శ నాటనుండి
తే. సత్యనంధుఁడు చోళరాజన్యమాలి, యమ్మహాత్మున కర్ధరాజ్యం బొసంగి
యతనిదేవిని బిలిపించె శ నచటి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. అర్ధరాజ్యముఁ జెంది శ యామునగురుఁ డాత్మ, పత్నీ సమేతుఁ డై శభవ్యభామ
భోగానుభవ మొంది శ భూమిఁ బాలించుచు, నున్నవాఁ డని విని శ యుత్సహించి
నర్తన మొనరించి శ నయ మొప్పఁ జనుదెంచి, యామునార్యుని మణిహర్ష్యపజ్జిఁ
గాంచి హరించి తతత్కాంచనతోరణ, ద్వారముకడఁ దన్ను శ ద్వారపాల
తే. కులు నిరోధింప శ్రీరామశగురువ రేణ్యుఁ, డంచితోక్తులు కొన్ని వశించి వారి
మంచితనమున లోఁ జొచ్చి శ మించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మితభాషి శ్రీరామశమిత్ర దేశికుఁడు శ్రీ, నాథపాత్రుని మహానసముఁ జెంది
యందు వైష్ణవులతోఁ శ బొందుగా భాషించి, యీశ్వరమునిపట్టి శ కెయ్య దిష్ట
శాక మం చడిగిన శ సతత మలర్కశాకం బని ప్రతివచనంబు వారు
చెప్ప నాకర్ణించి శ శ్రీరామదేశికుఁ, డాములుచ్చితశాక శ మాఱునెలలు
తే. దెచ్చి యిచ్చిన యామునశదేశికుండు, హరినివేదిత మాశాక శ మారగించి
తలఁపఁ డాయెను శాక ప్రదాత ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అట్లాఱుమానము శ లాశాక మొనఁగుచు, యావరాజ్యస్థితు శ యామునార్యుఁ
గనలేక యాగురుగ్రామణి నాలుగు, దినము లాశాకముఁ శ దేక యున్న
నారగించెడువేళ శ యామునేయగురుండు, తిరుబోన మొనరించుశదేశికులను
నాశాక మేల లే శ దని యడిగిన నొక, యతివృద్ధవైష్ణవుఁ శ డాఱునెలల
తే. నుండి యాశాక మర్పించుశచుండి యిప్పు, డతఁడు దెచ్చినవాఁడుగాఁడది మహాత్మ
యనుచు సతనికిఁ బలికి రశయ్యార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆవాక్య మాలించి శ యాశ్చర్యపడి యాము, నార్యుఁడు వారికి శ ట్లనియె మిగిడి
యీసారి మనయింటి శ కాసూరి వచ్చెనా, మా కెఱిగింపుఁడి శ మాంద్య ముడిగి
యనుచు యామునమునిశయానతిచ్చినయంత, మఱునాఁడు శ్రీరామశగురుఁడుమదిని
నీప్రాద్దు మాత్ర మి శ ట్లెచ్చెద ననియెంచి, తెచ్చి శాకము వారి శ కిచ్చె నంత
తే. వారు చెప్పిన యామునశసూరి వచ్చి, యమ్మహాత్మునిఁ గని మ్రొక్కి శ యర్చ చేసి
యతినయోక్తుల సతనికి శ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సాధున త్తమ భవశచ్చరణాబ్జరజ మూని, పావనం బయ్యె మాశభవన మంత
శాంతిభూషణ నీదుశచరణాబ్జసేవచే, ధన్యుల మైతిమి శ ధరణి మేము
నైనను నామది శ నానంద మొందదు, వాసి గా మీపని శ చేసి కాని
శాశ్రున మీశుభాశగమనప్రయోజన, మాన తిం డని యాముశనార్యుఁ డడుగ
తే. సతనివినయోక్తులకుఁజాలశహర్ష మొంది, కరుణతోడుత శ్రీరామశగురుఁ డతనికిఁ
దనయభీష్టముఁ దెలుపంగఁ శ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వత్స నీపాలికి శ వసువశుత్తేత్రాది, వాంఛచే వచ్చినశవాఁడఁ గాను
నీపెద్ద లాకచోట శ నిస్సమాభ్యుధిక మా, నిధిఁ గనుఁగొని యది శ నీకుఁ జూపు
మని వీనితోఁ జెప్పి శ యానందపదమున, కరిగినా రది మాకు శ హస్తగతము

కావున నీ కది శ కానిపించెద రమ్ము, వచ్చినదనుక నీరద్వారకోధ

తే. సంబు లే కుండ మా కీవైశనర్పు మనిన, నట్లు గావించె నతని కశయ్యార్యుఁ డంత
వచ్చు చుండెను నగ్గురుశవర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. యామునార్యుఁడు గీత శ లష్టాదశాధ్యాయములు రామమిశ్రులశవలనఁ బడసి
తదుపపాదితతత్త్వరదర్శనై కోపాయ, ముండెనా యది వీని శ కొనఁగు మనుచు
నడిగినఁ జరమార్థ శ మతని కయ్యార్యుఁడు, దెలిపినఁ దెలిసి యశద్దేశికుండు
శాలినస్యము జలశశాలి యై పా లూని, పండి తా నొఱగినశపగిది సుగుణ

తే. రాజి నమ్రతఁ గాంచి శశరణ్యపాద, కమలరుచిమించి యితరసంగములఁ ద్రుంచి
గురునితో రంగపదమున శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. గుడి కేగి యతని కశగ్గురుఁడు శ్రీరంగరా,ట్పదపద్మములఁ జూపి శపల్కె నిట్లు
మహి భవత్పితృపితృమహాలబ్ధ మీనిధి, జ్ఞానదారిద్ర్యైకశశామకంబు
నీనిధి గలవాని శ నేప్రాద్దు వరియించు, ముక్తికన్యక తానె శ ముదముఁ జెంది
యీశ్వరమునిపుత్ర శ యీనిధి దలఁపని, పాపిజన్మము భూమిశభారకరము

తే. ఇట్టిసేవధిఁ గనుఁగొన్నశదిట్ట తొల్లి, యెట్టివాఁ డైన హరికిఁ జేరవట్టఁ దగిన
వాఁడనుచుఁ బల్కె నయ్యార్యశవర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీరంగనాథునిశ్రీమూర్తి భక్తితో, నాపాదనుస్తక శ మనుభవించి
యిట్టిదివ్యామృత శ మెఱుంగ కే వెఱ్ఱి నై, మట్టిఁ దింటిని యంతశవట్టు ననుచు
ననుతాప మొంది శ్రీశయామునేయగురుండు, హరిపదాబ్జములందు శ నాత్మ నిల్చి
క్షేత్రమిత్రకళత్రగృహపుత్రధనముఖ, ప్రతికూలవస్తుప్రశపంచ ముడిగి

తే. సన్యసించి యథావిధి శ సాత్త్వికాళి, కాటప ట్టెనరంగముశనందు రామ

గురునితోఁ గొన్ని దినములు శ జరపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

ప. అయ్యవసరంబునఁ బెరియనంబి తిరుక్కోట్యురినంబి పెరియతిరుమలనంబి మాఱ
నూరినంబి తిరుకచ్చినంబి యాళవందారాఠ్వా తిరువరంగప్పెరుమాళరయర్
తిరుమాలై యాండా వానమామలై యాండా తైవవారియాండా నీళనాండా
జియ్యరాండా తిరుక్కూరుహూరప్ప తిరుమోహూరినిన్నార్ తెయివ
ప్పెరుమాళ్ వకుళాభరణసోమయాజియార్ తిరుక్కురుహూర్ దానర్ తిరుమా
లిరుంజోలై దానర్ వడమధురప్పిరందారాళ్ కొండి యమ్మంగి యనుదివ్యనా
మంబులు గలబ్రహ్మవిత్తము లాళవందారితిరువడిత్తామర లాశ్రయించి యమ్మహా
త్తునివలన సకలహితంబులు లభియించి దర్శనప్రవర్తకు లై యుండి తొల్లి తిరు
నగరియందు శ్రీపరాంకుళదాసుండు నిజపితామహున కొనరించినయుపకారంబు
దలంచి యామునముని నిజశిష్యాగ్రగణ్యుం డగుపెరియనంబికి శ్రీపరాంకుళదా
సుం డని దాన్మనామంబు గావించె నానమయంబున.

- నీ. యుష్మత్ప్రతామహుం శ డౌకరహస్యార్థము, కురుహవలప్సః డ్రన్దురునికడను
నుంచి నీ కది యెఱిగించు మంచు విధించి, పరమపదంబున శ కరిగె గాన
యమహాత్మునికడ శ కరిగి నీ వాగోప్య, మభ్యసింపుము యామునార్య యనుచు
శ్రీరామమిత్రులు శ చెప్పిన విని యాశ, వందా రతని కొక్కరవాక్య మనియె
తే. స్వామి దేవరవారి కారసంప్రదాయ, మేల లే దాయె నది వీని శ కెఱుకపటపు
మనిన విని యాతఁ డతని కి శ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- నీ. భువి మద్గురుం డగుశుండరీకాక్షున, కష్టాంగయోగరహస్య మొసంగఁ
దలఁచినయుష్మత్ప్రతామహుం డగునాథ, మశాని కి ట్లనియె నశస్త్రదురుండు
వీనుం గ టుండఁగాఁ శ బెండ్లి యొనర్పంగఁ, జనునె శరీరావశసానదశను
భగవత్స్వరూపానుభవము విచ్చిన్నము, గాఁ గల్గమియనుగ్రహముఁజేసి
తే. యనినఁ గురుహవలప్సని శ కమహాత్ముఁ, డారహస్య మొసంగె నీ శ వతనివలనఁ
దెలియు మది యని యాసూరిశపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- నీ. అస్తదాచార్యుల శ కారహస్యవిశేష, మట్లు చెంద నశక్య శ మయ్యెఁ గాన
నది మాకు లే దాయె శ నని రామదేశికుఁ, డాన తిచ్చిన విని శ యామునార్యుఁ
డనియె ని ట్లని కురుహవలప్సనికడ, కరిగి యోగరహస్య శ మభ్యసించి
వచ్చెద ననుచు వాక్కుచ్చి కోవెలయందు, సాత్వికు లగునిజశసంశ్రితులకు
తే. భూరివేదాంతసూక్త్యర్థశోధమనిశ, మొసంగుశ్రీయామునాచార్యశయోగివరునిఁ
జూచి హర్షించె శ్రీరామశూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అయ్యవనరంబున మణక్కాల్ నంది తమతిరువడితామరలయం దాశ్రయించిన
మహాదేశికు లాశవందార్ తై వ త్తిక్కరిశనంది గోమతత్తుతిరువిణ్ణహరప్పకా శిరి
ప్పిల్లూరుడయప్పిల్లై వంగిప్పరత్తాచ్చి యనియెడుదివ్యనామంబులు గలవా రేవురు
వారలకు దర్శనతాత్పర్యవిశేషంబు తెఱింగించుచుఁ గొంతకాలంబు సుఖం
బుండ నంత.
- నీ. శ్రీరామగురుఁ డట్లు శ చెప్పి నిజాంతిమ, దశ యామునేయత్రీదండపతికి
నుర్విని గలనాథశయోగి శేఖరునితో, నుభయసంబంధము శ లుండుఁ గాన
తత్పదాబ్జయుగంజె శ తంజ మంచుఁ దలంచి, నినుఁ బోలువిజ్ఞానశ్రునుని నొకని
దర్శనస్థాపనదత్తునిఁ గావించి, కలకాల మీరంగరనిలయమునను
తే. జరపు మని చెప్పి శ్రీరామశురువరుండు, పుండరీకాక్షుదివ్యాంఘ్రిశుండరీక
ములఁ దలంచుచుఁ జనియెనుశముక్తి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- నీ. ఏదివ్యపదమున శ కేగుధన్యుఁడు దల్చు, స్వర్గాదిలోకముల్ శ దుర్గతులు గ
వేదాంతవీథుల శ విహరించువురుమని, సాయుజ్య మే దగు శ సాత్వికులకు
నప్రమేయానంద శ మాదివ్యలోకము, శ్రీరామగురుఁ డొంది శ చెందె సుఖము
నంత నంకోపాను శ లయామునార్యాదు, లాచార్యు నడఁబాసి శ యార్జితిచింది

తే. రంత వారలతోఁ గూడి శ యామునార్యుఁ, డాత్తగురునకు బ్రహ్మమేరథాదినకల
చరమకైంకర్యజాతము శ సల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

—●—●—● యామునాచార్యులు కురుహావలప్పనికడ కరుగుట. —●—●—●

సీ. అంత యామునగురుఁ శ డార్యులతోఁ గురు,హావలప్పనియింటి శ కరుగుదెంచి
పరమయోగసమాధి శ భంగము గా కుండ, నడుగుచప్పుడు సేయ శ కతనివెనుక
నున్నంతఁ దద్భవ్యయోగసాక్షాత్కృత,దివ్యమంగళ మూర్తి శ దేవదేవుఁ
డతనిభుజంబులందంఘ్రిపద్మము లుంచి, యామునార్యునిఁ జూడనతఁడెఱింగి

తే. లక్ష్మణాధ్యుఁడు శొట్టకుశల త్తినుండి, వచ్చి యున్నాఁడు గాఁబోలుశవాఁడు గాన
వచ్చుఁగా కని యతఁడు వాశక్రుచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆసూక్తి విని యామునార్యుఁ డప్పనికను, మ్రోల కేతెంచి కే శ ల్లోడ్చి పల్కెఁ
జప్పుడు సేయక శ సామి యే నడుగుల, నిడి వచ్చి మీ రున్నరయింటివెనుక
నున్నయీనన్న నీరకన్నులఁ గనుఁగొన్న,యట్లు మన్నించి ర శ మ్మంటి రీర
లీవిత యేమొకో శ యెఱుఁగ లే నడియేని, కెఱిగింపఁ దగునేనిశయెఱుక పఱపుఁ

తే. డనుచు యామునమునిపల్కనాలకించి, యొప్పమీఱంగఁగురుహావలప్పఁడతని
కనియె ని ట్లని కనికర శ మలర ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. గురుయోగధారణాశోచరుఁ డగుహరి, నాతోడఁ గూడి యానంద మొందు
వేళ లక్ష్మీదేవి శ లీలఁ దాఁ జందన,కాశీరమృగమదశకలిత మైన
కుచమండలంబుచేఁ శ గ్రుమ్మినప్పటి కైనఁ, దలఁపఁ డానుభవేమి శ తనదుమదిని
నట్టిదేవుం డిప్పు శ డస్తద్భుజము లెక్కి, శుభగుణ నినుఁదొంగి శ చూచు చుండె

తే. గాన నీరాక నూహింపఁగలిగె మాకు, నిచటి కేతెంచుపని యేమిశయెఱుక పఱపు
మనుచు యామునముని కప్పుశడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. ఆపల్కు లాలించి శ యక్కజపడి యాము,నార్యుఁ డీయోగరశహస్య మంత
దానుని కెఱిగింపఁ శ దగునేని యుపదేశ, మొనరింపు మనుచు నశయ్యోగివరుని
యంఘ్రిపద్మముల సాశ్వాంగప్రణామముఁ, గావింపఁ గ్రుచ్చెత్తి శ గారవించి
యాచార్యపౌత్ర మారయంతిమదళను నీ, శీరహస్యవిశేష శ మెఱుక పఱచె

తే. దను మదీయాంతసమయము శ తథ్యముగను, జెప్పెదను నీకు నిర్తలరచి త్త వినుమి
యనుచు యామునముని కప్పుశడనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. పొలుపార నేతెంచుశ్రవుష్యమాసమునందు, గురుపువ్యయోగము శ గూడినప్పు
డభిజన్తుహు ర్తముశనందు మధ్గురుచర,ణారవిందమిళింద శ మై నుఖింతు
నంతకు ముందు నీ శ వరుగుదెంచితి వేని, యష్టాంగయోగరశహస్య మంత
చెప్పెద నని యొక శ శ్రీముఖంబు లిళించి, యర్పింప నది గొనిశయామునార్యుఁ
తే. దాశ్రితులఁ గూడి యేతెంచి శ యఖిలభువన,పావనం బగుశ్రీరంగ శపదముఁ జెంది
యుక్తతత్వార్థచింతతో శ నుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 92

- వ. అంత శ్రీరంగనాథునకుం బ్రవన్నోత్సవంబు ప్రస్తుతం బై జరుగు చున్న కాలం
బునఁ దిరువరంగప్పరుమాళరయ రమ్మహోత్సవంబునందు భగవంతుం డగుశ్రీ
రంగనాథుండు శ్రవణానందంబు గా నాకర్ణించు చుండ తిరువాయ్ మొఱ్ఱి యభి
నయించి పాడు చుండఁ గ్రమప్రాప్తం బగు 'కెడుమిడరాయ వెల్లా' మనియెడు
తిరువాయ్ మొఱ్ఱియందు 'నడమినోనమర్గళ్ళల్లీర్ నాముమక్కరియచ్చొన్నో' .
మనియెడు శ్రీనూక్తి తనకుం బళ్ళాద్భాగంబున విలసిల్లు చున్న శ్రీయామునా
చార్య నీక్షించుచుఁ బలువగలం బాడి యాడు చుండె నంత.
- 93
- సీ. ఆదివ్యనూక్త్యర్థ శ్ర మరసి యామునముని, వకుళభూషణమునిరవరున కిష్ట
దానులయం దన్యతముండ నై తిరువనంతపురంబునకు నేఁగఁ శ్ర దలఁప నైతి
బుద్ధిజాడ్యం బిది శ్ర పోయి వచ్చెద నిక, ననుచు రంగేశునిరయ్యాజ్ఞఁ బడసి
స్వమతరక్షకుఁ డై వరవారియాండా నను, నార్యసత్తము నుంచి శ్ర యచటెనుండి
తే. తరలి కొన్నిదినంబుల శ్ర కరిగి తిరువనంతపురమున శ్రీమదనంతశయనుఁ
గృష్ణుఁ బాడగాంచె మూఁడువారకిళ్ల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. తిరువనంతపురాఖ్యరదివ్యదేశమునందు, యామునార్యుఁడుకొన్నిరయహము లుండి
కురుహవలప్పనిరతిరుముఖపత్రికఁ, డె మ్మని సన్నిధిరదేశికులను
నడుగ వారది డెచ్చి శ్ర యమ్మహాత్మున కియ్య, నతఁడుగటాక్షించి శ్ర యరసి చూడఁ
బుష్పమానము గురుశ్రవ్యయోగాదిక, మావేశనే కూడ శ్ర నతఁడు వగచి
తే. భగవదిచ్చను మాకుఁ బురష్కరవిమాన, మబ్బెనా పోయి యప్పవి శ్ర నాశ్రయింతు
ననుచు వాక్రుచ్చె నప్పు డరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- వ. అష్టాంగయోగరహస్యోపదేశ క్రమకలనంబు ఖలం బై ననాటనుండి శ్రీయాము
నేయగురుండు పూర్వాచార్యోపదేశ పరంపరాప్రాప్తప్రపదనమార్గం బనర్గళం
బు గా నుత్తరోత్తరాభివృద్ధిఁ జెంది ప్రసిద్ధం బగునట్లు ప్రవర్తింపం జేసి వంత.
- సీ. తల్లి దండ్రీ హితప్రదాత డైవత మగు, తనగురు నెడఁబాసి శ్ర తైవవారి
యాండాను పాతెను శ్ర బాండుపత్రముభంగి, నది పాండురుజ యనిర యార్యు లెంచి
వైద్యులఁ బిలిపించి శ్ర వారి కాతనిఁ జూప, వారొకవిషయాభిరవాంఛఁ జేసి
కాని యీసాండిమ శ్ర గనిపింప దని పల్కు, ననఘ యిప్పితవిషయంబు నీకుఁ
తే. డెలుపు మెయ్యది యని తన్ను శ్ర ధీరు లడుగఁ, డైవవారిమనీషి యాశ్చర్యార్థికులకుఁ
బల్కె నిట్లని తనయభిప్రాయ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. అస్తద్గురుండ మా శ్ర కభిమతవిషయము, గాని. తదన్యము శ్ర నే నెఱుంగ
నవఁ డైవవారిబురధాగ్రణి వచియింప, నానూక్తు లాలించి శ్ర మార్ష మొంది
యొకతొట్లలో నంతిరమోసాయనిష్ఠుని, నమ్మహాత్ముని నుంచి శ్ర యార్యు లూని .
గురుఁ డున్న యెడకుఁ దోరఁజొని చనుచుండ నా, తఁడుకొంతబడలికరనుడిగినడచి
తే. వచ్చు చుండెను నబ్బుధరవరుల్ గూడ్చి, యంత యాముని తిరగనంతపురము.

- విడిచి యేతెంచు చుండెను శ వేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర.
- సీ. యామునేయుఁ డనంతశ్రధాముని వీడ్కొని, గవ్యూతిమాత్రము శ గదలి వచ్చి
వసియింప నాతై వశవారియాండా నను, సత్త్వసముద్రుఁ డరచ్చటికి వచ్చి
యాఁకొన్న వాఁడు స్తిశ్శాన్నముఁ గన్నట్లు, స్వగురునిఁ బొడగాంచి శ సంతసించి
చాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ శక్తి చాలనికత, నుర్వి లేవక పడి శ యున్నయంత
తే. యామునాచార్యమునివరుఁడతనిఁజూచి, యలుక నల్లనమదియందుఁబలుకరింపఁ
బలికె హేతుమదుక్తు లీశపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. స్వామి స్వతంత్రుఁడు శ శౌర్యవంతుఁడు గాన, యుంచినచోట నేరయుండె భరతుఁ
డట్ల స్వాతంత్ర్యశౌర్యము లడియేనికిఁ, జాలవు గాన యీశసరణి మీర
లుంచినచోటి వశ్శించి యేతెంచితి, నన నతఁడు స్వరూపశహని వచ్చె
నని దుఃఖపడి వివశశాంగుఁ డై యుత్థాన, శక్తి చాలక పడి శ జడతఁ జెందఁ
తే. జూచి నన్ను స్వతంత్రునిశూరునిఁ గను, నీవు సేయంగ మది నెంచిశనావు చాలు
నయ్యనీస్తేహ మనియె నశయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆర్యోక్తు లాలించి శ యట్లుండఁదగ దని, చయ్యన లేచి యాశసాత్వికులకుఁ
గరపద్మములు మోడ్చి శ గురునికన్తోగి నిల్వ, యామునగురున కిట్లనిరి బుధులు
స్వామి దేవరవారిశసాన్నిధ్య మెడఁబాసి, జలము వెల్వడినమతస్త్వంబుపగిది
సత్త లభించెడుశసామిత్రిసముఁ డితఁ, డని తననన్నిధిశయ్యార్యు లనిన
తే. యామునార్యుఁడు తత్సూక్తు శ లాలకించి, యమృతహాత్తునిఁ గాఁగిట శ నవ్పళించి
యాదగోక్తుల స్వాగత శ మడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పాణితలంబునఁ శ బలుమా ఆశనిమూఁపు, నివురుచుఁ బలికె నాశనిన్పహుండు
వత్స న న్నెడఁబాసి శ వాడితి వక్కటా, తల్లిని బాసినశపిల్లఁడట్లు
నర్థయోజనదూర శ మగుతిర్వనంతపు, రం బల్లచే చూచి శ రమ్ము వత్స
యని గురుఁ డన శిష్యుఁ శ డతని కిట్లనియెను, నరనుత యది మీ కశనంతపురము
లే. న న్నెదుర్కొన్న దే నాయశనంతనగర, మనుచు నతఁ డుగ్గడింప నశయ్యమునార్యుఁ
డరయ నిది యొకయధికారశమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అంత.

108

- సీ. ఆతై వవారిబుశ్రధాగ్రణి మొదలైన, యాశ్రితులను గూడి శ యామునార్యుఁ
డరిగి శ్రీరంగముశనందు రంగేశుని, సేవించి బహుమతిఁ శ జెంది వచ్చి
తనదుమతంబున శ ధన్యశరీరుల, కతులవేదాంతగుశహృద్ధములను
బోధించుచును నన్నుఁ శ బోలినదర్శనోద్ధర్త యెవ్వఁ డింక శ ధరణి మాకుఁ
తే. గలుగు పని చాలనెమ్మదిఁదలఁచుచుండె, నంతఁ దిరుమలనంబి యాశయామునేయ
గురునియనుమతిఁ దిరుమల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- శా. శ్రీమత్కృతికుమారదివ్యవదరాశజీవామృతాస్వాదనా

కామక్రోధవిమూర నాథమునిముఖ్యప్రీతినంవర్ధనా
స్వామితవస్థితిపుండరీకనయనా శ సన్తార్థసంస్థాపనా
రామార్యక్రియయామునేయశరణా శ రాజద్యతిప్రీణనా.

105

క. కరుణాకరవరుణాలయ, శరణాగతశర్తకరణ శ శాంత్యాభరణా
యరుణారుణపరిధానా,వరణా రామానుజార్య శ వరనిజకిరణా.

106

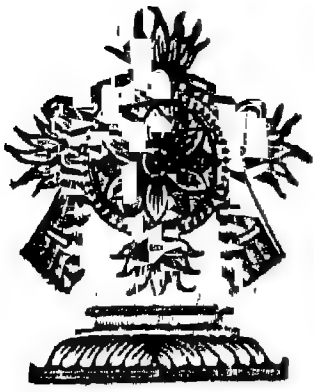
మాలినీన్మత్తము. వరసరసిజనేత్రా శ బాలసూర్యభగాత్రా
పరిహృతహరిమాయా శ భవ్యవిద్వత్సహాయా
నిరుపమశుభకీర్తి శ నిర్మలానంతమూర్తి
స్థిరగురుపరివర్యాశ స్తిక్యరామానుజార్యా.

107

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వనగోత్ర పవిత్రోభయకవి
మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
బైనయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబు
నందు శ్రీవకుళాభరణదివ్యసూరివై భవంబును మధురకవిమాహాత్మ్యంబును శ్రీ
మన్నాథమునిప్రభావంబును శ్రీపుండరీకాక్షగురుచరిత్రంబును శ్రీరామమిత్ర
శుభకథాకథనంబును శ్రీయామునాచార్యమహిమానుకీర్తనంబు నన్నది చతు
ర్థోల్లాసము.

నా రామంనుభవము

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

పూర్వభాగము.

పంచమోల్లాసము.

మన్నిజగురుకరుణా
భూమోపగతద్వయార్థశబోధ మహాత్మా
భూమిగతాష్టోత్తరశత
ధామ శ్రీశక్తియా త్రిదండిమహేంద్రా.

1

శ్రీరామానుజాచార్యదివ్యచరిత్రము.

మారనేర్నంబి-త. శ్లో॥ మిథునే సార్వభేజాతం యామునార్యపదాశ్రయమ్ ।

మారనేర్నంబినామానం వందే జ్ఞానాదిసాగరమ్॥

శ్రీరంగమహాపూర్ణుల-త. శ్లో॥ కమలాపతికల్యాణగుణామృతనిషేనయా ।

పూర్ణ కామాయ సతతం పూర్ణాయ మహాతే నమః॥

తిరుక్కచ్చినంబి-త. శ్లో॥ కుమ్భే మృగశిరోద్భూతం యామునార్యపదాశ్రయమ్ ।

దేవరాజదయాపాత్రం శ్రీకాశ్చీపూర్ణ మాశ్రయే॥

ఎంబెరుమానారు-త. శ్లో॥ మేషార్ద్రానంభవం విష్ణో ర్దర్శనస్థాపనోత్సుకమ్ ।

తుణ్ణీరమణ్ణలే శేషమూర్తిం రామానుజం భజే.

అవతారము.

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. తిరుపతి కేతెంచిరతిరుమలనంబి శ్రీ, వేంకటేశునిసాదరపంకజముల

సేవించి మది సంతరించి తత్కైంకర్య, మాచరించుచు నిత్య శ్రమచట నుండి

యతనితోఁబుట్టువు శ్రీ నై నట్టిభూమిపి, రాట్టియుఁ బెరియపిర్రాట్టి యనెడు

కన్యక లిరువురు శ్రీ గల రందు భూమిపి, రాట్టిని భూతపురంబునందు

తే. దేవనముఁడు శతక్రతురదీక్షితుండు, నై నయానూరి కేశవార్యహ్వయునకు

కడయవర లు.

- వాసి నర్పించె నగ్గురువర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 3
- సీ. మళలమంగల మని న మహిఁ బేరు గాంచిన, గ్రామమునం దుండురకమలనయన
భట్టారకుం డనున బ్రహ్మవిత్తమునకుఁ, బెరియపిరాట్టి నరర్పించి పెండ్లి
చేసి సంతోషించె న శ్రీశైలపూర్ణార్ణ్యుఁ, డంతఁ గొన్నాళ్ల కరయ్యతివ లిరువు
ర త్తవారిండ్లయం న దాత్త భర్తలఁ గూడి, సౌఖ్యముఁ జెందెడునమయమునను
తే. భూపిరాట్టికిఁ బుత్రుఁ డై న పుడమి శేషుఁ, డవతరించెను మేషార్ద్రరయందు విష్ణు
దర్శనస్థాపనము సేయఁ న దలఁచి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. భూమిపిరాట్టికిఁ న బుత్రకుం డుదయించె, నన విని బూదూరి న కరుగుదెంచి
కేశవార్యునిమహాన గేహమునకుఁ జని, యతనింట నర్చితుం న డై వసించి
జాతకర్తము తండ్రి న నల్పినపిదప నా, శిశుభుజంబులఁ దిరుచిహ్నా లుంచి
శుభలక్షణము లన్ని న చూచి యబ్బాలుని, కాఖ్య చేసెను లక్ష్మీనార్యుఁ డనుచు
తే. నంతఁ దిరుమలనంబి శేషాద్రి కరిగె, దగినవేళలఁ బట్టికిఁ న దండ్రి చేసె
నన్న సంస్కర్మచౌలవ్రతాదు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 5
- సీ. అంత న్వకృచ్ఛవశానాధీతవేదవే, దాంగుఁ డై బ్రహ్మచర్యంబు విడిచి
నువిహితోద్వాహుఁ డై న షోడశాబ్దములకుఁ, బరిపూర్ణ చంద్రునిన పగిది సకల
జనమనోనయనమున జననబీజవిరాజ, మానాంగుఁ డై నలక్షణగురుండు
ధరఁ గాంచియు దేకనదండి యాదవసంజ్ఞఁ, డదై వ్వియతి యుండ న చటి కరిగి
తే. యాతఁ డదై వ్వితభాష్యార్థమాత్మ శిష్య, సూరులకుఁ జెప్పఁదానహాశ్రోతయగుచుఁ
గాల మొక్కింత జరపె నానకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- వ. అయ్యవసరంబున మళలమంగల గ్రామంబునం గమలనయనభట్టారకునకుం బెరి
యపిరాట్టియా రనుతద్ధర్మ పత్నియందుఁ గ్రోధనసంవత్సరంబునం బుష్యమాసం
బునందుఁ బూర్ణిమాతిథియం దిందువాసరంబునఁ బునర్వసూనక్షత్రంబునందుఁ
బుత్రుం డుదయించె నని విని శ్రీశైలపూర్ణార్ణ్యుం డయ్యారి కేతెంచి యక్క
మలనయనభట్టారకునిం గాంచి సత్కరించి యతనిచే నర్చితుం డై తద్భవనంబున
వసియించి పితృకృతజాతకర్తుం డగునబ్బాలకునిఁ బొడగాంచి సంతసించి యితండు
వేదశాస్త్ర పారావారపారంగతుండు గాఁ గలం డని నిర్ణయించి యాశిశువునకు
భుజమూలంబులం దిరులక్షణంబు లేర్పరించి గోవిందమిశ్రుం డని దివ్యనామం
బు గావించి యభేచ్ఛం జనియె నంతఁ దజ్జనకుం డగుకమలనయనభట్టారకుం
డును దత్తదుదితకాలంబు లతిక్రమింప కుండ నక్కుమారున కన్నప్రాశనచౌలో
పనయనాదिसంస్కారంబు లొనర్ప నబ్బాలకుండును సాంగోపాంగంబు గా వేద
త్రయం బధికరించి కాణాదపాణినీయాంతస్త్రంత్రాదిశాస్త్రంబు లభ్యసించి పు
రాణధర్మశాస్త్రేతిహాసాదులం దెలిసి లక్ష్మీనార్యుండు కాంచీపురంబునందు యా
దవప్రకాశునికడ న్నదర్శనంబునకుం బూర్వపక్షంబు గా నదై వ్వితభాష్యం బాక

- ర్ణించు చున్నవాఁ డని విని యచ్చోటి కేతెంచి యమ్మహాత్ముని సేవించి యతని తో సహశ్రోత యై యున్నయంత వారి నిరువుర నయ్యాదవప్రకాశకుం డొక కారణాంతరంబునఁ దీర్థయాత్రావ్యాజంబుచేఁ దోడ్కొని చని యగణ్యదుర్జన్య శరణ్యం బగువింధ్యారణ్యంబునం దాలక్ష్మణసూరి విడిచి చను చుండఁ గరిగిరివర దుండు పెరుందేవితోడఁ గూడి వచ్చి వనచరమిథునరూపంబునం బ్రసన్నుం డై యమ్మహాత్మునిం గాంచి పురంబునకుం దోడ్కొని వచ్చె నంత యాదపునితో గోవిందమిత్రుండు కూడ నేఁగి ప్రయాగాంతికంబునం ద్రివేణిం గాంచె నంత. 7
- సీ. గంగలో మునుఁగంగ శ లింగ మొక్కటి వచ్చి, కదిసి గోవిందునికరతలమునఁ బడినఁ గన్గొని యాదవప్రకాశకునకుఁ, జూపిన గోవిందశసూరి కతఁడు చెప్పె నిట్లని వత్స శివలింగ మిది యర్చ, చేసితివా నీకు శ సేమ మగును అని పల్క విని యతం శ డట్లు సేయుచు నేఁగు, దెంచి యాతనితో న్వశదేశ మొంది
- తే. స్థిరత శివలింగ మొకచోఁ బ్రతిష్ఠితము గఁ, జేసి వచ్చెద మరలి నీశచెంత కనుచు నుడివి యాదపు వీడ్కొని శ వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మజ్జన్త భూమి యీశమశలమంగల మిందు, లింగప్రతిష్ఠ నే శ రంగు మీఱఁ జేసెద నని మదిఁ శ జింతించి యాయూర, ద్విజలసమ్మతి నొకశదేవళమున శాస్త్రోక్తవిధిని సంస్థాపించి యాలింగ, మతిభక్తి గోవిందుఁ శ డర్చ నలుషఁ గాశహస్తీశుఁ డాశునునిస్వప్నమునందుఁ, గాన్పించి పల్కె నీశగతి నతనికిఁ
- తే. గాశహస్తీశ్వరుఁడ నేనుశగనుము నన్ను, వచ్చి మాకడ నుండు మశవశ్య మనుచుఁ బలికి కనఁబడఁ డాయెఁ గశపర్ది యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. తదనంతరంబ యక్కాశహస్తీశ్వరుండు స్వమందిరాధికారపూరుషునకు స్వప్నం బునం దన్నుం బొడసూపి యిట్లనియె వత్సా గోవిందమిత్రుం డనువిప్రకుమా రుం డొకండు ముందు త్రివేణీస్నానంబు చేసి వారణాసీగరంబునకుం జను దెంచి యందు మణికర్ణికాఘట్టంబునందు భాగీరథీప్రవాహంబునం దఘమన్న గావగాహం బొనర్చుచుండ నస్తత్ప్రేరితం బై యొకలింగం బతనిపాణితలంబు నం బడ నది గ్రహించి యాదవప్రకాశకునికిం జూపి యతనిచేతం బ్రోత్సాహి తుం డై పూజించుటంజేసి యమ్మనీషికి నుల్లంగై కొదందనయనా రని ద్రవిడభాషాభూషితం బగునామవిశేషం బమరె నతం డిప్పు డిద్దేశంబున కేతెంచి మశల మంగల మనియెడియొకమహాగ్రహారంబున వసియించె నమ్మహాత్ముని బహుమా నపూర్వకంబు గా నిచటికిం దోడ్కొని రమ్మని యాజ్ఞాపించి యంతర్హితుం డయ్యె నంతట నద్దేవాలయాధికారి మేల్కొంచి మిగుల నానందించి నిజపరివారంబు తో నమ్మశలమంగల గ్రామంబున కరుగుదెంచి యమ్మేధావినిం బొడగాంచి నము చితసత్కారంబుల నర్పించి యతనిం దోడ్కొని వచ్చి శివశాసనంబుచేఁ దదీయ ధనకనకరత్నవాహనాంబరాభరణాదిమండిత భాండాగారముద్రికి లన్నియు నతని

యధీనంబులు గాఁ జేయ నతం డద్దేవాలయంబునం దదీయసర్వకార్యనిర్వాహకుం డై యుండె నంత.

10

సీ. భాగినేయుం డిట్లు శ బాహ్యకుదృష్టుల, మత మవలంబించి శ మతిఁ దలంచి
కాళహస్తీశునికడ నున్నవాఁ డని, తిరుమలనంబి తాఁ శ దెలిసి వచ్చి
శైవపూరుషశతశ సంవృతు గోవింద, సూరిని దవ్వలఁ శ జూచి చూచి
తనతోడ భాషింపఁ శ దలఁపక త న్ను పే, క్షింప నాతనిఁ గటాక్షించి సర్వ

తే. శేషిసంకల్ప మిట్లుండఁ శ జేతనుండు, సేయఁ గల దేమి యని మదిఁ జింత లుడిగి
యరిగెఁ దిరుమలనంబి శేరపాద్రి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. మఱియు నొక్కనాఁ డస్తుహాదేశికుం డక్కాళహస్తీకిం జనుదెంచి యుల్లంగై కొ
డందనయనా రనేకశైవజనపరివారపరివృతుం డై యేతెంచు చుండ నతనికన్యోల,
శ్లోకః॥కః శ్రీ శ్రీయః పరమనత్వసమాశ్రయః కః కః పుండరీకనయనః పురుషోత్త
మః కః । కస్యాయుతాయుతశ్చైకకళాంశుకాంశై ర్విశ్వం విచిత్రచిదచిత్ప్రవి
భాగవృత్తమ్॥ అనియెడుభగవద్యామునమునిప్రణీతస్తోత్రరాజభ్రాజమానం బగు
శ్లోకం బొక్కటి లిఖింపించి యమర్తార్థమధ్యంబునందు వైచిన నమ్మేధావియు దా
నిని గ్రహించి పఠించి దరహాసితభాసురముఖారవిందుం డై యగ్గురువ రేణ్యునిం
జూచి సాధున త్తమా యీశ్లోకంబు మీకుం బరదైవతం బగునారాయణునకు
సర్వోత్తమత్వప్రతిపాదకంబు గావున మీయెడ నుండ వలయు నని తత్సన్నిధాన
వర్తి యగుశ్రీవైష్ణవున కొసంగి చనియె నంతట నద్దేశికసార్వభౌముండును భగ
వల్లీలావిలసితం బీయాత్మయం దీక్షణంబున కిట్లుండె నని సంతసించుచు నంజ
నాచలంబునకుం జని యందు శ్రీనివాసున కనవరతనకలవిధకైంకర్యంబు లాచ
రించు చుండె నంత.

12

సీ. పరమసాత్వికుఁడు మరేదాగినేయుఁడు సర్వ, వేదశాస్త్రపురాణశాఖిదుఁడు నయ్య
గోవిందుఁ డిప్పుడు శ కుమతులతోఁగూడి, యెవ్వనిమాయఁ దరన్నెఱుఁగఁ జాయె
నమ్మహామాయావి శ నఖిలలోకశరణ్య, నాశ్రితవత్సలు శ నాదిగురుని
శరణొంది యిం కొకశసారి గోవిందునిఁ, గనుఁగొని వచ్చెద శ నని తలంచి

తే. పరియతిరుమలనంబి శ్రీరహరిని శరణు, పొందితదనుగ్రహముఁ జెందిరపురమువిడిచి
యరిగి పొడగాంచె నాకాళహస్తీ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లగుటచేంచి యగ్గురువరుం డప్పురపరిసరపరివర్తమానపరిపూర్ణ నీరపూరవిరా
జమాననువర్ణ ముఖతీరంబునఁ దదూర్తి జాలాతిశీతలాంబుకణక లితసమీరనంకలన
సమాప్తయితపల్లవితకోరకితకుసుమిత ఫలితలలిత శాఖశాఖోపగతశుకపిక శారికా
మయూరాదివివిధవిచిత్ర విహగకులకలరవాకులవకుళాశోకపాటలీపున్నాగచందన
చాంపేయకదంబకరవీరకర్ణికారకాశ్చీర్ణమాలూరమధూకమస్తభమాతులుంగమా
కందమందారతాలతమాలహింతాలరసాలసాలజంబుజంబీరా ద్యపరిమితమహా

యధీనంబులు గాఁ జేయ నతం డద్దేవాలయంబునం దదీయసర్వకార్యనిర్వాహకుం డై యుండె నంత.

10

సీ. భాగినేయుం డిట్లు శ బాహ్యకుదృష్టుల, మత మవలంబించి శ మతిఁ దలంచి
కాళహస్తీశునికడ నున్నవాఁ డని, తిరుమలనంబి తాఁ శ దెలిసి వచ్చి
శైవపూరుషశతశ సంవృతు గోవింద, సూరిని దవ్వులఁ శ జూచి చూచి
తనతోడ భాషింపఁ శ దలఁపక త న్ను పే, క్షింప నాతనిఁ గటాక్షించి సర్వ

తే. శేషిసంకల్ప మిట్లుండఁ శ జేతనుండు, సేయఁ గల దేమి యని మదిఁ శ జింత లుడిగి
యరిగెఁ దిరుమలనంబి శేరపాద్రి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. మఱియు నొక్కనాఁ డస్తుహాదేశికుం డక్కాళహస్తీకిం జనుదెంచి యుల్లంగై కొ
డందనయనా రనేకశైవజనపరివారపరివృతుం డై యేతెంచు చుండ నతనికన్యోల,
శ్లోకః॥కః శ్రీ శ్రీయః పరమనత్వసమాశ్రయః కః కః పుండరీకనయనః పురుషోత్త
మః కః । కస్యాయుతాయుతశ్చైకకళాంశుకాంశై ర్విశ్వం విచిత్రచిదచిత్ప్రవి
భాగవృత్తమ్॥ అనియెడుభగవద్యామునమునిప్రణీతస్తోత్రరాజభ్రాజమానం బగు
శ్లోకం బొక్కటి లిఖింపించి యమార్గమధ్యంబునందు వైచిన నమ్మేధావియు దా
నిని గ్రహించి పఠించి దరహాసితభాసురముఖారవిందుం డై యగ్గురువ రేణ్యునిం
జూచి సాధున త్తమా యీశ్లోకంబు మీకుం బరదైవతం బగునారాయణునకు
సర్వోత్తమత్వప్రతిపాదకంబు గావున మీయెడ నుండ వలయు నని తత్సన్నిధాన
వర్తి యగుశ్రీవైష్ణవున కొసంగి చనియె నంతట నద్దేశికసార్వభౌమండును భగ
వల్లీలావిలసితం బీయాత్మయం దీక్షణంబున కిట్లుండె నని సంతసించుచు నంజ
నాచలంబునకుం జని యందు శ్రీనివాసున కనవరతనకలవిధకైంకర్యంబు లాచ
రించు చుండె నంత.

12

సీ. పరమసాత్వికుఁడు మరేదాగినేయుఁడు సర్వ, వేదశాస్త్రపురాణశాఖిదుఁడు నయ్య
గోవిందుఁ డిప్పుడు శ కుమతులతోఁగూడి, యెవ్వనిమాయఁ దరన్నెఱుఁగఁ జాయె
నమ్మహామాయావి శ నఖిలలోకశరణ్య, నాశ్రితవత్సలు శ నాదిగురుని
శరణొంది యిం కొకశసారి గోవిందునిఁ, గనుఁగొని వచ్చెద శ నని తలంచి

తే. పరియతిరుమలనంబి శ్రీరహరిని శరణు, పొందితదనుగ్రహముఁ జెందిరపురమువిడిచి
యరిగి పొడగాంచె నాకాళహస్తీ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లగుటచేంచి యగ్గురువరుం డప్పురపరిసరపరివర్తమానపరిపూర్ణ నీరపూరవిరా
జమాననువర్ణ ముఖతీరంబునఁ దదూర్తి జాలాతిశీతలాంబుకణక లితసమీరనంకలన
సమాప్తయితపల్లవితకోరకితకుసుమిత ఫలితలలిత శాఖశాఖోపగతశుకపిక శారికా
మయూరాదివివిధవిచిత్ర విహగకులకలరవాకులవకుళాశోకపాటలీపున్నాగచందన
చాంపేయకదంబకరవీరకర్ణికారకాశ్చీర్ణమాలూరమధూకమస్తభమాతులుంగమా
కందమందారతాలతమాలహింతాలరసాలసాలజంబుజంబీరా ద్యపరిమితమహా

శ్రీ శైలపూర్ణ దేశికేంద్రునిం గదిసి నిలు నిలు మని యధిక్షేపించి మద్దురుని విడిచి పొమ్మట్లు సేయ వేని ప్రాణంబులం గోలుపుచ్చెద మని దురుక్తులం బలుక నాలకించి యాసాత్విక సార్వభౌముండు వెద్దయుంబ్రాద్దు చింతించి శై వవీరులారా మాకు మీగురునితోడం బని యణుమాత్రం బయినను గనంబడదు గావున భవద్దురుని మగిడి తోడ్కొని చనుం డని యాన తిచ్చి క్షణమాత్రంబు మాని యై యుండె నంత.

14

సీ. శై వవీరులు నిజాచార్యుల కని రిట్లు, వినుము విన్నప మార్యవీనుత యనుచు హైమవతీభర్త ర యాగమాంతములచే, బరత త్వ మని చెప్పబడును గాన కాళహస్తీశునికడనుండి యతనికి, సంతృప్తి నిత్యము ర సల్ప వలయు నని శై వశాస్త్రరహస్యసారము మాకు, బోధించునద్దురుమా ర్తి నీవ

తే. యాత శిష్యుల మగుమమ్మరహరుని విడిచి, వైష్ణవులమాయవలఁ బడవలదువలదు మరలిర మ్మని పల్కి రామందు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

వ. అట్లాశై వులవలుకుల విని గోవిందమిశ్రుండు వారి కి ట్లనియె.

16

సీ. సంగదోషముఁ జేసి ర వెంగలి నై తొల్లి, గంగాధరునిపూజ ర గారవించి చేసితిఁ గొన్నాళ్లు ర సేమ మెఱుంగక, మద్దురుకృప నది ర మాని తిపుడు తిరుమలనంబియే ర దేవుఁడు మా కిఁక, నతనికైంకర్యమే ర యగ్గతమము గాన వేటొక్కటి ర కల నై నఁ దలఁపము, జరగుఁడి యిఁక మీరు ర జాగు మాని

తే. బాదరాయణిసంబంధిభావమట్లు, ఘటన యొక్కటి హరిమాయఁ ర గల్గె మాకు మీకునని పల్కె గోవిందమిశ్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

వ. అంత.

18

సీ. శరచాపముఖసర్వసాధనపాణు లై, తమచుట్టు శ్రీవిష్ణురదాను లరుగఁ దిరుమలనంబి శ్రీరపురి కేఁగె నాతని, వెనువెంటఁ జనియె గోవిందుఁ డంత బీరము చెడి శై వవీరులు తమగురు, నెట్లైనఁ దోడ్కొని ర యేఁగఁ దలఁచి యల్ల నల్లన వారి ర ననుగమించుచు నుండ, శేషాద్రిచెంతలఁ ర జెంది యచట

తే. నమలజలపూర్ణ మైనపరద్భాకరంబుఁ, గాంచి యొక్కటి యందవరగాహనంబుఁ జేసి రయ్యార్యు లిరువురు ర వాసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

వ. అంత గోవిందమిశ్రుండు మరల విచ్చేయు మని తన్ను ననేకవిధంబులం ప్రార్థిం చుశివసేవకుల కి ట్లనియె.

20

సీ. శై వులు మీరు శ్రీశైలపూర్ణులయింట, నూడిగ మొనరించురవాడ నేను గాన మీతోఁ బొత్తు ర గారాదు మా కిఁక, బొందు పొం డిచ్చట ర నుండఁగూడ దని తనయెడ వారి ర కానయే లే కుండఁ, దెలిపి గోవిందసురధీవరుండు నయ మొప్పఁ దిరుమలనంబి శ్రీపాదము, లాశ్రయించిన నతం ర డలరి యతని

తే. కళిలహితములఁ గావించిరయతనితోడ, నంజనాద్రిశుఁగని ముక్తియభివృద్ధి

యతనియానతిః దమయింటి శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. గోవిందమిశ్రుఁడు శ గురుని కెల్లప్పుడు, సకలకైంకర్యముల్ శ సల్పు చుండె
నతఁ డెందు వైష్ణవుఁ శ డయ్యె దాని మనుష్యు, లెంబారుచెఱు వందు శ రిప్పు డైన
నంత శైవులు కాశశహస్తికిఁ జని చింత, పడు చుండ నారిస్వరప్నములయందుఁ
గనఁబడి హరుఁడ నే శ ఖగరాజు గోవింద, సూరి యాతనిమతిశుద్ధి నరయ
తే. నిట్లానర్చితి వగపు మీశ కేటి కనుచు, శంభుఁ డన విని మేల్కొంచిరశైవు లతని
కుచితకృత్యము లొనరించుశుండి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

—●●— తిరుమలనంబికిఁ బితామహపితామహ నామంబు గలుగుట. —●●—

వ. అంత.

23

సీ. తిరుమలయం దొకరతీర్థము పాపవి, నాశనం బని భువి శ వాసి కెక్కె
నాతీర్థమున నిత్య శ మంభఃప్రపూర్ణకుం, భము తిరుమలనంబి శ భక్తిఁ దెచ్చి
యంజనాద్రీశున శ కర్పించు చుండె నా, హరి మెచ్చి తనయాత్మ శ ననియె నిట్లు
రెండుకోసులదూర శ ముండు నీతీర్థేంద్ర, మరిగి వచ్చుట కొకశయామ డగును
తే. స్థవిరుఁ డీతండు మత్స్యాణశసఖుఁడు గాన, యింత మా కయి కష్టింపరనేల యనుచు
వింత యొక్కటి చేసె నాశవిష్ణు వనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 24

సీ. వేఁ టాడఁ దగినట్టిరవేష మొక్కటిఁ బూని, మారాభ రాజకుశమారలీల
మృగయావినోది యై శ మేటిసింగములను, శార్దూలములఁ గృష్ణశసారములను
శరభశల్యలులాయశచమరీమృగంబుల, గండకఖడ్గసూశకరవరముల
మాటికి శరధాటి శ మాపుచు వానికి, మునిదుర్లభం బగుశమోక్ష మొనఁగి
తే. వేంకటేశ్వరుఁ డాశ్రితశపంకహరుఁడు, వేడ్క విహరించుచును వనశవీధులందు
నలసి యొక్కతరుచ్చాయ శ నిలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అప్పుడు.

26

సీ. పాపవినాశనశభవ్యతీర్థామృత, కలశము కుదురు గాఁ శ దలను నిలిపి
మంత్రరత్నార్థము శ మదిని దలంచుచు, దిరుమలనంబి యే శ కేరఁ జూచి
యమ్మహాత్ముని డాపి శ యర్థించె నాహరి, దగఁ గొంటి జల మిమ్ము శ తాత యనుచు
స్వామినిత్యస్నానశజల మిది యన్యుల, కియ్య రా దని గురుఁ శ డేగ నతని
తే. వెనుకఁ జప్పుడు సేయక శ చని మురారి, మేటిబాణ గ్రమునఁ గుండశతూటువుచ్చి
లీల నంజలిచే నీరుశగ్రోలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 27

సీ. సలిల మాహరి గ్రోలఁ శ గలశము లఘు వైనఁ, దిరుమలనంబి తాఁశదిరిగి చూచి
విలుకానిఁ గని వత్స శ వెన్నునియెడ నవ, చార మీ వి ప్లేల శ సర్పితి వనఁ
దాత నేఁ జేసినత ప్పేమి దగఁ గొని, యిట్లానర్చితి నిప్పు శ డేమికొఱఁత
శుద్ధోదకం చెడఁ శ జూపించెదను నీవు, వేగ నాతో రమ్ము శ జాగు మాని

తే. యనుచుభాషించిమృగయావిశహరిశౌరి, గురునిఁ గొని చనియతనికిఁ గొండదవుడ

జెమ్మటలనీరు చూపించె శ నెమ్మి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. గజగండభి త్తివై శ గనఁబడుదానని, వ్యందమ ట్లున్న యీశలిలములను
ఘట మెట్లు పూరింపఁ శ గల వేంకటేశుని, స్నానకాలము మించెనయము దొలఁగి
గోపతనంబున శ దేవహేళన మిట్లు, గావించుటయు మేర శ గాదు నీకుఁ

తే. మాటలాలించి యమ్మాయశ్రవేటకాఁడు, మోమునె త్తమ్మిఁజిటునవ్వుశ్రమొలకలెత్తఁ
బలికె నయ్యార్యవరున కీకొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తాత బాలకునిపై శ డయ సేయవలెఁ గాని, యలుగవచ్చునె జగదాదార్య నీకు
నవని మీబోఁటిమహానుభావులయను, గ్రహమె కా సర్వసుఖప్రదంబు
దేవహేడన మిది శ దెలియక చేసితి, నిష్కృతి దీనికి శ నివ్వటిల్ల

నభ్రగంగాప్రవాహముఁ బోలునిర్దుర, మొకటిఁ బుట్టించెద శ నూర్జితము గఁ
తే. జూడు మనుచును శపథించిరసురలు మెచ్చ, వేంకటేశుఁడు తనచేతిరవిల్లు వంచి
యందు సంధించె నొక్కదిశవ్యాస్త్ర మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. ఆకొండదవుడ లరక్ష్యము చేసి యద్విష్య, బాణము విడిచినఁ శ బర్వతంబు
పటపటఁ బగులఁదర త్రటమువల్లను సుధా,ధవళమహానీరశ్రధార పొడమి
త్రైవిక్రమాంఘ్రిపరద్దస్ఫురన్నభిన్న, కమలజాండోదితశ్రగంగభంగి
మహిఁ బడఁ జూచి యశ్రమ్మాయాధనుర్ధరుం, డాకాశగంగ యీశయంబుధార

తే. యిందు సలిలముఁ దెచ్చి మా శ కిమ్ము నిత్య, మనుచు శ్రీశైలపూర్ణుల శ కాన తిచ్చి
యతఁడు చూడంగఁ దనఁబడఁదామె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వేటకాఁ డితఁడు శ్రీశ్రవేంకటేశుం డని, మది నిశ్చయించి యశ్రమ్మాన్యతముఁడు
తచ్చాసనము సేయఁ శ దలఁచి యయ్యాకాశ, గంగోదకంబుచే శ ఘటము నించి
తెచ్చి శ్రీవేంకటాశ్రద్రిశ్రీనివాసున, కని నమర్పించుచు శ నచట నుండె
మహిఁ బితామహపితాశ్రమహుఁ డని తిరుమల, నంబికిఁ బేరయ్యె శ నాటనుండి

తే. యమ్మహాత్మునికులమునం శ దవతరించు, సౌమ్యులకాశగంగలో శ జలముఁ దెచ్చి
హరికి నొనఁగుదు రిప్పటి శ కై న ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అంత నక్కడ. 33

సీ. గంగనుం డేతెంచి శ కాంచీపురమునందు, యాదవుఁ డాలక్ష్మీనార్యుఁ గాంచి
యాశ్చర్యపడుచు వింశధ్యాటవి ని న్నడఁ, బాసి నేనతిశంక శ పడుచు నేఁగి
వచ్చితి మగుడ ని శ న్నిచ్చటఁ గంటి నీ, వెల్లెఁగు దెంచితి శ విచటి కనిన
విని తాను వచ్చినశవిధ మంత యతనికిఁ, జెప్పిన విని సంతశసించి యతఁడు

తే. మనుజమాత్రుండు గాఁ డని శ మదిఁ దలంచి, యమ్మహాత్మునినెప్పటికయిట్లుమిగుల
గారవించెను యాదవశూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 34

వ. అంత. 35

- సీ. కాంచీపురమునుండి శ ఘనులు వైష్ణవు లిర్వు, రతిభ క్తిఁ గోవెల శ కరిగి యందు
రంగేశుఁ బొడగాంచిరమంగళాశాసన, మొనరించి యామునశయోగివరునిఁ
గని మ్రొక్క వారినిఁగరుణించి యతఁడు మీ, రెందుండి వచ్చితిరచటి కనిన
గాంచినుం డిచటి కేర తెంచితి మన గురుం, డచటివిశేషము శ లడుగ వారు
- తే. చదువు చున్నారు లక్ష్మణాశచార్యు లచట, యాదవాహ్వాయయతికడనని యతనికిఁ
బలికి మఱియు విశేషముల్ శ వలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అవ్వీశేషంబు లెట్టి వనిన నట్లు లక్ష్మణదేశికుండు ప్రతిపక్షవిక్షేపణదక్షుం బగుస్వ
పక్షంబునకుం బూర్వపక్షంబు గా నయ్యాదవప్రకాశకునికడ నద్వైతభాష్యం
బాకర్ణించు చుండ నొక్కనాఁ డతండు 'సత్యం జ్ఞాన'మిత్యాద్యుపనిషద్వాక్యం
బితరవ్యావృత్తిపరం బావ్యావృత్తియు నశేషవిశేష ప్రత్యసీకనిర్విశేషచింతాత్ర
ప్రస్వరూపరూపం బై యొప్పుఁ గాని వే తొక్కటి గాఁ జెప్పంబడ దన విని యా
లక్ష్మణార్దుండు సార్వభౌముం డైనరాజునకు మణిమాణిక్యదామాభిరామం బై
శరదిందునుందరం బగుశతశలాకచ్ఛత్రంబుమాడ్కి ననన్యసాధారణం బైనజగ
జ్జ్వాదికారణత్వలక్షణంబుచే నుపలక్షితం బగుపరబ్రహ్మంబునందు సత్యపదంబు
నిరుపాధికసత్యామోగిత్యంబును జ్ఞానపదంబు ననంకుచితజ్ఞానాశ్రమత్వంబును
ననంతపదంబు త్రివిధపరిచ్ఛేదరాహిత్యంబును జెప్పం గాన కల్యాణగుణయోగా
ర్థకత్వం బవాక్యంబున కర్హతమం బై యుండ నిట్లు వ్యావృత్తియవాక్యార్థం
బు గా నుదాహరించుట యన్యాయం బనిన నయ్యేకదండి రోహరుణితనేత్రుం
డై హుంకరించె మఱియు నతండు గంగాయాత్రార్థంబు చనుటకు ముందొక్క
నాఁ డయ్యలయాత్వా రతనికిం దైలాభ్యంగంబు నల్పు చుండఁ 'దస్యైథాక
ప్యాస'మిత్యాదిఛాందోగ్యోపనిషద్వాక్యంబున కపార్థంబు వర్ణింప నాలకించి యా
లక్ష్మణగురుండు దనమానసంబునం గ్లేశింప నమృహత్తునిదుఃఖాశ్రుబిందువులు
ప్రదీపచ్యుతతైలబిందువులచందంబున నక్కుమతియూరుతలంబునం బడ నతం
డులికిపడి హిమలవక్లిన్న కమలంబుపోలిక దుఃఖాశ్రువ్యాకులితనేత్రం బగునగ్గురు
శేఖరునిముఖారవిందం బీక్షించి దుఃఖపడఁ గారణం జేమి యని యడుగ సూ
ర్యాంశువికసితారవిందంబుపోలికఁ బరమపురుషునేత్రయుగం బొప్పు నని యర్థం
బుఁ జెప్ప నుచితం బై యుండ నిట్టియపార్థంబు, విన నిట్టిక్షేపంబు సంభవించె నని
గురుస త్తముండు పలుక విని సహింపక యతం డతనికి నవకృతు లొసర్ప నవియు
భగవదనుగ్రహంబుచే నమృహత్తునియెడఁ గృతఘ్నునికిం జేయులగ్గులుంబోలె
నిరర్థకంబు లయ్యె నని యవైష్ణవులవలన నవి స్తరంబు గా విన నవధరించి యా
మునాచార్యుండు సన్నిధానవర్తు లయినయార్యుల నుద్దేశించి, శ్లో॥ అనంతషవా
త్ర హ సంభవంతి హసంతికాయా మివహవ్యవాహాః॥ అత్రై వసంతో యది సంభ
వంతి హ్యత్రైవలాభ స్సరసిరుహః॥ అనియెడున్యాయంబున నివ్వభూతియందు

హసంతికాగ్నికణంబులగతి దుర్జనసముదాయంబు విస్తరించి యుండు నిందు
సజ్జనులుం గలిగి రేని హసంతికారవిందలాభంబు సంభవించిన ట్లుండు నని యా
నతిచ్చి యమ్మహానుభావు నిరీక్షింప నుత్సహించి యనేక శ్రీవైష్ణవబృందంబుతో
శ్రీరంగధామంబు విడిచి యతిరయంబునం జనుదెంచి, శ్లో || పురీణా మపి సర్వా
సాం శ్రేష్ఠాపాపహరాహిసా । నామ్నా కాంచీతివిఖ్యాతా పురీపుణ్యవివర్ధినీ॥ అని
యెడిమాహాత్మ్యంబు గలకాంచీపురంబుఁ గాంచి వేగవతీతీరంబునం దొకయు
ద్యానవనంబున నిలిచి యుండ నావృత్తాంతం బంతయు విని మిగుల సంతసించి
శ్రీగజేంద్రదాసాపరనామధేయుం డగుతిరుక్కచ్చినంబి స్వాచార్యుం డగుయా
ళవందారున కెదు రేఁగుదెంచి యగ్గురునకుం బ్రదక్షిణపూర్వకంబు గా సాష్టాంగ
దండప్రణామం బాచరించినం జూచి యమ్మహాదేశికుం డతని నాత్మీయకరుణాక
టాక్షవీక్షణంబుల నీక్షించి స్వకీయకరకమలంబులచేఁ దచ్చిరంబు దువ్వుచుఁ
గుశలప్రశ్నాదికంబులచే మిగుల నాదరించి యాశిష్యరత్నంబుతో నిజాశ్రితసా
త్త్వికబృందంబుతో నప్పరంబు సాచ్చి విచ్చేయు చుండ నద్దేవదేవునిదివ్యగోపు
రపురోభాగంబున విరాజమానం బగుపోడశ స్తంభగుంభితరత్నమంటపంబుకడకు
వరుందరుంబెరుమాళరయ రద్దివ్యాలయపరిచారకు లగుశ్రీవైష్ణవులతోడం గూడి
యనేక మంగళవాద్య ఘోషంబులతోఁ దిరుమాలెయు శ్రీశరకోపంబునుం గొని
యగ్గురువరు నెదుర్కొన నయ్యామునమునియు సాష్టాంగప్రణామపూర్వకంబు
గా సేవించి యత్తిరుమాలెయు శ్రీశరకోపంబును శిరసా వహించి వారలతో
డం గరిగిరిని డాసి యత్తియూరా ననుమారికి మంగళాశాసనం బొనర్చి కరిగిరిస్తా
సాదంబునందు శ్రీవెరుండేవితాయారుతోడం గూడి యున్నవరదుని భజించి
మగిడి ప్రదక్షిణంబు సేయుచు, శ్లో || ఉదక్ష్పశ్చిమభాగస్థం వల్లీకం మహతో
గిరేః పూజనీయ శ్చతత్రాస్తే శేషః ఫణిభృతాం వరః॥ అన్నక్రమంబు గా నక్క
రిగిరికి వాయవ్యప్రదేశంబున విలసితం బగువల్లీకంబునందుఁ గల శ్రీమదనంతున
కుఁజోహనువు చేసి తత్సమీపవర్తి యగుకఱిమాణిక్యశౌరికిం జేమోడ్చి యచ్చో
ట నిజాశ్రితులతో వసియుంచునమయంబున బహుశిష్యపరివృతుం డగుయాదవ
ప్రకాశకుండు భగవత్సేవ యొనర్చి రెండవస్రాకారంబునకుం బ్రదక్షిణంబు గా
వచ్చు చుండం జూచి యామునగురుండు వీరలయం దిలయాఘ్నా శిష్యులని తిరు
క్కచ్చినంబి నడిగిన నగ్గంజేంద్రదాసుండును నిజగురు నుద్దేశించి బాలభాస్కర
ప్రభాభానమానదివ్యమంగళవిగ్రహుండును దత్తణోస్తీ లితపుండరీకదళాయతా
తుండును మందస్తితసుందరవదనారవిందుండును ద వైష్ణవనీయకణికోపమానశ్రీ
చూర్ణ రేఖానమంచితాంతరాళసుధాధవళమృత్స్నాంతితఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రసము
ల్లసల్లలాటాదిద్వాదళాంగుండును దులసీనలినాక్షమాలికాలంకృతవిశాలవీర
స్థులుండును బరిఘోషమాయతనుప్పుత్తభుజాభిరాముండును నై యవిష్ణుమతజన

మధ్యంబునఁ గఠోరకంటక ద్రుమంబులనడుమం గనంబడుకా ర్తస్వరకల్పవృక్షం
బుకరణిం జూపట్టు చున్నవాఁ డిలయాత్వా రని కేలం జూపఁ జూచి యగ్గురువరుం
డమందానందంబు డెందంబునం గ్రందుకొన నాలక్ష్మణమునియెడల విశేషకటా
క్షం బొనర్చి 'యాముదల్వ నివ' నని తనమనంబున నిర్ణయించుకొని, శ్లో ||
యస్యప్రసాదకలయా బధిర శ్శృణోతి పజ్జుగప్రధానతిజవే నచ వక్తిమూకః | అన్ధః
ప్రపశ్యతిసుతం లభతే చ వద్ధ్యా తం దేవ మేవ వరదం శరణం గతోఽస్మి || అని
సకలఫలప్రదుం డగుశ్రీకరిగిరివరదు నుద్దేశించి యిఁకమీఁద నీలక్ష్మణాచార్యుం
డు దర్శనప్రవర్తకుం డగునట్లనుగ్రహింపు మని ప్రపత్తి జేసి మగిడి వరదుని
కిం బెరుండేవికిని మంగళాశాసనం బొనర్చి యప్పురాణదంపతుల కంతరంగం బగు
తిరువాలవట్టకైంకర్యంబు సల్ప నత్తిరుక్కచ్చినంబిని నియమించి యాలక్ష్మణా
ర్యునకు హితోపదేశం బొనర్చుట కవసరంబు గా కుండుటంజేసి తనవెనువెంట
నేతెంచు చున్నస్థలవాసుల నిలువ నియోగించి నిజాశ్రితనర్గంబుతో నతిత్వరితగ
తిం జనుదెంచి శ్రీరంగధామంబుఁ జెంది యాత్మీయమతంబునందు నిజచ్ఛాత్ర
వర్గంబుతో సుఖించు చుండె నంత.

87

సీ. మఱియొకనాఁడు లక్ష్మణముని యాదన, సంయమికడ విద్య శ్చదువు చుండి
నాతఁడై వైతవార్యవ్రజం బద్వితీ, యబ్రహ్మపరము గా శ్చనన్వయింప
నావాక్యములు విశిష్టాద్వైతపరములు, గా నన్వయించె లక్ష్మణబుధేంద్రుఁ
డాయర్థముల విని శ్చయలిగి యాదవసూరి, మాకడఁ జదు వింక శ్చమాని నీకుఁ
తే. దగినయట్లు వచించుమేరధావికడను, జదువుకొ మ్మని తల్కిన శ్చనంతసింది
యమ్మహాత్ముఁడు తనయింటి శ్చకరిగె ననుచు, వాదివీకరగురుఁ డనె శ్చమోద ములర.
వ. అంత.

89

స. జననికి లక్ష్మణాచార్యుండు చేమోడ్చి, యావార్త లన్నియు శ్చనాన తీయ
నాలించి నుతున కి శ్చట్లనియె భూమిపిరాట్టి, చదివినవిద్యయే శ్చచాలు నీకుఁ
దనయ యింక గజేంద్రశ్చదాసునికడ కేఁగి, యమ్మహాత్ముని భక్తి శ్చననునరించి
యతఁడు విధించినశ్చహరికృత్య మొక్కటి, గావింపు మని తల్లి శ్చగారవించి
తే. పంచ లక్ష్మణముని యేగుశ్చదెంచి మించి, నయము మీఱఁ దిరుక్కచ్చిశ్చనంబిగారి
నుందరాంఘ్రిసరోజముల్ శ్చసూచె ననుచు, వాదివీకరగురుఁ డనెశ్చమోద ములర.
సీ. ఆదరోక్తుల లక్ష్మణాచార్యుల మన్నించి, కలువదూరుఁడు తిరుక్కచ్చినంబి
వచ్చినకార్యముశ్చవాక్రువ్వు మన విని, కరిగిరీశునకుఁ గైంకర్య మొక్కటి
గావింపఁ దలఁచితిఁ శ్చగరుణించి యది యిది, యని విధించిన దాని శ్చనాచరింతు
నని లక్ష్మణాచార్యు శ్చలాన తిచ్చిన విని, శాలక్ష్మణునుండి శ్చజలఘటంబుఁ
తే. దెచ్చి యనిశము వరదున శ్చకిచ్చి యచట, నుండు మని నంబి శ్చెప్ప నశ్చతండు హరికి
నిత్య మర్పించు చుండఁ దరస్నీర మనుచు, వాదివీకరగురుఁ డనె శ్చమోద ములర.

వ. అయ్యవసరంబున శ్రీరంగధామంబునందు యామునమునికిం జరమకాలంబు
 ప్రసక్తం బై నయెడఁ దిరువరంగప్పెరుమాళరయరనుగురువరునింబురుషకారంబు
 గాఁ గొని తిరుక్కోట్టియూరినంబియుఁ బెరియనంబియు నమ్మహాదేశికునకుం బ్రణ
 మిల్లి కరకమలంబులు మోడ్చి మహాత్మా మాకుం బరమహితం బొక్కటి యను
 గ్రహింప వలయు నని ప్రార్థింప నయ్యాము నేయగురుండును వారి నుద్దేశించి సా
 త్వకాలం బిద్దివ్యదేశం బెడఁబాయక వసియించి శ్రీరంగరాజభ్రాజమానచరణ
 సరోజసాన్నిధ్యంబున వీణాపాణి యై నిత్యనివాసం బొనర్చి దివ్యగానంబున నద్దేవ
 దేవుని మెప్పించు చున్న శ్రీపాణియోగీంద్రు నాపాదమస్తకం బనుభవించు చుం
 డుటే మీకుఁ బరమహితం బని యాన తిచ్చి యాయనుష్ఠానంబునకు శ్రీవేంక
 టేశుని భజించు చున్న కురుంబరు త్తనంబియు శ్రీకరిగిరినరదుని సేవించు చున్న
 తిరుక్కచ్చినంబి మొద లగుతత్త్వవిత్తములు ప్రమాణం బని పలికి యుర్వియం
 దెవ్వఁ డేని యొక్కండు ప్రసన్నుం డై భగవదధీనం బైనయాత్మయాత్రయం
 దుం గర్తాధీనం బగుదేహయాత్రయం దన్వయంబు గల దని తలంచె నేని యా
 త్మసమర్పణంబు వానికి నిరర్థకం బగుటంజేసి వాఁడు నాస్తికుం డగుం గావునఁ
 గరణత్రయంబుచే నుభయయాత్రలయం దీచేతనున కన్వయంబు లేదని వాక్రు
 చ్చి యనన్యప్రపన్ను లగు శ్రీవైష్ణవుల శ్రీపాదపద్మంబు లెల్లప్పుడుం బ్రాప్యప్రా
 పకంబులు గా నమ్మి యుండుఁ డని నియమించిన వారలడెందంబులందు నంది
 యంబు గ్రందుకొనం దెలిసి వత్సకులారా మీర లీయర్థంబునకు సందేహంబుఁ
 జెంద వలదు మీకుం దిరుమంత్రార్థంబు భోగమండపంబు చరమశ్లోకార్థంబు
 పుష్పమండపంబు మంత్రరత్నార్థంబు త్యాగమండపం బీయర్థవిశేషంబున
 కుం బ్రమాతలు శ్రీపాణియోగీంద్రుండు మొదలు గాఁ గలయభిజ్ఞశిఖామణు లని
 తెలిసి నీ రాడి తత్కాలోచితక్రియ లన్నియు విన్నాణంబు గాఁ దీర్చి సంశ్రితు
 లగుస్వాము లనుసరింప భగవత్సన్నిధి కతెంచి భక్తిపూర్వకంబు గాఁ బ్రణామం
 బాచరించి నిత్యవిభూతికిం జన నాజ్ఞ యిమ్మని యద్దేవశిఖామణిం బ్రార్థింప నుప్రస
 న్నాంతరంగుం డై శ్రీరంగ నాథుండు కరుణాపూర్ణకటాక్షౌమృతవీక్షణంబులనబ్బ
 గవతో త్తము నీక్షించునమయంబునఁ దదీయశిరోభూషణం బయినదివ్యమాల్యం
 బొక్కటి జాఱినఁ దిరువరంగగురుం డమ్మాల్యంబుఁ దనపాణిపల్లవంబునం గొని య
 ద్దేశికో త్తమునియు త్తమాంగంబునం జూట్టె నంత నుత్తమనంబియు శ్రీశరణోప
 తీర్థప్రసాదాదిబహుమతు లొనరింప మిగులసంతుష్టాంతరంగుం డై యామున
 గురుండు నాహరిని వీడ్కొని నిజాశ్రితవర్గంబుతో స్వమతంబుఁ జెంది యందు
 గోవిందారాధనం బాచరించి శ్రీరంగగోష్ఠీపూర్ణ మహాపూర్ణప్రముఖనిఖిలదేశి
 కుల శ్రీపాదతీర్థం బుజ్జేనించి వార లొరగించినపిమ్మట భగవద్భాగవత శేషస్వీకారం
 బొనర్చి కాంచీపురినుండి వచ్చిన శ్రీవైష్ణవులవలన లక్ష్మణాచార్యుండు యాదవుని

విడిచి శ్రీగజేంద్రదాసానుమతిచే వరదునకుం దిరుమంజనకైంకర్యం బొనర్చు
 చున్నవాఁడన విన నవధరించి సంతసించి మాకడ కయ్యలయాత్వారిని దోడ్కొని
 రమ్మని పెరియనంబినిం బనిచి వై శాఖమాసంబునందు శ్రవణనక్షత్రంబున నభి
 జిన్ముహూర్తంబునందుఁ బద్మాసనాసీనుం డై పాణిపల్లవంబులు మోడ్చి నిజా
 చార్యుం డగుశ్రీరామమిశ్రుశ్రీపాదకమలంబుల ధ్యానించుచు బ్రహ్మనల్లియు
 భృగువల్లియుఁ బురుషసూక్తంబును నర్చిరాదియు 'శూళవిశుంబణి ముహి'
 లనుతిరువాయ్ మొత్తీయు సన్నిధిదేశికు లనుసంధింప శంఖవేణువీణాకాహళప్రము
 ఖనానావిధమంగళ వాద్య ఘోషంబులు చెలఁగ నృత్తగీతాద్యుత్సవం బాశ్రితులు
 సల్పు చుండ యోగధారణాలబ్ధమధ్యధమనిద్వారంబున వెలువడి స్వపితామ
 హుం డగునాథమునితెఱంగున స్వకీయాచార్యదివ్యపదాంబుజంబులం జేందె
 నంతఁ దిరువరంగప్పెరుమాళరయరు మొదలు గాఁ గలదేశికోత్తము లాచార్య
 విశ్లేషంబు సహింపఁజాలక చిన్నమూలంబు లగుద్రుమంబులమాడ్కిఁ బుడమిం
 బడి మిగుల వగలం బొగులు చుండం జూచి యచ్చటిసాత్వికపుంగవులు కొందఱు
 వారల నూఱడించి శ్రీయామునాచార్యపుత్రుం డగుపిళ్ళైక్కరకునంబితోడం
 గూడి చరమకైంకర్యంబు క్రమంబు గా సలుప సమకట్టి యున్న సమయంబున
 దేవదాసీదనం జేతెంచి మతద్వారాంగణాదులందు సమార్జనప్రోక్షణాదుల స్థల
 శుద్ధి యొనర్చి యచట బ్రహ్మరథంబుఁ దెచ్చి యుంచి కుశకూర్పలరక్తోత్పలమా
 ల్యంబులను శుభ్రచామరంబులచే మఱియు విచిత్రంబు లగుపట్టుకుచ్చులచే
 నలంకరించి యవ్వమానద్వారచతుష్టయంబునందు బౌలకదస్తంభంబులు నాటి
 నవక్రముకమంజరులచే బాలరసాలఖండంబులచేఁ బలువిధంబు లగుఫలంబు
 లచేఁ జిత్రవిచిత్రపతాకంబులచే నలంకరిఁ గావించి పూర్వదక్షిణవశ్చిమోత్తర
 ద్వారంబులఁ బాలాశాశ్వత్థఖాదిరౌదుంబరవల్లపంబులచేఁ దోరణంబులు నిర్మిం
 చి యవ్వమానసమీపభూతలంబునందు ద్రోణమాత్రప్రమాణధాన్యంబుచే
 మండపంబు రచియించి తన్మధ్యప్రదేశంబునఁ బూర్ణకుంభం బొక్కటి నిలిపి
 తన్మంటవకోణచతుష్టయంబునందు నాలుగుపూర్ణకలశంబు లుంచి మగిడి కేశ
 వాదిద్వాదశనామంబు లుచ్చరించుచుఁ బ్రాగాదిదిశలందు శుద్ధజలపూరితంబు
 లగుఘటంబు లెనిమిదింటిం బ్రతిష్ఠించి కుశదూర్వాదర్భవిష్ణుక్రాంతప్రసూన
 మాలికలచేఁ గలశంబులవి యన్నియు నలంకరించి గురువరంపరాపూర్వకంబు
 గా మంత్రరత్నం బనుసంధించుచు నక్కుంభంబుల నన్నియు నర్చించి ద్వాదశ
 నామంబులచేఁ గలశస్థాపనంబు చేసి తదనంతరం బాయామునగురుచరమదివ్య
 విగ్రహంబునకుం బంచామృతస్నానం బొచరించి యీశావ్యభాగ్యతనకర్మణ
 కుంభంబు దక్కఁ దక్కిననాల్గుకుంభంబు లెత్తి త్రిపురుషసూక్తంబుచే నవి
 షేకం బొనర్చి యద్దేశికు లందఱ తాతేర్థంబుఁ దమతమశిరంబులఁ బ్రోక్షించుకొని

యున్నయంతః దచ్చరమకైంకర్యకర్తయగుపితృకర్తశునంబి స్వపాణిపద్మంబు
 నం దొకతాంబూలం బుంచుకొని భక్తిపూర్వకంబుగా నద్దేశికోత్తములకుం
 బ్రదక్షిణం బొచరించి యున్నంత మఠద్వారాంగణప్రదేశంబున గోమయకృత
 స్థండిలంబునందు ద్రోణమాత్రప్రీహులు పఱచి ముసలోలూఖంబులు మంత్ర
 పూతజలంబుచే శోధించి యభినవవస్త్రంబులం జుట్టి యాయులూఖంబు ప్రీహి
 మండపమధ్యంబునం దుంచి యందు హరిద్రానిక్షేపణంబు చేసి శుభ్రవస్త్రమా
 లాద్యలంకారశోభితంబును బంచసంస్కారసంస్కృతంబు నగుదేవదాసీజనం బొ
 హరిద్రాశకలసముదాయంబుఁ జూర్చించినయంత సాత్త్వికు లామండపంబునకు
 నవచేలవేష్టనం బొనరించి యందుఁ ద్రివిక్రమవ్యాపారప్రతిపాదకమంత్రంబుల
 నుల్లేఖనం బొనర్చి పృథివీదైవత్యం బగునాయుల్లేఖనంబునందు ప్రాగాద్యష్టది
 శల దివ్యతరచూర్ణ తైలానులేపనమాల్యలాజదుగ్ధధిశుద్ధజలపూర్ణంబులును దర్భ
 పవిత్రాశ్వత్థపల్లవపవిత్రంబులు నగుకలశంబులు మంత్రరత్నం బనుసంధించుచుఁ
 బ్రాగాదిక్రమంబుగా స్థాపించి పరమాకాశదైవత్యం బగునాహరిద్రాచూర్ణం
 బునందు దివ్యనక్షత్రదైవత్యం బగునిస్తుషోపలలాజంబు లుంచి తదుభయద్రవ్య
 పూరితం బగుపాత్రంబుఁ దూర్పుదెస నుంచి యమృతాభాగవతాంఘ్రినీరజనీర
 పూరితకుంభంబుఁ బడమటిదెస నిలిపి స్వాములకు సమర్పణీయం బగుద్రవ్యంబు
 దగ్భాగంబునం దొకపాత్రయం దుంచి భగవచ్ఛేషభూతం బగుశ్రీమాలాక్షమ
 చేలనిర్మల్యాదిప్రసాదంబుల దక్షిణదిగ్భాగంబున నొకసావర్ణపాత్రంబునం
 దుంచి యాశవందారువిమలచరమవిగ్రహంబునకు సాష్టాంగప్రమాణం బొ
 చరించి యద్దేశికు లందఱు అమృతాత్ముని భక్తిభావనచేఁ దమతమదివ్యచిత్తం
 బులం బ్రవేశింపం జేసి పరివేష్టించి యున్నంత శ్రీమధురకవిప్రబంధంబును
 శ్రీవిష్ణుచిత్తప్రణీతమంగళాశాసనగాథాదశకంబును నర్చిరాదిగతప్రతిపాదక
 శ్రీశతకోపప్రాక్తగాథాదశకంబును దిరువరంగదేశికుండు దేవగానంబుచే
 ననుసంధించినపిదప నద్దేశికోత్తము లందఱు అవిష్మానమ్ముం గొని నృత్తగీతవాద్య
 ఘోషంబుతోఁ దిరువృత్తం బనుసంధించుచుఁ దిరువీధిప్రదక్షిణం బొచరించి వచ్చి
 మఠద్వారంబునం దాప్రబంధంబు నిగమించి యగ్దురుచరమవిగ్రహంబునకు భగ
 వచ్ఛేషభూతంబు లగుతైలచూర్ణంబు లర్పించి యవశిష్టకలశోదకంబులచే మగి
 డి తిరుమంజనం బొచరించి శ్రీచూర్ణ రేఖించితాంతరాళంబు లగుద్వాదశోర్ధ్వ
 పుండ్రంబులు లలాటాదిశుభాంగంబులయందు రచియించి శ్రీరంగరాజప్రేషి
 తంబు లగుదివ్యమాల్యానులేపనపీతాంబరాదులచే నద్దివ్యచరమవిగ్రహంబు
 నలంకరించి స్వాచార్యశేషం బగుతైలచూర్ణాదికంబు దిరువరంగగురుండు మొద
 లుగాఁ గలదేశికు లందఱుం బరిగ్రహించి యాచార్యవిశ్లేషంబునకు నార్తిపడుచు
 నాబ్రహ్మరథంబునం దాదివ్యచరమవిగ్రహం బుంచి తిరువడిత్తాంగులు చుజంబు

అందు వహించి యల్లనల్లన నడుగు లిడుచుండ శంఖ భేరిపటహ కాహళ వేణువీణాది
 దివ్యమంగళవాద్యరవంబులు చెలంగ రమణీయన్య త్రగీతాదిరవం బొప్పు చుండ
 నగ్రభాగంబున శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరి శ్రీసూక్తు లనుసంధింపఁ బశ్చా
 ద్భాగంబునం దామ్నాయ ఘోషంబు చెలంగ నడుంగులకు నుడుంగు లిడుచు
 స్వాము లంద టిడుదండంబులు కేలుఁదమ్ములం గీలించి చను చుండ నం దొక
 సాత్త్వికపుంగవుండు సంకర్షణకుంభంబుఁ దనశిరంబునం బూని కూడ విచ్చేయ
 నాచారలాజమిళిత ప్రసూనంబు లాత్రోన నంతటం జల్లుచు నడవ నద్దివ్యదేశ
 నివాసిను లగు శ్రీవైష్ణవసువాసినులు మంగళహారతులు పాణిపల్లవంబులగ గీలించి
 పురోభాగంబునం దరుగు చుండ నద్దివ్యవిమానంబున కిరుగెలంకుల ధవళవాల
 వ్యజనంబులు వీవ రాకాసుధాకరధవళకా శేయకూర్చు లెదుట వినరుచు వెనుకడుం
 గు లిడుచుఁ గొంద తార్యు లరుగు చుండఁ దనీయదివ్యచేష్టిత ప్రతిపాదకగాధ
 లనుసంధించుచు వందిబృందంబుచందంబునఁ గొందఱు విద్వత్పురందరు లరుగు
 చుండఁ దిరువీధులకుం బ్రదక్షిణం బొనర్చి తిరుక్కరిహతీర్థఘట్టంబునందుఁ బ్రవే
 శింపం జేసి యాసంకర్షణకుంభోదకంబుచే నచట ద్వయ మనుసంధించుచు భూ
 శుద్ధిఁ గావించి తత్ప్రదేశంబునం దాబ్రహ్మరథంబు డించి యతినస్కారవిధా
 యక శాస్త్రోక్త క్రియలు సాకల్యంబు గా నొనర్చి యద్దివ్యవిమానంబునలన నడచి
 శికోత్తమునిదివ్యచరమవిగ్రహంబు తిరుప్పల్లి యొనర్చుకాలంబున ముందు నిజా
 చార్యనియుక్తుం డగుమహాపూర్ణగురుండు కాంచీపురంబునకుం జనుదెంచి శ్రీగ
 జేంద్రదాసునిఁ బొడగాంచి యతనియనుమతిఁ బెరుండేవితాయారుతోడం గూడి
 యున్న పరదునిం గాంచి యభినుతించి వారినమ్మతిచే నిలయాత్మ్యారిని దోడ్కొని
 వచ్చి శ్రీరంగధామబాహ్యోద్ధానప్రదేశంబునఁ గవేరకన్యాగర్భంబునం దిరు
 క్కలిహతీర్థఘట్టంబునఁ బెం పారు చున్నగుంపులం జూచి యచటం గనంబడు
 జనుల నడిగి యామునాచార్యచరమావస్థ యెఱింగి పెద్దయుంబ్రొ ద్దాలక్ష్మణా
 ర్యులతోడ దుఃఖించి సమీపంబున కేతెంచి స్వగురుచరమవిగ్రహం బీక్షించి వల
 గొని మ్రొక్కి యుండె నంతట నయ్యులయాత్మ్యారు పరమగురునిచరమదశ నీ
 క్షించి యనేకప్రకారంబుల శోకవ్యాకులీతాంతరంగుం డై ప్రదక్షిణపూర్వ
 కంబు గా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి తదీయాకుంచితాంగుళిత్రయంబు
 నీక్షించి యమ్మహాత్మునియభిప్రాయంబుఁ దెలిసి మహాత్మా మీరు దలంచిన కార్యం
 బులు మూఁడు దేవరవారియనుగ్రహంబుచే సమర్థించెద నని శపథంబు చేసినం
 బూర్వక్రమంబు గా మూఁడంగుళంబులు నచటివా రందఱుం గని యక్కజ
 పడఁ బ్రసారితంబు లయ్యె నంత నాలక్ష్మణగురుండును నద్దివ్యసూరిచరమవి
 గ్రహంబునకుం బ్రదక్షిణప్రణామంబు లాచరించి యవభృథంబులు గావించి యా
 మునాచార్యకుమారుం డగుపిళ్ళైక్కరళునంది మొద లై నయాఝ్యులతో ఖన

నాదిచరమక్రియ లన్నియు నిర్వర్తింపం జేసి యాచార్యవిశ్లేషజనితదుఃఖసంత
ప్రహృదయుండై యచట నుండ నొల్లక కాంచీపురంబుఁ జెంది యందు వరదున
కెప్పటియట్ల కైంకర్యంబు సేయు చుండె నంత.

42

—●—●—● పరి త్తిక్కొల్లెనాచ్చియారువై భవము. —●—●—●

- సీ. దేవదేవునిఁ బెరుంగదేవీసహాయునిఁ, గరిగిరివరదునిఁ శ్రీ గన్నులార
సాక్షాత్కరించినశ్రీసాధునత్తముఁ దిరుక్కచ్చినంబిని జగత్కలుషహరునిఁ
గని మ్రొక్కి శిష్యునిఁ శ్రీ గానన్నుఁ గైకొను, మనిభక్తితో లక్ష్మణార్చ్యుడనిన
భగవదాజ్ఞారూపవర్ణాశ్రమాచార,ధర్మసేతువుఁ ద్రైపఁ శ్రీ దగునె యెట్టి
తే. జ్ఞాని కైనను లక్ష్మణార్చార్య యనుచు, నంబి యన విని కరిగిరినాథసూక్తి
నాశ్రయించె మహాపూర్ణు శ్రీ ననఘుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.
- సీ. ఆశ్రమస్వీకార శ్రీ మాచరించినమీఁదఁ, గోవెల కేతెంచి శ్రీ గురువరేణ్యుఁ
డమలశరారిసూర క్త్యర్థానుభవముచేఁ, గాలము జరపుచు శ్రీ లీల నుండి
వేంకటేశుని కిష్టకైంకర్య మొనరింప, ననుప ననంతార్చ్యుఁ శ్రీ డరిగి యచటఁ
గైంకర్యములు సల్పఁ శ్రీ గర్ణామృతంబు గా, నావార్త విని యంజనాద్రిపతికి
తే. మంగళాశాసన మొనర్ప శ్రీ మదిఁ దలంచి, సంశ్రితౌఘముతో రంగశౌరి నడిగి
యరుగుదెంచుచు నుండె వృశాద్రి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. మహితనామక్షేత్రమందిరుఁ బద్మలో, చనునిఁ గన్గొని మ్రొక్కి శ్రీ సన్నుతించి
దేహలీపురమున శ్రీ దేవదేవునిఁ ద్రివి, క్రమునిఁ గన్నులవిందు శ్రీ గా భజించి
మార్గమధ్యస్థితమహనీయదివ్యదేశములందు హరికి నంజలి యొనర్చి
వచ్చి విద్వజ్జనానాన మౌనప్రస,హస్రనామగ్రామ శ్రీ మంది శిష్య
తే. సంఘములతోడమార్గవిశ్రాంతిఁ జెంది, తత్పురోద్యానవనమునఁ శ్రీ దగ వసించె
వరగుణస్ఫూర్తి యతిచక్రవర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. వరపరి త్తిక్కొల్లె శ్రీ వరదార్చ్యుఁ డొక్కఁడు, యజ్ఞేశనామకార్థిజ్ఞుఁ డొక్కఁడు
యతిరాజునకు శిష్యు శ్రీ లాయిర్వు రయ్యార, వసియించి రబ్బుధరవర్చ్యులందు
నతిదరిద్రుఁడు వరదార్చ్యుఁ డాయజ్ఞేశుఁ, డాధ్యుఁడు గావున శ్రీ నతని కడకుఁ
దమశుభాగమన మారీతనికి నెఱింగింపఁ, బ్రాజ్ఞుల నిర్వరఁ శ్రీ బంచె గురుఁడు
తే. వారు యతిపతియాజ్ఞ చేర వచ్చి పురముఁ, జొచ్చిచెప్పిరి యజ్ఞేశశ్రీసూరి కిట్లు
గురునివృత్తాంత మంతయుఁగూర్చి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. యజ్ఞేశ యీయగ్రహరోపవనమునం, దరుగుదెంచి వసించెయతివరేణ్యుఁ
డచటి కేతెంచి మీ శ్రీ రమ్యహత్తునిఁ గాంచి, యర్చింపఁ దగుదు రంశచార్యులనిన
స్వాగతం బడుగక శ్రీ యర్ఘ్యపాద్యదుల, వారి నర్చింపక శ్రీ యూర కున్న
యజ్ఞేశు నీక్షించి శ్రీ యధ్వశ్రమార్తు తా,నాసూరు లతనియం శ్రీ దాస విడిచి
తే. వేగవిచ్చేసి యతిరాజునివనఁగఁదారు,పోయివచ్చినక్రమ మంతఁబొనఁగఁ దెలుప

నతని యతిపతి గన నొల్లఁ శ డాయె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అంత.

48

సీ. వరదార్యుఁ డక్షయశపాత్రముఁ గైకొని, శిలము పల్లెలనెంట శ సలుపు చుండ
సంయమింద్రుఁడుశిష్యశసహితుఁడై యతనిగృహంగణంబునకేఁగిరయచటనిలువ
నతిజ్జీర్ణ వస్త్రయు శ నవ్వరదునిదేవి, యగుపరి త్తిక్కొల్లెరయమ్మ యంత
వ్రీడచేఁ దనయిల్లు శ వెల్వడకయ గట్టి,గాఁ గవాటము మూసి శ గడియ దాఁపి
తే. ద్వయముఁ బల్కుచునుండి త్రిరదండపాణి,వరదుఁ డే డనియడుగఁదరత్స్వరమెఱింగి
గురుఁ డితం డని తెలిసె నారగరిత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అప్పు డప్పతివ్రతాతిలకం బాత్మగతంబున.

50

సీ. మాపాలఁ గృప యుంచి శ మమ్మఁ గటాక్షింప,మాయింటి కేతెంచె శ మద్గురుండు
నిట్లు దిక్కేల నై శ యేరీతిఁ బల్కుదు, నెట్లు సేవించెద శ నిమ్మహత్తు
నగ్నయై యున్నట్టిరనాఁతి పూరుషులతో, భాషింపఁదగ దని శ ప్రజ్ఞ లంద్రు
మా టాడ కుంటినా శ మాయింట నిల్వక, నరుగు నస్తద్గురుం శ డని తలంచి

తే. వెఱచి కార్పాసవనలక్ష్మి శ వ్రీడపడుచు, స్వళరతాళ త్రయధ్వని శ సలుప సంజ్ఞ
నింగితజ్ఞఁడు యతిచంద్రుఁ శ డేగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తనతిరుముడిచుట్టుఁ శ దళుకొత్తుశాటికఁ, బాణిపల్లనమూచేఁ శ బట్టి యెత్తి
వేగ లక్ష్మణముని శ విసిరి వైచిన నది, యాయింటఁ బడిన నారయతివ చూచి
తనగురుఁ డిడె నని శ తాల్చి కవాటముఁ, దెఱచి వెల్వడి వచ్చి శ గురువరునకు
నతిభ క్తి మ్రొక్కిడి శ యర్ఘ్యపాద్యాదుల, నర్చ లొనర్చి తరదాశ్రితులను

తే. గ్రమముగా నట్లు పూజించి శ గారవించి, యందటికి వారి కాతిధ్యమాచరించి
తనదుచి త్తమునం దిట్లు శ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తొలిజన్మములయందు శ దొడ్డపుణ్యం జేమి, నలిపితిమో యెట్టిరన త్తపంబు
లాచరించితిమొ యె శ ట్లర్హతముల కేమి,దాన మిచ్చితిమొ చేరతనులఁ బ్రోవ
నవని ననంతాంకుఁ శ డై జనించినలక్ష్మ,ణార్యుఁడు మాయింటి శ కరుగుదెంచె
యతిరాజమద్గురుఁ శ డమితశిష్యుఁడును సీ,యార్యున కాతిధ్య శ మాచరింతుఁ

తే. దలఁప గ వై న సోలఁదుశధాన్య మైన, వేశ్తమునలేవు పతియుంఛశవృత్తిధాన్య
మేమి యగు వీరి కని యెంచె శ నింతియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర

సీ. తమపూర్వకర్మబంధములచే జీవుల,గములు సంసారచక్రమునఁ దగిలి
పుట్టుచు గిట్టుచు భూరిదుఃఖములచే, వ్యాకులపడఁగ నశవ్యాజకృపను
వారిని గ్రీఁగంట శ నారాయణుఁడు చూచి, యాచార్యయాపి వై శ యవతరించి
జ్ఞానాంజనశలాకఁ శ జతురున్నీలన, మొనరించి వారల శ నుద్ధరించె

తే. గాన గుర్వర్థ మయి వకుశకాయవి త్ర,ధాన్యవస్త్రగృహాదులఁ శ దాల్చు నెవ్వఁ
డతఁడె వ్రా శిష్యుఁడనియెంచె శ నదలయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అదియునుం గాక.

55

సీ. అలసి యతీశ్వరుఁ యడం తేనివాసుల, తోడ మాయుంటికి యేడ వచ్చె
నది గాన నేనకృత్యం బైనఁ గావించి, విందు చేసెద వీరి యకందటికిని
బరకాలముని ముందు యపశ్యతోహరవృత్తి, బహుధన మార్జించి యభాగవతుల
కారాధన మొనర్చె యనచ్యుతార్థము సేయు, సాప మైనను బుణ్యభావ మొందు
తే. మురహరునిమాని నల్పినరపుణ్య మైనఁ, బాపమగుఁగాన యాచార్యరూపహారికి
నర్చ చేసెద నని యెంచె యతివ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోద మలర
సీ. పొలు పారునాల్గువిభూతులు గల వేని, యట్టిశ్వరద్వయ యమలరు నేని
కృప గురుఁడొనరించుననుపకారమునకుఁ బ్రత్యుపకృతినలుపంగరయు క్తమనుచు
మదిలోఁ దలంచి యాశమగువ గుర్వర్థ మై, సాహస మొక్కటి యనలుపఁ దలఁచి
ధనమదాంధుఁడును గంగదర్ప బాణాతురుఁ, డూరుజుఁ డొక్కఁ డీరయూరఁ గలఁడు
తే. వాఁడు ననుఁ జూచి నిత్యము యవాంఛపడును, గాన వానికి మే నమ్మికని ధనంబు
గురునిఁ బూజింతు నని యెంచెయగరితయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె యమోద మలర.
సీ. మాంసమేదోస్నా యురమజ్జారుధిరశుక్ల, మలమూత్రపూరితరమలినదేహ
మక్కామివై శ్యున యకమ్మి ద్రవ్యముఁ దెచ్చి, యార్యు నర్పించెద యని తలంచి
స్వామి దేవరవారు యక్షణమాత్ర మీయింట, విశ్రమించిన వస్తువితతులిచటఁ
గనఁబడు మీయనుగ్రహమువల్లను దదీ, యారాధనార్థము యతివ రేణ్య
తే. యనుచుఁ గార్పానవనలక్ష్మీరయాత్మ గురున, కతిమృదూక్తుల విన్నవమాచరించి
చని మదాంధుని వైశ్యునిఁ గనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోద మలర.
సీ. పూర్ణ చంద్రునిఁ బోలురముఖపద్మ మమృతసుం, దరతరమందస్తి రతమున మెఱయఁ
దనసోయగపుమేలురతఱుకువల్లన్నలు, మరుతూపులై వానిరమనముఁ గలఁపఁ
దనతిరుమేనిసాందర్య మామందునిఁ, బంచాస్తు వేదనరపాలు సేయ
వై శ్యకుమార నీరవాంఛిత మీరేయి, సిద్ధించు విను మొకరచిన్నమాట
తే. మహితశిష్యగణంబుతో యమద్గురుండు, వచ్చినాఁ డాతిధేయము యవలసినట్లు
నలుపు మాతని కనియె నాసాధ్వి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోద మలర.

వ. తదనంతరంబ.

60

సీ. కార్పానవనలక్ష్మీరఘననుధామధురోక్తు, లాలించి యమ్మదరనాతురుండు
తనమది నిట్లని యతలఁచె ముందీతేమ, పలుకరించిన మూఁగరపగిదిఁ జనును
కనుసంజ్ఞ చేసినఁ గన్నెత్తి చూడదు, వరవస్త్రభూషణశవనుచయములు
పంప గ్రహింప దరప్పడఁతి యిట్టిప్పుడు, కత్యంతరము లేడు యగడచి వచ్చి
తే. నాదునంతఃపురముఁ జెంది యనన్ను వలచె, నేటి కీడేర నాశోర్కి యనలత గోరు
ద్రవ్య మిచ్చెద నని వాఁడు యదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోద మలర.
సీ. శాలితండులముద్గరచణకమాషాదులు, కూరగాయలు దధిరక్షిరములును.

- సద్యోఘృతము తైలశర్కరామ్లాదులు, సకలపాత్రోఘము శ సరసఫలము
 లర్పించి యవి వరదాద్యునియింటికి, వైశ్యుఁ డంపించె నాశవనితవెంట
 యతిరాజుకనుమొగినాపగార్థము లన్ని, యుంచి యద్దేవి సేవించి యున్న
 తే. నప్పతివ్రతసుగుణాలి శ కలరి గురుఁడు, తల్లి నీ రాడి పెరుమాళ్ల శతభిహా నీవె
 సేయు మని సంశ్రితులు వినఁజెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోదమలర.
- సీ. ఆసాధ్యితోఁ గొందరతాద్యులు తనయాజ్ఞఁ, దభిహా సేయంగఁ ద్రిదండపాణి
 భవ్యతీర్థం బగుపద్మాకరమునందు, నవగాహనము చేసి శ యరుగుదెంచి
 శ్రీచూర్ణ రేఖలఁ శ జె న్నొందుధవళోర్ధ్వపుండ్రము లుచితాంగరముల ధరించి
 హరి కర్చనము చేసి శ యద్దేశికుల కెల్లఁ, పెరుమాళ్ల తీర్థముఁ శ బ్రీతి నిచ్చి
 తే. పజ్జులుగ వారిఁ గూర్చుండఁబనిచి మొదట, మంచిపీఠమునందువసించియంత
 వేగ పరిమారు మనియె నాశవెలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోద మలర.
- సీ. శుచిరుచిరతరాన్న సూపాద్యశాకముల్, చవి మించుమంచిపరచ్ఛల్లు కొన్ని
 సురభిహింగాజీరసమరీచిసర్వ పా,న్వితనిరుపమతింత్రి శరీరసములు
 వడ లతిరసములు శ వరపాడబాపూప,మోదకాదిక భక్ష్యసముఖ్యములును
 బహువిధామృతరసఫలశర్కరై లాది,భవ్యద్రవీభూతశపాయసములు
- తే. జంబవేలాలవణవిశ్వసహితదధియు, వారి కందఱ కర్పించె శ వలసినట్లు
 ప్రాజ్ఞ కార్పాసవనలక్ష్మీభక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అట్లార్యజనులతో శ నారగించి యతీంద్రుఁ, డాయితీమొగి నుచిరతాననమునఁ
 గూర్చుండి శ్రీశతకోపదివ్యప్రబంధార్థ మాశ్రితులకు శ నాన తిచ్చు
 తఱి వరదాద్యుఁడు శ చరితోఁభవృత్తియై,యేతెంచి యాధాన్య శ మింట నుంచి
 గురున కాతిధ్య మేకరణిని నెఱవేఱెఁ, దెల్పు మంచును దనశరేవి నడుగ
- తే. నమ్మహాత్మున కాసతి శ యతివరునకుఁ, దాను జేసినయాతిధ్యశత త్త్వ మంత
 చెప్ప నాతండు విని సంతోషించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నీవు బాలిక వైన శ నిర్మలనుజ్ఞాన,గురుభక్తిశీలముల్ శ గొప్ప వయ్యె
 నీవు చేసినవని శ నిత్యసూరుల కైనఁ, గొనియాడ నర్హమో శ కువలయాక్షి
 భాగ్యోదయమున మరద్యార్య వైతివి గాని, పరదేవతవు మాకు శ నరసి చూడ
 నేవృత్తిచే నైన శ నిల ధన మార్జించి, తత్త్వబోధకుఁ డైనతనగురునకు
- తే. స్థితి యొనర్చినవాఁడె యంతఁజేనివాసి, యన్యుఁ డాచార్యవంచకుఁ శ డనుచు సతిని
 జాల మన్నించి పలికె నాశసౌమ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- వ. అట్లమ్మానినీమణిని నన్నానించి కార్పాసారామవరదాచార్యుం డఖిలద్రావిడామ్నా
 యవ్యాఖ్యానవైఖరీగరిష్ఠుం డగుయతిశ్రేష్ఠునిం గాంచి భక్తిపూర్వకంబు గా
 సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి కరకమలంబులు ముకుళించి యిట్లనియె దేవా
 నీయవతారంబు చరాచరాత్మకం బగులోక త్రియంబునకుం బరమహితావహం

బు సాతాదనంతస్వయాపుండ వగునీజన్మ కర్తంబులు పరమాశ్చర్యకరంబులు జగ
 ద్విలక్షణంబులు విష్ణుమాయారచితపుత్రమిత్రకళత్రాదిబాంధవాభాసాన క్తచిత్తు
 లగుచేతను లంధకారకూపనిపతితజంతువులమాడ్కి జ్ఞానయాథాత్మ్యప్రదాయ
 కుండవగునిన్నుఁ గనలేక సంసారకూపంబునం బడి చరింతురు సూర్యుం డంధకారం
 బుఁ బాపుగతి నజ్ఞానంబు జ్ఞానప్రదీపంబుచే నిర్వర్తింపం జేసి యజ్జీవలోకంబుజ్జీ
 వింపం జేయుటకు నీకంఠెనమర్థుండు లేడు భవత్పాదారవిందరజఃస్పర్శంబుచే రా
 జపుత్రినివిడిచి బ్రహ్మరాక్షసుం డక్షయానందప్రదాయకం బగుదివ్యలోకంబుగాం
 చె నీభూలోకంబునందు మీరవతరింప రేని మాబోటిచేతనులకుగతి యేరీతి సం
 భవించు నభిజ్ఞులై నను గలికలుషదూషితాంతఃకరణులై పాషండవృత్తుల నాశ్ర
 యించి నిరయంబునంబడుదురు భవదీయదివ్యపాదారవిందసేవామృతవృష్టి లభింప
 క తాపత్రయదారుణదవానలాభివ్యాప్తి యీచేతనులకెట్లు శమించు సంసారసర్వో
 గ్రవిషంబులకు భవద్దివ్యనామోచ్చారణంబు గరుడమంత్రం బై చెల్లు భవాభీల
 ఘర్తాభీత పులకు భవద్దర్శనంబువారిక బలాహకాయమానం బగుఁ గామగ్రహణో
 న్నాదవ్యాధిబాధితులకుం ద్వదీయశ్రీపాదతీర్థంబు దివ్యోషధరసాయనంబుగాఁ ద
 లంతుననేకచ్ఛాత్రపరివృతుండ వై యకించనుం డై నయూదాసజనునియందుంగృ
 పచేఁ గార్పాసవృత్తోచ్ఛాదితం బయినయడియేనిగృహం బన్వేషించుచు యుష్మదీ
 యదివ్యపదాబ్జరజఃకణంబులచేఁ బవిత్రంబులు సేయ నిట్లు విచ్చేసితిరి భవద్దర్శ
 నంబుచే మదీయపూర్వపాపంబు లన్నియు నివర్తించె ధన్యుండను గృతకృతుండ
 ను నైతి మదీయపితృవర్గం బపవర్గంబుఁ జెందె నసజ్జన్మంబు నేడు సఫలం బ
 య్యె నని యిట్లు బహువిధంబుల స్తుతియించి గురునిచే నాజ్ఞ పుం డై తదీయ
 శ్రీపాదతీర్థం బుజ్జీవించి భగవద్భాగవతాచార్యభుక్తావశిష్టం బై శుచిత్వభోగ్య
 త్యాదిగుణవిశిష్టం బై నయాయన్నం భారగించి నీజదేవీసహితుం డై సుఖం బుండె
 నంత నాసంయమిందుం డాదంపతులపరస్పరై కమత్యం బవలోకించి శిష్యజ
 నంబుతో నంతసించి వారలచే నారాధితుం డగుచుఁ గొన్నిదినంబు లుండె నంత.

సీ. యతి శేఖరునితళిరహప్రసాదమును శ్రీపాదతీర్థము గొని ర పరమసాధ్వీ
 యాపరి త్తిక్కొల్లెరయమ్మ రాతిరి తనభర్తతోఁ జని వైశ్యభవన మొంది
 చయ్యనఁ దీర్థప్రసాదము లొసఁగిన, నవి వాఁడు గైకొని ర యనుభవించి
 మంచివివేకముఁ ర గాంచి యద్దేవికిఁ, గరములు మోడ్చి యీరకరణిఁ బల్కె

తే. నమ్మ పాపాత్ముడను మదరనాతురుండ, ధనమదాంధుండ నగునన్నుఁ దనయుండనుచు
 దలఁచి కరుణింపు మని వాఁడు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనరమోద ములర.

సీ. తల్లి నీవే మాకుఁ ర దండ్రీ నీభర్తయే, తనయునిఁ గరుణింపఁ ర దగును మీకుఁ
 దల్లి నీయెడ దొడ్డరతప్పుఁ జేసితి దాని, తుమియింపు మనుచుఁ బ్రకృమముఁ జేసి
 చాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి ర సాధ్వీ న న్నెట్టెన, నన్తార్థగతునిఁ గా ర నల్పుమింక

- భవదీయగురుని శ్రీపాదసంబంధిని, గాఁ జేయుమా నన్ను, శ్రీ గన్నతల్లి
- తే. యని వణిగ్వరుఁ డన విని శ్రీ యాలతాంగి, యాత్మ భర్తకుఁ దెల్పిన శ్రీ నతఁడు వానిఁ
దొడుక చనియెను యతిరాజుశ్రీకడకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. వరదాద్యుఁ డావణిగ్వరునిఁ దోడ్కొని వచ్చి, శిష్యునిఁ గా యతిశ్రీ శేఖరునకు
నర్పింప వానికి శ్రీ యతిపతి పంచసం, స్కారాదిహితములు శ్రీ కరుణ సలుప
సాత్వికుఁ డై వాఁడు శ్రీ సద్భక్తితో గురు, దక్షిణ గా బహుశ్రీధన మొసంగి
ప్రార్థింప నది గొని శ్రీ ప్రాజ్ఞులు మెచ్చ నా, వైశ్యునిఁ బంపించి శ్రీ వరదునింట
- తే. గొన్నిదివసము లుండె నశ్రీగురువ రేణ్యుఁ, డంత యజ్ఞేశుఁ డనుతాప శ్రీ మంది గురున
కర్చ సలువంగఁ దలఁచి యి శ్రీ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఇచటికి గురువరుఁ శ్రీ డేతెంచి నాఁ డని, వినియు నూరక యుంటి శ్రీ విననియట్లు
లస్త దాద్యుం డై నశ్రీయమ్మహాత్మునిపూజఁ, గావింపఁ గొఱ గానిశ్రీకలిమి యేల
యని తనమనమునం శ్రీ దనుతాపపడి గురు, స్వామి కాతిధ్యము శ్రీ సల్పఁ దలఁచి
బహుపదార్థములు సంశ్రీపాదించి గృహమునం, దుంచి యజ్ఞేశుఁ డాశ్రయఁడయనరులు
- తే. వరదగురుమందిరంబున శ్రీ వాస మొంది, యున్న వా రని శిష్యులు శ్రీ విన్నవింపఁ
దెలిసి యచ్చోటి కై చనుకదొరచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అంత యాచ్చా ననుద్రవిడనామాంతరంబు గలయజ్ఞేశుం డతివ్యాకులతాంతరి
కర్ణుం డై విషాదంబుఁ జెంది యశితవ్రితగతి నేతెంచి యచ్చా నని ప్రసీద్ధిఁ గాం
చినకార్యాసారామవరదాద్యునిగృహంబునందు మృద్వాస్తరణా స్తీర్ణం జై నయొ
కవిశాలభవ్యపీఠంబునందు నుభాసీనుం డై శ్రీశతకోపదివ్యప్రబంధార్థంబు లా
శ్రితులకుం బ్రసాదించు చున్న శ్రీ మద్రామానుజమునినరునిం గాంచి సాష్టాంగ
ప్రణామం బాచరించి సాపరాధచేతనుని వీని ననుగ్రహింపు మని మిగుల నా
ర్తుం డై పడి యున్నఁ బరమకారుణికుం డగుగురుధరణీశ్వరుం డతనిం దనకరు
ణాకటాక్షవీక్షణంబుల నీక్షించి యాశ్రితాభయప్రదం బగునిజసాణిపల్లవంబుచే
నతనిశిరంబు దువ్వి క్రుచ్చి యెత్తి లోకశిక్షార్థంబు గా నతనికి ట్లనియె వత్సా
ప్రపన్నుం డగుచేతనునకుం బంచసంస్కారసంపత్తియు శ్రీ మహాభాగవతార్చ
నంబు నాచార్యాధీనవృత్తియు సర్థపంచకణ్ణానంబును దదీయానువర్తనంబు శ్రీ
వైష్ణవత్వపూర్తీకరంబు లగుపరమధర్మంబు లిద్దర్థపంచకంబునందు మార్గ
శాంతం డై తనయింటి కేతెంచిన శ్రీ వైష్ణవాతిథినిం జూచి సాక్షాత్కృతుం
డగుపుండరీకాక్షునిం గాఁ దలంచి యర్ఘ్యసాద్యాదివిధులం బూజించి మృష్టాన్నదా
నాదుల సంతృప్తునిం జేసి చందనకుసుమతాంబూలాదిప్రదానంబుచేత సంతృప్తునిం
జేసి తద్భక్తావశిష్టాన్నంబు నిజపుత్రమిత్రకళత్రాదులతో బుజించుట పరమ
ధర్మం బట్లు సేయ కున్నవానికి శ్రీ వైష్ణవత్వపూర్తి సంభవింపదు నీవు భ్యాతిలా
భార్థంబు గా ధర్మానుష్ఠానం బొనర్చినవాఁడవు గాని పూర్వోక్తప్రపన్నలక్షణ

లక్ష్మీతుండవు గావు గావున దంభార్థంబు గా ధర్మంబు సల్పుమిబోటివారిగృ
హంబులు మా కావాసయోగ్యంబులు గా వని గురుం డాన తీయ నాకర్ణించి
యతండు లజ్జతుం డై చింతాదోధూయమానమాననుం డై కరకమలంబులు
మోడ్చి యిట్లనియె. దేవా మదీయాపరాధంబు లన్నియుఁ గరుణాసఖి యగు
భవదీయక్షమచే మఱచి న న్ననుగ్రహింపు మని విన్నవించి త్వదీయశుభాగమ
సవార్తాశ్రవణజనితాహ్లాదపోష్టాయమానమాననుండ నై యన్యం బేమి యె
ఱుంగ కున్నసమయంబున భవ త్రేపితు లగుశ్రీవైష్ణవులం జూచి యుపేక్షించి
తిఁ గాని యశ్రద్ధచేతఁ గాదు బహుశిష్యసమేతుండ వగుని న్నారాధింపం దలం
చి జాత్యాశ్రయనిమి త్తదుష్టంబులు గానట్టిద్రవ్యంబు లన్నియు సంపాదించి గృ
హంబునం దుంచి యేతెంచితిఁ గాన శిష్యుండను దానుండను నగున న్ననుగ్ర
హించి మదీయభవనంబు యుష్మదీయశ్రీపాదపద్మరజకణంబులచేఁ బావనంబు
సేయ విచ్చేయ వలయు నని యనేకవిధంబులఁ బ్రార్థింప నమృతహృత్తుండు వత్సా
యొక్కహితోపదేశంబుఁ జేసెద నీమదికి రుచియించె నేని విను మది యెయ్య
ది యన సార్వకాలం బనన్యప్రపన్ను లగుశ్రీమహాభాగవతుల సకలోపచారం
బులచే నర్పించు చుండుము ముముక్షుజనుల కింతకంటెఁ బరం బగుహితంబు
లే దని యుపదేశించి యజ్ఞేశుని స్వడ్కొల్పి వరదార్యునిం దదీయమహిషిని నిజ
నివాసంబున నిలువ నియోగించి యష్టసహస్రగ్రామంబు విడిచి యపరిమితశిష్య
పరివృతుం డై సత్యవ్రతక్షేత్రంబునకుం జనియె నంత.

72

తనియను. — శ్లో॥ శ్రీరామానుజపాదాబ్జసేవామృతనిషేవిణౌ

కార్పాసారామకమలా వరదౌ దంపతీ భజే॥

సీ. కాంచియం దాతిరుక్కచ్చినంబిని గాంచి, యతనితోఁ గరిగిరి శ కరిగి యందు
దేవరాజును పెరుంగదేవిని సేవించు, చును మూఁడుదినము లశ్చోట నుండి
యచటినుం డేతెంచి శ యంజనాచలయామ్య, తటమునఁ గపిలతీర్థంబుఁ జెంది
యడుగిడఁ జనదు శేరపాద్రియం దని యెంచి, యచట హరిధ్యాన శ మాచరించు
తే. చున్న పదుగురుసూరులఁ శ గన్నులారఁ, జూచి కొన్నిదినంబు లశ్చోటశిష్య
సహితుఁ డై యుండెనయమిశ్వామియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనై మోదమలర.

సీ. అంత విఠలరాయఁ శ డనునాఖ్య గలవాఁడు, తుండీరమండలధూర్వహుండు
యతిరాజునకు శిష్యుడై బహుధన మీయ, నతనిపైఁ గరుణచే శ నది గ్రహించి
యంజనాచలమున శ కామడలోన సం, పుల్లపద్మ సువర్ణ సముఖరికడను
ముప్పదివృత్తుల శ నొప్పారునలమండి, యం బనుమహాదగ్రహణ మొకటిఁ

తే. జేసి యాశ్రితులకొసంగి శ వాసిమీఱఁ, గొన్నిదివనము లం దుండి శ గురువరుండు
తిరిగి తిరుమలకడ కేగుటెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనై మోద మలర. 74

సీ. ద్వాదశగురువరారావాస మై కాపిల, తీర్థేంద్ర మాత్యారితిర్థ మయ్యె

- నందువసించురామానుజాచార్యుని ననం, తార్యుడుగని మొక్కిరయనియెనిట్లు
వేంకటేశునిఁ జూడ శ్రీ విచ్చేయు మని పల్క, హరిరూపి యిగిరిరయనుచు నద్రి
కరుగ లే దాత్వారు శ్రీ లది గాన వారికి, శిష్యుల మగుమాకుఁ శ్రీ జెల్ల దంజ
- తే. నాద్రివై కెక్క నని గురుఁ శ్రీ డాన తిచ్చి, యయ్యనంతార్య వృషగిరి శ్రీ కనిపి మరలి
తరలి చని కాంచె శ్రీరంగశ్రీధామ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. రామానుజార్యుడు శ్రీ రంగధామముఁ జెంది, యున్నంతఁగూ రేళుఁశ్రీడొక్కనాఁడు
మహాదుత్సవమునందుశ్రీమందిరాంగణభూమి, సమ్మార్జన మొనర్చి శ్రీ జలము చల్లు
తఱిఁ గుప్పటపుటంచుశ్రీధవళవస్త్ర యుగంబు, ధరియించి సురభిచందనము మేన
నలఁది తృణగ్రాహిశ్రీలలి తేంద్రనీలకుం, డలకాంతి గండమందలము లొప్పఁ
- తే. గనకకటిసూత్రకటకోర్తి శ్రీకలను దాల్చి, పూలదండలు సిగఁ జుట్టి శ్రీ పొల్పు మీఱ
వైష్ణవాన్వయుఁ డొకఁ డటు శ్రీ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రీమోద మలర.
- నీ. ఆవైష్ణవకుమారుఁ శ్రీ డాత్రోన నేతేర, నతనివస్త్రములపై శ్రీ ననిలగతిని
జలబిందువులు పడ శ్రీ నలిగి యాతఁడు కూర, పతిని దురుక్తులు శ్రీ పల్కి చనిన
నంతట భాగవతాపచారము వచ్చె, ననుచుఁ గూరాధిపుఁ శ్రీ డనుతపించె
నటమీఁదఁ గొన్నాళ్ల శ్రీ కావైష్ణవుఁడు దేహ, ముడిగి యమక్షయశ్రీమొంద నతని
- తే. ధర్మరాజు నిరీక్షించి శ్రీ ధరణినిన్నుఁ, బాడి దెలియక మా దూత శ్రీ పట్టి తెచ్చె
నిలకు మర లేఁగు మనుచును శ్రీ బలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రీమోద మలర.
- నీ. ఆవైష్ణవుఁడు భూమి శ్రీ కరుగు దెంచినవేళ, నతనికాయము దగ్ధ శ్రీ మయ్యె నంత
పారావతశవంబు శ్రీ పడి యొక్కయెడ నున్నఁ, జూచి యద్దేహముఁశ్రీజొచ్చియతఁడు
రంగధామనిగోపురమునందు వసియించి, జాతిస్మరణ మొంది శ్రీ జలము మేతఁ
జాలించి యొకనాఁడుశ్రీ స్వామియుత్సవమున, యతిరాజు కూ రేళుఁ శ్రీ డార్యవరుఁ
- తే. గూడి యేతేరఁ గూ రేళశ్రీగురునిచరణ, కమలములయందుఁ బడి యదిశ్రీకదల కున్న
జూచి విస్మయ మొందె నాశ్రమారి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. అట్లు పారావత శ్రీ మంఘులఁ బడఁ జూచి, యతఁ డి దే మని సందిరయంబుఁ జెంద
నపరాధ మోర్చితి శ్రీ మని మీరు ముమ్మాఱు, పలికినఁ గాని యీశపక్షి లేవ
దని లక్ష్మణాచార్యు శ్రీ లాన తిచ్చిన విని, యట్లు కూరాధిపుఁ శ్రీ డనిన యంతఁ
బక్షిరూపముఁ బాసి శ్రీ యక్షయానంద మై, రాహువిముక్తచంద్రప్రకాశ
- తే. మైనయొకదివ్యవిగ్రహ శ్రీ మతఁడు చెంది, నుందర వ్యోమయానముశ్రీనందు మింట
నిలిచి కూ రేళ్వరున కిట్లు శ్రీ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. సర్వజ్ఞఁ డియతీశసార్వభౌముఁడు కృపఁ, దెలిసి నాదురవస్థ శ్రీ పలికె నిట్లు
కూ రేళ నీయెడ శ్రీ ఘోరాపరాధముఁ, గావించి నరకముఁ శ్రీ గాంచి యందు
యమునికన్తాగి నిల్వ శ్రీ నతఁడు నన్న నె నిట్లు, పరమభాగవతునిశ్రీపాల నీవు
నపచారపడితివి శ్రీ యది నహింపఁడు హరి, తద్దానదండము శ్రీ తగదు మాకు

- తే. నతనిశరణొందుమనియముఁడనియెఁగాన, నిన్ను శరణొందియఘశాంతి నేఁడుగంటి
నని యతఁడు పల్కి ముక్తికిఁ గ జనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. ధరఁ బురాతనకర్త పరిపాకవశమున, ఘనహసంతికయందుఁ గ గమలమట్టు
లంతిమక్షేత్రమునందు జన్మించెను, శౌరిభక్తుఁ డొకండు గ మారనూర
ఋషిసమానుం డయ్యుఁ గృషికర్త మొనరించి, శాలిపాలనవృత్తి గ సల్పుచుండి
యతఁ డొకదినమునం గ దాఁగొన్నవేళ కాత్తియు లాహరిముఁ గ దేక యున్నఁ
- తే. జెలుపులోపల మూఁడుదోశిల్ల బురద, జలముతోఁ ద్రావ నాతనిశ్శాన మార్వ
వచ్చి యామునముని చూచిశమెచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె గ మోద మలర.
- సీ. అతనిఁ గటాక్షించి గ యామునముని డాసి, యిట్లొనర్చుట కేమిగ హేతు వనిన
స్వామి దేవరవారు గ సర్వజ్ఞ లీమీకుఁ, దెలియనియర్థము గ గలదె జగతి
వినుఁ డైన దాసునిశివన్నప మొక్కటి, యాకటివేళ కశయత్నసిద్ధ
మన్న మెయ్యది యైన గ ననుభవించుచు నుండి, మీసరిగురునకు గ దానుఁ డైన
- తే. వాఁడె కృతకృత్యుఁ డాచార్యవర్య యనుచు, విన్నవించిననతనివిశేషమునకు
సంతసించిరి యామునాశాచార్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
- సీ. వరమకారుణికుఁ డాహరి భవద్రూపియై, వీనికంటికి నేఁడు గ గానఁబడియెఁ
గాన వీనికి హితకరుఁడవు గ మ్మని, చాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి గ సన్నతింప
నతని లెమ్మని యామునార్యుఁ డానతి యిచ్చి, కరుణతోఁ బంచసంస్కారముఖ్య
హితముల నాతని గ కేకకాలమునందుఁ, గృపఁ జేసి మగిడి స్వగేహ మొంది
- తే. నంత సంతృప్తచిత్తుఁ డై గ యతఁడు సకల, సంగములఁ బాసి యేతెంచిరంగధామ
మొంది యేకాంతపదమునందండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ప్రాకారములబైట గ భవ్యాపవనమునం, దతివివిక్తశుభాలయమున నుండి
యరుణోదయమువేళగల్గన మేల్కొంచి, ద్వయ మార్వపంక్తి పూర్యకముదలఁచి
కావేరి నీరాడి గ కలితోర్ధ్వపుండ్రుఁ డై, తులసీకమలబీజవలయములును
ధరియించి తనయింట గ దైవవశాత్త మా, నాహరి మేదైన గ నారగించి
- తే. సూరిజనమాన్యుఁ డామారశేరినంబి, నిర్భరత్వానుసంధానశిశ్చలాత్తుఁ
డై వసించెను గొన్నియశహంబు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
- సీ. రంగేశ్వరున కంతరంగప్రసన్నుఁ డై, మహితచరిత్రుఁ డామారశేరి
నంబికిఁ గొన్నిదిశనంబు లారీతిని, జరగినపిదప రాజవ్రణంబు
పొడమినఁ గని మహాపూర్ణ దేశికుఁ డర్థ, రాత్రమునందు శ్రీరంగరాజ
తీర్థప్రసాదముల్ గ దెచ్చి యాతీర్థోద, కమున నావ్రణమండఁ గ గడిగి యందు
- తే. నాప్రసాదము పూరుషాహారమాత్ర, ముంచి ఖండాంశుకముచే బిగించి కట్టి
మరలి చమ నొరు లెఱుఁగనినరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. వ్రణమునం దుంచినరంగప్రసాదము, దిని క్రొవ్వి క్రిములు బాధింప నాతఁ

- డాదుఃఖ మంతయు శ హరికృపాఫల మని, యంతరంగమునందుఁ శ జింత సేయుఁ
గాని వేటొక్కటి శ కల నై నఁ దలఁపఁడు, భవ్యాత్మగురుపదార్థబ్రములు దక్కఁ
ఫలభూతగురుపదార్థబ్జాతసంప్రాప్తికే, త్వరపడు చుండు నారధన్యతముఁడు
- తే. అట్టిమహనీయశీలున శ కాత్మగురుఁడు, సలుపు చున్నట్టికైంకర్యశసార మరయ
నుల్లమున నెంచె లక్ష్మణశయోగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నడురేయిచీకటి శ నుడయవ రొకనాఁడు, మఱుఁగు గా నాత్మీయశగురునితోడ
నరిగి యతం డమ్మశహత్తున కొనరించు, సత్కృత్య మెఱిగి యారసాధుతముని
బాధఁ గన్గొన లేక శ ప్రపదన మొనరింప, నతఁ డెప్ప ట ట్లుండ్రి శ యార్త్తిఁ జెంది
యక్కటా శ్రీయాముశనార్యాంఘ్రిదాసుని, మే లోర్వ లేనట్టిశబాలుఁ డెవ్వఁ
- తే. డనుచుఁ బరితాపపడుచున్న శయతనికడకు, యతిశిఖామణి చనుదెంచిశయాదరించి
కరుణ దళుకొ త్తఁ బల్కె నీకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఏ నిలయాత్వారశనే నీశ్రమముఁ జూచి, యిట్లొనర్చితి సామ్య శ యిందు కలుగ
వల దని యతిరాజు శ పలుక నాకర్ణించి, ధీరాత్ముఁ డామారశనేరినంబి
ధరణి మాబోఁటిచేతనులఁ బ్రోవఁ దలంచి, యనతరించినహరి శ వనుచు గురువు
లాన తీయఁగ వింటి శ నానిన్నుఁ గన్గొంటి, మంటి యీమంట నారముంట నై న
- తే. హరికృపాఫల మీదుఃఖశమచఃభవించి, గురునిపదపద్మములఁ జెందుశకరణినన్నుఁ
జేయు మని పల్క గురుఁ డట్లుశచేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంతసంయమిచంద్రుఁడచటినుం జేతెంచి, మతమునం దెఱుఁగనిశమాడ్కినుండ
నట్లు కొన్నిదినంబు శ లరుగ నతం డొందె, బ్రకృతిబంధముఁ బాసిశపరమపదము
నంత సంస్కారము శ లతనికిఁ జేసి మం,దిర మొంది యం దుండఁ శ బెరియనంబి
యిట్టిలోకవిరుద్ధ శ మేల చేసితి రని, యతిరహస్యస్థలి శ నాత్మగురుని
- తే. యతిశిఖామణియడుగనశయ్యార్యవరుఁడు, క్షమఁబురాతనధర్మజ్ఞ శసమయములను
బలికెఁ గొన్నిట్టు లాయతిశభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. క్షితి జటాయువునకుఁజేసె సంస్కారముల్, చక్రవర్తినుతుండు శ జనులు మెచ్చ
నాస్వామికంఠ నే శ నధికుఁడనా యితం, డధముఁడా యాపత్రశరధముకంఠ
వృషలీనుతుం డగుశవిదురున కస్పాండ, వాగ్రణి సంస్కార శ మాచరించె
శ్రేష్ఠుఁడనా నే యుశధిష్ఠిరుకంఠ నీ, జ్ఞాని జఘన్యుఁడారక్షత్తకంఠ
- తే. సంయమింద్ర విశేషశాస్త్రంబుతోవ, నెఱిగి యెఱిగిట్లు నన్ననశహేతు వేమి
యని గురుం డన హర్షించె శ నార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- ప. ఇవిధంబునఁ బ్రహృష్టాంతరంగుం డగునయ్యతిశేఖరుండు తనమనంబున నాను
శాసనిక పర్వంబునం దేకోనపంచాశదధ్యాయంబునందు, శ్లో॥ ఋషీణాం చ నదీ
నాం చ సాధూనాం చ మహత్తనామ్ । ప్రభువ్రా నాభిగ న్తవ్యః స్త్రీణాం దు
శ్చరితన్య చ॥ తన్మాత్రచింతాకర్తవ్యా మహర్షీణాం సముద్భవే । యథా నర్వ

గతోహ్యగ్ని స్తథాతేజో మహాత్మ సు॥ అనియు నాశ్వమేధికపర్వపంచదశోత్తర
 శతతమాధ్యాయంబునందు, శ్లో॥ తౌ స్తం దా స్తం జితక్రోధం జితాత్మానం జితే
 ద్రియమ్ । త మహం బ్రాహ్మణం మన్యే శేషా శ్శూద్రా ఇతిశ్రుతిః॥ నజాతిః
 పూజ్యతే రాజ స్తుణాః కల్యాణకారకాః । చణ్డాల మపి వృత్తస్థం తం దేవాబ్రా
 హ్మణం విదుః॥ మద్భక్తా న్సూద్రసామాన్యాదవమన్యన్తియేనరాః । సర కేష్వవతి
 వ్యన్తి వర్షకోటిం సరాధమాః । చండాల మపి మద్భక్తం నావమన్యేత బుద్ధి
 మాన్॥ అనమత్య పతత్యేవ శారవే సరకే సరః॥ నుమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిర
 భృధికా నృప । తస్మా న్మద్భక్తభక్తా శ్చ పూజనీయావిశేషతః । కీటపక్షిమృగా
 ణాం చ మయిసన్యస్తచేతసామ్॥ ఉద్ధర్ష మేవ గతిం విద్ధి కిం పునః జ్ఞానినాం నృ
 ణామ్ ॥ అనియు; సప్పర్వంబునందు సప్తదశోత్తరశతతమాధ్యాయంబునందు,
 శ్లో॥ అపార్థకం ప్రభాషం తే శూద్రా భాగవతా ఇతి । నశూద్రా భాగవద్భక్తా
 విప్రాభాగవతా స్మృతాః॥ అని యుద్యోగపర్వంబున, శ్లో॥ సర్వవర్ణేషు తే శూ
 ద్రా యేహ్యభక్తా జనార్దనే ॥ అని పంచమవేదభూతమహాభారతాదిగ్రంథం
 బులు బోధించు చుండు తెఱింగి సకలవేదశాస్త్రపరిపూర్ణం డైనయమ్మహా
 పూర్ణం డమ్మహాభాగవతాగ్రగణ్యనకుఁ జరమకైంకర్యం బాసరించుట యుత్త
 మధర్మంబు గాఁ దలంచి నామమాత్రోచ్ఛారణదూరీకృతశతం బగుమతంబుఁ
 బ్రవేశించె నంత.

91

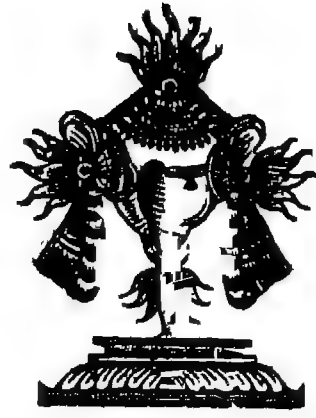
- సీ. సదసద్వివేకము శ చాలక గర్వించి, కూడనిపని సేయ శ గురువు నైన
 విడువు మంచును శాస్త్రవిధిచూడఁబడఁగాన, పాటిఁదొలంగి యీశపని యొనర్చు
 వెరియనంబింటి కెవ్వరుఁ బోవఁ దగ రతం, డేతేరఁ దగ రెవ్వరిండ్ల కనుచు
 స్వాము లందఱుఁ గూడినమయ మొనర్చిన, హరిలీలయదియనిరయాత్మఁదలఁచి
 తే. సంతసించుచు నాత్మీయశసదసమునను, వాను దేవగుణామృతాశ్వాదనిత్య
 పూర్ణు లై యుండి రమ్మహాపూర్ణు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. అంతట నొక్కనాఁ శ డత్తుళాయమ్మ శ్రీ, రంగమహాత్మవశరంగమునను
 గస్తూరిరంగనిఁ శ గని మ్రొక్కి యనియె ని, ట్లందఱువైష్ణవు శ లాలకింప
 నీదివ్యశాసనశనిరుపమానవిశేష, శాస్త్రా కధర్మము శ సలిపినట్టి
 యస్తజ్జనకుఁ డిట్టిరయాటడి కర్ణుఁడే, యి ట్లుపేక్షింప నీ శ కేమివాసి
 తే. గలుగు మాతండ్రివెలి దీర్చిరగాని లక్ష్మీ, యాన నీయాన నొకయడు శ గై నఁ గదల
 వలదు నీ వని రంగేశు శ నిలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. అ ట్లత్తుళాయమ్మ శ యానఁ బెట్టిన విని, కస్తూరిరంగఁడు శ కదలఁ డయ్యె
 నాతనిమహిమచే శ నంద ట్లున్నంత, నారంగరాజదివ్యాజ్ఞఁ జేసి
 పరమభాగవతుని శ వెరియనంబిని బ్రహ్మరథమునం దెక్కించి శ ప్రాజ్ఞు లెల్లఁ
 గస్తూరిరంగనిశకరణిఁ దోడుకవచ్చి, యతనిసన్నిధి దింప శ హరి యతనికి

- తే. సకలబహుమతు లొనరింప శ సంతసించి, రంగనాథునికడ బుధశరాజి మెచ్చ
నతఁడు యతిరాజుతోఁ గూడిరయలరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద ములర.
- సీ. కంచీయం దొకనాఁడు శ కరిగిరిపై రాత్రి, తిరుచుట్టుమాఱెలో శ దేవితోడఁ
దిగుగుచు వరదుఁడు శ కరుణఁ గాంచీపూర్ణ, దేశికేంద్రున కిట్లు శ తెలియఁబలికె
బ్రౌరభక్తానుభవ మించు కం తైనఁ, జెందుము మఱుమాటఁ శ జెప్పఁబోకు
మని మధుసూదనుండంశర్హితుం డైన, ధన్యోస్తి యని నుదిరదలఁచి యతఁడు
- తే. బీగముద్రలు గావించిర బాగు మీఱ, సంశ్రితులఁ గూడి యే తెంచిరస్వమత మొంది
మంచిమృదుశయ్యపై ని నిశ్చించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. ప్రౌద్ధున లేచి యాశమునముఖగురుప జ్ఞి, మంత్రరత్నార్థము శ మదిఁ దలంచి
వేగవతీనదిరవిమలజలావగా, హన మొనరించి ధౌతాంశుకములఁ
దాల్చి కేశవముఖశద్వాదశదివ్యనా, మాంకశతారిగాశధాదికముల
నుచ్చరించుచు ధవళోర్ధ్వపుండ్రంబుల, శ్రీచూర్ణ రేఖలఁ శ జెలుపు మీగులఁ
- తే. దత్తదుచితస్థలంబులఁ శ దగ ధరించి, లలితతులసీకమలబీజశవలయములను
గంబుగళమున ధరియించె శ నంబి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. ప్రౌద్ధున మేల్కొంచిరపుణ్యకోటివిమాన, శృంగముల్పూచియుశస్పాంగి మ్రొక్కి
స్నానసంధ్యాదులు శ సల్పి యర్చకపరి, చారకాదికశుభాశచారపగులు
మచ్చిక నాతిరుశక్తచ్చినంబిని గని, యతనితోఁ గోవెల శ కరుగుదెంచి
భద్రము లగుబీగశముద్రలకా వీక్షించి, తలుపులఁ దెఱచి లోశపలికిఁ జొచ్చి
- తే. స్వామియుపకరణాదులశసేమ మరయ, నందు హరియుష్ణధారలశ నారగించు
దండిబంగరుగిన్నె తేరకుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర. 97
- సీ. అంతట వా రంద శ ఊక్కజపడి గుడి, యధికారి కెఱిగింప శ సతఁడు వచ్చి
యర్చకులను జూచి శ యాగిన్నెఁ దెండనఁ, దీరుమానవునేవ శ దీర్చినంత
నీవంబి దక్క మేరమిచ్చోట నొక్కర, మైన లే మనుచు వా శ రంద అనిన
నధికారి యానంబి శ నడిగిన నతఁ డనె, యాజోలిమే మేమి శ యెఱుంగ మనుచు
- తే. నంత వాఁ డమ్మహాత్ముని శ సచటినుండి, తొడుకచని దండనాథునికడను విడువ
వాఁడు దండించె నద్దీరశవర్యు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
- సీ. ఆబాధ లన్నియు శ హరికృపాఫల మని, యోర్పుకాంచీపూర్ణశయోగికడకు
గరిగిరివరదుఁడు శ కరుణచే మును వేగ, కరిరాజుకడ కేగుశకరణి వచ్చి
కపటమోహనబాలశక బ్రహ్మచారి యై, కనిపించి యాదండశకరునిఁ జూచి
దండవాఱుక నీకుదండనీయుఁడు గాఁడు, భువనేశ్వరుల కయినఁశబూజ్యఁ దీతఁడు
- తే. వరదునకుఁ బ్రాణభూతుఁడుఁ శ బరమయోగి, కటకటా యీమహాత్ముని శ గాసి చేసి
పాపి వైతివి నీ వని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర. 99
- సీ. వెన్నునిసన్నిధిఁ శ దిన్నగా వెదకినఁ, గన్నుల కాగిన్నె శ కానఁబడును

- ఈగిన్నెజో లేల శ యీవిర క్తున కని, వేగ నాతనికట్ల శ విడిచివైచి
శరతల్పవేదనాశ్రాంతుని భీష్ముని, స్వకపాణితలముష్టిశ్రానుఘాత
వంతుని శ్రీజాంబరవంతునిఁ దనకర, నీరజంబులచేత శ నిమిరినట్టు
తే. లతనితిరుమేను తడవిన శ నార్తిఁ దొలఁగి, న్యాయవాది తిరుక్కచ్చినంబి మదిని
దారకుఁడు వరదుఁ డనుచునురదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.
- సీ. మర్యాద విడిచి యీశమహానీయశీలుని, దండించితివి నిరర్థకము గాను
గిన్నె శ్రీవరదునిసన్నిధిఁ జూపెద, నావెంట రా దండనాథ యనుచుఁ
గపటబాలుఁడు దిరుక్కచ్చినంబిని దన, వెనువెంటఁ గొని చన శ వేగ వాఁడు
వారితోఁ గరిగిరివరదునికడ కేగ, నంద ఊక్తింప నాయర్భకుండు
తే. కృష్ణదోవతికుచ్చెలశక్రింద నున్న, వన్నెమించినబంగారుగిన్నెఁ జూపి
యంద ఊక్తింపఁ గనిపింపఁ శ డాయె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. సాక్షాత్కృతాచ్యుతశ్రవణారవిందుని, ఘనునిఁ గాంచీపూర్ణశ్రమునిని జూచి
భగవంతునకు బహిఃప్రాణ మీతం డని, భక్తితో వలగొని శ ప్రణతి సల్పి
కాలోచితంబు గాఁ శ గరిగిరినాథున, కారాధనముఁ జేసి శ యచటినుండి
వారివారిండ్లకు శ వరుసగాఁ జనుదెంచి, కూర్చిఁ గాంచీపూర్ణశ్రగురునికథలు
తే. వాసి వర్ణింతు రాక్షేత్రశ్రవాసు లెల్ల, నాతిరుక్కచ్చినంబిపరదాబ్జములను
దలఁచుమనుజులు పుడమిలోరధన్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- శా. శ్రీరంగప్రియధామ భూమిభువనశ్రేణుంకరస్వోదయా
స్ఫారాచారవిచారపావనవచశస్సారాసమంచత్పయః
పారావారవిహార సూరిజనసంభావ్యప్రభావాక్షమా
సారా భూతపురీవరప్రచురసంఛారాధ్య రామానుజా. 103
- క. శ్రీయామునమునిశరణా, మాయావశజీవలోకశ్రమంగళకరణా
న్యాయవిదార్యాభరణా, భూయశ్రేయోనిదానశ్రుణ్యవిహరణా. 104
- మాలినీవృత్తము. సరసమధురనామా శ సాహితీసారధామా
నిరుపమశుభకాయా శ నిత్యనిర్దోషగేయా
పరమపదనిదానా శ భారతీపద్మినీనా
పరిహృతమనుజేంద్రా శ భవ్యసాంద్రా యతీంద్రా. 105
- గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర వేంకటకృష్ణార్క
పుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బయినయాచార్యసూక్తి
ముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబునందు శ్రీలక్ష్మణమునియ
వతారంబును నమృహాత్మునివిద్యాభ్యాసక్రమంబును శ్రీగోవిందమిత్రులజననంబు
ను దదీయవిద్యాగ్రహణవిధంబును నతండు శైవాగమప్రవిష్టుడై ముగిడి తిరు

మలనంబి నాశ్రయించి యతనికి నిత్యకైంకర్యంబు సల్పుటయు శ్రీశైలపూర్ణ
గురుండు శ్రీవేంకటేశునికృపఁ బితామహప్రపితామహుం డని ఖ్యాతి గాంచుట
యు యామునార్యుండు సత్యవ్రతక్షేత్రంబున కేతెంచి యచట లక్ష్మణార్యునిం
గటాక్షించి యతండు దర్శనస్థాపకుండు గావలయు నని వరదు నుద్దేశించి ప్రపద
నం బొచరించుటయు నమృతహస్తానిచరమక్రమకథనంబును బ్రహ్మమేధసంస్కార
స్వరూప నిరూపణంబును నష్టసహస్రాభిధానగ్రామంబునందుఁ గార్పాసారామ
లక్ష్మి యొనర్చినగురుసమారాధనవైభవంబును యతీంద్రుండు యజ్ఞేశునకు
భాగవతధర్మంబు లుపదేశించుటయు శ్రీవేంకటాద్రిసమీపంబున సయమిశేఖ
రుం డాశ్రితులకు మండియం బనునగ్రహారం బొనర్చుటయు లక్ష్మణయోగీం
ద్రుండు మరల శ్రీరంగధామంబుఁ జెందుటయు భాగవతాపచారకౌర్యప్రదర్శ
నంబును దిరుక్కచ్చినంబి చరమక్రమంబు నన్నది పంచమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి

పూ ర్వ భా గ ము.

ష ష్ఠో ల్లా స ము.

క. గోవిందయతివరార్చిత, గోవిందబుధేంద్రబద్ధగరుసౌభాత్రా
గోవిందప్రియసంస్కృత, గోవిందపదారవిందగరుపదశరణా.

1

—●—●—● శ్రీవైష్ణవలక్షణము. —●—●—●

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. ప్రత్యక్షవైకుంఠరేపదమునం దొకనాడు, యతిరాజు మఠమునం నీ దలరు చుండ
సాత్త్వికుం డొక్కఁ డానందమీంద్రునిఁజూచి, వైష్ణవుఁ డెట్లుండనలెనుబుడమి
నని యడిగిన నతఁ నీడతని కిట్లనియెను, దిరుమలనంబిని నీ దెలియు మనుచు
నంత నావైష్ణవుఁ నీడంజనాద్రికిఁ జని, శ్రీశైలపూర్ణార్ణవఁ నీ జెంది మ్రొక్కి
తే. యార్య వైష్ణవలక్షణం నీ బాన తిమ్ము, వీని కని పల్క నా బ్రహ్మరేవే త్త యతని
నాదరోక్తుల నిట నుండునమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
సీ. హరియాగ మొనరించి నీయానంబి యతనికి, బ్రహ్మచారులపంక్తి నీ భక్త మిడిన
నలుగకయ్యియ్యపోకతఁడు సాపడఁ జూచి, నయమొప్ప మఱునాడునంబి యన్న
మధ్యాపకులపంక్తి నీ నతనికిఁ బెట్టింప, నతిశయించితి నని నీ హర్ష పడక
యతఁ డారగింప నీయ్యార్యశిఖామణి, మూఁడవదినమందు నీ ముదముఁ జెంది
తే. గోపసుతులందుఁ గృష్ణానికొలఁది బ్రహ్మవిత్తములపంక్తినడుమనురేవేడ్క నతని
నుంచి యచ్చటఁ దా నారగించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
సీ. ఆరాత్రి జరగ నీహర్షుఖంబున లేచి, యచ్యుతాజ్ఞానిధు నీ లాచరించి
వైష్ణవుం డెట్లుండనలె నని యబ్బుధుం, డానంబి నడుగ నీయ్యార్ణవఁ డనియె
సైంధవభునబకనీచరణాయుధములట్లు, వత్స నీవలె నుండ నీ వలెను వైష్ణ
వుం డని గురుఁ డన నీడండినందియ మొంది, యమృహత్తునియాజ్ఞ నీ నచటినుండి
తే. వచ్చి శ్రీరంగధామమునజొచ్చియందు, సంయమీంద్రునిఁగనిమ్రొక్కినన్నుతించి
యతని కిట్లని పల్కె నీయ్యార్ణవఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.

- సీ. యతిరాజ నీయాజ్ఞ శ నంజనాద్రికిఁ జని, శ్రీశైలపూర్ణులశసేవఁ జేసి
యతిభక్తి నీయర్థ శ మడిగిన నతఁ డేమి, తెలియఁ జెప్పఁగ లేదు శ దేశికేంద్ర
యని యతఁ డన విని శ యచ్చోట జరగిన, వృత్తాంత మంతయు శ విశదపఱపు
మనుచు లక్ష్మణగురుఁ శ డాన తిచ్చిన విని, యమ్మహాత్ముని కతఁ శ డచటివృత్త
తే. మంత వివరింప యతివరుఁ శ డాలకించి, నాయ మలరంగఁ దిరుమలశనంబిగారి
ధీరసూక్తుల కర్థంబుఁ శ దెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 6
- వ. అగ్గురుం డతనికిఁ దెలిపినయర్థక్రమం బెట్టి దనిన. 7
- సీ. వరకృపారసపూర్ణ శవాజ్ఞ నశికాయుఁ డై, సైంధవమట్లుండు శ సాత్త్వికుండు
ఒకదివ్యదేశమం శ దుండి యుజ్జీవించు, సరసిని బకమట్లు శ సజ్జనుండు
సారతమార్గైకశసంగ్రహం బొనరించు, జరణాయుధమునట్ల శ సత్తముండు
దురభిమానాత్యంతశదూరస్థితిని జెందు, వనుధ నీపోలిక శ వైష్ణవుండు
తే. అనుచు గంభీరపదములశసత్త్వదార్యుఁ, డీయుదారార్థములఁ జెప్పెననివి యెఱుంగు
మనుచు యతిపతి వాక్రుచ్చె శ నతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

—●—●—● కూ రేశ దాశ రథులకుఁ జర మిపదేశము. —●—●—●

- సీ. ఒకవత్సరం బైన శ నుపవసింపనివాని, రహస్యార్థ మీ శ విడకు మనుచుఁ
ధనగురుఁ డనెఁ గాన శ తన కప్పవిత్ర మా, కూ రేశునకు నై నశసారతమముఁ
జరమార్థ మెఱిగింప శ సంయమింద్రుఁడునంశ, యించినఁ దెలిసి కూ రేశ్వరుండు
మాసోపవాసి యై శ మహితభక్తిని గొల్వ, యతిపతి యతనికి శ హర్ష పడుచుఁ
తే. జరమపరమార్థ మున్నట్లొనంగినంత, దాశరథిసూరి చూచి త్రిదండపాణి
యంఘ్రులకు మ్రొక్కియతనికిఁట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అడియేని కీరహాశస్యార్థ మానతి యిమ్ము, యతివర యన నతఁ శ డతని కనియెఁ
గూ రేశునకు ముందు శ గురునియాజ్ఞ లభించి, చెప్పితి నీయర్థ శ మిప్పు డెపు
నంజనవిత్తవిశద్యామదం బెడఁబాసి, గోష్ఠీపురీపూర్ణ శగురునికడనె
యాజ్ఞమానము లుండనతఁడె యీయర్థముఁ, దెలుపును నీ కనితెలియఁబలుక
లె నతఁడు గోష్ఠీపురంబునకరిగి యందు, నమ్మహాత్ముని నేవించి శ యతనియింట
నాఱునెల తుండి పనిఁ జేసెనతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అట్లార్తిఁ జరమరహస్యార్థసిద్ధికై, తనయింటఁ బని సేయుశదాశరథిని
నానంబి మిగులనశయ్యం బొప్పఁ గని వత్స, యభిజనాద్యభిమాన శ మంత విడిచి
యతిపతి నర్థింప శ నతఁడె నీ గుహ్య, ముపదేశ మొనరించు శ నూర్జితము గ
జని పంప నతఁ డేగి శ యమ్మహాత్మునిఁ గాంచి, యాదించఁ గరుణ నశయ్యతివరుండు
తే. చరమార్థార్థ మొనఁగ దాశరథిసూరి, తెలిసికృతకృత్యుఁ డై నిజశ దేశికునకు
నుచితకైంకర్యములు నల్పు శ ముండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

—●—●—● జలజంతు మోక్ష ప్రదానము. —●—●—●

సీ. ఒకనాఁడు లక్ష్మణరయోగీంద్రుఁ డొక్కపుష్కరిణిలో నీ రాడి ర కాల్యకృత్య
మచటసల్పుచు నుండరనాశ్రితుల్ గని సాగి, మొక్కిడి యుభయవిభూతినాథ
స్వామి యీసరసిలో ర సకలజంతువులకు, మోక్షముఁ గరుణ ని ర మ్మాక్షణంబ
యనుచుఁ బ్రార్థించిన ర నమ్మహాత్ముఁడు సుప్రసన్నుఁ డై నిజపదరసరసిజముల
తే. సంస్పృశించుచుఁ దత్సరస్వలీలములను, గరసరోరుహములు మోడ్చిరహరిని దలఁచి
పొసఁగఁ దజ్జంతువుల కిచ్చెరమోక్ష మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

వ. అంత.

13

సీ. జలమువైఁ చేలి యారజలజంతువులు తమ, కాయముల్ విడిచి యారకాశ మొంది
జ్యోతిర్-యాత్మీయరసూత్తుశరీరు లై, సంయమింద్రునిఁ జాల ర సన్నతించి
తమవెంట నంటి బృందారకస్తోమముల్, వందిబృందములకై రవడిని బొగడ
లలితభాస్కరమండరలంబు భేదించుక, చని బ్రహ్మచేఁ బూజఁ ర గొని యజాండ
తే. భాండభేదన మొనరించిరప్రకృతి దాఁటి, పరమపద మొంది యందు శ్రీరహరికినిత్య
సేవ సేయుచు సుఖములఁ ర జెంది రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

—●—●—● శ్రీరంగామృతకపింద్రుం డనుతిరువరంగ త్తముదనారిచరిత్రము. —●—●—●

తిరువరంగ త్తముదనారి-త. శ్లో॥ మీనే హస్తా సముద్యాతం శ్రీరజ్జామృత మాశ్రయే॥
కవిం ప్రపన్న గాయత్యాగి కూరేశపదసంశ్రయమ్॥

సీ. హరిగృహ శ్రీకార్యరవరులకు సంబంధి, మేధావి సుకవియు ర మిశ్రభక్తుఁ
డభిజనవి త్తవిరద్యామదాన్వితుఁడును, సంగీతశాస్త్రార్థసరసమతియు
నై నశ్రీరంగామృతాభిధానుం డొక, ద్విజుఁడు డోలిక లూఁగురవేళ నచట
వేణుమృదంగసరదీణానుగుణమనో, హరభవ్యగీతనారట్యములు వెలయ
తే. నొక్కదినమున లక్ష్మణరయోగిచంద్రుఁ, డమ్మహావీధి నరుగుచు ర నతనిఁ జూచి
పలికె నిట్లుని శ్రీకూరభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 15

సీ. సంగీతసాహిత్యరసారస్వత స్తనా, భోగానుభవబుద్ధిపూర్ణుఁ డీతఁ
డిమ్మహారసికు నీ ర వేరీతి నై న బోధించి సాత్త్వికునిఁ గావించు మనుచుఁ
గూరేశునకుఁ దనరగురుఁ డాన తిచ్చిన, నేఁడాది గా నాఱురనెలల కితని
భవదంఘ్రిదాన్యతత్పరునిఁ గాఁ జేసెద, నీయనుగ్రహముచే ర నిక్క మనుచు
తే. నేడ్కు నిజగురుసన్నిధి ర విన్నవించి, యమ్మహాత్మునియాజ్ఞ నర్యవనిసురుని
యింటి కేఁగుచు నుండఁ గూరేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. యతిభూమిపతిశిష్యతతి కగ్రగణనీయుఁ, డాగమాంతజ్ఞుల ర కగ్రయాయి
శ్రుత్యంగములకునురీతుభవిహారస్థాన, మామ్నాయముల కెల్ల ర నాటపట్టు
సంయమిశ్వరునకు ర నలిలపవిత్రంబు, సకలవిద్యలకును ర జన్మభూమి
వైష్ణవాశ్వాసదుగ్ధరవనధిరాకాచంద్రుఁ, డఖిలకల్యాణగుణాకరుండు

- తే. రామసోదరగురుబహిఃశ్రాణము నగు, కూరపతిసూరి యాప్రతిశకూలవిప్రు
సాలయకయు నిత్య మొకసారిశ్రమాచుననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. భూతిగూహితవహ్నిఁ శ్రబోలె స్వరూపముఁ, దెలుపక యతనింటఁ శ దిరుగుతన్ను
గానై కలోలుఁ డై శ కర ముపేక్షించునా, ద్విజుని వీక్షించి యాశేదివ్యసూరి
తనశక్తి బైల్పుచ్చఁ శ దలఁచి పతాకాది, హస్తావహితాంగశహారముఖ్య
తాండవక్రియలందుఁ శదాశమానములందు, స్వరకల్పనలను మూశర్చనలయందుఁ
- తే. జాల శంకింప విని వారు శ శాస్త్రరీతి, ను త్తరముఁ జెప్పఁ జాలక శయోడి మ్రొక్కి
యంచితంబు గ నతనిఁ బూజించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అఖిలశాస్త్రములందు శ నతనిఁ బరీక్షించి, సర్వజ్ఞఁ డీతఁడు శ నత్య మనుచుఁ
దలఁచి యావిప్రుఁ డాశత త్త్వజ్ఞ మౌళిని, గొన్నియర్థము లిట్లు శ కోరి యడిగె
భూతిరుద్రాక్షత్రీపుండ్రాదు లేల మీ, రాదరింపరు చెప్ప శ మార్యయనిన
వత్స భస్మము శైవశాశుపతాంగము, గాని కర్తాంగము శ గాదు గాన
- తే. పరమవైదికు లది చేతఁ శ బట్టఁదగదు, గాన మా కది ధార్యము శ గాదు వినుము
మఱియునొకమాటయనియెనశ్చాన్యఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర
- వ. మఱియు, శ్లో॥ రుద్రాక్షం రుద్రనిర్మల్యం లీలయాపి న ధారయేత్ । యః కా
మా ధ్ధారయేత్కశ్చి ద్ద్విజ శ్చాన్ద్రాయణం చరేత్ ॥ అని ముద్గలస్మృతివచనం
బుచే విలాసార్థం బైనరుద్రాక్షరుద్రనిర్మల్యంబులు విప్రునకు ధరియింప నర్హం
బులు గావు కోర్కీ మీఱ నేద్విజుం డయిన నవి ధరించె నేని యతండు చాం
ద్రాయణరూపప్రాయశ్చిత్తార్హం డగుః శ్లో॥ బ్రాహ్మణస్య న కర్తవ్యం తిర్యక్కు
ణ్డ్రస్య ధారణమ్ । సశూద్ర ఏవ మస్తవ్య స్తిర్యక్కుణ్డ్రస్య ధారణాత్ । త్రిపు
ణ్డ్రధారిణం విప్రం యచ్చాద్ధేభోజయిష్యతి । నష్టం భవతి తచ్చాద్ధం చాతా చ
నరకం వ్రజేత్ ॥ అని బ్రహ్మాండవహితాదిస్మృతివచనంబులచేఁ గర్తకాలంబున
నిషేధింపం బడుతిర్యక్కుండ్రంబు సాత్త్వికులకు నాదరణీయంబు గా దని కూ
రేశుం డాన తిచ్చిన విని నంతోషించి యాద్విజుండు తప్తచక్రాంశఛిద్రోర్ధ్వ
పుండ్రధారణంబునందుఁ బ్రమాణం బెయ్యది యని యడుగ వారాహభర్వణ
మహోపనిషదాదిహితవ్యాసపరాశరాదిశ్రుతిస్మృతివచనరూపప్రబలప్రమాణ
శతంబు లుపన్యసించి యతనినందియంబుఁ బాపిన నబ్బూనురోత్తముండు మిగు
లం బ్రహర్షించి శ్రీశతకోపాదిదివ్యసూరులజననక్రమంబును దత్ప్రబంధంబులకు
శ్రుతిత్వప్రకారంబు నెట్టి దని యడుగ మార్కండేయబ్రహ్మాండబ్రహ్మకైవ ర్త్యుద్ధ
పాద్మనారదీయస్కాందో క్తవైష్ణవసంహితాశ్రీమహాభాగవతాదివచన శతంబుల
చే నతనికిఁ బ్రత్యుత్తరంబులు చెప్ప నతండు సమ్మతించి సర్వదేవైశ్వాత్కృష్ణం
డని శాస్త్రప్రసిద్ధం డైనశివుండు మీ కనాదరణీయుం డగుట కేమికారణం
బది యెఱింగింపు మనిన నావిప్రున కయ్యాచార్యన త్తముం డిట్లనియె. శ్రుతి॥

ఏకోహవై నారాయణ ఆసీత్-దివ్యో దేవ ఏకో నారాయణః - శుద్ధో దేవ
 ఏకో నారాయణః- న ద్వితీయో స్తి - త త్త్వం నారాయణః పరః ॥ శ్లో ॥ విష్ణో
 స్సకాశా దుద్భూతం జగ త్తై ౧వ చ స్థితం స్థితి సంయమకర్తా సా జగతోస్య
 జగచ్ఛనః త త్త్వం జిజ్ఞా సమానానాం హేతుభి స్సర్వతో ముఖైః । త త్త్వ
 మేకో మహాయోగీ హరి ర్నారాయణః పరః ॥ అని మహత్సుబాలనారాయణ
 తై త్తిరీయాద్యుపనిషత్పరాశరపారాశర్యాదిభారతీశతంబులచే జగజ్జన్మాదికారణం
 బును బరమత త్త్వంబును బరమపావనుండును నారాయణుండే కాని యన్యుం
 డు గాఁ దని యసకుంచితఘంటాఘోషాయమానంబు గా నభియుక్తోక్తం బైన
 సిద్ధాంతం బెఱింగి పరమసా త్త్వికు లగుముముక్షు లన్యదేవతల నారాధింపరు
 గాయత్రిమంత్రంబు సూర్యమండలాంతర్వర్తి నారాయణైకపరం బని సర్వవే
 దాంతప్రసిద్ధంబు శ్రీరామభద్రప్రతిష్ఠాపితుండు గావున హరుం డధికుం డని
 తలంచితి వేని యీయర్థంబు వాల్మీకిప్రోక్తంబు గాదు రావణబ్రహ్మహత్యానిర్హ
 రణార్థంబు శ్రీరామభద్రుండు లింగప్రతిష్ఠ యొనర్చె నని వక్కాణించితి వేని
 రక్షోహననంబు దోషావహంబు గాదుః శ్లో ॥ ఆతతాయిన మాయాంతం హన్యా
 దే వావిచారయన్ । నాతతాయివధే దోషో హన్తు ర్భవతి కశ్చన ॥ అని
 మనుస్మృతిప్రసిద్ధంబు గాన యపారపరదారాపహరణంబుచేనాతతాయిత్రేష్ఠుం
 డగుదశకంధరుని వధించుట విధిచోదితంబు గాన నిషిద్ధంబు గాదు వేదాంత
 విత్తముం డైనయాచార్యుం డైనను సర్వసాధనసమన్వితం డై యుద్ధరంగంబు
 న నెదుర్కొనె నేని యతనిం దెగటార్చుట పాపాస్పదంబు గా దని పంచమవేద
 ప్రసిద్ధంబు బ్రహ్మహత్యాశతాక్రాంతం డై ప్రజ్ఞాప్రభావహీనుం డైనవినాయకుం
 డెవ్వనినామసహస్రానుసంధానంబుచేఁ బరిశుద్ధం డై సుఖించె వారాణసీక్షేత్రం
 బునందు యదీయతారకమంత్రోపదేశంబు లభించి బ్రహ్మహత్యాదివిరక్తుం డై
 రుద్రుండు సుఖించు చుండె నట్టిపరమపవిత్రపరమకల్యాణసముద్రుం డగు
 శ్రీరామభద్రునకుఁ బాపంబు గల దని పల్కుమహాపాపిపాతకంబులకుఁ బారం
 బు లేదు వానిజన్మంబు పరిశీలనీయం బగు సార్వభౌముం డైనరా జొకదేశపరి
 పాలనార్థం బొక్కయెడ నొక్కయధికారి నుంచుగతి స్వసేతుసంరక్షణార్థంబు
 గాఁ దత్సమీపంబునందు స్వసేవకునిం గా శివునిం బ్రతిష్ఠింప నతండు నిజదేవీ
 సహాయం డై స్వేచ్ఛితశ్రీరామనామజపైకపరాయణుం డై తదీయశ్రీపాదతీర్థం
 బుచే నిత్యస్నానపానంబు లొనర్చుచు నమ్మోదించు చుండుకతన 'శివలింగప్రతి
 ష్ఠా'యనుపురాణవచనంబు వ్యర్థంబు గా దని యిట్లనేకవిధంబుల శంకింప నా
 బ్రాహ్మణునకు నద్దేశికసార్వభౌముం డనేకబలవత్ప్రమాణంబు లుపన్యసించి
 యతనిసందియంబు లన్నియు నుడుప నతండు విస్తయానందరసాబ్ధిమగ్నుం డై
 యమృతహత్తునకు భక్తిపూర్వకంబు గాఁ బ్రదక్షిణప్రణామంబు లాచరించి శిష్యు

నిఁ గా వీనిం గై కొ మ్మని ప్రార్థింప నమ్మహాత్ముం డతనిఁ దోడ్కొని యతిశిఖా మణికడకుం జని యావృతాంతం బంతయు విన్నవించి యితనికి సకలహితోప దేశం బొనర్చుం డనిన విన నవధరించి యగ్గురు శేఖరుండు వత్సా యీసాధు సత్తముండు భవదార్జితముండు గావున నీవె సకలహితోపదేశంబులు సలుపు మని యాజ్ఞాపింప నిజగురుశాసనంబుచే నతం డతనికిఁ బంచసంస్కారాద్యభిలహిత ప్రదానం బొనర్చిన నాశ్రీరంగామృతకవీంద్రుండు శ్రీవైష్ణవశ్రేష్ఠుఁ డై శ్రీరంగధామంబునం దాచార్యాభిమతకైంకర్యంబు లాచరించుచు నుఖం బుండె నంత.

20

- సీ. సందేహ ముడిగి స్వరసంబంధు లంద తా, సంయమింద్రునిపదసరసిజంబు లాశ్రయించి కృతార్థు శ లైన హర్షించి శ్రీ, రంగామృతగురుండు శ రంగు మీఱ స్వగురుమనఃప్రీతిరసంపాదకంబు రా, మానుజభవ్యనాశమాంకితంబు నవనిఁ బ్రపన్నగాయత్రి నూత్తందాది, యని ఖ్యాతిఁ గాంచుదిశవ్యప్రబంధ తే మతిగభీరమృదూక్తుల శ నాన తిచ్చి, తెచ్చి కూరేళునకుఁ జూప శ మెచ్చి యాతఁ డతనిఁ దోడ్కొని కోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తమ్మునితోఁ గూడి శ తనదేశికునివెంటఁ, జనుదెంచి రంగరాశ్ట్రభను గాంచి యందుసంశ్రితులతోఁనలరారుచున్నట్టి, సంయమింద్రునిఁజూచిశాఁగి మొక్కి యతనియాజ్ఞ లభించి శ యనుజునితోడ శ్రీ, రంగనుధాకవిశరాజరాజ పేడ్మ నూత్తందాది శ వినిపింప యతిదేవుఁ, డాకబ్బ మంతయు శ నాలకించి టే చాలసంతోష మంది యాశసాత్త్వికునకు, స్వామిశతకోపతీర్థప్రసాదమాల్య చందనాదిక బహుమతి శ నల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అంత నెంబెరుమానా ర త్తిరువరంగ త్తముదనారిం దోడ్కొని యాత్వా తిరు వరంగప్పెరుమాళరయరుతిరుమాళిగ కేతెంచి యతనిచే సముచితసత్కారంబులు లభించి తనకుఁ జరమోపాయవిష్టానుష్ఠానాద్యుపదేశ్య యగునగ్గురుశ్రేష్ఠు నుద్దేశించి మహాత్మా మహామేధావి యగుశ్రీరంగనుధాకవీంద్రుం డొనర్చినయాశ్చరి నాలాయిరగ్రంథబంధురంబు లగుప్రబంధంబులం దెం వైన ననుసంధింపుఁ డని యాన తీయ నాశర్ణించి యగ్గురుపురందరుండు శ్రీకోశనివేశంబుఁ జొచ్చి నిస్తులం బగువు సకస్తోమంబునందు నిజపాణిప ద్తంబునుంప భగవత్ప్రేరితం బై నాలాయిర గ్రంథంబు తవకేలుడమ్మినిం గీలుకొనం గటాక్షించి మిగులఁబ్రమోదభరితాం తఃకరణుం డై యం దాప్రబంధంబు సందర్శించి శ్రీలక్ష్మణయోగీంద్రుసాన్నిధ్యం బున యతు లేకాంగు లాచార్యపురుషులు మొద లగు శ్రీవైష్ణవులు విన బ్రహ్మ చులకు గాయత్రీమంత్రంబు నిర్వజమ్మం బై నమాడ్కి ననన్యప్రపన్నులకు నీదివ్య ప్రబంధం బవసరతానుసంసయం బని యాన తిచ్చిన శ్రీవైష్ణవు లంద తాకర్ణిం చి శిష్టప్రశిష్టక్రమంబు గా నానుప్రదాయం బిప్పట్లై న శాచరించు చుండు

రు గాన ప్రపన్నగాయత్రి యని యానూ త్తందాది పుడమిం బ్రసిద్ధం బయ్యె
నని శ్రీవాదిభీకరగురుం డాన తిచ్చె. 23

—●—●—●—క్రిమికంఠజన్మనిమిత్తము. —●—●—●—

సీ. ధరణియం దఖిలచేతనులు శ్రీయతిరాజు, నాశ్రయించి కృతార్థులై శరీర
ములు మానినప్పుడుశ్రీమోక్ష మొందుచు నుండ, యమపురి పాడైన శ్రీహరవిరించి
పురుషాతముఖదేవతమునివరు లందఱు, చనుదెంచి శ్రీరంగశాయచరణ
సరసిజంబులఁ గాంచి శ్రీసాగి మొక్కిడి నిజ, రత్నకోటిరసీరాజనములు

తే. సలిపి వేయువిధంబుల శ్రీసన్నతింప, నుప్రసన్నకృపాదృష్టిఁ శ్రీజూచి వారి
నిట్లు స్వాగత మడిగె రంశ్రీగేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర. 24

సీ. భావుకమా నీకుఁ శ్రీబంకేరుహాసన, శాశలనూ నీకుఁ శ్రీగాలకంఠ
సేమమా నీకు సుత్రామ యీసురలకు, హర్షమా మీకు మరహర్షులార
యని శౌరి కుశలము శ్రీలడిగి వచ్చినపనిఁ, దెల్పుఁడి యన బ్రహ్మశ్రీతెల్ప నిట్లు
నిత్య మనాదియు శ్రీనీవిభూతియుగంబు, నందు భోగవిభూతి శ్రీయన దాది

తే. దేవతల కైన సనకాదిదివ్యయోగ, సిద్ధులకు నైన నిట్లని శ్రీచెప్ప నలవి
గాని దని పల్కె భారతీకాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
వ. మఱియును. 25

సీ. భవదీయమాయాప్రబద్ధచతుర్దశ, భువనాధ్యలీలావిభూతియందు
వసుధలో నందఱు శ్రీవైష్ణవలక్షణ, లక్షితులై మోక్షలక్షి కయిరి
భూమికి వైకుంఠపురికి భేదము గాన, మీవెంత యేమొకో శ్రీయెఱుఁగ మీశ
యముఁడు నిర్వాపారుఁడై యుండ జనులకుఁ, గలుప మేమియు లేనికతననార్తి

తే. హరమనోహరదివ్యవిహార నీదు, క్రీడ యిఁకమీఁద నెట్లు వర్ధిల్లు ననుచు
బ్రీతి వాక్కుచ్చె వేల్పులశ్రవెద్ద యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.

వ. అంత నత్తమ్మిచూలిపల్కు లాలించి రమణీయగుణస్తామాభిరాముం డగు శ్రీరంగ
ధాముండు తనలో నిట్లని తలంచె. 26

సీ. రాజు పుత్రునియందు శ్రీరాజ్యభారం బుంచి, స్త్రీలోలుఁ డై విహారింతుకరణి
నస్సద్విభూతియుగాధికారము లత్తు, నార్యమహాయోగీయందు నునిచి
శ్రీభూమిసీతాదీశీమంతినీరత్న, విలసనపరుఁడ నై శ్రీవేడ్క నుండ

నిదె సమయం బని శ్రీయెంచి లక్షణముని, కొల్ల యొనర్చె వైశకుంఠపురముఁ

తే. గ్రీడ పాడాయ నేప్రాద్దుశ్రీస్త్రీలఁ గూడు, కాముకుల కేల నిల్చునుగలిమి యింకఁ
జాలు స్త్రీనంగ మనియె నాశౌరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.

సీ. ముందు హరణ్యాక్షరముఖ్యుడై త్యులభంగిఁ, దామనప్రకృతిని శ్రీదానవాంఠుఁ
గాలాభుఁ గ్రిమికంఠుఁడోశభూపాలునిఁ, గూచియు మాచియుఁగొఱవి యనెడు
వనితలఁ బుట్టించి శ్రీవారిశల్లను శ్రీవ, శాక్తాదిమతవృద్ధి శ్రీసల్పి మఱియు.

- గల నైనఁ దలఁచినఁ శ్రీ గలుషావహము లగు,ఖలమతంబులు కొన్ని శ్రీ గలుగఁ జేసి
 తే. వేడ్కఁ దనలీల కీరితి శ్రీ వృద్ధి యొదవ, సంతసించెను శ్రీరంగశౌరి యంత
 నతని వీడ్కొని బ్రహ్మాదు శ్రీ లరిగి రనుచు, వాదిభీకరగుఁ దన శ్రీ మోద మలర.
 సీ. తన కభిమానపు శ్రీ కు లై నకూ రేళ,కవినుతులను దనశ్రీ న్ను మోలఁ
 గనకడోలిక నుంచి శ్రీ కమలావిలాసిని, రక్షింపఁ జూచి శ్రీ శ్రీరంగరాజ
 ముద మొంది తనకన్న శ్రీ మొగి నొకనాఁ డుంది,పసిడిపల్లెరములో, శ్రీ బాయసాన్న
 మాత నివేదిత శ్రీ మాయర్చకులు గాంచి, జానుకరంబుల శ్రీ జగి వచ్చి
 తే. చిన్ని చేదమ్ములను గొని శ్రీ చెన్ను మీఱ, నారగింప నిరక్షింది శ్రీ యలిగి వేగ
 యర్చకులు వారి నవ్వలి శ్రీ కనిచి రనుచు, వాదిభీకరగుఁ దన శ్రీ మోద మలర.
 సీ. రంగేశుఁ డారాత్రి శ్రీ రాజస్వప్నమునందుఁ, గనిబొది వల్ల నీగతి నతని
 నధిప పరాశరవ్యాసభట్టరక,నామాభిరాముల శ్రీ మామకాంక్ష
 జాతుల శిశువుల శ్రీ సాపడ నియ్యక, యర్చకుల తర్జింది శ్రీ యడిచి బైటి
 కనిపిరి గాన నీరవర్పించుతలిహ యీ,వేళ సాపడ నై తిఁ శ్రీ శ్రీరాజ
 తే. పట్టి యాకొన్న దండ్రీకిరబాధగాదె,యనుచుపోపల్క మేల్కొంది శ్రీ యవనిపాఠుఁ
 డర్చకులఁ బిల్చి దండించి శ్రీ యనివె ననుచు, వాదిభీకరగుఁ దన శ్రీ మోద మలర.
 వ. ఇట్లు శ్రీరంగరాజానుగ్రహంబుచే శ్రీరామప్పిళ్లతోడ దినదినప్రవర్ధమానుం
 డగుశ్రీపరాశరభట్టరకుండు పంచవార్షిక కాలకుం డై యొక్కనాడు శ్రీవత్సర
 వ్సామిశ్ర గురుండు 'నెమమాల్కడ్డిమై' యనుతిరువాయ్ మొట్టి యనుసంధించు
 చుండ నందు 'శిరుమానునిశరాయ్' అనువనం బొర్లింది యయ్యా పరస్పరవిష
 ధంబు లగుహ్రస్వత్వద్వీర్వత్వంబులు తేజ స్తిమిరంబుపోలిక నొకవస్తువునందుండ
 విట్టిధర ద్వయంబునకు సామాన్యార్థరణం జేరితి సంభవించు పని యడుగ
 వత్సా నీ వనువనీతుండవు గావున నీకు శ్రుతిప్రమాణంబులచే సమాధానంబు
 జెప్పఁ దగ డై నను సూక్ష్మక్రమంబు గాఁ దెల్పెద మీ మాకారకృతహ్రస్వత్వ
 బును నిర్తలజ్ఞానాతిశయస్తా వైమహాన్నత్యంబును నొక్కయెడ నుండం దగ
 నని యావ తిచ్చునమయంబున శిరియాచ్చామరకాళ వృరుమా శంభుమాన
 రనియెడియిరువురు మహాదేశికులు విచ్చేయఁ బ్రత్యుత్థానాభివందనాదుల వాళ
 సత్కరించి యిట్టివారు 'శిరుమానునిశ' రని తెలియు దగు పని యావ తిక్
 నంత.
- స. విమలగంగాతీరవిద్వాంసులను గల్చి, సర్వజ్ఞఁ డనునొక కిచ్చిగల్గు
 శ్రీయతీంద్రునికీర్తిఁ శ్రీ జెవు లార విని వచ్చి, శ్రీరంగధామముఁ జెంది యిది
 సంయమింద్రుని గల్వ శ్రీ సర్వజ్ఞభట్ట శ్రీ తెందినాఁ డని పొగక్షించుకోమట
 బ్రకటతరాటోపశపటిమ నేరఁ గన్నాని యతని జయింపఁ శ్రీ గోరి కూచి
 తే. బాలకులఁ గూడి యాడుచుభర్తృరయ్య,యిమక దోసిటఁ బుట్టి యానయిమకదోసి

- తెలుపు మఖిలజ్ఞ యని డాసిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. ఇనుక యిం తని యతంఁజెఱుఁగ కూరక యుండ, భట్టారకార్యుఁ డాఁ బ్రాప్తాణునకు
నిది చెప్ప లేవై తిరవిది యెంత యని యొక, చేతఁ జూప నతండు శ చెప్ప లేక
యవనతాన్యుం డైన శ నతని కతం డనె, నది దోసెఁ డిది చేరె శ డనుచుఁ జెప్పఁ
జాల వైతివి నీకుఁ శ జాలు నీబిరుదులు, యజ్ఞసర్వజ్ఞుఁడనై వైతి వెట్టు
- తే. లని పరాశరభట్టారకార్యమాళి, యాన తిచ్చిన విని వి స్తరయంబుఁ జెంది
యాతఁ డచ్చటివారి కిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 35
- సీ. తండ్రి యేధన్యుఁ డీరదారకమణి కని, యడుగ నచ్చొటివా శ రతని కనిరి
దర్శనస్థాపనరదతుఁ డౌనెంబెరు, మానారు కా తనరమానుఁ డైన
శిష్యుఁ డౌశ్రీవత్సరచిహ్నమిశ్రగురుండు, తండ్రి యిబ్బలకరతరణి కనుచు
జను లన విని యాద్వితీజన్మవరుండును, జాల లాలించి యశబ్దాలచంద్రుఁ బ్రీతి
- తే. ముందుబృందావనమునందు శ నందుఁడా త్త, నందనునిమాడ్కి భుజములరయందుఁ
నెత్తికొని వచ్చెఁ గూ రేశునింటికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 36
- వ. అంత. 37
- సీ. సాధ్వీ పొన్నాచ్చారు శ సయ్యనఁ జని కని, యావిప్రుభుజమునం శ దధివసించు
కూ రేశుపట్టిని శ గూర్తినందిటఁ గొని, చేలాంచలముఁ గప్పి శ సిరులు మెఱయ
మంత్రరత్నము మాటిరమాటికి నుడువుచుఁ, బరదృష్టిదోషముల్ శ పరిహరించి
తల్లిచేతికి నిచ్చి శ తనయుని వీధులఁ, దిరుగ నీయకు మని శ తెలియఁ బలుక
- తే. నట్లొనర్చెద నని తల్లిరయాన తిచ్చి, సంయమింద్రునిశ్రీ పాదరసరసిజామృ
తంబు సుతున కొసంగె వరత్సలత ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- వ. తదనంతరం బప్పరాశరభట్టారకుండు యోగ్యకాలమునందుఁ బితృకృతోపనయ
నాదిసంస్కారసంస్కృతుం డైన కృచ్ఛ్రవణమాత్రసమధిగతవేదవిదుపాధ్యాయన
మీరితసాంగోపాంగసరహస్యామ్నాయసముదాయుం డైన కాణాదపాణినీయపూ
ర్వోత్తరమీమాంసాపురాణధర్మశాస్త్రాద్యర్థతత్త్వంబు కూ రేశగోవిందమిశ్రుల
వలనం దెలిసి యొక్కనాఁడు. 39
- సీ. శ్రీరంగనాథుని శ సేవింప నేతేర, యవనికాంతరమునం శ దమ్మరారి
శ్రీభూమినీళాదిరసీమంతినులఁ గూడి, సరససల్లాపముల్ శ సల్పు చుండ
సమయము గా దని శ చయ్యన వెనుక కే, తెంచి పరాశరరదేశికేంద్రుఁ
డున్నంతఁ గని మనరపిన్నవానిని వీని, మన్నింప కుండుట శ మనకుఁ దగునె
- తే. యనుచు సిరిపల్కహరివినిరయతని మగిడి, యాశ్రీతులఁ బంచిపిలిపించిరయాదరించి
భట్టరయ్యకుఁ దా నిట్లురపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 40
- సీ. తెఱమఱుంగున నున్నరతటి మమ్ము నీ వెట్లు, తలఁచితి వని రంగరథాముఁ డడుగ
శ్రీరంగథాముని శ సిరియును గా మిమ్ము, భావించితి నటంచు శ భట్ట రనిన

ముందు నీడెందమునందు మే మెవ్వర, మని తలంచితి వన రహరికి నతఁడు
 తలిదండ్రు లని మిమ్ముఁ ర దలఁచి యుండితిఁ గాని, వే జెన్న లే దని ర విన్నవింప
 తే. నింక నాయాన సిరియాననెప్పటట్లు, మమ్ముఁ దలిదండ్రు లని నీదురమదిని నమ్మి
 వత్స నుఖియింపు మని శౌరి ర పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
 వ. అంత శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రగురుం డాత్మీయతనూజులకు వివాహోచితవయఃపరి
 మాణంబు గని సముచిత క్రమంబు గా సంయమింద్రునిం గాంచి మహాత్మా బా
 లకులకుం గల్యాణకాలం బుపస్థితం బయ్యె నస్తత్పూర్వసంబంధు లందఱుఁ
 బ్రాకృతు లయియుండిరి యుష్మద్దాసు లైనయిద్దారకులకు శ్రీవైష్ణవసంతాన
 సముదితకన్యకాలాభం బెట్లు గల్గు నని విన్నవింప విన నవధరించి యతీంద్రుం
 డస్తదాచార్యు లైనశ్రీమహాపూర్ణ దేశికేంద్రులతిరువంశంబునం దవతరించిన
 శ్రీవైష్ణవులు పెక్కండ్రు గలరు వారలు బృహచ్ఛరణు లని విచారింపఁ దగదు
 సాంగరహస్యవేదవేదాంతద్వయనిష్ఠాగరిష్ఠు లగువారలయం దొక్కచోటఁ గన్యా
 పరిగ్రహంబు సేయం దగు నని యాన తీయ నాకర్ణించి కూ రేశగురుండు త్రిదం
 డపాణినిం బురస్కరించికొని యమ్మహాపూర్ణాన్వవాయుం డైనయొకభాగవత
 శ్రేష్ఠునింటికిం జని యస్తత్సనయుం డైనశ్రీపరాశరభట్టారకునకు భవత్పుత్రిక
 లం గల్యాణంబు సేయం దగు నని ప్రీతిపూర్వకంబు గా నడుగ నద్దేశికనత్త
 ముండును భట్టారకాద్యునియాభిజాత్యంబుఁ దలఁచియమ్మహాత్ముని కాత్మపుత్రికల
 నర్పింప నుత్సహించియు నవీనసంబంధం బెట్లొనర్చెద నని యుపేక్షింప నక్కు
 రేశగురుండు తిరిగి నిజమందిరంబున కేఠెర నతనిదేవియు బాలకులకుం బరిణయ
 కాలం బవగత మయ్యె మీ రిట్లుపేక్షించుటకుం గారణం బేమి యన విని యతం
 డీశ్వరకుటుంబంబునకు మత్ప్రయత్నం బేమి గలదని వాక్రుచ్చి భగవత్సన్నిధికిం
 జనుదెంచి యర్చకులకు వివాహసమయం బయ్యె నని విన్నవింప విని శ్రీరంగనాథుం
 డిబ్బారంబు నీ కేమి యస్తత్తనూజులకల్యాణం బేనె యొనర్చెద నన నతండు మగిడి
 యేతెంచె నంత నబ్బగవంతుం డమ్మహాపూర్ణ దేశికవంశ్యుం డగునాశ్రీవైష్ణవుని
 స్వప్నంబునఁ దన్నుం గనిపించి నీకన్నియల నిరువురను మదంశజాతుం డగుశ్రీప
 రాశరభట్టారకున కీఁ దగు నని నియమింప నతండు మేల్కొంచి స్వప్నలబ్ధభగవ
 దనుగ్రహంబు సారెసారెకుం దలంచి సంతసించి ప్రభాతకాలోచితకృత్యంబు
 లొనరించి శుభనిమి త్తంబులం గాంచి యాసంబంధంబు తిలకించి దేవీసమేతుం
 డగుకూ రేశునిం బొడగాంచి సముచితప్రకారంబు గా సంభాషించి కల్యాణంబు
 నిర్ణయించి శుభముహూర్తంబునం దనపుత్రిక లైనయక్కచ్చియు మన్నియు
 ననియొడియిరువురుకన్నియల నుదకథారాపూర్వకంబు గా శ్రీపరాశరభట్టారకు
 నకు సమర్పించి వివాహమహోత్సవంబు నల్పే నంతఁ బరాశరభట్టారకుండును
 దేవీద్వయనకాతుం డైన శ్రీరంగనాథునింబలె ననేక మంగళవాద్యఘోషంబులతో

నిజమందిరంబుఁ జెంది యందు సుఖించు చుండె నంత.

42

- సీ. సంయమింద్రశరీరసంబంధులను మాని, సన్యసించితిరి దాశరథిసూరి
 నెడఁబాయ కుండుట శ కేమికారణ మని, యాశ్రితు లడుగ నశ్రయ్యార్యవరుఁడు
 దాశరథిని దక్కఁ శ దక్కినచుట్టాల, నందఱ నుడిగి సనన్యాసి నైతి
 నీత్రిదండస్థాన శ మితఁడు మా కది గాన, నిది యుడిగితి నేని శ యితని విడిచి
 తే. యుండ వచ్చు నటంచుఁ ద్రిదండపాణి, యాన తిచ్చిన విని బుధులాయతీంద్ర
 భాగినేయునిఁ బొగడిరి శ భ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 43
- సీ. అతిమృదులా స్తరణా స్తీర్ణ వేత్రమ, యాసనాసీనుఁ డై శ యతివరుండు
 ముదమొప్పఁ దిరువాయీమొత్తీ యొకసంతఁజెప్పిన విని గ్రహించిరపుధుతదర్థ
 బోధామృతముఁ గ్రోలి శ భువి బ్రమత్తునిగతిఁ, బరభ క్తివివశుఁ డై శ పరగురుండు
 శ్రీమదనంతదీక్షితసుతుండు యతీంద్ర, భాగినేయుండును శ బరమభాగ
 తే. వతుఁడు దాశరథి ప్రాజ్ఞవల్లభుండు, నతులవాధూలకులకలశాబ్ధిచంద్రుఁ
 డతనిఁ దలఁపునఁ దలఁచెద శ ననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

—◆◆◆ అత్తుళాయమ్మగారివై భవము. ◆◆◆—

- సీ. అత్తుళాయమ్మగా శ ర త్తింట సౌఖ్యముఁ, జెందుచు నొకనాఁడు శ చెన్ను మీఱఁ
 గావేరియం దవశగాహనార్థము తన, యత్తను దోడు ర శ మ్మనుచుఁ బిలువఁ
 బుట్టింటివా రిచ్చురబోనక తైను వెంటఁ, బెట్టుక పొమ్మని శ నెట్టణంపు
 మాట య త్తన విని శ మఱుమాట నుడువక, తనదుపుట్టింటి కాతరుణి యరిగి
 తే. తండ్రి కావార్తఁ జెప్ప నతండు నీదు, నన్న కెఱిగింపు మనఁబోయిరయతికులాగ్ర
 గణ్యునకుఁ దెల్పె నావాలుగంటి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- వ. అంత రామానుజగురుం డగురుపుత్రికసూక్తు లాలించి యద్దేవి నూఱడించి త
 నకుం ద్రిదండస్థానాపన్నుఁడును భాగినేయుండును వాధూలవంశవారాశిరాకా
 సుధాకరుండు నగుదాశరథిసూరినిం బిలిచి వత్సా నీ వీసాధ్వితోడం జని వీరియిం
 ట నఖిలకృత్యంబులు సల్పు చుండు మని నియమించి యగురుపుత్రి నుద్దేశిం
 చి యమ్మా నీకుం బుట్టింటివారంపించిన సేవకుం డితఁ డితనిఁ దోడ్కొని చను మని
 యాదరపూర్వకంబు గా నాన తీయ నాకర్ణించి యమ్మహాత్ముం డప్పతి ప్రతాతిల
 కంబుం దోడుకొని చని కావేరీప్రవాహంబునం దవగాహనంబు చేయించి మరల
 వారియింటం బ్రవేశింపంజేసి యందు వారల కుచితకాలకృత్యంబు లన్నియు స
 ల్పు చుండి యొక్కనాఁడు.

46

- సీ. బైష్ణవు లిరువురువారివాకిటను మా,ధ్యస్థ్య మాబ్రహ్మవాదంబు సలుప
 నం దొక్కసా త్త్వికుండధిక యుక్తులఁ జెప్ప, నవి యప్రమాణములనుచు నతని
 వ్యధికరణోక్తులవంచింపె నితరవైష్ణవుఁ డది దెలిసి దాశరథిసూరి
 యన్యాయ మిది యనిరయాన తిచ్చిన విని, యతఁడు నీ వెఱుఁగ వీరయర్థ మనిన

- తే. నుభయవాదులసూక్తుల శ్రీ నుగ్గడించి, సార మీయు క్తి యిది గతశ్రసార మనుచుఁ గరుణ వారికిఁ దెలిపె దాశరథి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అట్లదాశరథిసూరిచేఁ దెలుపంబడి యమ్మహాభాగవతు లిరువురు నన్యోన్యనుకూ ల్యంబుఁ జెంది యితఁడు ముదలియాండా నని యెఱింగి యమ్మహాత్మునకుం బ్రణా మంబు లాచరించి తదనుజ్ఞాతు లై యథేచ్ఛం జని రంత నత్తుళాయమ్మకుఁ దదీ యశ్వశురుం డిట్లనియె. 48
- సీ. జగ దేకగురుఁ డైనశంకరాచార్యునకుఁ, బృథివి సద్గురుఁ డయ్యెఁ శ్రీ బెరియనంబి ప్రాణపదం బైనశ్రీపట్టి వీ వతనికి, నది యెఱుంగనిది మీరయ త్త నిన్ను నన్నమాటల కల్గి శ్రీ యతిసార్వభౌమత్రి,దండాయమానుఁ డాదాశరథిని వెంటఁబెట్టుక వచ్చి శ్రీ యింట ని ట్లతనిచేఁ, బనులఁ జేయుంచు పేరపాటి నీకుఁ
- తే. బుత్రి నీ కైనపను లన్నిరహసఁగ మేమె,చేసెదము వారిఁ బొమ్మనిశ్చేష్టమనుచు నత్తుళాయమ్మ కనియె నశ్యాశ్వాశ్వుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. మామగా రన్నట్టిరమాట లన్నియు విని, యత్తుళాయమ్మ యే శ్రీ మనక యున్న నతఁడు దాశరథి కి శ్రీ ట్లనియె మహత్త నూ,బోఁటిభవాంబుధిశ్శుతుల జనుల నుద్ధరింపఁ దలంచి శ్రీ యుర్విపై నవతరించి,చినవారు గాన మీశ్రీపదాబ్జ ములకుఁ మొక్కెద మింక శ్రీముదమందియతిరాజు,కడ కేఁగియతనికై ంకర్యములను
- తే. సలుపు చుండుము మాతండ్రిశ్రీజగుమనిన,యార్యశాసన ముడిగినేరగుగననుచు నతని కనియెను దాశరథిశ్యాశ్వుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. నెయ్య మొప్ప నతండుశ్రీవియ్యంకుఁ డైనట్టి,పెరియనంబిని గాంచిశ్రీప్రీతి మ్రొక్కి యతనిచే సత్కృతుఁ శ్రీ డై మత్స్వరూపము, దాశరథిగురుండు శ్రీ దక్క నీయఁ డిది విరుద్ధం బార్యశయిఁక నైన నతనిని, బిలిపింపు మని పల్కెఁ శ్రీ బెరియనంబి యడియేని కిది యసాధ్యము స్వామి దేవర,వారు శ్రీలక్ష్మణశ్రీసూరికడకు
- తే. వేగ విచ్చేసి యతనికి శ్రీ విన్నవింప, నతఁడు రప్పించుఁ దనకడ శ్రీ కతని ననిన నతఁడు లక్ష్మణమునికడ శ్రీ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆవైష్ణవుఁడు లక్ష్మణార్యులకడ కేఁగి, భక్తిపూర్వకము గాఁ శ్రీ ప్రణామి జేసి స్వామి దేవరవారు శ్రీ సర్వచేతనరక్ష, నాచరింప ధరిత్రి శ్రీ నవతరించి దాశరథిని బెట్టి శ్రీ త్వద్దానుఁ డగువీని,న త్తకు మోసము శ్రీ సలుప నేల యతని రావించి మీరయంఘ్నులకడ నుంచి, నన్ను రక్షింపు మననాథనాథ
- తే. యనుచు మ్రొక్కిడఁగరుణించిశ్రీయతివ రేణ్యుఁ,డత్తుళాయమ్మమాచెల్లెలనుచుఁ జెప్పి యతనిఁ బిలిపింప నయాశ్వాశ్వుఁ శ్రీ డరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. కూరము విడిచి యశక్కు రేళ్ళరుఁడు దొల్లి, శ్రీరంగమునకు విశ్చేయువేళ నతనితోఁ దడదేవి శ్రీ యరుగుచు నాతండు, పా లారగించెడుశ్రీపసిఁడిగిన్నె యొడి నిడుకొని చని శ్రీ యడవిలో భయపడి, భయ మయ్యె నని తనశ్రీ ర్త కనిన

నొడి నున్నవస్తువు ర విడిచితివా నీకు, భయ మేడి దని నిజపతి వచింప
 తే. నట్లొనర్చినఁ జూచి కూరరాధిపుండు, భార్యతోఁ గూడి శ్రీరంగరపదముఁ బొంది
 యందు నిత్యనివాసముఁజేందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర. 53
 వ. అంత శ్రీమద్రామానుజమునీంద్రుం డొక్కనాఁడు గోష్ఠీపురంబునకుం జను
 దెంచి యందు నిజనివాసంబున తేమతరవివిక్తప్రదేశంబునందు నతిమృదులశ్వే
 తాసనంబున బద్ధపద్మాసనుం డై నిజాంకన్యస్తహస్తుం డయి పరమశుభాస్పద
 ధ్యానారూఢుం డగుతిరుక్కోట్యూరినంబినిం గాంచి ధ్యానావసానంబున నగ్గు
 రువరునకు సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి యతనిచే సమ్మానితుం డయి తదుద్ది
 ష్టవరిష్టవిష్టరాసనం బధిష్ఠించి మహాత్మా మీకు ధ్యేయం బెద్ది సదానుసంధేయం
 బెయ్యది యని యడుగ ధ్యేయం బాచార్యవిగ్రహం బనుసంధేయంబు తదీయ
 దివ్యనామం బని యతం డాన తిచ్చిన విని సంతసించి యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డయి
 మగిడి శ్రీరంగధామంబున కేతెంచి స్వకీయమతంబునందుఁ గూరేశ దాశరథ్యా
 దిసూరివరులతో వేదాంతగోష్ఠి సలుపు చున్నయవసరంబున ముదలియాండా
 నునకుం బ్రియపుత్రుం డగుకందాడయాండా ననుమహాదేశికుండు శ్రీభూతపురి
 యందు భగవద్రామానుజార్చావిగ్రహప్రతిష్ఠాసమయంబున శిల్పికారకరథృత
 సువర్ణ శలాకచే నేత్రోన్మీలనమహోత్సవంబుఁ జేయించుకాలంబున శ్రీరంగ
 ధామంబునందు.

54

సీ. కరపద్మయుగముచేఁ ర గన్ను లించుక మూసె, సర్వజ్ఞఁ డాయతిరచక్రవర్తి
 స్వామి యి దే మనిరసంశ్రితు లన నిది, కందాళయాండానురకార్య మనుచు
 నాన తిచ్చిన విని ర యార్యు లందఱును సందియమొంది మఱికొన్నిరదినములకును
 శ్రీభూతపురినుండి ర శ్రీవైష్ణవులు వచ్చి, యచటివృత్తాంతము ర లన్ని దెలుపఁ
 తే. దెలిసి యాశ్చర్య మొంది రరదేశికేంద్రు, లట్టియతిరాజదివ్యకరథామృతంబు
 శ్రుతిపుటలఁ గ్రొలుచుందురునుజనులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.
 సీ. ఒకమూకవైష్ణవు ర నొకనాఁడు చేసంజ్ఞఁ బిలిచి యాతనితోడఁ ర ప్రేమ నొక్క
 యింటిలోఁజొచ్చియాశయింటివాకిలిమూసి, యుడయవరాత్నాంఘ్రియుగమతనికిఁ
 గనిపించి నీకింతరకంటె గమ్యము గతి, యన్యము లే దని ర యాన తీయ
 నందు రంధ్రములఁ గూరరాధిపుఁ డది చూచి, యక్కటా శాస్త్రములధికరించి
 తే. చెడితిఁ గా కున్న నీమూకరచేతనునకుఁ, బోలె వీనికి నిజపదాంభోజయుగము
 గురుఁడు చూపింపఁడా యని ర కుందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.
 సీ. తనసంశ్రితుల నెల్లఁ ర దగినకైంకర్యము, లందు నియోగించి ర యతివరేణ్యుఁ
 డొకవైష్ణవుని కేమిరయచితకైంకర్యముఁ, జెప్ప కున్న నతండు ర చింత నొందె
 నది యెఱింగి యతీంద్రుఁ ర డార్య నీశ్రీపాద, తీర్థము మా కిమ్మురదినదినంబు
 కైంకర్య మిది నీవు ర గావింపు మన నతం, డనుదినంబును దీర్థ ర మాడి వచ్చి

- తే. మొక్కిలత్తణమునికన్నుల మోలనిలిచి, కరసోరుహముల మోడ్చి కదలకుండు,
దనదుకైంకర్య మయ్యెడుదనుక ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. హరిపూజనముఁ జేసి న యతని శ్రీపాదతీర్థముఁ గ్రోలి కాని త్రిదండపాణి
యారగింపఁడు నిత్యమదిచూచి యాశ్రితు, లొక నాఁ డిదేమి మీ న కుచితమనిన
యుడయవ రాకృత్య న ముడిగి యే మన కున్న, శ్రీమదాద్యునియాజ్ఞ న సేయనేని
వీనిస్వరూపము న హనిఁజెందును గదా, యని కదలక నిల్చె న నమహత్ముఁ
- తే. డతనిగురుభక్తి కాశ్చర్య న మంది రార్యు, లంతఁ దత్పాదతీర్థము న యతివరుండు
చేర్చుకొని వారితో సంతనసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. మఱియొక దినమున నమరములోఁగొందఱు, స్వాములుహరియాగ నమయమునను
గురునితోఁ జెప్పక న కూరేశుఁ గదలీప, లాశముల్ దె మ్మని న వాసిఁ బనువ
నతఁడుదాత్రముఁగొనినయరఁటితోఁటకుఁజని, యొక యాకుగోసిననుదక మొలుకఁ
గటకటా చేతననఘాతి నైతి నటంచు, నతఁడు మూర్ఖుల విని న యార్యుఁ డరిగి
- తే. యాన్యశంస్యాదిగుణనిధి న నతనిఁ జూచి, యిట్టిపని కితనిని బంచి న రెవ్వ రనుచు
వగచి యాతనిఁ దోడ్కొని న వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

—◆◆◆ గోష్ఠీపురీపూర్ణ పత్ని పుత్రీవై భవము. ◆◆◆—

- సీ. బ్రహ్మాత్సవముఁ జూడన బ్రహ్మవిత్సముదాయ, మంజనాచలమున న కరుగు చుండి
గోష్ఠీపురీపూర్ణ నగురునింటి కేతేర, నానంబి లే కున్న న నతనివత్తి
వేఱుధాన్యము లేక న విత్తులపురి దీసి, దంపించి యాశాలితండులాన్న
మమృతోపమవ్యంజనాన్వితము గ నిడ, సాపడి జరగి రానస్వాము లంత
- తే. నాత్మ పతి వచ్చి విత్తు లేవనుచు నడుగ, వి త్తితిని బరమపదముననవిత్తు లనుచుఁ
దెలియఁ బల్కెను భర్త కనడేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. గోష్ఠీపురీపూర్ణ నగురుపుత్రి యొక నాఁడు, యతిరాట్పదాబ్జము న లాశ్రయింప
సకలహితంబులు న సల్పి యతీంద్రుఁ డా, సాధ్వికి నిజపదాశ్రబ్జములఁ జూచి
తంజ మిదే యని న తలఁచి యుండితి వేని, కరతలామలక మై న పరమపదము
గలుగును నీ కని న పలుక నగ్గురుపుత్రి, యంతిమదశను మారయయ్యగారు
- తే. తావ కాంక్షులు శరణొందెనదాసి కేమి, చెప్ప వలె మీపదాంబుజ నేవ సేయ
ననుచు వాక్కుచ్చి చేమోడ్చి నయరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. భువి నేగురునితిరునముడియన్వయముఁ జెంది, పూర్వదేశికు లెల్ల న ముక్తిఁ గనిరి
యర్వాజ్ఞ నీమ తేరయార్యపదాబ్జనం, బంధు లై కాంచిరి న పరమపదముఁ
జారుభవిష్యదాశాచార్యు నెవ్వనిఁ దొల్లి, సాక్షాత్కరించెను న శతవిరోధి
యుభయవిభూతుల న నొనఁగె నేనూరికి, దానసమృద్ధికై న శ్రీనఖుండు
- తే. ఇలను మత్స్యతినాయకుఁ న డేఘునుండు, అట్టిరామానుజాచార్యు న లస్తదీయ
బుద్ధిఁ గనిపించుఁ గాక యేనప్రాద్దు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

శా. శ్రీమద్భూతపురీశ కేశవనుతా శ్రీవిష్ణుధర్మవ్రతా
భూమధ్యద్విదశాబ్జపీఠగతజంబూద్విపభాగ్యోదయా
కామాదిద్విషదౌష్టదావదహనాశక్రాంతాత్మవృష్యద్భనా
హైమస్తోమతృణాశ్శ్లోష్టసమ యాశ్చార్తారామ రామానుజా.

63

క. రామానుజ కార్పాసా, రామరమారాధితాంఘ్రిరరాజీవయుగా
శ్రీమద్యజ్ఞేశబుధ, గ్రామణివినుతప్రభావ శ కలిరిపుదేవా.

64

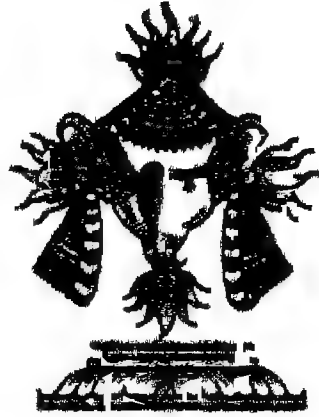
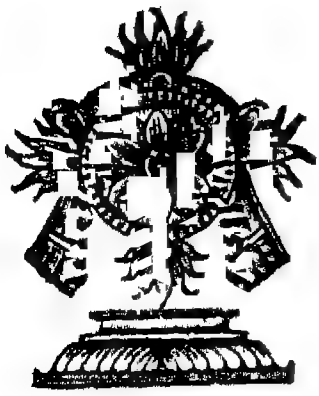
మాలినీవృత్తము. ప్రపదనసదుపాయా శ పాదజుడ్భాగధేయా
శపథజితకువాదీ శ సద్గుణబ్రహ్మవాదీ
కపటగుణనుదూరా శ కారిమారేష్టచారా
విపదురగఖగేంద్రా శ విశ్వచంద్రా యతీంద్రా.

65

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవి
మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం జై
నయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబున శ్రీ
వైష్ణవస్వరూపనిరూపణంబును గూరేశదాశరథులకుం జరమోపదేశక్రమంబు
ను నొక్కపుష్కరిణియందు వసించుజలజంతువులకు యతీంద్రుండు ముక్తి నొ
సంగుటయు శ్రీరంగామృతగురువరోపాఖ్యానంబును గ్రిమికంఠజన్తనిమిత్తక
థనంబును భట్టార్యబాలచేష్టితప్రదర్శనంబును శ్రీపరాశరభట్టారకవివాహామ
హోత్సవవ్యాఖ్యానంబును దాశరథిమాహాత్మ్యప్రవచనంబును శ్రీమహాపూర్ణ
పుత్రికావిభవాభిభాషణంబును గూరేశగురునిశ్రీరంగప్రవేశవర్ణనంబును శ్రీభూ
తపురియం దర్శాత్మక శ్రీయతీంద్రప్రతిష్ఠానుక్రమసంకీర్తనంబును మూకముక్తి
ప్రదానఫణితియు శ్రీపాదతీర్థమాహాత్మ్యప్రకటనంబును గూరనాథానృశంస్యప్ర
కారంబును దదీయారాధనాతిశయద్యోతనంబును గోష్ఠీపూర్ణపుత్రిక శ్రీసం
యమింద్రునిపదాబ్జంబు లుపాయోపేయంబులు గా నిశ్చయించుటయు నన్నది
సర్వంబును వజ్రోల్లాసము.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి,

పూ ర్వ భా గ ము.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి మధ్యమభాగము.

— ❦ —

ప్రథమోల్లాసము.

భూతపురినివేశా

ప్రాభవనిజకాంతివిజితశబాలదినేశా

శోభితవైష్ణవదేశా

స్వాభావికశమదమాదిశస్త్రయతీశా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

- సీ. శ్రీసఖజలధిసుస్థిరకృపాసలిలంబుఁ, గ్రోలి శతారాతిశకాలఘనము
నాథమునీంద్రుఁ డశన్నగముపై వర్షింప, నది రామపుండరీశకాక్షు లనెడు
ఝరముల యామునాశచార్యమహానది, పూరించి పొరలి యిట్లుబ్బవి యతీంద్ర
పద్మాకరేంద్రంబు శ పరిపూర్ణ మొనరింప, దేశికాభ్రమములు శ దిశలయందుఁ
తే. బ్రాణిసస్యంబు లన్నియుఁ శ బసిమి మీఱఁ, జాలఁ బ్రనహించు చున్నదిశనరసులార
నమ్మయాత్వారి నెమ్మది శ నమ్ముఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన శ మోద మలర. 8
- సీ. నారాయణుఁడ శేషి శ నరసురగిరిముఖ, చేతనాచేతనశస్త్రప్తి కెల్ల
నతనికల్యాణగుశాత్క మగుదివ్యవిగ్రహంబు శతారిశవేష మయ్యె
నతనికెంజాయలశయంఘ్రిపద్మములె, రామానుజార్యులై శరంగు మీతె
నమ్మహాత్మునియందె శ యాచార్యదేశిక, గురుపదంబులు దొడ్డశక్ూర్తిఁ జెందెఁ
తే. గనుక మిగిలినగురుకులశమెనసి చూచి, యాయతీంద్రునికే శేష శ మయినకతన
నతని విడిచిన మోక్ష మె శ ట్లబ్బు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశమోద మలర.
- సీ. శ్రీభాష్య మాచార్యశసేనచేఁ బఠియించి, శిష్యముఖంబు గాఁ శ జెప్ప వలయు
నది యొనర్ప నశక్తుఁ శ డాయెనా శతపైరి, శ్రీనూక్తులే విశ్వశసింప వలయు
నట్లు రంగాదులం శ దమరి యాహారికిఁ బ్రసిద్ధకైంకర్యమే శ చేయ వలయు
మంత్రరత్నార్థమే శ మననంబు నేయుచు, గలిగినకాలంబుఁ శ గడప వలయు

తే. సతతవై ప్లవపూజలే శ సలువ వలయు, నొదిగి యదుగిరిచెంతల శ నుండ వలయు
సేమ విది యని యతిపతి శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

పీ. నయనారుదేశిక శ నాయకుం డొకనాఁడు, శ్రీరంగనాథునిశచెంత నిలిచి
శ్రీ శతకోపంబుఁ శ జెన్నుగాఁ దలఁ దాల్చి, సాత్త్వికజను లెల్ల శ సన్నతింప
సర్వభూతోద్ధర్తరజగదేశగురువర్యు, లుడయవరే కాని శ యొరులు గారు

సత్యంబు సత్యంబు శ శపథించి పల్కెద, సందియంబులు మాని శ చెందుఁ డితని
తే ననుచుఁ బల్కిన విని నమ్మి శ యఖిలజనులు, సతనిశిష్యప్రశిష్యుల శ నాశ్రయించి
ధన్యులై రాయతీంద్రుఁడై శ దైవ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శౌరిరాజగురుండు శ సరసచతుశ్లోకి, యెవ్వనిమంత్రార్థ శ మెఱుక పఱిచె
నలయిరింబస్సామరహత్తుఁ డప్టశ్లోకి, నెవ్వనిమహిమము శ లేర్పరించె
వ్యతిరేకనియతి నెవ్వనినామనై భవ, మెఱిగి వచించెఁ గూశరేశగురుఁడు
యజ్ఞన కార్యజ్ఞఁ శ డయ్యె దాశరథి యి, ట్లరుళాశమునియదీరయ ప్రభావ

తే మొన నెంచెదరాచార్యు శ లెల్ల నవని, నాయతీంద్రునిసంబంధు శ లయినవారే
ధన్యులయి ముక్తిఁ గాంతురుతథ్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

పీ. గుహాఘోషయతు శ లేకాంగు శీరాఱు, వేలు డెబ్బదినాల్గుపీఠ పతులు
సాచార్యపూరుషు శ లఖిలవైష్ణవులు, శ్రీరంగమందునఁ శ జెలగి కొలువఁ

గామిమడుంగులు శ గలమేనిపై డ్దాద, శ్లోర్ధ్వపుండ్రద్యుతు శ లుబిఁ మెఱయ
వజ్రదండత్రయఃపాఖ్యానముద్రల, నుభయక రాజముల్ శ ప్రజలు గుల్క

తే శిఖయు యజ్ఞోపవీతంబు శ పేరుల నీన, గోష్ఠిభూషణ మైనయశగురువరేణ్యుఁ
డలఁచి కొలిచినమనుజులే శ ధన్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. బాలబాస్కరు నై న శ బవరానఁ దూలించు, తిరుమేనిచాయలఁ శ దేలువానిఁ
బూడేందుబింబంబుశపోలిక మీఱిన, మొలక నవ్వులముద్దు శ మోమువానిఁ

బలమూ జనన్యప్రసన్నులకను మ్రోలఁ, బసిడికల్పక మనఁ శ బరఁగువానిఁ
గగుణానుచాపాంగరకలితసుదామృష్టిఁ, జెందినవారివై శ జిలుకువాని ణ్యుఁ

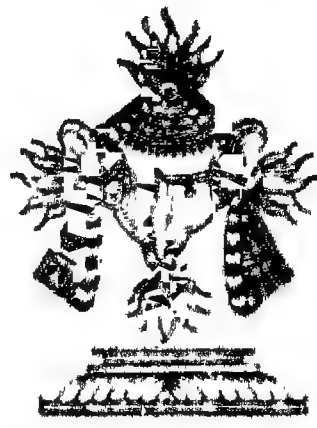
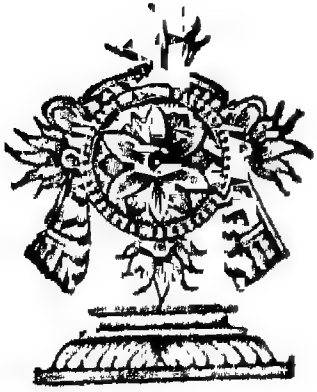
తే నకంగుఁ గెంనామరలదొయిఁ బెడఁగుగముల, నన్ద తాద్యాంతములఁ బాపురయతివరే
దలఁచి కొలిచినమనుజులే శ ధన్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఏగురుఁ డిల వేంక శ కేశున కిచ్చెను, శంఖచక్రంబులు శ జను లెఱుంగఁ
గాళహ స్త్రీశునిగడపవర్చంతఃసు, కుమతలఁ జెండాడుశగురుఁ డెవండు

శ్రీ లక్ష్మీపురుషశచెంత సబ్దం బుండ్లి, మెఱిగె రామాయణ శ మేమనుండు
శిల్పగోవిందునిఁ శ దెచ్చి శ్రీపురియందు, నిలకొల్ప నెవ్వఁడు శ నేర్పు మీఱఁ

తే బుడమిక్రైతైత్రాక్షునిభూరికృపను గోడ గోవిందమిత్రులఁ శ గొనియె నెవ్వఁ
డెన భాదులదై వత శ మతఁడై యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆనూదేవంకామృతకాల్చిని నెవ్వఁడు, జనియించె సంపూర్ణ శచంద్రుఁ డనఁగ

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి మధ్యమభాగము.

— ❖ —

ప్రథమాల్లాసము.

భూతపురినినేశా

ప్రభవనిజకాంతివిజితరబోలనినేశా

శోభితవైష్ణవదేశా

స్వాభావికశమదమాదీనద్వయతీశా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

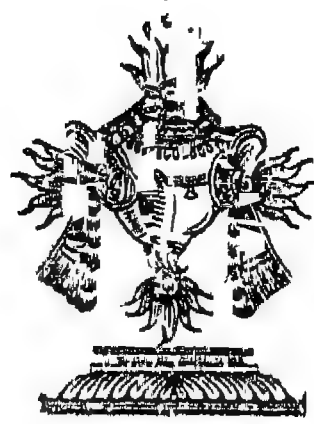
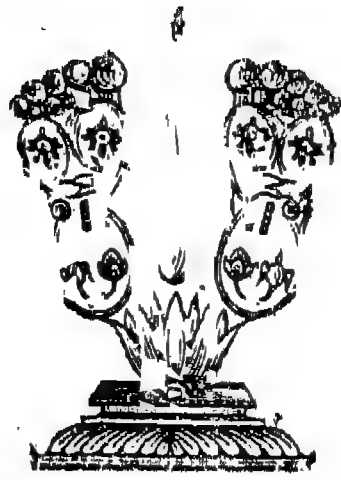
నీ. శ్రీసఖజలధిసుశస్థిరకృపాసలిలంబుల, గ్రోలి శబారాతిరకాలఘనము
నాథమునీంద్రుడగున్నగముపై నర్చింప, కరి రానుపుండరీకాక్షుల అనడు
రుగముల యామునాకచార్యమహాపతి, పూరించి పొరిలి యీకబ్బలి నతీంద్ర
పద్మాకరేంద్రంబు ర పరిపూర్ణ మొనరింప, దేశభాధ్రమములు క శలయందు
తే. బ్రాణిసస్యంబు లన్నియుఁ క బహిమి మూలం, జాలఁ బ్రహ్మహిమ మున్న పరమ సులూర
నమ్మయాత్మారి నెమ్మది ర నమ్మఁ జనుచు, నాదిభీక గుహం నన క మూల ములగ. 3
నీ. నారాయణుడే శేషి ర నరసురిగిరిముఖ, చేరినాచేరిన కన్యక కల్ల
నతనికల్యాణగుణాత్మక మగుదివ్యవిగ్రహంబు శరారికనేష మయ్యె
నతని కెంజాయలరయంఘ్రిసద్వమ్ములె, రామానుజాద్యుల్ల కరలగు మీద
నమ్మహత్తునియందె ర యాచార్యదేశిగ, గురుపదంబులు దొడ్డికూర్చి శెంపె
తే. గనుక మిగిలినగురుకులర మెనసి చూచి, యాయతీంద్రునికే శేష కే మయినదేస
నతని విడిచిన మోక్ష మె ర ట్లబ్బు ననుచు, నాదిభీక గుహం నన క మూల ములగ.
నీ. శ్రీభాష్య మాచార్యరసేవచే బహులించి, శిష్యముఖంబు గాఁ క జెప్ప నలయు
నది యొనర్ప నశక్తుఁ ర డాయెనా శరణైరి, శ్రీసూక్తులే విశ్వకసింప నలయు
నట్లు రంగాదులం ర దమరి యాహరికఁ బ్రసిద్ధకంఠర్యమే ర చేయ నలయు
మంత్రరత్నార్థమే ర మసనంబు సేయుచు, గలిగినకాలంబుఁ ర గడప నలయు

- తే. సతతవై ప్లవపూజలే శ సలుప వలయు, నొదిగి యదుగిరిచెంతల శ నుండ వలయు
సేమ మిది యని యతిపతి శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నయనారుదేశికశనాయకుం డొకనాఁడు, శ్రీరంగనాథునిశచెంత నిలిచి
శ్రీశతకోపంబుఁ శ జెన్నుగాఁ దలఁ దాల్చి, సాత్త్వికజను లెల్ల శ సన్నుతింప
సర్వభూతోద్ధర్తజగదేశగురువర్యు, లుడయవరే కాని శ యొరులు గారు
సత్యంబు సత్యంబు శ శపథించి పల్కెద, సందియంబులు మాని శ చెందుఁ డితని
- తే. ననుచుఁ బల్కిన విని నమ్మి శ యఖిలజనులు, నతనిశిష్యప్రశిష్యుల శ నాశ్రయించి
ధన్యులై రాయతీంద్రుఁడై శ దైవ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. శౌరిరాజగురుండు శ సరసచతుశ్లోకి, యెవ్వనిమంత్రార్థ శ మెఱుక పఱిచె
నలయిరింబప్పామరహాత్ముఁ డప్తశ్లోకి, నెవ్వనిమహిమము శ లేర్పరించె
వ్యతిరేకనియతి నెవ్వనినామవైభవ, మెఱిగి వచించెఁ గూరరేశగురుఁడు
యజ్ఞకార్యజ్ఞఁ శ డయ్యె దాశరథియి, ట్లరుళాశమునియదీరయప్రభావ
- తే. మెంచ నెంచెదరాచార్యు శ లెల్ల నవని, నాయతీంద్రునిసంబంధు శ లయినవారె
ధన్యు లయి ముక్తిఁ గాంతురుతథ్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. ఏడునూఱులయతు శ లేకాంగు లీరాఱు, వేలు డెబ్బదినాల్గురీతిపతులు
నాచార్యపూరుషు శ లఖిలవైష్ణవులును, శ్రీరంగమందునఁ శ జెలఁగి కొలువఁ
గావిమడుంగులు శ గలమేనివై ద్వాద, శోర్ధ్వపుండ్రద్యుతు శ లుబికి మెఱయ
వజ్రదండత్రయశ్రవ్యాఖ్యానముద్రుల, నుభయకరాబ్జముల్ శ ప్రభలు గుల్కు
- తే. శిఖయు యజ్ఞోపవీతంబు శ సిరుల నీన, గోష్ఠిభూషణ మైనయశ్గురువరేణ్యుఁ
దలఁచి కొలిచినమనుజులే శ ధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. బాలభాస్కరు నై న శ బవరానఁ దూలించు, తిరుమేనిచాయలఁ శ దేలువానిఁ
బూరేందుబింబంబురపోలిక మీఱిన, మొలకనవ్వులముద్దురమోమువానిఁ
బలుమాఱినన్యప్రశస్నులకనుమ్రొలఁ, బసిడికల్పక మనఁ శ బరఁగువానిఁ
గరుణామయాపాంగరకలితసుధావృష్టి, జెందినవారివై శ జిలుకువాని ంణ్యుఁ
- తే. నడుగుఁగెందామరలదోయిరబెడఁగుగముల, నజ్ఞతాధ్వాంతములఁబాపురయతివరే
దలఁచి కొలిచినమనుజులే శ ధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఏగురుఁ డిల వేంకరతేశున కిచ్చెను, శంఖచక్రంబులు శ జను లెఱుంగఁ
గాళహస్తీశునిగడపపర్యంతము, కుమతులఁ జెండాడురగురుఁ డెవండు
శ్రీశైలపూర్ణులశచెంత సబ్దం బుండి, యెఱిగె రామాయణ శ మేఘనుండు
తిల్లగోవిందునిఁ శ దెచ్చి శ్రీపురియందు, నిలకొల్పె నెవ్వఁడు శ నేర్పు మీఱఁ
- తే. బుడమిశ్రీశైలపూర్ణునిభూరికృపను, గోర గోవిండుమిశ్రులఁ శ గొనియె నెవ్వఁ
డస్తదాదులదై నత శ మతఁడై యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆసూరివంశామృతాబ్ధిని నెవ్వాఁడు, జనియించె సంపూర్ణశచంద్రుఁ డనఁగ

- నవనినభోవీధి శ కాకల్ప మై యెవ్వఁ, డజ్జతాంకధ్వాంత శ మడఁచివై చె
నాత్మగ్రహార్ తారాధ్యక్షుఁ డై నేలఁ, జదల వెలింగెడుశరనుఁ డెవఁడు
ప్రతికూలవిరహిహృద్యాధాకరబ్రహ్మతర్కప్రమాణాంశుశధరుఁ డెవఁడు
తే. సాధుహృత్కుముదినీ సక్తశరనుఁ డెవఁడు, సచ్చకోరులభాజ్యోత్స్నశరగు నెవ్వఁ
డన్న దాదులదై వత శ మతఁడె యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 11
- సీ. అలకేశ వార్యోదరయాచలేంద్రమువల్లఁ, గాంతిమతీప్రాచీరగర్భమందు
నుదయించి భూతపూశోర్వ్యమస్థలిని మించి, యతిరాజభాస్కరుం శ డలరు చుండ
నజ్ఞానతిమిరౌఘ శ మల్లనల్లనఁ జెడఁ, విజ్ఞానదీప్తులు శ వి స్తరించె
సాత్త్వికాంభోజముల్ శ చల్లన వికసించె, వాదిఘూకంబులశవడి యడంగె
తే. వస్తుతత్త్వంబు భవులకుశవరుసఁ దెలిసె, శేషతాకృత్యధనములఁ శ జెందఁ గలిగె
నహహ యీరవిదీప్తి యేమందు మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. భూతపురాభ్రప్రభూతలక్ష్మణముని,దివ్యాబ్జ మొక్కటి శ దసలఁ గప్పఁ
దత్కటాక్షేక్షౌసుశధాదిన్యదృష్టిచే, సూరిచాతకములు శ నుఖముఁ జెంద
సుజనమయూరముల్ శచోద్యంబుగా నాడఁ, వాదిహంసకులంబు శ భేజ మొండఁ
దాపత్రితయదానశదహనంబు చల్లారె, సాత్త్వికావళి భూమిశసంతసించెఁ
తే. గలిమలపుఁజీడపీడలు శ గడచి బ్రదికి, ప్రాణిసస్యంబు లన్నియుఁబ్రభ వహించె
మంచికాలము నేటి కేరతెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 12
- సీ. కాంతిమతీదివ్యశగంగానది జనించి, రామానుజహ్రదశరాజ మొకటి
కరపదముఖనాభీకల్యాణసౌరభ,పద్మ మీక్షణమీనశభాసురంబు
దీర్ఘ బాహుతరంగరధీర మాశ్రితరాజి,రాజహంసావళిశ భ్రాజితంబు
లలితప్రసాదవిశలక్షణక మరంబు, భూరి తేజోజలశపూరితంబు
తే. నగుచుఁ బూదూరఁ గనిపించెనందటికిని,దానిఁ దలఁచినఁ కీలు నేరతాప నుయినఁ
జెందువారికి నేమ మెం శ తందు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కేశవనామలశక్తిపతిప్రీతికై, భూతపూర్వందనశభూమినడుమ
కేశవప్రభుఁ డై నశకేశ వార్యునివల్లఁ, గాంతిమత్యావలశకలన మొంది
బాహుశాఖలు పాణిశసాదపల్లవములు, మొలకనవ్వులపుష్పశములు వహించి
రంజిల్లు చున్నది శ రామానుజార్యుఁ డ,నృసింహివేల్పులచెట్టు శ పలుపిధముల
తే. దెసలుపదియును దనచాయఁదెలివిఁదాల్చి, పెరుఁగుచున్న దిలాసురశ్రీతికొఱకుఁ
జెడక నరులార దాని భశజింపుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 13
- సీ. కేశవాచార్యు లా శ కేశవనాథుండు, కాంతిమతీజేవి శ కలిమికొమ్మ
యాదంపతులె లక్ష్మీశాచార్యులై రని, తలఁచెద బహువిధశీతర్కములను
నుత్తారకత్వంబుశనుజ్జ్వలఘటకత్వ, మట్లు గా కున్న నె శ ట్లగు నితనిఁ
నుత్తారకత్వోపరయుక్తకృపామాత్ర,నుప్రసన్నార్యత్వశనుందరుండుఁ

- తే. నీమహాత్ముడు గనుక నేర యితనిదివ్య, పాదపద్మంబులే తల్పిర పరమపదముఁ
జెంది రాచార్యు లెల్లఁ బ్రసీద్ధ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. శ్రీశ్రీపతులు సర్వశేతనులను మన్న, వరలక్ష్మణార్యరూపంబుఁ జెంది
యవతరించినకతర నావెరుంబూదూరు, గోచరం బైనవైరకుంత మయ్యె
నచ్చోట నెలకొన్నరయఖలవైష్ణవులును, శేష శేషాశనాశీవిషాశు
లాదిగాఁ గలసూరు రలచటిపద్మాకర, మైరమ్మదీయమ రట్లచటివాఁక
- తే. లన్ని విరజాపగాకృతు రలై వెలుంగు, ధన్యపుష్కరిణీంద్ర మారతరులు గిరులు
తలఁప నప్రాకృతంబులు రతధ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. శ్రీవెరుంబూదూరు రచేరు వై కనిపింపఁ, దీర్ఘయాత్రల కేల రతిరుగ వలయు
రామానుజార్యులు రరంజిల్లు చుండంగ, వేఱుదై వత మేల రవెదక వలయు
నతనికైంకర్యమే రయాత్కర్ష మై యుండ, మఱియొకపని యేలరమరుగ వలయు
నతనినామమె జిహ్వారకర్ష మై యుండంగఁ, గాఱుకూతల నేల రకఱవ వలయు
- తే. నతనిమంగళచరితగురణామృతంబె, క్రోలుచును బ్రొద్దుపుచ్చుటరగుణమె గనుక
జనుల కెల్లను మేలిది రసత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.18
- సీ. సర్వజ్ఞుడై సర్వశక్తి సంపన్నుడై, సత్యసంకల్పుడై రసర్వశేషి
యైనసర్వేశ్వరుం రడమితజన్మము లెత్తి, యొక్కాత్మ నైనను రజక్కపఱుప
శక్తుండు గాక విరచారింప శేషుఁ డాహరితోడఁ బంతము రనాడి వచ్చి
రామానుజాచార్యభూమిక ధరియించి, జ్ఞానాంజనంబున రమానవులకుఁ
- తే. జూపె నచ్యుతపదదాస్యశనులభధనము, నిట్టికలి మిచ్చుసద్గురుం రడెందుఁ గలఁడు
ఇతనియంఘ్రు లుపాయ మురపేయమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. సకలపాతకములు రసటుపువారైనఁ గి, రాతాదిదుష్కులరజాతు లయిన
వర్ణాశ్రమవిరుద్ధరబహువిధదారుణ, వృత్తుల బ్రదుకునున్నత్తు లైన
భూమి రామానుజరమునిపాదపద్మము, లాశ్రయించిననాఁడె రయఖలలోక
పూజ్యులై శ్రీసఖరపుణ్యవిమానాయ, మానమనస్కులై రమనుదు రెచట
- తే. వారిపూర్వాన్వయక్రియారవర్తనములై, యస్తదార్యుల కర్హణీయంబు లగును
వారె పో నిత్యసూరు లీరవసుధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. విద్యానదుల కెల్ల రహృద్య మౌజన్మాద్రి, జనిపథపథికవిశ్రమణశాఖ
యఖలకుబుద్ధిమారయాశర్వరిని దొల్లఁ, బంప నేర్చినబాలరభాస్కరుండు
సతతామితామ్నాయరశాస్త్రపయోరాశి, వేలాసముల్లసరద్విమలవిధుఁడు
నీషణత్రయతూలరభీషణపవనుండుఁ, బాపాటవీదావరసావకుండుఁ
- తే. బరమధర్మము లన్నియు రబహువిధముల, నవని నిలకొల్పఁ బూదూరరసవతరించి
యున్నయతిపతి గతి మతిరయుతుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. పరవాసుదేవునిరసాదాంబుజచ్యుత, మకరండఝరములు రమనుపుడనుల

- సకలోపనిషదు క్తి రజాలంబు లెల్లను, దమ్ము భజింపంగఁ శ దనరు చుండు
నేదోపములు లేక శ యెలమిఁ జెందుచు విన్న, వారిదోపంబులనడి యడంచుఁ
గథ కేంద్రులతలంపుకల్పన లలరింపఁ, గల్పవృక్షసమృద్ధి శ గలిగియుండు
తే. యతిపతీద్ధ ప్రబంధంబుల శ్రీతులకుఁ, దాపములఁ బాపి సుఖములఁ దనవుఁ గనుకఁ
దత్ప్రబంధార్థవే త్తలే శ ధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 22
- సీ. బహువిధసమయ ప్రభావనల ధరిత్రిఁ, గీఁడింపఁ దలఁచిన శకృష్ణ మొదటి
వ్యాహాభేదం బంత్య శ మొకవర్ణ మలరింప, విశ్వంబు రక్షింప శ వినయనియతి
వ్యంజితానుగ్రహశవంతుఁ డై హరిసైన్య, నాథుండు యీయతిరనాథుఁ డయ్యెఁ
దద్వేత్ర సారమే శ తత్త్రిదండం బయ్యెఁ, గాత యెల్లీశక్తి శ గలుగ నేర్చు
తే. నిమ్మహాత్మునివై భవం శ బెవ్వఁ జెఱుఁగు, శేషుఁడో సైన్యనాథుఁడో శ శ్రీసఖుండా
సదయుఁ డై తోఁచె నిట్టుల శ సత్య మగుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
మ త్తకోకిలవృత్తము. కేశవాంఘ్రిసరోజభాజన శ త్త్రి సారసుభాజనా
కేశవప్రియనందనా శుభ శకృత్యవైష్ణవచందనా
దేశికేంద్ర శిఖామణీ శ్రుతిరదిన్యపద్మనభోమణీ
దాశరథ్యనుకూలభాషణ శ ధర్మ పద్ధతిపోషణ. 24
- క. శ్రీరామానుజమునివర, కారుణిక మహాత్మ ఘోరశకలిదోషహరా
చారు శ్రీభూతపురా, గారనిరంతరవిహార శ కల్యాణకరా. 25
- మాలినీవృత్తము. నుకవినుతచరిత్రా శ శోభితస్వర్ణ గాత్రా
వికసదమితవిద్యా శ వేదవిత్సూరిహృద్యా
ప్రకటితబుధషండా శ పాణిపద్మ త్రిదండా
వికలితఖలకాండా శ శ్వేతమృతోన్నర్ధ్వపుంజ. 26
- గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్చా త్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమి
త్ర వేంకటకృష్ణార్ణవపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం బైన
యాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున
శ్రీశరణోపాదిగురుపారంపర్యక్రమంబునఁ జేతనులుహరికృపామృతంబు లభించుట
యు శ్రీయతీంద్రునియందు గునుపదంబు విశ్రమించుటయు శ్రీరామానుజచర
మవార్తాషట్కనిరూపణంబు నద్దేశికేంద్రునివిగ్రహవర్ణనంబు నగ్గురుశిఖామణి
ప్రభావచరిత్రసంగ్రహంబును రామానుజాచార్యావతార ప్రకాశనంబును శ్రీ
భూతపురీమాహాత్మ్యంబును మఱియు నగ్గురునియవతార ప్రయోజనకథనంబును
దదీయసేవకాతిశయద్యోతనంబును వెండియుఁ దత్ప్రభావతద్గ్రంథాధిక్యాదిప్ర
వచనంబు నన్నది ప్రథమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

ద్వితీయోల్లాసము.

కాంతిమతీగర్భ
శ్రీకరశుక్తిప్రభూతరస్తితమాక్తికసు
శ్లోకశ్లాఘితశుభగుణ
శ్రీకరిగిరివరదనిత్యరజీవనదానా.

1

వ. అవధరింపుము.

- సీ. జననాదిసకలశైశవచేష్టితంబుల, నాభూతనగరిలో ర నాచరించి 2
సత్యవ్రతక్షేత్రసాభాగ్యమితఁ డనఁ, గాంచీపురముఁ గాంచి ర ఘనత మించి
వర్ణాశ్రమోచితరవైదికాచారము, లవిలంఘ్యహరిశాసనాత్మకములఁ
బటపుచు నయ్యాదరవప్రకాశునికడఁ, బూర్వమీమాంసనైరపుణమెలర్ప
తే. నధికరించుచుఁ గరిగిరిహరికి నిత్య, మభిషదామృత మర్పించునార్యమణిని
దలఁచువారె కృతార్థులు ర ధరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
సీ. తిరుమంజనఘటంబు ర దివ్యమాల్యముఁ జుట్టి, శిరమున నమరిక ర చెంద నునిచి
చామరంబులు వీవ ర సకలవాద్యధ్వనుల్, నృత్తగీతరవంబు ర నింగి నెఱయ
స్తోత్రరాజం బర్థశుద్ధిగాఁ జదువుచుఁ, దదనుభవప్రీతి ర దనర వచ్చు
ధన్యునిఁ గని యామురదల్పనివ న్నని, యాశవందారు తా ర మాన తిచ్చి
తే. ప్రపదన మొనర్చె వరదాంఘ్రిరపద్మమందు, దానిచేతను దర్శనరస్థాపనాధ్యుఁ
డయ్యె నితఁ డనిచెప్పదు ర రార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
సీ. వరదుని వీడ్కొని ర తరలి యామునముని, శ్రీరంగమునకు వేంరచేసె నంత
నలయిలయాత్వారు ర లాయాదవ ప్రకాశకునింట శాస్త్రంబుఁ ర జదువు చుండఁ
జోశభూపాలకురసుత నొక బ్రహ్మరాక్షసుఁ డూని బాధింపఁ ర గా నెఱింగి

- యారాజు యాదవసూరి కెఱింగింప, నతఁ డెంతపని యిది శ యనుచుఁ బల్కి
 తే. రాజసుతఁ బూనిన బ్రహ్మారాక్షసునకు, విడిచి పొ మ్మని యీ నేను శ నుడివితి నని
 పల్కు మని యొక్క శిష్యునిఁ బనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. అతఁడు పంచిన శిష్యుఁ శ డరిగి రాచూలినిఁ, గదిసిన బ్రహ్మారాక్షసునిఁ జూచి
 వరమంత్ర విద్యాదశవ ప్ర కాశకులు ని, నిడిచి పొ మ్మని రని శ నుడివె నంత
 నీదేశ ముడిగి మఱతేదేశమున కైన, నిన్నుఁ బొ మ్మనె నని శ నీవు చెప్పు
 మని యతఁ డన విని శ యతనియంతేవాసి, బాపనరాకాశిపలుకు లన్ని
 తే. గురుని కెఱింగింప నతఁడల్లి శ కోరి వచ్చి, మంత్రజపజాతగర్వంబు శ మదిని బెనఁగ
 బ్రహ్మరక్షోవరున కిట్లు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 6
 సీ. బ్రహ్మారాక్షసుముఖశబహువిధ గ్రహములు, నాపేరు నినిపింప శ నలిగి చనును
 అట్టిన న్నెఱుఁగక శ యాజ్ఞ మీఱిననిన్ను, మంత్రబలంబున శ మసి యొనర్తు
 ననుచు యాదవసూరి శ యల్లి పల్కిన బ్రహ్మారాక్షసావిష్ట యాశరాజపుత్రి
 యొకకాలు ముడిచి వేరొకకాలు చాఁచుక, ముందుండి తద్వాక్యశ్రములకు నలిగి
 తే. పాదములు రెండు నతనికై శ సాఱఁ జూచి, నీదుబింకము లేమియు శ నిగ్గ విచట
 వలదు కష్టింపఁ జను మని శ పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. వేయుఁ బల్కుఁగ నేల శ విను మొక మాట నీ, మంత్రము లన్నియు శ మాకుఁ గలవు
 నీయాజ్ఞ సలుపంగ శ నీ వెవ్వఁడవు మాకు, నీకంట నధికుఁడ శ నిజము నేను
 నీపూర్వవృత్తమే శ నీ వే మెఱుంగవు, మాజన్మ మెట్లు నీమదిష్టి దోఁచు
 నీతొలిజన్మంబు శ నీ కిట్టివిభవము, మాపూర్వవృత్తము శ మాకుఁ దెలియు
 తే. ననుచుఁ బల్కెడి బ్రహ్మగ్రహాధిపతికి, నీవు నే నెవ్వరము ముందు శ నిజముగాను
 దెలుపుమని పల్కె యాదవశరీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. సార మాకావేరితీరమం దొకయగ్ర, హారైకభోక్త నాశనవనినురుఁడు
 సకలసాంగోపాంగశశిరస్కసరహస్య, వేదశాస్త్ర భ్యాసశిష్యదమతియు
 నై ననే నొక మహాశయాగ మొనర్చుచు, ను దంగలోపము శ చెందు కతన
 నిట్టిదుర్దశఁ జెంది శ యీరాచపట్టిని, బట్టి నానుగతికై శ బాధపడుచు
 తే. నుంటి నని బ్రహ్మారాక్షసుఁడొన్నయల్లు, తనదున్మత్తాంతమంత యాదవుఁడువినఁగ
 జెప్పి యాతనిజన్మంబుఁ శ జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 9
 సీ. తిరుమలలో బ్రహ్మశిరునాళ్ల సేవింప, భూలోక వైకుంఠశ్రపురమునుండి
 స్వాములు వేంచేసి శ సరస మామధురాంత, కపుఁజెర్వులో నవశగాహనంబుఁ
 గావించి పొదరింటఁ శ గమలామనోహరు, నర్పించి తచ్చేరు శ మారగింప
 నొకపుట్టలో దొడ్డశయుడుమ వై యున్ననీ, వావైష్ణవులకడ శ కరుగుదెంచి
 తే. వార లంఘులు గడిగినశనీకు ద్రావి, తలిహసాదంబుఁ దిని యిట్టిశధరణిమగుఁడ
 వైతి వని బ్రహ్మారాక్షసుఁ శ డనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. ఆబ్రహ్మరాక్షసుఁ శ డన్నమాటల విని, మగిడి యాదవుఁ డొక్కరమాటఁ బల్కె
గాలత్రయజ్ఞానశ్రుతుఁడవు గనుకను, నీదుముక్తికిఁ ద్రోవ శ నీవె తెల్పు
మని పల్క విని భూసురరాసురుఁ డిట్లనె, నిత్యసూరుల కెల్ల శ నేత యొకఁడు
నీకడఁ జదువుచు శ నిను డాసి యున్నవాఁ, డాతండ్ పోలత్తురణార్యుఁ డవని
తే. నతఁడుపొమ్మనఁ బోయెదరననుచుఁ బల్క, యాదవ ప్రేరితుఁడులత్తురణార్యుఁడవుడు
బ్రహ్మరాత్రించరున కిట్లు శ పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నీవు గోరినయట్లు శ నేనె పొమ్మనియెద, వేగ నీరాచూలి శ విడిచి పొమ్మ
టని లత్తుణాచార్యు శ లాన తిచ్చిన విని, బ్రహ్మరాక్షసుఁ డిట్లు శ పలికె మరలి
శ్రీలత్తుణార్య నీశ్రీశ్రీపాదయుగము నా,తల నుంచి తేఁ గాని శ తరల నిచట
నని పల్కినను విని శ యఖిలజగద్గురుం, డాలత్తుణాచార్యు శ లట్లొనర్చి
తే. తనదు శ్రీపాదరేణు వాతరుణినుదుట, రక్షఁ జెట్టిన నాబ్రహ్మరాక్షసుండు
గాసి నెడఁబాసి మోక్షముఁ శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యాదవునకు లత్తురణార్యుఁ డొకప్పు డ,భ్యంజన మార్ప నర్య్యాదవుండు
తస్యయథేత్యాద్యు శ దారశ్రుతికి వాన,రాసనాక్షుండు హరిర్యర్థ మనినఁ
దనవేడియశ్రు లాతనితోడఁబడ నుల్కి, పడి వాఁ డ దే మన్నఁ శ బలికె నిట్లు
శ్రుతి కపార్థమును వశించుట ననఁ బర,మార్థ మే దనఁ జెప్పె శ నతఁ డతనికి
తే. జలము గ్రోలుటచేఁ గపిరసవిత యతని,వలన వికసించునె త్తమ్మిరవంటికనులు
కలవు హరి కన యాదవుఁ శ డలిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. లత్తుణమునిదివ్యరీలక్షణంబులఁ జూచి, యితఁ డస్తదీప్సితశ్రమతవిరోధి
కాఁ గలఁ డీతనిఁ శ గనికననట్లు గా, మాపెద నని తనశ్రమదిని దలఁచి
గంగాదితీర్థావశగాహనచ్ఛలమున, యాదవుఁ డాలత్తురణార్యుతోడ
గోవిందమిశ్రులు శ కూడ నేతేరఁగా, శిష్యులతోఁ గూడఁ శ జెంది నడచి
తే. దూరతరఘోరకాంతారశ్రదుష్టజంతు, బాధనదసాధుభూమి నిశీధమందు
విడిచి లత్తుణమునులను శ నెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. విమతిదుర్మంత్రంబు శ విని యిలయాత్వారి, కెఱిగించి గోవిందుఁడరిగె వారిఁ
గూడి లత్తుణముని శ గురునిద్రవిడనాటి, కరిగిరివరదునిఁ శ గడుఁ దలంపఁ
గనుమ్రొలశరచాపశకరవృద్ధనన చర,ద్వంద్వ మద్వంద్వ మాతనికిఁ దోఁచి
చెంచువారము మేము శ చిఱుతఁడ వీ విందు, నీరాత్రి నుండుట శ కేమికత మ
తే. టనుచువారిర్వురడుగనర్యూర్యవరుండు, తానువచ్చిన క్రమము నాదంపతులకుఁ
జెప్పె నని విందు మాయలుశరచెప్ప ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వేటవేడుకఁ జెంది శ విహరించు చుండుమే, మర్థరాత్రమునఁ గాతడవి నిచట
ని న్నొక్కరునిఁ జూచి శ మన్నింప వచ్చితి, మన్న నీ కేమిష్ట శ మడుగు మనినఁ
గరిగిరివరదునిశరణారవిందములో, గనుఁగొన వేడుక శ గలదు మాకు

నన్న మాతోడ ర శ మ్మన్న లక్ష్మణముని, యరుణోదయపువేళ శ నప్పురాణ
తే. దంపతులతోడ నేతెంచి శ ధన్యజనుల, కాటప ట్టెనకాంచిని శ నమరఁ గాంచి

యప్పురం బెద్ది యని మది శ నెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. కాంచీపురం బిది శ కరిగిరి యదె యిందుఁ, బుణ్యకోటివిమానభూరిశిఖర
తతి యది యని చూపి శ తఱుచుకాటడవుల, చాటి నచ్చినకతఁదనరె శ్రమము
దగఁ గొన్న యీవృద్ధదంపతులకు శుద్ధజలము దెచ్చిమి యీశనగసి కేగి
యనుచు నాదంపతు శ లన లక్ష్మణార్జుండు, శాలక్కిణరునుండి శ జలముఁ దెచ్చి

తే. వారి నచ్చటఁ గానకరవగచి పిలిచి,నంతఁ దెలతెలవాఱిన శ నన్ని తెలిసి
వారిఁ దలఁచుచు నింటికి శ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తల్లిని గని మ్రొక్కితనగతాగతసర్వవృత్తాంత మెఱిగింప శ విని జననియు
వరదుఁడు దేవితో శ వనచరద్వంద్వ మై, కనిపించి యానిన్నుఁ శ గాంచి జేర్చి
పానీయ మర్థించె శ భక్తితో నీవును, శాలక్కిణరునుండి శ జలకలశముఁ
దెచ్చి సమర్పింపు శ దినదిన మనినచు, జననినియోగంబు శ నల్పు చుండె

తే. లక్ష్మణార్జుండు లోకవిశ్రుతాత్మకలితశుభహరిదివ్యవిగ్రహము గనుక
సర్వలోకైకగురుఁ డిది శ సత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. యామునగురుఁ డిలశయాభ్యారిఁ గన్గొనఁ, జాల నిరీక్షించి శ శాంతిఁ బొందె
నంత లక్ష్మణముని శ యతిగయంబున వచ్చి, రంగస్థలోద్యానరంగమందు
యామునచరమదిశ్వాకృతిఁ గనుఁగొని, వలగొని యార్తితో శ వగచి ప్రణతు
లాచరించుచుఁ దత్కరరాకుంచితాంగులీ, త్రితయంబుఁ జూచి సంరదియముఁ జెంది

తే. యిమ్మహాత్ముని కీకొఱం శ తేమి యనిన, నచటివారిది తెలియ శ శ మనిన లక్ష్మ
ణార్జుఁ డందఱు విన నిట్టులనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. బ్రహ్మసూత్రమునకురభావ్యంబు రచియించి, దెసలఁ జాటించెద శ ధీరు లలర
వ్యాసపరాశరవరనామధేయులఁ, జేసెద నిరువుర శ సిరులు మెఱయఁ
గురుకావ్యశీశునిశిరునామ మొక్కరి, కొనరించి పిలిపింతుశనూర్జితము గ
ననుచు లక్ష్మణమునిశయానతి యిచ్చిన,యొక్కొకవార్త కొకొక్కొక్కప్రేమ
కే, సాచి యెప్పచేయ ట్లుండశకలజనులు, కనిరి యామునచరమవిగ్రహ మచట న
టనుచుఁ బెద్దలు చెప్పఁగారవినుదు మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర

సీ. అరవందారితో శ నుతిగజ యైన సం,భాషింపఁ గలగినఁ శ బరమనిలయ
పర్యంతపాపానశపం ప్తిఁ దీర్పింతును, రంగేశుఁ డెవెడ్డు శ భంగముఁ
నానాభావపాత మాహాదిమందిరం బైనఁ, గంధవాక్రాఁ శగహ్వరంబు
నాభవ ము దేశకస్తూరిరంగుని, కవింప నొల్ల వీరవిద్రు పునుచు

తే. లక్ష్మణార్జుండు శ శల్యాణశుగ్రుండు, మరలి కాంచీపురముఁ దెచ్చివరముండు

- పద్మ సేవధిఁ గాంచెను శ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తీరుమానపుసేవఁ శ దీర్చినపిమ్మటఁ, దిరుచుట్టుమా లెలో శ దేవితోడఁ
గరిగిరివరదుఁడు శ ఘనరాజసం బొప్పఁ, బ్రక్రమంబులు మూఁడుపటిపు చుండఁ
దిరుకచ్చినంబి చాశమరసేవ సేయుచు, నతనితోఁ దగుముచ్చ శ టాడు ననుచు
విని యమ్మహాత్మునిఁ శ గని లక్ష్మణార్జుండు, భక్తి నగ్గురునితోఁ శ బలికె నిట్లు
తే. దలఁచి యుండితిఁ గొన్ని యర్థములు మదిని, వాని ప్రత్యుత్తరము లెల్ల శ వరడునడిగి
తెలిసి మా కాన తిమ్మని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 22
- సీ. పరతత్త్వ మే నట్లు శ పాయంబు న్యాసంబు, దర్శనమట్లు భేదంబు నిజము
ఆమహాపూర్ణుడే శ యాశ్రయణీయుండు, దేహాంతమందు నీశ దేహులకును
మోక్ష మంత్యస్త్పతి శ మోక్షణం బీయాలు, ప్రత్యుత్తరములు నీ ప్రశ్న ములకు
హస్తిగిరీశుఁ డి శ ట్లాన తిచ్చెను గాన, నీ కెఱిగించితి శ నిజము గా న
- తే. టనుచుఁ దిరుకచ్చినంబి రాశమానుజార్య, వర్యునకుఁ దెలియఁ బలికిన శ వార్త లన్ని
తెలిసి యున్న మహాత్ములఁ శ దలఁతు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కలలోనఁ గన్పడుకరిగిరీశునియాజ్ఞ, నెదు రేగుదెంచుని శ జేష్ఠగురుని
నెదు రేగుదెంచుశు శ భేష్ఠతీర్థముభంగి, మధురాంతకతటాక శ మహిత సేతు
బంధంబువైఁ గాంచి శ ప్రక్రమ మొనరించి, చాఁగిలి మ్రొక్కి లక్ష్మణగురుండు
శిష్యునిఁ గా వీనిఁ శ జేకొను మనిన న, ప్పెరియనంబియుఁ గడుఁ బ్రీతిఁ జెంది
- తే. జాగు దగ దని లక్ష్మణాశ్చార్యులకును, బంచసంస్కారములు నర్థపంచకాది
పరమహితములుఁ గృప చేసి శ పనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఒకపుట్టుమూఁగ బాశలకుఁ డప్టవార్షి కుఁ, డగపడకయుఁ గాంచి శ నబ్ద మొకటి
గడచినపిదపఁ గనన్పడి యెల్ల వారికిఁ, బల్కెను జవి గుల్కు శ పల్కు లిట్లు
క్షీరాబ్ధినాథుని శ సేవించితిని బోయి, యతనితో శేషుఁ డి శ ట్లానఁగ వింటి
నవనిఁ బుట్టుకఁ జెంది శ యఖిలాత్మ లను దీర్చి, నీపనుల కొనర్తు శ నిక్క మనుచు
- తే. శేషుఁ డీయిలయాత్వారీరవేష మంది, యఖిలచేతనులను బ్రోవ శ నవతరించె
ననుచు నబ్బాలుఁ డని స్వేచ్ఛ శ నరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మఱియొకనాఁడు లక్ష్మణముని తనకుఁ దై, లాభ్యంజన మొనర్ప శ నర్హుఁ డైన
యొక బ్రహ్మచారి నింటికిఁ బిలిపించిన, నతఁడు తుధార్తుఁ డై శ యన్న మడుగఁ
దనదేవిఁ బిలిచి యాతని కన్న మిడు మన్న, నద్దేవి లే దన్న శ మనుచుఁ బలికి
జలసంగ్రహార్థంబు శ చనినంతఁ బర్యుషి, తాన్న మున్నది చూచి శ యవ్వటునకుఁ
- తే. జాలినంతన్న మొనఁగి లక్ష్మణగురుండు, కలుషముల కెల్లఁ గాంత లాశకరములనుచుఁ
దెలిసి యద్దేవి విడనాడఁ శ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నదనంబులో నిజశతః గాంచి లక్ష్మణా, చార్యుండు పలికె నాశసాధ్వి కిట్లు
వేదకి తప్పులు మూఁడుపడిచెద నిన్నని, మునుపు చెప్పితిని నాశమూఁడు వినుమి

- యాచార్యపత్నిఘటాంబులవంబులు, గాలిచే జెదరి నీరఘటముఁ జెంద
నలిగి నీవు దురుక్తు శలన రాని వన్నియుఁ, బలికిన నాసాధ్య శ పతికిఁ దెల్పు
తే. నమ్మహాత్ముండు నీదుర్మశయంబుకతన, దేవితోఁ గూడి మఱియొకరదేశ మొందె
ద ప్పి దొక్కటి నీకని శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మఱియుఁ గాంచీపూర్ణశమాన్యుని సాపడఁ, జెప్పిన వేగ విరచ్చేయ కున్న
నమ్మహాత్ముఁడు వచ్చినప్పుడె యతనికి, సాపడఁ బెట్టుమీ శ జాగు మాని
యని యొక త్రోవ నే శ నాతనిఁ బిల్వఁ బో, యినను వేటొక త్రోవ శ నిచటఁ జేరి
యాతఁడు సాపడి శ యరుగఁ దదుచ్చిష్టభాజనం బొకచోటఁ శ బరిహరించి
- తే. నాయభీష్టముఁ దెలియక శ నయముఁ దొలఁగి, కట్టుపుట్టముతో మున్నుకతన నీకుఁ
దప్పు రెండవదిది యని శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 28
- సీ. అభ్యంజనము సల్ప శ నాహూతుఁ డై నయీ, బ్రహ్మచారికి యుధాశబాధితునకుఁ
బర్యుషితాన్నంబు శ బహుళంబు గా నుండఁ, బట్టెడన్నము నీవు శ పెట్ట లేక
లే ద నంటివి గన్క శ లేమ మూడవ దిది, తప్పు నీ కామెను శ దగినయట్టు
లర్థ మిచ్చెద నీకు శ యావదాయుష్యము, పుట్టింట నుండుమీ శ పాలుపుఁ జెంది
- తే. యనుచుఁ బనిచెను బుట్టింటి శ కాత్మ సతిని, లక్ష్మణార్జునుండు సర్వాత్మశరక్షకుండు
విహితవిషయము నీరీతి శ విడిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞఁ డై నలశక్త్యణముని సర్వదో, ఘోల్బణసంసార శ ముడిగి యరిగి
దేవదేవునిఁ బెరుం దేవితాయారుతోఁ, గరిగిరి నెలకొన్న శవరదుఁ గాంచి
తద్ద త్తదివ్యత్రిదండకాషాయవ, స్త్రములు ధరించి శాశస్త్రక్రమంబు
సల్పి సర్వం మయా శ సన్యస్త మని పల్కి, యావరదునిచరశాబ్దములకు
- తే. భక్తిఁ బ్రణమిల్లి యితరవిశరక్తిఁ జెంది, సర్వదేశదశాకాలశసర్వశేష
తార్హత్యము లొనరించె శ నచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యామునార్జునికాల శ మయినపిమ్మట నిట, దర్శనస్థాపనశదయుఁ డెవఁడు
కలుగును మన కని శ కలదేశికేంద్రులు, రంగమందిరసభాశరంగమందు
మంత్ర మొనర్చి లశక్త్యణముని మనలకు, దర్శనస్థాపనశదయుఁ డనుచు
దెలిసి యాతనిఁ బిల్వఁ శ దిరువరంగవైరు, మాళరయరు చని శ మధురదివ్య
- తే. గీతమున వరదరాజును శ బ్రీతుఁ జేసి, యతని నర్థించి తెచ్చును శ యతిన్యవతిని
ననుచుఁ బంచిరి తిరువరంగార్జున ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తిరువరంగగురుండు శ జేశికస్థానఁ, గాంచీపుఁముఁ జెంది శ కరిగిరీతు
ఘనలతావేష్టితశకల్పతరూపమ, దేవీసమాశ్రిష్టశదివ్యదేహు
వరదునిఁ గని మ్రొక్కి శ వరస్మత్తగీతవాద్యములమెప్పింప నాశహరియు మెచ్చి
యిల్లాలిఁ దక్క నీ శ వేమి వేడిన నిత్తు, నన నిలయాత్వారి శ నడుగ మొదట
- తే. నాలులక్త్యణమునిదక్క శ నడుగుమవక, యిప్పుడన్యతంబుఁబల్కు మాశక్త్యుదెల్లు

నని యొసంగెను లక్ష్మణమునుల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.

శా. సారాచారవిహార సూరిపరిషత్సత్యవ్రతక్షేత్రసం
చారా భూరిశివంకరస్వగుణవిస్తారా శుభాకార గం
భీరారంభవచోవిజృంభణజితాశేధాదిదుర్వార సం
సారారణ్యకుతార దాసజనరక్షతాదీక్ష రామానుజా.

33

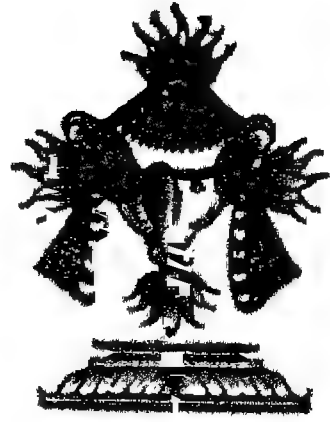
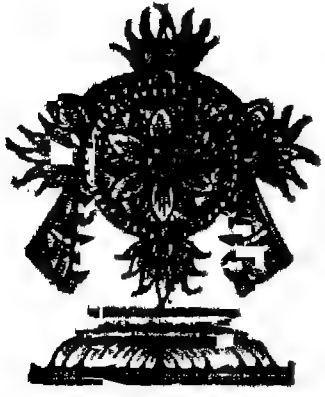
క. కరిగిరినర దామరతరు, పరిచరణసమేధమానశభాసురవిద్యా
భరణా కరుణాపాంగ, స్ఫురణా శరణాగతేష్టశ్రురణకరణా.

34

మాలినీవృత్తము. విమలకమలనేత్రా నీ విశ్రుతస్తోత్రపాత్రా
శమితకుమతివాదా నీ శర్కసంపూర్ణ వేదా
స్థిమితసుగుణజాలా నీ దీప్తకాషాయచేలా
శ్రమహరనిజలీలా నీ సంయమిక్షోణిపాలా.

35

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున సత్య
వ్రతక్షేత్రంబునకు లక్ష్మణార్కుండు విచ్చేయుటయు యాదవసూరికడఁ బూర్వ
మీమాంసాధ్యయనంబు సల్పుటయు వరదునకుఁ దిరుమంజనఘటంబు సమర్పిం
చుటయు యామునాచార్యప్రపత్తియు బ్రహ్మరాక్షసమోక్షప్రదానంబును గ
ప్యాసపదంబునకుఁ దత్త్వార్థంబుఁ జెప్పటయు యాదవుండు లక్ష్మణాచార్యుని విం
ధ్యారణ్యంబున విడిచి చనుటయు వరదుండు దేవీసమేతుం డై వనచరమిథున
రూపంబునం దోచి లక్ష్మణార్కునిఁ గాంచీపురిఁ జెందించి పానీయం బర్థించుట
యు నతండు జననీనియోగంబున వరదునకుఁ దిరుమంజనకలశం బర్థించుటయును
నామీఁద రంగస్థలోపవనంబున యామునచరమవిగ్రహంబు సేవించి తదీయా
కుంచితాంగుళిత్రయమోచనం బొనరించి మరలి వరదునిసాన్నిధ్యంబుఁ జెందు
టయు షడ్వార్తోపపాదనంబును మహాపూర్ణార్ణవసమాశ్రయణంబును లక్ష్మణ
ముని శేషాంశసంభూతుం డని పుట్టుమూఁగ యగుబాలకుం డుపన్యసించుటయు
లక్ష్మణాచార్యుండు విహితవిషయపరిత్యాగంబుఁ జేసి సన్యసించుటయు వరదుండు
తిరువరంగగురునకు రామానుజార్కు సర్పించుటయు నిట్టిసంప్రదాయంబులు
గలద్వితీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి

మ థ్య మ భా గ ము.

తృ తీ యో గ్లా స ము.

మద్రంగపురీవర

ధామ గురుస్తోత్ర సాత్ర శధన్యచరిత్రా

రామానుజమునిపుంగవ

సామజవరదాంతరంగశనచివ శుభాంగా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

- సీ. కరిగిరివరదునిశకరుణ లభించిన, రామానుజాచార్యుని శ రంగపతికిఁ
దెచ్చి సమర్పించి శ తిరువరంగప్పెరు, మాళరయరు తనశ్రమనికివట్టుఁ
జెందినమీఁదట శ శిష్యు లీయతిపతి, కై రి డెబ్బదినల్పు శ రమలమతులు
కూ రేశముఖ్యు లీశగురునితో రంగేశు, కై ంకర్య మనుదొడ్డశకలిమిఁ జెంది
తే. దినము శ్రీరంగమందున శ దివ్యగోష్ఠి, నల్పు చున్నట్టియతికులశసార్వభాముఁ
డతులకులదై వతము మన శ కనిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశ్రమోదమలర.
- సీ. అష్టాదశావృత్తు శ లాతిరుక్కోట్యూరి, నంబిగారింటికి శ నాయ మలరఁ
దిరిగి యతీంద్రుఁడు శ దేశికగురుకృప, మంత్ర రాజముఁ జరశ్రమంబుఁ బడసి
మంత్ర దౌర్లభ్యమశస్తద్విధాత్తల ఘోర, దురవస్థలఁ దొలంగఁ శ దోయఁ దలఁచి
గురునాజ్ఞ మీఱి యందఱు విన మంత్రముఁ, జాట నాలించి యాశాచార్యపురుషు
తే. లయిరి డెబ్బదినాల్లుసింహాసనాధి, పతులు మంత్రప్రవర్తనశపరులు వారె
యనుచుఁ బెద్దలు చెప్పఁగాశ్రవినుదు మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనశ్రమోదమలర.
- సీ. యతిపతిఁ బిలిపించి శ యాతిరుక్కోట్యూరి, నంబి యిట్లాయతిశనాథు నడిగి
గురునాజ్ఞ మీఱినశకుమతి కేగతి యన్న, సరకమే యని యతిశనాథుఁ డనియె
నతిగుహ్య మీమంత్ర శ మన్యుల కెవరికిఁ, జెప్ప రా దని నీకుఁ శ జెప్పినపుడ

- యట్లాచరించెద శ నని పోయి మంత్రముఁ, గొల్లఁబెట్టితి విది శ ఘోరనరక
తే. హేతువని తెలిసి యుండియు శ నేల యిట్లు, సాహసముఁ జేసితివి నీవు శ సత్త్వనిధివి
దెల్పు మన నది యతిపతి శ దెలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ నీయాజ్ఞ శ సలుపనికతన వీ,నికి నొక్కరునికిఁ బో శ నిరయబాధ
భవదుపదిష్ట మౌశపరమమంత్రము విన్న, వారు వారిని జెందుశవారివారు
ముక్తులై వైకుంఠశమున నుఖించెద రిదె, తగు ననునామహౌశదార్యనిధిని
నెంబెరుమానారె శ యిందు ర మ్మని పిల్చి, యానంబి కౌఁగిట శ నప్పళించి
- తే. సద్గురుండవు నీవె పో శ జనుల కెల్ల, మాకొఁజింతలు దీతె నీశమహిమకతన
ననుచుఁ బల్కెను యతిపతి శ కప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆనంబిగురుకృప శ యతిపతి యెంబెరు,మానారుసంజ్ఞ నిశ్చయహి లభించి
తిరిగి రంగేశు నీశపురిఁ జెంది యతనికిఁ,గొన్నికైంకర్యముల్ శ కుదురుపఱచి
శ్రీశైలపూర్ణుల శ సేవింప మది నెంచి, శ్రీపురిఁ జెందివశించె నంత
శేషస్వరూప మై శ శేషాద్రి గనిపింప, నిది ద్రొక్కి నడవ రా శ దెవరి కై న
- తే. ననుచు లక్ష్మణముని దల్చి శ యచటినుండి,నంతఁ దిరుమలనంబి గారరది యెఱింగి
మెచ్చి యతిపతిఁ గనుఁగొనవచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. గరిమతో వచ్చినశతిరుమలనంబిని, గని ప్రదక్షిణము దీర్ఘప్రణామ
మాచరించినలక్ష్మశణాచార్యుఁ గరుణించి, శ్రీరంగవాసులశసేమ మడిగి
వచ్చినపనిఁ జెప్ప శ వలె నన్నఁ దిరుమల,నంబితో రామాయణాంబుఁ జదువ
నరుగుదెంచితి నని శ యతిపతి పల్క నా,నంబి నీయిష్టం బొనర్తు ననుచుఁ
- తే. బలికి వెడలెను వేంకటేశ భర్తకడకు, మరలి లక్ష్మణముని తనశమనికిపట్టుఁ
జెందె నని యస్తదాద్యులు శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తిరుమలనంబిగా శ రరుణోదయపువేళ, స్వామిపుష్కరిణిలో శ జలక మార్చి
యాకాశగంగామృతాపూర్ణ కలశము, నంజనాద్రీశుతిరర్తంజనార్థ
మర్పించి తత్ప్రభాతార్చన మొనరించి, వచ్చి వృషాద్రి యుశపత్యకోర్వి
నొక్కతింత్రిణిక్రింద శ నుండునగ్గురునకుఁ, దనర రామాయణార్థము వచించి
- తే. తిరిగి వచ్చుచు నుండె నశగ్గురువరుండు, నట్లు వత్సరమునకు రాశమాయణార్థ
మంత దెలిపెను యతిపతి శ కచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.9
- సీ. శేషాద్రివాసులు శ శేషమూర్తిని యతి,పతిఁ గని వినతులై శ పలికి రిట్లు
రంగదాసుఁడు ముందు శ రచియించి మాల్యము, లీవేంకటేశుని శ కియ్యఁ గోరి
వచ్చువేళ నమర్త్యశవనిత లవస్త్రులై, జలములఁ గ్రీడలు శ సలువఁ జూచి
స్థలనముఁ జెంది లశజ్ఞాన క్తచిత్తుఁ డై, చని సచేలావగాహన మొనర్చి
- తే. మరలి రచియించి పుష్పదాశమములఁ దెచ్చి, వేంకటేశుని కర్పించి శ విమలభక్తి
పారవశ్యము గనె నని శ పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. ఆరంగదాసుని శ కంజనాద్రీశుఁ డి, ట్లనె నీవు నుఖశాంక్షి శ వై నకతన
భువిఁ జక్రవర్తి యై శ పుట్టి నుఖంపుమి, నిన్నుఁ బోచెద శత్రుశనికృతివలన
నని పల్క నాతండు శ చని తొండమాకాచక్ర,వర్తి యై పుట్టెను శ వసుధ నంత
బలవద్విరోధులు శ పల్వు రొకప్పుడు, బాధింప నాచక్రశనర్తి వచ్చి
- తే. వేంకటేశునిఁ గని మొక్కి శ వినుతి సల్ప, శంఖచక్రము లిచ్చెనాశశాన్తిపతి
కనుచుఁ బల్కిరి యతిపతి శ కార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. నాటనుండి వృషాద్రిశనాథుఁడు భక్తవాత్సల్యముఁ గనిపింప శ శంఖచక్ర
ముల మరలి కరాజ్జరముల ధరింపనికత, నురమున సిరి దొల్లిరయుండుకతన
వేంకటాద్రీశుని శ వీరభద్రుం డని, శైవు లర్చింతురు శ సతత మిచట
వారిని వారింప శ వలె నని పల్కిన,యతిపతి వారి ని శట్లడిగె మరల
- తే. వేంకటేశుని సిరికొమ్మ శ విడువ నేమి, హేతు వని పల్క యతిపతి శ కిట్లు వారు
చిరకథాంతర మొక్కటిఁ శ జెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మునులపంపున భృగుశముని వచ్చి కఱివేల్పు, నుగముఁ దన్నిననాఁడుశిరిదొలంగి
పురుషోత్తముం డని శ పొందితి నీతని, నీహ్లాస్య మేమి నే శ నెఱుంగ నైతి
నని కనిపింపక శ యరిగినహరియును, జయ్యస నీపద్మ సరసికడను
దప మొనరించెను శ దై నమానంబునఁ, బదివేలయబ్దముల్ శ పరమనియతి
- తే. నంతనీపద్మసరసి నొకజ్జమందు, లక్ష్మి గనిపించ శ్రీవత్సరలాంఛితునకు
ననుచుఁ బలికిరి యతిపతి శ కార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. విప్రాంఘ్రిహతిఁబోలె శ వెలసినశ్రీవత్స,చిహ్న మిప్పటికిని శ జెంది యుండ
నై న నీతనిసకశలావయవౌజ్జ్వల్య, సౌందర్యసౌగంధ్యశసౌకుమార్య
నిత్యయాశావనముఖ్యశనిర్తలాసంభ్యయ, కల్యాణగుణములశకలిమిఁ జేసి
యాచిన్నె వన్నె గా శ నగపడఁ గనుక నే, నితనిఁ జెండెద నని శ నిశ్చయించి
- తే. మగనికొఁగిట నలమేలుశమంగ చెంది, పలికె నిట్లని భర్తకుఁ శ బ్రణయ నులర
ననుచుఁ బలికిరి యతిపతి శ కార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఈశ్రీశుకాశ్రమ శ మీపద్మకాసార, మీస్వర్ణముఖరి ని శట్లీవనాళి
విడువ లే నది గాన శ వినుము నీతోఁ గూడి, యేప్రాద్దు విహరింతు శ నిచట ననిన
నందు కొడంబడి శ యలమేలుమంగతో, నతఁడు నుఖించుచు శ నచటనుండి
వేటకాఁ డై వచ్చి శ విహరించి యలసి యీ,యజ్ఞవరాహునిశయండ నుండఁ
- తే. గాన యతనికి సిరి యెట్లు శ గలుగ నేర్పు, నీవు దలఁచిన నవి యన్ని శ నిగ్గుననిన
సమ్మతించెను యతికులశస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 15
- సీ. యతిపతి తిరుమల శ కరిగి యాశ్రేణుని, పనులయడ్డంకులఁ శ బాపఁ దలఁచి
ముద మొప్ప మెత్తులపొదిగినమోఁకాళ్ల, నడచి యాటదులఁ శ గడచి యొక్క
వినుతతరుచ్ఛాయ శ విశ్రమించినయెడ, నొక బ్రహ్మచారిబాశలకుఁడు వచ్చి

- సహకారఫలశీతరజలముల నర్పింప, నెవరిశిష్యుడవు నిర న్నెఱుంగఁ బలుకు
తే. మన్న మద్దేశికుం డనంతార్యుఁ డతని,తనయ యిది యని చెప్పినఁదధ్యమనుచు
జలఫలంబులు గొనియె నారీస క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్న మోద మలర.
- సీ. తిరుమలనంబియుఁ న్ దీర్ఘప్రసాదముల్, దెచ్చి యతీంద్రుని న్ కిచ్చె నంత
నచ్చట బాలకుం న్ డగపడఁడాయెనా, యీప్రసాదంబు మా న్ కిచటి కనుప
నని పల్కుయతిపతి న్ కగ్గురుఁ డిట్లనె, వీధులు నాలుగు న్ వెదకి చూడ
నాకన్న బాలుఁడు న్ లేకపోయినకత, నీప్రసాదంబు నీ న్ కిచటి కేను
- తే. దెచ్చితిని దీనిఁ గైకొమ్ము న్ దేశికేంద్ర, యనిన యతిపతి యది కొని న్ యారగింప
శేష మాశ్రితు లెల్ల భుజించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్న మోద మలర. 17
- సీ. శేషా ద్రిపతియాజ్ఞఁ న్ జెంది కాల్పడ నేఁగె, నచటనుండి యతీంద్రుఁడతనికడకు
నాయతీశ్వరునిచే న్ ననుభూతసార మా,ఫల మొకవృక్ష మై న్ పరిధవ్విల్లె
గురుభుక్త శేషంబుఁ న్ గొన వలె నని పండు,టాకులు గొనిపోదు న్ రార్యు లచట
నర్చావతార మై న్ యచట యతీశ్వరుఁ, డెల్లవారికిఁ దోచు న్ నిపటి కై న
- తే. నంత యతిపతి చని యంజనాద్రినాథుఁ,గాంచివలగొని మ్రొక్కినునీతించిమించి
యచటిశైవుల నిట్లని న్ యడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్న మోద మలర.
- సీ. శైవులు మీర లనన్ త్స్వామి నీవేంక,తేశుని బూజింప న్ హేతు వేమి
యనిన నాశివభక్తు న్ లాతీయదైవత, మితఁ డని యర్చింతు న్ మిచట ననిన
శివవిష్ణుచిహ్నముల్ న్చేయించి యిరువుర, మీరాత్రి యుంచెద న్ మితనియెదుటఁ
దలుపులగడియలఁ న్ దగిలించి బైటను, బీగముద్రలు నల్పి న్ బింక మలర
- తే. నాయుధంబులు చేకొని న్ యాప్రభాత, మొకరివై నొండ్లు కావలీయుందమిచట
నని యతీంద్రుఁడు మఱియునిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్న మోద మలర.
- సీ. అరుణోదయపువేళ న్ నర్హక్రియలు దీర్చి, మనముద్ర లన్నియు న్ మరలి చూచి
తలుపులఁ దెఱచి లోనపలి కేఁగి చూచినఁ, గరముల శంఖచక్రము లితనికి
నుండెనా హరి గన్కఁ న్ జండించెదను మిమ్ముఁ, గాశహస్తీశునిగడపదనుకఁ
గాక శివాంకముల్ న్ గరములఁ దాల్చెనా, శివుఁ డని మమ్మట్ల న్ సేయఁ దగును
- తే. జంద్రగిరిదన్క నని యతిరచక్రవర్తి, శపథ మీరీతి నల్పెను న్ శైవతతికి
సమ్మతించిరి యది విని న్ శైవు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్న మోద మలర. 20
- సీ. వేంకతేశునియగ్రవేదికపై శంఖ,చక్రము లుంచె లక్షణగురుండు
నుందరడమరుత్రిశూలము లచటనే, యుంచిరి శైవు ల్ ట్లంచితము గ
దేవాదిదేవుఁ డారదివ్యాయుధములలో, శంఖచక్రముల భుజంబులందు
నుంచినయట్లు ధరించె మరల్పక, భక్తవాత్సల్యము న్ బయలుపఱవ
- తే. నంత మఱునాటిప్రాద్దుననతని హరిని, శంఖచక్ర సమంచితాశీజానుబాహుఁ
గాంచి వైష్ణవు లెల్ల సుఖించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్న మోద మలర. 21

- సీ. యతిపురందరుఁ డంత శ నాత్మీయదానుల, నానావిధాయుధశనై పుణులను
నత్యంతశూరుల శ నతివిధేయులఁ బిల్చి, పూర్వోక్తసమయంబు శ పూర్తిఁ జెంద
శై వౌఘములఁ ద్రుంపఁ శ జనుఁ డని పనిచిన, వా ర స్థానర్చిరి శ వసుధ మెచ్చ
నంత లక్ష్మీరూపశకాంత మాబంగారు, సతకమందునఁ దనశ్రీహారనలను
- తే. గాంచియల మేలుమంగ వశించెనదియు, వేంకటేశునియురమందుఁ శబొంక మమర
నుంచి యతిరాజు మించి నుశించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శంఖచక్రంబు లాశశార్ఙ్గి కిచ్చినకత, నతనికి గురు వయ్యె శ యతివరుండు
అలమేలుమంగ నాశహరికిచ్చి యతనికి, మామగా రయ్యె లక్ష్మణగురుండు
నది గాన నే కదా శ యంజనాద్రీశుని, టికిఁ బెద్దతన మీతఁడే వహించెఁ
బదుగురుసూరులపద మీతఁడే కాన, వేంకటేశునియింట శ వెలసె నొకఁడె
- తే. యితనినుత గాననే కదాఁయింటిసనతి, పోరు లలమేలుమంగనుశబొంక వాయె
నితనిమహిమములను నెవఁ శ డెఱుఁగు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తిరుమల దిగి యతిరదేవుఁడు తిరుపతి, వైకుంఠనాథుడేనళము పాడు
పడి యున్న దే మని శ యడిగిన యాతఁడు, బడబాగ్నిఁబోలెఁ బెన్దడుపు గల్లు
స్వామి యాకతనఁ బ్రసాదాదు లీతని, కర్పింపఁ జాల రై శ రఖిలజనులు
అది గాన పా డాయె శ నని చెప్పి రచ్చటి, వైష్ణవు లాయతిరవర్యునకును
- తే. నంత యతిపతి తిరుమలరయందు సౌమ్యవిష్ణువిగ్రహ మొక్కటి శ వేదవిధిస
మంచితంబు గ నుంపఁ దలంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 24
- సీ. రాయవేలూరికి శ రా జై నమ్మేచ్చుండు, తిల్లగోవిందునిఁ శ దెచ్చి కోట
వాకిటిపరిఖకు శ వంతెనతాయి గాఁ, ద్రిప్పి కేల్కొలిపినఁ శ దలిసి యంత
సకలకళాశాస్త్రశరనురా లొకపణ్య, లానణ్యవతి వచ్చి శ లక్ష్మణార్య
సంబంధవతి గాన శ సరసకళాప్రజ్ఞ, నామ్మేచ్చు మెప్పించి శ యతఁ డొనంగ
- తే. రత్నధనతిల్లగోవిందశరాజదివ్యవిగ్రహము లాత్మగురునికి శ వేగ తెచ్చి
యిచ్చెఁ గృతకృత్యురాలిదేశయెంచ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత యతీశ్వరుం శ డాతిల్లగోవింద, రాజప్రతిష్ఠకు శ రంగు మీఱ
వైకుంఠనాథునిశవామభాగంబునఁ, గోవేలవెడలుపు శ కుదురుపటిచి
యం దంతరాళమునందు గర్భగృహంబు, తిరుచుట్టుమాలెయుఁ శ దీర్చి మొగిని
నాస్థానమండప శ మతివిశాల మొనర్చి, కనకతార్క్ష్యగృహంబు శ గడవి యందుఁ
- తే. దప్తకాంచనగారుడశస్తంభ మెదుట, సర్వమణిమయబలివీరశనంగతముగ
భక్తిఁ గట్టించి మఱియు నేరర్పణచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆగ్నేయభాగమం శ దాముక్తమాలికా, భవనంబుఁదిరుమట్టపల్లి యచట
బంగారుతలుపులశబావి యాదవ్యులఁ, బదుగురాత్మారులభవన మచటఁ
గల్యాణమణిమయశకల్యాణమండప, మావెంట రత్నభాంశాలయములు

- యానోపకరణమాల్యాకల్పగృహములు, పల్లవమండపప్రభృతు లన్ని
తే. మణిమయద్వారగోపురమహితమైన, సాలయుగళంబు యతికులచక్రవర్తి
యిట్లొనర్చియుఁ దృప్తి వశహింపఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోదమలర.
- సీ. అద్వితీయావృత్తిరయామృతభాగంబున, మహితవిష్వక్సేనమందిరంబు
సిరి కాటప ట్టెనగురుధనభవనము, లట్లుదీచిని జాలఁ న జెట్లుకొన్ని
జావారికోచితద్వారవేదికలును, మణిమయవాహనమంటపములు
శతసహస్రస్తంభశాలిబహిస్సభా, మండపాందోళికామంటపములు
తే. సలిలయంత్రము లారీతి నకలరత్న, కులనువర్ణ బహిర్ద్వారగోపురములు
తీర్చి కట్టించె సంయమిదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోద మలర.
- సీ. రాజవీధులు నాల్గు నరంగు గాఁ దీర్చించి, సన్నిధివీధులు నచక్కజేసి
మందిరాంతర్గృహమండపగోపుర, ద్వారశాఖలరత్నతోరణములుఁ
దపనీయకదళికాస్తంభగుంభితచూత, నీలోత్పలాంభోజమాలికలును
బుష్పమాక్తికములఁబాలుపొందుముగ్గులు, బంగారుముఖమంటపంబుమెఱయ
తే. లక్ష్మణార్కుండు గుడి యిట్లలంకరించి, తిల్లగోవిందరాజును నెచ్చి యందుఁ
జేర్చె నని దేశికేంద్రులు నెచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోద మలర.
- సీ. మొదటఁ గూటాగారముల సర్వధాన్యముల్, పూరించి ఘృతతైలపూర్ణ కూప
ముల గుడశర్కరామఖ్యరసద్రవ్యములు కొన్నిగృహములు నపాలి యొనర్చి
యొకశుభదివసముహూర్తమం దాతిల్ల, గోవిందశౌరి కంఠకురళరావ
ములు నిల్పి ప్రోక్షణములు నధివాసముల్, వేదచోదితములు నవిశదపఱచి
తే. హాటకాంచితరత్నసింహాసనమున, నుంచి ప్రాణప్రతిష్ఠఁ గావించి మించె
యతిశిఖామణి మనదైవ నమితఁడె యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోదమలర.
- సీ. స్థిరపంచభేరప్రతిష్ఠఁ గావించి యా, సూరులఁ బదుగుర నశూడికొడుతఁ
దత్తద్రహంబులఁ నదగునట్లు నెలకొల్పి, తిల్లగోవిందుని నకిల్లు నిలిపి
శ్రీభూమినీళాదిసీమంతినీరత్నములపెండ్లి సేసెను నమునులు మెచ్చ
సకలోత్సవంబులు నసర్వకైంకర్యము, లొనరింప నుంచె సమచితజనుల
తే. నల్లవైకుంఠపతితేజ నమెల్లఁ దెచ్చి, తిల్లగోవిందరాజులదెసను నిల్పె
సర్వశక్తుండు యతిపతి నత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోద మలర. 31
- సీ. గోవిందమిశ్రుండు నొన్నిదినంబులు, శైవుఁడై యుండి యాశౌరికృపను
శ్రీశైలపూర్ణులశిష్యుఁడై వారింటఁ, బనులఁ జేయుచు నొకనానరమునఁ
దిరునందవనమందుఁ నదిరుమాటె జేర్చుచు, దనకను మొగిఁ దోచునదారుణాహి
నాలికనెడ ముల్లు ననాటినఁ గనుఁగొని, కటకటా యని దానికడకుఁ బోయి
తే. ముల్లు దీసిన నాచిల్వ నమదముఁ జెంది, వచ్చిన స్లేగ నెంబారు నబావి మునిఁగి
వచ్చిననుఁ జూచి యతిపతి నెచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోద మలర.

- సీ. ఈసచేలస్నాన శ మే మని యడిగిన, మైదొల్లుట కని శ మరలి పల్క
నాసర్వభూతసౌహార్ద్య మహంకృతి, రాహిత్య మాయతీరరాజు చూచి
శ్రీ శైలపూర్ణుల శ జెంది యాచించి యా, గోవిందమిత్రుల శ గొని వృషాద్రి
శ్రీపురి నున్న దేశికులను వీడ్కొల్పి, శ్రీరంగధామము శ జెంది యచట
తే. మంగళాశాసనము జేసి శ రంగవతికి, సకలకైంకర్యముల వేడ్క శ జరపు చుండ
స్థిరచరంబులు సిరులు భరజించె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర.
- సీ. తనగురు నెడఁబాసి'త త ప్తు డై యెంబారు, పాండుప త్రముభంగి శ బాతీనంతఁ
గనుఁగొని లక్ష్మణముని యమ్మహాత్ముఁ దద్గురుఁ డున్న చోటికి శ గోరి యనుప
నతఁ డేగి స్వగురునిరయంఘ్రులు గని మ్రొక్కఁగని కన నల్లుండేశమునుఁడతండు
గురుపత్ని పతితోడ శ గోవిందుఁ డిట్లుండఁనగునె సాపడఁ బిల్వ శ దగఁడ మనకు
తే. ననినఁ దిరుమలనంబియు శ నాత్మ సతికి, మేతఁ బెట్టంగఁ దగునె విశ్రీతపశువు
కనిన విని దేవి యే మనశదాయె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర. 84
- సీ. తిరుమలనంబి యాతీరునఁ బల్కిన, మరలి వచ్చి యతీంద్రునఁబుఁగుఁ జొచ్చె
నతనికి సకలదాస్యములను నల్పుచు, సుఖపడుగోవిందశసూరినరుని
శోభనకల్యాణవైభవం బొనరింపఁ, బిలిచిన మామతో శ బలుక కున్న
నాశ్వశురుఁడు సంయశమీశ్వరుఁ బ్రార్థింప, యతిపతి గోవిందశృతిని బిలిచి
తే. య త్తవారింటి కి వేగిరయచటఁ గొన్ని, దినము లేకాంతమందు నీదేవితోడఁ
గలసి సుఖపడి ర మ్మని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర. 85
- సీ. యతిపతియాజ్ఞ మరహాప్రసాదం బని, శిరమునఁ దాల్చి విశచ్చేసి యత్త
వారింటిలోన నెంబా రగ్నిసంధాన, ఫలదానముఖముల శ బఱపి రాత్రి
యంతర్గమంబున శ కనిపిన దేవిని, దాంబూలనుమగంధరేల్పములను
దలఁపక నిలు చున్న శ దద్దేవియును దెల్ల, వాతీనదనుక నానరున నిలిచె
తే. మూఁడుదినములుగడపిట్లు శ మోహముడిగి, యితనిసంబంధనిధి గల్గెనిం తె మాకు
జాలు నని వల్కె నాసతి శ జనని కనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర. 86
- సీ. ఎంబారుమామగా శ రెంబెరుమానారు, కల్లునినడవడి శ యాన తీయ
నమ్మహాత్ముని బిల్చి శ యతిపతి యడిగిన, సర్వదశాదేశశనమయములను
నీతివ్యమంగళశనిర్తలరూపముఁ, గనుఁగొనువీనికి శ గలదె మఱుఁగు
మఱుఁగు లే కున్నను శ మందుని కై నను, విషయభోగము లెట్లు శ విఱ్ఱవీఁగు
తే. ననిన విని లక్ష్మణార్జుండు శ హర్ష మొంది, యిట్టియధికారి కీవేష శ మేల యనిన
విడిచె నెంబారు గృహపతిశ వేష మనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర. 87
- సీ. రామానుజార్జులశరాతికరుణచే, శాస్త్రసమ్మతము గ శ నన్వయసింది
గోవిందమిత్రులు శ గురునామమందున, నాద్యంతపదముల శ నమరినట్టి
యెంబా ర నెడునామరమింపుగా ధరియించి, స్వగురుపదాంబుజశచ్చాయ యయ్యెఁ

- గోవెలయధికారి శ్రీ గురుగర్వయుక్తుఁడై, శిష్యుఁడయ్యును మది శ్రీయతీంద్రు
తే. గణన సేయనికతన రంగక్షమేశు, పనులు తగ్గిన సంయమిభర్త యతనిఁ
దనకు వశ్యునిఁ గా నుంపఁ శ్రీ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అంతట నొక్కనాఁ శ్రీ డాగుడియధికారి, తనయింటఁ దండ్రైశ్రీధంబు గదియఁ
జెలు వొంద శ్రీవత్సరచిహ్నమిశ్రుల నిమం, త్రణ మొనరించినఁ శ్రీ ధా నెటింగి
యతిపతి యీగుడియధికారి నెట్లయిన, మనవశవర్తి గా శ్రీ నునుపు మనినఁ
దనగురుసూక్తిని శ్రీ దలఁ దాల్చి కూరేశుఁ, డరిగి వారింటిలో శ్రీ నర్చు జెంది
- తే. తళిహపరిషేచన మొనర్చి శ్రీ తనరుతీర్థ, మారగింపక యున్నంత శ్రీ నభిమతంబుఁ
జెప్పు మన్నను వారికిఁ శ్రీ జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర. 39
- సీ. గుడిబీగముద్రల శ్రీ నడిగితి ని మ్మన్న, వడిఁ దెచ్చి పిడికిట శ్రీ నిడినపిదప
నారగించి ప్రమోదశ్రమంది కూరేశుండు, బీగముద్రిక లెల్ల శ్రీ వేగ తెచ్చి
యతిపతి కర్పింప శ్రీ సతఁడును శ్రీరంగ, రాజకైంకర్యసాశ్రమాజ్య మేలు
చుండె నయ్యతిపతియరుతరక్తి రిహి, స్ఫూర్తిని విని యజ్ఞశ్రమూర్తి వచ్చి
- తే. జగతి రంగేశవిజయధ్వజం బనంగ, వాసి కెక్కినలక్ష్మణశ్రీదేశికేంద్రు
వాదభిక్షార్థ మై చూచె శ్రీ వరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆరంగభూపతిశ్రీయాస్థానమంటప, మణిభూమి గురుశిఖాశ్రమణులనడుమ
నమలనభోవీధి శ్రీ విమలగ్రహార్థస్థ, పూర్ణచంద్రునిగతిఁ శ్రీ బాలుపు మీఱ
బ్రహ్మతర్కచ్ఛటాశ్రీ ప్రబలశస్త్రాశ్రస్త్రీ, సమరకేళీమహాశత్రవము సల్ప
నొడ్డోలగం బున్నశ్రీయూర్జిత యతిపతి, బాలసూర్యభ్రాంతిఁ శ్రీ బరమపురుషుఁ
- తే. జుట్టుఁగై దువుఁ గబళింపఁ శ్రీ జొచ్చురాహు, వట్లు గదిసెను బ్రతివాదిశ్రీయజ్ఞమూర్తి
యిట్లు శ్రీ పథ మొనర్చి రాశీయరువు రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అష్టాదశదినంబు శ్రీ లాగమాంత ప్రసిద్ధబ్రహ్మతర్కశ్రీస్త్రములచేతఁ
గస్తూరిరంగనిరీకనుమ్రమాలఁ బోరంగ, నెవ్వనితర్కము శ్రీ హెచ్చి యుండు
వారికి శిష్యు లాశవలివారు గావలె, నని పంత మాడి రాశమానుజార్యుఁ
డాప్రతివాదితో శ్రీ నద్వితీయబ్రహ్మ, జీవాత్మలకు భేదశిద్ధికోటకు
- తే. బ్రహ్మతర్కోపనిషదాదిపరమజీవ, భేదసాధకసూక్తుల శ్రీ వాద మొందఁ
గడఁచెఁ బదియాఱుదినము లీరీకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. పదియేడవదినంబుశ్రీపగట నాప్రతివాది, తర్కప్రమాణముల్ శ్రీ తఱచు నుడువ
వీని ప్రత్యుక్తులు శ్రీ వినిపింతు రే పని, యతిపతి మతమున శ్రీ కరిగి యచటఁ
బరమదయాళునిఁ శ్రీ బరముని వరదునిఁ, బరభక్తి సర్పించి శ్రీ భక్తియుతుల
ననుయోగ మొనరింపుఁ శ్రీ డని పంచి వరదుని, శ్రీపదాబ్జంబులశ్రీచెంతఁ జెంది
- తే. నాథ నీ వన్న సూక్తులు శ్రీ నమ్మి యిట్లు, భేదవాదం బొనర్చితిఁ శ్రీ బెక్కుగతుల
దీని నిగ్గింపు మని సన్నుతించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర. 40

- సీ. యతిపతిచే స్తవశ్రమంది యావరదుండు, కనుమ్రోల నిలిచి యీశకరణిఁ బల్కె
 నీయంతశిష్యుని శ్రీ నీకు సంపాదింప, నిట్లు చేసితి నిప్పు శ్రీ డేమికోఱఁత
 ప్రణవౌధనుర్యనుశ్రవణోపనిషదుక్తి, మఱచితివ్రా యన శ్రీ మదిని దెలిసి
 సంతన మంది లక్షక్షణగురుం డారాత్రి, గడపి ప్రభాతకైంశకర్యవిధుల
- తే. జరపి శ్రీరంగభూపతిశ్రవణకు వచ్చి, మోద మలరంగ నాయజ్ఞశ్రమూర్తి నందుఁ
 జూచె నని యాన తిత్తురు శ్రీ సూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అమృతాంశుబింబనుశ్రధాసారములమాడ్కి, ముఖమున దరహాసశ్రములు వెలుంగఁ
 గాఘాయపరిధానశ్రకనదు త్తరీయము, లరుణోదయద్యుతి శ్రీ నవహాసింప
 ద్వాదశస్థలధృతశ్రధవభోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణ రేఖలు శ్రీ చెలువు గులుకఁ
 బ్రతివాదిగర్వపశర్వతవజ్రసార మై, కేలఁ ద్రిదండంబు శ్రీ లీల మెఱయ
- తే. నురము పద్మాక్షమాలిక శ్రీ లుల్లసిల్ల, సభను వెలుంగంగ యతిలోకశ్రవక్రవర్తి
 మూర్తి నీక్షించె నాయజ్ఞశ్రమూర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. జీవేశ్వరాభేదరచింతాత్రసత్యత్వ,తదితరనకలమిశ్రధ్యాత్వములను
 స్థాపించుయుక్తు లశద్వైతశ్రుతులు కొన్ని, సిన్న మీ రనిసయశ్నింటి కిప్పుడు
 ప్రత్యుత్తరములు గాఁ శ్రీ బల్కెద బాధక,తిర్కభేదశ్రుతిశ్రుతుల ననుచు
 యతిపతి పల్కిన శ్రీ యజ్ఞమూర్తియు నిన్ను, శేష శేషాసనశ్రీధరాస్య
- తే. తమునిఁ గా మది నెఱిగితిఁ శ్రీ దావకాస్య,చంద్రనిర్గతదరహాసశ్రచంద్రికలను
 జూచి యని పల్కె లక్షణశ్రసూరి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 46
- సీ. సర్వజ్ఞ మౌళివి శ్రీ సద్గుణరాశివి, జగదేశగురుఁడ వశస్త్వదురుండ
 వై తి వింశాలస్య శ్రీ మమృతం విష మ్మను,న్యాయంబునను జాగుశ్రీసీయఁ దగునె
 యనిన లక్షణముని శ్రీ యాయజ్ఞమూర్తికి, సకలహితంబులు శ్రీ నలిసి కృపను
 అరుళాళపదమట్లుశ్రీవెరుమా శ్లనెడిపద, మెంబెరుమానా రశ్రీనెడిపదమును
- తే. మూఁడు జోడించి యొక నామశ్రమీడుపఱిచి,దాస్యనామంబొసర్చెనందఱువినంగ
 వెలసెఁ దిరునామ మతని కాశకొలఁదిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. తలఁప శిష్యస్య పుత్రస్య స కించి దం,తర మనుధర్త శాశ్రమమునఁ జేసి
 యభిమతశిష్యున శ్రీ శాత్తజనదృశున, కితనికి మనకు మశ్రీహేష్టదన
 తంబు మహోపకశ్రర్తయు నగువరదుని,తిరునామ మాదిని శ్రీ దిర మొనర్చి
 గురునామ మీతండు శ్రీ గోరెఁ గావున నిది, యంతిమపదము గా శ్రీ సమరఁ గూర్చి
- తే. యేకనామంబుఁ గావించిరీయితని కిడిన, మనకు మనవారి కందఱు శ్రీ కనుగుణముగఁ
 బిలువఁ దగు నని యీపేరుశ్రీవెట్ట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆదాస్యనామోక్తిశ్రీనరుళాళముని స్వస్య,యాచార్యవందన శ్రీ మాచరించి
 స్వగురునివేదితశ్రసర్వస్వం దై స్వార్థ్య,నమమతి నొక మతశ్రమందు నుండ
 నంత మేల్పాటినుం శ్రీ దాగంతువైష్ణవు, లిరువు రాతిరువీధి శ్రీ కేఁగుదంచి

- మహనీయ మెంబెరుమానారుమత మెద్ది, యని యడిగిన విని శ యచటివార
తే. లిరువు రెంబెరుమానారు శ లిచట గలరు, వారిలో మీరు గోరినశవారిమతము
బెలుపఁ గల మని వారికిఁ శ బలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఇపు డిలయాళువా శ రెంబెరుమానారు,మతముఁ జూపింపుఁడీ శ మాకు మీర
లిట్లన్న విని వార శ లట్లానర్చినయంత, నావార్త విని వరశదాఖ్యగురుఁడు
ఎంబెరుమానారు శ కెదురుత ట్టైతిని, నభినవార్యవ్రోహి శ నై తి ననుచు
- ననుతాప మంది దుఃఖాయ త్తచిత్తుఁ డై, దీనికి నిష్క్రమి శ దెలిసె ననుచు
తే. మతము వెనుచిచ్చుపా లేసి శ మచ్చ మాపి, యతిశిఖామణికడ కేఁగిశయతనిపాద
పద్మ సేవధిఁ గాంచెను శ భ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.50
- సీ. ఆ ర్తితోయతిపతిశయడుగునె త్తమ్ములఁ, జాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ జనులు గనఁగఁ
గన్నీటిధారలఁ శ గడుగుచు దు స్తర, మీగురువ్రోహాబ్ధి శ నెట్లు గడతు
నని పల్క యతిపతి శ యాశిష్యవర్యునిఁ, గరుణతోఁ గ్రుచ్చైత్తి శ కాఁగిలించి
నీ కేమికొఱత యీశనీవు బహిఃప్రాణభూతశిష్యుఁడ వని శ బుజ్జగించి
- తే. యాత్మసాన్నిధ్యవ ర్తి గా శ నాదరింప, ఛాయపోలిక గురు నెడఁబాయ కుండ్
నట్టియరుళాళమునిఁ దల్తు శ ననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. అరుళాళమునికృప శ నాన తిచ్చెను జ్ఞాన,సారమును బ్రమేయశసార మరసి
గురునిమానతి యతిశకులపతి కొన్నాళు, లేడిండ్ల భైత్యున్న శ మెత్తి తెచ్చి
భుజియించి మఱియొక శ ప్రాద్దు తిరుప్పావుఁ, జదువుచు భైత్యము శ సలుపువేళ
స్వగురునియింటికిఁ శ జను చుండఁగా నుందు,మదకళి త్తనుసాటఁజదువఁ దొడఁగి
- తే.యందుఁదిరవానియనుపదశమందుకొనిన,నత్తుళాయమ్మతలుపుఁ దాశపుడైతెఱవఁ
దలఁచె నప్పిన్న యని యతిశతిలకుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. గురుపుత్రికను యతిశవరుఁడు కన్గొని రమా,రమణి నప్పిన్నపిశరాట్టి యనుచుఁ
బరభ క్తివివళుఁ డై శ బడలికఁ బడ వచ్చి, పెరియనంబియుఁ జూచి శ ప్రితితోడ
నలయుందుమదకళిశత్తనుసాట ప్రస్తుత, మాయెనో యని పల్క శ నంత నాత్మ
గురునింట భైత్యముఁగొనిచనిమత మొంది,మఱియొక నాఁడు లశ్మణగురుండు
- తే. మాధుకరవృత్తి సలుపఁగాశవీధిజనులు, చూచి యతిభ క్తి సేయఁగాశజోద్యమంది
మిద్దెవై నుండి కనె నొకశముద్దియ యని, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మిద్దెవై నుండి యాశముద్దియ దిగి వచ్చి, మాధుకరముఁ గొని శ మరలినట్టి
యతిపతిఁ గనుఁగొని శ యాయింటిముంగిటి,వాకిటి కడ్డము శ వచ్చి నిల్వ
రామానుజార్యుం డశ్శత్రుణ మూరక, నిలిచి పో ని మ్మని శ పలికె నంతఁ
గస్తూరిరంగనిశకంఠ నీపైఁ బ్రేమ, మధికముగాఁ జేతు శ రఖిలజనులు
- తే. మాయయో మంత్రమో మందో శ మచ్చుపొడియొ

యేమియో హేతు విది మాకు శ నెఱుంగఁ బల్కు
మనుచు నాసాధ్యి యతిపతి శ నడిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

54

సీ. మాయలు మందులుశమచ్చసౌ శ్లన్నియు, మాపేరు దలఁచిన శ మచ్చచెడును
మనుకోటిన ప్తకశఖనిసారతమ మగు, మనురత్ని మొక్కటి శ మాయధీన
మై యుండుకతన మ శ మ్మనుసరించెద రెల్ల, చేతను లా త్రేష్టశిద్ధికోరికు
నని పల్కుయతిపతి శ కాసాధ్యి యిట్లనె, మాబోటివారి శాశ్రమంత్రరత్న

తే. మియ్యఁ దగు నేని కరుణతో శ నిపుడె యొసఁగు
మనుచుఁ బ్రార్థించుసతికి నాశయతివరుండు
వాసి మంత్రోపదేశముఁ శ జేసె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

55

సీ. సకలహితోపదేశశములఁ బ్రసాదించి, చన నిశ్చయించి లక్షక్షణగురుండు
అర్చార్థ మర్థింప శ నంఘులఁ గీల్కొన్న, సాదుక లొసఁగ నశప్పడఁతి పైఁట
కొంగున ధరియింపఁ శ గొంగుపిరా ట్టని, ననుధఃకోపల దొడ్డశవాసిఁ గాంచె
నర్చకుఁ డోర్వక శ యతిపతి కొకనాఁడు, విషతీర్థ మీ వచ్చి శ వెఱచినంత

తే. వెఱపు నీకేటికనియతితరణి యడుగ, విషముమీకియ్యఁదలఁచియీశ వెఱపుఁగంటి
ననుచు యతిపతి కర్చకుఁ శ డనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఇను మొకరసమున శ హేమించుగతి హరి, యర్ఘ్యాంబువుల విష శమమ్మలమగును
గాన నీతీర్థము శ కడుభోగ్య మని కొని, యతిపతి ముమ్మాఱు శ నారగించె
వేయిమోములవేల్పు శ విష్ణువునకుఁ గాను, సగుయతీంద్రుఁడు విషశమఱువుకొనుట
కక్కజపడ నేల శ యమ్మహాత్మునిదివ్య, పదపద్మములఁ దల్పుశ్రావణకును

తే. ఘోరసంసారదుష్టాహిశగురువిషంబు, లెక్క వది గాన మన కితఁ శ డిష్టదైవ
తంబు గురుఁ డిష్టధన మిది శ తథ్య మనుచు వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. మఱియొక నాఁడు లక్షక్షణముని భైక్ష్యము, నలుపఁగా నొకయింటిశసాధ్యి భర్త
శాసనంబున విషశసంయుతాన్నముఁ బెట్టి, తనకు నమ్మతి లేదు శ గనుక మొక్క
నిది యభక్ష్యం బని శ యెఱిఁగి యతీంద్రుఁడు, శావేరిదరిఁ జెంది శ కాంక్ష లేక
పరిహరించిన నొకశబలుసాగ మేయ మా, యన్నము భక్షించి శ యపుడె త్రేల్లె

తే. దీర్ఘ మాడి యతీంద్రుఁడుశతీరిగి మతముఁ, జెందె నదిమత యనశనశమొందియుండె
గురుఁడు వచ్చినదనుక నాశకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 58

సీ. శిష్యు లావార్తను శ జెప్పిన విని తిగు, శోట్యూరినందియు శ గురురయమున
మాధవకారికశమధ్యాహ్నసూర్యుని, కాంతుల దివి భువి శ కనలు చుండ
వచ్చి రంగేశ్వరశ్రాశారగోవుర, మందిరోద్వీక్షగాశనంది గాక
సకలాత్మజీవనాశవధ మైనశిష్యుని, యతిపతి నీక్షింప శ నాత్మఁ దలఁచి

- తే. నిలిచె నొక్కడఁ గావేరిపులిననుందు, నతని సేవింప వచ్చె నాయతివరుండు
శిష్యు లందఱు వెనువెంటఁ శ జెంద ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. నయ మొప్ప దండప్రణామం బొనర్చి లేవక యున్న శిష్యప్రవరుని లక్ష్మ
ణార్కునిఁ గనుఁగొని శ యాతిరుక్కోట్యూరి, నంబి కృపై కావలంబి యయు
నదయునిపగిది లె శ మ్మన కూర కున్నంతఁ, ద ప్తకాంచనమయదండమట్లు
కనలినయినుకపైఁ శ గదలక పడి యున్న, గురునిఁ జూచి కిఱ్ఱాంబిరవరదగురుఁడు
- తే. చోళనిర్దయ యోపురశుచ్చుడ మామ, కార్కుఁజం పెదవనియేడ్చిరయాత్మ గురునిఁ
బైకి నెత్తుక తాఁ గ్రిందఁ శ బడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. స్వగురుశరీరపోషణము సల్పెడువాడె, సచ్చిష్యుఁ డని శాస్త్రసమితి చెప్పెఁ
గాన సచ్చిష్యులక్షణలక్షితుం డీతఁ, డని వరదుని మెచ్చి శ యాత్మశిష్యుఁ
డై నలక్ష్మణముని శ నాత్మహస్తములను, గ్రుచ్చెత్తి కౌగిటఁ శ గూర్చి మెచ్చి
వత్స యీవరదునిరవరహస్తమున నిడు, నన్నాదికముఁ గొను శ మన్య ముడుగు
- తే. మనుచునియమించియానంబిరయాత్మ పదము, చెందెలక్ష్మణమునిమఠమొందెనంత
వరదుఁ డారీతి గురునకు శ జరపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 61
- సీ. కొమ రొప్పఁగాఁ దిరుక్కోట్యూరినంబిశా, సనమున లక్ష్మణమునివరుండు
తిరుమా లేయాండాను శ తిరువాయి మొత్తీ కర్ణ, మానతియ్యఁగఁ జెవిరనానివినుచుఁ
బనుపడి రెండవరపదునొక పాటకుఁ, దా నొక యర్థ మురదాహరింప
నిట్లు వై శ్వామిత్ర శ మేర్పరించెడునీకు, సంప్రదాయార్థానుసరణి యేల
- తే. యనుచుఁ జెప్పక చాలించెనగ్గురుండు, మాట యది విని యాతిరుక్కోటియూరి
నంబి యట వచ్చె మఱియొకరనాటి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆనంబి తిరుమా లేయాండానుకడ కేఁగి, యతనిమాటల విని శ యనియె నిట్లు
లాశవందారు ముం శ దాన తిచ్చినయర్థ, మీయతీంద్రుఁడు పల్కె శ నిది నిజంబు
వేటొకపని కేఁగి శ వినలేదు మీ రది, యిది గాక మీకడ శ నితఁడు విద్యఁ
జదువుట నెంచఁగా శ శౌరి సాంసీపని, కడ విద్యఁ జదివినకరణి గాదె
- తే. యనుచు నానంబి పలికిన శ యతివరుండు, నేకలవ్యుండఁ గానొ నే శ నెన్నఁటికిని
యాము నార్కులకని పల్కెరననుచు ఘనుఁడు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆనంబి చెప్పిన శ యతిపతి కప్పు డా, కూరమాలాధరశగురువరుండు
ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వముఁ దెల్పిన, సంతసించుచు యతిరచక్రవర్తి
దేశికోత్తముఁ డై నరతిరువరంగప్పెరు, మాళరయరియింట శ మఱిఁగియుండి
యంతిమోసాయబోధార్థ మగ్గురునకు, సకలశుశ్రూషల శ జరపు చుండి
- తే. యతని కొకనాఁడు తల యంటి శ యంగములకుఁ
గునుమనుకుమారచూర్ణముఁ శ గూర్చి దెచ్చి
నలుఁగుఁ బెట్టిన నగ్గురుఁ శ డలరె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

64

- సీ. తిర మైనశుశ్రూషఁ శ దిరువరంగప్పెరు, మాళరయరును సశమ్మదముఁ జెంది
నను నాదుసర్వస్వశమును నీయధీనముఁ, గాఁ జేసికొంటివి శ గనుక నీకు
నభిమత మొనరింతు శ నని యంతిమోపాయ, మెఱిగించి ముం దాయశతీశ్వరునకు
శరకోపసూక్తులఁ శ జదివించె గురుఁ డిట్టు, లేగురార్యుల నొందు శ పెంచి చూడ
తే. గురుఁ డొకండనిమది నెంచఁగూడ దనుచు, జెప్పిన ట్లయ్యెనదిగానఁదప్పు గాదు
గురువు తెందఱు గలిగిన శ నరుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. గద్యత్రయోక్తులఁ శ గస్తూరిరంగని, సాదపద్మములఁ బ్రశస్తి నలువ
నతఁడు ప్రసన్నుఁ డై శ యడిగిన దిచ్చెద, నడుగునూ యని యన్న శ యతినగుండు
దయ నిమ్ము మోక్షము శ ధరఁ గల్గుమావారి, వారిఁ జెందినవారిశవారి కెల్ల
నని వర మడిగిన శ యతిపతి కాశౌరి, తిరము గాఁ దనవిభూశతిద్వయంబు
తే. నొసఁగ భూతిద్వయము గల్గిరయుండుకతన, యతిశిఖామణి యుడయనగని ధరిత్రి
నొక్కచక్కనితిరునామ శ మొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యతివరుఁ డొక్కనాఁ శ డరుణోదయపునేళఁ, గావేరియం దవశగాహ మార్చి
కాల్యకృత్యంబులఁగొవించి వచ్చుచు, ద్రోవణో నొకవెంత శ దోషఁ జూచె
నెట్లన్నఁ బ్రొద్దున శ కెదు రేగునొకరామ, కభిముఖు డై నెనుశకడుగు లిడుచు
బొలార్కునకు నొక్కశచేల మడ్డము పట్టి, చనునొక కాముకశసాగ్వభముఁ
తే. జూచి వీఁ డతిరసికుఁడు శ నుఖశరీరి, హితము వీనికిఁ దల్ప మా శ కిచ్చువుట్టె
ననుచు లక్ష్మణముని డాయఁజనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఇంతలంపటపడ శ నేల నీ కని పల్క, యతిభర్త కాకామి శ యనియె నిట్టు
లీలేమకనునోయి శ యీరవిప్రభ సోకి, బడలు నేమో యని శ భయముఁ జెంది
యి ట్లొనర్చెద నన్న శ నెచ్చట సరి లేని, సాబగుకన్నుల నీకుఁ శ సూపఁగలను
రమ్మన్న నొడఁబడి శ రసికుఁ డగురునితో, శ్రీరంగపతిచెంతఁ శ జెంది నిలువఁ
తే. దెలిసి యతిపతి నన్నిధిరీర్థ మెత్తి, యతినికన్నులఁ దుడిచి యీశయహిశయాను
నక్షియుగ మిది గనుఁగొనుశమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. భూరిగంభీరాంభరములఁ బొల్చి దృఢనాళ, మై కాలభాస్కరుశసంకుతములఁ
బారి వికసించినశపుండరీకముఁ బోలు, కస్తూరిరంగనిశకన్నుదోయి
కమనీయదివ్యమంశగళవిగ్రహంబును, దేవీవిభూషణశదివ్యహేతు
లాయతీశానుగ్రహంబుచేఁ గనుఁగొని, యమ్మహాత్ముం డతిశహస్ర మొంది
తే. యెవనికృపచేతఁ గంటి నే శ నిట్టిసుఖము, నతిఁడ వీనికి సర్వస్వ శ మని తలంచి
యాశ్రయించెను యతిపతిశయంఘ్రులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. లక్ష్మణార్యుం డావిశలక్షణాత్ముని విష్ణు, లక్షణలక్ష్మితు శ లవి యొనర్ప
నతఁడు ధనుర్దానుఁ శ డని ప్రసిద్ధుం డయ్యె, నతనిపత్నియుఁ దన్నె శ యాశ్రయింప

- నాసతీమణికి హేమాంబిక యని పేరు, సకలహితోపదేశములు సల్ప
దారాదికము ధనుర్దాసుఁడు విడనాడి, పద్మినీపాంచాలభావ మెఱిగి
తే. యిదియెమాకార్యదక్షిణరయిమ్మనడిగి, మరలియాదంపతులఁగూర్చెమాన్యతిలకుఁ
డతఁడె సర్వజ్ఞమాళి దరయాళు వనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 70
- సీ. తిగువీధి విచ్చేయ శ దేవదేవునివిగ్రహంబుఁ గదల్ప వాహకుల నైనఁ
ద నై నఁ దెగటార్పఁ శ దలఁచెద నని యొక్క, వాఁడిక తారమునవరను నిద్రఁ
జెంద నీయక పూని శ శ్రీరంగపతిముఖ, మలరఁ జూచుచు వెనుకడుగు లిడుచు
నరుగునపీచ్యవరయన్ము ధనుర్దాసు, పిల్లెయురంగాదశవెల్లి దానుఁ
- తే. డనిరి ద్రష్టలు మల్లవిద్యాతిశయము, ధారుణీశులకడఁ జూపి శ ధనముఁ దెచ్చి
యార్యకైంకర్య మొనరించునాతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అసమాధికాభిజాత్యంబునఁ బేర్కొను, మొదలియాండా నాదిశముఖ్యుఁ డతని
కైదండ గొని తిరుక్కావేరితీర్థ మా, డను జని లక్ష్మణరమునివరుండు
ఆర్ద్రనస్త్రావృత శ మాదాశరథి కేలు, దం డాని మరలి తా శ దారినడుమ
మల్లరంగమున రంజిల్లుసాములఁ జెప్పి, యలస్థిధనుర్దాసుఁ శ డరుగు దెంచి
- తే. తన్నుఁ గనుఁగొని వలగొనిరధరణిఁ జాఁగి, మొక్కి లేచినఁ జూచి సశమ్మాదమంది
యతనికైదండ గొని మతశమందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తలఁపఁగా నీధనుర్దాసుఁడు మాకన్న, నధికుఁడా యిట్లు మీ శ రాదరింప
నని తన్నుఁ గూర్చి యరల్గినవైష్ణవులఁ జూచి, యుడయవ రుచితోక్తి నూటడించి
యారాత్రి మతములో శ నాండాను మొదలైన, సింహాసనస్థులశచేలతతుల
నొక్కొక్కవస్త్రమం శ దొక్కొక్కకాపీన, మాత్ర మెత్తించె లక్ష్మణగురుండు
- తే. తెల్లవాటిన నీ రాడి శ దేశికేంద్రు, లెల్లఁ దమతమవస్త్రము శ లెల్లఁ జూచి
కలఁతపడి పల్కిరన రానిరపలుకు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆవైష్ణవులమాట శ లన్నియు విని నగి, యతిదేవుఁ డిరువురారశ్రితులఁ బిలిచి
యీరేయిఁబొన్నాచ్చిరయారిసొమ్ములుమీరు, మ్రుచ్చిలియీమాకురదెచ్చియొసఁ
డని పంచినను జని శ యావైష్ణవులు దివ్యతరహంసతూలికాతల్పమందుఁ గుఁ
దనభర్తతో నుఖతరనిద్రఁ గొని యున్న, యద్దేవియాభరణాదు లొక్క
- తే. వంక వన్నియుఁ గొనిన సశవ్వనిత నిద్రఁ, దెలిసి స్వాములు వీరని శ తలఁచి సొమ్ము
లన్ని యుచ్చుటకై పొర్లె శనప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఈలేమ మేల్కొంచె శ నిం దుండరా దని, చని యొకపార్శ్వభూతమామము లన్ని
గురున కర్పించి మందరి మొంది రాస్వాము, అంత ధనుర్దాసుఁ శ డడుగ సతియు
నిరువురువైష్ణవు శ లీవంకసొమ్ములఁ, గొన నున్న వన్నియుఁ శ గొనుట కేను
బొరలిన బెదరి పోయితి వార లన్నను, నింతస్వాతంత్ర్యమా శ యింతి నీకు
- తే. నని ధనుర్దాసుఁ డలుకతో శ నాత్మసతిని, బలికి విడనాడి చని యతిరపతిని జెంద

- నగ్గురుం డిది యే మని శ యడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. దేవరదాసి నిరద్రింపఁగా నీరాత్రి, వైష్ణవు లిరువురు శ వచ్చి చూచి
 యొకవంకభూషణశనికరంబుఁ గొన నిద్రఁ, జెలిసి యాస్వాములు శ వలసినట్లు
 భూషణంబులఁ గొని శ పోయెద రనియూర, కుండక పొగలెఁ దా శ నున్నసాము
 లన్నియు నిచ్చెద శ నని దుస్స్వతంత్రయై, యంత వా రీప్సిత శ మంద లెక
 తే. చనిరి గావునఁ జాలుఁ దత్సంగసౌఖ్య, మనుచుఁ బల్కుధనుర్దాను శ నాదరించి
 మరల వారింటి కనిపె నశమ్మాన్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. అంత సన్నిధివైష్ణవవాగ్రేసరులఁ జూచి, యతివరుం డి ట్లని శ యాన తిచ్చె
 నభిజనవి త్తవిశద్యాధికు లైనమీ, కట్టుపుట్టములతోఁ శ జట్టఁజేసి
 గోఁచిగుడ్డలఁ జించుకో నువారు వైష్ణవు, లని యొర్చి యుండక శ యలిగి మిగుల
 విన రానిమాటల శ వినిపించితిరి మీర, లెచ ధనుర్దానుఁ శ జేమి చదివె
 తే. నెందు జన్మించె నీతెలి శ వెట్లు చెందె, నాత్మ తత్త్వానభిజ్ఞులయభిజనాదు
 లడవిఁ గాచిన వెన్నెలయనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 77
 సీ. గురువాక్సుధావృష్టిఁ శ గోపాగ్నిఁ జల్లార్చి, యాధనుర్దానునిశసాధుశేష
 తాపారతంత్య్రతోదారతాసాత్త్విక, తాత్త్విక తాదుల శ నాత్మగుణమూ
 లన్నియుఁ గనుఁగొని శ యఖిలభాగనతులుఁ, జరమపర్వాధ్యవశసాయవిధవ
 మితని కిఁ గలిగిన శ ట్లన్వరికిని లేదు, గనుక లక్ష్మణమునిశకరుణ యితని
 తే. యెడల నెలకొనఁ గావున శ నితఁడ మనకుఁ, బూజనీయుండు వైష్ణవశపుంగవుండు
 ననుచుఁ గొనియాడి సంతస శ మంది రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. నీ రాడఁ జన భాగిరనేయునికై దండఁ, గొని యేగు నీయతిశకులవిధుండు
 మరలి వేంచేయుచు శ మల్లరంగమునుండి, వచ్చు ధనుర్దానుశవరకర్ణాజ్ఞ
 మాని వచ్చు నితండు శ నతిపక్షపాతి గా, కే మని కొందఱుశస్వాము లనిన
 విని తనకన్యోల శ ఘనమృదుతల్పంబుఁ, బఱపించి వచ్చినశవైష్ణవులను
 తే. గాంచి యీశాన్ముపైఁ బవశించుఁ డనుచుఁ, బలుకుయతివతినూ క్తులశకులికిపడుచు
 సందియముఁ జెంది రంద తాశస్వాము లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. అంత ధనుర్దానుఁ శ డరుగుదెంచినఁ జూచి, పవళింపు మిప్పుడి శ పడుకపయిని
 నని తనగురుఁ డన్న శ యప్పుడే పవళించె, లెమ్మన్న దిగ్గన శ లేచి నిల్చె
 నెంబెరుమానారి శ సతండు క్రయవిక్రయార్హదానుఁడు గదా శ యరసి చూడ
 జ్ఞాన మనుషాన శ మీనరునకుఁ గల్గు, వాడ పో పుడమి నశదై వ్యవుండు
 తే. అరయ నాచార్యపారతంత్య్రంబు లేని, యభిజనాదులఁ గాల్పనే శయనుచు దమ్ముఁ
 దెగడి వారు ధనుర్దానుఁ శ బొగడి రనుచు, వాదిభీకర గురుఁడనె శ మోద మలర. 80
 సీ. ఇరువురువైష్ణవు శ లెంబెరుమానారి, నీయాత్మ కాచార్యు శ లెందఱనిన
 యతివరుం డియర్థ శ మాధనుర్దానుని, దేవి నక్షి నమీకుఁ శ దెలియఁ బల్కు

నని పల్కి పంచిన శ నాసా త్త్వికులు పోయి, యద్దేవి గనుఁగొని శ యడిగినంత
గొప్పవిప్పి విదిర్చియొప్పుగా ముడిఁగూర్చి, తొగరుదారముఁజుట్టరద్యమణిఁజూచి
తే. మ్రొక్కియిలు చొచ్చి వాకిలి శ మూసి దాసి
కేమి తెలియును గురుఁడె మీ శ కెఱుకపఱుచు
ననుచుఁ బల్కెను వారి కాయతివ యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

81

సీ. ఆస్వాము లేతెంచినయతిపురందరుఁ గాంచి, యాసాధ్వి చెప్ప తే శ దనిన గురుఁడు
ఏ మేమి చేసె నే శ మే మనె నన్నను, నచ్చటినడవడు శ లన్ని దెలుప
నాచార్య లీయాత్త శ కఖలవైష్ణవు లని, చెప్పెను సిగ దుల్పి శ కొప్పు ముడిచి
యాపూర్తియొకరి కేరయని తెల్పెనతనిఁగా, మముఁజూపెదొగరుదారమునమీకు
తే. గురుఁడెగతియని తెల్పె నరక్కనకు మ్రొక్కి, యింతకం తేమి లేదనిరయిల్లు చొచ్చి
మూసెఁ దలుపనియనె నార్యశ్రముఖ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తొల్లి యాదవసూరితల్లి తిరుక్కచ్చి, నంబిగారియను గ్రహంబువలన
వరదునిఁ గనుఁగొన శ నచ్చుచుఁ బోవుచు, నాలత్తుణార్యునిరయమృతగోష్ఠి
సేవించి తనయిల్లు శ చెంది పుత్రునిఁ జూచి, మనలత్తుణార్యునిమాడ్కి నీవు
నుండితి వేని సురభోదయ మందెద, వని పల్క విని యతఁ శ డాత్మలోన
తే. లత్తుణార్యులగోష్ఠివిరలక్షణత్వ, మతివయోవృద్ధుఁ డ దై వ్యతమతియు యతియు
నై ననను గెల్చె నెట్లీక శ ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అట్లు సందియ మొంద శ నారాత్రి కలలోన, వరదుండు గనిపించి శ పరమకృపను
నద్వైతయతి నని శ యభిమానపడక నీ, వాలత్తుణార్యుల శ నాశ్రయింపు
మని పల్కి కనరాక శ చనె నంత యాదవ, సూరి మేల్కొని మనశ్శుద్ధి లేక
హరినోటిమాటకై శ యానంబి నడిగిన, నగ్గురుం డచ్యుతు శ నడిగి వచ్చి
తే. కలను నేనన్న వార్తలు శ కల్ల గావు, నమ్ము మని చెప్పెఁ గరిగిరినాథుఁ డనుచు
నంబి చెప్పినఁ దనకల శ నమ్మె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 84

సీ. ఆశ్రయించెద నని శ యతిపతికడ కేగఁ, బూర్వాపకృతు లెత్తిరసాడుచు నేమొ
యని సంశయింప నారతనితల్లి ఘటకయై, తోడ్కొని చనియెను శ దోషభోగ్యు
లయినలత్తుణమునిరయంఘ్నులకడ కంత, నతనిఁ గటాక్షించి శ యతివరుండు
వచ్చినపని యేమొ శ నర్ణింపు మనినను, భవదంఘ్రిశశిరవిరప్రభలు మదిని
తే. జొచ్చి యజ్ఞానతిమిరముర వ్రచ్చుకతన, సద్గురుని నిన్నుఁ గనుఁగొంటిరఛాత్రవృత్తి
ననుచుఁ బల్కెను యాదవుఁడార్యు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఉడయవ రామాట శ కొడఁబడియును మది, నతనిమనశ్శుద్ధి శ నరసి చూడ
బ్రహ్మణోచితశిఖా శ బ్రహ్మసూత్రాదిక, త్యాగనిష్కృతిభూ ప్రదక్షిణంబు
కర్తవ్య మది నల్ప శ గాలము గాదు నీ, కతివయోవృద్ధున శ కనుచుఁ బల్కె

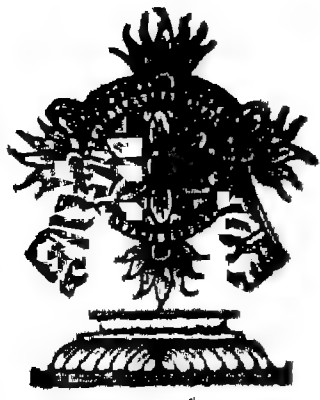
- నరయ నెవ్వనితల శలం దొక్కతలవైని, దెల్లావగిం జనఁజెల్లుఁ బుడమి
 తే. నట్టిచిల్వలఱేఁడు నీ శ వైనకతన, నిన్ను వలగొని మ్రొక్కిన శ నిఖలపాప
 తతులుఁ జెడు నని పల్కె నారదాంతుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. ముమ్మాఱు వలగొని శ ముద మొప్ప సాష్టాంగ, దండప్రణామముల్ శ దనరఁ జేసి
 యున్నయాదవుఁ గని శ మన్నించి యతిపతి, నకలహితంబులు శ సలిపి కృపను
 దిరునామ మొనరించె శ దిరము గా గోవింద, జియ్యరం చతనికి శ నెయ్య మొప్ప
 నాతనిమది గణ శ యతివిషయంబు గా, నొక గ్రంథమొనరింప శ నుచిత మనిన
- తే. గ్రంథ మొక్కటి చెప్పెను శబంధురముగ, నదికటాక్షించి యతిపతిశయర్హ మనియె
 నమృహాత్మునిఁ దలఁచెద శ ననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. శ్రీభాష్య మొనరింపఁ శ జింతించి యతిపతి, కూరనాథాదినశద్గులుఁ గూడి
 పృథులసరస్వతీశపీఠంబుకడ కేగి, విమలబోధాయనశృత్తి నశుగ
 నిచటఁ జూచెడువారి శ కిచ్చువారమె కాని, యది వ్రాయ నియ్య మశర్యావ తేదు
 లని పల్క విని లక్ష్మణార్యుఁ డూరక యుండఁ, గూరేశుఁ డి మ్మని శ కోరి యడిగి
- తే. పుచ్చుకొని కేలఁ గీలించి శ పు స్తకంబుఁ, జూచి యఱునదిపే లగుశసూత్రవృత్తి
 సంత మదిలో ధరించె నశయ్యలఘుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. కూరేశుఁ డది చూచిశగుఱుతు గా మది నిల్చి, గురునిశో నూరులఁశగూడి రాఁగ
 వృత్తి లేదని యతిశవిభుఁడు చింతించిన, నచ్చిన దని కూరశనరుఁడు పలుక
 నామధురోక్తి కాశ్లాదించి సంయమి, రాజునిజచ్చాత్రశరవిని జూచి
 సీతసేమముఁ దెల్పుశశ్రీకపిరాజు నా, రారాజుపోలిక శ గారవించి
- తే. పుడమిఁ బ్రత్యక్షవైకుంఠశపురముఁ జెంది, యచటఁ బరవానుదేవునిశయాజ్ఞఁబడసి
 భాష్య మొనరింపఁ దలఁచె నారప్రాజ్ఞఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. యదుపజ్ఞ మై చెల్లుశనిఖలవిద్యజ్ఞన, సౌజన్యజన్యయశశశ్చయంబు
 ఆకూరరాధురు శ నస్తద్వచోయోగ్య, తాదులఁ గని వ్రాయు శ మనుచుఁ బలికి
 యరుళాశమునులసశహాయంబు గాఁ గొని, భాష్య మారంభించి శ భవ్యతిథిని
 బరమజిజ్ఞాసాధిశరణంబు మొదలు గా, బ్రహ్మతర్కంబులు శ బహువిధముల
- తే. వేయుమోములు గల్గినశవేల్పుకరణిఁ, జెప్ప యోగ్యతఁ గని వ్రాసె శ నొప్పు గాను
 గూరవంశాబ్ధిచంద్రుఁ డాశకొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. శేషత్వసహిత మై శ చెల్లుజ్ఞాతృత్వ మీ, యాత్మ కు లక్షణం శ బని వచింప
 నది వ్రాయ కున్నఁ గూరరాధిపు నార్యుండు, నీవె భాష్యముఁ జేసి శ నగ్గు మనుచుఁ
 గోపించి పొమ్మన్నఁ శ గూరేశుఁ డచ్చట, నుండక మఱుచోట శ నొదిగి యున్న
 నిఁకమీఁద నీతలం శ పే మని యడిగిన, సూరిబృందమున కాశదూరదర్శి
- తే. స్వస్వయాపప్రదీపసంకల్పాపకుండు, స్థలితశాసిత యైనయశస్తద్గురుండు
 గలుగ నేమిట తని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

- సీ. అంత విచారించి ర యనుతాపపడి యాత్మజీవనౌషధు నగ్ర్యశిష్యు సుగుణుఁ
గూరేశుఁ బిలిపించి ర గురుఁడు కాఁగిటఁజేర్చి, యుచితసూక్తులఁ జాలరనూఱడించి
జ్ఞాతృత్వకలిత శేషత్వమే ముఖ్యుల, తుణ మాత్మకనిన నాశునుఁడు వ్రాసె
నట్లు లావృత్తిసూరత్రాంతముగాభాష్య, మాయతీంద్రుఁడుచెప్పరనతఁడు వ్రాసె
తే. సగనవేదాంతసంగ్రహాసారదీపి, కాఖ్యదివ్యప్రబంధము రలాన తీయ
వాసిఁ గూరేశుఁ డివి యన్నిరవ్రాసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఉడయవ రొక్కనాఁ రడడవి మ్రాఁకులకడ, వైష్ణవుఁ డేకాకి రవగవఁ జూచి
యతనిదుఃఖముఁ బాపు ర మనిపన్పఁ గూరేశుఁ, డట కేఁగి యడిగినరనతఁడు చెప్పె
మత్సుత నెవఁ డైన ర మహిఁ బెండ్లి యాడ వాఁ, డావేదికను డిగ్గినపుడె త్రెళ్లు
నని యెఱింగెవ్వని ర కాత్మజ నీ నైతి, నియ్య కున్నఁ గుటుంబ ర మెల్లఁ జెడును
తే. దుఃఖమిదియని దెల్పఁ దరద్దుఃఖ ముడుప, నీయఁ దగు నేని సుతను మారకిమ్మనడుగఁ
గూరనాథున కతఁ డిచ్చెఁరగూఁతు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. శాస్త్రోక్తవిధి నగ్ని రసాక్షి గాఁ దత్సుతఁ, బెండ్లాడి యప్పెండ్లిరవేది దిగక
కూరేశుఁ డప్పుడే ర కొరి వనస్థుఁ డై, యద్దేవితోఁ బెండ్లిరయరుఁగు డిగ్గి
యత్తమామల బంధురలార్యుల వీడ్కొని, శ్రీరంగధామముఁ ర జేరి గురున
కావృత్త మెఱిఁగింప ర నతఁడు సంతోషించి, పంచిన భార్యతో ర భవన మొంది
తే. యుచితవృత్తి నుపాదానర మొడిసి తెచ్చి, కాలయాపన మొనరించురఘునుఁ డతండు
దంపతుల వారి నిరున్మరణదలఁతు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 94
- సీ. అంతఁ బ్రావృట్కూల ర మావిర్భవించిన, నీలమేఘంబులు ర నింగిఁ గప్పి
వర్షించె నొకనాఁటిరపగ లెల్ల నావేశ, నక్షయపాత్ర మే ర మమర కున్న
నీ రాడి కూరేశుఁ ర డారాత్రి పెరుమాళ్ల, కొక ఫల మర్పించి ర యుపవసించె
నారంగరాజు రే ర యారగించెడువేశఁ, జెలఁగుఘంటాధ్వని ర చెవులఁ బడిన
తే. నాత్మదాసుల విడిచి తా ర నారగించె, రంగపతి యని తనయంతరంగమందుఁ
దలఁచెఁ గూరేశుడేవి తురద్బాధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. అప్పు డాండాశమ్మ రయట్లన్న విని రంగ, భర్త స్వకైంకర్యరపరులఁ బిలిచి
పస్తుండి రాకూరరపతియును దత్సతి, యీప్రసాదము వారి ర కియ్యుఁ డనినఁ
బాయసపూర్ణ మౌరపసిఁడిపల్లార ము, త్తమనంబి తనతలఁ ర దాల్చి యరుగఁ
దనచుట్టు సూరులురతగ నాలవట్టముల్, పడగలు గొడుగులుఁ ర బట్టి నడవ
తే. నాజ్యపూర్ణ ప్రదీపంబురలమరఁ జట్టు, సకలమంగళవాద్యఘోషములతోడ
వచ్చె నానంబి కూరేశురవసతి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. వచ్చి యుత్తమనంబి ర వారి కాభగవత్ప్రసాద మొసంగి తా ర జనియె నంత
నీవీంత యే మని ర యిల్లాలి నడిగిన, మన్నయట్లదేవి ర విన్నవింప
వారి నేమి యనక యే ర యతఁ డేల పంచు ని, ట్లీప్రసాదము మనరయింటికడకు

- నని పల్కి దేవిపై శ నలిగి కూరేళ్ళరుం, డాప్రసాద మొకించు శ కారగించె
తే. నతనిభుక్తావశిష్టాన్న శ మర్హ మనుచు, నారగించిన న ద్వేవి శ కయ్యె గర్భ
మనుచుఁ జెప్పిరి మా కస్త శదార్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. అవని వానప్రస్థుఁ శ డై పతి యుండఁ ద,త్సతియు గుర్విణి యైనశసరణి యెట్లొ
యని శంక పడువారిశ కారంగ ధాముండు, మత్ప్రాయసాన్నంబుశ మహిమ యనుచుఁ
దెలిపె నక్కు రేశుశ దేవియు నిరువుర, సూర్యచంద్రులఁ బోలుననుతులఁ గనియెఁ
బురుడు దీతినయంతశ గురుశిరోమణి కూర, కులపతి యింటికిఁ శ గోరి వచ్చి
తే. చిన్ని శిశువులఁగనుఁగొనఁశ జి త్తమందుఁ,దలఁచి యెంబారు ననుప నాశతందు వెడలి
బాలకులఁ జూచి సంతోషపడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. తల్లి యాండాశమ్మ శ తా నుజయవరాజ్ఞ, నెంబారు కాత్త జ శ నిమ్య నాతఁ
డనురసంధ్యాకాల శ మని మంత్ర రత్న ముఁ, బలుకునుఁ దెచ్చి యశబ్దాలతిలకుఁ
జూపిన యతిపతి శ చూచి సంతోషించి, కౌగిట నద్దుక శ గారవించి
శిరము మూర్కొని పేరిఁ శ జేసెఁ బరాశర,భట్టారకుం డని శ బాలకునకు
తే. వ్యాసభట్టారకుం డని శ భానురము గఁ, బేరొన ర్చిను శ్రీరామశిల్ప శిల్ప
సత్యసంకల్పుఁ డాయతిశచంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. దయ శిశురక్షకై శ ద్వయ ముచ్చరించిన,కతప నబ్బాలకశకలభులకును
గురుఁడవు గ మ్మని శ గోవిందదేశికు, నియమించి యతిరాజు శ నిలయ మందె
నంత నెంబారుజీయ్యరుతమ్ముఁ డై నట్టి,శిరియగోవిందదేశికునకు దయ
భాను ప్రభుం డై నశసూనుండు గలిగిన, విని లక్ష్మణార్యుండు శ వేగ వారి
తే. మందిరముఁజొచ్చి యబ్బాలశ మణికి ననుగు,ణంబుగా శ్రీవరాంకుశ శనంబియనుచు
మంచిదినమ్మందుఁ బేరు గాశవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సుగంధివృత్తము. శాంతినద వేంకటేశశశంఖచక్రదాయకా
శాంతదుర్తతప్రచార శ సత్పథప్రవర్తకా
సంతతాతికారంతంగ శ శౌరిసస్త్వహోత్సవా
చింతితత్వదంఘ్రివద్ద శజీవనౌషధీ సుధీ. 101
క. శ్రీరంగధామశరణా, కూరకులాధీశముఖ్యశగురునుతచరణా
ఘోరకలిదోషహరణా, సారశ్రీభాష్యసూక్తి శబగదుద్ధరణా. 102
మాలినీవృత్తము. రజతవిమలకీర్తి శ ప్రస్ఫురచ్ఛేషమూర్తి
స్వజనహితవిచారా శ జ్ఞాతవేదాంతసారా
ద్విజముఖకృతపూజా శ దీప్తగోవిందరాజా
గజనరదవిధేయా శ ఖండితాశేషమాయా. 103
గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలికవిత్తావైభవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాచిమతచ్ఛాత్రావస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర

వేంకటకృష్ణార్జ్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బై నయా
 చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున శ్రీల
 క్ష్మణార్జ్యండు తిరువరంగగురునితో శ్రీరంగధామంబుఁ జెందుటయు నమ్మహాత్ము
 నిఁ జతుస్సప్తతిదేశికు లాశ్రయించుటయు నగ్గురుండు తిరుక్కోట్టియూరినంబి
 వలన మంత్రరాజంబు లభించి బయల్పుచ్చుటయు మరల శ్రీరంగంబుఁ జెంది
 యచటనుండి తిరుమలకు విచ్చేయుటయు శ్రీశైలపూర్ణులకడ శ్రీరామాయణం
 బధికరించుటయు రంగదాసవై భవంబును శ్రీవేంకటేశ ప్రకాశంబును శైవాది
 నిగ్రహంబును దిల్లగోవిందప్రతిష్ఠయు గోవిందమిశ్రస్వీకారంబును గోవిందమి
 శ్రులు తురీయాశ్రమంబుఁ బరిగ్రహించుటయుఁ గూరేశగురుండు కోవెలబీగ
 ముద్రలు స్వాధీనంబు గాఁ గొని గురున కర్పించుటయు యజ్ఞమూర్తిని యతీం
 ద్రుండు జయించి శిష్యునిఁ గావించుకొనుటయు యతీంద్రుండు గృహ
 సప్తకంబున భైక్ష్యం బొచరించుటయుఁ గొంగుపిరాట్టివృత్తాంతంబును వి
 వతీర్థసానంబును గురుండు విషాన్నంబుఁ బరిగ్రహించి పరిహరించి యు
 పవసించుటయు గోష్ఠీపూర్ణుండు యతీంద్రునకు నన్నాదిప్రదానార్థంబు కిడాంబి
 వరదార్జ్యుని నియమించుటయు యతి శేఖరుండు తిరుమాళెయాండానుకడఁ దిరు
 వాయ్ మొత్తీయర్థంబు వినుటయుఁ దిరువరంగార్జ్య ననుసరించి తిరువాయ్ మొత్తీ
 యధికరించి యంతిమోపాయం బెఱుంగుటయు గద్యత్రయప్రసన్నం డై నహరి
 వలన యతీంద్రుండు విభూతిద్వయంబు స్వాధీనంబు గా లభించి యుడై యవ రని
 ఖ్యాతిఁ గాంచుటయు ధనుర్దాసచరిత్రకథనంబును యాదవసూరి యతీంద్రు నా
 శ్రయించుటయు శ్రీభాష్యాదిషట్ప్రబంధంబుల గురుండు చెప్పటయుఁ గూరేశ
 వై భవంబును గూరేశవిభుండు పత్నీపరిగ్రహం బొనర్చి వానప్రస్థాశ్రమంబు
 స్వీకరించుటయు రంగేశ ప్రేరిత ప్రసాదాశనంబుచేఁ గూరేశ పత్నీ పుత్రరత్నద్వ
 యంబుఁ గాంచుటయు నబ్బాలకులకు యతి శేఖరుండు వ్యాసపరాశరనామధే
 యంబు లొనర్చుటయు సంయమిండుండు శిరియగోవిందగురున కుదయిం
 చినయర్చకునకు శ్రీపరాంకుశనంబి యని తిరునామం బొనర్చుటయు నన్నది
 తృతీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

చతుర్థోల్లాసము.

భావ్యప్రముఖప్రబంధవిలసత్స్వద్ధాంతసంస్థాపనా
శోభానిర్జితపద్మచందయుగచాంకనునాతపూతాభల
క్షాభాగా భగవద్గుణానుభవసంరజాతప్రమోదా ప్రకా
శ్రీభూతాదిమరంగముఖ్యముగజన్మతే త్రాధ్య రామానుజా. 1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. అట్లాశవందారిశకాన్యణ్య మొందిన, యతిరాజు నభ దీర్చి కయలకువేళ
నరచతుస్సప్తతిగరు లెల్ల సాష్టాంగ, దంకప్రణామముల కదనక జేసి
సిరవిశిష్టాద్వైతశిద్ధాంత మీబ్రహ్మ, సూత్రభాష్యకుల కనులభ మయ్యె
సకలదిగ్విజయంబు కసల్పి యీసిద్ధాంత, మంతట వెన్వవసంగతులకుఁ

తే. దెలియవివరించి కుమతులకేటఁజెఱిపి, మరలి యీత్రేత్ర మొందినశ్రమహినుఖంచు
ననుచు శిష్యులు స్థాధించి కరార్చు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన కమోద మలర.

సీ. గురుచతుస్సప్తతి కగుడి యేకాంగులు, పండ్రెండువేలనక ప్తశతీయతులు
చిత్రగుప్తుల కైన కజెప్ప శక్యము గాని, సాయుధసూరినికత్యవ్రజంబు
లాగీతికొత్తెపురటమ్ములుఁ గొలువ ల, త్తణముని వెడలెమకసమయమందు
విష్ణుసేనలరాజొ కవిహగరాజొ రథాంగ, రాజొ పన్నగరాజొ కరంగరాజొ

తే. దెనలుగెల్వంగయతిరాజుకేటఁగుదాల్చి, చనియెననిద్రప్తలూహింపకనర్వగురుఁడు
నరిగె శ్రీరంగరాజదివ్యాజ్ఞ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన కమోద మలర. 4

సీ. కలివైరి ముందు ప్రాకారగోపురమండ, చాదు లెవ్వనికీ కనాచరించె
గంగగర్వముఁ బావ కగావేరికడుపులో, నెవ్వఁడు పనియించు కనిపటి కైన

- నాద్యస్వయంవ్యక్తమతులప్రణవరూప, మిద్ధరంగవిమాన శ మెవనిగృహము
యద్విమానాగ్రమునందుఁ జేతనులచే, శ్రుతిరూపశిఖరముల్ శ సూపఁబడునొ
తే. యట్టిరంగేశుఁగనుఁగొనిరయడిగియతని, యాజ్ఞఁదలఁదాల్చి వెడలెఁ దానన్ని దెసల
గెలువ లక్ష్మణయోగి యాశకొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఇతఁడు దత్తాత్రేయరయతియని తలఁతురు, శాస్త్రీయయతిలింగశచయము చూచి
యితఁడు విష్వక్సేనుఁ శ డిది నిజ మందురు, తద్దాసనైనికశ్రధాటిఁ జూచి
పంచాయుధాంశసంభవుఁ డీతఁ డందురు, విమతులఁ జెండించుశ్రవిధముఁ జూచి
భావింతు రాద్యులు శ ఫణిరా జితం డని, నానావిధప్రమాణములచేత
తే. గరళపానాదికముఁ దల్చి శ గరుడుఁడందు, రుడయవరుగానహరియంద్రుల్ వెడలువేళ
స్వాము లిట్లెఱుఁతు రాయతిశ్వామి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. రంగేశునకు ముందు శ మంగళాశాసన, మొనరించి లక్ష్మణశమునివరుండు
తావు దర్లి తిరుక్కోడందకు వేంచేసి, యండ తృప్తామృతశమనుభవించి
శ్రీభాష్యమచ్చటిశ్రీవెణ్ణవుల కెల్ల, నర్థానుభవపూర్వ శ మాన తీయ
వారె జయించి రుశపస్థిత ప్రతివాది,తండ మాత్త బ్రహ్మశతర్కతతుల
తే. నచట విజయముఁ జాటించి శ యఖిలగురుఁడు, నరిగి యుగరితిరుమలశకచట నున్న
మాలిరుంజోలెనంబిని శ మరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 7
- సీ. మాలిరుంజోలెనన్తందిరగోపుర, ప్రాకారమండపశ్రవభలు మదికి
నాహ్లాద మొనరింపనగ్గురుం డర్కుండు, కనకాద్రిగతిఁ బ్రదక్షిణ మొనర్చి
కలితతార్క్ష్యస్తంభశ్రవలిపీతములకడ, దండప్రణామంబుఁ శ దగ నొనర్చి
యంతరాలయ మొంది శ యాహరివిగ్రహ, మాపాదమస్తక శ మనుభవించి
తే. యతనిదివ్యాంగదివ్యాయుశ్రధాదులకును, విష్ణుచిత్తోక్తగాథలు శ విన్నవించి
మంగళాశాసనము చేసి శ మరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. స్వస్నానపానాదిశాధుతీర్థీకృత, దివ్యగంగాదికశ్రీర్థుఁ డితఁడు
నిత్యోత్సవాదులు శ నిర్విఘ్నములు చేసి, పుష్పోపననములు శ పాలి వహింప
మల్లెలు మొల్లలుఁ శ దెల్ల చేమంతులు, సన్నగన్నేరులు శ జాతిలతలుఁ
బాటలీపున్నాగశపారిజాతంబులుఁ, గేతకీచాంపేయశకేసరములుఁ
తే. బససఖగూరకదళి కారబదరినారి, కేళసహకారముఖఫలశక్తిజములును
నవ్యతులసీననంబులు శ నాటె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అరుగరితిరుమలశహరి కన్ని పనులును, జక్కఁ జేసి తదీయశాసనమునఁ
దరలి యచ్చటినుండి శ తనదాసకోటితో, దక్షిణాంభోనిధిశతటముఁ జెంది
మేర్వంతికోర్విపై శ మొలుఁగులతోఁ దోఁచు, నీలమేఘముఁ భోలుశవేలకడను
సౌమిత్రికృతదర్భశయ్యపైఁ బవళించు, జటిలు నాశ్రీరామశచంద్రుఁ జూచి
తే. పూర్వతరజన్తసంస్కృతిశ్రపాడమిన్లు, కనుల నానందబాష్పముల్ శ గ్రమ్ముకొనఁగ

- భక్తిః బ్రహ్మిణై నాయతిభర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
 సీ. ఆదర్భశయ్యాశరయానుఁ డాశ్రీరాముఁ, డర్చాకృతిని జెంద నతని కచట
 ఛాయాదిసిద్ధికై న సౌమిత్రి యిట్లయ్యె, ననఁ దగునశ్వత్థి న మచటఁ జూచి
 కుశశయుఁ బొగడి వీరడ్కొని చని తత్పద, పద యగన్యాసరపావనంబు
 రావణాదికసర్వరక్షాననిధనై క, హేతు వద్భివిభేదరహేతు వృథయ
 తే. భూతిహేతువు మైథిలీరముఖవికాస, హేతు వాసేతువును జూచి న యిష్టగురుఁడు
 దక్షిణాంబుధిదరితోవఁ న దరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
 సీ. తిరునగరికిఁ జనఁ న దిరువుల్లమునఁ దల్చి, వెడలుచు మార్గమున వెంట నున్న
 మందారమాలూరరమాతులుంగలవంగ, మాకందమన్న భాగ్యమూతకాది
 ఫలపుష్పపల్లవభరనమ్రతరులను, బద్ధాకరంబులఁ న బర్వతమాల
 నాశ్రమంబుల బ్రాహ్మణాగ్రహరంబుల, గ్రామపట్టణ ఘోషగర్వటములఁ
 తే. గనికరం బొప్పఁ జూచుచుఁ న గడచి వచ్చి, తామ్రపర్ణి నదీతీరతరులక్రింద
 విశ్రమించెను యతిరాజు న వేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
 సీ. ఏనది నెడఁబాయ న కెల్లప్పు డుండును, ఘనుఁడు విష్ణుయశుండు న కల్కితంద్రీ
 యేనదికడ నిల్చు న నించుక బ్రాహ్మ్యము, కలియుగాంతము వెనుకగాసి దొలఁగి
 యేనదిజలముల న నిం పొందఁ ద్రావినఁ, గలుగునుజ్ఞాన మేకలుష్కి కై న
 నేనదీతీరమం న దెల్ల చేతనులకుఁ, గనిపించు శతనై రిరకరూణ సట్టి
 తే. పరమపావని శ్రీతామ్రపర్ణిఁ బాలించి, మించుపక్షరజంబుతో న మంచి గాంచు
 కూనగాడ్పులు యతిరాజుఁ న గొలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
 సీ. చారుముక్తాఫలరజన్త నిదానము, సమదగజాకీర్ణ నై కతంబు
 ఫలపుష్పమంజరీపల్లవభరనమ్ర, దివ్యద్రు మూల్లస న త్రీగయుగముఁ
 జలదూర్తి డోలికాన క్త కారండవ, బకశోకహంసాదికపక్షికులము
 భవ్యపద్మమరందరపానమ త్తభ్రమ, భృంగీమధురగీతనంగతంబు
 తే. వకుళభూషణనిర్మల్యరవాసితంబు, తీర్థవత్తామ్రపర్ణి నదీవరంబు
 శ్రీయతీంద్రుఁడు చూచి హాసర్పించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
 సీ. లోలమీనాత్ములఁ న జాలఁ చూచి విహంగ, కులకలరనములఁ న గుళల మడిగి
 కమలకోశాంజలిఁ న గావించి తనవీచి, బాహువుచేఁ బుష్పరబలి యొనర్చి
 భ్రమరగీతములచే న బహుభంగులను వేడి, స్నానపానాదుల న శ్రమము దీర్చి
 తనతీరములఁ బొల్పురధరణీదుహంబుల, సరసఫలంబులఁ న జాల నొనఁగి
 తే. యతిశిఖామణి కమితశిరస్యాన్వితునకు, నతిధిపూజలఁ గావించె న సతులభక్తిఁ
 దామ్రపర్ణి మహానది న భవ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 15
 సీ. ఆతామ్రపర్ణి మహానదీతటమున, సంపూర్ణ కలమాదిరసస్యములను
 నారి కేశవనాళినాగవల్లీవృత, పూర్వనంబులఁ న బొగడతరులఁ

- గా శ్రీరపాటలీరకగవీరచంపక, కేతకీపున్నాగరకేసరముల
మల్లెల మొల్లలఁ ర దెల్ల చేమంతుల, మాలతీమాధవీరమండపములఁ
తే. బనసఖర్జురసహకారబదరికదళి, రుచిరచందనకాలాగురేరుద్రుమముల
నుడయవరుచూచి యానందర మొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. తిరుతామ్రపర్ణిలోఁ ర దీర్ఘఘట్టములందు, నే రాడుచున్నట్టిరసారమతుల
స్నాతులై ద్వాదశశస్థలముల విమలార్ధ్వపుండ్రముల్ దీర్చెడిరపుణ్యనిధుల
స్వార్థులు వేదశాస్త్రార్థము లొకసారి, పలుక గ్రహించెడురబాలవటుల
దివ్యప్రబంధముల్ ర దెలిసి పఠించుచు, సలిలసంగ్రహములు ర సలుపుసతులఁ
- తే. బూలసరములఁ బుటికలఁ ర గేలఁ బూని, స్వామికోవెల కేఁగెడురసాత్త్వికులను
జూచి హర్షించె సంయమిరసూర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. వైకుంఠపురిచుట్టు ర వరుసగా విలసిల్లు, సాంతానికము లనురజనపదముల
తెఱఁగున నీదివ్య రదేశముచుట్టును, నవదివ్యదేశముల్ ర భవహారములు
నిం పార నెలకొన్న ర విక్కురుకాపురి, రత్నము నక్షత్రరాజినడుమఁ
బూర్ణచంద్రునిగతిఁ ర బాలు పారు చున్నది, తిరము గా నాతొమ్మిదింటినడుమ
- తే. నాదినాథుండు బ్రహ్మాండరమంత యరసి, మరులుకొన్నవాఁ డిప్పరిరమహిషిభంగి
ననుచుఁ దనశిష్యులకుఁ జెప్పెరనార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. ఆదినాథస్వామి రకభిమత మైనయీ, కురుకానగరమందుఁ ర గోరి నిత్య
వాసము చేసెడురవరవైష్ణవులు నిత్య, నూరు లాజన్తవీశుద్ధబుద్ధు
లది గన్గనే నమ్మరయూత్వారు లిచ్చోట, నవతరించిరి మన రకభయ మొనఁగ
నని యాన తిచ్చుచు ర నల్లనల్లన చని, తిరుతామ్రపర్ణిలోఁ ర దీర్ఘ మాడి
- తే. యుచితకృత్యములను దీర్చి ర యుడయవరులు
రమ్యహర్త్యము కురుకాపురంబుఁ జొచ్చి
నమ్మయూత్వారి సేవించి ర నడచి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. సమ్మార్జన మొనర్చి ర చందనోదకములు, చల్లి మౌక్తికరంగరవల్లికలను
వాకిళ్ల ముంగిళ్ల ర వరుసఁ దిన్నెలయందు, రచియించి ద్వారపాశర్వములయందు
బంగారపరఁటికంబములను నెలకొల్పి, నవపద్మమణితోరణములఁ గట్టి
పంచతిన్నెలయందు ర భర్తప్రపూర్ణకుంభములజంటల నిల్పి ర పడఁతు లెల్ల
- తే. నాణిము తైపుమంగళరహారతులను, జేసి యర్పించి రాయతిరశేఖరునకుఁ
బురుషు లొనరించి రర్ఘ్యదిరపూజ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. సూర్యచంద్రుల మించి ర జొత్తిలువేడల, దివ్యనానారత్నరదీప్తు లెల్ల
శకలీకృతము లై నరజలదములను గ్రమ్మ, నసమయసంధ్యోదరయము ఘటిల్ల
మహితమహానీలరమణిమయభిత్తుల, కాంతులఁ గటికిచీరకటి వహింప

- శతకోపమునిదివ్యశసవిత్పమండలమహా, కాంతివిభ్రాంతులఁ శ గడకుఁ జిమ్ము
తే. నట్టికురుకాపురంబున శ యతివరుండు, వీధు లన్ని కటాక్షించి శ వేడ్క రెండు
శుద్ధకాంచనరథములఁ శ జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వేల్పుల కిర వైనశవిష్ణుపదిని దలఁ, దాల్చితి నని మేరుశధరణీధరము
కమరరాజుకు వెన్నుశకంఠూతిఁ బొపుచు, దత్పదాబ్జంబులఁ శ నల ధరించి
యమృతరమాదిజశ్చింతాదికారణ మైతి, నని మందరాద్రియు శ నతీశయమున
నహమహమికఁ బొరి శ నాదినాథునికడ, ధర్మాసనముఁ జెంది శ తరల కిల్లు
- తే. రెండురథములు గా నిల్చి శ యుండునొక్కొ
యని మనంబునఁ దలఁచుచు శ యతినరేణ్యుఁ
డాదినాథునికోవెల శ కరిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కోవెలచుట్టును శ గొమ రొప్పఁ జల బాల, కల్పపుష్పాగ్ర శాఖల నసించి
వకుళభూషణ దయాశవారిధే దాసోస్తి, యని పల్కుచిలునలశయమృతసూక్తు
ల ట్లతిమధురస్వశరాచితకలకంఠ, కాలశంకంబులకలవమూలఁ
గురుకాపురీశునిశగురుకీర్తిగాయకు, లనఁ జాలుతుమ్మెన శ లాసముల
- తే. నాలకించుచుఁ గల్పద్రుశనూలి దాటి, యాదినాథునిదివ్యాలశయంబుఁ జూచి
సంయమిశ్వగుఁ డంజలి శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కటికిచీడటివెన్కఁ శ గదిసి బాధించును, ముంగిట మణిభూమి శ ముట్టరాదు
తలను విష్వక్సేనశధనదాదిగృహములు, సిరిమది కేమి నశచింప దనుచుఁ
దలఁచి లోకాలోకశధరణీధరేంద్ర ని, ట్లాదినాథునిగుడి శ కర్ణ మైన
ప్రాకార మయ్యె విశ్వక్సేనుఁ డిం దుండఁ, బక్షిరాజాకృతి శ నరము లిడుచు
- తే. గోపతులు నలువురు నాల్గుశగోపురంబు, లయిరి సుఖపడ నిది ధ్రువశమర్త మనుచు
యతికులాగ్రణి కోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 24
- సీ. వైకుంఠమునఁ దిల్లశవాసుదేవుఁడు దివ్య, సింహాసనంబందుఁ శ జెన్ను మీఱ
సిరితో సుఖాసనాశసీనుఁ డై వెలుఁగొంద, రక్కసుఁ డొక్కరుఁ శ డుక్కు మిగిలి
శతనాముఁ డేతేరఁ శ జయ్యన వానిపై, హరియును బొదుక శ లనుప నవుడ
యాపాదుకాద్వయ శ మారక్కసునిఁ గూల్చి, శతకోప మనియెడిశసంజఁ జెంది
- తే. హరిపరవ్రాహ్మహవిభ వార్చశలందు నిలిచె, నట్టిశ్రీశతకోపంబు శ నఖిలగురున
కాదినాథుండు శృప నెదు శ రనిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శ్రీహరిపాదుకాశ్రీమూర్తి గనుకను, శతమాదుతజయంబు శ నలుపునీతన
శతకోపముని యని శ చక్కనితిరునామ, మొందె నేనూరి యీశయ్యుర్వియందు
నానమ్మయాత్మ్యుడు శ లాత్త చిత్తమున ముం, దేమహాత్మునిఁ జూచె శ సింపుమీఱ
నమ్మహాత్మునకు రాశమానుజాచార్యున, కట్టిశ్రీశతకోప శ మాత్మపాదు

తే. కాంశజాతము నఖిలవాద్యములు మొరయ
 చత్రచామరవాద్య ఘోషములతోడ
 నాదినాయకుఁ డెదురు గా శ ననిపె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

26

సీ. గోపురాంగణమణిశీకుట్టిమభూమిని, మాన్యులు ముందఱ శ మధురకవుల
 గాథల భక్తితోఁ శ గర మనుసంధింప, నుపనిషత్తుల నార్యు శ లూఁద వెనుక
 స్వాము లిర్వంకలఁ శ జామరంబుల వీవ, చత్రముల్ ధరియింప శ సత్త్వనిధులు
 మొగి వేత్రపాణులు శ మ్రాయ సౌచ్చరి కని, యగ్రభూమిని వేశ్యశీలాడుచుండ
 తే. వేణువీణాదిరవములు శ విస్తరింప, నిట్లు చూపడుశతకోప శ మెలమిఁ జూచి
 యతికులాగ్రణి సన్నిధి శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 27

సీ. భాష్యకారగురుండు శ పరభక్తిసాష్టాంగ, దండప్రణామముల్ శ తగ నొనర్ప
 నతనియంతేవాసు శ లంద తామాడ్కిన, ప్రణమిల్లి పంక్తులై శ భక్తి నిలువ
 శ్రీమదర్చకుఁ డంత శ శ్రీశతకోపంబు, శ్రీలక్ష్మణార్యులశీరమునందుఁ
 గుడిభుజమున నుంచి శ కూరనాథాదుల, కట్టొసంగిన వారు శ హర్ష మొంది

తే. యనుగృహీతోస్తి ధన్యోస్తి శయనుచుఁబల్చి, యగ్రమందునశతకోపశీమరుగ వెనుక
 యతిశిఖామణి వెనువెంట శ నరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీశతకోపంబు శ శ్రీహరికడ కేగ, వెనుక యతీంద్రుఁడు శ వేడ్కఁ జనుచు
 గోపురద్వారంబు శ కొమ రొప్పఁగా దాఁటి, కోవెల వలగొని శ గురునితోడ
 నాంతరాళిక మొంది శ యాదినాథునిఁ జూచి, యాపాదమస్తక శ మనుభవించి
 భట్టనాథాదికశీబహుసూరిసూక్తుల, సన్నుతించుచుఁ దత్ప్రశాద మొంది

తే. మహితశతకోపతీర్థనిర్ధార్యములను, జెంది కేల్తోడ్చి వీడ్కొని శ శ్రీశతారి
 మందిరంబున కేగె నశ్చాన్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తామ్రపర్ణినదీతటమున మేలై న, పసిఁడిసోపానంపుఁబంక్తి నొప్పు
 స్థిరశంఖశుక్త్యాదితీర్థఘట్టంబందు, నార్యు లందఱు శేషుఁ శ డనుచుఁ బొగడ
 నర్హ మై దీర్ఘ శాఖాంచిత మై దివ్య, ధవళరత్నాభ్యవిరతర్దియందు
 సుదృఢరూఢసుమూలశోభిమహాస్కంధ, బంధురము విచిత్రపక్షిరవము

తే. చంద్రసూర్యవతంసము శ శాశ్వతంబు, శర్తదము తింత్రిణీవృక్షశీసార్వభౌమ
 మఖిలచేతనరక్షకై శ యలరు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 30

సీ. ఆతింత్రిణీమూలశీమందు నంబరచుంబి, మణిమయదివ్యవిశమానమందు
 నజ్ఞానతిమిరౌఘ శ మంతయు నుడుగార, జ్ఞానప్రదీపంబు శ జనుల కలర
 సూర్యమండలమందు శ జొత్తిలుహరిగతి, దివ్యపీఠంబునఁ శ దేజరిల్లు
 వకుళభూషణునిఁ బ్రపన్నకూటస్థుని, శ్రీపరాంకుశుఁ జూచి శ చేర్వఁ జెంది

తే. యాత్మజీవాతు వగుతత్ప్రజాబ్జయుగము, మస్తకంబున ధరియించిశ మధురకవుల

- సూ క్తి వినుతించు లక్షణశసూరియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆమాడ్కి వినుతించురయతికులచంద్రుని, నభిమతశిష్యునిరయంఘ్రిగతునిఁ
గరుణాకటాక్షవీరక్షణసుధఁ జిల్కుచుఁ, దనదిన్యమంగళశతనువుఁ జూసి
మహనీయచరిత నీరమహిమముకత నుర్వి, శ్రీవైష్ణవసమృద్ధిఁ శ జెందు ననుచు
నతిమృదుమధురోక్తు శ లాదరించుచుఁ బల్కి, బహుమతు లొనరించి శ పంచినంత
- తే. సచటనుండి యతీంద్రుఁడ గూఢలయంబు, వెడలి చని కనె నొకతిగురవీధి నుండు
భేలదాలోలబాలికాశజాల మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 82
- సీ. హెచ్చరించుచుఁబం క్తుర లేర్పరించుచున్వర్ణ, వేత్రసాణులుమూలర వెడలుచుండ
నిరుగెలంకుల యతు శ లేడునూర్ణి రాగు, వేలయేకాంగు లారే వెనుక నడనఁ
బిదప డెబ్బదినాల్గురవీరస్థులును గొల్వ, నందఱినడుమ నరయ్యతివిభుఁడు
ఊకలలో నిండుర రేఠేఁడుపోలిక, నంశుసాహస్రమం శ దర్శనట్లు
- తే. సూరులందును హరిమాడ్కిశసూబగుమిగిలి, కదిసిరాఁజూచికనలిమరక్కన్యలరుగ
నొక్కకన్నియ కదలక శ యుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పసిడిసలాకయో శ బంగారుబొమ్మయో, యనఁ జాలుకన్నియ శ నచటఁ జూచి
గురుఁడు తిరుప్పళింగుడి యెంతదూరము, గల దని యడుగ నరక్కన్మ యపుడు
తిరువాయి మొత్తీ నీకు శ దృఢముగా వచ్చునా, రాదా యనుచు భీక్షురరాజునడుగ
తిరువాయి మొత్తీవాగ్విరధేయ మైనను శ్రీపు,లింగు డింతని మా కేకలుంగు ట్టు
- తే. లనుచు నప్పిన్న సాపకురయతివ రేణ్యుఁ, డాన తిచ్చిన నది విని శ యగ్గురునకుఁ
బలికె ని ట్లని మరలి యరబ్బాల యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తిరువాయి మొత్తీయందుఁడెర మగుతోమ్మి డా, వదిని రెండవతిగురవాయి మొత్తీని
కొడువినై ప్పడగ శకారకొనపదోపాటలోఁ, గూవుదలిత్యాదిరకొనపదములుఁ
గోరి తిరుప్పళింగుడి కూత పెట్టుదూ,రం బని తెలియంగరరాదొ యిచటి
కని పల్కునక్కన్నిరయను జూచి హర్షించి, యాత్మార్తికృప నిండు శ నర్భకులకు
- తే. నై న నాలాయిర ప్రబంధాదికములు, పాత మగుఁ గాన సూరులరపిడి వీరిఁ
దలఁపఁ దగు నని యతిరాజురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కరుణతో నక్కన్యరకావతంసము నెత్తు,కొని మ స్తకంబు మారక్కొని పవిత్ర
పాణిపల్లవము చేరబలుమాలు చుబుకంబుఁ, దడవి చెక్కులదువ్విరదయను గురుల
నవరించుచుఁ దదీయరసదనంబునకు నేగి, యక్కన్యతలిదండ్రు శ లనులభ క్తి
మొక్కి పూజింప నశమ్మోదించి వారిఁ బరిగ్రహించి కరం బరనుగ్రహించి
- తే. మీరు సూరిసమానులు శ మీకు మాకు, నొక్కసంబంధ మేర్పడరనుచితమనుచుఁ
బలికె యతిపతి యాగృహశభ ర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అక్కన్నియకుఁ దండ్రీరయైవమహాత్ముండు, పలికె ని ట్లని యతిపతికి మరలి
తలఁచినకార్య మీరదాసునకు విధింపఁ, దగు నన విని యార్తిరదండపాణి

- యొప్పుతిరుక్కురునహూర్పిరాన్బిల్లాను, కిక్కన్నియ నొసంగు నమితఁడు మాకు
నభిమానపుత్రకుఁడని విధించిన విని, యక్కన్నైతండ్రియు న నట్లానర్చి
తే. బాంధవులతోడనానందభరితుఁడయ్యె, నతని పీడ్మొల్పియతినాథుఁడప్పురంబు
విడిచి పరిజనులను గూడి న వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోద మలర.
- సీ. కోరి తిరుక్కురుంగుడి కేగి యద్దివ్య, దేశవాసులు తనరదెన కెదురు గ
వచ్చి సంభావింప న వారితో మొదలిటి, వారితో నప్పరీవరముఁ జొచ్చి
తద్రత్న గోపురతపనీయమయసాల, గంభీరపరిఘావిరజృంభణముల
నభ్రంకపాదభ్రశుభ్రవిభ్రాజితో, త్వనసప్తభూమికాభవనములను
- తే. సంతతాలంకృతద్వారచత్వరముల, మంగళామ్నాయఘోషవనన్తంటపములఁ
గాంచి యతిరాజు ఖించి సురఖించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోద మలర.
- సీ. స్వస్వరూపాభిజ్ఞసాత్త్వికజనపూర్ణ, మఖిలసమృద్ధుల న కాటపట్టు
భూలోకవై కుంతరపుర మిది గా కున్న, నీసిరు లిం దేల న వాసి కెక్కు
నని తల్చి యతినాథుఁ న డపు డాతిరుక్కురుం, గుడినంబికో వెలనగోపురంబుఁ
గనుఁగొని సాష్టాంగరీకలిత ప్రణాముఁ డై, పరభక్తి పెన్ద లోనవలికి వెడలి
- తే. కూరపతిభాగినేయాదిగురులు గొల్వఁ, బ్రక్రమముఁ జేసెగురుఁడగ్రభాగమందు
వినుతి యొనరించి కాంచె నారవిష్ణు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోద మలర.
- సీ. సీలాద్రివైఁ దోఁచునబాలసూర్యునిగతిఁ, దలను గిరిటంబుఁ న దాల్చువానిఁ
జవి చాలఁ జిల్కెడునచంద్రబింబముఁ బోలు, మొలకనవ్వులముద్దునమోమువాని
వెండిబంగారంపునవిరులగుత్తులమాడ్కిఁ, గరములశంఖచక్రములవాని
ముమ్మెఱుంగులకాఱునమొగులట్టు లిరుపార్శ్వములబోరభార్యలునమెలఁగువాని
- తే. సాధుపుష్పితకల్పవృక్షంబుకరణిఁ, గలితసర్వవిభూషణాంగంబువాని
నమ్మురారిని గాంచె నరయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోద మలర.
- సీ. ఆపాదమస్తక న మతనియంగములకు, సద్భక్తి మంగళాశాసనములఁ
గావించు చున్నంతఁ న గని యాతిరుక్కురుం, గుడినంబి పల్కె నరగ్గురున కిట్టు
లాత్మలఁ బ్రోవఁ బెరక్కవతరించితిఁ గాని, యొక్కాత్మనై నను న నొడియనై తిఁ
జేతను లందఱు న శిష్యు లయిరి నీకు, దీనికి హేతువుఁ న దెల్పు మనిన
- తే. నొక్కమంత్రంబు మాకడననుండుకతన, నాశ్రయింతురునన్నందరీఱనుచుఁబల్కుఁ
దిరిగి యాహరి పల్కె నరగ్గురున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోద మలర.
- సీ. ఆమంత్ర మెఱిగింపు న మని హరి యర్థింప, యతిరా జతని కిట్టు న లానతిచ్చె
వినియెడరీతిని న వింటివా యది నీకు, వినిపించెడము గాని న వేఱు లే ద
టనినఁ గృతార్థోహ న మని పల్కి యాహరి, స్వగురున కున్న తానన మొసంగి
యామహాన్నతపీఠమం దాత్మదేశికుఁ, డున్నట్టు భావించి న యుర్వి నుండి
- తే. దివ్యచిత్రాసనంబునఁ న దేజరిల్లు, శ్రీకురంగపురపూర్ణ న శేషి కపుడు

- మంత్రరత్న మొసంగె నరత్నాన్యః డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. శ్రీమత్కురంగపురీపూర్ణులకు మంత్ర, రత్నోపదేశము శ రమణఁ జేసి
సర్వాపరాధపుంజం తుమస్వ ప్రభో, భ క్తనత్సల యని శ ప్రణతి సలిపి
యతనిచే బహుమతి శ యనుమతియును జెంది, నూసంయమీశ్వరుఁడ చటినుండి
జరగి తిర్వణ్బరీశార ము న్నిరుపతి, యట్ల తిర్వాట్టార శ మనెనుదిన్య
- తే. దేశములఁ గాంచి యద్దేవరదేవునకును, మంగళాశాసనముఁ జేసి శ రంగు మీఱఁ
దిరువనంతపురంబున శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 48
- సీ. శ్రీమదనంతపురీమతల్లికి బైటి, తోటలో నెలకొన్న శతులసితరులు
పొన్నలు పొగడలు శ సన్నగన్నేరులు, కగవీరములు కర్ణి శకారతరులు
కేతకీచందన శ కృష్ణాగురుకదంబ, సాటలచాంపేయ శపనసతరులు
క్రము కేతుకదళికా శ ఖర్జూరబదరులు, జాంబవనపాకార శదంధలములు
- తే. నారి కేశాదిఫలపుష్ప శనగచయములు, శాలిసస్యాదులును జూచి శ సర్వగురుఁడు
చోద్య మందుచు నప్పరిశ్రేజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కంఠమూలపశువ్యశఘననిర్ఘ్న కోడక, దారుపుష్ప ఫలాది శదాసములును
ఈగిరు లీతరు శ లీస్థలవానుల, కుపకాంములు సల్పు శ మూర్జితము గఁ
బద్ధాకరంబు లశపారగభీనోద, కాపూరితంబు లై శ యథలసస్య
హేతువు లై తృప్తి శ హేతువు లగు వీరి, కనుచు నర్జించుచు శ యతివరుఁడు
- తే. స్నానపానాదియోగ్యకారసారదిన్య, నీర్ఘ్ని శాపుష్కరిగ్యాది శిష్ఠములను
జూచి పొగడుచు నప్పరిశ్రేజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ప్రియునిఁ జెందెనువేడ్క శ విడ్డలవైఁ బ్రేమ, మదిఁ బెన్గ నాహరిశమహిమి యిచటఁ
గదలక యుండిన శ గని దుగ్ధజలధియుఁ, దనమఁద్దు పట్టకై శ తరలి వచ్చి
త ప్తజాంబూనదోశదారనానావిధ, రత్న సంకలిత మై శ రమణఁ జెంది
మిన్నుల వ్రాయుచు శ సన్నతజనులకుఁ, గోరిక లిచ్చు నీశకోటమ్మ
- తే. నిట్లు వసియించెనో యని శ మొంచఁ దగిన, పద్మ సారథగంధీర శపరిఘ గురుఁడు
చూచి పొగడుచు నప్పరిశ్రేజొచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నాల్గుగోపురములు శ నాలుగుమకుటముల్, నాల్గుద్వారంబులు శసలు మొగములు
గల్గి యీసాల మై శ కమలజుఁడే శేష, శాయిని గన నెడ శ బాయ కిచట
నుండెనో యని మది శ నూహించుచు మణి, ప్రకార మది దాటి శ పరమపదముఁ
బోలినయప్పరిశ్రమారినంపద లన్ని, యతి శేఖరుఁడు స్వ శయాశ్రితులను
- తే. గూడి కోవెల కరుగుచు శ గోరి చూచి, యున్న గతిఁ బొగడువిధముల శ మగ్గడింతు
ననుచు మద్భావవీరపై శ నలరు చున్న, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 49
- సీ. కులగిరు లన్నియుఁ శ గూడి మంత్ర మొనర్చి, హేమాచలజగీష శ నిచటఁ జెంది
యీయనంతశయాను శ నీతు నారాధించి, బంగారుమేడ లై శ పరిధిల్లి

- యాత్త జాలాధ్వయాతాయాతవత్సార్య, చంద్రతచేఁ దదుశ్చాయ మాత్త
సుమనోనిలయతఁ దత్తుమనోనిలయతను, దమరత్నమయతఁ దత్తదత్తతటత
తే. మించి మేరువు నిల్లు జరయించి విష్ణు, దానవానము లై యుండెఁ శ దధ్య మనుచు
గురుఁడు పలుకుచుఁ గోవెలశ్శరెగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. బ్రాహ్మణు లిచ్చోట శ భగవదారాధన, రూపవైదికకర్త రూఢమతులు
రాజన్య లాభ్య రశరాతుల గెల్చియు, సాధువిరోధులఁ శ జంపువారు
వైశ్యులు నన్యప్రశపన్నులు విహితవా, ణిజ్యాదినంభృతశ్శిఖిలధనులు
శూద్రు లిమ్మువ్వర శ కద్రోహవైష్ణవ, దానుల కశ్రాంతశ్శదాస్యరతులు
తే. స్త్రీ లనంతశయానునిశేవఁ జేసి, భాగ్యవతు లాదు రనుచును శ భాష్యకర్త
యాన తిచ్చుచుఁ గోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వృత్రాసురుఁడు మ్రింగెవృషుతోడనెద్దాని, సైంహికేయుఁడు పూర్ణశ్శచంద్రునట్లు
మేఘనాదుఁడు పోర శ మేటి యై యెద్దాని, దంతముల్ పెకలించి శ తండ్రి కిచ్చె
నాయభ్రమాతంగ శ మస్తత్సమానమా, యని ధిక్కరించుచు శ హరిమహోత్స
వాంగములీషాష్టిశ్శహాయనమ త్తమా, తంగపురంగవము లుశ్శత్తుంగతనువు
తే. లీయనంతశయాను రశమేశుఁ గొలిచి, యతిశయముఁజెందు నిట్లనిశయతివ రేణ్యుఁ
డాన తిచ్చుచుఁ గోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 50
- సీ. ఉచ్చైశ్శ్రవము తొల్లి శ యుగ్రాహవత్తోణి, నింద్రపరాభవం శ బేర్పరించె
నామానసోత్తర శ మాధారము గఁ జెంది, మేరువు వలగొనుశ్శూరహరులు
గరుడమారుతమనోశ్శునజవాతిగములు, సర్వకల్యాణలక్షణయుతములు
నీతురంగంబులం శ దీశేషశాయిసే, వకవాహనంబు లశ్శవ్యాహతంబు
తే. లట్లనాధారధౌరితశ్శకాదిగతుల, సర్వలోకై కచారము శ సల్పు ననుచు
గురుఁడు పలుకుచుఁ గోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. గోలోకమందున్న శగోవు లన్నియుఁ గూడి, శ్రీకాంతునకుఁ బ్రీతిఁ శ జేయఁ దలఁచి
యేకాంతభక్తితో శ నిచ్చట వసియించి, యెల్లప్పు డీజగత్తీర్థరునకు
వెన్నలు జున్నులుఁ శ బెరుఁగు మీఁగడలును, హైయంగవీనము శ లాజ్యములును
జుట్టుఁబాయసములు శ జోర్కుదధ్యన్నము, లీభోగ్యవస్తువు శ లేర్పరింపఁ
తే. బాలు మేలుగఁ బితికెడుశ్శపసులభక్తి, నహహ యెంతని పొగడుదుశ్శననియతీంద్రుఁ
డాన తిచ్చుచుఁ గోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 52
- సీ. ప్రాసాదజాలనిశ్శర్గతధూపధూమముల్, హోమధూమచ్ఛట శ లొఱసి నెరసి
నీలమేఘములీల శ నింగిఁ గన్పింప సా, ధాగ్రకాంతలు శంపశ్శలట్లు మెఱయ
విపణివితర్ది కాశ్శవివిధరత్నప్రభా, చ్ఛట యింద్రచాపంబుశ్శసరణి నొప్ప
సకలవాద్యధ్వనుల్ శ స్తనితములట్లుండ, వర్షాగమభ్రాంతి శ బర్హికులము
తే. భూరికేశకారవంబుతోఁ శ బురులు విచ్చి, యాదు నెప్పుడు నిప్పురి శ నాశ్రయించి

- భ క్తు లివి యని యతిరాజు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. భళి నదై వం కేశశవాత్పర మని కీర, శారిక లిప్పరిఁ శ జదువు చుండ
మఱియు సర్వం విష్ణుశమయ మని పలుకును, దాసోస్తి యని పల్కుశదానులఁ గని
విద్రుమసాసానశవిలసితదీర్ఘి కా, పుష్కరిణీస్ఫురతత్పుష్కరాళు
లం దుల్లసద్రాజశహంసకారండవ, చక్రవాక క్రాంచశసారసాళు
- తే. లన్ని యా శేషతల్పశశయాంఘ్రిపద్మముల భజింప వసించినశమునిన శేష్యు
లని వచించుచు నరిగె నశయ్యాద్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. పటికంపుఁజలుపలఁ శ బఱచి సమంబు గా, రఱియించినట్టయాశరాజవీధి
త్రోవ కిర్వంకల శ దొడ్డమేడలపొచ, నజ్రవితర్ది కాశనళులయందుఁ
ద త్తరంగస్ఫురతధ్వజోర్ధ్వపుండ్రులు, తులసిపద్మాక్షసదృశలయభగలు
వైష్ణవుల్ గొంద ఱీశభణిరాజశాయిస, త్కల్యాణగుణక థాశకలనములను
- తే. బ్రొద్దుపుచ్చుచునుందురకప్పొత్తఁబాలుచు, నారి కేశంపు నూఁకులశనడుమననుచు
గురుఁడు పలుకుచుఁ గోవెలకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నీలంపుగోడలశనిగ్గుల నొకనంకఁ, జీకట్లు గ్రమ్మి చీరకాకుపఱువ
మఱువంక భిత్తుల శ మలచినవజ్రంపుఁ, బలకలతళుకు లాశబెళుకు లగుచు
మేడలఁ గీల్కొన్న శమేలిరత్నంబుల, ఛాయ లకాలికశసంధ్య లీన
నీసందియము లన్ని శయెంబెరుమానారు, తనమేనికాంతులఁ శ నఱచి యడఁచి
- తే. రాజవీధులఁ జని చని శ రంగు మీఱ, నొక్కచోటఁ గటాక్షించె శ నున్నతంపు
రత్నమయత ప్తకాంచనశరథము ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 56
- సీ. మణిమయకూబరశమహితంబు షోడశ, చామీకరవికారశచక్రయతము
స్వర్ణాంతరాళికాశచ్ఛాదనఫలకంబు, కాంచనాననపద్మ శకర్ణికంబు
మరకత స్తంభనుశస్థిరగుంభితంబును, మేరుమండరశోభిశమహిరసమము
మణిఘంటికాశతశమధురధ్వనియుతంబు, హాటకమయశిఖిశరాంచితంబు
- తే. శ్రీకరోన్నతచిత్రపతాకనిచయ, మశ్వసూతసమన్విత శ మతివిదిత
మట్టిరథముఁ గటాక్షించె శ నార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పసిఁడిగుబ్బలిమీఁదిశబాలార్కబింబంబుఁ, బోలగ్రకలశము శ మోము గాఁగ
జలఘంటికాస్వానశర్కుంకృతయుతిపతా, కాశ్రేణు లాత్మపశ్చములు గాఁగఁ
బ్రాలంబమా క్తికశబహుపుష్పమయదామ, సర్వహారాదిభూషణము లమరఁ
దార్మ్యఁ డీరధరూపశధారి యై యీశేష, శాయికోవెలకడ శ నతత ముండు
- తే. నని తలంచెద నని మ్రొక్కి శ యాత్మశిష్య
వరులతో గోపురముఁ జెంది శ గురుఁడు మ్రొక్కి
చోద్యపడుచును గోవెలఁ శ జొచ్చె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. రావణాదుల గెల్చి శ రాముఁ డీస్థలియందు, స్థాపించుపృథుజయశ్ర స్తంభ మొక్కొ
రసనుండి వెల్వడురతాంశుయుద్దంష్ట్ర, తారక వారాహాదంష్ట్ర మొక్కొ
భ క్తులు వై కుంతశపద మొందఁ గట్టిన, బంగారుసోపానశపం క్తి యొక్కొ
యని జను లూహింపశనర్హ మౌమణిమయ, గారుడ స్తంభంబు శ కడను మ్రొక్కి
తే. కూరనాథాదిగురులతోఁ శగో వెలకును, బ్రక్రమముఁ జేయుచునుజూచెఁ శబద్ధ నాభ
మందిరశ్రీల నాజగత్తాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 59
- సీ. ఆమ్నాయములు గొందఁతావృత్తి సలుపుచు, నొకచోట సేవించిరెడయవరుల
నన్యులు నామసశహస్రంబుఁ జదువుచు, భజించి రొక్కెడఁ శ బరమగురుని
శ్రీపుష్పకైంకర్యశిద్ధు లొక్కెడఁ జూచి, యలరుచు మ్రొక్కిరారీయతివిభునకు
శారిక లొకచోట శ శౌరినామంబులఁ, జదువుచుఁ గనియె నారీస త్వనిధిని
- తే. నంద టిట్లు భజింప నారీయార్యఋషభుఁ, డమ్మరారివిమానాగ్రశ్రమందు వెల్లు
కనకమయరత్నశిఖరముఁ శ గాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వాచ్య మీబ్రహ్మము శ వాచక మగువేద, మీవిమానము జ్ఞాన శ మీశిఖరము
ననోన్యసంబంధు శ లగుమూఁడువ స్తువు, లిచ్చోట నెలకొన్న శవిట్లధ్రువము
లని పల్కి బోధమరీయప్రదీపం బనఁ, జాలువిమానాగ్రశ్ర స క్తశిఖర
మావిమానము వెన్నశనతిభ క్తి సేవించి, బలిపీఠము భజించిరప్రణతి సల్పి
- తే. గారుడపుఁబచ్చచలుపలు శ గదిపినట్టి, భవనమందు వసించుసుశ్రవణుఁ జూచి
స్వామికడ కేఁగె నయ్యతిశస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శారదపూర్ణిమారచంద్రమస్సహస్ర, ముదయించెనా మింట శ నొక్కసారి
వర్ణింపవచ్చు నెశ్వనిమేనితో సాటి, యట్టియనంతునిరీయతులభోగ
శయ్యవైఁ బవళించుశ చక్కనివేల్పుల, రాయనిరజతాద్రిశరమ్యశిఖరి
సంస క్తవార్షికశజలదమాలికభంగి, మూఁడువాకిళ్ల సశ్రమ్మోద మొదవఁ
- తే. జూచి యాదేవదేవునిశసుందరాంగ, ములను దివ్యవిభూషణశముల వరాయు
ధములఁ గనుఁగొనె నమ్మహాశదారుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మహితమహానీలశమయనగాగ్రస్థిత, లలిత బాలార్కమంశడలముపగిది
నూహింపఁ దగినసశ్రోత్కృష్టరత్న సం, ఘటితకిరీటంబు శ గల్గుశిరము
నసితాభ్రమధ్యస్థితాష్టమీచంద్రాభ, కుటిలాలకావృతశనిటలతటముఁ
దత్తు ణోన్మీ లితాంతఃస్థభ్రమరదివ్య, పుండరీకములను శ బోలుకనుల
- తే. సన్యకాంచనకళికాభ శనాసికయును, నీలమణిదర్పణాభకశపోలములను
నుడయవరు గాంచి సంతస శ మొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కుసుమబాణునివింటిరకొనలను నగఁ జాలు, కమనీయ మగుకన్నుశబొమలదోయి
శ్రీకారములఁ బోలుశచెవులను వ్రేలెడు, మకరకుండలములశమణిమయములఁ
జంద్రబింబౌమృతశఝరి యనఁ జాలెడు, ముద్దుమోమునఁ బొల్పుశ మొలకనవ్వు

- బింబవిద్రుమముల ర బింబిండివఱచి కా, అడవిపాలికిఁ బంచునధరపుటిని
 తే. దక్షిణావర్తశంఖసుందరము గళము, శంఖచక్రాంచితోన్నతాంశద్వయంబు
 గూఢజత్రులఁ గనియె నరక్రోధుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద ములర.
- సీ. సుందరసుకుమారశుభగసువృత్తము, లిందిరాలింగనానందములును
 మరకతపరిఘోపరమానంబులును దివ్య, సౌరభ చందనశ్చర్చితములుఁ
 గమనీయనవరత్నశ్శుచితత ప్తసువర్ణ, భూరి కేయూరాదిభూషితములుఁ
 బంచాయుధగ్రహాణాంచితస్థలపద్మ, గర్భచారుద్యుతికరతలములు
- తే. పుష్పపల్లవకోశాదిభూషితోరు, కల్పతరుశాఖలను బోలునభుజములు
 భావ్యకర్త భజించె నానందగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద ములర. 65
- సీ. గ్రైవేయమాక్తికరకలితహారావళుల్, తారావళులసొంపు ర తగ్గుపఱుపఁ
 జలవైజయంతికాశతులసీనుగంధము, సాధుబృందములకుఁ ర జవులు దెలుప
 నస్సారనన్తనోరహరికాస్తుభరత్న, దీప్తి తాపత్రయశ్రతిమిర మడఁప
 శ్రీవత్సచిహ్నమురచెంత లక్ష్మీదేవి, మంగళాభరణంబురమాడ్కి వెలయ
- తే. హేమరాజితచిత్రవరదింద్రసీల, శకలకలితకవాటనశ్శస్థులంబుఁ
 గాంచి యతిపతి మించి నుశంఛె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద ములర.
- సీ. ఆరీతి నూర్ధ్వావరయనములఁ గనుఁగొని, మధ్యమద్వారంపురమార్గమునను
 లోపలి కేగి యాశ్రీపతిజగదేక, పావన మగుదిన్యోరపార్శ్వయుగము
 నిఖిలజగజ్జాలనీత్యశుభావాస, కోమలవిలసితశకుక్షితలము
 శుభగభీరానర్తనసుందరవిశ్వస్థ, డ్డననకారణనాభీజలరుహంబుఁ
- తే. గనకకాంచీగుణావృతరకటితటంబు, భవ్యరత్నమయోదరశబంధనంబుఁ
 గాంచి యతిపతి మించి నుశంఛె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద ములర.
- సీ. పీతాంబరావృతశృంగుజఘననితంబ, రాజరంభాదివిరరాజదూకు
 లను జూచి యానందశఘనచిత్తుఁ డై మ్రొక్కి, యంతిమద్వారమున ననుసరించి
 వచ్చి లోఁ జొచ్చి యాశపద్మనాభునిమహా, నీలకాహళములఁ ర బోలువర్తు
 లానుపూర్వులజంఘు ర లతిమనోహరజాను, శింజానమంజుమంజీరములను
- తే. భవ్యకమతోన్నతోజ్వలరప్రపదములను, స్థలసరోరుహరక్తాంఘ్రితలహలాది
 నుభగరేఖల యతిపతి ర చూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద ములర.
- సీ. భువనము లన్నియుఁరబారిఁ బవిత్రములఁ గాఁ, జేసెద నని గంగ ర వాసిఁ దలఁచి
 పద్మనాభునిపాదశపద్మసర్వాంగులీ, న్వచ్ఛనఖప్రభాశ్చలముఁ దాల్చి
 బహుముఖములనిట్లు ప్రవహించుచున్నదో, యనఁదగునఖకాంతుశలమరఁజూచి
 యాదేవదేవునిరూప్లదమయదివ్య, మంగళమూర్తిని ర మదిని నిలిపి
- తే. శ్రీపరాంకుశమునిగతి ర నాపురాణ, పురుషు శేషశయానునిఁ ర బొగడి యతని
 యాజ్ఞఁదలఁచాల్చి మరలెనశ్శూర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద ములర.

క విరాజవిరాజితవృత్తము. సులలితబాలదివాకరవిగ్రహశోభితదీనదయాజలధీ

కలమృదుభాషణ కంజదళేక్షణ శ కామితకల్పక కల్పయశా

జలరుహబీజసమంచితవలయవిశాలభుజాంతర సత్త్వనిధి

విలసదనుగ్రహ విబుధపరిగ్రహ శ విష్ణుపరత్వసమిద్ధమతీ.

70

క. శ్రీమదనంతపురీమణి, ధామగతానంతభోగశతల్పశయ శ్రీ

కాముకహరిపదకమల, ప్రేమాతిశయా యతీంద్ర శ పృథుగుణసాంద్ర.

71

మాలినీవృత్తము. పరమశుభచరిత్రా శ పాపవల్లీలవిత్రా

స్ఫురితగుణనివేశా శ పోల్ల సద్దివ్యదేశా

పరిచరదనవద్యా శ పాలితబ్రహ్మవిద్యా

భరితభవవిరక్తా శ బ్రహ్మసూత్రార్థగాత్రా.

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం

క రాచార్యాభిమతచ్ఛా త్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవి

మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం

బైనయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగం

బున దిగ్విజయార్థంబుగా యతీంద్రులు పార్థింతుటయు నాసంయమింద్రుండు

శ్రీరంగరాజాజ్ఞచే శ్రీరంగధామంబునుండి వెడలి తిరుక్కొండయు నళగరితి

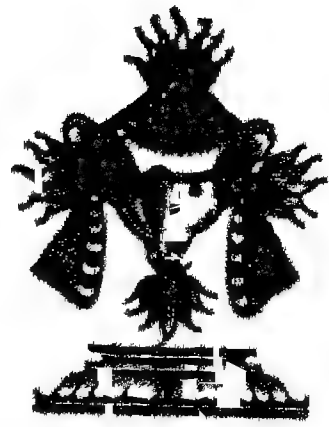
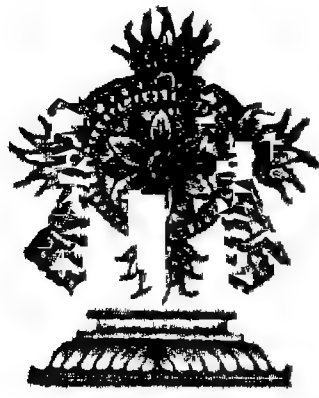
రుమలయు దర్భశయనంబును దిరునగరియుఁ దిరుక్కురుంగుడియుఁ దిరువణ్బరిశా

రంబును దిరువాట్టారంబును దిరువనంతపురంబును జెంది యాయాస్థలంబుల శ్రీ

హరిని సేవించి మంగళాశాసనంబుఁ జేసి ప్రతివాదివిజయం బొనర్చుటయు

నన్నది చతుర్థోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యనుభాగము.

పంచమోల్లాసము.

- క. బలవత్ప్రమాణతర్కోజ్జ్వలకిరణసహస్రధూతకపరవాదిమహా
ఛలవాదాంధతమిస్త్రా, సులలితరామానుజార్య శ సూర్య మహాత్మా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- సీ. బాహ్యమండపమందుఁ శ బ్రతివాదులను జూచి, బ్రహ్మశక్తిమూలచే శ భంగపఱచి
కైంకర్యములు కొన్ని శ గావింప నియమించి, యాశ్రయస్థులకు శ లనుసరింప
మఱియు నప్పరిఁ బొసి శ మళయాళవివ్యదే, శములను మంగళాశాసనములు
గావించి సాండురంతగఁజేత్రమందున, విష్ణులేశ్వరుఁ గాంచి శ వినుతి సల్పి
తే. రాజదు త్తరమథురాపురముఁ జెంది, బాలకృష్ణుని గనుఁగొని శ ప్రణామి సలిపి
యల్లవ్రేవల్లె కరిగె నశయాద్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన శ మోద మలర.
- సీ. రామకృష్ణులు ముందు శ రంజిల్లి నెచ్చోట, గోవిందాగోపగోరకులమునోడ
బృంద తపం బొందిరవిధికృతి యద్రూప, మంట ముకుందుఁ డనందుఁ దాల్చె
నెందు గుల్లలతాదురలం దొక్క ట్ల పుట్టఁ, గోరె నుద్ధవుఁ డనంకుచితభక్తి
నెచ్చోటఁ దడ వుండె శ నిరవు చేనుక ముందు, శ్రీనాథమునిగురు శ శేఖరుండు
- తే. అట్టిబృందావనముఁ జెందిరయభిలగురుఁడు, నందిసూనునిఁ జూచి యాశనంద మొంది
కనియెఁ బావనయమునోపరవనము ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన శ మోద మలర.
- సీ. యమునాప్రవాహమం శ దవగాహనమొనర్చి, కాళియప్రాకటరీకలితభవనుఁ
గాళియమర్దనుఁ శ గమలాక్షు నేవించి, గోనర్థనాలయు శ గోపవేషుఁ
గనుఁగొని సాష్టాంగశరణితప్రణామఁ డై, పొగడి శ్రీద్వారకాశపురముఁ జెంది
శ్రీప్రవర్ణణగిరిశేఖరముపై నుండి, కుప్పించి యుజ్జీకనకమహాకథ యుల
- తే. మాగధాహవవిముఖుల శ మహితబలుల, రామకృష్ణుల లోకై కరంక్షకులను
గాంచి లక్ష్మణముని వినుతించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన శ మోద మలర.
- సీ. గోవిందనామకరపావనద్వాదశి, నెద్దాని నిశఁ గాంతు శ రెల్లవారు
శ్రీరామకృష్ణులు శ చేతనులను బ్రోవ, నెచ్చోట నెలకొని శ రిపటి కై న

- నెద్దానిఁ దలఁచిన శ నెట్టిపాతకు లై నఁ, బావను లగుదురు శ పాప ముడిగి
పుర మెల్ల ముంచి యంభోరాశి హరియాజ్ఞ, నెద్దాని ముంపలే శ దిప్పటికిని
తే. దేవదేవుఁడు నిర్మించె శ దేనియందు, నట్టిద్వారసతీపుర శ మమరహృదయ
దర్పణంబందుఁగనె నాత్మీరదండి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పుడమిపొలంతుక శ పొల్పొందఁగాఁ దన,కొనగొమ్మువైము స్త్రీకొలఁది చాల్చి
శ్వేతవరాహము శ వెల్వడినబిలంబు, పుష్కరతీర్థ మై శ పుడమి వెలసె
నాపుష్కరాటవి శ కరిగి యజ్ఞవరాహు, నర్చించి కని యయోధ్యాపురంబు
విశ్వేశభీతు లై శ వివిధర్షు లర్థింప, నర్చాస్వరూప మై శ యచట నున్న
- తే. రాము సానుజు సీతాభీరాము హనును, దాదిపరివృతు సరయూతరీటాలయస్థుఁ
గాంచి వినుతించె శ్రీభాష్యక ర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అచటనుండి ప్రయాగ శ కరిగి త్రివేణిని, స్నానపానాదుల శ సత్కరించి
తీర్థీకరించి తర తీరనివాసుని, మాధవు వినుతించి శ మఱియు గయకు
విచ్చేసి నటమును శ విష్ణుపాదము గదా,ధరు భ క్తిఁ గే ల్తోడ్చి శ తరలి వెడలి
వెడలు పామడయంత శ పొడవుసాలగ్రామ,నగమును గండకిరనదిని మఱియు
- తే. స్థలజలజభిదాభిన్న శ సౌమ్యరామ,కృష్ణనృహరివరాహాదివిష్ణుదివ్య
మూర్తులను జూచె నాశేషమూ ర్తియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. వై కుంఠపదమందు శ వాసుదేవునిఁ జూచి, నై మిశాటవి రమాశనాథుఁ గాంచి
హరిని హరిద్వారశమందుఁ గన్నులఁ గని, కాశ్మీరదేశముకడ సపాద
లక్షపర్వతము లరలక్ష్యముగా దాఁటి, వెన్నముద్దలతోవ్రవవెంటఁ జనుచుఁ
దాలతమాలతశోక్కిలహింతాలర,సాలసాలకదంబశసరళవకుళ
- తే. చంపకాశోక పున్నాగశచందనాది,కమ్రుఫలపుష్పపల్లవశనమ్ర శాఖ
శాఖులను జూచె సంయమిశ్వామి యనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. క్షీరాబ్ధిపతిసితాశతకేశములు రెండు, నిల నెవ్వ రై జగ శ మేలు చుండ్రు
భరతవర్షంబందు శ బహువర్ష ములనుండి, వసియించి రెవ్వ రీవసుధఁ బ్రోవఁ
దమయూరువునఁ బుట్టురీతరుణిచేతను రంభ,గర్వ మడంచునిశ్శాముఁ డెవ్వఁ
డాఱేసి నెల లొక్కరని సల్పుచు సహస్ర,కవచుని గెల్చి రేఖనులు ముందు
- తే. నాపురాణమహర్షుల శ కాదికపుల, కభిమతావాస మగుబదశ్రాశ్రమేంద్ర
ముడయవరు చూచి సంతసశ మొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. గురుశిష్యరూపముఁగొని ప్రాణులకుఁ దానె, తిరుమంత్ర మొసఁగెడిశగురుఁ డితండు
వ్యాసపరాశరశహరితనారదముఖ,తత్త్వార్థసారబోధకుఁ డితండు
యమనియమాసనాశ్చిద్యష్టాంగయోగహృత్సృండరీక ధ్యేయశ పురుషుఁ డితఁడు
భారతవర్షైకశభాగధేయం బీతఁ, డాగమాంతోక్తుల శ కర్థ మితఁడు
- కీ. కంటి మీతనిఁ గన్నులకటవు దీఱ, మంటి మీదొడ్డమేలు గై శకొంటి మనుచు

గురుశిఖామణి పైగడ నాకొలది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. నయ మొప్ప నానరనారాయణుల నిత్య, మర్పింపఁ గొందఱ న నాశ్రితులను

దీర్ఘప్రసాదప్రతిగ్రహద్యర్తుల, శ్రీవైష్ణవుల నందుఁ న జెంద నిలిపి

యాహరిపాదోదితాత్యుష్ణజలపూర్ణ, గుండముఁ గనుఁగొని న గురువరుండు

వసుధార యనుసమీపగ్రామ మీక్షించి, దివ్యసరస్వతీతీరశమ్య

తే. కాశ్రమంబుఁ గటాక్షించి న యచటిఋషులు, తనదువైష్ణవధర్మసూక్ష్మావనంబుఁ

గాంచి హర్షింప నచ్చటఁగదలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.12

సీ. అచటనుండి యతీంద్రుఁ న డరిగి లనన్బట్ట, నుటపోవవనాద్యనమహితలమునఁ

దనదాసులను నిల్పి న తాఁ దగువారితో, భారతీభండారభవన మొంది

యాద్వారశాఖల న హస్తాబ్జముల నూని, తన కభిముఖ యొకతరుణి నిల్వ

నతముఖుఁ డాయతీపతిత్రోవ యి మ్మన్న, నతని కిట్లని పల్కె న నాలతాంగి

తే. యొక్కశ్రుతి కర్థ మడిగెద న నున్నయట్లు, చెప్పఁ గలిగినఁద్రోవయిరచ్చెదను నీకు

సత్య మిది యని పల్కె నానసాధ్వ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. ఆ శ్రుతి యెయ్యది న యని యతఁ డడిగినఁ, దన్యయభేత్యాద్యునదారవేద

ఘనవాక్యమందున న గప్యానశబ్దార్థ, పుండరీకపదార్థములను రెండు

గూర్చి యొక్కటిఁ జేసి న గోవిందుకనులకు, సాటి వర్ణింపు వాగ్ధాటి మెఱయ

ననుచు యతీంద్రుని న కావధూమణి పల్క, నందఱు విను చుండ న యతినరుండు

తే. విమతగంభీరసూక్తుల న విస్తరించి, యాశ్రుతిప్రతపదముల న కన్నిటికిని

సిరవిశిష్టార్థ మొక్కటి న చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.14

సీ. కమ్మచిజలము లానకమ్ములఁ దన దగు, కరములచేఁ గ్రోలుకతన సూర్యుఁ

డాకపిపదమున న కర్థ మై చెల్లు న,ట్లానశబ్దము వికానసార్థపరమ

యది గాన శుభగభీరరాంభస్సముద్భూత, పరిరూఢదృఢనాశనబాలసూర్య

భానుసద్యస్సృటతాననపుండరీకములఁ బోలెడువాలుఁ నగన్ను లమరు

తే. నంతరాదిత్యవర్తికి న హరికి ననుచు, యతిశిఖామణి పల్క నానయతివ యతని

కతిముదంబున మరలి యిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. భాష్యంబుఁ గనిపింప న వచ్చినవేళయం, దీశ్రుతివాక్యార్థ న మేనె యదుగఁ

గపిగుదములఁ బోలుకన్నులు గలవాఁడు, కమలాక్షుఁడనుచు శంకరుఁడు పల్క

నదినుత యంతవ న ట్టత్త నే గ్రుంగెద, నీప్రాద్దు నాదుఃఖ న మెల్లఁ బాసె

నని పల్కి యాసతి న యచటఁ గన్పడ కున్న, నందఱికిఁబడి న యాత్రిదండి

తే. నాఘనకు భారతీశోకనాశనుఁ డని, నామ మొనరించి రాయతీనాయకుండు

శుభసరస్వతీనిలయముఁ న జొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. అభట్టమండపనందు సరస్వతి, భండార మనురత్న భవనమందు

నేడేవి నలకొని న యివటి కైవను దన, కరపల్ల వమునందుఁ న గావ్య మును ప

దోషము లుండెనా శ దూరము పడఁ జిమ్ము, కృతి లెస్స యైన నంగీకరించు
 నట్టివాగ్దేవిని శ యతిరాజు గనుఁగొని, శ్రీభాష్య మిచ్చినఁ శ జేతఁ బూని
 తే. తానె తలఁ దాల్చి యిచ్చి యీధరణి మీరె
 భాష్యకారులు మత్ప్రియశ్రీభాష్య మిదియె
 యని సరస్వతి పల్కె నాశ్రమనున కనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

17

సీ. పంకజపద మిలఁ శ బద్ధమునకుఁబోలె, భాష్యకారపదంబుశ్రీభాషకతన
 యశాగికరూఢ మై శ యతిరాజునకుఁ జెల్లు, నది గాననే తదీరయాశ్రితులకు
 నామ మై చెల్లు నీశ్రీభూమి నిప్పటికిని, మఱియు సరస్వతి శ మదిని మెచ్చి
 విమలహయగ్రీవశ్రీవిగ్రహం బొక్కటి, యతిపతి కిచ్చిన శ నచటికుమతు
 తే. లోర్వఁజాలక తర్కించి శ యుడయవరుల, కోడి చని యాభిచారికశ్రీహుతి యొనర్చి
 యష్టసాయకభుజకృత్య శ ననిపి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 18
 సీ. ప్రహ్లాదుఁ గని కృత్య శ భగ్న మై చని తనుఁ, బంచభార్గవులఁ గీర్త్యుచినట్లు
 శ్రీభాష్యకారుల శ సేవించి యాకృత్య, తిరిగి యాద్విజులఁ గీర్త్యుపఁ జనిన
 వేయువిధంబుల శ వెంగళు లై వారు, నగ్ను లై భగ్ను లై శ యలతఁ జెందఁ
 బుడమితేఁడదివినిశ్రీయుడయవరంఘ్రిలఁ, గని మ్రొక్కి ప్రార్థింపఁ శ గరుణ నతఁడు
 తే. తనదుశ్రీపాదతీర్థ మందఱికి వారి, కనుపఁ గ్రోలి నుఖించి యశ్రయ్యవనివిబుధు
 లాశ్రయించిరి యతిపతిశ్రీయడుగు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. ఆప్రభావముఁ జూచి శ యాధరిత్రీవిభుం, డాయతి శేఖరు శ నాశ్రయించి
 తనబలంబులతోడ శ ధరణీసురులతోడఁ, దక్కినవారితోఁ శ దగినభ క్తి
 నర్పించి యతిరాజు శ నంపఁగాఁ దా వచ్చి, రెండుప్రయాణము శ లుండి మరలి
 గురుని వీడ్కొని తనశ్రీపురిఁ జెందె నగ్గురు, వరుఁడు వారాణసీశ్రీపురముఁ జెంది
 తే. దేవదేవునిశ్రీపాదతీర్థ మనుచు, గంగ నవగాహన మొనర్చి శ కదలి వెడలి
 క్రమముగా నీలశైలముఁ శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. శ్రీపురుషోత్తమశ్రీత్రరత్నమునందుఁ, దనయాశ్రితుల నిల్పి శ తగినచోటఁ
 గోవెలమండపశ్రీపుర ప్రాకార,ములు పుష్పవనములు శ పురపుసిరులు
 తతమచ్చక చ్చపేంద్రద్యుమ్నజలధిమా, ర్కండేయరోహిణీశ్రీకుండచక్ర
 తీర్థములు మహానదీ శ్వేతగంగలు, వటపత్రశయకృష్ణుశ్రీవటముచక్ర
 తే. ధరు జగన్నాథు శ్రీసుభద్రాసహాయు, రాము నభిరాము నీలాద్రిశ్రీధాముఁ గాంచి
 యతినభోమణి తనచోటి శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 21
 సీ. ఆరాత్రి యతిపతి శ యాస్థలవై భవ, మంత దలంచి ప్రశహర్ష మొంది
 శ్రీపాంచరాత్రప్రసిద్ధవైష్ణవధర్మముల నందు నెలకొల్పఁ శ దలఁచినంత
 నత్యంతపతితుల శ నైనఁ బవిత్రులఁ, గావింప బిరుదులు శ గట్టినట్టి

యీమాటయెడ యుష్మదీప్సితధర్మము, లేవియు సరిపడ న వివి నిజంబు
 తే. గనుక మీ రిటవచ్చుచే న ఘనతమాకు, సత్య మిదియని యాజగతస్వామియిట్లు
 భాష్యకారులకనుమ్రాలఁ న బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోద ములర.
 సీ. ఏవిధంబున నై న న నిది దివ్యదేశముఁ, గావింప వలె నని న కదల కున్న
 జన్మాంతరముల నిరజభ్రాత యిపు డిల, జనకుఁ డాద్యుఁడు మామ న సచివుఁ డైన
 యతిపతి నాహరి న యలగరుత్తంతుండు, తన్నుఁ దాల్చినగతి న దగ వహించి
 శ్రీకూర్మభామముఁ న జేందించి యాశ్వేత,కుండముకడ దించి న కూర్మగూపి
 తే. నై ననను లింగ మని తల్చినయబుధు లిచట, సర్వఁ జేసెద రీగాసినడఁపుమనుచుఁ
 బలికి యంతర్హితుం డయ్యె న వరదుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనఁమోదమలర.
 సీ. సత్యసంకల్పుండు న సర్వస్వతంత్రుఁ డౌ, నీజగన్నాయకుఁ న డింత చేసె
 నని యెంచి రామానుజాచార్యుఁ డాశ్వేత,కుండములో దిగి న కాండ మాడి
 జల మూర్ధ్ధ్వపుండ్రంబు న సంజ్ఞ గా ధరియించి, భగవదాజ్ఞావిధిఁ న బఱపి యచట
 శ్రీపరాంకుశమునినచించక్రిందనుబోలె, జందనదృశ్యాచార్యచెలువుఁ జేంది
 తే. కాంచెఁ గనుమ్రాలఁ గఱిమేనికలిమివాని
 సిగయు జన్నిదమును సిరి న చిల్కువాని
 బాలు వటులీలు సుగుణాలనవాలు ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనఁ మోద ములర.

24

సీ. ఆబ్రహ్మచారియు న నల్లనల్లన డాసి, ప్రణతుఁ డై యాయతిరథ ర్త నడిగ
 నెందుండి వచ్చెద న రెచ్చోటి కరిగెద, రిం దొంటిమై నుని న కెందుకతన
 తిరుపగూ డెచట నంతేవాను లెచ్చోట, నప్పవిత్తత్రిదంతడాదు లేడ
 భై తొటనము సల్ప న నక్షమ మిచ్చోట, శై నపాశుపతాదిసంకులంబు
 తే. గనుక నిన్నియు నడిగితిఁ న గరుణ గల్గి, శిష్యునకు వీని కున్నట్లు న చెప్పఁ దగినఁ
 జెప్పుమని మ్రొక్కి- పలికెనానచిఱుతఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనఁమోదమలర.
 సీ. చవి గుల్కుపల్కులు న చక్కనితిరుమేను, మొలకనవ్వుల నీనునముద్దుమోము
 కాపీనకటిసూత్ర నకరపల్లవస్థిత, సాలాశదండంబు న బ్రహ్మసూత్ర
 ముచితస్థలద్వాదశశోర్ధ్వపుండ్రంబులు, దర్భపవిత్రంబుఁ న దగినసిగయు
 స్వాధ్యాయజపపరస్వాస్యపద్మంబును, గరుణారసముఁ జిల్కునకన్నుదోయి
 తే. వన్నియును జూచి యతిరాజు న హర్ష మొంది
 యాత్మవృత్తాంత మంత నానందార్భకునకుఁ
 జింత లన్నియు దిగనాడి న చెప్పె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనఁ మోద ములర.

26

సీ. వత్స డైష్ణవులకు న వరసితమృత్కృత, చ్ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రముల న సిరుల పెంట
 లవి లేక యుండితి నమలమృత్తక లేక, యన నొకగనిఁ జూప నచటఁ ద్రుణ

ధవళమ్మత్తికఁ గొని శ ద్వాదశచ్చిద్రోధ్యపుండ్రము లన్నియుఁ శ బాసఁగఁదాల్చి
శ్రీచూర్ణ మడుగ నాక్షితిమఱొక్కెడఁద్రవ్వి, యావర్ణి దెచ్చియ్య శ నది ధరించి

తే. యారగింప నిమంత్రించి శ యతివరుండు

తగదు కుడువంగ యతికిఁ ద్రిశదండ ముడిగి

యనుచుఁ బలికెను గుహనార్భకునకు ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

27

సీ. స్వాదుఫలక్షీరశర్కరాదుల నిత్య, మర్పించు చుండె నార్యర్భకుండు
శ్రీకూర్త ధామముఁ శ జెందె యుష్కర్మదురుఁ, డచటికి మీ రంద శ అరుగుఁ డనుచు
దేవాదిదేవుఁ డరతిస్వతంత్రుండు శ్రీహరి సుభద్రామనోహరుఁడు పలుక
మనగురు నెడఁబాపురమాయావి యితనితో, మనకేమిపని యని శ మాన్యు లెల్లఁ

తే. దరలి శ్రీకూర్త మొంది రాదారకుండు

శిష్యుఁ డై నాల్గుదినములు శ చెంతఁ గొలిచి

కానరాఁడాయె యతిపతిరకనుల కనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

28

సీ. ఆచార్యపురుషు లేరకాంగులు యతులును, గొత్తైమసానులుఁ శ గొఱత లేని
సాతాను లతిశితశర్వసాధనపాణు, లతిశూరు లగునిత్యు శ లధికబలులు
స్వస్వరూపజ్ఞానశంపన్ను లందఱు, నందఱు విజితకారమాదిరిపులు
నంతిమోపాయనిర్రోహసక్తు లందఱు, నధిగతపరమార్థ శ లంద అందు

తే. నష్టసేవధిఁ గనుఁగొన్న శనరులభంగి, నంద తానంద మొంది రశ్రయ్యార్యుఁ జూచి
యుడయవరు వారిఁ గని హర్ష శ మొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. వేయుకరంబుల శ విలసిల్లురవిభంగి, ఘనసింధువులపాలరకడలికరణి

గ్రహతారతతులరాశికాశశానిధిమాడ్కి, నాత్మీయులను గూడి శ యతివరుండు

విలసిల్లు చుండి యారవిష్కృతశక్తి మై, శైవులఁ బిలిపించి శ సాంత్యవచన

ముల నూఱడించుచు శ ముందటికథఁజెప్పె, ఋషికుల్యకడఁదొల్లి శ ఋషులుహరిని

తే. సాదికూర్తాకృతిని జూపు శ మనుచుఁ బొగడ

వాసి హరి దోఁచె నొకపుణ్యరశికరణి

ననుచు వారికిఁ బలికె నశ్రయ్యార్యుఁ డనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

30

సీ. ఆశుద్ధన త్వకూర్తాకారహరి యిట, నీశ్వేతశైల మై శ యిపటి కైనఁ

గనిపించు చున్నాఁడు శ గనుక నలైనలకుఁ, గనఁబడునిగ్గిరి శ కమతమట్లు

నిజసేవకులు తన్ను శ నిత్య మర్చింప నీ, శ్వేతకుండాంతికశ్చేత్రమందు

మహితసాలగ్రామ శ మాలికాలంకృత, శ్రీకూర్తమూర్తి మై శ చెలఁగు చుండుఁ

తే. గనుక మాదేవుఁ డీతండు శగాన మీరు, శైవముఖ్యులు హరికర్పరసలుపఁ దగ ద

- టనుచు వారికిఁ బలికె నరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. శ్రీభాష్యకార్యులశ్రీసూక్తు లన్నియు, విని పల్కి రాశై నరవీరు లిట్లు
తడవులనుండి యీతనిఁ బూజ చేసెద, మభిమతశివలింగ శ మనుచు నమ్మి
వేయుమాటల కేమి శ వినుఁ డొకనిశ్చయ, మితనికోవెల నెన్న శ నేకభక్తి
మీ రుండిప్రార్థింప శ మీ కభిముఖుఁడుగాఁ, దిరిగెనా యితఁడు మీ శ దేవుఁడనుచు
- తే. శైవు లన విని యతిరాజు శ సంతసించి, శ క్తిశూలాదిసాధనశై వతతికి
సమతం బగుశ పథంబు శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పడమటిదెసనుండి శ ప్రపదన మొదన మా, కభిముఖుఁ డాయెనాఁహరి యితండ్
యప్పుడు గుమిగూడి శ యస్త్ర దీయబలంబు, లొకమూఁడుక్రోసులురయుష్టదీయ
జనుల వధింతురు శ సత్య మీశ పథ మిం, పట్లు గా కుండనా శ హగుఁ డితండ్
యప్పుడు మాబల శ మట్లు గావింపుఁడీ, యనియతీంద్రుఁడు పల్కు శ ననుమతించి
- తే. శ క్తిశూలాదిసాధనశై వబలము, కూర్మ ధామము మొదలు కాశకుళముదనుక
యుద్ధసన్నాహ మేర్పడ శ నుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కోవెలపడమటఁ శ గోశ త్రయావధి, దక్షిణాశను సముద్రాబుడనుకఁ
గాలకింకరజయశ్రుంఠారవాంఘ్రిల, నాత్మ కింకరుల దీర్ఘరాసిధగుల
గుర్వర్థసంభృతశ్రవర్వార్థపూర్ణుల, సమరసన్నాహుల శ సమర నునిచి
యసహాయశూరులనాయుధపాణులఁ, గొందఱి స్వస్థానశగుప్తి కునిచి
- తే. శ్వేతకుండావగాహముఁ శ జేసి త త్తదుచితపదనిర్మితద్వాదశోర్ధ్వపుండ్ర
విలసితుం డయ్యె నాయతిరవిష్ణు వనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తిరుపవిత్రంబులు శ తిరుమణితావళంబులు బ్రహ్మసూక్తము శ బోర మిఱయఁ
బాణిపల్లవధృతశ్రవజ్జ త్రిదండంబు, భవులసావాద్రులఁ శ బగుల సడనఁ
గామాయమృదుచేలశకాంతిపుంజంబులు, పద్మ గాగాంశులఁ శ బరిభవింప
ముఖపూర్ణ చంద్ర కాశముదిదరస్థితసుధా, సారము భవతాపశశాంతి నలుప
- తే. సికశిలీముఖగురుదురుశ్రీల మించఁ, గూరరాడ్భాగి నేయాటశగురులు గొల్వ
యతిశిఖామణి కోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వేయుమోములవేల్పుశవిధమునఁ గనిపించుఁ, జనువేళ వైష్ణవశజనుల కెల్లఁ
జక్రహస్తునిభంగి శ శైవుల కగపడు, సన్యాసిగతిఁ దోచు శ సాధువులకు
వాగీశ్వరునిమాడ్కి శ వ క్తలనుదిఁ దోచు, బ్రహ్మమట్లండు నశద్భావ్వాగులకు
బహువిధంబుల నిట్లు శ భావితుఁ డై నచ్చి, కోవెలఁగో జొచ్చి శ గురువరుండు
- తే. మధునిషూదనుతిరుచ్చుటమా లేయందుఁ
బ్రక్రమముఁ జేసి హరివృష్టశభాగమందు
నొక్కమృద్వాసనంబున శ నుండె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. పద్మాసనస్థుఁ డాశీభాష్యకారగురుండు, ప్రపదన మొనరించి శీ పలికె నిట్లు
భక్తవత్సల నీవె శీ పరతత్త్వమెతివే, నాదికూర్తాకృతి శీ వైతి వేని
శ్రీశ భక్తులఁ బ్రోవ శీ నిచట నుండితి వేని, శ్రీపతిత్వము నీకె శీ చెల్లు నేని
శ్రీజగన్నాథ యీ శీ శ్వేతకుండముకడ, నీవు పల్కినపల్కు శీ నిక్క మేని

తే. తిరిగి మమ్ముఁ గటాక్షింపు శీ దీనపోష

యనుచుఁ బ్రార్థించుయతిపతి శీ కభిముఖము గఁ

గూర్తనాథుండు దిరిగెను శీ గూర్తి ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శీ మోద మలర.

37

సీ. అంతట యతిరాజు శీ హర్షించి నియమింప, నయ్యాత్మ కింకరు శీ లచటినుండి
వెల్వడి గుంపు లై శీ వేయువిధంబుల, శైవులతో దొడ్డనమర మొంది
శ్రీకూర్త మాదిగా శీ శ్రీకాకుళాంతము, ఋషికుల్యసాక్షిగా శీ ఋషులు మెచ్చ
శైవులఁ జెండాడి శీ జయముఁ జేకొని వచ్చి, గురుపదాబ్జంబులఁ శీ గోరి మ్రొక్కి

తే. జయముఁ జెప్పిన విని యతిశీచక్రవర్తి, నిజకటాక్షసుధావృష్టి శీ నెఱపినంత
నార్తిదొలఁగి సుఖించి రాశీయాత్మ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శీ మోద మలర.

సీ. పాంచరాత్రాగమప్రథితక్రమంబునఁ, బ్రోక్షణ మొనరించి శీ తత్క్షణంబ
దివ్యదేశముఁ జేసి శీ దేశికేంద్రులతోడఁ, దీర్ఘప్రసాదప్రతిగ్రహంబుఁ
జేసి యతీంద్రుఁడు శీ శ్రీకూర్తనాథప్ర, కాశకుం డని దొడ్డనవాసిఁ గాంచి
శ్వేతాంతరీపమీశ్చేత్ర మాక్షీరాబ్ధి, యీ శ్వేతగుండమశీహింద్రశయుఁడు

తే. నాథుఁ డనిరుద్ధుఁ డీకూర్తనాథుఁ డనుచు, జెప్పి కొందఱ నాహరిశేవ కునిచి
యారమేశుని వీడ్కొని శీ యరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శీ మోద మలర.

సీ. నాటినుం డిపటికై శీనను దూర్పువాకిటఁ, జని చూచు చుందురు శీ సకలజనులు
కమలామనోహరుఁ శీ గనకపీఠస్థితుఁ, బ్రత్యక్షునిఁ గూర్త శీ భర్త నచట
మనపూర్వగురు లెల్ల శీ మన్నించి రనుచు మా, కీప్సిత మాక్షేత్ర శీ మిపటి కైన
వైష్ణవాన్వయులకు శీ వరకూర్తాధామము, దాటిపోరా దని శీ తగ విధించి

తే. తరలి శ్రీరామతీర్థము శీ దాటి పడ్డ, నాభగిరికడ గోస్తనీనదిని గడచి
సింహగిరిఁ గాంచె సంయమీసింహుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శీ మోద మలర.

సీ. శీతలకల్లోలశీక రాప్యాయిత, తీరరుహనేక శీ భూరుహంబు
నిత్యర్షి సంభృతశీనీవారధాన్యాది, షష్టభాగాంచితశీసైకతంబు

క్రాంచకారండవరకలహంసబకకోక, సంతత క్రేంకారశీసంకులంబు

ఘల్లపద్మ మరందశీభూరిపానోన్మత్త, భృంగాంగనాగీతశీమంగళంబు

తే. మత్స్యకూర్తాదివిహృతినిరర్థ లజలంబు, నై నపద్మాకర శ్రేష్ఠ శీ మచటఁ గాంచి
వాస మొందెను యతిరాజు శీ వాసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శీ మోద మలర.

సీ. ప్రహ్లాదు జలధిలోపల ముంచి యతనిపైఁ, బడవ్రేసె నెద్దానిఁ శీ బాపితండ్రి

- పాహి మాం శ్రీశ యశస్వకోక్తి విని వేగ, నుఱికె నెద్దానిపై శ మురవిదోధి
నేత మె త్తినగతి శ యెయ్య దిప్పటి కై నఁ, దూర్పున మిఱ్ఱుగాఁ శ దోఁచుచుండు
సింహాద్రినామంబు శ చెల్లు నెద్దానికి, సింహాన్వరూపంబుఁ శ జెందుకతన
తే. ధార లిరువదినాలుగు శ దనరు నెందు, నట్టిసింహాద్రి చెంతల శ న త్తటాక
నికటమందున యతిరాజు శ నిలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆరాత్రి గడపి కార్యంబందు మేల్కొంచి, యాజ్ఞావిధి యొనర్చి శ యచట నున్న
శ్రీజనార్దనుఁ జూచి శ సింహాద్రిపై కెక్కి, కోవెలఁ జెంది యశగ్గురువరుండు
తిరుచుట్టుమా లెలోఁ శ దిరిగి శ్రీభంజార,మందు వసించుపరదాలయకును
బ్రణుతి యొనర్చి సుశపణ్ణాలయముకడ, సేవించి లోఁ జొచ్చి శ శ్రీపురూరు
తే. మందిరంబందు నెలకొన్న శనుందరాంగు, శ్రీవరాహాన్మసింహు సుశశ్రీకుఁ జూచి
భూరివేదాంతసూక్తులఁ శ బొగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పాతాళమందు నాశప్రహ్లాదుఁ డర్చించు, సాదపద్మంబులు శ భవహారములు
మోఁకాటిచెంత నశమోఘ మై ద్రవించు, జోయదుర్గన సేయుశగాయ మొకటి
సరసకేళులఁ జారుశస్వర్ణ చేలము మొల, జాఱనియ్యక పట్టుశసవ్యకరము
పక్షిరాజుకు సుధాశపానంబుఁ జేయించు, నక్షిణసాణిపరదృంపుసాంపు
తే. మూఁడుభంగులతిరు మేను శ మూఁడుకనులు
కుందపుష్పంపుఁజాయలశగొలునుజడలు
నటలు గని యుబ్బె నయ్యతిశచంద్రుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శ్రీమద్వరాహాన్మశింహప్రసాదంబు, లభియించి వెల్వడి శ లక్ష్మణార్జుఁ
డాస్థానమండపశ్రమం దొకబ్రాహ్మణు, నతిరాజనుని గృష్ణశ్రమార్జు విష్ణు
భక్తుని గని యిట్లు శ పలికె మీ రీరాత్రి, గానము సేయ మీశకనుల మొగిని
హరి యాడ నతని ని శ ట్లడుగుఁడి యెంబెరు, మానా రనెడుయతి శ మనయెడలకు
తే. వచ్చి దిగియుండె నతనికిఁ శ బరమపదము, కలుగునా కల్గదా యని శ తెలియనడిగి
తెలుపు మామాట మా కని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నావంటిభక్తుఁ డీశనరులందు లేఁ డని, గర్వితుఁ డై యుండుశకత నతండు
నాశేషమూర్తిని శ యతిమాత్రుఁ గా నెంచి, యుపకరించెద నని శ యూహఁ జేసి
యట్లొనర్చెద నని శ యతఁడు పల్కినయంతఁ, దిరుచుట్టుమా లెలో శ దేశికేంద్రుఁ
డీశాన్యభాగమం శ దించుకకాలము, గోష్ఠి యొనర్చి సంశతుష్టి పెనఁగఁ
తే. బ్రక్రమముఁ జేసి దిగివచ్చి శ వాసమొంది, యచ్చుతారాధనముఁ జేసిశయారగించి
గడపె నారాత్రిపూర్వార్థశకథల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంతటఁ గృష్ణార్జుఁశదారాత్రి హరి మ్రొల, దాళంబు వీణె హాశస్త్రములఁ బూని
సాడ నానరహరి శ యాడు చుండెడుజేత, యతిరాజువృత్తాంత శ మంత జెలువ

- నతనికిఁ గలుగఁగా నాతఁ డిచ్చినవారి, కందటికిని మోక్ష నమబ్బు ధ్రువము
అని హరి పలికిన నాకృష్ణమూర్త్యఁ డా, యతిపతి దొడ్డవాఁ నడనుచుఁ దెలిసి
తే. హరిని వీడ్కొని తనగృహనీమందు నిద్ర, నల్పి ప్రొద్దున మేల్కొంచినసంధ్య వార్చి
దేవళముఁ జెందె నెప్పటికీ తెఱఁగు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. యతిపురందరుఁ డంత నీ నర్హణీయచ్ఛాత్ర, సహితుఁ డై యాహరినదన మొంది
శ్రీవరాహనృసింహుల నేమించి యాస్థాన, మందుఁ గృష్ణార్జుని నడిగె నిట్లు
మామాటలకు మాఱునమాట లే మని మీకుఁ, జెప్పెనో హరి వానిఁ జెప్ప మనిన
నీకు నీ విచ్చిననీతిలచేతనులకు, మోక్షము గల దని నీ మురహారుండు
- తే. పల్కె నది గాన నిల మంచినభక్తి గలుగు, దొడ్డనన్నాస్యసి వీ వనితతోఁచె మాకు
ననుచుఁ బల్కెను గృష్ణార్జునడతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. భక్తి సంపద్గర్వనపరిపూర్ణుఁ డైనట్టి, యాకృష్ణమాచార్యుల నన్నమాట
లాలకించి యతీంద్రుఁ నడతని కిట్లని పల్కెఁ, గలుగునో లేదో మోక్షంబు నీకు
నడుగుమీ యాహరి నీ నని పల్క నాతండు, భాష్యకారుల కిట్లు నీ పలికె మరల
హరిని గన్నులమ్రోల నీ నాడింపఁ గలమాకు, సంశయ మేమి మోక్షము లభింప
- తే. ననుచుఁ బల్కిన నతనికి నీ యతివరేణ్యుఁ, డడిగినను దప్పలే దన నీ నతఁడు హరిని
దెలియ నడిగెద నని సమ్మతించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. దేవాదిదేవునితరుచుట్టుమాతెయం, దీశాన్యభాగమం నీ దించుకంత
కాలము వేదాంతరథునగభీరోక్తుల, గడపి యఁచ్చటినుండి నీ కదలి గుడికిఁ
బ్రక్రమం బొనరించి నీ భాష్యకారుగురుండు, తిరుమల దిగి తననీధిష్ఠ్య మొందె
నాటనుండి ప్రదక్షిణము సేయ వైష్ణవు, లావిష్ణుమందిరనీమందు గురుఁడు
- తే. గోష్ఠి నల్పినమూలకుఁ నీ గోరి మ్రొక్కి, చనుదు రిప్పటి కైన రాజసుఁడు కృష్ణ
మూర్త్యఁ డారాత్రి హరికడనకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోదమలర.
- సీ. ఆరాత్రి హరికడ నీ కరిగి కృష్ణార్జుండు, గీతవాద్యములచే నీ గృష్ణు జిష్ణు
సంతనమొందించి నీ స్వామి మోక్షము మాకుఁ, గలుగునా కల్గదా నీ తెలియఁబల్కు
మని విన్నవింప నానీహరి యూర కున్నంత, మరల నిట్లనియె నానీమాధవునకు
నూర కుండుట దేమి నీ యుచితము మీ కని, కృష్ణార్జుం డన్న నానీవిష్ణు విట్లు
- తే. పల్కె భక్తుడ వీవు నీరపలుకులకును, మదివిచారించి చెప్పెద నీ మాఱుమాట
లనుచు సింహాద్రిపతి పల్కె నీ నతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోదమలర.
- సీ. ముక్తి నానా మునినీముల్లోకము లెఱుంగు, మూలస్త్పత్రులు వేదనీజాల మెఱుంగు
నాముక్తి యయ్యెఁ బరారాయ త్త మెట్లన్న, వినుము చెప్పెద నీకునీవిశదము గను
మాకు దక్షిణాపిల్లు నీ మహిరంగధామ మం, దహిరాట్చయూను నీ నీ న్నడిగినంత
నంబెరుమానానీ నీ చ్చితి ముందు నే, నుభయవిభూతుల నీ నూర్జితము గ
- తే. చెప్పెదను గాని మరల నీకేజేమి గొవను, గనుక సంశయ మయ్యె నీకాంతఁడీర్ప

- భక్తవశ్యుడ నే నని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 52
- సీ. అతనికి మఱియు ని శ ట్లని పల్కె నాహరి, యుభయవిభూతుల శ నుడయనగుల
కిచ్చిననాటనుం శ డెవరి కై న నతంఁడె, సకలసుఖంబు లొరసంగుఁ గనుక
నే స్వతంత్రుడఁ గాను శ నిశ్రేయసం బీయ, నది గాన యతిపతి శ నడిగి ముక్తి
కలదు లే దని చెప్పఁగర్త యాతఁడె కాన, నడుగుమీ నీవె పో శ యతని ముక్తి
తే. యట్లు గాకున్న లేదనిరయతఁడెనుడువు, యియ్యఁదగుననితోఁచెనారయిచ్చుముక్తి
ననుచు సింహాద్రిపతి పల్కె శనతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంతఁ గృష్ణార్కుఁ డాశహరిసూక్తు లన్నియు, విని పల్కె మరల నాశవిష్ణు నిట్లు
లక్కటా యొక్కసరన్నాన్యసికై నావంటి,భ క్తుని వంచించు శ బాడి యగునె
శైశవ మాది నాశస్వామివి నీ నని, నమ్మితి నిట్టియశన్యాయ మెఱుంగ
నాలగాపరికి యుశక్తాయుక్తభావన, కలుగ నేరదు గదా శ కలిగె నీని
- తే. తప్పు లేమియు లేనినీరతావధూటి, యగ్నిఁ జొరఁజూతురే రామ శ యట్టినీకుఁ
జేయరానిప నే మని శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 54
- సీ. కలకాల మొకరీతిఁ శ గలగీతములఁ బాడి, కవితయుఁ జెప్పి నీరకడనె యుండి
నీనృత్యకేళికి శ నిత్యసాహ్యముఁ జేసి, నిన్నుఁ గన్నల మ్రాల శ నే భజించి
నిఖిలలోకములలో శ నే వొడ్డభ క్తుడఁ నని నీగు నడి యెప్పు శ నాత్మ నిన్నుఁ
గడపముంగిటికల్పరకం బని తలఁతు నాముంగొంగుపసిఁ డని శ మురియు చుందు
- తే. భ క్తిభావన లన్నియుఁ శ బడటఁ గలసె
మాయసన్నాన్యసి ని న్నే మొ శ మగులు కొల్పె
ననుచుఁ బలికెను గృష్ణార్కుఁ శ డతని కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 55
- సీ. వేయుఁ బల్కుఁగ నేల శ వినుము నీగర్వంబు, ని న్నింత చేసె నాశనేర మేమి
యాకారక త్రితరయార్థపంచకబోధ,సంస్కారపంచకశాలి యైన
ప్రపదనపరులకుఁ శ బరమపదం బబ్బు, దక్కినభ క్తు లుశదారమతులు
నుకృతులు మది నన్నుఁజూచి హర్షించుచు, గాలముఁ గడపుచుఁగ్ర మనుపక్వ
తే. శుద్ధసత్యాత్మ బోధాదిశనుగుఁడు లగుచు, గలితవేదవిదాచార్యరకరుఁ డరమ
పదముఁ జెందెద రని హరిశపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. భువిఁ జరాచరరూపములు రెండు మా కగు,వినుము నీ కవిరెండుశిశదపఱుతుఁ
జలవిగ్రహము వొడ్డరసన్నాన్యసిరూపమ, ట్లచరరూపము విగ్ర రహాదికంబు
నస్తత్స్వరూపు రాశమానుజాచార్యాఖ్య,శాస్త్రోక్త యతి సదాశచారనిరతుఁ
గనుఁగొని లేచి మ్రోశక్తక యూరకుంటివి, పాడితి నని గర్వరపడితి వీవు
- తే. భ క్తిభావనకతనఁ గరన్పడితి నీకు, బాడితివి గాన నాడితిఁ శ బరమపదము
జ్ఞాననిష్పాద్య మని పల్కెఁబక్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. అగ్రవర్ణుల కిల శ నర్హము గాకను, నిత్యులపా లగు శ నీకవిత్వ
మని నృహరి శపింప శ నాకృష్ణమార్కుండు, మరలి శాపం బిచ్చె శ మాధవునకు
నీదువిమానము శ నేలఁగూలును గాక, యేడుదినంబు ల శ ప్లేకరీతిఁ
గాలియుఁ గోవెల శ కదల కూర్జిత మగు, మరలి విమానంబు శ మహిత మగును
తే. బలికి యిరీతి నావిష్టుశ్శక్తుఁ డరిగె, హరియు భక్తునిశాపము శ నాదరించె
భక్తవశ్యత గనిపించె శ భవుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కృష్ణమాచార్యులకీర్తన లన్నియు, నిత్యభోగ్యము లయ్యె శ నేటి కై న
మఱికొన్ని నాశ్లకు శ మలికినే బనువాఁడు, మేచ్చాధిపతి వచ్చి శ మిన్ను రాయు
దివ్యవిమానముఁ శ దెగటార్చి గోవెల, బారచాపులఁ దైలభాసితములఁ
జుట్టించి కాల్చిన శ సుడిసి యేడహములు, గాలి భక్తోక్తిచేఁ శ గదల కుంఠ
తే. ముకురములభంగి దూరార్థములను దెల్పు
దర్పణ స్తంభములు మాని శ ద్రష్టలకును
నేటి కై నను దళ్ళు గరన్పించు ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 59
- సీ. అంతఁ బశ్చాత్తప్తుఁ శ డనితరగతికుఁ డా, కృష్ణమార్కుండు మదిఁ శ గినుక మాని
సింహాద్రి నాథుని శ్రీపదాబ్జంబులఁ, గని మ్రొక్కి యర్చించి శ కమలనయన
సర్వలోక శరణ్య శ జగదార్తిహర భక్తవత్సల సంశ్రితశ్శారిజాత
తల్లియుఁ దండ్రియు శ దాతయు దైవత, మెల్ల చుట్టములు మా శ కీవె యనుచు
తే. నాత్మఁ గడు నమ్మి యుంటి నీశయం ఘ్రులాన
నాదుగుక్తుల మఱచి యీశనన్నుఁ బ్రోవు
మనుచుఁ బ్రార్థించె నానృహర్యక్షు ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 60
- సీ. ఎల్లలోకంబుల శ నేలెడుమాకు నీ, వంటిభక్తునిఁ బ్రోవ శ బరువు గాదు
అపకారి నైన ముం శ దనృతమాడఁగ లేదు, పలుక నెప్పటి కైనఁ శ బాడి దప్పి
యది గాన మునుపు నే శ నన్నట్లు పోయి రా, మానుజాచార్యుల శ నాశ్రయింపఁ
గరతలామలకము శ గాడె మోక్షము నీకు, వత్స సందియపడర నలదు చనుమ
తే. యనుచు సింహాద్రిపతి పల్కి శ యనుపఁ గృష్ణ
సూరి సింహాద్రి దిగి వచ్చి శ చోద్యపడుచుఁ
గాంచె యతిరాజబలములకలిమి ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 61
- సీ. ధవళమృద్విగచితశ్చాదశచ్ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రమధ్యములందుఁ శ బాలువు మీఱఁ
బదునాల్గువన్నెలశబంగారుచాయలు, గలుగు శ్రీచూర్ణ రేఖల ధరించి
తులనీసరోజాక్షరకలితమాలికలను, లలితకంఠముల నరలంకరించి

- గురుని కెల్లప్పుడు శ్రీకోరి దాస్యము నల్పు, శంఖచక్రాంకితశ్చారభుజుల
తే. యతుల నేకాంగులను బీరశ్రవతుల నిట్లు, సంఖ్య లేనట్టివైష్ణవశ్రవణములను
జూచి యక్కజపడెఁ గృష్ణశ్రీసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. వేణుపత్రముఁ బోలుశ్రవణసదచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రనల్లిక ఫాలశమున వెలుంగఁ
దులసీజలజబీజశ్రవణసితమాలికా, యుగళము గళమునఁ శ్రీదగిలి మెఱయ
జిహ్వగ్రనర్తనశీలనారాయణ, పదమునఁ బెదవులు శ్రీగదలు చుండ
స్ఫటికాక్షమాలిక శ్రీస్ఫుటము గాఁ ద్రిష్పచు, దౌవారికుల వేత్తశ్రధరులఁ జూచి
- తే. కృష్ణమూర్ధ్యుండు నీదువారకిటికి వచ్చి, యున్న వాఁడని తెల్పుఁడి శ్రీయుడయవరుల
కనుచు వారికిఁ బల్కెఁ గృష్ణాద్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. ఆవేత్తపాణులు శ్రీయతిభూపతిని జూచి, ప్రణతు లై యతనికిఁ శ్రీబలికి రిట్లు
స్వామి యాకృష్ణమాశ్చార్యు లిచ్చట వచ్చి, యున్న వాఁడని వాడు శ్రీవిన్నవింప
నాకృష్ణమాశ్చార్య శ్రీలనెడుబ్రాహ్మణునితో, మా కేమిపని లేదు శ్రీమదిఁ దలంప
నని యతీంద్రుఁడు పల్కెనామాట విని వచ్చి, వేత్తపాణులు చెప్ప శ్రీనిని యతండు
- తే. తిరిగి సింహాద్రినృహరిని శ్రీదేవదేవుఁ
గాంచి యామాటలను విన్నశ్రీవించినంత
హరియుఁ బ్రత్యుత్తరముఁ జెప్పె శ్రీనతని కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. ఆచార్యశబ్దము శ్రీయతిపతికే కాని, తక్కినవారికిఁ శ్రీదగదు గనుక
నాచార్యపదమున శ్రీకభిమానపడక నీ, సేరుమాత్రమే వినిశ్రీపింపు మనుచు
మరల నంపింప నాశమాడ్కి నాతఁడొనర్ప, నూరక యుంక్షిగాశ్రయుడయవరులు
హరి కతఁ డది చెల్పు శ్రీహరి యడియేక కృష్ణ, దాసుఁడ నని పల్కుఁశ్రీదగును నీకు
- తే. ననుచు బోధించి పంచిన శ్రీనతఁడు మరలి, సింహాద్రిలము దిగివచ్చి శ్రీశ్రీయతీంద్రుఁ
గొలుచుదౌవారికుల కిట్లు శ్రీపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. నద్వేత్తధరులార శ్రీసంయమింద్రునకు మా, విజ్ఞప్తిఁ జెప్పఁడి శ్రీవిశదము గను
ద్వారమందున కృష్ణశ్రీదాసుఁ డున్నాఁడని, గురునకుఁ బల్కుఁడి శ్రీకరుణ ననిన
దౌవారికులు యతిశ్రద్ధ వతమును గని, కేలుఁదమ్ములఁ దలఁ శ్రీగీలుకొల్పి
ద్వారములోఁ గృష్ణశ్రీదాసుఁడు దేవర, వారి సేవింపను శ్రీవచ్చి యుండ
- తే. ననుచుఁ బల్కిన వారి కశ్రయతిప శ్రీశ్రద్ధ, దతనిఁ దోడ్కొని రం డని శ్రీయానతిచ్చె
వార లాతనిఁ దోడ్కొని శ్రీవచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద ములర.
- సీ. పుట్టుదరిద్రుండు శ్రీభూరిసేవధిభంగి, జాత్యంధకుఁడు నిరీక్షణముమాడ్కి
ధన్వాధ్వనీనుఁడు శ్రీధారానలిలమట్లు, వికలసాదుం డంఘ్రశ్రీవిహృతికరణి
నాకృష్ణమూర్ధ్యుండు శ్రీయతిపతినన్నిధి, జెంది యానందించి శ్రీసిరి వహించి
దండప్రణామముఁ శ్రీదగఁ జేసి యున్నంత, నతనిఁ గటాక్షించి శ్రీయతిపరుండు

తే. పంచసంస్కారములు నర్థపంచకంబు, నాకృతిత్రయ మాది గా నఖిలహితము
లాచరించి వచించె ని ర్ట్లతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర. 67

సీ. ప్రహ్లాదుఁ బ్రోచి యీశ్వరవత్సాగ్రమునందు, హరి యొక పుట్టలోనమరి యుండ
వరపురూరనచక్రనర్తి యీనృహరికి, నొకదారుమండప న్మొనరఁ జేసె
లాంగూలగజపతి న్లక్షణయుతము గా, మందిర మది చేసె న్సుందరము గ

తే. నహహ సింహాద్రివిభవ మెం న్దైనఁ గలదె
యిందు మావాఁడ వై యుండు న్మెల్లకాల
మనుచుఁ బలికెను యతిపతి న్యతని కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

68

సీ. తనసన్నిధిని దాస్యధన మపేక్షించిన, కృష్ణసూరుని బుజ్జగించి కృపను
స్వస్వరూపాచితనకలకైంకర్యము, లీహరికే చేయు న్మిచట నిలిచి
మాకభీష్టం బిది న్మఱుమాటఁ జెప్పక, మాయాజ్ఞ సలిపిన న్మంచి గలుగు
నని యతీంద్రుఁడు పల్క న్నాకృష్ణసూరియుఁ, బ్రక్రమం బొనరించి న్ప్రణతిఁజేసి

తే. గురుని వీడ్కొని చని సింహాగిరివరాహ, నృహరి కభిమతకైంకర్యనిరతుఁ డగుచుఁ
గడపి కాలము మోక్షము న్గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. ఏసూరి రజకునిరయింట మృతానుజ, నడపించెఁ బితృకాననంబుదనుక
నాబ్రహ్మరుద్రుల న్కైనఁ గన్నడనట్టి, నృహరి నాడించెను న్నిత్య మెవ్వఁ
డెవనిశాపమున సర్వేశునిగుడి యైన, నేడహములు కాలె న్నేకరీతి
నట్టికృష్ణాద్యుని న్కైన లక్షణముని, నాశ్రయింపక ముక్తి న్యమర దయ్యె

తే. నట్టిరామానుజాద్యుల న్నాశ్రయింప, కున్న కుమతికి మోక్షేచ్ఛరయుదధి వింధ్య
వర్వతప్లవకాంక్ష గా న్బరఁగు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర. 70

సీ. శ్రీభాష్యకారులశ్రీసాదతీర్థ మీ, పద్మాకరం బని న్పథికు లైన
సంప్రదాయకులు తేజ్జలము లుజ్జీవించి, చనుదు రిప్పటి కైన న్సంతతంబు
నచటనుండి యతీంద్రుఁ న్దాహరి వీడ్కొని, తనబలంబులతోడఁ న్దరలి వెడలి
యాంధ్రనాథాదిదివ్యక్షేత్రపతు లెల్ల, నతనికిఁ గనిపింప న్నందటికిని

తే. మంగళాశాసనముఁ జేసి న్మహిమ మెఱయ, గౌతమిని గృష్ణవేణిని న్గడచి వెడలి
శ్రీకరాపహోబలస్థలిఁ న్జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర. 71

సీ. క్రిందియహోబలనమందు నృసింహునిఁ, బ్రహ్లాదవరదుని న్భక్తిఁ జూచి
యెగువహోబలమున న్కేఁగుచు భార్గవ, నారసింహునిఁ ద్రోవనడుమఁ గాంచి
కారంజనృహరిని న్గనులార సేవించి, శరకోపసూరుల న్శరణ మొంది
గరుడాద్రిని హిరణ్యశకళిపుమర్దమ రమా, కాస్తుభ శ్రీవత్సరకలితనక్షు

తే. భవ్యభవనాశిని నిగతన బ్రహ్మకుండ, వవ్యమణిగృహవాసుని న్నారసింహుఁ

- గాంచి ప్రణమిల్లి గురుఁడు నుతించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. చెంచునాయకిఁ గాంచి శ్రీ దేవిని భజించి, సావననృహరికిఁ శ్రీ బ్రణలిఁ జేసి
శుద్ధధారాకుండరచూతతీర్థంబుల, రాజద్వరాహతీర్థంబు గాంచి
శ్రీవరాహానృసింహుఁ శ్రీ జేమోడ్చి యరిగి యో, గానందనరహరియంఘ్రిఁ బొగడి
సచ్చత్రవటనృకేశరియంఘ్రిలకు మ్రొక్కి, జ్వాలానృసింహుని శ్రీ సన్నుతించి
తే. యుక్కుఁగంబముఁ బొడగనిశ్రయుగ్మదైత్యు, రచ్చగుబ్బలిశరభమాశరణపుఁగొండఁ
గాంచి యతిరాజు మరలి యేతెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. శ్రీమదహోబలశ్రీ నారసింహుని, వీడ్కొని యతిరాజు శ్రీ వేడ్క నచటఁ
దనదాసజనులతోఁ శ్రీ దగలి పినాకినిఁ, గడచి సోమవరంపుఁగనుచు చాటి
యరిగె నిప్పటి కై న శ్రీ నాకనుమను జను, బుధు లెల్ల మ్రొక్కి శ్రీ పోదు రిచట
నంత లక్ష్మణగురుం శ్రీ డాతిరుపతిఁ జెంది, తన్నుఁ గన్గొని మ్రొక్కుకథన్యజనుల
తే. శీతలాపాంగసుధఁ జిల్కరసేమ మడిగి, తిల్లగోవిందరాజు నుకస్థిగుని జూచి
సన్నుతించి వృషాద్రికిఁ శ్రీ జనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 74

నుగంధివృత్తము. మందహాససుందరాస్యశ్రమాననీయ తిల్లగో
విందరాజసత్వదారరమిందనంగనార్చనా
చందనాగురుప్రియాళురచంపకాదిన్యక్షజ
న్మందిరాంజనాద్రినాథశ్రమానితా యతీశ్వరా.

76

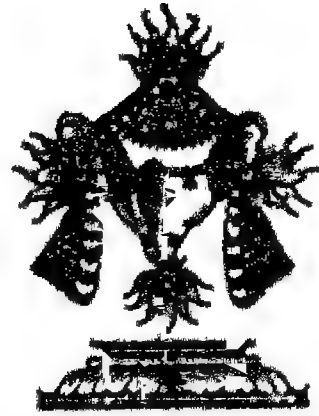
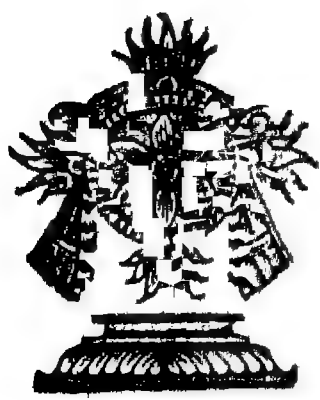
మాలినీవృత్తము. స్థిరగిరివృషభామా శ్రీ చిత్తముద్రాభిరామా
గురుపదపరిచారా శ్రీ క్రోధలోభాపదూరా
యురుతరశుభలీలా శ్రీ యూర్ధ్వపుష్పాద్రిభాలా
పరమపదనిదానా శ్రీ భాష్యకారాభిధానా.

76

గద్యము. ఇది శ్రీ భగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తోత్రసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్జునపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయస్మరణం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తానలి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున య
తీంద్రుండు తిరువనంతపురంబు విడిచి విచ్చేసి మళయాళదేశంబులను శ్రీసాండు
రంగక్షేత్రంబును మధురానగరంబును గోకులబృందావనంబును గాలియప్రాదం
బును గోవర్ధనాద్రియు ద్వారకయును బుష్కరారణ్యంబును దిరువయోధ్యయు
ను బ్రయాగయు గయయు సాలగ్రామాద్రియును వైకుంఠస్నానంబును నైమి
శాటవియును హరిద్వారంబును బదరికాశ్రమంబును గలాపగ్రామంబును నను
ధారయు శమ్యకాశ్రమంబును గనుంగొని యాయాక్షేత్రంబులభగవద్విగ్రహం
బులం గాంచి మంగళాశాసనం బొసర్చి యచటనుండి భట్టమండపంబున కేతెం
చి సరస్వతీభండారద్వారంబునఁ గనఁబడువాణితో సంభాషించి లక్ష్మణునిరాంత

రాశంబుఁ జొచ్చి శ్రీభాష్యంబుఁ బరిగ్రహించి మెచ్చినభారతిచే బహుమతిఁ
 గాంచి యచట వాదినిరసనంబు సేయుటయుఁ దద్దేశాధిపతి యచటిబ్రాహ్మణుల
 తో యతీంద్రు నాశ్రయించుటయు వారణాసిపురంబు డాసి భాగీరథిం దీర్ఘీకరిం
 చుటయు నచటనుండి శ్రీపురుషోత్తమక్షేత్రంబుఁ జెందుటయు శ్రీజగన్నాథ
 వాహనుం డై యతీంద్రుండు శ్రీకూర్మక్షేత్రంబుఁ జెందుటయు శ్వేతకుండంబుకడ
 బ్రహ్మచారిరూపి యై నరహరి గురున కుపచరించుటయు నచట నిజాశ్రితసమా
 గమనంబుఁ జెందుటయు కూర్మనాథునిఁ బ్రకాశింపఁజేయుటయు శైవవిజయం
 బును సింహాద్రిగమనంబును శ్రీవరాహానృసింహసందర్శనంబును గృష్ణమూర్త్యం
 డు యతీంద్రు నాశ్రయించుటయు శ్రీమదహోబలక్షేత్రంబున శ్రీవరాహానృసిం
 హుని సాక్షాత్కరించుటయు శ్రీపురిఁ జెంది తిల్లగోవిందరాజునకు మంగళాశాస
 నం బొనర్చుటయు నన్నది పంచమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

షష్ఠాల్సము.

- క. తేమంకరగుణనామ,స్తోమా వేంకటరామానుజుచివదాబ్జ
ప్రేమా ప్రామాణికను,త్రామా రామానుజా త్రిదండలలామా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- నీ. ఆతామడవెడల్పు శ నమరు నేయద్రికి, ముప్పదామడచాపు శ దప్ప కుండ
వేంకటశైలంబు శ వృషభాద్రి నారాయ,ణాద్రి సింహాద్రి శేషాద్రి యంజ
నాద్రియు శ్రీశైలమట్లు తీర్థాద్రి యీ,నామధేయముల నేనగము చాల్చు
నేయద్రిశిఖరము శ నీక్షించువారికి, బాతకంబుల బాపి శ భాగ్యమిచ్చు
- తే. నెందు వసియించు హరి తనరయిల్లు విడిచి, యెద్ది కలియుగవై కుంత శమీధరిత్రి
నట్టిశేషాద్రి కరిగెనరయ్యార్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోదమలర.
- నీ. కపిలపంచాయుధశ్రుణు శేషసప్తర్షి,గోగర్భవైకుంఠశకులిశతీర్థ
గరుడనుదర్శనాశకాశగంగాపాప,నాశనసనకసనందనాజ
కాయరసాయనశక్తందవిష్వక్సేన,వామనతుంబురుశవరవృషాది
గురునామములు షష్ఠీశకోటితీర్థము లెందు, విలసిల్లు సంతతశ్రవృద్ధి జెంది
- తే. స్వామిపుష్కరిణీతీర్థశ్రవర్తి, స్నానసానార్హ మై యుండు శ సతత మెందు
నట్టిశేషాద్రి కరిగెనరయ్యార్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోదమలర.
- నీ. బ్రహ్మాదిదేవతాశపగమర్షిసంఘము, లేప్రాద్దు హరి గొల్చు శ నెందు నిల్చి
శేష శేషాశనాశశివిషాశనముఖ్య,సూరు లెందుంగురు శ సుఖము జెంది
- * పదుగురుసూరులు శ బాడి నేయద్రిని, గుల శేఖరుం డెందు శ గోర జన్మ
మురువరస్సరవై రశముడిగి జంతువు లెందు, మురరిపు భజయినిశముక్తి జెందు.
- తే. జెలగి యేయద్రి ప్రత్యక్షశేషుడయ్యు
జర్జరములకుఁ దోచు శ శైలమట్లు

లట్టిశేషాద్రి కరిగె నశయ్యార్కుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

5

నీ. తిరుమలపై కెక్కి న దేవాదిదేవుని, తిరువీధులను నాలు న తిరిగి వచ్చి
ధవళధనుర్గతరద్వాదశియరుణోద, యపువేశ సకలగంఠగాదితీర్థ
ములు తమపాపవిరమోచన మొనరింప, నం దపగాహన న మొందు చుండు
బంగారుమేడలు న ఫలనృక్షములు కొన్ని, యేవుష్కరిణిచుట్టు న హెచ్చి యుండు
తే. నట్టిపుష్కరిణీస్వామి న నాశ్రయించి, యతికులస్వామి నీ రాడ న నవధరించి
శ్రీకిటిస్వామికోవెలఁ న జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 6

నీ. మహితవరాహగ్రమండపమందు ను, ఖాసనాసీనుఁ డాయతివరుండు
కేశ వాదిక నామరక్షిలతశరరిపు, ద్వాదశగాథలఁ న దగఁ బరించు
చును బదిరెండును న శుద్ధోర్ధ్వపుండ్రము, లను ద త్తదర్హస్థలములఁ దాల్చి
తులసీనలినబీజరవలయముల్ ధరియించి, తిరుచుట్టుమా లెలోఁ న దిరిగి వచ్చి
తే. యజ్ఞ వారాహదేవుని న హరిని గాంచి, మ్రొక్కి వినుతించి యతనికన్యోల నిలిచి
యతులతీర్థప్రసాదములందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 7

నీ. ఆహరి వీడ్కొని న యతిరాజు వెల్వడి, మహనీయరథయాననమండపములు
మణినహస్తస్తంభనమండపగోపుర, ద్వారదేహళులను న దగ భజించి
వేంకటేశుం డెట్టిసంకటముల కై న, దుర్గాధిపతి గానఁ న దొలఁగఁ డింట
నన్యులు రంగరాజాదు లీతనిపంచఁ, జెందుదు రిడుమలఁ న జెందినపుడు
తే. గాన ముందొక సారి రంగ ప్రభుండు, వచ్చి యం దుండఁ బండ్రెండునవత్సరములు
నట్టిశ్రీరంగమండప న మందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 8

నీ. స్వర్ణ గారుత్తతన స్తంభము మణిమయ, బలిపీఠమును గాంచి న ప్రణతిఁ జేసి
యలరంగమండప న మాస్థానమండప, మతిభక్తితో మ్రొక్కి న యతివరుండు
కోశ భాండాగారగురుధాన్యశాలలు, దైలాభ్యముఖరసద్రవ్యపూర్ణ
శుభగృహములఁ గొన్ని న చూచుచు రెండవ, ప్రాకారమున కొక్కన ప్రక్రమంబు
తే. నల్పి యామునతటవాసినశౌరికడను, బుష్పమాల్యంబులను జేర్చునపుణ్యనిధుల
వినతులను జూచి కరుణించి న వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

నీ. తొండమా ననియెడునదొడ్డరా జొక్కఁడు, పగతురచే బలునబాధఁ జెంది
శతగోపతీర్థంబునన్నిధిగుహత్రోవ, నర్ధరాత్రపువేశ న నరుగుదెంచి
యందంపుటూఁగుటూరయ్యాలలోఁ బవళించి, శ్రీభూమినీళలు న చేరి కొల్వ
విలసనశీలుఁ డానవేంకటేశునిఁ జూచి, వినుతించి తనయార్తి న విన్నవింప
తే. భక్తవత్సలుఁ డతనికి న భయముఁ బాపి, శంఖచక్రము లిచ్చెను న శత్రుహతికి
నృపతి యహితులఁ డెగటార్చి నెగ్గె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

నీ. శ్రీభూమినీళలు న శ్రీవేంకటేశుని, మంతనమందున న మరులు కొల్పు

- సమయమందున వచ్చుచక్కనర్తిని జూచి, వ్రీడను జెంది యాశ్రీడ విడిచి
వక్షస్థలమునందు శ వాపీనిలయమందు, శ్రీమహాసనమునఁ శ జెందుకతనఁ
దాను ధరించుపూశీదండ లాహరియు నా, బావిలో విలసిల్లుభార్య కొనఁగు
తే. గానఁ బూ లియ్యరేరి కేరకాల మచట, నట్టితోమా లెబావికి శ యతివ రేణ్యుఁ
డంజలి యొనర్చి ముందటి శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ముందటిమంటపశమున కేఁగి యట నిల్చి, సౌమ్యనారాయణాశీచలశిఖరము
గనుఁగొని ప్రణమిల్లి శ గారుడ స్తంభస, ద్బలిపీఠములకుఁ బ్రదక్షిణము గ
వచ్చి చాంపేయకరద్వార జేహళి మ్రొక్కి, దాటి విమాన ప్రదక్షిణమున
కరుగఁ దలంచి మేరయాణసన్నిధిని గాంచి, యాస్వామి సేవించి శ యచటనుండి
- తే. వచ్చి బంగారుతలుపులశబావిఁ జూచి, భాష్యకారుండు తిగుమట్టరపల్లిఁ జెంది
విష్ణుపత్నిని గని మ్రొక్కిర వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కల్యాణమణిమయశకల్యాణమంటపా, స్థానము నలగొని శ జరగి వచ్చి
యన్వర్థనామక శ మానందనిల గూఢ్య, దివ్యవిమానంబుఁ శ జేటి చూచి
దివ్యవిమానాయ శ తే నమో యని మ్రొక్కి, పరిమళాంచన్ద్రండరపంబుఁ జూచి
బ్రహ్మరుద్రేంద్రాదిరబహునురార్చితదివ్య, మణిభూషణములున్న శ ముఖుఁగులెఱిగి
- తే. మాన్య సూత్ర నతీశు నశమస్కరించి, తొట్టితీర్థపుశంకలఁ శ దొలఁగఁ ద్రోచి
సూరితిలకుండు తనచోటిఁ శ జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నాథు యోగానందశరకేసరిని గాంచి, యాడి యాడిత్యాదిరమార్యసూక్తి
వినిపించి మణిమయశవిహగేంద్ర నిలయము, నలగొని ముఖమంటరపంబునడుమ
నయ మొప్ప దండ ప్రశామముల్ గావించి, జయవిజయులకనుశంజ్ఞఁ బడిసి
పలుగాడితలుపులశబంగారువాకిటి, గడపను గని మ్రొక్కి శ కడచి యచట
- తే. శేష శేషాశనాదుల శ సేవఁ జేసి, యుజనాశ్రీ శుదివ్యశశయాదికంబు
సంయమిం ద్రుండుగని మ్రొక్కిర సాఁ గెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. గడప గాఁ బడియుండి శ కనియెడ నీదొండ, పండుఁ బోలధరముఁ శ బరమపురుష
కోనేట సుఖయిగురకోశాదిపక్షులం, దొకపక్షి నయ్యెడ శ నుర్విసాధ
నీవైఁడికొండవై శ నే నొక్క శై యుందు, స్థిరచరాదులయందు శ జేవ జేవ
యిట్లు ప్రార్థించె ముం శ దేకుల శేఖరుం, డతనినామాంకిత శ మైనగడప
- తే. దాట రా దని యతిరాజు శ తలఁచెఁ గనుక, నిత్యకింకరులే తక్క శ నేటి కై న
దాట రా వెండిగడపను శ దాను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ధృవకాతుకోత్సవశనీ ప్త స్తవనచక్ర, జేరాదిభేదముల్ శ పెక్కు గలుగు
వేంక టేశునిపాదశంకజయుగళము, నక్షత్రములఁ గేరుశనఖరములను
బలుకూర్తములఁ బోలుశప్రపదములను బూను, శింజానమంజుమంశీరములను
దాసుల రక్షింపఁ శ ద్వారపదుహారినీల, కాహళాశారజంశ్రీభూయుగంబు

- తే. గదళికా స్తంభగంభీరకనకచేల, పరివృతోరుద్వయంబు నాశవర్తనాభిఁ
గాంచి హర్షించె నాయతిరకాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. సూర్యకటారంపురసాంపుతోఁ గీల్కొన్న, కాంచీగుణావృతరకటితటంబు
సర్వలోకములకు శ సదన మశానుదరము, నతిసుందరవళిత్ర శ్రీయూతిశయముఁ
దారావళులయందుఁ శ దారాధిపతిఁ బోలు, ఘనహారములయందుఁ శ గౌస్తుభంబు
శ్రీవత్సలాంఘనాంశచిత మశానురస్థల, మలమేలుమంగతాశ్రయారు నచటఁ
- తే. గలితభూషణకల్పశాఖాసమాన, శంఖచక్రగదాఖడ్గశార్ఙ్గసహిత
భుజములను జూచి యతిరాజు శ పొంగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. కంబుసుందరదివ్యరకంఠ మున్నతపీన, చార్వంసములు గూఢశ్రజత్రువులును
వై జయంతీపుష్పవరతులసీదళ, మహితసాల గ్రామశ్రమాలికలును
బింబప్రవాళాధరంబు సుందరమంద, హాసముఁ బుండరీకాక్షయుగము
మకరకుండలదీప్తి శ్రమహితగండయుగంబు, శ్రీకారములఁ బోలుశ్రేణులు భవ్య
- తే. నవ్యచాంపేయకలికాభరనాసికయును, విలసితభ్రూలతాదివ్యరవిభ్రమములఁ
గాంచి యతిగాజు మిగుల హర్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. రమణీయకర్పూరరచితోర్ధ్వపుండ్రంబు, నీలాలకావృతరనిటలతటము
శారదపూర్ణిమారచంద్రమండలముతో, సాటి మీఠినముఖశరసిజంబు
నీలాద్రిశిఖరస్థరబాలసూర్యునిఁ బోలు, తపనీయమకుటముఁ శ దలను జూచి
వేంకటేశునిదివ్యరవిగ్రహ మీరీతి, నాపాదమస్తక శ మనుభవించి
- తే. సంతసించి యతీంద్రుఁడురసంస్తుతించి, జైత్రయాత్రాశ్రమం బెల్లశ్రజాట విడిచి
పేద పెన్నిధిఁ గన్నట్లు శ పెరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. శ్రీపాదమాది గా శ శిరముపర్యంతంబు, శ్రీపాణిమునిభంగి శ సేవ జేసి
భట్టనాథోక్త మశాశపల్లాండుఁ బాడి యా, శౌరికి మంగళాశాసనంబుఁ
జేసి కేల్గవ మోడ్చి శ సేవించుయతిపతి, కంజనాద్రీశుఁ డి శ ట్లనుచుఁ బలికె
భావ్యంబు రచియించి భారతి మెప్పించి, ప్రతివాదుల జయించి శ భవులఁ దీర్చి
- తే. మంచి మా కొనరించునశ్శంత్రి వీవె
కనుక నిచ్చితి భూతియురగంబు నీకు
శయనగృహమందు నని పల్కె శ శౌరి యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. శ్రీశతకోపంబు శ చెలు వొందుతీర్థప్ర, సాదాదులను గొని శ సంయమింద్రుఁ
డంజనాద్రీశుని శ నలమేలుమంగను, స్వగురుని వీడ్కొని శ జరగి వచ్చి
తిల్లగోవిందునిరతిరువడి సేవించి, యాతీయలను గూడి శ యచటఁ గదలి
చోళసింహపురంబుఁ శ జొచ్చి యతీంద్రుండు, ఘటికాద్రినృహరిని శ గాంచి మించి
- తే. గృధ్రపుష్కరిణీతీరగృహనివాసు, విజయరాఘవుఁ గని మ్రొక్కి శ వెడలి విభవ

- యు క్తసత్యవ్రతక్షేత్ర శ్ర మ్మందే ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. బహుపుష్పపల్లవశఫలభారనతశాఖ, తరుపతత్ఫలరసోద్యానననము
కలహంసబకకోకశకారండవాకీర్ణ, పద్మాకరభ్రమశద్భ్రమరరవము
జాలాధ్వచరదర్కశచంద్రమఃప్రాసాద, రత్నరుగ్రజితశరాజపథము
హరిపాదకమలసేవన క్తమానస, స్త్రీపురుషాంచితాశశేషగృహము
- తే. శత్రువడ్వర్గనిత్యప్రశాంతికరము, ధన్యపశుపక్షిమృగకులశతరునగాధ్య
మైనకాంచీపురముఁ జూచె శ నార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. వేగవతీనదిరవిమలోదకంబుల, నవగాహన మొనర్చి శ్ర యతినగుండు
కాలార్హ కృత్యములశ్రగావించి కూరేశ, దాశరథ్యాదినశ్ర త్తములతోడఁ
గోవెల కేఁగుచు శ గోపురాంగణహైమ, మణిఊడశ స్తంభశ్రమండపంబు
గని మ్రొక్కి నలగొని శ ఘనగోపురద్వార, కనక దేహళి మ్రొక్కి శ కడదినచ్చి
- తే. బ్రహ్మయాగోదితుండగుశ్రవరదుఁ డందు, ననిశవాసముఁ గైకొనె శ నాయనంత
పుష్కరిణిని జూచి ఖిగుల నుశ్పాంగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. శాతకుంభ స్తంభశ్రసాహస్రగుంభిత, వల్ల ప్రాత్యవమంటపంబుఁ జూచి
పుష్పవనంబులఁ శ బారిఁ జూచుచును వచ్చి, శ్రీశరారిపదాబ్జశ్రవేనఁ జేసి
పుణ్యకోటివిమానశ్రమును జూచి చేమోడ్చి, పదుగురుసూరుల శ భక్తిఁ గొల్చి
వాహనమండపశ్రవరగారుడ స్తంభ, బలిపీఠములఁ జూచి శ ప్రణతిఁ జేసి
- తే. చాటి రెండవద్వారముశ్రత ప్తహేమ, మణిమయ స్తంభగుంభితశ్రమంటపముల
శ్రీయతీంద్రుఁడు చూచి హార్యిం చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. వరద నారాయణ శ వాసుదేవ రమేశ, యని పల్కుచిల్కల శ నాదరించి
వై శాఖమాసోత్సవమున నవాహ్నిక, దీక్ష నెందు నహించు శ దేవరాజు
ఆమహారత్నదిశ్వ స్తంభగుంభిత, మహనీయకల్యాణశ్రమంటపంబుఁ
గన్నులపండువు శ గాఁ జూచి సాష్టాంగ, దండప్రణామముఁ శ దగ నొనర్చి
- తే. దర్శనస్థాపనార్థము శ తన్నుఁ జూచి, ప్రపదనం బొచరించినశ్రవరమగురుని
యామునార్యునిగని మ్రొక్కె శ నార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. కృష్ణుండు దేవితోఁ శ గ్రీడించుమాధవీ, మల్లి కామా లతీశ్రమండపముల
హరి పెరుండేవితో శ ననిశము గ్రీడించు, బంగారుకృత్రిమశ్రవర్యతములఁ
గరిగిరివరదుఁడు శ కలిమికొమ్మను గూడి, విహరించుపుష్పద్రుశ్రసేథికలను
వరదురచ్చకు నగుశ్రబౌలకల్పద్రుమూ, లఖచితరత్న శిశలాతలముల
- తే. దివ్యవిద్రుమసాపానశ్రదీర్ఘి కలను, హ స్తిగిరినాథదివ్యమశ్రహాసనంబు
నుడయవరు చూచి యాహ్లాదశ్రమొంది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. పాకగృహాంతికశ్రబహుకూటములయందు, నవధాన్యరాసులు శ నగనమములు
నూతుల నిందినశ్రమాన కేనె ఘృతంబుఁ, బసిడిబానలనిండఁ శ బాలుఁ బెరుగు

- గూనల డాపినగొడశర్కరాదులు, సత్తింత్రిణీఫలశనంచయములు
సర్వపతిలవిశ్వశసరసార్ద్రకమరీచి, కేలాలవంగాదిశజాలసురభి
- తే. గంధవచ్చందనాగురుఖండములును, జూచి యతిరాజు హర్షించిశోద్య మంది
శ్రీపెరుండేవికోవెలఁ శ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 27
- సీ. ఆపెరుండేవితాశాయాకుకోవెలయందు, మణికుట్టిమాస్థానశమండపమున
రతనంపుఁజాయల శ రంజిలువరదుని, మహిషితిరంజనశమండపంబుఁ
గనుఁగొని చేమొడ్చి శ ఘనదేహళిని దాఁటి, తిరుచ్చుమ్మమా లెలోఁ శ దిరిగి వచ్చి
గర్భగృహద్వారశకనకదేహళికడఁ, గేలుఁదమ్ములఁ దలఁ శ గీలుకొల్పి
- తే. శ్రీపెరుండేవితాశాయాకుశేవఁ జేసి, సంయమిశ్వరుఁ డానందశజలధి మునిఁగి
పూర్వదేశికసూక్తులఁ శ బొగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. దేశాంతరము చని శ తిరిగి వచ్చినతన,తనయుని జూచినతల్లికరణి
భాష్యకారు నిజాంఘ్రిపద్మప్ర పన్నునిఁ, జేతనోద్ధరణైకశీలఁ జూచి
పరమహర్షముఁ జెంది శ వరదునిదేవియు, మిగులఁ గటాక్షించి శ మే లొసరి
శతకోవత్తిరప్రసాదాదు లిప్పించి, బహుమాన మొనరించి శ పంచినంత
- తే. నల్లనల్లన దిగి మేడ శ యతివరుండు, వచ్చి మూఁడవ ప్రాకారవరముఁ జూచి
శిష్యగణములతో నంతశసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 29
- సీ. యతిభూమిపతి తురీశయావృతి మణిదీప్త, హాటకద్వారదేహళిని దాఁటి
యత్తియూరా ననిశయాద్యులు పొగడిన, నరకేశరిని జూచి శ నతి యొనర్చి
నవరత్నభూషణశనవ్యమాల్యతామ, కోశగృహంబులఁ శ గొన్ని చూచి
కరిగిరి వలగొని శ కనకమయంబు లొ, మెల్లెక్కి యామేడశమీఁది కేఁగి
- తే. తిరిగి తిరుచ్చుమ్మమా లెలో శ దేవదేవు, వెనుకఁ బ్రణమిల్లి వచ్చి యాశవేదవేద్యుఁ
గరిగిరీశునిఁ గన్నులఁ శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 30
- సీ. కమనీయనవరత్నశఖచితకీరీటుని, నీలాలకావృతశనిటలతటుని
నవ్యకాంచనకోశశనాసాపుటాంచితుఁ, బుండరీకాక్షు సుశ్రువిలాసు
మకరకుండలరుచిశమహితకర్ణకపోలు, మందస్థితాంచితశమధురభాషు
విద్రుమబింబాదిశవిలసితాధరపుటుఁ, గంబుకంధరదివ్యశకంఠకలితు
- తే. రత్నకంఠకేయూరశరాజదూర్తి, ముఖ్యభూషణభూషితశభూరిభుజునిఁ
గరిగిరీశుని యతిరాజు శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శంఖచక్రగదాసిశార్ణముల్ గలవాని, రమణీయభుజశిఖరములవానిఁ
గంధికామూర్తికశఘనహారములవాని, దివ్యకాస్తుభమణిశదీప్తివాని
నీలియు వ్రవత్సము శ మరమునఁ గలవాని, మహనీయతులసిదాశమములవాని
నలువను గన్నట్టిశనాభిపద్మమువాని, నవరత్నకాంచీగుణంబువాని
- తే. రాజవంభాతుల స్తంభశరాజమాన, కనకచేలావృతోరుయుశగంబువానిఁ

- గరిగిరీశుని యతిరాజు శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మఱియు నార్తులఁ గని శ మన్నింపఁ బరు గిడు, కమనీయజంఘాయుశగంబువాని
శింజానమంజుమంజీరజానులవాని, లలితసత్సార్థిగుశల్పములవానిఁ
బ్రధితకూర్మోపమశ్రవదాబ్జములవానిఁ, జుక్కల నగుగోళ్ల శసాబగువాని
స్థలపద్మనిభపాదశతలములు గలవాని, దానధనాంఘ్రిపరద ములవాని
- తే. శ్యామసుందరనుకుమారశతవ్యనిత్య, దివ్యమంగళవిగ్రహశీర్షివానిఁ
గరిగిరీశుని యతిరాజు శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సత్యవ్రతక్షేత్రశాభాగ్యసముదయ, మద్ధులసాలిటిరయమరతరువు
కాంచీపురీనిత్యశకల్యాణసేవధి, కరిగిరి నెలకొన్న శకాలఘనము
ఆర్తులసాలిటిరయమృతసముద్రంబు, నఖిలనద్గుణముల శ కాటపట్టు
బ్రహ్మయాగఫలంబు శ భక్తవశ్యం బగు, వరదునితిరామేని శ వరుసఁ జూచి
- తే. పొగడి బహుమతుఁ డై యతిశభూవిభుండు, గురునిఁ దిరుకచ్చినంబిని శగోరి చూచి
వారియనుమతి వెల్పడి శ నచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అష్టాదశస్థానశహరివిగ్రహములను, గాంచి నుతించి యాశకాంచి నుండి
శ్రీభూతపురిఁ జెంది శ సిరితోడ విహరించు, శౌరిని శేశవు శ సదయుఁ జూచి
తిరుశరకోపంబు శ తీర్థస్రసాదము, లర్థించి కైకొని శ యతివ గేష్యఁ
డతని వీడ్కొని చని శ యాత్మ శిష్యులతోడ, భవ్యనీతౌరణ్యశపదముఁ జెంది
- తే. దివ్యహృత్తాపనాశినీరీరమందు, నీతతో శేషతల్పముఁ శ జెంది యున్న
వీరరాఘవు సేవించి శ వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 85
- సీ. భవ్యభక్తారామశపద మొంది యచ్చట, భక్తనత్సలుఁ గని శ స్రగ్మతిఁ జేసి
తిరునీర్తలకుఁ జని శ దివ్యాలయములందు, హరిపంచవిధవిగ్రహములఁ జూచి
భట్టనాథోక్తులఁ శ బ్రస్తుతిఁ గావించి, తత్ప్రసాదముఁ జెంది శ తరలి వెడలి
భూరిమహీసారశపురి కేగి యచ్చట, మాధవుఁ గాంచి నశమస్కరించి
- తే. భార్గవాన్వయుఁ జక్రాంశు శ భక్తిసార
సూరిఁ గని మ్రొక్కి చనియె నాశసూరివంశ
జలధిఁ బొలిచినసంపూర్ణ శచంద్రుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 86
- సీ. భాగినేయునిజన్మశపదముఁ గటాక్షించి, కైకవిద్యాభ్యుపశంకరిణిచెంత
మణిమయగోపురశమండపస్రాకార, బహుమహోత్సవదివ్యశభవసమందు
శ్రీరుక్మిణీసమాశ్రిష్టసార్థునిఁ బార్థ, సారథిని భజించి శ సన్నతించి గాంచి
శ్రీమయూరపుగంబుఁ శజెంది యం దుదయించు, మహాదాహ్వయుని సూరిశమణిని
- తే. మ్రొక్కి యర్పించి పొగడి సశ్రద్ధాదమంది, శ్రీసహాయునిఁ శేశవుఁ శజెందికొలిచి
మల్లపురి కేగె నాబగిశన్తాన్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 87

- నీ. భూతయోగిని మల్లరీపురియందుఁగని మ్రొక్కి, యతనికారాధనీరయూచ్యుతునకు
జోహారుఁ గావించి శ సూరులతోఁ గూడి, యాభూతపురిఁ గాంచి శ యచటనుండి
కాంచీనగరి కేగి శ కరిగిరివరదుని, మరల సేవించి సశ్శాన మొంది రుషుఁ
మధురాంతకముఁ జెందిరమణిమయాలయమందుఁ, బద్మాకరముఁ బ్రోచురపరమపు
తే. బ్రీతిఁ గనిమ్రొక్కివినుతించిర వెరియనంబి, తనకనుగ్రహ మొనరించురతావుఁజూచి
సంతసించి యతీంద్రుఁడు శ జరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 38
- నీ. శ్రీవిల్లిపుత్తూరు శ సేవింపఁ జనుచును, యతిరాజు మార్గమరధ్యమునఁ జూచె
వాఁగుల వంతల శ వరసాగరంగమ, నదుల ధాతువిచిత్రశనగవరములఁ
దాలతమాలతశోక్కిలహింతాలర, సాలసాలార్జునశనరళతరులఁ
గుండకురంటకశోవిదారంబుల, లుంగలవంగనారంగములను
- తే. జందనాగురు కేశరశచంపకములఁ, బాటలీకేతకీస ప్తరపర్ణములను
బల్లజంబూవటామ్లజంభలముల నని, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 39
- నీ. అభ్యాగతుం డగురయతిపతిని సశిష్యుఁ, బుష్పభ్రమరదృష్టిశూర్తిఁ జూచి
యమ్మహామహున కురద్యత్పుష్పశౌఖాగ్ర, కరములఁ జేమోడ్చి శ ఖగరవముల
స్వాగతం బడిగి పురష్పాసారములఁ బాద్య, మర్పించి విరులచే శ నర్ఘ్యమిచ్చి
తమనీడ గొడుగుగారధరియించి యమృతక,ల్పము లై నబహువిధరథలము లొసఁగి
- తే. త్రోన నడచినశ్రమమెల్లఁ శ దొలఁగునట్టు, లతిథిసత్కారములఁ జేసెనట్టితరులు
వానిజన్మమె సఫల మీశవసుధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 40
- నీ. తమవైరముల మాని శ దారుణమృగములు, గుంపులై తన్నుఁ గరన్దొని భజింపఁ
బర్వతంబులు తన్ను శ భజియింపఁ దలఁచియు, ఘనభక్తివివశతఁ శ గదల కుండఁ
జొరజానపదాదిరబహుధన్యచేతను, లందంద తనయంఘ్రు శ లాశ్రయింప
నదనదీహ్రదసరోనలినీవరము లాత్మ, కమలదృక్తతిఁ దన్నుఁ శ గని నుఖంప
- తే. నల్లనల్లనఁ జని సిరితల్లి యల్ల, విల్లి పుత్తూరునగరీమరతల్లిఁ జెంది
కొల్లపటిచెను దనసేవ శ గురుఁ డటంచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 41
- నీ. అన్నసొమ్మని మన శ ననుభవింపఁ దలంపఁ, డీయుపేంద్రుం డింద్రునింట నుండి
మనజోలిఁ దలఁపదు శ మది నై న వైష్ణవు, లని యీకొఱంతల శ నడఁపఁ దలఁచి
కటివేల్పుశ్రీపాదరకమలముల భజించి, తత్ప్రసాదముఁ గాంచి శ ధరణి మించి
రమ్యనందనచైత్రరథముఖదేవతా, రామము లీపురాశరామరూప
- తే. మొందెనో కాక సర్వర్తురయు క్తపుష్ప, పల్లవాదికలక్ష్మీ యీశపగిది నెందుఁ
గల్గు నని పల్కె నాయతిశకాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. గారుత్త తోపలశఘటితశై లోపమ, సేతుబంధుసుర ద్రు శ శేఖరములు
స్ఫటికామలోదకశపరిపూరితంబులు, మధ్యతీరస్వర్ణశమండపములు
స్వవిమలకల్లోలశచలడోలికొల్ల స, ద్రాజహంసాదివిశరాజితములు

మకరందపాన ప్రశమ త్తభృంగాంగనా, సంగీతకలరవశసంగతములు

తే. కూర మీనాదియాదోవిఘ్నూర్ణితములు, నార్యసేవ్యము లచటిపరద్భాకరములు
యతిశిఖామణి వీక్షించె శ నచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 43

సీ. కాంచనసోపానక మలనీలోత్పల, దివ్యసౌగంధిక శదీర్ఘి కలును
మణిమయారోహణమధురోద కాంభోజ, సక్తాళిగీతపురస్కరిణిచయము
శ్రీవిష్ణుచిత్త పురత్రీస్వయంవరకథా, గాయక శ్రీవృతశక మలకులము
కదళీసమావృత శఘననాగవల్లివ, నేక్షువనంబు లీశ శేషితములు

తే. సంతటను యోజనత్రయ శ మాయతము గ, విష్ణుచిత్తుండు చేసినవిరులతోఁటఁ
గాంచి యతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆతోఁటలోపల శ నతిసౌరభంబు తా, చందనాగురుపారిశ్రాతములను
బొన్నలఁ బొగడల శ భూరిచంపకములఁ, గేతకీకాశ్రీ రశ కేసరములఁ
గర్జి కారకదంబశకరవీరపాటలీ, మల్లి కామాలతీశమండపముల
పుల్ల హల్ల కసితాంభోజనీలోత్పల, సౌరభమిళితకాశసారములను

తే. సరసతులసీవనంబు లశసంఖ్యములను, బహువిధామృతరసఫలశపాదపములఁ
గాంచి యతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అవతరించి కుశధ్వశ్రామ్నాయరవమున, మును వేదవతి హరిఁ శ బొంద లేక
మరలి యుర్వి జనించి శ మైథిలి యై రాము, పత్ని యై విశ్వేశ్వరబాధఁ జెంది
శ్రీవిల్లిపుత్తూరు శ శ్రీవిష్ణుచిత్తుని, తులసీమహాటవిఁ శ దోచి మరలి
రంగేశునతి యై యశరక్షణం బైనఁ దా, నెడఁబాయ కుండఁ బ్రాశ్నేశుఁ గూడి

తే. యట్టియాము క్తమాల్యప్రదాఖ్యలక్ష్మీ, యవతరించినతులసీమహావనంబుఁ
గాంచి యతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. విష్ణుచిత్తుండు ముందు శ విరులసరంబులఁ, గూర్చుచో టీక్షించి శ కూర్చి మ్రొక్కి
యాతోట వెల్వడి శ యప్పురాంతికమందు, మాధవువిజయార్థశమంటపములఁ
బాధోధిగంభీరశబహునీరపూరిత, పద్మ సౌగంధికోశత్పలపరిఘల
స్ఫాటికమణిమయారచలనిభ ప్రాకార, వప్రాదిపరివృతశపట్టణంబుఁ

తే. దప్తచామీకరాంచితశధవళరత్న, కీలితానేకగోపురశకీలితంబుఁ
గాంచి యతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అలకామరావతు శ లచ్యుత ప్రీత లై, యవని నీపురవర శ మైన వొక్కొక్క
కాక వై కుంఠ మీశకలిచేతనులఁ బ్రోవ, నుర్వి నిప్పురరూప శ మొందె నొక్కొక్క
యట్లు గా కున్న నీహరిమహోత్సవవరం, పర తెట్లు విలసిల్లు శ వసుధ నిందు
నని వితర్కించుచు శ నవ్వరీతిలకము, నల్లనల్ల నఁ జొచ్చి శ యతివరుండు

తే. హరిని గనఁ జన గంగయో శ యని తలంపఁ, దగుమహాహీరకుట్టిమశధరణి రాజ
వీధి గనుగొనెఁ బ్రాసాదశవీధి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 48

- సీ. చంద్రసూర్యావతంతసన్పురన్తణిమయ, వరసప్తభూమికారభవనములను
గమనీయకాంచనకమలనీలోత్పల, దళచారుతోరణరద్వారములను
గారుత్తతస్తంభశ్రుతితవజ్రోపల, స్థాపితద్వారవితర్దికలను
రజితభిత్త్యా లేఖ్యరరాజత్పరవ్యూహ, విభవాంతకాత్తాదిరవిలసితముల
- తే. వజ్రపంజరగతహరిరవాసుదేవ, రామనామామృతాస్వాదరరాజకీర
శౌరికలఁ జూచె నాయతిరచంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. తుంగసౌధోద్గతశ్రధూపధూమాభ్రవి, భ్రాంతినర్మితగృహబర్హిణముల
రాశీకృతస్వర్ణరజితనానారత్న, విలసితబహువస్తురవిపణికలను
నభ్యస్యమానశరస్త్రామ్నాయఘోషవ, న్కాణవకాశ్రితరమండపముల
నవరత్నఖచితనారనారత్నచిత్రిత, రత్నసానూపమరథయుగంబుఁ
- తే. జూచుచును రథవీధులఁ ర జుట్టి తిరిగి, మాడతిరువీధి వైష్ణవరమందిరముల లర.
నుడయవరు చూచి యానందరమొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మ
- సీ. మహితస్వదాస్యనారమములుచ్చరించుచు, వందనంబులు సేయురవైష్ణవులను
గరుణాకటాక్షవీక్షణముల వీక్షించి, కుశలము లడుగుచు ర గురువరుండు
చూచి పంచాయుధసరుచిరద్వారపార్శ్వములను రత్నకరవాటములను
నాలేఖ్యలిఖితపరరాంకుశపరకాల, విష్ణుచిత్తాద్యార్యరవిగ్రహముల
- తే. ద్రవిడవేదవిదంగనారచితరుచిర, రంగవల్లివిరాజద్గృహంగణముల
శౌరికైంకర్యనిరతవైష్ణవుల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర. 51
- సీ. సన్నిధితిరువీధిఁ ర జక్కఁగాఁ జూచుచుఁ, గోవెల వలగొని ర గోవురంబుఁ
గని మ్రొక్కి లోఁ జొచ్చి ర గారుత్తతస్తంభ, బలిపీఠములకడఁ ర బ్రణతిఁ జేసి
ప్రక్రమం బొనరించిరపదుగురుసూరులఁ, గన్నులపండువు ర గా భజించి
యందఱాత్పూరులరకభిమానపుత్రి యశా, భట్టనాథునిముద్దురపట్టిఁ జూచి
- తే. మ్రొక్కిపోగడిన నద్దేవిరముదముఁ జెంది, తనదుతోఁబుట్టువితఁ డనిరతలఁచిమదిని
బలికె నిట్లసి యతిభూమిరభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. పంచదారయుఁ దేనె ర పండ్లు మంచివి గూర్చి, నూఱుబానలవెన్న ర నోటిచవికి
సిరి కాటపట్టెనరతిరుమాలిరుంజోలె, నంబికర్పించితి ర నాదుమదిని
నానామనోరథ ర మన్నా యొనర్చితి, వని నిన్ను మది మనరయయ్య మెచ్చె
సర్వజ్ఞ నీవు నారసైఁదోడ వై యుండఁగా నేమికోఱఁతలు ర గలుగు మదిని
- తే. ననుచువినుతించిబహుమతురలాచరించు, శూడికొడుతను జెలియలిఁజూచిగురుఁడు
నంతసించుచు హరిఁ జూడఁజనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెర మోద మలర.
- సీ. గర్భగృహంబునఁ ర గనిపించువడవెరుం, గోయిలునుడయాను ర గోవరూపు
హరిఁ జూచి పోగడి తిరర్వాలవట్టము తీర్థ, శతకోపమును సత్ప్రసాద మంది

- వీడ్కొని వెల్వడి శ్రీ విమతుల నిరసించి, యచటిసూరులకు భార్యార్థ మొసఁగి
శిష్యవర్గముతోడ శ్రీముష్ణమున కేఁగి, శ్వేతయజ్ఞవరాహాశేవఁ జేసి
తే. వెడలి చాంపేయవననుందు శ్రీ విలసమాన, వీరనారాయణపురంబుశ్రీవిభవ మెల్లఁ
గన్ను లింపొంద యతిరాజు శ్రీ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోద మలర.
- సీ. అప్పరిహరిరత్నశ్రహటక గోపుర, మంటప ప్రాకారశ్రీమందిరములఁ
జూచి యాహ్లాదించి శ్రీ జోహారుఁ గావించి, ప్రక్రమం బొనరించి శ్రీ భక్తి నందు
మహనీయగుణజాలు శ్రీ మన్నారురాజగో, పాలు శ్రీరుక్మిణీశ్రీభావలోలు
నాపాదమ స్తక శ్రీ మనుభవించి నుతించి, శతకోపతీర్థప్రసాదములను
తే. స్వీకరించి యతీంద్రుఁ డాశ్చేత్రమందు, శేషి కైంకర్యములయందు శ్రీ సేమ మరసి
శ్రీతబుధాళికి భాష్యంబుఁజెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
- సీ. అత్యంతభక్తి మర్యాష్టాంగయోగము, శ్రీనాథముని యెందుఁ శ్రీ జేసె ముందు
నచ్చోట నిలిచి యాహ్లాదించి వలగొని, చేమోడ్చి యచ్చటిశిష్యజనుల
మన్నించి భక్తితో శ్రీ మన్నారురాజగో, పాలుని వీడ్కొని శ్రీ బయలుఁ జెంది
పాండ్యదేశస్థిరబహుదివ్యదేశము, లన్నియు సేవించి శ్రీ యతివరుండు
తే. తీవి జీవేశభదను జూరటించి దెసల, జయముఁ జేకొని శ్రీరంగశ్రీశాయికడకు
వచ్చె మరలియు మాన్యులు శ్రీ మెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
- సీ. సస్యమాలికలచే శ్రీ సాంద్ర మై విలసిల్లు, భవ్యకావేరిగర్భస్థలమున
సద్రత్నగోపురశ్రీస్ఫటిక ప్రాకార, సప్తకల్పద్రుశ్రీసంవృతంబు
పద్మకోశోజ్జ్వలశ్రీప్రణవరూపామ్నాయ, శిఖరదివ్యవిమానశ్రీశేఖరంబు
మరకతమణిమయశ్రీమహనీయబలిపీఠ, గారుత్మత స్తంభశ్రీకలితముఖము
తే. మణిమయ స్తంభగుంభితశ్రీమంటపంబు, మధురగీతము శ్రీరంగశ్రీమందిరంబుఁ
జెంది యతిపతి జోహారుఁ శ్రీ జేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
- సీ. గంగతో వా దాడి శ్రీ కావేరి యెవ్వని, గర్భమందు లభించె శ్రీ గాంక్ష దీప్తి
నాద్యస్వయంవ్యక్తశ్రీమాలయ మెవ్వని, కిత్వాకుకులధన శ్రీ మెవ్వఁ డయ్యెఁ
బదుగురాత్వారులుఁ శ్రీ బాడి రెవ్వనియంఘ్రి, గురుపరంపర కాదిశ్రీగురుఁ డెవండు
బ్రహ్మ కారాధ్య మాశ్రపరదై వతంబెవ్వఁ, డారంగపతి నమృతాబ్ధికరణిఁ
తే. గాంచియధ్వశ్రమంబెల్లఁ శ్రీగడలుద్రొక్క, సంయమిశ్వరుఁడనందశ్రీజలధియందుఁ
జాల నోలాడుచును నుతిశ్రీసల్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర. 58
- సీ. పరభక్తి దళు కొత్తఁ శ్రీ బల్లాండుఁ బాడి యా, శ్రీపాణియోగి వశించినట్లు
శ్రీపాద మాదిగా శ్రీ శిరముపర్యంతము, శ్రీరంగనాథునిశ్రీచెలువుఁ జూచి
తదనుభవ్రాదితో శ్రీదారమహానంద, పరవశుఁ డైన శ్రీశ్రీభాష్యకారుఁ
గూర్చి గటాక్షించి శ్రీ గురుహర్షమున మించి, దరహాసచంద్రికోశదారమధుర
తే. సారగంభీరసూక్తుల శ్రీ గారవించి, రంగు మీఱంగ శ్రీరంగశ్రీరాజశౌరి

- పలికె నిట్లని యాయతిభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పరత త్త్వ మీనేను శ బరజీవభేదము, రాద్ధాంత మని భాష్యరత్న మిట్లు
రామానుజా నీవు శ రచియించి దెసలను, బాహ్యకుదృష్టుల శ భంగపఱిచి
భారతిచేఁ జాలరబహుమతులను గాంచి, దివ్యదేశములను శ దీగుపఱిచి
మందచేతనులనుమాకు భవ్యులఁ జేసి, యస్తజ్జయధ్వజ శ మైతి వీవు
- తే. మఱియు నాప్రాణపద మైననమంత్రి వీవె, కనుక నిచ్చితి భూతియుగంబు నీకు
నేలు మది యని పల్కె రంగగేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆసూక్తులను వినినహర్షించి యతిపతి, పలికె నిట్లని రంగశపతికి మరలి
స్వామి దేవరకృప శ సకలము సమకూడుఁ, దక్కు వే మగును నీదాసులకును
నీయాజ్ఞఁ దలఁ దాల్చి శ నీయనుగ్రహముచే, నీపని సలుపుచు శ నే సుఖంతు
నని పల్కుయతిపతి శ కారంగపతి మెచ్చి, శతకోపతీర్థప్రసాదములను
- తే. బరమకృపచేత నిప్పించి శ పంచె నంత, యతిశిఖామణి వెల్వడి శ యాలయప్ర
దక్షిణముఁ జేసి చనెఁ దననతావున కని, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సకలవైష్ణవులు పారర్థ్యములందు వెనువెంట, నుపనిషదుక్తుల శ నుగ్గడింప
వీధివీధులయందు శ వివిధచేతను లుపా,యనపాణులై తననయంఘ్రిఁ గొల్వ
నైష్ణవపోషణ శ వరగుణభూషణ, పరమతభంజన శ బహుపరా క
టని వేత్ర పాణులు శ తనమ్రాల వినుతింప, నృత్తగీతధ్వని శ నింగి నెరయ
- తే. సాంద్రతరకీర్తి యతిలోకశ్రవక్రవర్తి, వచ్చి తనమఠ మొందెను శ వసుధ గెలిచి
శిష్యులర్ఘ్యదివిధులను శ జేసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆడియా డనినఁ బ్రత్యాపాదమున దృష్టి, రహి యగం గృహముకరరైందు కరఁగి
యిశదుగళగీతంబు శ హెచ్చుగాఁ బాడి క,ణ్ణీర్థ లికన్నుల శ నీరు గాఱి
యెంగు మంతటనాసిరస్వేచ్ఛ వెదకి యొక్క,నృహరికో వెలఁజొచ్చిరబహువిధముల
వాణుదల్ నొసటిపై శ వడి మోఁదుకొని వాడు, వాడు నీలోకము శ వాడు ననుచు
- తే. నాట లాడుచు బాలకు శ లాడి యాడి, యనెడుపాట కపార్థ మి శ ట్లని వచింప
శ్రీయతీంద్రుఁడు విని వ్యథఁ శ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అంత యతీంద్రుం డాశ్రితవర్గంబుతో నొక్కనాఁ డొక్కతిరువీధియం దేతెంచు
చున్నసమయంబున నొక్కయెడ ద్రవిడదారకు లందఱుఁ బెంపు గా గుంపు గూ
డి క్రీడ లాడు చుండ నం దొక్కప్రగల్భార్భకుండు బాలకులారా 'ఆడియా' డీ
త్యాదిపాశురంబున కర్థంబు విశదంబు గా వివరించెద సావధానమనస్కులై
వినుం డనుచుఁ డన్తధ్వప్రదేశంబునం గూర్చుండి యాచార్యత్వంబు వహించి
వారి నుద్దేశించి యాడి యాడి యనఁ బ్రత్యాపాదమాసంబునందు నగం గరైం
దన మెందుగాఁ గురియుదండివర్షంబుచే విధ్వస్తంబు లై గృహంబులు
కరఁగిపోవ యిశపాడిప్పాడి యన రోదనాత్మకగీతంబులు సారెసారెకుం బ్రవ

ర్తింపంజేసి కణ్ణీర్ మల్లి యనఁ గన్నులవలన రుదితాశ్రుధార లొలుక నేడ్చి
'యెంగుంనాడియాడి' యన శీతవాతాహతి కోర్వలేక నివసింప నంతటఁ జోటు
వెదకి వెదకి యొకనృసింహాలయంబు పొడగాంచి నరసింగా వెన్న యన నరసింహ
యనుచు 'నివ్యాణుదలే' యన ముఖలలాటాదులు మోఁదుకొనుచు వాడువాడు
మన నాహారంబు గానక జనంబు మిగుల శోషించె నని యప్పిన్నవాఁ డిట్లపార్థం
బు గా వర్ణింప నాకర్ణించి మిగుల వగచి లక్ష్మణార్జుండు మిగులుస్వాము లం
దఱు వినఁ దిరుక్కురుహప్పిరాఁ బిల్లా ననెడునిజాభిమానపుత్రునిం గటాక్షించి
యిట్లనియె.

64

- సీ. నారాయణుఁడు తననాభిషద్దంబున, బ్రహ్మను నిర్మించి శ్రీ ప్రాజదువుల
నతనికిఁ దెలిపిన శ్రీ ట్లాత్తాంశమున నమ్మ, యాత్వారిఁ బుట్టించి శ్రీ యగ్గురునకు
ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వముఁ దెలుప నా,తఁడు నాథముని కిది శ్రీ దయ నొసంగె
నాతండు పుండరీకాక్షున కది దెల్పె, నది రామమిశ్రుల శ్రీ కతఁ డొసంగె
- తే. నాశవందారు కాయర్థ శ్రీ మతఁడు దెల్పెఁ, గూరమాలాధరాదిసర్దురుల కతఁడు
దెలిపె నని లక్ష్మణార్జుండు శ్రీ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. కూరమాలాధరశ్రీగురుఁడు మా కొసంగె నా, ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వమట్లు
రమ్యోపదేశపరంపరాప్రాప్త మీ, యర్థంబు వ్యాఖ్య గా శ్రీ నలర కున్న
బహ్వార్థంబుల శ్రీ బాలమూఢాదులు, వర్ణించెదరు తిరుశవాయిమొల్లికి
ననుచుఁ దిరుక్కురుహప్పిరాఁ బిల్లాను, కాయతీంద్రుం డొక్కశ్రీవ్యాఖ్య సలుపు
- తే. మని విధించిన నిజదేశికాజ్ఞ నతఁడు, రమ్యపదముల విష్ణుపురాణసంఖ్య
చెలఁగ నారాయీరప్పడిఁ శ్రీ జేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర 6.6
- సీ. అక్కురు కేశుఁ డాశ్రవ్యాఖ్యానరత్నము, నెంబెరుమానారు కెడుట నునుప
నమ్మహాత్ముఁడు చూచి శ్రీ హర్షించి యావ్యాఖ్య, భాష్యంబుతోడుతఁ బ్రవచనంబు
సలుప నియోగింప శ్రీ సకలవైష్ణవు లట్లు, సలిపిరి యతిరాజుశాసనమున
నవని నాయుభయవేదాంతము లిప్పటి, కై న సద్భక్తితో శ్రీ నధికరింప
- తే. సత్త్వమాస్తిక్య మలరంగ శ్రీ సద్గురూప, సదన మొనరింతు రేసదాశాచారపరులు
వారె పో నిత్యసూరులు శ్రీ వసుధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 67

స్రగ్వీణీవృత్తము.

- మంగళావాససన్తాననీయోదయా, సంగతాసంగదోశషజ్ఞచూడామణీ
యింగితాభిజ్ఞ భశ్రీ క్షేప్తసంధాయకా, రంగరాజప్రియూశరామ రామానుజా. 68
- క. మూకాపవర్గదాయక, శ్రీకస్తురిరంగదివ్యశ్రీవేదాభిలాభ

ప్రాకటవిభవతృణీకృత, భూకాంతా శాంతహృన్నశ్రీభోదిన కాంతా.

69

మాలినీవృత్తము. హుతహవనిరవద్యా శ్రీ యుల్ల సద్గద్యపద్యా
సతతవిజయకీర్తిశ్రీసర్వవేదాంతపూర్తి

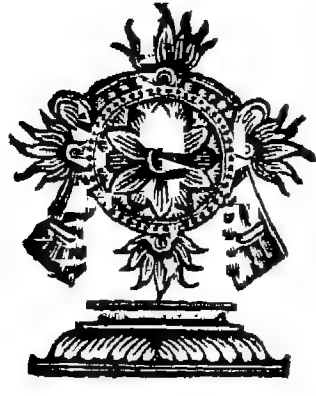
వితరణగుణశీలా శ్రీ వేదవృక్షాలవాలా

పతితకుమరిదండా శ్రీ భాగినేయ త్రిదండా.

70

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్ష కలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ ప్రణీతం బైనయాచార్యసూక్తిము
క్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున శేషాద్రియందు
శ్రీవేంకటేశుని శ్రీపురియందుఁ దిల్లగోవిందరాజును ఘటికాచలంబున నరకేసరిని
గృధ్రసరసీతీరంబున శ్రీవిజయరాఘవుని హస్తీగిరియందు వరదుని భూతపురి
యందుఁ గేశవస్వామిని వీక్షారణ్యంబున వీరరాఘవస్వామిని భక్తారామంబున
భక్తవత్సలునిఁ దోతాచలంబునఁ బంచవిధుం డగుశ్రీహరిని మహీసారపురంబున
శ్రీభక్తిసారమునులను దదారాధితుం డైనహరిని భాగినేయునిజన్మస్థానంబును
గైరవిణీతటంబున శ్రీపార్థసారథిని మయూరపురంబున మహాదాహ్వయయోగినిఁ
దదర్శనీయుండగు కేశవస్వామిని మల్లపురంబున భూతయోగీంద్రునిఁ దదారాధ
నీయశౌరిని మరలి భూతపురీశుని గాంచీపురంబున వరదుని నష్టాదశస్థితభగవ
న్మూర్తులను మధురాంతకవాసి యగుపద్మాకరరక్షకహరిని శ్రీవిల్లిపుత్తూరుఁ జెంది
వడపెరుంగోయిలుడయా ననియెడిపరమపురుషుని శ్రీముష్ణంబున యజ్ఞవరాహ
దేవుని మన్నారుకోవెలరాజగోపాలుని మఱియుఁ బాండ్యదేశంబునం గలదివ్య
దేశాధిష్ఠితభగవన్మూర్తులను సేవించి మంగళాశాసనంబు లొనర్చి యెల్లదిక్కుల
జీవేశ్వరభేదనారాయణపారమ్యాదిస్వసిద్ధాంతంబులఁ జాటించి మగిడి శ్రీరంగధా
ముని సేవించి యతీంద్రుండు నిజమతం బొంది యొకనిమిత్తంబుచే నారాయ
రప్పడిఁ జేయించి ప్రవర్తింపజేయుం డని శిష్యులకు నియమించుటయు నన్నది
షష్ఠోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

సప్తమోల్లాసము.

కావేరిగర్భ

ప్రాకారాంతరవిహార శభవ్యవిచారా

శ్రీకరగురుగోష్ఠీయుత

రాకేందుముఖాబ్జసుందరాయతిరాజా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. శ్రీరంగరాజ్యయశ్రీవహధ్వజ మనఁ, జాలురామానుజాశ్చార్యవరుఁడు
శ్రీరంగమునశ్రితశ్చేమకృత్తమందుఁ, గూరనాథాదిసర్దురుమతులకు
భాష్యగుహ్యార్థముల్ శ పలుమాలు దెలుపుచు, సుఖగోష్ఠిచే నుండఁ శ జోళరాజు
శైవతముం డైనశ్చపురోహితునిఁ గూడి, శైవశాస్త్రము నమ్మి శ జడత గ్రమ్మి

తే. యట శివాత్పరతరం నాస్తి శ యనుచు నెల్ల

వైష్ణవులచేత వ్రాయింపవలసి వాఁడు

పిలువనంపించె వైష్ణవశబ్దము నని

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

3

సీ. స్వవిషయవాసు లాశకలవైష్ణవులును, వచ్చి యాచోళభూపతిని జూడ
వాఁ డీసునను శివాత్పరతరం నాస్తియ, న్వచన మీయాకుపై శ వ్రాసి చనుఁడు
వ్రాయ రేని మదీయశవసుధలో నుండక, కట్టుపుట్టములతోఁ శ గడచి యరుగుఁ
డని పల్క విని కొంద శ తాభాసవైష్ణవుల్, వృత్తుల గృహముల శ విడువ లేక

తే. చోళభూపతి చెప్పినశుద్ధు లెల్ల, వ్రాసి రతిహేయవిషయప్రవణుల కేల

తలఁపులో నిల్చు వైష్ణవశబ్ద మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 4

సీ. పాపిష్ఠభూపతిరీపంచ నుండఁగరాదు, తద్దత్తవృత్తులఁ శ దలఁపరాదు

గురుధర్తశాస్త్ర మీశకొలఁదిని ఘోషించుఁ, గాన నీచోళుని శ గలుషమయుని
విడిచి యెచ్చటి కైన శ వెడలెద మని తల్చి, వైష్ణవౌత్తము లెల్ల శ వలస దీసి

- ముందు యాదవు లెల్ల శ్రీ మూర్ధునిఁ గంసుని, విడనాడి పోయినశ్రీవిధము దోఁపఁ
తే. గాంచి తిరుమల యదుగిరికడకుఁ జనిరి, పాపకర్తుండు చోళుఁ డాశపగిదిఁ జేసి
తన్నుఁ గృతకృత్యుఁగాఁ దలైశ్రీధరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆచోళభూపతిశ్రీయగ్రమందున నిల్చి, పరఁగ నాలూరాను శ్రీ పలికె నిట్లు
లాభాసవైష్ణవు శ్రీ లట్లు వ్రాసిన నేమి, సకలసద్వైష్ణవశాచార్యులైన
రామానుజాద్యులశ్రీరమ్యహస్తములచే, వ్రాయింప వశమె యాశ్రయమై కై న
నని పల్కినను విని శ్రీ యల్లి చోళోర్వీశుఁ, డాత్మీయభటుల రామానుజులను
తే. బట్టి తెం డని పన్న నశప్పాపిభటులు, వచ్చిశ్రీరంగధామముఁ శ్రీ జొచ్చి యందు
యతిశిఖామణిమఠమున శ్రీ కరిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 6
- సీ. ఆరాజభటులు రామానుజ శ్రీమఠ, ద్వారమందున నిల్చి శ్రీ తఱిమి యుఱిమి
రామానుజాద్యుల శ్రీ రమ్మని రాజాజ్ఞ, యయ్యె నాతని బై టి శ్రీ కనుపుఁ డనిన
నతిహర్షమున యతిశీపతికిఁ దిర్క్కుంజన, మర్పించు చున్న కూశరాధిపుండు
నతిరహస్యంబు గా శ్రీ నావార్త నొకవైష్ణవ, వాగ్రణిచే విని శ్రీ యచటినుండి
తే. యవ్వలకు నేఁగి వెల్లల శ్రీ నచట విడిచి, తనగురునరుణవస్త్ర త్రిదండములను
దాల్చి యారాజభటులతోఁ శ్రీ దరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. యతివేషధారి కూశరాధిపుఁ డొంటిగా, వెడలెఁ గదా యని శ్రీ పెరియనంబి
యత్తుళాయమ్మ యశానాత్మ పుత్రికతోడ, నమ్మహాత్ముని గూడి శ్రీ యరిగినంత
యతిరాజు నీ రాడి శ్రీ యంతర్త్తరం బొంది, తనదుకాషాయ త్రిదండములను
ఛాత్రుల నడుగ దాశరథి కూరేశుల, కృత్య మంతయు నంబిశ్రీకృత్య మంత
తే. తెలియఁ బల్కిన విని సర్వశ్రీదేశికుండు, కూరనాథుని వెల్లలఁ శ్రీ గొని ధరించి
గాసిపడుచును రంగేశుఁ శ్రీ గనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆరంగనాథునిశ్రీయడుగునె త్తమ్ముల, గని మ్రొక్కి పొగడె నీశకరణి గురుఁడు
సమునకు నీ కెందు శ్రీ శత్రుమిత్రులు లేరు, ధర్మవిరోధితత్పరులు దక్కఁ
బరమవై దికధర్మ శ్రీ బాహ్యకుదృష్టు లౌ, దనుజాంశనృపతులు శ్రీ తలలఁ దఱుగ
నే కాక చక్రాధినిఖిలాయుధములు నీ, బాహుశోభార్థమా శ్రీ పరమపురుష
తే. నీపగవ్యూహవిభవానిశిఖిలదివ్య, మంగళాకృతు లాద్యుల శ్రీ మనుచుకొఱకుఁ
జేసి తీ వని యతిపతి శ్రీ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 9
- సీ. బహువిధంబుల నిట్లు శ్రీ ప్రస్తుతు లొనరించు, శేషమూర్తికి యతిశ్రీ శేఖరునకుఁ
బ్రణతార్తిహారుఁడు శ్రీ శ్రీరంగధామముఁడు సుప్ర, సన్నుఁ డై కరుణాశ్రీ సరణిఁ బల్కె
సత్యంబుఁ బలికెదు శ్రీ సజ్జనోత్తమ నీకు, నీవారి కై నను శ్రీ నేర్పు దొలఁగి
నాబాహు లైన సరన్యాయం బొనర్చెనా, ఖండించెదను వానిఁ శ్రీ గాంక్షపడక
తే. చోళరా జెంతమాత్రుండు శ్రీ చూడ నిపుడు
కాల మీక్షించు చున్నాఁడఁ శ్రీ గాన వానిఁ

జంప నని పల్కె నారంగశౌరి యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

10

సీ. నీ వీడ నుండక శ నేడె యేగుము తండ్రి, కాల మేరికి నై నఁ శ గడపరాదు
కాలంబు నేనె గగ్గను సర్వజగము లీ, కాలవశ్యము లగుఁ శ గల్ల గాదు
మేలునాటికిఁ బొమ్ము శ మేలు నీ కగు నన్నఁ, బ్రణతి యొనర్చి శ్రీరంగపతికి
దాశరథ్యాధ్యాదిరథన్యులు త్వరపెట్ట, విడిచి యారంగము శ వెడలె గురుఁడు

తే. అంత యతిపతి గురుశిష్యు శ లయినపెరియ, నంబి కూ రేళుఁడును జోళనగరిబై ట
నుపవనస్థలి నొకచోట శ నుండి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వారు వచ్చినవార్త శ చారులు చెప్పఁగా, నాలించి చోళుఁ డి శ ట్లనుచుఁ బల్కె
రామానుజుల నిందు శ రప్పించితిని శివా, త్వరతరం నా స్తి యశన్వాక్య మతని
చేత వ్రాయించెద శ ఖ్యాతి గా నన విని, పలికె నాలూరాను శ వాక్య మిట్లు
వచ్చినవాఁడు శ్రీవత్స చిహ్నగురుండు, గాని రామానుజశమానిరాజు

తే. గాఁ డతనిఁ బిల్వ శక్యంబు శ గాదు నీకు, నప్ర మేయప్రభావుఁ డాయతినరేణ్యుఁ
డనుచుఁ బలికిన నలిగె నశయ్యధముఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. కనలినభ్రాష్ట్రముశకరణి మో మేర్పడఁ, గన్నుల నిప్పులు శ కడగి వ్రాలఁ
బేరల్కతోఁ బండ్లు శ పెటపెటఁ గొలుకుచు, మృదులాసనంబువై శ మిట్టిపడుచు
పాపిష్ఠుఁ డౌభూమిపాలుఁడు రామాను, జారుల రప్పింప శ నతిరయమునఁ
బ్రకటనిశాటనోదృట్టులను భటులను, బంచిన వా రేగి శ భాష్యకార

తే. దేశికేంద్రుఁడు చనుచున్న శ తెరు వెటింగి, తోడనే తెంచినచూపురదూరమందుఁ
జూచి రావైష్ణవాంభోజశసూర్యు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆరాజభటుల నరదూరచారులఁ జూచి, యీపాతకులవల్ల శ నేమికోఱఁత
పచ్చునో యీయతిశవల్లభునకు నని, శిష్యు లందఱు మదిఁ శ జింత సలుప
నిసుక చేరెడు పట్టి శ యెంబెరుమానారు, భట్టనాథో క్తప్రబంధమందు
కొడుమలై య్యని యనుశగురుగాథ పరియించి, చల్లించె శిష్యహా స్తముననదియుఁ

తే. బరళురామునిస్వర్గసోపానసరణి, పరిఖ యై తోఁచు శ్రీరామశబాణమట్లు
ఘోర మై తోఁచె నాత్రోవ శ వారి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. పాండవదూతను శ బట్టఁ దలంచిన, ధార్తరాష్ట్రుల ప్రయత్నంబుమాడ్కి
నాజిసామిత్రి బ్రహ్మస్త్రోగ్రశ క్తివై, నతులాతికాయప్రయత్నమట్లు
వాసిష్ఠకరధృతశబ్రహ్మదండంబువై, వరకాశికాస్త్రప్రపంచమట్లు
పరమభ క్తుం డై నశప్రహ్లాదువైఁ బంచు, క్రుద్ధశుక్రసుతో గ్రకృత్యయట్లు

తే. సంయమింద్రునివైఁ బాపశాతినృపతి, దురభిమానంబుచే సల్పు శ ద్రోహావితతి
యాత్తనాశై కకారణ శ మయ్యె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అడుగు ముందటి కిడ శ నవశులై మరలి యా, రాజసేవకులు మాశర్గమునఁ జనుచు

- మంత్రవాదముఁ జేసి రమాయఁ గల్పించి యీ, బాపలు మనచేతఁ ర బట్టువడక
చని రని పలుకుచు ర స్వపురంబునకు నేగి, రాయతీంద్రుండు మరహాత్ముఁ డంత
శ్రీదాశరథ్యాదిరశిష్యులతోఁ గూడి, పడమటిదెసత్రోవ ర బహుళదుర్గ
తే. ఘోరకాంతారగిరినదీరపూరములను, జారుసారభపద్మకారసారములను
గడచి చనుచుండె నబ్బలురకాన ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. పాశురం బొక్కటి ర పఠియించి యతిరాజు, పిడికెడుమ న్నెత్తి ర పృథివిఁ జల్ల
నది హెచ్చి పగవారి ర నందఱ నోడించి, సంయమింద్రునిభక్తజనులఁ బ్రోచె
గాన నాత్వారులరఘునదివ్యసూక్తుల, న్నిల మహామంత్రము ర లెంచి చూడ
నది గన్కనే కదా ర యస్సదాచార్యులు, పదుగురార్యులసత్ప్రబంధములకు
తే. వ్యాఖ్య లొనరించి మనబోటిరయ్యాశ్రితులకుఁ
దెలియఁ దగినట్టియర్థముల్ ర దేటపఱచి
చేసి యుపకృతి బలువాసిఁ ర జెంది రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఛాత్రులతోఁగూడఁ ర జని యతిపతి వారి, నెడఁబాసె దిగ్భ్రాంతి ర పొడమినట్లు
తెరువు దప్పి చరింపఁ ర దిరుమలనల్లాను, సంబంధు లైననిరమాదవరులు
తమతమపొలములు ర దగిలి బా గొనరింప, గుంపుగా నొకచోటఁగూడి యుండి
యెదుటిగుబ్బలికడ ర నేతెంచు చున్నట్టి, వైష్ణవు నొకరిని ర వారు చూచి
తే. యుచిత దేశసముల్లసరదూర్ధ్వపుండ్రముల సీరిక్షించి వైష్ణవశ్రముఖ్యుఁ డనుచుఁ
జేరఁ జని మ్రొక్కి యిట్లు నరచించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఎందుండి వచ్చెద ర రెటకు విచ్చేసెద, రని యన్తుహాత్తుని ర నడుగ సతఁడు
శ్రీరంగముననుండి ర చేరితి మిచ్చోటి, కని పల్క మరలి వా ర రడిగి రిట్లు
రామానుజాచార్యరత్నము కుశలియే, శ్రీరంగపతి మేలె ర సిరికి శుభమె
యని యడిగిన వారి ర కాతఁ డిట్లని పల్కె, నేమిరంగేశుఁ డిం ర కేటిసిరులు
తే. చోళుబాధల కోర్వక ర శుక్లవస్త్రధారి యై యతివరుఁడు త్రిరదఁడ ముడిగి
చనియె నాతని వెదకెద ర ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. అతికఠోరము లైనరమూవాక్యముల విని, హా కష్ట మిది యని ర యూర్తిఁ జెంది
నాటనుండియు పడ్డిరనంబు లాహారంబు, వర్జించి పొలములలో ర బనులు మాని
యావ్యాధసత్తము ర లచ్చోట న ట్లుండి, రంత నాటవదినరమందు రాత్రి
బెడిదంపుబడివానఁ ర దడిసి కాటకవిలో, వడవడ వడకుచు ర బడలి యొడలి
తే. తడిమడుంగులుబెడఁగొందఁబడిచిముడిచి, యొక్కగిరికడ నున్నట్టిరయడయవరుల
శిష్యు లేతెంచి మరలి భరజించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. నష్టమాస్వేష్టధరనంబుఁ జూచినమాడ్కి, స్వగురునిఁ బొడగాంచి ర సంతసించి
తమ రొందువర్షబాధలఁ దలంపక మది, దమదుకష్టముఁజూచి ర తాప మొందు

- శ్రీ దాశరథ్యాదిశిష్యులఁ గనుఁగొని, సంయమిశ్వరుఁడు దా శ సంతసించి
యెదుట నించుక వెలుఁ శ గీక్షించి యచటికి, నన్నుఁ దోడ్కొనిచనుఁడన్న వార
తే. లాయతీంద్రునిఁ దోడ్కొని శ యచటికేఁగి,యగ్నికడనున్నయానిషాదాధిపతులఁ
జూచి యిట్లని పలికి రాశసూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 21
- సీ. వత్సకులార యీవహ్ని నపేక్షించి, వలి గొని వచ్చితి శ మలసి సొలసి
యీవహ్నికడకుఁ ద్రో శ వెట్లని యడుగ నా,వనచరులును వచ్చి శ వారిఁ జూచి
వసుధామరులు వీరు శ వలి గొని యున్నారు, వాంఛితము లొనర్పవలయు వీరి
కని తల్చి యనలము శ నత్యుజ్వలముఁ జేసి, పొడిమడుంగు లొసంగితడిపటములు
తే. శుష్కములఁ జేసి యిచ్చినఁ శ జోద్య మొంది, శీతబాధల విడనాడిరప్రీతిఁ జెంది
యగ్నిచుట్టు వసించి రశ్యాయ్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శుష్కేంద్రములచేఁ శ జొత్తిల్లు చున్నట్టి,పావకార్పులు రాత్రిఁ శ బవలు సేయ
నావ్యాధన త్తము శ లమ్మహాత్ములఁ గాంచి, యెందుండి వచ్చితి శ రిచటి కనిన
శ్రీరంగధామునిశ్చెంతనుం డిచటికి, వచ్చితి మిట్లని శ వారు పలుక
నెంబెరుమానారు శ కేమికొంతలు, లేవు గదా యని శ లెస్స యడుగ
- తే. మీర లెంబెరుమానారుసూరి నెట్లు, దెలియ నేర్చితి రది మాకుఁ దెలుపుఁ డనిన
వారి కిట్లని పలికి రాశవ్యాధు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 23
- సీ. తిరుమలనల్లానుశురు నాశ్రయించి యీ,యాత్మ ల కొకహిత శ మడుగ నతఁడు
మది నెప్పు డెంబెరుమానారుపాదార,విందమే శరణంబు శ వేఁడుఁ డిదియె
పరమహితం బని శ పలుక నయ్యతిపతి, నెఱిగితి మని వనశ్చరులు పలుక
మన్నించి యెంబెరుమానా రితం డని, చూపిరి వారి కాశసూరు లంత
- తే. రాజదానందబాష్పధాశరలను గురుని,యడుగుఁదమ్ములఁ గడుగుచు శ నతులభ క్తి
నమ్ములై మ్రొక్కి రావ్యాధశనాథు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. సూరులవల్లను శ జోశబాధ లెఱింగి, వగచి యాసంయమివల్లభునకుఁ
దచ్చిష్యతతికి యుశద్బాధోపశాంతికై , యారాత్రి యనుగుణ శ మైనయట్లు
కటుకులు గానివి శ గా నేర్చి గంటెకం,కులు జుంటి తేనియల్ శ క్రొత్తచట్లు
నావనచరు లియ్య శ నాకంకులను వేచి, నై పుణ మొప్పఁగా శ నలిచి చెరిగి
- తే. చెన్నుగాఁ దేనెతోఁ గూర్చి శ శ్రీధరాది,గురుపరంపర కర్పించి శ గురునితోడ
నారగించిరి దాశరథ్యాదు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 25
- సీ. ఆరాత్రి సుఖనిద్ర శ నచ్చోటఁ గావించి, యరుణోదయపువేశ శ నార్యరచిత
వరనుతి మేల్కొంచి శ గురుపం క్తిని దలంచి, హరిశాసనంబుల శ నాచరించి
శ్రీరంగమందలిశసేమంబు తమకును, దమసేమ మచ్చోటిశదాసులకును
దెలియఁగలందుకుఁ శ దేట గా లిఖియించి, శ్రీముఖం బొక్కటి శ చేతి కిచ్చి
- తే. యాత్మ సన్నిధివైష్ణవులందు నొకరి, నానిషాదులయం దొక్కయర్హతముని

నిరువురను గూర్చి, పంచె యరీతీశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. ఎవ్వానిపదపద్మ మేప్రోద్దు దలఁపుఁడీ, యనుచు నస్తద్గురుం న డాన తిచ్చె
నెవ్వనివిపదు క్తి న యీమనచెవిఁ బడ, నార్తిఁ బ స్తుండితి న మాఱునాళు
లట్టిమహాత్ముండు న యతిలోకనాథుండు, పరదై వతము మననీపరమగురువు
వెంగళు లై నట్టిపంగులవైఁ బాఱు, భాగీరథికోలందిఁ న బరమ కృపను

తే. వచ్చి ప్రత్యక్ష మయ్యె నీరపశుసములకు, నేడు ధన్యుల మైతిమి న నిక్కమనుచుఁ
దలఁచి సంతస మంది రాదాను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 27

సీ. నల్వదేవురు జగత్తాన్యు లార్యులు గొల్వ, యతిరాజు పయన మై న యరుగువేళ
నానిషాదాగ్రణు న లందఱు సాష్టాంగ, దండప్రణామముల్ న దనరఁ జేసి
తళిగ నర్పింపఁగాఁ న దలఁచి యుల్లములన, య్యార్యులఁదోడ్కొనిరీయరిగి యచటి
యద్రికిఁ బడమట న నర్థయోజన మేగి, త మ్మేలుదొరయిల్లు న నెమ్మిఁ జొచ్చి

తే. యతఁడు లే కున్న నాతనినతినిఁ జూచి, యస్తదాచార్యు లేతెంచి నరనుచుఁ జెప్పి
వారిఁ జూపించి రాతనినీవనిత కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 28

సీ. ఈయుడయవరుల న కీప్రాద్దు పెరుమాళ్ల, తళిగకుఁ దగినట్టిద్రవ్యములను
మాదొర కెఱిగించి న మాసంబళములందు, వ్రాయించియొసఁగు మనీషశ్యమనుచు
నేలికసాని కి న ప్లేర్పడఁగాఁ జెప్పి, యొప్పించి యతిభ క్తి న నుడయవరుల
స్వాముల వలగొని న చాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి, వీడ్కొని యరిగి యరీవ్విపినచారు

తే. లుచితవృత్తి సుఖించుచు న నుండి రంత, సంధ్య పొడమిన వనచరస్థపతి యలసి
వేఁటఁ జాలించి యేతెంచె న వీటి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. వనచరస్థపతియు న వచ్చి జలము లాడి, తనభార్య చెప్ప నంతయును జెలిసి
బాఁపలు మనయింటఁ న బ స్తుండి రని తల్చి, యాఁకొని యుండియునశన ముడిగి
భృత్యుల నిర్వరఁ న బిలిచి యిట్లనియె నీ, బాఁపనపల్లి కీరబ్రాహ్మణులను
దోడ్కొని చని మీరు న వేడ్కతో వీరికిఁ, దళిగకు వలసినద్రవ్యములను

తే. వాసి నిప్పించి యాకంటిరీగాసి దీఱ, భోజనము సేయుయోగంబు న పొందుపఱిచి
రండు పొం డనె నావ్యాధరమణుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. తమదొరయానతిఁ న దలఁ దాల్చి రామాను, జాచార్యులను దదీయాశ్రితులను
వెంటఁబెట్టుక కూఁతనెట్టుదూరము పోయి, యొకచిన్న పల్లెటూ న రొనరఁ జొచ్చి
యందుఁ గట్టళవారి న యనియెడు బ్రాహ్మణ, సదనమందునఁ జోటు న కుదురుపఱిచి
తళిగకు వలసినద్రవ్యము లన్ని యొసంగఁ గట్టడిఁ జేసి న స్వాములార

తే. పచన మొనరించి సాపడి న పవ్వళింపుఁ

డనుచు మ్రొక్కిడి యరిగి రరయ్యటవిచారు
లుడయవరుతోడ నార్యు లం న దుండి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

- సీ. ఆయింటివిప్రుని శ కభిమత యగుపత్ని, తనయింట వైష్ణవ్రాత్రములఁ జూచి
యెవ్వరిసంబంధు శ లెచ టాశ్రయించితి, రెందుండి వచ్చితి శ రిచటి కనిన
మానిని యెంబెరుమానారుసంబంధు,లము తత్పదాశ్రితులము ధరిత్రిఁ
బ్రత్యక్షవైకుంఠపదమునుం డిచటికి, వచ్చితి మనిన నశ్వనిత సంత
- తే. సింది సేవించి వారలశేమ మడిగి, యారగింప నిమంత్రింప శ సంత వారు
వలదు మా కని పలికి రావెలఁది కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. మన్నించి యెంబెరుమానారుశ్రీపాద, మాశ్రయించితిఁ గానశతఁడ తండ్రి
చెలియల నైతి నాకొలఁది మీ కది గాన, నారగింపుఁడి సందియంబు లుడిగి
యని పల్క యతిపతిశాశ్రయించితివెందు, నని సూరు లడుగ నశ్యుతివ చెప్పె
దేవమాతృక మైనశదేశము గాన ముం, దిం దనావృష్టిఁ బైశరెల్లఁ జెడిన
- తే. గాసిపడలేక వచ్చి రంగమున నొక్క,మచ్చుపైఁ జోటు గల్గిన శ మగనితోడ
నుంటిమనిపల్కె నావాలుఁగంటి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. ఆరంగధామున శ కఖిలకైంకర్యముల్, సలుపుచు సంయమిశచక్రవర్తి
మాధుకరం బేడుమందిరములఁ గొన,విచ్చేయఁగాఁ దిరువీధులందు
నకలంకభక్తితో శ నకలంకనాటియా,త్వా నాది గాఁ గలబ్రహ్మవేత్త
లొదిగి సేవింప నే శ నొకనాఁడు చూచి య,స్తద్దాసగృహమున శ మాధుకరము
- తే. సంగ్రహింపంగ వచ్చినశసమయమందు,మచ్చుపై నుండి దిగిద్వారశమధ్యమందు
వచ్చి యుండితి ననియె నశ్వనిత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. ఆడుసాహసమున శ నడ్డ మై గవనిలో, నున్నన న్నిక్షించి శ యుడయవరులు
ధర నిరీక్షించుచుఁ శ దరుణి త్రో వి మ్మన్నఁ, బలికితి నిట్లని శ భయము విడిచి
యతి వీవు మాధుకరరాన్నైకభోక్త వీ,నిన్ను రాజులు బుధుల్ శ నిలిచి కొల్వ
నేమికారణ మిది శ యెఱిగింపు మనిపల్క, మాకడఁ నొకదొడ్డశమంత్ర మునికిఁ
- తే. జేసి మ మ్మనుసరింతు రశశేషసుజను, లనిన నా కది చెప్పట శ కర్హ మేనిఁ
జెప్పుమనియంటిననియె నాశచెలువయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. ఆమాట విని గురు శ డప్పు డీయాత్మకా,మంత్రము కృపఁజేసి శ మరముఁ జెందె
మందబుద్ధిని గాన శ మఱచితి నామంత్ర, మంతట మద్దేశ శ మతిశయించి
పండిన దన వినిశవయన మై నాభర్త, త్వరపడ నెట్లు మరేద్గురుని మరలఁ
జూచెద నని మది శ శోకింప నొకనాఁడు, మాధుకరార్థ మశస్తన్నిపాస
- తే. మందిరంబున కేతెంచిమరలె గురుఁడు,మూర్తిగొన్నట్టిమద్యాగ్యశ్రమో యనంగ
ననుచుఁబలికెను వారి కాశయతివ యనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. ఆమిద్దైవనుండి శ యప్పుడే దిగి వచ్చి, యెంబెరుమానారు శ కెదుట నిలిచి
పరమకారుణిక నీకరుణ లభించిన,మంత్రము మఱచితి శ మగిడి దాని
నెఱిగింపుమనివేడశ గురుపరంపరతోడఁ, గూర్చియామంత్ర మాశగురుఁడొసంగ

నంత నర్చార్థ మైయర్థింపఁ దనదివ్య,పాదుక లిచ్చి నిశవాస మొందె
 నట్టిననుఁగన్న తండ్రిమాతయతివ రేణ్యుఁ, డలరుచున్నాఁడొలేఁడొమాతయన్నలార
 తెల్పుఁడి యని పల్కె నశద్దేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
 అట్లు కొంగుపిరాట్టి శ యన్నమాటల మది, నరసి యథార్థము శ లని తలంచి
 యాగురుభ క్తికి శ హర్షించి తిరుబోన, మొనరింపు మనుచు నశయ్యువిదఁ బనిచి
 యీసాధ్వీయాచారశమీక్షించి ర మ్మని, యొకవైష్ణవునిఁ బంచి శ రుడయవరులు
 మఱుఁగున నొదిఁగి యామాన్యుఁ డీక్షింపఁగా, సమ్మార్జన మొనర్చిసదన మలికి
 . యంఘ్రిపాణులఁ గడిగి యశ్లాచమించి, యతులమంత్ర మయస్మానమా చరించి
 ధౌతవ స్త్రముఁ దాల్చె నాతరుణి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
 గురుపరంపరఁ దాల్చి శ తిరువాయిమొత్తీ నోరఁ, బలుకుచు నూతనశభాండములను
 శాల్వోదనము మంచిశశాకములను ముద్ద, సూపముఁ బాయసాపూపములను
 దీయచాడును బాలశ తిమ్మనపులిచారు, సరసంపుజిగురుఁబరచ్చ ల్లోనర్చి
 వేఁడాటకుండనుశవెదురుగంపలఁ బ్రసాదముఁ జేర్చి యన్నిద్రవ్యములఁ గల్పి
 ధౌతపాణ్యంఘ్రి యై తొల్లి శగాల్పువలువ, వదలి మఱియొక పరిశుద్ధశపటముఁ గట్టి
 తళిగ సన్నిధిఁ జేర్చె నాతరుణి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
 తిరుమట్టపల్లికి శ వరకవాటము మూసి, సన్నిధిదీపంబుఁ శ జక్కఁ జేసి
 సన్నిధి మ్రొక్కిడి శ సంయమింద్రునిదివ్య,పాదుకాద్వయ మెత్తిశభ క్తి నెత్తిఁ
 గన్నుల నొత్తుక శ కమనీయపీఠమం, దుంచి పైఁ బుష్పంబు శ లుంచి మఱియు
 ధూప మర్పించి సంతుష్టి నస్కద్గురు,భ్యో నమో యని యగ్రభూమిఁ దళిగ
 నింపుగా భ క్తితో నారశింపుఁ జేసి, నాతి కర్పూరనీరాజశనం బొనర్చి
 మంత్రపుష్పముఁ బెట్టె నామాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
 . మాతండ్రియెంబెరుమానారు నినుఁదక్క, వే తెఱుంగ నటంచుశవేడ్క మ్రొక్కి
 తలుపు డగ్గఱఁ ద్రోసి శ తనమల్లెసాలలో, నున్నవైష్ణవుల కాశసన్నతాంగి
 మ్రొక్కిడి నిలిచిన శ మునుపు కోవర మున్న, సూరి యే తెంచి యాశసుదతినడత
 గురునితిరుచ్చెవి శ గుసగుస జపియింప, హర్షించి యాతఁ డాశయబల సడిగె
 దల్లి నీ వాచరించినశతళిగక్రమము, మాకు వివరింపుమా యనుమాన ముడిగి
 యనిన యతిపతి కతివ యి శ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
 నీయనుగ్రహమున శ నివ్వటిల్లినసదా, చారము సలుపుచు శ సతత మచట
 భాష్యకృత్పాదుకాశపరదై వతమునకు, నర్పించి కాని యశన్నాదు లేమి
 స్వీకరింపమి నిప్పు శ డాకొలఁదిని దళి, గాచరించితిని మాతయయ్యలార
 వేఁడి యాటకమున్నె శ వేగ భుజింపుఁడి, యాకొంటిరిదె పాద్య శ మనుచుఁ బల్కి
 . నుడయవరు పల్కె నీగురుఁ శ డొసఁగినట్టి, పాదుకలఁ జూపు మనినంతఁబడతి దెచ్చి
 చూప నిట్లని పల్కె నాశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

- సీ. ఈవైష్ణవులయందు శ నెంబెరుమానారు, గలఁడొ లేఁడో చూచి శ తెలియు మనిన
నుజ్జ్వలదీపంబు శ నొకకేలఁ గీల్కొల్పి, వెఱకేలఁ బొదుకల్ శ బిగిఁ దగిల్చి
సన్నిధిస్వాములశచరణాబ్జములకు య,తీశుపాదుకలకు శ హెచ్చు తగ్గు
గని యంత శ్రీయతీంద్రునిదివ్యపాదార,విందములందులఁ శ గందు కొలుప
- తే. నించు కై నను హెచ్చు త శ గ్గేమి లేక, సరిపడినఁ జూచి యాసతి శ సంతసించి
భ క్తి వారికి ని ట్లని శ పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 43
- సీ. యతిలింగములు లేనికత సందియము గాని, యాయతీంద్రుఁడెయితఁడరసిచూడ
నని పల్కు చున్నట్టిశయదేవి తెలివి కా, శ్చర్యముఁ జెంది రాశాచార్యు లెల్ల
మహిలోన నెంబెరుమానారు నేనె కా, నా యని యాయతిశనాథుఁ డనిన
కొంగుపిరాట్టి మరద్గురుఁ డీతఁ డని నిశ్చ,యించి యంఘ్రులఁ బడి శ యేడ్చి హర్ష
- తే. బాష్పధారల గురునిశ్రీశాదములను, గడుగ నాతండు హర్షించి శ గారవించి
కన్నఁగవనీరు దుడిచెను శ గరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. మన్నించి ముందు సశంత్ర మొక్కటి నీకుఁ, జెప్పితి దాని నీశచి త్తమందు
మఱవకుండితి వేని శ మాన్యు లీదేశికు, లారగించెదరు నీశయన్న మనుచుఁ
జెప్పి గురుండు నాశచెవి నూఁదు మామంత్ర, మన్న నాసతి యటు శ లాచరింప
శంక లిం కేటి కీశాధ్వ పెట్టినయన్న, మతిపవిత్రము భోగ్య శ మని గురుండు
- తే. దేశికేంద్రుల కెల్లను శ దెలియఁ జెప్పి, యొక్కర మణీయహరిమూ ర్తిశొసఁగ నట్టి
యన్నములమేము భుజియింప శ మనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. అదేవి యర్పించుశహాయంగవీనము, పాలు చక్కెర మంచిశపండ్లు తనకు
నిత్యసమారాధశనీయదై వత మైన, వరదున కర్పించి శ గురువ ర్ణ్యుఁ
డారగించినమీఁద శ నలవిదురాన్నము, హరిక్రియ నాసాధ్వీశయన్నములను
స్వాము లారాత్రి ప్రశస్తాపడి నిద్రింప, సద్భక్తిఁ దళిగ ప్రశసాద మె త్తి
- తే. భ ద్ర మొనరించి తళిగలు శ పరిహరించి, శుద్ధి గావించి మచ్చువై శనుఖశయానుఁ
డైనభ ర్తను లేవె నశయ్యతివ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. చేర్చి ముం దునిచినశ శ్రీపాదతీర్థము, స్వపతికి నొక్క వైశ్ణవునిచేత
నిప్పించి తా సంగ్రహించినతళిగ ప్ర,సాద మదేవి యొశసంగ నతఁడు
సాపడి సెజ్జవై శ శయనించి తనచెంతఁ, గూర్చున్న భార్యను శ గూర్కి జూచి
వీ రెవ్వ రని పల్కు శ విని యస్త దాచార్యు, లని తనమగని కశయ్యతివ దెలుప
- తే. నతఁడు నీ వేల సాపడ శ వైతి వనిన, గురుఁడు ప స్తుండ సాపడఁ శ గూడ దనుచు
నుంటి ని ట్లని పల్కె నశయ్యవతి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తళిగ ప్రసాదంబుఁ శ దగ భుజించుటకత, గురుపాదతీర్థము శ గ్రోలుకతన
సత్త్వాధికతఁ జెంది శ సాధుబ్రాహ్మణుఁ డతం, డాత్మ పత్నిని జూచి శ యనియె నిట్లు
నీవు గోరినపని శ నెఱవేర్చెదను దానిఁ, దెల్పు మన్నను సతి శ దెల్పఁ బతికి

- బ్రియ యాయతీంద్రునిశ్రీ పాదపద్మము, లీ వాశ్రయించుటే శ్రీ యిష్ట మనిన
 తే. నతఁడు యతిపతిశిష్యుఁడనగుదుననుచు, జెప్ప శపథముఁ జేయించిరచింతమాని
 పడతి యప్పుడె లేచి సాశపడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. భక్తసంగతి లేనిశ్రీపాపి కజ్జ తగతి, నానిశీధధ్వాంత శ్రీ మతిశయించె
 గురుపరాయణులుఁ గరన్దొన నానిశీధినీ, తరుణికన్ను లనంగఁ శ్రీ దార లొప్పె
 నంత నంతర్ధ్వాంత శ్రీ మడఁచుగురుజ్ఞాన, దీపంబుగతి సుధాదీప్తి పొడమె
 సద్గురూపాసకు శ్రీ పడరివర్గముఁబోలె, దీపర్థతతి తొంటిరతెలివిఁ దప్పె
- తే. గురునిపదపాణితలచేలకరములట్ల, తూర్పుదెస రక్తకాంతులు శ్రీ తొంగలించెఁ
 బరమశోభన మాసుప్రభాత మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 49
- సీ. పూర్వదిక్పతికేలఁ శ్రీ బాలు పొందఁ గీలించు, పద్మ రాగంబులబంతి యొక్కొ
 వాసరశ్రీ కాంతశవక్షస్థలి ధరించు, ప్రథిత మాబంగారుశపతక మొక్కొ
 విప్రులు మందేహావిహతికై పంచిన, దివ్యతరబ్రహ్మశతేజ మొక్కొ
 జగదేకరక్షకై శ్రీ శార్ణిపంపునఁ దోచు, శర్త్తకరంబై నశచక్ర మొక్కొ
- తే. పద్మినీకాంతతొలిసోముశపంటయొక్కొ, జక్కువలభాగ్యమో యనిశజనులుదలఁప
 భువనలోచనుఁడుదయాద్రిఁబాడిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. అంత సన్నిధివైష్ణవశ్రీవాగ్రేసరులు సుప్ర, భాత స్తవంబుల శ్రీ భక్తి నుడువ
 నీరజాక్షుఁడు యోగనిద్రను విడిచిన, కరణి రామానుజగురువరేణ్యుఁ
 డల్లన మేల్కొంచి శ్రీ యార్యపంక్తిఁ దలంచి, ధవళవస్త్రోత్తరదర్భశయ్యఁ
 గూర్చుండ నంత నాశ్శొంగుపిరాట్టియు, నిజభర్తతో సుఖనిద్ర విడిచి
- తే. మచ్చుపై నుండి దిగి వచ్చిశ్రమగనితోడ, మ్రొక్కిముదమొప్పలత్తుణశ్రమనులకిట్లు
 విజ్ఞు లక్కజపడ విన్నవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 51
- సీ. యతిరాజ పుడమి నీరయవతార మస్తద్వి, ధాత్తరక్షకుఁ గదా శ్రీ యరసి చూడఁ
 గాన ముం దీనన్ను శ్రీ గరుణించినట్ల మ, ద్భర్తను గరుణింపఁ శ్రీ దగుదు పీపు
 మీ కనుకూలుండు శ్రీ మృదువరి మి మ్మాశ్రయింప నీతండు దశలంచెఁ గనుక
 నేఁడు మద్భ్రహమందు శ్రీ నిలిచి యీనాభర్త, కఖిలహితంబుల శ్రీ నాచరింపు
- తే. మనుచు నాసతి ప్రార్థింప శ్రీ యతివరుండు, పాలు చక్కెర గలిపినశ్రీపగిది వీర
 లిరువు రొక టైన మేలని శ్రీ యెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. ఉడయవ రాసాధ్వీరయుచితోక్తి కొడఁబడి, కాలోచితక్రియాశకలనమునకు
 స్వాములతో నొకశరసి కేఁగినయంత, సమ్మార్జనాదులు శ్రీ సదనమందుఁ
 గొమ రొప్పఁ జేసి సాంశ్శురపూర్ణకుంభముల్, దనగృహద్వారవీతర్దులందు
 నిలిపి నీలోత్పలజలజరసాలప్ర, వాళతోరణలసరద్వారపార్శ్వ
- తే. కలితకదళీశుభ స్తంభశ్రీవిలసనములు, వరగృహంగణకృతరంగశ్రీవల్లు లిట్టి
 రంగు లొనరించె గొంగుపిరాట్టి యనుచు, వాదిభీకర గురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.

- సీ. ఆయతబాహువుల్ శ హంగుళములతోడ, శాఖోపశాఖలసరణి మెఱయ
నుచితస్థలోల్ల సరదూర్ధ్వపుండ్రావళుల్, విమలవల్లికలతో శ వియ్య మంద
నధరబింబముఁ బొదరహస్తాబ్జతలములుఁ, జిగురుటాకులజిగి శ సిరి వహింప
మందసి తము పుష్పశ్రమంజరిగతిఁ దోఁప, శుభదంతనఖకోశశసుమము లమర
తే. లలితజంగమకనకకల్పక మనంగఁ, దగినయతిరాజు కాల్యకృత్యములఁ దీర్చి
వచ్చు చుండెను విబుధులు శ మెచ్చ ననుచు, వాదిభీకర గురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. ఆగృహమేధిబ్రాహ్మణుఁడు కట్టళవారి, యనువాఁడు జానపదాదిహితుఁడు
యతిరాజు కెదురుగా శ ననిపించెఁ బంచమ, హావాద్యములు మృదంతగాదు లంత
బ్రహ్మఘోషము భవ్యబహువాద్యఘోషంబు, నృత్తగీతరవంబు శ నింగి నెరసి
యఖిలలోకంబుల శ కానంద మొనరింప, సంయమింద్రుఁడు వాసశదన మొంది
తే. వేత్రమయపీఠమం దుండి శ ఛాత్రులకును, రమ్యభాష్యాబ్ధిమగ్నార్థరత్నవితతి
నూర్జితంబు గఁ గృపసేయు శ చుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. కొంగుపిరాట్టియు శ గురునియానతి భర్త, కభ్యంజనస్నాన శ మార్చినంత
నతఁ డూర్ధ్వపుండ్రసంరథ్యాదిక్రియలు సల్పి, కని యతీంద్రునిపాదశకమలములకుఁ
బ్రణతి యొనర్ప నాశబ్రహ్మణోత్తములకుఁ, గనదురుకృపఁ బంచశగవ్య మిచ్చి
యన్నశుద్ధి యొనర్చియాహారనియమంబు, గావించి పంచసంస్కారములను.
- తే. సల్పి సర్వహితోపదేశము లొనర్చె, నాసతీమణిభక్తిచే శ నలరి విశద
కీర్తివిస్ఫూర్తి యాశేషమూర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. అయిదాటుదివసము శ లం దుండి నవ్యకా,షాయత్రిదండముల్ శ సంగ్రహించి
స్వామి సన్నిధి నుంచి శ సద్భక్తి సేవించి, యుచితమంత్రంబుల శ నుచ్చరించి
యాకావిచేలము శ లాత్రిదండాదులు, యతిరాజు తొల్లింటిరయట్లు చాల్చి
యాదంపతులఁ దనరయంఘ్రిప్రపన్నుల, నతిమధురోక్తుల శ నాదరించి
తే. యాశ్రితులతోడ వెల్వడి శ యచటనుండి
తీవ్రగతి యొప్పఁ బడమటిరదెసకు నడచి
కాంచెఁ గన్తోల వహ్నిపురష్కరిణి ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆవహ్నిపుష్కరిణ్యాభిధాన మాగళ, గ్రామంబులో వాసశరములు కొన్ని
గడపి యచ్చటనుండి శ కదలి సూరులతోడ, లక్ష్మణముని మిథిలపురంబుఁ
జెంద నాయూర నశశేషమనుష్యులు, శైవశాక్తాదిదురస్తంత్రరతులు
గాన నగ్గురువరుల గనుఁగొన రా కున్న, హితము వారి కనుగ్రహింపఁ దలఁచి
తే. సంయమింద్రుండు సద్గుణజలధి యైన, దాశరథిసూరివరున కుశదారమధుర
వాక్య మొక్కటి పల్కె నీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. ఈయూరివా రెల్ల శ నేరేవుతో నీరు, గ్రోలుదు రా రేవుగుఱుతుఁ జూచి

యచటికి నీ వేగి శ యానీటిలో నీదు, గురుపదాబ్జము లుంచి శ కొంతతడవు
నిలువుమా యని భాగిరనేయుని యతిరాజు, నియమింప నాతండు శ నిలిచె నట్లు
లంత నాయూరివా శ రంద తాదాశర, భ్యాయ్యనిపాదతీర్థామృతంబుః

తే. గ్రోలి తెలి వైంది సకలదుర్గుణము లుడిగి
వచ్చి మఱునాఁడు సంయమిరవనుమతీశు
శ్రీమదంఘ్రుల శరణముఁ శ జెంది రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

59

నీ. పంచసంస్కారాదిరబహుహితంబులు వారి, కందఱు కొనరించి శ యతివరుండు
వమడంతవరమంత్ర వదభిచారక్రియ, వడుగనంబిని దనరవదసరోజ
పటుతరచ్చాయోపరపన్నునిగాఁ జేసె, సాత్త్వికశ్రీపాదరజలముకతన
మే లంది యాయూరు శ మిథిలసాలగ్రామ, నామము ధరియించె శ నాటనుండి

తే. యంత సంయమిభూషాలుఁడచటినుండి, పండితులతోడ వేంచేసి శ తొండనూరుఁ
జెంది యుద్యానభూమి వరసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
స్వాగతవృత్తము. వాదికై రవదిరవాకరరూపా, మోదమానబుధశముఖ్య యపాపా
వేదబోధనతరవిశ్మలభూపా, యాదరాదిరహితాతిదురూపా.

61

క. మిథిలాపురనిత్యవన, దృధిరాజ్ఞజడాంధమూకశబాలాతివయో

వ్యభితఖలకుబ్జచేతన, విధివత్సంశ్రితపదాబ్జ శ విమలచరిత్రా.

62

మాలినీవృత్తము. తరుణరవినురూపా శ దర్శితానంతరూపా

సరసిజదళనేత్రా శ సర్వదుర్వాదిజైత్రా

పరిమళమిళితాంగా శ బ్రహ్మవాదప్రసంగా

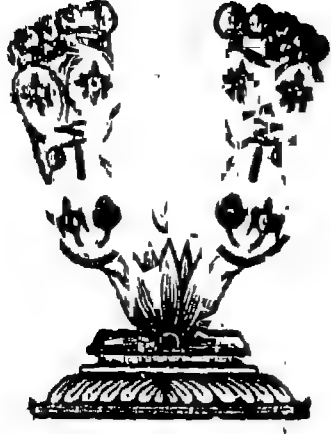
స్థిరచరహితకారీ శ దివ్యదేశోపకారీ.

63

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతాచ్చాత్మప్రసంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్చపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున గురు
గోష్ఠీపూర్తియుఁ జోళరాజుదుర్వృత్తకథనంబును జోళదూతాగమనంబును
గూరేశుండు గురువేషధారి యై పరమగురునితోఁ జోళపురంబున కేగుటయు
యతీంద్రుండు ధవళవస్త్రంబులు దాల్చి మేలునాటికివిచ్చేయుటయు నాలూరా
నువలనఁ జోళరా జెఱింగి సంయమింద్రునికడకు నిజభటులం బంపించుటయు
యతీంద్రుండు నిజప్రభావంబుచేఁ జోళభటులకు మార్గనిరోధనంబుఁ జేయుట
యు స్వాములు గురుని విక్లేషించి మార్గాంతరంబునఁ జనుటయుఁ దిరుమల
నల్లనువంబంధులై ననిపాదులు గురునికష్టంబు విని యాఱుదినంబు లుపవసిం
చుటయు గురుండు వర్షబాధఁ జెంది యొకగిరికడ నిజశిష్యులం గూడుకొనుటయు

నిషాదులం గలసి భాషించుటయు నవ్వసచరులు యతీంద్రుని బరమగురునిగాఁ
 దెలిసి పూజించుటయు గురుండు శ్రీరంగధామంబునకు శ్రీముఖంబుఁ బంచుట
 యు నిషాదస్థపతి కట్టశవారి యనియెడుబ్రాహ్మణునియింట గురునికిఁ దళిగ కుపచ
 రించుటయు నాకట్టశవారి యనుబ్రాహ్మణుండు స్వధర్మపత్ని యగుకొంగుపిరాట్టి
 పురుషకారంబున యతీంద్రు నాశ్రయించుటయుఁ గొంగుపిరాట్టియింట గురుం
 డు త్రిదండకాషాయాదులు పరిగ్రహించుటయు గురుండు వహ్నిపుష్కరిణిఁ బ్ర
 వేశించి కొన్నిదినంబు లుండుటయు నచటినుండి మిథిలాపురంబునకుఁ జనుట
 యు గురుం డాభిచారిక ప్రయోగంబున వడుగనంబిని స్వవశునిఁగాఁ జేసికొనుట
 యు యతీంద్రుం డచ్చటినుండి తొండనూ రనుమహాపురంబుఁ జెంది యుద్యాన
 భూమిని వసించుటయు నన్నది సప్తమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

అష్టమోల్లాసము.

- క. వరవిఠ్ఠలనృపతిపురం, దరతనయావిష్టఘోరతరభూతసమా
చరితోన్మాదనివర్తక, చరణకమలసలిలశక్తిసాంద్రయతీంద్రా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- సీ. విలసితయశుఁడు విఠ్ఠలదేవరాయఁ డ, పుడ మేలు చుండఁ దరత్పుత్రి నొక్క
బలవద్గ్రహము పూని ర బాధింపఁగా భూత, వైద్యులారాజాజ్ఞ ర వచ్చి చూచి
పాశ మాయాంకుశ ర ప్రబలబీజోల్లస, దాదిమధ్యాంతములట్లు సాధ్య
నామగర్భితములు ర భీమఫడంతము,లు చ్చాటనప్రయోగోచితములు
- తే. నుగ్రశాబరతంత్రయంత్రోదయములు
ఘోరమంత్రములును గొన్ని ర గొణిగి గొణిగి
విసిగి చాలించి చెప్పక ర వెడలి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 3
- సీ. క్షితిఁ గృతఘ్నునకుఁ జేరసినలగ్గుల ట్లాగ్రహంబువై మంత్రవీర్యంబు లుడుగఁ
బరునిపైఁ బంచినరబలములు విఱిగిన, ట్లానృపాలుఁడు ఖన్నుఁ ర డై నయంత
దిక్చేల యై యింటఁ ర ద్రిమ్మరుతనయను, జూచి తల్లియుఁ జాలరశోకమంద
నంత నక్షయపాత్ర ర కచటి కేతెంచిన, ధీరవద్యుఁడు తొండరనూరినంబి.
- తే. మదిని దుఃఖించునారాజరమహిషిఁ గాంచి
శోక మే మని యడుగ నారసుదతి చెప్పఁ
దెలిసి యద్దేవి కి ట్లని ర పలికె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 4
- సీ. రంగధామమునుండి ర రామానుజాయందు, వచ్చి యీనగరోపరవనమునడుమఁ
బసిఁడికల్పక మన ర భాసిల్లుచున్నాఁడు, సర్వజ్ఞఁ డన దాచార్యుఁ డతఁడు
ముం దొక్కచో రాజ ర సందన పూనిన, విప్రరాక్షసు విడిపించె నతఁడు

- కావున నతఁ డనుగ్రహదృష్టిఁ జూచె నా, నీకన్య కీగాసిరీనిలువ దనుచు
 తే. నుడువుచున్నట్టియాతొండరీనూరినంబి, మాటలాలించి యారాజరీమహిషి తనదు
 భర్త కెఱిగింప నతఁ డిట్లుపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోదమలర.
 సీ. ఏమహాత్ముఁడు పాపునీపిశాచకృతార్తి, మత్పుత్రి కాతండ్ర మనకు గురువు
 సత్య మీపలు కని నీ సతి కాన్యపతి పల్కఁ, గులగురువుల నంతఁ నీ బిలువ ననుప
 వచ్చినదూతకురీవా రిట్లు పలికిరి, ముందు ఢిల్లీశుఁ డీ నీ భూమిపతిని
 బట్టి యొక్కంగుళి నీ గొట్టివై చెను గాన, నిట్టిహీనాంగునిరీయింపట మేము
 తే. వచ్చి తిన నొల్ల మనుచును నీ వార లనినఁ, బలుకు లారాజునకు దూత నీ పలికినంత
 నమ్మహిళుఁడు వారివై నీ నలిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
 సీ. అప్పు డాన్యపతి కి నీ ట్లని పల్కె నిజసతి, మననంబి చెప్పినరీమాట నీకు
 హిత మని తోఁచె నారీయతిపతియంఘ్రిల, సంశ్రయించెద మింక నీ జాగు మాని
 యని పల్కుతనసతిరీయతిమృదుసూక్తి సంభావించి విఠలరీదేవన్యపతి
 వచ్చి సేవించి కరల్పద్రుమమధ్యస్థ, సారిజాతపలాశిరీపగిది నచట
 తే. దేశికేంద్రులనడుమను నీ దేజరిల్లు, సంయమింద్రునిఁ బొడగాంచి నీ సంతసించి
 పుడమిఁ జాఁగిలఁబడి మ్రొక్కినీపొగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోదమలర.
 సీ. కడుఁబిచ్చుకుంటివై నీ గంగ పొర్లినగతి, భవదాగమం బగు నీ భవులకడకు
 నీదేశ మీపుర నీమీమేము మీరాక, నతిపవిత్రుల మైతి నీ మయ్య నేఁడు
 గాన మాయింటికిఁ నీ గరుణతో విచ్చేసి, యందఱికి ననుగ్రహంబు సలుపఁ
 దగుదు వీ వని పల్కి నీ ధరణి సాష్టాంగప్రణామము సేయుభూనాయకునకు
 తే. మంగళాశాసనముఁ జేసి నీ మధురసూక్తి, నాదరించి యతీశ్వరుఁ నీ డంతరంగ
 భక్తులొవైష్ణవుల కిట్లు నీ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
 సీ. రాజధానికిఁ జనరీరాదు యతీశ్వరుఁ, డని వచించును శాస్త్ర నీ మది దలంచి
 పురి మేము చొర మని నీ గురుశిరోమణి పల్క, సూరిరత్నము తొండరీనూరినంబి
 మొదలై నదేశికరీముఖ్యులాయతిరాజు, చెవియందు గుసగుస నీ చెప్పి రిట్లు
 క్షీతిపాలుఁ డితఁడు మీరీశ్రీపాదపద్మము, లాశ్రయించెద నని నీ యాత్మమహిషి
 తే. తోడ శపథంబుఁజేసి సంరీతోష మలర, వచ్చె నిచ్చటి కని చెప్పిరీవారు మఱియు
 మంచిమాటలఁ గొన్ని వరచించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
 సీ. దేవరవారి కంరీతేవాసి యితఁ డాయె, నా మనపను లన్ని నీ సేమ మొందు
 నీమేలునా డెల్ల నీ నితనియధీనము, గాన యాదవగిరిరీకనకసౌధ
 నాయకుఁ డగుతిరునారాయణస్వామి, సంప్రోక్షణాదులు నీ చక్కఁబడును
 గాన నీన్యపతియరీగారంబునకు మీరు, విచ్చేయ వలె నని నీ విన్నవింప
 తే. నమ్మహాత్ములవిన్నప నీ మాటకించి, యతిశిఖామణి వారంద నీ అనుసరింప
 వచ్చె నావిఠ లేశునిరీవసతి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.

- సీ. పరదై వతంబు గా శ భావించి యాలత్తు,ణార్కుని నర్భ్యపాశద్యాదివిధుల
నర్చించి యాన్యపుఁ డతనిఁ గొల్వఁగ నంత, సన్నిధిసూరు లాశంయమింద్రు
శ్రీపాదతీర్థము శ శిరముపైఁ బ్రోక్షించి, ముమ్మాలు ద్రావింప శ మొనటిచి త్త
విభ్రమంబుడిగి యాశవిత్తలేశునిపుత్రి, కనకాంబరము గట్టి శ కలితరత్న
తే. భూషణంబులు మాల్యముల్ శ పొసఁగఁ దాల్చి
సంయమింద్రుని సేవించి శ జననికడకు
వచ్చి నిలిచె సదస్యులు శ మెచ్చ ననుచు
వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర.
- సీ. పత్నీసుతామాత్య శ బంధుమిత్రబలాధ్యుఁ, డారాజు యతిరాజు శ నాశ్రయింప
నతఁ డతనికి హిత శ మార్చి నామం బిచ్చె, రస విష్ణువర్ధనశరాయఁ డనుచు
నంతఁ బండ్రెండువే శ లారాజగురువులు, కితవులు శుష్కతా శ ర్కికులు నై న
క్షపణులు వచ్చి యాశంయమింద్రుని నుద, యార్కునిమందేహుశలట్ల డాసి
తే. కోరి మాశిష్య ధనముఁ గై శకొంటివీవు, గానమాతోడవాదంబుఁబూనుమనుచుఁ
గర్కశంబుగఁ దర్కింపఁగదిసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత సన్నిధివైష్ణవగ్రాణు లాయతి,భ ర్తకుఁ జేమోడ్చి శ పలికి రిట్లు
మెఱసిన వెఱచెడుశనరు లుర్విపిడుగుల,పాలఁ బడ్డకొలందిఁదేలు కొదుఁగు
వారు దారుణసర్పశవక్త్రంబునను బడు,సరణి సంకిల్ల కు శ జడియువారు
బొండ్లతోపలఁ బడ్డశపోలికఁ బరవాది నొకని కై నను జూచి శ యొదుఁగు మేము
తే. క్షపణతర్కచ్చటాఘోరశస్త్రనిహతి,పాలు గాకుండఁ బ్రోచి నీశపరమకృపను
విశ్వరూపివి గ మ్ముని శ వేడి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 13
- సీ. మహనీయమణిమయశమండపం బొక్కటి, దవ్వులఁ గని యా త్రిశదండపాణి
నిష్కశంకసుధాంశుశనిజకీర్తిమూర్తులఁ, బోలువల్కలమయశభూరిపటము
నామంటపముచుట్టు శ నమలవజ్రమయంపు,భి త్తిఁ బెట్టినయట్లు శ బిగియఁ గట్టి
యందఱుఁ గనుఁగొనశనామంటపముఁ జొచ్చి, శేషస్వరూపంబుఁ శ జెంది యపుడు
తే. వృద్ధిఁ బొందెను వామనశవిష్ణు నట్లు, విస్తయముఁ జెంద నాబ్రహ్మశేత్ర లెల్ల
నాస్వరూపముఁ దలఁచెద శ ననిశ మనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వేయిమ స్తకములశవెలయుమానికముల,కాంతులు దెస లెల్లఁ శ గప్పకొనఁగ
పూత్కారవాతవిశస్ఫూర్తులుజగదుగ్ర,దురితతూలము లన్ని శ తొలఁగనడున
ధవళతరాత్మీయశధన్యవిగ్రహకాంతి, కమల మీబ్రహ్మాండశఘటము నిండఁ
గలధౌతగిరిపార్శ్వశకాలమేఘముఁబోలె, నీలచేలముకటిరనిగు దేలఁ
తే. జూచి యాదివ్యమంగళశశుద్ధసత్వ,విగ్రహము సర్వవేదాంతశవేద్య మనుచు
జాను లందఱు సన్నతి శ సల్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 15
- సీ. ఖరదూషణాదులంశదురు మూలబలములం, దొక్కొక్కవై రికి శ బెక్కురాము

- తై తోఁచి యారాముఁ శ డందఱ గెలిచిన, ప్లేకాకి యయ్యు యరతీంద్రుఁ డంత
యుక్తోర్ధ్వపుండ్రయశ్జోపవీతశిఖాత్రి,దండకాషాయాదిరథారు లయిన
విగ్రహంబుల నూర్ల వేల లక్షలఁ గోట్ల, నొక్కొక్కనికిఁ జూపి ర యు క్తిశతముఁ
తే. దర్కసాహస్రములఁ జెప్పి ర తగ జయింప, వాదు లాశ్చర్యజలధిలో శ వాలలాడి
చాల వినుతించి రాయతిరస్వామి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఉర్వి యత్ఫణములందొకతల నొక్కెడఁ జెల్లావగింజయ శ ట్టులసిల్లు
యత్ఫణామణిఘర్ష రణానలజ్వాలలుఁ, గాల్చునీజగ మంత్యశకాలమందు
నరయ నెవ్వానిదిరవ్యాంశోదితుఁడు మహా,కాలుండు సంహారక ర్త యయ్యె
నెవ్వనితిరుమూ ర్తిశేషప్రాద్దు నర్చించె,దరు నాగకన్య లురదారభ క్తి
తే. నాయనంతుని సంకర్ష రణాభిధాను, శేషమూ ర్తిని నిన్ను భరజింతు రెవరు
వారె కృతు లని పొగడిరావారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. భవమహాజలధిలోరపలఁ బడి హిత వేమి, దెలియ లేనట్టియూరదీనజనుల
కాచార్యరూపి వై శ యవతరించిన శేష,మూ ర్తి వీవే గతి శ క్తి ర్తి వెలయ
మ మ్ముద్ధరింపుమీ శ మహదుగ్రసంసార,వారాశిమధ్యంబురవలన ననుచుఁ
బండ్రెండువే లై నశ్రుతివాదు లందఱుఁ,జాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ సన్నుతించి
తే. శరణ మొందినసంయమిరచంద్రుఁ డంత, విడిచి నిజరూపమాతెర శ వెడలి వచ్చి
యెప్పట ట్టుండి భాష్యముఁ శ జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత లక్ష్మణముని శ యాచేతనుల కెల్లఁ, బంచసంస్కారాదిరబహుహితంబు
లాచరించిన ధన్యు శ లై వారు స్వాచార్యు, నర్చించి తమయిండ్ల శ కరిగినంత
విష్ణువర్ధనుఁ డది శ విని విస్తయముఁ జెందెఁ, జోద్య మందిరి చూచిరనుజను లచట
మననంబి యాచరించినదై వతం బీతఁ, డీయుపకృతి మన శ కితఁడు చేసె
తే. ననుచు యతిపతి యచ్చటిరహరికి నంబి,తంబిరా ననునామంబుఁ శ దా నొనర్చి
నృహరిమణిమందిరంబున శ నిలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యతినరుం డానృసింహాలయంబందు శ్రీ,భాష్య మాశ్రితులకుఁ శ బలుకుచుండి
ధరియింప సితమృత్తు శ తక్కువై చింతింప,నారాత్రి కలలోన శ యాదవాద్రి
నాయకుఁ డగుతిరునారాయణస్వామి, భవ్యుఁ డై కనిపించి శ పలికె నిట్లు
లీనేను మీరాక శ కెదురుచూచుచు నుంటి, ఘనఘనా ప్తికిఁ జాతరకంబుకరణి
తే. రమ్యయాదవగిరిశిఖరంబుపై ని, మఱుఁగుపడి యున్ననన్ను లరక్ష్మణమునీంద్ర
బయలుపడఁ జేరరమ్మని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. రామప్రియుఁడ నేనునరామానుజుఁడ వీవు,మనకుఁ జట్టటిక మీరమాడ్కిఁగదిసెఁ
గాన నీసంబంధరగౌరవంబె తలంచి, వేగ విచ్చేయుమీ శ జాగు మాని
శ్వేతమృత్తిక యదురశిఖరిపై వలసిన,యంత గల్గును మీకు శ నచట మాకు
వల్లి కకాననారవరణబంధముఁ బావు,బాలసూర్యుఁడు తమశిరపటలమట్లు

- తే. మాట లేటికిఁ బదివేలు శ మాకు నీవె, సర్వనిర్వాహకుండవు శ సత్య మనుచుఁ
దెలిపి పొడసూపఁడాయె నాశ దేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. యతిపురందరుఁ డంత శ నల్లన మేల్కొంచి, యాస్వప్నదృష్టనాశరాయణీయ
దివ్యమంగళమూర్తి శ భవ్యసుధోక్తుల, సారెసారెకుఁ దల్చి శ సంతసించి
శిష్యుల కెల్లను శ జెప్పిన విని వారు, సంతృప్తులై రంత శ సంయమిందుఁ
డరుణోదయపువేళ శ నవగాహనముఁ జేసి, హరిశాసనము లన్ని శ యాచరించి
- తే. వచ్చి సింగరికోవెలఁ శ జొచ్చి యందు, విష్ణువర్ధనరాయని శ వేడ్కఁ జూచి
యొప్పు గా స్వప్న మతనికిఁ శ జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. విష్ణువర్ధనధరాశిభుఁ డాయతీంద్రుని, స్వప్నము విని చాల శ సంతసించి
వివిధసైన్యములతో శ వెనువెంట నడవంగ, ముందట వైష్ణవశ్రముఖ్యు లరుగ
నందటనడుమను శ యతిభూమిపతి యొప్పె, సూరీంద్రసురవృతశశౌరిమాడ్కి
నట్టివై భవముతో శ యతిరాజు జరగుచు, నటికించి ఘోరకాశననము లెల్ల
- తే. మిట్టపల్లము లన్నియు శ మట్టుపటచి, త్రోవ దిద్దించె యాదవశ్రగ్రావమునకు
సేవ్యజలవృద్ధిత్రోవలోఁ శ జేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 23
- నీ. ఎద్దానిశుభనామ శ మెట్టిపాతకి యైన, నుడివినఁ బాపము శ చెడి సుఖించు
యద్దివ్యశిఖరపరద్భాకరాబ్జము లగ్య, మోర్ధాంశువులు సోకి శ యుల్లసిల్లు
నెందు నిత్యనివాసశ్రమొంది లక్ష్మీపతి, వైకుంఠపురముపై శ వాంఛ విడిచె
సురలు మహర్షులు శ సూరు లెందు వసించి, యర్చింతు రింది రేశాంఘ్రియుగముఁ
- తే. గ్రూరజంతువు లన్యోన్యశ్రవైర ముడిగి, యనిశ మెందు సుఖించు నశ్రయాదవాద్రి
చెంత కేతెంచె యతినభాశకాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. వేయుమోములతోడ శ వెలయుచిల్వలతేఁడొ, వేదమయుం డగుశిష్ణురథుఁడొ
వై కుంఠభామమో శ వసుధ నీయదుగిరి, కాక శ్రీహరి యేల శ కదలఁ డిందుఁ
గల్యాణములకుప్పశకలుషాంబుధికిఁ దెప్ప, యప్పని కొప్పగీశయాదవాద్రి
సార్ధత్రికోటిగంగాదితీర్థములకు, నభిమతవిషయ మీశయాదవాద్రి
- తే. యర్థజనకానుధేను వీశయాదవాద్రి, యస్తదాచార్యసేవ్య మీశయాదవాద్రి
యనుచుయతిపతి పొగడె నాశయద్రి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. యతినరుం డాయాదశవాద్రిమూర్ధము నంటఁ, దెరువుఁదీర్పించి యాశసరణివెంటఁ
బసిడిసోపానంపుఁబంక్తిఁ గట్టించెను, భర్తమధ్యమమండపంబు లమర
నర్చిరాదికమార్గశ్రమ ట్లది సొంపారె, నాత్రోవ నెక్కుచు శ యతివరుండు
నిరుగెలంకులఁ జూచె శ నిభసింహశార్దూల, శరభసూకరరురుశహరిణములను
- తే. గవయగండకచమరీవృశక ప్లవంగ, శల్యభల్లుకగోవుచ్చశసైరభాది
వైరదూరమృగౌఘముల్ శ వరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. మఱియు లుంగలవంగశమాతులుంగములను, దుంగనారంగమశ్రదూశములను

జందనమందారశాచంపేయకేతకీ, పాటలీకాశ్రీరశపనసతరుల
న క మాలకదంబనారి కేళములను, జంబూవటప్లక్షశచమరకములఁ
దాలతమాలతశక్తోలహింతాలర, సాలసాలాంకోలశరళతరులఁ

తే. శింశుపాశోకఖర్జూరశింధువార
జంభతాదుంబరాశ్వత్థశసర్వకాది
తరులఁ బొడగాంచె యతిసుధాశకిరణుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

27

సీ. దక్షిణదిక్సతి శ దాల్చినతిలకమో, భూదేవి చేసినశుభ్యాఫలమొ
యని జను లూహింప శ నర్త మకాయదుగిరి, ఋతువులా తేప్రొద్దు శ స్థితి వహించు
కతన వృక్షము లన్ని శ ఘాతర్పణపుష్ప, ఫలపల్ల వాదికశభరముఁ దాల్చి
ననుము లై వందనంబు లాయతిభర్త, కాచరించెడుమాడ్కి శ నలరు చుండ

తే. భవ్యమకరందఫలరసశానమత్త, చిత్రపత్రిరుతస్థితి శ జెలఁగు చుండ
నద్రివై కేఁగు చుండె నశ్యామ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. సానవాన లొకచోట శ జోరునఁ గురియఁగా, నచట మయూరము శ లాడు చుండుఁ
మజ్జియొకచోఁ దీయశమామిషితరులవై, శుకపిశనికరము శ సొక్కు చుండుఁ
గమలాకరములందుఁ శ గలహంసకలరవ, కలకలం బొకచోటఁ శ గర్జ మాను
వకుళపుష్పమరందశానమదభ్రమ, ద్భ్రమరము లొకచోటఁ శ బాడు చుండు

తే. మల్లికామాధవీజాతిశవల్లికలను, మెలఁగునునుగాలి యొకచోటఁ శ జెలగునట్టి
యద్రివై కేఁగుచుండె నశ్యామ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శిఖరము లన్నియు శ శిరములుగాఁ దోఁప, శైవాలమేఘకేశశంబు లొప్ప
సాళిపద్మము లన్ని శ సాక్షిముఖంబులు, చాంపేయకోశనాశసలు దలిర్ప
బహుదీర్ఘసర్పముల్ శ బాహుశాఖ లెలర్ప, ఘనగహ్వరములు వశక్తంబులమరఁ
బ్రత్యంతగిరు లన్ని శ పాదము లట్లుండ, వృక్షరోమంబులు శ విస్తరింపఁ

తే. బురుషసూక్తోక్తపురుషుఁ డీశిరిశరీరి, యనుచు నెమ్మదిఁ దలఁచెద శ ననుచుయాద
వాద్రివై కేఁగు చుండె నశ్యామ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. స్ఫటికవై డూర్యవశ్రమయప్రపాతంబు, పద్మరాగాంచితశ్రస్థయుతము
లసదింద్రనీలశిలాలతలకలితము, గోమేధికవికారశగురుశిఖరము

మహనీయమరకతశ్రమణిమయకటకంబు, విద్రుమమాక్తికశవిసర మిట్లు

సవరత్నమయయదుశనగరాజ మొప్పారె, దహరాభ్రమధ్యమశదహనసూర్య

తే. చంద్రమండలమధ్యస్థశసర్వభూష, సురుచిరాకారవైష్ణవశ్యోతిమాడ్కి

నని తలంచెద ననియె నశ్యామ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. నారాయణుఁడు హరి శ నరులనందఱఁ బ్రోవ, యదుగిరిరూపి యై శ యలరె నిచటఁ
బతితోడ భక్తులఁ శ బాలింప నిచ్చట, బహునదీరూప యై శ పద్మయొప్పె

- నిరువుర సేవింప ర నిచట వసించిరి, స్థిరచరరూపు లై ర సురలు మునులు
నీయద్రికడ నుండు ర నెవ్వఁడువాఁడే టో, ధన్యుండు ముక్తిసుందరికిఁ బ్రియుఁడు
తే. నిట్టియదుగిరివిభవ మరహీంద్రశాయి, దక్క నెవ్వఁ డెఱుంగు నిర్ధరణి ననుచు
నమ్మహీంద్రముపై కెక్కి ర నార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- సీ. వరబహుధాన్యసంరవత్సరపుష్యమా, సమునందు శుక్ల పరక్షమున వేడ్క
యదుగిరిపై కెక్కి ర యార్యులతో వేద, పుష్కరిణీతీరభూమి విడిసి
దర్శనాదుల నెద్ది ర దారుణపాపముల్, వ్యాపి శుభంబుల ర భవుల కిచ్చు
ముందు దత్తాత్రేయరమునిహరి దేనిపై , గావిపుట్టములను ర గట్టికొనియె
తే. నట్టిపరిధానశిలకడ ర నతనిఁబోలె, లక్ష్మణార్యుండు కావితీరముల మగఁడఁ
గట్టి యొప్పారె నాయోగిరీకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. యాదవాచల మంతరయరసి చూచినఁ దిరు, నారాయణస్వామిరచారుదివ్య
మంగళమూర్తి యే మాటునఁ గనిపింప, కున్న లక్ష్మణముని ర చిన్నఁబోయి
స్వప్నములో మాకు ర స్వామి చెప్పినమాట, సత్యము గా కున్న ర సర్వశక్తుఁ
డగుభగనంతునిరయన్వితీయప్రభావమున కొక్క కొఱంత ర వచ్చుఁ గాదె
తే. యనుచుఁ జింతించి పనశించురయతివరునకు
స్వప్నమందున యదుగిరిరస్వామి మరలఁ
గన్నులకుఁ దోచి పల్కె నీరీకరణి ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ప్రాకారదక్షిణరభాగంబునను భవ్యనన్యచాంపేయవరనంబుకడను
శ్రీదకల్యాణిదరక్షిణపశ్చిమాశను, శ్రీమదున్నతతులరసీద్రుమంబు
వెనఁగొని పర్ధిల్లురవెనుపుట్టలోపల, నుంజితి మఱియొకరసూక్తి వినుము
ముందు శ్వేతద్వీపరమున నుంజి గరుడుండు, సితమృత్తు దెచ్చి యీరక్షితిధరమున
తే. భవ్యకల్యాణసరసికిఁ ర బళ్ళిమోత్త, రాశ నిక్షేప మొనరించె ర నది మదాజ్ఞ
నక్షయం బయ్యె నని హరి ర యనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- సీ. ఈనీదుదిగుబన ర కెదుట బాలకతుల, సీద్రుమావళివెంటఁ ర జెలఁగినడుమ
లలిత ప్రవాళకోరమలమంజరీకృత, మహనీయతులసీద్రురమంబుక్రిందఁ
గూటంబులకొలందిఁ ర గోమ లొప్పారఁగా, గట్టిపోలికఁ దోచురపుట్టనడుమ
వసియించి తిది యానరవాలు చెప్పితి నీకు, సంయమిశ్వర చింతరసలుప నేల
తే. ననుచుఁజవిగుల్కుపల్కులరనానతిచ్చి, యంతఁబాడసూపఁడా యెనరయ్యచ్యుతుండు
స్వప్న మట్లుండె నది యతిరస్వామి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- సీ. అంతఁ బ్రత్యక్షసరమాకార మకాకలఁ, గాంచి మేల్కొంచి సురఖించి మించి
యాత్రొనఁ జనుదెంచి ర యార్య శేఖరులతో, నాపుట్టఁ బాడగాంచి ర హరిఁదలంచి
ప్రక్రమప్రణతుల ర భక్తితోఁ గావించి, సజ్జనవిజయఘోషము చెలంగ

- దెప్పరంబుగఁ బుట్టరకప్పు విప్పి పసిండి, కోవెలలో యదుగ్రావదేవు
 తే. నీలనిర్మలమణికాంతిరనిధిని జూచి, శ్రీయతీశ్వరుఁ డఖిలదేశశికులతోడ
 భూరివేదాంతసూక్తులఁ గ్ర బొగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. ధరణిపై ద్వాదశోర త్తరసహస్రాఖ్యాక, శకమున బహుధాన్యశ్రేణుమమునందు
 ఘనపుశ్యశుక్ల పరక్షచతుర్దశీగురు, వారపునర్వసూరతారయందు
 నవయదుగిరితిరునారాయణస్వామి, దివ్యమంగళమూర్తిరదేవలు పదియుఁ
 దనమహోదయమునఁ గ్ర దద్దయు వెలుఁగొందఁ, గనఁబడె నందఱరకనుల కంత
- తే. శంఖభేరీమృదంగనిరస్సాణవేణు, పటహకాహళవీణాదిభవ్యవాద్య
 ఘోషముల నిండె రోదనీరకుహర మనుచు, వాది భీకరగురుఁ డనె న మోదమలర.
- సీ. ధన్యుఁ డౌవిష్ణువర్ధనరాయన్మవతిని, బిలిచి చూప నతండు గ్ర ప్రీతుఁ డయ్యె
 నంత నాహరివిగ్రహమునకుఁ బాలతో, నభిషేక మొనరించి గ్ర యాత్మనాస్త
 ముల మూఁడుదినములుగముద మొప్పఁ బూజించి, చారుకల్యాణి పురష్కరిణిపశ్చి
 మోత్తరదిశయందు గ్ర నుగుత్రిదండముచేత, గీసినఁ బాలవారాశిఁబోలె
- తే. శ్వేతమృత్స్నాకరము దోఁపఁ గ్ర జంత లుడిగి
 దివ్యకల్యాణసరసిలోఁ గ్ర దీర్ఘ మాడి
 యచట సితమృత్తు గొనియె నర్యాయుర్ముఁ డనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. ఆ శ్వేతమృత్తిక గ్ర నభిమతదైవత, మగువరదునికనుగొని బెట్టి
 యొప్పించి యది గొని గ్ర యూర్ధ్వపుండ్రంబులు, తత్తదంగంబులఁ గ్ర దగ ధరించి
 కేలఁ ద్రిదండంబుఁ గ్ర గీలించి కోవెల, మణిమయప్రాకారశ్రమండపములు
 గోపురంబులు నాల్గు గ్ర కొమ రొప్పఁ గట్టించి, పుష్పవనంబులఁ గ్ర బొందుపఱచి
- తే. వాపి కూపతటాకోపరవనము లన్ని, చక్కఁ జేయించె మక్కువ గ్ర చిక్క హరికి
 సంతసముఁ జేసె నాయతిరస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోదమలర.
- సీ. మణిమయప్రాకారశ్రమందిర ద్వారవి, తర్ది కాంగణధన్యతరజనంబు
 పణ్యప్రసారితాగణ్యనానారత్న, హాటకరజితాదిర కాపణంబు
 బ్రహ్మఘోషస్ఫురదృహువిధవైష్ణవ, ద్విజబాలవటుబహిర్యేదికంబు
 కలకంఠశుక శారీరకాకలకంఠాది, పత్రిచిత్రోక్తికల్పద్రుమంబు
- తే. సిరికి హరి కాటప ట్టగురపురవరంబు, యదుగిరింద్రముపైఁ జేసె గ్ర యతివరుండు
 హరిధ్రువస్థాన మొనరించురకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. ఆతిరునారాయణాహ్వాయపురమునం, దనదృశచిత్రదిశవ్యాలయమున
 శ్రీపంచారాత్రప్రసద్ధక్రమంబున, సంప్రోక్షణాదు లాశ్శార్కపాణి
 కాచరించి శరారి గ్ర కంతరంగుఁడు గాన, యతిపతి యతని సత్కృతుల నొకటి
 యొరునాయగం బనురతిరువాయి మొత్తీ తిరు, నారాయణున కర్పణంబుఁ జేసె

తే. నాటనుం డిపటి కై నను శ బాటలవియె, పదియుఁ బాడుదు రార్యులుభ క్తి నచట
విదితనిత్యానుసంధానశ వేళ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 42

పంచచామరవృత్తము.

ప్రభావదంఘ్రిపంకజ ప్రపన్న విష్ణువర్ధనా
ప్రభావవైభవాశ్రిత ప్రపంచచేతనావనా
ప్రభూతయాదవాద్విరాట్సుభావిభూతికారణా
ప్రభావభాస్కరోదయ ప్రభాసితాంబుజాననా.

43

క. సదయహృదయమృదుభాషణ, విదితాఖిలవేద్య లోకశ్రవిశ్రుతచరితా
యదుగిరిహరిసురతరువర, పదసన్నిధిలాభ హేతుశపావననామా.

44

మాలినీవృత్తము.

ప్రశమితదురవస్థా శ బద్ధపద్మాసనస్థా, దశశతకర తేజా శ దర్శనాసక్తరాజా
వశగయదుగిరీశా శ వర్ధమానప్రకాశా, విశదపరమహంసా శ వేదవిద్యావతంసా.

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛా త్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్చ్యపుత్ర విబుధనైష్ఠ్యవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున విత్థల
దేవనృపతి యతీంద్రు నాశ్రయించుటయు నమ్మహాత్ముండు విశ్వరూపంబుఁ జూపిం
చుటయు ఊపణుల జయించి శిష్యులఁ గావించుకొనుటయు యదుగిరీశ్వరుండు
స్వప్నంబునఁ దనయభీష్టంబు యతీంద్రున కెఱింగించుటయు యతీంద్రుండు య
దుగిరికి విచ్చేయుటయు స్వప్నసాక్షాత్కృతుం డగునారాయణునిసూక్తులచే వ
ల్లీకస్థిత నారాయణుని లభించుటయు శ్వేతమృత్స్నికరంబు గురుండు గనుఁగొ
నుటయు హరిమందిరపురాణికంబు బాగు సేయించుటయు దిరునారాయణస్వామి
కి సంప్రోక్షణంబు సేయించుటయు నన్నది యష్టమోల్లాసము.

శా. రామానుజదాస్

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

నవమోల్లాసము.

యదుగిరిలక్ష్మీనా

రాయణపాదారవిందరంజితపూజో

పాయా నిర్జితమాయా

ఛాయాతతసర్వదిగ్విగ్రహా యతిరాజా.

1

—◆◆◆— ధీలీవిజయము. —◆◆◆—

- సీ. శ్రీరంగరాజభరత్వారకార్యుని నిత్యపూజన మొనరింపఁ శ్రీ బొసఁగ నునిచి
సంతతపక్షమాశ్రయమహోత్సవంబుల, సేయించుచును యతిరక్షితిమహేంద్రుఁ
డుచితకల్యాణమశ్రహోత్సవ మొనరింప, నంచితోత్సవబేర శ్రీ మమర కున్నఁ
జింతించి శయనింప శ్రీ శ్రీపతి యతనిస్వప్నమునందుఁ గనిపించి శ్రీ పలికె నిట్లు
తే. మామహోత్సవబేరరారమప్రియుండు, నల్లధీలీశునింట రంజిల్లు చుండె
నతనిఁ దెచ్చుని పల్కె నశ్రయజితుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. అంత మేల్కొని ప్రత్యక్షమమస్వప్నదృష్టవిష్ణూక్తు లాశదేశికులకు
విష్ణువర్ధనరాజశ్రవణభున కెఱిగింప, నందఱు విని చాలాహర్ష మొంది
పోగడి ప్రార్థించిన శ్రీ భూరిప్రభావుండు, యతిరాజ ధీలీప్రయాణమునకు
సంకల్ప మొనరించి శ్రీ సన్తుహూర్తమునందు, సర్వదేశికులతోఁ శ్రీ జనెడివేళ
తే. రమ్యమాల్యవదగమున శ్రీ రామభద్రు, హరిబలంబులగతియాదరవాద్రిగురుని
కోట్లతరబడి బలములు శ్రీ గూడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 3
- సీ. బాణతూణీయుగశ్రీ బాణాసనాధ్యులు, పరశుపట్టినభిండిరపాలధరులు
ముసలగదాశూలముద్గరశంఖచక్ర్రాంకుశప్రాసకుంతాంచితులును
బాశతోమరదండరపరిఘచ్ఛరీఫేట, ఖడ్గకుతారాదిరీక లితకరులు
పృథుశౌర్యధైర్య లరపీచ్యవయస్కులు, నతిసాహసప్రియు శ్రీ లధికబలులు
తే. నిత్యగురుదాస్యనిరతు లాశనిత్యు లఖల, దేశములనుండి యతిరాజుర దెసకువచ్చి

- ప్రణతు లొసరించి నిలిచిరి శ్రీ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అగ్రేనరులు నిత్యు శ్రీ లాహవార్భటి మీఱ, సకలవాద్యములతో శ్రీ జరుగుచుండఁ
దై ౨వర్ణికులు బహుశధనధాన్యముఖవస్తు, నాయకు లగుచును శ్రీ నడుమ నడువ
శరచాపముఖసర్వశసాధను లగుకుల, శేఖరుల్ దనచుట్టు శ్రీ చెంది కొల్వ
విష్ణువర్ధనరాజు శ్రీ వెను వెంట రథవాజి, కుంజరాదులతోడఁ శ్రీ గూడి యరుగ
- తే. నడుమ సంయమిచంద్రుండుశ్రీనరసురర్షి, మధ్యగతుఁడై నయాత్రేయశ్రీమానినృపతి
పగిదిసాంపారెఁ దనతనుశ్రీప్రభల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. ౪
- సీ. కరటిఘీంకారముల్ శ్రీ కలభబృంహితములు, హయరత్న హేషితశ్రీహలహలములు
చక్రనేమిధ్వనుల్ శ్రీ విక్రమోద్భటభట, క్షేత్రళితంబులు మత్తశ్రీసింధురముల
ఘంటారవంబులు శ్రీ కాహళపటహస్వ, నంబులు శంఖనిశనాదములును.
భేరిమృదంగగంగభీరనాదంబులు, కలితవీణావేణుశ్రీకలరవములు
- తే. స్వస్తివిజయప్రబంధఘోషంబు లన్ని, గలిసి బ్రహ్మాండ మంతట శ్రీ వెలసి మెలసి
గురునిజయధాటిఁ దెల్పె నంతదఱకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. చార్వాక పర్వతశతకోటిసంకాశ, పాపండఖండన శ్రీ బహుపరాకు
బౌద్ధమతధ్వంతశ్రీబాలదివాకర, పాపవిధ్వంసన శ్రీ బహుపరాకు
పరుషమాయావాదశ్రీఘణిపన్నగాశన, భవరోగభంజన శ్రీ బహుపరాకు
బహుమతవ్యాఘాత శ్రీ పటుశుష్కతరుదావ, పావకమండల శ్రీ బహుపరాకు
- తే. అనుచు సాతానిదాను లశ్రీయ్యవసరమునఁ, బసిడిబెత్తలు చేఁబూని శ్రీ పరమభక్తి
గురునికనుమ్రొలఁ బొగడుచు శ్రీ జరగిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. హరిని దెచ్చుట కేఁగునక్రూరునకుఁ దొల్లి, శుభచిహ్నములు పొడశ్రీసూపినట్లు,
రామప్రియునిఁ గొని శ్రీ రానేఁగుయ తిపతి, జై త్రయాత్రారంభశ్రీసమయమందు
బంధుమిత్రులఁ బంచుశ్రీబంధువులకొలంది, యనుకూలవాయువు శ్రీ లనుసరించె
దక్షిణాక్షిభుజోరుశ్రీపక్షము లదరెను, ధృతిఁ దార్ద్యయుగళము శ్రీ తీర్చికట్ట
- తే. నట్టిశకునములను గని శ్రీ యతివరుగడు, కరతలస్థితఫలముగాఁ శ్రీ గార్యసిద్ధిఁ
దలఁచియాదవగిరినుండి శ్రీ తరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. ౫
- సీ. సర్వజ్ఞఁ డయ్యను శ్రీ సర్వశక్తుం డయ్య, సంశ్రితవాత్సల్యశ్రీజలధి శౌరి
సీతాసతిని ముందు శ్రీ చేఱఁబడు టాది గా, బెడిదంపుటిడుమలఁ శ్రీ బెట్టుకతనఁ
దాఁ దురుష్కునియింటఁ శ్రీ దప్పక చేఱఁబడె, స్వకృతమేల తొలంగు శ్రీ స్వామికై న
నీతనిచేఱఁ బాప శ్రీ నెంబెరుమానారు, దక్క నెవ్వఁ డుర్వి శ్రీ దక్షుఁ డనుచుఁ
- తే. దఱచువేడ్కలహేతువారదంబు లిట్లు, నల్పుచునుద్రోవ నడచిరి శ్రీ సత్త్వనిధులు
వారిఁ దలఁచెద మదిలో నశ్వశ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. రావణుం డాత్మకాశరాగృహస్థితు నింద్రు, సద్భక్తి బ్రహ్మకొరసంగినట్లు
మనగురుస్వామికి శ్రీ మగిడి రామప్రియు, నిచ్చెనా ఢిల్లీశుఁ శ్రీ డిల సుఖంబు

- నియ్య కున్నను సంయమిశునియాజ్ఞ చే, ఢిల్లీ పురీపుల్లనవల్లిఁ బెఱికి
యమునానతికిఁ గంతఃహారయష్టిగఁ జేసి, రామప్రియుని యతిరాజున కిడి
తే. యమహాత్మునితో యాదనవాద్రి మరలఁ, జెందియుండెద మగ్గిరిచెంత ననుచు
నిశ్చయముచేసి నడచిరి నీ నిత్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. సాంబుఁ దెచ్చుటకుఁ బ్రలంబారి సబలుఁ డై, హస్తినాపురమున నీ కరిగినట్లు
బహుబలంబులతోడ నీ బాణపురంబున, కనిరుద్దు దే నేగుహరియుఁబోలెఁ
జిత్రగుప్తుల కైన నీ జెప్ప శక్యముగాని, సేనలతోఁ గూడిన శ్రీయతీంద్రుఁ
డల్ల ఢిల్లీపురి నీ కరుగుచు మలయద,ద్వరగిరులను గ్రామనపురవరముల
తే. జనపదంబులఁ గేరళీసంజ్ఞకముల, లలితఫలపుష్పపల్ల వారలంకృతముల
వివిధతరువులఁ జూచుచు నీ వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. కావేరిఁ గృష్ణను నీ ఘనగౌతమిని సహ్యా,పర్వతేంద్రముఁ దుంగభద్ర దాటి
కర్ణాటదేశముఁ నీ గడచి మహారాష్ట్ర,రమ్యభూముల భీమనరధినిదాటి
కొన్నిప్రయాణముల నీ గుఱుతుగాఁ జనిచని, కురుభూమివనిత కారభరణమట్టు
లెల్ల దేశములకుఁ నీ దల్లిపోలిక నిత్య, మలరారుఢిల్లీమహాపురంబు
తే. ముందు బలకృష్ణపదరజఃపూత మిప్పు, డట్ల రామప్రియున కిష్ట నీ మైన దనుచుఁ
గాంచి యతిభూమిపతి తిలకించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. దశయోజనాయతనధరణిపై నెలకొని, యమునానదీతట నీ మాశ్రయించి
కోటలు కొమ్ములు నీ కొమ రొప్పువాకిండ్లు, గంభీరపరిఘలు నీ గలిగి తురగ
గజరథపాదాతిరకలిత మై బహురత్న,ధనహేమరజిత సౌధముల మెఱసి
నృత్తగీతంబుల నీ నిఖిలవాద్యంబులఁ, బుష్పవనాళులఁ నీ బుష్కరిణుల
తే. వెలసి యమరావతినిమించి నీ కలిమికొమ్ము, కాటప టైనయప్పుర నీ మాశ్రితాళి
తోడ యతిరాజు చూచె సంతుష్టి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. వానరసేనల నీ వర్ణింపవచ్చును, గురుబలంబుల లెక్క నీ గొనఁగవచ్చు
ఘనదేవసైన్యముల నీ గణుతింపఁ గావచ్చు, యతిసార్వభౌమునినీపుతన లన్ని
వాగీశ్వరుని కైన నీ వర్ణింప నలవి గా, వట్టిసేనలు ఢిల్లీచుట్టు విడిసె
యతిపురందరుఁ డంత నీ యమునోపవనమునఁ, బొండువల్కలమయనీపటకుటీర
తే. మధ్యనిర్మిత వేదికారమధ్యతలము,నందు మృద్వాసనాసీనుఁ నీ డై వసించి
యుచితగోష్ఠి యొనర్చుచు నీ నుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. అంత ఢిల్లీశునిరయనుజీవు లగుగూఢ,చారు లేతెంచి యానసైన్యములను
గనుఁగొని తమరాజునకడ కేగి నమ్ములై, కేలు ఫాలస్థలి నీ గీలుకొల్పి
యభయము యాచించి నీ యతనియాజ్ఞ లభించి,భయనయముల మించినపలికిరిట్లు
రాజాధిరాజవిభ్రాజద్యశశ్శత్రు,రాజరాజీవాళీరరాజవిరుద

- తే. చిహ్నములు నీక చెల్లు నీరక్షితితలమున, నిట్టినీపురి ముట్టడి శ చుట్టి యుగ్గ
బలము నెలకొనె నని చరుల్ శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వాఁడిముల్కులఁ బోలుశవారిపల్కుల కల్లి, యారాజు చారుల శ కనియె నిట్లు
లెక్కలో లేదు నిశ్చలంపు లై నను మాకు, మనుజు లెంతటివారు శ మమ్ము గెల్వఁ
గావున నుదిని శంకలు మాని మీ రిర్వు, రాసేనలో నుపాయమునఁ జొచ్చి
వారెవ్వ రిచటికి శ వచ్చినపని యేమి, వారిదేశం బెద్ది శ వసతి యెచట
- తే. నన్నిటి నెఱింగి రం డని శ యధిపుఁ డనుప, విప్రచిహ్నములను దాల్చి శ వేగ వారు
వచ్చి యతిరాజుసై న్యముఁ శ జొచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కెంపులు అవలుఁ జెరక్కినయొంటిరు ద్రాక్ష, పోగులు చెవిగవఁ శ బొసఁగఁ దాల్చి
పద్మపత్రాకృతి శ ఫాలస్థలము లన, చ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రముల్ శ చెందఁ దీర్చి
వెల్ల జన్నిదములు శ డొల్లుదోవతులును, దలల నుష్ణీషముల్ శ దగ ధరించి
స్ఫటికాక్షమాలలు శ జళజళఁ ద్రిప్పుచు, శంభో మహాదేవ శ జలజనయన
- తే. నరద నారాయణ ముకుంద శ వాసుదేవ, యని వచించుచు గూఢచారీరాగ్రసరులు
వచ్చి యతిరాజుసై న్యముఁ శ జొచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పురముబాఁపల మని శ బొంకుదు రొకచోటఁ, గనిపింతు రొక్కెడఁ శ గవితసాంపు
సాముద్రికత్వము శ జరుపుదు రొకచోట, నర్థింతు రొక్కెడ శ నర్థులట్లు
పండితులట్లు సంభాషింతు రొకచోట, గణుతింతు రొక్కెడ శ గ్రహగతులను
నలు దెసలను జూచి శ నయనభాషలచేత, నెంచుదు రాసేన శ నెఱుంగనట్లు
- తే. పలువిధంబుల నీరీతి శ బలములందుఁ, దిరుగుచారులఁజూచి సంరదియముఁ జెంది
యింగితజ్ఞులు సై నికు శ లెఱింగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 18
- సీ. తొల్లి శ్రీరామభద్రునకు లంకను గపుల్, శుక సారణులఁ బట్టి శ చూపినట్లు
సై నికు లాగూఢశచారుల నిరువురఁ, దిట్టుచు మొట్టుచుఁ శ బట్టి తెచ్చి
యతిసార్వభౌముని శ యగ్రమందున నిల్చి, చేమోడ్చి తత్క్రియల్ శ చెప్పి రిట్లు
వేగుఁ జూడఁగ నీడ శ కేగుడెంచిరి వీరు, మాయబాఁపలు వీరిఁ శ గాయరాదు
- తే. గాన వీరికి దండమొరక్కటి విధింప, నుచిత మనిపల్కుయోధులశకుడయవరులు
చెప్పి రొకసూక్తి కనికరశమొప్ప ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. స్వామికార్యములందు శ జాగరూకత గల్గు, చారులు త్తములు సంశయము లేదు
రాజాజ్ఞ చే వీరు శ బ్రాహ్మణలింగముల్, ధరియించి మనసేనఁ శ దిరిగి రిట్లు
తెలిసి వీరిని బట్టి శ తెచ్చితి రిది మీకు, మంచిది మఱియొకమాట వినుఁడి
యిచ్చయించితి మేనిరయిల దేవదానవ, సేన లై ననుగోటఁ శ జిహ్మఁగలము
- తే. గానశంకలు కడఁజిమ్మిగరిమ వీరి, కస్తూరీయబలంబుల శ నన్ని చూపి
విడువుఁ డని పంచె నాయతిరవిష్ణు వనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత సేనాధ్యక్షు శ లాచారులకుఁ డమ, బలము లన్నియుఁ జూపి శ పంపింతు

- యతిరాజుదెసకు సాశ్వాంగ ప్రణామము, గావించి యీతనికరుణ మనము
బ్రతికివచ్చితిమని శ పలుకుచు వెఱపుచే, దిరిగిచూచుచు వేగ శ పురముఁ జొచ్చి
సప్తాంగలక్షణశభఁ దన్ను సరిదొర, తెన్న నొడ్డోలగ శ మున్నవానిఁ
- తే. దమనృపాలునిఁ గని ఫాలశతలములందుఁ, గరతలంబులఁ గీలించిరకడు నుతించి
ప్రణిధు లారాజునకు నిట్లు శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. స్వపదరాష్ట్రములందు శ సర్వార్థములు చార, పరులవల్ల నెఱుంగరవలయు రాజు
కావున నృపతికిఁ శ గన్నులు చారులు, వా రవంచకులు గా శ వలయుఁ బతికిఁ
బ్రియవాక్యవ క్తలు శ వెక్కండ్రు సులభులు, ప్రియపథ్యవ క్త లీశృంధివి నరుదు
విన్నంత కన్నంత శ విన్నవించెద మని, యభయము యాచింప శ నమ్మహీశుఁ
- తే. డభయ మిచ్చియెఱింగినశయర్థమెల్లఁ, జెప్పఁ డని వారి నియమింపఁజింతమాని
ప్రణిధు లి ట్లని పలికి రాశప్రభున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. రాజాధిరాజ నీ శ రాజదాజ్ఞాపుష్ప, మాలిక దలఁ దాల్చి శ మాంద్య ముడిగి
వేల్పుల కై నఁ బ్రశవేశింప శక్యము, గానియీబలుకోటశగవను దాఁటి
పట్టణప్రాకారశపరిఘ కద్దరిచుట్టు, ప్రాకార మ ట్లున్న శపరబలంబుఁ
జొచ్చి త్రిమూరు చున్న శసురుచిరబ్రాహ్మణ, వేషధారుల మమ్ము శ వేగ తెలిసి
- తే. పట్టుకొని దండనాథుండు శ కట్టి కొట్టి, నెట్టుకొనిపోయి యొకయతిశనేతయెదుట
నిలిపె నని రాజునకుఁ జరుల్ శ వలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సిగలు జన్నిదములు శ ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రముల్, తులసీనలినబీజశవలయములును
సమలక్షణంబు లాశభ్యుల కందఱ, కని విశేషము విను శ మవనినాథ
ధవళపవిత్ర త్రిదండ కాషాయాది, గురులాంఛనాధ్యులు శ కొంద అందుఁ
గటి వెల్లపుటములు శ కావిమడుంగులు, కొందఱు పైఁ గప్పశకొందు రందు
- తే. ధవళపరిధానసంవ్యానశధరులితరులు, మఱియుఁజతురంగబలములశగుఱుతుమీఁదఁ
జెప్పెద మటంచుఁ జారులు శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఘనపర్వతములందుఁ శ గనకాద్రిపోలిక, వేల్పులనడుమను శ విష్ణువట్లు
యతిలక్షణములకు శ నఖిలసద్గుణముల, కాటప ట్టైనమశహత్తుఁ డొక్కఁ
- డాసభాసదులయం శ దలరారు చున్నవాఁ, డతఁడె రా జట వారి శ కందఱికిని
నాయతీంద్రునితేజ శ మప్రమేయం బతఁ, డొకకేలఁ బుస్తక శ మూని పట్టి
- తే. జ్ఞానముద్రను బెఱకేలఁ శ బూని శిష్యతతికిఁ దత్త్వముఁ దెలుపుచుఁ శ దాను గానఁ
బడియె మా కని చారులుశనుడివి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వేగుఁ జూడఁగ వచ్చుశవేషధారులు గాని, వీ రగ్రజన్తులు శ గారు గాన
దండింపఁ దగునని శ దండనాథుండు చెప్ప, నతని కిట్లనియె నశ్యుతివిభుండు
వేల్పుల కై నను శ వెఱవనిమీర లీ, వేగులవారికి శ వెఱవ నేల

మనసేన లన్నియుఁ ర గనిపించి వీరిని, సాగ నంపింపుడి ర వేగ మనిన
తే. దండనాథుండు గురుసూక్తిఁ ర దలను చాల్చి
బలములను జూపి మముఁ బంచె ర బై టి కనుచుఁ
బుడమితేనికిఁ జారులు ర నుడివి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

26

- సీ. వర్ణించెదము చూచిరవచ్చినక్రమ మెల్ల, వినుము మహారాజ ర కినుక మాని
యాసై న్యముల కొక్కయంతము గనిపింప, దేటులు మున్నీటిఁ ర జేరునట్లు
నలుదెసలను వచ్చురబలము లాసేనలోఁ, గలియుట కెడ మేమి ర గానఁబడదు
పర్వకాలములందుఁ ర బాధోధిపగిదిని, వర్ధిలుచున్నది ర వారిబలము
తే. సేనలను బిల్వఁ జేసన్న ర చేసినట్లు, గాలి నసియాడుపడగలు ర గలిగి యలరు
బలముఁ జూచితి మని చరుల్ ర పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. మలలు మొగి శ్లనిరీమదిఁ దలంపఁగఁజాలు, మదగజంబుల కందుఁ ర గొదవ లేదు
మఱియు నందతిమనోరమారుత కాంభోజ, సైంధవాశ్వములకు ర సంఖ్య లేదు
బంగారుకొండలో ర బలువిమానంబులో, యనఁ దగురథము లి ర న్ననఁ దరంబె
కాలమృత్యువు నైన ర ఖండింపఁగలశూర, సంహతు లన్నియు ర సా మెఱుంగుఁ
తే. జూచివచ్చినయర్థమురదాఁచ కిట్లు, చెప్పితిమి గాన తమియింపఁ ర జెల్లు నీకు
సామి యనియూర కుండిరి ర చారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- సీ. ఆమాట లాలించిరయల్క మొల్క లిడంగ, ఘనగభీరాత్ముఁడు ర గాన యోర్చి
నెమ్మి నాచరులను ర ర మ్మని కను గీటి, వేగ నభాస్థలి ర విడిచి వెడలి
మేరుమందరములఁ ర గేరెడుచంద్రార్క, శేఖరప్రాసాదరశిఖర మెక్కి
తనపట్టణముచుట్టుఁ ర బెనఁగొని యొక మహా, జలధిపోలిక నున్నరబలముఁ జూచి
తే. విన్నయావిష్టచిత్తుఁడై ర వెఱఁగుపడుచుఁ, జరుల కాత్తియపార్శ్వకరచరుల కిట్లు
పలికె ఢిల్లీశుఁ డఖిలభూరభ ర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. చరులార యీమహాసైన్యములకు రాజు, బాఁపఁడు యతి హరిరభ క్తుఁ డనుచు
వింటిమి మీ రన ర విప్రసన్నాస్యసికి, మాతోడిపని యేమి ర మఱియు నతని
కీమహాసైనికు ర లె ట్టైరివశ్యు లిం, దెవ్వరిదేశము ర నేధరిత్రి
బలశౌర్యవంతు లీరబలములం దెవ్వరు, వీరివర్ణాశ్రమరవివృతి యెట్లు
తే. కోశదండసమృద్ధి యీగురున కెట్లు, గలుగనేర్చెను దెలిసినరకొలఁది మీరు
తెలుపుఁడి యని యారాజు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- సీ. వీరిసేనలయందు ర విన్నవృత్తాంతంబుఁ, జెప్పెద మవనీశ ర చి త్తగింపు
పాలవారాశిలో ర ఘణిరాజు హరితోడఁ, బ్రీతిఁ బంతము లాడి ర భూతపురిని
నాసూరికేశవభూసురాగ్రణివల్లఁ, గాంతిమతీదేవిరగర్భమునను
బనియించి రామానుజభ్యాతిజే చొడ్డ, సన్నాస్యసి యైనఁ ధరత్సర్గులముల

- తే. కోడి వశవర్తులయిరియ్యాయోధలెల్ల, వినుము వీరలదేశాదిరవివృతి యనుచుఁ
బలికి రారాజునకు నిజప్రణిధు లిట్లు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర. 31
- సీ. రాకాసుధాకరశ్రీకవల్కలమయ,వటకుటీరాంగణప్రాంతములను
జందనాగురుచారునసుందరతరుబద్ధ,భవ్యమండపమధ్యభాగమునను
దెలిపట్టుమేల్కట్టు న వెలయుచుఁ బై నొప్పునతిమ్మదువేత్రమనయాసనమునఁ
జుట్టు భాగవతులు న్ జొత్తిల్లు చుండంగ, సూరిమధ్యస్థితశౌరిమాడ్కి
- తే. నమరి పేరొలగం బున్ననయతివరేణ్యుఁ, డతఁడె రామానుజాచార్యుఁడవనినాథ
యనుచుఁ జూపించి రాచారులతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.
- సీ. రాజసత్తముఁడు వనరాహధ్వజుండును, విష్ణువర్ధనరాజరవిశ్రుతుండు
శతసహస్రఖ్యాతచతురంగవాహిని, గొలువంగ నేతెంచి న్ గురునితోడఁ
దమశరీరప్రాణధనము లార్యున కిచ్చి, రితనియోధాగ్రణు న్ లిట్టివార
లితఁడు కర్ణాటరాజ్యేందిరారమణుండు, తొండనూ రనుపురి న్ నుండువాఁడు
- తే. విమలవేదాంతతత్త్వవిరవిత్స నితఁడు, స్వగురుసన్నిధిఁ బాయఁ డోరసార్వభౌమ
యనుచు వాక్రుచ్చిరాచారులతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.
- సీ. లంక సాధింపఁ దలంచి ముం దెవ్వఁ డా,యబ్ధిపై నడపించె న్ నశ్వరత్న
మెవ్వఁడు సాక్షాత్కృతేందిరారఘురామ, లక్ష్మణుం డఖిలవిరలక్షణుండు
కేరళరాజ్యలక్ష్మీవిభుం డెవ్వఁడు, కోలపట్టణవాసి న్ గుణజలనిధి
యట్టిశ్రీకుల శేఖరరావనిపతికుల,జాతుఁ డీతఁడు మీననకేతనుండు
- తే. ఘోరచతురంగబలముతోఁ గూడివచ్చి,గురునిపనులందుఁ బ్రాణముల్ గోరఁడల్ల
వాఁడె కనుమని చారులు న్ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.
- సీ. ఘనవింధ్యగిరివార్ధిగర్వ మెవ్వఁడు తొల్లి, సమయించె నక్కుంభనంభవుండు
సౌస్నాతకుం డయ్యు న్ సవనావభృథమునం, దెవ్వనిగృహమున న్ కేఁగుదెంచె
నట్టిపాండునియింటఁ న్ బుట్టి యీతఁడనంత,పద్మనాభునిపాదపద్మయుగళ
మర్చించి దుర్జయుఁ న్ డైనవాఁడు కిరీట,మకుటమాంధాత రామప్రభుండు
- తే. కోట్ల తరబడి సేనలఁ న్ గూడి వచ్చి, గురుని కభిమత మొనరింపఁ గోరి యిచట
విడిసెఁ గనుఁగొను మని చరుల్ నుడివిరనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.
- సీ. అతనికిఁ బడమట న్ సంజనాభశరీరు, లసహాయశూరులు న్ నమితబలులు
బాణబాణాసనతూణీరధారులు, మలయపర్వతమహామందిరులును
వరనిషాదులు వీరు న్ గురునికార్యములందు, బహుమతిసేయరు న్ ప్రాణములను
మఱియు వీరలు తొండనమండలవనశైల,సదను లై నట్టినిషాదపతులు
- తే. వృషభగారుడవేదాద్రివితతగహన,గోచరులు వీరు ప్రాణముల్ న్ దాఁచ రనిని
మఱియు విను మని పలికి రాచరు లటంచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర,
- సీ. తుండీరమండలధూర్వహుం డీరాజు, సింహధ్వజుఁడు దృష్టసింహబలుఁడు

- వరదునిచే ముందు ౩ వర మొందుకత నాజి, వేల్పుల కై ననున వెఱవఁ డితఁడు
 శతలక్షసంఖ్యాక శతతురంగవాహినీ,సహితుఁ డై వచ్చి యీసంయమిందుఁ
 గొలుచు చున్నాఁడు గతన్గొనుమీన్యపాలకు, నని పల్కి తిరిగి యీ ౩ ట్లనిరి చరులు
 తే. వీర లాంధ్రాధిపతులు సరద్వీర్యనిధులు, వీరి చతురంగబలములవి స్తరంబుఁ
 జెప్ప లే మని చారులు ౩ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ౩ మోద మలర. ౩7
 సీ. ఇతఁడు కళింగాధిపతి మాధవాఖ్యాకుఁ, డీయతీంద్రునిశిష్యుఁ ౩ డింద్రసముఁడు
 కలితశస్త్రాస్త్రుండు ౩ గటవి ధానుఁ డసంఖ్య,దారుణసేనతోఁ ౩ దరలి వచ్చి
 స్వగురుకార్యములందు ౩ జాగరూకతఁ జెంది,యున్నాఁ డితనిఁ జూడునముర్విసాధ
 వింధ్యాద్రినిలయులు ౩ వీరు కిరాతాధి,పతు లసంఖ్యలు యమశభటులవంటి
 తే. వారు ధానుష్కు లాహవశూరులాత్మ,గురునిపనులందుఁ బ్రాణముల్ ౩గోరరధిప
 వీరిఁ గనుమని పలికి రాశచారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ౩ మోద మలర. ౩8
 సీ. జాజగందముఁ బూసి ౩ చల్లాణములుదాల్చి, జిగికా సెకోకలు ౩ బిగియఁగట్టి
 ఖండాయతులు విచ్చుకత్తులు చేఁ బూని, దండిగాఁ దనవెంటఁ ౩ దగిలి కొల్వ
 లక్షణయుతుఁ డై నశలాంగూలగజపతి,యింటఁ బుట్టినయుత్క ౩ శేష్యుండు
 నపరిమితోల్ల సరదత్యుగ్ర చతురంగ,వాహినీసహితుఁ డై ౩ వచ్చి యచట
 తే. స్వగురుఁ డై నట్టియతిచక్ర శవ ర్తియెదుటఁ
 గొలుచు చున్నాఁడు వీఁడై కతన్గొను మధీశ
 యనుచుఁ జారులు వర్ణించి ౩ రతని కనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె ౩ మోద మలర.

39

- సీ. మును భట్టమండపమున నున్న బ్రహ్మణుల్, దద్రాప్త్రపతి యీత్రిదండపాణి
 కభిమతశిష్యులై ౩ యలరార నాన్యపుం, డాత్మీయబలముతో ౩ నరుగుదేర
 ముందుద్రోణాచార్యశ్రముఖ్యులకరణి నా,బ్రహ్మణు లేతెంచి ౩ భక్తితోడ
 శరచాపదివ్యాస్త్రశక్తులై యిటఁ దమ,రాజుతో నీయతిరరాజుచెంత
 తే. వాస మొందిరి గురుకార్యశవాంఛఁజేసి, వీరి నందఱిఁ జూడు మునీర్విశ యనుచుఁ
 బ్రణిధు లారాజవరునకుఁ ౩ బలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ౩ మోద మలర.
 సీ. భారతీదేవిచే ౩ భాష్యము మెప్పించి, యేతేరఁగా నీయతీంద్రుఁ జూచి
 పూజించి శిష్యుఁడై ౩ పాలుపారుఘనుఁడు రా,మానందయోగీంద్రుఁ ౩ డరుగుదేర
 ద్వాత్రింశదాయుధధరులు జటాధారు, లూర్ధ్వరేతన్కులు ౩ యోగరతులు
 ఘనవీరమృత్తికాకల్పితచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రులు శూరులు ౩ భూరిభుజులు
 తే. నతనిశిష్యులు వీరంద ౩ ఱరుగుదెంచి, గురునితోడుత యతిపతిఁ ౩ గూడి రనుచుఁ
 బ్రణిధు లారాజనూళికఁ ౩ బలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ౩ మోద మలర.
 సీ. వీరు నాగా లని ౩ పేరు గాంచినవారు, వీరినివాసముల్ ౩ విను మిలేశ
 శ్రీపురుషోత్తమశ్రేత సాలగ్రామ,వారుపుష్కరప రివ్వారములును

నై మిశాటవి నరనారాయణాశ్రమ, కాశి గయా ప్రయాగ త్రివేణి
వరచిత్రకూట గోవర్ధన గోకుల, ధన్యబృందావన శద్వారవతులు

తే. మధుర గంగయు యమునయు శ మహదయోధ్య

హరికి సిరి కిష్ట మావేంకటాద్రి యనుచు
భూపతికిఁ జెప్పి రాగూఢశపురుషు లనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీహరిగుణములు శ క్షీతి రేణువులు మింటి,టిక్క లన్నియు లెక్క శ కెక్క నేని
యీనిత్యచేతను శ లెన్నంగఁబడుదురు, వీరివ ర్తనములతీరు వినుము
కలనై న గురుదాస్యశీకల్యాణకాంక్షచే, శుష్కతృణంబు గాఁ శ జూతు రితర
మరిషట్కజయము చే శ నలరారు చుండియు, గురునికార్యములందుఁశగోరరనువు

తే. లఖిలసాధనధారులు శ నమలవతులు, వీరివాసస్థలంబును శ వినుము మీఁద
ననుచుఁ జారులు వచియించి శ రతనికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. యదుగిరి నారాయణాద్రి సత్యవ్రత,క్షేత్ర వీక్షారణ్య శ సింహగిరులు
సరసరంగస్థలి శ చంపకాటవి ధన్వి,పురము శ్రీముష్ణము శ గరుడనగము
కురుకతిరుక్కురుంగుడి యనంతపురంబు, తోతాద్రి ఘటికాద్రి శ భూతపురియు
నలరు భక్తారామ శ మళహిరితిరుమల, పాండురంగము కూర్మశభ ద్రగిరులు

తే. వేగవతి తామ్రపర్ణి కాశవేరి మణియు, దివ్యదేశంబులును బుణ్యశ్రీర్థములును
వీరి కిర వని చెప్పి రాశచారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వీరు వచ్చినపనితీరు మే మెఱుంగము, చెప్పఁగా వినలేదు శ సేనలందు
మాట లే మందువు శ మాబోఁటివారి కా,యతిచక్రవ ర్తిసభాంతరమున
విన్నంత కన్నంత శ వినిపించితిమి గాని, మిథ్యఁ జెప్పఁగలేదు శ మేరఁ దప్పి
కాన వాగ్దోషముల్ శ గణుతింపకనునేత్ర,భూతుల మగుమమ్ముఁశబ్రోవుమనుచుఁ

తే. జారు లతినమ్ములై మొక్క శ సత్య మనుచుఁ, బరబలోద్ధతిక ధనోత్థశపరిభవంబు
నోర్చి తల యూఁచి రా జూరశకుంఢె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

వ. అని పల్కుచారులమాటల విని రా జాత్మగతంబున.

సీ. సన్నాస్యసిగతిఁ దోఁచుశచక్రహస్తుఁడె కాని,యతిమాత్రుడే యితఁ శ డరసి చూడ
నని తనమది నెంచి శ యామేడ దిగివచ్చి, మణివిచిత్రాస్థానశమంటపమున
హాటకరత్నసింహాసనాసీనుఁ డై, పేరోలగం బుండి శ బింక మలర

సాటిరాజులు మంత్రీసత్తములు పురోహితులు గురువులు ప్రకృతతులు వినంగ
తే. వీరవిస్తయరసకృతశవికృతు లాత్మ, ధైర్యమునఁ గ్రమ్మిమందస్తిశతమున మోము
చెలుపు గులుకంగ రా జిట్లు శ పలికె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

సీ. భిక్షురా జొక్కఁడు శ భీమపరార్థసంఖ్యాతసద్రథహయశగజభటాది
మహిత సైన్యములతో శ మనపట్టణముఁ జట్టి, విడిసినాఁ డీదొడ్డశవింత వినుఁడు

- బాఁపనతబిసి యీరపగిదిముట్టడిఁ జుట్టఁ, గారణ మేమియుఁ శ్రీ గానఁబడదు
గాన మీమిబుద్ధిరకల్పనాబలమున, మంచియుపాయ మూహించుఁ డొకటి
తే. యతులపాద్ముణ్యచతురుపాయములదండ, నీతిఁ దెలియంగమీరతిరీనిపుణులనుచుఁ
బలికె సభ్యుల కాభూమిభర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. రాజమాటలు విని శ్రీరక్కనులట్ల వి, జృంభించి సభలో వశజీరులందుఁ
గొంద టిట్లని పల్కి శ్రీరందఱ మేటి కీ, బాఁపనసన్న్యాసిరీబలము గెల్వ
మఱియొకఁ డనియెనురమద్భాణవృష్టి నీ, బిచ్చపుబాఁపల శ్రీ మచ్చమాపి
రాజుల నందఱ శ్రీరణములోఁ దునుమాడి, దాసలవాండ్ర పెందలలఁ దఱిగి
- తే. యుతిమి బై రాగులను బోరఁదఱిమియుద్ధ, భూమిమృత్యువుకొక పానభూమిఁ జేసి
గెలిచివచ్చెద నిదె యని శ్రీ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. చెలఁగి వేర్వేఱ వశజీరు లిట్లని పల్క, రాజుల కిట్లు హుంరావు లనిరి
సన్న్యాసితోఁ బోరు శ్రీ సర్వార్థములఁ బాపు, నదిగాన నొక యుపాయంబువినుఁడు
దేశము లన్ని జరప్తి సేయ రాజులు, గొలిచెద రీనిన్ను శ్రీ గురుని మాని
బాఁపలవృత్తుల శ్రీ బాపినఁ జెడుదురు, బై రాగు లుండరు శ్రీ భైక్ష్య ముడుపఁ
- తే. గొండెపాలెము లన్నియుఁ శ్రీ గొల్ల గొనినఁ, గోయ రాజులు విడుతురు శ్రీ గురునినంత
వెడలు నీయతి యొకఁ డని శ్రీ నుడివి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. వీరుజాదాలందుఁ శ్రీ బెద్ద తొకొందఱ, దైవతులు పలికి రారధరణిపతికి
నాకాశ మొక టయ్యు శ్రీ నది జలకలశము, నందు బహుత్వముఁ శ్రీ జెందుపగిది
వస్తు వైకృటి యయ్యు శ్రీ నిస్తులానాద్యవి, ద్యోపాధిచే భేద శ్రీ మొంది తానె
బాధ్యబాధనతాదిరీబహుభావములఁ జెందుఁ, గాన నీయెల్ల యు శ్రీ గల్ల యగును
- తే. నిజ మెఱింగిన సుఖములు శ్రీ నివృట్టిలు, ననుచుఁ బలికిన వినికొందఱఁజందుఁ దత్త్వ
వేత్త లిట్లని రద్ధరారీవిభున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. తెరమీఁదిబొమ్మలఁ శ్రీ దీరుగా నాడించి, తనరునాటకసూత్ర శ్రీధారిపగిది
మాయ యన్యవనికరమఱుఁగున నందఱి, హృత్పద్మముల జగదీశుఁ డుండి
యూభూతములఁ దనరీకిష్ట మైనట్లుగా, భ్రమణ మొందించును శ్రీ బహువిధముల
మనయత్న మఫలము శ్రీ మహితేశ్వరాజ్ఞ చేఁ, గా నున్నయర్థము శ్రీ గాకపోదు
- తే. కానియర్థము లేమియుఁ శ్రీ గావు గాన, నతనియందు భరన్యాస శ్రీ మర్హ మనుచుఁ
జెప్పి రారాజునకుఁ గొంద శ్రీ అప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అంతఁ బక్షీరులం శ్రీ దర్శనీయులు కొంద, టిట్లని రాయవశనీశ్వరునకుఁ
గంటిమి వింటిమి శ్రీ తొంటినన్న్యాసుల, నీప్రభుత్వముఁ గాన శ్రీ మెవ్వరికిని
సంగ మేమియు లేనిరీసన్న్యాస మేడ చి, త్తక్షోభకరణ మీరధ్వజిని యేడ
గాన సన్న్యాసిలింగములు చాల్చినదొడ్డ, యతిగానియితఁడు సరన్న్యాసి గాఁడు
- తే. కపటయతితోడనై ననురీగలహ మొంద, రాదు రాజునకంటివారణము సల్పఁ

బంపు మ మ్మని తిరి గిట్లు ర పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. ఘనదేవగిరిమహాకాళకేదారగం, గాద్వారకాళిగోకర్ణ వాసు
లున్నతవిగ్రహు ర లూర్ధ్వరేతస్కులు, ద్వాత్రింశ దాయుధరథరులు భస్మ
సంచయోద్ధూళితరసర్వగాత్రులు దిగం, బరులు జటాజూటరభారధరులు
సకలవైష్ణవరిపుల్ ర శైవసన్న్యాసులు, వర్షాశనములకై ర వచ్చినారు

తే. వారి మాతోడఁ బంపిన ర వారు మేముఁ, గలిసి వైరులఁజెండాడిరకపటయతిని
బట్టి తెచ్చెద మని వారు ర పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. కడు విమర్శింపక ర కార్యముఁ జేసెనా, చేటు వాటిల్లు నే ర మేటి కైనఁ
గాన విచారించి ర కార్యము చేసెడు, ఘనునిఁ దానె వరించుఁ ర గలిమివెలఁది
యనుచు భాజీలుపరల్కిననయోక్తుల విని, సరదార్లు పలికిరి ర శౌర్య మలర
నీతు లన్నియు రణరభీతులకే కాని, శూరుల కేటి కీరసుద్దు లన్ని

తే. దురమునకుఁ బంపు భుజములరదురద దీఱ, నటికి వై చెదమరులనురనాథ యనుచు
నలుక దళుకొత్త మఱియును ర బలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. ఆ సేతుహిమవన్త రహామహీమండల, సామ్రాజ్య మేలుభూరస్వామి వీవు
నవలక్షచాపభృరన్నాథుఁ డౌవీర ప్ర, తాపరుద్రునిచెఱఁ ర బాపుబలివి
బిచ్చపుబాఁపలు ర బీడరాజులు గొల్వ, భిక్షుఁ డొక్కఁడు వచ్చి ర బీర మొప్ప
రాజదేవేంద్ర నీరరాజధానికిఁ జట్టు, ముట్టడించిన నెత్తి ర మొట్టినట్టు

తే. గాదె యింకేలనయవాక్యరగౌరవములు, మనవిగై కొమ్ము సెలవిమ్మరమాకు ననుచు
నలుక దళుకొత్త మఱియును ర బలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. గండశైలము లెత్తి ర కందుకంబుల నాడు, బాహువుల్ కంఠూతిరసాలు చేసి
యని సేయ కుండుట ర యర్హము గా దది, గాన పంచుము మమ్ముఁ ర గలహకేళి
కనిశ మాయుధశక్తి ర కర్చమాత్రమె కాని, పోరోగిరపుఁదిండి ర పొనఁగలేదు
గాన శత్రులఁ ద్రుంచి ర ఘనభూతభేతాళ, కూశ్మాండగోమాయురఘూక కాక

తే. గండభేరుండముల కెల్ల ర గాఢతృప్తి, జేసెదము ర క్తమాంసాదిరసిద్ధి ననుచుఁ
బుడమితేనికి సరదార్లు ర నుడివి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. మఱియుఁ గొందఱుశూరరమానులు మదగర్వ, పర్వతారూఢు లై ర పలికి రిట్లు
మమ్ముఁ బంపుము రాజరమార్తాండ భండనం, బున కెవ్వ రేల మరద్భుజబలమున
రథముచే రథము గుర్రుముచేత గుఱ్ఱము, గజముచే గజము నీరల్లంగ నడిచి
ముష్టినిష్ఠురఘాతరములఁ దల ప్రహతులఁ, బదజానునిహతుల ర భటులఁ జంపి

తే. శూరమానుల రాజులరపే రడంచి, పోర దాసరిబాఁప లరబీర మడఁచి
వచ్చెద మటంచు వారు వారక్రచ్చిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. రా జభిజ్ఞం డయ్యు ర రాజధర్మం బని, మంత్ర మొనర్చిన ర మంత్ర లిట్లు
తనుతమబుద్ధికిఁ ర దగినట్లు వేర్వేఱ, ఘనశూరవాదముల్ ర గడవినంత

- విని తనమనమున నీ వీరు దూరమెఱుంగ, రని తలంచి నిజాన్వయప్రదీప
మైనవాని నయాననయాతికోవిదుఁ బర, మార్థవేత్తను దననయంతికమున
తే. నున్నవాని కఫీరనుపిన్నవాని, నన్న నీకేమి దోచిన నీ దన్న నాతఁ
డానరేంద్రున కీరీతి నీ ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. అరేంద్రుదిక్పాలకాంశములను రాజు, జనియించు ననియును నీ శార్ఙ్గపాణి
గా కున్న నరపతి నీ గాఁ డనియును శాస్త్ర, వేత్తలు చెప్పఁగా నీ విందుఁ గాన
నవని సాక్షాద్విష్ణు నీ వగుసార్వభౌముఁడ, వీఁ వెఱుంగనియర్థ నీ మేమి లేదు
నీయాజ్ఞ నైనను నీ నే నెఱింగినయంత, చెప్పెద నది కృప నీ జిత్తగింపు
- తే. మనుచుఁ బుంభావ మొందిన నీ హరిపగాబ్జ, భక్తి గలుగుకఫీరుఁ డనర క్తిశాలి
బహునయోక్తుల సభ కిట్లునీపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. అత్యంతదుర్జయ నీ మైనరాజు నయంబుఁ, దెలియు టరిది యెట్టిదీట్ట కైనఁ
దెలిసెనా యది మది నీ దొలఁగ కుండ ధరించి, సందియపడక నిరీచ్ఛకము లుడిగి
సమయముఁ జూచి నిరజస్వామి కెఱిగించు, వాఁడె పో సన్మంత్రీపరుఁడు పుడమిఁ
దెలిసి హితోక్తులఁ నీ బలుకక నృపతికి, మంచిమాటల నాడు నీ మధ్యముండు
- తే. నట్టినీతి యెఱుంగక నీ యఖిలవేత్త, తాభిమానము గలవాఁడె నీ యధమమంత్రీ
యని కఫీరుఁడు రాజున నీ కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. ముఖ్యకార్యములందు నీ మొదటిమంత్రీనిగూడి, భూపతిమంత్రంబుఁ బాసఁగఁ జేసి
తేలినియర్థము నీ పాలింప వలెఁ గాని, సాహసకృత్యముల్ నీ సలుపరాదు
సాహసప్రియు లైన నీ సంశయక ప్రహ, స్తమహోదరేంద్రజితృభృతు లెల్ల
నరవానరులఁ దాఁకి నీ నాశ మొందరె ముందు, శలభము లగ్నిలో నీ సమసినట్లు
- తే. గాన స్వపరబలాబలశ్జ్ఞాన మరసి, సామదానాదులను రాజు నీ సలుప మేలుఁ
జెందు నని యక్కఫీరుఁడు నీ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. భరతవర్షక్షితిరీపాలు రందఱు మును, పొదిగి నీయాజ్ఞలో నీ నుండు రిపుడు
మనజాతినృపతులు నీ మఱియు హాణులు దక్క, దక్కిననృపులెల్ల నీ లెక్క లేని
చతురంగబలములు నీ సమకూర్చుకొని వచ్చి, యుండి రిచ్చట నీ త్రిదండియాజ్ఞ
మఱియుఁ గడిందిపోరటదులగుంపుల కెల్ల, సంఖ్య యెవ్వఁ డెఱుంగు నీ స్వామిదక్క
- తే. నిట్టిబలములు గొలువఁగా నీ నిచట నున్న
యితఁడు సన్న్యాసిమాత్రుఁడె నీ యెంచి చూడ
నన వచించె కఫీరుఁ డనఘ్నున కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. కైజితముల కైన నీ గట్టుబల్లకు నైన, గొలుచుపోటరు లిట్లు నీ గొలువ కెందు
జీవితాశలు మాని నీ చెంది రామునిఁ గొల్చు వానరుల ట్లున్న నీ వారు వీర
లారాముఁ డిలత్తునీగార్యులైనారు గాఁ, బోలుఁ గాకున్న నీరీపాలతి యెట్లు

- సంభవించును భువి శ సన్న్యాసిమాత్రున, కదిగానఁ బ్రత్యక్షశహరి యితండు
తే. మనపుర గ్రామవిషయోపశవనములందు, నితఁడు చేసినయపకృతుశలేమి గాన
మని వచించెను నృపతి కశ్యపఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. శ క్తిత్రయము గల్గుశసార్వభౌముఁడ వీవు, జితకాశు లీనీవశీరు లెల్ల
నిట్టిసీ వీయతి శ కెదురెత్తి చని పోరి, గెలిచితినా యేమిశక్తి గలుగు
గెలు పబ్బదాయెనాశగేలి దప్పదు గాన, సన్న్యాసితోఁ బోరు శ సలువఁ గూడ
దన్తుహత్తునితలం శ పరసిచూచినమీఁద, నాతఁడు యుద్ధభీతౌర్ధి యైనఁ
- తే. బోరవచ్చును గా కున్నఁ శ బూజ చేసి, యతనియిష్టము సమకూర్చియనుపవచ్చు
ననుచుఁ బల్కెను నృపతి కశ్యపఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర
- సీ. క త్తిగ త్టేతెంచి శ కడు మోహరించిన, గురువులతో నై న శ దురము దగును
గురువుల కెదిరించిశదుర మొనర్చిరిగాదె, కురుపితామహుఁడు ఫల్గునుఁడుముందు
గూఢాపకారినిశగురువును విశ్వరూ, పాఖ్యుని ద్రుంపఁడే శ యమరవిభుఁడు
పాండవమధ్యము శ బవరాన గెల్వఁడే, స్వతనూభవుఁడు బభ్రుశవాహనుండు
- తే. వేయుమాటల కేటికి శ వేగ నొక్క, మంత్రి ననిచిన సర్వము శ మనకుఁ దెలియు
ననిన విని రాజు సభ్యుల శ కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. చాగులవల్ల నాశంయమింద్రునిసాధు, భావ మెల్లను మాకు శ బయలుపడెను
సౌధాగ్రముననుండి శ సాక్షాత్కరించితి, నన్తుహత్తునిఁ దద్భ్రలతిశయము
నారాయణుఁడు జగత్సాధుఁ డీయతిరూపి, యైనవాఁ డఖిలలోకావనార్థ
మని మాకుఁ దోచినశయర్థమే యీకఫీ, రుఁడు చెప్పె గావున శ రూఢ మిదియె
- తే. యనుచుఁ బలికిన రాజున శ కాసభాంత, రాశసంస్థితు లభ్యస్తశరాజనీతు
లొప్పఁగా నొక్కమటుమాటఁశజెప్పిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర
- సీ. ముం దయోధ్యవసిష్ఠశమునిసూక్తి రామభూ, కాంతునిమాటతోఁ శ గలసినట్లు
హరిసభాంతరమునం శ దారాముసూక్తితో, హనుమదుక్తులు చెలు శ వందినట్లు
లీకఫీరుఁడు పల్కుశహితవచనంబులు, మీసూక్తితో నై క్యశమే భజించె
నిరువురవాక్యము శ లేకార్థకము లైన, నదియె ప్రామాణిక శ మర్థమండ్రు
- తే. గాన తగువారిఁబంచితశత్కాంక్షితంబుఁ, దెలిసి సమకూర్చినను మేరుశధీర మనకు
సేమ మగునని సభ్యులు శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఈరీతి నిర్ణయ శ మేర్పరించినమీఁద, మంత్రులఁ బంపంగ శ మదిఁ దలంచి
పండితరాయని శ భగవంతరాయని, రావించి యిట్లని శ రాజు పల్కె
మీరుమా కా వులు శ మిత్రులు మంత్రులు, బాహుదృగ్భూతులుఁబండితులును
గాన పంపెద మిమ్ముఁ శ గడువేగ చనియాయ, తీంద్రునియభిమతశమెఱిగివచ్చి
- తే. మాకుఁ దెలియంగఁ బలుకుఁడీశమర్త ముడిగి, యనుచుఁ బంచిన వారిర్వురతులమ
యతిశిఖామణిసన్నిధి శ కరిగి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర. తులు

- సీ. ద్విజులు మహారాష్ట్ర దేశీయు లశ్రాంత, గోబ్రాహ్మణాథానుకూలమతులు
వారవాణోష్ఠీషరవరహారకుండలాం, గదకంకణోర్తికార్తకల్పధరులు
కటిబంధఘటితాతిరపటుకటారాంచితు, లఖిలపురాణశాస్త్రార్థవిదులు
మంత్రులాయిర్వరుమణిశిబికల నెక్కి, తగుపరిజనులతోఁ గదరలి వచ్చి జేసి
- తే. సంయమింద్రునిబాడగాంచిరస్వశుభగోత్ర, నామములఁ జెప్పుచునువందనములఁ
యతనియనుమతిఁ గూర్చుండి రచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అంతఁ బండితరాయఁ గడవ్లోపహారము, లర్పించి కేల్లోడ్చి రయనియె నిట్లు
లెచటనుం డిచ్చోటి రకేతెంచితిరి మీర, లీరాజుతోఁ బని రయేమి మీకు
శిష్యుల మగుమాకుఁ గజెప్పంగఁ దగు నెట్టి, గుహ్య మైనను జగద్రురుఁడవీవు
వేదవైదికధర్మవిస్ఫూర్తికై హరి, వ్యాసదత్తాత్రేయు రలె నయట్లు
- తే. పరమవైదికధర్మముల్ రబయలుపఱప, నీస్వరూపముఁ జెందెనునీకన్క మనుచు
భాష్యకారుల కామంత్రి రపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. భగవంతరాయఁడు రభక్తితోఁ జేమోడ్చి, యంత యతీంద్రుని రకనియె నిట్లు
బౌద్ధపాషండాదిరబహువిధదుర్మతాం, తర్ధ్వాంత మణఁపఁగాఁ గదలఁచి శౌరి
మింట సూర్యునిగతి రమేదినిపైఁ దాను, సంయమిరూపి యై రసంచరించు
గాన కన్నులవిందు రగా నిన్ను నారాయ, ణాత్ములఁ గనుఁగొంటి రమయ్య నేఁడు
- తే. మేము ధన్యుల మైతిమి రమీయభీష్ట, మానతిచ్చిన సల్పెద రమనుచుఁ బలుక
యతిశిఖామణి వారికి రట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తావు మా కలరంగరథాను మచ్చటనుండి, యాదవగిరికడ రకరుగుదెంచి
యిచటి కచ్చోటినుం రడేగుదెంచితిమి మా, కెవ్వరితోఁ బను రలేమి లేవు
సద్గుణములు గలరసార్వభౌముఁడు గాన, నీన్మవుఁ గనుఁగొన రనిచ్చ పొడమె
సారవిచారులు రసాధువిధేయు లీ, ధరణీశునకు హితరకరులు మీరు
- తే. గానమాయీప్సితము లున్న రకరణిమీకుఁ, జెప్పితిమివేగచనియిట్లు రసేయుఁడనుచుఁ
బలికి యతిరాజు వారిని రబనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. కన్నులపండువు రగా యతీంద్రునిఁ జూచి, యాతనితో మాట రలాడి వాణి
సఫలతఁ జెందించి రసద్భక్తి ముమ్మాటు, వందన మార్చి యానంద మొంది
యచ్చోటినుం డమ్మరహాత్ముని వీడ్కొని, తమరాజుకడ కేగి రతగినయట్లు
వినయము లొనరించి రవేడ్కన స్తంత్రు లా, యిరువురు యతిపతిరయీప్సితార్థ
- తే. మంత నరపతి కెఱిగింప రనతఁడు సంత, సించి వారికి బహుమతిఁ రజేసి సంశ
యంబు లన్నియు విడిచి యిట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. నయనగోచరుఁ డగునారాయణుఁడె కాని, కర్తందిమాత్ముఁడు రగాఁ డితండు
మానయం దనుగ్రహ రమొనరింప మానపురి, కేతెంచినాఁ డితం రడెంచిచూడఁ
గావున మీ రేగి రకడువేడ్క నమ్మహాత్ముని మనయింటికిఁ రదొడుకరందు

- పొం డని మరలి యాపంఢితరాయని, భగవంతరాయనిఁ శ బంచె నృపతి
- తే. తాను యతిపతి కెదురేగఁ శ దలఁచి నిలిచె, నంత సచివులు వారిద్దరఱరిగి తిరిగి
చూడ్కు లలర యతీంద్రునిఁజూచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆయతీంద్రునికి సాశ్రమాంగప్రణామముల్, సేసి యాసచివులు శ చెప్పి రిట్లు
రామానుజార్య మాశరాజు మీయడుగునె, తమ్ములఁ గనుఁగొనఁదలఁచి మిమ్ముఁ
దొడుకరమ్మని మమ్ముఁ శ దోరమ్ముగాఁ బంపె, గాన విచ్చేయుఁడి శ కరుణతోడ
నని వారు స్త్రాధింప శ యతిరాజు దత్పురి, కడ కేగ సమకట్టి శ కదలినంతఁ
- తే. దగువజీరులతో రాజరథాని వెడలి, డిల్లి యెకిమిఁడు పురజను శ లెల్లఁ దన్ను
మెచ్చ యతిరాజు కెదురుగా శ వచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. బాలార్కమండల ప్రభల నంబరమట్లు, తన మేనిరుచుల నరద్ధరణి మెఱయఁ
దనచుట్టు సూరులు శ తగ భజించుటఁ జేసి, పరవాసు దేవునిశభావ మమర
యతిశ తై కాంతిసాశ్రమా స్రసంస్తుతులచే, దనయతీంద్రత్వముల్ శ జను లెఱుంగ
సకలచేతనులును శ స్వవశు లై యునికిచే, దనయమానుషశక్తి శ ఘనత కెక్క
- తే. సురఁటు లిరువంకలను సూరిశవరులు వీవ, ధవళతరమైనయాతపత్రంబునీడ
వచ్చె యతిరాజు ద్రష్టలు శ మెచ్చననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మఱియుఁగొందఱుబుధురల్ కరతోరణబిరు, దాంకముల్ చేఁబూనిశయరుగ మొగిని
మఱికొంద తాశ్రితుల్ శ మణివేత్రపాణులై, ప్రజల నందఱఁ బరంపరలు దీర్పఁ
గరఘంటికాశంఖశాహశంబులు మ్రోయ, వేణువీణాగీతశవిభవ మొప్ప
స్వామి పరాకు హోచ్చరిక శ్రీరంగరాజవిజయధ్వజ యతిశసార్యభామ
- తే. భారతిశోకనాశనశబహుపరా క,టనుచుఁ గొందఱు ముందఱ శ వినుతి సల్ప
వచ్చె యతిరాజు సుజనులు శ మెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆమ్నాయములు శిష్యు శ లై వెంట నేతేర, వచ్చుదత్తాత్రేయశపరమయోగి
కతిభక్తిఁగా ర్తవీర్యార్జునుం డెదు రేగు,గతి నెదుర్కొని యతిశపతిని జూచి
సద్భక్తి మొక్కిడి శ సకలౌపచారముల్, సేసి యిట్లని ధరాధీశుఁ డనియె
సకలశుభంబులు శ సమకూడ మీశుభా,గమనంబుచే మాకుఁ శ గలువ ముడిగె
- తే. మీరు నిస్సృహు లై నను శ మీయనుజ్ఞ, నొక్కపనిఁజేయ వేడుకశచిక్కె మాకు
నిష్ట మెఱిగింపుఁ డనియె డిశ్రీ శుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. ఆరాజవినయోక్తు శ లాలించి యతిరాజు, హర్షించి మఱుమాట శ లతని కనియె
నరనాథ నీసద్గుణంబులు విన్నట్లు, నీయెడఁ గనఁబడ శ నేడు మాకు
మునుకాక రుద్రుని శ ముక్కంటిగాఁ జూచి, భీతిల్లుతల్లికి శ బ్రీతితోడ
స్వముఖపద్మమునందు శ శంఖచక్రములను, జూపి తదృశ మెడఁబాపి తీవు
- తే. రాజమాత్రుండవే రాజరథాని నీవు, నలుపునత్కారముల మది శ సంతసించె
మఱియు విను మని పల్కెనశ్రమాన్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

- సీ. ధరణీశ మా కిష్టరదై వత మగునొక, హరివిగ్రహము భవదాలయమున
నున్నది దాని మా శ కొసగు మంతకు మించ, నేపదార్థములయం శ దిచ్చ మాకు
లే దన్న రాజు సశ్రమ్మాదించి మామంది, రములు నీపాదాబ్జరజముచేతఁ
బావనంబులు చేసి శ భవదభిమత మగు, హరివిగ్రహముఁ గొని శ యరుగుఁ డనిన
తే. సంయమిశ్వరుఁ డందుకు శ సంతసించి, యమ్మహారాజుతోఁ బురి శ కరుగుదేరఁ
జూచి రందఱు యతిరాజశసూరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. నరసార్వభౌముఁ డాశగురుసార్వభౌముని, నయనాగ్రపథమున శ నడచి యరుగుఁ
బట్టణ మంతయు శ బహువిధాలంకార, పూర్ణ మై దేవేంద్రశ్రుతిని గేర
వీణావిపంచికాశ వేణుమృదంగాది, నాదతాళోచితశనాట్య మొప్పఁ
బంచమహావాద్యశపటహాభరీశంఖ, కాహళధ్వని కాండరీఘటము నిండ
తే. సూతమాగధవందులు శ ప్రీతిఁ బొగడ, రాజపథమున సంయమిశరాజు చనుచు
జనులకన్నులపండువు శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 78
- సీ. బహువిధోపాయనశపాణు లై సజ్జను, లడుగునె తమ్ముల శ కర్చ సేయ
రంగుగా ముత్యాలు శ రచియించి పౌరపు, న్యాంగనల్ మంగళశహార్తు లియ్యఁ
బ్రాసాదజాలరంధ్రములచే సేవించి, సతులు కొందఱు సుమాంశజలులు సల్పఁ
గరుణాకటాక్షవీక్షణముల నందఱ, వీక్షించి యాపురశలక్ష్మిఁ గాంచి
తే. విస్మయముఁ జెంది ఢిల్లీ శుశ్రవినయమునకు, సంతసించుచు యతిలోకశచక్రవర్తి
యమ్మహారాజుగృహమున శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఇతఁ డటే మును రాచరయింతిఁ బూనిన బ్రహ్మ, రాక్షసోత్తమునకు శ మోక్షదాత
యితఁ డటే యలవేంకశతేశ్వరునకు మును, శంఖచక్రము లిచ్చుశసద్గురుండు
ఇతఁ డటే మును కూర్మశపతిని బ్రతీచీన, ముఖునిఁ గాఁ ద్రిప్పినశమునివరుండు
ఇతఁ డటే మును భాష్య శ మిం పొంద రచియించి, భారతి మెప్పించుశభవ్యమూర్తి
తే. యితఁ డటే రంగరాజున శ కిష్టమంత్రి, యితనిఁ దలఁచిన సమకూడునిహపరంబు
లని పరస్పర మనుకొని శ రతివ లనుచు, వాది భీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 80
- సీ. మనరా జితని కిట్లు శ వినయ మొనర్చిన, మన మూర కుండ రా శ ధని తలంచి
పారశీకతురుష్కశపల్లవయవనహూ, నాదు లొమ్మేచ్చులు శ యతివిభునకు
మొక్కిడి మక్కువఁ శ జిక్క రాజాజ్ఞ చేఁ, దొలఁగి శ్రేణులు దీర్చిశకొలుచు చుండ
నింద్రాయుధద్యుతు శ లీనుమహాధన, రత్నసంఘటితతోరణము దాటి
తే. యామభరీఘటీఘంటిశకాలయములఁ, గడచి ప్రజల హజారము కడను నిల్చి
యంత యతిరాజు మితశిష్యుఁడయ్యె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆరాజు మితశిష్యుఁ శ డై వయతీంద్రునిఁ, దోడ్కొని చనువేళఁ శ దోఁచె నతఁడు
ప్రతికూలమతులకు శ బ్రళయార్కబింబము, గతి భ క్తులకు హరిశకరజిఁ దోఁచె
నట్లగుదూర్వహుఁ శ డరిగి యంతస్సత్తా, మండపమధ్యస్థశమణివిశర్దిఁ

- జిత్రమృదుస్ఫారవేత్రాసనమునందుఁ, గూర్చుండి యున్నయశ్శురుని విష్ణు
 తే. బుద్ధి రత్నసుమాదులఁ శ్రీ బూజఁ జేసి, చాలఁబ్రయవాక్యములఁ జెప్పి శ్రీ సత్కరించి
 భక్తి నారాజరా జిట్లు శ్రీ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 82
- సీ. ఔరంగ జేబు ముం శ్రీ దఖలదై వతవిగ్రహములఁ దెప్పించి యీశయాళియమునఁ
 జెఱఁ బెట్టినాఁడ యీశచేఱ విడిపింపంగ, నెవ్వఁడు దలఁప లే శ్రీ దింతవట్టు
 విష్ణుఁడో శేషుఁడో శ్రీ విహగనాయకుఁడో సూ, త్రవతీశుఁడో యోత్రిశ్రదండినాథ
 సీస్వరూపముఁ జెంది శ్రీ నేఁడు మాగృహమున, కీపనికై వచ్చె శ్రీ నిది ధృవంబు
- తే. అట్లు గా కున్నఁ గల నై న శ్రీ నన్యఁ డిటకు, నేఁగుడెంచునె యీపనిశ్రకెంచి చూడ
 నని యతీంద్రున కనియె నశ్రయ్యధిపుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. అదె చెఱసాల మీ శ్రీ రం దేఁగి మీవిగ్రహంబుఁ గై కొని బస శ్రీ కరుగుఁ డనినఁ
 జని చెఱసాలలో శ్రీ సకలవిగ్రహముల, నరసి చూచిన యాదవశ్రవాద్రిపతికిఁ
 దిరుమేనికాంతిచే శ్రీ దీ టైనవిష్ణువి, గ్రహ మొక్క టై నను శ్రీ గననికతన
 రామప్రియుఁడు గాన శ్రీ రాఁ డాయె నని మదిఁ, గుందుచు వచ్చి యశ్శురువరుండు
- తే. స్వజనసంవృతుఁ డై స్వనిశ్వాస మొంది, స్వప్న గతుఁ డై నయదుగిరిశ్రస్వామిసూ క్తి
 సంస్కరించుచు నుండె నాశ్రస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అంత సాయంతనశహరిశాసనముఁ దీర్చి, జలధిగట్టున రామశ్రీచంద్రుఁ డట్లు
 కాళిందికడ మృదుశ్రీకాషాయచేలముఁ, బఱచినకుశశయ్యఁ శ్రీ బవ్వళించి
 కలలోనఁ గనిపించి శ్రీ పలికినసీసూ క్తి, సత్యము గా కున్న శ్రీ శక్తి కొక్క
 కొఱత వచ్చును గాదె శ్రీ గోవింద యదుగిరి, నాథ రామప్రియ శ్రీ నలిననేత్ర
- తే. నీవు గనఁబడవైతివి శ్రీ నేఁడు మాకుఁ, జేయఁ గలకృత్య మెట్టిదో శ్రీ చెప్పు మింక
 నని తలంచుచు నిద్రించె శ్రీ నార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. అంత రామప్రియుం శ్రీ డారాత్రి యతిరాజు, కలలోనఁ దోఁచి యీశకరణిఁ బలికె
 గురువర నీకు నేఁ శ్రీ జెఱసాలలోఁ గనం, బడ నై తి నను చింతఁ శ్రీ బాయు మచటి
 కేడువాకిండ్లు దాఁ శ్రీ పేఁగి యంతఃపుర, మణిమయప్రాసాదశ్రమందిరమునఁ
 బగడంపుఁగోళ్ల ను శ్రీ బసిఁడిపట్టెలఁ జూడఁ, దగుహంసతూలికాశ్రేణిమునను
- తే. మోహనాంగిని సుల్తానుశ్రముద్దుపట్టిఁ, గూడి వేడుకతోఁ గ్రీడ శ్రీ లాడు చున్న
 నన్నుఁ గొను మని పలికెనాశ్రవెన్నుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- శా. సత్యశ్రీయదుశై లనాథకథితశ్రస్వచ్ఛార్థసంభావితా
 ప్రీత్యత్యద్భుతభావికార్యకలనాశ్రభృత్యప్రియాపాదనా
 సత్యజ్ఞానసుఖస్వరూప సృహారీ శ్రీ స్వామిత్వసంస్థాపనా
 నిత్యజ్ఞానఘనానిర స్తకుహనా శ్రీ నిష్కామ రామానుజా. 87
- క. రామప్రియపరితోషక, భీమభటరథేభతురగరభీకరసేనా
 భూమభువనేశపరివృత, రామానుజ యోగిరాజశ్రరాజమహాత్మా. 88

మాలినీవృత్తము. సరసలసదపాంగా శ స త్వయుక్తాంతరంగా
 పరిమితమృదుభాషా శ పాపపాథోధిశోషా
 విరచితహరికార్యా శ వేదవిత్పద్మసూర్యా
 గురుజలనిధిచంద్రా శ గుప్తమంత్రా యతీంద్రా.

89

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
 కరాచార్యాభిమతచ్చా త్రాపస్తంభసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయక
 విమిత్ర వేంకటకృష్ణార్కపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
 బై నయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబు
 న స్వప్నదర్శనంబును ఢిల్లీప్రయాణారంభంబును నిత్యసైన్యసమాగమనంబును
 జతురంగబలాన్వితం డై యతీంద్రుండు ఢిల్లీపురంబునకుఁ దరలి విచ్చేయుటయు
 నప్పరిఁ జెంది ముట్టడించి యమునాతీరంబున స్వసైనికులతో వసియించుటయుఁ
 జారులు చెప్ప నావృత్తాంతంబు రా జెఱుంగుటయు రాజప్రేరితు లయినగూఢ
 చారులంబట్టి దండనాథుండు యతిభూపతికిఁ జూపుటయు లక్ష్మణయోగీంద్రుండు
 స్వసైన్యంబులం జూపి వారిని వెడలం బంపు మనుటయు రాజు తనచేతం ప్రే
 షితు లయినగూఢచారులవలన సంయమిం ద్రునిసైన్యప్రాభవం బెఱింగి మహా
 న్నతప్రాసాదం బెక్కి నిరీక్షించుటయు నారాజున కాచారులు యతీంద్రుని
 సేనావై భవం బెఱింగించుటయు ఢిల్లీశ్వరుండు ప్రాసాదంబు దిగి వచ్చి యాస్థా
 నమంటపంబుఁ జెందుటయు, నతండు తనసభాసదులతో మంత్రం బొనర్చుట
 యు వజీరులు మొద లయినసభ్యులు శూరాలాపంబులఁ బలుకుటయుఁ గఫీరు
 మొద లయిననయజ్ఞులనీతివాదంబులును రాజాప్తమంత్రుల నిరువురం బంచి
 యతిస్వామివృత్తాంతం బంతయు నెఱుంగుటయు ఢిల్లీశ్వరుండు తగినవజీరులతో
 యతీంద్రు నెదుర్కొని సత్కరించి తనగృహంబునకుఁ దోడ్కొని చనుటయు
 నమ్మహీశుండు తనగృహంబున యతీంద్రు నర్పించి మీయభీష్టవిగ్రహంబుఁ
 గైకొమ్మని విన్నవించుటయు నగ్గురువరుండు చెఱసాలయందు రామప్రియుండు
 గనంబడ కున్న నిజపరివారంబుతోఁ దనశిబిరంబుఁ జెందుటయు గురుం డారా
 త్రి స్వప్నంబునఁగనంబడుహరిసూక్తిచే రామప్రియుండున్నతా వెఱుంగుటయు
 నన్నది నవమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

దశమోల్లాసము.

- క. యమునాకృతావగాహన, యమలచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్ర యలినీలశిఖా
విమలోపవీతయతివర, కమనీయతరత్రిదండశకాషాయధరా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- నీ. అట్లు స్వప్నము గాంచిర్యల్లనమేల్కొంచి, హరిసూక్తిఁ దలఁచుచురయమున కరిగి
నీ రాడి కాల్యముల్ శ నెఱవేర్చి రాజును, గనుఁగొని పల్కె నీరగతి యతీంద్రుఁ
డస్తదీప్సితవిగ్రహము యుష్మదంతఃపురమునందె యున్నది శ రాజరాజ
దాని మా కియ్యంగఁ శ దగు నన్న విని వేగ, చని తనయవరోధశనదన మరసి
- తే. ప్రాణపద మైనతనముద్దురపట్టిహంస, తూలికాతల్పమునను దరత్కేళి కై న
ప్రతిమనీక్షించి రా జట్లు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. మాయమ్మ యీబొమ్మ శ మన కుంప రా దమ్మ, హిందూలబొమ్మ నీ శ కెందు కమ్మ
మానికంబులచేత శ మనయిమాములమంచి, బొమ్మలఁ దీర్పించి శ పానఁగ నిత్తుఁ
జదలుమానికమట్లు శ చందమామను జేసి, యమర నిప్పించెద శ నాడుకొమ్మ
కారానిబొమ్మతోఁ శ బోరామి నీ కింత, గారాదు నామాట శ గారవింపు
- తే. మమ్మలో నీవు వేడినరసామ్మ లిత్తు, బొమ్మ ని మ్మని సుల్తాను శ బుజ్జగించి
ప్రాణపద మైననుత కిట్లు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. పడుకఱవెంతలు శ బైల్పడ నెలకొల్పు, కల్యాణమయదీపశకళిక యనఁగ
ననిశముఁ దనకోర్కు శ లన్నియు సమకూర్పు, వచ్చి తోఁచినకల్పశ్రవల్లి యనఁగ
ధార్తికుం డని తల్చి శ తనయింటఁ గనఁబడు, నక్షీణసామ్రాజ్యశ్రేలక్ష్మి యనఁగఁ
దనయింట నెప్పుడు శ తనయ గాఁ జూపట్టు, స్వవిరాజదుత్సాహశక్తి యనఁగ
- తే. మదిఁ దలంపఁగఁ దగునక్కు శ మారిఁ జూచి, బొమ్మ ని మ్మని సుల్తాను శ బుజ్జగించి
మధురసూక్తుల నడిగె నీమాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. పూర్ణచంద్రునిఁబోలురముఖపద్మమునదర, స్థిత మమృతపుజాలుశచెలుపు గులఁక

మంతనంబునఁ దనరమగనిసొంపుఁ దలంచి, మాటిమాటికిఁ దనరమది నుఖంప
రతిరహస్యము లన్ని ర రామప్రియునికడఁ, జదివిన ప్రాథిమ ర సందడింప
సిగ్గు నిగ్గులఁ దేర ర శృంగార మలరంగఁ, దనసెజ్జపజ్జఁ జేరతనపుఁబసిడి
తే. బొమ్మగతి నిల్చి యాముద్దురగుమ్మ కేలుఁదమ్మి నొసటను గీలించి ర తండ్రి కిట్లు
భక్తితో నొక్కమటుమాట ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. సర్వజ్ఞ యీబొమ్మరసాటిబొమ్మలు లేవు, గాన నీబొమ్మవై ర గాంక్ష పొడమె
నేబొమ్మ లేమిటి ర కీబొమ్మ నాకడ, నుండ నిచ్చిన నుఖ ర మందె దేను
బలుమాటు నేఁ బల్కు ర బాడి గా దీస్తాణ, పద మైన ప్రతిమనురవదలఁ జాల
నని పుత్రి మొక్కిడ ర నందు కొడంబడి, వాత్సల్యవివశుఁ డై ర వచ్చి తనదు

తే. సభను మింట నభోమణిరసరణి నొప్ప
సంయమింద్రుని బొడగాంచి ర చతురమధుర
పటునయొక్తుల రా జిట్లు ర పలికె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

7

సీ. యతిరాజ మీవిగ్రహంబు మాయంతఃపురమున నున్నది యది ర రాదుమీకు
నతఁడు మీదై వత ర మాయెనా మీర లి,చ్చటనుండి పిలిచిన ర జరగి వచ్చి
మీకడ నిల్చెనా ర మీరు గైకొనుఁ డని, రా జన నాయతిరరాజు పలికె
క్షోణీశ యతఁ డున్నరచోటికి మేము రాఁదగు నేని వచ్చి మారదై వత మగు

తే. నతని రావించుకొని పోదురమనిన నృపతి, యతివ రేణ్యునిఁ దనదుశురద్ధాంతమునకు
దొడుకఁచనియెను బరమసంతృప్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.

సీ. ఆరాజుతోఁ గూడి ర యంతఃపురముఁ జొచ్చి, యందు సుందరమణిరమందిరమున
వెండిగుబ్బలిమీఁద ర విద్యుల్లతను గూడు, నీలజీమూతముఁ ర బోలువాని
శేషతల్పమున లరక్కిలోలుఁ డై యొప్పుభగవంతుఁ డని నమ్మఁ ర దగినవాని
ధవళతరచ్చాయ ర నవహంసతూలికా, శయ్యవై దేవితో ర నెయ్య మొప్ప

తే. నున్న రామప్రియునిజూచిరయత్సహించి, యతనిపడుకఁబమొగసాలరయందయుండి
పిలిచె నిట్లని యతిరాజు ర ప్రీతి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 9

సీ. నవ్వు సేవధి తనరనయనగోచర మైన, సంతసించెడు ధనరస్వామిపగిది
దేశాంతరమునండుఁ ర దిరముగా వసియించు, తనపుత్రుఁ గనుగొన్నరతండ్రికరణి
నమృతముఁ గన్నతూరధార్తుని కెవడిఁ, జంద్రునిఁ బొడగన్నరజలధిమాడ్కి-

రామప్రియునిఁ జూచి ర ప్రేమతో నుప్పొంగి, నిన్నుఁ గన్నులఁ గంటిరమన్న నేఁడు
తే. నిన్ను నెడఁబాసి యదుగిరి ర చిన్నఁబోయి, యున్న దది గాన రమ్మ న ర న్నన్నతండ్రి
యనుచుయతిరాజు మఱియునిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. భానువీంబము లేనిపగటిచందంబున, రేణిని నెడఁబా యుర రేయిపగిది
చవడయపుఁ నిన్నుఁ ర బాసి జొత్తిల్లదు, రామభూపతి లేనిరరాప్రమమ్ము

- కల నీవు గనిపించి శ పలికినపలుకులు, కల్ల గా వాయెనా శ యుల్ల మలర
 రమ్మ రామప్రియ శ నెమ్మి నామాటఁ గై, కొమ్మి యీపిన్నతనమ్ము మాని
 తే. లక్ష్మణాధ్యను యదుగిరిలక్ష్మీ నిచ్చి, పెండ్లి చేసెద నీ వింకఁ శ బెద్దతనము
 దెచ్చుకొమ్మని గురుఁడు వాశక్రుచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. జన్మాంతరమునందు శ సైదోఁ డి తండు మా, కీయర్చయం దిప్పు శ డెనసి చూడ
 శ్వశురుండు సన్మంత్రిశాలికుం డార్యుఁ డీ, తండు పిల్చినఁ బోకశయుండ రాదు
 మంతనంబున నన్ను శ మరుకేళికలఁ దేల్చు, నీమోహనాంగి నే శ నెట్లు విడిచి
 చనియెద నిది రథశసంధి సంధిలెఁ గదా, యని తనమనమున శ మనన మొంది
- తే. పరమధర్మము గురుపదశ్రీభ క్తి యనుచు, మదినినిశ్చయమొంది రాశ్రమప్రియుండు
 తాను యతిరాజుకడ కేఁగఁ శ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. తల్పమధ్యమునుండి శ ధరణిపై కుటికిన, ముజ్జగంబులు తనశబ్దజ్ఞఁ గదల
 మణినూపురంబులారమ్నాయముల్కారయంగ, గంటలమొలనూలుశగల్గుమనఁగఁ
 గుండలంబులకాంతిశమండలం బొకదొడ్డ, మండనం బై యిల్లు శ నిండి మెఱయ
 మొల్కనవ్వులచిన్ని శమోముముద్దులుగుల్కఁ, దనరత్నముకుటము శ తళుకులొత్తఁ
- తే. బంచవార్షి కబాలునిశపగిది వచ్చి, యతిశిఖామణికుడితొడ శ నధివసింపఁ
 జూచి యక్కజపడె రాజశోమఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత రామప్రియు శ నాహ్లాదమయుఁ జూచి, యొప్పుగాఁ గొంగిట శ నప్పళించి
 శిరము మూర్కొని చిన్నిశచెక్కిళ్ల దువ్వుచుఁ, బెన్నిధిఁ గన్నట్టిశపేదపగిది
 యతిపతి హర్షింప శ నప్పుడు యతిరాజ, సంపత్కుమారుఁ డీశస్వామి యనుచుఁ
 దిరునామ మొక్కటి శ దేశికేంద్రు లొనర్ప, నదిసుత యిప్పటి శ కై న నతని
- తే. కదియె తిరునామ మయ్యె నశయ్యతివరేణ్యఁ
 డతని వీడ్కొని తనబస శ కరిగి యందుఁ
 జింత దిగనాడి సౌఖ్యముఁ శ జెందె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సకలగుణాధారు శ సమ్మోహనాకారు, సంపత్కుమారు నంశచద్విహారుఁ
 బ్రాణాదికప్రియుఁ శ బతి నెడఁబాసి కం,దర్పునిబాణవేదనలఁ జెంది
 క్షణమొక్కయుగముగాశజరుపుచుఁ బటముపైఁ, బ్రాణేశువ్రాసితశత్వాదపద్మ
 ములకు నర్పించి తశ్చూర్తి కన్గవత్తోవ, భావ మొందించి కైమ్మోవి యాని
- తే. యతనికొంగిలిఁ జెందినశయట్లు కొంత, తడవు చింతించి విరహగ్నిశతాప మడఁచు
 నంగనామణి యమ్మోహశనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. రాత్రి చెల్వపిళ్ల శరాయఁ డేతెంచెనా, యమునకు జాతర శ లాచరింతు
 సంపత్కుమారుతో శ సల్లాప మబ్బెనా, వేంకటేశుని కూరశవిందు చేతు
 రామప్రియునితోడ శ రతికేళి గల్గెనా, పాండురంగని కుత్సశవం బొనర్తు

- మగిడి నామగనితో శ్రీ మదనోత్సవము లన్ని, సమకూడెనా దేవసమితిఁ గొల్తు
తే. నని తలంచుచు నెమ్మది శ్రీ నతనుబాణ, వేదనల కోర్వఁ జాలక శ్రీ భేద మొందు
నంగనామణి యమ్మోహనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అమ్మ నీనెమ్మెగ శ్రీ మల రాగు చుండు ము, న్నకలంకపూర్ణ సురధాంశువట్లు
నీహారవృత మైననె త్తమ్మిచాడ్చున, ముఖమారుతావృతముకురమట్లు
పొలు పార దిప్పుడు శ్రీ లలిత మాకెమ్మోవి, వేడియూర్పుల సోకి శ్రీ వాడి యుండఁ
గేతకీదళమువై శ్రీగిసలయంబుకొలంది, జెక్కిట జేఁ జేర్చి శ్రీ చింతపడఁగఁ
- తే. గారణం బేమొ చెప్పమీ శ్రీ కమలనేత్ర, యని మృదూ క్తులనమ్మోహనాంగి కిట్లు
ప్రాణపద మైనయొకచెలి శ్రీ పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. చెలియపల్కులు విని శ్రీ చింతించి యించుక, తడవున కిట్లని శ్రీ తరుణి పల్కెఁ
జిన్నరహస్యముఁ శ్రీ జెప్పెద చెలి యది, బైల్పుచ్చదగదు నాప్రాణ మాన
చెఱసాలనుండి సుందరతరహరివిగ్ర, హంబు నేఁ దెచ్చి శ్రీయ్యాలయమున
మణిమయాసనమువై శ్రీమహనీయశయ్యవై, దూఁగుటుయ్యెలలవై శ్రీరాగ మొప్ప
- తే. నుంచి దివ్యాంబరములఁ గట్టించి మంచి, పూలదండలు నవరత్న భూషణంబు
లంచితంబు గ నర్పింతు శ్రీ ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. క్రీడింప నిట్లొకనాఁడు రాతిరి నీల, మేఘంపుఁజాయలశ్రీమేనివాఁడు
మస్తకంబున రత్నశ్రీమకుటంబు గలవాఁడు, మొలకనవ్వులముద్దుశ్రీమోమువాఁడు
కరుణారసముఁ జిల్కుశ్రీకనుదోయి గలవాఁడు, కరధృతశంఖచక్రములవాఁడు
మకరకుండలహారశ్రీమంజీరములవాఁడు, బంగారుచాయలశ్రీపటమువాఁడు
- తే. భువనసమ్మోహనాకారపురుషుఁ డొకఁడు, గానఁబడియెనునాకన్నుఁ శ్రీగవకు నెదుట
నని చెలికిఁ జెప్పె నమ్మోహనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. రుచిరదరస్మితభ్రూవిలాసకటాక్ష, మధురోక్తులను నన్ను శ్రీ మంచితనము
చేసి మన్మథకేళి శ్రీ కాశించి యధరామృతం బొని పరిరంభశ్రీణం బొనర్చి
నన్నుఁ గొంగిటఁ జేర్చి శ్రీ నామానధన మెల్లఁ, జూఱఁబుచ్చినలోకశ్రీసుందరుండు
గురుఁడు పిల్చిన నన్ను శ్రీ విరహనలముపాలు, చేసి పోయె నిడ కేమి శ్రీ సేతు నకట
- తే. మగువ మగవారి నమ్మంగఁదగునె వారి, మాట లన్నియువడిగండ్లశ్రీమూట లరయ
నని చెలికిఁ జెప్పె నమ్మోహనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఈసాధ్విదురవస్థ శ్రీ నేమి చూచెద నని, యరిగెనో యన సూర్యుఁ శ్రీ డస్తమించె
నంత సంధ్య చెలంగె శ్రీ నపరదిగంగనా, భరణనానామణిశ్రీప్రభ యనంగఁ
దనవైరి గ్రుంకిన శ్రీ ధ్వంత మల్లన దోఁచె, జారకామినులు తరస్కరులు మెచ్చ
విరహిణులను గామశ్రవేదనపా లేయ, రాత్రి వర్తిలెఁ గాళశ్రీరాత్రి యనఁగ
- తే. నంత నమ్మోహనాంగి యోకాంతమునను, గంతుకరము క్తనిశితలశ్రీతాంతబాణ
బాధఁ జెందుచుఁ జెలి కిట్లు శ్రీ పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

- సీ. సఖి నన్ను నాతండ్రి శ సంపత్కుమారుని, దక్క నన్యుల కియ్యదలచె నేని
నాప్రాణనాథునినామ మే దలచుచు, దప మొంది విరహోగ్రదహనశిఖల
దేహ మాహుతి జేసి శ దేహాంతరముజెంది, తాపము లన్నియు శ ధరణి విడిచి
జీవితేశుని జెంది శ శ్రీపదాబ్జములకు, నర్చ సేయుచు సుఖ శ మనుభవించు
తే. నిక్క మీమాట నీయాననీరజాక్షి, యని చెలికిఁ దెల్పి యమ్మోహనాంగి మదన
బాణసంహతి సంతాపపడియె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర. 21
- సీ. సరసపద్మదళంబు శ లురమువై బటపిన, వాడు చన్దవకొనరవేడి సోకి
మహదుష్ణనిశ్వాసమాదుతపంక్తిచే, ఘనహారవల్లికల్ శ కందుపాటుఁ
గలితనీలోత్పలకర్ణపూరంబులు, బొప్పధారల నార్ద్రభావ మొందు
సరసరంభాదళాంశతాళవృంతాని, లము దోచు గ్రీష్మానిలంబుపగిది
తే. మదనుఁ డాతీర్థపాదుఁ డై శమండలీకృతేక్షుచాపంబు చే బూని శ యింతివై ని
దెప్పరపుఁబూవుఁదూపుల శ గుప్పె నమచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర.
- సీ. సతి ప్రతిపద్గతశచంద్రరేఖయుఁబోలె, స్థితకళామాత్రావశిష్ట యగుచు
స్థరశరాసలశిఖాసంతప్తహృదయ యై, గురుశీతశైవలశగుచ్ఛతతుల
సితబిసకిసలయశచ్ఛేదమాలికలచే, సరసచందనపంకశచర్చికలను
హిమజలసేవచే శ హిమవాలుకామయ, ధూళిపాళీసముద్రదూశనములఁ
తే. జంద్రకాంతశిలాతలశశయనములను, గాంతరంభార్ద్రదళతాళశవృంతములను
గడపె నారాత్రి కొండాకరకాల మనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర.
- సీ. సాధాగ్రవిలసితశచంద్రశాలసఖిజ, నావృత యై యుండి శ యాలతాంగి
నిండుచంద్రునిఁ జూచి శ నెచ్చెలి కీరీతిఁ, జంద్రోపలంభోక్తిశతము నుడివె
పాలవెల్లిని దొల్లి శ హాలాహలములు రెం, డసితసితజ్వాల శలై జనించెఁ
గబళించె హరుఁ డాద్యశగరళ మన్యవిషంబు, వేల్పు లెందఱుఁ దిన్నశవృద్ధిజెందుఁ
తే. గాన నిర్మూల మైనది శ గాదు పుడమి, నెట్టిపాపముఁ జేసిరో శ యింతి పాంథు
లనుచు వాక్రుచ్చె నమ్మోహనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర.
- సీ. విరహిణీమారణావిరూపదురితపం, కకళంకుఁ డౌమహాకలుషి వీఁడె
హాలహల ప్రళయనలంబునకు సై, దోడుగాఁ బుట్టుఘాతకుఁడు వీఁడె
చండభాస్కరకరజ్వాలావళులతోడఁ, గూడినదుర్నిరీక్ష్యుండు వీఁడె
బడబానలము తాను శ బాధోధిసరిపొత్తు, సలుపు చుండెడుపాపజాతి వీఁడె
తే. రాహుదంష్ట్రాగ్రవిషమయశదేహి వీఁడె, యభ్రపితృవనికొఱవిదరయ్యంబు వీఁడె
యని చెలికిఁ బల్కె నమ్మోహనాంగియనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర.
- సీ. జలధిలో మును వీఁడు శ జనియించువేళ మం, దరగిరి వడి వీని శ దాకె నేని
గ్రహణకాలమున స్వరశ్శానుండు కబళించి, తృప్తుఁ డై గ్రద్దన శ ద్రేచ నేని
శర్వుండు చేతివిరపముఁ దిని వీనిని, నాలుకరుచి జెంద శ నమలె నేని

యసితపక్షం బనునపమృత్యు వై ననీ, పాపకర్తు ని రూపురమావె నేని

తే. కుంభభవుఁ డబ్ధితోఁ ద్రావి శ కూడ వీని, విడువఁ డే నింత పొసఁగు నేరవిరహిజనుల
కకట విధి యరి యని దేవిరయనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.

సీ. చెలులార యొకమాటఁ శ జెప్పెద వినరమ్మ, వెన్నెలబయలికి శ వేగ యొక్క
మించుటద్దముఁ దెచ్చి శ. యుంచుఁడి చంద్రుఁడు, చోరుఁ డాయద్దముఁ జొచ్చినంత
వంచనసేయక శ పొం చుండి చిక్కని, కోలచే వ్రేయుఁడి శ గుఱు తడంగ
మణిపంజరములలో శ మన ముంచి పెంచిన, రమ్య కేళీచకోర వ్రజఁబు

తే. విడువుఁడి వీని వెన్నెల శ వేగ క్రోలుఁ, కుంభభవుఁడబ్ధినొక గ్రుక్కఁ గ్రోలుకొలఁది
ననుచు వాక్రుచ్చె నమ్మోహనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.

సీ. మనకర్ణ పూరతరమాలపల్ల వములు, చంద్రునిలో మృగ శ శాబమునకు
మేపుద మమ్మ యారమృగము డా వర్ధిల్లి, మండలం బంతయు శ నిండి మాపు
విరహిణీహత్యకు శ వెఱవనిపాతకి, ద్విజరా జటే వీడు శ తెలిసి చూడ
రాహువక్త్ర గుహంతర శాశాంధతమములోఁ, దిరిగెడుమెఱుఁగుడుఁ శ బురుగు వీడు

తే. వీని కేటికి మన మింత శ వెఱవవలయు, నని మనోజశరవ్యధ శ నాలతాంగి
మగిడి చంద్రునిఁ బల్కె నీరమాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.

సీ. కలశాబ్ధి నీజన్మ శ కారణ మమృతము, కాస్తుభమణి లక్ష్మి శ కల్పతరువు
కామధేనువు శ్వేతశరజరాజ ముచ్చెళ్ళ, వంబు తోఁబుట్టువుల్ శ వరుస నీకు
హైమవతీభర్త శ కవతంస మీ విట్టి, విభవయు క్తుఁడ వయ్యు శ విరహిజనుల
వలరాజుతోఁ గూడి శ చలపట్టి బాధింప, ధర్మపు గాదు సురధామయాఖ

తే. యని శశిని దూటి యమ్మోహనాంగి మింట
దూరగతుఁ డై నచంద్రుని శ దూఱఁ గూడ
దనుచు హృద్గతు స్సరుఁ దూలనాడె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.

30

సీ. మన్మథవిరహిణీరమారణదోషంబు, హరునిక్రోధాగ్నిగాఁ శ బరిణమించి
నిన్ను భస్మముఁ జేసె శ నీ వంతటనె పోక, క్రూరగ్రహంబ వై శ గుండెగాల
మైతివి విరహుల శ కక్కటా హరి సిరి, యేముహూర్తమున ని శ నిట్లు గనిరొ
బ్రహ్మయు నీ విట్టిరపాతకి వని యెంచి, కుసుమబాణములఁ జేరకూర్చె నీకు

తే. నవియుఁ జాల నొసంగక శ యెదె యిచ్చె, నంతకె జగము లిట్టట్టు శ లై తపించు
నని మరుని దూఱె నమ్మోహనాంగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.

సీ. త్రిభువనమోహనోదిత పాతకంబుచే, సతనుమహాభూత శ మైతి వీవు
విరహమలీమసరదురవస్థఁ గలవారిఁ, గాని పూనవు కలిరకటుష మీవ
సతి యగురతి దేవిరసాభాగ్యమహిమచే, బలుమఱుఁ జచ్చియు శ బ్రతికి శీవ
యెల్లజగంబుల శ నేచితి చాలవా, మరణ మొందియుఁ బుష్పశర దురాత్మ

తే. ఘోరనారాచముల నీక శ కుసుమశరము

లిచ్చె బ్రహ్మయు నీక్రార్య శ మెఱిగి యంత

కింత చేసితి ననియె నశక్తాంత యనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

32

సీ. ఆనందమయు లై నశయాదిదంపతుల నె,మ్మదిలో జనించినశమహిమ గల్గి

యిట్టిదుష్కృత్యము శ లేల చేసెద విది, ధర్మపు గాదు కంఠదర్ప నీకు

మది నెడఁబాయఁ డశస్త త్సాస్వమి సంపత్కు, మారుఁడు మార యాశ కారణమున

నీప్రయత్నము లెల్ల శ నిష్ఫలంబులు గాని, నెఱవేఱ విచ్చోట శ నిజము మదన

తే. యనుచుఁ గామోపలంభో క్తుశ్శలాడి కంటఁ, గూరుకేమియుఁ గానక శ తాటి సురభి

పుష్పదామాద్యలంకారశృర్తి యుడిగి, హరిహరీయని వగచె నాశతరుణియనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

33

సీ. ఈపూర్ణ చంద్రిక శ లీవసంతారామ, మీరత్న వేదిక శ లీవిచిత్ర

రమ్యపంజరగతశరాజకీరశుకాది, మధురభాషణము లీశమణివిమాన

చంద్రశాలానర్ఘ్యశయ్యాసనాదు లీ, క్రీడాద్రు లీవల్లశకీరవములు

రమణఁ జెల్వప్పిళ్ల శరాయఁ డేతెంచి నన్, గూడనా యివి సుఖశక్రీడ కగును

తే. జెలియ రాఁ డాయె విభుఁ డేమి శ సేయుదునని, కలితకలకంఠ కాకలీశకలరవంపు

సొంపు పెంపార నేడ్చె నాశసుదతి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అదె శంఖ మదె చక్ర శ మని మిన్నుఁజూపున,ట్లదె విభుఁడేతెంచె శ ననుచు లేచుఁ

జెక్కిటఁ జేదమ్మిఁ శ జేర్చి చింతించును, మ్రొక్కును సొక్కునుశీలిక్కిపడును

జెలువుఁడార మ్మని శ చీరును బ్రేమతోఁ, గటకటా విధి యెంతశకతినుఁ డనును

బతిరూపు మదిఁ జూచి శ పకపక నగు నది, గనరాకపోయినఁ శ గరము వగచుఁ

తే. జంద్రకాంతవితర్దిపై శ శయన మొందు, మగిడి లేచి చరించు నుశ్శత్రుత్తపగిది

నంగనారత్న మమ్మోహాశానాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అంతట నిజకేళి శ కారామసరసర, సాలపల్లవసమాశస్వాదమత్త

కోకిల లన్ని యాశగుబ్బుగాఁ బడి కుహూ, యని పంచమముఁ బల్కు శ నాలకించి

యుల్లంబు జల్లనశనొల్లఁబో నప్పల్ల, వాధరి మూర్ఛిల్ల శ నాళి యొకతె

చల్లెను గొజ్జెంగశజల మొకయలివేణి, చందనం బలఁదెఁ గుశచంబులందుఁ

తే. దాశవృంతంబుచేఁ ద్రిప్పె శ దరుణి యొకతె

యంఘ్రితలములఁ బుష్పాడి శ యదై నొకతె

సాధ్వీకి ట్లుపచారముల్ శ సలిపి రనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

36

సీ. పద్మాక్షికన్నీరు శ పన్నీటఁ దుడుపుము, కదళీదళంబుచేఁ శ గాంత వీవు

కనకవల్లి రచింపు శ కర్పూరతిలకము, మందయాన యలందు శ చందనంబు

వలివెంపుఁజెంగావిఁచలువ గట్టు శుభాంగి, యురమున బిసహార శ ముంచు సుమతి
కల్యాణిమేను చెంగలవ్వుఁజేకుల నొత్తు, కమ్మనిపూఁదేనె శ కలికి చిలుకు
తే. మొత్తు మఱచేతులను నాచురగుత్తు లుర్వి
హంసి వెలిదమ్మిపుప్పొళ్ల శ సంఘ్రతలము
లొత్తు మని పల్కి రాళు లశనోన్య మనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

37

సీ. సహచరీజను లిట్లు శ సంభ్రమోక్తులఁ బల్క, నక్కలకలరవ శ మాలకించి
రమ్యకన్యాంతఃపురమునఁ గోలాహల, మే మని తలిదండ్రు శ లిరువు రడుగ
నాప్తసఖీజన శ మక్కన్యయభిమత, మెఱిగింపఁ దెలిసి ధాత్రీశ్వరుండు
తనదేవితో వచ్చి శ కనుఁగొని తనముద్దు, పట్టి కిట్లొకమాటఁ శ బలికెఁ బ్రీతి
తే. నమ్మ హిందూలదై పత శ మైనబొమ్మ, వారు చేకొని పోయిన శ వగవ నేల
ననినఁ గన్నియ తండ్రి కి శ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. క్షీతిని బ్రత్యక్షుడై శవతములు తలిదండ్రు, లట్టిమీహితవాక్య శ మమృతసదృశ
మైనను నాచి త్త శ మాబొమ్మపై మర్లు, కొన్నది తిరుగ దిం శ కెన్నఁటికిని
నావిగ్రహాకార శ మైనవాఁ డరయంగ, నారాయణుఁడె కాని శ నరుఁడు గాఁడు
నాప్రాణపద మైననాథుఁ డాతఁడె మహా, త్తా న న్నతని కీయఁ శ దలఁప వేని
తే. దక్షకన్యక యోగాగ్ని శ దాహ మొంది, హరునిఁ జెందినగతి నేను శ హరిని జెందు
దాన నని పల్కె నక్కన్య శ తండ్రి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
సీ. అట్టిగారాబంపుఁబట్టిపల్కుల విని, హర్ష చింతాన్వితుం శ డై నృపుండు
సామి నీయివ్వము శ సమకూర్తు నని కూఁతు, నుచితమృదూక్తుల శ నూటడించి
చని తనమేడలో శ శరదిందుచంద్రికో, జ్వలహంసతూలికాశయ్యయందు
శయనించి నిద్రింప శ సంపత్కుమారుండు, కలలోనఁ గనిపించి శ పలికె నిట్లు
తే. పద్మ నీపుత్రి హరి యేను శ బాలకడలి
వీవు గావున నీనుత శ నిమ్ము మాకు
సందియము మాను మని పల్కె శ శార్థి యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

40

సీ. సరనుఁ డౌయతిరాజశసంపత్కుమారుఁ, డాయతిసార్వభౌమున శ కనియె నిట్లు
తెల్లవాఱిన నేఁగి శ ఢిల్లీశు నడిగి నా, యిల్లాలిఁ దోడ్కొర శ మ్ముల్ల మలర
దాని నేఁ బాసి యర్థక్షణం బైనను, సౌఖ్య మొందను జుమీశసంయమింద్ర
కాన న న్నదేవికడ కై నఁ బంపు నీ, కోడలి నిట కై నఁ శ దోడితెమ్ము
తే. రెంటిలో నొక్కపని సేయ శ కుంటి వేని
తపసి నై యుందు యామునశతటమునందు
సత్య మని పల్కె గురున కాశస్వామి యనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.

41

సీ. ఈహరిప్రియ నెంతో న్ మేఁచితి నని శశి, వెఱచిన ట్లపరాద్రిమఱుఁగుఁజొచ్చె
ప్రియునిదుర్దశఁ జూచి న్ భీతిఁ జెందినగతిఁ, గలువలు తారలు న్ తెలివిఁ దొలఁగెఁ
బద్ధిని కై రవి న్ పంచినదూతియో, యన నొప్పెఁ దూర్పున న్ నరుణకాంతి
త్వర మోహనాంగి చెల్వప్పిళ్ల రాయనిఁ, బ్రీతిఁ గూర్చెడుపరంబోజ్యోతి యనఁగఁ

తే. బాడమె నుదయాద్రినామ్నాయశ్రమూర్తి యంత

మోహనాంగియు నల్లన న్ మూర్ఖుఁ డెలిసి

పతిపరాయణ యై యుండె న్ భక్తి ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.

42

సీ. అంత ఢిల్లీశ్వరుం న్ డల్లన మేల్కొంచి, యర్హకృత్యంబుల న్ నాచరించి
సంయమింద్రునిడాయఁజనఁదలంచినయంత, యతిరాజుమేల్కొంచిరయమునకరిగి
కాల్యకృత్యము లన్నిరగావించి వేగ చెల్వప్పిళ్ల రాయనినవాంఛితంబు
సమకూర్పఁ దలఁచి యాశ్చర్యపాలుకడ కేఁగఁ, జూచి ప్రత్యుత్థాన న్ మాచరించి

తే. ప్రణతిఁ గావించి యర్పించి న్ భక్తిఁ డనదు

రత్నమయ మైనయంతఃపురమున కధిపుఁ

డమ్మహాత్మునిఁ దోడ్కొని న్ యరిగె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.

43

సీ. స్ఫటికంపుగోడలు న్ పగడంపుసోపాన, ములు వజ్రకుట్టిమనభూతలములు

చారుగారుత్కృత స్తంభ గుంభితమణి, మండపవేదికారమందిరములు

లంబమానేంద్రనీలవాతమాక్తిక, జాలకీలితము తొనమేలుకట్లు

రత్నపంజరగతరరామనామామృతా, స్వాదతత్పరకీరశారికలును

తే. రత్నశింజానమంజీరరమణికులము, నలరు నచ్చోట నమ్మోహనాంగిగృహముఁ
జొచ్చె సుల్తానుతో యతిసూర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.

సీ. అంత యతీంద్రుఁ డరయ్యవనీశుఁ డర్పించు, హాటకరత్న వేత్రాసనమునఁ

గూర్చుండినంత నగ్గురునకుఁ గేల్తోడ్చి, యారాజు తనస్వప్న న్ మంతఁ డెలుప

నమ్మహాత్ముఁడు విని న్ హర్షించి కొనియాడి, యస్పార్థివేంద్రున న్ కనియె నిట్లు

పాలవెల్లికి హరిపగిదిఁ జెల్వప్పిళ్ల, రాయఁడు నీ కల్లుఁ న్ డాయె నింకఁ

తే. బరమకల్యాణి నీముద్దునపట్టి నతని

కిమ్ము విఘ్నము లన్ని పోఁ న్ జిమ్ము దొడ్డ

యశముఁ గొమ్ముని పల్కె న్ నయ్యార్యుఁ డనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.

44

సీ. రాజేంద్రుఁ డాయతిరాజుసూక్తుల విని, హర్ష మొంది తలంచె న్ నాత్మ నిట్లు
లల్లుఁడు బొమ్మ విరయ్యంకుఁడు భావన, సన్నాహిని యీ వెండ్లి న్ నలుపు నిట్లు

- చుట్టంబు లీపనిఁ శ్రీ జూచి యే మందురు, తల్లియుల్లము నుల్లశిల్లు టెట్లు
వచ్చి యిచ్చటికిఁ జెల్వప్పిల్లరాయఁడు, గనిపించి కన్నియశ్రీకరముఁ బూని
తే. పెండ్లి యాడిన మా కతిశ్రీప్రీతి యగును, నీశుసంకల్ప మెట్టిదోయెఱుకపడద
యని తలంచుచు నుండె నశ్రీయ్యధిపుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రీమోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞఁ డాయతిశ్రీచంద్రుఁ డారాజున, కాసందియముఁ బాప శ్రీ నాత్మఁ దలఁచి
యక్రూరునకుఁ దొల్లి శ్రీ హరిమాడ్కి స్వస్వరూపముఁ జూపఁ జూచెనశ్రీస్వార్థిపుండు
వేయిమ స్తకముల శ్రీ వెలయుమానికముల, బెళుకుల దెస లెల్లఁ శ్రీ దళుకు లొత్త
మకరకుండలహారశ్రీమకుటాంగదోర్కినీ,లాంబర కాంచీగురీణాద్య శేష
- తే. భూషణాంచితు నొకనుహాశ్రపురుషుఁ గాంచి
యూరుపీఠిని సంపత్కుశ్రీమారు శుద్ధ
సత్త్వవిగ్రహుఁ గాంచె భూశ్రీజాని యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 47
- సీ. నుందరనుకుమారశ్రీసురుచిరదివ్యమం,గళమూర్తిఁ గని మ్రొక్కి శ్రీ కడు నుతించి
సందియంబులు మానిశ్రీ స్వతనయకడ కేగి, కమలగాఁ దోచునశ్రీకన్యఁ జూచి
కడు సంతసించి యశ్రీకన్యన్నియఁ దోడ్కొని, వచ్చి చెల్వప్పిల్ల శ్రీ కిచ్చె నృపతి
యల్లుని నక్కన్యశ్రీతల్లి గన్గొని మ్రొక్కి, నిరుపమానందసంభరిత యయ్యె
- తే. నాదిదంపతు లాయిర్వు శ్రీ రట్లు గలియఁ, దల్లిదండ్రులయుల్లము శ్రీ లుల్లసిల్ల
సిరులు సొంపారఁగాఁ బెండ్లిఁ శ్రీ జేసిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రీమోద మలర.
- సీ. మూఁడంజలులు దివ్యశ్రీముక్తాఫలము లెత్తి, యొకరిశిరంబుపై శ్రీనొకరు గుప్పి
పసిఁడిపూవులదండ శ్రీ భర్తకంఠమునందు, రంగుగా నమ్మోహానాంగి యునిచె
రమణఁ జెల్వప్పిల్ల శ్రీరాయఁడు మాక్తికహార ముంచెను మోహానాంగిమెడను
అట్లు చెల్వప్పిల్ల శ్రీ కర్పించి యమ్మోహానాంగిని దలిదండ్రు శ్రీ లతిముదమునఁ
- తే. జూచుచున్నంతయతిరాజశ్రీసూరి యెప్పటట్లు గనిపించె నక్కన్యశ్రీయట్లు దోచె
దేవి నృపుఁ డది కలయట్లుశ్రీదెలిసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. రత్నజాంబూనదశ్రీరజితధనాఘము, లతిమృదుత్కౌమదిశ్రీవ్యాంబరములు
నవరత్నఖచితనాశ్రీనావిధాభరణము, లురుచిత్రకంబళాశ్రీ స్తరణములును
జామరమణిమయాశ్రీసనతల్పదాసదా,నీధేనుశతములు శ్రీ చెలులగుములు
కర్ణాటరాజ్యము శ్రీ గజరథాశ్వభటాఘ, మాత్మజ కవి యన్ని శ్రీ యరణ మిచ్చి
- తే. యనుఁగుఁగోడలు నీ కిది శ్రీ హరికిఁ బత్ని
యనుచు యతిభూపతికిఁ జెప్పి శ్రీ యప్పగించె
ధారి కుం డగునులతాను శ్రీ ధన్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 50
- సీ. బహుధనంబులచేత శ్రీ భక్తితో యతిపతి, నర్పించి పంచె నశ్రీయ్యధిపుఁ డంత

సెల విండు పోయివరచ్చెద నని మ్రొక్కిడి, యడిగిన నమ్మోహనాంగిఁ జూచి
తల్లిదండ్రు లిరువురు శ్రీ తగినట్లు దీవించి, యమ్మ ని న్నెడఁబాసి శ్రీ యరనిమేష
మైన సహింపలే శ్రీ మన సుత యిట్లనె, హరితోడ నేను మీరయక్షిపథముఁ
తే. జెంది కనిపించెదను మీరుశ్రీచింత మాని, యుండుఁడని తల్లిదండ్రు లనూటడించి
భర్తకడ కేగఁ దలఁచె నశ్రవణతయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

సీ. థాజసేవకు లంత శ్రీ రత్నమయం బైన, యందలం బొక్కటి శ్రీ యచట నునుప
నురుకృపఁ జుట్టాల శ్రీ నూటడించుచుఁ బితృ, గేహ మంతటఁ గటాక్షించి వచ్చి
యావాహనం బెక్కి శ్రీ యద్దేవి విచ్చేయ, దేవతాదుందుభుల్ శ్రీ దివిని మొరసెఁ
గురిసెఁ బూవులవాన శ్రీ ధర నృత్తగీతమం, గళవాద్యవందితాశ్రీగధకలోక్తి

తే. రవము లిరి పార మొగి యతిశ్రీరాజు నడవఁ

దండ్రి చుట్టాలు వెనువెంటఁ శ్రీ దగిలి కొల్వ

శుభద నక్కన్య నందఱుఁ శ్రీ జూచి రనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

52

సీ. ప్రాసాదజాలరంధ్రములఁ గన్గొని సతుల్, పూలు గుప్పుచుఁ గన్యఁబోగడి రిట్లు
పాలవెల్లికి ముద్దుపట్టి యై సిరి పుట్టి, శ్రీహరియురమునఁ శ్రీ జెందె ముందుఁ
ద్రేతాయుగంబున శ్రీ సీత యై యాలక్ష్మీ, శ్రీరామభద్ర భరణించె మరల
మహి ద్వాపరమున భీష్మకపుత్రి యై రమ, మగిడికృష్ణున కగ్రశ్రమహిషియయ్యెఁ

తే. గలిని నీరాజకన్య యై శ్రీ కాంక్ష దీట, మహిషి యయ్యెను సంపత్కుశలారశౌరి
కని పరస్పర మనుకొని శ్రీ రతివ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. రమణీయపటకుటీరముఁ జొచ్చి యద్దేవి, యందు మాణిక్యసింహాసనమునఁ
గూర్చుండినంత సర్దురుశిరోమణి యిదె, యమ్మ నీబొమ్మని శ్రీ యప్పగింప
నాయమ్మ యాబొమ్మనతిముదంబునఁ గొని, కౌగిటఁ జేర్చి యంశకమున నుంచి
పసిఁడిఁడోలికలలోపల హంసతూలికా, తల్పమునందుఁ దా శ్రీ దగినయట్లు

తే. మారసుకుమారు సంపత్కుశలారుఁ గూడి

పరమసుఖ మందఁ దత్పాదశ్రవద్దములను

గురునిసైనికు లతిభక్తి శ్రీ గొలిచి రనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

54

సీ. యతిరాజుతోఁ గూడ శ్రీ నరుగుదెంచినసూరి, జనులకు నృపులకు శ్రీ సైనికులకు
బహుమతు లొనరించి శ్రీ వైన మొక్కటి చని, యల్లునిఁ గూతుని శ్రీ నన్ని వచ్చి
కలకాల మాదంపతులఁ దలంపున నిల్పి, నుల్తాను భక్తితోఁ శ్రీ జూచు చుండె
నంత యతిశ్వరుం శ్రీ డాదంపతులతోడఁ, దనబలంబులఁ గూడి శ్రీ తరలి త్రోవఁ

తే. గ్రమముగాఁ గొన్నిదినములఁ శ్రీ గడపి వచ్చి

సకలకల్యాణవాద్యఘోషము చేలంగ

సిరుల కిర వై నయదుగిరిఁ శ జెందె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

55

సీ. నయ మొప్పఁగాఁ దిరునారాయణపురోప, వనముల బలములు శ వాస మొంద
నాదివ్యదేశస్థు శ లంద తెదుర్కొని, సేవింప వారలశేమ మడిగి లఁ బొగడఁ
యార్జ్యలు కను మ్రొలనామ్నాయముల నూడ, వందిమాగధులు పార్యమము
బటహాకాహళశంఖశంఘశంఘవాద్య, వేణువీణాన్య త్రవివిధగీత

తే. కలితరవములు బ్రహ్మాండశ్రుటము నిండ
దారయుతుఁ డై నసంపత్కుమాారుతోడఁ
జొచ్చె నప్పరి లక్ష్మణశూరి యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

56

సీ. కన్నులపండువు శ గా ధన్యు లందఱు, కని మ్రొక్క వీధులు శ కలియఁ దిరిగి
వచ్చి కోవెలఁ జొచ్చి శ తెచ్చినస్వామికి, సంప్రోక్షణాదులు శ చక్కఁ జేసి
రామప్రియుని యతిశరాజసంపత్కుమారుని బుధు లెల్లను శ రూఢిఁ బొగడ
నారాజపుత్రికి శ యాదవగిరిలక్ష్మి, యని యొకతిరునామ శ మాచరించి

తే. వరుస నారాయణుని యత్సవముల కెల్ల, నధిపతిని జేసి రామప్రియాఖ్యహరిని
యతిశిఖామణి కృతకృత్యుఁ శ డాయె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. సరసుని యతిరాజశంపత్కుమారుని, యదుగిరిలక్ష్మిని శ నతనిసతిని
జారువిగ్రహుఁ దిరునారాయణునిఁ జూచి, బహుమతిఁ జేసి భూపతులఁ బంచి
దివ్యదేశములందు శ దృఢభక్తిజీవితాశలు మాని మాయాజ్ఞ శ సలుపుకతన
వరదుల మైతి మీశవాంఛిత మెఱిగింపుఁ డని నిత్యులకు గురుఁ శ డాన తీయఁ

తే. గలితకల్యాణిశీర్థావరగాహనంబుఁ, జొచ్చి శ్రీహరికోవెలఁ శ జూచుటయును
నడిగితిమి వరము లని వారు శ నుడివి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఏడాది కొకపరి శ మూఁడుదినంబులు, కల్యాణిలో నవరగాహ మార్చి
హరిమందిరముఁ జొచ్చిశయాదవాద్రీశునిఁ, గనుఁగొనుఁ డని యతిశకాంతుఁ డనిన
నాటనుం డివటి కై ననుఁ బ్రతివర్షము, నిత్యులు కల్యాణిశీట మునిగి
తైలామృతఫలశాలితండులంబు లొసంగి, యదుగిరీశుని జూచి శ యరుగ నవియు

తే. గురునిజనర్థమునఁ బురోగిర మొనర్చి
స్వామి కర్పింతు రిట్లంత శ సలుప రేని
క్రిములు గన్పించి కల్యాణి శ సమయు ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

59

సీ. అట నిత్యపక్షమాశసాయనహాయన, పల్లవ్రాత్సవముల శ బాగుపఱిచి
సంపత్కుమారునిశన్నిధిఁ దీర్థప్రసాదములను సాధుజనులతోడ
ననుభవిం పటమీఁద శ యదుగిరికోవెల, కాణాచికారుల శ ఘనుల నేబ

దిరువురఁ బిలిపించి శ హితపంచసంస్కారము లొనర్చి వారికి శ ముఖ్యము లను

తే. చాన్యనామము లొనఁగి త్రిదండపాణి
కరుణ సంపత్కుమారుకైంకర్యములను
వారివారికిఁ దగ నిచ్చె శ వరుస ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

60

సీ. అచటఁ జెల్వప్పిల్ల శ నర్చించుచును మఠ, మొకటిఁ గట్టించి యం శ దుండి స్వపద
సంశ్రితు లై నయాశాచార్యులు యతులును, సాతానివైష్ణవుల్ శ సత్త్వరతులు
కొత్తెపమ్ములు తన్నుఁ శ గొలువంగ వారిని, మాల్యదీపారోపకమార్జనాది
కైంకర్యములు కొన్ని శ గావింప నియమించి, నిత్య మిచ్చట నుండుశనిర్లత

తే. కులకు మా కున్నగురువృత్తి శ గలుగనేర్పు
నలరుఁ బురి తిరునారాయణాఖ్య ననుచు
నుడయవరు చెప్పి యచ్చట శ నుండె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

61

వ. మఱియును మోహనాంగియు యదుగిరిలక్ష్మీయు బీబీనాంచారు నని శుభాభిధా
నంబులు గలధిల్లీశ్వరునిపుత్రి నిజవివాహమహోత్సవానంతరకాలంబునందుఁ ద
ల్లిదండ్రులచే ననుజ్ఞ వడసి యంతఁ జతురంగబలసమేతుం డై నిజసహోదరుండు
ను నపరిమితాత్మీయబలసమన్వితం డగుసంయమిసార్వభౌముండును దనతోడ
నేతేరఁ జనిచని యాదవాచలసమీపంబున రత్నమయం బగునిజదివ్యచతురంత
యానంబునందు స్వకీయదివ్యస్వరూపంబు ధరియించి యప్రాకృతదివ్యమంగళవి
గ్రహం డగుసంపత్కుమారునితోడం గలిసి విలసిల్లుదుఁ జర్త చతుష్కులగు
ప్రాకృతజనులకుం జూ పడ దయ్యె నప్పు డయ్యతీంద్రుండును దదీయాశ్రితులుచు
నాధిల్లీశ్వరునికు చూచుండును బరమాశ్చర్యంబును జెంది యాదవాద్రికిఁ జని రం
త సంయమింద్రుండు సంపత్కుమారసంప్రోక్షణానంతరకాలంబునం దర్చా
రూపిణి యగునద్దేవిని రామప్రియశ్రీపాదసాన్నిధ్యంబునం బ్రతిష్ఠించి తత్సహో
దరుని బహువిధంబుల సత్కరించి పంప నతం డాదంపతులం జూచి హర్షించి గురు
వసునిచే ననుజ్ఞాతుం డై ధిల్లీపురంబున కేతెంచి తండ్రిని గాంచి నిజసహోదరీ
వృత్తాంతం బంతయు నెఱింగింప నతండు హర్షశోకాన్వితం డై యభిజ్ఞులచే బో
ధితుం డై ధైర్యం బవలంబించి యతీంద్రునికడకు బహుధనంబులఁ బంపి సంత
సించు చుండె నమ్మహావై భవంబంతయు నెఱిగి సుల్తానునకు ముద్దుపట్టి యగుకఫీ
రుదానుం డనునొకమహాత్ముండు యాదవాచలంబున కేతెంచి భగవద్రామానుజ
మునీంద్రుం గాంచి నమస్కరించి యతనియనుమతిచే నిజసహోదరీసహితుం డ
గుసంపత్కుమారుని భజించి శ్రీరామానుజయోగీంద్రునియాజ్ఞచే శ్రీరంగంబు
నకుం జను దెంచి యందు శ్రీరంగనాథుని భజించి భక్తిపూర్వకంబుగా ననేకవిధం

బుల సన్నుతించి మోక్షం బి మ్మని యర్థింప నద్దేవాదిదేవుం డతనికిం బ్రసన్నుండై
 వత్సా యిద్దివ్యదేశంబున నేను బ్రపన్నమోక్ష ప్రదానై కదీక్షితుండ నై యున్న
 వాడను శ్రీపురుషో త్తమత్వేత్రంబునందుఁ బతితపావనదీక్ష యొనర్చియుండితి నిట్లు
 సల్పుటకుం గారణం బే మని యంటివేని వివరించెద సావధానచిత్తుండ వై వినుము
 మచ్చక్రసంబంధంబు లేక చేతనుల కపవర్గం బొసంగ నని నియమంబు చేసితిం గా
 వున నిద్దివ్యదేశంబునందుఁ బంచసంస్కారపరు లగుప్రపన్నులకు ముక్తి యిచ్చెద
 నప్పరుషో త్తమత్వేత్రంబునందు మచ్చక్రదర్శనంబుచే నెట్టిపతితుల కైన నిశ్రే
 యసం బొసంగెద మచ్చక్రోపహతుల కెచ్చోట నైన మోక్షంబు సమకూర్చె
 దం గాన నీ వానీలాద్రికిం జని యందు నిత్యనివాసం బొనరించితి వేని యందు
 నీయభీష్టంబు సిద్ధించు నని మిగుల నాదరించి యనుప నతండు భగవదాజ్ఞ శిర
 సా వహించి యద్దేవదేవునిచే ననుజ్ఞాతుం డై చనిచని మార్గమధ్యంబునఁ గళిం
 గదేశాధీశ్వరునిచే నర్చితుం డై చనుదెంచి నీలాచలంబునందు సుభద్రాబలభద్ర
 సమేతుం డై బ్రహ్మదారుస్వరూపుం డైనశ్రీజగన్నాథునిం గాంచి సాష్టాంగప్రణా
 మం బాచరించి బహుభంగుల వినుతించి యాస్వామికిం ద్రికాలంబులందు శ్రీ
 మాల్యకైంకర్యోచితంబు గా నొకయారామంబు రచియించి తదభివృద్ధితత్ప
 రుం డై యుండె నంత నొక్కనాఁ డతనిస్వప్నంబున నద్దేవుండు తన్నుం బొడ
 సూపి నీకు మోక్షం బొసంగెద నన్న దేవా భవత్పుష్పవనపాలకునకు ముక్తి
 యొసంగ వలయునని ప్రార్థింప నాఁ డతచపలచిత్తుండు గాన మఱియొకజన్మంబున
 వానికి మనీయలోకం బిచ్చెద వానిచి త్తచాంచల్యంబు నీకుం బ్రభాతంబునం
 దెలియంబడు నని యాన తిచ్చి యంతర్హితుం డై చని యొకలులాయరూపంబు
 ధరియించి యత్యంతతీక్షణ్యంగా గ్రంబులచే నవ్వువనం బంతయు భగ్నం బొ
 నర్పం జూచి యతిరోషభీషణాకారుం డై యవ్వనపాలకుండు లోహవేష్టితం బగు
 దృఢతరదండంబుఁ గొని నిర్దయుం డై తదీయావయంబు లన్నియు భగ్నంబు
 లగునట్లు తఱిమి యడువ నమ్మహిషం బంతర్హితం బయ్యె నంత నుషణికాలంబు
 నందుఁ గళిరుదాసుం డల్లన మేల్కొంచి నీలాద్రినాథునిం దలంచి కాల్యకృత్యగ
 బులఁ గావించి భగవదాలయంబున కేతెంచిన నద్దేవుండు రుధిరార్ద్రనర్వగా
 త్రుం డై తన్నతనికిం గనిపించి భగవత్ప్రసూనపుష్పవనపాలకునికృత్యం బిది
 యని తెలిపి మఱియొకజన్మంబునం దవ్వనపాలకుని కపవర్గం బిచ్చెద నని యాద
 రోక్తుల నూహించి యతనిం బంచె మఱియొకవాసంబునందు గోధూమచూ
 ర్ణంబుచే భక్యవిశేషంబులు రచియించి నిజాలయంబునం దుంచి ఘృతశర్క
 రార్థంబుగాఁ బణ్యవీధికిం జనుదెంచినసమయంబున నీలాద్రినాథుండు సారమే
 యస్వరూపంబు ధరియించి యం దొకభక్త్యంబుఁ గొని పోవు చుండం జూచి
 యతండు దేవా శుష్కభక్త్యం బొరగించితి వేని నీకుం గుడిబాధ వాటిల్లుం

గావున నాయం దనుగ్రహంబుచే మదర్పితాజ్యశర్కరతోడం గూడ నాభక్ష్యం బొరగింపు మని ప్రార్థించుచు నతిద్రుతగతి నతనివెనువెంట నంటి యేతెంచు చున్నయబ్బకాగ్రణిం గని యతని సముద్రతీరంబునకు రావించి యచట శంఖ చక్రగదాధరుం డై కిరీటాదినూపురాంతదివ్యభూషణభూషితుం డై శ్యామసుం దరసుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహుం డై లక్ష్మీసమేతుం డై నిజరూపదర్శనం బిచ్చి యమ్మహాత్మునకు మోక్షం బొసంగి పౌరుల కావృత్తాంతం బంతయుఁ దెలి పి నిజమందిరంబుఁ జొచ్చి సుఖం బుండె నంత నప్పొరజనంబులు పెంపుగా గుం పులు గూడి సముద్రతీరంబున కేతెంచి ఢిల్లీశ్వరునకుం బ్రియపుత్రుం డైనయ క్కఫీరుదాసుక లేబరంబు వీక్షించి విస్తయముఁ జెంది విధ్యుక్తప్రకారంబు గా నతనికిఁ జరమసంస్కారంబు లొనరించి రమ్మహోదధిసమీపంబున స్వర్గద్వారం బుకడ నతనియాశ్రమం బిప్పటి కైనను సర్వజననయనగోచరం బై యుండు నంత ఢిల్లీశ్వరుం డావార్త విని నిజపుత్రపుత్రీవిల్లేషంబు సహింప లేక పెద్దయుం బ్రొద్దు పరితపించి విద్యజ్ఞనులచే బోధితుం డై చిత్తస్వాస్థ్యంబు లభియించి ధన కనకవస్తువాహనాదిబహుద్రవిణంబులచే నిజపుత్రీసమేతుం డగుసంపత్కుమా రునికిం బ్రీతి గా శ్రీరామానుజయోగీంద్రు నర్పించి స్వమందిరంబునం దానం దించుచుండె నని కొందఁ టభిజ్ఞులొన తిత్తు రనుచు శ్రీవాదిభీకరగురుం డస్తదీయ జిహ్వగ్రసింహాసనాసీనుం డై యాన తిచ్చె నంత.

62

- సీ. మఱియుఁ దొల్లి సనత్కుశమారుండు సత్యలోకమునుండి యానందశ్రుణునవిమాన గతుని నారాయణుఁ శ్రీ గృతయుగంబునఁ దెచ్చి, తీవి నిగ్గిరిఁ బ్రతిశీప్తించుకతన నారాయణాద్రి యీశనగమయ్యెఁ ద్రేత ద, తాత్రేయయోగీంద్రుఁశ్రీ డాగమములు శిష్యులై కొలువంగఁ శ్రీ జెంది యీవేదపుష్కరిణీతటంబున శ్రీ సతత వేద
- తే. సంతతాధ్యయనాదులు శ్రీ సలుపుకతన, వేదగిరి యని యీయద్రి శ్రీ విదిత మయ్యె నని యతీంద్రుఁడు శిష్యుల శ్రీ కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ద్వాపరాంతమునందుఁ శ్రీ దగినట్లు హరి నిందు, శ్రీ రామకృష్ణులశ్రీచ్ఛించుకతన యాదవాచల మని శ్రీ యమరుఁ జే రీయద్రి, కని యతీంద్రుఁడు పల్కరీవిని సమస్త బుధు లిట్లు పలికిరి శ్రీ పుడమి నీయదుగిరి, హరియర్చనము జీర్ణ శ్రీ మైన మరలి యుద్ధరించియతీంద్రుఁశ్రీ డురుభక్తి సంపత్కుమారుఁ బ్రతిష్ఠించిశ్రీమహిమమెఱయ
- తే. నిత్య మఖిలోత్సవంబులు శ్రీ నెఱపుకతన, యాదవాద్రికి యతిశైల శ్రీ మనెడునామ మలరె నని పల్కి రయ్యార్యు శ్రీ లందఱనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రీ మోద మలర.
- శా. శ్రీ రామానుజయోగిరాజ నిజపుత్రీభూతరామప్రియా పారావారగభీర యాదవగిరిశ్రీ ప్రాసాదమధ్యస్థల క్షీరామాకుచకుంభశుంభదురుకాశ్రీరాంచిశోరస్థల స్ఫారశ్రీహరిపాదపల్లవనమశ్యాసక్త భక్తప్రియా.

65

క. చండపాపండదుర్తత, ఖండన వజ్రత్రిదండశకరకమల శిఖా
మండలమండన వక్షో, మండలయజ్ఞోపవీత శ మహనీయగుణా.

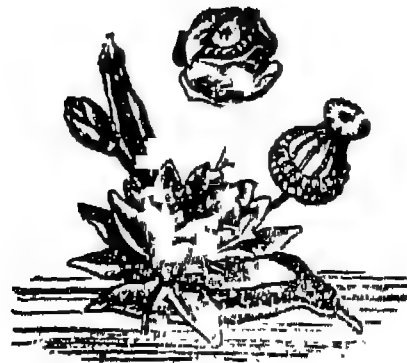
66

మాలినీవృత్తము. కృతవిజయపవిత్రా శ కేశవాచార్యపుత్రా
హృతనతభవపాశా శ హృష్టకర్ణాటదేశా
ధృతినియమితమారా శ దీప్తసంపత్కుమారా
ప్రతిపదహరిగేయా శ భారతీభాగధేయా.

67

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమి
త్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైన
యాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబునఁ
బ్రభాతంబునకు ననుష్ఠానంబు దీర్చి యతీంద్రుండు ఢిల్లీశునిఁ గటాక్షించి మా
యభీష్టదైవతవిగ్రహంబు మీయంతఃపురమున నున్నది దాని నిష్ఠింపు మని య
డుగుటయు రాజు తనపుత్రీతల్పంబున నాహరివిగ్రహంబుఁ జూచి యిమ్మని కూఁ
తు నడుగుటయు నమ్మోహనాంగి యాహరివిగ్రహం బియ్య నని తండ్రికి విన్నవిం
చుటయు రాజు మీరు ప్రార్థించిన వచ్చె నేని మీవిగ్రహంబుఁ గొనిపోం డని
యతీంద్రుని నంతఃపురంబునకుఁ దోడ్కొనిచనుటయు నగ్గురుశిఖామణి మోహ
నాంగితల్పంబువై రామప్రియునిఁ గనుంగొని పిలుచుటయు నద్దేవాదిదేవుండు
బాలకరూపంబు ధరియించి వచ్చి యతిస్వామికుడితొడయందుఁ గూర్చుండుట
యు సంయమింద్రుం డబ్బాలకునకుఁ జెల్వప్పిళ్ల యని తిరునామం బొనర్చుటయు
గురుం డాహరిని నిజనివాసంబునకు విచ్చేయుటయు నమ్మోహనాంగి ప్రియుం
డైనహరిని విశ్లేషించి స్మరదశలచే నార్తిఁ జెందుటయు మంతనంబునఁ దన్నడి
గినయొక ప్రాణసఖికి సంపత్కుమారునితోఁ దా ననుభవించినరతిరహస్యం బెఱిం
గించుటయుఁ జంద్రోపలంభంబును మన్మథదూషణంబును నమ్మోహనాంగి
మూర్ఛిత యై మరలి సంజ్ఞఁ జెందుటయు నక్కొలాహలరవంబు విని తలదండ్రు
లేతెంచి యక్కన్నియ నూటడించుటయు నారాత్రి రాజునకు స్వప్నంబునఁ గని
పించి చెల్వప్పిళ్ల తనయభీష్టం బెఱింగించుటయు నద్దేవాదిదేవుండు తనమనోరథం
బు గురుని కెఱింగించుటయు మఱునాఁడు సంయమింద్రుండు కాలోచితకృత్యం
బులఁదీర్చి యమ్మహిషాలు నీక్షించుటయు సంతసించి యారాజదేవేంద్రుండు గురు
శిఖామణిని గన్యంతఃపురంబునకుఁ దోడ్కొనిచనుటయు లోకాపవాదభీతిచే సం
దియపడురాజేంద్రునకు యతీంద్రుండు నిజస్వరూపంబుఁ జూపుటయు నమ్మోహ
నాంగికల్యాణోత్సవంబును నక్కన్నియ సంయమింద్రునినివాసంబున సంపత్కు
మారునితో సంశ్లేషించి సుఖించుటయు యతీంద్రుండు స్వసైన్యంబులంగూడి యా
దంపతులతో యాదవాచలంబుఁ బ్రవేశించుటయు నందు సంపత్కుమారునకు

సంప్రోక్షణం బాచరించి ప్రతిష్ఠించుటయు నద్దేవితోడ నద్దేవదేవునకుఁ గల్యాణాదిమహోత్సవంబులు గావించుటయు సర్వభూపతులను బహుమతిపురస్కరంబుగా వారివారిదేశంబుల కరుగుటకు నాజ్ఞాపించుటయు నిత్యచేతనులకు వరంబిచ్చుటయు నేఁబదిరువురుకోవలకాణాచికారుల మగిడి సంస్థాపించుటయు నిజాశ్రితుల కందఱకుఁ దగినకై ంకర్యంబులు నియమించుటయు యతిరాజమఠనిర్మాణంబును గఫీరుదాసునిచరిత్రంబును యాదవాచలమాహోత్సవకథనంబు నన్నది దశమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

ఏకాదశోల్లాసము.

మన్నారాయణగిరి

భూమేద్ధననత్కుమార శ్రీపుణ్యవిమాన

స్థేమస్థాపితహరిపద

తామరసహృదంబుజా త్రిదండధరకరా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. శ్రీయాదవాచలశ్రీపతియాజ్ఞచే, జౌద్ధాలయం బై నశపద్మగిరికిఁ
జని యందు జౌద్ధాదిశాస్త్రపుస్తకతతి, యగ్ని కాహుతి చేసి శ్రీయతులశక్తిఁ
గలుగానుగుల వారిశ్రవలయముఁ జెందించి, మరల యాదనగిరిశ్రమతముఁ జెంది
యందుఁ బండ్రెండుహారయనములు వసియించి, శ్రీభాష్య మాశ్రితశ్రవేతనులకుఁ
తే. బలుకు చుండంగ శ్రీరంగశ్రవదమునుండి

యప్పుడొకవైష్ణవైష్ణాత్తముఁ శ్రీడరుగుదెంచి

గురునిఁ గనుఁగొని మ్రొక్కిడె శ్రీగూర్తి ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

3

సీ. ఆవైష్ణవునిఁ జూచి శ్రీయాదరించి యతీంద్రుఁ, డెం దుండి వచ్చితి శ్రీరిచటి కనిన
శ్రీరంగధామునిశ్రవేతనుం డిచటికి, వచ్చితి ననియె నాశ్రవైష్ణవుండు
రంగేశుచెల్వము శ్రీరంజిల్లుచున్నదా, కొఱత చెందక యని శ్రీగురుఁడు పల్క
నరగుణ దేవరశ్రవారు లేనికొఱత, గాని రంగశ్రీకి శ్రీగ్లాని వేటు

తే. గాన మని వైష్ణవుండు పల్క శ్రీఘనుండు గురుండు

తొల్లి చోళునికడ కేగురదూరదర్శి

యైనకూరేశువృత్తాంత శ్రీమడిగె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

- సీ. అడిగినగురున కశ్యూర్యుడు కూరేశు,వృత్తాంత మిట్లనిశ విన్నవించె
రాజభటులు వేగశర మ్మనఁ గూరేశ,గురుఁడు పూర్ణార్థునిఁ శ గూడి యరిగి
చోళునిఁ గన వాఁడుశచూచి వ్రాయుము శివా,త్పరతరం నాస్తి యశన్వచన మనిన
శ్రుతులు పురాణముల్ శస్త్రులు లితిహాసము,లన్నియు గుమి గూడిరయఖిలదైవ
తే. తోత్తముండు మహాయోగిస త్తముండు, శౌరి నారాయణుండనిశచాటెననుచుఁ
బలికెఁగూరేశుఁడనియె నాశ్రాజ్ఞఁ డనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. చాఁచె నొక్కఁడు తనశరణాంబుజము దాని,భక్తితోఁగడిగెనుశ్రాజ్ఞఁ డొకఁడు
తలఁ దాల్చె నొక్కఁ డాశజలములఁ బ్రీతితో, వారియం దధికుఁ డెవ్వఁడు నీవె
యరసి చూడుము నృపాశయది గాక గజరాజు,మొఱయిడె నే మనిశ మొట్ట యాల
కించి యేతెంచిరక్షించె నాతని నెవ్వఁ, డవి యన్ని నెమ్మది శ నరసి చూచి
- తే. యధికుఁడెవ్వఁడొ వేల్పులశయందుఁ దెలియు,మని వచించెనుగూరేశుఁడవనిభర్త
కనుచువాక్రుచ్చె గురునకశ్యూర్యుఁడనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శూలి కై నను దమ్మిశచూలి కై నను జన్మ,నాశముల్ సెప్ప నాశ్మాయవితతి
సర్వతోముఖము లాశఫలహేతువులచే,దత్త్వము దెలియంగఁదలఁచి యొఱసి
నారాయణునికంటె శ వేఱొకపరతత్త్వ, మేర్పరింపంగ లే శ డెట్టికృతియు
నదిగాన నీవృథాశయాసము వలదని, బహువిధంబులఁ గూరశపతి పచింపఁ
- తే. జోళుఁ డామాట విని కూరశసూరిమణికి,నలుక మదిఁ బెన్గ నిట్లని శ పలికెననుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిశభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వక్తవు దొడ్డవిశ్వాంసుఁడ వది గాన, నొగిఁ జెప్పెదవు గొంటెశయుక్తు లిట్లు
నూ కేటి కీమాట శలాకువై నీవు మే,మన్నవాక్యము వ్రాసి శ యరుగు మనుచు
నాకు గంటముఁ జేతి శ కాన్పపుఁడిడ శివా,త్పరతరం నాస్తి యశన్వచన మొక్క
పంక్తిగావ్రాసి యాశపంక్తి వెంటను ద్రోణ, మస్తి తతః పర శ మ్మనుచు వ్రాసి
- తే. యిచ్చినను జూచి యాయర్థశమెఱిగి యలిగి,చోళుఁ డిట్లనె గూరేశశసూరికనుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిశభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ప్రభు వని మాపట్లశభయముఁ జెందక యితం, డపహసించి ఛలోక్తిశయాకుపై ని
వ్రాసె వీరిని దృష్టి శ దీసి పంపుం డని, భటతతి కాక్షత్రశబంధుఁ డనిన
నీవు మహావీరశైవుఁడ వీనిన్నుఁ, జూచినచూడ్కులఁ శ గాచ ననుచుఁ
గన్నులు రెండును శ ఘననఖాగ్రములచే, జీల్చివై చెను గూరశశేఖగుండు
- తే. పెరియనంబికి నద్దశ శ జరపి భటులు, వారిఁ బురి దాటఁ బంచి రాశవరుస ననుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిశభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అటమీద వారిర్వు శ రత్తుళాయమ్మతో, జెలికదూరము చనఁ శ జేనిగట్టు
దాటి పోలేక వేదనఁ జెంది యానంబి, శ్రీకూరపతితోడ శ శిరముఁ జేర్చి
యాత్మజతోడపయి శ నంఘ్రపద్మము లుంచి, పవళింపఁ గని వారు శ పలికి రిట్లు

- స్వామి దేవరువారు శ జనన మొందిననాట, నుండి కోవెల బాసిరయుండ లేదు
 తే. గాన నట కేగఁ నలఁచితీరేని మిమ్ముఁ, దొడుక పోయెద మని వారునుడివిరనుచుఁ
 బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిరభ ర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. కూరేశ్వరునిఁ దనశకూతును గనుఁగొని, పరమగురుం డిట్లు శ పలికె మరలి
 చరమకాలం బని శ యెఱిఁగి కోవెలఁ జెంది, విడిచితి నేని యీయొడలి నచటఁ
 బరమపదముఁ జెందఁబెరియనంబియు ముందు, కోవెల కేగె నాకొలఁది మనము
 రంగధామముఁ జెంది శ యంగము వడలినఁ, గాని వైకుంఠము శ గలుగ దనుచు
 తే. వైష్ణవులుశంక పడుదురుశవసుధనింక, ననిగురుఁడుపల్కిమగిడియిరట్లనియె ననుచుఁ
 బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిరభ ర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.11
 సీ. గురుకృపచే న్యస్తరభరులకు మొదటనే, సిద్ధ మామోక్షముఁ శ జెందుటకును
 గాలము దేశముఁ శ గాంక్షింపఁ దగ దని, శ్రీమహాపూర్ణులు శ చెప్పి రిట్లు
 ట్టాగతాప్టో తరశతదివ్యదేశము, లాశవందారిదిరవ్యాంఘ్రిపద్మ
 యుగ్మ మే మా కని శ యొక్కింత ధ్యానించి, తత్పాదుకాద్యయిఁదలను మదిని
 తే. నక్కుననుజేర్చి గురునివైశమక్కువలర, నాశవందారిదిరవ్యాంఘ్రి శలందె ననుచుఁ
 బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిరభ ర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.12
 సీ. కూరేశుతో నంతఁ శ గొందఱువైష్ణవు, లచ్చోటఁ గూడి పూ శ ర్ణార్జులకును
 సాధుమతబ్రహ్మశ్రమేధసంస్కారముఁ, జేసి యాకూరేశు శ వాసి నొక్క
 తొట్ల నెక్కించి సంతుష్టితోడ వహించి, దుష్టబాధలు లేనిశ్రోవ రాత్రు
 లందుఁ దోడ్కొని చని శ యత్తుళాయమ్మతో, శ్రీరంగధామముఁ శ జేర్చి యతని
 తే. యాజ్ఞఁ జెంది యథేచ్ఛ వారరుగనిండఁ, కత్తుళాయమ్మ కూరేశుఁడరిగి రనుచుఁ
 బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిరభ ర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.13
 సీ. అంతఁ గూరాధిపుఁ శ డక్కటా పూర్ణార్జు, తిరుమేనిభంగి నీశదేహ మేల
 పోదాయె నని చాల శ భేదించి యొకనాఁడు, పాణిపద్మములచేఁబండుకొనుచుఁ
 గోవెలకడ కేగ శ దేవాలయముద్వార, పాలకు లతనికిఁ శ బలికి రిట్లు
 లెంబెరుమానారుశసంబంధు లెవ్వరు, కోవెలఁ జొచ్చి పోఁ శ గూడ దీవు
 తే. నతనిసంబంధి వైతినా శ యరుగు మగిడి
 యట్లు గా కున్న గుడిఁ జొరు శ మనిరి వార
 లని యతీంద్రుని కనియె నశయ్యార్జుఁ డనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
 సీ. ఎంబెరుమానారుశసంబంధి వై నను, జ్ఞానాధికుండవు శ గాన నీవు
 కోవెలఁ జొరు మని శ కొందఱు అన్నను విని, వీనులు మూసి యాశ్చాని యనియె
 నెంబెరుమానారుశసంబంధ ముడిగి యూ, నెంబెరుమాళ్ల నెరన్నఁటికి మేము
 సేవింప నొల్లము శ భావింప నెంబెరు, మానారుశసంబంధ శ మూసపఱచు

- తే. మాదుజ్ఞానాధికత్వమున మంటఁ బెట్టి, కాల్యనా. యని పల్కియగ్గునుఁడు చనియె
నని యతీంద్రున కనియె ననీయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. ఆవైష్ణవునిసూక్తు నలాలించి దుఃఖించి, వెరియనంబికిఁ దొలిగిగురువరునకు
బదపడి తిరుచూర్ణ నీపరిపాలనము తిరు, వధ్యయనాదిక న మాచరించి
కూరేశునకు దృష్టి నకొఱత చెందెను గదా, యని యతిపతి గుండనాద్యు లనిరి
సామి కూరేశుఁడు న సేమముగాఁ దిరు, మేనితో నున్నాఁడు న గాన యిట్లు
- తే. కూరనాథునకై చింత న గూడ దనుచు, నాద్యు లన్న యథాపూర్వ న మాశ్రితులకుఁ
బలుకు చుండెను యతిపతి న భాష్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. ఉర్వి ధనుర్జ్యేష్ఠ నుదయించి యామునా, ర్యాంఘ్రి పద్మంబుల నాశ్రయించి
యమృతహృత్కునికృప నఖిలవేదాంతర, హస్తార్థము లెఱింగి న యతివరునకు
న్యాసవిద్య యొసంగి న యతిపతిరక్షకై, చోళభూపతిసభఁ న జొచ్చి యచట
నారాయణుఁడు జగన్నాథుండు పరతత్త్వ, మతనికంగము లన్యులమరులనుచు
- తే. శుద్ధసిద్ధాంత మొనరించి న చోళనృపతి, నీతశారీర బాధఁ దృణీకరించి
పూర్ణ గురుఁడాత్మ గుర్వంఘ్రిఁ న బొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- వెరియనంబి-త. శ్లో॥ ధనుర్జ్యేష్ఠాసముద్యాతం యామునాజ్యుబ్జసంశ్రయమ్ ।
యతీంద్రప్రథమాచార్యం మహాపూర్ణ మహం భజే॥
- సీ. రుచిరసద్వైశాఖరోహిణి జనియించి, కల్యాణగుణములకలిమి వెలసి గాంచి
యామునాచార్యదిశ్యాంఘ్రి పద్మము లాశ్రయించి తత్కృప మంచిరోహితముఁ
మంత్రరాజము చరనమశ్లోక తాత్పర్య, మెంబెరుమానారు న కెఱుకపఱిచి
పరమపదంబున న కరుగఁ దలంచిన, గోష్ఠీపురీపూర్ణ నగురునిఁ జూచి
- తే. సన్నిధిస్వాములందఱు న సాగి మ్రొక్కి, చిత్తమున మీతలంపెద్దొక చెప్పఁడనిన
నాశ్రితుల కిట్లు పలికె ననీయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. దివ్య మాచక్రవర్తితనూజమదిలోన, శల్య మయ్యెను నొకనశకునిచరిత
మని పల్కి నిర్భరుఁ నడై తిరుక్కోట్యూరి, నంబి యామునపదనలిన మొందె
బక్షిపా టైనప్రపన్న పరిత్రాణ, సరణి చాల దటంచు న జాలిపడిన
స్వామి రంజిలుతలం న పేమి వేఱొకటి మా, కని గురూక్తులకర్థ న మనుచుఁ దెలిసి
- తే. జ్ఞాననిధి యైన తెర్కయానాథ్వానుతోడఁ, గలిసి గురునకుఁ జగమకై ంకర్యములను
సన్నిధిస్వాము లందఱు న సలిపి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 19
- తిరుక్కోట్టియూరినంబి-త. శ్లో॥ వృషభే రోహిణీజాతం యామునార్యపదాశ్రయమ్ ।
గోష్ఠీపూర్ణం యతీంద్రస్యద్వితీయంగురు మాశ్రయే॥
- వెరియతిరుమలనంబి-త. శ్లో॥ చైత్ర స్వాతీ సముద్యాతం శ్రీరామాయణబోధకమ్ ।
వందే శ్రీశైలపూర్ణార్యం తృతీయం యతిరాధ్యమమ్॥

తిరుమాళెయూర్ణా-త. శ్లో॥ మాభేమఖాయాంసంభూతంద్రావిడామ్నాయబోధకమ్ |

తురీయార్యం యతీంద్రస్య మాలాధరగురుం భజే॥

తిరువరంగప్పెరుమాళ్-త. శ్లో॥ ద్రావిడామ్నాయచరమోపాయదం యతిశాసితమ్ |

జ్యేష్ఠాయాం వృషభే జాతం వందే శ్రీరజ్జదేశికమ్॥

తిరుక్కచ్చినంబి-త. శ్లో॥ మృగశీరోదితం కుమ్భే యతిరాజోపకారకమ్ |

శ్రీకాశ్చీపూర్ణ మనఘం వరదై కాన్తినం భజే॥

వ. అంత నట యతిరాజు నిజమరంబుననుండి యాశ్రితులకు వేదాంతరహస్యార్థంబు లఁ దెలుపుచు నొక్కనాఁడు మారొన్నిల్లామారుదిచ్చిరియాండా ననునొక మహాత్ము వైష్ణవు రావించి మీరు శ్రీరంగధామమునకు విచ్చేసి యందుఁ గూరేశునిక్షే మం బరసి యచ్చటివిశేషంబు లన్నియుఁ దెలిసి వచ్చి మా కెఱింగింపు మని పం చె నంత.

20

సీ. అపుడు మారుధిసిరియాండాను యతిపతి, యాజ్ఞ చే నరిగి కొరన్నహములకును శ్రీరంగపద మొంది శ్రీవత్సచిహ్నమి, శ్రులఁ జూచి ప్రణమిల్లి శ్రీపలికె నిట్లు స్వామి దేవరవారిశేషము దెలిసి ర, మృని నన్నుఁ బంచెను శ్రీయతివరేణ్యుఁ డన విని హర్షించి శ్రీయతని యతీంద్రుఁగాఁ, దలఁచి పూజించి విరద్వన్నుతుండు.

తే. కూరపతి యాదవాద్రిని శ్రీగురుఁడు నలుపు

దివ్యచరితములను మాకుఁ శ్రీదెలుపు మనిన

నతని కవి యన్ని చెప్పె నశ్రయార్థుఁ డనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

21

సీ. ఆండానువల్ల నిరజాచార్యవృత్తాంత, మెఱిగి హర్షించి కూరేశుఁ డనియె భువనములకుఁ బ్రాణభూతుఁ డొయతిరాజు, మేలుగా నుండుటే శ్రీచాలుమాకుఁ గన్నులుమాత్రమే శ్రీగాసిఁ జెందినవి మా, కిది యెంతమాత్రమీరయిడుమలందు నని పల్కి కూరేశుఁ శ్రీడనుప మారుధిసిరి,యాండాను చోళుఁ డరత్యంతపాపి

తే. మెడనుబొడమినవ్రణమునశ్రీగడుసుక్రిములు, చాలఁబడి బాధఁ బెట్టినఁజచ్చెననుచు వీను లలరంగఁ బ్రియవార్త శ్రీవినియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.

సీ. కూరేశు వీడ్కొని శ్రీకోవెలనుం డేగి, సురనిమ్మగను గొన్నచోళపురముఁ

జొచ్చి చోళుఁడు మెడ శ్రీపుచ్చి చచ్చె నటంచుఁ, బురి వినఁబడుచోళురమరణపార్త

వీనుల కింపు గా శ్రీవిని సంతసించె మా, రుధిసిరియాండానురరుచిరబుద్ధి

నమ్మంగియమ్మాళు శ్రీనచ్చటఁ గని మ్రొక్కి, యతనితో శ్రీయాదరవాద్రి కరిగె

తే. గళముపుచ్చుటచేఁ గ్రిమికంతుఁడనుచు, నామ మాచోళునకునయ్యెనాటనుండి సజ్జనద్రోహి కెట్లగు శ్రీసౌఖ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

23

సీ. అంతట నొకనాఁ డరహర్ముఖంబున యతి, స్వామి కల్యాణిపురమ్కరిణికడను

సంశ్రితజనులతో శ్రీస్నానసంధ్యాద్యను, స్థాన మొనర్చ నానమయమునను

- మారుధియాండాను శ మాన్యః డౌనమ్మంగి,యమ్మాళు వచ్చి యారయతివరునకుఁ
 బ్రణతు లొనర్చి తశత్పదాబ్జములు తమ,భాస్వదానందబాశ్పములఁ దడిపి
 తే. యాత్మనేత్రాంబుజములచే శ నర్చఁ జేసి, కేలుఁదమ్ములఁ దలలపైఁ శ గీలుకొలిపి
 భక్తిఁ గొనియాడి పలికి రీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కుశలి యై యున్నాఁడు శ కూరనాథగురుండు, రంజిల్లు చున్నాఁడు శ రంగపతియు
 ఖలుఁడుచోళుఁడు కుత్తురకను బట్టువ్రణములొ,బురుగులుపడమెడరముటిగిచచ్చె
 నని వారు పల్కిన శ విని చాల హర్షించి, వారిఁ గాఁగిటఁ జేర్చి శ గారవించి
 దూరదేశమునుండి శ మీర లేతెంచి యీ,ప్రియవార్తలను వినిరపించుకతనఁ
- తే. దగినప్రత్యుపకారము శ ద్వయము దక్క, వేఱు లే దని యతిపతి శ వారి కపుడు
 మంత్రరత్నముఁ జెప్పెను శ మగిడి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. అన్వర్థ యయ్యెఁ గరల్యాణియం దీప్రియ,వార్త వింటిమి వీరిరవలన మే మ
 టని పల్కి యటమీఁద శ నాశ్రితజనులతో, నద్రిపై కెక్కి దిశవ్యాలయమునఁ
 బద్ధాసహాయునిఁ శ బ్రహ్మదవరదుని, సుందరనృహరిని శ జూచి మ్రొక్కి
 షీతిని హిరణ్యకశిపుఁ ద్రుంచి భక్తోప,మాభూతుఁ బ్రహ్మదు శ మనిచినట్లు
- తే. మహిని గ్రిమికంఠచోళుని శ మచ్చమాపి,కూరపతిఁ బ్రోచితివి భద్రగుణసముద్ర
 యనుచు నరహరిఁబొగడె నశయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.
- సీ. సన్నిధిఁ దీర్థప్రసాదముల్ గైకొని, నరహరి వీడ్కొని శ తిరిగి యరిగి
 నరముఖనుత తిరునారాయణునిఁ గన, సంపత్కుమారునిరసాంపుఁ జూచి
 చేమోడ్చి వినుతించి శ సెల విచ్చినను బోయి, వచ్చెద నని యతిరవరుఁడు పలుకఁ
 గలకాలమిచట మారకను మ్రొలనేయుండు,మని శౌరిపలుకనశయ్యార్యుఁడనియె
- తే. మునుపు శ్రీరంగముననుండుశమని విధించి, మగిడి యిట్లనుటేమన్న శమాధవుండు
 కోవెలకు నేఁగ సెల విచ్చె శ గురున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అటఁ బ్రయాణోన్ముఖుం శ డై యతీంద్రుం డేబ,దిర్వురుసూరుల శ కిట్టు లనియె
 మీర లందఱు తిరునారాయణునకుఁ జె, ల్వప్పిళ్ల కర్త కాశలములయందు
 నకలకైంకర్యముల్ శ సలుపుచు నుండుఁడి, మమ్ముఁ దలంపున శ మఱవ కెప్పు
 డని సంఘమీశ్వరుఁ శ డాన తిచ్చిన విని, యాయేబదిర్వురిట్లనిరి గురున
- తే. కస్తదీప్సితదైవత శ మయిననిన్ను, విడిచి యిట నుండు టే మని శ విన్నవింప
 యతిశిఖామణి వారి కి శ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అర్థించితిరి గాన శ నర్చాకృతి ధరించి,యుండెద మీయిష్ట శ మొసఁగ నిచట
 నని పల్కి శిల్పశాస్త్రభిజ్ఞ నొక్కనిఁ, బిలిపించి యార్యుఁడు శ పలికె నతని
 కస్తదాకృతి తుల్య శ మైనబింబముఁ జేసి,తెమ్మన్న నాశిల్పి శ దెచ్చి యిచ్చె
 నం దాత్మశక్తిలో శ నణుమాత్ర ముంచిన, నాబింబ మనియె ని శ ట్లందఱికిని
- తే. నవని నీసంయమింద్రునిరయపరమూర్తి, నే నిచట మిమ్ము రక్షింప శ నిలిచినాఁడ

- నమ్ముఁడీ యనె బింబము శ నెమ్మి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యాదవాచలవాసు శ లంద తాసూక్తుల, వీమల కింపు గా శ విని నుఖింప
మదిలోన సంపత్కుశమారునిఁ దలఁచినఁ, బుత్రవాత్సల్యముశ్చోషంగ గురుని
కడు గామ డై తోఁచు శ నట్లు రంగేశుని, దండ్రిని దలఁపఁ ద్రిదండపాణి
కామ డొక్కడుగు గా శ నరుగఁ దలం పగుఁ, బితృవత్సలత్వము శ పెనఁగ మదిని
- తే. నిట్లు కొన్నిదినంబుల శ కేఁగుదెంచి, రంగధామము గని యతిరాజు మ్రొక్కి
చెలఁగి కావేరితీర్థముఁ శ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కావేరితీర్థావశగాహనం బొనరించి, యుచితక్రియలు సల్పి శ యున్నతన్ను
నచ్చోటివైష్ణవు శ లతిభక్తి సేవింపఁ, గరుణించి వారితోఁ శ బురముఁ జొచ్చి
ముఖ్య మారంగేశుశ్చముఖమంటపముఁ జెంది, జోహారు చేసి లోఁ శజొచ్చి మెచ్చి
శ్రీరంగధామని శ శేషశయానుని, శ్రీభూమినీలాదిశేవ్యచరణు
- తే. దివ్యసుందరసుకుమారశదీప్తదేహు, శంఖచక్రగదాఖడ్గశ్శార్ఙ్గధరుని
గాంచి గురుఁడు నుఖించి నుశీలించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కన్నులపండువు శ గాఁ దన్ను సేవించి, యలరారుయతిపతి శ కనియె శౌరి
ఖలచోళకృతబాధ శ గాసిఁ జెందితి వీవు, కాలము దప్ప దేశునుని కై న
నని రంగపతి పల్క శ విని సంయమింద్రుండు, విన్నాణముగ నిట్లు శ విన్నవించె
స్వామి మీ రిట శేషశయ్యపైఁ బవళించి, యోగనిద్రారతి శ నుండుకతన
- తే. నీతు లె ట్లగు నుభయవిభూతులందు, ననుచుఁ బల్కినయతిరాజు శ నవధరించి
బహుమతు లొనర్చె శ్రీరంగశభర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. శరగోపతీర్థప్రసాదనిర్దాల్యముల్, తిరువాలవట్టము శ దెచ్చి యియ్య
స్వీకరించి భజించి శ చేదమ్మిగవ మోడ్చి, వెన్నుని వీడ్కొని శ వెడలి వచ్చి
కోవెల వలగొని శ గోపురప్రాకార, మణిమయమంటపశ్చమందిరములఁ
దిరువీధులను బుష్పతరుశాఖలను బిక, శారికాకీరమశ్చయూరములను
- తే. విమలహేమమణిద్వారశవేదికలను, జూచుచును వచ్చి కూరేశశసూరివరుని
యింటిముంగిటి కేఁగె యశీంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కూరనాథుఁడు తనశగురుఁ డగుయతిపతి, కెదు రేఁగుదెంచి యశీహీనభక్తి
ధరణిపై సాష్టాంగదండప్రణామంబుఁ, గావింప యతిరాజు శ కరుణఁ జూచి
గుఱ్ఱు చ్చెత్తి కౌఁగిటఁ శ గూర్చి యోవత్స నీ, కక్కటాదృష్టి లే శ దాయె ననుచు
బహు దుఃఖపడిన నేశభాగవతునిబొట్టు, వెక్కిరించితి నొ యీశవికృతిఁ గంటి
- తే. ననుచుఁ గూరేశుఁ డన విని శ యయ్య నీవు
నట్టివాఁడవు గా విది శ యస్తదీయ
వాపఫల మున్ది యతిరాజు శ పలికె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఇ ట్లూఁటడించి కూరేశుని వీడ్కొని, యచటివైష్ణవులతో నరిగి తనదు
మత మొంది యందు లక్ష్మణముని తాఁ బోయి, వచ్చిన క్రమ మెల్ల న వైష్ణవులకుఁ
దెలుపుచు నుండఁ దగ్గదేశీయవైష్ణవు, లందఱు నచ్చోటి న కరుగుదెంచి
చూపు కూరాధిపతీసూరికి లే దాయె, పెరియనంబియుఁ జెందెఁ న బరమపదము

తే. స్వామిసంకల్ప మి ట్లుండె న సంయమింద్ర
కంటి మీనిన్ను నేటికి న మంటి మనుచు
మంచిమాటల నిట్లు వశించి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

35

వ. ఆసమయంబునఁ జోళకృతభాగవతోపద్రవంబునకు దుఃఖించు చున్నసంయ
మింద్రునకు వ్రణతొరన్యాయంబున దుష్టకృతభాగవదుపద్రవవార్త వినఁబడి
యె నంత.

36

సీ. సిరి దొలంగినతిల్ల నచిత్రకూటమునుండి, గోవిందరాజులు న తావు దొలంగి
తిరుపతిఁ జెంది సునీరత నున్నాఁ డని, విని గురుఁ డచటికి న వేగ వచ్చి
యతనిఁ బ్రతిష్ఠించి న యంజనాద్రీశునిఁ, గని మ్రొక్కి వరదునిఁ న గాంచి మగిడి
చెందె రంగము ముందు న చెప్పితి మీసంప్రదాయ మామీదఁ ద్రిదండపాణి
తే. కూరనాథునిఁ బిలిపించి న కూర్చి నీవు, వరదరాజును బొగడు మనవశ్య మనుచుఁ
జెప్పి యతని నొడంబడఁ జేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

వ. అంత స్వదృష్టిలాభార్థంబు సంయమింద్రునిచే నియమితుం డై కూరనాథగు
రుండు స్వాచార్యాజ్ఞ దలం దాల్చి వరదరాజస్తవం బాస తీయం దలంచె. 38

శ్లో॥ స్వస్తి హస్తిగిరిమస్త శేఖర స్సంతనోతు మయి సంతతం హరిః । నిస్సమాభ్య
ధికమభ్యధత్తయందై వ మాపనిషదీసరస్వతీ అని యుపక్రమించి, శ్లో॥ నీలమేఘనిభ
మజ్జనపుష్పశ్యామకుస్తల మనస్తశయం త్వామ్ । అబ్జపాణిపద మమ్బుజనేత్రం నేత్ర
సాత్కురు కరీశ సదా మే ॥ అనియెడియాశ్లోకంబునందు సదా దర్శనయోగ్యం
బగునప్రాకృతదివ్యవిగ్రహదృష్టి నీదాసున కనుగ్రహింపవలయు నని విజ్ఞాపనంబు
నేయ నారాత్రి యమృతహతునిస్వప్నంబున.

39

సీ. కాలమేఘముఁ బోలు నీలదేహమువాఁడు, కరుణారసముఁ జిల్కునకనులవాఁడు
హాటకరత్నకిరీటశిరమువాఁడు, మొల్కనవ్వులు గుల్కునమోమువాఁడు
శ్రీవత్సకాస్తుభాశ్రీయుతోరమువాఁడు, కనకాంబరము మొలఁ న గల్లువాఁడు
పంచాయుధస్ఫురద్యాహుశాఖలవాఁడు, పొడసూపి యొకమహాపూరుషుండు
తే. నేను గరిగిరివరదుండ న నీయభీష్ట, మియ్య వచ్చితిఁ గూరేశ న యిష్ట మడుగు
మనినఁ గూరేశుఁ డతని కిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. అప్రాకృతం బై నరయాత్రీయదివ్యమం, గళవిగ్రహంబు నాకన్నుఁగవకుఁ
గనఁబడుఁ గాక నీకరుణచే నేవేళ, నని మ్రొక్కి ప్రార్థింప న ననుమతిఁబడి

- యద్దేవతావిభుం శ డంతర్హితుం డయ్యె, నంత మేల్కొంచి కూరరాధిపుండు
నానందభరితసర్వాంగుఁ డై సుప్రభాతం బైనఁ గాలోచితక్రియలను
తే. జేసి యాస్తుతి సంపూర్తిఁ శ జేసి వ్రాసి, వరదరాజస్తవం బాత్తు శగురునికడకుఁ
దెచ్చి ప్రణమిల్లి స్వప్నముఁ దెలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.
సీ. ఆస్తుతి వినిపింప శ నంతయు విని గురుం, డాకూరనాథున శ కనియె నిట్లు
నిందాపద్యష్టిలో శ నీ వెప్పట ట్లుండ, వాంఛించి నీచేత శ వరదరాట్ట
వంబుఁ జెప్పించి తత్ఫలము నే నేమియుఁ, గాన నైతిని గాన శ కరిగిరీశు
కడ కేఁగి యాహరికను మ్రొల నీస్తుతి, వచియింప నీదృష్టి శ వచ్చు మగిడి
తే. యనుచుఁ బల్క యతీశ్వరుఁ శ డచటనుండి, తానె కూరరాధిపతికిఁ గై శదండ యిచ్చి
తొడుక చనియెను గరిగిరికడకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. కరిగిరిపై కెక్కి శ వరదుని సన్నిధి, గురుఁడు గన్గొనఁ గూరశకులగురుండు
స్తోత్రము చెవులకు శ సొంపు గా వినిపింప, నంతయు విని హరి శ సంతసించి
యభిమత మిచ్చెద శ నడుగు మన్నను గూర, పతి రమాభర్తకుఁ శ బలికె నిట్లు
నే లభించుఫలంబు శ నెమ్మి నాలూరాను, కి మ్మన్న వరదుఁడు శ సమ్మతించె
తే. నప్పు డొక్కరితో మాట శ లాడుచుండి, యతివరుఁడు వారిసూక్తుల శ నాలకింప
కంతమీఁదట విని యిట్లు శ లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.
సీ. వరద సర్వజ్ఞ మరద్యాంఛిత మెఱిగియు, నాయెడ నీ విట్లు శ నేయఁ దగునె
కూరశేఖర నీకుఁ శ గూడునా యింతస్వాతంత్ర్యము నాయీప్సితంబు దెలిసి
యని పల్కి చింతించురయతిశిఖామణిఁ జూచి, కరిగిరివరదుఁ డీరకరణిఁ బల్కె
నను నినుఁ బొడగన శ నయనము లిచ్చితి, యతిరాజ యీకూరశపతికి ననిన
తే. యంతఁ గూరేశుఁ డాహరియవయవముల
సొమ్ము లివి యవి యని కేలఁ శ జూపి గురుని
గాంచి తల్లక్షణముల వశించె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- 44
- సీ. అంత సంతస మొందిరయాహరి వీడ్కొని, మగిడి రంగముఁజెందిరమతమునందుఁ
గూరేశునకుఁ గృప శ గోదగాథాతిశయార్థ మానతి యిచ్చునవసరమున
రమ్య మానారునరంబొలి లనుపాట, కర్థ మెఱింగి య శ ట్లాచరింప
నశగరితిరుమల శ కరిగి ఘృతపుత్ర, పాయసనవనీతశభాండశతము
తే. శౌరి కర్పించి విల్లిపురత్తూరి కరిగి, వడ పైరుంగోయిలుడయాను శ వరదుఁ గాంచి
గోదఁ గని మ్రొక్కెయతిరాజుకూర్చి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.
సీ. అద్దేవికోవెలనణ్ణా యనుచుఁ బిల్చి, బహుమతు లొనరించి శ పంచినంతఁ
దిరునగరికిఁ జనుశగురుని శరారిని, గని మ్రొక్కి పొగడి తత్ఫలముఁ జెంది
తిరిగి రంగేశుఁ డాద్దేవినిగని మ్రొక్కి, స్వమత మొంది సుఖించునసమయమునను

యతిరాజునకు నై నరయం తేనివాసులు, క్షేమంకరులు వారిశనామధేయ
తే. ముల జగ త్రయపాపనిర్మోచనముల, నఖిలవైష్ణవలోకకర్ణామృతములఁ
దెలియఁ బలికెద నే విన్న కోలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అమృతహస్తలదివ్యనామక్రమం బెట్టి దనిన:—

1. కూరత్తాత్వాన్, 2. మాడభూషియాత్వాన్, 3. గోమతత్తాత్వాన్, 4. శట్టలూ
రిశిరియాత్వాన్, 5. అనందాత్వాన్, 6. నిడాధూరాత్వాన్, 7. అరణస్పరత్తా
త్వాన్, 8. నెయ్యుండాత్వాన్, 9. ఉక్కలాత్వాన్, 10. వేదాంతియాత్వాన్,
11. నడువిలాత్వాన్, 12. పిళ్లప్పిళ్లెయాత్వాన్, 13. మిశహాత్వాన్, 14. కారం
జియాత్వాన్, 15. ఈణ్ణియాత్వాన్, 16. కోయిలాత్వాన్, 17. తిరుక్కోవులూ
రాత్వాన్, 18. తిరుమోహూరాత్వాన్, 19. అకలంకనాట్టాత్వాన్, *1 ముదలి
యాండాన్, 2. పెరియాండాన్, 3. సిరియాండాన్, 4. అమ్మంగియాండాన్, 5.
మారుథిప్పెరియాండాన్, 6. మారొన్నిల్లా మారుథిసిరియాండాన్, 7. సోమా
సియాండాన్, 8. కందాలై యాండాన్, 9. ఈశ్వరాండాన్, 10. ఈణ్ణియాండాన్,
11. కురంజిపూరిసిరియాండాన్, 12. ఆశవందారాండాన్, 13. అయ్యరాండాన్,
*1 కిడాంబియాచ్చాన్, 2. సిరియాచ్చాన్, 3. కణ్ణియనూరిసిరియాచ్చాన్, 4.
కొంగిలాచ్చాన్, 5. ఈచ్చంబాడియాచ్చాన్, 6. ఎన్నాచ్చాన్, 7. అయిప్పిళ్లె
యాచ్చాన్, 8. తూప్పిర్ప్పిళ్లెయాచ్చాన్, *1. అరుళాళప్పెరుమాళెంబెరుమా
నార్, 2. తొండనూర్నంబి, 3. మరుధూర్నంబి, 4. మళపూర్నంబి, 5. శొట్ట
నంబి, 6. కురువినంబి, 7. తిరుక్కురుంగుడినంబి, 8. వంగిపురత్తునంబి, 9. ము
డుంబనంబి, 10. శ్రీపరాంకుశనంబి, *1. శ్రీపరాంకుశభట్టర్, 2. వరుందరుంబె
రుమాళ్ భట్టర్, 3. అత్తిగియమణవాళభట్టర్, 4. శ్రీపరాశరభట్టర్, 5. శ్రీవేద
వ్యాసభట్టర్, 6. శిరుప్పళిదేవరాజభట్టర్, 7. తిరువరంగభట్టర్, 8. గోవిందభట్టర్,
9. నంబియూరిల్ శ్రీరంగరాజభట్టర్, 10. ఉల్లూరిల్ పెరియభట్టర్, 11. వ
రుందరుంబెరియ పెరుమాళ్ భట్టర్, *1. శట్టంబల్లిజియ్యర్, 2. ఈచ్చంబాడిజి
య్యర్, 3. తిరువేంగళంజియ్యర్, 4. కుల శేఖరజియ్యర్, 5. ఆళ్ కొండుపల్లిజియ్యర్,
6. తిరుమత్తైజియ్యర్, 7. సాలగ్రామజియ్యర్, 8. తిరుప్పళింగుడిజియ్యర్,
9. శ్రీగోవిందజియ్యర్, 10. తిరుమాలిరుంజోలై జియ్యర్, 11. తిరుముట్టంజియ్యర్,
12. తిరునెన్మూరుజియ్యర్, 13. తిరువడందై జియ్యర్, *1. తిరునారాయణ
పుర త్తరయర్, 2. పెరుమాళ్ కోయిల్ వరుందరుం పెరుమాళరయర్, 3. రాజనా
రాయణప్పెరుమాళరయర్, 4. తిరువరంగప్పెరుమాళరయర్, 5. తిరువేంగళ త్త
రయర్, 6. తిరువాయ్ మొత్తైయరయర్, 7. పిళ్లై తిరునరయూరరయర్, 9. తిరు
క్కురుంగుడియరయర్, 9. తిరునగరియరయర్, 10. తిరుక్కణ్ణపుర త్తరయర్,
11. తిరువనంతపుర త్తరయర్, 12. రాజమహేంద్రప్పెరుమాళరయర్, 13. విల్లి

పుత్తూరరయర్, *1. ఆళుల్ కొండు అమ్మంగియమ్మాళ్, 2. ముడుంబయమ్మాళ్, 3. పరి
త్తిక్కొల్లెయమ్మాళ్, 4. ఉక్కలమ్మాళ్, 5. శొట్టయమ్మాళ్, *1. హారీతకులతిలకరాన
ఆసూరిప్పెరుమాళ్, 2. కిళాంబిప్పెరుమాళ్, 3. అమ్మంగి పెరుమాళ్, 4. ముని
ప్పెరుమాళ్, 5. పట్టిని పెరుమాళ్, 6. వడముని పెరుమాళ్, *1. తిరుమలై న
ల్లాళ్, 2. ఎంబార్, 3. క రాంజిసోమయాజియార్, 4. పెరియకోయిల్ నల్లలార్,
5. అలంకారవేంగడనర్, 6. తిరుక్కురుహప్పిరాళ్ పిళ్లాళ్, 7. ఆరుకాట్టిపిళ్ళాళ్,
8. రామానుజపిళ్ళాళ్, 9. తిరునగరిప్పిళ్ళాళ్, 10. గోమత త్తయ్యార్, 11. వై త్త
మానిధిశిరియయ్యార్, 12. పెరియయ్యార్, 13. అణియరంగ త్తముధనార్, 14.
కుమాంక్షారళయవల్లి, 15. కుమాండ్వారిపిళ్ళై, 16. నంబికురుండేవర్, 17. అంబ
త్తిరువురీయెంబెరుమాళ్ శెల్వప్పిళ్ళై, *చాత్తాధవర్ కళిల్, 1. కుల శేఖరప్పెరుమాళ్
దాసర్, 2. పట్టర్ ఫిరాళ్ దాసర్, 3. పహవెల్లి దాసర్, 4. శ్రీవిల్లి పుత్తూర్ దా
సర్, 5. శ్రీనారాయణదాసర్, 6. శ్రీగోవర్ధనదాసర్, 7. తిరువళుధివళనాడుదా
సర్, 8. శ్రీరామానుజదాసర్, 9. పిళ్ళైయొరంగావెల్లి దాసర్, 10. వండర్, 11.
శొండర్, 12. రామానుజవెల్లైక్కారల్, * నత్తైత్తుముదలికళ్ మువ్వరితిరు
నామములు, 1. తిరువరంగదాసర్, 2. తిరుమాలిరుంజోలై దాసర్, 3. వాన
మామలై దాసర్, * కొంగిల్ ముదలికళ్ మువ్వర్, 1. అత్తిగియమణవాళ
దాసర్, 2. తిరువేంగడదాసర్, 3. పేరరుళాళదాసర్, * తిరుమళిల్ కొత్తత్తు
ముదలికళ్ మువ్వరు, 1. యతివరచూడామణిదాసర్, 2. యతిరాజదాసరు,
3. ఇళయాత్వార్ దాసర్, * పాండ్యనాట్టిల్ ముదలికళ్ మువ్వరు, 1. మహి
ళలంగాలదాసర్, 2. శ్రీశతకోపదాసర్, 3. పిళ్ళైతిరువాయిమొత్తీదాసర్,
* స్థానత్తారిల్, 1. సేననాథబ్రహ్మరాయర్, 2. వీరసుందరబ్రహ్మరాయర్, 3. జ
గన్నాథబ్రహ్మరాయర్, 4. వీరరాఘవబ్రహ్మరాయర్, పిళ్ళైయుడై ందయుడయార్
తిరువంజనమెడుక్కుంతుయ్యమునివేళం, శ్రీ భండారంకావల్, 1. తిరువరంగమా
ళికై యరయర్, 2. ఆండవర్, 3. అరియవర్, 4. అముధుపడియారిప్పర్, * అమ్మ
మార్ కళిల్, 1. తిరువనందపుర త్తమై, తిరువాట్టా త్తమై, 3. తిరువణ్బరిశార త్తమై
4. మున్నినాల్కోయల్ ప్పారు త్తమై, 5. తిరునరయూరమై, 6. తిరుక్కణ్ణపుర త్త
మై, 7. తిరుప్పదిశ్రీకార్యంశెయ్యుమమై, 8. ఆండాడమై, *1. నాయక త్తేవియార్
2. ఉయ్యప్పెరుండేవియార్, 6. పెరిమ పెరుండేవియార్, 4. సిరియ పెరుండేవి
యార్, * శ్రీ పెరుంబూదూరితిరువరంగంతిరుక్కొండందయిల్ తూయ్యవాయిరం
కొంగిల్, 1. పెరియపిరాట్టియార్, 2. అత్తుళాయమై, 3. అమ్మంగి, 4. కూరత్తాం
డాళ్, 5. దేవకీపిరాట్టియారు, 6. యతిరాజవల్లియారు, 7. పంగయచ్చొల్లియార్,
8. పొన్నాచ్చియార్, 9. యన్నిళై వంచియారు, 10. చూడికుడుత్తాళ్, 11. తిరు
ప్పావై పాడినాళ్, — అమ్మహత్తులయందు, జతుస్స ప్తతిసింహాసనస్థితు లగునాచా

ర్యపురుషులెవ్వరన్న.—కూరత్తాత్వాన్, 1. ముదలియాండాన్, 2. అరుళాళప్పె
 రుమాళెంబెరుమానార్, 3. కిడాంబియాచ్చాన్, 4. తిరుమలనల్లాన్, 5. అనం
 దాత్వాన్, 6. ఎంబార్, 7. ఆళవందార్ కుమారర్ శొట్టనంబి, 8. పెరియనంబి
 కుమారర్ పుండరీకర్, 9. తిరుక్కోట్టియూరినంబికుమారర్ తెక్కాత్వాన్, 10.
 తిరుమాలై యాండాన్ కుమారర్ సుందరత్తోళుడయాన్, 11. పెరియతిరుమలనం
 బికుమారర్ రామానుజంబితై, 12. తొండనూర్నంబి, 13. మళుధూర్నంబి, 14.
 మళువూర్నంబి, 15. తిరుక్కురుంగుడినంబి, 16. కురువనంబి, 17. ముడుంబనంబి,
 18. శ్రీపరాంకుశనంబి, 19. వడుమానంబి, 20. వంగిపురత్తినంబి, 21. పిళ్లతిరుమ
 లనంబి, 22. పిళ్లైప్పిళ్లయాత్వాన్, 23. నిడాధూరియాత్వాన్, 24. యంగళా
 త్వాన్, 25. శట్టలూరిశిరియాత్వాన్, 26. ఈణ్ణిప్పిళ్లయాత్వాన్, 27. నెయ్యుం
 డాత్వాన్, 28. మిళహత్వాన్, 29. మారుధిప్పెరియాండాన్, 30. ఈశ్వరాం
 డాన్, 31. జియ్యరాండాన్, 32. శిరుప్పల్లి దేవరాజభట్టర్, 33. ఉల్లూరిపెరియ
 పెరుమాళ్ భట్టర్, 34. శ్రీరంగరాజభట్టర్, 35. ఉక్కలాత్వాన్, 36. పరిత్తి
 క్కొలైయమ్మాళ్, 37. అమ్మంగియమ్మాల్, 38. నడివిలాత్వాన్, 39. గోమఠ
 త్వాన్, 40. తిరుక్కోవులూరాత్వాన్, 41. తిరుమోహురాత్వాన్, 42. వే
 దాంతియాత్వాన్, 43. కోయిలాత్వాన్, 44. అరణపురత్తాత్వాన్, 45. కొంగి
 లాచ్చాన్, 46. ఈచ్చంపాడియాచ్చాన్, 47. కణ్ణియనూరిసిరియాచ్చాన్, 48. శ
 ట్టంబలిజియ్యర్, 49. యీచ్చంపాడిజియ్యర్, 50. తిరువెళ్లరజియ్యర్, 51. ఆళ్
 కొండపలిజియ్యర్, 52. తిరునగరిప్పిళ్లై, 53. కరాంజిసోమయాజియార్, 54. అ
 లంగారవేంగడవర్, 55. నంబికురుందేవర్, 56. పిళ్లయుడందుడయార్, 57. తిరు
 క్కురుమాప్పిరాన్ పిళ్లాన్, 58. పెరియకోయిల్ వళ్లలార్, 59. తిరుక్కణ్ణపురత్తా
 చ్చాన్, 60. ఆసూరిప్పెరుమాళ్, 61. మునిప్పెరుమాళ్, 62. అమ్మంగిప్పెరు
 మాళ్, 63. కుమాండురియళయవల్లిరామానుశప్పిళ్లై, 64. మారొన్నిల్లామా
 రుధిచ్చిరియాండాన్, 65. సోమాసియాండాన్, 66. ఈణ్ణిప్పిళ్లైయాండాన్, 67.
 పెరియాండాన్, 68. కురంజిపూరంజియ్యరాండాన్, 69. అమ్మంగియాండాన్,
 70. ఆళవందారాండాన్, 71. కిళాంబిప్పెరుమాళ్, 72. ఆరుకాట్టిప్పిళ్లాన్, 73.
 పిళ్లతిరునారాయణపురత్తరయర్, 74. ఈక్రమంబుగానప్తశతసంయమింద్రులచే
 జతుస్సప్తతిసింహాసనస్థితు లగునాచార్యపురుషులచే నేకాంతిద్వాదశసహస్రంబు
 లచే నసంఖ్యాతు లగుచాతనిదాసులచే శతత్రయసంఖ్యాకులైనకొత్తైపమ్మల
 చే నగణితంబు లయినరాజసమూహంబులచే నిరంతరసేవ్యమానశ్రీపాదారవిం
 దుండుగుసంయమిసార్వభౌమున కనవరతంబు కూరత్తాత్వాను ముదలియాండా
 ను నేళాధూరాత్వాను నవలంబనదండస్థానాపన్నులై యుందు రరుళాళప్పె
 రుమాళెంబెరుమానా రాచార్యనియోగంబున భగవదారాధనంబు నలుపుదురు

కిళాంబిప్పెరుమాళును గిళాంబియాచ్చానును దిరుమడపల్లికై ంకర్యనిర్వాహకు
 లై యుందురు వడుగనంబి యభ్యంజనంబునఁ గైంకర్యంబు సేయు చుండును గో
 మతచ్చిరియాత్వాను శ్రీపాదుకాసమర్పణోత్థానకై ంకర్యనిరతు లై యుందురు
 పిళ్ళెయొరంగావెల్లిదాసర్ కైదండ యొసంగుదు రమ్మంగి క్షీరసక్తుసమర్పణంబు
 సేయు చుందురు ఉక్కళమ్మాళ్ తిరువాలవట్టకై ంకర్యంబులు సలుపుచుందురు
 ఉక్కళాత్వాన్ భుక్తపాతోత్థానకై ంకర్యంబు సేయు చుందురు మారుధి
 యాండాన్ తిరుక్కావేరీకై ంకర్యంబు సలుపు చుందురు మారొన్నిల్లామారు
 థిచ్చిరియాండాన్ మఠంబునకుఁ దండులసూపశాకఘృతక్షీరదధ్యాదిసమర్పణ
 రూపకై ంకర్యసక్తు లై యుందురు తుయ్యముని తిరుమంజనకై ంకర్యంబు సేయు
 చుందురు తిరువరంగమాళిగైయాన్ శ్రీభండారకై ంకర్యాసక్తు లై యుందురు
 వండరుం శుండరుం రాజసేవాలబ్ధం బగుధనంబుఁ దెచ్చి శ్రీమఠకై ంకర్యంబునకు
 సమర్పింతురు రామానుజవిశక్కార్ తిరుమేనిసంరక్షణతత్పరు లై యుందు
 రకలంకనాట్టాత్వాన్ ప్రతిపక్షనిరసనానక్తబద్ధు లై యుందు రీక్రమంబున
 నిత్యకై ంకర్యపరు లగునిమ్మహాత్ములయందు వడుగనంబి యతీంద్రునితిరువడిత్తామ
 రలే ప్రాప్యప్రాపకంబు లని విశ్వసించి తదీయశ్రీపాదుకలే నిరంతరం బారాధించు
 చుందు రట్టియెడ నొక్కనాఁడు.

47

- నీ. సంయమింద్రునితోడ శ జరుగుచుఁ ద్రోవలో, వాఁక యడ్డం బైన శ వడుగనంబి
 కంత ప్రమాణోదరకము దాఁటుచును దన, శిరమునఁ బెరుమాళ్ శతిరుపగూడ
 వై యతీంద్రునిదివ్యశపాదుకాద్వయ ముంచి, దరిఁ జెందఁ జూచి త్రిదండపాణి
 వడుగా యి దేమన శ వడుగనంబియుఁ బల్కె, నీస్వామి నాతల శ నిలిచి యున్న
 తే. నింక నాయిష్టదైవత శ మెచటి కేఁగు, ననిన నిది యొకయధికారశమనుచుఁ దలఁచి
 గురుఁడు కరుణించి యతనితో శజరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.

శా. రాకాచంద్రముఖారవిందపరిపూర్ణస్వాంతవిజ్ఞాతను
 శ్లోకప్రాక్తనదేశికేంద్రవిభవా శ శుద్ధస్వభావస్తవా
 వైకుంఠాశ్రిత సేవ్యపాదకమలా శ వాదీంద్రతూలానిలా
 శ్లోకధ్వాంతదివాకరా శుభకరా శ సుశ్లోక రామానుజా.

49

క. శ్రీకర భక్తవశీకర, భీకరసంసారగహనశభేదకుఠారా
 ప్రాకటతత్త్వవిచారా, శ్రీకేశవపుత్ర సూరిశేవ్యచరిత్రా.

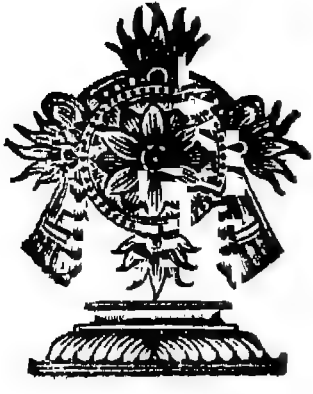
50

మాలినీవృత్తము. నిగదితహరిపద్యా శ నిర్మలస్వాంతవేద్యా
 విగళితభవపాశా శ వేదమార్గప్రకాశా
 యగణితగుణధామా శ యాశ్రితాంభోజసోమా
 జగదఘటమిచంద్రా శ సత్త్వసారద్రా యతీంద్రా.

51

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవి
మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైన
యాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబునఁ
బద్ధగిరిప్రవేశంబును బౌద్ధవిజయంబును మగిడి యతీంద్రుండు యాదవాద్రిం
బ్రవేశించుటయు నందుఁ బండ్రిండుహాసంబు లుండుటయు శ్రీరంగధామంబు
నుండి యొకవైష్ణవుం డరుగుదెంచి యతీంద్రునకుఁ గూరేశువిజయం బెఱింగిం
చుటయుఁ బంచాచార్యచరమవార్తాశ్రవణంబును మారొన్నిల్లామారుధిచ్చిరి
యాండా ననుదేశికోత్తమునిఁ గోవెలకుఁ బంచి యతనివలనఁ గల్యాణిపుష్కరిణీ
తీరంబునందుఁ గూరేశునిసేమం బెఱింగి క్రిమికంఠునిమరణవార్త వినుటయు
యాదవాద్రినివాసు లైనశ్రీవైష్ణవులచేఁ బ్రార్థితుం డై యతీంద్రుం డద్దివ్యదేశం
బునందు స్వకీయార్చాబింబప్రతిష్ఠాపనంబు సేయించుటయుఁ దిరునారాయణస్వా
మిచే ననుజ్ఞాతుం డై యతీంద్రుండు శ్రీరంగధామంబుఁ జెందుటయు రంగధా
మునకు యతీంద్రుండు మంగళాశాసనం బొసర్చి శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రుల నాద
రించుటయు నమృతహాతుండు గురునియోగంబున వరదరాజస్తవం బొసర్చి స్వప్నం
బున వరదునిఁ గాంచుటయుఁ గూరేశసహితుం డై యతీంద్రుండు కరిగిరి కరిగి
వరదునిసన్నిధి వరదరాజస్తవంబుఁ జదివించుటయు నద్దేవదేవుండు మెచ్చి నా
లూరానున కపవర్గంబును గూరేశునకు దివ్యదృష్టి యొసంగుటయు మగిడి శ్రీరం
గంబుఁ జెంది యచటనుండి యత్తుగరితిరుమల కరిగి యందు గోదాదేవిమనోరథం
బిడేర్చుటయు నచటనుండి శ్రీవిల్లి పుత్తూరికిం జని వడపెరుంగోయిలుడయానునకు
మంగళాశాసనంబుఁ జేసి గోదాదేవిని భజించిన నద్దేవియుఁ గోవెలయణ్ణా
యని యతీంద్రునిఁ బిలిచి యతనికి బహుమతు లొసర్చుటయు యతీంద్రుని
తిరువడిత్తామర లాశ్రయించిన మహాత్ములదివ్యనామంబులు చెప్పటయు నాంధ్ర
పూర్ణప్రభావౌపక్రమంబు నన్నది యేకాదశోల్లాసము.

క్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి

మ ధ్య మ భా గ ము.

ద్వాదశోల్లాసము.

రంగపతిపదాంబుజ

సారంగ శుభాంతరంగ శ సాత్త్వికవిద్యా

పారంగత సంయమికుల

సారంగ సదంతరంగశరసిజభృంగా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. ఉడయవ రొకనాఁడు శ వడుగనంబికిఁ దన,తలిగప్రసాదము శ దయ నొసంగ
రెండుచేతులఁ బట్టి శ నిండారుభక్తి నా,తం డారగించి హాస్తములఁ దలను
దుడుచుకొన్నను యతిశ్రద్ధార్థహుం డది చూచి, హస్తముల్ గడిగికోర్మన్న నట్లు
చేసి యామఱునాఁడు శ శ్రీహరిగుడిఁ జెంది, స్వగురుండు భగవత్ప్రసాదమియ్య
తే. నది భుజించి కరద్యయశమపుడె కడుగ,నార్యుఁ డే షిది యన్న మీశయాజ్ఞయనిన
నతనినిష్ఠకు ముద మందె శ నార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

సీ. తిరువీధు లేతెంచుశహరిఁ గన నొకనాఁడు, వడుగనంబిని యతిశ్రవరుండు పిలువ
నీస్వామిఁ గన నేగ శ నాస్వామికై కాఁచు,పా లిది పొంగిపోవ మహాత్మ
యన్నఁ దద్గురుభక్తి శ కార్యుఁ డక్కజపడి, మఱియొకప్పుడు పెరుమాళ్ల సేవ
కరిగి రంగేశునిశయక్షి సౌందర్యముఁ, గను మన్న నానంబి శ గాంచి మగిడి

తే. గురునిదళుకొత్తుకన్నులఁ శ గోరి చూచి.

యస్త దార్యామృతముఁ గన్నశయక్షియుగళ
మన్య మేమియుఁ గననొల్లశదాయె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

4

సీ. తనయింటి కొకనాఁడు శ తన్నుఁ గన్గొనఁ దొంటి,చుట్టాలు వచ్చినఁ శ జూచి వారి
నన్నసానాదుల శ మన్నించి పంచి యా,మఱునాఁడు తా నున్నశమందిరమున

వారు ముట్టినయట్టివస్తువు లన్నియుఁ, బరిహరించి స్వకీయశ్రవణ మంత
యలికించి పూయించియాంధ్రపూర్ణార్థ్యండు, చనుదెంచితానెదాశరథియింటఁ

తే. బెరటఁబడి యున్నభాండముల్ శ పెక్కు దెచ్చి

క్రొత్తఁ బెట్టించెఁ దొల్లింటిశకులమువారి

పొత్తు భాగవతుల కెట్లు శ పొసఁగు ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

5

సీ. మేలునాట వెలుంగుశ్రమిథిలసాలగ్రామ,నగరియం దొకనూ యొనర్చి యందు
భక్తితో గురునిశ్రీపాదతీర్థం బుంచి, యతనిశ్రీపాదుక శ లచట నిలిపి
కొమరొప్పఁ బై నొకశ్రోవలఁ గట్టించి, నిత్య మర్పించుచు శ నిఖిలలోక
పావనం బాచార్యశ్రపాదతీర్థం బది, యారగించుచుఁ గాలఁ శ మట్లు గడపి

తే. వడుగనంబి నిజచ్ఛాత్రవరులఁ జూచి,సలుపుఁడి పూజ యిచ్చోటశతతమనుచుఁ
జెప్పి యార్యపదాబ్జముల్ శ చెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రమోద మలర.

సీ. ముందు శ్రీశ్రవణోపశ్రమిని వేంకటేశున, కఖిలకైంకర్యము శ లాచరింపఁ
బ్రార్థించె నిప్పుడీశపను లన్ని నెఱవేర్పఁ, గలసాత్త్వికుఁడు మాకుఁ శ గలిగె నేని
యాతఁడే యస్తదీయస్వామి యని యతి,పతి వైష్ణవులు వినఁబలికె నంత
శ్రీమదనంతదేశికమణి లేచి సాష్టాంగప్రణతిఁ జేసి శ యనియె నిట్లు

తే. లాజ్ఞ యిచ్చినఁ జని వేంకటాద్రిపతికి, నిత్యకైంకర్య మొనరింతు శ నిక్క మనిన
యతివరుఁడు పంచె నయ్యనంతార్య ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రమోదమలర.

సీ. చని వేంకటేశుని శ గని మ్రొక్కి యతనికి, సకలకైంకర్యముల్ శ సలుపు చుండి
హరికిఁ దా నొనరించుశ్రీరుద్రనందనవనంబు,చెంతల నొకదొడ్డశ్రవేరువుఁ ద్రవ్వఁ
దలఁచి యారంభించి శ తానె త్రవ్వచు నుండఁ, దారకుల్ గర్భిణి శ తనదు దేవి
మంటితట్టలు మోయ శ మాయావి వేంకటా,చలభర్త భక్తవారత్సల్యజలధి

తే. యర్భకాకృతి నాబాలుశ్రరందుఁ దోచి, తట్ట లెదు రందుకొని వేగ శ తానె తెచ్చి
కట్టవైఁ గుమ్మరించును శ గరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర.

సీ. అలసి మెల్లన మును శ పరుగుదెంచెద రిప్పు, డేతెంచెదరు వేగ శ మే మిది యని
యడిగిన గురున కి శ ట్లనిరి వా రొక దార,కుఁడు తట్ట లెదు రందుకొనియెఁ గాన
వేగ వచ్చితి మని శ వీఁడె వాఁ డని చూపఁ, జూచి పల్కె ననంతశ్రుతి యిట్లు
మాయబాలకుఁడ వై శ మావృత్తి కిటు లేల, యొడిఁగట్టుకొంటి వీశవాంఛ గలిగె

తే. నేని వేటొకతట్టఁ జేరబూని మట్టి, మోయు మన్నను గనిపింపఁ శ డాయెఁ దన్ను
భక్తవశ్యుఁడు వేంకటశ్రర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర. 9

సీ. ఒకనాఁ డనంతార్యుఁ శ డురుతరతులసికా,ననములో దళములఁదనుము చుండఁ
గర మొకసర్పము శ గఱచిన నీ రాడి, యెడ గురునిఁ దలంచి శ యెప్పట్లు
విరులదండలఁ గూర్చ శ విని పిలిపించి లక్ష్మీశుఁడు నీతలం శ పేమి యనినఁ

- గఱచినభుజగము శ్రీ ఘన మైన దాయెనా, విరజల్ నీరాడి శ్రీ హరిని గొలుతుఁ
తే. గఱవఁబడుభోగి కొకవాసి శ్రీ గలిగె నేని, నీదుకోనేట నీ రాడి శ్రీ నిన్నె కొలుతు
నని హరికిఁ బల్కె నయ్యనంతతార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. తిరువయోధ్య కనంతశ్రీగురుఁడు సంశ్రితులతో, విచ్చేయువేళ శ్రీశ్రీవేంకటేశు
దివ్యప్రసాదపాశ్శేయముఁ గొనిపోయి, యలసి యాత్మోవలో శ్రీ నారసింహ
దలఁచి చాలఁబిప్పీలికలఁ బ్రసాదమునందుఁ, జూచి యిట్టు లనంతశ్రీసూరి పలికె
నిత్యసూరులు వీరు శ్రీ నిత్య మాయద్రివై, వాసిగా నుఖపడుశ్రీవారు గాన
- తే. వేగ మీ రీప్రసాదము శ్రీ వేంకటాద్రి, నుంచి రం డని శిష్యులఁ శ్రీ బంచ వార
లట్లు చేసిరి నిజదేశీకాజ్ఞ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 11
- సీ. ఒక నాఁడనంతార్యుఁ శ్రీ డొంటిమై మణిమండ, పమునందునురభిపురప్పములఁగూర్చ
హరి పిల్వఁ బంచిన శ్రీ నతఁడు చలింపక, కుసుమదామము లన్ని శ్రీ గూర్చి తెచ్చి
యర్పించిననుగని శ్రీ యాజ్ఞ మీటితి వేమి, యని హరియడుగ నశ్రయార్యుఁ డనియెఁ
బరువు దప్పినవిరుల్ శ్రీ పరిమళింపవు నీది, యాన మీఱిన భీతి శ్రీ వీని కేమి
- తే. యిరువురము సంశ్రయించితి శ్రీ మిగ్గిరింద్ర, మస్త దార్యాజ్ఞ మీపని శ్రీ కై న వీని
కాజ్ఞ పనియేమి యనియె నశ్రయార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. శ్రీరంగమున నిట్టిశిష్యులతోఁ గూడి, సంయమింద్రుఁడు గోష్ఠి శ్రీ నలుపు చుండ
గురునకుఁ జెప్పక శ్రీ కూరేశుఁ డొకనాఁడు, రంగేశుఁ జూచి యుర్రొప్పొంగి పొగడి
యతఁడు ప్రసన్నుఁ డై శ్రీ యభిమత మిచ్చెడ, వేడుకొ మ్మనఁ గూరశ్రీవిభుఁడుపలికె
నీప్సి తార్థము మున్నె శ్రీ యిచ్చితి వది గాన, మగిడి ని న్నర్థింపఁ శ్రీ దగునె యనిన
- తే. నేడు గురునాన నీయాన శ్రీ నీవు గోరి, కొమ్ము మఱియొకవర మిత్తుఁ శ్రీ గూరనాథ
యనిన హరి కిట్టు కూరేశుఁ శ్రీ డనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. భవదనుభవనిత్యశ్రీబలవద్విరోధి యీ, ప్రకృతిబంధముఁ బాపి శ్రీ భవదుదార
సతతానుభవము నొశసంగు మన్నను హరి, యది దక్క వేటొక్కశ్రీటడుగు మనిన
నంతకంటె మఱొక్క శ్రీ టడుగ నొల్లదు మది, యన్న రంగేశుఁడు శ్రీ హర్ష మొంది
నీకు నీవారికి శ్రీ నీవారివారికి, నపవర్గ మిచ్చితి శ్రీ నని వచించి
- తే. చారుశతకోపతీర్థప్రసాదమాల్య, చందనము లాలవట్టము శ్రీ సత్కరించి
బహుమతియొనర్చి కూరేశుఁ శ్రీ బంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. అర్చిరాదికగతి శ్రీ కగ్రిమశృంగార, మట్లాయలంకృతి శ్రీ యలర వచ్చి
మనికిపట్టుకుఁ బోక శ్రీ మరియొకచో నున్న, కూరేశుకృత్యము శ్రీ గురుఁ డెఱింగి
కాషాయచేల మాశ్రకాశంబునకు నేగఁ, జిమ్మి త్రిదండముఁ శ్రీ జేతఁ బూని యె
యాడుచుండఁగఁజూచిశ్రీయార్యులందఱుస్వామి, యేమిదియనసంయశ్రీమింద్రుఁడని
- తే. వింటి మొకదొడ్డశుభ వార్త శ్రీ వీను లలర, నదియునెదియన్నఁ జెప్పెదశ్రీనాలకింపుఁ
డనియె యతిరాజు నిజసంశ్రితాళి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

- సీ. శౌరి కూ రేశునిసంబంధసంబంధి, జనులకు మోక్ష మొసంగె నరయ
మాకు సంబంధ మామాన్యునితో నుండు, గావున మోక్షమే శకలుగు ననుచు
సంతసించెద నని శ సంయమింద్రుం డన, నార్యు లందఱు విని శ హర్ష మొంది
సచ్చిష్యునకు సదాశాచార్యున కొకతార, తమ్యము లే దని శ తలచి రప్పు
- తే. డంతః గూ రేశగురునకై శ చింతపడుచు, నమహాత్మునిఁ గనుఁగొన శ యతివరుండు
వైష్ణవౌఘముతోఁ గూడ శ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. చను దెంచి కూ రేశుఁగని గురుఁ డనియె నీ, కర్హనూ ననుఁ బాసి శ యరుగ ననుచు
నామాట విని యమృతహాత్ముఁ డూరక యున్న, నాశయ మే మని శ యార్యు లడుగ
సూరులు మును చనువారిపిమ్మటివారి, కెదు రేగుమర్యాద శ యెందుఁ గలదొ
యానిత్యభూతిమర్యాద గీడ్పడ కుండ, ముందఱు చేరి యం శ దుందు నేని
- తే. మిమ్మెదుర్కొనవచ్చు నామోదననిన, నచటిక్రమమేమి యిదియొక శ యద్భుతంపు
నిష్ఠ యని పల్కె సంయమి నేత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. గురుఁడంతః గరుణచే శ గూ రేశుచెవియందు, ద్వయమూఁద సూరులీశవైన మేమి
యన మీ రెఱుంగ రీయవని రాకొమరుని, వదనము కర్పూరశవాసనలను
విడిచిన జిహ్వ ద్రవంపనిపగిది నీ, యధికారిమోము ద్వరయాక్షరములఁ
బరిమళింపక యున్న శ వరట గట్టురసజ్జ, యని మూఁపు నిమురుచు శ హస్తమునను
- తే. బ్రాణభూతుని ని న్నెడఁబాసి యెట్లు, జీవితంబు ధరింతు న శ స్నీవు కూడఁ
దొడుక చను మని యతిపతి శ నుడివె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అని యిట్లమృతహాత్మునివిశ్లేషంబునకు సహింప నోర్వక పెద్దయుంబ్రొద్దత్యంతార్తి
జెంది సంశ్రితవిశ్లేషాసహిష్ణుండును వైష్ణవకులాలంకరిష్ణుండు నగునయ్యతివిష్ణుం
డు శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రుల నుద్దేశించి వత్సా శ్రీ వైకుంఠంబున దివ్యరత్నమయ
శతసాహస్ర స్తంభ గుంభితంబును సమకాలసముదితానేక బాలభాస్కర ప్రభావిభా
సమానంబు నగుదివ్యస్థానమండపమధ్యభాగంబునందు రజతాచలశిఖరంబునం
బూడమి లెక్క శ శక్యంబు లైనచక్కనిక్రొక్కాఱుమెఱుంగులం గలసి మెల
సి విలసితం బగుసజలజలదమండలంబుపోలిక దివ్యయోగపర్యంకగతంబును నిజ
ఫణామణిమండలసంతత దేదీప్యమాననిరుపమానమహామణి ప్రభాపటలప్రభాస
మానదశదిశావకాశం బగు శ్రీమదనంతమహాభోగిభోగతల్పంబునం బ్రసారితస
వ్యపదారవిందుండును గుంచితదక్షిణశ్రీపదారవిందుండును జానున్యస్తసవ్యేతర
పాణిపల్లవుండును నాగభోగవిన్యస్తసవ్యకరకమలుండును ననవరతపిరాజమాన
దివ్యరత్నమయకిరీటచూడామకరకుండలగ్రైవేయహారకాస్తుభ కేయూరకటకోరి
కాకటిసూత్రపీతాంబరశింజానమంజుమంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణ భూషితుం
డును వైజయంతీవనమాలాలంకృతుండును లక్ష్మీసంలక్ష్మితవిశాలవక్షస్థలభ్రాజ
మాన శ్రీవత్సలాంఛనుండును శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధదీప్యమానదీర్ఘస్ఫుత భు

జభూషితుండును శ్రీభూనీళాదిదేవీసహస్రంబులతో విలాసంబులం దగిలి క్రీడిం
 చుభ క్తత్రాణపరాయణుం డైననారాయణుని పురుషదృష్టిచిత్రాపహారి యగురూ
 పౌదార్యాదికల్యాణగుణగణం బతిరయంబున ని న్నాకర్షించు చున్నది నే నేమి
 సేయం గలవాఁడ నప్పరమపదనాథుండును దద్దివ్యలోకనివాసు లేమిభాగ్యం బొ
 నరించిరో పుడమి నిచ్చోట యోగనిద్రారతి నున్నశ్రీరంగనాథుండును నిద్దేశ
 వాసులు నేమిపాపం బొనర్చిరో తెలియంజాల నని పలికి మహాఫలానుభవంబు
 నకుం జనుకృతార్థులకుఁ జి త్తవై కల్యణిమి త్తంబు లగువికలోక్తు లాడం జనదు
 గావున వత్సా పరమపదంబునకుం బొ మ్మని వీడుకొలిపి గాఢాలింగనం బొనర్చి
 ప్రేమవిహ్వలితసర్వావయవుం డై యున్నసమయంబున, శ్లో॥ యో నిత్య మచ్యు
 తపదామ్బుజయుగ్మరుక్తవ్యామోహత స్తదితరాణి తృణాయ మేనే । అస్త్వద్గురో
 ర్భగవతోస్యదయైకసిన్ధో రామానుజస్యచరణౌ శరణం ప్రపద్యే ॥ అని యిట్లు
 తీర్థతనియ విన్నవించి యాయెంబెరుమానారుతిరువడిత్తామరలు తిరునేత్రంబుల
 శిరంబున నురంబున నాని శ్రీపాదతీర్థంబుఁ జేర్చి యమ్మహాత్ముని శ్రీహస్తంబుచే
 గ్రహించి త్రివారం బొరగించి పర్వకాలంబున నమృతకిరణకౌముదీజుష్టం బగుదు
 ధ్ధాబ్ధిచందంబునఁ బరమానందభరితసర్వాంగుం డై యుబ్బొంగి శ్రీవత్సాంక
 మిశ్రుండు కృతాంజలిపుటుం డై స్వాచార్యునిం బంచి కతిపయదూరం బనుగ
 మించి యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై సాష్టాంగంబుగా సేవింప ననుగ్రహించి య
 తీంద్రుండు నిజనివాసంబునకుం జనియె నంతఁ గూ రేళుండు నిజగృహంబునకుం
 జని దేవీరత్నంబు నీక్షించి నీతలం పెట్టిదనిన నాసాధ్వీ స్వామీ దేవరవారిచిత్రాను
 వర్తి యై మదీయస్వాంతం బుండుఁ గాని యన్య మెఱుంగ నేర దని విన్నవించి సే
 వించి సాంజలి యై యున్నయద్దేవి వినయోక్తులకు హర్షించి శ్రీపరాశరభట్టారకుని
 శ్రీరామప్పిళ్లనుం బిలిచి వత్సకులారా శ్రీరంగనాథుండును శ్రీరంగనాయకియు వి
 చ్ఛేసియుండ మీకుం గొఱంత లేవియు సంభవింపవు శ్రీరంగరాజానుగ్రహం
 బున జనియించి వర్ధిల్లు చున్నార మతండే మాకు రక్షకుం డని తలంచి యుండక
 యెంబెరుమానారుతిరువడిఘ శే తంజ మని విశ్వసించి యుండ వలయును. భవజ్ఞ
 నని యైనయీసాధ్వీకి విధేయు లై యుండి శ్రీమహాభాగవతులయందుఁ ద్రివిధ
 కరణంబులచే నించు కైన యపరాధ మాచరింపక వారియం దనురక్తి నలుప
 వలయు నని యానతిచ్చిన నిజశ్రీపాదంబులయందును సాష్టాంగదండప్రణామం
 బొచరించి దుఃఖించు చున్నకుమారుల నిరువురం గ్రుచ్చి యెత్తి తనశ్రీహస్తం
 బున నమ్మహాత్ములకన్నీరు దుడిచి మీరు ప్రకృతिसంబంధమే ప్రధానంబు గాఁ
 దలంచి దుఃఖించితి రేని యెంబెరుమానారుసంబంధంబు దూషించినవార లగుదు
 రాత్మ సంబంధంబుఁ దలంచి క్షేళించితి రేని మఱుఁగుపఱుప నశక్యం బగుమ
 దీయసంబంధం బెఱింగి స్వస్థచిత్తు లై యుండం దగు నని యక్కుమారుల నిరు

పుర నూఱడించి పుల్ల పుల్ల యాత్వా ననుమహాదేశికునియూరు ప్రదేశంబున శిరం
 బుంచి స్వదేవీరత్నం బయినయాండాశమ్మయూరుభాగంబున శ్రీపాదపద్మము
 లుంచి యెంబెరుమానారుతిరువడిత్తామరలే ధ్యానించుచుఁ బరమపదంబునకుం
 జనియె నంత సంయమిశేఖరుం డావార్త విని వేగ విచ్చేసి కూరేశకుమారు
 లగుశ్రీవ్యాసపరాశరభట్టారకుల నూఱడించి కూరేశున కంతిమకైంకర్యంబు
 సేయ నియమింప జ్యేష్ఠపుత్రుం డగుశ్రీపరాశరభట్టారకుండు తిరుమాలయుఁ
 దిరుప్పరివట్టంబును జాత్తుపడి మొదలగుకోవెలపరికరంబులతో నచ్చటిశ్రీవైష్ణ
 వబృందంబు రావించి, శ్లో॥ సర్వకర్మాణి సూత్రేణ గాయత్ర్యై వైష్ణవేన చ ।
 నారాయణానువాకేన స్నాపయే త్పితరం సుతః॥ అన్నప్రకారంబు గా నకూ
 రేశగురునకుఁ దిరుమంజనంబు సమర్పించి కేశవాదినామంబుల ద్వాదశోర్ధ్వపుం
 ద్రంబులు ధరియించి యలంకరించి శ్రీచూర్ణపరిపాలనంబు గావించి యాచర
 మవిగ్రహంబు విమానంబునం దుంచి బ్రహ్మవిదగ్గేసరు లగుశ్రీవైష్ణవులు
 వహింపఁ బంచమహావాద్యంబులతోఁ దోడ్కొని చని తిరుక్కావేరీగర్భంబునం
 దుంచి, శ్లో॥ కేశవార్పితసర్వాజ్ఞం శరీరం మజ్జళావహమ్ । సర్వధాన దహే ద్విప్రో
 బ్రహ్మమేధవిధిం వినా ॥ అనుశాస్త్రక్రమంబున భగవద్దాసు లగుముముక్షువులు
 తిరుమేను విడిచిన నచ్చరమవిగ్రహంబు బ్రహ్మమేధసంస్కారంబు దక్క వేటా
 క్కవిధిచే సంస్కరింపం దగదు గావున, శ్లో॥ బ్రహ్మమేధ మితిప్రోక్తం మునిభి
 ర్బ్రహ్మతత్పరైః । మహాభాగవతానాం హి కర్తవ్యో విధి రుత్తమః॥ అనుహరి
 తస్మత్పుక్తక్రమంబున శ్రీమహాభాగవతోత్తమం డగుశ్రీవత్సాంకమిశ్రుని
 బ్రహ్మమేధసంస్కారవిధిచే సంస్కరించి యామీఁద నవశ్యకరణీయంబు లగుకృ
 త్యంబుల శాస్త్రోక్తక్రమంబు గా ననుష్ఠించి యంతట సంయమింద్రునిఁ దదీ
 యు లగుమహాత్ములను నిజగృహంబునకుఁ దోడ్కొని వచ్చి, శ్లో॥ నాతఃపరతరం
 తీర్థం వైష్ణవాంఘ్రిజలాచ్ఛభమ్ । తేషాం పాదరజఃపుణ్యం గజ్జామపి పునాతిహి॥
 అని శాస్త్రప్రసిద్ధం బగుమహావైభవంబు గలశ్రీమహాభాగవతశ్రీపాదతీర్థం బ
 ర్థించి స్వీకరించి, శ్లో॥ శుభాదా ద్విజవరైశ్చ సర్వసంపచ్ఛభావహమ్ । సహ
 స్రశాఖాధ్యయనం కారయేద్వైదికోత్తమః॥ శ్లో॥ అశుభాన్తే విశేషేణ ద్రావిడీ
 బ్రహ్మసంహితా । అధ్యేతవ్యాద్విజవరై రాశౌచమలనాశనీ॥ అనియు, శ్లో॥ వృ
 థ్ధావాదా త్తయేచాన్తే ద్రావిడీ బ్రహ్మసంహితా । అధ్యేతవ్యాద్విజవరై రాద్యా
 గీతసహస్రికా ॥ అనియు బ్రహ్మాండపురాణంబునం జెప్పబడుం గావునఁ దిరువా
 యిమొత్తీ యనుదివ్యప్రబంధం బనుసంధించి పుష్పాంజలి యొనర్చి చాత్తు గావిం
 చి, శ్లో॥ యథా తుష్యతి దేవేశో మహాభాగవతార్చనాత్ । తథానతుష్యతే
 విష్ణు ర్విధివత్సర్వనా దపి॥ అనుశాస్త్రక్రమంబు గా శ్రీమహాభాగవతతదీ
 యయారాధనం బాచరించి వాశలకు సకలసత్కారంబు లొనరించి కృతార్థుం డయి

యుండె నంత || కూరత్తాత్తాగుతిరునక్షత్రతనియను.—పుష్యమాసంబున హస్తనక్షత్రంబు గావున, శ్లో|| మకరే హస్తనక్షత్రే సర్పనేత్రాంశసమ్భవమ్ | శ్రీమత్కూరకులాధీశం శ్రీవత్సాంజ్ఞ ముపాస్త హే|| శ్లో|| అగ్ర్యం యతీంద్రశిష్యాణా మాద్యం వేదాంతవేదినామ్ | శ్రీపరాశరభట్టార్య మ్మహాపకృతి మాశ్రయే|| శ్లో|| శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేభ్యో నమ ఉక్తిమధీమహి| యదుక్తయస్త్రయీకణ్ఠే యాన్తిమజ్జశసూత్రతామ్ || అని యాశ్రితు లిట్లు తనియనులు విన్నవించి రంత.

19

- సీ. మరునాడె యెంబెరుమానాగు చనుడెంచి, భట్టరయ్యను జెట్టరబట్టి దొడుక
చని రంగభర్తయారస్థానమండపమున, బ్రణమిల్లి శ్రీరంగరపతిని డాసి
సేవించి యద్దేవరదేవునిశ్రీపాదపద్మముల్ సూపె నరబ్బాలకునకు
భట్ట రాశ్రీపాదరపద్మములను జూచి, హర్షింప నతని కిరట్లనియె శౌరి
తే. వత్స మీతండ్రి లేడనిరవగవ వలదు, నన్నె మీతండ్రి గా మదిరనమ్మి యుండు
మనుచు వాక్రుచ్చె హరి భట్టరయ్య కనుచు, వాదిభీకరగురు డనెరమోదమలర.
సీ. మత్పుత్రు డని యభిరమానించి హరిద్ర, తీర్థ మిప్పించి సంధియము దీట
మహి రంగరాజాభిరమానపుత్రుం డని, భ్యాతుఁ డౌనట్లనుగ్రహముఁ జేసి
యున్న శ్రీహరిఁ జూచిరయుడయవ రనియె దీ, ధ్ను వి మ్మివె యీరయర్భకునకు
విద్యఁ జెప్పెదనన్నరవినియు నూకయుండి, బహునుతు లొనరించి రపంచె శౌరి
తే. యంత భట్టరు నెంబెరు రకప్పగించి, విద్యఁ జెప్ప నియోగించి ర వేగ వచ్చి
మరమునం దుండె నాజగత్తాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురు డనెరమోదమలర.
వ. అయ్యవసరంబున సంయమింద్రుండు నిజపదాబ్జాశ్రితు లగుదాశరథ్యాదిమహా
దేశికులకు భగవద్విషయంబు ప్రసాదించు చుండె నట్టియెంబెరుమానాగు ప్రభా
వంబు బయల్పుచ్చుమహాత్ము లెవ్వ రన్న వివరించెద శ్రీరంగనాథుఁడును శ్రీవేం
కటేశుండును గరిగిరివరదుండును యాదవాద్రీశుండును నల్లహరిస్వామియుఁ దిరు
క్కురుంగుడినంబియు శ్రీశతకోపసూరింద్రుండును శ్రీమన్నాథమునివరుండును
శ్రీయామునాచార్యవర్యుండును బెరియనంబియుఁ దిరుక్కోట్టియూరినంబియుఁ
దిరుమలనంబియుఁ గూరమాలాధరగురుండు నాత్వార్తిరువరంగప్పెరుమాశరయ
రనుమహాదేశికుండును మఱియు నెంబెరుమానాగుతిరువడిఘ శాశ్రయించినచ
తుస్సప్తతిసింహాసనాధిపతులును బ్రహ్మరాక్షసుండును మూకవైష్ణవుండును మొద
లయినస్వామిస్వాములు వీరియందు విభూతిద్వయం బుడయవరులకు స్వాధీనం
బుగా నొసంగుకతన శ్రీరంగధాముండు యతీంద్రప్రభావప్రకాశకుం డయ్యె నీ
సంబంధిసంబంధుల కెవరి కేది లిఖితంబు వ్రాసి పంపించిన మోక్షం బిచ్చెద నని
ప్రతిజ్ఞ యొనర్చినకారణంబున శ్రీవేంకటేశుండును రామానుజమాహాత్మ్య
ప్రకాశకుం డయ్యె మఱియును.

22

- సీ. దేశికోత్తములతోఁ గదిరుమల కేఁగుచు, యతిరాజు మార్గమధ్యమున నిల్వఁ
దుంబఁచుకొండయందొక్కఁగోపాంగన, దివ్యదధ్యాజ్యముల్ శ దెచ్చి యిచ్చి
యారగించినమోద శ యతిపతిఁ గని దధి, క్రయ మడిగిన యతిరాజు కృపను
వరదార్య యీగోపవనితకు శ్రీపాద, తీర్థప్రసాదముల్ శ దెచ్చి యొసఁగు
- తే. మని వరదార్యఁ డార్యాజ్ఞ శ నట్లొనర్పఁ, బాదతీర్థప్రసాదానుభవముచేత
జ్ఞానవతి యయ్యె నాగొల్ల శచాన యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఇను మొకరసమున శ హేమించుపగిది శ్రీ, పాదతీర్థము సోకి శ పాపజాతి
స్వస్వరూపజ్ఞానశంపన్న యై పల్కె, నీకు నద్గురునకు శ నెయ్యి పెరుఁగు
కలిగిన ట్లిచ్చితిఁ శ గాని తత్క్రయ మేటి, కపవర్గ మిమ్ము మహాత్మ యనిన
వేంకటేశుఁడు దక్క శవేటాకఁ డెట్లిచ్చు, మోక్ష మంచును శేషశ్రమూర్తి పలుక
- తే. నతఁడు నీమాట విను నని శ యార్యు లనఁగ, వింటిఁ గావున నతనిపేరింట నొక్క
లిఖిత మి మ్మని యడిగె నాశలేమ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ వేంకటశైలనాయక సత్య, సంధ నీసమయము శ సంస్కరించి
యీగోపసుందరి శ కిమ్ము మోక్షం బని, లిఖిత మార్యుఁడు వ్రాసిన శలేమ కియ్య
నాశేఖఁ గై కొనిన యతిరయంబున వచ్చి, కొండపై కెక్కునాగోపసాధ్వి
కేడుకొండల రాయఁ శ డెదురుగా నేతెంచి, యాలిఖితముఁ జూచి శ యాదరించి
- తే. మోక్ష మిచ్చెను నాగొల్ల శముద్దియకును, గాన యతిరాజమహిమ ప్రకాశకుండు
వేంకటేశ్వరుఁ డయ్యె నీవిధమున నని, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 25
- సీ. స్వప్నములో యాదవప్రకాశకునకు, యతిపతినంబంధి శ వై తరింపు
మనుచుఁ జెప్పినకత శ యజ్ఞమూర్తి వచించు, తర్కమునకుఁ బ్రతితర్క మొదవఁ
దడఁబడి సొగడుత్రిదండికేఁ గనఁబడి, శ్రుతిఁ దెల్పి జయ మిచ్చుకతనఁ గంచి
నరదుఁడు యతిరాజశైవ భవ మెఱిఁగించె, నట్లు యాదవగిరిహరియుఁ గలను
- తే. దోచి యతిపతి ర మ్మనిన తొడుకపోయి, మహిని నతనికి సంపత్కుశ మారుఁ డయ్యెఁ
గాన విదితముఁ జేసెఁ దదగ్ధరిమ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 26
- వ. అత్తగరిస్వామి సంయమింద్రుని ప్రభావం బెఱింగించిన తెఱం గెట్టి దనిన వివరిం
చెద నొక్కయవసరంబున నద్దివ్యదేశవాసి యై లోకరక్షకుం డగుపుండరీకా
క్షుం డెంబెరుమా నారునంబంధు లగువారి కరుశస్సా డిడ నాయుండే ననుచు
శ్రీవైష్ణవులు నిటలతటఘటితాంజలిపుటు లగుచు విచ్చేయఁ బెరియనంబితిరువం
శంబునం దవతరించిన స్వాములు కొందఱు రా కున్న నాశౌరి వారినుద్దేశించి
మీరలు మదీయాజ్ఞోల్లంఘనంబు సేయుటకుఁ గారణం బేమి తెలుపుం డనిన
దేవా యతీంద్రుఁ డస్తద్వంశాలంకారభూతుం డయిన మహాపూర్ణార్ణవలశిష్యుం
డు గావునఁ దత్సంబంధంబు ప్రధానంబు చేసి మీరు పిలిచితిరి గావున నమ్మహా
త్మున కాచార్యవంశ్యుల మగుటంజేసి పనివినక యుంటిమి గాని వేటాకతలంపు

న లే దని వారు విజ్ఞాపనం బొనరించిన విన నవధరించినయ్యగరిస్వామియు
దశరథవసుదేవాదిరాజసత్తములు నాయందుఁ బుత్రప్రపత్తిఁ జేసినవిధంబున
నున్నది మీ రెంబెరుమానారునం దొనర్చినశిష్యప్రతిపత్తి యని యాన తిచ్చి
మఱియొకనాఁడు కిడాంబియాచ్చా ననుదేశికేంద్రునిఁ గటాక్షించి మీ కభిమ
తం బగునొకపద్యంబుఁ బఠియింపు మనిన నతండు, శ్లో॥ అపరాధసహస్రభాజ
నం పతితం భీమభవార్ణవౌదరే । అగతిం శరణాగతం హరే—అని యీశ్లో
కంబు వచించిన నెంబెరుమానారు సకలచేతనులకు గతి యై యుండ మీ కిట్లు
వచింప నర్హంబు గా దని యాన తిచ్చెం గావున నయ్యగరిస్వామి యతీంద్రునిప్ర
భావప్రకాశకుం డయ్యె మఱియును దిరుక్కురుంగుడినంబియు శ్రీపరాంకుశ
యోగీంద్రుండును శ్రీమన్నాథమునివగుండును శ్రీయతీంద్రునిమాహాత్మ్యంబు
ప్రకటితంబు గాఁ జేసినక్రమం బెట్టి దనిన.

27

- సీ. కోరి తిరుక్కురుంగుడినంబి యతిరాజు, నాశ్రయించి రహస్య శ్రీ మరసెఁ గాన
బైల్పుచ్చె గురునిప్రభావ మట్లు శతారి, తనమానసమునఁ ద్రిదండపాణి
శాంతు భవిష్యదాచార్యు నేత్రోత్సవ, శ్రీకరు సాక్షాత్కరించి మించి
కండో మనుచుఁ బాడె శ్రీ గాన యతీంద్రుని, దివ్యప్రభావంబు శ్రీ తేటపఱచె
- తే. శరజిదాత్తభవిష్యదాచార్యవిగ్రహార్చచేఁ దెల్పె సంయమిం ద్రాతిశయము
నెల్లవారికి నాథమునీంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 28
- వ. అట్లాభవిష్యదాచార్యవిగ్రహంబు నాథపద్మాక్షరామయామునార్యాదిదేశికుల
చేఁ గ్రమార్చితం బై శ్రీరంగంబునందు భగవద్రామానుజచరమవిగ్రహసన్నిధా
నవర్తియై యుండు నని శ్రీమహాపూర్ణ దేశికోత్తముం డిమ్మహాత్మునిమహిమ
యెల్లవారికిఁ దెల్లముగా నెఱింగించిన తెఱం గెట్టి దనిన.
- సీ. దాశరథ్యార్యాదిదేశికోత్తములతోఁ, గూడి మహాపూర్ణ శ్రీగురునియింటి
కెంబెరుమానారు శ్రీ లేగుదెంచినఁ జూచి, పెరియనంబియు లేచిరప్రేమతోడ
ధరణివై సాష్టాంగదండప్రణామముఁ, గావించి మిగులసత్కార మొదవఁ
జూచి యిట్లనియెఁ దీర్తుత యత్తుళాయమ్మ, యయ్య మీశిష్యుఁడూయతివరేణ్యుఁ
- తే. డిలని కిట్లాచరించితి శ్రీ వేమి యనిన, హరికి ముం దుద్ధవాక్తూరులట్లు గురుఁడ
నైతి నీతని కనియె నరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. కావేరిలో నవశగాహన మొనరించి, వైష్ణవౌఘముతోడ శ్రీ నచ్చు చుండఁ
దిరువీధిలో యతిదేవుఁడు గనుఁగొని, స్వగురుఁడు భక్తితోఁజూఁగి మొక్కు
నతఁడు సానుగ్రహ శ్రీ మంజలిఁ గావించి, చన స్వామి దే మని శ్రీ స్వాము లడుగ
నార్యుతలంపున శ్రీ కర్ణ మదే యని, యతిరాజు పల్క నరయ్యార్యు లతని
- తే. కాతలం పెట్టిదో చెప్పు శ్రీ మనిన వారి, కస్తూరాచార్యు లాయర్థ శ్రీ మాన తియ్య
నర్దు లని పంచె వారి నరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. పూర్ణార్థ్యః జూచి యాశ్చర్యభజను లేమోడ్చి, సంశయ మడుగ నాశభ్యుః డనియె
యామునార్థ్యః డు వైష్ణవోన్వితుః డై వచ్చు, చున్నట్లు దోచిన శ నుడయవరుల
కతిభ క్తి మ్రొక్కితి శ నాశవందారుపి, మ్మట నార్యపూ ర్తి లశక్త్యణమునీంద్రు
లకుఁ గల్గిన ట్లన్యశలకు లే దనుచుఁ జెప్పి, సచ్చాత్మనకు సదాశ్చార్యునకును
తే. వాసి లే దని గురుఁ డెంచి శ వరకుమారుఁ, బుండరీకాఖ్య సంయమిభూమిపతికి
శిష్యుఁ గాఁ జేసి మోదముఁ శ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోద మలర.
వ. తిరుక్కోట్టియూరినంబి యాయతిక్షీతీంద్రునివైభవంబుఁ దెలిపినక్రమం బెట్టి
దనిన. 33

సీ. తిరుమంత్ర మొకనాఁడు శ దేశికుల్ వినుచోట, గోష్ఠీగహనపూర్ణ శగురువరుండు
పిలిపించి యరసి యాశ్చర్యభూపాలుని, పరసమృద్ధికి మెచ్చిపరమకృపను
మాపాలియెంబెరుమానారె ర మ్మని, పిలిచి కౌఁగిటఁ జేర్చి శ ప్రీతిఁ జెంది
మహిలోన నెంబెరుమానారె దర్శన, మని మనశా స్త్రముల్ శ వ్యవహరించు
తే. ననుచు శ్రీవైష్ణవుల కెల్ల శ నాన తిచ్చె, గాన యతిరాజవిభవప్రకాశకుఁ డన
నమ్మహాదేశికుం డుర్వి శ నయ్యె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 34

సీ. గోవిందమిశ్రులు శ గురునికై పఱచి యా, పరపువై ముమ్మాటు శ పొరలి లేచి
నిలిచిన సంయమిశేత కటాక్షించి, తిరుమలనంబికిఁ శ దెలుప నతఁడు
పిలిచి గోవిందమిశ్రుల కిట్లు పలికెను, గతి యెద్ది గురుతల్పశామి కనుచు
నరక మే గతి యని శ గురుని కాతఁడు పల్క, ని ట్లెల చేసితి శ వెఱిగి యెఱిగి
తే. యనుచు గురుఁ డాన తిచ్చిన శ నాలకించి, స త్త్వనిధి యైనయెంబారు శ సద్గురునకు
మగిడి యొకమాట పల్కె నీమాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోద మలర.

సీ. చీమ కుట్టక గడ్డిశీచి ద్రుపల నొరయక, తిరుమేను పాన్పువై శ మెఱయు చుండ
దేవరవారు నిశ్చించినఁ జాలును, వీడు దుర్గతి కేమి శ వెఱవఁ డనుచు
నెంబా రనినసూ క్తి శ కెంబెరుమానారు, హర్షింప నతని కి శ ట్లనియె నంబి
యయ్య శ్రీరామాయశార్థముఁ దెలియుచు, నొక్క సంవత్సరముంటి విచట
తే. నీకుఁ దగువస్తువుక టియ్య శ లేకపోతి, ననుచుఁ జింతించుగురున కశ్యతివరుండు
వినతి చే సిట్లు దా విన్నవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. స్వామిమీసన్నిధిశకలప స్తువులందు, దానున కొక టియ్యఁ శ దలఁచి తేని
యనఘుని నెంబారునంబుభారాపూర్వ, మడియేని కి మ్మని శ యతివరేణ్యుఁ
డడిగిన నాతని శ కాతిరుమలనంబి, యెంబారు నొసఁగి యశీశభాను

రాంఘ్రిపద్మములందు శ నాత్మతనూజు రా, మానుజార్యాదుల శ నాశ్రయింపఁ

తే. జేసె గావున సంయమిక్షీతిమ హేంద్రు, వైభవము తేటపఱిచెను శ వైష్ణవులకు
సమ్మహాత్మునిఁ దలఁచెద శ నాత్మ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. మఱియుఁ దిరుమలియారడాను త్రిధండమండలేశ్వరుని ప్రభావంబుఁ దెలియ వివ

రించినక్రమం బెట్లన్న నక్కురమాలాధరగురుండు యతీంద్రునకుఁ దిరువాయ్
మొత్తీ కర్థం బాన తిచ్చు చున్న సమయంబున యరియక్కాలత్తుళే యనుపాశు
రంబు ప్రస్తుతం బైన నప్పాట కొకయర్థం బమ్మాలాధరగురుండు వచింప యతీం
ద్రుం డుపకారస్మృతివిషయంబు గా మఱియొకయర్థంబుఁ జెప్పిన విని తిరుమా
లెయాండా నిట్టివిశ్వామిత్రంబు రచింప నేర్చిననీకు సంప్రదాయార్థంబులు వినఁ
బని యేమి యని యుపరి తనగ్రంథంబుఁ జెప్పక చాలించిన మఱికొన్నిదినంబు
లకు గోష్ఠీపూర్ణుండు విచ్చేసి రంగపతికి మంగళాశాసనం బొనర్చి మాలాధరదే
శికేంద్రునిఁ గని సముచితసంస్కారం బొనరించి యమ్మహాత్మునిచే సమర్పితుం
డై సముచితాసనంబునం గూర్చుండి యమ్మాలాధరగురుండు దెలుప నతీతవృ
త్తాంతం బంతయుఁ దెలిసి యగ్గురూత్తము నుద్దేశించి మహాత్మా మన మిరువుర
మాళవంబారునన్నిధిని తిరువాయ్మొత్తీయర్థం బెఱుంగు చుండ యరియక్కా
లత్తుళే యనుపాట ప్రస్తుతం బైన నప్పాశురంబునకు యామునాచార్యుండు
మన మిరువురము నాకర్ణింప నొకయర్థంబుఁ బ్రసాదించె నంతట మీ రాచమ
నార్థంబు విచ్చేసితిరి కావున రెండవయర్థంబు మీచే శ్రుతంబు గాదయ్యె నప్పు
డే నాయర్థంబు విని యుండితి యతీంద్రుం డస్తచ్చుతం బయినయర్థంబె యు
పన్యసించె నీయతీంద్రున కాళవందారునెమ్మదిం దోచినయర్థంబే కాని వేటొక
యర్థంబు ప్రసిద్ధంబు గాదు గావున నీయర్థంబు ప్రామాణికతమం బని యొప్పుం ద
గు నదియునుం గాక సాందీపనికడఁ గృష్ణుం డధ్యయనం బొనర్చినట్లు గాదె యీ
యతీంద్రుండు మీకడఁ దిరువాయ్మొత్తీయర్థం బాకర్ణించుట యని తిరుక్కోట్టి
యూరినంబి వాక్రువ్వ విని విస్తయం బంది తిరుమాలెయాండా నాసంయమిం
ద్రునిం జూచి యతీంద్రా నీ వైక్కనాఁ డైన నాళవందారుతో సంభాషించి యె
ఱుంగ వమ్మహాత్మునితిరువుళ్లంబున నున్నయర్థం బెఱ్ఱెఱింగితి వన్న యతీంద్రుండు
కరకమలంబులు మోడ్చి యద్దేశికేంద్రు నుద్దేశించి మహాత్మా యామునాచా
ర్యవర్యున కే నేకలవ్యుండఁ గానో యని యాన తియ్య విని హర్షించి యది యొ
కయవతారవిశేషం బని నిశ్చయించి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగదండప్రణా
మంబు గావించి మహాత్మునితిరువడిత్తామరలయందు సుందరత్తోళుడయా ననునిజ
కుమార శేఖరు నాశ్రయింపఁ జేసెం గావునఁ దిరుమాలెయాండాను సంయమిం
ద్రునివిభవంబు ప్రకాశింపంజేసె నింక నాత్వారుతిరువరంగప్పెరుమాళరయరు య
తీంద్రునివిభవంబు బైల్పుచ్చినక్రమం బెట్టి దనిన యతీంద్రుం డాఱుమాసంబు
లు తిరువరంగగురునిదివ్యభవనంబున వసియించి తిరువాయ్మొత్తీ మొదలైనది
వ్యప్రబంధంబు లధికరించుచు నకలవిధకైంకర్యంబులు సలుపు చుండి యొక్క
నాఁ డభ్యంజనం బొనర్చి యతిసౌరభ్యయుక్తం బగుసుకుమారతరహరిద్రాచూ
ర్ణంబున నుద్వర్తనం బొనర్చి నత్యంతహర్షయుక్తుం డై యగ్గురుండు వత్సా న

న్నును నాసర్వంబును స్వాధీనంబు గాఁ జేసికొంటి వని సుప్రసన్నుం డై పంచ
మోపాయనిష్ఠ యుపదేశించి తిరువాయ్ మొత్తీయరయ రనునిజకుమారకు నయ్య
తీంద్రుని శ్రీపాదాబ్జంబులం దాశ్రయింపజేసెం గావునఁ దిరువరంగగురుండు సం
యమింద్రునివై భవం బెల్లవారికిం దెల్లమి గాఁ జేసె మఱియును బ్రహ్మరాక్ష
సుండును మూకబాలకుండును యతిస్వామితిరువవతారక్రమం బెఱింగించిన తెఱం
గెట్టి దనిన.

38

- సీ. నీకడఁ జదువుచు శ్రీనిత్యసూర్యగ్రణి, యున్నాఁడు లక్ష్మణశ్రయోగి యతఁడు
మన్నుక్తికారణశ్రమహిమాధ్యుఁ డని యాడ, వప్రకాశకునకు శ్రీవిప్రరాక్ష
సుఁడు చెప్పెఁ గావునఁ శ్రీబుడమి యతీంద్రుని, విభవ మెఱింగిరి శ్రీవివిధజనులు
కంచిలో ముందొకశ్రపంచవారి కమూక, బాలుఁ డేఁడాది గ్రీన్పడక మగిడి
- తే. యెల్లవారికిఁ గనఁబడి శ్రీయిచట శేషుఁ, డవతరించెను లక్ష్మణశ్రాంతి ననియెఁ
గాన మూఁగయుఁ దెలిపెఁ దగ్గరిమ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. మఱియు నమ్మహాత్ముని శ్రీపాదాబ్జంబు లాశ్రయించినమహాదేశికు లతనిప్రభావంబు
బైల్పుచ్చినప్రకారం బెట్టి దనిన వివరించెద వడుగనంబి యాచార్యపదం బుడయ
వరులకే ముఖ్యవాచకం బగుటంజేసి యెంబెరుమానారుతిరువడిగళే తంజ మని
యాన తిచ్చె మఱియును గణ్ణియనూరిసిరియాచ్చాన్ సచేలస్నానపూర్వకంబుగా
నార్తిచే నవసన్నుం డై దివ్యాజ్ఞఁ బెట్టి యెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణ మ్మ
ని యుండుఁ డని యాశ్రితుల కుపదేశించె - నరుళాళప్పెరుమా శెంబెరుమానారు
శ్రీయతీంద్రునియాజ్ఞచేఁ దమతిరువడిత్తామర లాశ్రయించినయాచ్చానునకు
ననంతాత్మానునకుఁ దొండనూర్నంబికి మరుధూర్నంబికిని హితోపదేశం బొనర్చి
యుడయవ రొకపిచ్చికమెడఁ దాళఫలంబు గట్టినగతి యిట్లొనరించిరి మీర లెం
బెరుమానారుతిరువడిగళే శరణ మ్మని నమ్మి యుండుఁ డని యాన తిచ్చెఁ బుళ్లపు
ళ్లయాత్వాన్ త న్నాశ్రయించినయెళివిలాత్వా నాభిజాత్యాదిమదంబుచే గర్విం
చి మనోవాక్కాయకర్తృంబులచేఁ బరుల నిరాకరించు చుండ నెఱింగి యొకపర్వ
కాలంబునఁ దదీయకరణత్రయం బాచార్యదక్షిణ గాఁ దన కతనిచే ధారాదత్తం
బుఁ జేయించుకొని శ్రీమహాభాగవతులయం దానుకూల్యైకరనుండ వై యుండు
మని నియమించిన నతం డట్లాచరింప నశక్తుం డై యొకవివి కస్తలం బాశ్రయిం
చి యస్సదాచార్యులయెడ నార్ద్రాపరాధి నైతి నని దుఃఖంపఁ దెలిసి యమ్మహా
త్ముం డేతెంచి వత్సా నీకు దుఃఖపడఁ గారణం బేమి యని యడుగఁ దనమనో
గతం బైనయర్థం బతం డాయూర్యున కెఱుకపఱుప విని యద్దేశికేంద్రుం డతని
నుద్దేశించి రాజదండభయంబుచేఁ బరుల విషయంబుగాఁ గాయికాపరాధంబు
మనుష్యునకు సంభవింపనేరదు, శ్లో॥ యదీచ్ఛసివశీకర్తుం జగదేకేన కర్తృణా । ప
రాపవాదసస్యేభ్యోగాశ్చరన్తీర్నివారయ ॥ అనియెడున్యాయంబునఁ బరాపవా

దవాక్యంబు లుడిగియుండు మింక మానసాపరాధంబు లుదయించె నేని యను
తాపంబుఁ జెంది భగవద్రామానుజచరణారవిందంబులే శరణం బని యధ్యవసిం
చితి వేని యాయధ్యవసాయంబు, శ్లో॥ జ్ఞానాగ్ని స్సర్వకర్మాణి భస్మసా త్కురు తే
ర్జున । నహి జ్ఞానేన సదృశం పవిత్ర మిహ విద్యతే ॥ అనియెడుభగవదుక్తిక్ర
మంబు గా మానసికాపరాధంబుల నశింపఁ జేయు నని యాన తిచ్చి నిజనివాసంబు
నకుం జనియె నంత నతండు స్వగురూపదిష్టక్రమంబునఁ గాలంబు జరపుచుఁ గృ
తార్థం డయ్యె మిశహత్వా నొక్కనాఁడు ఛందోమయుం డై నగరుత్తంతునియం
శంబుచే నవతరించినదాశరథిసూరిపురందరునితో శాస్త్రవాదంబు సేయ ను
త్సహించిన మనము శపథం బొక్కటి చేసికొనియెద మని ముదలియాండా నా
న తియ్యఁ బరాజితుండు జేతను వహించుటే శపథం బని యతండు పలుక నీయ
ర్థంబు సమీచీనం బని దాశరథిసూరి యంగీకరించి విశిష్టాద్వైతపక్షం బవలం
బించి బలవత్ప్రమాణతర్కశతంబుల నుడువ నవి యన్నియును వధియించి బ
హువిధంబుల ఖండించి యబాధితబహుప్రమాణతర్కసహస్రంబు లుపన్యసించి
సిద్ధాంతంబు స్థాపింప నతండు ప్రత్యుత్తరంబుఁ జెప్పలేక 'విజితోస్మి' యని నిజ
భుజస్కంధపీఠంబున వై నతేయుండు విష్ణునిగతి వహించి కొంతదూరంబు చని
యలసి మహాత్మా భవదీయశ్రీపాదంబు లాశ్రయించెద నన్నుం గరుణింపు మని
ప్రార్థింప 'సాధవౌ దీనవత్సలాః' అనియెడున్యాయంబునఁ బరమకారుణికుం డై న
యవాధూలకులాలంకరిష్ణుండును డిగ్గి యతనిం దోడుకొని చని యెంబెరుమా
నారుతిరువడిత్తామర లాశ్రయింపంజేసి యిమ్మహాత్మునిశ్రీపాదపద్మంబులె ప్రాప్య
ప్రాపకంబు లని విశ్వసింపు మని విధించె నెంబారు శ్రీపరాశరభట్టారకార్యు
నుద్దేశించి వత్సా నీవు శ్రీరంగరాజున కభిమానపుత్రుండ ననియు శ్రీవత్స
చిహ్నమిశ్రుల కభిమతసుతుండ ననియు సమస్తవేదవేదాంగవేదాంతాదిపా
రంగతుండ ననియును మదిఁ దలంచి ప్రమాదంబుఁ జెందక సర్వదేశకాలావ
స్థలయందు నెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణ మ్మనుచు నమ్మి యుండు మిది
యె పరమహితం బని యాన తిచ్చె శ్రీపరాశరభట్టారకుం డొకసమయంబున
నంజియ్యరు నీక్షించి నీవు వేదాంతి యనువిఖ్యాతనామధేయంబుఁ గలవాఁడ
ననియు మ మ్మాశ్రయించితి ననియు మా కాచార్యదక్షిణగా బహుద్రవ్యం
బర్పించితి ననియు మోస మొందక సర్వకాలంబులయందు శ్రీరామానుజ
పదాంబుజంబులే శరణ మని విశ్వసించి యుండు మని యుపదేశించె నంజి
య్యరు నంబిళ్లనుం గటాక్షించి లోకాచార్యుండ నని పేరు గాంచితి ననియుఁ
దిరువాయ్ మొత్తకి వ్యాఖ్యానం బొనర్చితి ననియును స్వకీయాతిశయంబుఁ ద
లంచి పరాకుపడి యుండక నీ వెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణ మ్మని నమ్మి
యుండు మని యాజ్ఞాపించె మఱియొకనాఁడు నంబిళ్ల శివక్కరప్పిళ్ల కడం జని

యొకవైష్ణవగృహంబున నిద్రించి యాశివక్కరప్పిళ్లకైదండ గొని మగిడి చన
 చున్న సమయంబునం దొకవైష్ణవుండు తద్దృహద్వారవేదికయందు శయనిం
 త్రోన కడ్డంబు గా శ్రీపాదంబులు సాచి నుఖసుప్తం డై యున్న వీక్షించి వ
 దంబులు ముడుచుకొమ్మని శివక్కరప్పిళ్ల పలుక నంబిళ్ల విన నవధరించి భగవ
 నుగృహంబుచే నిఖిలాజ్ఞాననివర్తకం బైననిరతిశయనిర్మలజ్ఞానంబు లభించి శ్రీ
 పరాంకుశమునీంద్రుండు శ్రీమహాభాగవతవిషయంబుగాఁ దిరుత్తాళ్ వణంగి య
 యానతీయ నీ వట్లనం దగునా యని యతనిహస్తంబు పరిత్యజింప నతండు శి
 క్కర యనుతనయగృహంబునకుం జని యందుఁ గొన్నిదినంబులు గురుండు
 న్నుఁ బరిహరించె నింక నే నేమి సేయం గలవాఁడ నని యనుతపించుచుఁ దిరి
 నంబిళ్ల సన్నిధి కేతెంచి సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి నిటలతటఘటితాంజలిఘ
 టుం డై మహాత్మా యుభయనదీమధ్యస్థనరకరగృహీతరజ్జయంత్రప్రక్షిప్తపాష
 ణం బానదీనిర్దురమధ్యదేశంబునం గూలుపోలిక భవదీయపాణిపల్లవత్యాగవేగ
 బున సంసారసాగరమహాప్రవాహంబునం బడితి నింక నీదాసచేతనున కేమి గతి
 యని యత్యార్దుం డై విన్నవింప 'క్షమాసారాహి సాధవాః' అనియెడిన్యాయం
 బున క్షమాసముద్రుం డై నయద్దేశికేంద్రుండు తదీయాపరాధంబు క్షమియిం
 యింక నెల్లప్పుడు యతీంద్రశ్రీపాదపద్మంబులే యుపాయోపేయంబులు గా నమి
 యుండు మనుచు నియోగించె నెంబెరుమానారున కభిమానపుత్రుం డై నశ్రీక
 రుకేశగురుండు సిరిభుత్తూ రనున గృహంబునకుం జను దెంచిన వేదశాస్త్రపారంగ
 తుం డై నసోమాసియాండా నద్దేశికేంద్రునికడఁ బ్రేమపూర్వకంబుగా శ్రీభాష్యం
 బధికరించినపిమ్మట నక్కురుకేశగురుండు మగిడి చనుచుండఁ గొంతదూరం బతని న
 నుగమించి మహాత్మా యడియేని కొకపరమహితం బుపదేశించి నీవు భాట్టప్రభాక
 రాదిశాస్త్రంబులయందు సర్వజ్ఞుండ ననియు శ్రీభాష్యప్రవర్తకుండ ననియు నీ
 వాసిఁ దలంచి ప్రమాదంబుఁ జెందక సర్వకాలంబులయందు సంయమిండుని
 చరణారవిందంబులే శరణం బని విశ్వసించి యుండు మని విధియించె గోమతతా
 త్వా తమసన్నిధియందు కాకంపాటియాచ్చాంబిళ్ల యాదరపూర్వకంబుగా శ్రీ
 భాష్యం బధికరించి యొకహితంబు దాసున కనుగ్రహింపు మని వేడుకొనిన నతం
 డతనికి నెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణం బని విశ్వసించి యుండు మని యుప
 దేశించె నంగళాత్వా నొక్కంపాడియాచ్చాంబిళ్లనుం జూచి యార్యసత్త
 మా శ్రీరంగనాథుండు నీయెడఁ గోపం బుంచినవేళ నీమది నేమి తలంచితి వని
 యడుగ నెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణం బని విశ్వసించి యుండితి నని య
 తం డతని కానతిచ్చె నెలాధూరియమ్మా శాత్త్రియశ్రీపాదంబు లాశ్రయించినపన్ని
 రువురు శ్రీవైష్ణవులు తనసన్నిధిని శ్రీభాష్యం బధికరించి భక్తిరూపాపాయంబును
 సాపాయం బని విన్నవింప వారికిఁ బ్రపదనం బుపదేశించిన నది దుష్కరం బని

వా రనిన నట్లాయె నేని యెంబెరుమానార్ తిరువడిగళే శరణం బని యధ్యవసించి యుండుఁ డని యాన తిచ్చె నడివిలాత్వాన్ తిరునారాయణపురంబున కరిగి యందు వంగిపురతాచ్చి మొదలైన భాగవతోత్తములకు శ్రీభాష్యంబు ప్రసాదింప వారీ యర్థంబు గ్రహింపలేమనిన శ్రీభాష్యప్రవక్త యయినయెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణం బని నమ్మి యుండుఁ డని యాన తిచ్చె శ్రీవేదవ్యాసభట్టారకుండు యాదవాద్రికిం జని యందు శ్రీరామానుజమునిసన్నిధానంబున నేబదిర్వరుసూరులకు శ్రీభాష్యార్థంబుపన్యసింప వారీయర్థంబు భాగీరథీప్రవాహంబుగతి దురవగాహం బని విన్నవింప నట్లాయె నేని మనకుం గులదైవతంబైనయెంబెరుమానార్ తిరువడిగళే శరణం బని నమ్మి యుండుం డని యానతిచ్చె నడివిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళ భట్టారకుండును దనయాశ్రితుల కట్లుపడేశించె వడుగనంబి యెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణ మనియు నంబెరుమాళ్ తిరువడిగళే శరణ మనియు ననుసంధించుకూరేశదాశరథ్యాదులనుం జూచి యిరుకరయ రని వాక్రుచ్చె నిట్లు భగవద్భాగవత ప్రకటికృత ప్రభావుం డైనసంయమిసార్వభౌమున కసంఖ్యేయభగవదవతారంబులందు రామకృష్ణాద్యవతారంబులకుఁ బ్రాధాన్యంబు గలుగుకొలఁది హారవల్లియందు నాయకరత్నంబునకుంబోలెఁ బూర్వాపరాచార్యమధ్యంబునఁ బ్రాధాన్యం బవ్యాహతంబైన విలసిల్లుఁ గావున నుత్తారకర్తవ్యవిశిష్టకృపామాత్ర ప్రసన్నాచార్యుం డైనయమ్మహాత్మునివిషయంబు గాఁ జేయుకైంకర్యంబు పరమప్రాప్యం బగు నది గాన యగ్గురుశిఖామణి యర్చితుం డై స్తోత్రసింఛెనేని యష్టోత్తరశత దివ్యదేశావిష్కృతదివ్యమంగళవిగ్రహుం డగుశ్రీమన్నారాయణుం డారాధితుం డై మిగుల సంతోషించు ' చరితం రఘునాథస్య శతకోటిప్రవిస్తరమ్ ' అని యెడున్యాయంబుగా భగవద్దామానుజచరితం బంతము నెవ్వఁ డెఱుంగు నన్నదాచార్యానుగ్రహంబుచే బుద్ధిగోచరంబైనయంత యీశ్రమంబుగా విన్నవించితిం గావున బాలకులకలభాషణంబులు విని యుల్లసిల్లుతల్లిదండ్రులగతి శమదమక్షమావాత్సల్యాదికల్యాణగుణభూషితు లగుశ్రీమహాభాగవతులు విన నవధరించి వాగపరాధంబులు క్షమియించి యీదాసచేతనునియం దనుగ్రహంబు సేయం దగుదురు మఱియును.

40

- సీ. అంతట నొక్కనాఁడసంయమింద్రుండు, తనమానసమునందుఁ గదలఁచె నిట్లు మర్త్యుండు నూజేండ్లురమనెనేని పూర్ణాయు,విరువదియేండ్లు మాశకెక్కు వయ్యె నరుచి యీసంసృతిరయందు జన్మించెను, నీపదాబ్జంబులనీడ నన్నుఁ జేర్చుకొమ్మని యతిశేఖరుండు ప్రపత్తి, సలిపిన శ్రీరంగశాయి నుప్రతే. సన్నుఁ డై యిట్లు పల్కెను శ సంయమింద్ర, కాలమానముజో లేమిశ్రమనుఁడ వీవు తడ విచట నుండు మని హరి శ నుడివె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. ఆర్తిచే యతిపతి శ యారంగపతిఁ జూచి, యర్థింప నతఁ డిష్ట శ మడుగు మనిన

సదయ నాసంబంధిసంబంధులకు నిమ్మ, నే లభించుపదంబు శ నీరజాక్ష
 యని యడిగిన హరి శ యావర మిడి నేటి, కేడవనాడు నీ శ వీశరీర
 ముడిగి న న్నొందుమా శ యుడయవ రే యని, బహుమతు లొనరించి శ పంచినంత
 తే. సంయమిం ద్రుడు చనుదెంచి శ స్వమత మొంది
 సకలహితములు సన్నిధిసా త్త్వికులకు
 జెప్పె మూడుదినంబులు శ చెంద ననుచు
 వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర.

42

- సీ. ఆహితోక్తులు విని శ యార్దులు భయపడి, స్వగురువిశ్లేషము శ సైంప లేక
 యాత్తయాత్రయు దేహాయాత్రయుఁ జాలించి, యుండఁ దలంపఁ ద్రిదండపాణి
 దెలిసి వారికి నాన శ తిచ్చె నిట్లనుచును, మీరు దల్చినపని శ సూరులార
 యాచరించితి రేని శ యస్తవీయాచార్య, పరమదేశికులశ్రీపాద మాన
 తే. యస్తదన్వయ ముడిగి శరీరారిమతియుఁ, గలఁచి సూరులగోష్ఠికిఁ శ గాక క్రిందు
 పడుదు రని వారి కార్దులు శ పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర.
- సీ. గురునిసూక్తులు వినిశవెఱచి దేశికు లింక, మా కేమి గతి యన్నమాన్యుఁడనియెఁ
 బదపడి యొకఁడు ప్రపన్నుఁడైనను నీశ్వరాయత్త మగుఁ దదీయాత్తయాత్ర
 దానికి వగవంగఁదగదు దుఃఖించెనా, యాత్కర్పణము మిథ్యాయగును ధ్రువము
 ఆత్మకర్తాధీన శ మగుదేహాయాత్రయు, వగవ రాదందుకు శ వగచె నేని
 తే. వాడు నాస్తికుఁడగు ననివరకృపావి, ధేయుఁ డగులక్ష్మణార్దుండుశదెలుపఁదెలిసి
 భక్తి గురునకు వారిట్లు శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర. 44
- వ. యతీంద్రా యీశ్వరాధీనం బైనయాత్తయాత్రయందుఁ గర్తాయత్తం బగుదేహ
 యాత్రయందుఁ జేతనున కన్వయంబు లేదని యాన తిచ్చితిరి యింక వీనికిఁ
 గాలయాపనం బెట్టి దని దేశికేంద్రు లడిగిన వారి కమ్మహత్తుం డిట్లనియె నుపా
 యత్వబుద్ధి మాని పరమస్రావ్యం బగుభగవత్కైంకర్యంబునందన్వయించి యుండ
 వలయు నకైంకర్యం బెట్టిదనిన వివరించెద శ్రీభాష్యం బధికరించి ప్రవచనం బొ
 నర్చుటయు నట్లు సేయ నశక్తుం డాయె నేని శ్రద్ధాపూర్వకంబు గా శ్రీశరణోప
 సూక్తు లధికరించి ప్రవర్తింపం జేయుటయు నందుల కశక్తుం డాయె నేని శ్రీ
 రంగాదిదివ్యదేశంబులయందు నిత్యనివాసం బొనర్చి జాత్యాశ్రయదుష్టనిమిత్తం
 బు లగుపదార్థంబులం బరిత్యజించి పరిశుద్ధంబు లగుద్రవ్యంబులు సంగ్రహించి
 యందు భగవంతునకుఁ బ్రీతిపూర్వకంబు గా నారాధనంబు సేయుటయు
 నదియుఁ జేయ నోపఁ డేని సార్వకాలంబు మంత్రరత్నార్థమననంబుఁ జేయుట
 యు నట్లొనర్పం జాలం డేని శ్రీయాదవాచలంబునం దొక్కకుటీరంబు
 నిర్మించుకొని యందు వసించుటయు నట్లు సేయం జాలఁ డేని వీడు మదీయుం
 డని యభిమానంబు గలుగుజ్ఞానాధికుం డైనయొక్క శ్రీవెష్ణునియభిమా

నంబునం దొదిగి వర్తించుటయు నట్లు ప్రవర్తించునధికారులకు ముం దె
 టింగి వర్తించు దగువిషయంబులు మూడమ్మాడువిషయంబు లెట్టివి యని
 న విశదపఱచెద ననుకూలాత్మలు ప్రతికూలప్రాణులు ననుభూయచేతనులు నిమ్మ
 వ్వురియం దనుకూలు రెవ్వ రన్న శ్రీవైష్ణవులు ప్రతికూలు రెట్టివా రన్న భగవ
 ద్వేషు లనుభూయు రెవ్వ రన్న సంసారు లనుకూలాత్మ లం జూచినఁ జందనకుసుమ
 తాంబూలంబుల మహాసీయపూర్ణచంద్రికను మలయమారుతంబును నభిమతవిష
 యంబునుం గన్నచందంబునం జూచి సంతసింపవలయుఁ బ్రతికూలప్రాణులం జూ
 చిన సర్పాగ్నివిషాదులకొలందిఁ జూచి వెఱచి దూరంబు గా వర్తించ వలయు
 ననుభూయులం జూచినఁ గాష్టలోష్టాదులతెఱంగున నుపేక్షాపూర్వకంబు గాఁ
 దృణీకరించి వర్తించ వలయు ననుభూయు లనుకూలించి రేని వారల కాత్మజ్ఞానం
 బుపదేశించి యనుగ్రహంబు సలుప వలయుఁ గా కున్నవారిని గట్కటా యని
 కృపాదృష్టి నవలోకింప వలయు నిట్లొనర్చుటకుం బ్రతిబంధకం బర్థకామప్రావీ
 ణ్యం బని తనమది నెఱుంగ వలయు నర్థకామపరవశుం డై శ్రీవైష్ణవులఁ గని
 యాదరింప కున్న సార్వభౌముం డగురాజు తాఁ గనుంగొన్నపుత్రు నవమానించి
 నం గనలుచందంబున సర్వేశ్వరుండునుం గరం బలుగు నర్థకామంబులనిమి త్తంబు
 గాఁ బ్రతికూలుర నాదరించిన సార్వభౌముం డగురాజేంద్రునిమహిషి యొడిగ
 ట్టి భైత్యం బెత్త రాజున కవద్యావహంబు గావున నాసార్వభౌముం డలిగినట్లు
 సర్వేశ్వరుం డతిక్రుద్ధుం డగు నర్థకామార్థసిద్ధికై యనుభూయుల నాదరించిన
 వరరత్నంబునకు వరాటకంబునకు వాసిగనంబడనట్లు తన కుదయుంచిననిర్మలజ్ఞా
 నంబు చెడుం గావున వీనిని మహాపాకారుం డగుహరియాదరింపఁ డని నిజాశ్రి
 తు లైనయదేశికేంద్రులకు సంయమింద్రుం డాన తిచ్చె నంత.

45

సీ. శ్రీరంగనాథునిశ్చెంతకు భట్టార,కార్యునిఁ దోడ్కొని శ్చయిగి మొదటఁ
 దిరుమాల శరకోపరతీర్థప్రసాదాది, బహుమతు లన్నియు శ్చభట్టరయ్య
 కిప్పించి పిదప యశీంద్రుఁడు తాఁ గొని, దర్శనస్థాపనదత్తుఁ డీతఁ

తే. డిఁకమీఁద నని దేశికేంద్రుల కెల్లను, బల్కి భట్టరు కిట్లు శ్చపల్కె వత్స
 తే. మేలునాటను వేదాంతి శ్చమేటిపండి,తుఁడు గలఁ డతనిదర్శనసహార్వహుని గఁ
 జేయు మీ నని యతిపతి శ్చచెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్చమోదమలర.

సీ. కృప భట్టరార్యులశ్చకేలూతఁ బూనుక, సాత్త్వికాఘముతోడ శ్చస్వమత మొంది
 శ్రీమదర్చన మార్చి శ్చశ్రీవైష్ణవుల కెల్ల, శ్రీపాదతీర్థము శ్చచెంద నిచ్చి
 యఖిలవైష్ణవజను శ్చలారగించినమీఁద, దాశరథ్యార్యాదిదేశికులకు

నార్యులఁ గొందఱ శ్చనప్పగించి మదంఘ్రు, లాన మీ రవివేక శ్చమాచరింప

తే. వలదు మ మ్మెడఁబొసిన శ్చవగపుఁజెంది, యనుచు లక్ష్మణయోగీంద్రుఁ శ్చడానతిచ్చి
 తనదువిభవముఁ జాలింపఁదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్చమోదమలర.

- సీ. అర్చకపరిచారకాదిరంగేశ్వర, కైంకర్యపరు లంతః శ్రీ గాంచి గురునిఁ
జేమోడ్చి యున్నంత శ్రీ శ్రీయతీంద్రుఁడు వారి, కంజలి గావించి శ్రీ యనియె నిట్లు
మాయపరాధముల్ శ్రీ మదిఁ దల్పఁబోకుఁడి, మాకు రంగేశునిశ్రీమాఱు మీర
లని పల్కుయతిపతి శ్రీ కనిరి వా రి ట్లని, యఖిలాత్మజీవాత్మ శ్రీ లై నమీకుఁ
తే. దప్పు లె ట్లగు మిముఁ బాసి శ్రీ ధరణి నింక
బ్రతికెదము మేము జీవచ్ఛరవంబు లనఁగ
ననుచు దుఃఖంప నార్యుఁ డి శ్రీ ట్లనియె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. కలిహరుం డిల కలంకారభూతుం డగు, శ్రీరంగపతి మీకు శ్రీ సేమ మొసఁగ
యోగనిద్రాసక్తి శ్రీ భోగిరాట్చయనుఁ డై, యున్నాఁ డతని కిందు శ్రీ యోగ్యకాల
ములయందుఁ గైంకర్యములు సేయుచును మది, మమ్ముఁ దలంపుచు శ్రీ నెమ్మి నమ్మి
యుండుఁడి యని చెప్పి శ్రీ యుడయవ రాత్త వి, శ్రేష్ఠభీరువు లై నశ్రీచేతనులకుఁ
తే. బలికె ని ట్లని భయపడవలదు మిమ్ముఁ, బ్రోవ నర్చాత్మ కుండ నై శ్రీ సే వసింతు
నిచట నని పల్కెనాసంయశ్రీమింద్రుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. పూర్ణ దేశికపదాంభోజముల్ శిరమునం, దురముపై నక్షి బాశహువుల నద్ది
యామునగురుపదశతామరసంబులు, ధ్యానించుచును మది శ్రీ యతివరుండు
ఎంబారుతోడవై నిశనిం పొంద శిరముంచి, యాంధ్రపూర్ణులతోడ శ్రీ సంఘములుంచి
కరపద్మముల మోడ్చి శ్రీ కరుణాకటాక్షవీ, క్షణసుధ నా శ్రితశ్రీసస్యములను
తే. దడవి కనుమోడ్చి తిరుమేను శ్రీ విడిచి వెడలి, సర్వచేతనరత్నైకశ్రీసాంద్రశక్తి
శేషుఁ డై రంగధామునిఁ శ్రీ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. స్వవియోగ మోర్వంగఁ శ్రీజాలనిఘుషులకై, యలరాముఁ డర్చాత్ముఁ శ్రీ డై నయట్లు
వాసుదేవత్యక్తశ్రీభాసురాంగము బ్రహ్మ, దారు వై నీలాద్రిఁ శ్రీ దనరినట్లు
రామానుజార్యచ శ్రీరమ్మవీ గ్రహము రంగ, పతికడ నర్చగాఁ శ్రీ బరిధవిల్ల
నలభూతపురి వేంకటాద్రి యాదవగిరి, శ్రీరంగములయందు శ్రీ శ్రీయతీంద్రుఁ
తే. డాదిమధ్యాంతిమార్చాత్ముఁ శ్రీ డై వసించె, ధరణి నిప్పటి కై నను శ్రీ ధన్యు లై న
వారు సేవింపఁ గలవారు శ్రీ వారి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. తలఁపఁ బంచాశదు శ్రీ తరనవశతశక, విభవవత్సరచైత్ర శ్రీవిమలపక్షి
గురువారమున భూతశ్రీపురి నార్ద్రఁ గేశవ, క్షీతిదేవునకుఁ గాంతిశ్రీమతికిఁ బుట్టి
చేతనరత్నకై శ్రీ క్షీతి నూటయిరువది, సంవత్సరము లుండి శ్రీ శకము వేయు
డెబ్బదియేండ్ల చే శ్రీ తీవిగా విలసిల్లు, మతివిభవతపస్విశ్రీమా సమునను
తే. దశమి శశివారమున నార్ద్రశ్రీతారయందు, శేషమూర్తి యతీంద్రుఁ డశ్రీశేషరత్నఁ
జేసి శ్రీరంగధామునిఁ శ్రీ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 52
- వ. తదనంతరవృత్తాంతం బెట్టి దనినఁ జరమోపదేశనియమనచరమతదీయానువర్త

నాది శేషధర జ్ఞానానుష్ఠానంబులు పరమాచార్యుం డగు శ్రీయామునాచార్య
వర్యునకే యర్హతమంబులు సంసారస్థితియం దరుచిని వేదనంబును దదనుగుణం
బుగా భగవత్పాదారవిందంబు లాశ్రయించి తదుపదిష్టచరమార్థనిశ్చయాత్మక
జ్ఞానంబు కలిగి యుండ వలయు నని యుపదేశించుటయుఁ జరమకాలపర్యంతంబు
స్వాభిమానాంతర్గతుల కుపకారార్థంబుగా వృత్తివిశేషం బొన తిచ్చుటయుఁ జర
మదశయందు స్వాభిమతచరమాధికారస్వర్ణవిశేషంబును బూర్వాపరగురుపరం
పరాహారయష్టిమధ్యగతనాయకరత్నం బగు శ్రీరామానుజమునీంద్రునకే చెల్లుం
గాన తదీయదివ్యచరితంబు శ్రీరామకృష్ణచరిత్రంబులమాడ్కి శ్రీవైష్ణవులకు
సదానుసంధేయం బగు.

53

మొదలియాండా-త. శ్లో॥ చైత్రే పునర్వసూ జాతం యతిరాజపదాశ్రయమ్
వాధూలకులధౌరేయం వందే దాశరథిం గురుమ్॥

తీర్థ-త. శ్లో॥ సాదుకే యతిరాజస్య కథయన్తి యదాఖ్యయా
తస్య దాశరథేఃపాదౌ శితసా ధారయా మ్యహమ్॥

తిరుక్కురుహప్పరాజ్ బిల్లా తనియను.

శ్లో॥ విఖ్యాతో యతిసార్వభౌమజలధే శ్చంద్రస్సమత్వేనయః
శ్రీభాష్యేణ యదన్వయాస్సు విదితా శ్రీవిష్ణుచిత్తాదయః
వ్యాఖ్యాం భాష్యకృతాజ్ఞయోపనిషదాం యో ద్రావిడినాం వ్యధా
త్పూర్వం తం కురుకేశ్వరం గురువరం కారుణ్యపూర్ణం భజే॥

కిళాంబియాచ్చా తనియను.

శ్లో॥ శ్రీవిష్ణుచిత్తచరణామ్బుజసంశ్రయాయ, చేతోమమస్సహాయతే కిమతఃపరేణ
నోచేన్తమాపియతి శేఖరభారతీనాం, భావః కథం భవతు మర్హతి వాగ్విధేయః॥

నడాధూరియాత్వా తనియను.

శ్లో॥ యస్మిన్వదన్ యతివరస్యముఖాత్ప్రణీతం నిష్కామదేవనిదధేనిగమాన్తభాష్యమ్
తస్యైవతం భగవతఃప్రియభాగినేయం వందే గురుం వరదవిష్ణుపదాభిధానమ్॥

సోమాసియాండా-త. శ్లో॥ నౌమి లక్ష్మణయోగీంద్రపాదసేవైకసాధనమ్
శ్రీరామం క్రతునాథార్యం శ్రీభాష్యామృతసాగరమ్॥

నడివిలాత్వా-త. శ్లో॥ యేన ప్రోల్లసతే నిత్యం గార్ల్యవంశమహామ్బుధిః
మన్తహేతు సదా చిత్తే మధ్య మార్యం కళానిధిమ్॥

అరుళాళప్పెరుమాళ్-త. శ్లో॥ కార్తికే భరణీ జాతం యతీంద్రాశ్రయ మాశ్రయే
జ్ఞానప్రమేయసారాభివక్తారం వరదం గురుమ్॥

అనంతాత్వాన్-త. శ్లో॥ చైత్రే చిత్ర సముద్భూతం రామానుజపదాశ్రయమ్
వందే శ్రీమదనంతార్యం కల్యాణగుణసాగరమ్॥

శ్లో॥ అఖిలాత్మగుణావాస మజ్ఞానతిమిరాపహమ్

ఆశ్రితానాం సుశరణం వందేనన్తార్యదేశికమ్॥

యాచ్ఛాన్-త. శ్లో॥ యోవై వైష్ణవ శేషత్వ పర్యంతం పరమాత్మనః
శేషత్వ మాతనో జ్ఞేయం యజ్ఞేశం తం సమాశ్రయే॥

వడుగనంబి-త. శ్లో॥ రామానుజార్యచరణప్రవణం పరదేవవత్
పరిపూర్ణ మహం వందే పరజ్ఞానపయోనిధిమ్॥

దేబ్బదినలుగురు సింహాసనస్థులసముదాయ-తనియన్లు.

శ్లో॥ రామానుజార్యశ్రుతిమాళిభాష్య మర్థం రహస్యద్రవిడశ్రుతేశ్చ
సంప్రాప్యతే నై వ గురూకృతాస్థా భజే చతుస్సప్తతిపీఠసంస్థాన్॥

వ. మారొన్నిల్లామారుధిచ్చిరియాండా తనయంతిమదశయందు సర్వేశ్వరునిసంశ్రి
తవాత్సల్యంబుఁ దలంచె నేని చేతనునకు దుఃఖింపం బనిలేదు-తననుకృతదుష్కృ
తంబులు దలంచెనా యించు కై నను సుఖింపఁ డని యాన తిచ్చె. 54

త. శ్లో॥ జ్ఞాతుం కూరకులాధిపం క్రిమిగళాత్ప్రాప్తపదంప్రేషిత
శ్రీరామావరజేన కోసలవతిం దృష్ట్వా తదీయస్థితిమ్
ప్రత్యాప్తస్తవరయాపరాంతకపురా త్కల్యాణవాపీతలే
యో సౌమారుతి రిత్యశంసి విబుధై స్తస్మై నమః కుర్తుహే॥

వ. మరుధూర్నంబి చరమకాలంబున మూడుజన్మంబులందుఁ దనకు మహాపరాధం
బొనర్చినశిశుపాలదంతవక్త్రులను దనపదంబునకుం జేర్చుకొనియె నట్టిభగవంతుం
డనంతజన్మంబులందు ఘోరాపరాధంబు లొనరించినన న్నెట్లు విడుచు ననియె
నీసూక్తికిం దాత్పర్యంబు (సమాశ్రయణంబునకు ముందు తా నాచరించిననిఖిలా
పరాధంబు లుపహారంబు లై యీశ్వరస్వీకారంబునకు హేతుభూతంబు లని
యెఱుంగ వలయు-శ్రీధనుర్దాసుండును దనయవసానకాలంబున శ్రీవైష్ణవుల నం
దఱినిం బిలిపించి తదీయశ్రీపాదతీర్థం బుజ్జీవించి యపరాధక్షమాపణంబుఁ జేసి
కొని మదీయవిశ్లేషంబు సహింపలేక యవివేకం బొనరింపవల దని పొన్నాచ్చి
యారున కాజ్ఞాపించి శ్రీరామానుజశ్రీపాదంబులఁ దనశిరంబున నురంబునఁ దిరు
నేత్రంబులం దుంచుకొని యమృతహాత్మునిం దలంచుచుఁ దిరునాటికిం జనియె నంతఁ
దదేవి యగుపొన్నాచ్చియారును దద్విశేషజనితదుఃఖంబు సహించుకొని ద్వారస
మూరన ప్రోక్షణరంగవల్లీ ప్రభృతినానావిధాలంకారంబులు స్వగృహంబునకుం
గావించి శ్రీయతీంద్రుండును శ్రీమహాభాగవతులును నిత్యస్నానం బాచరించు
కావేరీతీర్థఘట్టంబునకుం జని యం దవగాహనంబుఁ జేసి మంత్రరత్నం బనుసం
ధించుచుఁ దీర్థఘటం బెత్తుకొని వచ్చి యచ్చరమవిగ్రహంబున కభిషేకం బొనర్చి
శ్రీవైష్ణవులతోడం గూడి శ్రీచూర్ణ పరిపాలనం బొనర్చి కోవెలనుండి కొనివచ్చు
తిరుమాల తిరుప్పరివట్టము మొదలగుభగవచ్ఛేషభూతమంగళద్రవ్యంబులచే

శ్రీవైష్ణవాలంకారంబు లాచరించినఁ దచ్చేషభూత శ్రీచూర్ణాదిదివ్యద్రవ్యంబులు
స్వాము లందఁ జంగీకరించి తదీయభవ్యచరమవిగ్రహంబు దివ్యవిమానంబునం
దుంచి యతీశ్వరు లేకాంతు లాచార్యపురుషు లాదిగాఁ గల శ్రీమహాభాగవతులు
నూత్తందాది యనుసంధించుచుఁ గొనిపోవు చుండ నప్పొన్నాచ్చియూరును నతని
దివ్యవిమానంబు చూపడుదనుక ద్వారప్రదేశమునం దుండి కృతాంజలిపుట యై
సేవించుచు నది కనఁబడ కున్న నమ్మహాభాగవతవిశ్లేషజనితసంతాపం బోర్వ లేక
మోహంబుఁ జెంది పుడమిం బడి తిరుమేను విడిచి తిరునా డలంకరించె నంత నా
వృత్తాంతం బెఱింగి స్వాము లందఱును మగిడి విచ్చేసి యానత్యవతికి శ్రీచూర్ణ
పరిపాలనాదిచరమకృత్యంబు లొనరించి యప్పిళ్ళైయొలుంగు వెల్లిదాసునితోడం
గూడఁ దిరుప్పల్లి యొనర్చి రని సంప్రదాయప్రసిద్ధంబు.

55

ధనుర్దాసుని.-త.-శ్లో॥ జాగరూకధనుష్పాణిం పాణౌ ఖడ్గసమన్వితమ్ ।

రామానుజస్వర్భవేదిం రాధాంతార్థప్రకాశకమ్॥

శ్లో॥ భాగినేయద్వయామాతభాష్యకారభయాపహమ్ ।

రంగేశమజ్జళం కుర్వన్ ధనుర్దాస మహం భజే॥

వ. నంబితిరువళిథినాడాదాసుం డాత్మీయచరమదశయందుఁ దనవిశ్లేషంబు సహింప
లేక దుఃఖించునిజాంఘ్రిపద్మసంబంధి నొకసా త్త్వికునిం జూచి యోమందప్రజ్ఞా
ప్రాప్తం బైనకాలం బుపేక్షించి యస్తదాచార్యుం డగు శ్రీపరాశరభట్టారకా
ర్యునివేదాంతవ్యాఖ్యానవైఖరీస్వనం బొకర్ణించు చున్నదదాకర్ణనప్రతిబంధకం
బుగా నేల యేడ్చెద వని యాన తిచ్చెం గావునఁ దదీయాభిప్రాయంబున నదా
చార్యవ్యాఖ్యానవచనస్వారస్యాసక్తి యపవర్గప్రాప్తియం దరుచిఁ బుట్టించు నని
ప్రాజ్ఞులచేఁ దెలియం దగు మఱియును పిళ్ళతిరువధివళనాట్టగయరు తమయంతిమ
సమయంబునందుఁ గ్లేశింప నిజసాన్నిధ్యవర్తు లగుస్వాములందఱు పరస్పరముఖా
వలోకనంబు సేయ నమ్మహాదేశికుండు వారియభిప్రాయంబుఁ దెలిసి ప్రాజ్ఞులారా
సంసారిచేతనుల ప్రభూతదుఃఖంబుఁ దలంచి వచ్చితిఁ గాని వేఱేమియు వీనికి దుః
ఖకారణంబు లే దది యెట్లంటి రేని సకృత్ప్రణామరూపం బగు ప్రపత్తిరూప
సులభోపాయంబుచే నత్యంతహేయసంసారంబుఁ బాసి పరమపురుషార్థలక్షణదు
ర్లభమోక్షంబు లభియించెద మని యెఱుంగక యథోగతియందుఁ బడుదు రని
దుఃఖించితి నని స్వాభిప్రాయంబుఁ దెలిపె నానూక్తి యాలకించి వా రందఱు మి
గుల సంతసించిరిగాన పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వంబును బరసమృద్ధైక్య ప్రయోజనత్వం
బు నీరెండును శ్రీవైష్ణవుల కసాధారణధర్మంబు లని తెలియ వలయు మఱియు
శ్రీరామానుజపదచ్చాయాభూతుం డగుగోవిందమిశ్రుండు స్వకీయగురుచరమా
వసరంబునందుఁ దదనుగ్రహంబుచేఁ దదీయదివ్యశ్రీపాదపద్మయుగంబు శిరసా వ

హించి యమ్మహాత్మునియాజ్ఞచే దత్ప్రసాదలభ్యార్థవి శేషంబులు గొన్ని శ్రీపరాశర
భట్టార కార్యప్రముఖమహాదేశికులకుం బ్రతిపాదించుచుఁ గొన్నిదినంబు లుండి
నిజాచార్యవిశ్లేషజనితార్తి సహింప లేక తల్లినిం బొసిన స్తనంధయశిశువుమా
డ్డి మిగుల దుఃఖించుచు నొక్కనాఁడు శ్రీరంగరాజశ్రీపాదసన్నిధికిం జని తద్ది
వ్యమంగళవిగ్రహం బాపాదమస్తకం బనుభవించి ప్రేమపూర్వకంబుగా నతని
సన్నుతించి యతనియనుగ్రహంబుచే దద్దివ్యతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి లభించి
మోక్షలక్ష్మీప్రాప్తికై యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై తద్దివ్యవిమానంబునకుం బ్రద
క్షిణప్రణామంబు లాచరించి శ్రీరామానుజమత ద్వారంబుకడ కేతెంచి యచటం
గూరనాథ ప్రణీతం బగుయోనిత్యమచ్యుతేత్యాదిశ్లోకంబులం బఠించి భక్తిపూర్వ
కంబు గా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి స్వకీయమతంబున కరుగుదెంచి యం
దు భగవదారాధనంబు గావించి పెరియభట్టరు మొద లగుశ్రీమహాభాగవతుల
శ్రీపాదతీర్థం బుజ్జీవించి వార లారగించినపిమ్మట భగవద్భాగవత శేషం బగుప్రసాద
లేశంబు స్వీకరించి పద్మాసనంబు రచియించి శ్రీవైష్ణవులఁ గొందఱినిం బరాశర
భట్టార్యున కప్పగించి కరకమలంబులు ముకుళించి తిరునేత్రనిమిలనం బొనరించి
ధ్యానారూఢనిజాచార్యదివ్యమంగళవిగ్రహంబుఁ దలంచుచుఁ బరమపదం బలంక
రించె నంత శ్రీపరాశరభట్టారకుం డాచార్యవిశ్లేషంబుచే బెద్దయుంబ్రొద్దు దుః
ఖించి స్వాములు కొందఱు అూరిడింప ధైర్యం బవలంబించి తదీయానుజుం డగు
సిరియగోవిందగురునిశ్రీ హస్తంబుచే బ్రహ్మమేధవిధానంబున ఖననాదియతిసంస్థా
రంబులు చేయించి యగ్గురునకుం దిరువధ్యయనమహాత్మవంబు సలిపె శ్రీవ
కుళభూషణ నాథ యామునయతీంద్రప్రముఖపూర్వాచార్యు లందఱు కాలత త్త్వ
స్థితిపర్యంతం బాశ్రితచేతనసంరక్షణార్థంబు గా లీలావిభూతి నలంకరించి యుం
దురు గాన పెద్ద లందఱు వారికిఁ దీర్థదివసం బాచరింప రిది పరమరహస్యం బని
శ్రీవాదిభీకరుం డాన తిచ్చె.

56

శ్లో॥ పుష్యే పునర్వసూ జాతం వందే గోవిందదేశికమ్।

రామానుజపదామౌభజద్వంద్యప్రవణమానసమ్॥

రామానుజపదచ్చాయా గోవిందాహ్వానపాయినీ।

తదాయ త్తస్వరూపా సా జీయా న్నద్విశ్రమస్థలీ॥

సీ. శ్రీభూతపురనాథ ర సేవ్యేభగిరినాథ, రాజద్వశీకృతరంగనాథ

వేంకటాచలవాస ర వేదవిన్నిజదాస, రమణీయతరహాస ర రవివికాస

భవ్యగుణాధార ర పరమత త్వవిచార, యఘగీశశరీర ర యఘవిదూర

కల్యాణనిభకాయ ర ఖండితహరిమాయ, కరుణావిధేయ సత్కృతవిసహాయ

తే. సంయమిశ్వర లక్ష్మణాచార్యధుర్య, కూరరాడ్డాశరథ్యాదిగురుసమర్చి

తాత్పర్యపదపద్మములఁ జూపరవయ్య యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

శా. శ్రీమద్రంగపతిప్రధానసచివా శ్రేయోనిదానోత్సవా
నామోచ్చారణమాత్రపాపహరణా శ్రీ నారాయణప్రీణనా
కామక్రోధభవాంధకారతపనా శ్రీ కల్యాణసంస్థాపనా
హైమప్రోల్లసితత్రిదండకర భరత్రామా రామానుజా.

58

సుగంధివృత్తము. బాలసూర్యవిగ్రహ ప్రశంసభూర్యనుగ్రహ
ఫాలభాసురోర్ధ్వపుండ్ర శ్రీబ్రహ్మసూత్రమండితా
నీలలోలసచ్చిఖా విశేషితసత్వవత్సుఖా
శాలితారుణోత్తరీయశర్కరా యతీశ్వరా.

59

మాలినీవృత్తము. సకలభువనపాలా శ్రీ సాధుహృత్పద్మలోలా
వికసితనిజకీర్తి శ్రీ విస్ఫురచ్ఛేషమూర్తి
సుకవినుతచరిత్రా శ్రీ శుద్ధగాంగేయగాత్రా
ప్రకటితహరికార్యా శ్రీ భవ్యరామానుజార్యా.

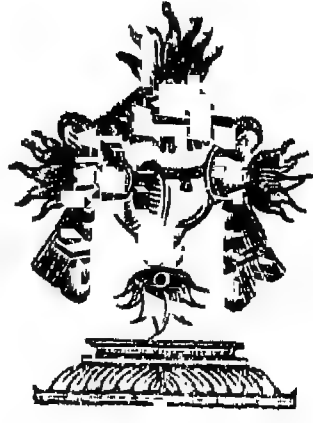
60

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
క రాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బయినయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున శ్రీమ
దాంధ్రపూర్ణమాహాత్మ్యంబును శ్రీమదనంతగురుప్రభావంబును శ్రీవత్సాంక
మిశ్రచరమవైభవకీర్తనంబును శ్రీపరాశరవ్యాసభట్టారకులను శ్రీరంగనాథుం
డు పుత్రస్వీకారంబుఁ జేయుటయు శ్రీరంగరాజశ్రీపరాంకుశనాథయామునప్ర
ముఖభగవద్భాగవతాచార్యసముదాయంబు శ్రీయతీంద్రునివిభవంబు బైల్పు
చ్చుటయు భగవద్రామానుజచరమమహోత్సవప్రదర్శనంబును దాశరథ్యాది
దివ్యసూరిచరమసూచనంబు నన్నది సర్వంబును ద్వాదశోల్లాసము.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి మధ్యమభాగము ముగిసెను.

రా. రామానుజదాస్.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి

ఉ త్త ర భా గ ము.

ప్రథమోల్లాసము.

భూనీళావిలస

త్వాభ వయుతరంగరాజరంజితహృదయా

జ్ఞాభవనయతివిభూషణ

శ్రీ భూతపురీనివేశ ర శ్రితకూరేశా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

—●●— భట్టరువారిప్రభావము. —●●—

శ్రీపరాశరభట్టరు-త. శ్లో॥ వై శాఖమా స్యనోరాధా జాతం భట్టార్యదేశికమ్
గోవిందయతిపాదాబ్జచచ్ఛరీక మహం భజే॥
శ్రీపరాశరభట్టార్య శ్రీరజ్జేశపురోహితః
శ్రీవత్సాంబుసుత శ్రీమా న్యేయసే మేస్తు భూయసే॥

సీ. శ్రీపరాశరగురుశేఖరుం డంత శ్రీ,రంగధామమున మేఘుంగు మీఱి
దర్శనస్థాపనదక్షుఁ డై సాత్త్విక,సంఘముతో గోష్ఠి శ సల్పు చుండ
నటఁ దీర్థవాసిబ్రాహ్మణుఁ డొకఁ డేతెంచి, యద్దేశికునిఁ జూచి ర యంజలించి
యాసూరియుభయవేదాంతగోష్ఠీపూర్తి, కాశ్చర్య మందుచు ర నతని కనియె
తే.మేలునాటను మీవంటిరమేటిపండి,తుండు వేదాంతి యని యొకఁడుండు ననుచు
భట్ట రామాట విని యిట్లురపలికె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. బాడబ నీయున్నిరపట్టిల నేనాట, నెచటి కేతెంచితి ర విచటి కేమి
పనికి వచ్చితివి యారపండితుం డేపాటి,వ క్త యై యేశాస్త్రవాదకేళు

- లందు మత్తర్కశస్త్రాహతిని సహించు, నతనిబుద్ధిప్రతిభాదు లెట్టి
 వని భట్టరని విని యావిపుఁ డతనికి, నాదుదేశము మేలునాఁడు తీర్థ
 తే. యాత్ర సేయంగ వచ్చి రంగాధిపతిని, గాంచి నినుఁ గన నిచటి కేరతెంచినాఁడ
 ననుచు వాక్రుచ్చి మఱియు నిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర
 సీ. ఆమ్నాయములయందు నతఁడు రుద్రసముండు, కాణాదపాణిని నగతమోక్ష
 శాస్త్రములందుఁ దత్సదృశుఁ డంతస్త్ర, మంతయుఁ గేళిగృహం బతనికిఁ
 బాతంజలామృతపానమత్తుఁ డతండు, వేదాంతవిద్యావిరవిక్తబుద్ధి
 వాగీశ్వరునిమాడ్కి నవక్తృబుద్ధిప్రతిభాదుల హెచ్చెవ్వఁ నతనికంటె
 తే. ధరణి నాతనితోఁ బోరఁ నదగినధీరుఁ, డెవ్వఁ డీనన్నుఁ దక్క బుర్రేంద్ర యనుచు
 భట్టరాలింపఁ బల్కె నాదిట్ట యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.5
 వ. అంతఁ బరాశరభట్టారకుం డవ్వేదాంతిని జయించి దర్శనోన్ముఖునిఁ గాఁ జేయం
 దలంచి యావిపు నుద్దేశించి శ్రీరంగంబునందు భట్టరని యొక ప్రబలవిద్వాం
 నుండు గలం డతండు నీతోడం దర్కింప నుత్సహించి యున్నవాఁ డని వేదాం
 తికిం దెలియఁ బల్కు మనుచు నుచితసత్కారం బొనరించి పనుప నతం డమ్మేలు
 నాటికిం జని యందు వేదాంతిని గాంచి నమస్కరించి యిట్లనియె. 6
 సీ. ప్రాజ్ఞ పరాశరభట్టారకుం డను, పండితేంద్రుఁడు చోళమండలమునఁ
 గనకాపగాదివ్యగర్భస్థితం బగు, శ్రీరంగ మనుమహాక్షేత్రమందు
 నున్నాఁడు నీవాసి నీవిన్నాఁడు నీతోడ, విన్నాణముగ వాదవిలసితంబు
 సేయఁ గలం డని నచెప్పిన వేదాంతి, విని విస్మయముఁ జెంది నవేగ పోయి
 తే. శాస్త్రములు భట్టరేమేమిరచివినాఁడో, తెలిసిరమ్మని మగిడి యాద్యజునిఁ బనుప
 నతఁడు శ్రీరంగపదమున నకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.7
 సీ. ఆజన్నిగట్టు భట్టార్యునిఁ గని మ్రొక్కి, యతనికి వేదాంతి నయన్నమాట
 లన్నియుఁ జెప్ప నర్యూర్యుఁ డాకర్ణించి, మోమునెత్తమ్మిని నమొలకనవ్వు
 చంద్రబింబమునందుఁ నజవిజాలుపోలికఁ, దళుకొత్త నతనికిఁ నబలికె నిట్లు
 దండితిరుక్కురుంగదాండహం తిరునెడుం, దాండహ మనెడువిద్యలను రెంటు
 తే. నధిక మొందితి నేను వేదాంతికంటె, నన్యవిద్యలు దీటు మా నకతని కనుచు
 భట్టరని యాద్యజోత్తముఁ నబంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.
 సీ. వేగ నావిపుఁ డావేదాంతికడ కేగి, యప్పరాశరభట్టర రాస తిచ్చు
 శ్రీసూక్తు లన్నియుఁ నచెప్పినవిని యతం, డక్కజపడి తనర్యూత్తయందు
 వేదశాస్త్రశ్రోతవివిధపురాణేతి, హాసస్మృతులయందు నరసిచూడ
 నీశబ్దములు రెండు నెచ్చటఁ గనఁబడ, వీపదంబుల కర్థ మించు కైనఁ
 తే. దెలియ లేనై తి నని మదిఁ నదేటఁ దొలఁగి, పుణ్యతస్థాపనాచార్యశబ్ద మెట్లు
 చెల్లు నిక మాకు నని చింతఁ నజేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.

- సీ. పరఁగఁ బరాశరభట్టారకుం డంత, సంయమింద్రుఁడు తమశరమదశను
మహిని వేదాంతి నశస్త్రదర్శనాంతర్గతాత్మునిఁ గాఁ జేయుశ్రమనుచుఁ జెప్పెఁ
గాన తచ్చాసనశక్తైంకర్య మొనరింతు, నని తలంపున నెంచి శ హరిని గాంచి
వినుతించి వేదాంతిరవిజయార్థ మై వీని, కాజ్ఞ యి మ్మని వేడె శ హరి యతనికిఁ
- తే. బుత్ర తావకజిహ్వగ్రమున వసింతు, వాద మొందిన నప్పరశవాది నీకు
శిష్యుఁ డగుఁ బోయి ర మ్మని శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. ఇట్లు శ్రీరంగనాథుండు శ్రీపరాశరభట్టార్యుని కాజ్ఞాపించి నిజాలయాధికారికి
స్వప్నగతుం డై యిట్లనియె. 11
- సీ. మహి రంగపతి కభీమానపుత్రుఁడు పరాశరభట్ట రని యెల్లశ్రజను లెఱుంగ
మద్దివ్యభూషణశ్రమణిమయచతురంత, యానసితాతపత్రాదు లన్ని
భట్టరు కర్పించి శ పంచుమా యతని మేల్పాఠి కంచు రమావశధూటివిభుఁడై
యాన తిచ్చి యదృశ్యుఁడై నపిమ్మట గుడి, యధికారి మేల్కొంచి శ హరిఁ దలంచి
- తే. కాల్యములఁ దీర్చి యేతెంచి శ కని పరాశ, రార్యవర్యుని జైత్రయోత్రానుకూల
వేష మొనరించి పంచెను శ వేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ద్వాదశాంగములందురధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణ రేఖలు శ చెన్ను మీఱఁ
గమనీయనవరత్న రేఖచితత ప్తసువర్ణ, వరకిరీటముప్రభ శ శిరము మెఱయ
మకరకుండలనద్ధశ్రమణిగణకాంతిమం, డలము చెక్కులమీఁదఁ శ జేలువు గులుక
హారాంగుళీయ కేరీయూరకంకణకటి, సూత్రద్యుతులు మేన శ సొబగు మీఱ
- తే. ట్టెమసంవ్యాసపరిధానశాలి యైన, యప్పరాశరభట్టారశకార్యుఁ డొప్పెఁ
జోళరాడ్యామునార్యునిశీల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 13
- సీ. మాన్యులు కొనియాడె శ మాణిక్యశిబికాధి, రూఢుం డై కూ రేశ్వరునినుతుండు
చనువేళఁ బొండురశతశలాకచ్ఛత్ర, మార్యుఁ డొక్కఁడు పూనె శ నతనికెలన
ధవళచామరము లాతని కిరుగడలను, వీచు చుండిరి బ్రహ్మవేత్త లిరువు
రగ్రభాగమున వేశ్యాంగన లాడిరి, కొందఱు పలికిరి శ గుణకథాళు
- తే. లమితదుందుభిముఖ్యవాద్యములు మొరసెఁ, బరఁగఁ గస్తూరిరంగనిశపగిది వేడ్కఁ
జూచి రద్దేశికేంద్రుని శ సుజను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 14
- వ. అ ట్లద్దేశికసార్వభౌముండు శ్రీరంగధామంబు విడిచి ప్రతీచీనమార్గంబునం జ
నుచు. 15
- సీ. మార్గమధ్యమునందు శ మహనీయసురభినా, నాపుష్పఫలనమ్ర శనగవరముల
శరభసింహవ్యాఘ్ర శచమగాదిమృగకీర్ణ, బహుశధాతువిచిత్ర శపర్వతముల
నాశ్రమగ్రామాగ్రహారపట్టణముల, సంఘల్ల పద్మ కాశసారములను
బుష్కరిణుల బహుశపుణ్యస్రవంతులఁ, జూచుచుఁ జని చని శ సూరివరుఁడు
- తే. రాజదుద్యానలక్ష్మీపురంబుకడను, గమలకై రవకల్లారశ్రుణుననుగంధ

కలితకనకాపగను బాడగొంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ॥ మోద మలర.

వ. అప్పు డప్పరాశరభట్టారకార్యం డేతెంచినాఁ డని విన నవధరించి భగవద్రామా నుజప్రియశిష్యుం డగుశ్రీమదనంతదేశికుం డెదు రేగుదెంచి శ్రీకావేరీతీరంబున నక్కూ రేశాభిమతపుత్రునిం గాంచిన నమ్మహాత్ముం డయ్యార్యస త్తమునకు సాష్టాం గదండప్రణామం బొచరించి పాణిపల్లవంబులు ముకుళించి ప్రహస్యం డై యు న్నం గటాక్షించి యనంతార్యుం డక్కూ రేశగురునికుమారునిం బ్రేమపూర్వకం బుగా గాఢాలింగనం బొనరించి కూరకులప్రదీపా నీ వతిసుకుమారుండవు జననం బు మొదలు గాఁ బ్రవాసకష్టంబు లెఱుంగవు దుర్గమం బైనయిగ్గిరిగహనప్ర దేశంబున కేల విచ్చేసితి వని యాదరపూర్వకంబుగా నడిగినఁ దొల్లి యెంబెరు మానారు వేదాంతిని మద్దర్శనాంతఃప్రవిష్టునిఁ గాఁ జేయు మని యాన తిచ్చెం గావున శ్రీరంగరాజానుజ్ఞాతుండ నై వచ్చితి నని విన్నవింప నాకర్ణించి యగ్గు రువరుం డప్పరాశరభట్టారకుని స్వమందిరంబునకుం దోడ్కొని వచ్చి మిగుల స త్కరించి పరిజనసహితుం డగునప్పరాశరభట్టారకున కాతిథ్యంబు గావించిన నా హరీతకులతిలకుండు ప్రహృష్టాంతరంగుం డై యనంతాత్థానుతోడం గూడి లక్ష్మీ పురాపరనామధేయం బగునాసిరిభేత్తూరు విడిచి తిరునారాయణపురంబునకుం జనుదెంచి.-శ్లో ॥ యాదవాద్రిం జిగమిషా యేషాం కేషాంచ విద్యతే । తేషాం దేశే యమభటా నాగచ్ఛన్తి కదాచన॥ అనున్యాయంబున నెట్టివా రైన యా దవాద్రికిం జన నిచ్చగించి రేని వారిదేశంబునందు మఱచి యైన యమకింక గులు సంచరింప నొల్ల రట్టిమాహాత్మ్యంబు గలిగి.-శ్లో ॥ సహస్రశిఖర స్సోయం సాక్షాచ్ఛేషాత్త కో గిరిః । వైకుణ్ఠాదపి యత్రాహం రమయాసహితోరమే॥ అనియెడుపురాణవచనంబుచే శ్రీవైకుంఠక్షీరసాగరాదినిజావాసస్థానంబులకంటె శ్రీమన్నారాయణునకు నిత్యకీడామందిరం బై శేషస్వరూపం బై, శ్లో॥ వైకుంఠవాసిన స్సర్వే శేషశేషాశనాదయః । తిర్యక్సావరజన్తాని శ్రీయస్తే యదు భూధరే॥ అను ప్రమాణంబుచే జేతనాచేతనరూపంబులు దాల్చి యాశ్రయిం చుననంతగరుడవిష్వక్సేనాది నిత్యసూరుల కాటప ట్టయి యున్నశ్రీయాదవాచ లంబుఁ జెంది ము క్తపురుషుండు శేషతల్పారోహణంబు సేయుభావనచే నమ్మహా ద్రికిం జని యందు శ్రీకల్యాణపుష్కరిణియం దవగాహనంబు గావించి కేశవంద మరిత్యాదిశ్రీశతకోపదివ్యసూరి ప్రణీతద్వాదశగాఢ లనుసంధించుచు శ్రీచూర్ణ రేఖాంచితంబు లగుధవళతరద్వాదశచ్ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రంబులు లలాటాదిద్వాదశాం గంబులయందు ధరించి విచ్చేయఁ దద్దివ్యదేశవాసు లగుద్విపంచాశద్దేశికోత్తము లు శ్రీశతకోపంబుఁ బురస్కరించుకొని యనేకకల్యాణవాద్యఘోషంబుతో నె దుర్మొనినం జూచి భ క్తితోడం బ్రణమిల్లి యాశతకోపంబు శిరసా వహించి యప్పురంబుఁ జొచ్చి తిరువీధిప్రదక్షిణం బొచరించి భగవత్సందిరంబు డాసి చ

తురాననగోపురంబునకుం జేమోడ్చి బలిపీఠంబుకడ సాష్టాంగప్రణామంబుఁ జేసి
 శ్రీభాష్యకారులనన్నిధి కేతెంచి యో నిత్య మచ్యుతేత్యాదిశ్లోకం బనుసంధించి
 భక్తితోడం బ్రణామంబు లొనర్చి తదీయతీర్థప్రసాదాదు లన్నియు లభించి మిం
 చి యద్దివ్యాలయంబునకుం బ్రదక్షిణంబు సేయుచు, - శ్లో॥ పశ్యా దపి విమాన
 స్య ప్రాకారాంతరమధ్యతః । సుదర్శనశ్చ లక్ష్మీశ్చ వర్తేతే సర్వకామదా॥ అను
 ప్రమాణంబునఁ దద్విమానప్రతీచీనభాగంబునఁ బ్రాకారంబున కంతఃప్రదేశం
 బున మణికిలీతతప్తచామికరనిలయంబులం దుల్లసిల్లు చున్న సుదర్శనస్వామిని య
 దుగిరిలక్ష్మీనిం జూచి శ్రీమదనంతనిమానంబునకుం గేల్తోడ్చి ముఖమంటపంబున
 కరుగుదెంచి యందు సాష్టాంగప్రణామంబుఁ జేసి యచటఁ బరాంకుశపరకాలాది
 దివ్యసూరుల భజియించి రామప్రియునిసన్నిధికిం జని సుల్తానుముద్దుపట్టితోడం
 గూడ నాసంపత్కుమారునిఁ గన్నులపండువు గాఁ గనుంగొని తద్దివ్యమంగళవి
 గ్రహం బాపాదమస్తకం బనుభవించి యచటఁ దీర్థప్రసాదాదు లుజ్జీవించి వెల్వ
 డి శ్రీవిష్వక్సేనులకడకుం జని యతనిం గొనియాడి ద్వారపాలకులయనుమతిచే
 గర్భగృహంబుకడ కరిగి యందుఁ దిరునారాయణస్వామిని గన్నులారం గని శ్రీ
 విష్ణుచిత్రోక్తమంగళాశాసనగాథాదశకంబుఁ జదువుచు మంగళాశాసనం బొ
 నర్చి తదనుగ్రహంబుచేఁ దిరుమాలెయుఁ దిరుప్పరివట్టంబుఁ దీర్థంబు శ్రీశరకోపం
 బును గ్రహించి యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై భగవత్కందిరంబు వెల్వడి వచ్చి
 శ్రీమదనంతదేశికునితోడం గూడ వేదాంతి యున్న గ్రామంబున కతిదూరప్రదే
 శంబుఁ జెంది యందు జయజయ శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యా జయోభ
 యవేదాంతాచార్యా జయ శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రాభిమతసుతా జయ శ్రీరంగరాజకు
 మారా జయ శ్రీరంగనాయకీకమలాలాలితదివ్యమంగళవిగ్రహా జయాదిమబ్రహ్మ
 సహోదరా జయ శ్రీరంగనాథకృపాలబ్ధబ్రహ్మరథాదిరూఢా జయాభంగమహో
 త్తుంగపతంగపుంగవతురంగారూఢవీరనారాయణబిరుదాంకా జయ పక్షుద్వయ
 ప్రపన్నకూటస్థా జయాభేద్యశైవస్తంభవిదారణా జయ హారీతాన్వయపయఃపా
 రావారరాకాసుధాకరా జయ పరమవైదికలోకాగ్రేసరా జయ పరవాదిమదహ
 స్తిపంచాననా జయ శ్రీపరాశరభట్టారకా అని యాశ్రితులు తనబిరుదులం
 బొగడు చుండ శంఖభేరిమృదంగవేణువీణాపటహకాహళాదికల్యాణవాద్యఘో
 షంబులు చేలంగ రత్నమయశిబికారూఢుం డై యుభయపార్శ్వంబుల శ్వేత
 చామరతాళవృంతాదులు వీవ నమూల్యరత్నఖచితకోటీరహారకేయూరకటకాం
 గుళీయకకటిసూత్రదివ్యమాల్యానులేపన ట్టోమో త్తరీయపరిధానాద్యలంకృతుం
 డై ముక్తాతపత్రచ్ఛాయ నేతెంచుసమయంబున.

17

సీ. ఇరువురు బ్రహ్మణు ॥ నేతెంచి యచటికి, భట్టార్యుఁ గని మ్రొక్కి, శ్రీపల్కి రిట్టు
 లెచటనుం డిచటికి ॥ నేతెంచితిరి మీర, లని యడిగిన వారి ॥ కతఁడు పల్కె

- శ్రీరంగ మనుమహాశ్చేత్రమునం దుండి, వేదాంతి నీక్షించి శ్రీ వాద మొంద
వచ్చితి మని యన శ్రీ వా రిట్లు పల్కిరి, యిట్టివేషముతోడ శ్రీ నెట్లు మీర
- తే. లతనిగృహమున కేతెంచి శ్రీ యతనిఁ గాంచి, శాస్త్రవాదంబు సల్పంగశక్తు లనిన
భట్ట రి ట్లని వారికిఁ శ్రీ బల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. విప్రప్రవరులార శ్రీ వేదాంతికడ కేఁగ, నడ్డ మే మని వారి శ్రీ నార్యుఁ డడుగఁ
దదృహిర్ద్వారవిరతర్దులందుఁ దదీయ, శిష్యప్రశిష్యు లశ్రీక్షణమతులు
వాక్సతితో నై న శ్రీ వాదింపఁ గలవారు, దండిగాఁ బండితు శ్రీ లుండి యెట్టి
వక్తల నై నను శ్రీ వడిసుళ్లఁ బెట్టించి, దొమ్మి చేసి జయించి శ్రీ తొలఁగఁ ద్రోతు
- తే. రట్టిచోటికి మీ రిట్లు శ్రీ లరుగఁ దగునె, యొక్కబలవదుషాయముదక్క ననుచు
బ్రాహ్మణులు భట్టరయ్యకుఁ శ్రీ బల్కి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆయుపాయం బెద్ది శ్రీ యని భట్ట రడిగిన, బ్రాహ్మణు లతనికిఁ శ్రీ బల్కి రిట్లు
విత్తవంతుఁడు గాన శ్రీ వేదాంతి యన్న స, త్త్రం బిడి తద్విమశర్మమున కొక్క
మండపంబున నాఱుశ్రీమతములకై యొక, యాసనం బుంచి యం శ్రీ దధివసించు
నాతని కడ కేఁగ శ్రీ నన్యయోగము లేదు, సత్రాశికై వడిఁ శ్రీ జనుట దక్కఁ
- తే. గాన నీ వింక సత్రాశికరణి నరిగి, యతనిఁ గను మని బాడబు శ్రీ లనిన నాల
కించి భట్టరు కడు సంతశ్రీసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 20
- సీ. ఊరికి దవ్వుల శ్రీ నుద్యానవనమునం, దాత్మీయపరికర శ్రీ మంత నిల్పి
శ్రీమదనంత దేశికునితో నీర్కావి, వలిపంబు మొలఁ గట్టి శ్రీ జిలుఁగుపుట్ట
మొకటి వక్షంబునంబునిచి కేల్దమ్మియం, దుదపూర్ణకలశంబు శ్రీ కుదురుపఱచి
సత్రభుగ్జనులతోఁ శ్రీ జని వార లన్న స, త్రముకడ కేఁగినఁ శ్రీ దా నచటికిఁ
- తే. జనక వేదాంతి యున్నట్టిశాలకడకు, నప్పరాశరభట్టార్యుఁ శ్రీ డరుగఁ జూచి
పలికె వేదాంతి యతని కీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. దారకయన్నసత్రపుఁద్రోవ యదె చను, మని యతం డన విని శ్రీ యమ్మనీషి
కన్నభిక్షార్థ మై శ్రీ యరుగుదెంచిన వాఁడఁ, గా నని యబ్బుభాగ్రణి వచింప
నాతఁ డేభిక్షయం శ్రీ చడుగ నయ్యార్యుఁడు, వాదభిక్షం బి మ్మనీవశ్య మనిన
సత్రాశి యైనను శ్రీ జదు విసు మం తైనఁ, గలవాఁ డితం డని శ్రీ దలఁచి యాతఁ
- తే. డెట్టిపండితుఁ డై ననార్యయెదుటనుండి, శాస్త్రములయందు వాదమునలుపఁజాలఁ
డితఁడు సాహసికుం డని శ్రీ యెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అట్లావేదాంతి తనతలంపునం దలంప మత్తమాతంగాధిష్ఠితమందరాద్రిప్రస్తం
బుపైకిం జొకళించునకుంతితకంతీరవంబుచాడ్పునఁ దద్విద్వదుషితం బగుమ
హాన్నతమండపమధ్యంబున కతిరయంబున నేతెంచి నిజపాణిపల్లవస్థితం బగు
జలకలశంబు నీర్కావిపావడంబుఁ జుట్టి స్వస్తికాసనాసీనుం డై నిజతేజోమండ
లంబున రోదసీకుహరంబు నిండి యుల్లసిల్లు చుండ వేదాంతశాస్త్రోపన్యాసంబు

న కుత్సహించునగ్గురుకుమారకునిం జూచి తొల్లి యొకతీర్థవాసి బ్రాహ్మణునిచే
 మాకుం దెలుపంబడుపరాశరభట్టరకుండ వీవైకో యని యడుగ నాతం డౌ
 నన నద్వారదర్శియు నిజాసనంబు విడిచి ప్రత్యుత్థానం బొనరింప ని క్లేల చేసితి
 వని భట్ట రనిన నిన్ను జయించితి నేనియు నీయాసనంబువైఁ గూర్చుండ నర్హుండ
 నయ్యెద నట్లు గా కున్న నీషడ్వర్ణనాసనంబుతో మాకుం బ్రయోజనంబు గనఁ
 బడ దని వక్కాణించి యమృహోత్కునియెదుట సుఖాసనాసీనుం డయి యున్నయమృ
 నీషి శ్రేష్ఠునిం గాంచి హర్షించి యాశ్రీరంగరాజాభిమానపుత్రుం డస్తద్వాక్యం
 బులు కొన్ని ముందట నాకర్ణింపు మని పల్కి ప్రావృట్సమయసముద్వేలోల్లోల
 మహోత్తుంగతరంగరంగద్ధంగాంతరంగిణీప్రవాహంబు తెఱంగున నుప్పొంగువా
 క్యాఘంబుచేఁ బ్రసంగం బుపక్రమించి ప్రత్యక్షానుమానోపమానశబ్దాదిప్ర
 మాణంబు లన్నియు విశిష్టబోధజనకంబులు గావున నిర్విశేషచింతాత్రబ్రహ్మబోధ
 జనకంబులు గానేరవు నిర్గుణశ్రుతు లన్నియు హేయగుణరాహిత్యంబుఁ జెప్పుం
 గావున బ్రహ్మం బనంతకల్యాణగుణాకరంబు తత్త్వమస్యాద్యద్వైతవాక్యంబు
 లన్నియు విశిష్టాద్వైతపరంబు లిది సిద్ధాంతం బని చెప్పి స్వోక్తార్థోపపాదనసమ
 ర్థంబు గా నబాధితబలవత్తర్కప్రమాణసహకృతగ్రంథసహస్రం బుపన్యసింప
 విని యావేదాంతియు నాగ్రంథం బంతయు ననువదించి ఖండించి స్వరాద్ధాంత
 స్థాపకబహుతర్కప్రమాణజటిలంబు గా నఘరిమితగ్రంథం బుపన్యసింఁచె నట్లనోన్య
 న్యగ్రంథఖండననిర్వహణపూర్వకంబుగా హరి హరియును గిరి గిరియును గరి కరి
 యుం బోరుతీరునఁ గర్తానుష్ఠానస్వాపకాలంబులు దక్కఁ దక్కినయవసరంబు
 లందుఁ బరస్పరజిగీషచే బ్రహ్మతర్కప్రమాణశస్త్రచ్ఛటలం బ్రబలవాదాహవం
 బొనరించువారికిం దొమ్మిదివాసరంబులు గడచె నంత శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రసుతుండు
 మహావాతసముద్భూతతుంగతరంగపార్వణసముద్రంబుమాడ్కి విజృంభించి య
 బాధితంబు లైనబహుయుక్తిప్రమాణంబు లుపన్యసింపం గనుంగొని పరమా
 శ్చర్యరసాబ్ధిమగ్నుం డై ప్రత్యుత్తరంబు వచింపం దోఁచక మహాత్మా శ్రీరంగ
 నాథుండు భవద్రూపంబున వచ్చి నన్ను జయించెం గాన మన్తాసనంబు మిగుల
 సంతసించె నింక వీనిని నిజచ్ఛాత్రునిఁ గా స్వీకరించి యనుగ్రహింపు మని య
 కృత్రిమప్రేమప్రేరితమనస్కుం డై నిజపాదపద్మసమీపంబునం దార్తుం డై సా
 ఘ్టాంగప్రణామంబు చేసి లేవ కున్నయావిద్యచ్ఛేఖరునిం గటాక్షించి ప్రహర్షించి
 గ్రుచ్చి యెత్తి కాఁగిటం జేర్చి సుధామధురోక్తుల నూటడించి యతనికిం బంచ
 సంస్కారంబు లొనరించి యర్థపంచకం బుపదేశించి యాకారత్రయసంపత్తి
 యుం గలుగఁజేసిన నవ్వేదాంతియును భాగవతోత్తముం డై నిజాచార్యుం డైన
 యప్పరాశరభట్టరకు సమూల్యరత్నాభరణామూల్యలేపనాంబరాదులచే నలం
 కరించి బహుధనం బర్పించినం బ్రహర్షించి యగ్గురుసార్వభౌముం డతనిం జూచి

వత్సా సర్వకాలంబులందు శ్రీవైష్ణవనిష్ఠాగరిష్ఠుండ వై తదీయారాధనంబు స
ల్పుచు శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరిప్రణీతదివ్యప్రబంధంబు లన్నియు నధి
కరింపు మని యాన తిచ్చి తన్మందిరంబు వెల్వడి యనంతాత్మానుతోడం గూడ
విచ్చేయు చున్న నతం డమృహదేశికునివెనువెంటం జని గ్రామబాహ్యరామం
బునం దమృనీషిభాషాపతిమహాటోపంబుఁ జూచి విస్మయంబుఁ జెంది ప్రహృష్టాం
తరంగుం డై యుండె నంత.

23

- సీ. వెల లేనిమానికంఠబులు గీలుకొల్పిన, తపనీయమకుటముఁ ర దల ధరించి
మహనీయమణినద్ధమకరకుండలములు, శ్రీకారములఁ బోలురచెవులఁ దాల్చి
ఘనరత్నతరళమురక్తాహారములఁ గంబుగళమునఁ గీలించి ర కాంచనాంగ
దంబుల భుజమాన రి ధరియించి కరములం, దుజ్జ్వలకటకము ర లూని వ్రేళ్ల
తే. దివ్యదూర్తికలను గూర్చి ర దివ్యవస్త్రకలితకటితటినవరత్నరఖచితకనక
భవ్యకటిసూత్ర ముంచెను ర భట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. తిరుమేనియం దట్ల ర దేదీప్యమాననా, నానిస్సమాభరణములఁదాల్చి
శుద్ధకాంచనమణిశోభితశిబికయం, దెక్కి యావిద్యన్తరహేంద్రుఁ డరుగ
ధవళాతపత్ర మాతనిమస్తకంబువై, వేడ్కతో నొకబ్రహ్మవేత్త పూనె
విమలచామరతాళవృంతముల్ వీచుచు, నిరుగడలను ధన్యులేగ నగ్ర
తే. భాగమున మత్తకరివై నరభంగగరుడ, వీరనారాయణాహ్వాయరవిజయబిరుద
సుందరధ్వజ మూనిరి ర కొందఱును, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 25
- సీ. సర్వతోముఖము తాజయశబ్దములతోడ, వివిధవాద్యధ్వని ర వియ్య మొంద
భట్టరకార్యునిరపరవాదివిజయము, నెల్లలోకములకు ర నెఱుకపఱప
నమృహత్తునిసిరి ర యంతయు నీక్షించి, తనలోన వేదాంతి ర తలఁచె నిట్లు
తొలిజన్మములయందు ర దొడ్డతపం బేమి, చేసితినిో యిట్టురవాసి గన్న
తే. గురునిఁ జెందితిఁ బ్రపదనరపరుడ నైతి, సఫలమయ్యెను మామకరజన్మ మనుచుఁ
దలఁచి యతఁ డేగె గురునితోఁగలిసియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
- సీ. తనవాహనమువెంటఁ ర జను దెంచువేదాంతి, గురుని నక్కురేశరగురునుతుండు
చూచి యిట్లనియె నోరసూరిసత్తమ నీవు, సర్వజ్ఞుడవు గాన ర సారెసారె
కేను నీ కెఱిగింప ర నేల మాయావాద, రతి మాని శ్రీయతిరరాజశుద్ధ
రాద్ధాంతనిర్వాహరంజితబుద్ధి వై, సాత్త్వికజనులతో ర సంగ మొంది
తే. యింటికడ నుండు మిఁక నిలురమేగు మనుచు
గురుఁడు నియమింప నతనికిఁగూర్చి మ్రొక్కి
ప్రకమముఁ జేసి చనియె నారప్రాజ్ఞు డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. చనిచని శ్రీపరాశరభట్ట రీక్షించెఁ, దుంగళృంగసహస్రమంగళంబు

27

సర్వ ర్తుఫలపుష్పశాలిశాఖాగ్రస్త, పత్రిచిత్రరుతాధ్యక్షబహునగంబు
 సురభిపద్మోత్పలశోభితప్రాదనదీ, పరమపావనతీర్థభాసురంబు
 సంత్యాజితాన్యోన్యశ్రజాతివైరమృగంబు, సిద్ధిదేవర్షి నిరపేవితంబు

తే. వనహుతాశనముఖదోషశుభ్రతంబు, నై సయదుగిరిపై నృహార్యక్షునిలయ
 రంజితద్వారమణిగోపురంబు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 28

వ. అంత నప్పరాశరభట్టారకుం డయ్యాదవాద్రిని డాసి, యప్పర్వతోపరిభాగంబున
 కుం జని యందు. 29

సీ. స్ఫటికవజ్రోపలశ్రీగితగోపురయుత, ప్రాకారపరిఘాదిరపరివృతంబు
 సూర్యచంద్రనతంసశశుభరత్నకీలిత, ప్రాసాదమాలికా భాసురంబు
 ధన్యనానాజనాధారరథ్యారాజ, వీధిసమృద్ధిమరద్విపణికంబు
 సురభిపద్మాకరశురుచిరదీర్ఘ కా, రమ్యపుష్కరిణీవిరాజితంబు

తే. హరివిహారసమంచితోద్యానశతము, భూరినారాయణాహ్వాయశుభ్రముఁ జూచి
 శ్రీపరాశరసూరి హార్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 30

వ. అంత నత్తిరునారాయణపురంబునం దొక్కయెడ నిజపరివారంబు నిల్చి శ్రీమ
 దనంతదేశిక ప్రముఖశ్రీమహాభాగవతులం గూడి యమ్మహాద్రియం దనవరతవి
 రాజమానంబులును శ్రీనారసింహవరాహసీతారణ్య జ్ఞానాశ్వత్థపంచమహాభాగ
 వతశ్వేతమత్సాకర పరిధానశిలాభిధానంబు లగునప్తత్రేత్రంబులు సేవించి వేద
 పుష్కరిణీయు దర్భతీర్థంబును బలాశతీర్థంబును వేదవతీమహానదియును వైకుంఠ
 గంగాతీర్థంబును నారాయణతీర్థంబును మైత్రేయగుండంబు ననియెడునప్తతీర్థంబు
 లనవగాహించియేత తీర్థమధ్యగతయగుతిరుక్కల్యాణియం దవగాహనం బాచరిం
 చి తత్కాలోచితకృత్యంబు లొనరించి తొంటిచందంబున భగవత్సేవ యొనర్చి
 యద్దేవదేవుని వీడ్కొని నిజపరివారపరివృతుం డయి యచటినుండి సిరిభేత్తూరి కే
 తెంచి యందు శ్రీమదనంతదేశికుని నిల్చి యమ్మహాత్మునిచే ననుజ్ఞాతుం డై యా
 లక్ష్మీపురంబు విడిచి ప్రయాణక్రమంబునఁ గొన్నిదివసంబులకు మగిడి శ్రీరంగ
 ధామంబుఁ జెంది యందుఁ గవేరకన్యాప్రవాహంబునందు నీ రాడి తత్సమయో
 చితకృత్యంబు లన్నియుఁ గావించి యచటి కెదు రేగుదెంచిన శ్రీరంగవాసుల
 నందఱ నాదరించి స్వకీయపరిచ్ఛదసమేతుం డై యద్వివ్యదేశవాసులతోడం గూ
 డ భగవన్మందిరంబుఁ జొచ్చి శ్రీరంగ నాథుని సేవించి తదనుగ్రహంబుచేఁ దదీయ
 తీర్థశరకోపప్రసాదాదు లన్నియు లభించి మిగుల నానందించి తదీయాజఁ బడ
 సి యమ్మహాభాగవతవ్రాతంబుతో నాత్మీయదివ్యభవనంబున కరుగుదెంచి తల్లికిం
 బ్రణమిల్లి యద్దేవిచే ననుగ్రహీతుం డై నిజాశ్రితులతోడం గూడి వేదాంత
 కాలక్షేపం బొనరించుచు నుఖం బుండె నానమయంబున. 31

చ. వేదాంతి మేల్పాట శ సాదరంబుగఁ దదీ, యారాధనము సల్పి శ నతనియింటి

- కధ్వశ్రమూర్తు లై శ యాఁకొని యొక్కనాఁ, డిరువురువైష్ణవు శ లేఁగుదెంచి
యతనిభార్యలఁ జూచి శ యన్న మర్థించిన, నన్నము లే దని శ యనృత మాడి
వేదాంతి నీ రాడ శ విచ్చేసినాఁ డతఁ, డున్న చోటికిఁ జనుఁ శ డన్నలార
- తే. యనుచుఁ దత్సతు లిర్వు రిట్లలిగి పలుక, విని తుదాతురు లై వారుశవేగయతనిఁ
జూచి యావార్తఁ జెప్పి రాశసూరి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. భార్యలదౌష్ట్య మాభాగవతులు దెల్పఁ, దెలిసి వేదాంతి స్వశ్రద్ధిష్ట్య మొంది
యావైష్ణవుల సరశసాన్న సానాదుల, సంతుష్టులను జేసి శ సాఁగఁ బంచి
పత్నీయుగంబుతో శ భాషింప నొల్లక, యతివివి క్తస్థల శ మాశ్రయించి
పూర్వతపఃఫలరపూర్తి బ్రాహ్మణుడ నై, షడ్దర్శనాచార్యశసంజ్ఞఁ జెంది
- తే. కాలపూర్వార్థలోభము శ గాలఁ దన్ని, యన్నదానముఁ జేసితి శ నని తలంచి
మఱియుఁ దనలోనఁబల్కె నీశమాడ్కిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- వ. మఱియు సర్వోపకారక్షమం బగుగృహస్థాశ్రమం బవలంబించి తర్పణరూపం బ
గుఱుషియజ్ఞంబును స్వాధ్యాయరూపం బగుబ్రహ్మయజ్ఞంబు నొపాసనవైశ్వదే
వాంగబలిరూపం బగుభూతయజ్ఞంబు నతిభిభోజనస్వరూపం బగుస్వయజ్ఞంబును
బిత్పదేశకృతకర్తృకం బగుపితృయజ్ఞంబు నివి హుతాహుతాప్రహృతప్రాసితబ
లిదానాపరనామధేయంబు లయి పంచమహాయజ్ఞంబు లనంబడు.-శ్లో॥ అహన్య
హనియేత్వేతా నకృత్వా భుజ్జతే స్వయమ్ । కేవలం మలమశ్నన్తి తే నరా
నాత్రసంశయః॥ తస్మా తస్మి త్వాద్విజోవిద్వా న్ముర్యాదేతాం దినేదినే । తతో
న్యథాతుభుజ్జన్వే ప్రాయశ్చిత్తీయ తే ద్విజః ॥ అనునానుశాసనికపర్వచనంబుల
చే నేవిప్రు లైనఁ బ్రతివాసరం బీపంచయజ్ఞంబు లాచరింపక భుజించి రేని యా
ద్విజు లభక్త్యభక్తుకు లగుదురు గావునఁ బ్రాజ్ఞం డగుబ్రాహ్మణుండు స్నాతుం డై
యిప్పంచమహాయజ్ఞంబు లొనరింప వలయు నట్లు సేయఁ డేని ప్రాయశ్చిత్తార్థం
డగు నని చెప్పంబడుం గాన నిదియుఁ దక్కినవైదిక క్రియ లన్నియు నల్పు చుం
డియు ధనయావనమదంబుచేఁ గామాంధుండ నై నివృత్తిధర్మంబుఁదలంపక యి
రువురభార్యలం గలసి మెలసి మదనతంత్రపరాయణుండ నై కొన్నిరాత్రులు జరుపు
చున్న సమయంబున సర్వచేతనసంరక్షణార్థంబుగా శ్రీరంగధామంబునందు శేష
తల్పంబుపై యోగనిద్రారతిం బవళించి యున్న భగవంతుఁ డగుశ్రీరంగనాథుం
డు.-శ్లో॥ సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వా మర్త్యమయీంతనుమ్ । మగ్నా
నుద్ధర తేజంతా న్కారుణ్యాచ్చాస్త్రసాణినా॥ ఆచార్యస్స హరిస్సాక్షౌ చ్చరరూపీ
నసంశయః ॥ అనియెడు ప్రమాణంబున శ్రీపరాశరభట్టారకార్యస్వరూపంబు ధరి
యించి వత్సం గౌరివధావతి యనుక్రమంబు గా గోవత్సన్యాయంబున వీని నన్వే
షించుచు నిచ్చోటి కేతెంచి మహానుగ్రహంబుచే శాస్త్రహస్తంబుల సాఁచి
సంసారసముద్రమగ్నుండ నగున న్నుద్ధరించి నివృత్తిధర్మైకతత్పరునిం గావించి

తదీయా రాధనం బాచరింపు మని నియమించి మగిడి శ్రీరంగంబునకు విచ్చేసె
నే నిట్టివాడ నై యుండియు, - శ్లో॥ బలవా నింద్రియ గ్రామో విద్వాంస మపి
కర్షతి॥ అనియెడున్యాయంబున క్షుద్రతముండ నై సంశయంబుల కావర్తంబు
ను నవినయంబులకు భవనంబును సాహసంబునకుఁ బట్టణంబును దోషంబులకు
సన్నిధానంబును గపటశతంబుల కాకరంబును నప్రత్యయంబులకు క్షేత్రంబును
స్వర్గద్వారంబునకు విఘ్నంబును నరకపుంజంబునకు ముఖంబును సర్వమాయా
ప్రకాండంబునకుఁ గరండంబును బ్రాణిలోకంబునకుం బాశంబు నై విద్యుల్లత
లచాంచల్యంబును నతనిశితంబు లగుశస్త్రంబులతీక్షణతయు గరుడానిలశైఘ్ర్యం
బునుం గలిగి స్వసృష్టిసమృద్ధికై బ్రహ్మనిర్మితం బై చతుర్దశభువనంబు లాక్ర
మించి యున్న స్త్రీయంత్రం బెఱింగి యెఱింగియు నెఱుక చెడి లుబ్ధకప్రసాది
తజాలంబునం గీలుకొను బాలమృగంబులపోలిక ననాద్యవిద్యాసంచితాపరిమితపు
ణ్యాపుణ్యరూపకర్మపాశబద్ధుండ నై కాలవేగవివశుండ నై యాయోషిద్యం
త్రంబునందు నియంత్రితుండ నై తి నదియునుం గాక దేవమనుష్యతిర్యక్సావ
రవిలక్షణుండ నై జ్ఞానానందామలత్వాదిగుణకరుండ నై భగవచ్ఛేషభూ
తుండ నై యుండియు, - శ్లో॥ నాదతే కస్యచిత్పాపం నచైవ సుకృతం
ప్రభుః । అజ్ఞానేనావృతంజ్ఞానంతేన ముహ్యంతి జన్తనః । అనియెడుగీతో
క్తక్రమంబుగా క్షణక్షరణస్వభావాచేతనదేహత్వాభిమానిరూపాజ్ఞానతిమిరతిరో
హితస్వస్వరూపుండ నై జాత్యంధుండు పురస్థితవస్తు వీక్షింప లేనికగణిఁ దత్త్వ
హితపురుషార్థరూపపదార్థవిమర్శనంబు సేయ నేరక వార్షికవాహినీ పూహమా
నాహీన ఫేనసంబంధతృణ కాష్టప్లవంబుకై వడి సంతకూటమిగతిం గూడి స్థూలజలూ
కాజాలంబు రక్తపానం బొనరించుమాడ్కి సంపత్కాలంబున సర్వస్వాపహారకం
బై విపత్సమయంబునం దరక్షకం బై నబాంధవాభాససముదాయంబుతో సహ
వాసంబుఁ జేసితి నింక, - శ్లో॥ జ్ఞానేనతు తదజ్ఞానం యేషాం నాశిత మాత్మనః ।
తేషా మాదిత్యవజ్జ్ఞానం ప్రకాశ యతితత్పరమ్॥ అనుగీతో క్తన్యాయంబున న
స్తదాచార్యప్రసాదలబ్ధస్వరూపజ్ఞానప్రదీపంబుచే సర్వానర్థమూలకారణం బ
యినపూర్వోక్తజ్ఞానాంధతమంబుఁ బాసి గురుకృపాతిశయంబుచే విషయవైరాగ్య
నిశితశరాగ్రంబుచే నయోషాయంత్రంబు భేదించి సిగ్గమించి మరలి వైతండిక
వేగవద్భవార్ణవబంభ్రమ్యమాణభయంకరమహావర్తంబునం బడి చెడిక సన్నన్య
సించి స్వదేశికసాన్నిధ్యంబుఁ జెంది తత్తైక్యంకర్యంబు సల్పుచు సుఖం బుండెద
నని నిశ్చయించి యేకాంతమందిరంబు వెల్వడి వచ్చి శ్రీరంగయాత్రార్థం బుద్ధ
మించినం జూచి శరీరసంబంధు లడ్డగింప వారిసమ్మతచే నున్నధనం బంతయు
మూఁడుభాగంబు లొనరించి స్వభార్యలిరువురకు రెండంశంబు లొసంగి స్వాచరి
తతదీయారాధనప్రతికూలంబును నవ్యభోగ్యతారూపంబునకు విరోధియు నగువి

హితవిషయంబుఁ బరిత్యజించి శాస్త్రోక్తక్రమంబుగాఁ దురీయాశ్రమంబుఁ బరి
గ్రహించి యవశిష్టధనభారంబు లన్నియుఁ గూడఁ దరలించుకొని మితపరిజనంబు
తో స్వగ్రామంబు విడిచి శ్రీరంగాభిముఖుం డై చనిచని లక్ష్మీపురాపరనామధే
యంబు గల యాసిరిభేత్తూరుఁ జెంది యందు.

34

సీ. విద్వద్వరేణ్యుఁ డాశ్వేదాంతవేద్యుఁడు, శ్రీమదనంతదేశికునిఁ జూచి
చాఁగిలఁబడి మ్రొక్క శ్రీసజ్జనాగ్రణి యతం, డతనిఁ కౌఁగిటఁ జేర్చి శ్రీయాదరించి
మాన్యభోగము సౌకుర్యమార్యము కలిమియు, జ్ఞాన మక్రొధముశ్రమముదమము
సత్యము శీలము శ్రీశౌచము గురుభక్తి, యాన్యశంస్యము మొద శ్రీలై నమేలి
తే. గుణము లన్నియు నీతోడఁ శ్రీగూర్చి సల్ప, సాహసముఁ జేసి నీ విట్లు శ్రీసన్న్యసించి
కష్టపడ నేటికని పల్కెఁ శ్రీగుణ ననుచు, వాదిభీకర గురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

సీ. చెమటపట్టినవేళ శ్రీవిమలోదకములయం, దవగాహనముఁ జేసి శ్రీయాఁక లై న
సమయమునందుఁ బ్రసాపడి భట్టరు, చరణాబ్జయుగళమే శ్రీశరణ మనుచు
నమ్మినవై కుంతరీనాథునిసభ నిన్నుఁ, దొలఁగఁ ద్రోసెడివారు శ్రీగలరె యనుచుఁ
బలికి యనన్యప్రసన్ను నవ్వేదాంత, వేద్యుని బ్రహ్మవిశిష్టద్రువి
తే. వత్స తిరుమంత్రమునఁ బుట్టుద్యయమానందు, మించి వర్ధిల్లుమనుచు దీరించి పంచ
నార్యసేవితుఁ డయ్యనంతార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

సీ. అట్లమ్మహాత్మునియాజ్ఞ లభించి వేదాంతవేద్యమనీషి శ్రీయచటనుండి
కదలి యతిద్రుతశ్రీగతి నేగుడెంచి శ్రీవిరజభావనను గాశవేరి దాటి
ముక్తుఁడు వై కుంతరీమునకుఁ జేరుకొలంది, శ్రీరంగధామముఁ శ్రీజెంది యందు
భక్తిబరాశరభట్టరకార్యునిఁ, గస్తూరిరంగనిశీకరణిఁ గాంచి

తే. ధనసమూహము మనమునుదత్పదార
విందములయందు నర్పించి శ్రీవేడ్క మ్రొక్కఁ
జాల హర్షించె నాగురుస్వామి యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

37

సీ. భట్టరు తనపాదశపద్మములందుఁ బ్రణామము సల్పు సరస్వ్యాసి నతని
గుచ్చైత్తి కౌఁగిటఁ శ్రీగొనుచు నంజియ్యరే, కుశలమా నీ కని శ్రీకూర్చి నడుగ
నాటనుండి యతఁడునంజియ్యరని మూఁడు, జగములయందుఁ బ్రశస్తిఁ గాంచి
యద్దేశుకునికడ శ్రీనతులవేదాంతర, హస్యము లన్నియు శ్రీనధికరించి

తే. యమ్మహాత్మునిసన్నిధి శ్రీనటనిమేష, మైన నెడబాయనొల్లక శ్రీయతఁడె పరమ
దైవతం బని నెమ్మదిఁ శ్రీదలఁచె ననుచు, వాదిభీకర గురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.

సీ. భట్టార్యు నొకనాఁడు శ్రీప్రణమిల్లి యడిగెను, నంజియ్యరీరీతి శ్రీనయ మెలర్ప
శౌరి యాచంద్రపుష్కరిణిచెంత ననంత, పర్యంకతలమునఁ శ్రీబవ్యళింప
నేమినిమిత్తమో శ్రీయెఱిఁగింపు మన విని, యమ్మహాదేశికుఁ శ్రీడతనిఁ జూచి

నలఁగి యోనారాయణా కాపు మని కరి, మొట్టఁబెట్టినమోద శ్ర మునుపు సరసి
తే. కడకుఁ జను దెంచె నేమొఱ శ్ర యిడకమున్నె
కరుణ ననుఁ బ్రోవఁ జంద్రపుష్కరిణిచెంతఁ
బవ్వళించెను హరి యని శ్ర పల్కె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.

39

సీ. మఱుఁగుగా నాదునెమ్మది నున్నయర్థము, నిన్నుండి బయలొందె శ్ర నేటికనుచుఁ
దనగురుఁ డనిన డెందమునందు వేదాంత, వేద్యుఁ డుంచెను బ్రహ్మవేత్త లెల్ల
హరి యొనర్చినసకలవతారములు మ, మృద్ధరించుట కనిశ్ర యులములను
గణుతించు చుందురు శ్ర గాని యస్తద్దేశి, కుఁడు మాకు నొప్పెనీశకొలఁది ననుచు

తే. మఱియు నొకనాఁడు భట్ట రామాన్యతముని
యూరుతలమున శయనించి శ్ర యురగశయ్య
శ్రీనివాసునిపగిది నిశ్చింతె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.

40

సీ. తనదేశికునిసుఖతరనిద్ర కేమియు, భంగము రా కుండ శ్ర భక్తి మీఱ
నంగ మంగముపైని శ్ర నసియాడనీయక, యద్రియ ట్లుండె వేదాంతవేద్యుఁ
డార్యు లాతనిఁ జూచి శ్ర యక్కజపఱి మెచ్చి, యాభావ్యవిషయ మైశ్వరతనిమాడ్కి
నిశ్చలస్వాంతు లై శ్ర నిఖిలకైంకర్యముల్, సేసి రేని స్వరూపసిద్ధి గలుగు

తే. శిష్యులకు నని తమతమశ్రీ త్తములను, దలఁచి రాభట్టరంత నిశ్చిన్తను దొలంగి
యాత్మశిష్యునిగురుభక్తి శ్ర కలరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.

వ. మఱియు నొకసమయంబున.

42

సీ. శ్రీపరాశరసూరిశతేతువుకడ కేఁగి, శ్రీధనుష్కోటిఁ దీర్థీశకరించి
తిరిగివచ్చుచు నొకదినమునఁ ద్రోవలో, భూరికాననమునఁ శ్ర బ్రొద్దు గ్రుంక
పాధిరుక్కుడి యనుశపల్లె నొక్కడ నొక, యేనాదివానింటి శ్ర కేఁగుదేరఁ
గటికిచీకటి దోవఁ శ్ర గనలేక మనయింటి, పంచ కేతెంచి రీశబాఁపనయ్య

తే. లిట్టివారికిఁ జోటు నేశ నియ్యకున్న, మంచి వాటిల్ల దంచుఁ దలంచి వాఁడు
స్థలముఁ జూపించె వారి కందఱికి ననుచు, వాదిభీకర గురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.

సీ. తమభక్త్యవస్తుజాతము లేమి లేకుండఁ, జేసి యిల్లొక్కటి శ్ర శీఘ్ర మొసఁగి
ఖట్వ మొక్కటి బాగుశగావించి యిచ్చిన, భట్ట రందు వసించి శ్ర భావమునను
మనవై భవ మెఱింగి శ్ర మన కిట్టి సత్త్రియ, సల్ప లేదీ వనశచరవరుండు
ఖ్యాతికై వీఁ డిట్లు శ్ర గావింప లే దస్త, దుపకృతిఁ జెంది యిట్లుపచరించి

తే. నాఁడు గాఁడు మ టే మన శ్ర నాగృహంబుఁ, జెందువారి నుపేక్షింపఁ శ్ర జెల్లదనుచు
నిట్లొనర్చెను వీఁ డని శ్ర యెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.

సీ. మ ర్త్యమాత్రున కభీమాన మి ట్లుండిన, సంశ్రితవిషయమై శ్ర స్వామి కస్త

దీయాభిమానము శ నేయ మింతింతని, చెప్ప శక్యమె యని శ చింతఁ జేసి
 వింత లే మిచ్చట శ వినిపింపు మని భట్ట,రడుగ నావ్యాధుఁడు శ నుడివె నిట్లు
 సామి నే వేటకై శ చని కాన నొకకొండ, ముచ్చుపిల్లను బట్టి శ తెచ్చు చున్నఁ
 తే. గనుల నీరూర నడరి నాకన్న మొగిని, దల్లి మొక్కి డ దయ దానిరీపిల్ల నెడలి
 వచ్చి తే నింటి కని వాఁడు శ పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అట్లప్పరాశరగురుం డక్కిరాతవరునికనికరంపుఁబలుకుల కలరి నంజియ్యరు నుద్దే
 శించి వత్సా 'మామేకం శరణం ప్రజ' యని యక్కొండముచ్చుపిల్ల కొక్కరుప
 దేశించినారు కారు 'ఁరిః ప్రాణా న్పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా' అనున్యా
 యంబునఁ దనశత్రుం డైన శరణాగతుం డాయె నేని బుద్ధిమంతుఁ డైనవాఁడు
 తనప్రాణంబు లైన విడిచి వానిం గావవలయునని యివ్వనచరున కైన నొక్క
 రుపదేశింపలేదు గాన దేశకాలాదినియమంబు లేక నవ్యవధానంబుగాఁ బ్రవద
 నం బెట్టివారి కైన ఫలించు నిది ప్రమాణసిద్ధం బని యాన తిచ్చి యారాత్రి
 సుఖంబుగా నిద్రించి ప్రభాతం బైన మేల్కొంచి గురుపరంపరఁ దలంచి నిజప
 రివారంబుతో శ్రీరంగంబున కరుగుదెంచి నిజనివాసంబునం దాత్మచ్ఛాత్రవర్గం
 బునకుఁ దొంటిచందంబున నుభయవేదాంతరహస్యార్థంబుఁ దెల్పుచు సుఖం
 బుండె నయ్యవసరంబున.

46

నీ. చోళభూపతి వీరశుందరబ్రహ్మరా,యఁడు రంగనాథరశమాధిపతికిఁ

బ్రాకార మొక్కటి శ రచియించు చున్నపి, శ్లష్టిశ్ల సూరియారలయమునడుమ
 నడ్డముగాఁ దోఁప శ నది పడఁగొట్టించి, కట్టింపఁ దలఁప నాకలుషవార్త
 భట్టరు విని వచ్చి శ పరకాలముని తొల్లి, భక్తాంఘ్రి రేణులభవన మడ్డ

తే. మైనఁ గునిఁ బెట్టి కట్టించెనట్లు నీవు, సలుపు మార్కులమంగళాశశాసనంబు
 హరికిఁ గా పగు వేటుగా శ దనియె ననుచు, వాదిభీకర గురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అంతఁ జోళసామ్రాజ్యలక్ష్మీమదోన్మత్తుం డగువీరశుందర బ్రహ్మరాయఁపుపాలుండు,
 సూ॥ ఆచార్యవదాచార్యపుత్రేవృత్తిః॥ అనియెడుశాస్త్రార్థం బాచరింపక స్వా
 చార్యపుత్రుం డైనయప్పరాశరభట్టారకుని పరమహితామృతంబు గులుకుపలుకు
 లాత్త దోషవశంబున వేడిములుకులపోలిక నసహ్యంబు లై తోఁచిన మిగుల నలిగి
 యామహదేశికునియాజ్ఞ నతిక్రమించి మహావాతనిర్ధూతదగ్ధపటన్యాయంబున భా
 గవతాపచారాగ్నిదగ్ధుండు భగవన్నిగ్రహఝంఝూమారుతాతివేగంబునఁ బ్రణవ
 స్వరూపుం డై చెడు నని సజ్జనులవలన వినియు నట్లు సేయ నొల్లక పిల్ల పిల్ల యా
 థ్వా ననుమహాభాగవతునిమందిరంబును మచ్చమాపి ప్రాకారంబు గట్టించి
 యప్పరాశరసూరికత్యంతోపద్రవంబులు సల్పు చున్న నగురుశిరోమణియు, శో॥
 త్యజే దవృత్తికాం భూమిం వృత్తిం సోపద్రవాం త్యజేత్॥ త్యజే త్పాపిష్ఠరాజా
 న మ్మాయాబద్ధా న్పరిత్యజేత్॥ అనువచనార్థంబుఁ దలంచి పాపిష్ఠతముం డైన

యారాజును దదధ్యుషిత ప్రదేశంబుతో విడిచి తిరుక్కోట్యూ రనుద్రవిడనామం
బు గలగోష్ఠీపురంబునకు విచ్చేయుచు మార్గమధ్యంబునందు వడగాడ్చుచే నుడి
బడి యొకవృక్షచ్ఛాయ నాశ్రయించి తనయంతేనినానులయందుఁ దనయంత
రంగచ్ఛాత్రుం డగువేదాంతవేద్యుం డీషద్దూరగతుండై వచ్చుచుండ నంజయ్యరే
యని యుచ్చైస్సర్వరంబున బిలువ నతం డాలకించి యతిత్వరితగతి నేతెంచి తుత్తి
పాసార్దితుం డై నస్వాచార్యునిం జూచి వ్యధితాంతఃకరణుం డై శ్రీరంగరాజభుక్తా
వశిష్టంబును బావనత్వభోగ్యత్వాదిగుణసంపన్నంబు నమృతోపమానంబును నైన
దధోదనంబును సతిశీతలతీర్థనలిలంబును సమర్పింప నారగించి యమ్మహాత్ముండు
విగతాధ్వశ్రముం డై స్వాచార్యుం డివ్విభూతియందు వర్తించుకాలంబునంద
యనువర్తనవిశేషంబులం దదీయకైంకర్యంబులు సలుప వలయు ననియెడుశా
స్త్రార్థంబుఁ దెలిసి యిమ్మహాత్ముం డిట్లు నన్ననుసరించు చున్నవాఁ డని తనమ
నంబునఁ దలంచి ప్రహృష్టాంతరంగుం డై కొన్నియర్థవిశేషంబు లతని కుప
దేశించి స్వపరిజనులతోడం గలసి గోష్ఠీపురంబుఁ బ్రవేశించి యం దొక్కనివే
శంబునందు వసియించె నంత.

48

- సీ. అంతట నొక్కనాఁ శ్రీ డమ్మహాత్మునిఁ జూచి, సాత్త్వికుం డొకఁ డిలఁగజాఁగి మొక్కి
తిరువృత్తమున కర్థమెఱిగించి యది సంత, యొప్పుగా వీనికిఁ శ్రీ జెప్పు మనిన
నంజయ్యరే రంగనాథునిఁ బాసిన, నాఁ డాది నేటికై నను మదీయ
సర్వేంద్రియంబులు శ్రీ శక్తిహీనము లయ్యె, గావునఁ దిరువృత్త శ్రీ మీవె యితని
తే. కాన తిమ్మని గురుఁ డన శ్రీ నతఁ డతనికి, నున్నయట్లర్థ మెఱిగించి శ్రీ యొక్కసారి
సంత చెప్పెను దిరువృత్త శ్రీ మంత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
వ. అంత మఱియొకవాసరంబునం దప్పరాశరగురుండు తనమానసంబున శ్రీరంగక్షే
త్రంబును శ్రీరంగనాథునిం దలంచి తదేకాంతస్వాంతుం డై, శ్లో॥ పూగీకణ్డద్వ
యసరససన్నిగ్ధనీరోపకణ్డా మస్తర్కోద స్తిమితశకునానూదిత బ్రహ్మఘోషామ్ । మా
ర్గేమార్గే పథికనివహై రుచ్ఛమానాపవర్గాం పశ్యేయం తాం పున రపి పురీం
శ్రీమతీం రజ్జధామ్నః॥ పూగీకంఠదఘ్న మధురస్నిగ్ధనీరోపకంఠంబును నంతర్కోద
స్తిమితశకునానూదిత బ్రహ్మఘోషంబును బ్రతిమార్గసమాగతపథికనివహాంఘ
మానాపవర్గంబును నగుశ్రీరంగనాథరాజధానీరత్నంబును మఱియు, శ్లో॥ కస్తూ
రీతిలకోర్ధ్వపుణ్డాకలితం కర్ణాస్త్రోలేక్షణం కింబిద్విస్తి తకోమలాధరపుటం ముక్తా
కిరీటోజ్జ్వలమ్ । పశ్య స్తానసపశ్యతోహరతరం పర్యాయపక్షేరుహం శ్రీరజ్గాధి
పతేకదానువదనం సేవేయభూయోప్యహమ్॥ కస్తూరీతిలకోర్ధ్వపుండ్రంబును గ
ర్ణాంతలోలలోచనంబులును మందహాసమధురాధరపుటంబును ముక్తారత్నకిరీటో
జ్జ్వలంబును బశ్యస్తానసపశ్యతోహరతరంబును బర్యాయపద్మంబు నగుశ్రీరంగ
నాథునితిరుముఖమండలంబును మరలి యెన్నఁడు సేవించెద నని యీరెందుల్లో

కంబుల నాన తిచ్చి యార్తి పడు చున్న సమయంబున.

50

సీ. ఆసుర ప్రకృతి యానావీరసుందర, బ్రహ్మరాయఁడు యమోపట్టణమున
కతిధి యై చనె నని శ్రీ యప్పరాశరసూరి, శిష్యులు విని మదిఁ శ్రీ జింతమాని
యాత్తో తరీయము శ్రీ లంబరమున కెగఁ, జమ్మి పట్టుచుఁ గేలుఁదమ్ము లెత్తి
యాడుచుఁ బాడుచు శ్రీ నరిగి భట్టరుతల్లి, యైనయాండాశమ్మ శ్రీ కమ్మహిశు

తే. మరణవార్త యెఱింగింప శ్రీ మదిఁ గలంగి

తనగృహముఁ జొచ్చి వాకిటితలుపు మూసి

చాల నెలుఁ గెత్తి యేడ్చె నాశాధ్వి యనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

51

సీ. హర్షించువేళ నీర్యార్తి యే మనుచు వా, రడుగ నాండాశమ్మ శ్రీ యబ్బుధాళి
కాత్వానుసంబంధి శ్రీ యయ్యు నీవీరసుందరుఁడు భట్టరుకడ శ్రీ దారుణాప
చారముఁ జేసి పశ్చాత్తాప మైనను, జెందక మరణముఁ శ్రీ జెంది ఘోర
కాలకింకరపాశశ్రీకర్షణతర్జన, తాడనాదుల డస్సి శ్రీ దండధరుని

తే. యుగ్మమార్గగతిక్లేశ శ్రీ మొంది చెంది, యతని యానతి బహువిధవ్యధలఁ బొందె
ననుచు వగచితి నని చెప్పె శ్రీ నప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. అంతఁ బిల్ల ప్పిల్ల శ్రీ యాత్వానుసూరి గో, ప్తీపురంబునకు విశ్చేసి యందు
భట్టర్యు సేవించి శ్రీ ప్రమదంబు నిండార, నారాజమృతవార్త శ్రీ నానతియ్య
నద్దేశికేంద్రుఁడు శ్రీ హర్షించి యతనితో, నాశ్రితతతితోడ శ్రీ నచటినండి
వచ్చి శ్రీరంగముఁ శ్రీ జొచ్చి రంగేశునిఁ, గన్నులపండువు శ్రీ గా భజించి

తే. సన్నుతులు చేసి తీర్థప్రసాదముఖ్య, బహుమతులఁ గాంచియాత్మీయభవనమొంది
యుల్ల మలరంగ మ్రొక్కి డేదల్లి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. అంతట నమ్మణిశ్రీ యాత్వా ననెడిసూరి, దూరదేశమునుండి శ్రీ చేర వచ్చి
భట్టర్యుఁ బొడగాంచి శ్రీ ప్రణతిఁ గావించియీ, యాత్మ కెయ్యది తంజరమనిన నతఁడు
హరి నెఱుంగుట తంజరమదియెట్టి దనఁ దదీ, యుల నెఱుంగుటయదియొరసిచూడఁ
బరమభాగవతుల శ్రీ భగవత్స్వరూపులఁ, గాఁ దలఁచుట యింత శ్రీ కంటె వేఱు

తే. శరణమేమనిపల్క నాశాత్మీవుకుండు, నిదియె పరమార్థ మని మది శ్రీ నెంచి మగిడి
యమ్మహాత్ముని వీడ్కొనిరీయరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. న్యగ్రోభబీజమునందు వటంబట్టు, ప్రణవమునందు శ్రీ బ్రహ్మజంబు
సరణిఁ దదీయ శ్రీ షత్వసంపదయందు, సకలార్థలాభము శ్రీ సంభవించు
నని మదిఁ దలఁచుచు శ్రీ నమ్మణియ్యాత్వాను, చనినపిమ్మట నొక్క సమయమునను
విలసితవిభవుఁడు శ్రీ వీరశిఖామణి, వల్ల రాయఁడు వచ్చి శ్రీ యుల్ల మలర

తే. నప్పరాశరభట్టారకార్యుఁ జూచి, నయ మెలర్పంగ సాష్టాంగనతి యొనర్చి
భక్తి నద్దేశికుని కిట్లు శ్రీ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

55

- సీ. రాజకృత్యముల నరక్షణం బైనను, దెఱపి చిక్కదు మదిఁగి దెలివి లేదు
భట్టరే భగవంతుఁ గిట్టినామన మున్ని, పట్టుగా నుండునుశ్చాయ మొకటి
యానతి మ్మని నృపుఁ గి డడిగిన దక్షిణ, సింధుతీరమున నీచిత్త మునిచి
తేటగా లోదృష్టి గి మాటిమాటికిఁ జూడ, నాటినాటికి నలశవాటుపడుచు
- తే. నాటపట్టగునీమది గి హరికి ననుచు, నమ్మహాత్ముఁడు చెప్పఁ దగదాశయంబుఁ
దెలియ లేఁ డాయె నానరదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గి మోదమలర.
- వ. అట్లవ్యాకృత్యంబుల కాశయంబుఁ దెలియ లేక డోలాయమానమాననుం డగురా
జేంద్రున కద్దేశికేంద్రుం డిట్లనియె. 57
- సీ. పరఁగ డెబ్బదికోట్లరేప వగఁగోలాంగూల, భల్లూకయాథాధిపతులు గొల్వ
నబ్ధి కిద్దరి నొకరయమృతసముద్రము, కరణిఁ దమ్మునితోడఁ గి గలసి యుండి
యద్దరి నరవానరరాదిభక్షకుఁ డైన, రాక్షసేశ్వరుఁ డుండ గి రణమునందు
నేన యారావణు గి నిరసించెదను నేనె, కుంభకర్ణాదులఁ గి గూల్తు ననుచుఁ
- తే. బగలు బీరంపుఁబలుకులఁ గి బలికి రేయి, నిద్రఁ జెందెడుమర్కటాశీనీకపతుల
స్వామి రక్షించు ననియె నాశసభ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గి మోదమలర.
- వ. ఆరక్షణప్రకారం బెట్టి దనిన. 59
- సీ. ఇది రాక్షసులభూమి గి యిందు వీరందఱు, శాఖామృగంబులు గి స్వామి యనుచు
నమ్మి నాయెడ భరణన్యాసంబుఁ జేసి ని, ర్భీతు లై రాత్రి నిశ్చించి రిట్లు
రజనీచరులవల్ల గి రక్షించెదను వీరి, నని యెంచి బాణబాణాసనాది
సాధనంబులఁ దాల్చి గి సౌమిత్రితోడ రాఘవుఁడు కోదండదీక్షతోగురుండు
- తే. హరిబలంబులచుట్టును గి దిరిగి పోవుచు, నతనిశరచాపములె తంజరమనుచు మదిని
దలఁపు మని భట్ట రతనికిఁ గి బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గి మోదమలర.
- సీ. ధృతిఁ ద్రిభువనవీరదేవరాయనృపాలుఁ, డొకదినంబున నభీరయుక్తముని
భట్టార్యుఁ బొడగాంచి గి ప్రణతిఁ గావించి మా, మందిరమున నొకరమాటు మీరు
వచ్చి పొం డనుచు వాక్రచ్చిన విని యమ్మహాత్ముఁ డారాజున గి కనియె నిట్లు
శరణాగతత్రాణరబిరుదాంకితుఁడు హరి, నన్నుఁ జే విడిచిననాటి కైన
- తే. నతనిదివ్యాలయపుఁబంచరటరుఁగు విడిచి, రాజభవనవితర్దికి గి రాము నుమ్మ
టంచు భూపతి కనియె నరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గి మోదమలర.
- సీ. భువనత్రయేశుఁడు గి పురుషోత్తముఁడు దేవ, దేవుఁడు హృదయైకభావనీయుఁ
డాత్మపదప్రదుఁ గి డామ్నాయవేద్యుఁడు, నారాయణుఁడు నిజనాథుఁ డుండఁ
గతిపయగ్రామాధీశకారి నల్పార్థదు, గర్భజన్మాద్యార్తిరకలితదేహు
నొకపురుషాధము గి నుర్విలో నేవకై, వెదకుచు నుంటిమి గి వెట్టివాండ్ర
- తే. మైతి మని కుందుదురు కవు గి లాత్మయందుఁ, బరమతత్వవిదగ్రణీభట్ట రవని
కాంతునామాడ్కి నను టేమిరవంత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గి మోదమలర.

- సీ. కోవెల కరిగి యశ్శురువరుం డొకనాఁడు, స్వామిసన్నిధికి నాశక్తి నేగ
 నమ్మహాత్మునిరాక శ్రీ యర్చకుఁ డెఱుంగక, యతనిపైఁ గలుషవారక్యములఁ బల్కు
 నామాటలకు నెదురరాడఁ బూనినతన, యాశ్రితునకు భట్ట శ్రీరనియె నిట్లు
 పలుమాటు వత్స మశత్రుపము లన్ని నే, హరికిఁ జెప్పిన సాక్షి శ్రీ నతఁడు గోరె
 తే. శౌరికడ నేటి కీతఁడు శ్రీ సాక్షి యయ్యె, నిట్టియుపకారిపైఁ గోప శ్రీ మేల నీకు
 ననుచు శిష్యున కీరీతి శ్రీ ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 63
- సీ. శ్రీపరాశరగురుశిష్యరత్నము సోమ, యాజ్ఞవైష్ణవుఁ డొకఁ శ్రీ డరుగుదెంచి
 స్వగురునిఁ గని మ్రొక్కి శ్రీ స్వామి వీనికి శ్రీమ, దారాధనక్రమం శ్రీ బాస తిమ్మ
 టంచుఁ బ్రార్థింప నశ్రయ్యార్యుఁ డాఛాత్రున, కుడయవరుల నిత్య శ్రీ మొసఁగి రంత
 స్వాచార్యు వీడ్కొనిరయతఁ డింటి కరిగి యా, క్రమముగా భగవదారాధనంబు
 తే. సంతతము యామమాత్రమునల్పు చుండి, కొన్ని దినములకే తెంచిగురునిమరలఁ
 గాంచి రెన్నాళ్లు తత్పూజఁ శ్రీ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అద్దేశికేంద్రం డాచరించుతిరువారాధన క్రమం బెట్టి దనిన. 65
- సీ. నిర్మలాదకముల శ్రీ నీరాడి ధౌతవ, స్త్రయుగంబు ధరియించి శ్రీ ద్వాదశోర్ధ్వ
 పుండ్రంబులను దీర్చి శ్రీ పూర్వదేశికపంక్తి, దలఁచుచుఁ దిరుమణిశత్రావళములఁ
 దాల్చి తత్కాల్యకృత్య మొనర్చి పెరుమాళ్ల, కారగిం పొనరించి శ్రీ యాప్రసాద
 మార్యులతో నమ్మహాత్ముఁడు సాపడి, భగవద్గుణానుభవంబు సల్పు
 తే. నట్టినిజగురునాసోమశ్రీయాజి చూచి, స్వామి విన్నప మొక్కటిసలుపవలయు
 నభయ మిచ్చినఁ జేసెద శ్రీ ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. వత్సక వెఱి పేల శ్రీ వాక్రుచ్చుమా నీవి, వక్షితం బని యార్యశ్రవర్యుఁ డనిన
 నడియేని కొకజాము శ్రీ తడ వగునట్లుగా, నారాధనక్రమ శ్రీ మాన తిచ్చి
 యతిలఘుక్రమముగా శ్రీ హరి కర్ప మీరు చే, సితి రది యే మని శ్రీ శిష్యుఁ డడుగ
 వేదశాస్త్రములందు శ్రీ వెదకిన నీ కింత, కంటెఁ దక్కువవిధిఁ శ్రీ గాన నైతిఁ
 తే. గాన నీ కిటు చెప్పితిఁ శ్రీ గపట ముడిగి, యరసి చూచిన మా కిది శ్రీ యైన సలువ
 సత్త గనఁబడ దనియె నాశ్రయభ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. జ్ఞానానుగుణముగా శ్రీ ఛాత్రుల కుపదేశ, మాచార్యు లొనరింతు శ్రీ రందుకతనఁ
 గొంటెగి త్తకు గుదిశ్రీ కొయ్య గట్టినమాడ్కి, స్రగంధయోషాదిశ్రీ సక్తుఁ డైన
 యతనికి సర్వేంద్రియము లచ్యుతార్చకు, నగునట్లు లాక్రమశ్రీమార్యుఁ డొసఁగ
 భగవదేకాంతి యాశ్రయభట్టార్యుఁ డస్తద్వి, ధోజ్జీవనార్థమే శ్రీ యుచితకర్మ
 తే. మాచరించెను గా కున్న శ్రీ నతని కేల, కర్మములజోలి యాశుభాశ్రకార భరితు
 నమ్మహాత్మునిఁ దలఁచెద శ్రీ నాత్మ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 68
- వ. అంత నొక్కవాసరంబున నప్పరాశరదేశికేంద్రు నొకచేతనుఁడు గాంచి నమ
 స్కరించి శ్రీవైష్ణవు లితర దేవతల ననుసరింప కుండుటకేమికారణం బని యడుగఁ

బ్రహ్మాణవిరోధం బున్నయెడఁ గదా సందేహం బుదయించు నీయర్థంబునందుఁ
బ్రహ్మాణంబులకుఁ బరస్పరవిరోధంబు లేనికతన సందియంబు వాటిల్ల దది యె
ట్లంటి వేని సత్త్వప్రచురులను రజస్తమఃప్రచురు లనువర్తించుట విడిచి వారలు
వీరి నెట్లనువర్తించురు కావున నాలయస్థితదేవతాంతరంబులను గుణదోషజ్ఞానం
బుచే శ్రీవైష్ణవు లనుసరింప రని గురువరుం డాన తిచ్చే మఱియును. 69

సీ. పరమపావన మైన శ్రీ భట్టార్యశ్రీపాద, తీర్థ మాతని కేమి శ్రీ తెలియ కుండఁ

దల్లి యాండాశమ్మ శ్రీ తచ్చిష్యవరునిచేఁ, జేర్పించి నిత్యము శ్రీ స్వీకరించు
నాకృత్య మొకవైష్ణవగ్రాణి దెలిసి యో, యమ్మ నీ కేమిది శ్రీ యర్హ మనిన
నన్యులకడ నున్నశ్రీహరితన కై నట్లు, తనయింటఁ గలుగుశ్రీశ్రీధరుఁడు తనకుఁ

తే. దీర్ఘయోగ్యుఁడు గా కున్న శ్రీ దివ్యబోధ, ఘనులు సుతశిష్యులునుదీర్ఘకరులు గారె
యనుచు వాక్రుచ్చే నద్దేవి శ్రీ యతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. మఱియొక వాసరంబునందు రజస్తమఃప్రచురదేవతారాధనతత్పరుం డైనయొక
స్వర్ణ కారుండు నిజభుక్తావశిష్టం బైనచూర్ణం బొక నాగవల్లీదళంబునం దుంచి శ్రీ
రంగనాథుమండప స్తంభంబునం దొక్కెడం జెక్కి చనినఁ దన్మండపావలోకన
కాతూహలంబునంజేసి యభినవయావననుందరసుకుమారశరీరుండును భట్టార్య
శ్రీపాదాశ్రితుండును నగునొక భాగవతకైంకర్యకుమారుం డేతెంచి యందు విహ
రించుచు నాచూర్ణంబు గనుంగొని భగవత్తుందిరస్థితంబు గావున భాగవతశేషం
బుగాఁ దలంచి పరిగ్రహించి తాంబూలచర్వణం బొచరించి తదనుభవంబుచే
రజస్తమోదూషితస్వాంతం డైనటవిటగాయకులం గూడి యొకదినంబునం ద
పూర్వవయోరూపవిలాసభాసమాన యగునొక దేవదాసినిం జూచి మోహించి
తత్సంగమం బపేక్షింప శ్రీపరాశరగురుచరణసరసీరుహంబు లాశ్రయించినయద్దేవ
దాసీరత్నంబు మహాత్మా నీవు పెరియభట్టార్యునిసంబంధివి నేను నీతోడం గూడిన
నాపె నద్దేశికేంద్రం డలిగిన మత్స్వరూపంబు నశించుం గావున నగ్గురువరునితో
సంబంధంబుఁ బాపికోనివచ్చితి వేని నీతోడం గూడి విహరించెద నని పలుక నాల
కించి తదీయదర్శనీయావయవాస క్తచిత్తుం డై యతిత్వరితగతి నేతెంచి నిజాచా
ర్యునిం జూచి యిట్లనియె. 71

సీ. భట్టార్య నీతోడఁ శ్రీ బని లేదు మా కింకఁ, జనియెద నెం దైన శ్రీ సత్య మనుచుఁ
బరుగెత్తఁ గనుఁగొని శ్రీ పరమకారుణీకుఁ డా, భట్టార్యుఁ డతనికిఁ శ్రీ బలికె నిట్లు
వెంగలి వై నన్ను శ్రీ విడిచినప్పటి కైన, వత్సక నిన్ను నే శ్రీ వదల ననుచు
బలవంతు లగుభాగవతుల నిర్వరఁ బంచి, పట్టి తెప్పించి యాశ్రయభట్ట రతని

తే. గాఢసంశ్లేష మొనరించిగారవించి, రమ్యబోధ మొనర్ప విరరక్తిఁ జెంది

భక్తి నతఁ డాత్మగురు నెడఁబాఱఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. పల్లకిలో నెక్కి శ్రీ భట్టార్యుఁ డొక్కనాఁ, డరుగంగ నంజయ్య శ్రీ రతని కెఱుక

పడకుండఁ దత్ప్రప్రభాగమునం దుండి, యాందోళికాదండ శ్ర మంసమునను
బూనుచు నడుగులు శ్ర పుడమిపైఁ దడబడ, నిడి నడచినఁ దనశ్రయొడలు గదల
భట్ట రెటింగి యాశ్రపల్లకిలో నుండి, యుర్విపై గుప్పన శ్ర నుటికి యతనిఁ

తే. గౌగిటను జేర్చి కరుణతో శ్ర గారవించి, సౌమ్య యతివేషమున కిట్టిశ్రసాహసంపుఁ
బని విరుద్ధము సత మని శ్ర పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోదమలర.

వ. అట్లు పలుకు చున్నయాచార్యునిసూక్తు లాకర్ణించి యతఁ డతని కిట్లనియె. 74

సీ. స్వామితావకదాస్యశ్రసామ్రాజ్యసంసిద్ధి, కంతరాయము గృహశ్రస్థాశ్రమంబు
యతివేష మనుకూలశ్రమనుచు నెంచితిఁ గాని, యిది విరుద్ధం బనిశ్రయొలుఁగ నై తిఁ
గాన దేవరవారిశ్రకైంకర్యమునకు వి, ద్వేషి యశానీయతిశ్రవేష మేల

యని తనమోఁకాల శ్ర నాని త్రిదండము, విటువఁ బూనినఁజూచి శ్ర వేగ గురుఁడు

తే. వత్స నంజియ్యరే యిట్టి శ్ర ఫని యొనర్పఁ, దగదు నీ కని వారించిశ్రదాంతు శాంతు
నతనిఁ దనవెంటఁ దోడ్కొనిశ్రయరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రమోద మలర.

సీ. భట్టరు శ్రీమహాశ్రభాగవతవ్రాత, పరివృతుఁ డై యొకశ్రవాసరమున
వేదాంతవాక్యార్థశ్రవివరణ మొనరింప, నం దొకవైష్ణవుఁ శ్ర డస్తదీయ
పుణ్యాతిశయముచేఁ శ్ర బొడగంటి నీగోష్ఠి, నన సిరియాచ్ఛానుఁ శ్ర డతనిగుఱిచి
శౌరినిర్హేతుకశ్రజాయమానకృపాక,టాక్షవీక్షణముచే శ్ర నక్షయర్థిఁ

తే. జెందుఁ బ్రపదనపరుఁ డని శ్ర ముందు మీర, లాన తిచ్చితి రిప్పు డిట్లనుట దగునె
యనిన నూరకయుండె నశ్రయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రమోదమలర.

వ. అదియునుం గాక మఱియొక సమయంబున.

77

సీ. రంగనాథుఁడు దక్క శ్ర రక్షకుఁ డన్యుఁడు, గాఁ డని తలఁచి సంశ్రగము దొలంగి
బాహుళ్యపవనమునఁ శ్ర బారుదేవళములో, పలఁ జొచ్చి కాష్ఠముశ్రపగిది నుండి
కాశబత్తుఁ డొకండు శ్ర కడునిష్ఠ మూఁ డుప,వాసము లొనరించి శ్ర శ్రీసఖుండు
రే యారగించినశ్రపాయసం బతనికిఁ, దెచ్చి యిచ్చు నొరుండు శ్ర దెలియకుండఁ

తే. దండ్రి చేసినపని దయఁదనయుఁ డెఱిగి, నట్లు భట్టార్యుఁ డాకృత్యశ్రమాత్త దెలిసి
సంతసించెను దనమది శ్ర సతత మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర. 78

సీ. అంతటఁ గొన్నాళ్ల శ్ర కాకాశబత్తుఁడు, పరమపదంబున శ్ర కరిగె ననుచు
సంశ్రీతు లనఁ బరాశ్రశరసూరి విని దర,స్థిత మొనరించి లశ్రక్షీసఖునకు
తళిహ మోయఁగఁ బుట్టుశ్రతలనొప్పి నేటికిఁ, దీతెనా యన నది శ్ర దెలియలేక
యాశ్రీతు లండుగ రంశ్రగాధిపుఁ డాటుమా, సములనుండియుఁ బాయశ్రసం బతనికిఁ

తే. బరమకృప రాత్రి యిడు ననిశ్రభట్ట రనిన, నతనిసర్వజ్ఞతకు విస్త్రయమ్ముఁ జెంది
వారు మ్రొక్కిడి పొగడి రాశ్రసూరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రమోదమలర.

వ. మఱియు నద్దివ్యదేశమునందు శ్రీరంగనాథుం డెవ్వరి కైన ముక్తి యొసంగెనేని
వార లప్పరాశ్రశరభట్టార్యునకు దమ్ముం బొడసూపిచనుచుండుటంజేసి యొక్కనాఁడ

రుణోదయకాలంబునం దమ్మహాత్ముఁ డనుష్ఠానార్థంబుగాఁ దిరుక్కావేరికిం జనుచు
సుప్రసన్నసూర్యాయతప్రకాశమానం బగుదివ్యవిమానంబు నభోభాగంబునం
బొడగాంచి యున్నంత నొకసారమేయం బతండు వీక్షించు చుండ స్వశరీరంబు
విడిచి స్వకీయప్రభాపటలప్రకాశితదశదిశావకాశస్వరూపంబుతో నవ్విమానం
బెక్కి శ్రీవైంఠపురంబునకుఁ జనియె నమ్ముక్తాత్మనుం గటాక్షించి శ్రీరంగనాథు
నుద్దేశించి కేలుఁదమ్ముల ముకుళించి,-

శ్లో॥ నజాతు పీతామృతమూర్ఛితానాం నాకాకసాం నన్దనవాటికాసు ।

రజ్జేశ్వరత్వత్పురమాశ్రితానాం రథ్యాశునా మన్యతమో భవేయమ్ ॥

అనుశ్లోకంబున నమృతపానమూర్ఛితు లగుదేవత లనందనవాటికల నివాసం బొక్క
నాటి కైన దాసునికిం బ్రసాదింప వలదు శ్రీరంగరాజ భవత్పురం బాశ్రయిం
చినరథ్యాశ్వవర్గంబునం దన్యతమంబ నయ్యెద నని. ప్రార్థించెనంత. 80

సీ. వెంపుగాఁ గుమతులు శ్రీగుంపు లై యేతెంచి, భట్టార్యుతో శాస్త్రరవాదమొంద
నసహాయశూరుఁ డొనలరామభద్రుండు, ఖరదూషణాదిరాక్షసుల నోర్పు
కరణి సహస్రముశఖంబు తొతర్కశ, స్త్రములచే వారి నంశదఱును గెలిచి
జనకాత్మజను రామశచంద్రుఁ డొందినయట్లు, జయలక్ష్మి నప్పరాశరగురుండు
తే. కలిసి విలసిల్లు చుండె రంగస్థలమున, నంతఁ బ్రతివాదు లపజయ శ్రమంది కుంది
తత్ప్రతారణ మొనరింపఁ శ్రీదలఁచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

వ. ఆవంచనక్రమం బెట్టి దనిన. 82

సీ. మంత్రబలై కనిశయంత్రితం బగుదొడ్డ, ఫణి నొకఘటములోఁ శ్రీ బట్టి పెట్టి
ఘటమున కొకఖండశపటము వాసెన గట్టి, భట్టార్యునకు మ్రొల శభాండమునిచి
యిందులోఁ గలవస్తు శ్రవేమి చెప్పు మటంచుఁ, బ్రతివాదు లడుగ నాశభట్టగురుఁడు
ధవళనవాతపశ్రుం బొక్క టం దున్న, యది యనఁ దెలిగొడు శ్రీగందుఁ జూచి
తే. విస్తయావిష్టచిత్తు లై శ్రీవిమతు లతని, సఫలవాక్చక్తిఁ గని రంగశశౌరి యతఁడె
యని తఱఁచిమొక్కి వీడ్కొనిశయరిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

వ. అంతఁ దిరువరంగ త్తముధనా రొకదినంబున భట్టార్యు నుద్దేశించి మహాత్మా నీ
వక్కురేశగురున కారసపుత్రుండ వమ్మహాదేశికుండు విద్యవలన నన్నుఁ బుట్టిం
చెఁ గాన మజ్జన్తం బభ్యర్హితం బని మదుక్తవాచకంబుగాఁ జెప్పు మని యొక
వైష్ణవునిం బంచిన నతం డేతెంచి యగ్గురుని కట్లు విన్నవించిన నతండు విని యా
సందేశవాక్యం బతిసమీచీనంబ యైనను తా నిట్లనుసంధించుటంజేసి స్వరూపా
నుచితంబుగాఁ దోచెనంబడు నని యానతిచ్చె మఱియు నొకవాసరంబునందు
శ్రీరంగనాథుం డొకదిన్యమంటపంబునందు నిజపరివారపరివృత్తుం డై యొడ్డోల
గం బున్నసమయంబున శ్రీపరాశరభట్టార్యుండు తిరువాలవట్టంబు సమర్పించు
చున్నసంశ్రితులకు సంధ్యావందనకాలం బతిక్రమించె నని విన్నవింప నమ్మహాదేశ

శికుండును,-

శ్లో॥ మత్కర్తృకుర్వతాం పుంసాం యది కర్తృ విలుమ్పతి|

తత్కర్తృ తే ప్రకుర్వన్తి తిస్తకోట్యో మహర్ష యః ||

అనియెడు భగవన్ముఖోదితవచనంబుచేఁ దదీయకైంకర్యైకనిరతులగువారికి సంధ్యా వందనాదికర్తవ్యైకల్యదోషంబు సంభవింప దని పల్కె మఱియు నొకసమయం బున శ్రీరామానుజార్యదివ్యాజ్ఞచేఁ దిరుక్కురుహాప్పిరాన్నిల్లా నాన తిచ్చినయా తాయీరప్పడి భట్టరువా రానంజియ్యరునకుం బ్రసాదింప నతండు సంశయంబు లేమియు లేకుండ నధికరించి స్వాచార్యాజ్ఞచే దిరువాయ్మొత్తికి నవసహస్ర సంఖ్యాతం బగువ్యాఖ్యానం బొనరించి యర్థక్షణం బైన నమ్మహాదేశికు నెడఁబా యక తత్కైంకర్యంబు సల్పు చుండె నంత.

84

సీ. కల్యాణకర మైనశ్రీకౌశిక ద్వాదశి, నాఁడు రంగక్షమాశనాయకుండు

దేవీసమేతుఁడై శ్రీ దివ్యతరాస్థాన, మండపమధ్యస్థశ్రీమణివితర్ది

దివ్యసింహాసనశ్రీదేవీప్రమానాష్ట, దశపద్మకర్ణికాశతలమునందుఁ

బేరొలగం బుండి శ్రీ ప్రీతి నాకర్ణింప, సూరు లందఱు విని శ్రీ చోద్య మంద

తే. శ్రీపరాశరగురుఁడు శ్రీశ్రీకౌశికపురాణ, మమృతరస మొల్క దివ్యభాగవార్థములను గులుకుపలుకులు దళుకొత్తఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

సీ. పెద్దయుఁగాల మాశ్రమెరియభట్టాగ్యుని, క్షీతినర్వచేతనోజ్జ్వలనార్థ

ముంపఁగా వలసియు శ్రీ నుచితకథాశ్రవ,ణాహ్లాదపారవశ్యమ్ముఁ జెంది

శతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి, సేయించి యగ్గురుశ్రేణిగునకుఁ

బల్కె రంగేశుఁడువత్స నిన్మెచ్చితిఁ, బరమపదంబున శ్రీ కరుగు మనుచు

తే. నంత నగ్గురుఁ డాసూక్తులాలకించి, హర్ష మొంది నిజాశ్రితుశ్రీలార్తిఁ జెంద ననునయోక్తుల వారి కిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

సీ. పుత్రులారా యీవిభూతి విభూతి మ,ద్భాగ్య మిట్లున్నది శ్రీ వగవ మీకుఁ

బని లే దనుచుఁ బల్కి శ్రీ ప్రణమిల్లి రంగేశ, నీపదంబున కేను శ్రీ నేడ చనుచు

దివ్యకస్తూరికాశతిలకోర్ద్వపుండ్ర మీ, లలితశుభభూవిరలాస మిట్టి

మందస్మితాస్యమీశమధురాధరోష్ఠమీ, కనుదోయిసౌబ గందుఁగొన నేని

తే. పట్టివై కుంతపుర మొక్కతట్టు పెల్ల, గించుకొని వత్తు నీకడ శ్రీ కంచితముగఁ బంత మిది యని పల్కె నాశ్రీభట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

సీ. భట్టాగ్యునకు నిజాశ్రీభరణపీతాంబర, స్రగ్ధామచందనశ్రీచామరాది

బహుమాన మొనరించి శ్రీ బ్రహ్మరథం బెక్కి, చను మని శ్రీరంగశ్రీశౌరి నుడువ

నవ్విమానం బెక్కి శ్రీ యార్యసత్తములతో, నప్పరాశరగురుఁ శ్రీ కరుగువేళ

బ్రహ్మఘోషముతోడ శ్రీ బహువిధకల్యాణ,వాద్యఘోషం బొప్పరవారవనిత

తే. లాడి పాడుచు నుండ నశ్రీయార్యవరుఁడు, రంగధామునికై వడి శ్రీ రాజవీధిఁ

దిరిగి నిజమందిరమున కేరతెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లు భగవదనుగ్రహప్రాప్తచరమాలంక్రియాలంకృతుం డై నయగ్గురువరుం
డాబ్రహ్మరథం బుడిగి యప్పరివారంబుతో నిజగృహంబుఁ జొచ్చి యందు. 89

సీ. తల్లికి సాష్టాంగశరదండప్రణామంబు, నల్పినఁ జూచి యాశసాధ్వి పుత్ర
యానంగమయలోకశ్రమందు మా యనుచు దీ,వించిన నతఁడు వశించె నిట్లు
లమ్మరో యీదానుఁ శ డర్శించినది య దే, యని పల్కి శ్రీహరి శ కర్పఁ జేసి
యద్దేశవాను లాశనఖలవైష్ణవులకు, సాపడఁ బెట్టించి శ చాఁగి మ్రొక్కి

తే. ఫాలతలమున నిజపాణిపల్లవంబు, లుంచి గోవిందగురునిఁ దలంచి యతని
పాదపద్మములను జెందె శ భట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 90

వ. అంత.

91

సీ. తల్లి యే తెంచి యాశతనయుని వీక్షించి, నెమ్మాము చెక్కులు శ నివిరి శిరముఁ
దివిరి కన్నులనీరు శ దేక పుత్రునిమహ, దైశ్వర్యమునకుఁ దాహర్ష మొంది
దీవ్యదప్రాకృతశివ్యమంగళతర,మూర్తి వై వై కుంతశ్రమనకుఁ జేరి
మాతండ్రి యీతిరుమామణిమండప, మున శేషపర్యంకశ్రమన వసింపు

తే. శ్రీసఖుని నీవు చెందిన శేషి యతఁడు, శిరము మూర్కొని కౌఁగిటఁ శ జేర్చి నిన్నుఁ
గూడి సుఖపడుఁ బొమ్మని శ వీడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అంతట నంజియ్య శ రాదిగాఁ గలశిష్యు, లంద తూర్తి వహించి శ యరసి తెలిసి
పెద్దలచరమము శ పెండ్లితో సమ మను, లొకికవార్త కశల్యాణి యనుచుఁ
దలఁచి భట్టార్యునిశతమ్ముఁ డౌవ్యాసభట్టార్యునిచే నమ్మశహత్తునకును
బ్రహ్మమేధాద్యుత్సరవం బంత సేయించి, వ్యాసగురుం డట్టు శ లాచరించె

తే. భోరు మని యేడఁ గని తల్లిశపుత్ర నీవు, భ్రాతృసుఖ మోర్వ వై తివిశ్జాతివగుట
ననినఁ దప్పోర్వు మనియె నశ్యామ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆచార్యకైంకర్యశయాగావబృథ మార్చి, ముసు కిడుకొనివచ్చి శ మూలనున్న
బెరటివాకిటినుండి శ బినబిన నే తెంచి, మఠమునం దొక్కెడ శ మఱుగుఁ జెంది
యున్న వేదాంతిని శ గన్నులఁ గనుఁగొని, యార్యు లి దే మని శ యడుగ నతఁడు
క్రొత్తవితంతు వేకొలఁదిని వ ర్తించు, నట్లు నేఁ జే నుంటి శ ననియె నంత

తే. రంగనాయకితో రంగశరాజశౌరి, తనదుపుత్రునిఁ బరమపశదంపువార్త
విన్నదాసులు వినిపింప శ వినియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తమ కభిమానపుత్రకుఁ డై నభట్టార్యు, నాదంపతులు పాసి శ యార్తిఁ జెందఁ
పద్మనీలోత్పలశపత్రంబులను హిమ, కణములకై వడిఁ శ గనులవెంట
బాష్పబిందువులొల్కబలుమాటు వెచ్చని, యూర్పులఁబుష్ప మాశ్లోత్కరములు
వాడఁగా నీ రాడిశవగచుచు ముసు కిడి, యుపవాస మాదిన శ ముండి రంతఁ

తే. బదిదినంబులు గడచిన శ పిదప నమ్మహత్తుసోదరుఁ డై నట్టి శ వ్యాసగురుఁడు

వారి నిరువుర వీక్షింప శ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 95
వ. అ ట్లే తెంచి. 96

సీ. వ్యాసభట్టరకుం శ డాపురాతనదివ్య,దంపతులను రంగశ్రధామగతుల
సేవించి తనయార్తి శ చిందఱవంద తై, చెడ బడలిక మాని శ కడు నుతింప
వారు ప్రసన్నులై శ వత్స నీ వింక మీ,యన్న చన్నాఁ డని శ చిన్నఁబోకు
మున్నాఁడు మి న్నంది శ కన్నాఁడు మారూపు,మన్నాఁ డతం డింక శ మహికి రాఁడు
తే. తల్లిదండ్రుల మై మేముదనరు చుండ, నేమి నీకుఁ గొఱం తగు శ నిందు నందు
ననుచుఁ బల్కిరి వా రిర్వు శ రతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లు శ్రీరంగనాయకామనోహరుం డతనిమృదుమధురగంభీరానుపయోక్తుల
నూటడించి. 98

సీ. పెరియభట్టరుకు ము శ స్పరిధవ మెయ్యది, యర్హ మా నది యెల్ల శ నతనితమ్ముఁ
డగువ్యాసభట్టర్యు శ కర్పింప నతఁ డొంది, రంగు మీఱఁగ బ్రహ్మశ్రధము నెక్కి
సా త్త్వికుల్ తనవెంట శ స్వస్తి చెప్పుచుఁ జన, నృత్తగీతరవంబు శ నింగి నెరయ
బహువిధమంగళశ్రవాద్యఘోషం బొప్పఁ, జను దెంచి నిజశుభశ్రవదన మొంది

తే. తల్లి నీక్షించి మ్రొక్కిడితనగృహమున, దర్శనమునిర్వహించుచుఁదనరుచుండ
నతని నెమ్మదిఁ దలఁచెద శ ననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీపరాశరగురుశేఖర గోవింద, సంయమిచ్చాత్ర యంశచచ్చరిత్ర
వివిధవిద్యజ్ఞనశ్విరచితనుతిపాత్ర, మహితరంగేశాభిరమానపుత్ర
కూరకులాధీశశ్రగురుకుమార సుమేరు,ధీర సారాగమశ్రీరవిచార
యుష్మదీయచరిత్ర శ మున్నట్లు దెలిసి వ,క్కాణింప శక్యమా శ కవుల కై న
తే. దేశికులు చెప్ప విన్నంత శ దెలిసినంత, తేటపఱచితి బాలురతెలివి కిట్టి
సాహసం బోర్వుమోక్షమాశసార యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

శా. పూర్వార్వార్గురుపంక్తిహారగమణీ శ భూతాఖ్యపూర్ణామణీ
దుర్వారాఘతమిస్త్రబాలతరణీ శ దుఃఖార్తచింతామణీ
సర్వానర్థజుషద్యువాబ్ధితరణీ శ సర్వజ్ఞచూడామణీ
చార్వాకాదిమదేభ దారుణస్పణీ శ సద్భిక్షులోకాగ్రణీ. 101

క. శ్రీద పరాశరగురునర, వేదవ్యాసాద్యవినుత శ విశ్రుతచరితా
గోదాగ్రజ రామానుజ, యాదవగర్వాపహార శ యదుశైలవరా. 102

మాలినీవృత్తము. వ్యవసితపురుషార్థా శ వ్యాసవాఙ్మిశ్చితార్థా
భువనసుజనవేద్యా శ పుండరీకాక్షహృద్యా
కవిజనపరితోషా శ ఖండితాశేషదోషా
చ్యవనరహితమూర్తీ శ చక్రవాళాంతకీర్తీ. 103

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజ కరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ

యంక రాచార్యాభిమతచ్చా త్రాప స్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పనిత్రోభయకవిమి
త్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం బైన
యాచార్యసూ క్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు త్తరభాగంబున వేదాం
తసూరివిజయంబు నతండు సన్న్యసించి గురుకులవాసం బొనర్చుటయు ధనుష్కో
టిఁ దీర్థీకరించి మగిడి విచ్చేయు చుండ శ్రీపరాశరగురున కొకవనచరుం డుపచ
రించుటయు నగ్గురునకు వానితో జరిగినసంవాదంబు నద్దేశికుండు మరల నిజని
వాసంబుఁ జెందుటయు వీరసుందరబ్రహ్మరాయఁ డపచారపడుటంజేసి పెరియభ
ట్టార్యుండు గోష్ఠీపురంబునఁ గొన్నిదినంబు లుండి యారాజుకాలంబు జరగినపి
మ్మట మరలి శ్రీరంగంబుఁ బ్రవేశించుటయు నగ్గురుం డమ్మణియాత్వారనుసా
త్త్వికునకుం బరమార్థంబుఁ దెలుపుటయు వీరశిఖామణివల్ల రాయని కయ్యార్యుం
డు తత్త్వబోధం బొనర్చుటయు నమ్మహాత్ముండు త్రిభువనదేవవీరరాయనివాక్యం
బు నిరాకరించుటయు నర్చకునికలుషవాక్యంబు లయ్యార్యుండు సహించుటయు
సోమయాజి యగువైష్ణవున కాబ్రహ్మవిత్తముండు శ్రీమదారాధనక్రమం బుప్ర
దేశించుటయు దేవతాంతరభజననిషేధంబును భాగవతశ్రీపాదతీర్థవై భవంబు
ను దుష్టవస్తుస్వీకారదోషభూయ స్త్వంబును సదాచార్యపరిగ్రహప్రాబల్యంబును
నాచార్యకైంకర్యాతిశయంబును నిర్దేతుకజాయమానభగవత్కటాక్షవ్యతిరి క్త
పుణ్యాతిశయనిషేధంబును గాశబత్తునిము క్తిక్రమంబును భట్టార్యునిసర్వజ్ఞత్వ
ప్రశంసయు నగ్గురునివ కృత్వవిభవంబును బరవాదిభంజనంబును దదీయవాక్కు
ద్ధిప్రసిద్ధియు శ్రీరంగామృతగురుసందేశవాక్యంబు స్వరూపానుచితం బనుచు భట్ట
రెంచుటయు భగవత్కైంకర్యాధిక్యంబును భట్టార్యునిసన్నిధి సంజియ్య రాతా
యిరప్పడి యధికరించుటయుఁ దదీయాజ్ఞచేఁ దా నొంబదునాయిరప్పడి యాన
తిచ్చుటయు నప్పెరియభట్టార్యునిచరమమహోత్సవంబును నన్నది ప్రథమో
ల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి

ఉ త్త ర భా గ ము.

ద్వితీయోల్లాసము.

వేదాంతిగురూద్వహ
భావాంబుజరాజహంస ర్ పారమహంస్య
శ్రీవిలసిత రామానుజ
పావనతరదివ్యనామరీభ క్తారామా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

—●—●—●— నంజియ్యరు గారి ప్రభావము. —●—●—●—

నంజియ్యరుగారితిరు-త. శ్లో. ఫాల్గునో త్తర ఫల్గున్యాం జాతం వేదా న్తినమ్మునిమ్
శ్రీ పరాశరభట్టార్యపాదరేఖామయం భ జే |
నమో వేదా న్తివేద్యాయ జగన్మజ్జళహేతవే
యస్య వాగమృతాసారపూరితం భువనత్రయమ్॥

సీ. పెరియభట్టార్యునిరీపిమ్మట దర్శన, స్థాపనమునకుఁ ద్రిదండపాణి
యెంబెరుమానారై ర్ యితఁ డాయెఁ గాఁబోలు, ననఁ దగునంజియ్యరార్యునాజ్ఞ
నొగిఁ దా నొనర్చినరయొన్నదునాయీర, ప్పడి పట్టెఁడాకులరీపై లిఖింపఁ
బడి యున్న నది చూచిరబొగు మీఱఁగ నిది, వ్రాయఁ గల్గినధీరరవరుఁడుపుడమి
తే. నెవ్వఁ డేర్పడు నని మది ర్ నెంచి తనకు, నంతరంగతరచ్చాత్మ ర్ నడుగ నతఁడు
పలికె నాత్మీయగురున కీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 3
సీ. వసుధలో నంబూరిరవరదరా జని పేరు, గలవాఁడు పంచసంస్కారపరుఁడు
సంఖ్యావదగ్రణిర శాంతుఁడు మేధావి, లిపు లెఱింగినవాఁడు ర్ లేఖకుండు
నగువిప్పుఁ డొకఁడు హేమాపగాదక్షిణ, తీరమునందుండి ర్ దినదినంబు
నరుదెంచి యిందు విరద్యార్థిబాలకులకు, శాస్త్రపాఠముఁ జెప్పి ర్ జరగుఁ దిరిగి

- తే. యాతః డీగ్రంథ మంత మీయాజ్ఞః బడసి, వ్రాసి యర్పించి దేవరశవారికృపకుః
బాత్ర మగునని పల్కెనాశాత్రుః డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
- సీ. ఆమాట లాలించి శ మార్పించి యగ్గురుం, డాతని రావింపు శ మన నతండు
వరదరాజును జూచిశగురుఁడు ర మ్మనె నన, నతఁడు సంతోషించి శ యరుగుదెంచి
వేదాంతివేద్యుని శ వీక్షించి వందన, మాచరించి యనుగ్రహంబు గాంచి
యంజలి గావించి శ యతనికన్నొగి నున్న, గురుఁడు కటాక్షించి శ కుశల మడిగి
- తే. వత్స సీ యైకగ్రంథము శ వ్రాసి చూపు, మనినవినిషద్య మొక్కటి శ యతఁడు వ్రాసి
చూపినను జూచె నాదివ్యశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- వ. అ ట్లగ్రంథంబుఁ గటాక్షించి యగ్గురువరుం డవ్వరదరాజు నుద్దేశించి. 6
- సీ. వ్రాలుము త్తియములశజాలుఁ బోలును గాని, బాలక వైష్ణవశ్రీలు నీకుఁ
జాలవు గావున శ శతవైరిసూక్తుల, వ్యాఖ్యాన మిది వ్రాయ శ సర్వ మగునె
ఫాలోర్ధ్వపుండ్రము శ బాహులతిరుచిహ్నములు వైష్ణవత్వసంశ్రూర్తి కగునె
యని యాన తియ్య నాశ్రయవ ర్తదేశీయ, షట్సహస్రద్విజశ్చక్రవ ర్తి
- తే. కణ్వవంశామృతాబ్ధిరాశ కానుధాక, రుండు నంబూరివరదరాశట్పండితుండు
ప్రణతుఁడై యగ్గురున కిట్లు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. ఆచార్యస త్తమ శ యడియేని కేరీతి, భువి వైష్ణవత్వసంశ్రూర్తి కలుగు
నట్టిక్రమం బీవె శ యాచరించినధన్య, తముఁడు వీఁ డగు మీకు శ దాసలాభ
మగు నని తెలివికిఁ శ దగునట్లు నంబూరి, వరదరాజమనీషి శ పలుక గురుఁడు
పంచసంస్కారార్థపంచకాకారత్ర, యాంతిమోపాయాదు శ లైనహితవు
- తే. లన్ని కృపచేసి యాగ్రంథ శ మంత యతని, కాత్తమతిరూఢ మగునటుశలానతిచ్చి
వత్స లిఖింపు మిది యని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- వ. అ ట్లగ్గురువరుం డాగ్రంథంబు లిఖింపు మని విధించుట మహాప్రసాదం బని
తలంచి యమ్మహామేధావి నిజగురున కిట్లనియె. 9
- సీ. ఆర్య దాసునియ గ్రహారమ్మునకుఁ జని, యం దుండి యీగ్రంథ శ మంద మొప్ప
వ్రాసి తెచ్చెదను దేవరవారిసన్నిధి, కని పల్కి వరదుఁ డశయ్యార్యునాజ్ఞ
నొంబదినాయర శ మొకయలేఖముతోడఁ, గై కొని చని యేటికడను రెండు
పుస్తకంబులు నిజశమస్తకంబునఁ దాల్చి, యు త్తరీయంబుచే శ నొగి బిగించి
- తే. కట్టి కావేరిలోఁ జనుశకాలమునను, గ్రొత్తజల మేగుదెంచినఁ శ గొంతదూర
మీఁతనీ రానియందతఁ శ డీదె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అప్పు డాశ్రితవాత్సల్యపారాయణుం డగునారాయణుండు తన కాత్తభూతుం డై
నయవ్వరదరాజాభిధానదివ్యసూరివిలక్షణమేధాప్రతిభాద్యార్యగణనీయగుణగణం
బెల్లవారికిం దెల్లమిపటుపం దలంచె నయ్యవసరంబున. 11
- సీ. నీలాభ ముదయించి శ నింగి సూర్యునిఁ గప్పఁ, జీకటి దృష్టిఁ జీకాకుపటప

క్షణములో నయ్యేటిరజల ముబ్బ నీదర, గాడ్పులు నలుదెసల్ శ గ్రందుకొనఁగ
నమితగంభీరోదశ కావ ర్తభీకరౌ, ఘమునందు ఘనతరంగములు పొడమి
ధారున దాకినఁ శ దనతలపు స్తక, ద్వయ మేటఁ బడిన నశ్వరదసూరి
తే. యలమృకండునుతుండు లరయాభి గడచి, నీలశై లేశుదయ నొకరకూల మొందు
పగిది హరికృప నొకమిట్టఁ శ బట్టె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
వ. అంత.

13

సీ. మేఘ మొక్కటి యైన శ మింటఁ గన్పడ దయ్యె, సుప్ర కాశంబయ్యెనసూర్యబింబ
మనుకూలవాయువు శ లల్లనల్లన వీచె, గావేరి యెప్పటికరణి నుండె
నప్పు డావరదరాజాభిధానమనీషి, యతిరహస్యస్థలి శ నాశ్రయించి
యఖిలలోకోజ్జీవనార్థమస్తద్గురుం, డాన తిచ్చిన గ్రంథ శ మంత యేటఁ
తే. ద్రోచితిని నక్కటా గురుశ్రద్ధోహి నైతి, నిట్టియపరాధ మొనరించి శ యెట్లుతిరిగి
గురునిఁ గనియెద నని గోడు శ గుడిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. అట్లార్తిచేఁ గుందు శ నతనికి హరికృపఁ, దెలివి మించిన నార్తి శ దొలఁగె నంత
నస్తద్గురుండు ముం శ డాన తిచ్చిన గ్రంథ, మంత లిఖించెద శ నని తలంచి
యలిఖిత మార్జించిరయందు గ్రంథమువ్రాసి, వరదుఁడుకొనిపోయి శ గురునకియ్య
నతఁ డది వీక్షించి శ యందుఁ గొన్ని విశేషములు చూచి లెక్కించి శ మొదటికన్న
తే. గ్రంథననశతియధికముఁ శ గని యి దేమి, యనిన భయపడి భక్తితో శ నంజలించి
గురునియాచించెనభయము శ వరదుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

—◆—నంబిళ్ళగారివై భవము.—◆—

నంబిళ్ళగారి-త. శ్లో॥ కార్తికే కృత్తికా జాతం వేదాన్తిపదసంశ్రయమ్।

కలయామి కలిధ్వంసదాసం జ్ఞానామృతార్ణవమ్॥

సీ. వెలివక చెప్పుమా శ వరద యున్నట్లు నీ, నని గురుఁ డాతని శ కభయ మీయఁ
జాఁగి మొక్కిడి ముందు శ జరగినవృత్తాంత, మంత శిష్యుఁడు చెప్ప శ నాలకించి
నంజియ్య రాతని శ నంబిళ్ళ యో యని, హర్షించి కౌఁగిట శ నప్పలింప
నాటనుండి యతండు శ నంబిళ్ళ యని తిరు, నామముఁ గాంచె నీరభూమి నంత
తే. దాస్యనామము కలివై రిశదాసుఁ డనుచు, జేసి నకలహితంబులు శ చెప్పి యతనిఁ
దనదుసన్నిధి నుంచె ద్రిశదండి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. నంజియ్య రర్థక్షణం బైన నంబిళ్ళ, నెడఁబాయ కతనికి శ హితముఁ దెల్పు
నట్లతం డయ్యార్యు శ నరనిమేషం బైనఁ, బాయక తత్పదాబ్జములఁ గొలుచు
నట్లుండి నంబిళ్ళ శ యార్యున కిట్లనె, బ్రాజ్ఞ యుపాయాంతరముల కరయఁ
బలుప్రమాణంబులు శ గలవనుష్ఠాతలు, చాల నుందురు ఋషిశ్చందసమితి
తే. యంగవిన్యాసకరతలరన్యాసములును, బహువిధంబులఁ గలవు ప్రశస్తి కవియుఁ
గొంచె మే మని యతఁడు శంకించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- వ. అట్లు పలుకు చున్న శిష్యురత్నంబుపలుకు లాలకించి యగ్గురువరుం డతని కిట్లనియె.
- సీ. ఇరువురుజతగూడి శ యేలుదాటఁగ నందు, మోస మొంది యొకండుశమునిఁగెనేని
యన్యుఁడు చే యిచ్చిరయతని నద్దరి జేర్చుటకుఁ బ్రమాణాపేక్షయొకటిగలదె
విను మైనఁ జెప్పెద శ శ్వేతాశ్వతరముఖో, పనిషత్తులందుఁ బ్రపత్తి గలదె
సంసారులందు యశస్విలు కొంచె మైనట్లు, నల్లు రేగురులు సనన్న్యాసులైన
- తే. పగిది నందఱు ప్రవదనపరులు పుడమి, న్యాసవిద్యకు నరుదు ఋశ్మ్యాదికంబు
ననుచు నంబిళ్లకనియె నశయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. వైష్ణవుఁడెట్లుండ శ వలె నని నంబిళ్ల, యడిగిన నంజియ్య శ రనియె నిట్లు
వత్స వైష్ణవుఁడైన శ వాఁ డుర్వి సర్పావ, తారమునందె సదృశ్శక్తి గలిగి
తనదారపుత్రపౌత్రకులందుఁ గలప్రీతి, శ్రీ వైష్ణవులయందుఁ శ జేర్పవలయు
భాగవతులు తన్నుఁ శ బరుషవాక్యంబులఁ, బలికిరా యోగ్ని తతాపదపద్మ
- తే. ములకు మ్రొక్కిడవలెఁగానిరయలుగరాదు, వసుధవైష్ణవుఁడెట్లుండనలెనటంచు
నార్యుఁ డన విని నంబిళ్ల శ యలరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. భవ్యశారీరకశభావ్య మార్యునికడ, సదృశ్శక్తి నంబిళ్ల శ చదువు చున్న
నొకనాఁడుతిరుబోన శ మొనరించి సంశ్రతుల్, గురునికెఱింగింపఁ శ గూర్చినతఁడు
హరికర్చసల్పుమా శ యనుచునంబిళ్ళ కా, నతియియ్యనమ్ముఁడై శయతఁడు భగవ
దారాధనక్రమ శ మడియేని కేమియుఁ, దెలియ దం చనిన నశ్చేళికుండు
- తే. శ్రీద్వయోత్తరవాక్యముఁ శ జెప్పిశౌరి, కర్ణ్యపాద్యాదులర్పించి శ యారగింపు
సేయుమని ప్రీతి నతనికిఁ శ జెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. విగ్రహంబులు చాల శ విలసిల్లు చుండెనా, యారగిం పేరీతి శ నాచరింపఁ
దగు నని నంబిళ్ల శ తనగురు నడిగిన, సర్వమంగళమూర్తి శ శాలిపదము
శ్రీద్వయోత్తరవాగ్విశేషణంబుగఁ జెప్పి, యారగిం పొనరింప శ సర్వమనుచు
నంజియ్య రన విని శ నంబిళ్ల మరలియు, హరియవతారము శ లవని నేల
- తే. నల్పెననిపల్క భక్తాపరచారపరులఁ, జంపుటకుధాత్రి నుదయించె శ జక్రపాణి
యనుచు నంబిళ్ళకనియె నశయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. స్వామి భాగవతాపరచార మెట్టిది యని, నంబిళ్ళ యడుగ నాశన్యస్త భరుఁడు
భాగవతులఁ జూచి శ ప్రకృతిమంతులు వీరు, తనతోడ సములని శ తలఁచుటెద్ది
యదియెపో భాగవతాపరచారమటంచుఁ, బలికిన నంబిళ్ళ శ దెలిసి మరలి
భగవద్గుణాను భరవంబెట్టిదనియన, విషయాంతరములన్ని శ విడిచిచేయు
- తే. భగవదనుభవమెయ్యది శ బరఁగనదియె, భగవదనుభవ మనఁబడు శ జగతిననుచు
జియ్యరతనికిఁ గరుణతోఁ శ జెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. ధృతి నూఱుమాఱులు శ తిరువాయిమొత్తీ కర్ణ, మానతిచ్చెను పిళ్ళశకార్యవరుఁడు
చెన్ను మీఱ శతాభిరషేకము లతనికిఁ, జేసి నంబిళ్ళయు శ వాసి కెక్కె

- బెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ్రీ పిఠాబళకియ పెరు, మాళ్ళజియ్యరు యీణ్ణిరమాధవుండు
 శ్రీకృష్ణపాదదేశికుఁ డాదిగాఁ గల, వైష్ణవౌత్తములెల్ల శ్రీ వచ్చి యంత
 తే. నాశ్రయించిరి నంబిళ్ళయంఘ్రియుగము, భద్రదీపోదిత ప్రదీపంబుపగిదిఁ
 బృథ్విగురునకు మించె నంబిళ్ళయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. అతనియాశ్రితులయం శ్రీ దాచాద్యులే పర, దై వతం బనుచు డేంద్రమున నమ్మి
 వెలయుపిన్బళహరణ శ్రీ పెరుమాళ్ళజియ్యరు, తనతిరు మేనుస్వార్థ్యము దొలంగ
 నాపుల నిరువుర శ్రీ నంతేనివాసులఁ, బిలిపించి వారిని శ్రీ బ్రీతిఁ జూచి
 ఆళిమళచ్ఛంకు శ్రీ మనియెడుతిరువాయి, మొత్తీ యనుసంధించి శ్రీ మురవిరోధి
 తే. పాదపద్మములందుఁ బ్రశస్తి సల్పుఁ, డనుచుఁ జెప్పినవార లరట్లాచరింప
 నతనిదేహ మనామయ శ్రీ మయ్యె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. వైష్ణవుల్ గొంద తాశ్వార్త నాకర్ణించి, నంబిళ్ళ నీక్షించి శ్రీ నతి యొనర్చి
 జ్ఞానవయోవృద్ధిశాలి పిన్బళహరణ, పెరుమాళ్ళ జియ్యరు శ్రీ పృథివి దాను
 బలునాళ్లు మనలఁ బ్రశస్తి సేయించినాఁ, డతనిభావం బేమొరయార్య తెలియు
 మానివారలనవిని శ్రీ యతఁడు పిన్బళహరణ, పెరుమాళ్ళ దేశికుఁ శ్రీ బిలిచి యాతఁ
 తే. డాలకింపఁగ నచటిబుర్రధాళిఁ జూచి, మీరు మీమీమనీషానుశసారముగను
 నతనిభావముఁ దెల్పుఁడీ శ్రీ యనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అట్లు నంబిళ్ళసూక్తు లాలించి యద్దేశికేంద్రులు తమతమమనీషార్థం బుపన్య
 సింప నిశ్చయించి వేర్వేఱ నిట్లనిరి. 27
- సీ. సకలశాస్త్రములందు శ్రీ సర్వజ్ఞఁ డగుపిళ్ళ, మొంగళాత్వా నార్యశ్రుంగవుండు
 శ్రీరంగనాథునిశిరియందు సంగము, విడువలేఁ డితఁ డని శ్రీ నుడివె నంత
 మాన్యుఁ డమ్మంగియశ్రీమ్మా శనుబుధమాళి, నంబిళ్ళగోష్ఠిని శ్రీ నయ మెలర్పఁ
 గన్నవానికి రుచి శ్రీ గల్గునా దేశవి, శేషమునం దైన శ్రీ సిద్ధ మనుచు
 తే. మధురమృదుభాషఁబల్కె-నశ్రీమ్మంగి పెరియ, మొదలియా రనుదేశికశ్రీముఖ్యుఁడంత
 నొప్పుమీఱఁగ నొకసూక్తిఁ శ్రీ జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. పెరియభట్టరు ముందు శ్రీ పరమపదంబున, కరుగు మంచును హరి శ్రీ యాన తియ్యఁ
 గస్తూరికాతిలకంబు నెమ్మోమును, గరుణారసముఁ జిల్కురకన్నదోయి
 యందు నీయెడఁ గాన శ్రీ నై తినా వై కుంత, పుర మొక్కతట్టెల్ల శ్రీ బెఱికి తొల్లి
 తిరువడి యోషధిగిరిఁ బోలె జేదాల్చి, తిరిగి నీకడ కేగుదెంతు ననియె
 తే. నిమ్మహత్తునితాత్పర్య శ్రీ మిట్టి దనుచుఁ, దోచె దానుని కనియెనాదూరదర్శి
 ప్రీతిఁ దత్సూక్తు లాలించె శ్రీ పిళ్ళయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అట్లు తత్సూక్తు లాకర్ణించి నంబిళ్ళపిన్బళహియ పెరుమాళ్ళ జియ్యరును ద్దేశించి వ
 త్సాయిద్దేశికోత్తము లానతిచ్చినసూక్తులన్నియు భవదభిప్రాయం బనుసరించినవా
 యని యడుగ నమ్మేధావితిలకంబం దొకయర్థంబైనను మదీయతాత్పర్యానుగుణం

బుగాదనితోఁచంబడియె నని విన్నవించ నావార్త లాలకించి తిరునారాయణపె
రుమాళరయ రితండు తా నుపక్రమించినకైంకర్యంబు పరిపూర్ణంబు గావలె
నని తలంచె ననియె నంత నంబిళ్ళపిన్బళ్ళహియవెరుమాళ్ళ జియ్యరున కిట్లనియె.

సీ. నీయభిప్రాయము శ నే నెఱింగితి దానిఁ, దెలిపెద నని పిళ్ళ శ పలికె నంత
స్వామి దేవరవారు శ సర్వజ్ఞు లైనను, విను మేనె యది మీకు శ విశదపఱతు
నభ్యంజనస్నాన శ మాచరించినమీఁద, ధౌతవస్త్రయుగంబుఁ శ దాల్చి మీరు
స్నానశాలఁ జరింపఁ శ జయ్యన తిరుముఖ, మండలమున మంచినమా క్తికములఁ
తే. బోలుఘర్తోదలఁములు శ పొడమ సురఁటి, వీచుచును గొన్ని నాళ్లుండ శ వేడ్కపుట్టఁ
జేసి తిట్లని పల్కె నాశిష్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 31

వ. అట్లు పిన్బళ్ళహారావెరుమాళ్ళ జియ్యరు తనయభిప్రాయంబుఁ దెలుప నంబిళ్ళ నిజ
సంశ్రితులతోడ నతనియాచార్యనిష్ఠకు సంతసించె నంత పిన్బళ్ళహియవెరుమాళ్ళ
జియ్యరు స్వదేశికునింజూచి మహాత్మా స్వరూపాపాయపురుషార్థంబు లెట్టివని య
డుగఁజేషత్వంబుస్వరూపంబు, ప్రపత్తి యుపాయంబు, కైంకర్యంబుపురుషార్థంబు,
అని యగ్గురువరుం డాశిష్యరత్నంబున కుపదేశింప నతం డాకర్ణించి యగ్గురువర్యు
నుద్దేశించి దేవా దాసునకు మఱియొకవిధంబుగాఁ దోఁచుచున్నది యెట్లంటిరేని
భ్రవదీయపాదారవిందంబులం దనవరతదాస్యం బాచరించుచు ధన్యతముల నను
సరించి వారికిఁ జేయుకైంకర్యం బడియేనికిస్వరూపం బమ్మహాత్ములయభిమానంబు
దాసున కుపాయంబు వారిముఖోల్లాసంబు వీనికిఁ బురుషార్థం బనితోఁచె నని వి
న్నవించిన విన నవధరించి యతనిభాగవతనిష్ఠకుఁ బ్రహర్షించె నంత శ్రీరంగరాజ
గోష్ఠీతుల్యం బగునంబిళ్ళగోష్ఠీవైభవంబుఁ గనుంగొని సహింపక కందాడతోళ
ప్ప రసూయాపరుం డైయుండె నంత నొక్కదినంబున.

32

సీ. వాధూలకులదుగ్ధశ్రవారాశిరాకాసు, ధాకరుం డై నకంశదాళముదలి
యాండాను కాత్తజుం శ డై నకందాడయాం, డానుకు నుతుఁడు దృఢవ్రతుండు
తోడప్ప రనుసూరి శ ధూర్వహుం డొకనాఁడు, కోవెలకేతెంచిరదేవదేవు
మధుసూదనునిఁ గాంచి శ మంగళాశాసన, మాచరించి నిజాలరయమున కరుగు

తే. వేళ నంబిళ్ళ శ్రీవైష్ణవవాళితోడ, స్వామిసన్నిధి కేతేర శ సత్వనిధిని
నమ్మహాత్మునిఁ జూచె తోడప్ప రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 33

సీ. రంగనాథునిపాదశరాజీవములకడ, నంబిళ్ళ నీక్షించి శ నయముఁ దొలఁగి
కడువేడిములుకులకరణి వీనుల కస, హ్యము లొదురు క్తి సహస్రములను
తోడప్ప రన విని శ తోషింపకయు స్వాము, లావార్తఁ దద్దేవి శ కానతియ్య
నకటకటా యెంత శ యన్యాయవార్త నే, వింటి నీప్రా ధ్దని శ వెఱఁగుపడుచు
నే నలిగి గృహకృత్యముల మాని శ యతనిదేవి, దివ్యభూషణములఁదీసి శ, లేటఁబాసి
చీకటిలు సొచ్చి పవళించె శ జింత ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. అంతఁ గోవెలనుండి శ యరుగుదెంచి నిజాల, యమునందు తోడప్పశరాత్త సతిని
గానక తొల్లింటికరణి మత్పత్ని నా, కెదురు రాలే దిది శ యేమి యనుచుఁ
జింతించుచును జని శ చీకటిగృహములోఁ, గల్యాణమణిదీపకళికఁబోలె
విలసిల్లుభార్యను శ వీక్షించి ము న్నీవు, నాచెట్టఁ బట్టినశనాటనుండి

తే. యఖిలధర్మములందు న శ న్ననుసరించి, దై వతంబుగ ననుఁ జూచి శ తరుణి యిప్పు
డలిగి యిట్లుండు తేమని శ యడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అంత నక్కాంతారత్నంబు భ ర్తృవాక్యంబు లాలకించి యతని కిట్లనియె. 36

సీ. అవని శతారాతి శ యపరావతారము, నంబిళ్ళ యని జగత్తాన్మ్యు లనిరి
యమృతహృత్తునియెడ శ నపచారపడి యను, తాప మొందుట కైన శ దలఁప వైతి
వగ్నిసన్నిధిని మారయయ్య మీ కీదేహ, మర్పించె యుష్మదారయ త్త మదియె
యాత్త యార్యాధీన శ మయ్యెఁ గావున నిప్పు, డతనిపాదాబ్జద్వారయంబుఁ జెంది

తే. సుఖము గాంచెద నింక నీశజోలి దాసి, కేల నీమేను నీ కిష్ట శ మెట్లా యట్లు
చేసి కొమ్మని యద్దేవి శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 37

వ. అదియునుం గాక మహాత్మా సర్వజ్ఞుండవు గాన నీ వెఱుంగనిధర్మ విశేషంబులేదు
శ్లో. 'పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి కదాచన'అను భగవదు క్తన్యాయంబునఁ బ
ద్మకోటిశతహాయనంబుల కయిన భాగవతాపచారంబు భగవంతుండు త్నమియిం
పం డని ముందు మీరానతీయ వినియుండితి మీ రిప్పు డిట్లాచరించుట కస్తద్దో
షంబె నిమిత్తం బని యద్దేవి యూరకుండె నంత నద్దేశికేంద్రుండు తనయాత్మ లో
మొదలియాండానునకు సాక్షాత్పృథ్విండు నని యాభిజాత్యాభిమానంబుచే న
హంకరించి నంబిళ్ళయెడ నిరర్థకంబుగా మహాపరాధంబుఁ జేసితి నని యనుతాప
పడుచు తనదేవిం జూచి యి ట్లనియె. 38

సీ. అభిజనవిత్తివిరద్యామదాంధత మీఁదు, గానక నంబిళ్ళగారివిషయ
మార్ద్రాపరాధుఁడ శ నై భయలజ్జలు, మదిఁ బెనంగఁగ నెట్లు శ మగిడి యతనిఁ
గనుఁగొనియెద సాధ్వి శ ఘటక వై నీవు నా, తోడ వచ్చితి వేని శ దురితహరుని
నంబిళ్ళ నీక్షించి శ నాపాప ముడిపెద, ననుచు నాతోడప్ప శ రానతియ్య

తే. దేవి హర్షించి కేలఁ బ్రరదీప మొకటిఁ, బూని నంబిళ్ల యింటికిఁ శ బోఁ దలంచి
భ ర్తతో నిల్లు వెల్వడి శ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. స్వామిసన్నిధినుండి శ సాత్త్వికౌఘముతోడ, నంబిళ్ళ తనసదనంబుఁ జెంది
యావైష్ణవుల నిండ్ల శ కనిపి యతీంద్ర త్రి, దండాయమానుఁ డోదాశరథికిఁ
బాత్తుఁడు పరమపరవిత్తుఁడు తోడప్ప, రతనియం దపచార శ మాచరించు
పాపి యశావీని కాశ ప్రాజ్ఞనికృపదక్క, వేటొక్కగతి లేదు శ వెదకి చూడ

తే. ననుచుఁ బరితాపపడుచు నారహార ముడిగి, కట్టుపుట్టమె మునుఁ గిడికదలి రేయి
యతని గేహంబువాకిటి శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. వచ్చి తద్గృహబహిర్ద్వారదేహళికడఁ, బడియుండఁ నంబిళ్ల శ్రీ జడునికరణి
నంత నాదంపతులచోటి కేతెంచి, యీక్షించి యతనిమీఁత రెవ్వరనిన
ఘనుఁడు నంబిళ్ళయుఁ శ్రీ గలివైరిదానుఁడ, నని విన్నవింపఁ దోడప్పరనియె
బహుదురహంకారశపరుఁడు మూఁఁడువీఁడు, మనయింటివాకిటశ్రమార్థ్యమాచ
తే. రించఁబడియున్న వాఁడిట్లు శ్రీ చంచలాక్షి, చూడుమనుచును దోడప్పశ్రీరాడుమాట
కార్తుడై పల్కె నంబిళ్ళ శ్రీ యతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ నీవు సాక్షాత్ప్రేక్షుఁడవు గాశ,రథి కట్టినీ కపరరాధి నైన
దాసుని కింక నీదయ దక్క వేటొక్క,గతి లేదు గాన నీ శ్రీ కరుణఁ జెందఁ
బడి యుంటి నిట్లని శ్రీ పల్కి నంబిళ్ళ త, త్పాదపద్మములందుఁ శ్రీ బ్రణతి సల్ప
నతఁడు సంతోషించి శ్రీ యమహాత్మునిఁ దన,కాఁగిటఁ జేరిచి శ్రీ గారవించి
తే. కొందఱికిదేశికుఁడవీవుశ్రీముందు వత్స, యిపుడు జగదేశగురుఁడవై శ్రీహెచ్చివేయు
హాసనంబులు మను మని శ్రీ యనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. భూమి లోకాచార్య శ్రీ నామము చెల్లెను, నంబిళ్ళగారికి శ్రీ నాటనుండి
యంత దంపతు లిర్వు శ్రీ రమహాత్మునిఁ దమ,వెంట దోడ్కొనిచని శ్రీ యింట నుంచి
యభ్యంజనోద్వర్తనాభిషేకము లార్చి,ధౌతవస్త్రము లియ్యఁ శ్రీ దాల్చి యతఁడు
ధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్ శ్రీ దాల్చియాజ్ఞ యొనర్చి, హరి కర్చ గావించి శ్రీ యాదరించె
తే. నంతఁ దోడప్పరతనితో శ్రీ నాగమాంత,గోష్ఠి సల్పుచుఁ గాలము శ్రీ కొంత జరపి
యతని లాలించి యింటికి శ్రీ ననిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- వ. అట్లు కందాడతోడప్పరుచే బహుమానపూర్వకంబుగా ననుజ్ఞాతుం డై నిజమం
దిరంబు ప్రవేశించి యందు సంశ్రితులతోడం గూడి వేదాంతగోష్ఠి యొనర్చుచుఁ
బ్రహ్మించునంబిళ్లవై భవంబుఁ జూచి పుత్రైశ్వర్యంబుఁ గాంచి యానందించు
తండ్రిమాడ్కి వేదాంతివేద్యగుఁడు ప్రహృష్టాంతరంగుం డగుచు నూఱుహా
యనంబులు గడపి చరమకాలంబు ప్రాప్తం బైనయంత సశక్తిచేఁ బవళించియుం
డఁ గుట్టికొఱయిల్లెయాత్వా రేతెంచి ప్రణామం బొచరించి మహాత్మా నీ వభియు
క్తతముండ వయ్య నంతిమదశయం దిట్లాడకుండుట యేమియుచితంబు ద్వయ
మనుసంధింపరాదా యని విన్నవింప ముం దామంత్రరత్నం బెల్లప్పు డే ననుసం
ధింపకయుండితినేని యిప్పు డాప్రపదనమంత్రంబు మా కనుసంధేయంబే యగును
మనస్సాస్వస్థ్యంబును దేహదార్ఢ్యంబును ధాతుసౌమ్యంబునుం గలిగి యథేచ్ఛం
దిరుగు చున్న కాలంబునం దన్తంత్రరత్నానుసంధానంబు మాని కరణపాటవంబు
దప్పిపడియున్న వేళనా యమంత్రరత్నం బనుసంధించుట వైష్ణవం డైనవాఁ డా
చార్యురుచిపరిగృహీతం బై యనుష్ఠానప్రకాశంబై నద్వయం బర్థానుసంధానపూ
ర్వకంబుగా సర్వకాలంబులందు వచింపవలె నని యగ్గురువరుం డానతియ్య విని
యతండు లజ్జించి నిరుత్తరుండయ్యె నంత నన్వార్త లాలించి తెర్కాత్వారుభట్ట

రద్దేశికోత్తమునికిం బ్రణమిల్లి యార్యసత్తమా మీయపేక్షితం బెయ్యది యాన
 తిచ్చిన దాని సమర్పించెద నని ప్రార్థింప నద్వివ్యసూరి శేఖరుండును వత్సా య
 స్తదీయమరద్వారాంగణంబునకు శ్రీరంగనాథుండు విచ్చేసి యడియేనికి సర్వస్వ
 దానం బొనర్చిన సేవింప నపేక్షించితి నని వాక్రుచ్చిన విని యబ్బట్టార్యుండును
 నావృత్తాంతంబు తిరుమల త్తండయాత్వాని కెఱిగింప నతం డాయర్థంబు శ్రీరంగ
 నాథునకుం దెలుప నద్దేవదేవుం డాశ్రితవాత్సల్యవివశుండు గావున వేగ విచ్చేసి
 సంశ్రితసహితుం డగువేదాంతివేద్యునకుఁ బ్రసన్నుండై సర్వస్వదానం బొనర్చిన
 నద్దేశికేంద్రుండును సేవించి కృతార్థుం డయ్యె నంత నంబిళ్ళయు నిజాచార్యున
 కు సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి యొకహితం బొనరి మ్మని యడుగ నయ్యార్య
 వర్యుండు నీశ్వరుం డీయాత్మ కిష్టవినియోగార్హుండు గాఁడు సర్వేశ్వరున కీచేత
 నుండు యథేష్టవినియోగార్హుం డగు నని యెఱుంగు మనుచుఁ బలుక నంబిళ్ళ
 యు సుప్రసన్నమనస్కుండు గాక మానం బవలంబించినఁ దెలిసి యగ్గురువరుండు
 పుత్రా భవన్తానసగతం బై నయర్థంబు బై ల్పుచ్చు మని వచింప సంతసించి నంబిళ్ళ
 యు దేవా యొకవైష్ణవుండు పరమపదంబున కరిగె నేని యప్పు డచ్చట నున్న
 ప్రపన్ను లె ట్లుండు రని యడుగ నద్దేశికోత్తముండును దృఢుం డార్తుం డగు
 నార్తుండు దృఢుం డగునని పలికి మఱియు నస్తదాచార్యుం డై నభట్టారకుండు
 నన్ను నొకనాఁ డుద్దేశించి వత్సా వేదాంతి యని పేరు గలవాఁడను వేదశా
 స్త్రంబు లన్నియుం జదివినవాఁడను వక్తలయందు శ్రేష్ఠుండను బహుధనం బా
 చార్యదక్షిణగా సమర్పించినవాఁడను జిరకాలంబు గురుకులవాసంబుఁ జేసి విశే
 షార్థంబు లన్నియు గ్రహించినవాఁడ నని గర్వించి ప్రమాదంబుఁ జెంది యుండ
 క యెంబెరుమానారుతిరువడిఘళే శరణ మ్మని విశ్వసించి యుండు మని యానతి
 చ్చెం గావున నీవును గురుకులవాసంబుఁ జేసి నూఱుమాఱులు భగవద్విషయం
 బధికరించి నిజాచార్యునకు శతాభిషేకంబు లొనరించితి నని ద్రవిడవేదాంతంబు
 లందుఁ బ్రబలపాండిత్యంబు గలవాఁడ ననియు నహంకారపడక యెంబెరుమానా
 రుతిరువడిఘళే తంజ మని నమ్మి యుండు మని నియమించి నంబిళ్ళ మొద లై నదేశి
 కోత్తములశ్రీపాదతీర్థం బుజ్జీవించి వార లారగించినపిమ్మట భగవత్సేనాపతిమిశ్రు
 లయుత్సంగంబునందుఁ దిరుముడి యుంచుకొని పిన్బళహియ పెరుమాళ్ల జియ్యరు
 నంకంబువై శ్రీపాదంబులు సాఁచుకొని ఫాలవిన్యస్తపాణిపల్లవపుటుం డై భట్టరు
 తిరువడిత్తామరల స్మరించుచుఁ దిరునా డలంకరించె నంత నక్కలివై రిదాసగురుం
 డాదిగాఁ గలమహాదేశికు లందఱు నాచార్యవిశ్లేషజనితదుఃఖంబుచే మిగులనా
 ర్తి వహించి యున్నసమయంబున నంబిళ్ళ తనలోనం దానె తెలిసి యెంబారున
 కు భట్టార్యునిగతి సంజియ్యరునకు యథాశాస్త్రంబుగా బ్రహ్మమేధసంస్కారం
 బాచరించి యతిసంస్కారవిధిక్రమంబుగాఁ దిరుప్పల్లి యొనర్చి తీర్థతిరువధ్యయ

నాదిమహాత్మ్యవంబు సల్పె నంతిమదశయందు భగవంతుండు స్వమత ద్వారా
జిరంబున కేతెంచి సర్వస్వదానం బాచరించుటయు భగవద్విషయంబు శతావృ
త్తు లానతిచ్చి శతాభిషేకంబులు కొన నవధరించుటయు నాచార్యానువర్తనప్ర
తిబంధక పుత్రమిత్రకళత్రక్షేత్రధనదేశవాసాదు లన్నియు రుచివాసనలతో విడి
చి స్వాచార్యునకు నిత్యనివాసం బగుదేశంబు తనకుఁ బరమప్రాప్యం బని త
లంచి యచ్చోటి కేతెంచి తనసత్త నద్దేశికేంద్రునకు శేషపుచ్చి తత్కైంకర్యం
బు యాత్రగా సల్పుచు నదియె సత్తాధారకం బని నిశ్చయించి యుండుట యి
మ్మహాత్మనకే చెల్లు నని శ్రీవాదిభీకరగురుం డానతిచ్చె నంత.

44

వ. సర్వస్వదానం బెట్టి దనిన.

45

సీ. సర్వస్వదానము శశౌరి చేయుట తన,యొడ లెల్లఁ జూపుట శ యున్నయట్లు
లాచార్యు లాదాన శ మాచరించుట చర,మార్థవిశేషము శ లన్ని యిడుట
యాత్ర కీశుఁడు నియోగార్హుఁడు గాఁ డంట, ఫలితచేతనునకుఁ శ గలుగదనుట
యీశ్వరవినియోగశమీమాత్యయనుటయు, ఫలియభిమానియుఁ శబరుఁడెయనుట
తే. యార్హుఁడతిదృఢుఁడగుటయి శష్టార్థముడిగి, స్వతనురుచిమానిప్రాప్తినిశ్చయముచెంది
సంతసించుట యనియె నాశసభ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. దృఢుం డార్హుం డగుట యెట్టి దనిన.

47

సీ. దృఢుఁడు తన కిష్టదేహితో నెడఁబాసి, యార్హుఁ డయ్యును శరీరరావసాన
పర్యంత మాత్మాంగరపటురుచి మానక, తుదిఁగాయ ముడిగి సంశతుష్టిఁ గనుట
యని చెప్పి నంబిళ్ళ శ యమ్మంగియమ్మాళు, పరమపదంబున శ కరిగె ననుచు
విని వారియింటికి శ విచ్చేయఁ దద్దేవి, సుప్రసన్నాస్య యై శ జొత్తిలంగఁ
తే. జూచి నన్నిధివైష్ణవులొద్దయ మంది, స్వామి యిట్లుండు శేమి యీశసాధ్వయనుచు
నడుగ నంబిళ్ళ వారి కి శ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అమ్మాళు తనకు ముం శ దపకార మొక తైనఁ, జేయలే దది గానఁ శ జింత మాని
యతనిఫలావాప్తి శ కానందపడియె ని, ద్దేవి యం చని యె నశద్దేశికుండు
ఒకనాడు వైష్ణవుండుకఁ డార్యపద మొంద, నతనిదారసుతాదుశలా ర్తిజెంది
నంబిళ్ళపదనలీనములందుఁ బడి యేడ్వ, నతని ని శ్లే మని శ యార్యు లడుగ

తే. నిష్టవస్తువు నెడఁ బాసి శ యిచట నుండ, రోసి యానందలోకము శ వాసిఁ దెలిసి
దానికై యేడ్చి రనియె నశద్దాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. ఈయర్థములు రెండు శ నిచ్చోట నే యను, షానపర్యంతము శ సత్త్వజలధి
నంబిళ్ళ చూచి వైష్ణవులతోఁ జని తిరు, వెళ్లరులక్ష్మిని శ విశదభక్తి
సేవించి తిరిగి విశచ్చేయ నభోమణి, పడమటిదెస వ్రేలఁ శబడియె నంతఁ

గావేరి యుల్లోలశక్లలోలమాలికా, వర్తశతంబుల శ వనధిమాడ్కిఁ

తే. బొంగి ప్రవహింప మేఘాళి శ నింగి నెఱయ, నంధతమనాళు మంతట శవతిశయిలె

భూరిదిగ్భ్రాంతి జనులకుఁ శ బొడమె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

వ. అయ్యవసరంబున.

51

సీ. ఓడయం దొక టైన శ నేడఁ జూపడ కున్న, రంగరాఘ్వేవ కారరాత్రి చనఁగ
నంబిళ్ళ దలఁచి బాసల తెప్పవై నెక్కి, సంశ్రితతతితోడ శ జరుగు చుండ
భారాతిశయముచే శ బ్లవము నట్టేటను, మజ్జనోన్ముఖ మైన శ మదిఁ గలంగి
కర్ణధారుఁడు బోధశఘనులార మీయందు, నలువురు మువ్వు రై శనను విచార
తే. ముడిగిదిగ వేగ దరిఁ జేర్తు శ నుడుప నట్లు, గాకపోయిన మిమ్ము బల్లాసి చెందు
ననిన దిగఁజాల రం దొక్కరై న ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వారియం దొకస త్త్వశ్రవతిని నిరీక్షించి, స్థూలాంగి యీయమ్మ శ దొలఁగె నేని
తెప్ప యీనీటివై శ దేలి కూలముఁ జెందు, నని నావికుఁడు పల్క శ నార్యులెల్ల
విని యూర కుండ నాశవెలఁది లేచి సమస్త, చేతనోజ్జీవనశ హేతు వైన
నంబిళ్ళ యిప్పు డీశనది దాఁటెనా భవ, జలధి దాఁటించు నశస్త్రద్విధాత్త

తే. శతము నని పల్కి జీవితాశను దొలంగి, యాత్మ నంబిళ్ళ తిరువడిశ్రయం దె నిల్చి
వడి గుభాలున నట్టేటఁ శ బడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అక్కటా యీప్రాణి శయస్థదర్థం బేటఁ, బడె నని నంబిళ్ళ శ బాధపడఁగ
భారము లఘు వైన శ బ్లవ మల్లనల్లనఁ, దీర మొందిన వారు శ దిగినయంత
నాపగారయముచే శ నాసాధ్వి చని చని, దైవవశంబున శ దరికిఁ జేరి
వారివార్తల విని శ వచ్చి తీరముఁ జెంది, తిని సూరులారచిం శ తింప కుండు

తే. డనుచు వాక్రుచ్చి యేతెంచు శ నార్యుఁ గాంచి, యిట్లు నేదరిఁజెందుట శ కేమి హేతు
వన్న నంబిళ్ళ గురుభ క్తి శయనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అదియునుం గాక.

55

సీ. ఆచార్యులే దైవ శ మనుచు నమ్మినవారి, నేప్రాద్దుఁ బ్రోచు లశక్తిశుఁ డనుచుఁ
బలికి నంబిళ్ళ యాశభాగవతులఁ గూడి, నిజగృహంబున కేగి శ నిత్య మచట
శ్రీలక్ష్మణార్చ్యలశస్థాంతమే నిర్వహించుచు నుండ నాశయింటిపొరుగు
నం దొకసా త్త్వికుశ నాలయమునకుఁ ద, త్సబ్రహ్మచారియు శ సద్గుణాధ్యుఁ

తే. డై న శ్రీవైష్ణవం దొకఁ శ డరుగుదెంచి, యుచితవృత్తిని సేవించి శ యూటడించి
పల్కె నీరీతి నాజ్ఞానశ్రవతికి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. చెంది నంబిళ్ళ గోశ్రష్ఠీమండపమునందు, స్వాము లుండఁగఁ జోటు శ చాల దయ్యె
నర్హణీయుఁడు మనశ కాచార్యుఁ డాతఁడు, స్థలము విశాలము శ గలదు నీకు
నొకనివేశంబుచో శ టాసఁగు మం చతని కి, వనిన నాసాధ్వి యీటనియె నతని
కిరంగపదమునం శ దెట్టిప్రాజ్ఞుల కైన, నొకటింటి కైనఁ జో శ టాసఁగు టరుడు

తే. గాన మామకగురుపదశ్రవణములను, జేరుపర్యంత మీస్థల శ మేరికియ్య
ననుచు వాక్రుచ్చి నాసతి శ యతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. ఆమాట విని వచ్చి శ యతఁడు నంబిళ్ళకుఁ, దెలిపినఁ దెలిసి యశద్దేశికేంద్రుఁ
డాసాధ్వ రావించి శ యమ్మ నీ కొక్కతె, కింతచో టేల మా శ కిందుఁ గొంత
చోటు కాలక్షేపశకూటసమృద్ధికై, యిమ్మని యడుగఁగా శ నింతి మగిడి
పరమపదంబులోపల దాసి కొకనివే, శ మొసంగి కొమ్మి యీశస్థల మటంచుఁ
తే. బలుక వై కుంతనాథుఁ డాశపని యొనర్ప, నాథ్యుఁడనుచును గురుఁడనశనతఁడు నీకు
వశ్యుఁ డగు నని పల్కె నాశవనిత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. కావున దాసి కాశరా వీవె యిమ్మన, నయ్యార్యుఁ డిచ్చెద శ ననుచుఁ బలుకు
మాటమాత్రము విని శ మది సంతసింపదు, పరునిపేరటఁ దాళశపత్ర మొకటి
వ్రావించి నీదుచేత్రవాలుతో నిమ్మన, నఖిలలోకస్వామి శ యైనహరికిఁ
గల్గివైరిదానుఁడు శ పలుకువిన్నప మిది, యీయమ్మ క్రయ మిచ్చె శ నిది గ్రహించి
తే. తగినచో టిమ్ము పరమపదంబునందు, నీమె కని పత్రికను వ్రాసిరయిచ్చె నతఁడు
దానిఁ దలఁ దాల్చి చనియె నాశధన్య యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
- సీ. ఆర్యుఁ డాసాధ్వయశధ్యవసాయ మీక్షించి, హర్షించి పత్రికశయందు హరికి
నీవర్ష మీమాస శ మీపక్ష మిన్నవ, యహమునం దిన్నవశయామమునను
ముక్తి యీసతికిమ్ముశమునివంద్య యనివ్రాయ, నదిగొనితనయింటిశకరుగుదెంచి
యాచార్యసన్నిధి శ నాప్రాద్దుమఱునాఁడు, చరణాబ్జతీర్థప్రశసాదసేవఁ
తే. జేసి మూఁడవనాఁ డభిశిస్తుహూర్త, ముననుగురునిఁదలంచుచుశముక్తిఁ గనియె
గురుఁడు వ్రాసినవేళ నాశగరితయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అంత మఱియొక్కవాసరంబునందు. 61
- సీ. మనుజుఁ డేయర్థము శ మది నిల్పి ప్రకృతిని, బాసి శ్రీవైకుంఠశపదముఁ జెందు
నాయర్థ మెఱిఁగింపు శ మని మహాభారత, భట్ట రగ్గురునకుఁ శ బలుక నతఁడు
భువి నుపాయోపేయశములు శ్రీయఃపతి యని, తెలిసి తదర్థోపశద్దేష్టచరణ
సరసిజంబుల నమ్మిశసంయమిడ్భాష్యోక్త, సిద్ధాంత మతిసమీశచీన మనుచుఁ
తే. దలఁచి రామాయణోక్తుల శ ద్రవిడవేద, వాక్యములఁ బ్రొద్దుపుచ్చెడిశవైష్ణవుండు
తనువు సడలిన హరిఁజేరుశననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. మఱియొకవాసరంబున. 63
- సీ. శిష్యులు పాండ్యదేశీయీయులు కొందఱు, వైష్ణవు లేతెంచి శ స్వగురు వైన
నంబిళ్ళగారిని శ నయ మొప్ప సేవించి, తంజ మెయ్యది యది శ దానులకును
దెలుపు మం చడుగ నశద్దేశికోత్తముఁడును, దక్షిణాబ్ధితటంబె శ తంజ మనిన
తంజ మచ్చట సైకశతంబులా వనములా, వాడలా యెవి యనిశవార లనిన
తే. మోమునెత్తమ్మిఁ జిటునవ్వుశమొలకలెత్త, సర్వలోకైకగురుఁడునుశసద్గుణాధ్యుఁ
డైననంబిళ్ళ వారి కి శ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. చక్రవర్తిసుతుండుశసామిత్రితోఁ గూడి, హరిబలంబులతోడ శ నచటనుండి

రేయి వానరులు నిశ్చింతగా వారితో, గనుమూసినిద్రించుకరణి, గొంత
దడ వుండి లేచి యాతముడు దా వింట, నమ్మ లెక్కించి సై శన్యము చుట్టి
దిరుగుచు బ్రోచునశ్చేవునిశార్ఙ్గో, దండమే తలఁప మీ శ కండ యగును
తే. నిద్రఁ జెందినవానరారీకమట్లు, స్వప్రయత్నము విడిచినశన్యశేషి
దానె కాపాడుననియె నారీధన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. మఱియు నొక్కవాసరంబున.

66

నీ. నారాయణునిఁ దక్క శ వేటొక్కవేల్పును, గొలువరు వైష్ణవుల్ శ గురువరేణ్య
యట్టివా రితరు లొనగ్నింద్రు లాది గాఁ, గలనిలింపుల వైదికక్రియలను
భజించు టే మనిబ్రాహ్మణుం డొక్కఁడు, నంబిళ్ళ నడుగ నారనయవిదుండు
హరి కన్యదేవత శ లంగము లనుచు వి, శేషశాస్త్రోక్తులుశ్చెప్పఁ గాన

తే. నిత్యనైమిత్తికములందు శ నిఖిలదేవ, తార్చ భగవదుపాసన శ మగుటఁ జేసి
యది విరుద్ధము గానేరదనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అ ట్లమ్మహాత్మునిసూక్తు లాలకించి యావిప్రుం డగురువరు నుద్దేశించి యాచార్య
సత్తమా నిత్యనైమిత్తికాదికర్తంబులం దగ్నింద్రాదిదేవతారాధనంబు సేయుచు
నాలయంబులయందుఁ గృతప్రతిష్ఠు లై నదేవతల మీ రారాధింప కుండుట కేమి
నిమిత్తం బని యడుగ నద్దేశికోత్తముండును మంత్రపూతంబు లై నయాహవ నీ
యగార్హ పత్యదక్షిణాగ్నులు సమస్తద్విజుల కారాధనీయంబులునుశ్చ శానాగ్నులు
పరివర్జనీయంబులు నై నయట్లు నిత్యనైమిత్తికాదికర్తంబులఁ బ్రసిద్ధు లగునిలింపు
లర్హణీయులు దేవతంబులందుఁ బ్రతిష్ఠింపం బడినయన్యదైవతంబు లనర్చనీయం
బు లగు నెట్లంటి వేసి నిత్యాదులయం దన్యదేవతలును భగవత్ప్రకారబుద్ధిచే నా
రాధించుటంజేసి తదుపాసనంబు భగవదుపాసనం బగు నని విశేషశాస్త్రప్రసిద్ధి
గల దాలయప్రతిష్ఠలయందుఁ బరావరత త్వవ్యత్యయంబు నల్పుతామసపురు
షులచే వేదవిరుద్ధాగమమంత్రతంత్రప్రక్రియచే స్వతంత్రబుద్ధిచేతం బ్రతిష్ఠితంబు
లగుదేవతాంతరంబులు భగవత్ప్రకారబుద్ధిచే నుపాసింపంబడవు గావున హే
యంబు లగు నదియునుం గాక సత్త్వగుణాత్యంతవిరోధితమోగుణప్రచురుండు
గావున రుద్రుండు ముముక్షువులకు దూరతఃపరివర్జనీయుండు మఱియును నిత్య
నైమిత్తికాదులయం దితరదేవతోపాసనం బామ్నాయచోదితం బై నయ ట్లాల
యంబులందు భగవత్ప్రకారబుద్ధిచే దేవతాంతరంబుల నారాధింప విశేషశాస్త్ర
విధి చూపడదు గావున దేవతాంతరవిహితభగవత్ప్రకారభూతాలయస్థాన్యదేవ
తాభజనం బై న ననర్థకం బని యాన తిచ్చె నంత.

68

నీ. తొల్లి యొక్కెడ కేగిరత్నార్ణ మేతెంచుచు, నంబిళ్ళ మార్గము శ నడచి యలసి
యొకపల్లెఁ జొచ్చి యం శ దుచిత మైనట్టిచో, టమరకున్నను దదురద్యానభూమి
శ్యామకోమలపలారశాకీర్ణశాఖాస, హస్తపతత్తిరశవాకులంబు

భవ్యజలాకీర్ణశపద్ధాకరాంతిక,వర్తి మహాన్నతశవటకుటంబుఁ

తే. గాంచితచ్చాయలను విశ్రమించి యచట, నచ్యుతారాధనము చేసిరయారగించి
మించి స్వాములతోడ హారించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అప్పు డాశ్రీవైష్ణవు లమ్మహాత్ముల కిట్లనిరి.

70

సీ. ఛాయాప్రధానాదిశతాత్కరవిధుల నీ, శాఖి దేవరవారిశంశ్రితులకు
నధ్వశ్రమముఁ దీర్చిశయాతిథ్య మొనరించె, గాన భాగవతాగ్రగణ్యఁ డొక్కఁ
డేమినిమి త్తమో శ యెఱుఁగలే మిమ్మహా,వట మై వసించె నీశవటమునందుఁ
బ్రకృతిబంధముఁ బాపి శ పరమపదంబియ్యఁ,దగుదు వీయాత్మ కాశదార్య మొప్ప

తే. ననుచు సన్నిధివైష్ణవు శ లంద తైక,కంఠ్య మొప్పార నంబిశ్శగారి నిట్లు
ప్రార్థనలు చేసి రత్యంతశభ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. నంబిశ్శగారు విశన్నవ మాలకించి మం,దస్థితం బొనరించి శ దయను లేచి
ముదమొప్ప వటమునాశమూలా గ్రమిక్షించి,తనదీర్ఘ బాహుదంశడములుసాఁచి
యాలింగనముఁ జేసి శ యస్త్వదార్యానుగ్రహంబుచే బరమపదంబునకును
జను మని పల్కి యాశస్వాములతోఁ గూడి, శ్రీరంగధామముఁ శ జేరి యందు

తే. శ్రీమహాభాగవతులకుఁ శ జెన్నుమీఱ,ద్రావిడామ్నాయసూ క్త్యర్థత త్వమనిశ
మొనఁగు చుండెను గనిక రశ మొప్ప ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. నంబిశ్శ యాలింగశనం బొనర్చిననాఁడె, యాకు వ్రాలెను మఱ్ఱిశ్ర మ్రాఁకు కంఠ
నావృక్ష మున్నూల శ మై నిశీధమునందు, దారుణధ్వనితోడ శ ధరణిఁ గూలె
నిర్ఘాతనిష్ఠురశనిస్వనం బది విని, యాపల్లెయం దొకశయవనిసురుఁడు
వెఱచి విస్మయ మొంది శ వేశ్మము వెల్వడి, చూడ నం దొకమహాజ్యోతి వెడలి

తే. వేయుచంద్రులరుచిమించిరవిన్ను గప్పి, చనినఁ గన్నులఁ జూచి యాశజన్నిగట్టు
చిత్త మలరంగ జనులకుఁ శ జెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అంత నొక్కనాఁడు తిరువాయ్మొత్తీ యనుసంధించువారిని భగవద్గీతాపారాయ
ణంబు సేయువారలనుం గనుంగొని యెట్లాచరింపవలె నని నంబిశ్శ నొకసా
త్త్వికుం డడుగ నమ్మహాత్ముఁ డతని కిట్లనియె.

74

సీ. ఒక వైష్ణవునియింట శ నుత్సవం బగు చున్న,వైష్ణవు లిరువురు శ వచ్చి యొకరు
ముద మొప్పఁ దిరువాయ్మొత్తీ యనుసంధింప, నొక వైష్ణవుఁడు గీతశలుగ్గడింపఁ
జూచి యాగృహమేధిశసుతునకు నియమించి,తిరువాయ్మొత్తీ పల్కుశ దేశికునకుఁ
దళిగకుఁదగు ద్రవ్యశ తతినమర్పింపుము, పడఁడుబియ్యము స్వయంశపాక మిమ్ము

తే. భవ్యగీతానుసంధానశపరున కనుచు, వాసియుభయుల కీరీతిశవసుధఁ గానఁ
బడియె ననుచును నంబిశ్శశపల్కెననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. మఱియొక్కదినంబునఁ బరగోష్ఠియందు శ్రీవైష్ణవుం డెట్లు బహుమతుం డగు
నని యొకసాత్త్వికుండు నంబిశ్శ నడుగ నద్దేశికంద్రుం డేతదర్థవిషయంబుగా

నొకపూర్వవృత్తాంతంబు గల దీప్రశ్నంబునకు నదియే ప్రత్యుత్తరం బగు నది యాకర్ణింపుము. 76

సీ. అఖిలవిద్యత్పూజ్యః శ్రీ డగుమిశహాత్వాను, పృథివీశునింటను శ్రీబెండ్లి యైన సంభావనార్థము శ్రీ చని రాజసభయందు, విచ్చేసి యున్నభూమిభుండు చూచి బహువిధద్రవ్యముల్ శ్రీ పండితుల కొసంగి, యతని కే మియ్యక శ్రీ యరుగు మనిన వేదము లెఱుంగనో శ్రీ వాదముసేయంగఁ, జాలనో సకలశాస్త్రములయందు

తే. హేతు వేమి యుపేక్షింప శ్రీ నిట్లు నన్ను, నని యతం డన విని నృపుఁడనియె నిట్లు లనుచు నంబిళ్ళ పలికె బుర్రధాళి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

వ. అట్లు దేశికోత్తమునిసూక్తు లాకర్ణించి రా జతని కిట్లనియె. 78

సీ. సర్వజ్ఞుఁడవు వేదశాస్త్రములం దెన్న, నార్యవైష్ణవుఁడ వం శ్రీ చరసి తెలిసి యిట్లుపేక్షించితి శ్రీ నికఁ జను మని నృపుఁ, డన నమహాత్ముఁడు శ్రీ హర్ష మొంది వీర లందఱియందు శ్రీ విష్ణుదాసుల మని, మ మ్ముపేక్షించుట శ్రీ మాకు సేమ మని రాజునకుఁ బల్కి శ్రీ యాత్మోత్తరీయము, నింగికిఁ జిమ్ముచునృత్య మాడి

తే. యరిగె నది గానఁ బరగోష్ఠీయం దుపేక్ష
యతులబహుమతి యగువైష్ణవవాన్వయులకు
ననుచు నంబిళ్ళ పలికె బుర్రధాళి కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 79

వ. మఱియును. 80

సీ. వసుధ దరిద్రుఁ డౌవైష్ణవుఁ డొక్కఁడు, యాచకవృత్తిచే శ్రీ నరిగి యొక్క పంటకళ్లములోనఁ శ్రీ బని సేయ నొకబట్ట, తలపంటకాపును శ్రీ దనరఁ జూచి యళిగరున్నికరనీలాలకావళి ఫాల, తలనాట్యకేళీవిర్రధాన మొదవ సిగముడి విడి జాతి శ్రీ చెన్నుగా మూపున, నసియాడ నిట్టిసాహసపుఁజెయ్య

తే. మాతపంబున కోర్చి సేయంగఁ దగునె
యనుచుఁ బ్రియవాక్యములఁ బల్క శ్రీ నతఁడు మెచ్చె
ననుచు నంబిళ్ళ పలికె బుర్రధాళి కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 81

వ. మెచ్చి యతం డతని కే మిచ్చె నని యడుగ వారల కమ్మహాదేశికుం డిట్లనియె.

సీ. మంచిధాన్యము ద్రోణమాత్రము వాడియ్య, గట్టిగా నవిమూట శ్రీ గట్టి యతఁడు గొనిపోవ నొక్కఁడు శ్రీ గనుఁగొని ధాన్యము, నెవ్వఁ డిచ్చెనొవాని శ్రీ నెఱుక పఱపు మన వైష్ణవుఁడు ధాన్యమాబట్టతలపంట, కాపిచ్చె ననవాఁడు శ్రీ కళముఁజెంది యావార్త దెలుప నుగ్రకారుఁ డై వాఁడు, కాలదండముఁ బోలు శ్రీ కడిదియినుప

తే. కట్లవెనుఁగోలఁ జేఁ బూనికదలి వేగ, తనపదన్యాసములు సోకి శ్రీ ధరణియద్రువ వచ్చె నని చెప్పె నంబిళ్ళవారి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 82

- సీ. దాసరిబాఁపఁడారతరల కచ్చట నిలు, నిలుము దండాహతి శ నిన్నుఁ గూల్తు
నని వాఁడు పల్క నరయ్యార్యుఁడు పద్మయు, గంబువైఁ దుమ్మెదల్ శగ్రముగతిని
నీకన్నుగవ గప్పిరనిగనిగ మెఱయుచు, నీలాలకంబులు శ నృత్త మాడ
నసితదీర్ఘ శిరోరుశహములు విముక్తబంధము లై కటిస్థలిఁ శ దాకి వ్రేల
- తే. వచ్చి ననుఁ జూచి కోపింప శ వత్స నీకుఁ, దగునె దయఁగలవాఁడవు శ దాత వనిన
వాఁడు హర్షించె నని పిళ్ల శపల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర. 83
- సీ. అ ట్లిచ్చకపుమాట శ లతఁ డుగ్గడింప నా, కర్ణించి తనమదిశకాఁక యుడిగి
ప్రీతి నాతని వాఁడుశపిలుచుకపోయి సాం, పొప్పమూటెఁడుధాన్యశమొసఁగెమగిడి
కపటప్రియోక్తుల శ ఘాతుకుఁ డగుకాఁపు, హర్షించి యతని కీట్లాచరింప
సిరి బోరగలవాఁడు శ శేషియు నారాయ, ణుఁడు తన్ను భక్తి సరన్నుతి యొనర్చు
- తే. ధన్యజనుల కభీష్టప్రదాయకుండు, గాక యె ట్లుండునని సర్వలోకగురుఁడు
పలుక విని సంతసించిరిశ్రాజ్ఞు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర. 84
- వ. అంతఁ గొన్నిదినంబుల కాజగద్గురుండు తనతిరుమేనియందుఁ దిరునోవు చాత్తు
కొనియున్న సమయంబున. 85
- సీ. వైష్ణవుఁ డొక్కఁడు శ వచ్చి నంబిళ్ళను, జూచి కేల్తోడ్చి యోశుభగుణాఢ్య
దేశికోత్తమ నీదు శ తిరుమేను డస్సిన, దే మన నార్య దేశవేంద్రుఁ డనియె
గురుకృపచే మంచిశుణ మొక్క టైనఁ జొప్పడు నేని యామేనుశబడలుననుచు
జ్ఞానభక్తివిరక్తి శ శాంత్యాదిగుణములు, మించఁ బ్రకాశింప శ నంచితాత్ముఁ
- తే. డై నయధికారి భగవద్గురణానుసక్త, చింత నుండినమేను శోరషించు ననుచుఁ
దెలిసె నార్యునిభావము శ ధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- వ. మఱియును. 87
- సీ. సాత్త్వికుం డొక్కఁడు శ చనుదెంచి యొకనాఁడు, నంబిళ్ళ నీక్షించిరనతి యొనర్చి
మాన్యమీ కారోగ్యరమా యని యడిగిన, మల్లయుద్ధముఁ జేయ శ మదిదలంచి
యరిగెదనా వీని శ కధికతరారోగ్య, మేటికిఁ గోవెల శ కేఁగి మగిడి
సదన మొందుచు నుంటి శ జాలు నీయారోగ్య, మనుచునగ్గురువగుఁడానతియ్య
- తే. విని ప్రపన్నున కారోగ్యరవిలసితంబు, గూడ దని యప్పు డాజగద్గురునిభావ
మాత్తలోపలఁ దెలిసె నరయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.
- వ. అ ట్లత్తిరుక్కలిహిన్నదాసగురుం డశక్తుం డై యున్నవిధం బెఱింగి యొకశ్రీవై
ష్ణవుం డేతెంచి తదీయశ్రీపాదపద్మంబులకుఁ బ్రణామంబు గావించి యద్దేశికో
త్తముం డనుభవించు చున్నప్రబలామయజనితశ్రమంబుఁ జూచి వెఱచిన నత
నిం గటాక్షించి వత్సా యీదృగ్విధం బైనవాతవ్యాధి యస్తదభిమతంబు గావున
నీ విట్లు వెఱచుటకుం బని గానఁబడ దని యాన తిచ్చెం గాన. 89

శ్లో. కృతకృత్యాః ప్రతీక్షస్తే మృత్యుం ప్రియమివాతిధిమ్ || అనియెడు పంచమవేదో
 క్తన్యాయంబునఁ గృతార్థు లగువారు ప్రియాతిధినిం జూచినట్లు మృత్యువునుం
 బ్రతీక్షించుచు నుండెద రని యగ్గురువరునకుం దాత్పర్యం బనుచు నెఱింగి యతం
 డూరకుండె నంతఁ బుల్లయెంగళాత్వా నమ్మంగియమ్మా శనుసూరు లిరువు రావు
 త్తాంతంబెఱింగి యేఁగుదెంచి యమ్మహాత్ముని సేవించి యతనికష్టంబుఁ జూచి సహిం
 పలేక పుల్లయంగళాత్వాననుమతిచే యమ్మంగియమ్మా శనుసూరిన త్తముం డొక
 భగవత్తంత్రం బౌ నంబిళ్ళశ్రమనివృత్తికై పరింపం దలంప నజ్జగద్గురుం డది యె
 ఱింగి యిది స్వరూపవిరుద్ధం బైనకృత్యంబు మీర లాచరింపవల దని నివారింప
 వారును భవన్నిమిత్తంబుగా దాసుల మాచరించిన స్వరూపవిరుద్ధం బె ట్లగునని
 నఁ దిరుమంత్రంబునకు వివరణం బై చరమశ్లోకంబునకు వివరణం బై యున్న
 ద్వయంబు దక్కఁ దక్కినమంత్రంబు లన్ని పంచాక్షరీసమంబు లై ప్రపన్నుల
 కనాధరణీయంబు లగు నని యగ్గురువరుం డాన తియ్య నాకర్ణించి వా రిరువురు
 యుష్మదారోగ్యలాభంబునకై ప్రపదనం బాచరించెద మని వాక్రువ్వ నదియు
 ను స్వరూపవిరుద్ధం బగు నె ట్లంటేరేని స్వవిషయవ్యాధినివృత్త్యర్థంబుగా శరణ
 గతి యొనర్చి రేని యత్యంతపారతంత్ర్యం బగుతనస్వరూపంబునకు హాని సంభ
 వించుఁ బరవిషయవ్యాధిశాంత్యర్థంబుగాఁ బ్రపత్తిఁ జేసెనేని పరాత్పరుం డగుభగ
 వంతుని సర్వజ్ఞానసర్వశక్తులకుఁ గొఱంత వాటిలుఁ గావున స్వపరవిషయవ్యాధి
 విమోచనంబునకై సాధనాంతరానుష్ఠానం బొక్కటి యైన సలుపఁగూడదని య
 ద్వేషికేంద్రుం డానతియ్య విని వా రిరువు రయ్యార్యునిశ్రీసూక్తి విశ్వసించి తదా
 చరణప్రయత్నంబుఁ జాలించి యున్నఁ గొన్నిదినంబుల కావాతవ్యాధివిశేషంబు
 తనంతట శాంతిఁ బొందె నంత భగవంతుఁ డైనయాసర్వలోకగురుం డరోగదృ
 ఢగాత్రుం డై తొంటిచందంబున భగవద్విషయం బాశ్రితసంఘంబునకు వక్కా
 ణించు చున్న సమయంబున శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రగురునకుం బాత్రుం డై శ్రీపరాశ
 రభట్టార్యున కభిమానపుత్రుం డగునడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్లభట్టార్యుం డాజగద్గురుని
 జ్ఞానభక్తివై రాగ్యవైభవంబును భాగవతసమృద్ధియు సర్వలోకపరిగ్రహంబును
 శిష్యసంపత్తియు నాలోకించి సహింపక యసూయపడు చుండె నయ్యవసరం
 బున.

90

సీ. అలపరాశరసూరి శ్రీ కభిమానపుత్రుఁడు, కూ రేళపౌత్రుఁడు శ్రీ గుణపయోధి
 మధ్యమవీధికుశలమారభట్టార్యుఁడు, దేవీసహాయుఁ డై శ్రీ భావ మలరఁ
 గనకఙ్గోలిక నూఁగఁ శ్రీ గావేరి నీరాడి, వచ్చుచు నంబిళ్ళవైవారియింటి
 కరిగి యస్తత్పరమాచార్యపుత్రుఁ డీ, తం డని మ్రొక్క నాతండు చూచి
 తే. భద్రమా పిళ్ల నీ కనికపల్కుఁగాని, యాభిజాత్యాదిగర్వము శ్రీ ననుసరించి
 యంజలియు నై నఁ గావింపఁడతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

సీ. బ్రహ్మవిత్తము లైననబహువిధచ్ఛాత్రులు, వెనువెంట నేతేర శ వేగ వచ్చి
నిత్య మానంబిళ్ళ శ నిర్మలభ క్తితో, నతనిఁ గన్గొని మ్రొక్కి శ యరుగఁజూచి
యందఱు గని తనశుందరీమణితోడ, రత్నఢోలిక నూఁగురరాజసాత్తు
నిత నిట్లు గని మ్రొక్కరనేమికారణ మని, యాత్మ సంశ్రితులైననయార్యులడుగ
తే. నతఁడు మఱుమాటఁ జెప్పకశయాత్మ గృహముఁ
జొచ్చి యందు శరారాతి శసూరిసూక్తి
భావ మాశ్రితులకుఁ దేటపఱచు ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

92

సీ. రంగేశుఁ డొకవానశరంబున తిరువీధి, విచ్చేయ నంబిళ్ళ శ వచ్చి కాంచి
ప్రణతికై సందేహపడిన నగ్గురువును, జూచి య దే మనిశసూరు లడుగ
నొక దేవినే కూడి శ యున్నసద్గురునకు, మ్రొక్కరా దంటిరి శ ముందు మీర
లిరుగెలంకులభార్య శ లిరువురు గలవాని, కిప్పు డే మ్రొక్కిడ శ నెట్లు మీకుఁ
తే. దోచునోయనిమదిశంకశదోచి యిట్లు, సంశయించుచు నున్నాఁడశస్వాములార
యనిన లజ్జించి రయ్యార్యు శ లందఱును, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అట్లాగురువరుం డానతియ్య విని యాభాగవతోత్తము లందఱు దేవీసమేతు లై
నయాచార్యులును దత్పుత్రపౌత్రాదులును శ్రీమన్నారాయణస్వరూపు లని త
లంచి మేధావి యగుప్రపన్నుండు వారిం బ్రణిపాతనమస్కారప్రియవాక్యాదుల
సంతోషింపంజేయ వలయు ననుచు నిమ్మహాదేశికునకుం దాత్పర్యం బని యెఱింగి
యపరాధక్షమాపణంబుఁ జేసికొని రంత నంబిళ్ళయు నద్దేవదేవునికి సాష్టాంగ
ప్రణామం బాచరించి తత్ప్రసాదలబ్ధశ్రీశతకోపమాల్యాదిబహుమతి లభించి య
నుజ్ఞఁ బడసి నిజగోష్ఠీమండపముం జెంది యందు ద్రావిడామ్నాయవ్యాఖ్యాన
వై ఖరీసమేతుం డై సంశ్రితులతోడ నానందించు చుండె నంత నొక్కనాఁడు న
డువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళభట్టార్యుండు రాజాస్థానంబునకుం జనుచు మార్గమధ్యంబునం
దాచార్యదేవుం డగుపింబళహరారావెరుమాళ్లజియ్యరునుం జూచి తోడ ర మ్మని
యతనిం దోడ్కొని చని చోళరాజుసభామండపంబుఁ గాంచి యం దమ్మహిపా
లునిచే యథాశాస్త్రంబుగా నర్చితుం డై యొక మృదుతరశుభా స్తరణంబునందు
నిజసంశ్రితులతోడ విలసిల్లు చున్నసమయంబున బహుశ్రుతుం డై నయారాజ
సత్తముం డాబ్రహ్మవిత్తమునిం జూచి తదీయవిద్యావైదుష్యజిజ్ఞాసచే మహాత్మా
శ్లో॥ ఆత్మానం మానుషం మన్యే రామం దశరథాత్మజమ్ ॥ అనెడున్యాయంబు
నఁ దనపరత్వంబు బయలుపుచ్చక తన్ను మనుష్యమాత్రునింగాఁ దలంచుచక్ర
వర్తికుమారుండు, శ్లో. 'మయాజ్ఞప్తో గచ్ఛలోకానను త్తమాన్' అని జటాయువున
కెట్లు పుణ్యలోకంబు లొసంగె నని యాక్షేపించి వ్యవహారికపురుషులతోడం గూ
డి యించుక కాలంబు రాజకృత్యంబులు విచారించు చున్నసమయంబున నారా

జొనర్చినయాక్షేపంబునకు సమాధానంబు దోచక యబ్బట్టార్కుండు పింబళహ
రాకాపెరుమాళుజియ్యరునుం జూచి వత్సా నంబిళ్ళ యీయర్థం బెట్లు నిర్వహిం
చు నని యడుగ నతం డద్దేశికోత్తమునకు 'సత్యేన లోకా న్జయతి' అను వచనా
ర్థంబు స్మరింపజేసె నంత నబ్బూజానియు రాజకృత్యంబు విచారించుకొని య
ద్దేశికుని కభిముఖుం డై యస్తత్కృతాక్షేపంబునకు సమాధానం బొనరింపుని య
గ్గురువరేణ్యు నడుగ నతండు స్వకీయసత్యవ్రతవిజితంబు లై స్వవశంబు లై యు
న్నపుణ్యలోకంబులు చక్రవర్తినుతుండు జటాయువున కిచ్చె నని సమాధానం
బు చెప్ప నాకర్ణించి మిగులం బ్రహ్మించి యాన్యపాలన త్తముం డద్దేశికోత్తము
నకు ముద్రితాముద్రిత హేమసముదాయంబును సమూల్యరత్నభూషణరాంకవ
క్షోమాంబరాదిబహువిధద్రవిణంబు లర్పించిన నద్దేశికసార్వభౌముం డవి యన్ని
యుం గొని వచ్చి యజ్జగద్గురునిం జూచి భక్తిపూర్వకంబుగాఁ బ్రణామంబు గా
వించి భవదీయగోష్ఠిసాధానముద్రంబునందుఁ జిందినయొక బిందువు రాజసభాస్తా
రులం గెలిచి తెచ్చినయీద్రవ్యంబు లన్నియు మీరు పరిగ్రహింపుం డని సమ
ర్పించి తదీయశ్రీపాదపద్మంబు లాశ్రయించి యర్థక్షణం బైన సమృహదేశికుని వి
శ్లేషింప నొల్లక భజించు చున్న సంతసించి యగ్గురువరుండును బూర్వాచార్యో
పదేశపరంపరాప్రాప్తంబు లై నిజమానసగతంబు లై నజ్ఞాతవ్యార్థంబు లన్ని
యుం దెల్పి భగవద్విషయం బుపక్రమించి యానతిచ్చుచుండె నంత. 94

సీ. దినదిన మొక్కొక్కరతిరువాయి మొత్తీ కర్థ, మౌజగదాచార్యు శ లానతియ్యఁ
బగ లెల్ల విని వచ్చిభట్ట రాగ్రంథము, రాత్రులందు లిఖించు శ రంగు మీఱ
నట్లయిర ప్రబంధార్థము విని వ్రాయఁ, దగ శ్రీమహాభారతంబుపగిదిఁ
జారుసపాదలక్ష్యగ్రంథ మై యొప్ప, నాపు స్తకము లన్ని శ యాత్మ గురుని

తే. సన్నిధానమునం దుంచి శ సాగి మ్రొక్కి, యతనియనుమతికను మొగిసనిధివసింప
నదియుఁదుదముట్టఁజూచె నశయ్యార్కుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

వ. అట్లు నంబిళ్ళ కటాక్షించి నడివిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళ భట్టార్కున కిట్లనియె. 95

సీ. భట్టార్కు నీవు మారపటివేళలందు మా, యనుమతి వడయక శ యాత్మ తంత్ర
తనె శ్రీమహాభారతం బంతవ్యాఖ్యను, వ్రాసి తెచ్చితి విదిశవాసిఁ గనదు
వసుధ శిష్యార్థవ్యవస్థయు దీనికి, జరగనేరదు గాన శ జాగు మాని
పత్రము లన్ని విశూత్రములుగఁ జేయు, మని గురుం డన నతం శ డట్లానర్పఁ

తే. గాంచి నంబిళ్ళ యతివివిక్తస్థలంబు, నందుఁ బత్రవ్రజం బుంచి శ యందు మించ
మంచి సున్నపునీరుఁ జల్లించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 96

సీ. అట్లు కొన్ని దినంబు శ లరిగినపిమ్మట, గుట్టుగా నొకపుట్ట శ పెట్టె నచట
నాపుట్టమట్టి లోకార్కుఁడు కావేరి, యుదకములం దుంచరనులగముండ
పెరువాయననె డొకరతిరువాయి మొత్తీవ్యాఖ్య, పత్రము లన్ని యురబయలుఁజేంది

యెదు రెక్కి యురముపై శనేతేరఁగని యవి, గొనితెచ్చి యుంచి యగ్గురువరుండు
తే. రమణ శ్రీకృష్ణసాదార్యశరచిత మైన, కలితషష్ఠింశసంఖ్యసద్గ్రంథమునను

జేర్చి రని మామకార్యులు శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
వ. తదనంతరం బొనంబిళ్ళ తనకుం బ్రియశిష్యుం డగువెరియవాచ్చాంబిళ్ళనుం బిలి
చి తిరువాయిమొత్తీకి నీ వైకవ్యాఖ్యానంబు సేయు మని నియమింప నతండు శ్రీ
మద్రామాయణంబుకరణి నిరుపత్తినాలాయిరప్పడి రచియించి యగ్గురునకుం
గనిపింప నతండు వీక్షించి సంతసించె నంత శ్రీసాదాపరనామధేయుం డగువడ
క్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళ ప్రతిదినంబు దివాభాగంబులయందు నొక్కొక్కతిరువాయి
మొత్తీకి నిజాచార్యుం డగునంబిళ్ళ యర్థం బొనతియ్య విని తనమానసంబున ధ
రించి యాగ్రంథం బంతయు రాత్రులందు లిఖింప శ్రుతప్రకాశికమాడ్కి షష్ఠిం
శతసహస్రసంఖ్యాసంఖ్యాతగ్రంథం బైన నాపుస్తకసముదాయంబు నాత్మగురుని
సన్నిధి నుంచ నతం డాగ్రంథం బంతయుఁ గటాక్షించి తనమనంబునం దీగ్రంథం
బతివిస్తృతంబు నతినంకుచితంబును గాక సర్వాలంకారశోభితం బగుభద్రగజం
బుకై వడి సర్వాభియుక్తశ్లాఘనీయార్థసంపన్నం బై శ్రుతప్రకాశికభంగి షష్ఠిం
శతసహస్రసంఖ్యాసంఖ్యాతగ్రంథబంధురం బై యొప్పు చున్నదని యావ్యాఖ్యఁ గ
టాక్షించి మదీయానుమతి లభింపక యిట్లెల లిఖించితి వని యొక నెపం బిడి యా
గ్రంథంబు పరిగ్రహించి నిజమందిరంబునం దుంచినంత నాయర్థం బెఱింగి యీ
యుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ళనుసూరిన త్తముండు భక్తి మీఱ శ్రీరంగశౌరినిం బ్రా
ర్థింప నతం డర్చకముఖంబుగా నీయభీష్టంబుఁ జెప్పు మనిన శ్రీకృష్ణసాదార్యవిర
చితం బగునీడుముప్పత్తాతాయీరగ్రంథంబు శ్రీలోకగురునికడ నున్నయది
దాసునికిం గలుగునట్లనుగ్రహింపుమని విన్నవింప శ్రీహరియు నట్లొనర్చెద నని
యాన తిచ్చి యొక్కనాఁడు సాత్వికబృందంబుతో నంబిళ్ళ తన్ను సేవింప నేతేరం
జూచి యమ్మహాత్మునకు శ్రీశరకోపతీర్థప్రసాదపుష్పమాల్యచందనాది బహుమతి
సేయించి యభిష్టసత్తమా నీకడ నున్నముప్పత్తాతాయీరప్పడి యనుతిరువాయి
మొత్తీవ్యాఖ్యానంబు యీయుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ళు కొసంగు మని యర్చకము
ఖంబుగా నాజ్ఞాపింప మహాప్రసాదం బని యద్దేశికేంద్రుం డాభగవదాజ్ఞ శిరసా
వహించి తన కంతరంగశిష్యుం డగునమ్మాధవార్యున కాగ్రంథం బొసంగె నతం
డతనికుమారునికిం బ్రసాదించె నాక్రమంబుగా సంప్రదాయపరంపరాప్రాప్తం
బై యది యస్తదాదిపర్యంతంబయ్యె మఱియు నొకనాఁ డొకవైష్ణవుం డేతెంచి
నంబిళ్ళనుం గాంచి సాష్టాంగప్రణామం బొచరించి కరకమలంబులు ముకుళించి
దాసునికి భగవద్విషయం బొనతిమ్మని ప్రార్థింప నయ్యార్యసత్తముం డనుమతించి
నిజచ్ఛాత్రుం డై బ్రహ్మవిత్తముం డగునొకమహాభాగవతునిం జూచి వత్సా నీవి
తనికి భగవద్విషయంబుఁ జెప్పు మని యావైష్ణవునిం బనిచిన నతం డతనిమంది

రంబునకుం జని యాగ్రంధం బతని కానతిచ్చునమయంబున నతం డాచార్యపు
రుషుండు గావునఁ జిత్రాసనాసీనుం డై ప్రసాదింపు మనిన నిట్లు చెప్పుట సంప్ర
దాయసిద్ధంబు గా దని యాసాత్వికుండు పలుక నయ్యారుండు మగిడి యావృ
త్తాంతం బంతయు నెఱింగింప నాజగద్గురుం డాకర్ణించి నిజశిష్యునిం బిలిచి పుత్రా
వా రాచార్యపురుషులు గావునఁ జిత్రాసనంబు విడిచి కూర్చుండరు గాన యతని
కిష్టం బగు నట్లాగ్రంధంబుఁ జెప్పుమని నియమింప నిజాచార్యానుశాసనమాల్యం
బుఁ దలఁ దాల్చి యతం డట్లు చెప్పుచుండ బై లుంశుడరొళి యనియెడుతిరువాయి
మొత్తీ ప్రస్తుతం బై నయంత నతం డాభాగవతమాహాత్మ్యంబు విని యాచిత్రా
సనంబు దూరంబు గాఁ బరిహరించి ధరాతలంబునం గూర్చుండి యింతవట్టు భా
గవతవై భవంబు తెలియక యిట్టిమాధ్యం బాచరించితి మదీయాపరాధంబు క్ష
మియించి యుత్తరగ్రంధం బనుగ్రహింపు మని ప్రార్థింప నాసాత్వికపుంగవుం
డస్తదాచార్యానుశాసనం బిట్టిది తిరిగి నన్నుఁ బిలిపించి భవదభిమతప్రకారంబుగా
నుత్తరగ్రంధంబు వక్కాణింపు మని గురుం డాజ్ఞాపించెనేని యట్లానర్చెద నని
పలుక నయ్యార్యపురుషుండును మగిడి నంబిళ్ళ కావృత్తాంతంబు దెలుప నతం
డు మందస్మితసుందరముఖారవిందుం డై వై లుంశుడరొళి యనుతిరువాయిమొత్తీ
ప్రస్తుతం బాయెనో యని యడుగ నతం డౌ నన సంతోషించి నిజచ్ఛాత్రుని రా
వించి యుత్తరగ్రంధం బంతయు నితనికిం బ్రసాదించి నెఱవేర్చు మని యానతియ్య
నతం డట్లు గావించె నని వాదిభీకరగురుం డానతిచ్చి మఱియు నిట్లనియె. 98

సీ. శ్రీకృష్ణపాదదేశికునింటి కొకనాఁడు, నంబిళ్ళగారు వైశ్ణవులతోడఁ
జనుదెంచి యున్నఁ దత్సదనగతస్త్రీలు, ప్రణమిల్ల శ్రీకృష్ణపాదుపత్ని
యార్ద్రవస్త్రముతోడ ర నతని సేవింప నా,సభ్యుఁ డచ్చటివృద్ధసతులఁ జూచి
యెవ్వ రీపిన్న దిరట్లేటి కార్ద్రపటంబు, తోడ మ్రొక్కిడె మాకు ర వ్రీడపడుచు
తే. నని యడుగ నంతనొకసాధ్వీరయంజలించి, పిన్న పడుచు సమాచారమున్నయట్లు
భక్తి దళుకొత్త నీరీతిఁబల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 99

సీ. ఆచార్యచరణ నీరకభిమతశిష్యుఁ డౌ, శ్రీకృష్ణపాదదేశికునిచెట్టఁ
బట్టిన దీపిన్నరపడుచు ఋతుస్నాన, మార్చి వచ్చెను గానరనార్ద్రవస్త్ర
యై మీకు మ్రొక్కిడె ర నని వృద్ధసతి పల్కఁ, దెలిసినంబిళ్ళయారవెలఁదినిటకు
ర మ్మని పిలిచి కరరమ్మన సతి యుదరమ్మ దువ్వుచును మారయమ్మ నీవు
తే. కడఁగిననుఁబోలుపుత్రునిఁ గాంచు మనుచు, బ్రీతిదీవించి దెసల విశ్వాతినెరయ
నాత్మశిష్యులతో నింటిరకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర. 100

సీ. శ్రీకృష్ణపాద దేశికుఁడాత్మగురుసూక్తి, తథ్యము సేయంగఁ ర దలఁచి యంత
మంచిరాతిరి తనరమహిషితోఁ గూడిన, గర్భము దాల్చి యాశకమలనేత్ర
యిమ్ముగా మాసము ర ల్దొమ్మిది గడచినఁ, బూర్ణచంద్రునిఁ బోలురపుత్రు నొకనిఁ

గాంచినబాలునిఁగొంచి సుస్సాతుఁడై, పురిటిదినంబుల శరపి తండ్రి
 తే. యాత్మ సుతునకు లోకార్కుఁ శ డనుచుఁ దనదు
 గురునితిరునామ మొనరించె శ గరిమ మీఱ
 నంత నావార్త విని యితఁ శ డార్కుఁడనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

101

సీ. అంత శ్రీకృష్ణపాశదార్కుఁ డేతెంచి ని, జార్కునిఁ గని మ్రొక్కి శ యతనియాజ్ఞఁ
 గను మ్రొలఁ గూర్చుండఁగని నీసుతున కేను, రంగనాథుని పేరొనంగఁ దలఁచి
 యుంటిమాకీవార్త శ యొక్కింత యైనను, దెలియఁ జెప్పక నామశ్రేయమొకటి
 స్వతనూభవున కిట్లుశ్వాతంత్ర్యపడి చేయ, నర్హమా నీ కని శ యార్కుఁ డడుగ
 తే. వెఱచి యే మనఁ డాబ్రహ్మశిష్యతంసుఁ, డంత నంబిళ్ళ కచ్చటి శ యార్కు లిట్లు
 వేడ్కఁ బ్రత్యుత్తరము విన్నశివించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. స్వామి దేవరవారిశరణాబ్జములయందు, భక్తిచే సుతునకు శ భవదుదార
 నామమొనర్చె నీశన్యాయవిదగ్రణి, గావున మీరు సత్కరుణ మగిడి
 మంచికుమారుఁ డీయంచితాత్మున కుదయించుట కాశీర్వరదింపుఁ డనుచు
 నాశ్రితుల్ పల్క నశయ్యార్యశిఖామణి, యట్లు దీవింప నశయ్యార్కుఁ డింటి

తే. కరిగి మంచిదినంబునంశదాత్మ సతిని, గూడ గర్భము దాల్చి యశక్కువలయాక్షి
 కాల మేతేరఁబుత్రునిఁ శ గనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లు విలసిల్లు చున్న బాలునిం జూచి కృతస్నానం డై వడక్కు తిరువీధిప్పిళ్ల సూ
 త్యాశౌచంబు గడపినపిదప నావృత్తాంతం బాత్మగురున కెఱింగింప నమృహత్తుం
 డాశ్రితవర్గంబుతో నతనిభవనంబున కేతెంచి యద్దారకున కళహియమణవాళ
 ప్పెరుమాళ్ నై నా రని తిరునామంబు గావించి నిజనివాసంబునకుం జనియె నంత
 నొక్కనాఁడు.

104

సీ. యావనప్రభుసేవ శ నమితనానాధన, మార్జించి భోగము శ లనుభవించి
 పంచసంస్కారసంశపన్నుఁ డొకానొక, పశ్చిమదేశీయశబాడబుండు
 చనుదెంచి శ్రీరంగశౌరిని సేవించి, యతనికి రత్నభూ శ షాంబరాదు
 లర్పించి నంబిళ్ళ శ యంఘ్రులఁగని మ్రొక్కి, యతనికిఁదళిగకై శయర్థ మొసఁగ

తే. రాజసులసొమ్ముఁ గై కొనశరాదటంచు, నెంచియాద్రవ్య మేమి గ్రహింపఁ డయ్యె
 నాజగద్గురుఁ డని చెప్పి శ రార్కు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆబ్రహ్మణుం డంత శ నమృహత్తునిశ్రీమ, హాననకైంకర్య శ మాచరించు
 శ్రీవైష్ణవునితోడఁ శ జెలిమిఁ గావించి ర, హస్తముగాఁ దండుశలాదు లన్ని
 యర్పింపఁ బక్వము శ లవి చేసి యాతఁడు, పిలిచినయంత నంశిళ్ళ వచ్చి
 స్వామికర్పించి యాసరశసాన్నభక్ష్య భోజ్యాదు లెప్పటియట్లుశలారగించి

తే. విశ్రుతద్రావిడామ్నాయశివరణంబు, సల్పుచుండంగ నాశుద్ధ శ సత్త్వనిధికి

వింతగాఁదోఁచె నొకయావురలింత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

- సీ. దృఢతరానుస్మృతిరస్థిరహేతు వగునత్త్వ, శుద్ధి కాహారైకశుద్ధి బీజ
మని యుపనిషదుక్త రమది గాన నీవేశ, నాహారశుద్ధి మా ర కమర దయ్యెఁ
గాఁబోలు నది మాకుఁగలిగెనేని రజోవి,జృంభిత మైనయీరజృంభణంబు
పొడమ దంచును దన ర బుద్ధి విచారించి, యావైష్ణవునిఁ బిల్చి ర యన్మత ముడిగి
తే. నేటితళిహక్రమముమాకురసీవు దెల్పు,మనుచు గురుఁడన నున్నట్లరయతఁడు పల్క
నతని వర్జించెఁ దళిహాయంఁదాద్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అ ట్లర్థసారవశ్యంబున గురుప్రతారణంబు స్వరూపహానికరం బని విమర్శింపలేక
సాహసకృత్యం బొనరించినయావైష్ణవుని విసర్జించి నిజభార్యల నిరువురం బిలిచి
మొదట జ్యేష్ఠభార్య నుద్దేశించి యి ట్లనియె.

107

- సీ. నే నెట్లు దోఁచెద ర నీ కని యగ్గురుఁ, డడుగ నయ్యార్యునిరయగ్రమహిషి
నాపాలిశ్రీరంగరనాథుఁడు గాఁ దోఁచె, బడియెద వీ వనిరపలుక నాతఁ .
డట్లు కనీయసి ర నడిగిన నేను మీ, భార్యను మీరు నారభ ర్త లనుచుఁ
దోఁచె నా కని యవ్వరధూటి పల్కిన విని, ప్రకృతినంబంధనిరబంధనోక్తిఁ
తే. బలికె నీయింతి స్వస్వరూపం బెఱుంగ, దగ్రభార్యకు స్వస్వరూపావబోధ
మున్న దని యెంచెనాయభిరయుక్తుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అట్లు వర్జించి.

109

- సీ. పెద్దభార్యను జూచి ర పెరుమాళ్ల తళిహకు, నీవె యొనర్పుము ర నేటినుండి
యనుచు నియోగించి ర యపర యాభార్యను, బై పని సేయంగఁబనిచి యంత
నగ్రపత్ని బహిష్ఠ ర యైనఁ గనిష్ఠభార్యను దళిహను జేయురమనుచుఁ జెప్పి
యద్దేవి చేసినరయన్నాదికం బంత, సొంపుగా హరి కారరగిం పొనర్చి !
తే. భగవదర్పిత మైననురభావశుద్ధి, లేనిస్త్రీ చేతియన్న మరజ్ఞానహేతు
వనుచుఁదనమదిఁదలెనరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అట్లు దలంచి యగ్గురువరుం డాయన్నంబు భుజింప నొల్లక యించుక ప్రొద్దు చిం
తించి సకలవేదాంతసారతమార్గత త్వవిదగ్రణియు జ్ఞానభక్తివై రాగ్యశమదమ
క్షమాద్యనంతకల్యాణగుణపరిపూర్ణుండు నుత్కృష్టజనియు నగుపిళ్ల తిరునరయూ
రరయర్ దాసుం డనునొక శ్రీమహాభాగవతో త్తమునిం బిలిపించి తదీయపాణిపల్ల
వస్పర్శనంబుచే నాయన్నంబుఁ బరమపవిత్రంబుఁ గావించి యారగించి నిజగోష్ఠీ
మండపంబుఁ బ్రవేశించి యం దాశ్రితవ్రాతపరివేష్టితుం డై వేదాంతగోష్ఠీతత్ప్
రుం డై యుండె నంత.

111

- సీ. వానరంబులు కొన్ని ర వరుసగా జరగిన, పిదప నయ్యార్యుని ర పిన్నభార్య
కన్తుహాత్తునివల్లరనవతరించెఁ గుమారు, డొక్కఁడు బాలసూర్యోజ్జ్వలాంగుఁ
డంత జాతాశౌచ ర మంతయు జరగిన, పిమ్మట నంబిళ్ళరప్రీతితోడఁ

ధూవియంబి శృనురపావన మగుతిరు, నామ మాశిశువు కొరనరై నంత

సీ. ఛాత్రుఁ లితఁ డన్న మా కనిరసంతసించి, రార్యపుత్రుఁడు బాలకుఁడై న నరయ
శిష్యతతికన్నయగుశాస్త్రసిద్ధి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 112

వ. మఱియు నొకదినంబునం దానంబిశ్య పింబళకరాంపెరుమాళ్ జియ్యరుమఠంబున
కరిగి యం దమ్మహాత్మునితో సంభాషించుచు నుండ శ్రీవైష్ణవులు కొందఱాచా
ర్యసత్తమా ప్రపన్ను లయినవారికి శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరులకుం గల
యవస్థావిశేషంబు లవశ్యాపేక్షితంబు లై యుండ దారపుత్రాన్నపానాద్యపే
క్షాపాశబంధంబులం దగిలి యున్నయస్థదాదుల కద్దశావిశేషలాభంబు దుర్ల
భంబు గావునఁ బ్రాప్యం బెట్లు సిద్ధించు నని ప్రశ్నంబు సేయ నద్దేశికేంద్రుండు
సంతసించి పుత్రకులారా సదాచార్యవిశేషకటాక్షంబుచే భగవత్సంకల్పితం బగు
దేహావసానకాలంబున స్థూలప్రకృతిబంధంబుఁ బాపి ముఖ్యప్రాణభూతసూక్ష్మాది
విశిష్టం బగుసూక్ష్మదేహంబుతో స్వకీయానుగ్రహప్రాప్తం బగుమధ్యధమనీద్వా
రంబులచే బహిర్నిర్గమనంబు లభింపంజేసి యర్చిరాదిమార్గంబునందు సర్వలో
కోజ్జీవనతత్పరుం డగుభగవంతుండు తొల్లి నుదామాభిధానమాలాకారునికిం
బోలె స్వకీయదివ్యమంగళవిగ్రహంబుఁ బొడసూపి పరభక్తిపరజ్ఞానపరమపదంబు
లొసంగి స్వప్రాప్తిలక్షణమోక్షం బిచ్చు నని సంప్రదాయప్రసిద్ధం బని యానతి
య్య నాకర్ణించి పరమానందకందళితహృదయారవిందు లై వా రందఱు య్యా
ర్యపురందరునకు వందనంబు లొనర్చి తత్పదారవిందంబు లెడఁబాయంజాలక త
త్కైంకర్యంబులు సల్పు చుండి రంత. 113

సీ. అనఘ కులందఱురమ్మనుపాశురమునకుఁ, బ్రథమపదార్థముఁ శ్రీ బలుకు మనుచు
వేడుకఁ బెరియకొరవిలవెళ్లలా రనె, డార్యుని నంబిశ్య శ్రీ యడుగ నతఁడు
నన్ను దేవరవారి శ్రీ నంబూరికుడికి శేషము సేయ నా కగు శ్రీ సత్కులాప్తి
యని పల్క విని యార్యులతనితాత్పర్యము, పం డక్కులము వానిరభక్తకులముఁ
తే. జొచ్చి యాచార్యవంశ్యు తొరసూరివరుల, ననుసరించుచు నున్నధర్మన్యగ్రణులకుఁ
గులము మంచిది గల దని శ్రీ తెలిసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
వ. అంత. 115

సీ. అవతార మెట్లుండు శ్రీ ననుచు నంబిశ్యను, సంశ్రితుఁ డడుగ నాశద్గురుండు
పాలిదేహము జిహ్వాఁ శ్రీ బట్టినయట్లుండు, ననిన వార ల దెట్టుర లన్న నాతఁ
డధికారి దుర్లభుఁ శ్రీ డౌట పాలినయట్టు, లొడ లుండు నతఁ డొకఁ శ్రీ డుండేనేని
యవని వాఁడు ప్రయోజనాంతరపరుఁ డౌట, ఘనకేశదుష్టాన్నరకబళమట్లు
తే. జిహ్వాఁ బట్టినగతి నుండు శ్రీ శ్రీసఖునకు, ననుచుఁ దనసూక్తి కాశయ శ్రీ మానతిచ్చెఁ
గాననాడు ప్రపన్నుఁడు శ్రీ గలుగఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
సీ. నంబిశ్యసంశ్రితుల్ శ్రీ నయ మొప్పఁ బెరియకొరవిలవెళ్లలారును శ్రీ వేడ్కఁ జూచి

యార్యశ్రీవైష్ణవు శ్రీ లని పేరు వీరికి, గలిగె నెట్లది మాకు శ్రీ దెలుపు మనిన
సిరికి శ్రీహరికిని శ్రీ వరపుత్తులై యుండ, నెఱుక శ్రీపతి వీరి శ్రీకిచ్చుకతన
శ్రీధరు నెఱుగుట శ్రీజేసి శ్రీమత్పదంబున బుట్టినందున శ్రీ బురుషకార
తే. భూత యై సిరి వీరి శ్రీ బ్రోచుకతన, గలిగె శ్రీవైష్ణవాఖ్య యీశునుల కనుచు
నొప్పుగా వారి కతఁ డిట్లు శ్రీ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ్రీ మోద మలర.
వ. మఱియు నొక్కనమయంబున నిజపదాశ్రితు లగు శ్రీవైష్ణవులు నంబీళ్ళను జూచి
మాకు దంజ మగుహితం బొక్కటి యుపదేశింపు డని యడుగ నతండు
వారి కిట్లనియె.

118

సీ. మహి బ్రహ్మ యు మూలమంత్రార్థ మెఱిగి ద్వయార్థచింతనపరుండాయెనేని
యతిశయించును భక్తి శ్రీ హరియెడ నాతని, కది గల్గెనా తనరయార్యునందు
నతులభక్తి జనించునట్టివా డాయెనా, పరమభాగవతులరపాదపంక
జార్చకుం డై దేవతాంతరసమునిగా, హరిని దలంచి వా శ్రీ డాత్తగురుని
తే. యంఘ్రిపద్మములే తంజ శ్రీ మనుచు నమ్మి, యతని కిష్టనియోగార్హులై చరించు
ననుచు వారికి దెల్పె నరయ్యార్యు డనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ్రీ మోద మలర.
సీ. ఆయధికారి శ్రీహరిసేవకులతోడ, మైత్రి యొనర్చెనామధువిరోధి
కొలది నాతనియందు శ్రీ గురుడు వర్తించు నిజాచార్యభాగవతాంఘ్రికమల
ములయందు బ్రేమము శ్రీ గలకృతార్థునియెడ, నామువ్వురును భవ్యులగుట జేసి
యాచార్యభాగవతాభిమానము దక్క, తంజ మన్యము లేదు శ్రీ తఱిచి చూడ
తే. ననుచు గురు డన విని వారుహర్ష మొంది, వైష్ణవులు విష్ణువున కెట్టివార లనినఁ
దిరిగి వారికి గురు డిట్లు శ్రీ దెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ్రీ మోద మలర.
సీ. పంచపాండవు లట్లు శ్రీ భగవంతునకు నిజ, ప్రాణసమానులు శ్రీ భాగవతులు
సౌమిత్రిపగిది గోసలరాజునుతునకు, బాహుసమానులు శ్రీ భాగవతులు
జానకిగతి రామచంద్రపదచ్ఛాయ, బట్టి చరింతురు శ్రీ భాగవతులు
నారాయణున కాత్మ శ్రీ నయనజిహ్వకల్పి, పాదాబ్జసదృశులు శ్రీ భాగవతులు
తే. పద్మనాభాంఘ్రిరేఖలు శ్రీ భాగవతులు, పరునికాయుధతుల్యులు శ్రీ భాగవతులు
ననుచు వారికి దెల్పె నరయ్యార్యు డనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ్రీ మోద మలర.
వ. మఱియు నావైష్ణవులు సత్కారయోగ్యులనియును సహవాసయోగ్యులనియును
సదానుభవయోగ్యులనియును మూడువిధంబులం బ్రవిభక్తులై యుందురు
వా రెట్టివారనిన వివరించెద.

122

సీ. శ్రీనివాసునినామరచిహ్నముల్ గలవారు, సత్కారయోగ్యులు శ్రీ సజ్జనులకు
స్వస్వరూపజ్ఞానసంపన్ను లగువారు, సహవాసయోగ్యులు శ్రీ సాత్త్వికులకు
నార్తప్రపన్నులై శ్రీహరి సర్వ మనువార, లనుభవార్హులు నిత్య శ్రీ మూర్ఖులకును
గరణత్రయముచేత శ్రీ గల నై న హరియందు, నపచారపడక యరయ్యతులమతుల

తే. సాంద్రసత్కారసాంగత్యసంతతాను, భవము లుక్తక్రమంబుగా ర్ వారి నెఱిగి
సలుపుఁ డని వారి కార్యుఁడు ర్ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

వ. మఱియును.

124

సీ. బ్రహ్మహత్యకు శిఖారబ్రహ్మసూత్రోల్లస, ద్బ్రహ్మణుఁడే చాలురపగిది విష్ణు
లక్షణంబులె చాలు ర్ నక్షయభాగవ, తాపచారాప్తికి ర్ నరసి చూడ
బ్రహ్మవిత్తము లగురభాగవతులయెడ, నపరాధపడె నేని ర్ యతఁడు దగ్ధ
పటము గాలికిఁ జెడురభంగిని భగవన్త, హోగ్రనిగ్రహమారుతోరుహతిని

తే. సమసిపో నని ఘోషించురశాస్త్ర మనుచు, బలికి యతిరాజదాసునిరభవనమునకు
గురుఁడు విచ్చేసె నాశ్రితుల్ గొలువననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. ఆజగద్గురుఁడు శ్రీయతిరాజదాసుని, కలిమి కానందింపఁ ర్ గని నిజాంఘ్రి
సంశ్రితు లనఘ యీరసంతోష మే మని, యడుగ నాకర్ణించి ర్ యార్యవరుఁడు
తనసిరి నా దని ర్ తానె భుజించుట, నరకానుభవ మది ర్ నాకు హరికి

సమ మని భోగించు ర్ టమరేంద్రసుఖ మగు, నది విష్ణుదాసుల ర్ కామె నేని

తే. పరమపద మగుఁ గాన శ్రీభాగవతుల, కామె నీతనిసిరి యని ర్ యాత్మయందు
హర్ష మొందితి నని వారి ర్ కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర్ మోద మలర.

సీ. సంసారశిఖిత ప్తరసకలచేతనులను, విమలబోధామృతరవృష్టిఁ దనిపి
తిరుమేనఁ దిరునోవు ర్ ధరియించి యొకనాఁడు, స్వాములశ్రీపాదరజలముఁ గ్రోలి
శ్రీమదర్చి యొనర్చి ర్ శ్రీవైష్ణవుల కార, గింపుఁ జేయించి తానెంపు మీఱ
స్వీకరించి తదీయరశేషాన్న మామీఁద, నఖిలభాగవతుల ర్ కంజలించి

తే. మైత్రి పింబళ్లరాజు పెరురమాళ్ల జియ్య, రంకతలమున శిర ముంచిరయార్యుఁ దలఁచి
పరమపద మొందె నంబిళ్ళ ర్ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర్ మోద మలర.

సీ. అంత సంశ్రితు లంద ర్ తాచార్యు నెడఁబాసి, ధృతి చెడి విలపించి ర్ తెలివిఁ జెంది
యార్యపుత్రునిఁదూలిరయంబిళ్ళ నెడుసూరి, ననునయించుచుఁదత్కరరాంబుజమున
నతనికి బ్రహ్మమేరధాదికచరమకైం, కర్యము లన్నియుఁగడపు చుండ
మధ్యమవీధికురమారభట్టార్యుఁడు, ఔర మై వారితోఁ ర్ గర్త మొదవ

తే. విని తదగ్రజుఁ డైనవార్యజయభట్ట, రలిగి బ్రహ్మవిదగ్రణి ర్ ననుజు నతనిఁ
బరుషతరవాక్యముల నిల్లురపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. గణులింపఁగాఁ దిరుక్కలిహిన్నదాసుఁడు, శిష్యప్రశిష్యుఁ డీరక్షితిని మనకు
నతనికి శిష్యకృత్య మొనర్చితివి కూర, కులపాంసనుఁడ వనిరగురుఁడు పల్క
నలవిభీషణులను ర్ గులపాంసనుఁ డని, పంక్తికంతుఁడు తొల్లి ర్ పల్కెఁగాదె
యాత్మగుణంబుల ర్ కాటప ట్టగుకూర, పతివంశమున కేను ర్ బరమకీర్తి

తే. కరము జగదార్యుచరమకైంకర్య మనుచు, జేసియిట్లు స్వరూపైకరసిద్ధిఁగంటి
నని నిజాగ్రజునకుఁ దమ్ముఁ ర్ డనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

- సీ. విని తదీయో క్తివార్గిజయభట్టార్కుడు, హరికి నావృత్తాంత శ మంత దెలుప
వెన్నుఁ డామధ్యమరవీధికుమారభ, ట్టార్కునిఁ బిలిపించి శ యనఘ నీవు
కూరేశగురుపౌత్రశకుఁడవు నంబిళ్ళకుఁ, జరమకృత్యము లెట్లు శ సల్పితి వన
స్వామి మద్గురుఁడును శ శరకోపమునియవ, రావతారము భవశదాత్మకుండు
తే. నై న నంబిళ్ళవిషయ మే శ నాచరించి, నట్టికృత్యముఁ దెల్పెదనవధరింపు
మనుచు రంగేశునకు భట్టరనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. శ్రీధర మూతిముంశజేతులు గొరిగించు, కొని దాసకృత్యము శ గురుని కేను
జేయ నర్హుఁడ నయ్యుఁ శ జేయక య ట్లార్కు, శిష్యపుత్రులతోడ శ శిరము వపన
మై గురుచరమక్రియల నొనర్చితి నిది, వైష్ణవశేషత్వశరతంత్య
పాథోధి యగుకూరశపతియింటి కుచితమే, కాని యవద్యము శ గాదు దేవ
తే. యనుచునతఁడనఁదీర్థాదురలతనికొనఁగి, బ్రహ్మరథవాద్యఘోషాదిరబహుమతులను
జేసి పంపించె నతని రంగేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ద్రావిడశ్రుత్యర్థతత్త్వ మెఱుంగుట, జగదార్యసంజ్ఞయు శ సాధుగోష్ఠి
పరమపదంబులోఁ శ బత్రికచెల్లుట, యొక్కనంబిళ్ళకుఁ శ దక్క నిట్టి
ధర్మము లొరులకు శ ధరఁ జూడఁబడ విక, ననుచుఁ బల్కిరి పెద్ద శ లతనిచరిత
మున్నట్లు వర్ణింప శ నోపఁ జేకవియును, విబుధులవల్లను శ విన్నయంత
తే. గ్రంథములయందు నామతి శ గన్నయంత, తెలివి కనుకూల మైనంతశపలికి తిట్లు
తప్పు ట్టుమియింప నార్కులుశతగుదు రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. అవని వేదాంతివేద్యార్యసుధాబ్ధిలో, నఖిలవేదార్థసారామృతమ్ముఁ
గొని కాలమేఘముశకొలఁది నే గురుఁడు వ, ర్షించును గరు ణార్ద్రశీచిత్తుఁడగుచు
నేసూరిసన్నిధి శ నెడఁ బాయకయు బుధుల్, ముక్తిసంసారవిరక్తు లైరి
శిలవృత్తి నై నను శ జీవించుచును బెద్ద, లే దేశికుని గోష్ఠికిందు నందు
తే. సాటి లేదని తెలిసియా శ సభ్యుఁబాయ, రట్టిమాధవసచ్చిష్యు శ నతులమతిని
ధన్యుఁగల్గివైరిదాసునిఁ దలఁతుననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

శా. సత్యజ్ఞానసుఖస్వరూపకలనాశసర్వాత్క సంజీవనా
మర్త్యామర్త్యని పేవ్య పాదకమలారమత్పాపతూలానలా
కృత్యాకృత్యవివేకిలోకవినుతారకృష్ణానుభూతివ్రతా
నిత్యానందనిదానసత్వవిరజాశనిర్మోహరామానుజా.

134

క. కల్గివైరి దాసగురుహృ, జ్వలజనుఖాసీనపంచశక్తిమయాత్మా
విలసిత మంగళగిరినృహ, రిలసద్గుణజాలలోలశ్రీశ్రీయతిపాలా.

135

మాలినీవృత్తము. దహరగగనసూర్యారధర్మరక్షైకకార్యా
బహుసుగుణకదంబాభక్తలోకావలంబా

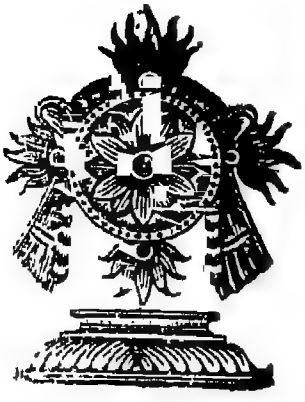
నిహతసకలపాపాశనిర్క్తలానందరూపా

బహుమతమితభాషాభాష్యకృన్నామభూషా.

136

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్గ్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంక రాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవి త్రోభయ కవి
మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం బైన
యాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం దుత్తరభాగంబునందు
నంజియ్యరుప్రభావంబును, నంబిళ్ళదివ్యచరితంబు నన్నది ద్వితీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

తృతీయోల్లాసము.

హృదీశానాయక

లక్ష్మీ సమంచిత జగద్విరలక్షణచరితా

సూక్ష్మాత్త తత్వదర్శన

లక్ష్మణమునినామ సూరి శ్రీ లక్ష్మీతథామా.

1

—●—●—●— పెరియవాచ్చాంబిళ్ళగారివై భవము. —●—●—●—

పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ త.-శ్లో॥ శ్రావణేమాసిరోహిణ్యాం జాతం యామునదేశికాత్ ।
వాదికేసరిణం వందే సౌమ్యజామాతరం మునిమ్॥

—●—●—●— వాదికేసరియశహియమణవాళజియ్యరు తనియను. —●—●—●—

శ్లో॥ అస్తద్విధపరిత్రాణ ప్రేమప్రద్రాణమానసమ్ ।
వాదికేసరిణం వందే సౌమ్యజామాతరం మునిమ్॥

వ. అనధరింపుము.

2

సీ. నంబిళ్ళ పిమ్మట శ్రీ నయవిదగ్రణి యగు, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ్రీ ప్రీతి నతని
శిష్యులతోఁ గూడి శ్రీ సిద్ధాంతనిర్వాహ, దక్షుఁ డై యున్న యారధన్యుఁజూచి
మహిని శ్రీగురుపంక్తిశ్రమంత్రరత్నములను, వినిపించుకృతికంటె శ్రీ విన్నసుమతి
యుద్దేశ్యుఁ డనియంటి శ్రీ రొరయమ మ్మిప్పుడు, పరమసాత్వికు లైన శ్రీభాగవతులు
తే. చేరి కొలిచెద రది యట్లు శ్రీ చెల్లు ననుచు, మహితమధ్యమవీధి కుశ్రమారభట్ట
రడుగ నయ్యార్యుఁ డతని కిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోడ మలర.
సీ. ఆర్యసత్తమ దుశ్రహంకారనిధి యైన, వాఁడఁ గావున వైష్ణవత్వపూర్తి
గలవాఁడ ననుచును శ్రీదలఁచెద నాయభి, ప్రాయమున మహానుశ్రీభావ మఱియు
మువ్వు రాశయముచే శ్రీ ముప్పిరిగొన్నట్టి, శ్రీవైష్ణవత్వసంశ్లిష్ఠి వీని

- యందుఁ జూపడుచున్నదనితలంచు సుధీ శి, ఖామణు లంద టీక రణి సంత
 తే. తానువ ర్తన మొనరింప శ నరుగుదెంతు, రనుచు భట్టార్యునకునమ్రహాత్ముఁ డనిన
 వినిప్రహర్షించె నా బ్రహ్మశే తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.4
- సీ. విష్ణునిలీలకు శ విషయమామనము త, త్కరుణకు విషయమాశయెఱుక పఱపు
 మని తన్ను వైష్ణవు శ లడిగిన పెరియవా,చ్చాంబిళ్ళ యప్పు డాశ్వాములకును
 మది యహంకారముశమమతయుఁ జెడకున్న, వెన్నునిలీలకు శ విషయమగుదు
 మది రెండుఁ జెడనేని యాశమీఁద విషయ వి,ర క్తిని శ్రేయసాశస క్తి మించి
- తే. శ్రీమహాభాగవత సేవశేయుచున్న, హరికృపకు విషయ మగుదు మశహర్షిశంబు
 ననుచుఁ బల్కెను గనికరశమలరననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.5
- వ. మఱియు నొకదినంబునం దభయప్రదరాజార్యాపరాభిదానుం డగుపెరియవా
 చ్చాంబిళ్ళనుం జూచి మాకుఁ దంజ మైనహితం బొక్కటి యుపదేశింపు మని
 కొంద అభిజ్ఞులు ప్రార్థింప నతండు వారి కి ట్లనియె. 6
- సీ. కలుషితుండొకఁడట్లుశకలుషద మొకటిహృ,త్కలుష్యకరులుర్విశగలరుమఱియుఁ
 దెల్పెడివాఁడును శ దెలిసెడివాఁడును, దెలిపించుబలియుఁడుఁ శ గలఁ డొకండు
 వారెవ్వరన్నను శ వర్ణింతు జీవుఁ డ,చిత్తు సంసారులు శ శ్రీగురుండు
 దేహి శ్రీశుం డిట్లుశతెలిసి వారలయందు, సంసారిజనులతో శ సంగ ముడిగి
- తే. మేను నేననుమతిమానిశమించిగురుని, హరిని మదిఁ దంజమని నమ్ముఁడనుచువారి
 కానతి యొసంగె నభయప్రదార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- వ. మఱియు నొక్కవాసరంబునందుఁ బెరియవాచ్చాంబిళ్ళ నీక్షించి మహాత్మా పార
 తంత్ర్యస్వరూపం బెట్టిదని కొందఱువైష్ణవు లడుగ నద్దేశికేంద్రుండును స్వస క్తి
 నివృత్తిపూర్వకంబుగాస ర్వేశ్వరుని సర్వశ క్తియుండఁగాఁ గొని సిద్ధోపాయంబునం
 దశ్రద్ధ సలుపక విశ్వసించి ప్రాప్యలాభంబున కై త్వరపడుచు నీకీసారతంత్ర్యం
 బగునని యానతిచ్చిన విని వారు ప్రహర్షించి మగిడియు నయ్యాచార్యస త్తము
 నుద్దేశించి స్వరూపానురూపం బై ప్రాప్యంబు వ ర్తిల్లునో ప్రాప్యానురూపం బై
 స్వరూపంబు విలసిల్లునో దానులకు సందేహం బుదయించె దీని నిర్ణయింప మీ
 కన్న వేటొక ప్రాజ్ఞుండు చూడఁబడఁడు గావున నిశ్చయం బానతీయం దగు నని
 యర్థింప నగ్గురువరుండును ముముక్షుదశయందుఁ బ్రపదనపరునకు స్వరూపాను
 రూపం బై ప్రాప్యంబుండు ము క్తదశయందుఁ బ్రాప్యానురూపంబుగా స్వరూ
 పంబు విలసిల్లుచుండు నని వక్కాణింప నాకర్ణించి వారలందఱు సంతోషించి
 రంత. 8
- సీ. వైష్ణవు ల్దేశశవాసు లిర్వురు కొన్ని, దినము లన్యోన్యమైశ్రత్రిని లభించి
 కాలవశంబునశగలహించి యొక్కనా, డొండొరు నెడఁబాసియొక్కఁ డందుఁ
 జనుదెంచి పెరియవాశ్చాంబిళ్ళగారి కా, యితరుని తప్పులశన్నేర్పరింప

- నచటి బుధేంద్రు లిరట్లనవచ్చునా యితం, డనుచు వాచ్చాంబిళ్ళకనిన నతఁడు
తే. వైష్ణవుని తప్పు లెంచెడునీవాని యఘము, దండధరుఁ డై నయాయమరీధర్త రాజు
పరిహారింపఁగ వలెననిరపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర. 9
- సీ. తప్పు సేయనివాఁడురీధర నెవ్వఁ డని మారు,తికిఁ బల్కె శ్రీరామరీదివ్యమహిషి
యది యొనర్పరు మదీరయాశ్రితుల్ సేసిరా, యొప్పగునదియని నీ చెప్పెహరియు
నఘమతులై ననురీ హరి సేవకులు మాకు, స్వాములే యనుచు నారీళ్వారు లనిరి
యవని నీతనిఁ దక్క నీ నావైష్ణవునిఁ దప్పు, లెంచెడివా రెవ్వరెన్నిచూడ
- తే. ననుచు నభయదరాజార్యుఁడనతిచ్చె, గానఁ బరులందుఁ గల్గి ఖోరద్ధాటనంబుఁ
జేయఁ దగదని పెద్దలురచెప్పిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర. 10
- సీ. తగ మహాభాగవత ప్రభావము నభయప్రద రాజార్యుఁడనతియ్య
సూరి యొక్కఁడు మధురీసూదనుమహిమ నా, గోష్ఠి వాక్రువ్వ నరీగ్గురుఁ డెఱింగి
మంచి గోఘృతమును నీ బంచదారయుఁగూర్చి, పాలు ద్రావుచు నుండరీలీల నందు
నిత్తులేశ వ్రజంబెత్తి వైచిన యట్లు, శ్రీవిష్ణుగుణకథల్ నెప్ప నదియె
- తే. సమయమానీకు ననిపల్కరీశౌరికంటె, దత్పదాబ్జాశ్రితులుమాన్యరీతము లటంచుఁ
దలఁచి రచ్చోట నున్నట్టిరీధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర. 11
- సీ. పెరియవాచ్చాంబిళ్ళరీసినతల్లి కగ్గిమ, పుత్రుఁ డాచ్చాంబిళ్ళ రీ బుధనుతుండు
శోకింప నొకనాఁడురీచూచి యిదేమని, యభయదరాజార్యుఁడనె డడుగ నాతఁ
డార్య యనాద్యవీరద్యాకర్త వాసనా, బలమున మగిడి యురీద్భవపయోధిఁ
బడవైచునో నన్నుఁ నీ బరుఁడు సర్వేశ్వరుఁ, డని దుఃఖపడియెదననుచుఁబలుక
- తే. నాలకించి తదీయోక్తు నీ లమృత మధుర, రాజదుక్తుల నభయదరీరాజగుతుఁడు
పరమకృప నతని కిటులు నీ పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. మత్స్య కూర్మ నరాహ నీ మర్త్యకంఠీరవ, వామన భృగురామ నీ రామభద్ర
రామకృష్ణ తురంగ నీ రాజవాహాది భూ,భారహృద్దివ్యావరీతారములను
జేసి రక్షాపేక్షుఁ నీ జేయుచేతనునకై, యెదురుచూచుచు వత్సరీయాశ్వరుంఁడె
యొకని సాధించుట నీ కూరేలుకృతిగతి, నఖిలజగత్స్వామి నీ యగుట మనకు
- తే. స్వామి యగుటకెకాదె నిరీర్భరత నుండి, ఘటకవిభవము సాధనరీగౌరవంబుఁ
దెలిసి వెఱవకు మనియె నారీధీరుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- సీ. అతఁ డట్లుదెలుపనరీయ్యార్యుఁ డాచార్యాంఘ్రి, సన్న్యస్తభరతనిరీశ్వంకుఁ డయ్యె
నంత నద్దేశికుఁ నీ డాశ్రితు లందఱు, జీవింప శ్రీవిష్ణురీచి త్తముఖ్య
దివ్యసూరు లొనర్చురీ దివ్యప్రబంధము, లన్నిటికిని వ్యాఖ్య నీ లాచరించి
విమలత త్వత్త్రయ నీ వివరణాదికరహ,స్యంబు లనేకము నీ లాచరించె
- తే. వాదికేసరి యనునొకరీ వైష్ణవుండు, శిష్యులకు శాస్త్రపాఠముఁ నీ జెప్పుచున్న
సూరివరు నంత నొక్కఁడఁ నీ జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.

సీ. ఈ గ్రంథ మెయ్యది శ్రీ యోజిగింపు మని వాది, కేశరిసూరి యాశక్యతికిఁ బలుక
నితఁ డక్షరాభ్యాస శ్రీ మెఱుంగఁడు కేవల, మూఢుఁ డంచుఁ దలంచి శ్రీ ముసలకిసల
యం బిది యని పరిహాసపూర్వకముగా, నావిద్వదగ్రణి శ్రీ యతని కనిన
నామాట నిజమని శ్రీ యతఁ డాత్మ గురుఁడై న, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ్రీ కెఱుక పఱుప
తే. నతఁడు దరహాస మొనరించి శ్రీ యార్యముసల, కిసలయంబనునొకకృతిశ్రీతినిగలదె
హాస్య మొనరించె నిన్నతఁ శ్రీ డనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.

సీ. అపహాస మొనరించె శ్రీ నతఁ డిట్లు నన్నని, స్పర్థచే వాదికేశరగురుండు
సకలశాస్త్రములందు శ్రీ సర్వజ్ఞతా ప్తికై, స్వగురునిపాదాంబుజములయందుఁ
బడి లేవ కున్నను శ్రీ బరమకారుణికుఁ డా, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ్రీ ప్రీతి నతని
లె మ్మని తనకేలుఁదమ్ములఁ గ్రుచ్చెత్తి, కౌగిటిలోఁ జేర్చి శ్రీ గారవించి
తే. యపుడు ముప్పదిరెండవశతాబ్దమున, నక్షరాభ్యాస మొనరించిశ్రీయతని కఖిల
శాస్త్రములఁ జెప్పెఁ దనదివ్యశక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

సీ. రమ్యాభయప్రద శ్రీరాజగురుప్రసాదంబున సకలశాస్త్రములఁ జదివి
వాదులను జయించి శ్రీ వాదికేశరియని, యన్వర్థనాముఁ డై శ్రీ యతఁడు ముసల
కిసలయం బని యలంకృతిరసోల్లసిత మా, కావ్య మొక్కటిఁ జేసి శ్రీ గరిమఁదొల్లి
తన్ను వంచించు విరద్వాంసున కదిచూపఁ, జూచి లజ్జించునాశ్రుసూరి నతఁడు
తే. స్వామి నీవల్ల నే నిట్టిరవాఁడనై తి, ననుచుఁ గొనియాడి మ్రొక్కిడి శ్రీ యఖిల ముడిగి
సన్నుసించెను శాస్త్రోక్తశ్రీసరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 17

సీ. క్షీతియందు శ్రీవాదిశ్రీకేశరి యశహియ, మణవాశయోగినాశ్రమము ధరించి
యార్యుని సేవించి శ్రీ యతనిసమ్మతి నొక, మతమునందుండి యా శ్రీ మానివరుఁడు
రమణ పన్నీరాయిశ్రీరప్పడి యనువ్యాఖ్య, తిరువాయిమొత్తీకి నుశ్నిరతఁ జేసె
దేశికుల్ గని మెచ్చ శ్రీ దీపప్రకాశిక, రూఢిగాఁ దత్త్వనిరూపణాది
తే. బహురహస్యము లొనరించి శ్రీ భవులకెల్ల, క్షేమకర మైనయథ్యాత్మశ్రీచింతఁజెప్పి
సర్వలోకోపకారము శ్రీ సల్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 18

◆◆◆ నై నారాచ్చాంబిళ్ళ వడక్కు- తిరుపీఠిప్పిళ్ళలప్రభావము. ◆◆◆

నై నారాచ్చాంబిళ్ళ గారి-త.శ్లో॥ సింహగేర్కేతు రోహిణ్యా మవతీర్ణ మహంభజే।

జ్ఞానాధిరాజ మభయప్రదరాజగురోస్సుతమ్॥

ఈయుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్-త.శ్లో॥ వరదార్యదయాపాత్రం శ్రీమాధవగురుం భజే।

కురుకాధీశవేదాంత సేప్రాజ్ఞీవితవేదనమ్॥

పద్మనాభప్పెరుమాళ్ - తనియను.

శ్లో॥ యోసావిగాహ్యవిమలామ్బుశరారిసూరేర్వాణీగణార్థపరిబోధనుధాపగాయామ్।

శ్రీమన్నకున్దచరణాబ్జమధువ్రతాయ శ్రీపద్మనాభగురవే నమ ఆచరామః॥

నాలూరాంపిళ్ళ - తనియను.

శ్లో॥ యఃపద్మనాభగురుతశ్శతజన్తునీన్ద్ర శ్రీసూక్తిభాష్యమధిగమ్య సమృద్ధభోధః।

తద్దేవరాజగురవే హ్యదిశః చ్చపూర్వా సంసిద్ధకోలవరదేశిక మాశ్రయే తమ్॥

నమోస్తు దేవరాజాయ చతుర్దామనివాసినే।

రామానుజార్యదాసస్య సుతాయ గుణశాలినే॥

వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళ-తిరు-త.శ్లో॥ శ్రావణే బహుళాష్టమ్యాం స్వాతీజం సద్గుణార్ణవం।

వందే శ్రీకృష్ణపాదార్యం వరదార్య పదాశ్రయమ్॥

వ. మఱియు నప్పెరియవాచ్చాంబిళ్ళకుం బుత్తుం డగునై నారాచ్చాంబిళ్ళ దీపోత్పన్నప్రదీపంబుమాడ్కిం బ్రకాశించుచు దర్శనప్రవర్తకుండై యుండె నతనిమాహాత్మ్యం బెట్టిదనిన వివరించెద.

19

సీ. చదువులన్నియు సకృచ్ఛవణమాత్రమున గ్రహించివాదులనుజరీయించిమించి జ్ఞానాధిరాజసంరజ్ఞు లభించి పొండరీ, కక్రతు వైనరించి శ్రీ ఘనతః గాంచి శ్రీరంగరాజదీక్షితు లని పుడమి నం, చత్కిర్తి గని తత్వరసంగ్రహంబు ముక్తభోగావళి శ్రీ ముఖ్య మశాశారీర, మాదిగాఁ గలరహస్యములు కొన్ని

తే. పరమకృపఁజేసెనై నాదుగురువరుండు, తత్ప్రభావము వర్ణింపఁ శ్రీ దరమె యెట్టి బుద్ధిమంతులకైన నిరబూభిమి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర. 20

వ. అదియునుంగాక తొల్లి శ్రీరంగరాజదివ్యాజ్ఞచే నంబిళ్ళ యొసంగినముప్పత్తారాయరప్పడి యనుతిరువాయిమొత్తీవ్యాఖ్యానరత్నంబు యీయుణ్ణిమాధవగురుండు తనకుం బుత్తుం డగుపద్మనాభప్పెరుమాళ్లకుం దెలియంజేసె నయ్యార్యుండును దనకంతరంగచ్చాత్తుం డై కోవెవరాహనై నారని పేటొకతిరునామంబు గలనాలూరాంపిళ్ళకుం బ్రసాదించె నయ్యభిజ్ఞుఁడును దనకుంబ్రియశిష్యుం డై దేవరాజగురుం డనియును నల్లెమహానారనియును దివ్యనామాంతరంబులు గలనాలూరాచ్చాంబిళ్ళ కనుగ్రహించె నమ్మహాదేశికుండును మణవాళమహామునికి సాక్షాదాచార్యుం డై నతిరువాయిమొత్తీప్పిళ్ళ మొదలుగాఁ గలగురువరుల కుపదేశించె నట్లు ముప్పత్తారాయరప్పడి సంప్రదాయపరంపరాప్రాప్తం బై యస్కదాది పర్యంతం బయ్యె మఱియు నభయప్రదరాజగురునియనంతరంబ వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళ దర్శనంబు నిర్వహించుచు నుండఁ గొందఱు సాత్వికు లాత్మస్వరూపం బెట్టి దని యడుగ నయ్యాచార్యపాదుండును వారల నుద్దేశించి “ఈశ్వరోహమహాంభోగీ సిద్ధోహమ్” అనియెడు నహంకారంబు సమూలంబుగా నిరసించి, శ్లో॥ దాసభూతాస్త్వతస్సర్వే హ్యత్తానః పరమాత్మనః । నాన్యధాలక్షణం తేషాం బద్ధే మోక్షే తథైవచ ॥ అనున్యాయంబుచే నేదశయం దైన దాసోహమ్మనియెడు స్వాభావిక భగవచ్ఛేషత్వంబే యాత్మల కంతరంగనిరూపకం బైనస్వరూపం బని తెలియవలయు. భగవచ్ఛేషత్వంబును భగవత శేషత్వబహిర్భూతం బాయెనేని

దేహత్యాభిమానంబుగతి దుష్టం బగును. భాగవత శేషత్వం బెవ్వనికి సిద్ధించు వానికి సర్వార్థంబులు సంభవించు. వేదశాస్త్రంబులు స్మృతీతిహాసపురాణంబు లాచార్యశ్రీసూక్తులును శ్రీవకుళభూషణమునిప్రముఖ దివ్యసూరిప్రబంధంబులును దక్కినయాగమంబు లన్నియు నరసి చూడ నాచార్యాభిమానంబుకంటె వేరొకమోక్షోపాయంబు లేదు. భాగవతాపచారంబుకంటె నితరం బగుముక్తి విరోధి లేదు. కావునఁ బ్రమాదవశంబున నైన శ్రీమహాభాగవతులయెడ నపచారపడక జ్ఞానానుష్ఠానసంపన్నుం డగునిజాచార్యుని యభిమానంబునం దొదిగి వర్తించుచుఁ బ్రపన్నుండు పరమపురుషార్థలక్షణభగవత్ప్రతిరూపమోక్షం బనాయాసంబుగా లభించునని యానతిచ్చి పిళ్ళలోకాచార్యుం డశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నా రనియెడునిజకుమారులను సమస్తవేదశాస్త్రంబులం దభిజ్ఞులం జేసి దర్శనప్రవర్తకులఁ గావించి కొన్నిదినంబు లుండి యొక్కనాఁడు నంబిళ్ళ తిరువడిత్తామర లంతరంగంబునం దలంచుచు తిరునా డలంకరించె నంతఁ దత్కుమార శేఖరుం డగులోకాచార్యుండు తనకనుజుం డగునశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారుతోడం గూడి యమ్మహాత్మునకు బ్రహ్మమేధాదిచరమకైంకర్యమహాత్మ్యవంబు లన్నియు యథాశాస్త్రంబుగా నాచరించి సుఖంబుండె నంత. 21

—●—●—● { పిళ్ళలోకాచార్యులయు అక్షిగియమణవాళప్పెరుమాళ్
నై నారులయు ప్రభావాభివర్ణనము.

అశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారుతనియను.

శ్లో॥ ద్రావిడామ్నాయహృదయం గురుపర్వక్రమాగతమ్ ।

రమ్యజామాతృదేవేన దర్శితం కృష్ణసూనునా ॥

- సీ. అంత లోకగురుండు శ నశహియమణవాళ, సూరియు నిరువు రీరక్షోణి మెచ్చరామలక్ష్మణు లట్ల శ రామకృష్ణులమాడ్కి, కూ రేళగురుపుత్ర శకులకొలంది నన్యోన్య సౌభ్రాతృమతిశయిల్లఁగఁ బిన్న, నాటనుండియును విరన్నాణమొప్ప నొండొరు తెడఁబాసి శ యొక నిమేషం బైన, నుండ రం దగ్రజుండునరఁ దనకుఁ
- తే. బ్రాణపదమును దక్షిణశబాహుసముఁడు, నైన తమ్మునితో దర్శనార్థములను నిర్వహించుచు విలసిల్లు శ నిత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అట్లు దర్శనస్థాపనాచార్యుం డగులోకాచార్యగురుం డస్తద్విధ మందచేతనోజ్జ్వలనార్థంబు తత్వత్రయంబును రహస్యత్రయంబును సర్థపంచకంబును శ్రీవచన భూషణంబును మాణిక్యమాలయు నవరత్నమాలయు కురుహూరురత్నమాలయువార్తామాలయు ముముక్షుప్పడియుఁబరందపడియును శ్రియఃపతిపడియు యాదృచ్ఛికపడియు నిగమనప్పడియుఁ బ్రమేయ శేఖరంబును సర్పిరాదిగతియుఁ దత్త్వ శేఖరంబును బ్రపన్న పరిత్రాణంబును నాదిగాఁ గలయనేకరహస్యంబు లానతిచ్చి తమ్మునితోడ సుఖంబుగా నుండుసమయంబున సమ్మహాత్ముని శ్రీపాదంబులు పరమ

సాత్వికుం డగుకూరకులో త్తమదాసుండును మణల్పాకనంబియును గొల్లిహావల
దాసుండును యశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ ప్పిళ్లయును కేట్టారణ్యము వేలాం
జోలై ప్పిళ్లయును తిరుమలెయ్యాళ్వారు తిరుత్తాయాదు మొదలగు కొంద అమ్మ
యారులు నాశ్రయించి యద్దేశికేంద్రునిఁ దక్క వేటొక్కదైవతం బెఱుంగక
సర్వదేశ సర్వకాల సర్వావస్థలయందుం దదీయకైంకర్యంబే పరమపురుషార్థంబు
గాఁ దలంచి తత్సన్నిధి నెడఁబొయక సుఖించు చున్న కాలంబునఁ గొంద అసహి
ష్టువు లై నవైష్ణవచిహ్నంకితు లమ్మహాదేశికుం డొనర్చినశ్రీవచనభూషణ దివ్య
శాస్త్రం బెఱింగి శ్రీరంగరాజశ్రీపాదపల్లవంబుల డాయం జని చేమోడ్చి యి
ట్లనిరి.

23

- సీ. స్వామి శ్రీవచనభూషణ మని యొకరహస్యముఁజేసె ధర్మమర్యాదలన్ని
చెఱిపినాఁ డీలోకరగురుఁ డనిపిశునోక్తిఁ బలికిన విని రంగభర్త యలిగి
పిళ్ళలోకార్యునిఁ శ్రీ బిల్వఁ బంచిన నతం, డంతకుమున్నస్సానార్థ మరుగ
నవగాహనార్థమై యశహియమణవాళ, సూరియుఁ జనుచుండఁ శ్రీ జూచి యతని
తే. నార్య శ్రీరంగరాజదిశవ్యాజ్ఞ యయ్యె, రమ్మనుచు వైష్ణవులు పిల్వ శ్రీ రంగపతిని
జూచి కేల్తోడ్చి నిలిచె నాశనుమతి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అట్లు సాంజలిపద్ధుం డై నిలిచి యున్న యశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారు
గురునిం గటాక్షించి యప్పుండరీకాక్షుం డర్చకముఖంబుగా ని ట్లనియె. 25
- సీ. ధర నే ననంతావతారము లొనరించి, సల్పితి ధర్మసంస్థాపనంబు
నాధర్మమర్యాద శ్రీలన్నియు మీయన్న, చతురత వచనభూషణముఁ జెప్పి
చెడఁజేసె ననివీరు శ్రీ నుడివి రిట్లొనరింప, హేతు వే మనుచు రంభగేశుఁ డడుగఁ
బరమవైదికధర్మ పరము గాదేని శ్రీ, వచనభూషణ మింక శ్రీ వసుధ వేయు
- తే. విధములను మాసి పోఁగాకశ్రీవిబుధ సేవ్య, యనుచు నై నారుగురుఁడనశహరి తదర్థ
మనువదింప నియోగించె శ్రీ నతని ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అట్లు భగవంతునిచే నియుక్తుం డై నయశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నా
రు శతకోపమునిప్రకాశితసహస్ర శాఖోపనిషత్సారభూతసర్వజ్ఞ లోకగురునిర్మిత
శ్రీవచనభూషణదివ్య శాస్త్రార్థం బంతయును సుధామధురతిగంభీరాశేషవిశేషార్థ
ప్రతిపాదక హేతుమత్సూక్తిసహస్రసంకలితాచార్యహృదయాహ్వాయ ప్రబంధం
బుచే నిస్సంశయంబుగా ననువదింప విన నవధరించి యమ్మహాత్మునివక్తృ
త్వవైభవంబునకు మిగుల నానందించి, యతనికి శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదంబు
లును దిరువాలవట్టంబును నిజనిర్తాల్యంబు లై నసుగంధిపుష్పమాల్యంబు
లును నిజాస్వాదనంబుచేఁ బరమపవిత్రం బైనచందనాద్యనులేపనంబును స్వా
నుగృహీతంబు లై నదివ్యాంబరాభరణాదు లన్నియు నొసంగ నియోగించి య
తని బ్రహ్మరథారూఢునింజేసి స్వకీయచ్ఛత్రచామరాదు లొసంగి స్వస్తివాచ

కన్యత్తగీతవాద్యాదికల్యాణఘోషంబులతో నపరిమిత శ్రీమహాభాగవతసంఘం
బుతోడ నిజనివాసంబునకుఁ బంచి తన కాత్తభూతుం డైన శ్రీలోకగురుని
విషయంబుగా నసత్యంబు పలికినపిసాళివైష్ణవులను జపేటికాప్రహారంబుల
నవమతులం జేయించి స్వకీయమందిరద్వారగోపురంబు మార్కొని వెడల
ద్రొబ్బించె నంత నమ్మహాదేశికుం డవైభవంబుతో స్వభవనాంగణప్రదేశంబుం
బ్రవేశింప నెఱింగి నిజాగ్రజుం డైన లోకాచార్యుం డెదుర్కొని స్వపాదపద్మం
బులఁ బ్రణతుం డగుతమ్మునిం గ్రుచ్చియెత్తి కౌఁగిటంజేర్చి శిరంబు మార్కొని
పరమానందకందళిత హృదయారవిందుం డై వత్సా యస్త్వదాచార్యు లగు శ్రీమ
త్తాతపాదులు పరమాకాశబాలభాస్కరుం డై విలసిల్లు చున్నపిమ్మట నిన్ను
వృద్ధిఁ బొందించుటకు ఫలంబు నేఁడు లభించితి ననిసంతసించుచు నతనిం దోడ్కొ
ని నిజనిలయంబుఁ జెంది యందుఁ గొండ్లొక కాలంబు భ్రాతృచ్ఛాత్రవర్గంబుతో
భగవద్విషయకాలక్షేపంబు నల్పుచు గుణానుభవజనిత ప్రీతికారితకైంకర్యవిరో
ధి యగుసంసారంబు వర్జించి యథాశాస్త్రంబుగా సోదరునితోడఁ దురీయాశ్ర
మంబు స్వీకరించి యున్న సమయంబున నశహియమణవాళగురుండును దిరుప్పావు
మొద లయినకొన్ని ప్రబంధంబులకు వ్యాఖ్యానం బొనరించి యచిరకాలంబునఁ
బరమపదం బలంకరించె నంత నజ్జగదాచార్యుండును నమ్మహాభాగవతవిశ్లేషజనిత
సంతాపంబున కోర్వంజాలక వగలం బొగులుచుఁ గొండ్లొక ప్రాద్దునకుం దనంతటఁ
దెలిసి ధైర్యం బవలంబించి యద్దేశికేంద్రునకు బ్రహ్మమేధాది శ్రీమదధ్యయనాంతం
బు లగుచరమమహోత్సవంబు లన్నియుఁ గావించి 'కూరకులో త్తమదాసాదిని
జాశ్రితవర్గంబుతో భగవద్విషయకాలక్షేపం బొనరించుచుండ నాసమయంబున
మణవాళమహామునుల కాచార్యుం డగుతిరువాయి మొత్తిప్పిళ్లయు జనకుం డగు
తిహళిక్కిడందాఁ తిరుణావుడయపిరాన్ తాధరణ్ణరయ్యరును బాల్యదశయం ద
జ్జగదాచార్యు నాశ్రయించి రయ్యవసరంబున.

27

—●—●—●— పిళ్లలోకాచార్యులవారి తిరునక్షత్రతనియను. —●—●—●—

శ్లో॥ శ్రీమత్యాశ్వయుజే మాసే తులాయాం శ్రవణోదితమ్

శ్రీకృష్ణపాదతనయం లోకాచార్య మహంభ జే॥

సీ. మధురాపురముఁ దొల్లి శ్రీమందాత్తుఁ డాకాల, యవనుఁ డగణ్యునై శ్రీనృములతోడ
నా క్రమించినగతి శ్రీ నతితామసతురుష్కు, సతి యొకం డశ్వాదిశ్రీ బలము గొలువ
వచ్చి రంగాధిప ప్రాకారములు కొన్ని, యా క్రమించినఁ జూచి శ్రీ యచటివారు
రంగశాయికి మాటు శ్రీ రచియించి తద్బహి, ర్వేదియం దొకవిష్ణుశ్రీవిగ్రహంబు

తే. నుంచి కస్తూరిరంగని శ్రీ యుక్తరాత్రు, లందుఁ గై కొని కానల శ్రీ కరుగు చున్నఁ
గాంచి శ్రీలోకగురుఁడును శ్రీ గదలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోద మలర.

సీ. గండకవేదండు శ్రీ ఖడ్గకంఠీరవ, శరభ శార్దూలాద్యశ్రీసప్తగంబుఁ

- బక్షిరుతాకులరఫలపుష్పపల్లవ, ఫలనమ్రశాఖాగ్రరబహునగంబు
మకరందపానప్రమత్తభ్రమరజుష్ట, పద్మోలనత్సరోరభాసురంబుఁ
జిత్రభాతుస్సారరశిఖరకులోదిత, భర్తరత్నాకరరపర్వతంబు
తే. దివ్యజలపూరకలితనరదీశతంబు, ఘోరఝిల్లీరవాక్కిరరగురువనంబుఁ
గదిసి కన్తూరిరంగఁడురగాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర. 29
- సీ. చక్రవర్తిసుతుండురజనకాత్మజను గూడి, దండకావనములంరదుండఁగోరి
చనుచున్నఁ జూచి యారజాయాపతులకప్పు, డఖిలకైంకర్యమురలాచరింప
సౌమిత్రిచనినట్లురజగదాధ్యుఁడా రంగ, నాధునివెంటఁ గారనలకుఁ జనియె
నంత రంగేశ్వరుఁరడభ్రమండలమునం, దర్కుఁడు చొరుమాడ్కిరనమ్మహోగ్ర
తే. కాననముఁ జొచ్చి జరగుచుఁరగన్నమ్రోల, భవ్యవృత్తిని గైతవరభక్తిసల్పు
దాసులకుఁ జేసె సర్వస్వరదాన మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. స్వామికి ముందఱఁరజను చున్నలోకాధ్యుఁ, డావార్త విని వేగరనరుగుదెంచి
తానును సర్వస్వరదాన మాదాసచే, తనుల కొనర్చి శ్రీరధరునివెనుక
నల్లనఁ జనుచుండఁరగల్గవాం డ్రొకకొండ, అతనికిఁ గపటోపహారము లిడ
నవి గొన నొల్లకరయాధ్యుఁడు వారిభా, వ మెటింగి వేవేగరవచ్చి వచ్చి
తే. జ్యోతిషక్కుడి యనుచు విఖ్యాత మైన, గ్రామమున నున్నశ్రీరంగరాజహరిని
గాంచి తత్సన్నిధిని వసీరియించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర. 31
- వ. అట్లు లోకగురుండు శ్రీరంగరాజస్వామిసన్నిధిం గొన్నిదినంబు లుచితకైంకర్యం
బులు సల్పుచుండి తిరుమేనియందుం దిరునోవు ధరియింపఁ జూచి నిజాశ్రితులు
తమకుఁ దంజం బగుహితం బొక్కటి యనుగ్రహింపుఁ డనిప్రార్థింప వారలకుం దగి
నహితంబులు కొన్నియుపదేశించి తన కంతరంగచ్చాత్రుం డగువేలాంజోలై ప్పి
ళ్లనుం గటాక్షించి వత్సా నీవిచటనుండి తిరువనందపురంబునకుఁ జని శరీరపతనప
ర్యంతంబదేవదేవునిసేవ సేయుచుండు మని నియోగించి జ్యేష్ఠశుద్ధద్వాదశియం
దు నిజాచార్యుం డగుశ్రీకృష్ణపాదాధ్యుని తిరువడిత్తామరల ధ్యానించుచుఁ దద
నుగ్రహలబ్ధమధ్యధమనీద్వారనిర్గతుండై యర్చిరాదికమార్గంబునం జని పరమప
దప్రాయమాధామం బలంకరించె నంత. 32
- సీ. జ్యోతిషక్కుడియందు రజొత్తిల్లుచును గొన్ని, దివసము లుండి యరదేవదేవుఁ
డచటనుండిమనోహర రారణ్యములయందు, విహరింపఁ దనమదిరవేడ్కఁబొడమ
నర్చక పరిచారకాదిధన్యులు గొల్వ, నిరుగెలంకుల సిరి రధరయు మెఱయ
స్వస్తివాచనశుభరవాద్యనర్తనగీత, ఘనరవంబులు జగత్కలుష మడఁప
తే. బ్రహ్మరుద్రాదులునుమింటఁబ్రస్తుతింపఁ, బూలవానలుగురియంగరమునులుపొగడఁ
గదలి చనిచని వనగిరిరగనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. పొన్నలు పొగడలు రపోక మ్రాకులు గున్న, మావులు మొల్లలు రమల్లికలును

- జాతీలతలు విరజాజులు వెల్లచే, మంతులు మాధవీరమండపములు
 మందారచందన శ్రీ మాకందమాలూర, లుంగలవంగనారంగములును
 దులసీవనంబులు శ్రీ విలసిల్లు నెచ్చోట, నభగంగాదితీర్థాళు లొప్పు
 తే. నట్టియశహరితిరుమల శ్రీ కరిగి రంగ, రాజు మంగళ దేవతారమణితోడ
 వనవిహారము లొనరించె శ్రీ వాంఛ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. శ్రీభూమినీశాది శ్రీ సీమంతినీరత్న, మానసమన్న ధరమన్నధుండు
 రంగభర్తవనాద్రి శ్రీ రమ్యస్థలములందుఁ, గొన్నాళ్లు విహరించి శ్రీ గురుసమృద్ధిఁ
 బొలుపారుమళయాశ్రభూముల కేతెంచి, దేవీయుగంబుతోఁ శ్రీ దేజరిల్లఁ
 దెలిసి దక్షిణాదివ్యశ్రదేశాధిపతులెల్ల, వచ్చి శ్రీరంగాధిపతినిఁ జూచి
 తే. యతనిచే బహుమతిఁ గాంచి శ్రీ యరుగుచుండ, నకుశభూషణముని వినిరనచ్చిరంగ
 పతిని సాక్షాత్కరించెను శ్రీ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. శతకోపముని తనశచరణాబ్జములయందుఁ, జాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ్రీ సన్నుతింప
 నారంగపతి తనశహస్రాబ్జములు సాఁచి, క్రుచ్చి కౌగిటఁ జేర్చుకొనుచు నతని
 కర్ధాసనం బిచ్చి శ్రీ యమ్మహాయోగిని, గురుమధురోక్తులఁ శ్రీ గుళల మసిగి
 తుచి మించువిపులవశ్రులపీఠ మొక్కటి, కలితమాక్షికరత్నశకవచ మొకటి
 తే. బహుమతియొనర్చి పంప నశప్పరమయోగి, నాథుఁ డచ్చటినుండి కర్ధాంబియనెడి
 యూరి కేతెంచి యచ్చోటశ్రుండు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అంత రంగేశుఁడు శ్రీ యాదవాద్రికిఁ జని, యందుఁ గొన్నిదినంబు శ్రీ లధివసించి
 యచటనుం డేతెంచి శ్రీ యంజనాచలమున, వేంకటేశునియింట శ్రీ విభవ మలర.
 ద్వాదశాబ్దములుసంష్ఠాదింప నంతటఁ, జెంజినుండి వృషాద్రి శ్రీ జెంజి గోప
 నాయఁడు వేంకటశ్రీనాథుని సేవించి, యందు రంగేశునియంఘ్రిమల
- తే. యుగముఁగనుఁగొని మ్రొక్కిడిశ్రీ యుక్తవేళ, రంగధామునిఁ జెంజిపురంబుకడకుఁ
 దోడుకొనివచ్చె మిగులసంతృప్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. శింజీపురముచెంత శ్రీ సింగరాయపురాఖ్య, మగ్రహారముఁజేసి శ్రీ యందుఁ బసిడి
 కోవెలఁ గట్టించి శ్రీ గోపనాయఁడు రంగ, పతిని బ్రతిష్ఠించె శ్రీ భక్తి నచట
 నంత శ్రీరంగమునందు సింగప్పిరా, ననెడువిప్రుఁడు గణశకాన్వయుఁడు
 యావనవిద్యయం శ్రీ దతినిపుణుఁడు గాన, నాతురుష్కవ్రభు శ్రీ నాశ్రయించి
- తే. మంత్రియై వానితో దొడ్డశ్రమేత్రిఁజేసి, రంగమండరగోపుర శ్రీ రామనగర
 సాలములు తొంటిగతి బాగు శ్రీ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అయ్యవసరంబున.
- సీ. సర్వాంగసౌందర్యశాతుర్య లావణ్య, యశావనపౌకుమాశ్రయాభిరామ
 న్యాయవర్తిని రంగశ్రీనాథమాణిక్యాభి, ధానయు నగుదేవదాసి నొక తె .
 నద్దివ్యదేశస్థు శ్రీ లచటఁ గన్గొని యీతు, రష్కబలాబ్ధిలో శ్రీ రంగవదము

- చండవాతక్షుబ్ధ శ జలధిమధ్యమునందు, గడు గాసిపడుచున్న శ కలముకరణి
 తే. నుండేగావున నీస్థల శ ముద్ధరింపు, మమ్ము నెత్తెన నొకయుపాయముఁ జేసి
 వసుధ యశమగు నీకని శ పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 40
- వ. అ ట్లద్దివ్యదేశవాసులపలుకు లాకర్ణించి శ్రీరంగనాథమాణిక్యాభిధానవేశ్వర
 త్నంబు వారల కిట్లనియె. 41
- సీ. సజ్జనులార మీ శాశననంబు మదీయ, శిరమున ధరియించి శ చింతమాని
 రంగనాథుని యనుగ్రహముచే నాబుద్ధియందుఁ దోచిన యుపాయములఁబన్ని
 వాని నవశ్యము శ వంచించి మాపెద, నాపేరు శ్రీరంగనాథశౌరి
 సన్నిధి సంతతోత్సవములందుఁ దలంపఁ, దగునట్లు సేయుఁడి శ దయను మీర
 తే. లనుచు వారికి వాక్రుచ్చి శ యంజలించి, దివ్యవేషము ధరియించి శ దెసలు తనదు
 దీప్తి వెలుఁగొందఁ జనియె నశద్దేవియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆనుందరీరత్న శ మల్లనల్లనఁ జని, రంగరాజాస్థాన శ రంగగతుని
 నసురాంశు నాతురుష్కాధిపుఁ గని విన,యముఁ జేసి నిలువ నశ్యవనపతియుఁ
 దన్ముఖ మీక్షించి శ ధైర్యముఁ జెడియుబ్బె, జంద్రునిఁ జూచిన శ జలధిమాడ్కి
 నంత నాయంతియు శ నతిమనోహరగీత, నర్తనాభినయాదిశ్చైవ పుణములఁ
 తే. దనదరస్త్రితవిభ్రమోదారమధుర, సరససల్లాపముల వాని శ స్వవశుఁ జేసి
 తనదుమది వేగ వంచింపఁదలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. క్షితి దేవదాసికి శ రతి తురుష్కునితోడఁ, గూడదు గాన న శ క్కువలయాక్షి
 రాత్రి నీతోఁగూడి శ రమియింతు నని మాయ, సుద్దులతోఁ గొంతప్రాద్దుపుచ్చి
 భూనాథ వెల్లగోపురముపై నెక్కినఁ, జల్లనినునుగాడ్పు శ శ్రమముఁ దీర్చు
 సహ్యాజాసాగర శ సంగమం బగపడు, రచ్చల రాజమాతర్గములఁ గలుగు
 తే. వింత లన్నియుఁ గనులకు శ విందు సలుపు, సురత కేళుల కది మంచిరచోటు దాని
 వైకిఁ జనియెద మనుచును శ బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అంత. 45
- సీ. ముప్పిరి గొన్నట్టి శ మోహముచే వాఁడు, తన్నదూక్తుల నమ్మి శ దానితోడ
 వెల్లగోపుర మెక్కి శ వింతలఁ జూచుచు, ద్వారముకడను గంధర్పదర్ప
 పారవశ్యముఁ జెంద శ వంచించి యదివానిఁ, దూర్పువీధిని బడఁద్రొబ్బి తాను
 బడమటితట్టునఁబడి ప్రాణములమాని, మణిమయదివ్యవిమాన మెక్కి
 తే. యచ్చిరాదికమార్గమునాశ్రయించి, సురలు కొనియాడఁ జనిచనిపరమపదముఁ
 జెంది యందు లభించె నానంద మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 46
- సీ. అంత సింగప్పిరాననెడు విప్రుఁడు చెంజి, గోపనాయనితోడఁగూడి ఘోర
 చతురంగబలముల శ సమకూర్చుకొని వచ్చి, యాతురుష్కులసైన్యమంతమాపి
 సింగరాట్పురినుండి శ శ్రీభూసమేతుని, రంగనాథునిఁ దెచ్చి శ రంగమునను

- శకము శతోత్తరసాహస్రసంఖ్యచే, వెలయుపరీధావి శ వృషభమాస
తే. మునఁ బదేడవతిథియందు శ మూలభూత, రంగపతికడఁ గస్తూరిరంగవిభుని
నిలిపి సంప్రోక్షణాదుల శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. రామభద్రుఁడు తొల్లి శ రావణాదులఁ ద్రుంచి, శ్రీమదయోధ్యాపురీవరమున
సీతతోడుత నభిరషిక్తుఁడై రత్నసింహాసనాసీనుఁడై శ యలరుకరణి
రంగభూపతి యపరీరాంతాళి నూటాడి, రంగధామమునందు శ రత్నఖచిత
సింహాసనమునందు శ శ్రీభూములనుగూడి, యభిషిక్తుఁడై యున్న శ యవసరమున
తే. జంగమాజంగమాత్మక శ జగము లలరె, స్థలనివాసులు దూరదేశములబుధులు
వచ్చియాతనిఁ గనిమొక్కి శ మెచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- వ. అట్లు రంగనాథుండు నిజస్థానంబునం గ్రమ్మఱం బ్రతిష్ఠితుం డై ననాటనుండి నేటి
కై నను దనమేను మాని యద్వివ్యదేశం బుద్ధరించిన శ్రీరంగనాథమాణిక్యాభిధాన
దేవదాసీరత్నంబునం దనుగ్రహంబుచే నజస్రంబు నిజారాధనోత్సవాదికాలం
బులందు శ్రీరంగనాథమాణిక్యతాళు క్కరుళుప్పా డని తన్నామం బుచ్చరించి
తదీయాన్వయులకుం గుంభనీరాజనాదికైంకర్యంబులు సేయ నియోగించి మఱి
యును దద్వంశోత్పన్ను లైనవా రెవ్వరై న మృతిఁజెందిరేని వారిచరమసంస్కా
రంబులకు శ్రీమహానసాగ్నియు నిజధాన్యకౌఠారంబునందు వస్త్రప్రక్షేపణీయ
తండులంబు లియ్య నియమించి లోకసంరక్షణతత్పరుం డై యుండె నంత. 49
- సీ. తనదేశికునిపద శ తామరసము లొందె, జగదాఝఁ డని విని శ చాలవగచి
యతనిపదాబ్జము శ లాశ్రయించినశుభాచార శ్రీశైలేశ శ జనని గురునిఁ
బాసి యచ్చట నుండఁగోసి మే నెడఁబాసి, గురుఁ డున్నతావున శ కరిగ నంత
బాలు శ్రీశైలేశుఁ శ బ్రాజ్ఞనాతనిపిన,తల్లి పోషింప నర్థిల్లి మాతఁ ని
- తే. డెదుటఁదిరువృత్తమొకనాఁడుశచదువు చున్న,ధన్యుఁ గూరకులోత్తమశదాసగురు
భక్తిఁ గనిమొక్కి యిట్లనిరపలికెననుచు. వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. స్వామి యీదివ్యప్రబంధార్థమడియని,కానతిమ్మని యతఁ శ డడుగ నతఁడు
సద్గురుసంబంధసందేహ ముదయింపఁ, జెప్పవచ్చును నీకుఁ శ జెప్పిన నని
జాగు గావింప శ్రీశైలేశగురుఁ డంతఁ, బినతల్లి కావార్త శ విన్నవింప
జగదార్యపదపద్మసంబంధ మీనీకు, శైశవదశయందె శ సంభవించె
- తే. ననుచు నాసత్యవతి పల్క శ నమ్మనీషి, తెలిసి కూరకులోత్తమ శ దేశికేంద్ర
మగుడఁగనిమొక్కిపల్కెనీమాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. అఖిలజీవుల నంతరీరాత్నమై రక్షించు, నారాయణుం డైన శ నయముఁ దొలగి
సద్గురుపదపద్మ శ సంబంధవిచ్యుతు,లైనపాతకులపై శ నలుగుఁగాని
సప్రసన్నుఁడు గాఁడు శ సూర్యుఁడు గంభీర, జలవినిగ్గతి మోసశబలజ మెల్లు
పోషించుఁ గావున శ భూరిలోకార్చకృ,పాపాత్మమోసయీశప్రణయిడలఁ

- తే. బ్రహ్మదన మొనర్పఁ దగునని శ్రీ ప్రణతిసల్పఁ, దెలిసి కూరకులో త్తమ శ్రీ దేశికుండు
నాదరోక్తుల నతని కిట్లునియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 52
- సీ. ఆచార్యసంబంధ శ్రీ మధ్యవసాయము, దెలిసి విశేషార్థములు వచింప
వలెఁ గాన ముం దట్లు శ్రీ పలికితి నిప్పుడు, పరమార్థములు నీకు శ్రీ బయలుపఱతు
నని పల్కి లోకార్యుఁ శ్రీ డానతిచ్చిన దివ్య, వచనభూషణముఖ్యశ్రవరహస్య
ములఁ జెప్పి తిరువాయీ మొత్తీయర్థ మాతిరు, క్కణ్ణంగుడిప్పిళ్ల శ్రీకడను జదువు
- తే. మనుచు శ్రీ శైలనాథున శ్రీ కానతిచ్చి, ధన్యకూరకులో త్తమ శ్రీ దాసుఁ డాత్మ
గురునిఁ దలఁచుచు తిరునాటికరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. అంత శ్రీ శైలేశుఁ శ్రీ డతనికిఁ జరమకృత్యములఁ దత్పుతునితో శ్రీ నాచరించి
ముద మొప్పఁ దిరువాయీ మొత్తీకర్థ మాతిరు, క్కణ్ణంగుడిప్పిళ్ల శ్రీకడను వినుచు
మేధావి గావున శ్రీ మేటిశంక లొనర్ప, సైరింప లేక యాసాత్వికుండు
బుద్ధిమంతుఁడ వీవు శ్రీ పోయి తిరుప్పళిం, గుడిజియ్య రామ్యఁ గర్నొనిన నతఁడు
- తే. సందియం బేమిలేకుండ శ్రీ శతవిరోధి, దివ్యసూక్తుల కర్థము శ్రీ దెలుపఁజాలు
ననిన నగ్గురుఁ డచ్చోటి శ్రీ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 54
- వ. అంత నద్దేశికేంద్రం డచటి కేఁగు దెంచుటకు ముందుగా నాతిరుప్పళింగుడిజియ్య
రాత్మ గురు శ్రీ పాదంబులం జెందె నతండు చనినపండ్రిండవదివసంబునం దమ్మహా
త్తునకు శ్రీ నారాయణబలి యొనర్చునమయంబునం డాశ్రీ శైలేశ దేశికేంద్రం డే
తెంచి యమ్మహానుభావుని సేవయైన సంభవింప దాయె నని పెద్దయుంప్రొద్దు డెం
దంబునం గుందుచున్న దేవరాజగురుం డని పర్యాయదివ్యనామంబు గలనాలూ
రాచ్చాంబిళ్ల యతనిం గటాక్షించి నీవిచ్చటి కేతెంచినకార్యం బెయ్యది యని
యడుగ నయ్యార్యవర్యుండును దనవృత్తాంతం బంతయు నెఱింగింపం దెలిసి వత్సా
నీ వీయర్థంబునకుఁ జింతింపవలవదు భగవద్విషయంబు మొదలుగాఁ గలవిశేష
గ్రంథంబు లన్నియు నీకుఁ దెలియంజెప్పెన నని యానతిచ్చి యాగ్రంథం భారం
భింప నుద్యోగించుకాలంబునఁ దిరునారాయణపురత్తాయి మొదలైన శ్రీయాద
వాద్రినివాసు లావృత్తాంతం బంతయు నాకర్ణించి యద్దివ్యదేశంబునందు నిత్య
నివాసం బొనర్చిన యతిపతిదివ్యాజ్ఞ పత్రికగా నొక శ్రీముఖంబు కాలక్షేపం బొన
ర్ప శ్రీ శైలనాథునితో మీర లిచ్చటికి విచ్చేయవలె నని లిఖించి యద్దేవరాజ
గురునికడకుం బంచిన నద్దివ్యసూరివరుండు నాశ్రీముఖంబు శిరసావహించి యా
శ్రీ శైలేశగురునితోడంగూడి యాదవాచలంబునకుం జనుదేర నాస్థలవాసులంద
తెదుర్కొని యద్దేవరాజగురుని ననేకవిధంబుల సన్మానించిన నద్దేశికేంద్రండును
బ్రహ్మహస్తాంతరంగుం డై వారలతోడం గూడి యాదవాద్రిపైకిఁ జని శ్రీకల్యాణపు
ష్కరిణియం దవగాహన మొనర్చి శ్రీరామానుజముసీంద్రుని భజించి తదనుమతి
లభించి యద్దేవదేవుని గర్భగృహంబునఁ బ్రవేశించి యందభినవతట్ల తాద్వితయ

సముల్లసితం బైనకాలమేఘంబుచందంబునం జూపడు శ్రీభూసహితుం డగునా
 రాయణునిం గాంచి కేలుడమ్ములు ముకుళించి యనేకవిధంబుల వినుతించి తదను
 గ్రహంబు లభించి వచ్చి కనకలతాశ్లష్టం బగుబాలతమాలంబుపోలిక నులుతా
 నుముద్దుపట్టితో విలసిల్లుచున్నసంపత్కుమారుని సాక్షాత్కరించి తత్ప్రసాదం
 బుఁగాంచి యాలయంబు వెల్వడి విచ్చేసి యొకవివి క్తస్థలంబున నివసించి శ్రీశైల
 నాథగురునకు ముప్పత్తారాయరప్పడి ప్రసాదించి యతనితోడం గూడుకొని యా
 త్మీయశ్రీగ్రామంబునకుం జనుదెంచి యందు శ్రీశైలే లేశునకు మఱియు విశేషార్థం
 బులం దెలుపుచు సుఖించు చుండె నంత.

55

- సీ. అమృతాత్మన కతం శ్రీ డఖలకైంకర్యము, లాచరించుచు నుండ శ్రీ నతఁడు మెచ్చి
 నిత్యనిజారాధనీయడై వత మైన, గోపాలబాలు నశ్శిగురున కొసఁగ
 నావిగ్రహముఁ గొని శ్రీ యతఁడు సంతోషించి, యార్చుని వీడ్కొనిరయచటినుండి
 కడువేగఁ జని తిరుక్కణ్ణాంబి యనునూర, వలసగా నున్నశ్రీవకుళభూష
- తే. శార్యదేవునిఁ గని మొక్కిరయలరి మరలి, శ్రీపురికి వారి విచ్చేపు శ్రీ సేయఁ దలఁచి
 యప్పురికిఁ దాను ముందట శ్రీ నరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. శ్రీకురుకాపురిఁ శ్రీ జెంది యం దర్కదు, తూరాద్యరణ్యము శ్రీ తుము రొనర్చి
 ప్రాసాదగోపుర శ్రీ ప్రాకారమండప, రథ్యాచతుష్పథశ్రీరాజవీధు
 లారామములు పురోరద్యానవాపీకూప, పద్మాకరాదుల శ్రీ బాగుపఱిచి
 వలస పోయినస్థలశ్రీవాసివైష్ణవులను, దిరిగి రావించి తరద్దహములందు
- తే. నుంచి శ్రీశైలనాథుఁ డేరతెంచి మగిడి, వకుళభూషణమునిసాదశపద్మములను
 బుడమిసాష్టాంగముగఁ మొక్కిరపొగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. రంగనాథార్చిత శ్రీ రత్నమౌక్తికనద్ధ, కల్యాణకవచ మంగమునఁ దాల్చి
 లలితకిరీటకుంఠడలహఁరకేయూర, కటిసూత్రకటకోర్కి శ్రీకలు ధరించి
 స్వసుగంధజితపారిశ్రాతసుమంబు లో, పొగడపువ్వులదండఁ శ్రీ దగ వహించి
 దివ్యనానారత్న శ్రీ దేదీప్యమానవా, హస మెక్కి శతవైరి శ్రీ యచటఁ గదలి
- తే. జరుగువేళ మృదంగ నిరస్సాణపటహ, శంఖదుందుభివీణాది శ్రీ సకలవాద్య
 నిస్వనంబులు రోదసి శ్రీ నిండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 58
- సీ. అంత శ్రీశైలే లేశుఁ శ్రీ డార్చులు కొనియాడ, వకుళభూషణయోగిశ్రీవరుని మరలి
 తిరునగరికిఁ దోడిర తెచ్చి యెప్పటిమాడ్కిఁ, దామ్రపర్ణినదీరతటమునందుఁ
 దింత్రిణీమూలస శ్రీ దివ్యాలయమునఁ బ్ర, త ప్తగాంగేయవిరతర్దినడుమఁ
 గాంచనపీఠాభిరకర్ణికపైఁ బ్రతి, ప్థించి సంతోషించి శ్రీశతారి
- తే. దయ ధరిత్రిని శతకోపరదానుఁ డనుచు, భ్యాతిఁ గాంచి నమ స్తుకైంకర్యమతని
 కాచరించుచు వసియించె శ్రీ నచటననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

వ. అంత.

60

- సీ. శ్రీశైలనాథుండు శ్రీమదనంతపు, రంబున కరిగి తశ్రద్దాజవీధి
మణిమయప్రాసాదశ్రమందిరమండప, గురుతరప్రాకార శ్రీగోపురముల
మహితమహామీన శ్రీమత్స్వపుష్కరిణీప్ర, ముఖతీర్థములు గొన్ని శ్రీమోదమలరఁ
జూచుచుఁ జని గుడిఁ శ్రీజొచ్చి ప్రక్రమమార్చి, యం దనంతాహిశ్రయాను హరిని
తే. మూఁడువాకిండ్ల సేవించిశ్రీముదముఁజేంది, భక్తిదళుకొత్తఁబొగడితశ్రద్దాదయుగము
స్వాంతమున నిల్పి వసతికిఁ జనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
- వ. తదనంతరం బాశ్రీశైలనాథుండు నారాయణదాసాపరనామధేయుం డైనవేలాం
జోలప్పిళ్లకడఁ జరమోపాయవైభవం బెఱుంగు మని తొల్లి కూరకులోత్తమదా
సుం డానతిచ్చెం గాన శ్రీనారాయణదాసావాసం బైనపుష్పద్వానవనంబునకుం
జనినసమయంబునందు॥ శ్రు॥ ఆచార్యదేవ్రాభవ-దేవమివాచార్యముపాసీత॥ శ్లో॥
ఆచార్యస్సహరిస్సాక్షాత్పురూపీ నసంశయః । గురురేవ పరబ్రహ్మ గురురేవ ప
రాగతిః । గురురేవ పరాకాష్ఠా గురురేవ పరాయణమ్ । యస్తాత్తదుపదేష్టాసౌ
తస్తాద్గురుతరోగురుః । యస్యయేనైవగురుణాన్యాసవిద్యాప్రదీయతే । తస్య వై
కుంతదుగ్ధాబ్ధిద్వారకా స్సర్వపవనః । గురోఃపాదామ్బుజం ధ్యాయేద్గురోర్నా
మ సదాజపేత్ । గురు మారాధయేన్నిత్యం గురో రన్యం నభావయేత్ ॥ ఇతి.
అధ్యాసీనతురజ్జవక్త్ర విలసజ్జహ్వగ్రసింహాసనా । దాచార్యాదిహదేవతాం సమ
ధికామన్యాంసమన్యామహే । యస్యాసౌభజతేకదాచి దజహద్భూమాస్వయం
భూమికామ్ । మగ్నానాం భవినాంభవార్ణవ సముత్తారాయ నారాయణః॥ అనె
డు శ్రుతిస్మృత్యభియుక్తసూక్తిప్రామాణ్యంబునఁ బ్రపన్నుండైనవానికి మంత్ర
మంత్రార్థాదిపరమార్థోపదేష్టయైన గురునికంటెఁ బరమప్రాప్యంబును బ్రాపకం
బునైన వేటొకపరదైవతంబులేదు గానఁ దదీయశ్రీపాదాబ్జయుగంబు ధ్యానంబు
నకు సుఖాస్పదంబును నిత్యసమారాధనీయంబును దద్దివ్యనామంబు పరమజప్యం
బును గావునఁ దదన్యం బేమియు భావింపఁగూడ దని తలంచి యమృహత్తుం డొ
కవివిక్తక్షేమతరప్రదేశం బాశ్రయించి యందుఁ జేలాజినకుశోత్తరీయం బైనస్థి
రాసనంబుఁ బ్రతిష్ఠించి యందు బద్ధపద్మాసనుండై సమకాయశిరోగ్రీవుండై
కరకమలంబులు ముకుళించి బౌహ్యవిషయంబు వలనఁ బ్రత్యాహృతంబులైన
యింద్రియంబులఁ గామక్రోధలోభ హర్షమానమదమాత్సర్య విషాదరూప మ
నోమలాష్టకవినిర్ముక్తం బైనయంతఃకరణంబుతోఁ గూర్చి యాయంతరింద్రియం
బు బుద్ధితోడం గీల్కొల్పి హృత్పుండరీకమధ్యవర్తి యగునిరతిశయనిర్మలజ్యో
తిర్తయం బైనదహరాకాశంబునందు సుప్రసన్నసూర్యాయుతద్యోతమానం బ
గునిజాచార్యదివ్యమంగళవిగ్రహంబు సాక్షాత్కరించి తదనుభవజనితప్రేమపర
వశసకలావయవుం డై యన్యం బేమియు నెఱుంగనేరక యున్మనీభావావస్థాపన్నుం
డై యానందించుచుఁ బంచషడవకోరాత్రంబు లున్నం శ్రీశైలేలేశగురుండును దదీ

యథ్యానావసానసమయంబు నిరీక్షించుచుండె నంత నా శ్రీనారాయణదాసుం డ
 ద్వివ్యసమాధినిష్ఠనిగమించి తిరునేత్రంబులు దెఱచినయవసరంబున శ్రీశైలనాథుం
 డును నద్దేశికేంద్రునకు సాష్టాంగప్రణామంబు గావించి బద్ధాంజలిపుటుం డై తన
 మ్రోల నమ్ముం డై యున్న నప్పరమసాత్వికుండును గరుణాకటాక్షవీక్షణంబుల
 నద్వివ్యసూరి నీక్షించి భవదాగమనకృత్యం జెయ్యది యని యడుగ నద్దేశికసత్త
 ముండు తనవృత్తాంతం బంతయు నగ్గురునకు విన్నవింప నాకర్ణించి యబ్బిగవ
 తో త్తముండును శ్రీవచనభూషణప్రతిపాదితశ్రీమహాభాగవతానువర్తనాది విశే
 షధర్మంబులన్నియుం దెలిపినం దెలిసి యతండు కృతార్థుండయ్యె నంత వేలాంజో
 లైప్పిళ్ళయుఁ బ్రాప్యలాభంబునకై త్వర మించినఁ దిరుమేను చాలించె నంతట న
 ద్వివ్యదేశంబునఁ గోవెలయం దర్చకు లనంతశయనుం డగుభగవంతున కేకాంతం
 బుగాఁ దిరువారాధనం బొచరించుచు నద్దేవదేవుని శ్రీపాదపద్మంబులకడ సాంజ
 లిపద్దుం డై యాహరినిం గొనియాడుచున్నశ్రీనారాయణదాసునిం జూడ్కులా
 రంజూచి వార లతండు ప్రకృతిబంధవిముక్తుం డై నధన్యతముం డని యెఱుంగనే
 రక యీవైష్ణవుం డర్చాకాలంబునందు గర్భగృహంబులోఁ జొచ్చివచ్చెనని మి
 గుల నలిగి కొన్నియవాచ్యంబు లాడి యమ్మహాత్మునిపై నపరాధం బొపాదింపఁ
 దలంచి గర్భాలయంబు వెల్వడి కవాటంబులు బంధించియున్నంత శ్రీనారాయ
 ణదాస శ్రీపాదసంశ్రితులు కొందఱు అచ్చటి కేతెంచి యగ్గురువరునకు శ్రీచూర్ణ
 పరిపాలనార్థంబు తిరుమాలయుఁ దిరుపరివట్టంబును జాత్తుపొడియు నాభగవదర్చ
 కుల నర్థింప వార లాశ్చర్యపడి యవియన్నియు నావైష్ణవుల కర్పించి యావృ
 త్తాంతం బంతయు నెల్లవారికిం దెల్లమిగాఁ జెప్పి రంత నాశ్రీశైలేశగురుండును
 శ్రీనారాయణదాసునిచరమకైంకర్యమహాత్మ్యవంబులన్నియు నాచరించి మగిడి
 కురుకాపురంబున కేతెంచి యందు నమ్మాళ్వారులకెప్పటియట్లు సకలవిధకైంక
 ర్యంబు లొచరించు చుండె నంత శ్రీలోకగురున కభిమతశిష్యుం డై కొల్లిహావల
 దాసుం డని ప్రసిద్ధిఁ గాంచినయశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ పుళ్ళిశిక్కిల్కడ
 రం బనుగ్రామంబునందుఁ దద్దర్శనంబు నిర్వహించుచుండ మణవాళమహామునికి
 భవిష్యజ్ఞనకుండును శ్రీజిహ్వావాగధీశానదాసాపరనామధేయుండు నగుతిహాళక్క
 డందారు తిరునావుడయభిరాఁ తాతరణ్ణరయ్య రనుసాత్వికపుంగవుం డద్దేశికేం
 ద్రునకుం బుత్రిక యగుశ్రీరంగనాయకినిం బెండ్లియాడి తొల్లి లోకాచార్యపిళ్ళ
 కడ నశ్రుతంబులై నరహస్యవిశేషంబులు కొన్ని యతనిసన్నిధి నధికరించి యతని
 లోకగురునిమాటుగాఁ జూచుచు నయ్యార్యవర్యునకు సకలవిధకైంకర్యంబు లొ
 చరించుచుఁ గొన్నిదివసంబు లుండి యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై తనదేవితోడఁ దిరు
 నగరి కేతెంచి యందు శరకోపమునీంద్రునకు నిఖిలకైంకర్యంబులు సేయుచు
 నుండుచుండె నంత.

సీ. దినదినం బెప్పుడుఁ శ దిరువాయి మొత్తీయందు, శబ్దార్థభావరశసంబు లనుభ
 వించుచు నాసొంపు శ పెంపారఁ దదితర, నిఖిలశాస్త్రములఁ దృఢీకరించి
 వర్తించుటను దిరువాయి మొత్తీప్పిళ్ళ, యని నిరూపకనామ శ మతని కయ్యె
 నమ్మహాదేశికుఁ శ డాశరాఠాతికైం, కర్యమే యాత్రగాఁ శ గాల మెల్లఁ
 తే. గడపు చుండెను శ్రీకురుశకాపురమున, వైష్ణవాన్వయవారిజశబాలసూర్యుఁ
 డతఁడు హృన్మలతిమిరౌఘశమణఁచు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.

శా. శ్రీరాజత్పదమంగళాద్రిశరణా శ స్మృత్యర్థనిర్ధారణా
 సారాసారవివేకిలోకవినుతా శ జ్ఞానప్రదానప్రతా
 ఘోరాపద్వ్యసనాంధకారమిహిరా శ గోదాప్రబంధాదరా
 పారావారగభీర భావవిరజా శ పద్మాక్ష రామానుజా.

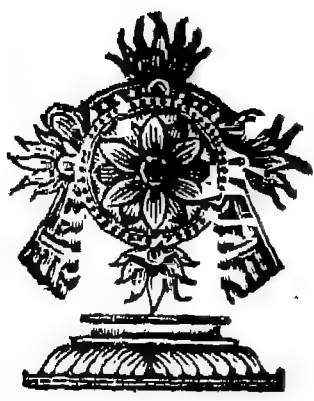
64

క. స్ఫారగురుపంక్తిమాక్తిక, హారతరళదివ్యరత్న శ హతకలియత్నా
 ధీరోదార గభీరవి,చారా శ్రీశైలనాథ శ సన్నతచరణా.

65

మాలినీపుత్తము.

పరమసమయపోషా శ భక్తకల్యాణవేషా, నిరుపమసుఖదానాశనిర్మలోద్గీధగానా
 వరవరమునిరూపా శ వందితాశేషభూపా, సురుచిరసుచిగాత్రాశశుద్ధహారీతగోత్రా.
 గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
 కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
 వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైనయా
 చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం దుత్తరభాగంబునఁ బెరియ
 వాచ్ఛాంబిళ్లవైభవంబును, నైనారాచ్ఛాంబిళ్ళచరిత్రయు, వడక్కుత్తిరువీధిప్పి
 ళ్లప్రభావంబును, లోకాచార్యమాహాత్మ్యంబును, దురుష్కోపద్రవవ్యాజంబున
 శ్రీరంగనాథుని వనగిరివిహారంబును, శ్రీశైలనాథానుభావకథనంబును, నన్నది
 తృతీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

చతుర్థోక్తాసము.

కురుకాపురశతజి

త్వాకటమహిమావబోధః ॥ రంజితహృదయా

క్రీ.శ. సం. ౧౮౭౫

జోకా శ్రీరంగధామలోల సుఖీలా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

•—●—◆—▶మణివాళిమహామునులప్రభావము.◆—●—•

శ్రీశై లేశునితిరునకు త్ర.త-శ్లో. శ్రీశై లేశగురుం లోక దేశికాజ్ఞానమాశ్రయమ్।

వృషేవిశాఖానంభూతం వసే వరగుణార్ణవమ్॥

నమశ్శ్రీ శైలనాథాయ కు స్త్రీనగరజనానామః

ప్రసాదలబ్ధపరమ ప్రాప్యకై జ్ఞర్యశాలినే॥

మణవాళమహామునుల-తిరు.త-శ్లో॥ తులాయా మతులే మూలే పాణ్డ్యేకున్తి పురీవరే।

(శ్రీ) శేషాంశోద్భవం వద్ది నమ్యజామాతరంమునిమ్॥

సీ. శ్రీరంగపతి దనరచి తమునందుఁ బ్రపత్తిశాస్త్రము తగ్గుపడియె నింకఁ

దచ్చాస్త్రవృద్ధికై శ ధరణి రామానుజ, మునితుల్యు నొకసూరి శ ముఖ్యు మగుడఁ

గలుగఁ జేసెదనని తలఁచి శేషునిఁ దన, క్రేఁగంటఁ గనఁ దదింతఁగిత మెఱింగి

యయ్యనంతుఁడు తననీయవతారమున కర్హు, మగు కురుకాపురికరిగి యందుఁ

తే. దనకుఁ దిహళక్కడందారు ర తాధరణ్ణ, రయ్య శ్రీరంగనాయకి ర యతనిచేవి

తల్లిదండ్రీయు నని మదిఁగ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగ మోద మలర.

సీ. శేషుఁ డయ్యార్దునిరచి త్తమనందుఁ బ్రవేశించి యాబ్రహ్మవేత్తవలన

మణివాళి మహామూర్తులు.

నయ మెలర్పగ ఋతుశస్సాతయాతద్దేవి, గర్భముఁ జెంద నరక్కమలనేత్ర
నవమాసములు ప్రపూర్ణము లై నపిమ్మట, సాధారణాఖ్యవశత్సరమునందు
సూర్యుఁడు తులయందు శ్రజొత్తిల మూలయం, దకళంకపూర్ణ చంద్రాభుఁడై న
తే. బాలు నొక్కని సుగుణాలశవాలుఁ గనియె, సంత గోమతకులకలశాబ్ధి యుబ్బె
శిశుపదస్పృష్టి నిలఁ గలి శ్ర చెడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోద మలర.

వ. తదనంతరంబ తిహళక్కడందా తిరుణావుడయపిరా తాధరణ్ణరయ్య రాసూతి
కాగృహంబునం దారోపితం బై నకల్యాణదీపంబుమాడ్కి నిరతిశయనిజతేజఃపుం
జరంజితుం డై సంజాతమాత్రుం డై నపుత్రునిం గటాక్షించి మహాదానందకందళి
తహృదయారవిందుం డై సుస్సాతుండు వచ్చి జాతకర్తం బాచరించి సూత్యాశౌ
చంబు నివర్తించినపిమ్మట పదునొకొండవదినంబునందు శ్రీతామ్రపర్ణ తీర్థసలిలం
బులం దవగాహనం బొనర్చి ధౌతవస్త్రంబులం దాల్చి యొకవివి క్తస్థలంబున మృ
ద్వాసనసుఖాసీనుండు గురుపరంపరానుసంధానపూర్వకంబుగా కేశవందమరిత్యా
ది శ్రీశతకోపమునీంద్రప్రణీతద్వాదశగాథ లనుసంధించుచు లలాటాదిద్వాదశాం
గంబులందు శ్రీచూర్ణ రేఖాశ్లాఘనీయంబు లగు శ్వేతమృద్రచితద్వాదశోర్ధ్వపుం
ద్రంబులు ధరియించి యభినవయజ్ఞోపవీతంబులు ధరియించి గురుజనంబుతో సూ
తికానిలయంబునకుఁ బుణ్యాహవాచనంబు సేయించి నృత్తగీతాదిమహోత్సవ
పూర్వకంబుగా నక్కుమారరత్నంబున కళహియమణవాశమైగుమాల్ నై నా ర
ని తిరునామంబొనరించి తత్తత్సంస్కారయోగ్యకాలంబులందు యథాశాస్త్రంబు
గా నన్నప్రాశనచోలోపనయనాదినంస్కారంబు లన్నియుఁ గావించి సాంగోపాం
గసశిరస్కంబు లగువేదంబులఁ బఠింపంజేసి శ్రీపరాంకుశ ప్రముఖదివ్యసూరి
ప్రణీత చతుస్సహస్ర సంఖ్యాసంఖ్యాతదివ్యప్రబంధంబు లన్నియు నధికరింపంజేసినఁ
దదీయోపకారంబు స్మరించి యశహియమణవాశమై నారాచార్యుండు నమ్మహా
దేశికునివిషయంబుగా, శ్లో॥ శ్రీజిహ్వవాగధీశానదాస మమల మశేషశాస్త్ర
విదమ్ । సుందరవరమునికరుణాకన్దళితజ్ఞానమన్దిరం కలయే॥ అని యొకతనియను వి
న్నవించి షోడశవర్షంబులకు షోడశసంస్కారసంస్కృతుం డై హానివృద్ధులు లేక
షోడశకళాపరిపూర్ణుం డై నిష్కళంకుం డై శరత్కాలోదితుం డై నరాకాసుధా
కరునిమాడ్కిం బ్రకాశించు చున్నయక్కుమార శేఖరునకుఁ దిరుక్కల్యాణం బా
చరించి యమ్మహాత్మునితో సంతసించుచుఁ గొండొక కాలంబు సుఖించుచుండి యొ
క్కనాఁడు నిజాచార్యశ్రీపాదపద్మంబులం దలంచుచు శ్రీజిహ్వవాగధీశానదా
సార్యుండు పరమపదం బలంకరించెనంతఁ దత్పుత్రుం డగు శ్రీమణవాశమహాము
నియు నద్దేశికేంద్రునకు బ్రహ్మమేధాదిశ్రీమదధ్యయనాంతంబు లగుచరమకైంక
ర్యమహోత్సవంబులన్నియు యథావిధిగా నాచరించి తదుత్తరకాలంబున.

శ్రీ. అంత శ్రీశైలనాథార్యుండు దర్శన, స్థాపనమున కింకఁ శ్ర దగినధీరుఁ

- డేవ్యః డేర్పడు నని శ యెద విచారింప న, త్తటి నిజమాతుల శ స్థాన మైన
శిక్కిల్ కిడార మకా శ్రీ గ్రామ ముడిగిజ, న్న స్థాన మాతిరునగరి కరిగి
సౌమ్యజామాత్య శ్రీ శై లనాథునియంఘ్రి, కమలమ్ములను బొడగొంచి మొక్కి
తే. కేలుఁదమ్ముల మోడ్చి కశన్మోల వినయ, నమ్ముఁడై యున్న శ్రీ శై లనాథుఁ డతని
నాదరోక్తుల స్వాగతంబడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 6
- వ. అ ట్లమృతస్యందిసూక్తులఁ గుశలప్రశ్నం బొచరించి. 7
- సీ. వత్స నీ విచటికి శ వచ్చినపని యెట్టి, దనుచు శ్రీ శై లేశుఁ శ డడుగ నంత
స్వామి దేవరవారి శ సదనుగ్రహమున నా, లాయిరవ్యాఖ్యరహస్యజాత
మధికరించుట కిట శ కరుగుదెంచితి నని, సుందరజామాత్యశ్రీసూరి పలుక
నాసూక్తి విని పరశమానంద మొంది శ్రీ, శై లేశుఁ డబ్బుధశచక్రవర్తి
తే. కంత ద్రవిడాగమవ్యాక్తిరీయారహస్య, భవ్యపరమార్థములనెల్ల శ బయలుపుచ్చుఁ
దెలిసి కృతకృత్యుఁ డయ్యెనాశీధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సౌమ్యజామాత శ్రీ శై లనాథునికృప, నఖిలవేదార్థము శ లరసి తెలిసి
తన కతం డొకపరశదై వత మని నమ్మి, స్ఫురదుపాయోపేయశములు తదంఘ్రి
పద్మములే యని శ భావించి యతనికి, సకలకైంకర్యముల్ శ సలుపు చున్న
నంత శ్రీ శై లేశుఁ శ డతనిఁ గటాక్షించి, వత్స యీ ప్రతిపత్తి శ వకుళభూష
తే. శార్దూల శ్రీపాదకమలము శ నాశ్రయించి, చాల హర్షించు శ్రీయతిశస్వామియందు
సలుపఁ తగునని యతనికిఁ శ బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 9
- సీ. నాటినుండి యతండు శ నయ మొప్ప సంయమి, నాథుని శ్రీపాదశలినయుగము
గతియు గమ్యం బని శ కడు నమ్మియుండును, శ్రీ శై లనాథుఁ డాశ్రీశరారి
పదపద్మములయందుఁ శ బరభక్తి మించి త, దాశ్రితపర్యంత శ మైనయంతఁ
గురుకాపురమునందుఁ శ గోవెలఁ గట్టించి, విలసితయతిరాజ శ విగ్రహంబు
తే. ధీరు లలరంగ నందుఁ బ్రతిష్ఠఁ జేసి, మాడతిరువీధిఁ దీర్పించిశమహిమ మించ
మంచియధ్యాపకుల నందు శ నుంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సౌమ్యాపయంత శ్రీశసంయమింద్రునిపాద, పంకేరుహములందుఁ శ బరమభక్తి
మించి లో నిముడక శ యంచితవాగ్ధరి, యె వెలువడిన నశ్యార్యభోగ్య
యతిరాజవింశతి శ యత్తిరునగరిసం, యమిరాజపరముగా శ నానతిచ్చి
స్వగురుఁ డై నట్టి శ్రీ శై లనాథున కది, వినిపింప విని హర్ష శవృద్ధి నతఁడు
తే. తనదునిత్యార్చనీయత్రిదండపాణి, విగ్రహం బియ్య నాబ్రహ్మ శ విత్తముండు
సంతసించుచుఁ గొని యర్చ శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యతిరాట్పదప్రవరణతఁ జేసి యతని కా, యతయతీంద్రప్రవరణాఖ్య చెల్లె
జ్ఞానభక్తివిరక్తి శ సాత్త్వికతాస్తిక, తాధ్యాత్మ గుణగణ శ మతనియందు
విశ్రమించినగతి శ విలసిల్ల నీక్షించి, సంతోష మంది శ్రీ శై లనాథ

- గురువరుం డతనికిఁ శ్రీ దిరునందనమునుండి, పనసవార్తాకరంశ్రీభాశలాటు
 తే. ముఖ్యశాకము లొకనాఁడు శ్రీ మోద మలర
 ననుప నవి చూచి కాంతోపయంత్యసూరి
 యార్యుఁ గని యిది యే మని శ్రీ యడిగె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 12
- వ. అ ట్లడిగిననుండరజామాతృమునికి శ్రీశై లేశగురుం డి ట్లనియె. 13
- సీ. ఆర్చావతారమునందు ముం దెల్లప్పు, డాస క్తచిత్తుల శ్రీ మైతి మిప్పు
 డార్య నీకంటె మా శ్రీ కభిమతవిషయము, వెదకి చూచుట కె నశ్రీ వేఱు కాన
 మని గురుఁ డన విని శ్రీ యమ్మహాదేశికుం, డనుగృహీతోస్తి యం శ్రీ చతని కనియె
 నాశ్రయించినదిన శ్రీ మాదిగాఁ బం క్తిపావనుఁ డైన శ్రీమణివాళమునికి
 తే. దినదినంబును శ్రీపాదరీర్థ మిచ్చి, స్వసహభోజన శేషప్రసాదములను
 బొసఁగ శ్రీశై లనాయకుఁ శ్రీ డొసఁగు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర. 15
- వ. అంత.
- సీ. ఆర్యునిపం క్తియం శ్రీ దతఁ డారగించుట, కసహిష్ణు తాళొందరతార్యు లలుగ
 వరవరముని నిజశ్రీగురునేత్రసంజ్ఞ చే, వార లొకర్నింప శ్రీ స్వముఖపద్మ
 జాతసాంగోపాంగ శ్రీ సశిరస్కసంస్కృత, ద్రావిడశ్రుత్యర్థతత్త్వవిషయ
 వాక్యమరందప్రసాదహాముఁ గనిపింప, వారు విస్తయ మొంది శ్రీ వాగధీశుఁ
 తే. డైన శేషాహిపతి యితఁ శ్రీ డనుచుఁ దలఁచి, భక్తి మదిఁ బెన్గ నతనిశ్రీపాదకమల
 యుగముఁ బూజించిదోషమురలుడిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- వ. అంతఁ గాంతోపయంత్యగురుండు ముప్పత్తారాయరప్పడి మొద లగుతిరువాయి
 మొత్తీవ్యాఖ్యానంబులు తక్కినదివ్యప్రబంధవివరణంబులు లోకగురుప్రముఖపూ
 ర్వాచార్యప్రణీతరహస్యవిశేషంబులన్నియు వాచోవిధేయంబులు చేసి నుఖించు
 చున్న సమయంబున. 17
- సీ. అతనికి నుతుఁ డొక్కఁ శ్రీ డవతరించె ను జ్వలదీపమువలనఁ బ్రదీపమట్లు
 తనయార్యనాజ్ఞ నరద్దారకున కతండు, రామానుజ య్యని శ్రీ నామ మిడెను
 నంత మేషార్ద్రార్థ శ్రీమావిర్భవింప శ్రీశై లేశదేశికశ్రీచక్రవర్తి
 యాప్రొద్దు బుధులతో శ్రీ నారగించుచు సంయ, మింద్రావతారైకశ్రీహేతు వైన
 తే. మంచిదినమిదిగదయనిశ్రీమదిని హర్ష, మోహమొందినమణవాశరమునియు నాయ
 హంబ వర్ణించె నలర నశ్రీయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ధర శ్రీపరాంకుశశ్రీదాసాభిధానమ, హాపూర్ణ దేశికు శ్రీ నాశ్రయించి
 యతిరాజు భువనవిశ్రాంతిఁ గాంచినయట్లు, శతకోపదాసు శ్రీశై లనాథు
 నాశ్రయించి మహాత్ముఁ శ్రీ డాసామ్యజామాతృ, ముని సర్వవైష్ణవశ్రీముఖ్యుఁడయ్యె
 నతఁడు యతీంద్రాపరరావతారం బని, యర్చింతు రనఘు లశ్రీయ్యార్యు నంత

- తే. భట్టనాథప్రణీతప్రబంధమునకు, స్వాపదేశంబుగా నొక్కరవ్యాఖ్య జేసె
ఘనుఁడు శ్రీశైలనాథుఁడు శ కరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కరణత్రయంబుచేఁ శ గైంకర్య మారీతి, సలుపుచుఁ గాలము శ జరిపెఁ గొంత
ప్రకృతినంబంధము శ ప్రాప్యలాభ ప్రతి, బంధక మని తనభావమునను
నిశ్చయించి విరోధీనిర్దోచనమునకై, గురుపదాంబుజములఁ శ బరమభక్తిఁ
దలఁచుచు విగ్రహాదార్థ్యము వర్జించి, పొసఁగ మునుంగిడి శ భూతలమునఁ
- తే. బవ్వళించెను మదిఁ జింత శ పల్లవింప, జ్ఞానభక్త్యాదిజలధి శ్రీశైలనాథుఁ 20
డఖలచేతనముఖ్యహితార్థ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత శ్రీకాంతోపరయంతృదేశికుఁడు నె, య్యం బొప్ప శ్రీవైష్ణవవాళితోడఁ
గూడి యేతెంచి యగ్గురువ రేణ్యునిఁ జూచి, సాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ సామి మిార
లిట్లుండుటకు హేతు శ వేమన నాతండు, కనుదోయి నుష్టాశ్రుకణము లొలుక
వత్సయీకలిదావరవహ్నియం దీజగ, మ్మేదశఁ జెందునో శ యింక ననియు
- తే. ద్రావిడామ్నాయముల కెల్ల శ ధరణి నెవ్వఁ
డగుఁ బ్రవర్తకుఁ డిఁకమీఁద శ ననియు మదిని
జింత పొడమెను మా కని శ చెప్పె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 21
- వ. అట్లున్న యగ్గురుసూక్తు లాకర్ణించి యశహియమణవాళముని యద్దేశికేంద్రున
కిట్లనియె. 22
- సీ. సర్వగీర్వాణశాస్త్రము లేమి నుడువక, ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వబోధ
కలనముచే నాదుశకాలము గడపెద, నని వరవరముని శ యానతియ్య
మాటమాత్రమె విన్న శ మది సంతసించునా, యనుచు శ్రీశైలే లేశుఁడనిన నతఁడు
స్వామి దేవరవారిశరణాంబుజములాన, చేసెద నిట్టింక శ చింత మానుఁ
- తే. డనుచుఁ దత్పాదపద్మము శ లందుఁ బ్రణతి, సలుప శ్రీశైలనాథుఁడు శ సంతసించి
తిరిగి యతనికి హిత మిట్లు శ దెలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అక్కఱ గలవేళ శ నన్యశాస్త్రవిచార, పరుఁడ వై యతిరాజగురువరునకు
సంతుష్టిగా నొక్కరసారి శ్రీభాష్యము, చదివి రామానుజాశ్చార్యులకును
నాకును బ్రీతిగా శ నాలాయిర ప్రబంధములు తద్వ్యాఖ్యలు శ తద్రహస్య
ములు వచించుచు నిజశ్రముఖ్యశిష్యులకును, జెప్పుచుఁ బూర్వదేశికులమాడ్కి
- తే. మంగళాశాసనము రంగశ్రమందిరునకు, హరికి సలుపుచు నం దుండుశ్రమని విధించి
పలికె నతనికి శ్రీశైలభర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 24
- వ. అంత. 25
- సీ. ఆశ్రితజనుల నశ్రయ్యశహియమణవాళ, ముని కప్పగించి సశ్రమోదమలర.
వత్సకులార యీశవరవరమునిని మా, మాఱుగా నెంచుఁడి శ మదిని మిార

- లనుచు వారికిఁ బల్కి శ్రీ యారమ్యజామాత్య, మునిముఖవైష్ణవశ్రీముఖ్యపాద
తీర్థ ముజ్జీవించి శ్రీ దివ్యలోకార్యాంఘ్రి, కమలముల్ దలఁచుచు శ్రీ గాయ ముడిగి
తే. పరమపద మొందె వై శాఖశ్రీబహుళపక్ష, సంగతాష్టమియందు శ్రీశ్రీశైలనాథ
దేశికేంద్రుఁడు మనపాలిశ్రీదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. సౌమ్యజామాత్రాదిరసంశ్రితు లందఱు, గురుని విశ్లేషించి శ్రీ కొంతదడవు
దుఃఖించి మదితేట శ్రీ దొలఁగక తద్దివ్య, మంగళాకృతి తమశ్రమానసముల
నిలిపి యాశ్రీశైలశ్రీనేతకు బ్రహ్మమే, ధాదిసంస్కారము శ్రీ లాచరించి
తత్ప్రభావమునకుఁ శ్రీ దగునట్లు శ్రీమద, ధ్యయనోత్సవముఁ జేసి శ్రీ యఖిలభౌగ
తే. వతుల కభిమతమృష్టాన్న శ్రీ పానసురభి, పుష్పచందనతాంబూలశ్రీభూరిధనము
లొసఁగి తృప్తి యొనర్చిరి శ్రీ పొసఁగననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. శ్రీశైలనాథార్యశ్రీ శేఖరకరుణైక, పాత్రుఁ డంచద్జ్ఞానశ్రీభక్తిముఖ్య
కల్యాణగుణమణి శ్రీ గణనిధి సాధు స, న్నుతియతీంద్రప్రవశ్రీణుండు రమ్య
జామాత్యగురుఁడు శ్రీశ్రీశతకోప పరకాల, భట్టనాథాదికశ్రీపరమయోగి
తతియందుఁ దత్ప్రబంధములయం దట్లు త, ద్వావ్యఖ్యాకృదాదిమాశ్రీర్యాళియందు
తే. శ్రీశ్రీయఃపతులందును శ్రీ జిత్త మునిచి, నమ్మయాత్మార్థులను దిరుశ్రీనగరియందు
నుచితవేశలఁ జూచుచు శ్రీ నుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- వ. అట్లు విలక్షణప్రమాత్యప్రమాణప్రమేయంబులం దాసక్తమనస్కుం డై తిరునగ
రియం దళహియమణివాళిముని దర్శనంబు నిర్వహించు చున్న సమయంబునఁ
దదీయమాహాత్మ్యం బాకర్ణించి యళహియవరదగురుండును సేనముదలియా
రణ్ణులను మొదలుగాఁ గలమహాదేశికు లేతెంచి తదీయశ్రీపాదపద్మంబు లాశ్ర
యించి రం దళహియవరదగురుం డత్యంతవిరక్తుండు సర్వసంగపరిత్యాగం బొనరిం
చి యథాశాస్త్రంబుగా సన్న్యసించి శ్రీరామానుజజియ్య రని తిరునామంబు ధరి
యించి యద్దేశికశిఖామణికిం బాదచ్ఛాయాపన్నుండు యుండు నయ్యవసరంబున.
- సీ. వరవరముని తనశ్రీగురుఁడు చెప్పినయట్లు, శ్రీరంగవాసము శ్రీ సేయఁ దలఁచి
కారికుమారునిఁ శ్రీ గని మ్రొక్కి వినుతించి, యతనియాజ్ఞ లభించి శ్రీ యచటినుండి
తనసంశ్రితులతోడఁ శ్రీ దరలి యల్లన చని, శ్రీ విల్లిపుత్తూరిఁ శ్రీ జేరి యందు
శ్రీవిష్ణుచిత్తుల శ్రీ సేవించి తత్పుత్రి, యగుచూడికుడుతదిశ్రీవ్యాంఘ్రిఁ బొగడి
తే. వడపెరుంగోయిలుడయానుశ్రీనడుగుఁదమ్మి
దోయిఁ గని మ్రొక్కి భక్తి సంశ్రితుతి యొనర్చి
యతని వీడ్కొని మెల్లన శ్రీ నరిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. మార్గమధ్యోల్లసశ్రద్ధువైరిదివ్యదేశములందు మంగళాశ్రీశాసనంబు

- గావించుచును జనిశ కావేరినడుదీవి, ప్రకారన ప్తకశపరివృతంబు
 శ్రీరంగధామముఁ శ జెంది చెంగట నున్న, కావేరియం దవశగాహనంబుఁ
 జేసి సుఖాసనాసీనుఁ డై ద్వాదశ, చ్ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రముల్ శ చెలువు మిగులఁ
 తే. ద త్తదంగములందులఁ శ దాల్చి కేశ, వాదిమూర్తులఁ దలఁచి కాశలార్హవిధులఁ
 దీర్చి యప్పురిఁ జొచ్చె నాశీధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ప్రత్యక్షవైకుంఠశపద మగు శ్రీరంగ, ధామమునందు నుశదారరత్న
 భవనమహోన్నతశ్రాసాదసౌధహ, ర్త్యపరంపరామనోహరము లై న
 వీధులందు విశిష్టశేషధారుల రంగ, నాథపాదాబ్జప్రణామపరుల
 న్యాయవిత్తమనరశనాశీజనులఁ జిత్ర, విఫణివస్తుసమృద్ధి శ వేడ్కఁ జూచి
- తే. హర్ష మొందుచు శ్రీజగదార్యపదము, లాశ్రయించిన కేట్టూరి శ యణ్ణగారి
 యింటికడ కేఁగె నద్దేశిశకేంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అట్లు కేట్టూరణ్ణ శ రాలయాంతరమున, కరిగి శ్రీకాంతోపశయంతృగురుఁడు
 స్వాచార్యసముఁ డై నశయతనికి సాష్టాంగ, నతి సేయఁ జూచి యశన్నయవిదుండు
 యతిశిఖామణియపశరావతారం బితం, డని ప్రీతి నయ్యార్యు శ నాదరించి
 యతనికి శ్రీరంగశపతిని గన్పింపంగఁ, దనమానసమునందుఁ శ దలఁచి యపుడు
- తే. రంగరాణ్డందిరమునకు శ రంగరాజ, భట్ట రథికారి గాన తశద్భవనమునకు
 నతనిఁ దనవెంటఁ దోడ్కొనిశీయరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అంత శ్రీరంగనాథాపరనామధేయుం డగుతిరుమల త్తందభట్టార్యుం డాబ్రహ్మవి
 త్తముల నిరువురం గనుంగొని ప్రత్యుత్థానాభివందనాసనప్రదానాదుల నర్పించి
 నభాసీను లై యున్నవారియం దవ్వరవరముని నుద్దేశించి మహాత్మా యొక్కపా
 శురంబునకు నిజాచార్యులవలన మీవిన్నక్రమంబుగా నర్థంబు వక్కాణింపు మ
 ని పలుక నాకర్ణించి సౌమ్యజామాతృమునివరుండును శ్రీవత్సాంకమిశ్రప్రభావ
 ప్రతిపాదకం బైనయొక్కగాథావిశేషంబునకు స్వసిద్ధాంతానుగుణంబుగా సహ
 స్రవిధంబుల నర్థం బుపన్యసింపఁ బ్రేమపూర్వకంబుగా నాలకించి యబ్బట్టార్యుం
 డితండు భగవంతుం డగురామానుజమునియపరావతారంబుగాని సామాన్యండు
 గాఁడని తలంచి స్వాగతం బడిగి ప్రియవాక్యంబుల నాదరించి తదీయాభిమతం
 బు కేట్టూరణ్ణగా రాసతిచ్చినం దెలిసి భగవత్సేవార్థంబుగా నిజాశ్రీతుల నిరువు
 ర వారితోడఁ గూడఁబంచిన నమ్మణవాళమహామునియు నబ్బగవతస త్తములతో
 భగవన్తందిరంబునకుం జనియె నంత.
- 34
- సీ. మణవాళముని రంగశమందిరాంతరమున, యతినాథుఁగని మ్రొక్కిశీయభినుతించి
 శరకోపమునిపదాశ్బముల భక్తి భజించి, శ్రీరంగనాయకి శ సేవఁజేసి
 మండపంబులు తిరుశమటపల్లియును జూచి, బలివీర మున్నచో శ బ్రణుతి సలిపి
 యంతఃప్రదక్షిణ శ మాచరించుచుఁ బ్రణ, వాకృతి శ్రుతిశిఖరరాంచితంబు

తే. నగువిమానమునకు మ్రొక్కిరయవలసెన్య, పతికిజేమోడ్చి గరుడుని బ్రస్తుతించి
ప్రణతిఁ గావించెముఖమండ్రపమున ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. జయవిజయులకు నంజలిఁ జేసి వారల, యనుమతిఁ బడసి గర్రాభయమున
రంగేశునన్నిధి శ్రీరమ్యమాణిశ్యన, ద్ధనువర్ణ సైకతశ్రీ స్తంభయుగముఁ
గడచి యనంతభోగశయాను శ్రీభూమి, నీశాదిసీమంతిరనీలలామ
కాముకు శ్రీరంగశ్రీధాము నాపాదమ, స్తకము నమూల్యరత్నప్రదీప్త

తే. కాంచనాభరణాంగముల్కన్నులారఁ, గాంచి పల్లాండుఁబాడి తత్కరుణఁజెంది
యతులితానందమొందె నర్యాయ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అట్లశహాయమణవాశప్పెరుమా శ్లని దివ్యనామంబు గల శ్రీరంగరాజశౌరికి మం
గళాశాసనం బొనర్చి నంబెరుమా శ్లనుతిరునామంబు ధరించినకస్తూరిరంగనిసన్నిధి
కేతెంచి. 37

సీ. ఇరుఁగెలంకుల సిరి శ్రీధరయును గలవాని, రమ్యకిరీటశీరంబువాని
దివ్యకస్తూరికారతిలకఫాలమువానిఁ, గరుణారసముఁ జిల్కుశ్రీకనులవానిఁ
గాంచనకోరకారకారనాసికవాని, మొలకనవ్వులముద్దు శ్రీమోమువాని
మకరకుండలదీప్తిరమత్కర్ణములవాని, ధన్యచక్రాద్యాయుధములవానిఁ

తే. గలితరత్నవిభూషణాంగములవాని, నఖిలదిప్యోత్సవాదుల శ్రీకై నవాని
హరిని సేవించి పొగడె నర్యాయ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. ఇట్లు తదీయస్తుతిప్రసన్నుం డైనదేవాదిదేవుం డమ్మహాత్మున కిట్లనియె. 39

సీ. వత్స నాపనికిఁగా శ్రీవలసి నిన్నిలఁ గురు, కాపురంబున ముందు శ్రీగలుగఁజేసి
నేఁడిట రావించి శ్రీనిన్నుఁ గన్నులఁజూచి, సంతసించితి నని శ్రీసామి పలికి
శతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి, నతనికిఁ జేయించి శ్రీయనుప నతఁడు
శౌర్యనుగ్రహ మయ్యె శ్రీస్వామి నీకృప వీని, కని యణ్ణరార్యున శ్రీకానతిచ్చి

తే. యతనితోఁ దద్భవంబున శ్రీకరిగె నంతఁ, దళిహక్తై భట్ట రతనికిఁ శ్రీదండులాది
బహువిధద్రవ్యములుప్రీతిఁ శ్రీబనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. అణ్ణరార్యునియింట శ్రీనాపదార్థము లన్ని, పచనము సేయించి శ్రీప్రాజ్ఞ నతని
భగవదర్చార్థమై శ్రీప్రార్థింప నయ్యాయ్యుఁ, డట్లొనర్చినయంత శ్రీనతనితోడ
సాపడి శ్రీసౌమ్యశ్రీజామాతృముని పూర్వ, గురుపంక్తిగుణకథల్ శ్రీకొంతకాల
మతఁడు వక్కాణింప శ్రీనాలించి యతనితో, నార్యులఁ జూచుచు శ్రీనరిగి లోక

తే. గురునిమందిరమున నుండి శ్రీకొన్నిగడియ, లతనిచరితములను విని శ్రీహర్ష మొంది
మరలి తానున్నతావున శ్రీకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోద మలర.

సీ. అంతట నొక్కనా శ్రీడళహియమణవాశ, గురుఁడు రంగేశుఁ గరన్గొనిన నతఁడు
తిరువాలపట్టము శ్రీతీర్థము తిరుమాల, శతకోప మభయహాస్తమును నురభి
చందనంబు మహాప్రసాదము మొదలగు, సన్తాన మతనికి శ్రీసలిపి వత్స

- యాదేహపాతము శ యామునయతిరాజ, గోవిందముఖపూర్వశగురువు లట్లు
 తే. మామకం బై నయీరంగశ్రధామమునను, సంతతావాసమొనరించి శ సాత్త్వికులకు
 నతులత త్వ మెఱింగింపుశ్రమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
 సీ. రంగేశుఁ డట్లనుగ్రహ మాచరించిన, హరించి కాంతోపశయంత్యగురుఁడు
 హరియాజ్ఞఁ దలఁదాల్చియందు వాసమొనర్చి, యచ్చోటఁ గలరహస్యములనరసి
 చేకొని యవి కటాక్షించి జీర్ణోద్ధార, మాచరించినయంత శ నమ్మహాత్ము
 వాసమామలయతిరవరుఁడు గన్గొని దేవ, యుత్తమనంబి యురద్వృత్తుఁ డగుచు
 తే. రంగభర్తకు తళిహయాశ్రరాధనాదు, లన్ని తగ్గించె నాతని శ యంతమునకుఁ
 బ్రపదనము సేయఁ దగునని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
 సీ. వరవరగురుఁడు తరద్వాక్య మాకర్ణించి, మోమునఁ జిఱునవ్వు శ మొలకలొత్త
 సుందరవరదార్యుఁ శ జూచి మహాత్మ నీ, పుత్తమనంబిని శ నుచితనియతిఁ
 గొమరొప్ప మన కనుశ్రీకూలునిఁగాఁ జేయు, మని నియమించి తా శ హరినిఁగూర్చి
 ప్రపదన మొనరింప శ భక్తి నుత్తమనంబి, తనకు విధేయుఁడై శ తనరె నంత
 తే. రంగనాథపదాంబుజాశ్రరాధనాది, బహుశక్తై రంకర్యజాతము శ బాగుపఱిచి
 తాను దిరుమల కరుగంగఁ శ దలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
 వ. అట్లు దలంచి. 45
- సీ. రంగనాథునిఁ జూచి శ మంగళాశాసన, మతిభక్తిఁ దళుకొత్త శ నాచరించి
 యతనిచే బహుమతు శ లంది యాజ్ఞ లభించి, వెలువడి యాత్మనిశేష మొంది
 కదలి సంశ్రితులతోఁ శ గనకాపగానదిఁ, గడచి మార్గస్థిత శ గ్రామములను
 దాటి పుష్పలతావృతద్రుమగుల్మము, విగతపరస్పరశద్వేషమృగము
 తే. జలజపరిమళమిళితకాశసారకులము, నిత్యసూరిని పేవ్యము శ నీలివనముఁ
 జూచె శ్రీ సౌమ్యజామాతృశసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.
 వ. అమ్మహావనంబున. 47
- సీ. పరకాలముని యెందుఁ బ్రాకారములుగొన్ని, గట్టించి హరికిఁగై రంకర్యమొద వె
 నెందుఁ దపం బొంది శ యిందిర పతికంటె, సర్వస్వతంత్రయై శ జనులఁ బ్రోచు
 నాసీన యశాలక్ష్మి శ నస్వతంత్రునిగతి, నిలిచి కొల్చుసితాబ్జశేత్రుఁ డెందుఁ
 బాతకం బెడఁబాసిర భవుఁ డెందు భక్తితోఁ, బుండరీకాక్షునిశ్రపూజఁ జేయు
 తే. శ్వేతగిరి యని పుడమి విశ్ఖ్యాత మెద్ది, భట్టనాథార్యుఁ డెద్దానిఁ శ బ్రస్తుతించె
 సట్టితిరువెళ్లరును జూచె శ నార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
 సీ. ఆదివ్యదేశమునందుఁ గల్యాణర, త్నాంచిత ప్రాకారశపంచకంబు
 సేవించి బుధులతోఁ శ గోవేల వలగొని, బలిపీఠ మీక్షించి శ ప్రణతి సలిపి
 భక్తితో ముఖమండశపమునఁ బ్రణామముఁ, జేసి గర్భగృహంబుఁ శజెంది యందు
 శ్రీమదబ్జాసనాశీన యాపంగయ, చొల్లి తాయారును శ జూచి పొగడి

- తే. యాసిరికిఁ జెంత నిలఁబడి ర యతివిధేయుఁ, డైన శైలదాసురక్కణ్ణ ర వనెడుహరిని
జూచి కొనియాడె నద్దివ్యసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద ములర.
- సీ. ఆదిమదంపతు ర్తె నయాసిరి హరి, యతనికి బహుమతు ర్లాచరించి
పనిచిన నగ్గురురపరమేష్ఠి సంశ్రిత, నహితుఁ డై వేంకటేశై ల మొంది
స్వామిపుష్కరిణిలో ర్స్నానముఁ గావించి, శ్రీవరాహస్వామిరసేవఁ జేసి
శేషాద్రి నాథునిరశ్రీమందిరముఁ జెంది, బలిపీఠకడ మ్రొక్కి ర్ప్రక్రమంబుఁ
- తే. జేసి నారాయణాచలరశిఖరమునకుఁ, బ్రణతిఁ గావించి యేతెంచి ర్తత్పూజిత
ధన్యచాంపేయదేహళి ర్దాఁటె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద ములర.
- సీ. అంత మేయా ననురహరిని గన్గొని మ్రొక్కి, బంగారుతలుపులరబావికడను
శ్రీమహానలక్ష్మీరసేవ నానందించి, కల్యాణమండపరగరిమఁ గాంచి
యానందనిలయదిరవ్యవిమాన మీక్షించి, చాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి ర్జరగివచ్చి
సూత్రవతీశునిఁ ర్జూఙ్కులార భజించి, తొట్టితీర్థంబుబింతదువులఁ గ్రోలి
తే. భాష్యకారులఁగని మ్రొక్కి ర్ప్రస్తుతించి, యోగస్పృహరికిఁ జేమోడ్చి ర్యుచితసరణిఁ
దిరిగి ముఖమంటపముఁ జెందెరధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద ములర.
- సీ. శుభిరదేడమయుండు ర్రుద్రానుకీర్తిశుఁ డగుఖగపతికి జోరహారుఁ జేసి
ముఖమండపమునందు ర్ముఖ్యసాష్టాంగప్రణామముఁ దీర్చి సరస్వతీనీయు
లగుజయవిజయుల ర్కంజలిఁ జేసి తత్సప్తతి సన్నిధిరసదన మంది
యం దనంతాదిసూర్యగ్రణులను జూచి, చేమోడ్చి వజ్రంపురశిలలు మెఱయ
- తే. నతులకులశేఖరార్యదేహళిని దాటి, సౌమ్యజామాత్యముని వృషరశైలనాథుఁ
గన్నులకు విందుగాఁ బొడరగాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద ములర.
- సీ. సౌందర్యలావణ్యశసౌకుమా ర్యోజ్జ్వల్య, సౌగంధ్యసౌషవరసద్గుణాఢ్య
మతనిపాదాదిమూర్ధాంతదివ్యాంగసం, స్థానము దివ్యభూతషణవితాన
మాకల్పభూతదిరవ్యాయుధవర్గము, శ్రీదేవి నురముపై ర్జెండఁ జూచి
యాతొన్నవాఁడు స్నిరగ్ధాన్నముఁ గన్నట్లు, పెన్నిధిఁ గమఁగొన్న ర్దేదపగిది.
- తే. నిస్తులానందపరిపూర్ణ నిఖిలగాత్రుఁ డగుచుఁ గొనియాడి తదనుగ్రహములభించె
సౌమ్యజామాత్యదేశిక ర్చంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద ములర.
- సీ. అమృతదేశికు ర్నంజనాద్రీశుఁడు, కరుణఁ గట్టాక్షించి ర్గారవించి
తిరువాలవట్టము ర్తీర్థము శతకోప, మభయహస్తము చందరనాదిసకల
బహుమతుల్ సేయించి ర్పనుప నయ్యార్యుఁడు, తిరుమల దిగివచ్చి ర్దేవదేవు
మండరతిల్ల గోరవిందరాజును మంగ, లాశాననముఁ జేసి ర్యచటినుండి
- తే. యరిగి ఘటికాద్రిసరహరి ర్కంజలించి, జరిగి తమణీయగృధ్రపురష్కరణిహంత
విజయరాఘవహారిని సేరవిచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద ములర.
- సీ. జరిగి యచ్చటనుండి ర్సత్యవ్రతక్షేత్రరాజిత కాంచీపురంబుఁ జెంది

- యందు శ్రీకరిగిరియందుఁ బెరుండేవి,తాయారు నీక్షించి ర తగ నుతించి
పరమకారుణికుని ర బరముని వరదునిఁ, గన్నులార భజించి ర సన్నుతించి
తదనుగ్రహంబుచే ర ద తీర్థశతకోప,చందనమాల్యప్రసాదముఖ్య
తే. బహుమతి లభించి మును యతిభర్త నెందుఁ
దిరువరంగార్యునకు నిచ్చె ర వరదుఁ డట్టి
మంటపముఁ జూచి మ్రొక్కె నశ్రమాన్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. హస్త్యద్రిసాధుని ర యనుమతిఁ గొని వేగ, శ్రీభూతపురికి విరచ్చేసి యందుఁ
గేశవస్వామిని ర వాసిఁ గన్గొని మ్రొక్కి, యతిరాజు నీక్షించి ర యభినుతించి
దాశరథ్యాఖ్యతరత్పాదుకాద్వయిఁ దలఁ, దాల్చి తీర్థముఁ బ్రసాదము లభించి
యతుల మా శ్రీభాష్య ర మధికరించుట కాజ్ఞఁ, బడసి కొన్నాళ్లందుఁ గడపిమగిడి
తే. కంచి కేతెంచి వరదునిఁ గాంచి పొగడి, యంచితంబుగ నందు వరసించి భాష్య
మధికరింపఁ దలంచె నశ్రయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.
- సీ. అరసి ముక్త యతిపతి ర కన్న పానీయాదు, లర్పించుగురుదత్తుఁ ర డగుకిడాంబి
యూచ్చాన్ములంబునం ర దవతరించుకిడాంబి, నయనారుసూరి యాశమ్నాయసర్వ
శాస్త్రార్థములయందు ర సర్వజ్ఞుఁ డని యెంచి, యతనిసన్నిధి భాష్య ర మధికరించి
యచటఁ గన్పడురహస్యములు వ్రాయించికై, కొని నయనారాఖ్యరగురునిహరిని
తే. గూర్చి వీడ్కొని చని తిరుక్కోవలూర, శ్రీత్రివిక్రము నాదిసూరీత్రయంబుఁ
జూచి హర్షించె మణవాళరసూరియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఆదేహలీపురిరహరిని శ్రీభూతకా, సారమహాయోగిరస త్తములను
వరుసగా వినుతించి రవారిచే బహుమతిఁ, గాంచి సంశ్రితులతోఁ గదలి వేగ
శ్రీరంగధామముఁ జెంది యందు భుజంగ, రాజశయాను శ్రీరంగరాజ
శౌరిని బొడగాంచి ర సన్నుతు లొనరించి, యతనిచే బహుమతుఁ డై తదాజ్ఞ
తే. నాత్మనిలయముఁ జెంది యంతదార్యగోష్ఠి, జరపుచును వేళదప్పక ర శౌరిసేవ
సల్పుచుండెను వరవరరస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. హారికి మహతోత్సవ ర మగుచున్న నొక్కనాఁ, డమ్మహాదేశికుఁ డచటి కరిగి
విషయాంతరములందు రవిముఖము లగుతన, సక లేంద్రియంబు లాశస్వామియందు
స క్తములై జన్మరసాఫల్యమొందఁ దా, హర్షించుచుండు నశ్రయ్యవసరమున
జ్ఞాతిసూతక వార్తశ్రవణపథంబునఁ, బడిన నుత్సవ మెడఁ బాయలేక
తే. పరితపించుచు స్వామిసేవ విరోధి, సకలదోషైకపదము సంరసార మనుచుఁ
దలఁచి యచ్చటనుండక ర తొలఁగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. సబ్రహ్మచారి యాశతకోపయతికడ, కరిగి భ క్తిఁ బ్రణామ ర మాచరించి
స్వామి త్రిదండకాశపాయముల్ దాసుని, కిమ్మని ప్రార్థింప ర నెమ్మి నతఁడు

- సమృతించిన యథాశాస్త్రమంబుగా, నతనిసన్నిధిఁ దురీయాశ్రమంబుఁ
గైకొని యతిరాజుకరణి సొంపారె న,యశహియమణవాశయతివరుండు
తే. నంత శ్రీశైలనాథుని క కాఖ్య యైన,మహితశతకోపదాసనామం బతనికిఁ
జేసెఁ గృపయొప్ప శతకోపజియ్యరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర.
వ. అట్లాశ్రమస్వీకారం బొనర్చి శ్రీసామ్యజామాతృయోగీంద్రుండు నిజాచార్యుం
డగుతిరువాయ్ మొత్తిప్పిళ్లకుం బరాంకుశ ప్రసాదలబ్ధం బగుశతకోపదాసనామధే
యంబు ధరియించి తన కాశ్రమప్రదాత యగుశతకోపజియ్యరనుమతిచే భగవ
త్సన్నిధానంబునకుం జని భట్టనాథోక్తగాథాశ్రమంబుగా మంగళాశాసనం బొ
చరించి ప్రాంజలియై నిలిచియున్నం గటాక్షించి మృదుమధురగంభీరోక్తుల నాద
రించి శ్రీరంగనాథుం డమ్మహాత్మునకు శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి సే
యించి యశహియమణవాశజియ్యరని తిరునామం బొసంగి యస్తదీయుం డైన
యీయశహియమణవాశయోగీంద్రుని వల్లవరాయనిమతంబునందుం బ్రవేశింపం
జేయు మనుచు నుత్తమనంబికి నియోగింప నాసాత్త్వికసత్తముం డాబ్రహ్మవిత్త
ముని నుపనిషద్వోపభూషితన్యతగీతమహావాద్యఘోషంబుతో సమృతంబునకుం
దోడ్కొనిచని యద్దేశికేంద్రునిచే ననుజ్ఞాతుండై యథేచ్ఛం జనియె నంత నవ్వ
రవరయోగిధుర్యుం డయ్యార్యవర్యులతో నందు సుఖస్థితి నుండె నంత.
- సీ. వానమామలయతివరుఁ డామరంబున, కతిదృఢావరణాదు కలమరఁ జేసి
తిరుమలయాత్వారి క తిరునామ మిడి యసం,కుచితకాలక్షేపకూట మొకటిఁ
గట్టించి లోకార్య కాలయాపనమండ,పస్థలిమ్మత్తిక కభక్తిఁ దెచ్చి
శ్రీశైలనాథదేశికనామమంటపం, బంత నామట్టిచే నలికి పూసి
- తే. విపులతరభి త్తితలముల క వేడ్క నందుఁ,బూర్వగురుపంక్తి నా లేఖ్యములలిఖించి
మించ గురునకుఁ బ్రీతిఁ గారవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర.
- సీ. ఆమరాలంకార క మళహియమణవాశ,యోగి కటాక్షించి కయుల్ల మలర
భ్యాతృభావ మెఱింగి క బహువిధంబులఁ దొల్లి, పర్ణశాల యొనర్చుకరమభక్తు
సామిత్రి నీక్షించి క చక్రవర్తినుతుండు, కౌగిటఁ జేర్చుక క గారవించు
కరణిఁ దోతాచలారాగారసంయమించుదు, నాశ్లేష మొనరించి క యాదరించి
- తే. యందు మృద్వాసనాసీనుఁ క డై వసించి, యఖిలవేదాంతసారార్థ క మాశ్రితులకుఁ
దెలుపుచుండెను యతిరాజుకొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర.
- సీ. ద్రావిడామ్నాయార్థ క తత్త్వనిరూపక,వ్యాఖ్యావచనభూషణాదివేద
శిఖరరహస్యాళికచే బ్రొద్దు పుచ్చుచు, నళహియమణవాశయతివరుండు
విమలప్రసన్నసారవిత్త్ర్యర్థతత్త్వమె, యనుభవించుచు నున్న కయతనిక డకు
వచ్చి శ్రీపరవస్తు క భట్టనాథాఖ్యసం,యమి తత్పదాబ్జము క లాశ్రయించి
- తే. యతనిసన్నిధి వేదాంత క మరసి తెలిసి, సకలదాస్యము లతనికి క సలుపు చుండి

తత్పదచ్ఛాయ నెడఁబాయఁ శ దలఁపఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.
వ. అదియునుం గాక.

సీ. వాఘాలగోత్రుఁ డౌవరదనారాయణ, గురుఁడు తన్తాహత్యై శ మెఱిఁగి వచ్చి
యభిజనవి త్తవిరద్యాభిమానము మాని, యతని కంతేవాసి శ యయ్యె నంత
సకలదిగంతవిర శ్రాంత యాతత్కీర్తి, జెవులార విని సంతశించి మించి
బహుసంఖ్యవైష్ణవుల్ శ బహుదేశములనుండి, శ్రీరంగధామముఁ శ జెంది యందు
తే. సౌమ్యజామాతృమునిపదార్బాతయుగళ, మా శ్ర యించి కృతార్థతశంది రంత
వచ్చె నచ్చటి కొక పరశవాది యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.

సీ. చిన్మాత్రమై నిర్విశేష మా బ్రహ్మము, సత్య మసత్య మీశసకల మనుచుఁ
బలుకుతర్కాఘు మురపన్యసించుచు వాడు, హేతువాదము సేయ శ నిచ్చయింప
సర్వజ్ఞఁ డయ్యును శ స్వగురుసన్నిధిఁ దాను, సలిపినశపథము శ సంస్కరించి
వాని నుపేక్షించి శ వరవరముని వీడు, విఠలప్పనికడ శ విద్యఁ జదివె
తే. సతఁడె ప్రత్యుత్తరము వీనిశ కానతిచ్చు, ననుచుఁ బిలిపింప నయ్యార్యుఁడగుగుదెంచి
యలిగి యావాది కిట్లనిశ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.

సీ. ఏమిరా నీవు మాశ యింటఁ జెప్పినపనిఁ, జేసి శాస్త్రము లభ్యశించి వచ్చి
యిచటనీ విద్యన్త శ హేంద్రునికను మ్రొలఁ, బదరు చున్నా విటు శ పాటుదప్పి
నీవేడ గురువేడ శ నీకుట్టచదువేడ, యీగురువై దుష్య శ మేడ ననిన
భీతప్రభీతుఁడై శ బిసబిస వాఁ డేగ, నావిఠలప్ప సరయ్యార్యుఁడత్త
తే. మఠమునం దుండు మని పల్క శ మహిషిదధియుఁ

బర్యుషితమన్న మిటఁ జెందఁబడుదు గాన
యుండ నని పోయె నయ్యభీరయుక్తుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.

వ. వాఘాలగోత్రుఁ డగువిఠలాచ్యుం డట్లు గురుసన్నిధి విన్నవించి నిజనివాసంబున
కుం జనియె నంత.

సీ. మనకు విధేయుఁడై శ మనతో డుపాటుగా, నుండఁ గల్గినదండిశపండితుండు
మన కెవ్వఁ డగునని శ మణవాళముని యనఁ, బరవాదిమదకరిభంగదత్తుఁ
డణ్ణగారనుచుఁ బ్రభ్రాతుఁ డౌవిద్యబ్ధి, భామణి యొకఁ డలశ కాంచి నుండు
నని శిష్యుల న విని శ యార్యుఁడు చేవ్రాల, శ్రీముఖంబొక్కటి శ చెన్ను మీఱ
తే. వ్రాసి పంపించుటకు ముందు శ వాసి మిగులఁ, గరిగిరీశ్వరుఁ డాయణ్ణగారికలను
గానఁబడి పల్కె నతని కీకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద ములర.

సీ. ద్రవిడాగ మార్థభోధకుఁడు మా కేగురుం, డగు నని తలఁచెద శ వనఘు నీవు
యతి శేఖరునియ పరథావతారం బగు, వరవరమునికడ శ కరిగి యచట
ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వ మెఱుంగుమా, యని పల్కి కనఁబడఁగ్గ డయ్యె యరడుఁ

దాద్యుడు మేల్కొంచి యర్హక్రియలు నల్పి, గురుపదంబున కేగఁగోరియున్న
తే. యప్పు డిరువురు వైష్ణవు లరుగుదెంచి, గురుని శ్రీముఖ మియ్యఁ గైకొని యతండు
చాల హర్షించి యాతేభఁ ర జదివె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
సీ. అయ్యార్యుఁ డాలిఖితార్థ మంత గ్రహించి, యావైష్ణవులఁ జాల ర నాదరించి
కరిగిరిశుఁడు తనకలలోనఁ గనఁబడి, చెప్పినయర్థము ర సిద్ధ మయ్యె
నని సంతసించుచు ర నావైష్ణవులతోడ, హస్త్యద్రినాథుని ర యాజ్ఞఁబడసి
యధ్యమధ్యస్థదిరవ్యస్థలంబులయందు, శౌరికి మంగళాశాసనంబు
తే. భక్తితోఁ జేసి శ్రీరంగరపదముఁ జెంది, దివ్యకావేరిజలమునఁ ర దీర్ఘమాడి
ధౌతదివ్యాంశుకంబులఁ ర డాల్చె ననుచు, వాదిభీకర గురుఁడనె ర మోద మలర.
సీ. ద్వాదశాంగములందు ర ధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణ రేఖల ర సిరులు గులుక
ధరియించి కేశవందమ ర నుతిరువాయి, మొత్తఁ జదువుచుఁ గేలు ర మోక్షిపూర్వ
గురుపంక్తిఁ దలఁచి శ్రీహరియాజ్ఞఁ జెల్లించి, యచ్చటనుండె ముం ర దాద్యునాజ్ఞఁ
దనకడ కేతెంచు రధన్యు లిర్వురుఁ జని, వరపరమునుల కాశవార్తఁ దెలుప
తే. నమ్మహాత్ముఁడు విని చాల రహర్ష మొంది, యణ్ణగారికి మీ రెదురరరిగి యతనిఁ
దోడితెం డనిపలికె సరద్బుధుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
సీ. ఆసూక్తి విని తదీయాశ్రితులందఱు, హర్షించి తనపాలి ర కరుగుదేర
నణ్ణగా రావైష్ణవగ్రామలీను జూచి, యభ్యుద్గమ ప్రణామమాదిపూజ
గావించి యబ్బుధౌఠముతోడఁ గోవెల, కరిగి ప్రదక్షిణ ర మాచరించి
ఘనబలిపీఠ మురకడ మ్రొక్కి లోఁజొచ్చి, ఫణిరాజశయ్యవై ర బవ్వళించి
తే. యున్న శ్రీరంగనాథునిఁ ర గన్నులారఁ, గొంది యంజలి రచియించి ర కడు నుతించి
మరిచఁ దదను గ్రహంబు లభిరంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
సీ. దివ్యకస్తూరికారతిలక ఫాలస్థలు, నంబెరుమాళ్లను ర నయనములకు
విందుఁ గా సేవించి ర వినుతించి త త్తీర్థ, శరకోపమా ల్యప్రసాదముఖ్య
బహుమతిఁ బడసి యరబ్బగవతాళితో, మణవాళమహామునిరమృతముఁ జెంది
యే దమ్మహాత్మునిరయంఘ్రిపద్మములకు, దీర్ఘప్రణామముఁ ర దీర్చి యతని
తే. కన్నుఁగవమ్మోల నిజకరకమల యుగము, మోక్షి నమ్రతదళోక్తి త్రుమోదకులర
నుండె దుర్వాదితిమిరమూ ర్తండుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
వ. అంత సామ్యజామశ్చయోగీంద్రుఁ డావిద్యన్త హేంద్రునింగటాక్షించి రససన్ని
ధిం గూర్చుండ నియమించిన.
సీ. శ్రీమదాద్యునియాజ్ఞఁ ర శ్రీవత్సకులకలి, శాభిరాకాచంద్రులై నయణ్ణ
గాతుతత్సన్నిధి ర గరపద్మముల మోక్షి, కూర్చుండి వినఁగ నరగురువరేఖ్యఁ
డప్పు డొన్ను ర తేవు ర మనియెడుతిరువాయి, మొత్తప్ర వేశముశరదు ర మొదటనుండి
వరసజ్జన్తాద్యధీకరణార్థమంత యుష్మన్యసిందిన విని ర వత్సవంశ

తే. వర్ధనుఁడుసంశయముమాని శ వరవరార్య, పాదపంకేరుహములందుఁ బ్రణతి సలిపి
హర్ష మొప్పార నతని కిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శిష్యునిఁగా వీని శ జేకొని ద్రవిడోప, నిషదర్థ మీవె వీనికి వచింప
నర్హుఁడవనుచు నశ్యుణ్ణగా రన సౌమ్య, జామాతృముని మేము శ సాధువులము
ప్రబలతర ప్రతిశవాదిభయంకర, బిరుదాంకితుఁడ వీవు శ పృథివియందు
నిట్టిమే మిట్టినీ శ కెట్లు ద్రావిడవేద, తత్త్వ మెఱింగింప శ దగుదు మనిన

తే. నమ్మహాదేశికునిసూక్తు శ లాలకించి, భక్తి దళుకొత్తనతనికి శ బ్రణతి సలిపి
యస్తదన్వయకరుఁ డిట్టులనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వరగోష్ఠులను బ్రతిశవాది భయంకరుఁడని ప్రసిద్ధుఁడ నైతి శ నార్యవర్య
యనఘవైష్ణవగోష్ఠులందుఁ దద్దాసవి, ఖ్యాతిఁ గాంచితి బుధశీక థితచరిత
యడియేని కీయాహ్వారయములు రెండును గల, వని యణ్ణగా రన శ విని గురుండు
కడు సంతసించి సంస్కారపంచకముఖ, హితముల నతనికి శ నేర్పరింప

తే. నతనిసన్నిధి ద్రవిడవేదాంత మంత, నధికరించి తదీయాంఘ్రు శ లఱని మేష
మైననెడఁబాయనొల్లఁ డశ్యామ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అట్లనువర్తించునణ్ణగారి నుద్దేశించి యవ్వరవరమునీంద్రుండు వత్సా ప్రతిపక్ష
పక్షవిక్షేపణపూర్వకంబుగా స్వపక్షంబై నవిశిష్టాద్వైతంబు నిర్వహించుచు నస్త
త్సన్నిధి నుండు మని విధించి యతనికన్వర్థం బగుశ్రీవైష్ణవదాసనామంబె స్వరూప
నిరూపకదాస్యనామంబుగాఁ దాననుగ్రహింప నావత్సకులాలంకరిష్టుండును నగ్గురు
పరమేష్ఠిసన్నిధి ముప్పత్తారాయరప్పడి మొదలుగాఁగలస్వరూపగ్రంథంబు లన్ని
యు నధికరించి యతిరాజునకుం దొల్లి కూరకులనాథునిచండంబున నవ్వరవరము
నులకుండ తద్దావ్యఖ్యానానుకూలసాహాయ్యం బొనరించుచుఁ దదీయదివ్యాంఘ్రి
చ్ఛాయాపన్నుం డై యుండె నంతఁ బూర్వాశ్రమంబునం దమ్మణవాళమునికిం
బుత్తుం డగురామానుజాచార్యునకు దీపోత్పన్నప్రదీపంబుగతి నొకపుత్తుం డవ
తరింప నబ్బాలకున కయ్యార్యవర్యుం డళహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నా రని
యాచార్యద్వివ్యనామంబుఁ గావించి మఱియుం గొండ్లొకకాలంబునకు శ్రీవిల్లిపు
త్తూ రనుదివ్యదేశంబుఁ బ్రవేశించి యందు వడపెరుంగోయిలుడయా ననుశ్రియః
పతి కనిశేంబు మంగళాశాసనంబు సేయుచు వసియింప నయ్యార్యునకు మగిడి
యొకకుమారుం డుదయింప నతం డాశిశువునకు నామధేయం బెయ్యది యని య
డిగి రం డనుచు నిరువురువైష్ణవుల నవ్వరవరమునికడ కనుప వార లేతెంచి య
గ్గురువరునిం గాంచి ప్రణామం బొచరించి యాశ్చుత్తాంతం బంతయు విన్నవింప
నతం డాలకించి శ్రీవిల్లిపుత్తూరియం దుదయించినబాలకున కద్వివ్యదేశనిర్వాహ
కుం డగుశ్రీవిష్ణుచిత్తులదివ్యనామంబు దక్కఁ దక్కిననామధేయం బర్హంబు గాద
ని యాసతీయ నబ్బగవతులిరువు రావృత్తాంతం బారామానుజార్యుని కెఱింగి

చిన నతం డాదారకునకు పెరియాత్వార్వరయ్య రని తిరునామంబు గావించి యన్న
 ప్రాశనచోలోపనయనాదివేదో క్తకర్తంబు లన్నియుఁ దత్తత్కాలంబులు దప్పనీ
 యక యథాశాస్త్రంబుగా నొనర్చె నంత నుపనీతు లగునబ్బాలకు లిరువు రధీత
 సాంగోపాంగామ్నాయులై శ్రీరంగంబున కరుగుదెంచి యం దమణవాళమహా
 మునుల నాశ్రయింప నమృహాత్తుండు వారిరువుర నాత్మీయకరుణాకటాక్షవీక్షణం
 బుల నీక్షించి యాయురుపురికిం బంచసంస్కారార్థపంచకాకారత్రయచరమపర్వ
 నిష్ఠాదినమస్తహితంబు లొనరించె నందగ్రజుం డైనయశహియమణవాళప్పెరు
 మాళ్ నై నారుదేశికుండు సర్వకాలంబులయం దమృహాత్తునకు సకలవిధకైంకర్యం
 బు లొనర్చుచుఁ దత్పాదచ్ఛాయాపన్నుండై యుండం జూచి మిగుల హరించి య
 వ్వరవరమునీంద్రుం డతని దర్శనస్థాపకునిఁగా ననుగ్రహించె నంతఁ దద్దేశవాసు
 లగు శ్రీవైష్ణవులు తమతమపుత్రుల కద్దివ్యనామం బొనర్చి యాచార్యపౌత్రుం
 డగునద్దేశికేంద్రునివిషయంబుగా, శ్లో॥ అస్తాసువత్సలతయాకృపయాచభూయః
 స్వేచ్ఛావతీర్ణ మివసౌమ్యవరంమునీంద్రమ్ । ఆచార్యపౌత్రమభిరామవరాభిధాన
 మస్తద్గురుం గుణనిధిం గురు మాశ్రయామః ॥ అని శ్లోకం బొక్కటి విన్నవించి
 రంత సౌమ్యజామాతృగురుండును దమకుఁ దిరువవతారస్థలం బగుతిరునగరికి విచ్చే
 యం దలంచి శ్రీరంగరాజశౌరిక డకుం జని యద్దేవదేవునకు మంగళాశాసనం
 బొనర్చి తత్సన్నిధిం దీర్ఘశ్రీశతకోపాదినన్తానంబుల లభించి యతనిచే ననుజ్ఞాతుం
 డై నిజాశ్రితులతోడఁ గూడి శ్రీకురుకాపురంబునకుం జనుచు స్వాచార్యవతా
 రస్థానం బై కుంతీపురాపరనామధేయం బగుకొందిహ యనుశ్రీగ్రామంబునందు
 దినత్రయంబు వసియించి మార్గవశోపస్థితదివ్యదేశంబులందుఁ దత్తద్దివ్యనామం
 బులు గలభగవద్విగ్రహంబులకు మంగళాశాసనం బొనర్చుచుఁ బరచ్ఛారుమా
 ర్గంబున వచ్చి తత్తద్ద్రామవాసు లందఱు తమశ్రీపాదపద్మంబు లాశ్రయింప వా
 రికిం బంచసంస్కారాదినకలహితంబు లొనరించి వారినిం గృతార్థులం గావించి
 యచటినుండి చనుదెంచి శ్రీతామ్రపర్ణ తీరంబునందు, శ్లో॥ వైకుంఠనాథవిజయా
 సనభూమిపాల దేవేశ పఙ్కుజవిలోచన చోళనాట్యాక । నిక్షిప్తచిత్తమకరా
 యతకర్ణపాశౌ నాథం నమామి వకుళాభరణేన సార్ధం ॥ అనియెడున్యాయంబు
 నఁ బరమపదంబుచుట్టు కేశవాదిచతుర్వింశతిపూజాధిష్ఠితసాంతానికదివ్యలోకం
 బులపగిదిఁ గమలకర్ణిక చుట్టు విలసిల్లుచున్నదళంబులపోలికఁ దిరునగరిం బరివేష్టించి
 చి చూపడు చున్నదివ్యదేశంబులం బొడగాంచి యద్దివ్యదేశాధిపతులకు మంగ
 లాశాసనం బొచరించి శ్రీకురుకాపురిప్రాంతంబునకుం జని తిరుతామ్రపర్ణయందు
 శంఖతీర్థోదకంబులయం దవగాహనంబుచేసి శ్రీచూర్ణ రేఖాలంకృతంబు లగుధవళ
 ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించి తత్కాలోచితభగవచ్ఛాసనంబులఁ జెల్లించి
 తద్దివ్యదేశవాసు లగు శ్రీమహాభాగవతులందఁ టేతెంచి తమ్ము సేవింప వారిం

గృహపాంగనిరీక్షణంబుల నీక్షించి కుశలప్రశ్నం బొనర్చి బహువిధంబుల నను
గ్రహించి వారితోడం గూడి యప్పరీరత్నంబుఁ జొచ్చి యందు శ్రీభాష్యకారుల
సేవించి యథామతి వినుతించి యతనిచే ననుగృహీతుం డై తదీయాజ్ఞచే వెల్వడి
వచ్చి ప్రపన్నజనకూటస్థుం డగు శ్రీశతకోపయోగీంద్రుని భజించి శ్రీమధురకవి
ప్రణీత ప్రబంధంబుచే భాగడి శ్రీమధురకవినామాభిరామం బగుతదీయ శ్రీపాదు
కాద్యయుంబుఁ దలఁ దాల్చి తత్తీర్థప్రసాదంబు లుజ్జీవించి తదీయాజ్ఞఁ బడసి శ్రీశై
లనాథార్యదివ్యభవనంబునకుం జని యందమ్మహాదేశికున కనవరతారాధనీయుం
డై నవాయల్ ధల్వ సని దివ్యనామంబు గలగోపాలబాలకునకు మంగళాశాసనంబుఁ
జేసి యద్దేశికేంద్రుండు ముందు తన కనుగ్రహం బాచరించినస్థలంబునకు భక్తి
పూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి నిజమఠంబునకుం జనుదెంచి
యుం దాశ్రితులకు భగవద్విషయం బొనరించుచు నుఖంబుగా వసియించియున్న
సమయంబున నద్దివ్యదేశవాసు లేతెంచి తమశ్రీపాదంబు లాశ్రయించినవారికి
సకలహితోపదేశం బొనరించి యాచార్యహృదయాఖ్యరహస్యరత్నంబున కర్థంబుఁ
దెలుపుచుండ నందొక్కచో 'జ్ఞానచతుర్థిగళిరి యివేయానందపప్తిగళుక్కుడయ'
మిత్యాదివాక్యార్థంబు యథావస్థితంబుగా నుపస్థితంబు గా కున్న సర్వజ్ఞుండును
దేవరాజాపరనామధేయుండు నగుతిరునారాయణపురత్తా యనుదేశికేంద్రునివల
న నావాక్యార్థంబుఁ దెలియందలంచి నిజపరివారపరివృతుండై యతనికావాసం
బగుతిరునారాయణపురంబునకుం జను చున్న మార్గమధ్యంబునఁ దాను మనోర
థించినతీర్థంబు త న్నెదుర్కొన్నచందంబున నగ్గురుశిరోమణి తన కెదురేగుదెం
చిన నతనింగాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి స్వాగతం
బడిగి యతనిచే సన్మానితుండై తిరునగరి కతనితో మగిడి యేతెంచి యతనిసన్నిధి
నాచార్యహృదయతాత్పర్యం బంత యున్నయ ల్లెఱిగి యథావిధి వతనింబూ
జించి శ్లో॥ ఆచార్యహృదయస్యాద్ధాన్యకలాయేన దర్శితాః । శ్రీశానదానమమ
లం దేవరాజం సమాశ్రయే॥ అని తద్విషయంబుగా నొక్కతనియను విన్నవించె
నంతనదేవరాజగురుండును శ్రీవకుళభూషణ శ్రీపాద సేవాసంస క్తమానముండై య
ద్దివ్యదేశంబునం గొండొక కాలంబు వసియించె నయ్యవసరంబునఁ దదీయవై భ
వాసహిష్ణు లగువైష్ణవులుకొందఱు కురుకాపురంబునందు దేవరాజగురుం డాచా
ర్యపదంబుఁ జెందెనని యొక నెపం బిడి తదీయగృహస్థితనమ స్తవ స్తుభాతంబు స
పత్కుమారుని శ్రీభాండాగారంబునందుఁ జేర్చియున్న సమయంబున నమ్మహాత్ముం
డు మగిడి యాదవాద్రి కేతెంచి యావృత్తాంతం బంతయువిన నవధరించి శ్లో॥ య
శస్యనుగ్రహమిచ్చామి తస్యవత్తం హారామ్యహమ్ ॥ అనియెడున్యాయంబున శ్రీ
యోగదాదీ శుండు మదమగ్రహాతత్పరుం డై యస్తదీయం బగుసమ స్తవస్తు
భాతంబుఁ బరిగ్రహించె నదియురుంగాశ శ్లో॥ భార్యాపుత్రశ్చ దాసశ్చ త్రయ

ఏ తే వ శే స్మృతాః । య తే సమధిగచ్ఛన్తి యస్యైతే తస్య తద్ధనమ్॥ అనియెడుధ
ర్మశాస్త్రక్రమంబునఁ దద్దాస్యైకరతుండ నై నవీనిధనం బంతయు గ్రహింప నర్హ
తముం డని తనయాత్మలోఁ దలంచి ప్రహృష్టాంతరంగుండై తన కాచార్యప్రసా
దలబ్ధం బైనజ్ఞానప్పిరా ననియెడుగృహార్చావిగ్రహమాత్రంబు పరిగ్రహించి తక్కి
నవస్తువులన్నియు దేవదేవున కర్పించి పరమవిరక్తుండై శ్రీరంగనాథునకు భక్తాం
ఘ్ని రేణుమునీంద్రునిపగిది శ్రీవిల్లిపుత్తూరియందు నెలకొన్న శ్రియఃపతికి భట్టనా
థయోగీంద్రునికరణి శ్రీయాదవాద్రీశున కశ్రాంతంబు తిరుమాల్యకైంకర్యంబు
సలుపు చుండె నంత.

సీ. సుందరజామాత్యసూరి సంశ్రితులతోఁ, గురుకాపురమున సరద్గోష్ఠి నున్న
నభిజనవిత్తవిశద్యామదాంధులు కొంద, తాసురప్రకృతు లర్యవసరమున
నత్యసూయాపరులై వచ్చి యొక్కనాఁ, డరుణోదయమువేళ శ నతనిమరము
దహియింప నది రామరదామోదరాధిష్ఠిత ప్రవర్షణపర్వరతంబు ముందు

తే. మగధరాజభటార్చితామందఘోర, పావకజ్వాలలను గాలురపగిది నున్న
లేచి యాయూరివా రెల్లఁ శ జూచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అంత శ్రీకాంతోపరయంత్యయోగీంద్రుఁ డ, స్మృత్యభావంబేమి శ మనుజు తెలుఁగ
రెల్ల వారికి నేఁడు శ తెల్లము గా నాదు, మూర్తి గాన్పించి యీరముగ్ధజనుల
నస్తచార్యపదాంబురజాసక్తచిత్తులఁ, జేసి కృతార్థులఁ శ జేయుదు నని
జలనిర్గమద్వారశిరణి సూక్ష్మాహి యై, వెలువడి తొల్లి యీనలువనాశఁ

తే. బూర్వమంగుప్థమాత్రుండై శ పొడమి యచల, దేహుఁ డై నట్టియాదివరరామాశౌరి
కరణి వర్ధిల్లి మిన్నెల్లఁ శ గప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. మహనీయనిజఫణామండలమణిదీప్తి, గగనభాగం బెల్లఁ శ గప్పి మెఱయ
వేయుమోముల రెండురవేలజిహ్వలఁ బొల్చు, పూర్తార్కరవాతాళి శ భువన మలమఁ
భాదాదిమూర్ధాంత శ బహుభూషణప్రభల్, సకలమోహధ్వంతశాంతి సలుపఁ
గై లాసగిరిచుట్టుఁ శ గ్రమ్ము కాలాబ్దము, గతి నీలచేలమురకటి వెలుంగ

తే. బ్రహ్మరుద్రాదిదేవతల్ శ ప్రస్తుతింపఁ, దనదు శేషస్వరూపముఁ శ దాల్చి నతనిఁ
జూచి వినుతించి రాయూరిశుజను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. సూరిసంస్తుతులచే శ సుప్రసన్నాత్ముండై, మణవాళముని తొంటిరమాడ్కి నుండి
మరము దహించు సరమ స్తజంతువులను, సీత యారాక్షసశ్రీలకొలఁదిఁ
గరుణించి కొన్నాళ్లు శ గడచినపిమ్మటఁ, దత్పుత్ర లేతెంచి శ తనపదాంబు
జము లాశ్రయించిన శ సర్వాపరాధముల్, క్షమియించి పంచసంస్కారముఖ్య

తే. హితము లొనరించి వారలరనిండ్ల కనిపి, సారథమ మైనశాస్త్రము శ సాత్వికులకుఁ
జెప్పుచును నిత్య ముచట వరసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అయ్యవసరంబున నమ్మణవాళయోగీంద్రునిమహావైభవం బాకర్ణించి యద్దేశాధి

పతి యే తెంచి యమ్మహాత్మునిపదాబ్జంబు లాశ్రయింప నయ్యార్యవర్యుం డమ్మహీ
 జానికి సకలహితంబు లొనరించి శతకోపదాసుం డనిదాన్యనామం బొసంగిన నతం
 డు కృతార్థుం డై తిరునగరియందు శ్రీశతకోపయోగీంద్రునికిం బ్రీతిగా కాలమే
 ఘాఖ్యమండపం బొక్కటిఁ గట్టించి తిరువీధులన్నియు సమస్తప్రాణిసందర్శనీయం
 బులు గాఁ దీర్చించి పుష్పాద్యానవనంబులకుం బ్రవర్ధకంబు లగునీటికొల్పి తేర్పఱ
 చి యత్తహియమణవాళనామాభిరామం బై మనోజ్ఞరత్నఖచితం బై నకమనీయ
 కాంచనమండపంబు నిర్మించి సర్వకాలంబులందు నకలవిధకైంకర్యంబు లాచ
 రించు చుండె నంత నక్కాంతోపయాతృదేశికేంద్రుం డప్పరాంకుశమునీంద్రుని
 వీడ్కొని కురంగనగరాపరాభిధానం బగుతిరుక్కురుంగుడికిం జని యందొక్క
 చోట నివసించి యున్న సమయంబున తిరువేంగడముడయా ననుబ్రాహ్మణుం డొ
 క్కఁ డేతెంచి యగ్గురువరునిం గాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం
 బాచరించి మహాత్మా యెల్లనిలింపులయందు హరిహరహిరణ్యగర్భులయెడఁ బ్రా
 ధాన్యంబు సమంబుగా శాస్త్రసిద్ధంబై యుండ నీమువ్వురియందు నారాయణుం
 డధికుం డని మీ రనుటకుం గారణం బెయ్యది యని యడుగ నయ్యగ్రజన్ము నుద్దేశిం
 చి, శ్లో॥ బ్రహ్మద్యాస్సకలాదేవామనుష్యాః పశవస్తథా । విష్ణోర్ధాయామహావర్త
 మోహాన్ధతమసావృతాః॥ ఆబ్రహ్మస్తమ్భపర్వంతా జగదన్తర్వ్యవస్థితాః । ప్రాణినః
 కర్తజనిత సంసారవశవర్తినః ॥ అనియెడున్యాయంబున బ్రహ్మాదినకలదేవతలును
 మనుష్యపశుప్రభృతు లైనచేతనులును విష్ణుమాయామహావర్తమోహాన్ధతిమి
 రంబుచే నావృతు లై యుండెదరు మఱియు నాబ్రహ్మస్తంబపర్వంతంబు జగదంత
 ర్వర్తు లగుసమస్తప్రాణులు స్వకీయసుకృతదుష్కృతకర్తజనితం బైనసంసారం
 బునకు వశవర్తు లై యుందు రిట్టిసంసారులయందు ముఖ్యు లగుబ్రహ్మరుద్రులలో,
 శ్లో॥ తతః క్రోధపరీతేన సంరక్తనయనేనచ । వామాజ్ఞవన్తఖాగ్రేణ చిన్నం తస్య
 శిరోమయా॥ ఇత్యాదిన్యాయంబుచే నొకనిమిత్తవశంబునం గ్రోధపరీతుండును
 సంరక్తనయనుండు నగురుద్రునిచే బ్రహ్మతల గొట్టంబడియె, శ్లో॥ యస్తా దనపరా
 ధస్య శిరశ్చిన్నం త్వయా మమ । తస్మా చ్ఛాపసమాయుక్తో కపాలిత్వం భవిష్య
 సి॥ ఇత్యాదిపురాణోక్తక్రమంబుగా రుద్రుండు బ్రహ్మచే శపియింపంబడి కపాల
 గ్రస్తకరతలుం డై పరమపతివ్రతాపాణిపల్లవార్పితభైక్ష్యస్పర్శంబుచేఁ గానినా
 కీబ్రహ్మశాపరూపమహాపాపంబు నివర్తింపనేర దని తనయాత్మలోఁ దలంచి భిక్షా
 రంబు ముజ్జగంబులఁ దిరుగుచుఁ గరకపాలమోక్షగరు గానక దుఃఖించుచుఁ బ
 రిశ్రాంతుం డై వారాణసీక్షేత్రంబుఁ జేంద నందు భక్తత్రాణపరాయణుం డైన
 నారాయణుండు లక్ష్మీనమేతుం డై యొకగృహమేధిచందంబున న్వదృష్టిగోచరుం
 డైనయంతఁ దదీయనిరవధిక నిరతిశయ తేజోమండలంబు వీక్షించి యతండు మదను
 గ్రహార్థం బిచ్చట సాన్నిధ్యం బొనర్చినశ్రీమన్నారాయణుండు గాని గృహస్థమా

త్రుండు గాఁ డని శివుండు తనతలంపులో నిశ్చయించి, శ్లో॥ తదా నారాయణ శ్రీ
 మా మయాభిక్షౌం ప్రయాచితః । విష్ణుప్రసాదా త్సుశ్రోణి కపాలం తత్సహ
 స్రథా । స్ఫుటితం బహుధాయాతం స్వప్నలబ్ధధనం యథా ॥ ఇత్యాదిపురాణోక్త
 క్రమంబుగా నప్పురాణదంపతుల భైక్ష్యం బర్ధింపఁ బరమకారుణికుం డగునారా
 యణుం డతనికి శ్రీదేవిచేత భైక్ష్యంబుఁ బెట్టింపఁ దదీయపాణిపల్లవార్పితభైక్ష్య
 స్పర్శంబుచే నక్కపాలంబు వేయువిధంబుల వ్రక్కలై పుడమింబడి స్వప్నలబ్ధధనం
 బుకరణిం జూపడదయ్యె నంత గిరీశుండు శాపవినిర్ముక్తుండై మిగుల సంతోషించి
 పరతత్త్వప్రకాశకంబు లగువేదాంతవాక్యంబులం బ్రస్తుతింప నద్దేవదేవుండు ప్రస
 న్నుండై యతనికి స్వకీయం బైన శ్రీనామషడక్షరీమంత్రం బుపదేశించి మహాత్మా
 నీ వీమంత్రంబు సర్వకాలంబు జపించుచు నిజదేవీసహాయుండ వై యిచ్చట నిత్య
 నివాసం బొనరించి యీశ్వ్రంబునఁ బంచక్రోశమధ్యంబునం దెట్టిపాపిష్ఠిప్రాణి
 కైన నంత్యకాలంబునం దీమంత్రం బుపదేశించితివేని వాని కేను ముక్తి నొసంగె
 దనని వరం బిచ్చెఁ గాన యిప్పటికైన నాశ్వేత్రంబునఁ బ్రాణంబులు విడుచుచేత
 నులు శివకృతరామమంత్రోపదేశార్థంబుగా దక్షిణకర్ణంబు పై కెత్తుకొని పం
 చత్వంబుఁ జెందుదురు కావున “కాశీ మరణాన్ముక్తిః” అనియెడున్యాయంబున
 నస్తదన్వయులు దక్కఁ దక్కినవారు కొందఱు మరణార్థం బాశ్వేత్రంబున కరుగు
 దు రీప్యతాంతంబు స్కాందోత్తరభాగంబునఁ బ్రయాగమాహాత్మ్యంబునందును
 శ్రీరామసంహితయందును బ్రసిద్ధంబు కావున భగవత్పరతంత్రు లగుబ్రహ్మరుద్రు
 లతనికంటె నధికులు గా రది గాన వారిరువురికి వేదాపహరగురుపాతకదై
 త్యపీడాద్యాపద్విమోచనుండును సకలశ్రుతిస్మృతీతిహాసపురాణాదిసరస్వతీజోఘు
 వ్యమాణజగజ్జన్మాదికారణత్వసర్వాంతర్యామిత్వ సర్వనియంతృత్వ సర్వరక్షకత్వస
 ర్వశక్తిత్వసర్వజ్ఞత్వసత్వసంకల్పత్వశుద్ధసత్త్వమయత్వనిఖిలహేయప్రత్యసేకకల్యా
 నైకతానత్వనిరుపాధికనిఖిలవిధబంధుత్వనిస్సమాభ్యధికత్వాదిశుభలక్షణోపలక్షి
 తుండు నగు శ్రీమన్నారాయణుండు సర్వాధికుం డని యస్తదీయసిద్ధాంతంబు స
 ర్వలోక ప్రసిద్ధం బని యగ్గురుశిఖామణి యానతీయ నాకర్ణించి యద్ధరాదేవుం డా
 చార్యున త్తమా యిట్లు నిస్సమాభ్యధికుం డైన శ్రీమన్నారాయణుండు శ్రీరామ
 చంద్రుం డై యవతరించి రావణవధజనిత బ్రహ్మహత్యారూపమహాపాపనిబర్హణా
 ర్థంబు శివలింగ ప్రతిష్ఠాపనం బొనర్చి శివలింగ ప్రతిష్ఠాత యని పురాణప్రసిద్ధం బైన
 నామధేయం బేల లభించెనని యడుగ నమ్మణవాశమహామునీంద్రుం డావిప్రుని
 జూచి వత్సా యీవృత్తాంతంబు శ్రీరామాయణప్రోక్తంబు గాదు పురాణాంత
 రోక్తం బంటివేని వేదవేద్యుండు దశరథాత్మజుండై యవతరింప, శ్లో॥ వాల్మీకి
 రభవద్భ్రష్టా వాణీ వాక్తస్యరూపిణీ॥ అనియెడుపురాణవచనప్రామాణ్యంబున
 బ్రహ్మంశసంభూతుం డగుప్రాచేతసునివలన వేదరూపసరస్వతి శ్రీమద్రామాయ

కాభిధానేతిహాసరత్నం బయ్యో నది గాన యితిహాసశ్రేష్ఠం బైన శ్రీమద్రామాయ
 ణంబుకంటె నతిదుర్బలం బైనయొక తామసపురాణంబునందుఁ బ్రతిపాదితం బైన
 యర్థంబు సాత్త్వికుల కాదరణీయంబు గా దదియునుం గాక విశ్రవః ప్రజావతివలనఁ
 బ్రదోషకాలంబునం గైకసియనురాక్షసియందు జనియించినవాఁడు గాన రావణుం
 డు కేవలరాక్షసుండును, శ్లో॥ దయా సత్యంచ శౌచంచ రాక్షసానాం నవిద్యతే॥
 అనియెఁగున్యాయంబున దయాసత్యశౌచవిహీనుండును దేవర్షి సాధుజనాత్యంత
 కంటకుండును బరదారసహస్రాపహర్తయును గావునఁ బరమాతతాయయు, శ్లో॥
 ఆతతాయిన మాయాంతం హన్యాదేవా విచారయన్ । నాతతాయువధే దోషో
 హన్తు ర్భవతి కశ్చన ॥ అనియెడుమనువచనంబుచే రణరంగంబునఁ దన్నెదు
 ర్కొని యనేకవిధంబులం బోరుచున్నమహాపాతకి యైనయారాక్షసుని సర్వలో
 కహితార్థంబుగాఁ జెగటార్చినసర్వస్వామి యైనరఘుస్వామికి బ్రహ్మహత్యాప
 దోషం బెట్లు పాటిల్లు నదియునుం గాక శాపోపహతు లగుస్వకీయద్వారపాలకు
 లు స్వశత్రుభూతరావణకుంభకర్ణాఖ్యరాక్షసు లైరి గాన వారల కారాక్షసదే
 హంబులం బాపుట యనుగ్రహంబు గాని నిగ్రహంబు గా దట్లయెనేని లిం
 గస్థాపనంబునకుం బ్రయోజనం బేమంటివేని యర్జునవ్యాజంబున సుయోధనాది
 దుష్టక్షత్రియుల నందఱం దునుమాడి గోబ్రాహ్మణాదిహితంబునకై ధర్మరాజు
 నుం బ్రతిష్ఠించి శ్రీకృష్ణుండు యుధిష్ఠిరప్రతిష్ఠాత యని ప్రసిద్ధం బైననామంబు
 లభించినమాడ్కి శ్రీరామభద్రుండును ద్రిభువనహితచికిత్స చేఁ ద్రైలోక్యపావన
 స్వకీయసేతురూపమహాతీర్థపరిపాలనార్థంబు తత్సమీపంబునందు స్వభక్తుం డైన
 శివునిం బ్రతిష్ఠ సేయించి యానామంబుఁ జెందిన నతనిపరత్వంబున కేమిఁకొఱం
 త సంభవించు నదియునుం గాక, శ్లో॥ త్వం హి రుద్ర మహాబాహుః మోహ
 నార్థం సురద్విషామ్ । సాషణ్ణాఽచరితం ధర్మం కురుష్వ సురసత్తమ॥ తామసాని
 పురాణాని కథయన్వచ సాంప్రతమ్ । మోహనానిచ శాస్త్రాణి కురుష్వచ మహా
 మతే ॥ ఇత్యాదిపాద్యవచనోక్తక్రమంబుగా భగవదాజ్ఞచే వృషధ్వజుండు నిజ
 యోగశక్తివైభవంబున దూర్వాసోగౌతమకాత్యాయనాదిమహర్షుల నావేశించి
 శైవశాక్తగాణాపత్యకాపాలపాశుపతపాషండాద్య నేకదుర్మతప్రతిపాదకపురాణశా
 స్త్రంబులం గల్పించి తానును భస్మోద్ధూళనరుద్రాక్షవలయకపాలాస్థిమాలికా
 భారణశ్చ శానపానదిగ్వసనాద్యమంగళాచారంబులం గైకొని దేవా నీయాజ్ఞ చే
 జంభనముచిప్రముఖాసురమోహనార్థంబుగా నిట్టితామసవేషంబు ధరించిననాకు
 జగన్మాన్యత్వం బెట్లు గలుగ నేర్చు నని విన్నవింప, శ్లో॥ అహమ వ్యవతారేషు
 త్వాం చ రుద్ర మహాబల తామసానాం మోహనార్థం పూజయామి యుగే యు
 గే॥ మత మేతదవప్తభ్య పతన్త్యేవ ననంశయః ॥ ఇత్యాదిపాద్యపురాణోక్తక్ర
 మంబుగా సర్వలోకరక్షకుం డైనపుండరీకాక్షుం డప్పార్వతీవతినిం జూచి మహా

తా మదాజ్ఞచే నిట్లొనర్చిననీకుం బ్రసన్నుండ నైతిఁ దామసజనమోహనా
 రంబు రామకృష్ణాద్యవతారంబులయందు నిన్నర్చించెద మదీయరామపడఁజీరి
 మంత్రజపంబుచేఁ బరమపవిత్రం బగుభవదీయహృత్కమలకర్ణి కాపీఠమధ్యం
 బున నిత్యసాన్నిధ్యం బొనర్చెదఁ గాన యిట్టితామసవేషధారణంబునకు సంశయిం
 పవలదు నిన్ను నే నారాధించితి నేని, శ్లో ॥ యద్యదా చరతి శ్రేష్ఠ స్తతదేవేత
 రోజనః । స యత్ప్రమాణం కురుతే లోక స్తదనువర్తతే ॥ అనియెడున్యాయం
 బున, శ్లో ॥ మోక్షప్రదాతా సర్వేషాం విష్ణురేవ నసంశయః ॥ ఇత్యాదివిశేష
 ప్రమాణంబులను విశ్వసించి మదేకపరాయణు లగుముముక్షుచేతనులు దక్కఁ
 దక్కినజనులందఱు మత్స్యదర్శితమార్గం బనువర్తించి నిన్నతిభక్తితో భజించు
 చుందు రని వరం బిచ్చుకతనఁ గావేరీతీరంబున గాయత్రీశిలాసమీపంబునందు
 స్వసంకల్పకల్పితవహ్నిపుష్కరిణ్యుత్తరదక్షిణతటంబులయందు శ్రీరామలక్ష్మణా
 భిధానుం డగునారాయణుండు శివలింగస్థాపనంబుఁ జేసి యర్చించె న తీర్థసమీ
 పంబునందు బ్రహ్మహత్యానివృత్తికై ప్రాయశ్చిత్తం బేల యొనర్చుకొనియె నంటి
 వేని, శ్లో ॥ నమే పార్థాస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కించన । నానవాప్త మవా
 ప్తవ్యం వర్తవచ కర్తణి ॥ యదిహ్యాహం నవర్తేయం జాతు కర్తవ్యతన్నితః ।
 మమవర్తానువర్తనే మనుష్యాః పార్థ సర్వశః ॥ ఉచ్చిచ్ఛేయు రిమేలోకా నకు
 ర్యాం కర్తచే దహమ్ । సజ్జరస్య చ కర్తాస్యా ముపహన్యా మిమాః ప్రజాః ॥
 సత్తాః కర్తవ్యవిద్వాంసో యథా కుర్వన్తి భారత । కుర్యాద్విద్వాం స్తథా సక్త
 శ్చిక్ష్మాన్లోక సంగ్రహమ్ ॥ అనియెడుగీతాన్యాయంబుచే భగవంతుం డైనను స్వ
 రూపజ్ఞానసంపన్ను లగుభాగవతు లైనను లోక సంగ్రహార్థంబు కర్తం బాచరింప
 వలయు గాన రాజర్షి శ్రేష్ఠుం డైనదశరథచక్రవర్తికిం బుత్రుం డైనయవతరించిన
 శ్రీరామభద్రుం డగస్త్యాదిబ్రహ్మర్షిప్రార్థనచే హిరణ్మయగోగర్భప్రవేశమహాదా
 నాదు లొనరించి దేవేంద్రునకుం దొల్లి వృత్తబ్రహ్మహత్యానివృత్తికారణం బైన
 గాయత్రీశిలయందు జగజ్జన్మాదికారణనిత్యనిరవధికనిరతిశయనిస్సమాభ్యధిక స్వకీ
 యదివ్య తేజోవిశేషోపాసనప్రతిపాదకం బైనగాయత్రీమంత్రంబు లోకశిక్షార్థంబు
 జపించెఁ గావున, “ పవిత్రాణాం పవిత్రం యో మజ్గళానాంచ మజ్గళమ్ ।
 దైవతం దేవతానాంచ ” ఇత్యాదిపంచమవేదోక్తక్రమంబుగాఁ బరమహంసపర
 మకల్యాణదివ్యమంగళవిగ్రహుం డైన పరమదైవతం బైనశ్రీరఘుస్వామికి దో
 షంబు లేదు మఱియును, శ్లో ॥ నమాం కర్తాణి లింపన్తి నమే కర్తృభలే స్పృ
 హా ॥ అనియెడుగీతోక్తక్రమంబుగా నిస్సృహుండు నకర్తవశ్యుండు నగుశ్రీరా
 మాభిధానవిష్ణువును ఫలకాము లైనయంద్రాదులు పుత్రాదిబ్రహ్మహత్యాఫ
 లంబుఁ జెందినట్లు రావణహననదోషంబుఁ జెందఁజాలదు అదియునుంగాక ॥
 పార్వతీ, శ్లో ॥ మన్నాథ జగతాంనాథ సర్వజత్వం మహేశ్వర । త్వత్ప్రసాదా న్న

యాజ్ఞాతం ధర్మశాస్త్ర మనుత్తమమ్॥ ప్రాయశ్చిత్తంతు పాపానాం శ్రుతం సర్వ
 మశేషతః॥ బ్రహ్మహత్యాదిపాపానాం నిష్కృతిం వక్తు మర్హసి॥ రుద్రః, శ్లో॥ శ్రుణు
 దేవి ప్రవక్ష్యామి గుహ్యద్గుహ్యతరం మహత్ । సనత్కుమారవిఘ్నేశసంవాదం
 సాపనాశనమ్॥ ఉపవిష్టం గణాధ్యక్ష మేకాంతే ప్రణిపత్య సః । సనత్కుమారః
 పప్రచ్ఛ సర్వధర్మవిదాం వరమ్॥ సనత్కుమారః, శ్లో॥ భగవన్ సర్వధర్మజ్ఞ సర్వవి
 ఘ్నవినాశక । ద్విజహత్యాహరం ధర్మం వక్తు మర్హసి మే ప్రభో॥ భవద్విద్యానాస్య
 ధర్మస్య వక్తానాస్తి జగత్ప్రయే॥ వినాయకః, శ్లో॥ సాధుపృష్టం త్వయా బ్రహ్మ
 సర్వలోకోపకారకమ్ । మయాచిరకృతం కర్తవ్యార్థితం భవతానఘ॥ పురాహం గజ
 రూపేణ జాతః పర్వతసన్నిభః । మత్తో వృక్షో సముత్పాత్య మునిహింసాం
 సమారభమ్॥ తదామయా మునిగణా హింసితా బహవ్రా బలాత్ । హాహా
 కారో మహా నాసీ ద్బ్రాహ్మణానాం సమం తతః ॥ తదాహత్యాసహస్రేణ వేష్టితః
 పతితో స్త్యహమ్॥ నిస్సంజ్ఞం మృతతుల్యం మా మైక్షదేవః పితా మమ॥ ఆరా
 ధ్యజగతా మిశం రామం సర్వహృదిస్థితం॥ ప్రత్యక్షమకరోద్దేవై రావృతో రఘు
 నందనః॥ తదా ప్రోవాచ భగవాన్ శ్రీరామః పితరం మమ । ప్రసన్నోస్తి మహా
 దేవ కిం మాం ప్రార్థయసే ప్రభో॥ దాస్యామి యదభీష్టం తే త్రిషులోకేషు దుర్ల
 భమ్॥ ఈశ్వరః, శ్లో॥ ద్విజహత్యాసమావిధ్ధ ముమాపుత్ర మిమం ప్రభో॥ నిష్పా
 పం కురు దేవేశ యద్యస్తి మయి తే దయా॥ తథేత్యుక్త్వా తదా తేన దయయా
 వీక్షితోస్త్యహమ్॥ తత్క్షణాల్లబ్ధచైతన్యో నిర్మలజ్ఞానబృంహితః ॥ బహుభిర్గద్యప
 ద్యైశ్చ స్తుత్వా తం ప్రణతోస్త్యహమ్॥ తదా మామాహ సప్రీత శ్రీరామ
 శ్శరణాగతమ్॥ శ్రీరామ ఉవాచ ॥ ద్విజహత్యాసహస్రస్య ప్రాయశ్చిత్తం వదామి
 తే॥ యస్త్వామసహస్రంవా హత్యాకోటిభిదు త్తమమ్॥ ఇతిమహ్యం దదౌరామః
 స్వస్యనామసహస్రకమ్ । తస్యగ్రహణమాత్రేణ నిష్పాపోఽస్తి తథైవహ ॥ త
 దాది సర్వదేవానాం పూజ్యోస్తి మునిసత్తమ । త్వ మప్యేతదధీయానో రాఘ
 వస్య మహత్తనః॥ నామ్నాం సహస్రం లోకేషు ప్రఖ్యాపయ మహామతే॥ అని తత్త్వ
 సంగ్రహారామాయణంబునఁ గిష్కింధాకాండంబునందుఁ జతుర్థసర్గోక్త శ్రీరామ
 సహస్రనామస్తోత్రంబునం దుపోద్ఘాతోక్తప్రకారంబుగా గిరికన్య నిజభర్తనుం
 జూచి దేవా నీయనుగ్రహంబుచే ధర్మశాస్త్రంబులు దెలిసితి బ్రహ్మహత్యాదిమహా
 పాతకప్రాయశ్చిత్తంబు దెలుపు మని ప్రార్థింప రుద్రుం డదేవినిం జూచి సనత్కు
 మారవిఘ్నేశసంవాదం బొక్కటి గల దది నీప్రశ్నంబునకుఁ బ్రత్యుత్తరం బగు
 నది వివరించెద నాకర్ణింపుము ముం దొక్కనాడు సనత్కుమారుం డేతెంచి
 వినాయకునిం గాంచి నమస్కరించి బ్రహ్మహత్యాప్రాయశ్చిత్తరూపధర్మం బువదే
 శింపు మని యడుగ నగ్గజాననుం డాసనత్కుమారు నుద్దేశించి మహత్తా భవ
 త్కృతసమీచిన ప్రశ్న శ్రవణంబుచే మదాచరితం బైనచిరంతనదుష్కర్తం బొ

క్కటి యిప్పు డస్తదీయస్తృతివిషయం బయ్యె దాని వర్ణించెద సావధానచిత్తుం
డ వై వినుము తొల్లి మనీయజననీజనకు లిరువురు విలాసార్థంబుగాఁ గ రేణుకరీంద్ర
స్వరూపంబులు ధరియించి యొక పుణ్యారణ్యంబునందుఁ గ్రీడించుచున్న వారివలన
మహాగిరిమాత్రప్రమాణమ త్తమాతంగశరీరుండ నై జనియించి మదోద్రేకంబున
మీఁ దెలుంగక నిరపరాధు లైనమునీంద్రులఁ బెక్కండ్ర వధించి బ్రహ్మహత్యా
సహస్ర పరివేష్టితుండ నై సంజ్ఞాహీనుండ నై మృతప్రాయుండ నై పడియున్న నెఱిం
గి యస్తద్గురుం డై నహరుండు సర్వాంతర్యామియు సర్వలోకేశ్వరుండు నగుశ్రీ
రామభద్రు నతిభక్తి నర్చింప నద్దేవాదిదేవుండు సుప్రసన్నుం డై సర్వగీర్వాణప
రివృతుం డై మజ్జనకునకు దృష్టిగోచరుం డై దేవా నీ విట్లు న న్నారాధించుటం
జేసి మిగుల సంతోషించితి నెట్టిదుర్లభవరం బైన నీ కొసంగెద నీయభీష్టంబు వేఁ
డుమని యానతీయ విని సంతసించి మజ్జనకుండు మహాత్మా నాయెడ నీకు దయ
గలదేని పార్వతీపుత్రుం డై నయిబృలకునిం బాపవిముక్తునిం జేసి బ్రదికింపు మని
ప్రార్థింప నప్పరమపురుషుండు స్వకీయకరుణాకటాక్షవీక్షణంబుల నన్నుం గటా
క్షింప సంజ్ఞ లభించి తదనుగ్రహప్రాప్తవిశుద్ధబుద్ధిపరిబృంహితుండ నై యనేకగ
ద్యపద్యంబుల నతనిం గొనియాడి తత్పదారవిందంబులయందు సాష్టాంగప్రణా
మం బాచరింప శరణాగతుండ నై ననన్నుం గరుణించి యద్దేవదేవుండు వత్సా
బ్రహ్మహత్యాప్రాయశ్చిత్తాత్తకంబును మఱియు నానాహత్యాకోటివిఘటకంబు
నగుమన్నామసహస్రంబు నీ కుపదేశించెద నని చెప్పి యట్లనుగ్రహింపఁ దత్ప్ర
సాదలబ్ధతదీయసహస్రనామపారాయణంబుచే నిర్ముక్తనిఖిలమహాపాతకుండ నై
సర్వదేవర్షి పూజ్యుండనై తి నానామసహస్రంబు నీ వధికరించి త్రిభువనంబులంబ్రవ
ర్తింపంజేయుమని వక్కాణించెం గావున నోదేవీ నీవును మంత్రాత్తకం బైనశ్రీ
రామనామసహస్రంబునం దొక్కొకనామంబు సర్వపాపవినాశనంబును సహస్ర
నామపారాయణఫలప్రదంబును సర్వైశ్వర్యప్రదాయకంబును గాన సర్వకాలం
బులయందు శ్రీరామనామంబు జపించు చుండుము మఱియు నెంతవట్టు శ్రీరా
మనామపరచాననధ్వని వినఁబడదు తావత్కాలపర్యంతంబు మహాపాతకమత్త
గజంబులమదోద్రేకంబు చెల్లు రామనామశ్రవణానంతరకాలంబున నక్కలు
షంబు లన్నియు నిర్మూలంబు లగు నని రుద్రుండు తనదేవికిం దెలిపెఁ గావున
నెవ్వఁ డక్కెలాసపతికిం దత్పుత్రునకు బ్రహ్మహత్యానివర్తకుం డయ్యె, శ్లో॥ సే
తుం దృష్ట్వా విముచ్యస్తే బ్రహ్మహత్యాదిపాతకైః॥ అని సేతుమాహాత్మ్యోక్తక
మంబుగా యదీయసేతుబంధంబు నిరీక్షించి మానవులు బ్రహ్మహత్యాదిపాపవి
నిర్ముక్తు లగుదురు, శ్లో॥ రామ నామ తవ జాతు జపంతః పామరాశ్చ వితరన్తి భవా
భిమ్ । అనియెడున్యాయంబునఁ బామరు లై న యదీయరామనామం బొకసారి
యైన జపించి సంసారసముద్రంబు దాటుదురు, శ్లో॥ మనోదగ్ధం పరస్త్రీభిర్జహ్న్వ

దగ్ధాపరాన్నతః । హస్తా పరిగ్రహా ద్దగ్ధౌ కుత సిద్ధి ర్వరాంగనే ॥ అని సిద్ధనాగా
 ద్జనతంత్రో క్తక్రమంబుగాఁ బర స్త్రీపరాన్న పర ద్రవ్యప్ర తిగ్రహాగ్నిచేఁ గరణత్ర
 యంబు దగ్ధం బయ్యెఁ గావున, శ్లో॥ రామేతివర్ణ ద్వయ మాదరేణ సదా స్థర
 న్ముక్తి ముపైతి జన్తుః । కలౌ యుగే కల్తపమానసానా మన్యత్ర ధర్తే ఖలు
 నాధికారః॥ అనియెడున్యాయంబునఁ గలికాలంబునందుఁ గలుషచిత్తు లగుమను
 ష్యుల కితరధర్తానుష్ఠానయోగ్యత చాలదు గాన యెవ్వనిదివ్యనామం బెల్లప్పు
 డనుసంధించి చేతనుండు నిర్వాణంబుఁ జెందు నట్టిపరమసావనపరమకల్యాణాప్రా
 కృతదివ్యమంగళవిగ్రహం డగుశ్రీరామభద్రునకుం బాపంబు గల దని ప్రలపిం
 చుసాపాత్తులపాపంబులకుఁ బారంబు లేదు వారిజన్మంబులు నిరూపణీయంబు అని
 యగురువరు డానతియ్య నాకర్ణించి యార్యసత్తమా “హరిగ్ం హరం తమ్॥” ఇ
 త్యాదిశ్రుతివాక్యంబు “హరిం నృసింహం హరన్తం సంహరన్తం విశ్వేశానం రు
 ద్రం దేవా అనునయన్తి” అని యన్వయించిన శరభరూపి యగురుద్రునిచే నర
 కేసరికిఁ బరాజయంబు సుస్పష్టం బగుఁ గావున విష్ణున కాధిక్యం బెట్లు సంభవిం
 చు నని యావిప్రుం డడుగ నతనిం జూచి గురువరుండు వత్సా, శ్లో॥ ఇతిహాసపు
 రాణాభ్యాం వేదం సముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయం
 ప్రతరిష్యతి॥ అనియెడున్యాయంబున వేదంబు వీఁడు నన్ను వంచించఁగలండని యల్ప
 శ్రుతునివలన భయపడుఁ గాన యితిహాసపురాణాదులచే వేదార్థంబు నిర్ణయింప
 వలయుఁ గాన శంకరమధ్వవిద్యారణ్యభగవద్రామానుజపరాంకుశభట్టార్యాదు
 లై కకంఠ్యంబుగాఁ దమతమభాష్యాదిగ్రంథంబులయందుఁ బ్రమాణంబుగాఁ బ
 రిగ్రహించిన, శ్లో॥ బ్రహ్మణ మిద్ధిం గుద్రంచ యమం వరుణ మేవచ । నిగృహ్య
 హరతే యస్తా తస్తా ధరిరిహోచ్యతే ॥ అనియెడుపురాణవచనో క్తక్రమంబుగా
 బ్రహ్మాంధ్రుద్రయమవరుణాదిదేవతలను నిగ్రహించి తనకు వశవర్తులఁగాఁ జేయు
 కతన హరినామంబు విష్ణునకు యాగికరూఢంబై చెల్లు నట్టిన్మసిహునకు శరభ
 రూపి యగురుద్రునిచేఁ బరాభవం బెట్లు సంభవింపనేర్చు నదియునుం గాక
 యీశ్రుతికి నీవు చెప్పినయర్థంబు బహుప్రమాణవిరుద్ధం బది యెట్లంటివేని విశద
 పఱచెద సావధానచిత్తుండవై వినుము తొల్లి శ్రీమదఖిలనిగమాగమనిగదితనిజ
 కథానుభా ప్రవాహావగాహనప్రతౌళితా శేషనోషసాధుయాధ పరిత్రాణపరాయ
 ణుండును బరమసావనపరమకల్యాణవిష్ణువాసుదేవనారాయణాద్యభిధానుండును
 భగద్విశ్రాంతనుత్రామామిత్రపక్షవిక్షేపణదత్తా క్షీణవైష్ణవతేజః కాయాదరావ
 బోధితసాధువాక్ప్రతిష్ఠాపనాంగీకృతాసురవరాయనసభాస్తంభవిజృంభితస్వావిర్భా
 వుండును డప్తచామీకరప్రచండతరనయన విస్ఫురచ్ఛవిచ్ఛటా కేసరవిసరవిజృంభి
 తాననవికటధంష్ట్రాక రాశభయంకరకరవాలచలక్షురాగ్రజిహ్వస్తభోర్ధ్వకర్ణమహా
 ద్భుత్పరికంధరవ్యావృత్తాప్యనాసావిరాజితాభయిహ మహోన్నతకాయుండును

బృథుపీవరాదీర్ణగీమౌరుమధ్యస్థలతనుమధ్యవిరాజితుండును రాకానుధాకరకరని
కరగౌరతనూరుహవ్యాప్తిసముద్భిస్తుండును భక్తరక్షణప్రాప్తుండును బ్రతిభటవిఘ్న
టనపటురటచ్చక్రాబ్జగదాఖడ్గముసలహలకులిశాద్యనేకదివ్యాయుధవిభ్రాజద్భుజా
భిరాముండును నుద్దామదైత్యస్తోమభీమతమనిజధామభూముండును మహార్హ
మణిఘృణిప్రభాసితదశదిశావకాశాన్లు కోటీరగైవేయమకరకుండలహారకేయూ
రాంగదకౌస్తుభకటకోర్తికాకాంచీదామోదరబంధనపీతాంబరశింజానమంజుమం
జీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుండును నిరంతరచిరంతనతపస్సమాధినిష్ఠాగరి
ష్ఠసనకాదిమునిజనమనఃకమలకర్ణికాసమారాధితసుందరచరణారవిందుండును మ
హానందకందళితహృదయారవిందుండును జరాచరసంతాపనసంతతప్రతాపోద్దీపిత
హిరణ్యకశిపురక్షోవక్షుకవాటోత్పాటనాసంకుచితకుంచికాయమాననఖరశిఖరుం
డు నగుశ్రీనృసింహదేవుండు దైత్యహాననసమయసముద్భూతస్వకీయకోపానలాభీల
జ్వాలాకలాపపరివృతుండు ప్రళయానలంబుపగిదిః జరాచరదుర్నిరీక్ష్యుండు బ్ర
హ్మరుద్రేంద్రాదిదేవతలచే బహువిధంబులం బ్రార్థింపంబడియును బ్రసన్నుండు
గాక యున్నయవసరంబున వేల్పులు కొండలు తడీయాపూర్వాత్యద్భుతదురంత
దుస్సహతేజఃప్రపంచప్రతాపంబున కోర్వంజాలక మూఢచేతనులై యొకనిరర్థ
కోపాయం బాలోచించి రుద్రునిం జూచి దేవా సింహంబునకు శరభంబు విరోధి
నీవు తద్రూపంబు ధరియించి యీనరకేసరి నెదుర్కొంటివేని యితఁడు శాం
తుం డగునని ప్రార్థింప, శ్లో॥ తతఃక్షణేన శరభోనాదపూరితదిబ్బుఖః । అభ్యాశమ
గమ ద్విష్ణో ర్వ్యనదదైభిరవస్వనమ్॥ తమభ్యాశగతం దృష్ట్వా నృసింహ శ్వరభం
రుషా । జఘాన నిశితై రుగైర్మఖై రేవ వరాయుధైః ॥ నిహతే శరభే తస్మిన్
రాద్రే మధునిషూదనమ్ । తుష్టాపుఃపుణ్డరీకాక్షం దేవా దేవర్షయ స్తథా ॥ అని
యాగ్నేయపురాణంబునఁ జత్వారింశదధ్యాయోక్తక్రమంబుగా శంభుండు శరభ
రూపంబు ధరించి నిజనాదపూరితదిబ్బుఖుండు యద్దేవదేవునిం డాసి ఘోరతరనా
దం బొనర్చినం జూచి శ్రీనృసింహదేవుండును నిశితనిజనఖాగ్రవరాయుధంబులచే
నతనిం జీటివైచిన దేవతలు దేవఋషు లాశ్చర్యంబుఁ జెంది యద్దేవాదిదేవునిం
బ్రస్తుతించిరి. మఱియును, శ్లో॥ తౌ యుధ్యమానౌతు చిరం వేగేన బలవత్తరా ।
నశ్రమం జగ్ము ర్దేవా నృసింహ శరభాకృతీ॥ తతః క్రుద్ధో మహాకాయో నృసిం
హో భీమవిక్రమః । సహస్రకరజానత్ర తస్యగాత్రేన్యవేశయత్ ॥ పతితం భీమ
మత్యుగ్రం గతాసుంద్రమ్మ మాగతాః । ఋషయో దేవగన్ధర్వా యత్ర శేతే హ
తో హరః॥ తం దృష్ట్వా పరమం జగ్ము ర్విస్తయంతే దివౌకసః । ప్రశశంసు స్తథా
కర్త నారసింహస్యచాద్భుతమ్॥ ఇత్యాదిపాద్మపురాణోక్తక్రమంబుగా నృసింహ
నఖాగ్రంబులచే జీర్ణబడి గతప్రాణుండు పడియున్న శరభరూపి యగుహరునిం
జూచి మిగులవిస్తయంబుఁ జెంది మహర్షి దేవగంధర్వాదు లందఱు దేవాదిదేవుని

యత్యద్భుతపరాక్రమం బనేకవిధంబులం బ్రశంసించి రదియునుం గాక, శ్లో॥ హం
తు మభ్యాగతం శాస్త్రం శరభం నరకేశరీ । నఖై ర్విదారయామాస హిరణ్యక
శిపుం యథా॥ ఇత్యాదిగారుడపురాణంబునం దష్టనవతితమాధ్యాయోక్తక్రమం
బుగాఁ దన్ను వధింప నెదుర్కొన్న శరభరూపి యగురుద్రునిం జూచి నృసింహుం
డు నిజనిశితనఖాగ్రంబులచే నతని హిరణ్యకశిపునిమాడ్కిం జీల్చివై చె మఱియు
ను, శ్లో॥ నికృత్తబాహూరుశిరా వజ్రకల్పముఖై ర్నఖైః । మేరుపృష్ఠే నృసింహేన
శరభస్సహసాపతత్ ॥ ఇత్యాది నృసింహపురాణోక్తక్రమంబుగా నరకేశరిచే వజ్ర
కల్పముఖంబు లగుతదీయనఖంబులచే శరభరూపుం డగుశివుండు విదారితబా
హూరుశిరస్కుం డై విగతప్రాణుం డై మేరుపృష్ఠంబునం బడియె నదియునుం గా
క, శ్లో॥ తత స్ఫురన్త మాదాయ రుద్రం శరభరూపిణమ్ । విదదారనఖై స్తీ
క్షై ర్హిరణ్యకశిపుం యథా॥ ఇత్యాదివామనపురాణోక్తక్రమంబుగా నృసింహుం
డు నిజనిశితనఖాగ్రంబులచే హిరణ్యకశిపునిపగిది శరభరూపి యగురుద్రునిం జీ
ల్చివై చె మఱియును, శ్లో॥ నమ స్తేస్తు నృసింహాయ లక్ష్మీస్తుతిజితకృధే । యత్కో
ధాగ్నా పురా శాస్త్ర శ్శరభ శ్శలభాయ తః॥ ఇత్యాదిపురాణాంతరోక్తక్రమంబు
గా నెవ్వనికోధాగ్నియందు శాస్త్రం బగుశరభరూపంబు శలభం బయ్యె నట్టి నర
కేశరికిం జేమోడ్చెద నని దేవర్షి సంఘంబు గొనియాడె నదియునుం గాక, శ్లో॥
బ్రహ్మవర్శిరఃపట్ట దిక్పాలోద్ధ్వాజ్జభూషణః । ద్వాదశార్కశిరో వామరుద్ర శేషై
కనూపురః॥ అనంతాయుధదోర్దణ్డో నృసింహో వీరభద్రజిత్ ॥ ఇత్యాదిపాద్మ
పురాణంబున ముఖ్యసహస్రనామోక్తక్రమంబుగా నృసింహుండు వీరభద్రుని
జయించె నదియునుం గాక, శ్లో॥ సచశ్చుపశ్చాసన మష్టపాదం పక్షద్వయాధ్యం
ఘననీలగాత్రమ్ । స్ఫురన్త హతీవ్రసహస్రహస్తం సహస్రశస్త్రం శరభస్వరూ
పమ్॥ క రా దాదాయప్ర త్యేకం ముఖచశ్చుపుటద్వయమ్ । వ్యదారయ న్నృసిం
హ స్తం హిరణ్యకశిపుం యథా॥ తస్యకజ్జా శకేనై వ నగాకారేణ నారదా జయ
కేతుం దణ్డముచ్చం చకారనరకేశరీ ॥ ఇత్యాద్యుత్తరకూర్మపురాణోక్తక్రమం
బుగాఁ జంచుపంచకయుక్తపంచాననుండును సష్టపాదుండును బక్షద్వయాధ్యం
డును నీలమేఘనిభాకారుండును స్ఫురన్త హతీవ్రసహస్రశస్త్రధరసహస్రహస్తుండు
నగుశరభాత్మకరుద్రునిం జూచి నిజకరాగ్రంబులచే వేలువేలు యతనిముఖచం
చుపుటంబులు గ్రహించి హిరణ్యకశిపునిపోలిక నతనిం జీల్చివై చి నృసింహదేవుం
డు పర్వతాకారం బై నతదీయకంకాశాస్థిచే మహోన్నతం బై నజయధ్వజదండం
బు సేయించె నిట్లనేకపురాణంబులయందు నరకేశరిచే శరభస్వరూపుం డై నరు
ద్రుండు హతుం డయ్యె నని యుదాహరింపంబడెఁ గాన “హరిగ్ం హరం తమ్” ఇ
త్యాదితైత్తిరీయోపనిషద్వాక్యంబునకు నీవు చెప్పినయర్థం బయుక్తంబు రెండు
మూఁడులై వపురాణంబులయందు శరభునిచే నృసింహునకుఁ బరాజయంబు ని

రూపింపఁబడ్డ దంటివేని బహుసాత్త్వికపురాణవిరుద్ధంబు లైనయాతామసపురా
 ణంబులు ముముక్షువుల కనాదరణీయంబులు కావున నాశ్రుతికి “విశ్వేశానం రు
 ద్రం హరం తం హరిం నృసింహదేవాః అనునయంతి” అని యీయర్థంబు పురాణమ
 హర్షులచే నిర్ణీతంబయ్యె ‘బహునా మనుగ్రహా న్యాయః’ అని యీయర్థం బనే
 క సాత్త్వికపురాణానుగృహీతంబు గావున ముముక్షుజనుల కుపాదేయతమంబు
 గావున శ్రీనృసింహునిచే శరభపరాజయం బసంకుచితఘంటాఘోషాయమానం
 బైనసిద్ధాంతం బని విశ్వసింపుమని యగ్గురువరుం డానతియ్య విని యద్ధరామరుం
 డట్లు పరాత్పరుం డగుహరి నెల్లవా రేల యర్చింప నొల్ల రనిన, శ్లో॥ కతా జగ
 త్పతిం విష్ణుం సర్వస్రష్టార మిశ్వరమ్ । నార్చయిష్యన్తి మైత్రేయ పాషణ్డోపహ
 తా జనాః॥ అంతశ్శాక్తం బహిశ్శైవం సభామధ్యేతు వైష్ణవమ్ । కతా కష్టాః ప్ర
 వర్తన్తే పాషణ్డోపహతా జనాః॥ అనున్యాయంబునఁ బాషండ్కోపహతచిత్తు లా
 శ్రీహరి నర్చింపనొల్ల రని యగ్గురుం డన సతండు పాషండు లెట్టివా రని మగిడి
 యడుగ నాద్విజ నుద్దేశించి॥ పార్వతీ - శ్లో॥ పాషణ్డినాన్తు సల్లాపం వర్జయే దితి
 యత్త్వయాఁఉక్తం మమేహ భగవత్ గర్హితా దతిగర్హితమ్ ॥ తేయాదృశా
 మమాచక్షుకై ర్రిజై శ్చిహ్నితా భువి॥ రుద్రః॥ అన్యం దేవం పరత్వేన వదన్త్య
 జ్ఞానమోహితాః । నారాయణా జగన్నాథా తేవై పాషణ్డిన స్సృతాః ॥ ద్వేష్టా
 రో విష్ణుభక్తానాం యేచావైష్ణవసంశ్రయాః । పాషణ్డభిశ్చ సంయుక్తాస్తేవై పా
 షణ్డిన స్సృతాః॥ కపాలభస్మాస్థి ధరాయేహ్యవైదికలిక్కినః । ఋతేవనస్థా యే
 చాన్యే జటావల్కలధారిణః॥ అవైదికశ్రియోపేతా స్తేవై పాషణ్డినః స్సృతాః ।
 శఙ్ఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిచిహ్నైః ప్రియతమైర్హరేః । గర్హితాయేద్విజాదేవి తేవై
 పాషణ్డిన స్సృతాః ॥ సత్త్వశాస్త్రోక్త మాచారం యన్తు నాచరతే ద్విజః ।
 స పాషండ్డితివిజ్ఞేయ స్సర్వలోకేషు గర్హితః॥ స్వతంత్రః కురుతే యన్తు కర్తవేదో
 దితం మహత్ । వినావై భగవత్ప్రీత్యా సవై పాషణ్డ ఉచ్యతే ॥ సమస్తయజ్ఞ
 భోక్తార మవిదిత్వాచ్యుతం హరిమ్ । ఉద్దేశ్యదేవతాయైవ జహోతిచ దదాతి యః ।
 స పాషండ్డితి విజ్ఞేయ స్వతంత్రో వాపి కర్తసు । యన్తు నారాయణం బ్రహ్మరు
 ద్రాద్వైర్దైవతై స్సహ । సమత్వేనైవ వత్సేత స పాషణ్డో భవే ద్యథా । అనస్థాత్రి
 తయే యన్తు మనోవాక్కాయకర్తభిః । వాసుదేవం నజానాతి సపాషణ్డో భవే
 ద్విజః । కిమత్ర బహునోక్తేన బ్రహ్మణాయేప్యవైష్ణవాః । తేవై పాషణ్డినోజ్ఞే
 యా స్సర్వలోకేషు గర్హితాః । అవైష్ణవాన్తు యేవిప్రా శ్చణ్డాలా దధమాస్సృ
 తాః । తేషాం సంభాషణ స్పర్శా ప్రమాదే నాపి వర్జయేత్ । ఏవం శ్రుత్వా
 తు సాదేవీ శంక రేణాపి భాషితం । విస్మయం పరమం గత్వా పునఃప్రవాచ భా

మినీ । భగవన్సరమం గుహ్యం పృచ్ఛామి సురసత్తమ । మయిప్రీత్యా సమాచ
క్ష్య సంశయో వర్తతే భృశమ్ । కపాలచర్తభస్తాస్థిధారణం శ్రుతిగర్హితమ్ । య
త్త్వయాధార్యతే దేవగర్హితం కేన హేతునా । స్త్రీచాపత్యేన దేవేశ పృచ్ఛామి
త్వాం మహామతే । మహానుభావకథితం నకర్తవ్యం మహేశ్వర । త్వయాచరి
తమిత్యేతద్వక్తవ్యం నక్వచి త్ప్రభో । అకర్తవ్య మపి ప్రశ్నం వక్తు మర్హసి మే
ప్రభో । ఇతిదేవ్యాహరః పృష్టో రహస్యే జనవర్జితే । ఉవాచ పరమం గుహ్యం య
ద్యదాచరణం స్వకమ్ ॥ రుద్రః॥ శ్రుణుదేవి ప్రవక్ష్యామి యద్గుహ్యం పరమా
ద్భుతమ్ । నవక్తవ్యం త్వయా కచ్చిజ్జనేషుకథితం మయా । అపృథక్త్వ శరీరత్వా
ద్వక్ష్యామి తవ సువ్రతే । నముచ్యాద్యా మహాదైత్యాః పురా స్వామంభువాన్త
రే । మహాబలపరీవారాః మహావీర్యా మహాజనః । సత్త్వకర్తృరతా శ్శుద్ధా స్స
ర్వపాపవివర్జితాః । త్రయీ ధర్మయుతా స్సర్వే భగవద్భక్తిసంయుతాః । నిర్జిత్య
సకలాన్ దేవా నవ్యాహతపరాక్రమాః । పదాని తేషాం జగ్రహుః బలవీర్యమ
దాన్వితాః । తతో దేవగణా స్సర్వే భగ్నా ఇంద్రపురోగమాః । విష్ణో స్సమీప
మాగమ్య భయార్తా శ్శరణం గతాః । తమాహు ర్దేవదేవేశం ప్రణిపత్య జనార్ద
నమ్ ॥ దేవాః॥ దేవదేవ మహాదైత్యై ర్జమ్భాసురపురోగమైః । స్వంస్వం స్థానం
పరిత్యజ్య భవంతం శరణం గతాః॥ అజేయా స్సర్వదేవానాం తపో నిర్ధూతకల్మ
షాః । త్వమేవ తాన్ మహాదైత్యాన్ జేతు మర్హసి కేశవ ॥ ఇత్యాకర్ణ్య హరి
ర్వాక్యం దేవానామభయారిణామ్ । త్థానవధ్యా నివిదిత్వా మా మువాచ పురు
షోత్తమః॥ శ్రీభగవాన్॥ త్వంచ రుద్ర మహాబాహూ మోహనార్థం నుతద్విషామ్ ।
పాషణ్డాచరితం ధర్మం కురుష్వ సురసత్తమ ॥ తామసాని పురాణాని కథయస్వచ
సాంప్రతమ్ । మోహనానిచ శాస్త్రాణి కురుష్వచ మహామతే ॥ మయి భక్తాశ్చ
యేవిప్రా భవిష్యన్తి మహర్షయాః । త్వచ్ఛక్త్యా తా స్సమావిశ్య కథయ స్వచ తా
మసాన్ ॥ కాణాదం గౌతమం శక్తి ముపమన్యంచ జైమినిమ్ । కపిలం చైవ దు
ర్వాసం మృకండుంచ బృహస్పతిమ్ ॥ భార్గవం జామదగ్నించ దక్షై తాంశ్చ మహా
మునీన్ । తవశక్త్యా సమావిశ్య కురుష్వ జగతోహితమ్ ॥ త్వచ్ఛక్త్యాశు నివిష్టాస్తే
తమసోద్రిక్తయా భృశమ్ । తామసాస్తే భవిష్యన్తి క్షణాదేవ నసంశయః ॥ కథ
యస్త్యేవ తే విప్రా స్తామసాని జగత్ప్రయే । పురాణానివ శాస్త్రాణి తత్పరత్వేన
బృంహితాః॥ కపాలభస్మచర్తాస్థిచిహ్న న్యమరపూజిత । త్వమేవ ధృత్వా తాన్
లోకాన్ మోహయస్వ జగత్ప్రయే ॥ తథా పాశుపతం శాస్త్రం త్వమేవ కురు
సువ్రతాకజ్కాశ్చైవపాషణ్డమహాశైవాదిభేదతః॥ అవలమ్బ్యమతం సమ్యగ్వేద
బాహ్యద్విజోత్తమాః । భస్తాస్థిధారణా స్సర్వే భవేయు స్తే నసంశయః॥ త్వాం
పరత్వే నవక్ష్యన్తి సర్వశాస్త్రేషు తామసాః । తేషాం మతమధిష్ఠాయ సర్వేదై
త్యా స్సదాసవాః॥ భవేయు స్తే మద్విముఖాః క్షణాదేవ నసంశయః । అహమ ప్య

వతారేషు త్వాంచ రుద్ర మహాబల॥ తామసానాం మోహనార్థం పూజయామి
 యుగేయుగే । మత మేత దవష్టభ్య పత న్యైవ నసంశయః॥ త చ్ఛ్చత్వాహం య
 థోక్తం తం దేవదేవేన భామిని । సముద్విగ్నమనా దీనో బభూవాత్త వరాననే ॥
 నమస్కృత్వా పరం దేవ మబ్రువం పరమేశ్వరమ్ । త్వయాజ్ఞప్త మిదం దేవ క
 రోమి యది భూతలే॥ ఆత్మనాశాయ మే నాథ భవిష్యతి నసంశయః । నశక్యం హి
 మయాకర్తు మేతత్కృత్యం మయాధునా ॥ త్వదాజ్ఞాచ నచోల్లంఘ్యా వద కిం
 చోత్తరం మమ । ఏవ ముక్తో మయా దేవ స్సమాభాష్యచ మాం పునః॥ నా
 త్మనాశాయ తే వత్స భవేదిత్యాహ మాం హరిః । దేవతానాం హితార్థాయ కు
 రుష్వ వచనం మమ॥ తవాప్యుజ్జ్వలనోపాయం కథయామి సురోత్తమనిత్యం జప
 న్నహోరాత్ర మ్మమరామసహస్రకమ్ ॥ హృదయే మాం సదా ధ్యాయన్ జప
 న్మత్త మ్మమావ్యయమ్ । షడక్షర మ్మహామత్తం తారక బ్రహ్మ ముచ్యతే ॥ యే
 భజన్తిహి మాం భక్త్యా తేషాం ముక్తి ర్నసంశయః । ఇంద్రియదశశ్యామం పద్మ
 పత్రాయ తేక్షణమ్॥ శఙ్ఖాసి శార్ఖాబ్జధరం సర్వాభరణభూషితమ్ । పీతవస్త్రం చ
 తుర్బాహుం జానకీప్రియవల్లభమ్॥ శ్రీరామాయ నమశ్చైతదుచ్చార్యం మత్త
 ముత్తమమ్ । సర్వదుఃఖహరం హ్యేత త్వాపినామపి ముక్తిదమ్॥ ఇమం మత్త్యం
 జపన్నిత్య మ్మజ్జళ స్త్వం భవిష్యసి । భస్తాస్థిచర్మభిర్యత్తు సంభూతమశుచిత్వయి॥
 మజ్జళం తద్భవే ద్వత్స మన్మన్త్రోచ్చారణాచ్చుభాత్ । త్వచ్చిత్తాన్నోపయాస్యామి
 సదా సర్వసురోత్తమ॥ మదన్యదేవతాభక్తిర్నజాయేత తపోధనమనసైవాచర
 హృది మాం నాథం పురుషోత్తమమ్॥ మదాజ్ఞాం కురు మత్ప్రీత్యా సర్వ మేతచ్ఛు
 భం తవ । ఇతి సందిశ్య మాం దేవౌ విససర్జ మరుద్గణాన్ । విసృష్టాస్తేన తే దేవా ని
 వృత్తా మాం సమాయయః । తతో మాం ప్రార్థయామాసు ర్దేవా ఇంద్రపురోగ
 మాః॥ శీఘ్రం కురు హితం దేవ యథోక్తం హరిణాధునా । దేవతానాం హితార్థా
 య పృత్తిం పాషణ్డినాం భువి॥ కపాలచర్మభస్తాస్థిధారణం తత్కృతం మయా । తా
 మసాని పురాణాని యథోక్తం విష్ణునా మమ॥ పాషణ్డై వశాస్త్రాణి యథోక్తం కృ
 తవా నహమ్ । మచ్ఛక్త్యావై సమావిశ్య గౌతమాదిద్విజానపి॥ వేదబాహ్యుని శా
 స్త్రాణి సమ్యగుక్తం మయానఘే । ఇమం మతమవష్టభ్య మాం దృష్ట్వా సర్వరాక్ష
 సాః॥ భగవద్విముఖా స్సర్వే బభూవుస్తమసావృతాః । భస్తాస్థిధారణం కృత్వా మ
 హోగ్రతమసావృతాః॥ మామేవ పూజయామాసురాత్త్వచ్ఛందనాదిభిః । మత్తో
 వరప్రదానాని లభ్యా బలమదోద్ధతాః॥ అత్యంతవిషయాసక్తాః కామక్రోధమదా
 నివృతాః । సత్త్వహింసాస్తు నిర్విర్యా జితాదేవగణై స్తథా ॥ సర్వకర్తృపరిభ్రష్టాః
 కాలేయాన్త్యధమాంగతిమ్ । యే మే మత మవష్టభ్య చరన్తి పృథివీతలే॥ తే
 సర్వే ధర్మరహితా యాన్యంతి నిరయం సదా । ఏవం దేవహితార్థాయ పృత్తిం వే
 దవిగర్హితామ్॥ విష్ణోరాజ్ఞాం పురస్కృత్య కృతం భస్తాస్థిధారణమ్ । బాహ్యాచి

హ్నా మిదం దేవి మోహనార్థాయవైద్విషామ్ । అస్తరే హృదయే నిత్యం ధ్యా
త్వా దేవం జనార్దనమ్ । జపే వై సతతం మంత్రం తారక బ్రహ్మవాచకమ్ ॥ సహ
స్రనామసదృశం విష్ణో ర్నారాయణస్యతు । షడక్షరం మహామస్త్రం రఘూణాం
కులవర్ధనమ్ ॥ సర్వదై వసదాదేవి సదానందసుధాప్లుతమ్ । సుఖమాత్యంతికం బ్రా
హ్మ్య మశ్నామి సతతం శుభే ॥ ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం త్వయాపృష్టం శుభాననే
కిమన్య చోచ్చ్రతు మిచ్ఛాంతి తత్ప్రీతా పరిపృచ్ఛ మామ్ ॥ పార్వతీ ॥ తామసానిచ
శాస్త్రాణి సమాచక్ష్య మమానఘ । సంప్రోక్తానీ హయైర్విప్రై భగవద్భక్తివర్జితైః ॥
తేషాం నామాని క్రమశో మమాచక్ష్య సురేశ్వర ॥ రుద్రః ॥ శృణు దేవి
ప్రవక్ష్యామి తామసాని యథాక్రమాత్ । తేషాం శ్రవణమాత్రేణ సాతిత్యం
జ్ఞానినా మపి ॥ ప్రథమం హి మయాప్రోక్తం శైవం పాశుపతాదికమ్ । మచ్ఛక్త్యా
వేశితైర్విప్రైః సంప్రోక్తాని తతః పరమ్ । కాణాదేనతు సంప్రోక్తం శాస్త్రం వై
శేషికం మహత్ । గౌతమేన తథాన్యాయ్యం సాంఖ్యేన కపిలేనవై ॥ ధిషణేన త
థాప్రోక్తం చార్వాకమతిగర్హితమ్ । వైత్యానాం నాశనార్థాయ విష్ణునా బుద్ధ
రూపిణా ॥ బౌద్ధశాస్త్ర మసతోక్తం నగ్ననీలపటాదికమ్ । మాయావాదమస
చ్ఛాస్త్రం ప్రచ్ఛన్నం బౌద్ధ ముచ్యతే ॥ మయైవ కథితం దేవి కలాబ్రహ్మణరూపి
ణా ॥ అపార్థం శ్రుతివాక్యానాం దర్శయన్ లోకగర్హితమ్ ॥ కర్తృస్వరూపం త్యాజ్యా
య దత్తవై ప్రతిపాద్యతే । బ్రహ్మణః పరమం రూపం నిర్గుణం వక్ష్యతే మయా ॥
సర్వస్య జగతోప్యత్ర మోహనార్థం కలౌ యుగే । వేదార్థవస్తహాశాస్త్ర మ్నా
యావాద మవై దికమ్ ॥ మయైవ వక్ష్యతే దేవి అసతాం నాశకారణాత్ । ద్విజ
స్త్వనా జైమినీనా వేదశాస్త్ర మపార్థతః ॥ నిరీశ్వరేణ వాదేన కృతం శాస్త్రం
మహత్తరమ్ । శాస్త్రాణీమాని గిరిజే తామసాని నిబోధమే ॥ ఇత్యాదిపద్మపురా
ణోక్తక్రమంబుగా హైమవతి తనపతినిం జూచి దేవా యత్యంతగర్హితం బగుపా
షండసల్లాపంబు వర్జింపుమని చెప్పితి రాపాషండు లెట్టివారు వారిచిహ్నంబు లెట్టి
వని యడుగ రుద్రుం డద్దేవి నుద్దేశించి యోకళ్యాణీ యెవ్వరేని (యజ్ఞానమోహి
తు లై సర్వజగదేకనాథుం డగునారాయణునికంటె నితరదేవత లుత్కృష్టు లని
చెప్పుదురు వారును విష్ణుభక్తులం జూచి ద్వేషించువారును వైష్ణవవ్యతిరిక్తుల
నాశ్రయించువారును బాషండులతో సాంగత్యం బొనర్చువారును గపాలభక్త్యా
ధరులును వైదికచిహ్నంబులు లేనివారును వానప్రస్థులు దక్క జటావల్కం
బు లెవరు ధరియింతురు వారును నవైదికసంపత్సంయుక్తు లైనవారును భగవం
తునకుం బ్రియతమంబు లైనశంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిలాంఛనంబులు లేనిబ్రా
హ్మణులును సాత్త్వికశాస్త్రోక్తసదాచారం బాచరింపనియత్యంతగర్హితద్విజ
లును భగవత్ప్రీత్యర్థంబు సేయక కేవలస్వాతంత్ర్యంబు వహించి మహత్తరంబు
లగువేదోద్దితకర్తృంబు లెవ్వ రొనరింతురు వారును స్వవశీకృతబ్రహ్మరుద్రేంద్రాది

దేవుం డగునచ్యుతుని సర్వయజ్ఞభోక్తనుగా నెఱుంగక కర్తృంబులయందు స్వ
తంత్రులై తత్తదుద్దేశ్యదేవతలకే యాహుతు లొసంగువారును శ్రీమన్నారా
యణాఖ్యం బైనపరబ్రహ్మంబును బ్రహ్మగుడ్రేంద్రాదిదేవతలతో సమానంబుగా
నెవ్వరు భాషింతురు వారును నెవ్వరవస్థాత్రయంబునందు మనోవాక్కాయక
ర్తృంబులచే శ్రీవాసుదేవునిఁ దెలియంజాలరు వారును నింక వేయుమాట లేటికి
విష్ణుభక్తులు గానిబ్రాహ్మణులును సర్వలోకగర్హితు లగుపాపండులు భగవద్భక్తి
లేనిబ్రాహ్మణు లధమాధములు ప్రమాదవశంబున నైన వారితోడిసంభాషణం
బును దత్సందర్శనాదికంబును ముముక్షుచేతనుల కత్యంతనిషిద్ధం బని శంకరుండు
వాక్రువ్వ నాకర్ణించి శర్వాణి యత్యంతవిస్తయంబుఁ జెంది స్వప్రాణనాథుం
డగుభూతనాథు నుద్దేశించి దేవా భవదుక్తపాపండులక్షణంబులు విని మదీయ
హృదయంబు సంశయగ్రస్తంబయ్యె నొకపరమరహస్యం బడిగెద నాయెడ నీకుం
గలప్రీతిచే నారహస్యార్థంబు నాకుం దెలుపుమా గుహ్యం బెయ్యది యంటివేని
యవధరింపుము శ్రుతిగర్హితం బగుకపాలచర్మభస్మాస్థిధారణంబు నీ పై నర్చుట
కుం గారణం బేమి స్త్రీచాపల్యంబుచే ని న్నడిగెద నని రహస్యస్థలంబున స్వకీయ
ప్రేయసిచేఁ బ్రశ్నంబు సేయంబడి యద్దేవుం డద్దేవి నుద్దేశించి యోదేవీ నాకు
నీ వర్ధశరీరం బగుటంజేసి నీ కీపరమరహస్యంబుఁ దెలిపెద నెవ్వరి కీయర్థం బెఱిం
గింపఁదగదు తొల్లి స్వాయంభువమన్వంతరంబునందు నముచిజంభాద్విదై త్యేంద్రు
లందఱు మహాత్తరతేజోబలవీర్యసమన్వితు లై పరమభయంకరచతురంగవాహి
నీసహితులై సాత్త్వికకర్త నిరతులై సర్వపాపవివర్జితులై వైదికకర్తాసక్తచితులై
భగవద్భక్తిపరాయణులై సమస్తదేవతల జయించి బలవీర్యమదసమన్వితులై
తత్తద్దేవతాస్థానంబు లన్నియు స్వవశంబులుగాఁ బరిగ్రహించిన వేల్పు లందఱు
నిజస్థానంబులు విడిచి విష్ణుసన్నిధికిం జని భయాద్భులై తదీయపదారవిందంబులు
శరణొంది దేవా జంభనముచిప్రముఖదానవులచేఁ బరాజితుల మై యస్తదీయ
స్థానంబుల విడిచి మాకుం బరమగతి వగునిన్ను శరణొందితిని తపోనిర్ధూతపాత
కులై మా కజేయు లగునద్దేతేయుల నీవ జయింపఁదగుదు వని ప్రార్థింప నభ

యాధు లగువారివార్తల విని యార్తత్రాణపరాయణుం డైననారాయణుండు
సత్కర్త నిరతులును స్వభక్తులు నగువారు తన కవధ్యు లని తనతలంపులోఁ
దలంచి నన్నుం బిలిచి సురసత్తమా దైవశత్రుసమ్మోహనార్థంబుగాఁ బాపండా
చరితం బగుధర్మం బాచరింపుము తామసపురాణంబు లొనరింపుము మోహన
శాస్త్రంబులం గల్పింపుము మద్భక్తు లగుకాణాదగౌతమశక్త్యుపమన్యుజైమిని
కపిలదూర్వాసోమృకండుబృహస్పతిభార్గవరామమహర్షులఁ బదుగురను నీశక్తిచే
నావేశించి యుక్తక్రమంబుగా జగద్ధితం బాచరింపుము భవచ్ఛక్తిసమావిష్టు
లగునమ్మహర్షులు తమోగుణోద్రిక్తమనస్కు లై భవత్పరత్వోపబృంహితంబు

లగుతామసపురాణశాస్త్రంబుల నిర్మింతురు నీవు సర్వగీర్వాణపూజితుండ వయ్య ను గపాలభస్మచర్మాసిముఖలక్ష్మణంబులు ధరించి జగత్త్రయంబునం గలదైత్యదా నవరాక్షసులను దదంశసంభూతు లైనవారిని మోహమొందింపు మదియునుం గాక పాశుపతకంకాశశైవపాషండమహాశైవాదిభేదభిన్నంబు లగుమోహనశాస్త్రంబుల నిర్మింపుము బ్రాహ్మణోత్తములు వేదబాహ్యం బైనయీమతం బవలంబించి భస్మాస్థిధారులై తమోగుణప్రధానులై నీవ పరతత్త్వం బని వక్కాణిం చుచుందు రిట్టిద్విజశ్రేష్ఠులమతం బవలంబించి సమస్తదైత్యదానవులు నాయెడ విముఖులగుదురు నేనును రామకృష్ణాద్యవతారంబులయందుఁ దామసజనసమ్మోహనార్థంబుగా నిన్నర్పించెద నిట్లు మత్స్యదర్శితమార్గం బనుసరించినజను లధోగతులం బడుదు రీయర్థంబునందు సంశయంబు లేదనుచు నన్ను దేశించి దేవాది దేవుం డగునారాయణుండు పలికినవార్త లేను విని సముద్విగ్నమనస్కుండనై దీనమానసుండ నై యతనికిం బ్రణామం బాచరించి దేవా భవదుక్తం బైనయీ యర్థం బాచరించితి నేని సందియంబు లేకుండ మదీయస్వరూపంబు నశించుఁ గావున నీకృత్యంబు నాకుం జేయ శక్యంబు గాదు భవదీయశాసనం బనుల్లంఘనీయంబు గావున నిర్ణయించి యొకప్రత్యుత్తరంబు నీవ వచింపఁదగుదు వని నేను బలుక భగవంతుండును సర్వదేవతాహితార్థంబుగా మదీయవచనం బవలంబింపుము నీ కింక నుజ్జీవనోపాయంబుఁ జెప్పెద నది యెట్టిదంటివేని నిత్యం బహోరాత్రంబు మదీయరామనామసహస్రంబు జపించుచు యుష్మదీయహృదయ కమలకర్ణి కాపీఠమధ్యంబున నిందీవరదశశ్యామంబును బద్మపత్రాయతేక్షణంబును శంఖచక్రగదాశాస్త్రినిపద్మధరంబును సర్వాభరణభూషితంబును బీతాంబరావృతకటితటంబును గల్పశాఖోపమాననువృత్తాయతనుందరచతుర్భుజంబును జానకీసమాశ్రిష్టవామపార్శ్వంబు నగుమనీషాప్రాకృతదివ్యమంగళవిగ్రహంబు ధ్యానించుచు సర్వదుఃఖహరంబునుచ్ఛారణమాత్రంబుచే నెట్టిపాపిష్ఠులకైన ముక్తిదాయకంబును దారకబ్రహ్మభిధానంబు నగుశ్రీరామాయ నమః యనియెడి యస్తదీయషడక్షరీమంత్రంబు జపించుచు విశుద్ధకల్యాణదేహుండవు గాఁగలవు మఱియును నమంగళం బగుభస్మాస్థిచర్మాదిధారణంబును మదీయమంత్రోచ్ఛారణ ప్రభావంబుచే శుచితమం బగును సకలకాలంబులయందును భవన్తాననంబునం దెడఁబాయక వసించెద నాయెడ నీ కనవరతభక్తి యుదయించుఁ గాన మదీయ శాసనం బాచరింపు మెల్ల కార్యంబులయందు నీకు శుభం బగునని యాజ్ఞాపించి వేల్పుల విసర్జించి దేవా భగవదుక్తం బగునర్థంబు వేగ నీ పునరింపుమని ప్రార్థింప సర్వగీర్వాణహితార్థంబుగాఁ బాషండాభిమతం బగుకపాలచర్మభస్మాస్థిధారణంబుఁ జేసితి భగవదుక్తక్రమంబుగా మదీయయోగశక్తిప్రభావంబుచే దూర్వాసోగౌతమకాత్యాయనాదిబ్రాహ్మణోత్తములనావేశించి వేదబాహ్యంబులగు

శైవపాపండాదితామసశాస్త్రంబుల రచించితి నిట్టినన్ను వీక్షించి యీమథతం
 బవలంబించి దైత్యదానవరాక్షసప్రముఖదుష్టప్రాణులు కేవలతామసులై భస్మ
 చర్తాస్థిభారులై నన్నుద్దేశించి యుగ్రవ్రతంబు లొనరించి బహువిధంబుల న
 న్నారాధించి నావలనఁ దమయభీష్టంబులం బడసి బలవీర్యమదోద్ధతులై యత్యం
 తవిషయానకులై కామక్రోధాదిదోషదూషితాంతఃకరణులై యింతుకైన న
 త్వగుణంబు లేక నిర్వీర్యులై దేవగణంబుచే నిర్జితులై యంతిమకాలంబునఁ ద
 ధమగతిం బడి చెడుదురు పుడమియం దెవ్వరేని యీనామతం బొచరింతురు వా
 రు ధర్మరహితులై నిరయంబునం బడుదు రీప్రకారంబుగా భగవదాజ్ఞచే వేదవి
 గర్హితం బైనయీమతంబు దేవహితార్థంబుగాఁ బరిగ్రహించితి నోదేవీ దేవశత్రు
 సమ్మోహనార్థంబుగా ధరించినబాహ్యచిహ్నంబు లివి నాయంతరంగంబునందు
 దేవదేవుం డగుజనార్దనుని ధ్యానించుచు రఘుకులవర్ధనంబును సహస్రనామఫల
 దంబును సంతతాహ్లాదకరంబును దారక బ్రహ్మఖ్యంబును నగుశ్రీరామషడక్షరీనుం
 త్రంబు జపించుచు బ్రహ్మనుభవజనితపరమానందకందళితహృదయారవిందుండ
 నై యున్నవాడ నిట్లు నీ వడిగినయర్థంబు నిస్సంశయంబుగా నీకుం దెలియం బలి
 కితినింక నేమి విన నిశ్చయించెద వాయర్థంబు వర్ణించెద నని రుద్రుండు పలుక
 రుద్రాణియు భగవద్భక్తివివర్జితు లగుబ్రాహ్మణులచే నిర్హితంబులైన తామసశా
 స్త్రంబులనామంబు లన్నియుఁ దెలుపుమని యర్థింప జ్ఞానవంతులకైన నన్నామ
 శ్రవణమాత్రంబుచేఁ బాతిత్యంబు సంభవించు నట్టితామసశాస్త్రంబుల వాక్రు
 చెప్పద నాకర్ణింపుము. తొల్లి శైవపాశుపతాదిమతంబులు కొన్ని నేనె నిర్హించితి
 మదీయశక్త్యావిష్టు లగువిపులచే రచియింపబడ్డశాస్త్రంబులతెఱం గెఱిం
 గించెదఁగాణాదముని వై శేషికశాస్త్రంబును గౌతముండు న్యాయశాస్త్రంబును
 గపిలమహాముని సాంఖ్యంబును ధిషణుం డత్యంతగర్హితం బైనచార్వాకమతం
 బును దైత్యదానవనాశనార్థంబు బౌద్ధరూపి యగువిష్ణుం డసత్తమం బైననగ్న
 త్వనీలపటధారణాదిప్రతిపాదకబౌద్ధశాస్త్రంబును నిర్హించిరి. కలియుగంబునం దొ
 కబ్రాహ్మణరూపంబు ధరియించి ప్రచ్ఛన్నబౌద్ధమాయావాదనామంబులు గలయ
 సచ్ఛాస్త్రంబుల నేనిర్హించెద నాశాస్త్రంబునం దామ్నాయంబుల కపార్థంబు
 వర్ణించెద లోకగర్హితం బగుకర్తవ్యరూపత్యాగంబు విధించెద జీవేశ్వరుల కైక్యం
 బుఁ జెప్పెద బ్రహ్మస్వరూపంబునకు నైర్గుణ్యంబు వక్కాణించెద నిట్లు దుష్టనిగ్ర
 హార్థంబుగా నవైదికం బైనమాయావాదశాస్త్రంబు నేనె వాక్రు చెప్పద మఱియు
 జైమిని యనుబ్రాహ్మణుండు నిరీశ్వరవాదం బనుమహత్తరశాస్త్రం బొక్కటి ని
 ర్హించు నోదేవీ యీశాస్త్రంబు లన్నియుఁ దామసంబుగా గ్రహింపుమని రు
 ద్రుం డద్దేవి నుద్దేశించి వచియించెనని గురుం డావిపునకుం దెలిపి మగిడి య
 ప్పడమినిలింపు నుద్దేశించి నత్సాధవిష్యత్పురాణంబునం జతుశ్చత్వారింశదధ్యా

యంబునందును వరాహపురాణంబునం దేకసప్తతితమాధ్యాయంబునను నాది
త్యపురాణంబునఁద్రయస్త్రింశదధ్యాయంబునందును బ్రాజాపత్యస్త్వతియందును
విజ్ఞానేశ్వరీయంబునందును . బరాశరసంహితయందును నారదీయబ్రహ్మాండగా
రుడవామనాదిపురాణంబులయందును నీతామసశాస్త్రోత్పత్తిక్రమంబు ప్రపం
చితంబై యున్నది. మఱియును, శ్లో॥ విజయం కాణకీణేచ సుప్రభేదంచ
వాధుశమ్ । మకుటం కామికం చిత్త్యం వీరనామాగమం తథా ॥ చన్ద్ర
జ్ఞానం శర్త్యుక్తం సన్ధానం పారమేశ్వరమ్ । బోధీతం మజ్జువత్ సూక్ష్మం వి
మలం చిత్ప్రియం తథా॥నిశ్వాసం లలితం బిమ్బం భవనం తు జగత్స్థిరమ్ । ఛా
యం యోగం జ్ఞానపుంజ మనలం త్వసితం తథా ॥ అష్టావింశతి శాస్త్రాణి శైవా
నీమాని పార్వతి॥ అనియెడున్యాయంబున నాసురసమ్ప్రాహనార్థంబు హరిహరా
దులచే సృజియింపబడ్డశాస్త్రంబులు విజయంబును గాణంబును గీణంబును సు
ప్రభేదంబును వాధుశంబును మకుటంబును గామికంబును జిత్త్యంబును వీరనా
మాగమంబును జన్ద్రజ్ఞానంబును శర్త్యుక్తంబును సన్ధానంబును పారమేశ్వ
రంబును, బోధీతంబును మంజువంతంబును సూక్ష్మంబును విమలంబును జిత్ప్రి
యంబును నిశ్వాసంబును లలితంబును బింబంబును భవనంబును జగత్స్థిరంబు
ను ఛాయంబును యోగంబును జ్ఞానపుంజంబును ననలంబును నసితంబు నని
యష్టావింశతినామంబులం గలిగి దైత్యదానవరాక్షసులకడఁ బ్రసిద్ధంబులై యుం
డుఁ గావున, శ్లో॥ అనన్తపారం బహువేదితవ్య మల్పశ్చ కాలో బహువశ్చ వి
ఘ్నాః । యత్సారభూతం తదుపాసితవ్యం హంసో యథాక్షీర మివామ్బుమిశ్రమ్॥
అనియెడున్యాయంబున ననంతం బైనశాస్త్రంబు చిరకాలవేదితవ్యంబు జీవితకా
లం బల్పతమంబు విఘ్నంబు లసంఖ్యాతంబులు కావున రాయంచ నీరయుక్తం
బైనక్షీరం బేర్పరించి యనుభవించుకరణి ముముక్షుచేతనుండు భగవత్స్వరూప
రూపగుణవిభూతివిస్తారప్రతిపాదకం బగుసారతమసాత్త్వికశాస్త్రం బెఱింగి పరి
గ్రహింపవలె నని గురుం డన విని యావిప్పుండు దేవా శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాది
విష్ణులాంఛనధారణంబునకుం బ్రమాణం బేమి యని యడుగ నయ్యార్యవర్యుం
డావిప్పు నుద్దేశించి “పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పత” ఇత్యాదిశతపథబ్రాహ్మణ
వాక్యంబును “పవిత్ర మి త్యగ్నిః, అగ్ని రై వ సహస్రారః” ఇత్యాదిసామవేదప్రసి
ద్ధమైత్రావరుణశాఖోక్తియు “చక్రం బిభర్తి వపుషాప్రతప్తమ్” ఇత్యాద్యధర్వ
ణవేదోక్తియు “నిచిత్క్షేపసువర్ణమభిద్యమానం మధ్యే బాహుమదధత్సుదర్యనమ్”
ఇత్యాదిబృహదారణ్యవాక్యంబును “ప్రతేవిష్ణో రబ్జచక్రే పవిత్ర” ఇత్యాదిఋ
గ్వేదప్రథితపుష్కలసంహితోక్తిప్రపంచంబును “అగ్నినావై హోతారః చక్రం
పాంచజన్యమ్” ఇత్యాద్యధర్వణవాక్యజాతంబును “తప్తం చక్రం ద్విభుజే ధా
ర్యమ్” ఇత్యాదికాత్యాయనోపనిషత్సూక్తియుగ దప్తచక్రాదిభగవల్లాంఛనధా

రణంబునకుం బ్రమాణంబుగా గ్రహింపు మింకఁ దదదర్శోపబృంహణంబు లగు
 స్మృతీతిహాసపురాణవాక్యంబు లుపన్యసించెద దత్తావధానుండవై వినుము, శ్లో॥
 సౌవర్ణం రజతం తామ్రం కాంస్య మాయసమేవచ । చక్రం కృత్వాతు మేధా
 వీ ధారయే తద్విచక్షణః ॥ ద్వాదశారంతు షట్కోణం వళిత్రయసమన్వితమ్ ।
 హరే సుదర్శనం నిత్యం ధారయే తద్విచక్షణః॥ ఇత్యాదిపాంచరాత్రాగమంబు
 నందు శ్రీనారదోక్తక్రమంబుగా సువర్ణరజతతామ్రకాంస్యాయసంబులయం ద
 న్యతమలోహంబుచేఁ జక్రంబుఁ జేయించి మంత్రపూతాగ్నితప్తం బైనయాచ
 క్రం బాచార్యశ్రీహస్తంబుచే మేధావి ధరింపవలయు, శ్లో॥ అగ్నితప్తం పవిత్రం
 చ ధృత్వా వై బాహుమూలయోః ॥ త్యక్త్వా యమపురం ఘోరం యాతి వి
 ష్ణోః పరంపదమ్॥ ఇత్యాదిబ్రహ్మణోక్తక్రమంబుగా మంత్రాగ్నితప్తంబు లగుసు
 దర్శనపాంచజన్యంబులు భుజమూలంబుల ధరియించి యమపురప్రాయంబు లైన
 యితరలోకంబులఁ బరిత్యజించి ముముక్షుచేతనుండు వైష్ణవం బగుపరమపదం
 బుఁ జెందు, శ్లో॥ లీలయాపి లిఖేద్యస్తు బాహుమూలే సుదర్శనమ్ । కులకోటిసము
 ద్ధృత్య సగచ్ఛేత్పరమాం గతిమ్॥ ఇత్యాదివామన పురాణోక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁ
 డేని విలాసార్థం బైన భుజమూలంబుల శంఖచక్రంబులు లిఖించిన స్వకులజాతచే
 తనకోటి నుద్ధరించి వాఁడు తమగతికిం జను, శ్లో॥ ధారయే ద్విష్ణుభక్తస్తు చక్రం
 బాహూతు దక్షిణే । వామేతు శఙ్ఖరాజానం వైష్ణవం పద మాప్నుయాత్ ॥ అని
 మార్కండేయపురాణోక్తక్రమంబుగా విష్ణుభక్తుం డైనవాఁడు కుడిభుజంబునఁ
 జక్రంబును వామభుజంబున శంఖంబును ధరియించి వైష్ణవస్థానంబు లభించు,
 శ్లో॥ చక్రాదిధారణం పుంసాం పరసంబంధవేచనమ్ । పాతివ్రత్యనిమిత్తంహి వల
 యాదివిభూషణమ్ ॥ ఇత్యాదికూర్మపురాణోక్తక్రమంబుగా మగువలకు మాంగ
 శ్యాదివిభూషణసముదాయంబుపాతివ్రత్యద్యోతకం బైనగతిఁ బురుషులకుం జక్రా
 దిధారణంబు పరాత్పరుం డైననారాయణునిసంబంధంబునకు సూచకం బగు, శ్లో॥
 సుదర్శనేన యస్యాజ్ఞం లాఙ్ఘితంతుభవే త్సదా । దేహే తస్య వసేన్నిత్యం శ్రియా
 యుక్తస్త్వయం హరిః॥ చక్రాయుధాఙ్గితం దృష్ట్వా యమోఽపి హృది శఙ్కి
 తః । ప్రణామం దూరతః కృత్వా విష్ణుభక్తం విమత్సరమ్ ॥ చక్రాఙ్గితాయ
 విప్రాయ విష్ణుభక్తాయ ధీమతే । భిక్షుమాత్రప్రదానేన వైష్ణవీం గతి మాప్ను
 యాత్ । వహ్నితప్తేన చక్రేణ బాహుమూలేతు లాఙ్ఘితాః । సర్వే పాపానస
 స్తీతిర్భవిష్యస్తీర్ష్వరోపమాః ॥ అగ్నితప్తేన చక్రేణ బాహుమూలేతు లాంఛితః॥
 రారవాత్కుల ముద్ధృత్య విష్ణులోకే మహీయతే ॥ ఇత్యాదిబృహన్నారదీయో
 క్తక్రమంబుగా నెవ్వనిశరీరంబు సుదర్శనాఖ్యచక్రంబుచే లాంఛితం బగు వా
 నిదేహంబునందు లక్ష్మీసమేతుండు విష్ణుండు నిత్యనివాసం బొనర్చుఁ జక్రాయు
 ధాంకితుం డైన విమత్సరుం డైనవిష్ణుభక్తునిం జూచి యముండును దన

మానసంబున భయంబుఁ జెంది యతనికిం బ్రణామం బాచరించుఁ జక్రాంకి
 తుండును విశుద్ధబుద్ధియు విష్ణుభక్తుండు నగువిప్రునకు భిక్షామాత్రప్రదానంబు
 చే గృహమేధి వైష్ణవపదంబుఁ జెందు సమస్తప్రాణులు మంత్రపూతాగ్నితప్తం
 బగుసుదర్శనచక్రంబుచే బాహుమూలంబులందు లాంఛితు లై సర్వపాపాస్పదం
 బగుసంసారసముద్రంబు దాటి శ్రీమన్నారాయణసాయుజ్యంబుఁ జెందుదురు.
 మంత్రపూతాగ్నితప్తం బైనచక్రంబుచే భుజమూలంబునందు లాంఛితుం డై
 నవాఁడు రౌరవం బగునరకంబువలన స్వకులం బుద్ధరించి విష్ణులోకంబునందు
 సుఖించు, శ్లో॥ పశుపుత్రాదికం సర్వం గృహోపకరణానిచ । అఙ్కుయేచ్ఛఙ్కు
 చక్రాభ్యాం నామకుర్యాచ్చ వైష్ణవమ్॥ స్త్రియాసహైవ కర్తవ్యం గృహస్థస్య
 విధానతః । సంస్కారపంచకం తేన భవేత్సాధర్మచారిణి॥ తాపాదిపంచసంస్కా
 రా గృహస్థస్య యథావిధి । ఆచార్యేణద్వయం కార్యం స్వగృహోఽక్తవిధానతః॥
 ఇత్యాదిశౌండిల్యస్తోత్ర్యుక్తక్రమంబుగా గృహస్థుండు పశుపుత్రాదికంబును గృ
 హోపకరణంబులును శంఖచక్రాంకితంబులు గాఁ జేసి విష్ణునామాభిధానంబులం
 జేయవలయు నిజపత్నీసమేతుం డైనగృహమేధికియథాశాస్త్రంబుగా నాచార్యుం
 డు సంస్కారపంచకం బాచరింపవలయు, శ్లో॥ ప్రథమం తాపసంస్కారం పాప
 నం మునిభిస్త్సృతమ్ । సర్వాశ్రమేషు వసతాం స్త్రీణాంచ ద్విజసత్తమమ్ । అగ్ని
 తప్తేన చక్రేణ బాహుమూలేతు లాంఛితాః । తేయాన్తి పరమం స్థానం పున
 రావృత్తివర్జితమ్॥ అగ్నినైవతు సస్తప్తం చక్ర మాదాయవైష్ణవమ్ । దాహ
 యే తస్యవర్ణానాం విష్ణుసాలోక్యసిద్ధయే॥ దక్షిణేతు భుజే విప్రో బిభృయాద్వై
 సుదర్శనమ్ । సవ్యేతు శఙ్ఖం బిభృయాదితిబ్రహ్మవిదో విదుః॥ చక్రాఙ్కితాయ
 విప్రాయ స్వభోజ్యాన్నందదాతియః । తదన్నం మేరుతుల్యం స్యా దక్షు తేదివిదేవ
 వత్॥ ఇత్యాదిపారాశర్యస్తోత్ర్యుక్తక్రమంబుగా బ్రహ్మచర్యాద్యాశ్రమస్థు లగు
 పురుషులకును స్త్రీలకును భుజమూలంబులయందుఁ బరమపావనం బైనతప్తచ
 క్రాదిధారణం బవశ్యకర్తవ్యంబు పరమస్థానప్రాపకంబు నగుఁ జక్రాంకితుం
 డగువిప్రున కెవ్వఁడేని స్వభోజ్యాన్నం బర్పించు నాయన్నంబు మేరుతుల్యం బ
 గు నతండు దేవలోకంబునందు సకలభోగంబు లనుభవించు, శ్లో॥ అఙ్కుయేచ్ఛ
 ఙ్కుచక్రాద్వై రాత్తనో బాహుమూలయోః । కళత్రవత్సభృత్యేషు పశ్యాదిషు
 చ సర్వదా॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగాఁ దప్తచక్రాదిభగవల్లాంఛనం
 బుల స్వబాహుమూలంబుల ధరియించి నిజపుత్రకళత్రభృత్యవశ్యాదుల కట్ల
 నర్పవలయు, శ్లో॥ చక్రాఙ్కితభుజా స్సర్వే ప్రహ్లాదేన భువేనచ । విభీషణేన బలి
 నా రుక్మాజుదశుకేనచ॥ మాన్ధాత్రావ్యమృరీషేణ మార్కండేయముఖైర్భుధైః ।
 శఙ్ఖాదిచిహ్నైః స్సర్వైర్దేహాం కృత్వాచ పుత్రక॥ ఇత్యాదిస్కాందప్రసిద్ధబ్ర
 హ్మనారాయణసంవాదోక్తక్రమంబుగా శంఖచక్రాదిచిహ్నైః నిజభుజా లగుప్ర

హ్లాదాత్మానిపాదవిభీషణబలి రుక్మాంగదశుకమాంధా త్రంబరీష మార్కండేయప్ర
ముఖబుధాగ్రణులచే సమస్తజనులును చక్రాంకితులైరి మఱియును, శ్లో॥ ఋ
షయ స్సిద్ధగన్ధర్వాః పాతాళే పన్నగేశ్వరాః । వహ్నా తప్తం హరే శ్చక్రం శ
ఙ్ఖం చైవ విధానతః । ధారయన్తి ముదాయుక్తాః పుత్రస్యవధకాఙ్క్షిణః । తస్మా
త్త్వమపి రాజేన్ద్ర కురుకృష్ణాయుధాఙ్గితమ్ । స్వదేహం నిజసంగ్రామేహ్యజయ్య
స్త్యం భవిష్యసి॥ ఇత్యాదిపురుషనత్కుమారసంహితోక్తక్రమంబుగా ఋషులు
నణిమాదియోగసిద్ధులును గంధర్వులును బాతాళంబునఁ బన్నగేంద్రులును
పుత్రవధాకాంతులై యథాశాస్త్రంబుగా వహ్నితప్తంబు లగుశంఖచ
క్రంబుల సంతోషపూర్వకంబుగా నిజభుజామూలంబుల ధరింతురు. కా
వున రాజేంద్రా నీవును శంఖచక్రాంకితబాహుమూలుండ వైతివేని
రణరంగంబునందు శత్రువుల కజయ్యుండ వగుదువు, శ్లో॥ వైష్ణవా మున
య స్సర్వే విష్ణుచక్రేణ ముద్రితాః । తేషాం దర్శనమాత్రేణ మహాపా
తకనాశనమ్ ॥ అతిపాపప్రసక్తోఽపి విష్ణుచక్రాంకితస్యతు । పాదోదకం పిబే
ద్యస్తు సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ఇత్యాదివిష్ణురహస్యోక్తక్రమంబుగా విష్ణుచక్ర
ముద్రితులై వైష్ణవులై నమననశీలురదర్శనమాత్రంబుచే మహాపాతకంబులు
నశించు నత్యంతపాతక ప్రసక్తుం డైనను విష్ణుచక్రాంకితునిపాదోదకంబుఁ గ్రోలె
నేని సర్వపాపవిముక్తుం డగును, శ్లో॥ చక్రాఙ్గితస్య విప్రస్య పాదప్రక్షాళితం
జలమ్ । పీత్వా పాతకసాహస్రైర్ముచ్యతే నాత్ర సంశయః॥ యస్మిన్ తీర్థే కృతస్నా
నావైష్ణవాశ్చక్రలాఙ్ఘితాః । తస్మిన్ స్నానం ప్రకుర్వీత విష్ణుసాలోక్య మాప్ను
యాత్ ॥ చక్రాఙ్గితస్య సామీప్యే తపః కుర్యాత్ప్రయత్నతః । స్నానం దా
నం జపో హోమం తత్సర్వం చాక్షయం భవేత్ ॥ శరీరం దృశ్యతే యస్య విష్ణుచ
క్రేణ లాఙ్ఘితమ్ । గంగాజలం సమం మన్యే దేహం తత్పాపవర్జితమ్॥ విష్ణుచక్రా
ఙ్గితో విప్రో భుంజానోపి యత స్తతః । స లిప్యతే స పాపేన తమసైవప్రభాక
రః॥ చక్రాఙ్గితభుజం విప్రం యో భూమ్యామభివాదయేత్ । లలాటే పాంసు
సంఖ్యాని విష్ణులోకే మహీయతే ॥ అవిద్యో వానువిద్యోవా శఙ్ఖచక్రోర్ధ్వపుణ్డ్ర
ధృత్ । నృణాం హన్తి సమస్తాఘం తమ సూర్యోదయో యథా ॥ విష్ణుచక్రా
ఙ్గితం విప్ర మేకరాత్రంతు వాసయేత్ । విష్ణులోకనివాసస్తు పూజ్య ఏవ స
సంశయః ॥ ఇత్యాదిహారీతస్మత్పుక్తక్రమంబుగా మానవుండు చక్రాంకితుం
డగు విప్రునిపాదప్రక్షాళనోదకంబుఁ గ్రోలి పాతకసహస్రవినిర్ముక్తుం డగు నీయ
ర్థంబున సంశయంబు లేదు. చక్రలాంఛితు లగువైష్ణవు లేతీర్థంబునం దవగాహ
నంబుఁ జేయుదు రాతీర్థంబునం గృతస్నానం డైనవాఁడు విష్ణుసాయుజ్యంబు ల
భించుఁ జక్రాంకితుం డైనవానిసమీపంబునఁ బ్రయత్నపూర్వకంబుగాఁ జేయం
బడుతపస్సానదానజపహోమసముదాయం బక్షయం బగు నెవ్వనిశరీరంబు విష్ణు

చక్రలాంఛితంబై చూపడుఁ బాపవర్జితం బై నయద్దేహంబు భాగీరథీతీర్థసదృశంబు
 గాఁ దలఁపఁదగు. విష్ణుచక్రాంకితుం డగువిప్రుం డెచట భుజించియుఁ దమఃపట
 లంబుచే బ్రభాకరునిమాడ్కిఁ బాపంబుచే స్పృశియింపంబడకయుండుఁ జక్కాం
 కితుం డగువిప్రునిం జూచి పుడమివై సాష్టాంగప్రణామం బెవ్వఁ డాచరించు
 వాఁడు స్వలలాటస క్తపరాగసమసంఖ్యసంవత్సరంబులు విష్ణులోకంబున నుఖించు
 నవిద్యుండ్లై నను నువిద్యుండ్లై నను శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించినవాఁ
 డుదయించినసూర్యుం డంధకారంబుఁ బాపినట్లు తన్నుం గనుఁగొన్నవారినమస్త
 పాపంబులు పరిహరించు విష్ణుచక్రాంకితుం డై నవిప్రునిఁ దనగృహంబునం దొక
 దినంబైన నుంచి యుపచరించిన వాఁడు విష్ణులోకంబున నిత్యనివాసంబుఁ జెంది
 పూజ్యుం డగు సంశయింపఁ బనిలేదు, శ్లో॥ శరీరే యస్య కస్యాపి దృశ్యతే వై
 సుదర్శనమ్ । తస్మై కుర్వీత పక్షీన్ద్రా నమస్కారా న్స్రయత్నతః॥ అభ్యంగనాది
 భుక్త్యంతం యః కరోతి సమాహితః । చక్రాంకితాయ విప్రాయ విష్ణుసాలోక్య
 మాప్నుయాత్ ॥ ఇత్యాది విష్వక్సేనసంహితోక్తిక్రమంబుగా నెవ్వనిశరీరంబు
 నందు సుదర్శనచక్రలాంఛనంబు పరిదృశ్యమానం బగు వానికిం బ్రయత్నపూ
 ర్వకంబుగా నమస్కారంబు లాచరింపవలయు. స్వస్థచిత్తుండ్లై యేవురుషుండ్లై నఁ
 జ చక్రాంకితుం డగు బ్రాహ్మణున కభ్యంజనాదిభోజనాంతోపచారంబు లొనరించు
 వాఁడు విష్ణుసాయుజ్యంబుఁ జెందునని విహగేంద్రు నుద్దేశించి విష్వక్సేనుం డాన
 తిచ్చై, శ్లో॥ సగోత్రమపి య శ్శాద్ధే చక్రాంకితభుజం చరేత్ । రావాత్కుల
 ముద్ధృత్య విష్ణులోకే మహీయతే ॥ ఇత్యాది మోక్షధర్మోక్తిక్రమంబుగాఁ జ
 క్కాంకితుండును సగోత్రుండునగువిప్రునైన శ్రాద్ధకర్తృంబునం దెవ్వఁడు నియమిం
 చు వాఁడు రారవాఖ్యనరకంబువలన స్వకులం బుద్ధరించి విష్ణులోకంబున నుఖం
 చు, శ్లో॥ కృష్ణాయుధాఙ్కితో మర్త్యో యత్ర యత్రావతిష్ఠతి । శ్శశానమపి త
 త్తీర్థం కింపునః పుణ్యభూమయః ॥ కిం కరిష్యన్తి లోకేస్త్రిణ ప్రయాగమరణాది
 కమ్ । చక్కాంకనశరీరస్య గృహే ముక్తిః కరేస్థితా ॥ యస్యాంతకాలే దేహే
 తు లాఙ్ఘితం జాయతే హరేః । దృష్ట్వా తన్తుభయం యాన్తి యమేన సహా
 జ్జురాః॥ చక్కాఙ్కితభుజో యన్తు శ్శశానేమియతే యది । ప్రయాగేయా
 గతిః ప్రోక్తా సాగతి స్తస్య నారద॥ చక్కాంకితాయ విప్రాయ కన్యాదానం క
 రోతి యః పరమానంద మాప్నోతి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్॥ విష్ణుచక్రాంకితం
 దృష్ట్వా యోభ్యుత్థాయ కృతాంజలిః । స స్వం కులం సముద్ధృత్య విష్ణులోకే మ
 హీయతే॥ చక్కాంకితభుజాయేతు పక్షిమధ్యేతు భుంజతే । సాపక్షి స్స్వ
 ర్గలోకేచ దేవపక్షిషు పూజ్యతే॥ శబ్దచక్రాంకితం విప్రం దృష్ట్వా యోహ్లా
 దితోభవేత్ । పరమంపద మాప్నోతి కింపున రైవహికేవలమ్॥ చక్కాంకితస్య
 నామాని యఃపఠే దృక్తిమా న్నరః । సర్వపాతకనిర్ముక్త స్సయాతి పరమంపద

మ్॥ విష్ణుచక్రాంకితో విద్వాన్ యస్త్విన్ దేశే వసేత్సుఖమ్ । సచేశో మత్స్యి
యః పుణ్యో వైష్ణవానాం మమప్రియే॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగా
జక్రాంకితుం డగుమర్త్యుం డెచ్చట నుండు నాప్రదేశంబు శ్మశానం బైనను
బవిత్రంబగు నతండు పుణ్యభూములయందు నసించెనేని యాస్థలప్రభావం బెంత
నవచ్చు మనుజుండు ప్రయాగమరణాదికంబునకై ప్రయత్నం బేల సేయవల
యు. వాడు చక్రాంకితుం డాయెనేని యతని కపవర్గంబు కరతలామలకం బగు
నెవ్వని కంతకాలంబునందైన భగవల్లాంఛనంబులు సంభవించు వానిం జూచి
యమభటులు యనునితోడంగూడ భయంబుఁ జెందుదురు చక్రాంకితుం డై
నవాడు పితృకాననంబునందైన మృతిఁబొందెనేని ప్రయాగమరణంబువలనఁ
గలుగుగతి వానికి సంభవించుఁ జక్రాంకితుం డైనవిప్రునకుఁ గన్యాదానం బె
వ్వఁ దాచరించువాడు పరమానందమయం బగుపరమపదంబుఁ జెందు విష్ణుచ
క్రాంకితునిం జూచి యెవ్వఁడేని ప్రత్యుత్థానాదికం బాచరించు వాడు స్వకులం
బుద్ధరించి విష్ణులోకంబున నుఖించుఁ జక్రాంకితభుజ లేపంక్తిమధ్యంబున భుజిం
తు రాపంక్తి స్వర్గలోకంబున దేవపంక్తులయందుఁ బూజింపంబడు. శంఖచక్రాం
కితుం డగువిప్రునిం జూచి యెవ్వఁ డానందించు వాడు పరమపదంబుఁ జెందు
వాని కైహిక ఫలంబును గైముతీకన్యానుసిద్ధంబు భక్తిమంతుం డగునేనరుం డై
నఁ జక్రాంకితునినామంబులు పఠించును వాడు సర్వపాతకనిర్ముక్తుం డై పరమ
పదంబుఁ జెందు. విష్ణుచక్రాంకితుం డగుపండితుం డేదేశంబునందు నుఖంబుగా
వసించు నద్దేశంబు నైష్ణవులకును నాకును బ్రయంబగు, శ్లో॥ యో నరో మమ
భక్తస్తు దివ్యచిహ్ననిధారయేత్ । శ్వసాకో వాథ గోఘ్నో వామమలోకం నగ
చ్ఛతి॥ ఇత్యాదిభవిష్యత్పురాణోక్తక్రమంబుగా శ్వసాకుం డైనను గోఘ్నుం డై
నను మచ్ఛక్తుం డై మనీయదివ్యచిహ్నంబులఁ దాల్చెనేని వాఁ డన దీయం బగు
లోకంబునకుం జనును, శ్లో॥ నారాయణాయుధై ర్నిత్యం చిహ్నితో యస్య వి
గ్రహః । పాపకోటిశతం దగ్ధం తస్మిన్ద్రౌపేభవే త్సదా ॥ శంఖచక్రోర్ధ్వపుష్కా
దిధారయే ద్భ్రాహ్మణ స్సదా । శ్రాద్ధాదిసర్వకర్తారా ఇత్యుక్తం కిమతిః పరమ్॥
ఇత్యాదిబ్రహ్మాండపురాణోక్తక్రమంబుగా నారాయణాయుధంబుచే నెవ్వనివిగ్ర
హంబు చిహ్నితంబగుఁడదంగ ద్రష్టలకుఁ బాతకకోటిశతంబు దగ్ధంబై చను శంఖ
చక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబుల ధరించిన బ్రాహ్మణుండు శ్రాద్ధాదిసర్వక
ర్తంబులం దర్శితముండగును, శ్లో॥ భుజే చక్రం ద్విజాతీనాం శిరశ్చక్రంతు
దై వతమ్ । అచక్రద్విజదేవానాం పూజాదానంచ నిష్ఫలమ్ ॥ ఇత్యాదిశిల్పిశా
స్త్రోక్తక్రమంబుగా ద్విజాతులకు భుజంబున దేవతలకు శిరస్థంబునఁ జక్రధార
ణంబు ప్రసిద్ధం బది లేనిద్విజదేవతలకుఁ జేసినదానంబు నర్చనంబును నిష్ఫ
లంబగు, శ్లో॥ చక్రాంకితభుజాః కేచి ద్యత్రయత్ర వసంతిహి । యో జనాని త

ధాత్రీణి మమక్షేత్ర వసుంధరే ॥ అశ్వమేధసహస్రస్య వాజపేయశతానిచ । త
 త్ఫలం శ్రూయతే తస్య మదీయాయుధధారణాత్ ॥ నివసంతి మహాత్మానో యత్ర
 చై కాంతినో ద్విజాః । దేవాదేవర్షయో నిత్యం తద్దేశం వర్షపాసతే ॥ ఇత్యాదివ
 రాహపురాణోక్తక్రమంబుగాఁ జక్కాంకితభుజు లగువా రెందెందు వసింతు ర
 దేశం బంతట యోజనత్రయపర్యంతంబు మదీయక్షేత్రం బగు. మదీయాయుధ
 ధారణం బొనరించినవానికి నశ్వమేధసహస్ర ఫలంబును వాజపేయశతఫలంబును
 సమకూడును. మహాత్ము లగు నేకాంతు లెచ్చట వసింతురు దేవఋషు లాస్థలం బె
 డఁబాయక నివసింతురని శ్రీవరాహదేవుండు భూదేవి కానతిచ్చె. శ్లో॥ బ్రాహ్మ
 ణేః క్షత్రియై రైవశైశ్చ శూద్రైశ్చ కృతలక్షణైః । అర్చనీయశ్చ వస్త్యశ్చ
 నిత్యము క్తే స్వకర్తను ॥ ఇత్యాదిభీష్మపర్వోక్తక్రమంబుగా ధృతవిష్ణులక్షణ
 లై నిత్యము క్తు లగు బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యశూద్రులచే భగవంతుం డర్చనీయుం
 డును వందనీయుండు నగును, శ్లో॥ అష్టాక్షరవిదస్సర్వే తప్తచక్కాంకితాస్తథా ।
 సేవకా వాసుదేవస్య తథైవ నటనర్తకాః ॥ అన్యేచ వైష్ణవాస్తత్ర సర్వే చ
 క్రేణలాంఛితాః ॥ ఇత్యాదిలింగపురాణోక్తక్రమంబుగా నష్టాక్షరవిదులును ద
 ప్తచక్కాంకితులును వాసుదేవసేవకులు నగుసమస్తచేతనులు వైష్ణవు లనంబడు
 దురు, శ్లో॥ యేషాం చక్కాంకితం గాత్రం శూద్రేష్వపిచ దృశ్యతే । తేవై స్వ
 ర్గస్య నేతారో బ్రాహ్మణా భువి దుర్లభాః ॥ ఇత్యాదిస్కాందపురాణోక్తక్రమంబు
 గా శూద్రులయం దైన నెవ్వరిగాత్రంబులు చక్కాంకితంబులై యుండు వారు
 స్వర్గనేతలును బ్రాహ్మణులును, శ్లో॥ వినా యజ్ఞోపవీతేన వినాచక్రస్యధారణాత్ ।
 వినాద్వయేనవై విప్రశృణ్వాలత్వ మవాప్నుయాత్ ॥ విప్రుండు యజ్ఞోపవీతచక్ర
 ధారణద్వయంబులతో వినాభూతుండాయేనేని చండాలత్వంబుఁ జెందు, శ్లో॥ న
 ల్లాపా ద్దర్శనా ద్దానా ద్యజనా ద్వస్తనా దపి । చక్కాంకితస్య విప్రస్య విష్ణుసా
 యుజ్య మాప్నుయాత్ ॥ ఇత్యాదిపాద్లోక్తక్రమంబుగాఁ జక్కాంకితుం డగువి
 ప్రునిం జూచి యతనితో సల్లాపం బొనర్చినను నతనికి దానంబు చేసినను నతని
 నారాధించిన నతనికి నమస్కరించినను మనుజుండు విష్ణుసాయుజ్యంబుఁ జెందు.
 శ్లో॥ కృష్ణాయుధాఙ్గితోభూత్వా పితృకార్యం కరోతియః । తత్సర్వం ప్రతిగృ
 హ్ణాతి గయాయాంతు గదాధరః । కృష్ణముద్రాంకితో యస్తు దైవం పితృం
 కరోతియత్ । నిత్యం నైమిత్తకం తత్ప్రత్యహంచాక్షయం భవేత్ ॥ చ
 క్రాఙ్గితభుజో భుక్త్యై యస్యాం పక్ష్యై ద్విజోత్తమః । పునాతి సక
 లాం పక్ష్యై గజ్జేష్టాత్తరవాహినీ ॥ శ్రాద్ధకాలే న చాయాన్తి భీతారా
 త్సుసదానవాః । శంఖం చక్రం గదాం పద్మం దృష్ట్వా కృష్ణస్యవిగ్రహే ॥
 ఇత్యాదిననత్కుమారసంహితోక్తక్రమంబుగా నెవ్వండని కృష్ణాయుధాం
 కతుండై శ్రాద్ధకర్తం బొనరించుఁ దత్కర్తం బంతయు గయయందు

గదాధరుండు ప్రతిగ్రహించు నెవ్వండేని కృష్ణముద్రాంకితుం డై డైవం
బును బిత్త్యంబును నైమిత్తికంబు నాచరించు నది యంతయుఁ బ్రత్యహంబ
క్షయంబగుఁ జక్రాంకితుం డగుద్విజోత్తముం డేవంక్తియందు భుజించు నా
పంక్తి నంతయు నతండు తరవాహిని యగుగంగభంగిఁ బవిత్రం బానర్చు శ్రాద్ధ
కాలంబునఁ గర్తృభోక్తృవిగ్రహంబులయందు శంఖచక్రాదిభగవల్లాంఛనంబు
లం జూచి రాక్షసులు దానవులు నచటి కేతేర వెఱుతురు. శ్లో॥ చక్రాంకితభుజం
దృష్ట్వా యస్తుతం నాభివాదయేత్ । తిర్యగ్యోనిశతంప్రాప్య విష్ణాయాం జాయ
తేక్రిమి॥ యజ్ఞోదానం తపో హోమో భోజనం పితృతర్పణమ్ । చక్రలాంఛన
హీనస్య విప్రస్యవిఫలం భవేత్ ॥ తీర్థస్నానఫలం నాస్తి భూగోదానఫలం తథా ।
అవైష్ణవస్య విప్రస్య సర్వం శశ్వద్విసశ్యతి । యాపలావణ్యసంయుక్తా మహావం
శోద్భవా ద్విజాః । అవైష్ణవా న శోభంతే నిర్గంధా ఇవ కింకుకాః ॥ విద్యావినయస
మృన్నా విశాలకులసమ్భవాః । విష్ణుభక్తివిహీనాయే చండాలసదృశాః స్మృతాః ॥
ఇత్యాదిభవిష్యత్సు రాణోక్తక్రమంబుగా నెవ్వండేని చక్రాంకితభుజనిం జూచి
యభివాదనంబు సేయకుండు వాఁడు తిర్యగ్యోనిశతంబుఁ జేంది నికృష్టతమక్రిమిజ
న్తంబు లభించు. మఱియును చక్రలాంఛనహీనుం డైనవిప్రునకు యజ్ఞదానతపో
హోమభోజనపితృతర్పణంబులు నిరర్థకంబు లగును. మఱియు నవైష్ణవుం డగు
విప్రునకుఁ దీర్థస్నానభూగోదానాదిసకలపుణ్యఫలంబులు సారెసారెకు నశించు
యాపలావణ్యసంపన్నులు మహాకులీనులు నగుబ్రాహ్మణు లవైష్ణవులై లేని నిర్గం
ధంబు లగువలాశపుష్పంబులపగిడిఁ బ్రకాశింపరు. విద్యావినయసంపన్నులు వి
శాలకులసంభవులు నైనవారైనను విష్ణుభక్తి తేకుండి లేని చండాలసదృశు లగు
దురు. శ్లో॥ సర్వభూతదయాయుక్తం వైష్ణవం ద్వేషియోనరః । సచణ్డాణో మ
హాపాతీ రారవం నరకం వ్రజేత్ ॥ ఇత్యాదిహరివంశ ప్రసిద్ధరుద్రవాక్యక్రమంబు
గా నెవ్వండేని సర్వభూతదయాయుక్తుం డగువైష్ణవుని ద్వేషించునో వాఁడు మ
హాపాతీ యైనసద్యశ్చండాలత్వంబుఁ జేంది రారవాఖ్యనరకంబునఁ బడు, శ్లో॥ వినా
యజ్ఞోపవీతేన వినా చక్రస్యధారణాత్ । వినా ద్వయేన వై విప్రశ్చండాలత్వ మ
వాప్నుయాత్ ॥ శక్తిచక్రోర్ధ్వపుష్పాదిరహితో బ్రాహ్మణాధమః । సదేవస్నేహ
చండాల స్సర్వకర్తృబహిష్కృతః ॥ ఇత్యాదిహారాశర్యస్మృత్యుక్తక్రమంబుగా య
జ్ఞోపవీతంబును ద్వయమంత్రంబును శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబులు
ను లేనివిప్రుం డధమాధముం డై సర్వకర్తృబహిష్కృతుం డగును, శ్లో॥ అచ
క్రధారిణో విప్రాః సర్వకర్తృను గర్హితాః । అవైష్ణవత్వ మాపన్నా సరకం యా
ప్నోన్తి నిస్పృహమ్ ॥ చక్రచిహ్నాదిరహితం ప్రాకృతం కలుషాన్వితమ్ । అవైష్ణవంతు
తం మారాచ్ఛ్వాపాకమివ సంత్యజేత్ ॥ ఇత్యాదిహారితస్మృత్యుక్తక్రమంబుగాఁ
బ్రహ్మభూతంబు లేక వైష్ణవులు గాక యున్న భూసురులు సర్వకర్తృగర్హితులై న

రకంబునం బడుదురు. చక్రాదివిహ్నంబులు భగవద్భక్తియు లేక కలుషాన్నితం
 డైన కేవల ప్రాకృతునిం జూచి శ్వపాకునిగతి దూరంబుగాఁ బరిత్యజింపవలయు,
 శ్లో॥ సల్లాపా ద్దర్శనా ద్దానా ద్యజనా ద్వందనా దపి । చక్రాంకితస్య విప్రస్య వి
 ఘ్నసాయుజ్య మాప్నుయాత్ ॥ తథైవ చక్రహీనస్య పూజనా ద్వందనా దపి । వై
 ఘ్నశ్చై నిరయం యాతి యావదాభూతసంప్లవమ్ ॥ అచక్రధారీయో విప్ర శ్శృ
 తిస్త్యతి సమన్వితః । త్యజేచ్ఛండాలభాణ్డస్థం తం విప్ర మమృతంయథా ॥ ఇత్యా
 దిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగాఁ జక్రాంకితుం డగువిప్రునిసల్లాపదర్శనాదికంబు
 విఘ్నసాయుజ్యప్రదం బట్లు వైష్ణవుండు చక్రహీనునిఁ బూజించిన నమస్కరించి
 నను బ్రశయపర్యంతంబు నిరయంబునఁ బడు నేవిప్రుండైన శ్రుతిస్త్యుతిసమన్వి
 తుండైన చక్రలాంఛనరహితుం డాయెనేని యతండు చండాలభాండ్లస్థామృతంబు
 పోలికఁ బరిత్యాజ్యం డగు, శ్లో॥ శ్రీకృష్ణచక్రాంకవిహీనగాత్రం శ్చ శానతుల్యం
 పురుషోఽథనారీదృష్ట్వానర స్త స్మృపతే సవాసా సన్నిత్యా సమర్చే ధరిమంగని
 త్యమ్ ॥ చక్రచిహ్నవిహీనంతు య శ్శ్వాద్ధే భోజయిష్యతి । వ్యర్థం భవతి తత్సర్వం
 నిరాశాః పితరోగతాః ॥ ఇత్యాదినారదీయోక్తక్రమంబుగా న్నిపురుషు లెవ్వరై
 న శ్చ శానతుల్యం బగుశంఖచక్రాదిభగవల్లాంఛనరహితశరీరంబుఁ జూచి రేని సచే
 లస్నానం బాచరించి హరి నశ్రాంతం బర్చింపవలయుఁ జక్రాదిహరిచిహ్నంబులు
 లేనివిప్రుని శ్రాద్ధకర్తంబునం దెవ్వఁడు భుజియింపజేయు వాఁ డొనర్చిన యా
 శ్రాద్ధంబంతయు వ్యర్థంబగుఁ బిత్తదేవతలు నిఃస్పృహులై చనుదురు, శ్లో॥ అచ
 క్రధారిణం విప్రం య శ్శ్వాద్ధే భోజయిష్యతి । రేతోమూత్రపురీషాది పిత్త
 భ్య స్సప్రయచ్ఛతి ॥ తస్మాచ్ఛక్రం విధానేన త ప్తంవై ధారయేద్ద్విజః । ఇత్యాది
 శ్రుతిభిఃపోక్తం విష్ణో శ్చక్రస్యధారణమ్ । తస్మా చ్చక్రాదినంస్కారాః కర్త
 వ్యామునిస త్తమ । చక్రలాంఛనహీనేన కృతం కర్తవ్యం నిష్ఫలమ్ । ఆచార్యోవి
 ధివత్కుర్యాచ్ఛక్రపుణ్డాదినత్క్రియామ్ । పురతోగ్నింప్రతిష్ఠాప్య స్వగృహాగ్నౌ
 క్తవిధానతః ॥ ఇత్యాదిపారాశర్యస్త్రుత్యుక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁడు శ్రాద్ధకర్తం
 బునందుఁ జక్రాదిభగవల్లాంఛనంబులు లేనిబ్రాహ్మణు భుజియింపం జేయు వాఁడు
 పిత్తదేవతలకు రేతోమూత్రపురీషాదిప్రదుం డగుంగావునఁ బూర్వోక్తక్రమంబు
 గా శ్రుతిస్త్యుతిహాసపురాణాదినకలశా స్త్రప్రసిద్ధం బగుత ప్తచక్రాంకనంబు నే
 ధవిదాచార్యశ్రీహస్తంబుచే లభించి ముముక్షుచేతనుండు కృతార్థుం డైన పరమ
 పదంబుఁ జెందు. నిరిక నూర్ధ్వపుండ్రధారణంబునకుం బ్రమాణంబు లుపన్యసించె
 ద నాకర్ణింపుము, “ధృతోర్ధ్వపుండ్రమ్” ఇత్యాదికతనల్లియు “ధృతోర్ధ్వపుండ్రః”
 ఇత్యాదిమహాపనిషద్వాక్యప్రపంచంబును “హరేఃపదాకృతి” మిత్యాదృశధర్మణ
 వేదవాగ్విస్తరంబును “కిం పవిత్రాణాం పవిత్ర” మిత్యాది “నాసాదితేకపర్యంత
 మూర్ధ్వపుండ్రం విష్ణోఃస్థితస్య పదద్వయాకృతే” త్యాద్యంతకాత్యాయనోపనిష

ద్వాదశజాతంబును బ్రమాణంబులు. మఱియు స్మృత్యాదిక ప్రమాణంబుల విను
ము, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుష్టాన్యమాహత్త్యం వత్సోమిశుభదర్శనే । ధారణా దేవము
చ్యేత భవబంధా ద్విమూఢధీః॥ ఏకాంతినోమహాభాగా స్సర్వే మమహితే ర
తాః । సాంతరాళం ప్రకుర్వీత ఊర్ధ్వపుండ్రం పదాకృతీ॥ పుండ్రాణాం ధారణా
ర్థాయ గృహ్ణీయాచ్ఛ్వేతమృత్తికామ్ । శ్రీరంగేవృషభాద్రాచ శ్రీకూర్మే యాద
వాచలే॥ ప్రయాగే నారసింహాద్రా వారాహేతులసీవనే । ద్వారవత్సాం శుభే
రమ్యే వాసుదేవప్రాదేతథా॥ సింధుతీరేచవాల్మీకే హరిక్షేత్రే విశేషతః । విష్ణోపా
దోదకం యత్ర ప్రవాహాయతీనిత్యతః॥ గృహ్ణీత్వా మృత్తికాం భక్త్యా విష్ణుపాద
జలైస్సహ । ధృత్వాపుష్టాణి చాంగేషు విష్ణుసాయుజ్యమాప్నుయాత్ । లలాటే
కేశవం ధ్యాయే న్నారాయణమథోదరే॥ పక్షస్థలే మాధవంచ గోవిందం కణ్ఠ
కూబరే । విష్ణుంచ దక్షిణే కుక్షౌ బాహూచ మధుసూదనమ్॥ త్రివిక్రమం స్కం
ధదేశే వామనం వామపార్శ్వకే । శ్రీధరం వామబాహూతు హృషీకేశంతు క
న్ధరే॥ పృష్ఠేతు పద్మనాభంచ త్రికే దామోదరం నృసేత్ । తత్ప్రత్యక్షనతో
యేన వాసుదేవేతి మూర్ధని॥ తత్తత్పుండ్రాణి తన్మూర్తీ ర్ధ్యాత్వామంత్రేణధార
యేత్ । లలాటే భుజయుగ్మేతు పృష్ఠయోః కంఠకూబరే॥ ధారయేదూర్ధ్వపుం
ద్రాణిచతురజ్జుళమానతః । కుక్షౌ తత్పార్శ్వయోః ప్రోక్తమాయతంతు దశాజ్ఞ
శమ్॥ బాహ్వోర్వక్షస్థలే పుష్టామప్టాంగుళముదాహృతమ్ । ఏవం ద్వాదశపుం
ద్రాణి బ్రాహ్మణస్సతతంధరేత్ । అంతరాళేషు సర్వేషు హరిద్రాం ధారయేచ్ఛ్చియ
మ్॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగా శివుండు తనదేవి నుజ్జేశించి యోక
ల్యాణి యూర్ధ్వపుండ్రమాహత్త్యంబుఁ జెప్పెద వినుము. సర్వభూతహితనిరత
మతు లగుమహాత్ములైన యేకాంతులుసాంతరాళంబులైన యూర్ధ్వపుండ్రంబులు
భగవత్పదాకృతులు గా ధరింపవలయు నట్టియూర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరించుటకు,
శ్లో॥ శ్వేతమృన్ముక్తిదాప్రోక్తా పీతావై రాగ్యకారిణీ । రక్తావశ్యకరీ ప్రోక్తా॥ ఇత్యా
దిన్యాయంబున ముక్తిదాయిని యగు శ్వేతమృత్తిక సంగ్రహింపవలయుఁ దత్సం
గ్రహంబును శ్రీరంగంబున వృషభాద్రియందు శ్రీకూర్మంబునందును యాదవా
చలంబునఁ బ్రయాగయందు నారసింహాద్రిని వరాహక్షేత్రంబునందుఁ దులసీవ
నంబున ద్వారవతియందు వాసుదేవప్రాదంబున సింధుతీరంబున వాల్మీకంబున
హరిక్షేత్రంబున నచట విష్ణుపాదోదకంబు ప్రవహించు నచ్చటను బ్రసిద్ధం
బామృత్తిక గ్రహించి విష్ణుపాదోదకంబుతో ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులు తత్త
దంగంబులయందు ధరించినవాఁడు విష్ణుసాయుజ్యంబు లభించు నట్లుద్వాదశోర్ధ్వ
పుండ్రంబులు ధరించుచి(లలాటంబునఁ గేశపుని నుదరంబున నారాయణుని పక్ష
స్థలంబున మాధవుని గంఠకూబరంబునందు గోవిందుని దక్షిణకుక్షియందు వి
ష్ణువును దక్షిణభుజంబున మధుసూదనుని దక్షిణస్కంధంబున హృషీకేశునిఁ బృ

వృథాగంబునఁ బద్ధనాభునిఁ ద్రికప్రదేశంబున దామోదరుని ననంతరంబ కరత
 ప్రక్షాళనోదకంబుల శ్రీవాసుదేవదివ్యనామం బుచ్చరించుచు శిరస్థలంబునం జ
 ల్లుకొనవలయు ఫాలస్థలంబున స్కంధయుగ్మంబునందుఁ బృష్ఠంబునఁ ద్రికప్రదే
 శంబునందుఁ గంఠకూబరంబునఁ జతురంగుళప్రమాణంబులు గా నూర్ధ్వపుం
 డ్రంబులు ధరియింపవలయుఁ గుక్షీయందుఁ దత్పార్శ్వంబులయందును దశాంగు
 లాయతంబు లగుపుండ్రంబులు ధరింపవలయు బాహువులయందు వక్షస్థలంబు
 నందును నష్టాంగుళప్రమాణంబులు గా నూర్ధ్వపుండ్రంబులు దీర్ఘవలయు బ్రా
 వృణం డిట్లు చ్చాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరింపవలయు నూర్ధ్వపుండ్రంబుల కం
 తరాళప్రదేశంబులయందు లక్ష్మీస్వరూప హరిద్రాచూర్ణ రేఖలు రచియింపవలయు,
 శ్లో॥ ప్రణవేనైవ మంత్రేణ ముదావై మా మనుస్మరన్ । లలాటే ధారయేన్ని
 త్యం విష్ణుసాయుజ్య మాపుయాత్ ॥ యో నధారయతే మర్యో మామకంచిహ్నా
 మీదృశమ్ । తం సృజామి దురాత్మానం మదీయాజ్ఞాతిలఙ్ఘినమ్ ॥ వ్యాళేం దృష్ట్వా
 యథాలోకే దర్దురా భయసంయుతాః । ఊర్ధ్వపుణ్డ్రాఙ్ఘ్రితం తద్వత్కమ్పనే
 యమకింకరాః ॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రేణ సంయుక్తో మ్రియతేయస్తు మానవః । చండా
 లోపి విశుద్ధాత్మా విష్ణులోకే మహీయతే ॥ కేవలసోర్ధ్వపుణ్డ్రస్య ధారణాదపి
 మానవః । దేహజైః పాపసజ్జాతైర్నుచ్యతే నాత్రనంశయః ॥ ఇత్యాదిబ్రహ్మపురాణో
 క్తక్రమంబుగాఁ బ్రణవమంత్రంబుచే నన్ను స్మరించుచు నెవ్వండు శ్వేతమృత్తి
 కచే లలాటాదిచ్ఛాదశాంగంబులయం దూర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించును
 వాఁడు మత్స్యాయుజ్యంబుఁ జెందు నేమర్హ్యఁ డైన నిట్లు మదీయచిహ్నంబులు
 ధరింపఁడు మామకాఙ్ఘ్రిలంఘనం బొనర్చినయాదురాత్మనిజన్తవద్ధతినిం బడఁద్రొ
 బ్బెద. లోకంబున భేకంబులు కాకోదరంబు నీక్షించి వెఱచినట్లు బూర్ధ్వపుండ్రం
 కితునిం జూచి యమభటులు భయంబుఁ జెందుదును. ఊర్ధ్వపుండ్రధారి యగు
 మానవుండు మృతుం డైన వాఁడు చండాలుం డైనను బరిశుద్ధాంతరంగుం డై విష్ణు
 లోకంబున సుఖించు మానవుండు కేవలసోర్ధ్వపుణ్డ్రధారణంబుచే నైన దేహజా
 తంబు లైనపాపసంఘాతంబులచే విముక్తు డగు నీయర్థంబునందు సంతయంబు
 లేదు, శ్లో॥ చతురజ్జుళమూర్ధ్వగ్రం ద్వ్యజ్జుళం విస్తృతం మృదా । ద్విజపుణ్డ్ర
 మృజం సామ్యసాన్తరాళంతు ధారయేత్ ॥ ఇత్యాదిస్కాందోక్తప్రకారంబుగా
 బ్రాహ్మణుండు చతురజ్జుళప్రమాణోర్ధ్వగ్రంబును ద్వ్యంగుళవిస్తృతంబును నవ
 క్రంబును నుందరంబు నగునట్లుగా శ్వేతమృత్తికచే సాంతరాళపుండ్రంబు ధ
 రింపవలయు, శ్లో॥ చతురజ్జుళమూర్ధ్వగ్రం ద్వ్యజ్జుళం విస్తృతం తథా । మృదా
 పుణ్డ్రంద్విజకుర్యాత్సాన్తరాళ మ్మనోహరం ॥ ద్వ్యజ్జుళం త్యజ్జుళం వాపి మద్య
 యచ్చిద్రం ప్రకల్పయేత్ । ద్వ్యజ్జుళం పార్శ్వమేకం స్యాదూర్ధ్వపుణ్డ్రస్థలకుః ॥
 ఇత్యాదిహరితస్మత్యుక్తక్రమంబుగాఁ జతురంగుళంబులపాదవును కాడ్మంబుల

యం దంగుళద్యయమాత్రంబు వెడల్పును ద్వ్యంగుళత్ర్యంగుళప్రమాణం బై
నయంతరాళంబును గలుగునట్లుగా మనోహరం బైనపుండ్రంబు విపుండు ధవళ
మృత్తికచే ధరింపవలయు, శ్లో॥ ఆచమ్య ధారయేత్పుండ్రాన్మృదాశుభ్రేణ పూ
ర్వపత్ । నాసికామూలమారభ్య కేశాన్తం పరికల్పయేత్ । హరిద్రేణతు చూ
ర్ణేన కుంకుమేన నుగన్ధినా॥ ఊర్ధ్వపుండ్రస్యమధ్యేతు లక్ష్మీస్థానం ప్రకల్పయేత్ ॥
ఇత్యాదిభారద్వాజసంహితో క్తప్రకారంబుగా ద్విజుం డాచమనం బొనర్చి నాసా
దికేశపర్యంతంబు ఫాలస్థలంబున ధవళోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించి యవశిష్టై

కాదశాంగంబులయం దట్లూర్ధ్వపుణ్డ్రంబులు ధరియించి తదంతరాళంబులయం
దు లక్ష్మీస్వరూపశ్రీచూర్ణ రేఖలు ధరింపవలయు, శ్లో॥ తతో దివ్యంచ హరిద్రం
నమ్మాదతులనీదళమ్ । మస్త్రేణ ధారయేచ్ఛూర్ణం పుణ్డ్రేషుద్వాదశేషుచ । ఊర్ధ్వ
పుణ్డ్రస్య మధ్యేతు దివ్యచూర్ణంచ ధారయేత్ । శ్రీకరం విజయం పుణ్డ్రం సర్వ
దోషప్రణాశనమ్ ॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రస్య మధ్యేతు రజనీచూర్ణ ముత్తమమ్ । లక్ష్మీ
రూపధరం నిత్య మన్యద్రవ్యం నధారయేత్ ॥ విష్ణురూపేణ సంస్పృష్టం తచ్ఛూ
ర్ణం శిరసావహేత్ । తస్యాశుభాని నశ్యన్తి పుణ్యమార్గో భవేన్నరః॥ ఇత్యా
ద్యత్రిస్తోత్యుక్తక్రమంబుగా మనుజుండు ధవళతరచ్ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రంబులయం
దు దివ్యంబును శ్రీకరంబును విజయవహంబును బుణ్యప్రదంబును సర్వదోష
ప్రణాశనంబును లక్ష్మీస్వరూపంబు నగుహరిద్రాచూర్ణంబు ధరియింపవలయు. మ
ఱియొక ద్రవ్యంబును ధరింపఁగూడ దిట్లు ధరించినవానికి సమస్తాశుభంబులు
నశియించు వాఁడు పుణ్యాత్ముఁ డగును, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రం ముదాదాయ సచ్ఛి
ద్రం సోమ్నమేవచ । తదలఙ్కరణాహంహం హరిద్రాం ధారయేచ్ఛియమ్॥ వి
లాక్యదర్పణం విద్వా నూర్ధ్వపుణ్డ్రం మనోహరమ్ । కుర్యా దఙ్గుళ మాకాక్ష్య
హరిద్రాచూర్ణ సంయుతమ్॥ ఇత్యాదిననత్కుమారసంహితో క్తక్రమంబుగా వి
ద్వాంసుండు దర్పణం బవలొకించుచు శ్రీచూర్ణ రేఖాలంకృతంబు లగుధవళచ్ఛి
ద్రోర్ధ్వపుండ్రంబులు పూర్వోక్తక్రమంబుగా ధరింపవలయు, శ్లో॥ స త్రిపుణ్డ్రం
ద్విజైరార్యం పట్టాకారం తదైవచ । సచాన్యదేవతాభక్తి రాపద్యపికదాచన॥
బ్రాహ్మణసౌర్ధ్వపుణ్డ్రం స్యాత్త్రియసౌర్ధ్వచన్ద్రకమ్ । వైశ్యస్యవర్తులాకారం
శూద్రస్త్రియవత్రిపుణ్డ్రకమ్॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రంతు సచ్ఛేషం ననిషిద్ధం కదాచన ।
ధారయేత్త్రియాద్యోవిష్ణుభక్తో భవేద్దది ఇత్యాదిబ్రహ్మరాతో క్తప్రకారం
బుగా విపత్కాలంబునం దైన బ్రాహ్మణులకుఁ ద్రిపుండ్రపట్టాకారధారణంబును
దేవతాంతరభక్తయః బ్రసిద్ధంబు గాదు. బ్రాహ్మణున కూర్ధ్వపుండ్రంబును శూ
త్రియన కర్ణచంద్రరేఖయు వైశ్యునకు వర్తులాకారంబును శూద్రునకుఁ ద్రిపుం
ద్రంబును బ్రసిద్ధం బూర్ధ్వపుండ్రంబును సమస్తజనులకు ధార్యంబు గాని ని

షిద్ధంబు గాదు. క్షత్రియాదు లైనను విష్ణుభక్తు లై రేని వారికాపుండ్రంబు ధరింపందగును, శ్లో॥ యో వినాచోర్ధ్వపుణ్డ్రేణ యత్కుర్యాత్కర్తవై దికమ్|నిష్ఫలం తస్యతత్కర్తృభస్త్వేవాహుతి ర్యథా॥ ఇత్యాదిమత్స్యపురాణోక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁ డూర్ధ్వపుండ్రంబు లేక వై దికకర్తృం బెద్ది యాచరించు నాకర్తృం బంతయు భస్మాహుతిగతి నిరర్థకం బగును, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రవిహీనస్తు సన్ధ్యాకర్తృసమాచరేత్ | తత్సర్వం రాక్షసైర్నీతం నరకంచ నగచ్ఛతి॥ నిత్యం నైమిత్తికం కామ్యం త్రివిధం శ్రుతిబోధితమ్॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రవిహీనస్య సర్వంతన్నిష్ఫలంభవేత్ ॥ ఇత్యాదిహోతస్సృత్యుక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁ డూర్ధ్వపుండ్రరహితుండై సంధ్యాకర్తృం బాచరించుఁ దత్కర్తృం బంతయు రాక్షసు లపహరింతురు. వాఁడు దుర్గతిని జెందు నిత్యనైమిత్తికకామ్యభేదంబులచేఁ ద్రివిధం బైన శ్రుతిబోధితకర్తృం బూర్ధ్వపుండ్రరహితుం డై యెవ్వఁ డొనరించు వాని కాకర్తృం బంతయు నిష్ఫలం బగు, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రఋజు స్సామ్యో లలాటే యస్య దృశ్యతే | చణ్డాలోపి హి శుద్ధాత్మా పూజ్యఏవ నసంశయః॥ ఇత్యాదిపురాణాంతరోక్తక్రమంబుగా సౌమ్యంబును ఋజుతరంబు నగునూర్ధ్వపుండ్రం బెవ్వని లలాటంబునం జూపడు వాఁడు చండాలుం డైనను బూజ్యుండు. సంశయంబు లేదు, శ్లో॥ ఏకాన్తినో మహాభాగా స్సర్వభూతహితేరతాః | సాన్తరాశంప్రకుర్వంతి పుండ్రం హరిపదాకృతిమ్॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగా సర్వభూతహితమతులు మహాత్ములు నగునేకాంతులు హరిపదాకారంబులుగా సాన్తరాశంబు లగుధవళచ్ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియింతురు. ఈప్రకారంబుగా బలవదబాధితప్రమాణసహస్రప్రతిపాదితంబు లగుశంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబులు బ్రహ్మణాదినమస్తజనుల కవశ్యధార్యంబు లని గురుం డానతీయ వినియ బూధేవుండు సంతసించి మహాత్మా భవదనుగ్రహంబున నీయర్థంబులయెడ సంశయంబు లన్నియు నివర్తించె నింక శ్రీపరాంకుశపరకాలాది దివ్యసూరులయవతారరహస్యంబును దదీయదివ్యప్రబంధమాహాత్మ్యంబును సవిస్తరంబుగా నానతిమ్మని యడుగ నమ్మణవాళమహాముని యాప్రశ్నంబునకుం బ్రహర్షించి యాద్విజు నుద్దేశించి వత్సా నీ వైనర్చినప్రశ్నంబునకుఁ బ్రత్యుత్తరంబుఁ జెప్పెదవినుము, పార్వతీ॥ శ్లో॥ భో నీలలోహిత త్వత్తత్త్వాత్సర్వాస్యోత్సవ శ్శుభ్రతః | ముదానవిస్తరంతత్త్వపూతాహం శాసనాద్ధరేః | ప్రపన్నోత్సవ మద్యాశు తత్త్వతో బ్రూహి మే భృశమ్॥ శృణోమి వాసుదేవస్య కృపయా కాతుకాద్భృతమ్॥శంకరః॥ పురావై కుంతనగరే లక్ష్మ్యసూత్రవతీం ప్రతి | గదితం విష్ణుసంహృక్త మితిహాసం పురాతనమ్॥ ప్రపన్నజనసంత్రాణపరాయణ మనిందితమ్ | భో గౌరి శృణువత్క్షేపాం పరమేశాంఘ్రిభక్తిః ॥ పూర్వ ముద్వాహాకాలే తే హిమాద్రాదేవవల్లభాః | బ్రహ్మద్యా మునయ స్సర్వేత్రిలోకాంతరవాసినః॥ ఆగతా స్సర్వసన్నాహా స్సన్తుష్ట

హృదయాస్తరాః। మయాసహస్థితా సమ్యక్సంతుష్టాన్సుర్వగ్గాత్తజే॥ తేషాం
 సమ్యేశనాద్ధాధాదుత్తరాభూర్నతాభృశమ్। దక్షిణాశాచోర్ధ్వగతా చచాలధరణీ
 ద్రుతమ్॥ తాం దృష్ట్వా భీతిసమ్మగ్నా సర్వే లోకా శ్చరాచరాః । వైవాహికో
 త్సవం ద్రష్టు మాగతాన్సుర్వగ్గాత్తజే॥ తతః పితామహం దేవమబ్జజం రుక్తగా
 త్రకమ్ । నివేదయామాను రగ్రే సర్వే శక్రపురోగమాః॥ తతో విధిర్జగన్నాథ
 మనస్తం పితరం హరిమ్। ఆరాధయామాస యోగా ద్భక్తిసాలితవైభవాత్॥
 అథాచ్యుతాజ్ఞయాప్రాహ లోకశిల్పినరార్యకమ్ । విశ్వకర్తాణా మాదృత్యముదా
 పరమయాశివే॥ బ్రహ్మ॥ త్రిలోకశిల్పకరణనిపుణస్త్యం ధురంధరః । దృష్ట్వేదా
 నీ మవన్యా యదాన్నత్యం తత్సమం కురు॥ సర్వలోకోపకారాయ సర్వజీవావనా
 యచ । ఉత్థితాయ జగన్నాథ కృపావేషాయ కాశలాత్॥ తచ్ఛ్రుత్వా విశ్వక
 ర్తాచ కశ్యపారాధితం హరిమ్ । నత్వాప్రాహ విధిం వేగాదుపేన్ద్రాంఘ్రిసమాశ్రి
 తః॥ విశ్వకర్తా॥ భూమేర్దక్షిణ మాన్నత్యం సమం కర్తుం మహామునిః । కుమ్భ
 యోని రగస్త్యస్తు యమతే హరిశాసనాత్॥ సర్వజీవభయోపేతాం యమావా
 సోపలాలితామ్। దక్షిణాశాం సమీకర్తు మముం త్వం ప్రేరయద్రుతమ్॥ తద్విజ్ఞా
 యమునిఃకోధఘూర్ణితాత్తహృదంతః । విశ్వకర్తాణా మాలోక్య కోపాత్కోప్ర
 వాచనత్వరమ్॥ అగస్త్యః॥ భోవిశ్వకర్తా భూతేశపార్వతీశోభనోత్సవమ్ । ద్రష్టుం
 నిరీక్ష్యైవ మహంస్థాస్యా మ్యారాధ్యకేశవమ్॥ రచయామి శమీపత్రపుటం స
 మ్యగహంస్థితః । తస్మాచ్ఛిరం సమాయాతైర్నునిభిఃప్రాప్తవాన్ సహ॥ సర్వేషా
 మపిలోకానా మస్తరా విప్రియఃకృతః॥ పైశున్యమధునాప్రాప్య త్వం మదాద్ధర్మ
 తోసి మే॥ భోవిశ్వకర్తా కిమపిమయా సాపం కృతం త్వయి। వదాధునామమా
 గ్రేతు శ్రుణోమ్యామ్యంతరే దృశమ్॥ ఇత్యేన మాభాష్యముని రగస్త్యః కుం
 భనంభవః । శశాప విశ్వకర్తాణాం సర్వేషాం సన్నిధౌ శివే॥ అగస్త్యః॥ భోవిశ్వ
 కర్తా తే శిల్పవిద్యాసంకరజాతిషు । స్థాస్యతే హీనవృత్తిస్తు సంకరాన్వయజీవి
 కా॥ విశ్వకర్తాచ తద్బుధ్వా న్నవిద్యావద్యవేదనః । నిర్విణ్ణహృదయస్తూర్ణం
 ప్రతిశాపం దదామునే॥ విశ్వకర్తా॥ కుమ్భయోనేభవద్వేదవిద్యా ద్రవిడనంహీ
 తా । భవతాద్భగవద్భక్తవవిత్రీకృతవైభవా॥ క్రుద్ధోశపత్కుంభయోనిం వి
 శ్వకర్తానతాననః । కాశ్యపారాధితహరేస్సంసేవానందనిర్తలః॥ తం దృష్ట్వా మ
 తిమాన్ బ్రహ్మసమాశ్వాస్యమునిం తదా । ప్రేషయామాస హరితం దక్షిణాం
 యమపాలితామ్॥ అగస్త్యోపి శ్రీనివాసం సాష్టాంగం ప్రణిపత్యచ । సంస్మరన్ వి
 జ్ఞానామాని విహ్వలస్తు సమాయయా॥ వింధ్యస్యాన్నత్యమాక్షిప్య దక్షిణస్యా
 కమండలుమ్ । నిక్షిప్యచక్రే సమతాం భూమేర్నునివరస్తదా॥ అథాగస్త్యోపి
 యోగేనమలయాజ్రా శ్రియఃపతిమ్। తప ఉద్దిశ్యచక్రే సోచిరం హరివదాశ్రితః॥
 తత సర్వేశ్వరో దేవ శ్శ్రీనివాసోజగన్తయః । మేఘగమ్భీరయావాచా ప్రాహ

గస్త్యం మునీశ్వరమ్॥ శ్రీనివాసః॥ అగస్త్యతే భద్రమస్తు తపోమామత్పరోభ
 వ॥ త్వద్వేదవిద్యామద్భక్తైః పాలితాస్యా త్పనఃపునః॥ అనంతగరుడాదీనాం సూ
 రీణాం నిత్యయోగినామ్॥ అంశోద్భూతా మహాభాగా జాయంతేహి మదాజ్ఞ
 యా॥ కాసారో భూతయోగీచ మహాదాఖ్యః కృతేయుగే॥ విష్ణుచిత్తో భక్తిసా
 రస్త్రేతాయాం కులశేఖరః॥ భక్తాంఘ్రిరేణు ర్ద్వాపరే మునివాహః పరాంత
 కః॥ పరాఙ్ముఖః కవిర్మిత్రః కతా రామానుజో మునిః॥ ఏతేచాన్యే నిత్యసూ
 రా మద్భక్తా స్సంగవర్జితాః॥ ప్రపన్నాస్సస్య శృంఖచక్రచిహ్నితా మస్త్రవిత్త
 మాః॥ పద్మాక్షతులసీమాలాశ్వేతమృత్పండ్రచిహ్నితాః॥ నిత్యయుక్తా నిత్యము
 క్తా జీవేశపరిశీలకాః॥ అర్చాత్తనావతీర్ణం మా మనంతశయనం పరమ్॥ సమ్ప
 త్కుమారం సౌందర్యకోమలం దివ్యవర్చసమ్॥ ప్రహ్లాదపరదం దేవం గరుడాద్రిప
 తిం హరిమ్॥ అనంతపద్మనాభంచ వేణ్యాదక్షిణకులగమ్॥ తోతాద్రినాథం నృ
 హరిచక్రనాభ్యంతరస్థితమ్॥ సతాంగవిప్రసాక్షీ త్వాభావనాద్భావమాధవమ్॥ పి
 నాకినీసరితీరవాసినం శేషశాయినమ్॥ కాళిందీతీరసంవాసం శ్రీకృష్ణం రుక్మిణీవి
 భుమ్॥ ఆనందనిలయం దేవం శ్రీనివాసం చతుర్భుజమ్॥ నృహరిం ఘటికాస్త్రీశం
 ప్రపన్నత్రాణవైభవమ్॥ హృత్పాపనాశినీతీరవాసినం వీరరాఘవమ్॥ ఆదికేశవ
 మబ్జాక్షం పార్థసారథి మచ్యుతమ్॥ భక్తిసారాంతరాపూర్ణం జగన్నాథం జగ
 ద్గురుమ్॥ బ్రహ్మయజ్ఞోద్భవం శ్రీశం వరదం దేవతోత్తమమ్॥ సీతాలక్ష్మణమధ్య
 స్థం రఘునాయక ముత్తమమ్॥ దేవతానీకసంసేవ్యం దేవనాయకమాద్యకమ్॥
 గోవిందం చిత్రకూటస్థం త్రిలోకేశం త్రివిక్రమమ్॥ ఆద్యం విశ్వమయం శ్వేత
 వరాహం చంద్రికోపమమ్॥ శాన్తపాణిం చక్రపాణిం వాసుదేవం శ్రియాసహ॥ తం
 జాపురస్థం నృహరిం రాజగోపాలబాలకమ్॥ మరుద్వృధామధ్యసంస్థం రక్షిణం శే
 షతల్పగమ్॥ వనాద్రీశం చ మద్భక్తాస్సేవం తే ద్రావిడేశు వై॥ తేషా ముద్గీయ
 మానాం తాం ద్రావిడబ్రహ్మసంహితామ్॥ వృత్తగద్యాత్మికాం రమ్యాం చతుర్వే
 దమయీం శుభామ్॥ మునే ద్రావిడదేశేషు పుణ్యక్షేత్రయతేషుచ॥ మత్స్యన్ని
 ధా ప్రతిదినే పఠంతి ప్రతివత్సరే॥ ప్రబద్ధఫలనం యత్ర తత్ర తత్రాలయే మమ॥
 ఉజ్జ్వలయంతి తీర్థంచ ప్రసాదం వైష్ణవౌత్తమాః॥ ఇత్యేతదుక్త్వా భగవాన్
 శ్రీనివాస శ్రియాసహ॥ తిరోదధే నిత్యముక్త నిత్యసూరినిషేవితః॥ అగస్త్య
 పి ప్రసన్నాత్కా విరరామతపస్తతః॥ భక్తియుక్తః శ్రీనివాస ముపాస్తే కుల
 యాదలే॥ అనుచు బ్రహ్మకైవర్తకపురాణంబున శ్రీమంగళాద్రిక్షేత్రమాహా
 త్మ్యఖండంబునం దిరువదితొమ్మిదవయధ్యాయంబునం జెప్పఁబడినయట్లు చా
 తాయణి తనభర్తనుం జూచి దేవా శ్రీమంగళాద్రినృహరిచాతుర్తాస్యత్సవం
 బు నీవలన విని కృతార్థ నైతి నింకఁ బ్రవన్నోత్సవంబు విన వేడ్క పొడమొద
 లుద్వేదభవంబు వర్ణింపు మని యడుగ నద్దేవి నుద్దేశించి యొకశ్లోకం తొలి శ్రివై

కుంతపురంబునం దేతదర్శవిషయంబుగా శ్రీదేవి హరి నడిగి తెలిసి సూత్రనతికిం జెప్పినపురాతనేతిహాసం బొక్కటి గలదు. అది నీప్రశ్నంబునకుం బ్రత్యుత్తరం బగు దాని వాక్రూచ్యేద వినుము. పూర్వకాలంబున భవదీయవివాహసమయంబు నందు బ్రహ్మాదిదేవతలును సమ స్తమునులును సమ స్తజనులును హిమాచలంబున కేతెంచి నాతోడం గూడి సమ్మోదించు చున్నసమయంబున సమ్మేళితసర్వజనమ హాభారంబున కోర్వంజాలక యుత్తరభూభాగంబు గ్రుంగె దక్షిణోర్వమండలం బూర్ధ్వగతం బయ్యె సంత భూమికంపం బుదయించె నప్పుడు చరాచరభూతజాతంబు లతిభీతిఁ జెంద నింద్రాది దేవతలు పితామహునిగ గని మ్రొక్కి భూమం డలంబునకు సమత్వం బర్థింప నతండు పెద్దయు బ్రౌద్ధు తనకు జనకుం డగునా రాయణుని భ్యానించి నిజయోగవై భవంబుచే స్వకీయహృదయకమలకర్ణి కామ భృష్టితుం డై నపుండరీకాక్షుని సాక్షాత్కరించి యతనియనుగ్రహంబుచే సకలం బెఱింగి తదీయాజ్ఞ చే సన్నిహితుం డై నవిశ్వకర్మనుం జూచి వత్సా సర్వలోకోప కారార్థంబుగా నిబ్బాగితవై సమ్యంబు సవరింపుమని నియోగింప నతండు చతు ర్ముఖు నుద్దేశించి మహాత్మా సర్వభూతభ మంకరం బైనయమావాసం బైనదక్షిణ దిగ్భాగంబునం దాన్నత్యంబు పావుటకు నగ స్త్యమునీంద్రుండు సమద్ధుండు గాని నే శక్తుండఁ గాను గావునఁ దత్కార్యనిర్వాహార్థంబుగా వేగ యమహర్షినిం బ నుపుచుచి విన్నవించ నావృత్తాంతంబంతయుఁ దెలిసి కలశోద్భవుం డలిగి విశ్వకర్మ నుద్దేశించి పార్వతీకల్యాణోత్సవంబుఁ జూచుటకు ననేకమునీంద్రులం గూడి వచ్చి యాయుస్సవంబుఁ గని సంతసించుచు భగవదాచారాధనం బొనరించి తదీయప్రసాదానుభవాంబు శమీపత్రిభాదనంబు రచించుచు నుంటి నిట్టినాపై బ్రహ్మ కడఁ బితునోక్తిఁ జెప్పటకుం గారణం బేమి నీకు నే నేమపకారంబుఁ జేసితి నిర పరాధ ననునాపఁ బితునోక్తిఁ జెప్పితివి గాన నీకు శాపం బియ్యక మాన నని శ్రోతోద్దీప్తమాననుం డై భవదీయశిల్పవిద్యవిహీనతము లగుసంకరజాతులయం దు నర్థించుచు వారికి జీవనోపాయం బగునని శపింప విశ్వకర్మయు స్వవిద్యక నద్యంబు ప్రాప్తంబయ్యె నని నిర్విణ్ణుచిత్తుండ్లై రోషాతిశయంబుచేఁ గుంభసంభ వునిం జూచి మునీంద్రా స్వల్పదోషంబునకై నాకు దాగుణం బైనశాపం బిచ్చితివి నీకుం బ్రోశాపం బియ్యక మాననని పలికి భవదీయవేదవిద్యయు భగవద్భక్తిసవి త్రికృతప్రభవ యగుద్రవిష సుహిత యగునని ప్రతిశాపం బిచ్చె సంతఁ బితామ హుంబు నావృత్తాంతం బంతయుఁ దెలిసి మృదువాక్యంబుల నగ స్త్యమునీంద్రు నూహించి దక్షిణదిగ్భాగంబున కనుప నమ్మహర్షి శ్రేష్ఠుండును శ్రీమన్నారాయ ణునిం దలంచుచుఁ దదీయదివ్యనామంబు లుచ్చరించుచు నేతెంచి సంధ్యసర్వతౌ న్నత్యం బవంచి దక్షిణదిగ్భాగంబునం దొక్కచో నిజక మండలు వుంచి భూచక్రం బంతయు సమంబు గావించి మలయాచలంబున కిగుడుదెంచి వేదంబులకుఁ బ్రా

పం బై నవిశ్వకర్త శాపంబుఁ దలంచి సంత ప్తహృదయుండై యమృహాద్రియందు
 శ్రియఃపతి నుద్దేశించి చిరకాలంబు తపం బొనరించిన సర్వేశ్వరుం డగుభగవం
 తుండు ప్రసన్నుండై మునీంద్రా నీకు శుభం బగు ద్రవిడసంహితారూపంబు ల
 గువేదంబులు సారెసారె కస్తద్భక్తపరిపాలితంబు లగును గావున నీవు చింతింప
 వలదు. మదీయాజ్ఞ చే నసంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూర్యంశంబుల మహాత్ము లు
 దయింతురు వా రెవ్వరంటివేని కృతయుగంబునం దవతరించుకాసారభూతమహా
 దాఖ్యయోగీంద్రులు మువ్వరును ద్రేతాయుగంబునం దవతరించువిష్ణుచిత్తభక్తి
 సారకుల శేఖరులు మువ్వరును ద్వాపరయుగంబునం దవతరించుభక్తాంఘ్రి గేణు
 మునివాహనపరకాలయోగీంద్రులు మువ్వరును కలియుగంబునం దవతరించు శ్రీ
 పరాంకుశ మధురకవిరామానుజమునీంద్రులు మువ్వరును నీపన్నిరుపురు గాక
 మఱియుఁగొందఱునిత్యసూర్యంశంబులచే నుదయించి మద్భక్తిపరాయణు లై సం
 గవర్జితు లై యనన్యప్రపన్ను లై శంఖచక్రాంకితభుజు లై మంత్రవిత్తము లై
 పద్మాక్షతులసీవనమాలాలంకృతు లై ధవళచ్ఛిద్రోర్ధ్వవుండ్రధారు లై నిత్యయు
 క్తు లై నిత్యముక్తు లై జీవేశపరిశీలనతత్పరు లై యుభయకావేరీమధ్యరంగంబునఁ
 బ్రణవవిమానంబునందు శ్రీరంగనాథుని వేంకటాచలంబునం దానందనిలయవిమా
 నగతుని శ్రీవేంకటేశుని వేగవత్పుత్రరతీరంబునఁ బుణ్యకోటివిమానంబునందుఁ
 గరిగిరివరదుని యాదవాద్రియందుసంపత్కుమాగునిఁ దిరువనంతపురంబున శ్రీమ
 దనంతశయాను నహోబలంబున గరుడాచలంబునందు హిరణ్యాసురమర్దనుండు
 ను బ్రహ్మాదవరదుండు నగుశ్రీనారసింహుని ఘటికాచలంబున నరకేనరిని హృ
 త్తాపనాశినీతీరంబున శ్రీవీరరాఘవుని భూతపురియం దాదికేశవునిఁ గై రవిణీతీరం
 బునఁ బార్థసారథిని మహీసారపురంబున జగన్నాథునిఁ దిరువహీంద్రపురంబున
 దేవనాయకునిఁ దిల్లచిత్రకూటంబునందు గోవిందరాజులను దిరుక్కోనలూరియం
 దుఁ ద్రివిక్రముని శ్రీముష్ణంబున శ్వేతవరాహమూర్తిని గుంభకోణంబున శా
 ర్థపాణిని జక్రపాణిని దంజాపురంబున నరహరిని మన్నారుకోవెల రాజగోపాలుని
 వానాద్రియందు నుందరబాహునిఁ గృష్ణాదక్షిణకూలంబున వైష్ణవాశ్రమంబునం
 దుఁ దోతాచలాపరనామధేయం బైనమంగళాద్రియందుఁ జక్రనాభ్యంతరవర్తి
 యై గుడోదకపానం బొనరించునృసింహునిఁ దుంగభద్రాతటంబున గోష్ఠీవనం
 బునందుఁ దగుభూషితగోవిందభట్టారకునకుం బ్రసన్నుండై సాక్షిగా నేతెంచిన
 భావనారాయణునిఁ బినాకినీతీరంబున శేషతల్పశయానుం డగును త్తరరంగశౌరి
 ని శ్రీభద్రాద్రియందు సతాలక్ష్మణమధ్యస్థుం డైనశ్రీరఘురామునిఁ గాళిందీతీరం
 బున రుక్మిణీసమేతుం డగుశ్రీకృష్ణుని మఱియు ద్రవిడదేశంబులం గలదివ్యక్షేత్రం
 బు లన్నియు సేవించుచు నాయాదివ్యదేశంబులయందు నెలకొన్ననన్ను రమణీ
 యవృత్తగద్యాత్మికయుఁ జతుర్వేదస్వరూపిణియు నగునీద్రవిడసంహిత దేవగా

నంబుచేఁ బాడుచు నానందింపజేయుదు రాప్రకారంబుగాఁ దచ్చిష్టప్రశిష్యు
 లైన శ్రీవైష్ణవు లశ్రాంతంబు నుభయకాలాబులయందు మత్సన్నిధి ననుసంధిం
 తురు. మఱియుఁ బ్రతినవత్సరంబునందు నాలాయిరప్రబంధంబు ననుసంధింతు
 రు. అదియే ప్రపన్నోత్సవం బనంబరఁగు నేయేభగవదాలయంబులయందుఁ బ్ర
 బంధానుసంధానంబు ప్రపన్నోత్సవపూర్వకంబుగాఁ జేయంబడు నాయాస్థలంబు
 లన్నియు దివ్య దేశంబులనంబడు నాస్థలంబులయందు శ్రీవైష్ణవులు తీర్థప్రసాదం
 బు లుజ్జీవితుఁని గుఱుగంభీరభాషణంబుల నానతిచ్చి యగస్త్యమానీంద్రునిం
 బ్రహ్మార్షింపంజేసి యద్దేవదేవుఁ డంతర్హితుండయ్యె నంతనమ్మహర్షి శ్రేష్ఠుండును
 నుప్రసన్నాంతరంగుం డై తపంబుడిగి యమహాత్మునిదివ్యమంగళవిగ్రహంబు సం
 స్కరించుచు మలయాద్రియందు నుఖంబుండ నని హరుం డుదాహరించెఁ గావు
 న వేదాపరమూర్తు లగుదివ్యప్రబంధంబులు శ్రీవైష్ణవుల కవశ్యానుసంధేయం
 బులు. మఱియును దత్ప్రభావంబు వినుము, శ్లో॥ శ్రీసనత్కుమారః॥ భగవత్
 భూతభవ్యేశభగవత్పార్షదేశ్వరః । భక్తేషు వర్తమానేషు శతకోప ఇతిస్మృతః॥
 మునిశ్రేష్ఠతయాచాసా శ్రుతపూర్వోమయాధికః । తస్యానుభావం భగవన్నశే
 పంవక్తు మర్హసి॥ శ్రీవిష్వక్సేనః॥ వైవస్వతమనాప్రాప్తే హ్యష్టావింశతి కే కలా
 వంశే విశం మునిః కశ్చిద్భవిష్యతి వారిప్రియః॥ అస్తి పాండ్యేషు నగరీ కాంచి
 చ్చీనగరీతహి । తామ్రపర్ణనదీతీరే సాక్షాద్విష్ణో రతిప్రియా॥ తత్రవైశ్యకులే క
 శ్చిద్విష్ణోరంశాంశసంభవః । శతకోప ఇతిఖ్యాతో మహాయోగీ భవిష్యతి॥ జ్ఞాన
 విజ్ఞానపూర్వత్వా త్తన్నిజీమూల మాశ్రితః । గాల ఆఘోడశాబ్దాత్తు మూకభా
 వం గమిష్యతి॥ నియోగేన మహావిష్ణో ర్వేదవేదాంగసంహితాం । కరిష్యతి సహ
 స్రేణ గాథాం ద్రావిడభాషయా॥ కృపయా తత్ప్రణీతాయాబ్రహ్మవిద్యా మహా
 త్రరా । అధ్యేతవ్యా ద్విజైర్భూపై రైవైశ్యేశ్శుద్ధైశ్చ సర్వశః॥ శ్రీసనత్కు
 మారః॥ ద్రావిడానాంచ గాథానాం కృతానాంతేన యోగినా । కస్తాత్స్యద్భ్ర
 హ్మవిద్యాహి అధ్యేతవ్యాకుత స్త్వితి॥ పరం కాతూహలం దేవ శతకోపమునిం ప్ర
 తి । తాయతే తదశేషేణ భగవత్ వక్తు మర్హసి॥ విష్వక్సేనః॥ ఏతాశ్చతుర్విధా
 గాథా ద్రావిడావేదసమ్మితాః । కతాకలా ప్రణీయంతే కృపయా జ్ఞానయోగిభిః॥
 ద్వాపరాస్తే యథా వ్యాసో వదిష్యతి మహామతిః । తద్వదేతామహాగాథా శ్శత
 కోపః ప్రణీయతే॥ అల్పశ్రుతానల్పమతీ నల్పాయుష్యాంశ్చ మానవాన్ । కలా
 సమీక్ష్యవేదానాం బహుశ్యంచ మహామతిః॥ శాఖాసహస్రం వేదానాం గా
 థారూపం విధాన్యతి । ద్రావిడి బ్రహ్మవిన్యాసా తస్మాదుక్తా మహామునే॥ సనత్కు
 మారః॥ ఏవం చేత్సర్వభావాను గాథా స్సన్తినహస్రశః । సరాశ్చ బ్రహ్మవిద్యాః
 న్యుః కథంకేన ప్రభోధువి॥ శ్రీవిష్వక్సేనః॥ సమ్యగున్దైవ్యయాప్రశ్నస్తత్రతత్కా
 రణం శ్రుణు|సంస్కృతన్యాయథానన్తి ద్రావిడన్యాపి భూతలే అగస్త్య భగవత్

సాక్షాత్తస్యవ్యాకరణం యథా॥ పాణినీయానుసారేణ మలయాచలసంజ్ఞకమ్ | ఛ
 స్తశ్శాస్త్రానుసారేణ ద్రావిడస్యప్రబంధతా॥ ద్రావిడస్యప్రబంధస్య నృత్తానా మపి
 లక్షణమ్ | ఉత్తమస్యతథాచైవ ద్రావిడస్య మహామునే ॥ వేదశాస్త్రానుసారేణ
 ద్రావిడస్యప్రబంధతా | ద్రావిడస్యప్రబంధస్య తస్మాత్సంస్కృతవచ్చ తత్ ॥ సం
 స్కృతస్యక్రియామధ్య ద్రావిడస్యక్రియా స్తథా | నిత్యాస్తద్వత్ప్రణేయ నే ము
 నిభిశ్చ కతా కతా॥ ఇత్యాదిమార్కం డేయపురాణంబునందు భగవద్ధర్మంబునం
 దు షష్ఠాధ్యాయోక్తక్రమంబుగా సనత్కుమారుండు విష్వక్సేనునిం గాంచి న
 మస్కరించి దేవావర్తమాసభ క్తులయందు శతకోపమునీంద్రుండు శ్రేష్ఠతముం
 డని విని యుంటి నమ్మహాత్ముం డెచ్చోట నెవ్వరికులంబునం దుదయించి యేయే
 దివ్యచేష్టితంబు లొనరించె నవి యన్నియు నాకర్ణింపఁ గొఱుహలంబు పొడమఁ
 గావునఁ దత్ప్రభావంబంతయు నెఱింగింపు మని ప్రశ్నంబు సేయ విని విష్వక్సే
 నుండును దదీయం బగుసమీచీనప్రశ్నంబునకు మిగుల సంతసించి మునీంద్రా
 వైవస్వతమన్వంతరంబునం దిరువదెనిమిదవమహాయుగంబున సంప్రాప్తం బగు
 కలియుగాదిమకాలంబునందుఁ బాండ్యదేశంబునఁ దామ్రపగ్గితీరంబున శ్రీకురు
 కాపురంబునందు వైశ్యకులంబున భగవదంశాంశసంభూతుం డై శ్రీశతకోపయో
 గీంద్రుండు భగవత్ప్రసాదా సాదితవరభక్తిపరజ్ఞానపరమభక్తిపరిపూర్ణుం డై తిం
 త్రిణీతరుమూలం బాశ్రయించి బాల్యంబు మొదలుకొని పోడశాబ్దపర్యంతంబు
 మూకభావంబు వహించి యనంతరంబు భగవదాజ్ఞచే సహస్రశాఖోపనిషత్ప్రపం
 చంబు సహస్రగాథాత్మిక యగుద్రావిడబ్రహ్మసంహిత గావించునాసంహితయు
 విష్ణుదాసు లగుబ్రహ్మక్షత్రవైశ్యశూద్రుల కధ్యయనార్హంబగు నవి యానతీయ
 నాకర్ణించి దేవా యప్సరాంకుశమునికృతం బైనద్రవిడభాషాత్మకగాథాసహస్రం
 బు బ్రహ్మవిద్యయై యెట్లధ్యయనార్హం బగు నీవృత్తాంతంబులయు వినుటకుం గు
 ఱుహలం బుదయించెంగాన సవిస్తరంబుగా నానతిమ్మని మగిడి యడుగ నానన
 త్కుమారు నుద్దేశించి యోగిన త్తమా ద్వాపరాంతంబున వేదవ్యాసమునీంద్రుం
 డనంతంబు లైనవేదంబులు చతుర్విధంబులుగా విభజించి ప్రవర్తింపంజేసినయ
 ట్లు కృష్ణావతారానంతరభావి యగుకలియుగాదిమకాలంబున శతకోపమునీంద్రుం
 డవతరించి యల్పశ్రుతులల్పమతులల్పాయుష్కులు నగుమాసవులను వేదభాషా
 శ్యంబునుం జూచి కరుణార్ద్రచిత్తుం డై యుమ్మాయశాఖాసహస్రంబు ద్రవిడ
 గాథాసహస్రాత్మకంబుగా నొనర్చి శిష్యప్రశిష్యముఖంబుగాఁ బ్రవర్తింపఁ జేయుఁ
 గాన యదిబ్రహ్మవిద్య యయ్యె నని సైన్యనాథుండు పలుక నట్లాయెనేని సర్వభా
 షాత్మకంబులు గా నరు లొనర్చిన గాథావిశేషంబు లసంఖ్యాతంబులు గలవవియ
 న్నియు బ్రహ్మవిద్యలు గావలెనని మరల శంకింప విని విష్వక్సేనుండును మునీంద్రా
 శ్రుతులకు శిక్షావ్యాకరణాద్యంగంబులు ఋషు లొనరించునట్లు భగవంతుం డైన

యగ స్త్యమునీంద్రుండు శిక్షోవ్యాకరణవృత్తలక్షణాదు లన్నియుఁ దానే రచియిం
చెం గాన యది బ్రహ్మవిద్య యగుటకు సంశయంబు లే దదియునుంగాక యా
మ్నాయంబుపగిది స్వతఃప్రమాణం బై యపారుషేయం బైనద్రావిడవేదంబుకృ
ష్ణానతారానంతరభావి యగుప్రతికలియందు విష్ణువున కత్యంత ప్రీయుం డైనశ్రీశ
తకోపయోగీంద్రునివలనం బ్రకాశితం బగుఁ గాన సాక్షాద్వేదం బగునని భగవత్సే
నాపతి యానతిచ్చి మఱియును, శ్లో॥ కతా పునః సాపరతానుభూతే సమస్తభూ
తాశ్రితనస్సలత్వాత్ భక్తాత్తనా విశ్వజనాః జగోప విశ్వాధికో విశ్వమయో హి
విష్ణుః ॥ అనియెడున్యాయంబున విశ్వాధికుండును విశ్వమయుండు నగువిష్ణుండు
సమస్తభూతాశ్రితనస్సలుండు గాన సాపభూయిష్ఠం బగుకలియుగంబునందు శ్రీ
శతకోపాదిభక్తస్వరూపంబు ధరియించి విశ్వజనుల రక్షించు నదియునుం గాక,
శ్లో॥ ద్వితీయేతు పరాధేతు దినే త్వాద్యేధసస్తమేమన్వస్తరే వర్తమానే త్వష్టా
విశే చతుర్యుగే ॥ కలే రాచా జన్మయోగి శతకోప ఇతిస్మృతః మద్భక్తోహం
భవిష్యామి నేతుః ద్రావిడతాం శ్రుతీః ॥ తత్రక్షేత్రే జన్మభాజా శతకోపేనయో
గినా ముక్తిం భవిజనాః స్వర్గే గమిష్యన్తి కలావసి ॥ అనుచు బ్రహ్మాండపురాణం
బునందు శ్రీత్రమాహాత్మ్యఖండంబునఁ గురుకాపురీమాహాత్మ్యంబునందలి ప్రథ
మాధ్యాయంబున బ్రహ్మనుద్దేశించి భగవంతుం డానతిచ్చినయట్లు ద్వితీయపరా
ర్థంబునఁ బ్రథమదినసంబునందు సత్తమం బైనవైవస్వతమన్వంతరంబునం దిరు
వదేనిమిదనమహాముగంబునఁ గలియుగాదిమహాకాలంబునందు శ్రుతిని ద్రావిడ
భాషాత్మకంబుఁ జెందింప జసంబు మొదలుగా మహాయోగియు మద్భక్తుండు
నగుశతకోపమూగీంద్రుండ న్నేనే యనతిరించెద నాకురుకాపురీక్షేత్రంబునం
దుదయించినశ్రీశతకోపయోగీంద్రునివలన సమస్తజనులు కలియందైనను ము
క్తికిం జనుదురని భగవంతుం డానతిచ్చి మఱియును, శ్లో॥ శూరయతా ముచ్య
తే కిచ్చి ద్రహస్యం మునిసత్తమాః కాంతారే తిన్త్రిణీభూత్వా మచ్ఛయ్యా భు
జగేశ్వర ॥ నిర్విద్ర తిన్త్రిణీశ్వ మేష్యత్యయ మభిష్టదః । నేతుం ద్రావిడతా
న్వదాత్మయూ మూర్తిసమాగతాన్ ॥ మద్భక్త శ్శతకోపాభ్యో భవిష్యతి మ
దిచ్ఛయా ॥ ఇత్యాదిబ్రహ్మాండపురాణంబునఁ జతుర్థాధ్యాయోక్తక్రమంబుగా ము
నీంద్రులారా మీ కేకాకాహస్యం బెఱింగించెద సానధానచిత్తులరయి వినుండ
నుచు మహర్షుల నుద్దేశించి మనీషాశయ్యాభూతుం డైనరాభీష్టప్రదాయకుం
డైనశేషుండు కురుకాక్షేత్రోపసంబున నిర్విద్రతిన్త్రిణీశ్వతుం బై జనియించు
నావ్యతుంబుకడ వేదంబులు ద్రవిడభాషాత్మకంబులుగా నొనర్ప మద్భక్తుండైన
శతకోపయోగీంద్రుండు మన్నియొగంబుచే నుదయించునసంపరమపురుషుం డాన
తిచ్చి మఱియును, శ్లో॥ క్యూరే కలియుగే ప్రాప్తి నాస్తికః కలుషీకృతేవిష్ణు
రథాంశసంభూతో వేదవేదాంతతన్ద్వివిత్ ॥ స్తుత్రం వేదమయం కర్తుం ద్రావి

డ్యా నిజభాషయా | జనిష్యతి సతాం శ్రేష్ఠో లోకానాం హితకామ్యయా || సపు
 మాం త్వర్వశాస్త్రజ్ఞో హ్యనన్తం వేద మవ్యయమ్ | సర్వాధికారం ధర్మాత్మా
 కీర్తిష్యతి తతో మునిః || కూరే కలియుగే ప్రాప్తే విష్ణోః కీర్తనమేవహి | కథితం
 సర్వశాస్త్రజ్ఞైర్దునిభి ర్వేదపారగైః || తస్మాత్తు పురుషశ్రేష్ఠో భక్తానా మమృతోప
 మః | త్రియుగత్వాచ్చవిప్రేంద్రవిష్ణుత్వవ్యక్తమూర్తిమాన్ || కలిదోషాభిభూతానాం
 ప్రజానాం సాలనాయవై | ధారయిష్యతి తద్రూపం కృపయాపురుషోత్తమః || అ
 ధ్యేతవ్యం ద్విజ శ్రేష్ఠే ర్వేదరూప మిదంకృతమ్ | స్త్రీభి శ్శూద్రాదిభి శ్చైవ తే
 షాం ముక్తిః కరేస్థితా || ఇట్లు బ్రహ్మాండపురాణంబునం దుత్తరభాగంబున మా
 ర్కండేయార్జునతీర్థయాత్రాప్రకరణంబునఁ దామ్రపర్ణి మాహాత్మ్యంబునం దశీతిత
 మాధ్యాయోక్తక్రమంబుగాఁ గూరం బైనకలియుగంబు ప్రాప్తం బైనాస్తికు
 లచేఁ గలుషీకృతం బగుచుండ వేదవేదాంతతత్త్వవిత్తముండును దక్కినసకలశా
 స్త్రంబులయందు సర్వజ్ఞుండును బరమధార్మికుండును సత్పురుషశ్రేష్ఠుండును
 సంశ్రితుల కమృతస్వరూపుండు నగుశ్రీపరాంకుశయోగీంద్రుండు వెష్టవాంశం
 బుచే సర్వహితార్థంబుగా నవతరించి యనంతం బైనవేదంబు వ్రావిడభా
 షచే సర్వాధికారంబుగా రచించుచు వేదరూపం బైనయూదివ్యప్రబంధంబు ద్వి
 జ శ్రేష్ఠులక ధ్యేతవ్యంబు మఱియు స్త్రీశూద్రాదు లెవ్వ రధిఃరించిన వారికి ము
 క్తి కరతలామలకం బగుఁ గలిదోషాభిభూతు లగుచేతనులకు విష్ణుప్రియకరంబైన
 నతదీయనామసంకీర్తనం బింతకంటె వేటొక్కటి లేదు మఱియును, శ్లో || భవ
 త్యాసాధు కథితం మమాపి హృది వర్తతే | సృష్ట్యాదౌ చేతనానాంహి దేహాదీని
 చ సృష్టవాన్ || ఏతైర్దుచ్యేయైరప్యేతే మత్పాదపరిచర్యయా | అభినన్ధాయ భగ
 వా నిత్యేవం భూతభావనః || తేచకర్తృభి రాత్మీయైః ప్రాచీనైః కష్టమానసాః | త
 తోద తైశ్శరకై రీహందే భోగకారణాత్ || అవతారై రనేకైశ్చ ప్రత్యక్షం ప్రతి
 చోదితాః | లోకదృష్ట్యా నబుద్ధ్యస్తే దేవమేవేతి మానుషమ్ || తతశ్చ భగవద్జ్ఞాన
 విముఖం సకలం జనమ్ | అనుకంపయితుం దేవః కలికాలే వి శేషతః || నో శూద్రః
 పరమః ప్రాజ్ఞో నిర్విశేష మిదంజగత్ | ఉజ్జీవయితు మారబ్ధస్సూరీణా మవతార
 ణాత్ || ద్రావిడేషు విశేషేణ ప్రభవిష్యన్తి సూరయః | భగవత్కాముకాదేవీ
 తామ్రపర్ణితటాదిషు || సర్వైశ్శ్రవ్యస్వయంసిద్ధా భగవద్జ్ఞానివై భవాత్ | అయో
 నిజాయోనిజాశ్చ దేవాజ్ఞాపరిసాలకాః | ప్రబుద్ధాః ప్రాకృతజనాః ప్రబోధయితు
 ముద్యతాః | శరీరాదపినైస్సృహ్యం భగవచ్ఛరణార్థినామ్ || బాన్ధవం విష్ణుభక్తీ
 షు జయభోగపరాయణాత్ | ధర్మార్థై రనుపాయత్వం ప్రథయిష్యం త్యురుప్రభాః ||
 ఇత్యాదిక్రమంబుగా వృద్ధపాద్మంబున భవిష్యత్పురాణంబున భాగవతమాహా

త్వ్యోబునందుఁ బంచమాధ్యాయంబున భూతభావనుం డైనభగవంతుండు సృష్ట్యాదియం దసత్ప్రాయులైనచేతనులం గటాక్షించి దయమానమాననుం డైనవీరు మత్స్యదాబ్జంబు లారాధించి కృతార్థులు గావలెనని తనతలంపులం దలంచి వారికిఁ గరణక శేబరంబు లొసంగ వారును బ్రాచీనాత్మీయకర్త వాసనలచే దుష్టమనస్కులై భగద్దత్తంబు లగుకరణక శేబరంబుల శబ్దాదివిషయభోగసాధనంబులుగాఁ జేయ నని యెఱింగి శ్రీహరియును రామకృష్ణాద్యనతారంబు లొనరించి బోధింప నుద్యోగింప నజ్ఞేనదేవుని మనుష్యునిగా నెంచిరి గాని పరమపురుషుండని తెలియలేరైరి తదనంతరంబ భగవంతుండు సుజ్ఞానవిముఖం బైనయజ్ఞగుతుజాతంబు నిరీక్షించి నిత్యసూరులనవతరింపజేసి తత్కృతబోధంబుచే వారలం బ్రబుద్ధులం జేసెదనని మది నెంచిసూరుల నియమింప భగవదాజ్ఞచే ననంతగరుడవిష్యక్సేనసువ్యసాంచజన్యాదినిత్యసూరు లందఱు కలికాలంబున వీడు శూద్రుగడు వీడుత్కృష్టుగడు వీడు ప్రజ్ఞుం డని విశేషపిచారంబు సల్పక యందఱిని న్వయాపజ్ఞానంబు బోధించుటకు ద్రవిడదేశంబులయందు శ్రీతామ్రపర్ణి మదున్వృధాదిమహానరీసమీపప్రదేశంబులయందు యోనిజు లయోనిజు లగు పరాంకుశపరికాలకాసాగభూతిమహాదాదిమహాయోగు లై యవతరింపఁగలరని సూత్రవతి నుద్దేశించి శ్రీదేవి యానతిచ్చె మఱియు నప్పురాణంబు ద్వాత్రింశదధ్యాయంబున, శ్లో॥ అథతే కథయిష్యామి శ్రుగుత్వ మిద ముత్తమమ్ । యచ్ఛ్రావ్యాతాం భగవతిభక్తి గ్భవతి శాశ్వతీ॥ తటినీ తామ్రపర్ణితి పుణ్యా జగతివిశ్రుతా ముత్తానాంచైవ జనని ముక్తిదన్నానవైభవా॥ తస్యాస్తీరేస్తి నగరీ కురుకేత్యుయశాననా । నన్నిధతే సదాదుత్ర శబ్ధచక్రధరో హరిః ॥ తత్ర భక్తిచ మత్కరీ కారీతిభగవత్ప్రియః । భవిష్యత్వనవతోవై భార్యయా భర్తృదేవయా ॥ తేన విర్యక్ష్యమానోపి తపోభిః పుత్రదైర్ఘ్యైః । సేనేశం ప్రీతిభావేన స్వభక్తం స నియోక్యతి॥తతిః కలియగన్యాదా వై శాఖ్యాం విశ్వభావనః విష్ణుభక్తప్రతిష్ఠార్థః సేనేశోనతరిష్యతి ॥ శతకోపాభిధానశ్చ పుత్రక స్సూతకాత్పరమ్ । అనాహరతియాగేహం పితృభ్యాం ప్రాపితో హరేః ॥ నపిబ స్మరుదన్నాశ్చ స్మభావం చరణం క్షిప్వా హృష్టపుష్టతనుం బాలంతత్ర నిక్షిప్య తే జనాః॥చిహ్నితం శబ్ధచక్రాద్ధ్యురాయుధైర్ధువిద్విషః । శాయితోబాలపర్యజ్కే- సౌమ్యరత్నపరిష్కృతే ॥ వినిద్రతి స్త్రిణీమూలే విశాలవిటపోజ్జ్వలే । పితృభ్యాం రక్షమాణోభవర్థిష్యతి దినేదినే॥ నిర్మాతో నిష్కరీషశ్చ నిరాహార స్త్వరోదనః । సంభ్రమిష్యతికాలేన పరితో హామస్తిరమ్॥నతు బద్ధాసనో మాని వృద్ధిగామిప్రదాయినీ । నిమిలితాక్షయుగళ స్త్రిమితో వర్తయిష్యతి॥ ధ్యాయమానో హృషీకేశం హృష్టపుష్టాంగసౌఖ్యవః । పద్మాసనం నమాస్థాయ పద్మపత్రనిభేక్షణః॥ పద్మనాభస్య దేవస్య పాదపద్మార్చనే స్థితః । ఇథ మాషోడశం వర్షకాలం కలిమలాపహమ్॥భ

గవద్ధర్మసంహారభరితక్షపయిష్యతి । సుజ్ఞానఘనపూర్ణత్వాత్తిన్ద్రిణీమూలమా
 శ్రితమ్ ॥ బాల ఆఘోడశాబ్దాత్తు మూకభావం గమిష్యతి । తత స్తమస్సముదా
 న్తం విచ్ఛేత్తుం తార్క్ష్యవాహనః॥ నేత్రాబ్జ మున్తీలయితం కోటిసూర్యసమప్ర
 భః । శ్రీయాసమస్తచిదచిన్నియస్తవ్యాత్తవైభవః॥ శఙ్ఖచక్రధర స్సాక్షాద్దివ్య
 వీతామృతోజ్జ్వలః । కిరీటహార కేయూరకటకాంచితవిగ్రహః ॥ కుండలీకాస్తుభస్ర
 గ్వీపురఃప్రాదుర్భవిష్యతి । వేదతుల్యైః ప్రబంధైశ్చ భగవద్భక్తిబృంభితైః ॥ ప్ర
 వాహైరినగంగాయాః పామరాన్వేదయిష్యతి తథా మధురకవ్యాద్యా సూరయ
 స్తన్ముఖోద్యతాః ॥ ప్రబంధాన్ ప్రాప్యవిశదాన్ వదిష్యన్తి కృతార్థకాః । తతో
 గరుడమారోప్య శతారిం నిజమన్దిరమ్ ॥ శ్రీవైకుంఠ మనుప్రాప్య ప్రవేక్ష్యతి ని
 జాంతసుమ్ । తతఃకాలేన మహతా వినష్టాం భువి తత్కృతమ్ ॥ నాథనామాము
 నివరో యోగజ్ఞానమవాప్స్యతి । తతఃకాలే బహుతిథౌ వినష్టాం విన్న్యవర్ధిసీమ్ ।
 త్రిదండమండితో దేవో మునిః ప్రవ్యక్తయిష్యతి । పాపండబహుళే లోకే కుదృ
 ప్తి జనసంకులే ॥ మోముహ్యమా నాజగతీ వినష్టేహరివైభవే । మోహనై రాను
 రై శ్శాస్త్రైఃకుయుక్తిపరికల్పితైః ॥ వేదాంతమార్గానుగతై రన్త్యైః కుమతీసుం
 దరైః । సిద్ధాంతై ర్విస్తృతం లోకం పునరుద్ధారయిష్యతి ॥ బాదరాయణసంజ్ఞస్య
 విశ్రుతస్యమహామునేః । మతం వేదాస్తతాత్పర్యం విశ్రుతం ప్రేక్ష్యభూతలే
 త్రిదండధారి భగవాన్ వేత్రపాణిః ప్రియస్తథా । భక్తానాం భాగధేయేన భువి
 ప్రాదుర్భవిష్యతి ॥ ఇత్యాదిపూర్వోక్తపురాణంబునందు ద్వాత్రింశదధ్యాయో
 క్తక్రమంబుగా సూత్రవతి నుద్దేశించి యోదేవీ మఱియు నొకచరిత్రంబు చెప్పె
 ద నేచరిత్రం బైన విన్నవారికి భగవంతునియొక భక్తి యనుదినంబు వృద్ధిజెందు
 నెట్లంటివేని ముజ్జగంబులయందు స్నానపానంబులచే ముక్తిదాయినియు మాక్తి
 కంబులకు జన్మస్థానమనియు బ్రసిద్ధి గాంచినతామ్రపల్లయని యొకమహానది గల
 దు తత్తీరంబున సమృద్ధకాననం బిగుకురుకానగరంబున శంఖచక్రగదా ధరుగ
 డగుహరి నిత్యసాన్నిధ్యం బొనర్చు నప్పట్టణంబున భక్తిచమత్కారి యగు
 కారిసూరి భర్తృదేవత యగునిజభార్యతో నిత్యవాసం బొనరించు శ్రీహరి
 శాసనంబున సేనేశుండు కలియుగాదిమకాలంబున విశాఖానక్షత్రయుక్త పౌ
 ర్ణమాసియందు నతనికిఁ బుత్రుం డై యుదయించు శతకోపాభిధానుం డగు
 నక్కుమారుం డనాహారుండు గావున జాతసూతకానంతరకాలంబునఁ దల్లి
 యిదండ్రులచే హరిమందిరంబుఁ జేందింపబడు నక్కుమారుండును స్తన్యపానం
 బొనరింపక యేడ్వక యశనం బొల్లక కరచరణంబులు కదల్చక హృచ్చిపృష్ఠ
 తనుం డై శంఖచక్రాదిభగవల్లాంఛనాలంకృతనిజభుజమూలుం డై విశాల
 విటపోజ్జ్వలనం బైనవినిద్రతిన్ద్రిణీనృక్షంబుక్రింద సౌమ్యరత్నపరిష్కృతం
 బై బాలపర్యంకంబునందు శయనించి తల్లిదండ్రులచే రక్షితుం డై వర్ధ

మానచంద్రునిమాడ్కి నశ్రాంతంబు వర్ధిల్లు మఱియు నబ్బలకుండు వత్సరవయ
స్కుండా మూత్రపురీషగోదన స్తస్యసానాదులు లేక హరిమందిరంబునం దంతటఁ
బారాడుచు నొక్కనాఁ డత్తింత్రిణీకోటరంబుఁ జొచ్చి యందు బద్ధపద్మాసనుండా
నిమిలీతాక్షియుగళుండా హృష్టపుష్టానయవసౌష్ఠ్యవుండా హృదయకమలకర్ణికా
మధ్యంబున శ్రీహృషీకేశుని ధ్యానించుచు నిశ్చలమనస్కుండా పోడశవర్ష పర్యం
తంబు పగమపుడుమానుభవజనితపరమానందభరితుం డై మఱానియై కాలంబు గ
డపుచుండు నయ్యనసరంబున గరుడవాహనారూఢుండును గోటిసూర్యసమప్ర
భుండును లక్ష్మీసమేతుండును శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధధరుండును దివ్యపీతాంబ
రాలంకృతుండును గిరీటహార కేయూరమకరకుండలకటకకటిసూత్రశింజాన మంజు
నుగజేరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుండును శ్రీవత్సకాన్తుభవై జయంతీవనమా
లాలంకృతవిశాలనక్షత్రులుండు నగు శ్రీమన్నారాయణుం డమృతహయోగింద్రునకు
దృష్టిగోచరుం డై యజ్ఞానాంధకారంబు నివర్తింపంజేసి నిరతిశయనిర్మలజ్ఞానానం
దంబు లొసంగి స్వకీయస్వరూపగుణవిభూతు లన్నియు నతనికి సాక్షాత్కరింపం
జేసి యనుగ్రహింప నప్పరాంకుశమునీంద్రుండును గంగాప్రవాహంబుపోలిక స్వ
ముఖపద్మానగళవినిగ్గళత్పరమపావనామ్నాయస్వరూపదివ్యప్రబంధంబు లుదాహ
రింప నాప్రబంధంబు లన్నియు నక్షణంబ మధురకవిప్రముఖనివ్యసూరు లధికరిం
చి నిజశిష్యులకుం జెప్పదురు. ఇదనంతరంబ యద్దేనదేవుం డమృతహయై గరుడ
వాహనంబుపై వెక్కించుకొని నిజమండరంబగు శ్రీవైకుంఠపురంబునకువిచ్చేయ
ననంతరంబ కొండొక కాలంబున కద్దిన్యప్రబంధంబు ఖలంబై న శ్రీమన్నాథమునీం
ద్రుండు మరలి యుద్ధరించు. మఱియు నాకృతి కొన్ని సంవత్సరంబుల కధికారి
మూర్ధ్యంబుచే సభ్యయనాధ్యాపనంబులు లేక సంకుచితంబై యున్నయంత భ
గవంతుండును వేత్రపాణియు నగువిష్వక్సేనదేవుండు భక్తజనభాగధేయుండును
ద్రిదండపాణియు నగు శ్రీరామానుజమునీంద్రుం డై యవతరించి యాప్రబంధం
బు శిష్యప్రశిష్యముఖంబుగాఁ బ్రకాశింపంజేసి లోకంబు పాపండబహుళంబై కు
దృష్టిజనసంకులం బై వినష్టపారివై భవంబై మోముహ్యమానం బగుచున్నభగవం
తుఁ డగుబాదరా ముణమునీంద్రునితాత్పర్యంబుఁ దెలిసి తనీయబ్రహ్మసూత్రంబు
లకు భాష్యం బొసర్చి మోహనంబులు నాసుంబులును గుయుక్తిపరికల్పితంబు
లును గుమతీసుంబులును వేదాంతాభాసానుసారంబులు నగుసితరసిద్ధాంతం
బులచే స్వరూపజ్ఞానవిస్మృతిఁ జెందినలోకం బుద్ధరించునని లక్ష్మీదేవి యానతిచ్చె.
మఱియును, శ్లో॥ అనంతః ప్రథమగ రూపం త్రేతాయాం లక్ష్మణ స్తథా । ద్వాప
రే బలభద్రస్తు త్తతా కశ్చి ద్భవిష్యతి॥ ఇత్యాదినారదీయపురాణంబునందు యాద
వగిరిమాహాత్మ్యోక్తమంబుగా శేషుండు కృతయుగంబున ననంతాఖ్యుండా
త్రేతాయుగంబున లక్ష్మణుండా ద్వాపరంబునబలభద్రుండా కలియుగంబున నొ

కంఠే యుదయించు. 'అను క్త మన్యతో గ్రాహ్య' మనియెడున్యాయంబునఁ బూ
 ర్వోక్తవిశేషవచనప్రామాణ్యంబుచే నతండు శ్రీరామానుజమునీంద్రుం డని గ్ర
 హింపవలయు మఱియును, శ్లో॥ బ్రహ్మరే త్వం సమాసాద్య స్మృతిం సాత్విక సేవి
 తామ్ । భవ్యాం కురు మహాప్రాజ్ఞ స్తవగోత్ర సముద్భవః ॥ శారీరక మహాభాష్య
 గ్రంథకర్తా జితేంద్రియః! వేదా న్తవి త్తమః కశ్చిన్మనస్కో బ్రాహ్మణో త్తమః॥ అ
 స్మిన్మహాభూతపురే భవిష్యతి నసంశయః! తేన త్వయాకృతావత్స స్మృతి సాత్విక
 గామినీ ॥ ప్రతిష్ఠాం పరమాం కీర్తిం గమిష్యతి మహీతలే । తస్యనంబంధిన శ్శి
 ష్యాన్సురాణామపి దుర్లభం॥ నూం ప్రాప్యప్రాప్తనిర్వాణా భవిష్యంతి కలాయు
 గే॥ ఇత్యాదిస్కాందపురాణంబున వైష్ణవసంహితయందు నం దాగ స్త్యసంవా
 దంబున శ్రీమహాభూతపురీమాహాత్మ్యంబునందు, ద్రయోవింశతీతమాధ్యాయో
 క్తక్రమంబుగా బ్రహ్మరే సత్తమా నీ వామ్నాయంబు లన్నియు నరసి తెలిసి
 సాత్విక సేవితయు కళ్యాణస్వరూపిణీయు నగునొకస్మృతి రచియింపుము. భవదీయ
 గోత్రంబున సర్వజ్ఞుండును జితేంద్రియుండును వేదాంతవి త్తముండును మహామ
 నస్కుండు నగునొక బ్రాహ్మణో త్తముండు శ్రీభూతపురియందు జనియించు. ఈ య
 ర్థంబునకు సంశయంబు లేదు. సా త్వికుల కాదరణీయ యగుయుష్మదీయస్మృతి
 యతనిచేఁ బ్రఖ్యాతయై భూతలంబున శాశ్వతప్రతిష్ఠఁ జెందు. కలియుగంబునఁ
 దదీయశిష్యప్రశిష్యు లందఱు వేల్పులకై నను దుర్లభం బగుమదీయపదంబుఁ జెం
 ది నుఖంతురని వై వస్వతమనుపుత్రుం డగుహారీతమునీంద్రు నుద్దేశించి భగవం
 తుఁ డానతిచ్చె. మఱియు, శ్లో॥ కృతాదిషు ప్ర జారాజ్ఞ కలావిచ్ఛ నిసంభవమ్!
 కలౌ ఖలు భవిష్యన్తి నారాయణపరాయణాః ॥ క్షచి త్క్వచి న్మహాభాగా ద్రా
 విడేషుచ భూరిశః । తామ్రపర్ణి సదీ యత్ర కృతమాలాపయస్వినీ॥ కావేరీచ మ
 హాభాగా ప్రతీచీచ మహానదీ । యే పిబంతి జలం తాసాం మనుజా మను జేశ్వరః॥
 ప్రాయో భక్తా భగవతి వాసుదేవేమలాశయాః॥ ఇత్యాదిభాగవతంబునం దేకా
 దశస్కంధంబునఁ బంచమాధ్యాయో క్తక్రమంబుగాఁ గృతాదియుగంబులప్రజ
 లు కలియం దుద్వత్తి నిచ్చయింతురు. కలియుగంబున నారాయణపరాయణు
 లాయాదేశంబుల నొక్కొక్కచో నరుదుగాసంభవింతురు ద్రవిడదేశంబులయం
 దు మహాత్ము లసంఖ్యాతు లుదయింతురు తామ్రపర్ణియుఁ గృతమాలయుఁ బ
 యస్వినియు మహాభాగ యగుకావేరియుఁ బ్రతీచీయు ననియెడుమహానదు లె
 చ్చోటం బ్రవహించుచుండు నచ్చట నమ్మహానదులపుణ్యోదకంబులయందు స్నా
 నపానంబు లెవ్వ రొనరింతురు వారికి భగవంతుం డగువాసుదేవునియెడ నత్యంత
 భక్తి యుదయించునని వసుదేవునుద్దేశించి నారదమునీంద్రుండు పక్కాణించె
 “సద్విగ్రేతు వాక్య శేషాత్” అనియెడున్యాయంబునఁ బూర్వోక్తవిశేషప్రామాణం
 బులచే శ్రీపరాంకుశపరకాలనాథయామునయతీంద్రాదిశ్రీమహాభాగవతో త్త

ములు సారని గ్రహింపవలయు. మఱియు నీదివ్యప్రబంధాధ్యయనాదులయందు శ్రీమన్నాథయామునయతీంద్రాదిధర్మజ్ఞసమయం బబాధితబలవత్ప్రమాణం బని తెలియుమని గురుం డావిపున కానతీయ నాద్విజుండును మహాత్మా యామ్నాయంబులకుఁ బుష్కపూర్ణిమాతిథియం దుత్సర్జనవిధియు శ్రావణపూర్ణిమాసియం దధ్యయనవిధియుం గల్గునట్లు ద్రవిడశ్రుతులకుఁ గాలనియమంబు గలదేని యానియమంబును బూర్వోక్తప్రపన్నోత్సవస్వరూపంబు నానతిమ్మని యడుగ వత్సానీవైవర్చినయూప్రశ్నంబు సమీచీనంబు గానికిఁ బ్రత్యుత్తరంబు వినుము, శ్లో॥ గీర్వాణమయవేదస్య తైష్యశ్రావణపర్వయోః । యథా ప్రోక్తా మహాప్రాజ్ఞ సముత్సర్జనసంగ్రహాః॥ ద్రావిడశ్రుతిబంధస్యకార్తికీమార్గశీర్షయోః । పర్వవద్దినయో రేవ సముత్సర్జనసంగ్రహాః॥ ఇత్యాదివానుదేవసంహితోక్తప్రకారంబుగా గీర్వాణమయవేదంబులకుఁ దైష్యశ్రావణపర్వంబులయం దుత్సర్జనసంగ్రహంబులు హరిచే విధియింపబడినట్లు కార్తికమార్గశీర్ష మాసంబులపర్వవద్దినంబులయంద సముత్సర్జనసంగ్రహంబులు విష్ణునిచే విధియింపబడియెఁ దద్వివరణక్రమం బాకర్ణింపుము, శ్లో॥ వృశ్చికేమాసిపూర్ణాయాం దీపారోపణ మాచరేత్ । పరేత త్తత్ప్రబంధానాం సమాపన మథాచరేత్॥ రోహిణ్యాం వానుదేవస్య వృశ్చికే మాసిసర్వణి । అర్ధమండలవేళాయాం దీపారోపణ మాచరేత్ ॥ తత్రైవశతకోపాదిసూక్తానాం శాంతి మాచరేత్ । యదిత త్రాగ్నిభయతేపరేద్యుస్తద్వయంచరేత్॥ ఇత్యాద్యభియుక్తశ్రీసూక్తిక్రమంబుగా వృశ్చికమాసంబునఁ బూర్ణిమాతిథియందై నను రోహిణీనక్షత్రంబునందై నను మార్తాండమండలంబర్ధాస్తమయంబుఁ జెందుచున్న వేళ దివ్యదేశంబులయందు శ్రీహరికి దీపారోపణోత్సవంబుఁ జేసి యనంతరంబ దివ్యప్రబంధంబులు నిగమింపవలయు నాతిథి కృత్తికానక్షత్రయుక్తంబై నను మఱునాడు కళానూత్రంబై న శేషించియున్నను బూర్వతిథివర్జించి యాశేషపర్వదినంబునం దర్ధాస్తమయంబున దీపారోపణం బొనరించి తదనంతరంబ దివ్యప్రబంధంబులు నిగమింపవలయుఁ గావున నట్లు నిగమించి భగవదారాధనోపయోగిపాశురంబులు దక్కఁ దక్కినపాశురంబు లుచ్చరింపక మధ్యమకాలంబు జరపి మగిడి ధనుశ్శుద్ధికాదశీయందుఁ దిరువాయ్ మొళ్ళి యుపక్రమించి పదినాసరంబులు మహోత్సవపూర్వకంబుగాఁ బ్రధానం బైన శ్రీరంగధామంబు మొదలుగాఁ గలదివ్యదేశంబులయందు భగవదాజ్ఞచే శ్రీవైష్ణవులనుసంధింశురు. తిరువాయ్ మొళ్ళిదక్కఁ దక్కినదివ్యప్రబంధంబు లాయధ్యయనోత్సవంబునకు ముందుగాఁ బదిదినంబు లనుసంధింతు రిదియే ప్రపన్నోత్సవం బనంబడు నీయుత్సవంబు పురాతనదివ్యదేశంబులయందు నవశ్యక ర్తవ్యంబు. మఱియును దివ్యదేశవ్యతిరిక్తంబు లగుతత్త్వార్థమంబులయందు వసియించువైష్ణవులు పూ

రోక్ష్మక్తమంబుగాఁ దమతమగృహంబులయందుఁ బ్రబంధంబులు నిగమించి
 శ్రీకూరేశ గురుశిఖామణితిరునక్షత్రంబునం దుపక్రమింతు రీప్రబంధంబుల కిదియ
 కాలనియమం బని యద్దేశికేంద్రం డానతియ్య నాకర్ణించి యాతిరువేంగడముడ
 యా ననుబ్రాహ్మణుండును బరమానందభరితాంతరంగుం డై యమృతదేశికుని
 దివ్యాంఘ్రిపద్మంబు లాశ్రయింప నయ్యార్యనర్యం డతనికిఁ బంచసంస్కారా
 దినకలహితంబు లాచరించి తిరువేంగడదాసుం డని దాస్యనామం బొనరించి య
 ద్వివ్యదేశంబునందు నిన్ననంబి, యిరుందనంబి, కిడందనంబి, మలమేల్నంబి, తిరు
 ప్సార్క్కడల్నంబి, యనుపంచనంబులకు మంగళాశాసనంబుఁ జేసి నారికి నెవ్వ
 గోపురప్రాకారమండపమహానసపుష్పద్యానాదికైంకర్యంబు లన్నియు నేర్పరిం
 చి నిత్యోత్సవాదు లన్నియు సమృద్ధంబులుగాఁ జేయ నియోగించి యవి యన్ని
 యు విమర్శింప నత్తిరువేంగడదాసునికి భగవత్తందిరాధిపత్యం బిచ్చి శ్రీరంగధా
 మంబునకు విచ్చేయం దలంచె నంత.

—◆◆◆చక్రధారణాదివిషయ మైనశ్రుతిప్రమాణములు.◆◆◆—

తత్రాదౌ శ్రుతిః॥ పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్వతే ప్రభుర్గాత్రాణి పర్యేషివిశ్వతః॥
 అత పతనూర్నదదామో అశ్నుతే । శ్రుతా సగద్వహంతస్తాత్సమాశతః । ఇతి
 శ్రుతిః ॥ దేవపాయే విధూతేన బాహూనాసుదర్శనేనప్రయతమానప్రా లోక
 సృష్టిం వితన్వతిబ్రాహ్మణా సద్వహన్తి । అగ్నినానైతప్తం ద్విభుజేధారయ
 న్నూర్ధ్వపుణ్డ్రమాలిఖేత్ । తస్తద్ద్విరేఖం భవతి నపునరాగమనమేతి । బ్రహ్మ
 ణస్సాయుజ్జ్యగ్ం సలోకతా మాప్నోతి । ఇతిశతపథబ్రాహ్మణే॥ సామవేదే మై
 త్రావరుణశాఖాయాం॥ పవిత్రమిత్యగ్నిః । అగ్నిర్వై సహస్రారః । సహస్రారో
 నేమిః నేమినాత పతనుః బ్రాహ్మణ స్సాయుజ్జ్యగ్ం సలోక్య మాప్నోతి॥ అధర్వ
 ణవేదే॥ చక్రంబిభర్తివపుషాభితప్తం॥ బలం దేవానా మమితన్యవిష్ణోః । నవతినా
 కం దురితాని విధూయ ప్రయాంతి యద్యతయోవీతరాగాః ఏభిర్వయమురుక్తమ
 స్య చిహ్నైరజ్కితాలోకే సుభగాభవామ॥ తద్విష్ణోః పరమంపదం యే గచ్ఛన్తి
 లాఙ్ఘితాః । చక్రమాదామూగ్నో ప్రతప్యే బ్రాహ్మణస్య దక్షిణే బాహూ ధా
 రయేత్ । చక్రముపవిశతి॥ యం పాఞ్చజన్య మాదాయాగ్నో ప్రతప్యే బ్రాహ్మణ
 సోఽత్తరబాహూ ధారయేత్ ॥ బృహదారణ్యకే ॥ నిచితేపనువర్ణమభిద్యమానం
 మధ్యే బాహుమదధత్సుదర్శనం । విష్ణోరిదం భూరిదభూరితేజః ప్రభుర్న తిదివాన
 క్తం బభయు స్తజనానః । బాహుబుచేపుష్కలసంహితాయాం ప్రతేవిష్ణో
 రబ్జచక్రే పవిత్రే జన్తాంభోధింత ర్తవేచర్షణీన్ద్రాః మూలే బాహూర్వర్ధధతేన్యే
 పురాణలింగాన్యజ్ఞేతావకాన్యర్పయన్తి ॥ అధర్వణే ॥ అగ్నినానై హోతారః
 చక్రం పాఞ్చజన్యస్తుతప్తా ద్విభుజే ధారయేత్ । అత్తహిత మాచరేత్ । ఆచా

రాయస్వముఖం ప్రపద్యేత్ - తద్వైకుంతో భవతి । పునరాగతి ర్నసాయు
జ్యం సాలోక్యతా మాప్నోతి॥

అథోర్ధ్వపుణ్ణశ్రుతియః ॥ కథంల్లాం । ధృతోర్ధ్వపుణ్ణఃకృతచక్రధారీ విష్ణుం పరం
ధ్యాయతే యో మహాత్మా । సర్వేణ మస్త్రేణ సదాహృది స్థితం పరాత్ప
రం యన్తహతో మహాంతం ॥ మహోపనిషది ॥ ధృతోర్ధ్వపుణ్ణః పరమేశితా
గం నారాయణం సాంఖ్యయోగాధిగమ్యం । జ్ఞాత్వా విముచ్యేత సరా స్సమస్తై
స్సంసారపాశై రిహహైవ విష్ణుమ్ ॥ అధర్వణే ॥ హరేః సదాకృతి మాత్మనో హి
తాయ । నుభ్యే చ్చిద్ర మూర్ధ్వపుణ్ణః యో ధారయతి । సపర స్సప్రియో భవతి ।
సపుణ్యవా న్భవతి । సనుక్తిమా న్భవతి ॥ అథప్రణిపత్యకాత్యాయనో బ్రహ్మణ
మన్వయు జ్ఞమ్ । అథవా భగవ న్నే । కిం పవిత్రాణాం పవిత్రం । కే నవాకర్తాణి
సఫలాని । కిం దుష్కరం తపో మర్త్యానాం । కే ననుకారణే నామృతత్వమేతి ।
సహోవాచ । సాధుతేనుయోగశ్రుణు భోపవిత్రం సులభం సుకరం యద్విష్ణు
త్తేత్రమ్ । తత్రమృతాన్ని శ్వేతా ముద్భృతాసీత్యుద్ధరేత్ । అమృతమేవ శ్వేత
మృతాన్ని భవతి । తాం శుద్ధజలేన స్రణవేన ఘర్షయేత్ । దేవపితృకర్తాణ్యారభ
మాణః । తయానిత్య మూర్ధ్వపుణ్ణః బిభృయాత్ । మస్త్రైః కేశవాదీనాంచైత
ద్దహితం కర్తృవిఫలం రక్షాంసి సృష్టియః । తదేన మభ్యుక్తం భవతి । నాసాది
కేశాన్త మూర్ధ్వపుణ్ణః విష్ణోస్థి తస్య చరణద్వయాకృతి । ఏకాంశం సాదతరో
రస్య మూలం చిదుత్పన్నే చ ద్వేశాభేదధైవచ మధ్యావకాశోజ్జుళాదన్యూనః ।
సశ్రీః ప్రతిష్ఠాయై శ్రీర్నరేంద్రాయతో హరిద్రావయతి । విష్ణునావా ఆదిత్యవర్ణే
శ్రీఫలే ధారయేత్ । తద్జలేన శ్రీబీజేన సంయుజ్య తత్సూక్ష్మ రేఖాం ధారయేత్ ।
తద్వైశాఖే హంసవర్ణే గాయత్రీ త్రిష్టుప్చస్త్రసే ఆత్మ పరమాత్మ దైవత్యే దర్శ
పూర్ణమాసకే యిష్టార్తాపత్య క్రియేభుక్తిముక్తిఫలే సారేఖా శ్రీవర్ణా గాయత్రీ
చస్త్రః । ఆసన్దాక్రియామృతత్వస్థానోయ మూర్ధ్వపుణ్ణవిధిః । ఏవం విదిత్వా
యో ధారయితి సవైదికో భవతి । ససర్వకర్తాహో భవతి । కాయకాత్పాతకా
త్సూతో భవతి । విష్ణుసాయుజ్య మవాప్నోతి । యఏవం వేద ఇత్యుపనిషత్ ॥

అథకాత్యాయనో హోవాచ । జ్ఞానం వై పురుషో బ్రహ్మణో జాయతే । సవై బ్రహ్మణో
భవతి । వసిష్ఠః కశ్యపోత్రి ర్జమదగ్ని ర్విశ్వమిత్రోయం వ్యాసః పారాశర్యస్సన
కాదియోగదా న్సద్బ్రహ్మణోకో భవతి । సానన్దలోకో భవతి । తత్తం చక్రం ద్వి
భుజే ధార్యమిన్యగ్నిహోత్ర ఏన లోకో భవతి ఊర్ధ్వపుణ్ణమాలిఖేత్ తస్మా
ద్ద్విరేఖం భవతి । బ్రహ్మణ స్సాయుజ్యగ్ం సలోకతా మాప్నోతి॥

సీ. గురుఁడు తరుక్కురుంగుడి తరునగరియు, జాసి కిన్నడుదివ్యరేదేశములను
సతతసమూచినరసకల్యాణములుగాఁ, జేసి శ్రీగురుశాపురీశుఁ డైన
శతకోపయోగియాశ్చ లభించి శ్రీరంగ, ధామమునకుఁ జని శీతసమకమున

శ్రీరంగరాజ్మేవరజేయుచు వసియింప, నప్పు డిరుంబియరప్పాఖ్యసూరి
తే. వరుడు చనుదెంచి శ్రీరంగరపతినిగాంచి, యంతః గోవెలకందాడరయణ్ణగారి
గృహమునకు నేగి యం దారగించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. అశహియమణవాళరయమి భూమిపతికి శ్రీ, వరదనారాయణగురునితోడ
నరుగుదెంచి యిరుంబిరయప్పగారు ప్రణామ, మాచరింప ననుగ్రహంబుఁ జేసి
యమ్మహాదేశికుఁడతఁ డాకర్ణింపఁ, బరతత్త్వవిషయమై శ ప్రథమ మైన
తిరువాయిమొత్తీ కతిరదీర్ఘప్రవేశము, ఘనతరబ్రహ్మతరక్కప్రమాణ

తే. భాసురోదారఘణితి నురపన్యసింపఁ, దన్మఖోత్థసరస్వతీరధాటిఁ జూచి
యతఁడు హర్షించి విస్మయరమందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వవిత్తముఁ డితం, డన వింటి ముందిప్పు శ డరసి చూడ
సకలశాస్త్రములందు శసర్వజ్ఞఁ డని తోఁచె, ననుచు నెంచి యిరుంబిరయప్ప యంత
నారగించుట కమ్మహాత్మునిచేఁ జాల, నర్థింపఁబడియు నిశజాత్మయందు
యతులయన్నములు సంరయమిపాత్రసలిలము, లననుభావ్యములుగృ శ హాధి పతికి

తే. ననెడుసామాన్యశాస్త్రార్థమపుడుదలఁచి, యచటనుండకతమయగ్రహారమునకు
వచ్చి యాత్మీయభవనముఁజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అంత.

82

సీ. నిర్మలజలముల శ నీరాడి కాలోచి, తక్రియ లొనరించి శ తన కభీష్ట
ధనము దైవతము నీరతాలత్తణాన్విత, పార్శ్వఁడు నగురామరభద్రశౌరి
నర్చనేయ నిరుంబిరయప్ప యుద్యుక్తుఁ డై, తద్దివ్యమందిరద్వార మంది
తలుపు లుపాయశరతంబుచే నై నను, దెఱవఁజాలక యాచిరదేవునాత్మ

తే. యందుఁ దలఁచుచు నుత్తరీరయంబు మునుఁగు, వాసి నిడికొని కన్నులుశ్రమూసి పవ్వ
ళించి నిద్రించి యొకకలఁ శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. కలలోనఁ గనఁబడి శ కటివే ల్పతని కిట్లు, పలికె శేషుఁడు నాదు శ తొలిభవముల
నొకసారి తమ్ముఁ డ శ ట్లొకసారి యన్నయు, నయి నాకు సాహాయ్యర మాచరించి

యీయుగంబునసంయశమింద్రుఁడైయుదయించి, మామబావయునిష్టశ్రమంత్రియార్యు
డయి మద్విభూతిద్వారయాధిపత్య మొనర్చి, యతఁ డిప్పు డస్తత్త్వీరయంబు నలుప

తే. నవని మణవాళయోగింద్రుఁడయ్యెమగిడి, యతనియెడఁ జాలనపరాధిశ్రవయితివీవు
నర్చ నీచేతఁ గొననొల్ల శ ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అదియునుం గాక.

83

సీ. అనుతాపపడి యమ్మహాత్మునికడ కేగి, యతనిపదాబ్జము శ లాశ్రియించి
ద్రవిడాగమాంతార్థతత్త్వ మాతనికడఁ, దెలిసి వచ్చితివేని శ దినదినంబు
నర్చింపఁబడియెద శ ననఘ నీచే నట్లు, గాకున్న నీకు నే శ గామి నిక్క-

మని స్వప్నగతుఁ డై నరహరియతనికిఁ బల్కి, యంతర్హితుం డైన శ నతఁడు లేచి

తే. హర్షవిస్మయములఁ జెంది శ యాక్షణంబు, తరలి వేవేగ చని రంగశ్రధామ మొంది
యమహాదేశికునిఁ గాంచె శ నచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లద్వివ్యదేశంబున కేతెంచి దేవరాజాపరనామధేయుఁ డగునిరుంబియప్పగా
రస్వరవరమునులం గనుంగొనిన తెఱం గెట్టిదనిన వర్ణించెద నద్దేవరాజార్యుం డ
చటి కేతెంచినసమయంబున. 86

సీ. పూర్ణ చంద్రుఁడు రంగశ్రధాసతిసేవ కి, ప్లేతెంచెనో యని శ యెంచఁదగిన
సుప్రసన్నాదిత్యశుషమావృతాత్మీయ, దివ్యమంగళమూర్తి శ దేజరిల్లఁ
గామాయపరిధానశకా శేయసంవ్యాస,ములు స్వకటిన్యంధశముల వెలుంగఁ
బెన్నుగంబునఁ బద్మశబీజమాలిక లొప్ప, నుచితోర్ధ్వపుండ్రముశలొడలమెఱయఁ

తే. గేలుఁదమ్మిఁ ద్రిదండమూఁ శ గీలుకొలిపి, మధునిషూదను సేవింప శ మగము వెడలి
వేడ్క మణివాళిముని వచ్చె శ వీధి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

వ. అప్పుడు. 88

సీ. వెల్లచేమంతుల శ మొల్లమి గలకోమ, లాకారసౌకుమాశర్యం బెలర్ప
నతివశ్రస్తిగ్రయజ్ఞోపవీతమా, నాభిబింబము నంటి శ శోభ లీనఁ
గరుగారనముఁ జిల్కుశకన్నులు దళుకొత్తఁ, జిఱునవ్వుమోమునఁశజెలువుగులుకఁ
బాణిపదములచేఁశబాశ్యవృద్ధు లగుతన,దాసచేతనులకై శదండఁ బూని

తే. యదుగుఁదమ్ములు మెల్లనఁ శ బుడమి నిడుచు, వచ్చుచున్నట్టిశ్రీమణివాళియోగి
నొప్పుగాఁ జూచెనాయుగుంశబప్ప యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అప్పు డయ్యిరుంబియప్పగా రగ్గురుపరమేష్ఠినిం గాంచి మిగులఁ బ్రహర్షించి తత్స
న్నిధి కేతెంచి పరమభక్తి దళుకొత్త సాష్టాంగదండప్రణామం బొచరించి కరకమ
లంబులు ముకుళించి నమ్రుం డైయున్న నద్దేశికసార్వభౌముండు నిజకటాక్షవీక్ష
ణనుధాధార లగనిపైఁ జిలుకుచు మృధుమధుగగంభీరభాషణంబుల స్వాగతం బ
డిగి మిగుల నాదరించి యాత్మలాభంబునకంట నధికం బైనలాభంబు లేదని
తనతలంపులో నెంచి యమహాత్మునిం దోడ్కొని మగిడి మఠంబునం బ్రవేశించి
నన్నిధిస్వాములనుం గోవిలకుం బనుప వారును భవన్తందిరమునకుం జని శ్రీరం
గనాథుని సేవించి మరలి యేతెంచి యగ్గురువరునిం గాంచి కరకమలంబులు
ముకుళించి యున్నయప్పు డయ్యాగ్యపంక్తి నుద్దేశించి. 90

సీ. ఇప్పుడు రంగేశుఁ శ డీప్యగలంకార, శాలి యై యాయీప్రసాదములను
నారగించె నటంచు శ నవ్వరవరయోగి, యానతియ్యఁ దదుక్తు శ లాలకించి
కోవెల నట్లు గశన్గొన్నవైష్ణవులు త, త్వర్వజ్ఞతకు నద్భుతంబుఁ జెంది
రంత భారకపోషశకాదు లన్నియుఁ దన, కమహాత్మునివిగ్రహానుభవమె

తే. యనియిరుంబప్పగారాత్మశయందుఁ దలఁచి, త్రోవనడచినబడలిక శతొలఁగనతని
నిందుభక్తి భజించుచు శ నుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 91

వ. తదనంతరంబ.

- సీ. ఆరాత్రి గడపి యశహర్షఖంబున లేచి, పరవాదిభీకర శ గురువరేణ్యుఁ
డాశ్రితులను గూడి శ యార్యునిపడకింటి, వాకిట నిలిచి సుశ్లోక నీకు
సుప్రభాతం బయ్యె శ సూర్యుఁడు పొడమె నా, యజ్ఞానతామిస్త్ర శ మఃగదయ్యె
నబ్జము వికసించె శ నస్తదీయహృదబ్జ, మలరదు కాంతోపశయంతృయోగి
తే. చంద్రసంశ్రితనరనుప్రశన్నసూర్య, మమ్ముఁ గరుణింప మేల్కొమ్ము శ లెమ్ము దేవ
యనుచుఁబొగడిన లేచె నశయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశమోద మలర.
- సీ. స్తుతి గొని మేల్కొంచి శ సుందరజామాతృ, గురుఁ డార్యపం క్తిని శ శరణ మొంది
విమలపరవ్యూహాశ్రవిభ వాంతరాత్కర్చ, లను దనమహిలోఁ దశలంచి మించి
త త్వయాథాత్వసంశ్చర్యనాదర్శ ర,హస్యత్రయం శాత్తశయందుఁ దలఁచి
యరుణోదయపువేశ శ నవగాహనముఁ జేసి, భగవదర్చ యొనర్చి శ భ క్తి రంగ
తే. నాథు నర్పించి శ్రీశైలశనాథనామ, మండపంబునఁ బూర్వార్యశమధురసూ క్తి
కలనమునఁ గాల మొక్కింత శ గడవె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశమోదమలర.
- సీ. అంతఁ గోవెల కేఁగి శ యతిరాజముఖదివ్య, సూరిపదాబ్జము శ లూచి మొక్కి-
శ్రీరంగభ ర్తకుఁ శ జెన్నొప్ప మంగళా, శ సన మొనరించి శ స్సమత మొంది
యొప్పుగా నయ్యిరుంబప్పకుఁ బంచసం,స్కారాదిహితములు శ సలిపి తనదు
దివ్యసౌరభపాదశీర్షముఁ గృప నిచ్చి, మాధ్యాహ్నికముఁ జేసి శ మాధవీయ
తే. యాగమొనరించియనుయాగ శ మాచరించి, తనదుతలిహస్తసాద మాతనికొసంగి
యుత్సహించెను మణవాళశయోగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశమోద మలర.
- సీ. అంత శ్రీశైలనాథార్యనామకమాన్య, మహితకాలక్షేపశమండపమున
స్థిరమృదులాసనాశీనుఁ డై ద్రవిడవే, దాంతార్థత త్త మాతృశ్రితులకు
బోధించుచును గొంతశ ప్రొద్దుఁ బుచ్చినయంత, సంద్య ఘటిల్లఁ దత్సమయభగవ
దాజ్ఞఁ జెల్లించి సాశయంతనహరిపూజ, యొనరించి వరవరశయోగివేత్ర
తే. రచితరత్నసువర్ణ పర్యంకతుంగ, తూలకాషాయకా శేయశచేలకలిత
కళిపువై నున్న సంశ్రితుశ్శ్రాంతి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన శ మోద మలర. 96
- సీ. అంత మొక్కి నుతించి శ యతనిఁగూర్చి లభించి, యాశ్రితు ల్వారిండ్ల శ కరిగిరంత
మంత్రరత్నార్థమే శ మననము సేయుచు, హరియందుమదిఁ జేర్చి శ యార్యవరుఁడు
శేషతల్పమునందు శ శ్రీరంగపతిగతి, నిద్రించి ప్రొద్దున శ నిదుర విడిచి
కాలోచితక్రియ శ బ్లావించి కాలయా, పనమండపమునందుఁ శ బ్రత్యహంబు
తే. ద్రవిడవేదాంతసూ క్త్యర్థత త్వ మంత, నామరుంబప్ప కెఱిగింప శ నతఁడు జెలిసి
యంచితంబుగ గురునిఁ బూజించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన శ మోద మలర.
- సీ. బహుదినంబులు మణాశవాళమామునికడ, సకలకైంకర్యముశల్పలుపుచుండి
వచనభూషణముఖశరమరహస్యము, లధికరించి యరుంబిరయప్పగార

- లాఘునియాజ్ఞ నిరజాగ్రహారమునకుఁ, జనునేళఁ దత్సదాబ్రజములయందుఁ
బ్రణమిల్ల నతనిమూర్తరస్థల మాతాంఘ్రి, పంకజములచే నలంకరించి
తే. యాదరించి గురూద్యహుఁ శ డనుప నతఁడు, తత్సదాబ్రజము లేమదిఁ శ డంజనునుచు
నమ్మి చని యింట నసియించె శ నెమ్మి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. అంతట నొక్కనాఁ శ డళహియమణవాళ, ముని రంగపతిని గశ్నొనుట కరిగి
యప్పు డు త్తనునంది శ యవనికమఱుఁగునం, దేకాంతభ క్తి రంశగేశ్వరునకుఁ
దిరువాలపట్టము శ తిరముగాఁ జేఁ బూని, యర్పించు చున్నఁ దా శ నంజలించి
స్వామికి మంగళాశాసన మొనరింపఁగా క్షీరసంఘాతశగౌరవర్ణు
తే. నతని నానంది గనిస్విత్రిశునుచుఁ దలఁచి, వేగవిచ్చేయు మని పల్క శ వినియతండు
నచట నుండక నుతమున శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. అంత ను త్తమనంది శ యచటినుం దేతెంచి, పలుగాఁడికడ నొకశపలకపై ని
బనళింప నతనిస్వశిష్టమునందు శ్రీరంగ, పతి గానఁబడి సాణిశపల్ల వమునఁ
దనసాన్పు నెట్టి యీశతండ్రి నుమీ సౌమ్య, జామాతృముని యిది శ సత్య మనిన
నతఁడు ప్రబుద్ధుఁడై శ యనుతాపపడి యమ్మహాత్మునికడ కేఁగి శ యతనియంఘ్రి
తే. నగినములయందు నీర్వు ప్రశామ మొదవి, నన్ను మన్నింపు మని చాలశసన్నతించి
యతనికృపఁ జెందితమయింటిరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
వ. మఱియు నొక్కనాఁ డయ్యళహియమణవాళయోగీంద్రుండు శ్రీ శైలనాథార్యశు
భాభిదానం బగుచుండసరత్నంబునం దాశ్రితుల కామ్నాయాంతరహస్యార్థయా
భాగ్యంబు బోధించుచుఁ గొంతప్రాద్దు జరపినపిమ్మట నాశ్రితు లందఱుగూ
త్తమునిచే ని యుక్తు లగుచుఁ ద త్తత్కైంకర్యంబులనుం దాన క్తచిత్తు లై యు
న్నయెడ నన్వననమునీంద్రుం దాకాలక్షేపకూటక వాటంబులు మూసి గడియఁ
దగిల్చి యుచితాస్తరణంబుపై నిద్రాముద్రాభిరాముం డై శ్రీరంగధామునిమా
డ్కి శయనించి స్వస్వగాపంబుధరియించి యానందించునమయంబున స్వకీయప
దాబ్జంబు లాశ్రయించినశరణోపకౌ త్తి యనియెడుయొకస త్త్వనతీలలామంబు
స్వనందర్యనాథం జేతెంచి యక్కాలమూపనకూటక వాటసంధిమార్గంబున నిజదృ
ష్టినిం బ్రసరింపఁజేసి దశశతశిఖరాంచిగం బగురజతపర్వతంబుగతి వికసితసహస్ర
ఫణామండలమండితకుండలీంద్రాత్మకుం డై విలసిల్లు చున్నయద్దేశికాఖండలునిం
జూచి డెందంబున దండివేడ్క నిండార సేవించుచున్న నలం డది యెఱింగి య
థాపూర్వకంబుగా యతివిగ్రహంబుఁ గొని కవాటంబులఁ దెఱచి వెల్వడినం గ
నుంగొని యద్దేవియు భ క్తి దళుకొత్తం బ్రణతి యొనర్చి సాంజలి యై యున్న
యాసా త్త్వికనుం గటాక్షించి యిక్కుటక వాటసంధుల దృష్టినిలిపి విస్మయం
బేమి వీక్షించితి వని గురుం డడుగ మహాత్మా సాక్షాదనంతమూర్తి వగునీయం
దు లేనింత లేమి గలవని విన్నవింప నద్దేశికేంద్రుండును భవదీయభ క్తిప్రకర్షం

బుచే నీ కట్లు దోచెం గాని యం దేమివింత లుండునని పల్కి యావృత్తాంతం
 బు స్వరూపజ్ఞానహీనులకుఁ దెలుపవలదని యతం డానతియ్యఁ దదీయాశ్రితులు
 కొందఁ తావార్త లాలకించి యగ్గురుసార్వభౌముండు సాక్షాచ్ఛేషస్వరూపుండు
 గాని యతిమాత్రుండు గాఁ డని నిర్ణయించిన నావృత్తాంతం బుపదేశపరంపరా
 ప్రాప్తంబై యస్తదాదిపర్యంతం బయ్యె నంతఁ గొన్నిదినంబులకుఁ దిరుపవిత్తో
 త్సవం బుపస్థితం బై నస్వకీయపరివారపరివృతుం డై శ్రీరంగనాథుండు నానా
 దేశాగతబహుదిద్విత్సువైష్ణవపరివేష్టితుం డై యున్న సమయంబున వరవరమునీం
 ద్రుం డాశ్రితవర్గంబుతోఁ దత్సన్నిధానంబున కేతెంచి మంగళాశాసనంబు
 సేయుచున్న నతనిం గటాక్షించి మహాత్మా నీ నస్తదాస్థానమండపమధ్యంబున
 శ్రీరంగనాథభట్టార్యున కీయు త్తమనంబికి నీడుముప్పత్తారాయరప్పడి మొదలు
 గాఁ గలతిరువాయ్మొత్తీవ్యాఖ్యానంబు లైదునుం బ్రసాదింపవలయు నని యాన
 తియ్య మహాప్రసాదం బని భగవదాజ్ఞ శిరసానహించి యద్దేశికేంద్రుం డాక్షణం
 బ యుపక్రమింప నుద్యోగింప నబ్ధిగవంతుండును శ్రీభూనీలాసహితుం డై య
 నంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూరులతో శ్రీపరాంకుశపరకాలయతీంద్రాదిదివ్య
 సూరివర్గంబుతో నద్దివ్యదేశంబునం గలశ్రీమహాభాగవతవ్రాతంబుతో నిజపరి
 జనవ్రజంబుతో నాత్మీయదివ్యసభామండపంబునం దుచితాసనంబుపైఁ బేరొల
 గం బుంఁడి మణవాళమహామునుల కాచార్యపీఠం బర్పింప నాయభిష్టశిఖామణి
 యు నయ్యాసనంబుపై స్వదేశికుం డైనశ్రీశైలనాథార్యుండు సుఖాసీనుం డై
 యున్నయట్లు భావించి యప్పీఠంబున కథఃప్రదేశంబునం గూర్చుండి శ్రీరంగనా
 థభట్టార్యున కాయు త్తమనంబికిని దినక్రమంబుగా నొసంవత్సరంబున కా
 వ్యాఖ్యానపంచకంబు వక్కాణించె నంత ను త్తరశాంతినిమిత్తంబుగా భగవం
 తుం డగుశ్రీరంగక్షమాకాంతుండు తొంటిచందంబున నొడ్డోలగం బున్న సమ
 యంబున నగ్గురుశిఖామణివిషయంబుగా నొకతనియనువిన్నవింపవలెనని శ్రీరంగ
 నాథభట్టార్యుండు ను త్తమనంబియుఁ దలంచిరి వారిబుద్ధియందు శ్రీశైలేత్యాది
 శ్లోకంబు దోచిన వారది వచించుటకుముందు శ్యామసుందరసుకుమారశరీరుం
 డును బంచహాయనపరిమితవయస్కుండును నజ్ఞాతకులగోత్రుండును నైనయొక
 వైష్ణవబాలకుం డాస్వామిసన్నిధి కేతెంచి హరిపరిజనులచే ద్వివారంబు నివారి
 తుం డయ్యును మరలి యేతెంచి హరిపురోభాగంబున శ్రీ సౌమ్యజామాతృము
 నుల కభిముఖంబుగా నిలిచి పాణివల్లవంబులు ముకుళించి, శ్లో॥ శ్రీశైలేశదయా
 పాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవం యతీంద్రప్రనణం వందే రమ్యజామాతరంఘనిమ్॥
 అనుచు సమాక్షరపాదబద్ధం బైనయీపద్యం బందఱు విన మేఘగంభీరస్వరం
 బుతోఁ బలికి యాక్షణంబ యంతర్హితుండయ్యె నంతఁ దత్సభాస్తారు లగుశ్రీ
 మహాభాగవతు లందఱు త్యాశ్చర్యంబుఁ జెంది యిద్దారకుండు నారాయణుండు

గాని యన్యుండు గాఁడు తాను జరకాలం బిమ్మహాత్మునికడ భగవద్విషయం బాక
ర్ణించి యాచార్యవిషయంబుగా నీశ్లోకం బాసతిచ్చెఁ గాన కాంతోపయంతృము
నీంద్రుండు భగవంతుం డైనయవంతుండు గాని పరివ్రాజ్ఞాత్రుండు గాఁ డని నిశ్చ
యించి రంత శ్రీరంగభర్తయు నబ్బాలకస్వరూపంబుచే నేన యీపద్యంబు వచి
యిరిగితి నేఁటినుండి యస్తదధిస్థితం బైనయీదివ్యదేశంబు మొదలుగాఁ గల
యష్టోత్తరశతదివ్యదేశంబులయందు శ్రీపరాంకుశ పరకాలభట్టనాథాదిదివ్యసూరి
ప్రణీత ప్రబంధాధ్యయనాధ్యాపనానుసంధానాదికాలంబులందు ముందుగా నీప
ద్యంబు భక్తిపూర్వకంబుగా ననుసంధిపఁదగునని యాజ్ఞాపించె నంత నబ్బగవదా
జ్ఞ వార లట్లు చెల్లించి రాశ్రీరంగభర్తయు ననేకవిధంబుల బహుమతి యొనరించి
యమ్మణవాశమహామునులం దనీయమతంబునకుం బనిచె నంతకుముం దొకము
ముఠుచేతనుగ డుత్తరదేశస్థితంబు లగుశ్రీమదయోధ్యాదిపుణ్యక్షేత్రంబులు
సేవించి బదరికాశ్రమంబునకుం జని యందు భగవంతుం డగునరసహితుం డైన
నారాయణుని బొడగాంచి యథాశక్తి పినుతించి యద్దేవదేవున కశ్రాంతంబు
సకలవిధక్షేత్రర్యంబు లాచరించు చున్న నస్పృండురీకాతుండు సుప్రసన్నుం డై
యతనిస్వప్నంబునం దన్నుం గనిపించి నత్సా తడవులనుండి బహుదినంబుల నన్న
నుసరించు చుంటి నీయభీష్టం బెఱింగింపు మనిన విని యాసాత్త్వికుండు దాగున
కొకపరమహితం బుపదేశింపు మనిన నవ్వరాణమహర్షియు శ్రీశైలేత్యాదిప
ద్యం బతని కుపదేశించిన నతం డీశ్లోకప్రతిపాద్యం డెవ్వఁ డనిన దక్షిణదేశస్థ
దివ్యదేశంబులయం దతండు నీకుం జూపడు నద్దేశంబునకుం జనుమని యానతిచ్చి
యంతర్హితుండయ్యె నంతట నమ్మహాత్ముండు మేల్కొంచి యద్దేవదేవునిం దలం
చుచుఁ బ్రభాతనమయోచితకరణీయంబు లాచరించి తద్విషయదిదృక్షుచే నతిత్వ
రితగతి శ్రీవేంకటాచలంబున కేతెంచి యందు భగవత్సన్నిధిభాగవతు లందఱు
దివ్యప్రబంధానుసంధానంబునకు మొదట నీశ్లోకం బనుసంధించు చున్న నాకర్ణిం
చి మహాత్ములారా యీపద్యంబునకు విషయం బెవ్వఁ డతం డెచ్చోట నుండు నడి
యేనికిం డెలియ నానతిండని ప్రార్థింపఁ గరుణార్ద్రచిత్తులై యీశ్లోకంబునకు
విషయంబు శ్రీరంగభామంబునందు మీకుం జూపడు ననిన నతండు భగవత్సేవ
యొనర్చి యబ్బగవతుల వీడ్కొని చనుచు మార్గమధ్యంబునఁ గరిగిరి మొదల
గుదివ్యదేశంబులయందుఁ బ్రబంధానుసంధానాదికాలంబులం దాతనియను విన్న
వించుచున్న నాకర్ణించుచుఁ జని చని శ్రీరంగభామంబుఁ జెంది యందు సప్ర
కారంబుగా నాశ్లోకవృత్తాంతం బంతయు నెఱింగి తత్ప్రతిపాద్యం డగునవ్వర
వరయోగింద్రునిం గాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి
తత్సాదాజ్ఞంబు లాశ్రయింప నద్దేశికసాగ్యభామండు సుప్రసన్నుం డై కరుణా
కలితకటాక్షవీక్షణంబుల నీక్షించి యతనికిఁ బంచసంస్కారాదిసకలహితంబు లొ

నరించె నంత సర్వకాలంబులయం దయ్యార్యున కతండు సకలవిధకైంకర్యంబు
 లాచరించుచుఁ దదీయశ్రీపాదపద్మంబులే ప్రాప్యప్రాపకంబు లని విశ్వసించి కృతా
 ర్థుండయ్యెఁ దదనంతరం బద్దేశికేంద్రం డఖిలచేతనోజ్జ్వలనార్థంబుగా శ్రీవచన
 భూషణవ్యాఖ్యానంబును బ్రపన్నసావిత్రి వ్యాఖ్యయు సరుళాశసూని ప్రణీతజ్ఞాన
 సారవ్యాఖ్యానంబును దత్తవ్రతయరహస్యత్రయవ్యాఖ్యానంబులును ముప్పత్తా
 రాయిరప్పడికిఁ బ్రమాణతిరట్టును భగవద్గీతలకుం దాత్పర్యదీపం బనువ్యాఖ్యా
 నంబు నుడయవరు నిత్యంబునకు సంగ్రహం బై సువ్యక్తం బైనభగవదారాధన
 క్రమంబును సకలసంప్రదాయసంగ్రహం బైనయుఁదేశరత్నమాలయుఁ దిరు
 వాయ్మొత్తినూ త్తందాదియు నానతిచ్చి యనంతరం బొక్కనాఁడు యాదృచ్ఛి
 కంబుగా మఠద్వారాజరప్రదేశంబున కేతెంచి తత్సమీపంబునందు శ్రీవచన
 భూషణదివ్యశాస్త్రం బధికరించినవైష్ణవు లిరువురు ప్రారబ్ధకిర్తనశంబున రాగ
 ద్వేషదూషితాంతఃకరణు లై యొకరి నొకరు సరుషభాషణంబు లాడుచు నన్యో
 న్యకలహాన క్తులై యున్న సమయంబున నచ్చోట రెండువిహీనజంతువులు రోష
 భీషణోద్ఘోషంబులు సలుపుచు నొండొరులు వెనంగుచుండఁ గనుంగొని సార
 మేయంబులారా మీరును వీరికరిణి శ్రీవచనభూషణాధికారులరొ యట్లు గాకు
 న్న నిట్లేల కలహించెదరని యానతియ్య విని యావైష్ణవు లిరువురు లజ్జాననతా
 స్యులై యగ్గురువరునకుం బ్రణామం బొచరించి పూర్వక్రమంబుగాఁ బరస్పర
 మైత్రిఁ జేంది యుండి రంత నొక్కదినంబున.

101

- సీ. తిరునామధారు బుర్ర తరదేశవాసు ల, య్యార్యున కొక్కింతకయర్థ మనుప
 నది చూచి తన్మూల శ్రమంత విమర్శించి, గురుఁ డన త్తిది యని శ్ర పరిహరించె
 మఠమున కొకయూరశ్రమంచిక్షేత్రం బున్న, నది దున్ని పండించునంఘ్రిజాతు
 లొకనాఁడు మఠములో శ్ర నొక్కెడ సావడి, స్థలశుద్ధిగోమయశ్రవణిలములను
 తే. జేసి చనినంత నగ్గురుశ్రేఖరుండు, చూచి యీతడి యేమని శ్ర సూరిజనుల
 నడుగఁ దత్కారణము వారుశ్రనుడివి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశ్రమోదమలర.
 సీ. వారివార్తల విని శ్ర వరవరముని యంత, మఠములో నిట్టిసశ్రమ్మద మేల
 యనుచు రంగేశున శ్ర కాక్షేత్ర మొనఁగి త, ద్భాండాలయమునఁ దశత్సాధనంబు
 లర్పించె మఱియొక శ్రయహమున ముదుసలి, యమ్మ యొక్క తెరాత్రిశ్రయమ్మహాత్ముఁ
 గని మ్రొక్కి తిరిగి చీరకటి నొంటిఁజనలేక, యం దొక్కచో నిద్రఁజేందెనంతఁ
 తే. బూర్వగురుసత్కథలఁగొంతశ్ర ప్రొద్దుపుచ్చి, యాశ్రితులతోడయాముసలమ్మనపుడు
 మఠము వెలువడఁ బనిచె సశ్రమ్మాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశ్రమోదమలర.
 సీ. దాసపోషక నిశీరథమున నీముదుసలి, యమ్మ నిట్లతిశంక శ్ర ననుపఁ దగునె
 యని కొంద జూశ్రితు శ్ర లనవిని ముదుసలి, యుడు తైన మా కుపై శ్రకుఱుకి లేదొ
 స్థవిరసర్పం బైన శ్ర దవ్వుల నుండెనా, ముట్టనేర ద యెట్టిరదిట్ట నైన

నని వరవరముని శ్రీయానతిచ్చిన విని, విషయసాన్నిధ్యము శ్రీవిద్యదగ్గ
తే. గణ్యునకు నైన మోసముఁ శ్రీగలుగఁజేయుఁ, గాన నస్మద్గురుం డిట్టు శ్రీలానతిచ్చె
ననుచుఁడమలోఁడలంచి రశ్రీయ్యనఘు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రీమోదమలర.

శా. శ్రీమత్పానకసాటిమంగళగిరిశ్రీనారసింహప్రియా
క్షేమప్రాపకరంగధామనిలయా శ్రీసిద్ధాంతతత్త్వత్రయా
కామకోధముఖారిషట్కవిజయా శ్రీకల్యాణసంపన్నయా
స్వామీ కేశవసూరిమానససరశస్వత్పూర్ణచంద్రోదయా. 105

క. వరనరమునివరహృదయ, స్ఫురదంబురుహంబుజాప్త శ్రీభూతిపురీసం
చరణా శరణాగతజన, భరణా యతిరాజ శాంతిపరమాభరణా. 106

మాలినీవృత్తిము. పరమగురుసహాయా శ్రీభక్తిమద్భాగధేయా
నిరుపమగుణపూర్తి శ్రీనిర్మలానందమూర్తి
సరసిజదళనేత్రా శ్రీసజ్జనస్తోత్రపాత్రా
పరమపదనిదానా శ్రీభాష్యకారాభిధానా. 107

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతెచ్చాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం దుత్తరభాగంబున శ్రీమణ
వాళమహామునులతిరువవతారంబును దదీయజాతకర్త నామకరణాదినంసాగరకీర్త
నంబు నద్దేశికేంద్రునివిద్యాభ్యాసక్రమంబు, నమృహాత్మునితిరుక్కల్యాణోత్సవం
బును దత్పితృచరమస్రదర్శనంబు, నగ్గురువరుండు శ్రీశైలనాథార్యు నాశ్రయిం
చుటయు నమ్మణవాళమహామునికిం గుమారుం దుదయించుటయు స్వవైభవాన
హిష్ణులగుకొండలు వైష్ణవులకు స్వయవిద్యాధికారవిభవం బెఱింగించుటయు
స్వాచార్యసన్నిధి సంస్కృతసన్నాన్యసప్రతిజ్ఞయు శ్రీశైలనాథార్యునిచరమకైంక
ర్యప్రతిపాదనంబు నద్దేశికేంద్రుండు శ్రీరంగంబునకు విచ్చేయుటయు శ్రీరంగ
రాజభట్టార్యుననుమతి శ్రీరంగనాథుని సేవించుటయు నాదేహపాతం బీస్థలంబున
వసియింపుమని శ్రీరంగనాథుం డగ్గురున కాజ్ఞాపించుటయు నద్దేశికేంద్రుండుత్త
మనంబిని స్వవశవర్తినిగాఁ జేసికొనుటయు శ్రీరంగరాజశౌరిచే ననుజ్ఞాతుం డై
శ్వేతాద్రి వృషాద్రి మొదలగుకొన్నిదివ్యదేశంబుల సేవించి శ్రీకరిగిరివరదునకు
మంగళాశాసనం బొనర్చి యందుఁ గిడంబినై నాగుదేశికునిసన్నిధి శ్రీభాష్య మ
ధికరించుటయు నగ్గురువరుండు మగిడి శ్రీరంగంబుఁ బ్రవేశించి యందుఁ దురీయా
శ్రమంబు స్వీకరించుటయు భగవదాజ్ఞచే వల్లవరాయనిమఠంబునం దయ్యార్య
వర్యుండు సుఖం బుండుటయుఁ దోతాద్రియతీంద్రుం డాదిగాఁ గొందఱుదిగ్గజం
బులును మఱియు నసంఖ్యాతు లగుధన్యచేతను లమృహాత్ము నాశ్రయించుటయు

విఠ్ఠలప్పనిచే నొకపరవాదిని నిరాకరింపంజేయుటయుఁ బరవాదిభయంకరార్థ్యం
 డగ్గురుపురందరు నాశ్రయించుటయు నవ్వరవరమునులను దదీయపౌత్రు లిరువు
 రాశ్రయించుటయు నద్దేశికేంద్రుండు తిరునగరికిం జనుటయుఁ దిరునారాయణపు
 రత్తాయప్రభావంబును మఠదాహంబును నిజరూపప్రదర్శనంబును గురువిప్రసంవా
 దంబునందుఁబరతత్త్వనిర్ణయంబును బాషండస్వరూపనిరూపణంబును శంఖచక్రో
 ర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనధారణంబునకుఁ బ్రమాణోపన్యాసంబును ద్వాదశసూ
 ర్యవతారరహస్యకథనంబును దదీయదిన్యప్రబంధమాహాత్మ్యవర్ణనంబును దిన్య
 ప్రబంధంబుల కుత్సర్జనోపక్రమకాలనిర్ణయంబును దిరిగి గురుండు శ్రీరంగంబు
 న కేతెంచుటయు స్వప్నదృష్టశ్రీరామానుజశాసనంబుచే నిగుంచియప్పగా రద్దే
 శికేంద్రు నాశ్రయించుటయు శరణోపక్రొత్తి యనుసాత్త్విక తనీయనిజరూపం
 బు సాక్షాత్కరించుటయు శ్రిశైలేశేశత్యాదిపద్యోత్పత్తిక్రమంబును నదు క్తగ్రం
 థసంఖ్యాప్రదర్శనంబును నిహీనజంతువ్యాజంబునఁ గానుక్రోధాదులు వర్జనీయం
 బు లని యిరువురువైష్ణవుల కగ్గురుం డుపదేశించుటయు నీషణత్రయంబు హే
 యం బని తెలుపుటయు విషయకౌర్యప్రదర్శనంబు నన్నది చతుర్థోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి.

ఉ త్త ర భా గ ము.

పంచమోల్లాసము.

మన్నా రాయణపద

తామరస ప్రేమభూమశభామసుధామా

రామానుజ యతికులసు

త్రామా శ్రీవైష్ణవాభిరరామారామా.

వ. అవధరింపుము.

నీ. అతట నొక్కవారదాగ్యుడొక్క డలర్క, శాకము గురుభక్తి సంగ్రహించి
యమ్మహత్తుని శ్రీమశహననకృత్యము, జేసెడుసాత్త్వికశ్రేణి కొనగి
చక్కగాఁ బక్వము శ సలిపి యనన్దుగు, స్వామి కర్పింపు మోశజనని యనిన
నాసాధ్య యశ్రద్ధ శ నల్లొనర్పక యున్న, గురుఁ డారగింపఁ గరన్దొని యతండు
తే. శాక మాతనితలిహాలో శ శేక యున్న, గురిది యాయమ్మ నీక్షింప శ గురుఁడదేమి
యనిన, దత్కారణముఁ జెప్పెనాతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

నీ. అతనిసూక్తులవల్ల శ ననుచిత మిది యని, తెలిసి యవ్వరవరశదేశికుండు
వైష్ణవులందనుశవర్తన ముడిగిన, యాయమ్మ తలిహనుశజేయఁగూడ
దని యాఱుమాసము శలాసాత్త్వికను దిరు, మశపల్లి పనులందు శ మాని మరలి
యనుతప్తచిత్త మా శ నాశుభాచారకు, బూర్వకైకర్యము శ పానఁగ నొనఁగ
తే. వైష్ణవాంఘ్రినరోజానుశవర్తనంబు, దనదుమదిఁ బెన్ల గురునకుఁదలిహ నిత్య
మాచరించుచు నుండె నశయ్యనఘ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

వ. అయ్యవసరంబున.

నీ. ప్రీతి వరుందరుంశబెరుమాళ్లజియ్య రా, గురుసార్వభౌముఁ గరన్దొనఁ దలంచి

- తమయూరు విడిచి సత్వరగతి నొంటిగా, నేతెంచి యద్దేశితకేంద్రం గాంచి
ప్రణమిల్ల గురుఁడు శ్రీశ్రీవైష్ణవసాహ్యాము, వర్జించి యతఁ డిట్లు శ్రీనచ్చె ననుచు
పరిహరింప నతండు శ్రీ పడియుండె నార్తితోఁ, దన్తతద్వారవిశ్రేయండు
- తే. సంత మణవాళయోగీంద్రం శ్రీ డాటునెలల, కతని రావించి కరుణతో శ్రీ నాదరించి
వైష్ణవాచార మతనికిఁ శ్రీ బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 6
- సీ. విషము సోకిన నది శ్రీ వేవేగకేవల, ప్రాకృతతను వెడఁగబాపఁ గలుగు
నావిష మైనమంత్రత్రైపథమణివశ్య, మగు ధ్రువ మీవిషయములు తమ్ము
విన్నను గన్న దాకొన్న మన్నించినఁ, గలిసినఁ దలఁచుచుఁ శ్రీ దొలఁగి యున్న
సప్రతిక్రియముగా శ్రీ నాత్మస్వరూపైక, హాని నల్పును సంశయంబు లేదు
- తే. గాన విషయవిరక్తినుశ్చిం బొసంగుఁ, జారుతరభూషణం బగుశ్రీజ్ఞానికనుచుఁ
బలికె నతనికి గురుచక్రవర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అర్థసంపదవిమోహంబున కగువిమోహము నారకావహ శ్రీ మగును గాన
యర్థ మనర్థాఖ్య శ్రీ మదిదూర మెవ్వఁడు. వర్జించు వాఁడె పోశ్రీవైష్ణవుండు
ధర్మార్థ మైనను శ్రీ దగదు ధనస్పృహ, యర్థకాంతాభావ శ్రీ మతినుఖంబు
కాలుంచి బురదలోఁ శ్రీ గడుగుటకంటెఁ బంకయఁ బాసి చనుట నుశ్చింబు గాదె
- తే. యాశ బలవద్విరోధిని శ్రీ యగుటఁజేసి, దానినిరసించువాఁడె పో శ్రీ ధన్యుఁ డనుచుఁ
బలికె నతనికి గురుచక్రవర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 8
- వ. మఱియును శ్రీవైష్ణవలక్షణక్షీతు లగుభగవద్దాసులకు దానుం డనునాగు విశేష
ధర్మస్థాలిత్యంబు లేకుండ నన్ను శిక్షించి పనిగొనువారును స్వేచ్ఛానుగుణంబు
గాఁ గ్రయవిక్రయంబు లొసరించి నన్ను రక్షింపఁగలవాగు నన్నదసాధారణస్వా
ములు నని యెల్లప్పు డెవ్వఁడు తనతలంపులోఁ దలంచుచుండువాఁడె పో బ్రహ్మ
విత్తముం డణుమాత్రం బైన మహాత్ములయెడ నాచరింపబడుదేవ్యం బనన్ధాని
హం బగుఁ బరమపావనం బైనతనీయులకరుణాకటాక్షవీక్షణంబు శ్రీవైష్ణవ
ర్తప్రచ్యుతుల నైనఁ బరమపవిత్రులం జేయుఁ దదీయం బగుస్వల్పత గామర్షణ
బైన మహాన్నతస్థానంబుపలన నిత్యసూరులనైనం బడఁగూల్చు దొల్లి నిత్య
సూరిప్రధానుం డగుశ్రీగరుత్మంతుండు స్వల్పతమం బైనశాంఢీలీవిషయావరా
ధంబుచే భగ్నపక్షుండై మగిడి తదనుగ్రహంబుచేఁ బక్షులాభంబుఁ గాంచి ను
ఖించె నని కురుసభయందుఁ బొండనదూత విన శ్రీమన్నారదుండు ధృతిరాష్ట్ర
న కుపదేశించె నని యుద్యోగపర్వంబునం బ్రసిద్ధంబు గాదే కావున నన్యుల నే
మనవచ్చునని యనేకవిధంబుల నమ్మణవాళమునీంద్రుఁడు తత్త్వార్థబోధ మొనరిం
పం దెలిసి యవ్యగుండరుంబెరుమాళ్ జియ్యరును గృతార్థుండయ్యె నయ్యవనరం
బున నుత్తిరదేశీయుండును శ్రీవైష్ణవుండు నగుప్రభుం డొక్కనాఁ డేకాంతంబు
న, శ్లో॥ వ్యాఖ్యీవ తిష్ఠతి జరాపరితర్జయంతీ । రోగాశ్చ శత్రవఞ్చప్రహరంతి డే

హమ్ । ఆయుగపరిస్థవతి భిన్నఘటాదివామ్భోలోకస్తథా ప్యహిత మాచరతీతి
 చిత్రమ్॥ అనియెడున్యాయంబున నెదుట గద్దయఁ బెట్టియున్న పెద్దపులిపోలిక
 నీమేనం గనఁబడి దినదినప్రవర్ధమానం బగుచు ముదిమి బెదరించుచున్నయది
 రోగంబులు పగతురపగిది విజృంభించి ప్రహరించుచున్నయవి భిన్నఘటోదకోంబు
 కైవడి వాసరక్రమంబుగా నాయువు పరిక్షీణంబగుచున్నయది యిప్పటికైనను
 బ్రభుత్వం బవలంబించి సదసద్వివేకంబు లేక నరుల కహితంబు లాచరించుచుంటి
 నని తనలో నాశ్చర్యంబుఁ జెంది మఱియొకకాలంబున నవ్వరవరమునీంద్రునినిర
 తిశయనిర్లజ్జానానుష్ఠానంబు లాకర్ణించి యమహాత్మునిం గాంచి ప్రణామం బా
 చరించి దేవా సకలవేదశాస్త్రసారభూతం బైనయర్థం బొక్కటి సంగ్రహించి దా
 నునకుం బ్రసాదింపనలెనని ప్రార్థింప నద్దేశికశిఖామణి యారాజు నుద్దేశించి వ
 త్సా భగవద్దాస్యరసంబు ముఖ్యపురుషార్థం బని యెఱింగినయధికారికిఁ గేవలభగ
 వల్లాంఛనధారణంబు శ్రీవైష్ణవత్వపూర్తికిం జాలదు కేవలభగవత్సమారాధనని
 వ్యయుం జాలదు కేవలాచార్యసారతంత్ర్యముం జాలదు. కేవలభగవతానువర్త
 నముం జాల దింక నేనుంటివేని యథోచితకైంకర్యనిరతుం డై స్వకీయగృహంబు
 నకు శంకాతంకంబులు లేక శ్రీవైష్ణవు లేతెంచి వసింప వారలకుం దానుగ్రయ
 విక్రయార్హదానుం డై యథాశక్తికైంకర్యం బొనర్చుట సకలవేదశాస్త్రప్రతినా
 దితం బైనవరమపురుషార్థం బిట్లాచరింపఁజేని ప్రపత్తిరూపమహద్వైశ్వర్యం బత
 నికిం జేకూఱదు, శ్లో॥ న్యగ్రోధబీజే నటవత్ప్రణవే శబ్దజాలవత్ । సిద్ధే తదీయశే
 షత్వే సర్వార్థా సమృద్ధివన్తిహి॥ అనియెడున్యాయంబున న్యగ్రోధబీజంబున వ
 టవృక్షంబుమాడ్కిఁ బ్రణవంబున శబ్దజాలంబుకొలందిఁ దదీయశేషత్వంబు సిద్ధిం
 ప సర్వార్థంబులు సిద్ధించు నిట్టిభాగవతనిష్ఠ గలవారికి వివిధంబులును విచిత్రంబు
 లు ననంతంబులు నగుభగవద్విషయరహస్యంబు లన్నియుఁ దెలియవలె ననియె
 దునిర్బంధంబు లే దిట్టియనుష్ఠానంబు లేనివా తుపదేశించుజ్ఞానానుష్ఠానప్రతిపాద
 కరహాన్యార్థంబు లన్నియు వెలయాలు వలుకు పతిప్రతాధర్మంబులుంబోలె నిష్ఫ
 లంబు లగు, శ్లో॥ పూజనా ద్విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోస్తి నేతరః । తేషు తద్వై
 షతః కింఞ్చ న్నాస్తి నాశన మాత్మనః॥ అనియెడున్యాయంబున శ్రీమహాభాగవ
 తసమారాధనంబుకంటె వేటొకపురుషార్థంబు లేదు. వారలయెడ నపచారపడు
 టకంటె స్వరూపనాశనంబు వేటొకటి లేదని యుపదేశించి వీడ్కొల్ప నయ్యవ
 నిభర్తయు విశేషధర్మశ్రవణంబుచేఁ గృతార్థుం డై యమణవాశయోగీంద్రుని శ్రీ
 పాదపద్మంబుల సంస్మరించుచు నిజనివాసంబునకుం బని యం దశ్రాంతంబు శ్ర
 ద్ధాభక్తిపూర్వకంబుగాఁ దదీయారాధనం బాచరించుచు సుఖించుచుండె నంత. 9

సీ. ప్రవేంకటాద్రిశాంతచీముఖ్యదివ్యదేశములఁ గన్గొనువేడ్క రీ నందడింప
 సంక్రితజనసహస్రయూతలో కల్పిడి, యశహియమణవాశశయమివరుడు

- హ స్తిశై లముకడ శ కరుగుదేర నెఱింగి, స్థలవాను లగ్గురుశ చక్రవ ర్తి
కెదురుగా నేతెంచి శ ముద మొప్ప నేవింప, నతఁడు వారి కనుగ్రహంబు పల్పి
తే. స్వామి కైంకర్యములయందు శ సేమ మరసి, సంతసించుచు వారితో శ జరగి వచ్చి
శోభితం బగుకోవెలఁ శ జొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 10
- సీ. పృథురత్న కృతబలిశీతముకడ మ్రొక్కి, కోవెల వలగొని శ గురువరుండు
దేవదేవునిఁ బెరుం దేవీసహాయునిఁ, గని మ్రొక్కి పొగడి తతత్కరుణఁ దీర్థ
శతకోపమాల్యప్రసాదాదిబహుమతు, లంది యచ్చటనుండి శ యరుగుదెంచి
సారిదిఁ దదై వ్యప్ర లోట్టుఁజూపిన నందు, వసియించి నాల్లెదుశవాసరములు
తే. స్వామి వై శాఖమాసోత్సవంబు ప్రకృత, మైనమూఁడవతిరునాళ్ల శయందు గరుడ
గతుని వరదునిఁ గనులారఁ శ గనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. శారదపూర్ణి మాశ చంద్రోపమాతప, త్రయుగంబునీడ మశ స్తకము దనర
ధవళచామరములు శ ధన్యు లిర్వరు కేలఁ, గొని భ క్తి నిరుగెలంతులను వీవఁ
గనకాద్రిపైఁ దోఁచుశకాలమేఘముగతి, గరుడునిపై నొప్పుశకరిగిరీశుఁ
గళ్యాణవరదునిఁ శ గని మ్రొక్కి యతనితోఁ, దిరువీధిఁ దిరిగి యరద్దివ్యనూరి
తే. గరుడసేవాఫలంబులోశగడియఫలము, నిచ్చి గంగను గొనె విప్రుఁడెందుముందు
స్వామితో నేఁగె నామండపమున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. గరుడోత్సవాలోకశకాతూహలం బొప్ప, నాశ్రితజనులతో శ నలయిరుంచి
యప్పగా రేతెంచి శ యాత్మగురుం డైన, నుందరజామాతృశనూరి నచట
వెన్నునిసన్నిధిఁ శ గన్నులార భజించి, హర్షవిస్త యవివశకాంగుఁ డగుచు
జడునట్లు తుణ ముండి శ సంజ్ఞ లభించి ని,జార్యునికడ నుండె శ హరిని విడిచి
తే. యంత వై యాసియుత్సవ శ మైనపిదపఁ, గదలి మణవాళముని యప్పశగారితోడ
జరగి పొడగాంచెఁ గృధ్రపుశక్కురిణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. ఆసర స్తటమునం శ దలరారు చున్నశ్రీ, విజయరాఘవుఁ జూచి శ వినుతి నలిపి
శ్రీఘటికాద్రిన్యశింహునిఁ గని మ్రొక్కి, యతనిసన్నిధి బహుశమతి లభించి
యప్పగారియిరుంచి శ నాయూరిచెఱు వద్రి, పై నుండి వీక్షించి శ ప్రమద మొంది
రమ్య మావడతిర్వశరంగ మీగ్రామము, కావేరి యీతటాశకం బటంచు
తే. రెంటి క ట్లభిధానముల శ రెండు చేసి, సౌమ్యజామాతృదేశిక శసార్వభౌముఁ
డచటనుండి వృషాద్రికి శ సరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 14
- సీ. తిరుపతి కేతెంచి శ తిల్లగోవిందునిఁ, గని మ్రొక్కి పొగడి తతత్కరుణ గాంది
కపిలతీర్థముకడఁ శ గాసారభూతాది, నూరులఁ బదుగురఁ శ జూచి మ్రొక్కి
ముక్తుఁడు శేషాంకశమునఁ జేరుకై వడి, బలువిడి శై లంబుపైకి నడచి
యటవిన్యసింహున శ కంజలిఁ జేసి ర, సాలవృక్షముకడ శ సంయమిండ్రుఁ
తే. గాంది కేల్గొచ్చి స్వామిపుశక్కురిణిఁ జెంది, యందు నీరాడివిహితకృత్యములొనర్చి

- శ్రీవరాహుని గురుఁడు భరజించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.15
- సీ. ఆవరాహస్వామిశయాజ్ఞచేఁ గ్రమముగా, నేతెంచి శ్రీవేంకటేశునివ్య
మంగళమూర్తిని శ మదిఁ బ్రీతి ముప్పిరి, గొనఁ గని పొగడి యశగురువరుండు
తిరువాలవట్టము శ తీర్థము శరణోప, మభయహస్తము చందశనాదు లంది
యాస్థలవాసులు శ హరికి శ్రీకార్యని, ర్వాహకు నొక బ్రహ్మశవాది నిచట
తే. నుండి పొమ్మని తన్నుఁ బ్రార్థింప నాత్మ, శిష్యు నెంబెరుమా నారుశజియ్యరార్య
నచట నుండ నియోగించి శ యరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తిగుమల దిగివచ్చి శ ధృతిమీఱఁ దిల్లగో, విందరాజులను సేవించి మించి
పుణ్యవీక్షారణ్యశమున రమ్యహృత్తాప, నాశినీతీరసశస్త్రందిరమున
శాలివళోత్రముని ప్రశస్నుని శ్రీవీర, రాఘవు సీతాభీరాము భుజగ
రాజశయానుని శ రంగు మీఱ భజించి, కైరవిణీకూలశకనకసదను
తే. రుచిరభూషాప్రకాశు శ్రీశరుక్మిణీశుఁ, బార్థసారథి నీక్షించి శ ప్రస్తుతించి
యతనికృపఁజెంది చనియెనశయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. శ్రీమయూరపురంబుఁ శ జెంది యందు మహాత్ము, మహదార్యు సేవించి శ మల్ల పురికి
జనిభూతయోగీంద్రుఁ శ గన మ్రొక్కి పొగడి మ, హీసారపురమున శ కేఁగుడెంచి
భార్గవర్షి కుమారు శ భక్తిసారు భజించి, పొగడి యచ్చటనుండి శ భూతపురికిఁ
జని యందుఁ గేశవశస్వామికిం జేమోడ్చి, సంయమింద్రునిఁ జూచి శ సంతసించి
తే. నన్నుతించి తదీయప్రశసాద మొంది, కంచి కేతెంచి వరదునిఁ శ గాంచి మ్రొక్కి
గురుఁడు మధురాంతకమునకు శ జరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. మధురాంతకమునందు శ మధుకైటభారిని, గన్నులవిందుగాఁ శ గని నుతించి
సంయమింద్రునకు సంశస్కారపంచకము ము, న్నెరియనంది యొనర్చె శ బ్రీతినచట
నయ మొప్ప నచటఁ బ్రణామముఁ గావించి, జరిగి తిరుక్కణ్ణశపురమునందు
శౌరిరాజస్వామిశచరణాంబుజములఁ గ, న్గొని మ్రొక్కి శ్రీకుంభశోణ మొంది
తే. యందు శేషశయానున శ కంజలించి, లలితచోళోర్విదివ్యస్థలముల గురుఁడు
గాంచి మ్రొక్కిడి యరిగె రంగమున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అంత గురుపురందరుండు హరిమందిరంబుఁ జొచ్చి బలిహీతంబుకడఁ బ్రణామం
బాచరించి క్రమంబుగాఁ దత్తద్దివ్యసూరిస్థానంబు లన్నియు నేవించుచుఁ బ్రక్ర
మం బొనర్చి, శ్లో॥ ఏవ బ్రహ్మప్రతిష్ఠాసి గ్రీష్మే శీతమివ హ్రదమ్॥ అన్నయట్లు ని
దాఘకాలంబున శీతలామృతహ్రదంబుపగిది శ్రీరంగరాజపరబ్రహ్మంబును డాసి
యధ్వశ్రమం బెడఁబాసి శ్రీపాణియోగీంద్రునిగతిఁ దదీయదివ్యమంగళవిగ్రహం
బాసాదము నకం బనుగ్రహంబుచే దీర్ఘశతకోపాదిబహుమతి లభించి తాఁ దెచ్చి
నదివ్యతరంబు లగుధవళచ్చత్రచామరంబులు మొదలుగాఁ గలకైంకర్యోపకర
ణంబు లన్నియు నద్దేవదేవునకు నమర్పించి తదాజ్ఞ వడసి మఠంబునకు విచ్చేసి

- యందుఁ బూర్వక్రమంబున నిజాశ్రితులఁ గూడి వేదాంతవ్యాఖ్యానవైఖరీసమేతుం డై నుఖం బుండె నంత. 20
- సీ. ముందు శ్రీఘటికాద్రిరయందు నిజార్చ్యుని, యాజ్ఞఁజెంది యిరుంబిరయప్పయార్చ్యఁడచటనుండి యిరుంబిరకరిగి గృహం బంది, యం దమ్మహాత్ము నశహర్నిశంబు దలఁచుచు మును దా నుశదార్థార్థపదముల, సలిపినగురుదినశచర్య గొఱఁతఁజెందినఁ జూచి తశ్చేషపూర్తి యొనర్చి, యది గురుసన్నిధి శ కనుప నాతఁతే. డది కటాక్షించి హర్షించి ర యార్చ్యవిషయ, భ క్తి నిష్ఠాభిమాన మీశపగిది నుండవలదె శ్రీవైష్ణవుల కని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 21
- వ. అప్పుడు. 22
- సీ. అతనిఁ గన్గొన వేడ్క శ నాత్మ లో నుదయింప, నశహియమణవాళరయతివ రేణ్యఁడతని రమ్మని తనశహస్తాక్షరముల శ్రీ, ముఖ మన్న సంతకుశముం దతఁడు వార్ధిఁ జెంగున దాఁటి శ వానరేంద్రుఁడ నైన, రంగరాట్నఖవిష్ణుశరభుఁడ నైన సర్వదిక్సంచారశచతురవాయువ నైన, నై తినా కాంతోపయంత్యగురుని తే. సకలకాలములందులఁ శ జనిభజింప, నచ్చునని కోరుతటి నొకశ్రవైష్ణవుండు వచ్చి శ్రీముఖ మాతని శ కిచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 23
- సీ. శ్రీముఖ మది గొని శ శిరమున నురమునఁ, గన్నుల నద్దుచు శ ఘనుఁ డిరుంబి యప్పగా రాలిఖశతార్థ మంత గ్రహించి, హర్షాబ్ధిమగ్న నశర్వాంగుఁ డగుచు నాచార్యసమునిఁగా శ నావైష్ణవునిఁ జూచి, యతని కర్ఘ్యసనాశద్యర్చ సలిపి యాశ్రితజనులతో శ నాసాత్త్వికునిఁ గూడి, యాక్షణంబ నిజాలశయంబు విడిచి తే. వేగ చనిచని యుభయకాశవేరిమధ్య, శోభితం బగురంగముఁ శ జొచ్చి యందు గురుని మతమున వేడ్కఁ గశ్గొనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అకలంక రాకాసుశభాంశుమండలమట్లు, విలసిల్లుతద్దివ్యశ్రవిగ్రహంబు ముందు తద్విశ్లేషశమున జనించినతన, యార్తి దీక్ష భజించి శ యమ్మహాత్ము చరణాంబుజముల మశ స్తకమునఁ గనుఁగవ, నద్దుచుఁ దనయాత్మశయంద నిలిపి గురుతరతద్దివ్యశ్రగోష్ఠి గన్గొని భ క్తి, పూర్తి నార్చ్యునికనుశ్రమోల నిలువఁతే. గుళలసంప్రశ్న మొనరించి శ గురువ రేణ్యఁ,డాదరోక్తులఁ గూర్చుండుశమనివిధింప నచటఁ గూర్చుండె నాయిరుంబప్ప యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అట్టిరుంబియప్పగా రాత్తాచార్యుం డగునక్కాంతోపయంత్యయోగింద్రునిఁ బ్రత్యక్షపరదై వతంబుగా నిశ్చయించి తత్సన్నిధి నెడఁబొయక యున్నయెడ నొక్క ణాఁ డతని కంతరంగాశ్రితుం డగువరుందరుంబెరుమాశ్లపిల్ల ఖండవస్త్రంబును బాద్యోడకపాత్రంబు నప్పించి నీరాడ నిమంత్రింప రాకామృతాంశుబింబంబుపై నొప్పునీలజలదపటలంబుపోలిక శరదరవిందంబుపైఁ గదిసినయలికులంబుకొలంది శ్శుభగురుకుమారుని శ్రీముఖమండలంబుపైఁ జూపడుశిరోకుమానమృద్ధిఁ గటాక్షించి

యమ్మణవాళమహాముని యీదీక్ష యేమని యడుగ వరుందగుంబెరుమాళ్ పిళ్ల
యు గర్భదీక్ష యని విన్నవింప నగ్గురుశిఖామణియు విన నవధరించి యీప్రా ద్దా
యుమ్మర్తంబు సేయించుకొమ్మని యాజ్ఞాపింప నద్దేవరాజగురుం డాక్షణంబ య
ట్లానర్చి శ్రీకవేరకన్యాప్రవాహంబునం దవగాహనంబుఁ జేసి ధౌతవస్త్రంబుల
ధరియించి శ్రీచూర్ణ రేఖాశ్లాఘనీయాంతరాళంబు లగుధవళద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రం
బులు తత్తదుచితస్థలంబుల రచియించి తత్తత్కలార్హ కరణీయంబు లాచరించి
యున్న సమయంబున నిరుంబి నుండి యేతెంచినవైష్ణవుండు మీకుం బుత్రుం డుద
యించి పదిదినంబు లయ్యెనని విన్నవింప నచటివా రందఱ తావార్త విని శ్రీరమ్య
జామాతృయోగీంద్రు నిసర్వజ్ఞత్వంబున కాశ్చర్యపడి రంత నమ్మహాత్ముం డక్కు
మారున కళహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నయనా రని నామకరణంబుఁ జేసి
నిట్లు నైష్ణవు లందఱు తమతమపుత్రుల కాతిరునామంబు గావించుటకతన శ్రీ
మహాభాగవతవ్రాతంబంతయు నళహియమణవాళమునిగోత్రం బనం బరఁగె
నయ్యవసరంబున.

26

- సీ. సాత్త్వికశాస్త్రోక్తశాకములం దార్యుఁ, డర్థించి యెయ్యది శ్రయారగించు
నాశాక మార్జించి శ్రయగ్గురువరునకు, వరదనారాయణశ్రగురుఁ డొసంగు
నతనిశిష్యులు కొందఱ ఆక్షయపాత్రార్జితద్రవ్య మతనింటఁ శ్రదళిహ కియ్య
నాదృష్టనంకోచ శ్రమమ్మహాత్మునియెడఁ, గని వరవరమునిశకరుణ నతని
- తే. కాత్తమతమున కున్న స్వాశ్రయములవలన, వచ్చుధనధాన్యములయందు శ్రవలసినట్లు
లొనఁగుద్రవ్యము లాదరశ మొప్ప ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర.
- సీ. అట్లు దృష్టాదృష్టశ్రయాత్ర యార్యాయత్త, మైయుండ నిర్భరుఁ శ్రడై నవరద
నారాయణాహ్వాయశ్రసూరింద్రుఁ డప్పలా, రప్పిళ్ల మొదలై నశ్రయార్యపరులఁ
గూడి శ్రీవరవరశ్రగురు శేఖరుఁడు గోష్ఠి, నలుపుచు నానభాశనదూలయందు
భవ్యుఁ డౌవరవస్తుభట్టనాథార్యుండు, లేకున్న సంతుష్టి శ్రలేక యతని
- తే. శ్రీముఖముఁ బంచి రావించి శ్రసిరి వహించి, టిక్కలందును జిక్కలశతేనిపగిది
శొన్న వారలయందు నెల్లప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర. 28
- వ. అప్పుడు. 29
- సీ. ధీరు నిరుంబప్పగారిని రమ్మని, తజ్జనకుఁడు లిఖితంబుఁ బంప
నది చూచి శాంతోపశయంతృజేళిక చంద్రుఁ, డతని నింటికిఁ జనుశ్రమనుచుఁ బలుక
నతఁడు తన్నెడఁబాసి శ్రయగుగఁజాలకయున్న, నర్చామయం జై నశ్రయాత్త మూర్తి
స్వకపాదుకలను గాశామోత్తరీయముఁ, దనదర్పణము శేషశ్రధవళమృత్తు
- తే. నిచ్చి యగురుఁ డాతని శ్రనింటి కనుప, నతఁడు తమయూరి కేగి నిశజాలయమున
నిందుమది గురుఁ డలఁచుచు శ్రనుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోద మలర.
- వ. తదనంతరంబు. 31

సీ. శ్రీ తోతగిరియందుఁ శ్రీ జెన్నుగా నెలకొన్న, దై వనాయకున కుశదారనిత్య
కైంకర్య మొనరింపఁగాఁ దలంచి కరాబ్జములుమోడ్చి వానాద్రిశ్రమునివ రేణ్యుఁ
డడియేని కాజ్ఞ యిమ్మని విన్నవింప న, య్యశహియమణవాళశ్రయమికులేందుఁ
డన్వహ మర్చింప శ్రీ నతనికి రంగేశ, విగ్రహం బొక టిచ్చి శ్రీ వేడ్క నతని

తే. నాదరం బొప్పఁ బనిచినశ్రీనతఁడు వాన, మామలకు వేగ చని యాత్మశ్రమతమునందు
యు క్తగోష్ఠి యొనర్చుచు శ్రీ నుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

వ. అంతఁ గాంతోపయంత్యగురుపురందరుం డొక్కనాఁ డాశ్రితవ్రాతపరివృతుం
డై యుండి వారి నుద్దేశించి యంద అన్నియర్థంబు లెఱుంగుదు రై నను 'తేవుమ
త్తరియే'ననుచు నధ్యవసించి సుస్థిరచిత్తుం డై యున్నవాఁ డిప్పరవస్తుగోవిందదా
సరప్పఁ డొక్కఁడే యని యానతిచ్చి తన కనవరతారాధనీయం బైనయశహియ
మణవాళవిగ్రహం బాచార్యదేవుం డైనయగ్గోవిందదాసరప్పనికి నిత్యారాధ
నార్థం బొసంగి సకలవేదాంతరహస్యార్థంబు లుపదేశింప నతండు కృతార్థుం డై
యంతఁ దిరువాడిపూరంబు ప్రస్తుతం బైన నాచ్చియారుతిరుమాళిహ యని ప్ర
సిద్ధిఁ గాంచిన శ్రీ విల్లిపుత్తూరికిం జని యచటినుండి తీర్థప్రసాదంబులఁ గొని వచ్చి
యగ్గురుశిరోమణి కర్పింప నతండును సుప్రసన్నుండై శ్రీగోదాదేవికి ముఖోల్లా
సంబుగా భట్టరపిరాకాదాసుం డని యతనికిఁ దిరునామంబు గావించె నంత నమ్మ
హాత్తుం డత్యంతవిరక్తుం డై పరమప్రాప్తకైంకర్యవిరోధి యగుసాంసారికసంగం
బు దూరంబుగా విసర్జించి యథాశాస్త్రంబుగా పన్న్యసించి భట్టరపిరాకాజియ్య
రని తిరునామంబు లభించి యఱినిమేషం బైననెడఁబాయఁజాలక యాచార్య
సన్నిధిని వసించి సుఖించు చుండె నంత.

38

సీ. చిరకాల మయ్యెను శ్రీ శ్రీశరారాతిని, సేవించి యని యతిశ్రద్ధితఁ జేసి
రంగేశు వీడ్కొని శ్రీ రమ్యజామాతృదే, శికచంద్రుఁ డాశ్రితశ్రేణితోడ
నచటు వెల్వడి వేగ శ్రీ సరిగి శ్రీమధురాపు, రముఁ జేంది యందొకశ్రీరమ్యవసతి
యందు వసింప నశ్రయ్యార్యునిమాహాత్మ్య, మాపులు చెప్పఁగానాలకించి

తే. భక్తితోడ మహాబలి శ్రీ బాణనాథ, రాయఁ డనువాఁడు పాండ్యధరరావిభుండు
వచ్చి పొడఁగాంచె నయ్యార్యశ్రవర్యుననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

వ. అంత.

39

సీ. భక్తితోఁ బ్రణమిల్లి శ్రీ పాండ్యభూపాలకుఁ, డమ్మహాత్మునియంఘ్ము శ్రీ లాశ్రయింప
నతని. కనుగ్రహ శ్రీ మాచరించి గురుండు, పంచసంస్కారాదిశ్రీబహుహితములఁ
గావింప నమ్మహీశకాంతుఁడు ధన్యుఁ డై, యార్యునాజ్ఞ నిజాలశయమున కరిగి

మఱునాఁటి ప్రార్థన శ్రీ మగిడి యేతెంచి య, ద్దేశికోక్తమునకు శ్రీ దివ్యరత్న

తే. వచితశివీక నమర్చింపఁ శ్రీ గరుణ నందు, గురువ రేణ్యుఁ డధిష్ఠించి శ్రీ జరగుజేశ

ముఖ భర్యాదివాద్యము శ్రీ ల్లొర సె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

వ. అయ్యవనరంబున.

37

సీ. గురుభక్తివశ్యులై శకొందఱువైష్ణవు, లాందోళికాదండ శ్రమాని పూన
శరదిందునుందరశ్చత్ర మార్యుఁ డొకండు, గురునిశిరంబుపైఁ శ్ర గూర్చిఁ దాల్చి
నిరుగెలంకులయందు శ్ర నిరువురుసాత్త్వికుల్, దవళచామరములు శ్ర తగిలి వీవ
లలితభృంగారుకశలాలాచికారత్నపా, దుక లూని బుధులు సంశతుష్టి నడన

తే. నాడుచును బాడుచును గొందఱురుగుచుండ, శీతవాతహిమాదులుశ్రచేందకుండ
శిబికపైఁ గప్పిరాచ్చాదశచేల మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.

వ. అప్పు డపాండ్యమండలేశ్వరుం డగుమహాబలిబాణనాథరాయఁ డాత్మీయపరివా
రంబుతో గురునివెంటం జనుచు “నాకించి త్కుర్వత శ్శేషత్వమ్” అనియెడు
న్యాయంబున స్వాచార్యవిషయంబుగా యథాశక్తికైంకర్యం బాచరింపనివా
నికి శేషత్వసిద్ధి లేదని తలంపులోఁదలంచి శిబికావాహనోపయోగివేషంబు ధరిం
చి యమృతాత్మనియాందోళికాదండంబుఁ బూని యోజనద్వయపర్యంతంబు జరిగి
పిదప నయ్యార్యదేవేంద్రుం డనుష్ఠానార్థంబుగా నొకనదీతీరమునం దానృపాలుం
డావేషంబుతో నగ్గురువుగందరుని సేవింప నతండు కటాక్షించి వత్సా నీ వత్యంత
సుకుమారశరీరుండవు పాండ్యమహీమండలేశ్వరుండవు కావున నిట్టిసాహసకృ
త్యంబు నేమ నర్హుండవు గావనిన విని దేవా యనాదికాలంబునుండి సంసరించుచు
నిప్పు డీక్షుత్రియదేహంబు లభించి రాజ్యయావనధనాదిమదాంధుండ నై మీఁ
దెఱుంగక యున్న నన్నుద్ధరింపఁ దలంచి శ్రీరంగనాథుండు భవత్స్వరూపంబు
ధరించి “పంగో రుపరి భాగీరథీ” న్యాయంబున నిచటి కేతెంచి నన్నుం గృతా
ర్థుం జేసెఁ గాన యీనే నిట్టియెడ నించుకైన దానకృత్యంబు సేయకున్న నీమేను
నిరర్థకం బై చను నని యారాజు విన్నవింప నతనివినయొ క్తులకక్కజపడి మధా
మధురభాషణంబుల మిగుల నాదరించి యథోచితంబుగా బహుమతు లాచరించి
పనుప నన్నరదేవుండు నిజనివాసంబునకుం జని యం దాచార్యార్జుచేఁ దదీయా
రాధనం బాచరించుచు శాస్త్రోక్తక్రమంబుగా రాజ్యపరివాలనంబు సేయుచు
నుఖించు చుండె నంత.

89

సీ. ఆనదీజలములం శ్ర దవగాహనముఁ జేసి, కాలోచితక్రియ శ్రల్లారవించి
ఘనదర్భశయనమూర్తమున సంశ్రితులతోఁ, జనిచని యాతపశ్రాంతిఁ జెంది
చేరువగా దొడ్డశచింత మా నీచుంచి, దానిక్రింద నొకింతశ్రదడవు నిలిచి
శ్రమముఁ దొలంగి యశ్చటనుండి చనువేళ, స్వాము లగ్గురున కంఠజలి రచించి

తే. 1-వ యీమాను తావకశ్రవేషకులకు, మేలు నల్పెను దీనికి శ్రమిర లొక్క

సేను ముసరింపవలెనని శ్రచెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర. 40

సీ. అశ్రితవిశ్వాత్తి శ్రనంగీకరించి శ్రవరవరయోగి యాతరువు దాని
దయఁ నీ తనసాణీతలమున నమృతా, వృక్షము స్పృశియించె శ్రవేడ్క మీఱ

నే లభించుఫలంబు శ్రీ కిష్క డగునని, యాసతిచ్చి యవల శ్రీ కరుగ నదియు
 నున్మూలపత్రమై శ్రీ యుర్వి వాలిన నందు, జ్యోతి యొక్కటి లేచి శ్రీ సురలుపొగడఁ
 తే. జనియె నాకాశగతి హరిశ్రీసానమునకు, జ్ఞాను లది చూచి పరమవిశిష్టయముఁ జెంది
 మ్రొక్కిరా సౌమ్యజామాతృశ్రీమునులకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
 వ. మఱియును, శ్లో॥ యం యం స్పృశతి పాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా।
 స్థావరౌణ్యపి ముచ్యంతే కిం పునర్బాంధవాజనాః॥ అనియెడు న్యాయంబున మ
 హాత్ము లై నవారు స్థిరచరణంబులయందుఁ దమపాణిపల్లవంబులచే నేయేవస్తువు
 స్పృశింతురు న్యకీయకరుణాకటాక్షంబులచే నేయేపదార్థంబు వీక్షింతు రవి స్థా
 వరంబు లై నను విముక్తంబు లగు బంధుజనులకు ముక్తికై ముతక న్యాయసిద్ధం
 బగును గావున నావచనంబునకు విషయం బిమ్మహానుభావుండే యని యచ్చటి
 వా రందఱు తమతమతలంపులం దలంచి రంత. 42

శ్రీ. గురుపురందరుఁడు శ్రీకరుకాపురిని జెంది, యందు శతారిదిశవ్యాలయంబుఁ
 జొచ్చి యం దాదివ్యశనూరింద్రు నేత్రోత్స, వంబుగా సేవించి శ్రీ వ్రస్తుతించి
 నన్నిధితిర్థప్రసాదముల్ గై కొని, యతనియాజ్ఞ లభించి శ్రీ యాదినాథ
 సన్నిధానమునకుఁ శ్రీ జని మ్రొక్కి కొనియాడి, శతకోవతిర్థప్రసాదముఖ్య
 తే. జహుమతి లభించి వెల్వడిశ్రీవనతిఁ జెంది, యందు దివ్యప్రబంధార్థశ్రమా శ్రితులకు
 శ్రీ సంగుచును గొన్ని మాసములందు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోదమలర.
 శ్రీ. వరధనుర్తాసోత్సవంబు శ్రీరంగము, నందుఁ బ్రస్తుత మైనశయది తలంచి
 యాయుత్సవముఁ జూడ శ్రీ నరుగఁ జాలకపోతి, వని తననునమాన శ్రీ ననుతపించి
 వకుళభూషణగురుశ్రీవరునిఁ గన్గొని మ్రొక్కి, తీర్థప్రసాదముల్ శ్రీ ధృతిలభించి
 దివ్య మానొక వాత్సీతిరునామ మతనిపై, వాక్రుచ్చి యవ్వరశ్రవరమునీంద్రుఁ
 తే. డతని వీడ్కొని వెల్వడి శ్రీ యాదినాథ, హరిని గని మ్రొక్కి యాతనిశ్రీయాజ్ఞ వడసి
 విల్లిపుత్తూరి కరిగెను శ్రీ వేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 44
 వ. ఆవాత్సీతిరునామం బెట్టిదనినఁ దిరుక్కురుహప్పరుహాళిత్యాది. 45

శ్రీ. ఆవిల్లిపుత్తూరిశ్రయం దమ్మహాత్ముఁడు, భట్టనాథునిఁ గని శ్రీ ప్రణతి నలిపి
 తత్పుత్రి యైసగోశదాదేవియంఘ్రికం, జములకు మంగళాశాసనంబుఁ
 జేసిన సద్దేవి శ్రీ వాసి నాతనిఁ జూచి, మాయన్న యైసలశ్రీక్షణమునీంద్రు
 నపరావతార మీశ్వరిని తలంచితి నంచు, బహుమతి యొసరించి శ్రీ పంచ నతఁడు
 తే. వడ పెరుంగోయిలుడయానుశనదుగుడమ్మి, కంజలింది తదీయతీర్థాదు లంది
 యతని వీడ్కొని యశహరి శ్రీ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
 శ్రీ. ఆశ్రితజనులతో శ్రీ నళహరితిరుమల, యందు సుందరబాహుశహరిని జూచి
 మ్రొక్కి నన్నుతిఁ జేసి శ్రీ మోదకాపూపాది, భక్త్యములును ముందిరపాయనంబు
 చక్కెరపొంగలి శ్రీ చక్కనిదధ్యోద,వము పులోగిరడోసి శ్రీ నవ్యఫలము

లర్పించి తచ్చేష శ్రీ మార్కులతో నార, గించి తదాజ్ఞ లభించి గురుఁడు
తే. ధన్యజనసేవ్య మగురంగరథామ మొంది, కోవెలకు నేఁగి యతిరాజశ్రీగురుని సిరిని
హరిని గని మ్రొక్కి మతమున శ్రీ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.

వ. అంత.

48

నీ. ఘనపరాంకుశజన్మ శ్రీకారణభూమికి, వరవరముని చన శ్రీ వస్తుజాత
మంతయు నీరస శ్రీ మయ్యె రంగమునందుఁ, దిరిగి యగ్గురుఁ డేఁగురదేర మరలి
యెప్పటియట్లుండ శ్రీ నెల్లపదార్థము, ల్లనుజమాత్రుండె యశ్రమ్మాన్యతముఁడు
భగవంతుఁడో ఫణిశభ ర్తయో యాతఁడై, యవతిరించెను జేతనావనార్థ
తే. మనుచుఁడమతమనెమ్మది శ్రీ నఖిలబుధులు, తలఁచికొలుచుచునుందురు శ్రీదారచరితు
వరగుణాకరు నగ్గురుతరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర. 49

వ. అంత నొక్కనాఁడు కాంతోపయంత్యగురుండు తిరుమలమూర్త్యా రని తిరునా
మంబు గలకాలక్షేపమండపంబునం బ్రవేశించి.

50

నీ. అం దెప్పట ట్లాశ్రితావళితో గోష్ఠి, సలుపుచునుండ నాశనమయమునను
మణవాళమునిపర శ్రీ మాయింటిపను లన్ని, చక్కఁగాఁ జేయింపఁ శ్రీ జతురుఁ డైన
సాత్త్వికు నొకని విశేచారించి మాకడ, కనుపుమా యనుచు నశ్రయ్యమివరునకుఁ
జెన్నుగా వ్రాసించి శ్రీ శ్రీముఖ మొక్కటి, యశహరితిరుమలశ్రయప్పఁ డనుప
తే. దానిఁ గన్నుల నద్దుక శ్రీ తల వహించి, చూచి పఠియించి యాదివ్యసూరియటకు
ధన్యు నొక్కనిఁ బంపింపఁ శ్రీ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.

వ. అగ్గురువరుం డట్లు దలంచి యగ్గోష్ఠి కాభరణభూతుండు నత్యంతవిరక్తుండు నగు
యతిరాజజియ్యరును గటాక్షించి.

52

నీ. జియ్యరే నీ వింక శ్రీ నయ్య మొప్పఁగఁ జని, యశహరితిరుమలశ్రయందు హరికి
సకలకైంకర్యమూల్ శ్రీ సక్కఁగాఁ జేయింపు, మని విధించిన నమ్మశహవిరక్తుఁ
డతికృతార్థుఁడ నైతి శ్రీ నని సంతసించుచు, నతనికి మ్రొక్కి తశ్రదాజ్ఞ వడసి
చని యందు వెన్నునిరపను లొనర్చుచు నుండ, విని వచ్చి పాండ్యపురధీప్తిభుండు
తే. వైష్ణవుండు మహాబలిశవాణవాధ, రాయఁ డయ్యార్కుతోఁ గూడి శ్రీ రంగమూఱ
సకలకైంకర్యముల నందు శ్రీ జరపు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోదమలర. 53

నీ. దేశముల్ ద్రిమ్మరి శ్రీ వాసి వైష్ణవుకుమా, రకుఁ డొక్కఁ డేతెంచి శ్రీ రంగవదము
నం దమ్మహాదేశికాగ్రణి నీక్షించి, ప్రణతిఁ గావించి తశ్రత్పాదపద్మ
ముల నాశ్రయింప నశ్రమ్మనిముఖ్యుఁ డతనికిఁ, బంచసంస్కారార్థశపంచకాది
ఘనహితంబు లొనర్చి శ్రీ కరిగిరి మొదలైన, దివ్యదేశముల నీరధీరు ననుప
తే. స్వామికార్యములును వీనిరపలన బాగుఁ, జెందు నెల్లప్పు డని తనశ్రడందమునను
దలఁచి కంచీఁ బంచె నాశ్రధన్యు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
ధ. అట్లాచార్య ప్రేషితుఁ డై శ్రీరామానుజదాసదాస్య నామాభిరాముం డైన

శ్రీవైష్ణవకుమారుండు కంచి కరుగుదెంచి కరిగిరియందు దేవీసమేతుం డైనవర
 దునిం బొడగాంచి నమస్కరించి తదీయతీర్థప్రసాదాదిబహువిధానుగ్రహంబు
 లభించి కరిగిరి మొదలై నపదునెనిమిది దివ్యదేశంబులయందుఁ దత్తత్కాలోచి
 తకైంకర్యంబు లన్నియు నిర్వహించు చుండె నంతఁ గాంతోపయంత్యగురువరే
 ణ్యుం డాక్రమంబుగాఁ దిరుమల మొదలై న దివ్యదేశంబులయందుఁ గైంకర్యని
 ర్వాహకుల నునిచి తాను శ్రీరంగంబునందు నిత్యనివాసం బొనర్చి తత్తద్దిప్యో
 త్సవంబులయందు శ్రీరంగనాథునకు మంగళాశాసనంబుఁ జేయుచుఁ బ్రసన్నో
 త్సవంబునం 'దొన్నుంతే' వనెడు తిరువాయ్మొత్తశిరప్పను నూత్తందాదిశిర
 ప్పును బ్రతివత్సరంబును శ్రీరంగనాయకీసమేతుం డైనశ్రీరంగనాథుండు ప్రమో
 దభరితాంతఃకరణుం డై యారగించుభంగి నమర్పించుచు శ్రీపరాంకుళ పరకా
 లాదిదివ్యసూరి ప్రబంధవ్యాఖ్యానార్థంబు లన్నియు సంశ్రితులకుం దెలుపుచు
 నుండి యక్కాలంబునందుఁ బెరియాత్వాదతిరుమొత్తకీఁ జెరియవాచ్చాంబిళ్ల
 యానతిచ్చినవ్యాఖ్యానంబు గనంబడకున్న నాప్రబంధంబునకుఁ దా నొకవ్యా
 ఖ్యానంబు సేయ నిశ్చయించి శ్రీపరాంకుళ పరకాలాది దివ్యసూరి శ్రీనూక్తుల
 యర్థవిశేషంబులు తెలిసి వచింప నమర్థుం డగుతిరుప్పావార్తాదురుతాదర్శనయనారా
 ద్యుండు సమీపవర్తి యాయెనేని మనకు మంచి యగునని తలంచి శ్రీముఖం
 బొకటి లిఖించి పంచిన నమహాత్ముండు తిరునగరియుం దది తా నొనర్చినతిరునండ
 నవనంబునందు నుండి యాశ్రీముఖంబుఁ గాంచి శిరసా వహించి తదర్థంబు
 గ్రహించి యాక్షణంబ యచటినుండి కదలి యతిత్వరితగతి నేతెంచి శ్రీరంగధా
 మంబునం బ్రవేశించి యద్దేశికేంద్రునిం బొడగాంచి సాష్టాంగ ప్రణామంబాచ
 రించి కేలుఁదమ్ములు ముకుళించి భజించుచుండ నగ్గురుశిరోమణియు నతనియధ్వ
 శ్రమం బంతయు నివర్తించుగతిఁ గరుణారసభరితనిజకటాక్షవీక్షణంబుల నతనిఁ
 గటాక్షించి సుధామధురగంబీరభాషణంబుల మిగుల నాదరించి యద్దేశికేంద్ర
 నితోఁ గూడి మఱునాడుమొదలుకొని వ్యాఖ్యానం బుపక్రమించి నన్నూఱు
 పాశురంబులకుఁ బూర్వవ్యాఖ్యానంబు చూపడిన నది స్వకృతివ్యాఖ్యాతోగూర్చి
 యున్నంత నాగ్రంథంబు బాల్యావస్థాపన్నుం డగుకందాడనాయనార్కుం డవలో
 కించి యం దభయప్రదరాజగురువ్యాఖ్యయం దానర్తు విడిచి యచరామవర
 యోగీంద్రునిదివ్యసూక్తు లాదరపూర్వకంబుగా నేవించి యానలువది పాశురం
 బులకుఁ దానే వ్యాఖ్యానంబు సేయకుండు టేమి యని యానతిచ్చిన నావార్త
 మణవాళమహాముని విన నవధరించి యతిబాల్యదశయం దిబ్బాలకున కిచ్చిజ్ఞాన
 పరిపూర్తి యెట్లు గలిగెనని యాశ్చర్యపడి సంతుష్టాంతరంగుం డై యన్నాయనా
 ర్కునిం గటాక్షించి వత్సా యీరెండువ్యాఖ్యానంబులయం దొకటి విడిచి
 యొక్క టాదరించుటకుం గారణం బేమి యని యడుగ నాయవాక్కుం దయా

ర్యశిఖామణి నుద్దేశించి మహాత్మా తనకుం జవి కులుకుపలుకులకుం గారణం బైననహాకారపల్లవరసంబుఁ గ్రోలుగండుంగోయిల కితరతరుపల్లవరసాస్వాపంబు నం దానక్తి యెట్లుదయించుఁ గావున నసారం బుపేక్షించి సారతమార్థంబు గ్రహించుట సారజ్ఞకృత్యంబు గాదె కావున నాపూర్వవ్యాఖ్యానంబుకంటె నివ్వవరణంబు మహారసజాలపరిపూర్ణంబు గావున దీనియం దీదానున కత్యాదరం బుదయించె నని విన్నవింప విని యవ్వర వరమునీంద్రుం డిద్దారకుం డొక యవతారవిశేషం బని తనయుల్లంబున నుల్లసిల్లి యబ్బాలకునిం గొగిలించుకొని శిరం బాఘ్రాణించి నవిశేషంబుగాఁ గటాక్షించి పూర్వోక్తక్రమంబుగాఁ బెరి యాత్వారుతిరుమొయ్యికి సర్వజనమనోహరంబుగా వ్యాఖ్యానం బొనర్చి తిరుప్పాణాత్వారు తాధరనై నారార్యునకు శ్రీలోకగురు కరసరోరుహారాధితం బగు శ్రీరం గరాజవిగ్రహం బనవరతారాధనార్థం బొనంగి వీడ్కొల్ప నమృహదేశికుండును నిజ నివాసంబునకుం జనియె నంత.

55

- సీ. తిరుమేనియందులఁగిదిరునోపు ధరియించి, యుండియు మణవాశయోగిచంద్రుఁ డాచార్యహృదయరహస్యమునకు వ్యాఖ్య, నలువుచు నొకనాఁడు శ శయ్యవై ని బవళించి తనపాణిపద్మముచే వ్రాయ, వరదనారాయణ శ గురుఁడు చూచి స్వామి దేవరవారుశక్తులై యుండి యి, ట్లాయాసపడ నేల శ యనినగురుఁడు
- తే. వరదనారాయణార్య భరవత్కపుత్ర, పాత్రకాదులకై శ్రమ శ పడెద నిట్లు లనుచుఁ బలికిన హర్షించెనాతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత ధీశైలపూర్ణార్యాన్వవాయుఁడు, శ్రీమంతుఁ డేట్టూరి శ సింగరాఠ్యఁ డభిజనోన్నతిమానినీయనితరగతికతా, కించనత్వముల సంశీకరించి యవ్వరవరమునినాశ్రయింప నతండు, కరుణించి పంచసంస్కారముఖ్య హితము లెన్నతనికినీసేర్పరించి తదర్పి, తద్రవ్య మేమియుఁ శ దాను గొనక
- కే. తిరునగరియందు శతకోపదీప్యనూరి, రాజదున్నతగోపుర శ రచన కొఱకుఁ బనితె నాద్రవ్య మంతయు శ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- పు. ఆధనాఘంబుచేసనశ్శున్నతం బైన, గోపురంబు రచింపఁ శ గొఱతపడిన నభరామగుణనిధి శ యాచార్యపాత్రుఁడు, జియ్యరునయనారు శ నయ్య మొప్ప శేషపూర్తి యొనర్చిశిఖర ప్రతిష్ఠయుఁ, జేయించె శతవైరిరీచిత్త మలరఁ గురుకాపురమునందు శగోపురకైంకర్య, మంతయు నెఱవేఱె శ ననుచు మేలు
- తే. వార్త విసఁబడ శ్రీమణివాళయోగి, పరుఁడు నిజసంశ్రితులతోడఁబరమహర్ష మొంది శ్రీరంగ పడమునంశదుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- ప. తదనంతరం బళహియమణవాళయోగింద్రుండు తనపదాబ్జంబు లాశ్రయించి యధిక్యతపరమాధ్యులై తన కశ్రాంతశుక్రావ సేయు చున్న వాసమామలజియ్యర్ పార్ మంగతిరువేంగడనుని పరవస్తుపట్టరపిరాంజియ్యరు కోవెలకందాడయణ్ణా

ప్రతివాదిభయంకరమణ్ణ విరుంబియప్ప అప్పిళై అప్పిళ్ళా రనియెడు యష్టదిగ్గజం
 బులును దిరుమలయెంబెరుమానార్ జియ్య రేట్టురిసింగరాచార్యులు మొదలు
 గాఁ గలమహాదేశికులచే ననవరతపరిసేవ్యమానచరణారవిందుం డై నిజమగం
 బున విలసిల్లుచున్న సమయంబున శ్రీవానాద్రియోగీంద్రుం డరక్షణంబై న నెడఁ
 బాయక యగ్గురునకు సకలవిధకైంకర్యంబులు నలుపుచుండుఁ గందాడవరద
 నారాయణగురుండు యతీంద్రునకు ముదలియాండానుపోలిక నత్యంతప్రీతి విషయ
 భూతుం డై యుండుఁ బరవాదిభయంకరాచార్యుండు భగవద్రామానుజమును
 లకు శ్రీనత్సచిహ్నమిశ్రులకొలఁదిఁ బ్రతిపక్షవిక్షేపణపూర్వకంబుగా శ్రీభాష్యం
 బునకు సహాయం బొచరించుచుండుఁ బ్రతివాదిభయంకరంసేనముదలియారణ్యకా
 శ్రీశరకోపదానుండు నప్పిళై తిరుప్పాణాళ్వార్దానుండును దిరువాయ్ మొల్లి
 మొదలగుదివ్యసూరిసూక్తులకు సహాయభూతులై యుందురు. విశేషించి య
 ప్పిళై స్వాచార్యనియమనంబుచే నందాదిప్రబంధపంచకంబునకు దండన్వయ
 పూర్వకంబుగా వ్యాఖ్యానం బొక్కటి రచియించి మఱియును యతిరాజవింశతికి
 సుశ్లాఘ్యం బగువ్యాఖ్యానం బొనర్చె నప్పిళ్ళారుమతంబునందు సకలభారంబులు
 వహించుకొని తలిహ కుపయుక్తంబులై నపరిశుద్ధశాలితండులంబుల సూపశాక
 క్షీరఘృతాదిద్రవ్యంబుల సమర్పించు చుండుఁ బట్టరపిరాజియ్య కెంబెరుమా
 నారు కెంబారుగతి శ్రీపాదచ్చాయాపన్నం డై యాచార్యవిశ్లేషంబు సహింప
 లేక యతనికి సర్వకాలంబు సకలవిధకైంకర్యంబు లొచరించుచుఁ దదీయశ్రీ
 పాదపద్మయుగంబు దక్క వేటొకదైవతంబు నెఱుంగకయుండు జియ్యరునయ
 నా రుడయవరులకుఁ దిరుక్కురుహప్పిరాజిళ్ళానుగతి నమ్మణవాళమహామునుల
 కత్యాదరణీయుం డై నమస్తసజ్జనశ్లాఘనీయుం డై యుండు నిట్లు మహాత్ములచే
 నిరంతరనిషేవ్యనూణచరణారవిందుం డగునక్కాంతోపయంత్ప గురువురంద
 రుండు జియ్యర్ నై నారునకు శ్రీభాష్యభగవద్విషయంబులు ప్రసాదించ శ్రీవర
 వాదిభయంకరార్యవరదనారాయణగురువుంగవుల నియమించి స్వాశ్రితసకలచే
 తనోజ్జీవనరూపస్వావతారప్రయోజనంబు గొఱఁతఁ జెందకుండ నమర్థించి కృత
 కృత్యుండై యున్నయెడ శ్రీవైకుంఠనాథుండు గరుడవాహనారూఢుండై మేరు
 శిఖరంబుపైఁ గన్నడుకాలమేఘంబుమాడ్కి నమ్మహాత్మునికనుమోలఁ దన్నుం
 బొడసూపినఁ దదనుభవజనితప్రీతివరవశుండై “యేనయేన ధాతా గచ్ఛతి కా
 మరూప్యనుసంచరన్ ” ఇత్యాదిశ్రుత్యుక్తక్రమంబుగా స్థితిశయనగమనాదు
 లయం దతనికి సకలవిధకైంకర్యంబులు నలువ నిశ్చయించి వరమపదంబున
 కరుగ నిశ్చయించి తిరుమేనియందుఁ దిరునోవు ధరించి సంచరింపంజాలక బడలి
 యున్నయెడఁ దనలోనఁ దిరునాళ్లమహోత్సవంబునం దొక్కనాఁ డై నఁ దిరు
 వీధికి విచ్చేయు చున్నకస్తూరిరంగనిఁ గన్నులార నీశరీరంబుతో నేమింపఁగలనాయని

మిగుల నార్తిపడు చున్న నాసమయంబున శ్రీరంగరాజస్వామియు సకలాభరణ భూషితుం డై రథారోహణంబు సేసి నిజమందిరంబు వెల్వడి యమృతహాదేశికుని మతద్వారదేశంబున కేతెంచి నిలిచి యతనికి సేవ ప్రసాదింప నద్దేశి కేంద్రుండును నాశ్రితవాత్సల్యజలధి యగు శ్రీరంగనాథుండు దేవీయుగాలంకృతోభయపార్శ్వం డై గోవత్సన్యాయంబున నిచటి కేతెంచి మదీయా ర్తి దీక్షఁ దన్ను సాక్షాత్కరింపఁ జేసె నని పరమానందకందళితహృదయారవిందుం డై నిజాశ్రితులతోడంగూడి మతద్వారాంగణంబున కేతెంచి నేత్రోత్సవంబుగా నద్దేవదేవుని సేవించి సన్నుతించి తత్సన్నిధిబహుమతి లభించి మరలి మతంబునకు విచ్చేసి నిజావయవంబులు స్వాధీనంబులు గాకుండునట్లు లశక్తి మించఁ దత్సమయంబున మఱియొక నాఁడు శ్రీరంగ భర్త తొంటిచందంబున మతద్వారాంగణంబునకు విచ్చేయ నయ్యవసరంబునఁ బరాధీననిజగాత్రవ్యాసారుం డగుటంజేసి నిజాశ్రితు లగుమహాదేశికులకై దండఁ బూనుక మతంబు వెల్వడి వచ్చి యుభయదేవీసమేతుం డగు శ్రీరంగపతిని సేవించి మగిడి మతంబుఁ జేంది యున్న సన్నిధిస్వాములు కొందఱు తదీయాశక్తిప్రకర్షంబుఁ జూచి ప్రహర్షం బుడిగి వానమామలజియ్యరు మొదలగుమహాదేశికులకుఁ దదీయనామాంకితం బగు శ్రీముఖం బనుప వార లది శిరసా వహించి యతిత్వరితగతి నేతెంచి తదీయశ్రీపాదపద్మంబులం బొడగాంచి తత్సన్నిధి నున్నయెడ నతనితిరుమేనియందుఁ దిరునొవు తనంతట శమించియుండ నది యెఱింగి శ్రీవానాద్రియోగీంద్రుం డద్దివ్యదేశకైంకర్యత్వరచేఁ బోయి మగిడి యేతెంచెద నని విన్నవింప మణవాశమహామునియుఁ జని వేగ రమ్మని యనుప నవ్వానాద్రియతీంద్రుండు సచటనుండి యుత్తరదేశసంచారంబునకు విచ్చేసె ననంతరంబ కొన్ని దినంబులు జరిగినపిదపఁ బూర్వక్రమంబుగా నమృతాత్మనికే దిరునొవు వర్ధిల్లఁ బ్రాప్యత్వర మిగుల సతిశయింప నది నిమిత్తంబుగాఁ దనకుం బ్రాప్తశేషి యయినయుడయవరుచీరువడితామరలయందుఁ బ్రావీణ్య మతిశయించుక తనదినక్రమంబుగా వాఙ్మయతిరాజ రనియెడుపాశురంబు మొదలుగా నెంబెరుమానారు తిరువడిఘళే శరణ మనుపాశురంబు మధ్యంబు గా ' ఇందవరంగ ' ననియెడుపాశురం బంతిమంబుగా నఱువదిపాశురంబులు యతిరాజదివ్యనామాంకితంబులుగా విన్నవింప నవి యార్తి యని యొకదివ్య ప్రబంధం బయ్యె నంతఁ బ్రాప్యత్వరయతి శయింప మిగులసశక్తుండై యున్నయెడ దేశాంతరంబునుండి మేల్నాటితోడ వృరార్యుండునుద జ్యేష్ఠభ్రాత యయినయ్యహియమణవాశప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుండును భగవత్సేవార్థంబుగా శ్రీరంగంబున కేతేర వారలను దక్షిణమాడ తిరువీధియందుఁ బట్టరపిరాజియ్య రీక్షించి మీర లెచ్చటనుండి యిచ్చటికి విచ్చేసితిరి యింక నెచ్చటికిం జనియెద రని యడుగ వారలు మిగుల నానందించి సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి తమపృథ్వాంతంబంతయు నున్నయట్లాసతియ్య విన

నవధరించి యమహాత్ముం డిట్లత్యంతానుకూలు రగుమీరు భగవద్రామానుజా
 పరావతారం బగు శ్రీమణవాళమహామునుల సేవింపవలదా యన వార లాయర్థం
 బునకు సమృతించి యద్దేశికేంద్రునితో మతంబున కరుగుదెంచి యక్కంతోప
 యంత్రయోగీంద్రునిదివ్యశ్రీపాదపద్మంబులకు సాష్టాంగప్రణామంబు గావించి
 యున్నవారియెడ సవిశేషకటాక్షం బొనర్చి శ్రీయతిరాజునకు విశేషాభిమానాంత
 ర్భూతం బైనతిరునారాయణపురంబు సంస్కరించి యమహాత్మునియంతిమదశ
 యందు నతం డానతిచ్చినయాటువార్తలయందు, శ్లో॥ శ్రీయాదవాద్రిననతిం
 నతతః భజంత స్సన్తో భవన్తు మమసంతతిమూలనాథాః ॥ అన్నక్రమంబుగాఁ
 దిరునారాయణపురంబునందు నిత్యనివాసం బొనర్చుమహాత్ము లసత్త్వంతానమూల
 నాథు లగుదురని యుడయవ రానతిచ్చెఁ గాన మదీయులయం దాయాదవాద్రి
 నిత్యనివాసం బొనరింపఁ గలదేశికు లెవ్వ రేర్పడుదు రని యానతియ్య నత్తోడ
 ప్పాచార్యుండు కరకమలంబులు ముకుళించి స్వామి యీకైంకర్యంబు దాను
 నికిం బ్రసాదింపవలెనని ప్రార్థింప మణవాళమహామునియు మిగుల సంతసించి
 భగవద్రామానుజమునులకును మాకును బ్రయంబుగాఁ గించిత్కారపూర్వకం
 బుగా యతిరాజసంపత్కుమారుని సేవించి తదేకమంగళాశాసనపగుండవై నిత్య
 నివాసంబు సేయుచుండుమని నియమించె నయ్యవనరంబున శ్రీరామానుజమును
 లకుం బ్రయశిష్యుం డగుతిరుమలనల్లానుగురునితిరువంశంబునం దవతరించినయల్లా
 రాయచక్రవర్తి కుటుంబసహితుం డై భగవత్సేవార్థంబు శ్రీరంగధామంబున
 కరుగుదెంచి శ్రీరంగనాథుని సేవించు చున్న సప్తమ దేశాంతకులును దద్దేశీ
 యులును స్థలవాసులును బెంపుగా గుంపులు గూడి వరవరయోగీంద్రునిచర
 మదశ సేవించి తిరిగి చనుచున్నం జూచి యల్లాతాయచక్రవర్తి తిరుతా
 యా రగుయాచ్చి యనుసాధ్వీరత్నం జావిశేషంబు విని వుత్త్రు నుద్దేశించి
 యల్లాతాయా మన కీవెతియజియ్యురసేవ సేయవలదా యన నాచక్రవర్తి
 యు సమృతించి తమకుటుంబంబుతోఁ గూడ మతంబునకుం జని వట్టిరవీరాంజ
 య్యరు పురుషకారంబు గావింప జియ్యుతుతిరుపడితామరలకు సాష్టాంగప్రణామం
 బుఁ జేసి యమహాత్ముని సేవించు చున్న సవ్వరవరమునికిఁ దడవులనుండి తా ను
 గీకరించుటకుఁ దగినవిషయంబు చూపడకుండుటంజేసి దృఢతరంబుగా మునువం
 బడి యున్న శ్రీపాదపద్మ యుగంబు ప్రణతుం డగునాచక్రవర్తికిరంబువై సాచి
 యుంచ శ్రీపాదసంశ్రితు లందఱు చూచి యతండు లసించినయతిశయిలఫలంబు
 నకు మిగుల సంతోషించి రప్పు డప్పెరియజియ్య రాచక్రవర్తిగురు నుద్దేశించి మ
 హాత్మా నీవు పరమసాత్త్వికుం డై శ్రీవేంకటేశునకు నిత్యకైంకర్యం బొనరించు
 చున్నయెంబెరుమా నాదజియ్యరు నద్దివ్యదేశంబునకు ద్రోహం బొనరించుకై వ
 ర్తాత్కాదికుదృష్టిజనులు బాధింపకుండునట్లు రక్షించి మణియు మణదర్శనవిషయం

బుగా ననేక ప్రకారంబులు సమర్థించినమహాప్రభావసంపన్నుండ వని మిగుల సం
 తసించి తనకు దక్షిణబాహుస్థానావన్నుం డగు శ్రీభట్టనాథయతీంద్రునిచే నణ్ణరా
 యచక్రనర్తికిని దోడస్పార్యునకు నళమేయమణవాశప్పెరుమాళ్ నయనారాచా
 ర్యునకును బంచసంస్కారాదిసకలహితంబులు సేయించి వారిని దర్శనప్రవర్తకు
 లగునట్లు దీర్పుమని యప్పట్టరపిరాంజియ్యరున కాజ్ఞాపించిన నమ్మహానుభావుండు
 ను పారియందట్లు విశేషకటాక్షం బొనరించె ననంతరం బప్పలార్ దేశికుండును జి
 య్యరునయనారును దదంప్రపద్దంబులు సేవించి దానులకు రక్షకంబుగా భవదీ
 యదివ్యార్చావిగ్రహం బనుగ్రహింపు మని యపేక్షింప సమ్మతించి స్వకీయకరధృ
 తం బైనదివ్యభాజనంబు తదుపాదానద్రవ్యంబుగాఁ గృపతో నొనంగిన వారిరు
 పురును రెండువిగ్రహంబులు సేయించి యథావిధిగా సంప్రోక్షణాదులం గావిం
 చి నిత్యం బర్పించి సంతోషించుచుండిరి మఱియును సన్నిధిమహాదేశికుల కందఱి
 కిని వేఱువేఱు వా రర్థించినహితంబు లన్నియుం బ్రసాదించి నాలుగుదినంబులు
 నాలాయిరప్రబంధంబు లుపక్రమించి యుత్తరశాంతి యొనర్పం డని జియ్యరు
 నై నారు మొదలై నదేశికేంద్రులకు నియమింప వారలట్లుపక్రమించి యనుసం
 ధింప నాదివ్యప్రబంధానుసంధానం బంతయు విన నవధరించి నిటలతటఘటితాం
 జలిపుటంబై యగ్గురుపురందరుండు తదర్థానుభవపారవశ్యంబు నిమిలితాక్షి
 యుగళంబై యున్నఁ బరమాంతరంగశిష్యుం డగువరదనారాయణగురుండు మ
 హాత్మా యిప్పుడు మీతిరువుల్లంబున నున్నయర్థం బెయ్యది యని యడుగ భగవ
 ద్విషయాత్థరసం బున్నస్తకం బైనదని యానతిచ్చి యేకాదశితిథి జరపి మఱునాఁ
 డు ద్వాదశితిథియం దుత్తమనంబి మొదలగునమస్తభగవత్సరిజనులఁ బిలిపించి
 వారల నుద్దేశించి మహాత్ములారా మదీయసర్వాపరాధంబులు తమింపుండని య
 పరాధక్షమాపణంబుఁ జేసికొనిన వారును మహానుభావుండ వగునీ కొకయపరా
 ధంబు గలదా యని విన్నవించినఁ దిరుగను వారి నుద్దేశించి భగవన్నందిరశ్రీకా
 ర్యంబు లన్నియుఁ గొడువపడకుండ జరుపుచు శ్రీవైష్ణవనిష్ఠఁ గలిగియుండుఁ డని
 యానతిచ్చి యనంతరకాలంబున శ్రీవైష్ణవుల నందఱు సారగింప నియోగించి వా
 ర లారగించినపిమ్మటఁ దదీయప్రసాదతీర్థం బుజ్జీవించి యపరాధక్షమాపణంబుఁ జే
 సికొని యాదిత్యాస్తమయం బైనయంతఁ దత్తత్కార్యకర్తం బొనర్చి తిరువా
 య్ మొట్టిపిళ్ల తిరువడిఱు శేరణ మని యుచ్చరించి యగ్గురుపరమేశ్వరిని ధ్యానించు
 చు వివశసర్వగాత్రం బై పాన్పువైఁ బవ్వళింప శ్రీపాదనంశ్రితులందఱు సాష్టాం
 గప్రణామంబు లాచరించి బ్రహ్మవల్లయు భృగువల్లయు శూర్పికుంబణిముహూ ల
 ప్తరాదియు మాక్తండాదియుఁ బరమాదరంబుతో ననుసంధించు చున్న 'నాంగ
 యిల్ పాయ్ పయిల్ తెన్నరంగ' నమమొడుపాళురం బంతయు విన నవధరించి యం
 జలిపుటంబుఁ గావించి మొంతమూసార్ తిరువడిఱు శే శరణ మని యనుసంధిం

చి త దేకచిత్తుం డై నిమిలితనేత్రుం డై యున్నయప్పు డాశ్రీరంగనాథుండు గ
 రుడవాహనారూఢుండు లక్ష్మీసమేతుండు తన్నుం బొడసూపఁ దదీయదివ్యమంగళ
 విగ్రహం బనుభవించి హార్దానుగ్రహలబ్ధం బగుమధ్యధమనీరూపనుషుమ్నానాడి
 ద్వారంబు వెల్వడి పరమాత్తుం డగుశ్రీమన్నారాయణునిమార్గసహాయంబుగా
 లభించి తిరునా డలంకరించె నంత భగవంతుం డగుశ్రీరంగనాథుండును, “సామి
 త్రి రే సఖలుభగవాన్ సౌమ్యజామాతృయోగీ” అని తనమదిని దలంచి తొల్లి
 తిరువయోధ్యయందు శ్రీరామభద్రాత్మకుం డగుతాను లక్ష్మీ నెడఁబాసి యొక్కప
 గలు నివసించినచందంబున శ్రీరమ్యజామాతృయోగీంద్రుని విశ్లేషించి యొక్క
 దిన మారగింపఁడయ్యె నంత శ్రీపాదసంశ్రితు లందఱు ఆచార్యవిశ్లేషంబు నహిం
 పంజాలక పెద్దయుంబ్రొద్దు దుఃఖించి రంతటఁ గొందఱు తెలివిఁ జెంది తదీ
 యాంతిమదశ నందఱెఱింగి యుజ్జీవింప, శ్లో॥ కుమ్భం భాస్వతి యాతి తత్సుతది
 నే పక్షే వశ్రే పరే । ద్వాదశ్యాం శ్రవణార్థ భాజ రుధిరోద్ధార్యా ఖ్యనంనత్సరేధి
 భక్త్యాదిగుణార్ణవో యతివరాధీనాఖలాత్మసితి । శ్శీవై కుణ మకుణవై భవ మగా
 త్కాంతోపయంతా మునిః॥ అని యీచరమశ్లోకం బాసతిచ్చిరి తదనంతరంబ య
 మ్మహాత్మునిచరమకైంకర్యం బొనరింపఁ దత్ప్రేత్తుం డై నయశహియమణవాళప్పె
 రుమాళ్ నై నారాచార్యుండు తత్పాదాశ్రితు లగుమహాదేశికులం గూడి తిరు
 క్కావేరి కరిగి యం దవగాహనంబుఁ జేసి యలంకారతిరుమంజనఘటం బెత్తుకొ
 ని వచ్చి శ్రీమణవాళమహామునులకుఁ బురుషసూక్తంబును మంత్రరత్నంబు న
 నుసంధించుచుఁ దిరుమంజనంబును దిరుపైత్తువాడయును దిరుప్పరివట్టంబును న
 మర్పించి శ్రీచూర్ణ రేఖాంకితంబు లగుద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులు రచించి వివిధ
 విచిత్రపుష్పమాల్యంబు లలంకరించి తచ్చేషభూత శ్వేతమృత్సాశ్రీచూర్ణంబు
 లు తమ కాపద్ధనంబుగాఁ గొంత యుంచుకొని యవశిష్టం బందఱు ధరించి దివ్య
 సింహాసనంబుపైఁ దదీయదివ్యచరమవిగ్రహంబు విచ్చేపుచేసి తదీయాంఘ్రివద్ద
 ద్వయంబు స్వశిరోభూషణంబుగా ధరించి స్వనయనమానసంబులందు నిలుపుకొ
 ని విమలచరమవిగ్రహానుభవం బొనరించుచున్న నయ్యవసరంబున శ్రీరంగనా
 థుండు ధరించి విడిచినపీతాంబరంబును సురభిపుష్పమాల్యంబులును దప్తచామీ
 కరమయం బగుపల్లెరంబున నుంచి శిరసా వహించి యుత్తమనంబి శంఖశరీమృ
 దంగవీణావేణుపటహాకాహళాదిక శ్యాణవాద్య ఘోషంబులతో నమస్తభగవత్పరి
 చారకవ్రజంబుతో మఠద్వారాంగణంబున కేకేర శ్రీపాదసంశ్రితు లగుమహా
 దేశికు లందఱు టెదుర్కొని సాష్టాంగప్రణామంబు లాచరించి యప్పల్లెరం బంగీక
 రించి యగ్గురుపురందరునిచరమదివ్యవిగ్రహంబునకు నప్పీతాంబరం బలాకరించి
 యత్తులసీపుష్పదామంబులు తిరుముడికిఁ జట్టి భగవన్తుందిరవరిచారకజను లా
 ణచార్యపురుషు లేకాంగులును సాతానివై వ్రజులును మఱియు నద్దివ్యదేశవాసు లం

దఱును నెంబెరుమానారును సేవింపనిదుఃఖం బంతయుఁ దదవతారం బైనయి
 మ్మణవాళమహామునుల సేవించుచు నెడఁబాసితి మిమహాత్ముండు తీర్థంబు ప్రసా
 దించి పోయెనని దుఃఖించుచు శ్రీమద్యామునమునులకుంబోలె బ్రహ్మమేధనం
 స్కారవిధానం బంతయు యథాశాస్త్రంబుగా సమర్పించి వైష్ణవు లందఱు తద
 ర్పణావళిష్టంబు లగుతైలహరిద్రాచూర్ణాదులు ధరించి దివ్యాలంకారాలగృతం
 బైనపుష్పకవిమానంబునందు నచ్చరమదివ్యవిగ్రహంబు విచ్చేపుచేసి యమృత
 త్తు లందఱు నవ్విమానంబు భుజంబులం బూనుకొని ఛత్రచామరతాళవృంతా
 దులు సమర్పించుచు సమస్తకళ్యాణవాద్యఘోషంబుతోఁ గరకమలంబులం ది
 త్తుదండంబులు ధరించి నూత్తందాది మొదలుగానియ లనుసంధించుచు రాజపుష్ప
 పుంజంబు లంతటం జల్లుచు సర్వాలంకారయుక్తం బగుతిరువీధియం దందఱు సే
 వించు చున్నం గొని చని యాది కేశవమందిరాంతికతీర్థఘట్టంబున నవ్విమానంబు
 దించి యతినంస్కారవిధి యంతయు యథాన్యాయంబుగా సలిపి భూతలంబుఁ
 ద్రవ్వి యర్జునుఁ దిరుప్పట్టియొనర్చిరి. అనంతరంబ జియ్యరునయనారును గందా
 డయల్లా మొదలగు శ్రీపాదనంశ్రితు లందఱు స్వశేషత్వానుగుణంబుగా క్షౌరం
 బుసేయించుకొని యవభృథస్నానం బొచరించి మగిడి మతంబున కేతెంచి స్వగు
 రువిరహితం బగుమతంబుఁ జూచి దుఃఖించుచుఁ దదీయశ్రీనూత్తుల స్మరించుచుఁ
 దత్కళ్యాణగుణకీర్తనంబు సేయుచుఁ దద్దివ్యనామంబు లుచ్చరించుచుఁ దద్దివ్య
 చరితామృతంబుఁ గ్రోలుచు నమృతాత్మనివిషయంబుగాఁ జేయఁదగినకృత్యంబు
 లు యథావిధిగా సలిపి తద్వైభవంబున కనుగుణంబుగాఁ దిరువధ్యయనమహా
 త్మనం బొచరించి రంత శ్రీరంగనాథుండు జియ్యరునయనారును బిలిపించి మిగుల
 నాదరించి మీకుం గులధనం బగుకాంతోపయంతృకరకమలసమారాధితం బైన
 శ్రీరంగరాజాభిధానార్చావిగ్రహంబును మతంబునుం జూచి సంతసించు చుం
 దుమని యాజ్ఞాపించి తీర్థంబును దిరుమాలయు దిరుపరివట్టంబును శ్రీకేశవకోపం
 బునుం బ్రసాదించి పనుప నతండు మతంబునందు నుఖం బుండె నది చూచి
 జియ్యరవిమానాంతర్యాతు లగువైష్ణవు లందఱు హర్షప్రకర్షంబుతో నతని మ
 ణవాళమహామునులమోడ్చి ననువర్తించి సేవించుచుండిరి కోవిలకందాడయల్లా
 నాచార్యునియమనక్రమంబుగా నాచార్యసాత్రుం బైనజియ్యర్ నై నారునకు భగ
 వద్విషయంబు ప్రసాదించె ననంతరంబ ప్రతివాదిభయంకరమల్లా నాచార్యునియ
 మనప్రకారంబు జియ్యరునయనారుకుఁ గందాడ నయనారాచార్యునకుం శ్రీభా
 వ్యంబు ప్రసాదించిల్లె. శ్రీమాతా సుందరజామాతృమునిఁ పర్యాయభావ్యకృత్ ।
 భావ్యం నామరుతే న్వన్య శ్రోతృకోట మమాన్వయః అనుచుఁ దనకుఁ గ
 ర్తృత్వత్కాగం బొనర్చె దిదప నమరపుంగవాచార్యపరనామకయం దగు
 పాళుంజాకట్రాతేర్తనయనకు మొదలైనకొందఱుకేశికులకు శ్రీభావ్యంబు

బ్రసాదించి పట్టర్ బిరాజియ్యరు శ్రీపాదసంశ్రితుం డగుపరవస్తుశ్రీనివాసాచార్యునకును దిరువాయిమొత్తినయనారని ప్రసిద్ధి గలుగునట్లు శ్రీరామానుజసిద్ధాంతసంస్థాపకుండై యుండె నంత నళగియవరదార్యుం డని ప్రసిద్ధి గాంచినవానమామలజియ్యరు త్తరదేశసంచారం బొనర్చి మగిడి యేతెంచి జియ్యరు తిరునాడలంకరించినవృత్తాంతంబు తిరుమలసమీపప్రదేశంబున విని పెద్దయుంబ్రొద్దు విలపించి యచటనుండి తిరుమలపైకి జని యందుఁ గొన్ని దినంబు లుండి మార్గశ్రమంబు దీర్చుకొని కైంకర్యంబుగా సంపాదితంబు లగుధనకనకవస్తువాహనాదులతోడంగూడ వానమామలకు విచ్చేసి యందు భగవత్కైంకర్యం బంతయు నెఱవేర్చి తిరిగి తిరుమల కేతెంచి యందుఁ గొన్ని దినంబు లుండి యచటనుండి యిరుంబి కరుగుదెంచి యచటిశుద్ధసత్వమణ్ణనునకును బోల్ వ క త్తిపోరే త్తినయనారునకును దిరువాయిమొత్తీ యూడు మొదలగుదివ్యప్రబంధవ్యాఖ్యానంబు లన్నియుఁ బ్రసాదించి మగిడి వానమామలకు విచ్చేసి యందు దైవనాయకస్వామికైంకర్యసామ్రాజ్యంబుతోడ భగవద్విషయానుసంధానసామ్రాజ్యంబుతోడ సుఖంచుచుండఁ బట్టర్ బిరాజియ్యరును దిరుమల కేతెంచి యందు నివసించి యణ్ణరాయచక్రవర్తి యశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నైనాన్ తోడప్పర్ మొదలుగాఁ గలయనేక శ్రీవైష్ణవుల దర్శనప్రవర్తకులఁగాఁ జేసి పరవస్తుయణ్ణరార్యుండును బరవస్తు అశహియమణవాళజియ్యరును సత్పుత్రసచ్చిష్యులుగా నభిమానించి సత్సంప్రదాయప్రవర్తకు లగునట్లు దీర్చి నకలచేతనోజ్జ్వలనార్థంబుగా నంతిమోపాయనిష్ఠ యనురహస్యరత్నం బొనరిచ్చి సంశ్రితజనుల నందఱును సుఖంపంజేసి నంతఁ బట్టర్ బిరాజియ్యరుతిరువడిగ శాశ్రయించినతోడప్పరార్యుండు నళగియమణవాళప్పెరుమాళ్ నైనార్యుండును న్యగురునియోగక్రమంబుగాఁ దిరునారాయణ పురంబునకుం జని యందు యతిరాజునకును దత్సంపత్కుమారునకును దిరునారాయణస్వామికిని దిరునందనకైంకర్యంబు మొదలుగాఁ గలయ శేష శేషకృత్యంబు లొనరించుచు నందనేకాత్మలను జియ్యరభిమానాంతర్యుతు లగునట్లుదిద్దుచు నళహియమణవాళగోత్రంబు వృద్ధిబొందించుచు యతిరాజమతంబునకుఁ బల్కిమభాగంబున నిత్యనివాసంబుఁ జేసి సుఖంచుచుండి రంత నిరుంబియప్పగారును నాచార్యవిశ్లేషంబు సహింపంజాలక మిగుల నార్తుండై నద్దుగానుభవతత్పరుండై తత్సేవాభినివిష్టచిత్తుండై గురు నెడఁబాసి సంసారంబునందు శ్రీరామభద్రునెడఁబాసి లంకలోఁ జొరఁబడి యున్న సీతాపిరాష్ట్రీచందంబున దుఃఖించుచుఁ గాలనిరీక్షణంబు సల్పుచుండె. నిట్లాచార్యాభిమానైకనిష్ఠు లగునె రందఱు తమ తమపుత్రశిష్యులకు మణవాళమహామునితిరువడిగ శేషరణ ముని నమ్మియుండుడని యుపదేశించి యందఱును వరవరమునివర్యభృత్యు లగునట్లు చేసి యుత్తహియమణవాళగోత్రంబు వర్ధిల్లునట్లొనర్చి సమస్తచేతనోజ్జ్వలనం బొనర్చి సుఖంచుచుండి

రని శ్రీవాదిభీకరగురుం డానతిచ్చె.

59

- సీ. వరనరమునివర శ పరమదయాకర, సరసగుణాధార శ శాంతిసార
శివతాతీలక్షణ శ సిద్ధాంతసంస్థాప, నాచార్య ధైర్యాద్యశహర్యవర్య
ఘనపరాంకుశ పరశకాలాదిదివ్యసూ, రిప్రబంధార్థనిశర్వేశనిపుణ
చేతనాచేతనశత్రేమతాదిపదాబ్జ, బ్రహ్మవిన్యాసన శ పద్మపూజ్య
- తే. త్వద్యశోదివ్యగుణభూషిత ప్రబంధ, మిది భవత్కృప విద్యత్కరవీంద్రకర్ణ
మధుర మగుఁగాత యోజగత్తాన్య యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.
- సీ. అపగతమదమానుశలంత్యమోసాయని, ప్లాగరిష్మలు సద్విశేషారపరులు
నధిగతపరమాధుశలర్థకామానపేక్షులు సర్వమిత్రులుశ్రోధలోభ
వర్జితాత్ములు నగుశవరవరయోగీంద్రు, భృత్యులతో బొత్తు శ పృథ్వి మాకు
సంభవించునుగాత శ స్వగురునికృపవల్ల, సారెసారెకు వారిశచరణకమల
- తే. నేవనేయుచుఁ దదితరశచింత లుడిగి, న్యస్తభగత వసించునేయనఘుఁ డతఁడె
ధన్యతముఁడని తలఁచెఁదధ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 61
- వ. తదనంతరం బాభక్తానుగ్రహార్థంబు భగవంతుం డొనర్చుపరవ్యూహవిభవాంత
ర్యామ్యర్చాన్వరూపభేదంబులును దదావాసస్థలంబులును మంత్రమంత్రార్థోప
దేష్ట్యగురుపరంపరయు నజ్ఞేశికేంద్రులు లీలావిభూతి నలంకరించి యున్నసంవత్స
రంబులసంఖ్యయుఁ దత్తదార్యప్రణీత ప్రబంధాభిధానంబులును వివరించెద నెట్లు
న్న భూమండలంబు పక్షాకారంబై యొప్పు నందు మేరువర్వతంబు కర్ణికాకారం
బై విలసిల్లునమ్మేగుగిరికి దక్షిణభాగంబున భారతకింపురుష హరివర్షంబులు మూడు
నుత్తరభాగంబునందు రమ్యకహిరణ్యకుగువర్షంబులు మూడును బూర్వభాగం
బున భద్రాశ్వవర్షంబును బడమటిదెసఁ గేతుమాలాఖ్యవర్షంబును మధ్యభాగం
బునం దిలావృతవర్షంబును విలసిల్లుచుండు నిట్లు నవవర్ష యుక్తం బై నజంబూద్వి
పం బంతట లక్షయోజనవిస్తీర్ణంబై యుండునాద్విపంబు స్వప్రమాణలవణజలధి
పరివేష్టితంబై యుండు నప్పయోధియుం దనకు ద్విగుణప్రమాణం బై నప్త
వర్షాత్తకం బై నప్లక్షద్విపంబుచేఁ బరివృతంబై యుండు నదియు నిక్షునముద్రం
బుచే నదియు శాల్మలీద్విపంబుచే నదియును సురానముద్రంబుచే నాయబ్ధియుఁ
గుళద్విపంబుచే నయ్యంతర్దీపంబు సర్పిసముద్రంబుచే నయ్యంబుధియుఁ గ్రాంచ
ద్విపంబుచే నద్దివియు దధ్యర్ణవంబుచే నయ్యదధియు శాకద్విపంబుచేనాద్విపంబు
నుక్షిరసముద్రంబుచే నాపయఃసారావారింబును వర్షద్వయవిభాజకంబును వల
యాకారంబునగుమానసాత్తరవర్వతంబుతోడంగూడి యున్న పుష్కరద్విపంబుచే
నాద్విపంబును శుద్ధోదకసముద్రంబుచేఁ బరివేష్టితంబై యుండు నిట్టిద్విపంబులన్ని
యును త్తరద్విగుణప్రమాణంబులై యుండు నిట్లునప్తద్విపాత్తకం బై నభూచక్రం
బుద్విగుణ్యతప్రమాణకాంచనభూమిపరివృతంబై యుండు నబ్భూమియు లోకా

లోకపర్వతపరివేష్టితంబై యుండు నయ్యదిరాజంబును సంధతమఃపటలపరివలయి
 తంబై యుండు నత్తిమిరంబును గర్తోదకపరివృతంబై యుండుఁ దదనంతరం బండక
 టాహంబుస్థితి వహించు నీప్రకారంబుగా భూమికిఁ గ్రిందట నతలవితలరసాతలత
 లాతలమహాతలసుతలసాతాళాఖ్యంబు లగునప్తలోకంబు లుండు వానికింద నర
 కంబులు వర్తించు నవియుఁ బాపకర్తులకుఁ బాపఫలానుభవభూములై యుండు
 నందేకవింశతిభేదభిన్నంబు లగురౌరవమహారౌరవాదినరకంబులు ముఖ్యంబులు
 వానికింద గర్తోదకంబు తదనంతరం బండకటాహం బీరీతి భూమి కూర్ధ్వభాగం
 బున లక్షయోజనంబులకు మీఁద సూర్యమండలం బుండు నదియే భువర్లోకం బ
 నంబడు. నామీఁదఁ జంద్రమండలంబు తదుపరిభాగంబున నక్షత్రబుధశుక్రకాం
 గారకబృహస్పతిశనిసప్తముషిమండలంబు లాపై ని ధ్రువస్థానంబు సూర్యమండ
 లంబు మొదలుగా ధ్రువలోకపర్వతంబు స్వర్లోకం బనంబడు నీనాల్గులక్షల
 యోజనంబుల కుపరిభాగంబునఁ గోటియోజనోచ్ఛాయంబై మహర్లోకం బుం
 డు నాలోకంబునకు ద్విగుణంబై జనలోక ముండు దానికంటెఁ జతుర్గుణంబై త
 పోలోకంబు విలసిల్లు నాలోకంబుకంటె ద్వాదశకోట్యుచ్ఛాయంబై సత్యలోకం
 బొప్పుఁ దదనంతరం బంధతిమిరం బామీఁద గర్తోదకం బాపై నండకటాహం బి
 ట్లు తిర్యగూర్ధ్వప్రమాణంబునఁ బంచాశతోక్తియోజనవిస్తీర్ణంబై భూమండ
 లం బొప్పుచుండుఁ బ్రమాణాంతరంబుచే బుధులు గొందఱు శతకోటియోజనవి
 స్తీర్ణం బండు కోటియోజనోచ్ఛాయంబై యండకటాహం బొప్పు నిట్లు చతు
 ర్దశభువనాత్మకంబై పంచీకృతపంచభూతలబ్ధంబై ప్రాకృతద్రవ్యాత్మకంబై దశ
 గుణితోత్తరావరణసప్తకపరివృతంబై యండంబు విలసిల్లు నిన్వీయండంబు లనం
 తంబు లేక కాలోదితజలబుద్బుదంబులకొలఁది భగవత్సంకల్పితంబులై యుండు
 నాయండంబు లన్నియు నతిక్రమించి విరజకవ్వలవిరాజమానం బగు శ్రీవైకుంఠా
 ఖ్యదివ్యలోకంబునందుఁ దిరుమానునిమండపమధ్యంబునం దనంతగరుడవిష్వక్సే
 నపరాంకుశపరకాలాదినిత్యము క్తనిషేవ్యమానుండై శ్రీభూనీలాదిదేవీనహాయం
 డై శేషపర్వంకంబుపై విలసిల్లు చున్న నారాయణుండు పరిస్తాత్పరుండు పానుదేవ
 ప్రద్యుమ్నానిరుద్ధసంకర్షణాఖ్యంబు లై నవ్యూహంబులు నాలుగు నందుఁ జక్ర
 వాకపర్వతంబునవ్వల సంధతమఃపరంబై యమృతప్రవాహపరివేష్టితంబై యనే
 కదివ్యరత్నమయగోపురప్రాకారసాధప్రాసాదమాలికాలంకృతంబై పరమాశ్చర్య
 కరం బగుదివ్యలోకంబునందు నిత్యనివాసం జూనరించి తొల్లి కృష్ణార్జునులకు వి
 ప్రకుమారకుల నొనంగినభగవంతుఁడు పూహవాసుదేవుండని ప్రాజ్ఞులు వచింతు
 రు సత్యలోకంబునందు నారాయణాశ్రమంబున నివసించువారి ప్రద్యుమ్నం ద
 తండు ద్వారకాస్పృష్టకారణుండై యుండు క్షీరసాగరంబునందు సర్వావతారకం
 దభూతుండై నయనిరుద్ధుండు వసియించు బాతాళంబునందు సంహారకర్త య

గునంకర్షణుండు నాగకన్యాసహస్రపరిచరితచరణారవిందుండై సిద్ధఋషిసేవితం
డై యుండు విభవంబువలన రామకృష్ణాద్యవతారంబులు యమనియమాద్య
ష్టాంగాదియోగసాక్షాత్కరణీయుండై హృత్స్పండరీకవర్తి యగుదహరాకాశమ
ధ్యంబునందపహతపాపత్వాదిగుణాప్తకవిశిష్టుండై నదేవాదిదేవుండంతర్యామియ
నంబడు సకలమనుజనయనగోచరుండై దానచేతనుల కభిమతం బగుద్రవ్యంబునం
దు జగన్తోహనదివ్యమంగళవిగ్రహవిశిష్టుండై సాన్నిధ్యం బొనరించి భగవద్భాగ
వతాచార్యమందిరంబులందు నివసించునారాయణుం డర్చారూపి యనంబడు నా
యర్చాస్థలంబులందు శ్రీపరాంకుశ పరకాలాదిదివ్యసూరిగాథాకథితమహావైభవం
బు గలదివ్యదేశంబు లట్టోత్తరశతసంఖ్యంబులై తేజరిల్లు నందు, శ్లో॥ శ్రీరజ్జమ
జ్జలమణిం కరుణానివాసం శ్రీవేంకటాద్రిశిఖరాలయకాలమేఘమ్ । శ్రీహస్తీశై
లశిఖరోజ్జ్వలపారిజాతం శ్రీశం నమామి శిరసా యదుశైలదీపమ్॥ అనున్యాయం
బునఁ బుష్పత్యాగభోగజ్ఞానమండపసంజ్ఞలు గలకోవెల తిరుమల పెరుమాళ్
కోవెల యాదవాచలంబును ముఖ్యంబు. లాదివ్యదేశంబులయందుఁ బ్రధానంబై
“కావేరీవిరజాతోయమ్” ఇత్యాదిన్యాయంబునఁ బ్రత్యక్షపరమపదం బగుశ్రీరం
గంబునకు నిత్యనిర్వాహకుం డగుశ్రీరంగరాజస్వామి ప్రథమగురుండు శ్రీభూనీ
లాచతురాననాదులు తచ్చిష్యులు తదీయదివ్యనామంబులు. శ్రీరంగరాజస్వామి
యుఁ, పెరియ పెరుమాళ్, నంబెరుమాళ్, శ్రీనియమణవాళ పెరుమాళ్, మున్నిలుం
పిన్నిలుమొగియ పెరుమాళ్, ఆభరణతైక్కట్టిక్కుడుక్కుం పెరుమాళ్, వదిమ
రుతిరునామంపాడుం పెరుమాళ్, వందవట్టివారాద పెరుమాళ్, మందారంకండాల్
మత్తై యుంబెరుమాళ్, దైవశిఖామణిప్పెరుమాళ్, శని ప్రసిద్ధంబులు. 62
శ్రీరంగకాయితనియను. శ్లో॥ తపస్యే మాసి రోహిణ్యాం తటం సహ్యాభువ శ్శ్రీతమ్।
శ్రీరజ్జకాయినం వద్దేసేవితంసర్వదేశికైః॥ తత్ప్రదాంబుజంబు లాశ్రయించిన తదీయ
దివ్యమహిమితి దివ్యనామంబులు. పెండుగళ్ నాచ్చియార్ శ్రీరంగనాచ్చియార్
పెరియపిర్ఱాచ్చియా రిద్దేవికిం దిరువారాధనంబు పెరియ పెరుమాళ్ శిష్యు లనంత
గరుడవిష్వస్సనాదినిత్యసూరులు.

శ్రీరంగదివ్యమహిమితిరువత్తతనియలు.

శ్లో॥ ఘల్లునోత్తరఘల్లున్యాం సమ్భూతాం శ్రియ మాశ్రయే॥ విష్ణోర్దివ్యపదామ్భో
జఘటకాం తత్ప్రదాశ్రితామ్ ॥ శ్రీమహావిష్ణువత్సించ తచ్చిష్యాం గుణసమ్ప
దామ్ । సర్వశోభార్థసంయుక్తాం భూమిదేవీం సమాశ్రయే ॥ నారాయణగు
రోఃపత్నీం తత్పాదకమలాశ్రితామ్ । సర్వసంపత్సమాయుక్తాం నీలాదేవీం
సమాశ్రయే॥

తిరువనంతాభ్యాసుక్కు-త. శ్లో॥ మహారవాచకప్రహ్లాదానన్తగుణసంపదమ్।
నారాయణకృపాపాత్రమురగేంద్రంసమామృహమ్॥

పెరియతిరువడినయనార్ -త. శ్లో॥ బలవీర్యమహావేగ తేజస్సద్గుణసంపదమ్ ।

వినతాత్మజపక్షీన్ద్రం వందే శ్రీహరివాహనమ్॥

శ్రీరంగనాయకచ్చాత్మం డగువిష్వక్సేనునకుం దిరునామంబులు.- సేనమూదలియార్
సేనాపతి సేనేశుండు సూత్రవతీనాథుండు వేత్రపాణియు ననుచుం బ్రఖ్యాతం
బులు తద్దివ్యమహిషి సూత్రవతీదేవి యద్దేవునకుం దిరువారాధనంబు పెరియ
పెరుమాళ్ గురువు పెరియపిరాట్టియార్.

విష్వక్సేనునితిరునక్షత్రత-శ్లో॥ తులాజ్ఞతే దినకరే పూర్వాషాఢా సముద్భవమ్।

పద్మాపదామ్బుజానక్తం సేనాధిప మహం భజే॥

పదుగురాత్వారు లిస్తుహత్తున కంతేవాను లితం డానతిచ్చినప్రబంధంబులు॥ విష్వ
క్సేనసంహితాప్రభృతు లయోనిజు లగు మొదటియాత్వారులు మువ్వురును నిజ
యోగమాహాత్మ్యంబుచే మూడువేలయిరువదియైదునంవత్సరంబులు భూసం
చారం బొనర్చి తిరుక్కోవలూరియందు వైభవంబు జాలించి యర్చారూపంబు
ధరించిరి.

సీ. ప్లాతప్రతిపాది శ శాస్త్రపుస్తకతతి, మస్తకంబునఁ దాల్చి శ మహిఁ జరింప
భక్తిసారునిఁ గని శ పరమకారుణికుండు, మహాదాఖ్యయోగి యేశమాడ్కి నైన
నతని శిష్యుఁడని శ కనుకూలునిఁగఁ జేయఁ, దలఁచి యొక్కతటాకరేటమునందు
ముసల మొక్కటి నాటి శ పానఁగ దానికి శత, చ్చిద్రఘటంబుతో శ జీవనీయ
తే. మెత్తఁగాఁ జూచి భృగువంశ్యుఁ శ డిట్టివిఫల, యత్న మేటికిఁ జేసెద శ వనిన నమ్మ
హత్తుఁడిట్లని వాక్రుచ్చె శ నతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. రోకలి చిగిరించి శ రుచిరపుష్పఫలంబు, లీనుటకై యత్న శ మిట్లానర్తు
నని మహాదాహ్వయుఁడనతిచ్చిన విని, భ్రాంతంఁ జాముసలము శ పల్లవింపఁ
గలుగునా యనుచు భాశీర్గవముని పల్క సీ, తలపై ధరించు పురస్తకచయంబుఁ
దత్ప్రతిపాదితరదైవతౌఘము నీకు, మోక్ష మీసేర్చినా శ ముసల మిదియుఁ

తే. బల్లవించును బుష్పించు శ ఫలము లిచ్చు

ననుచు మహాదాహ్వయుండు పల్క శ నతఁడు దెలిసి

ప్రణతి సలిపెను దత్పదాశీర్జములకనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

64

వ. ఇట్లు సమస్కరించి భక్తిసారమునీంద్రుండు నిజనిర్మితగ్రంథసముదాయంబునం
దసారాల్పసారసారతార్థప్రతిపాదకగ్రంథంబులు పరిహరించి సారతమార్థగ్రం
థంబుఁ బరిగ్రహించి యష్టహత్తునకుం బ్రదక్షిణప్రణామంబు లొనరించి తదాజ్ఞ
లభించి యభేచ్ఛం జనియె.

65

సీ. అట్లుపకారకుం శ డయ్యెఁ జేయాత్వారు, చక్కాంశభవభక్తిసారమునికి

మొగ్గుదయఁజేండ్లు శ ముద మొప్పఁ దింతిణి, శోటరమున శతశోపయోగి

- వరుఁడుండి హరికృప శ గరుడవాహన మెక్కి, హరితోడ వైకుంఠశ్రపురికిఁజనియె
నఱువ దేడబ్బము శ లఖలవిశేషార్థ, రతి దృఢవ్రతమహాశరాజపుత్రుఁ
తే. డై నకుల శేఖరుం డిల శ నధివసించె, శ్రీముకుందార్యనుత విష్ణుశచిత్తుఁ డుర్వి
నెనుఁబడె దబ్బములు వసియించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 66
- సీ. భట్టనాథునినుతప్రత్యక్షపరమన, దం బగుశ్రీరంగశామమునను
బతియెడఁ బ్రీతిచే శ సతతము నసియించు, వేంకటాద్రిని గడుశవేడ్క నుండు
ఎంబెరుమానారు శ కిష్టదై వతమని, కరిగిరివరదునికడ వసించు
విల్లిపుత్తూరు పురట్టిలని తలఁచి యా, స్థల మెడఁబాయదు శ శౌరితోడ
తే. మహిని యతిరాజసంపత్కుశమారుఁ డనుచు
యాదవాద్రీశు రామప్రయాభిధాను
శౌరి నెడఁబాయఁ జాల దశశాంత మనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 67
- సీ. బ్రహ్మవిదగ్రణి శ భక్తాంఘ్రి రేణుగు, రు డశీత్యబ్దమురలుండ భువిని
శాలిశూకమునందు శ జన్మించి నిత్యుల, యింట వర్ధిల్లి రంశగేశ్వరునకుఁ
ప్రబాణభూతుఁడు తిరుశప్పాణియోగీంద్రుఁ డ, శీతివర్షము లుండె శ క్షితితలమున
జగతిఁ బంచోత్తరశతహయనము లుండె, గవిశిఖామణి పరశకాలయోగి
తే. యనఘచరితుండు పరకాలుఁ శ డతనిమఱఁది
మఱియుఁ దచ్చిష్యు లైనట్టిశమాన్యతముల
నఱుకపఱచెద మే లుదరయింప ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 68
- వ. ఆశిష్యు లెవ్వ రనిన నీర మేల్పడప్పా తాళూదువా పిన్నేయొదుంగువా
నిట్టల మెదిప్పా నోశడై త్రంగువా ననునీయేవురు మొదలైనమహాన త్త్వసంపన్ను
లసంఖ్యలు వారలదివ్యనామంబులు సకలశుభావహంబులు. 69
- సీ. మధురకవిప్రాజ్ఞశమాళి నవత్యబ్దములు ధరిత్రి వసించె శ మోద మలర
మహితవిష్వక్సేనశమంత్రి యైనగజాన్య, సంశముచే భువి శ నవతరించి
యొగి న్యాయత త్త్వము శ యోగరహస్యముఁ, బురుషనిర్ణయ మనుశభూతిశాస్త్ర
ములఁ జేసి మున్నూటశముప్పదివర్షము, లష్టాంగయోగియై శ యలరు చుండి
తే. చారుమాధువశ్చ పరక్షమున విష్ణు, దినమునందున శ్రీనాథశదివ్యయోగి
మండరానందమయలోక మొండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 70
- స. శౌరిసేనాన్యంశశజాతుఁ డౌపుండరీ, కాటుండు నూటైదుశహాయనములు
ధరణిదై వసియించె శ గురుహావళప్పఁ డీ, యల నూటపదునొకొండెండ్లు యోగ
భారదారతి మండి శ తనయిచ్చుఁ దిరుమేను, విడిచి నిజార్యునికడకు జనియె
మేదిని ప్రామానుష్యములు కుముదాంశ, జాతుఁ డై నూటైదుశసమము లుండ

తే. యామునార్యుడు సింహాననాంశజాతుఁ, డవనిలో నూటయిరువదిశయైదువర్షములు వసించి భజించెను శ్రీ ముక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
 వ. శ్రీరామమిత్రులకు శిష్యు లాశవందారును దిరువరంగప్పెరుమాళరయరు నాదిగాఁ గలదేశికోత్తము లయ్యామునార్యరచితంబు లైనగ్రంథంబులు స్తోతరత్నంబును సిద్ధిత్రయంబును గీతార్థసంగ్రహంబును నాగమప్రమాణ్యంబును జతుశ్లోకియు నని భవ్యనామంబులు గలిగి భూతలంబునం బ్రఖ్యాతంబు లయ్యె. శయికర్ణాంశంబున యామునాచార్యులవలన శ్రీరంగనాయకియందుఁ బింగళవర్ణంబున వై శాఖమాసంబునందు జ్యేష్ఠానక్షత్రంబునం దవతరించినతిరువరంగప్పెరుమాళరయర్ పంచదశోత్తరశతసంవత్సరంబు లుర్వియం దుండి నిజాచార్యపదాబ్జంబు లొందె.

72

తిరువరంగప్పెరుమాళరయరుత.-శ్లో॥ శ్రీరామమిత్రపదపక్కుజచచ్ఛరీకం
 శ్రీయామునార్యవరపుత్రమహాగుణాధ్యమ్!
 శ్రీరజ్జరాజకరుణాపరిణామదత్తం
 శ్రీభాష్యకారశరణం వరరజ్జమీడే!

వ. కుముదాంశంబున శాందనూర్ పెరియవంబి యజుశ్శాఖ్యాధ్యయనసంపన్నులును భారద్వాజగోత్రోద్భవులును బృహచ్చరణులు నగుబ్రాహ్మణోత్తములకులంబునం దుదయించి నూటైదుతిరునక్షత్రంబులు లీలావిభూతియం దుండి స్వాచార్యపదపద్మంబు లభించె వీ రానతిచ్చినగ్రంథంబు తిరుపతి కోర్టుపై నుముఖాంశసంభూతుం డగు పెరియతిరుమలనంబి తొండమండలంబునఁ దిరుమలయందు శ్రీవేంకటేశునివరప్రసాదంబుచే నవతరించె నిమ్మహాత్ముండు తిరుమలపారి కందటికిఁ గూటస్థుండు శ్రీపుండరీకాంశంబునఁ దిరుక్కోటియూరునంబి పాండ్యమండలంబున గోష్ఠీపురంబునందుఁ గాశ్యపగోత్రుండై యాశ్వలాయనసూత్రుండై యవతరించి నూటైదుతిరునక్షత్రంబు లుర్వియం దుండి యామీదఁ దిరునాడలయరించె నద్దేశికేంద్రునకుం బుత్రుండు డెర్ కాళ్వార్ పుత్రిక జేవకీపిరాట్టియార్ వామనాంశంబునఁ దిరుమలై యాండా నళహరితిరుమలయం దవతరించె. మూర్ నేర్ నంబి పాండ్యమండలంబున మూరనేరనుగ్రామంబునం దవతరించె. శబర్యంశంబునఁ దిరుక్కచ్చినంబి తొండమండలంబునఁ గాంచీపురంబునకుం బూర్వభాగంబునందుఁ బూనినమల్లి యనుగ్రామంబునం దవతరించి వరమన కంతరంగభక్తుం డై పెరుమాళ్ కోవెలయందు నిత్యనివాసం బొనర్చి వరదరాజాస్త్వకంబునుస్తోత్రం బొనరిచ్చె. భగవంతుం డగురామానుజమునీంద్రుండు శేషాంశంబున శ్రీభూతపురియందు హరితనగోత్రుండు నావస్తంబసూత్రుండును యజుశ్శాఖ్యాధ్యయనసంపన్నుండును శతక్రతుదీక్షితుండు నగునానూరికేళ పార్వ్యునివలనఁ గాంతమతీదేవియందుఁ జైత్రమాసంబున తుక్కవక్షంబునందుఁ బురుషూడవతి

ధియందుఁ బంచమీగురువారంబునం దాయుష్షాన్నామయోగంబున భద్రవాకర
ణంబునఁ గర్కాటకలగ్నంబునం దవతరించె శ్రీకృష్ణావతారంబుచే మధురా
పురంబుమాడ్కిని శ్రీరామావతారంబుచే దిరువయోధ్యచందంబున నమ్మహా
త్తుం దవతరించుకతన శ్రీభూతపురంబు పుణ్యక్షేత్రంబై సజ్జనులకు సతతనిషేవ్యం
బయ్యె నమ్మహానుభావునకు నిశయాత్వారని పితృకృతం బైనతిరునామంబు తా
పాదిపంచసంస్కారకాలంబునందు రామానుజా యని దాస్యనామంబును ని
త్యారాధనీయం బగుశ్రీవరదరాజాఖ్యభగవద్విగ్రహంబును నాచార్యప్రసాదల
బ్ధంబులు తుర్యాశ్రమస్వీకారానంతరకాలంబున యతిరాజదివ్యనామంబు దేవ
రాజప్రసాదలబ్ధంబు లక్ష్మణమునియనుతిరునామంబు తిరువరంగగురుప్రసాదల
బ్ధంబు శతకోపపొన్నడి యనుతిరునామంబు శ్రీకూగుమాలాధరగురుకరుణాలబ్ధం
బు శ్రీమద్రామాయణాధ్యయనకాలంబునందుఁ గోయిలణ్ణా ననుతిరునామంబు
శ్రీశైలపూర్ణగురుకరుణావలబ్ధంబు శ్రీభూతపురీశుం డనుతిరునామం బాదికేశవ
ప్రసాదలబ్ధంబు జేశికేంద్రం డనుతిరునామంబు శ్రీవేంకటేశానుగ్రహప్రాప్తం
బు శ్రీరామానుజనంబి యనుతిరునామంబు కురంగనగరీపూర్ణప్రసాదలబ్ధంబు మ
ఱియు నిగ్గురుపురందరుండు లీలావిభూతి నలంకరించి యున్న సంవత్సరంబులు నూ
టయిరువది యని పెద్ద లాసతిత్తురు. మఱియును.

73

సీ. కందిశిఁ బూర్వభాగమునందుఁ బురుషమం, గళ మనునొకదొడ్డర గ్రామమునను
వాఘాలగోత్రుఁ డాశీవ స్తంబనూత్రుఁడు, ఘనయజుశ్శాఖాధీశకారి యైన
శ్రీమదనంతరీక్షితునకుఁ బుత్రుండు, భరతాంశుఁ డైనదాశరథిసూరి
కందాడవారల శ కందతి కధికుఁడై, యతులరహస్యత్రయంబు సేసి

తే. యతఁడు రామానుజుపొన్న రేడ నెడినామ, మొందినూటెదువర్ష మురలుర్వినుండి
గురునివదపద్మములకడ శ కరిగ ననుచు, వాదిచికరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 74

మొదలియూండానుతిరునక్షత్రతల్లి మా పునర్వనూజాతం దళమ్యాంకృష్ణపక్షశే
ఆశ్రయేదాశరథ్యార్యంయతిరాజపదాశ్రయమ్॥

స. ముందు శత్రుఘ్నంశమున దాశరథిసూరి, పుత్రుఁ డై యుదయించి శ భూరివేద
శాస్త్రము లన్నియుఁ గడదివి సంయమిరాట్పు, దాంభోరుహద్వంద్వరమాశ్రయించి
రమణీయభూతపురంబున శ్రీరంగ, ధామమునందుఁ ద్రిరదండపాణి

విగ్రహంబుల యథాశీవిధిగాఁ బ్రతిష్ఠించి, సకలోత్సవంబుల శ నలిపి నుగూణ

౭. వార్ధి కందాడయాండానుశ్రవనుధనూటు, నైదుసంవత్సరము లుండిరయాత్తు గురుని
శ్రీచుదంమ్రసరోజములేర్పెర ననుచు, వాదిచికరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 75

కందాడయాండానుతిరునక్షత్రతనియును.

శ్లో॥ కుమ్మ పునర్వనూ జాతం యతిరాజపదాశ్రయమ్॥
శ్రీరామానుజదాసాఖ్యం వక్ష్యే దాశరథేన్పుత్రమ్॥

సీ. వరకరిగిరియెడ ర బ్రహ్మదేశమునందుఁ, గూరాఖ్య మానగ్రహారమునను
సుకృతియజుశ్శాఖశుభతరాపస్తంబ, సూత్రుఁడు హరితశగోత్రుఁడైన
శ్రీయుతానంతదీక్షితునకుఁ బుత్రుఁడై, యతిరాట్పదాబ్జము రలాశ్రయించి
పంచస్థలంబు లరత్యంచితగద్యత్ర, యవ్యాఖ్య యమకరతాకరంబు

తే. సలిపి క్షితి నూటయెనిమిదిసమము లుండి, రామ తేజోవిరాజికురప్రభుండు
పరమపదమున కార్యాజ్ఞ ర జరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర. 76

వ. కాశ్యపగోత్రుండును బూర్వశిఖుండును నగుగోష్ఠీపూర్ణగురునకుం బుత్రుండును
దేవక్షిపిరాట్టికనుజుండును నారాయణదాసాపరనామధేయుండు నగుతెర్కాశ్వా
రునకుం దిరువవతారస్థలంబును గోష్ఠీపురాపరనామధేయం బునగుతిరుకోట్టి
యూరనుదివ్య దేశంబు. 77

తెర్కాశ్వురు త.-శ్లో॥ శ్రీగోష్ఠీపూర్ణసత్పుత్రం యతిరాజపదాశ్రితమ్।
కశ్యపాన్వయసంభూతం నారాయణగురుం భజే॥

వ. శ్రీయామునమునులకుం బుత్రుం డగుశొట్టనంబికిం దిరువవతారస్థలంబు చోళ
దేశంబున శ్రీవీరనారాయణపురం బయ్యార్యునకు జ్యేష్ఠభ్రాత తిరువరంగప్పరు
మాళరయర్ తత్పుత్రుం డెణ్ణచ్చాన్ తత్కుమారుండు పిళ్లయప్ప వీరి కం
దటికి నాచార్యుం డెంబెరుమానార్ నివాసస్థలంబు శ్రీరంగంబు పిళ్లతిరుమలనం
బికిఁ దిరువవతారస్థలంబు తిరుమల తిరునక్షత్రంబు వైశాఖమాసంబున విశాఖ
జనకుండు పెరియతిరుమలనంబి జనని యలమేలుమంగనాయకి యెంబెరుమానా
రాచార్యుండు వడ మాచారము నివాసస్థానంబు శ్రీ వేంకటాద్రి. 78

పిళ్లతిరుమలనంబి త.-శ్లో॥ వైశాఖేతు విశాఖాయాం జాతం యతివరాశ్రయమ్।
శ్రీశైలపూర్ణసత్పుత్రం శ్రీశైలార్యమహం భజే॥

మణక్కాల్ నంబితిరువడిగ శాశ్రయించినవంగిపురత్తాచ్చికి గురుం డెంబెరుమానార్
తిరువడిగ శాశ్రయించినవంగిపురత్తునంబి తత్పుత్రుండు వంగిపురత్తాచ్చి య
మహాత్మునినుతుండు వంగిపురత్తాచ్చి రద్దేశికేంద్రునకు శ్రీరంగరాజగురుం డమ్మే
ధావితిలకంబునకుఁ గరిగిరీశుం డానుధీరత్నంబునకు దేవరాజగురుం డమ్మహాత్మున
కు వరదరాజగురుం డగ్గురువరునకుఁ బెరియతిరువేంగళాచార్యుండును సిరియతిరు
వేంగళాచార్యుండు ననియు నిరువురువుత్రు లుదయించిరి వారియందుఁ బెరియ
తిరువేంగళాచార్యునకుం బుత్రుండు వంగిపురత్తునంబి యీశ్రమంబుగా వంగి
పురత్తునంబితిరువంశంబు పుడమిని విస్తరించె.

ఇందుఁ గూటస్థుం డగువంగిపురత్తునంబితిరునక్షత్రతనియును.

శ్లో॥ భారద్వాజకులోద్భూతం లక్ష్మణార్యపదాశ్రయమ్।
వందే వడ్డిపురాధీశం నమ్ములార్యం కృపానిధిమ్॥

వ. వడుహానంబికిం దిరువవతారస్థలంబు మిథునసాలగ్రామంబు జనకుండు సాలగ్రా
మార్యుం డిదేశికేంద్రుండు దొంబదేనుతిరునక్షత్రంబు లుర్వియం దుండి నిజా
చార్యశ్రీసాదాబ్జంబులకడకుం జనియె. 79

వడుహానంబిగారిత.-శ్లో॥ మా ఘే పునర్వసూ జాతం యతిరాజపదాశ్రయమ్।

పశ్చిమోపాయసమ్పన్న మాస్థాపూర్ణ మహం భజే॥

వ. శ్రీమహాపూర్ణపుత్రుం డగుపుండరీకాక్షునకుం దిరువవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబు
తిరునక్షత్ర మాషిమాస ముత్తరాషాఢ. 80

పుండరీకాక్షులత.-శ్లో॥ ఆషాఢే చోత్తరాషాఢా జాతం యతివరాశ్రయమ్।

మహాపూర్ణగురోఃపుత్రం పుండరీకాక్ష మాశ్రయే॥

వ. తిరుక్కురుమాప్పిరాన్బిల్లానుకుం దిరువవతారస్థలంబు తిరునగరి శిష్యుం డెంగళా
త్వానాచార్యుం డెంబెరుమానార్ కూరుమాలాధరగురునకుం బుత్రుం డగునుం
దరత్తోళుడయానునకుం దిరువవతారస్థలంబును నివాసస్థలంబు నళహరితిరుమల
యాచార్యుం డెంబెరుమానారు. 81

సుందరత్తోళుడయానుత.-శ్లో॥ చిత్రే చిత్రా నముద్యూతం మాలాధరగురోస్సతమ్ ।

రామానుజార్యసచ్చిష్యం శ్రీసుందరభుజం భజే॥

వ. ఎంబారు విజ్ఞానస్తుతి యనుప్రబంధం బొనతిచ్చి నూటైదుతిరునక్షత్రంబు లుండి
నిజార్యశ్రీసాదపద్మంబు లొండె. 82

ఎంబార్ తనియను.-శ్లో॥ వై శాస్త్రేతు విశాఖాయాం వై నతేయాంశసమ్భవమ్ ।

రామానుజపదచ్చాయం వందే గోవిందదేశికమ్॥

అశ్వినాం జ్యేష్ఠమాసేతు జాతం గోవిందదేశికమ్।

గోవిందార్యానుజం వందే యతిరాజపదాశ్రయమ్॥

వ. తిరువరంగ త్తముదనార్ శ్రీరంగంబునం దవతరించి యందు నిత్యనివాసం బొనర్చి
నూటయెనిమిదితిరునక్షత్రంబు లుండి తిరునా డలంకరించె. 83

తిరువరంగ త్తముదనార్ త.-శ్లో॥ శ్రీరంగే మీసమాస్తేచ జాతం రజ్జార్యసన్దనమ్।

రజ్జనాథగురుం వందే రామానుజపదాశ్రయమ్॥

అరుళాశప్పగుమాశెంబెరుమానార్ తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ కార్తికే శరణే జాతం యతీంద్రాశ్రయ మాశ్రయే।

జ్ఞానప్రమేయసారాభివక్తారం వరదం గురుమ్॥

అండకొండపల్లిజియ్యరు తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ పైత్రార్ద్రాయాం సముద్యూతం రామానుజపదాశ్రయమ్।

చతురాశ్రమసంపన్నం సంయమింద్రం సమామ్యహమ్॥

వ. శ్రీరంగరాజాభిమానపుత్రుం డగుశ్రీపరాశరభట్టారకునకు శ్రీరామప్పిళ్ళకుం దిరు
వవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబాచార్యుం డెంబారు ఉపకారకుండు కూరేశుం డీశ్రి

రామప్పిళ్ళకుం బుత్తుండు వాగ్విజయభట్టారకుండు తత్పుత్తుం డైనవేదవ్యాసభట్టరుశ్రీభాష్యంబునకు శ్రుతప్రకాశిక యనువ్యాఖ్యానంబు రచించి శ్రుతప్రకాశికాభట్టరని ప్రసిద్ధిగాంచెఁ దదీయపుత్తుండు వేదాంతాచార్యభట్టారకుం డగురువరుండు తుమాషోడశంబును శ్రీమదష్టాక్షరీదీపికయు రహస్యత్రయంబును దనిద్వయంబు ననుగ్రంథంబు లొనర్చెఁ దత్పుత్తుండు శ్రీరంగరాజభట్టర్ వీరలును నూతైదుతిరునక్షత్రంబు లివిభూతి నలంకరించియుండిరి. జయవర్షంబునఁ గార్తిక శుద్ధద్వాదశి.

84

శ్రీరామప్పిళ్ళత.-శ్లో॥ కూరేశనన్దనం వందే వ్యాసాంశం రజ్జవాసినమ్।
అనోరాధేతు వై శాఖే జాతం శ్రీరామదేశికమ్॥

వ. శ్రీపరాశరభట్టార్యుం డొనరించినప్రబంధంబులు శ్రీరంగరాజస్తవంబును శ్రీగుణరత్నకోశంబును సహస్రనామభాష్యంబును గ్రియాదీవంబు నష్టశ్లోకియుఁ జతుశ్లోకియు ద్వయశ్లోకియుఁ దనిశ్లోకియు నిమ్మహాత్మనకుం బుత్తుం డుద్దండభట్టారకుం డిమ్మనీషికిం బుత్తుండు పరాశరభట్టార్యుండు తత్పుత్తుండు శ్రీరంగనాథభట్టారకుండు తదీయపుత్తుండు భట్టపరాశరార్యుండు తత్పుత్తుండు శ్రీరంగభట్టారకుండు తత్పుత్తుండు సుదర్శనభట్టార్యుండు తదాత్మజుండు శ్రీరంగరాజభట్టార్యుండు తదీయాత్మజుండు సాధుభట్టార్యుండు తత్పుత్తుండు పెరియచిక్కయాచార్యుండు తత్పుత్తులు శ్రీరంగరాజభట్టార్యుండును బెద్దయాచార్యుండును బెద్దయాచార్యునకుఁ బుత్తులు చిక్కనాచార్యుండును శ్రీరంగరాజభట్టార్యుండును దత్పుత్తుండు తిరువేంగడభట్టార్యుండును పెరియభట్టరుతిరువడిగ శాశ్రయించినవారు నల్లందికల్ నారాయణజియ్యర్ కడవాత్తుపిళ్ళైయమ్మణియాత్వాన్ వీరశిఖామణివల్లభరాయర్ నంబిగోవర్ధనదాసుండు మొదలగుమహాత్ములు వీరికందఱికిఁ దిరువాయిమొల్లి మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులు నీడు మొదలైనవ్యాఖ్యానంబులు శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులు వేదాంతరహస్యంబు లన్నియుఁ పెరియభట్టార్యుం డానతిచ్చెఁ గూరనారాయణజియ్య రని వేటొకతిరునామంబు గలనలందిగల్ నారాయణజియ్యరునకుం దిరువవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబు పూర్వాశ్రమంబున జనకుం డంబారను గురువరుండు కుమారుం డెడుత్తుకై యశగియనయనార్ నిత్యారాధనీయుండు హయగ్రీవుండు సుదర్శనోపాస్తి భారద్వాజగోత్రంబు నిత్యనివాసస్థలంబు శ్రీరంగం బిమ్మహాత్ముం డానతిచ్చినప్రబంధంబు లుపనిషత్తులకుఁ దిరునారాయణభాష్యంబు స్తోత్రవ్యాఖ్యానంబును సుదర్శనశతకంబును బంచాయుధ స్తవంబు తత్కర్తృకం బని పెద్దలానతియఁ గానాకర్ణింతు మిద్దేశికేంద్రుం డొనర్చినకైంకర్యంబులు పార్థసారథికోవెల గరుడమందిరంబు కరయల్ శింగరికోవెల ప్రాకారంబులకు లోపల ప్రహయగ్రీవమందిరంబు సుదర్శనమందిరం బిట్లు శ్రీరంగరాజున కంతరంగబహిరంగకైంకర్యంబు

లనేకంబు లితఁ డొనరించె నిద్దేశికేంద్రనిశిష్యులు తిరుక్కురుహప్పిరాజియ్యర్
శేముంజియ్యర్ సుందరస్పాడియ దేవన్ మొదలగుదేశికోత్తములు మఱియు
నిద్దేశికేంద్రండు నలందికల్ నారాయణజియ్యర్ మండపంబును నడివిల్ తిరుమఠ
వల్లియుం గట్టించెఁ దిరుక్కురుహప్పిరాజియ్యరునకు శిష్యుండు మునిజియ్యర్.

కూరనారాయణ జియ్యరుతనియను.

శ్లో॥ శ్రీష్టామాం మార్గశీరేతు జాతం శ్రీరజ్జపాలకమ్ |

భట్టారకార్యసచ్చిష్యం కూరనారాయణం భజే॥

వ. నంజియ్యర్ తిరునారాయణపురసమీపగ్రామంబునం దవతరించి వేదాంతనిగ
మాంతయోగి శ్రీమాధవుం డని తిరునామంబులు ధరియించి శ్రీరంగంబునం దా
చార్యసన్నిధి నిత్యనివాసం బొనర్చి యొంబదినాయిరప్పడియు గద్యత్రయవ్యాఖ్యా
నంబు రహస్యత్రయవ్యాఖ్యానంబు మొదలుఁగా గలగ్రంథంబు లొనర్చె నంబి
శ్లకుం దిరువవతారస్థలంబు నంబూరు తిరునామంబులు వరదరాజు తిరుక్కలిగిన్న
దానుండు సూక్తిమహర్ణవండు లోకాచార్యుండు నని శ్రీరంగనాచ్చారనియు
నాండా శనియు నిరువురుభార్యలు కుమారుడు రామానుజాచార్యవరనామ
ధేయుఁ డగుతూనియంబుల్ నంబిళ్ల యనియెడుతిరునామంబు స్వగురుప్రసాద
లబ్ధంబు లోకాచార్యనామంబు కందాడతోడప్ప రొసంగె నడివిల్ తిరువీధిప్పిళ్ల
భట్టర్ సూక్తిమహర్ణవనామధేయంబుఁ జేసె నద్దేశికేంద్రండు తొంబదియెడు
తిరునక్షత్రంబులు పుడమిపయి నుండె నంబిళ్ల తిరువడితామర లాశ్రయించిన
వారు కుమారుం డగురామానుజాచార్యుండు గందాడతోడప్పర్ నడివిల్ తిరు
వీధిప్పిళ్లభట్టర్ వెరియవాచ్చాంబిళ్ల వడక్కు తిరువీధిప్పిళ్ల వేల్ వెట్టిప్పిళ్ల యీయు
ల్లమాధవప్పరుమాళ్ పిఁబళహియ పెరుమాళ్ జియ్యర్ యరుంతిరువుడయా
దాసర్ వానమామలదాసర్ తిరుక్కురుగురుదాసర్ ప్రాప్యస్థలనివాసర్ వీరు
మొదలై నమహత్తులు | రామానుజాచార్యుం డొనర్చినగ్రంథంబులు నానార్థ
సంగ్రహమనియు రహస్యత్రయమనియు రెండుప్రబంధంబులు కందాడతోడ
ప్ప రాచార్యునకుం దిరువవతారస్థలంబు నిత్యనివాసస్థలంబును శ్రీరంగంబు జన
కుండు కందాడయాండా వితామహుండు ముదలియాండా వాధూలగోత్రం
బావ స్తంబనూత్తంబు యజుళ్ళాఖ దిరునామంబులు కందాడతోడప్పఁ పంచ
వారణప్పరుమాళ్ వారణాధీశర్ కామమాన్తిశర్. ప్రథమగురుండు జనకుండు
ద్వితీయగురుండు నంబిళ్ల శిష్యులు కుమారిత లగు పెరియాయ్ శిత్తాయ్ ఇయా
నమాళ్ మొదలై నదేశికేంద్రులు.

86

కందాడతోడప్పగారి తనియను.

శ్లో॥ అమాభే పూర్వస్థున్మాం జాతం రామానుజాత్మజమ్ |

లోకాచార్యకృపాపాత్రం తోడప్పార్య మహం భజే॥

వ. నడివిల్ తిరువీధిపిల్లై భట్టగుకుఁ దిరువవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబు శ్రీపరాశరభట్టా
ర్యుండు పాలకపిత తిరునామం బుద్దండభట్టార్యుండు. 87

ఉద్దండభట్టార్యులవారి తనియను.

శ్లో॥ తులాధనిష్ఠాసమ్భూతం శ్రీలోకార్యపదాశ్రయమ్ ।
నమామ్యుద్దండభట్టార్యం పరాశరగురోస్సతమ్॥

వ. ఇతం డొనర్చినగ్రంథంబు శ్రీవత్సచిహ్నపంచవింశతి. పిన్బళగియ పెరుమాళ్ జి
య్యర్ గురుపరంపరాప్రభావం బొనర్చె. 88

పిన్బళగియ పెరుమాళ్ జియ్యరుగారి తనియను.

శ్లో॥ తులాశతభిషగ్జాతం పశ్చాత్తున్దరదేశికమ్ ।
జ్ఞానభక్త్యాదినుగుణరత్నాకర మహం భజే॥

వ. ఈయుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ళుకు నిత్యనివాసస్థలంబు శ్రీరంగం బాచార్యుండు నం
బిళ్ళ. 89

ఈయుణ్ణి మాధవప్పెరుమాళ్ళుగారి తనియను.

శ్లో॥ కార్తికే రోహిణీజాతం శ్రీలోకార్యపదాశ్రయమ్ ।
వందే శ్రీమాధవాచార్యం జ్ఞానాదినుగుణార్ణవమ్ ॥

వ. నాలూరుపిళ్లకుం దిరువవతారస్థలంబు తొండమండలంబున మేల్ పాడివాం బను
గ్రామంబు - కాశ్యపగోత్రము - యజుశ్శాఖ ఆశ్వలాయనసూత్రంబు తిరునా
మంబులు నుమనఃకోలేశుండు కోలేవరాహప్పెరుమాళ్ నైనార్ రామాను
జార్యదాసుండు నరుళాళర్ తిరువడియూన్నినల్ నివాసస్థలంబు పెరుమాళ్ కో
వెల యాచార్యుం డీయుణ్ణిపద్మనాభగురుండు - శిష్యులు కుమావం డగునాలూ
రాచ్చాంబిళ్ల తిరుప్పళింగుడిజియ్య రిమహాత్ముం డొనరించిన గ్రంథంబు పెరియా
త్వార్ తిరుమొళివ్యాఖ్యానంబు - ఇదేశికేంద్రుండు కూరత్తాళ్వార్ తిరువడిగ రాశః
యించిననాలూరాందిరువంశంబునం దవతరించె. 90

కోలేవరాహప్పెరుమాళ్ నైనారుగారి తనియను.

శ్లో॥ చతుర్గ్రామకులోద్భూతం ద్రావిడబ్రహ్మవాదినమ్ ।
యజ్ఞార్యవంశతిలకం శ్రీవరాహ మహం భజే ॥

వ. తిరుప్పళింగుడిజియ్య రానతిచ్చినప్రబంధంబు శ్రీవైష్ణవచరితంబు - నాలూరా
చ్చాంబిళ్లకుఁ దిరువవతారస్థలంబు తొండమండలంబున మేల్ పాడిమ్మహా మ్మను
గ్రామంబు. జనకుండు నాలూరపిళ్లై తిరునామంబులు నాలూరాచ్చాంబిళ్లై
దేవరాజపిళ్లై దేవేశుండును మేల్ పాడియాచ్చాంబిళ్లై - ఆచార్యుండు తండ్రి
యగునాలూరపిళ్లై - నివాసస్థలంబు శ్రీరంగంబు - శిష్యులు తిరునారాయణపు
రత్తాయ ఇళంపిళ్ళప్పిళ్లై తిరువాయిమొళిపిళ్లై మొదలైనమూరిన త్తములు. 91

నాలూరాచ్చాంబిళ్ళై తనియను.

శ్లో॥ భరణ్యాం మార్గశీర్షేతు జాతం యజ్ఞేశవంశజమ్ ।

జేవరాజగురుం వందే కల్యాణగుణసాగరమ్ ॥

వ. తిరునారాయణపురత్తాయి కిం దిరువవతారస్థలంబు తిరునారాయణపురంబు. తిరు
సామంబులు తిరునారాయణపురత్తాయి తిరుత్తాళ్ వరదదాసర్ శ్రీ శానుదాసర్
జేవరాజ - రాచాగ్యండు నాలూరాచ్చాంబిళ్ళై - ఇగ్గురువరుం డానతిచ్చినగ్రం
థంబు లాచార్యహృదయ వ్యాఖ్యానంబు తిరుప్పావువ్యాఖ్యానంబు మువ్వాయి
రప్పడితిరుమాలావ్యాఖ్యానంబును శ్రీవచనభూషణవ్యాఖ్యానంబును ఇళంబిళ
చ్చప్పిళ్ల నాశ్రయించినమహత్తులు కేశవాచార్యుండు - తిరునామంబు ద్రావిడవే
దాంతజేశికుఁ డద్దేశికేంద్రం డానతిచ్చినప్రబంధంబులు విరోధిపరిహారంబును
గురువరంవరాప్రభావంబును శిరుప్పడియు - కేశవాచార్యునకు జనకుండు పెరి
యవాచ్చాంబిళ్ళై తిరువడిగ శాశ్రయించిన శ్రీరంగాచార్యుండు - శిష్యులు కుమా
రుం డగుశ్రీనివాసాచార్యుండు తమ్ముం డగుగరుడాచార్యుండును. 92

ద్రావిడవేదాంత జేశికులవారిత.-శ్లో॥ శ్రీరజ్జగురుసత్పుత్రం ధీశమాదిగుణార్ణవమ్ ।

కేశవాఖ్యగురుంవందే ద్రావిడామ్నాయదేశికమ్ ॥

వ. తదనుజం డగుగరుడాచార్యునకుం బంచసంస్కారంబులును జిల్లరప్రబంధంబు
లొసంగినగురుం డిళంబిళచ్చప్పిళ్ళై. తిరువాయిమొళ్ళియు భాష్యాదిగ్రంథంబు
లును డత్త్వత్త్రయరహస్యత్రయాదినకలగహస్యంబులునుం బ్రసాదించినగురుం
డన్న యగుకేశవాచార్యుండు. శిష్యులు శ్రీనివాసాచార్యుండును వణ్ శతగోప
జియ్యరును. శ్రీనివాసాచార్యునకుం బంచసంస్కారంబులును దిరువాయిమొళ్ళి
మొదలగునివ్యప్రబంధంబులు ప్రసాదించినయాచార్యుండు దండ్రి యగుకేశవా
చార్యుండు. ఈడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులను శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను డత్త్వ
త్త్రయాదిగ్రంథంబులుననుగ్రహించినదేశికుండు పినతండ్రియగుగరుడాచార్యుండు
వణ్ శతగోపజియ్యరునకుం బంచసంస్కారంబులును దిరువాయిమొళ్ళి మొదలైన
వ్యాఖ్యానంబులును డత్త్వత్త్రయాదిరహస్యంబులు ననుగ్రహించినగురుండు కే
శవాచార్యకుమారుం డగుశ్రీనివాసాచార్యుండు. శ్రీభాష్యశ్రుతప్రకాశికాది
గ్రంథంబు లొసంగినగురుండు ఘటికాశతకమమ్మాళ్. తిరువారాధనం బళహ
సింగరి. నివాసస్థలం బహోబలంబు. శిష్యులు శ్రీమన్నారాయణజియ్యర్ య
తిరాజజియ్యర్ వణ్ సాకత్తోళప్ప రాచ్చితిరువేంగళాచార్యుండును. 93

శతగోపజియ్యరువారిత.-శ్లో॥ ప్రవద్యే నిరవద్యానాం నిషద్యాం గుణసమ్పదామ్ ।

శరణం భవభీతానాం శతగోపమునీశ్వరమ్ ॥

వ. శ్రీమన్నారాయణజియ్యరునకు నాచార్యుండు వణ్ శతగోపజియ్యర్. తిరువారా
ధన మళహాసింగరి. ఇద్దేశికేంద్రం డానతిచ్చినగ్రంథంబులు నారాయణచరితంబు

ను బురుషార్థసుధానిధి పష్టి ప్రబంధంబు రహస్యజీవాతువు సంస్కృతతత్త్వత్రయం
బును సంస్కృతరహస్యత్రయంబును స్తోత్ర రాజవ్యాఖ్యానంబును శ్రుతిరత్నా
కరంబును దిరువారాధనక్రమంబును.

94

శ్రీమన్నారాయణజియ్యరు త.-శ్లో॥ శతకోపమునీశాజ్ఞీ శరణం కరుణాలయమ్।

శ్రీమన్నారాయణమునిం శ్రీమన్తం శరణం భజే॥

వ. శ్రీమన్నారాయణమునులకు శిష్యుండు శ్రీపరాంకుశజియ్యర్. తచ్ఛిష్యుండు
శ్రీనివాసజియ్యర్. తదీయచ్ఛాశ్రుండు మణివణ్ శతకోపజియ్యర్. తదం
తేవాసి శ్రీపరాంకుశజియ్యర్. తద్వదాబ్జాశ్రితుం డవఠోబలజియ్యర్. క్ర
మంబుగా ననఠోబలమతగురుపరంపరాక్రమం బిప్పటికిని బ్రసిద్ధి జెందుచుం
డు. పూర్వశిఖుం డగు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళకుం దిరువవతారస్థలంబు చోళమం
డలంబునఁ జక్కనల్లారు. తండ్రి యామునాచార్యుండు. తల్లి నాచ్యారమ్మగా
రు. తిరునామంబు లభయప్రదరాజగురుండు శ్రీమత్కృష్ణదేశికుండు. వాసస్థలంబు
శ్రీరంగం బివ్వనీషిపుంగవుం డానతిచ్చినగ్రంథంబులు తిరువాయిమొట్టివ్యాఖ్యా
నము నిరువత్తి నాలాయిరప్పడి మువ్వాయిరవ్యాఖ్యానంబులు పరందరహస్యవివర
ణంబును మాణిక్యమాలయు నవరత్నమాలయు సకలప్రమాణతాత్పర్యంబు ను
పకారరత్నంబును గద్యత్రయవ్యాఖ్యానంబు నాళవందారుస్తోత్రవ్యాఖ్యానంబు
సభయప్రదానవ్యాఖ్యానంబును జరమరహస్యంబును నిగమనప్పడియు నిద్దేశి కేం
ద్రునిశిష్యులు స్వభాగినేయుండై తనకు దత్తపుత్రుం డగునై నారాచ్చాంబిళ్ళై
పరకాలదాసుండు శ్రీరంగాచార్యుండు మొదలగుసూరిన త్తము లిద్దేశి కేంద్రుండు
తొంబదియైదుతిరునక్షత్రంబులు విచ్చేసియుండె. నై నారాచ్చాంబిళ్ళకుం దిరువవ
తారస్థలంబు చంగనల్లారు వాసస్థలంబు శ్రీరంగం బిగురుం డానతిచ్చిన గ్రంథం
బులు జ్ఞానార్ణవంబులును దత్త్వత్రయవివరణంబు నణుత్వపురుషకారత్వసమా
ధానంబును ముక్తభోగావళియును. శ్రీరంగాచార్యునకుఁ బంచసంస్కారంబు
లనుగ్రహించినగురుండు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై ఉభయవేదాంతంబులు తక్కిన
శాంతిగ్రంథంబు లన్నియుం బ్రసాదించినగురుండు నై నారాచ్చాంబిళ్ళై పరకా
లదాసునకుం పంచసంస్కారంబులు నిత్యానుసంధానంబులు ప్రసాదించినదేశి
కుండు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై. తిరువాయిమొట్టి మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులు
నీడు మొదలగుతద్వ్యాఖ్యానంబును శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులును సకలరహస్యం
బులును బ్రసాదించిన గురుండు నై నారాచ్చాంబిళ్ళై. వాసస్థలంబు శ్రీరంగం.
బిద్దేశి కేంద్రం డానతిచ్చినగ్రంథం బాచార్యహృదయంబునకుం బ్రథమవ్యాఖ్యా
నంబు. వాదికేసరియశహాయముణవాళప్పెరుమాళ్ జియ్యరునకుం దిరువవతార
స్థలంబు దక్షిణదేశంబున బ్రహ్మవేశంబు. పంచసంస్కారంబులు నిత్యానుసంధా
నంబులు నొసంగినగురుండు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై. తిరువాయిమొట్టి మొదలగు

దివ్యప్రబంధంబుల నీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులను శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను
 దత్తవ్రతయాదిరహస్యంబులను బ్రసాదించినగురుండు నై నారాచాంబిళ్ళై వా
 నస్థలంబు శ్రీరంగంబు. తిరువారాధన మళహళింగరి. శిష్యులు ప్రమేయరత్నం
 బానతిచ్చిన యామునదేశికాభిధానుం డగుతిరుమాలెయాండాన్ పించిన్నవిల్లి
 మొదలగుసాధున త్తము లివ్విబుధేంద్రుం డానతిచ్చినగ్రంథంబులు తిరువృత్తి
 కి భావనతత్వప్రబోధిక తిరువాయిమొత్తీకి దండన్వయఘటితం బగుపన్నీరాయర
 వ్పడి యిరువ త్తినాలాయిరప్పడికిం బ్రమాణ త్తిరట్టు సభ్యాత్కచింతయు రహస్య
 త్రియవిసరణంబును శ్లోకరూపంబున తిరువాయిమొత్తీకి సంగతియుఁ దత్వదీపం
 బును దీపప్రకాశికయు రహస్యమృతపినరణమాలయుఁ దత్వనిరూపణంబును
 గత్వభూషణంబును భగవద్గీతలకు మణిప్రవాళవ్యాఖ్యానంబును గీతాసాతమును
 ప్రతిశ్లోకమును దమిల్ శకవిప్రబంధంబును దీపసంగ్రహంబును దత్వదీపసంగ్ర
 హంబును. దిరునామంబులు వరదరాజును నుందరజామాతృమునియు. వడక్కు
 తిరువీధిప్పిళ్ళ కుఁ దిరువనతారస్థలంబును వానస్థలంబును శ్రీరంగంబు. కుడి ము
 దుంబై శ్రీవత్సగోత్రం బావ స్తంబసూత్రంబును దిరునామంబులు ద్రావిడవేదా
 ర్థదేశికుండును శ్రీకృష్ణపాదుండును. కుమారులు పిళ్ళలోకాచార్యుండు నక్షియ
 మణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుండనియు నిరువురు. ఆచార్యుండునంబిళ్ళై
 శిష్యులు పిళ్ళలోకాచార్యుం డక్షియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నార్ కూరకులో
 ద్దిరువానుండు మొదలగువార లిగ్గురుం డానతిచ్చినగ్రంథం బీడుముప్పత్తారా
 యిర మిదేశికేంద్రుండు తొంబదియేడుసంవత్సరంబు లుండి తిరునా డలంకరించె.
 పిళ్ళలోకాచార్యునకుం దిరువనతారస్థలంబు వానస్థలంబును శ్రీరంగంబు. పంచ
 సంస్కారంబులు నిత్యానుసంధానంబులును సనుగ్రహించినగురుండు నంబిళ్ళై
 తిరువాయిమొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబుల నీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబుల
 ను శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను బ్రసాదించినగురుండు దండ్రీయగు శ్రీకృష్ణపాదార్యుం
 డు తిరుత్తాయార్ శ్రీరంగనాచ్చియార్ శిష్యులు తమ్ముం డగునళహియమణవాళ
 పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుండు కూరకులో త్తమదానుండును నాయనార్ తిరు
 వాయిమొత్తీప్పిళ్ళై వేలంజోలైప్పిళ్ళై మణల్ పాకత్తునంబియు మణవాళమహా
 మునికిం దండ్రీ యగుతిహళక్కండన్ తిరునావుడయపిరాన్ తాధరణ్ణారయర్
 మొదలగుదేశిక త్తములు. అట్లహి మమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యునకుఁ
 దిరువనతారస్థలంబును వానస్థలంబును శ్రీరంగంబు. తిరునామంబు రమ్యజామా
 తృదేశికుండు. తిరునక్షత్రంబు మార్గశిర్ష మాసంబున ధనిష్ఠ. పంచసంస్కారంబులు
 నిత్యానుసంధానంబులు నొసంగినగురుండు తండ్రీ యగువడక్కుతిరువీధిప్పిళ్ళై
 శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులును శ్రుతప్రకాశికయు రహస్యంబులును రహస్యవ్యా
 ఖ్యానంబులు మొదలగునకలాశ్థంబులం బ్రసాదించినగురుండు నంబిళ్ళై. తిరువా

యిమొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబుల నీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులనుం బ్ర
సాదించినగురుండు జ్యేష్ఠభ్రాత యగుపిళ్ళలోకాచార్యుం డిగ్గురుపురందరుం డా
నతిచ్చిన గ్రంథంబు లాచార్యహృదయంబును దిరుప్పావనకు స్వాపదేశవ్యాఖ్యా
నం బాతాయరమును దిరువందాదులకు వ్యాఖ్యానం బాతాయరము కణ్ణినుణ్
చిరుత్తాంబునకు వ్యాఖ్యానంబు సరుళిచ్చెయల్ రహస్యంబును. కూరకులోత్తమ
దానునకుం దిరువవతారస్థలంబును వాసస్థలంబును శ్రీరంగంబు. పురశ్శిఖాన్వ
యంబును దిరునక్షత్రంబాశ్వయుజమానంబునం దార్ద్ర. పంచనంస్కారంబులు
ను నిత్యానుసంధానంబునుం బ్రసాదించినగురుండు వడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళై. తిరు
వాయిమొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబుల నీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులను
శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను శ్రుతప్రకాశికయునుం బ్రసాదించినగురుండు పిళ్ళ
లోకాచార్యుండు. తత్త్వత్రయాదిరహస్యంబు లనుగ్రహించినగురుం డక్షిహియ
మణవాళప్పెరుమాళ్ నై నార్. శిష్యులు తిరువాయిమొత్తీపిళ్ళై పెరియజియ్యరు
మొదలై నదేశికేంద్రులు వేలాంజోలైపిళ్ళ కాచార్యుండు పిళ్ళలోకాచార్యుం డీడు
ను శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను దత్త్వత్రయాదిరహస్యంబులను బ్రసాదించినగు
రుం డక్షిహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నైనారాచార్యుం డిగ్గురుం డానతిచ్చిన గ్రం
థంబు సప్తగాథ. తిరువాయిమొత్తీపిళ్ళకుం దిరువవతారస్థలంబు సాంధ్యమండలం
బునఁ గుంతీపురంబు. తిరునక్షత్రంబు వైశాఖమాసంబునవిశాఖ. తిరునామంబు
లు తిరుమలయాత్వారు శ్రీశైలేశుండు పంచనంస్కారంబులను దిరువాయిమొత్తీ
మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులనుం బ్రసాదించినగురుండు పిళ్ళలోకాచార్యుం డీడు
మొదలగువ్యాఖ్యానంబు లానంగినగురుండు నాలూరాచ్చాంబిళ్ళై. శ్రీభాష్య
శ్రుతప్రకాశికాదిప్రబంధంబు లనుగ్రహించినగురుం డక్షిహియమణవాళప్పెరు
మాళ్ నై నారాచార్యుండు. తత్త్వత్రయాదిరహస్యంబు నాచార్యహృదయం
బును రహస్యవ్యాఖ్యానంబు లన్నియుంబ్రసాదించినగురుండు వేలాంజోలైపిళ్ళై
నివాసస్థలంబు తిరునగరి. యిగ్గురుం డొనర్చినకైంకర్యంబు తిరునగరిజీర్ణోద్ధారణం
బు ఇగ్గురున కంతేవాసులు పెరియజియ్యర్ నమ్మాళ్ వార్ కోవిలెంబెరుమానార్
జియరెంబెరుమానార్ కోయిల్ శతకోపజియ్యర్ తత్త్వేశజియ్యర్ మొదలగు
మహాత్ములు. ఇగ్గురుండు నూటెదుతిరునక్షత్రంబు లుండి తిరునాడలంకరించె. శ్రీ
మణవాళమహామునులకుం దండ్రీ తిహళక్కిడందా తిరునావుడయభిరాతాద
రణ్ణరయ్యర్. తల్లి శ్రీరంగనాచ్చియార్. తమ్ముడు తిరుమలయాత్వారు. జ్యేష్ఠభగి
ని నాచ్చారమ్మకులంబు బృహచ్చరణము కుడి గోమతము. నివాసస్థలంబు శ్రీరం
గంబు. ఆచార్యుండు తిరువాయిమొత్తీపిళ్ళై. తత్త్వత్రయాదులగుకొన్ని రహస్యం
బులు బ్రసాదించినగురుండు కూరకులోత్తమదానుండు. తిరునామంబులు పెరియ
జియ్యర్ సామ్యజామాత్యయోగింద్రుండు యతీంద్రప్రవణుం డక్షిహియమణవాళ

జియ్యర్ కాంతో పయంత్యగురుండు వరవరముని రామానుజంపొన్నడి మఱియు
నిగ్గురుండు తత్త్వత్రయంబునకు రహస్యత్రయంబునకు శ్రీవచనభూషణంబునకు
నాచార్యహృదయంబునకు జ్ఞానసారప్రమేయసారంబులకుఁ బెరియాత్వార్తిరుమొ
య్యికి నూత్తందాదికిని వ్యాఖ్యానంబు నీడునకుఁ బ్రమాణతిరట్టయిరము తత్త్వ
త్రయంబునకుఁ బ్రమాణతిరట్టును శ్రీవచనభూషణంబునకుఁ బ్రమాణతిరట్టు నా
ర్తియనుచరమప్రబంధంబును యతిరాజవింశతియు నుపదేశరత్నమాలయుఁ
దిరువాయిమొయ్యి నూత్తందాదియుఁ దిరువారాధనక్రమంబును మొదలుగాఁ గల
ప్రబంధంబు లానతిచ్చి భూప్రదక్షిణం బొనర్చి యశేకదివ్యదేశంబుల జ్యోధారణం
బొనర్చి సర్వాత్మోష్టువృత్తోదిచరాచరంబులకుఁ గొన్నిటికి ముక్తి యొనంగె నిదే
శికేంద్రునకు నీచు విన నవధరించి శ్రీరంగనాథుఁడు పెరియజియ్యరని తిరునామం
బు చాతై నిదేశికేంద్రునితిరువడితామర లాశ్రయించినసూరిన త్తము లష్టదిగ్గజ
ము లేట్టూరిశింగరాచార్యుండు నణ్ణరాయచక్రవర్తియును సేనముదలియాం
డా నాయనార్ శతగోపదాసాఖ్యుం డగుచారిచిత్తాచ్చాన్ కందాడయప్పణ్ణ
కందాడతిరుక్కోపురత్తునై నార్ కందాడనారాయణప్పర్ కందాడతోడప్పర్
కందాడఅలిత్తవాళ్ళిత్తపెరుమాళ్ తిరుప్పాణియాత్వార్ దాసర్ వడుమానంబి అ
ప్పావుఅప్పిళ్ళై అణ్ణల్ జియ్యర్ నై నార్ అలిప్పినానప్పై తిరువాళియాత్వార్ పిళ్ళై
పెరియాత్వార్ జియ్యర్ సాధుభట్టరెంబెరుమానార్ జియ్యర్ నాలూరిశతగోపజియ్య
రళహరితిరుమలయతిరాజజియ్యర్ కాంజిక్కుడత్తుప్పిళ్ళై కొంగిళ్ళుణ్ణ కుళికుళ త్త
ణ్ణ ఇల్లిందరనారాయణజియ్యంగార్ కిడాంబియాచ్చాన్ తిరుపచ్చ మానప్ప
అనియూరుపిళ్ళ శింగప్పెరుమాళ్ అముదనార్ పెరియతోడప్పర్ తిరుబుత్తూ
రిల్ పెరియజియ్యంగార్ కందాడరామానుజజియ్యంగార్ శతగోపదాసర్ రావు
మాధవరాయఁడు కోడువరాయఁడు భూతనాయకుండు మొదలై నవారు. 95

౧. అధికులు వారియం శ దప్పదిగ్గజములం, దళహియవర దార్యుఁడగ్రశిష్యుఁ
డాఖ్య లగించె సరయ్యార్యుఁడు వానమా, మలజియ్య రనుచు సరన్నాన మలర
వరదనారాయణగరుఁ డట్లు జియ్యరు, పొన్నడి యని పేరు శ భువి లభించె
ననని నూతిరువదిశయై దేండ్లు వసియించి, యన్తద్విధత్రాణ శ మాచరింప
- తే. నఖిలదివ్యస్థలముల నిశాంశ ముంచి, లలిత మైనట్టితిరునా డరలంకరించె
సామ్యకామాత్మదేశికశచంద్రుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 96
- కా. హరిగన్నతివాక్సకాళకరణ శ యన్తద్విధోత్తారణ
సారాసారవివేకిలోకకరణ శ సత్పద్ధతిస్సారణ
పారావారగభిరధీరవృదయాశపద్మాక్షభ క్తప్రియా
గ్రామానుజయోగిరాజనదయాశక్షేమంకరస్వాదయా. 97
- క. కాంతో పయంత్యగురురా, ట్నాన్వంతోల్లనదబ్జపూజ్యశచరణసరోజా

సంతతసంశ్రితచేతన, సంతోషకరాయతీంద్ర శ సంయమిచంద్రా.
మాళినీవృత్తము. స్ఫురదుభయవిభూతీ శ భూతపూర్వాగ్యసూతీ

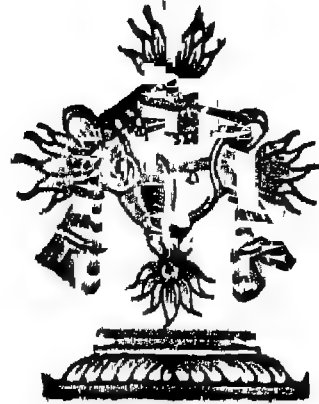
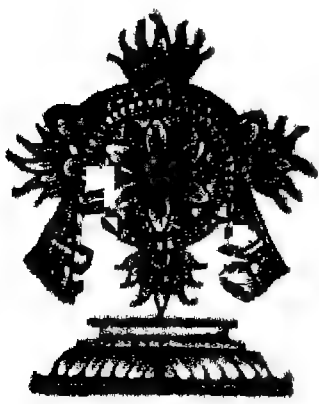
98

పరుషనుగతఘాతీ శ బ్రహ్మవిత్పక్షపాతీ
పరిహృతనతభీతీ శ పాలితామ్నాయరీతీ
స్థిరతరగురునీతీ శ స్నిగ్ధతత్త్వానుభూతీ.

99

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వసగోత్రపవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్రవిబుధవైష్ణవవిధేయకేశవనామధేయప్రణీతంబైనయాచా
ర్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందుత్తరభాగంబున శ్రీవైష్ణవాను
వర్తనంబు లేనివారు సహవాసయోగ్యులు గారనియును నేకాకియై దూరప్ర
యాణంబొనర్చువైష్ణవం డనాదరణీయుం డనియు గురుండు దెల్పుటయు నుత్త
రదేశీయుం డగురాజునకుం దత్త్వబోధ మొనరించుటయు వరవరమునిదివ్యదేశ
సంచారంబును, సమృహాత్తుని చరమప్రదర్శనంబును, బరప్ర్యాహుది భగవత్స్వ
రూప ప్రదర్శనంబును, దదావాసస్థల కీర్తనంబును, మంత్రమంత్రార్థోపదేశప్ర
గురుపరంపరాప్రవచనంబును వారు లీలావిభూతి నలంకరించి యున్నసంవత్స
రంబులసంఖ్యయు, తత్తదాచార్యప్రణీతగ్రంథసంఖ్యను ర్తనంబును, నన్నది పంచ
మొల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి.

ఉత్తరభాగము.

షష్ఠాల్కాసము.

వేదాంతగురుద్వహ

భావితపాదారవింద శ పరమానందా

గోవిందగుణకథార్పిత

భావా యతిరాజ లోకరసావనచరితా.

1

వ. ఆవధరింపుము.

2

ఉ. ఆదర మొప్ప నాదురసనాగ్రశుభాననమధ్యవర్తి యా

వాదిభయంకరార్యుఁ డనశబ్ద్యకృపాతిశయంబుచే నికక

మీఁదటిగ్రంథ నుంఠ రసరమృష్టపదాక్షరవృత్తపద్య స

ప్రేదురభావ మొందుగతి శ మేలుదయింప రచించు నింపుగాన్.

3

క. తిరునగరి పరమపద మఁట, విరజానది తామ్రవర్ణి శ విప్రులు నూరుల్

హరి యాదినాథుఁ డచ్యుత, గురుసైన్యపుఁ డాశతారి శ గురువరుఁ డయ్యెన్.

4

చ. క్షితిఁ గురుశేఖరేశికుఁడు శ చెన్నుగ నక్కురుకాపురంబున

విరతయశస్కుఁ డై నయొక శవిప్రశిఖామణికిం దనూజుఁ డై

సతతగురూపన శ్రుతిశాస్త్రము లన్నియు నభ్యసించి శ్రీ

యతిపతి నాశ్రయించి నిగరమాంతయుగార్థ మెఱింగెఁ బ్రేమతోన్.

5

వ. తిరుక్కురుహప్పిరాన్నిల్లా నని పర్యాయనామంబు గలయక్కురుకళగురుం డా

శ్రితులతో వేదాంతగోష్ఠి యొనర్చు చున్నసమయంబున.

6

మ. ధర వేదంబులు శాస్త్రముల్ చదివి యంత న్యంగశాఙ్గాన్ముద్ధి

వరుఁ డర్థి న్గురుశేఖరేశికుని సర్వజ్ఞుని నిరీక్షించి త

చృరణాంభోజము లాశ్రయించి పడసెన్ శ సారాధ్యసత్సంప్రదా
యరహస్యోభయవేదశీర్షముల నశయావ్యప్రసాదంబునన్.

7

శా. వేళాధీతసమ స్తవిద్యుఁ డయి సరద్వృత్తి నడాదూరియ
మ్మాళార్యుండు భవార్తు లన్ని కడఁజిరమ్మ విష్ణుచిత్తాఖ్యన
న్తాళిశ్రీపద మాశ్రయించి యుభయాశ్మాయాంతిము సద్రహ
స్యాళిం దద్గురురాట్కృపం దెలిసె దూశరాసా స్తనందేహుఁ డై.

8

సీ. అఖిలజీవాతువౌ శ హస్త్యద్రిపతికి ముం, దవని జీవనదుఁ డేరయార్యుఁ డయ్యె
నాగురునకు జీవశనౌషధ మేకృతి, గోష్ఠీపురీపూర్ణ శగురునియాజ్ఞ
యయ్యె నట్టికిడాంబిరయాచ్చాన్కులోదితుఁ డయి పద్మనాభార్యుఁ శ డని ప్రసిద్ధుఁ
డని రంగదేశికుఁ శ డామ్నాయముల శాస్త్ర, ములను ద్రావిడవేదశములనుజదివి

తే. పరమవైదికధర్మైకశపరత నున్న, నతులచైత్రార్ద్రయం దమ్మశహామనీషి
కనఘుఁ డై నట్టియొకపుత్రుఁ శ డవతరించి, దినదినంబును వర్ధిలై శ దేజ మలర.

క. అప్పనిఁ బోలినబాలున, కొప్పుగ శ్రీరంగసూరి శ యుచితదినమునం
దప్పిల్లా రని నామముఁ, దప్పక తాఁ జేసె విష్ణుశదానులు మెచ్చన్.

10

సీ. అర్భకుఁ డార్ద్రయం శ దవతరించుటఁజేసి, రామానుజాచార్యశనామ మొనఁగి
పద్మనాభగురుండు శ పంచసంస్కారముల్, సలిపి యాసుతునకు శ నకలవేద
శాస్త్రముల్ ప్రీతితోఁ శ జదివించి దివ్యప్ర, బంధము లన్ని యాశపగిదిఁ జెప్పి
శ్రీరహస్యత్రయశసారాదినత్వర, హస్యము లెఱిగింప శ నతఁడు తెలిసి

శే. యలనడాదూరియమ్మాళు శ నాశ్రయించి, యతనిసన్నిధి నుభయవేదాంతములను
జదివి పరవాదులనుదర్శశత జయించి, వాదిహంసాంబువాహాఖ్య శవదుధఁగనియె.

క. ఆ త్రేయాన్వయభవునిఁ బ, విత్రావస్తంబసూత్ర శ విశ్రుతకుభచా
రిత్రుని శ్రీరంగనుధీ, పుత్రుని రామానుజార్యశబుధవరుఁ దలఁతున్.

12

తిరుక్కురుహప్పిరాన్నిల్లా తిరునక్కరతనియను.

శ్లో॥ జాత మాశ్వయుజే మాసే పూర్వామాధాతుభర్త గే
కురుకేశగురుం వందే యతిరాజవదాశ్రయమ్॥

తీర్థతనియను.-శ్లో॥ విఖ్యాతో యతిసార్వభౌమజలధే శ్చన్ద్రోపమక్వేన యః॥

శ్రీభాష్యేణ యదన్వయా స్సువిదితా శ్శ్రీవిష్ణుచిత్తాదయః॥

వ్యాఖ్యాం భావ్యకృదాజ్ఞయోపనిషదాం యో ద్రావిడానాం వ్యధా॥

త్పూర్వం తం కురుకేశ్వరం గురువరం కారుణ్యపూర్ణం భజే॥

విష్ణుచిత్తపరనామధేయం దైవయంగకాథ్యా తిరునక్కరతనియను.

శ్లో॥ శ్రీవిష్ణుచిత్తపదపంకజసంగ తాయ చేతో మమ స్మహాయ తే తిమతః పరే
నో చేన్మమాపి యతి శేఖరభారతీనాం భావః కథం భవతు మర్హతి వాగ్విదేయః॥

పరదాచార్యుం డని పర్యాయనామంబు గలనడాదూరియమ్మా తిరునక్కరతనియను.

శ్లో॥ వందేహం పరదార్యం తం వత్సాబిజనభూమూమ్॥

భాష్యామృత ప్రదానాద్యః సంజీవయతి మా మపి॥

రామానుజాచార్యుం డని మఱియొకతిరునామంబు గలయప్పిళ్లార్ తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ చైత్రార్ద్రాయాం సముత్పన్నం పద్మనాభగురోస్సుతమ్ ।

కవితార్కికసింహస్య గురుం రామానుజం భజే॥

అయనతీర్థతనియను.-శ్లో॥ యస్తాభిరేతద్యతిపతికథితప్రాక్తనప్రక్రియోద్యా ।

త్కర్తృబ్రహ్మవమర్శప్రభవ బహుఫలం సార్థ మగ్రాహ శాస్త్రమ్ ।

తం విష్వక్సేనవిద్యాస్థితపదవిషయాస్థేయభూతం ప్రభూతం

వస్తే యాత్రేయరామానుజగురు మనఘం వాదిహంసాంబువాహమ్ ॥

అ. సర్వపావనంబు శ సత్యవ్రతక్షేత్ర, మచ్యుతునకునిత్యశమాటపట్టు

నెల్లజగతిఁబురమరతల్లిక యను పేరిఁ, గాంచి యెందుఁ గంచి శ ఘనత మించె. 13

వ. మఱియును.

14

చ. కవదము బ్రహ్మవాచకము శ గావునఁ దత్పదవాచ్యుఁ డబ్జయో

ని పరమపూరుషుఁడు న్నేచట శ నెయ్య మెలర్పఁగఁ బూజసేసె గా

న పురము గాంచి యంచు భువనంబుల మించఁ బ్రసిద్ధిఁ గాంచె నం

దపగతసర్వదోష మగుశాస్తిధరాధర మొప్పె మెప్పుగాన్.

15

వ. అదియునుం గాక.

16

మ. తనతోఁ బాసి విధాత ముందు హయమేధం బార్చ వాగ్దేవి దా

విని యష్టాదశపూరవేగవతి యై శవీఁక న్వడి న్నవిరిం

చనయాగస్థలి ముంప బ్రహ్మ వినుతింశచం బ్రీతుఁ డౌశౌరి ప్రా

చెను సాష్టాదశమూర్తి యై సవన మారక్షేత్రంబు నే దల్చెదన్

17

క. పరవేగవతినది కు, త్తిరతీరమునం దనంతరధన్వాహ్వాయపు

మ్మరిగొరత్నము రంజిలుఁ, గరిగిరి యత్తటమునందుఁ శ గనఁబడు చుండున్. 18

నీ. పాంసురాభ్రావమశస్సాటికమణిబద్ధ, బహువిధప్రాకారశపరివృతంబు

సూర్యచంద్రనతంసశసురుచినానారత్న, దీపితోన్నతహేమశగోపురంబు

సుందరామృతసూక్తిశతకపికశారికా, లాలితబాలకల్పద్రుమంబు

మహితమహానీలశమణిమయవేదికా, మాన్యజనార్ణవమండపంబు

తే. సర్వకాలమహోత్సవశనంగతంబు, భవ్యమాణిక్యసోపానశభాసమాన

మైనకరిగిరిశిఖరమ్ము శ నందు నెలయుఁ బుణ్యకోటివిమానము శ పాలుపు మీఱి.

మ. భువిఁ దన్ను వ్లనుఁగొన్నవారికి నిలింశపుల్ మెచ్చ సంసారనం

భవసావంబులఁ బాపి సర్వశుభముల్ శ భావించునప్పణ్యకో

టివిమానంబున దేవరాజిపతి-శ శేవం బెరుండేవితో

నవరత్నస్థగితాననంబుపయి నా శ నందంబుగాఁ జూపడున్.

20

క. పరవిధిమఖరచితవసా, పరిమళమితాధరోష్ఠపల్లనయుతసుం

దరతరదరహాసితానన, సరసిజశ్రీవరదరాజశౌరిని దలఁతున్.

21

మ. క్రకచక్రారభవాంతకారణములొకాంచీపురాష్టాదశ
ప్రకటశ్రీహరిమూర్తులందు మిగులన్ శరంజిల్లుదీపప్రకా
శకుఁడున్ శౌరి తదీయదివ్యమణిరాజన్తందిరద్వారవే

దికచెంతన్ విలసిల్లునొక్కతిరువీధిశ్రేష్ఠ మిం పొప్పఁగాన్.

22

సుగంధివృత్తము. అప్రమేయవిష్ణుభక్తిరనాశ్రయించి మించి న
ద్విపు లందఱున్ సమస్తవేదశాస్త్రసంహతిన్
క్షిప్రమభ్యసించి యాత్మశిష్యకోటి కెప్పుడున్
సుస్తసన్నులై నచించుకఁచున్ వసొతు రచ్చటన్.

23

వ. మఱియును.

24

సీ. వేగవతీనదీరవిమలప్రవాహంబు, నందవగాహన శమాచరించి
ధౌతవస్త్రములును శదర్శపవిత్రముల్, ధవళోర్ధ్వపుండ్రము దగ ధరించి
భగవదాజ్ఞానాప శపరమవైదికకర్త, ములను దత్తత్కాలశముల నొనర్చి
ప్రతివాడు లైనట్టిగౌహ్యకుదృష్టులఁ, దర్కప్రమాణోదరధాటి గలిచి
తే. యశిమహేంద్రముఖోల్లాసశమాచరించి, కనులఁజూచుచునీవప్రకాశకులను
విష్ణుదాన్యాభిరతు లగురవిప్రవరులు, వేడ్క వసియింతు రాతిరురవీధియందు.

25

సుగంధివృత్తము. నిండువేడ్క వేదశాస్త్రనిశ్చితాగ్రబుద్ధియై
దండివాదులను జయించి శధార్మికుల్ నుతింపఁగా
బౌండరీక మాచరించి శభవ్యతకవసించుశ్రీ
పుండరీకదీక్షితుండు శపాలు మూఱ నచ్చటన్.

26

వ. మఱియును వడమకులంబును దూప్తిల్కుడియును విశ్వామిత్రగోత్రంబు నాప
స్తంబసూత్రంబును యజుశ్శాఖయుఁ గలిగి విలసిల్లుచున్నయట్టిపుండరీకదీక్షితునకు
నాత్మతుల్యం జైనయొకపుత్రుండుదయించె నంత.

27

ఉత్సాహవృత్తము. పురుడు దీక్షి దీర్ఘమాడి శపుండరీకదీక్షితుం
దురుపవిత్రపాణి యైధృ శతోర్ధ్వపుండ్రం జైబుధో
త్కరముతోడ నర్హకృత్యశకారియై జగన్మనో
హర మనంతసూరినామ శమాచరించె బట్టికిన్.

28

శా. అన్నప్రాశనముఖ్యకర్తముల నారయావేశలం దవృశే
విన్నాణంబుగఁ జేసి బొంకునకున్ శవేదంబులున్ శాస్త్రముల్
చెన్నొప్పం జదివించి పెండ్లి యొనరింశచెన్ బుండరీకార్కుఁ డం
చన్నారాయణపాదసేనకులరాజదృక్తి నర్పించుచున్.

29

ఉ. అంత ననంతసూరినకశలాగమశాస్త్రవిచారఁడఱున్ జై
నంతన మొందుచు నిఖిలశాస్త్రములం దనశిష్యకోటికిన్

సంతత ముగ్ధడించుచును శ శౌరిపదాబ్జములే తలంచుచుం
జింతఁ దొలంగి భాగవతశసేవ యొనర్చుచు నుండె నచ్చటన్.

30

వ. అంత.

31

శా. పాతివ్రత్యము నత్కులంబు సిరి సౌభాగ్యంబునుం గల్గి వి
భ్యాతానందమనీసిరాణ్ణహిషి యై శ కల్యాణచారిత్ర యశా
తోతారమ్మ నుతుండు లేమి మది సంతోషింపకే యొక్కనాఁ
డేతెంచెఁ బుతునీర మాడ నదికిఁ శ శ్రీశాంఘులం దల్పుచున్.

32

పంచచామరవృత్తము. అనంతసూరి సన్నుతించె శ నప్ప డర్థికల్పకు
న్ననంతవేదవేద్యు నార్యు శ నప్రమేయవైభవు
న్ననంతభోగిరాట్చయాను శ నద్వితీయు నచ్యుతుఁ
సనందనాదియోగిచి త్రసారసార్పితుఁ హరిన్.

33

స్రవ్యగణివృత్తము. శ్రీమహీనాయకా శ క్షేమసంధాయకా
భూమినరక్షణా శ పుండరీకేశుణా
స్వామి శ్రీవేంకటేశశా మహాపూరుషా
ప్రేమ మొప్పార నరర్చింతు ని న్నేప్పుడున్.

34

కవిరాజవిరాజితవృత్తము. సురుచిరభూషణశ సుందరవిగ్రహ శ శోభినుదర్శనశజ్జ్వలరా
పరమపవిత్ర నశభశ్చరభూచరశ భవ్యదనామతశవస్విన్నతా
దురితనివారణ శ ధూర్జటికారణ శ దోర్బలనిర్జితశ దుష్టగణా
చిరముభవజ్జనశసేవయొనర్చుచుశసేమములందెడశశ్రీనృహరి.

స్వాగతవృత్తము. వేంకటాద్రి గతశవిశ్రుతధామా
పంకజాంతకులశపాచనరామా
సంకులోగ్రణశత్రువిరామా
శంక దీక్షఁ గృప శ సల్పు మకామా.

35

తరళవృత్తము. ఉరమునం దలమీలుమంగ మశహాన్మతిఁ విలసిల్లఁగా
నిరుఁగెలంకుల భూమి నీశయు శ నింపుగా వసియింపఁగాఁ
గరతలద్వయి శంఖచక్రయుశగంబు చూపడు చుండఁగా
గరుడవాహన నాదుకన్తోగి శ గానరమ్మ దయానిధి.

36

మత్తకోకిలవృత్తము. మాలయింతిని గూడి ముందొకశమాధవుం డనువిప్పుఁడు
జ్వలశౌర్యము నశ ధనాఘముఁడెచ్చి భార్యకు నిచ్చి యా
యాలుబిడ్డలు ద్రెళ్ల నేడ్చుచు శ నద్రి కెక్కినవాని ని
శ్వలసాపముఁ బాపి ప్రాచినశవేంకటేశ భజింతు నిన్.

37

భూతిలకవృత్తము. శరశరా నరసింహ దైవతశసార్వభౌమ రమానఖా
శరశరీక భవసాగరంబున శ గాఢమగ్నుఁడ నై ననక

సీ. నీలాళిరుచి మించి శ నిగనిగ మెఱయుచు, సిగముడి శిరమువై శ జెన్ను గులుకఁ
జంఘనమండలమున శ జవిజాలుగతి ముద్దు, మోమునఁ జిఱునవ్వు శ మొలకలెత్త
ద్వాదశాంగములందు శ ధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణ రేఖల శ సిరి వహింపఁ
శాలాశదండముఁ శ బాణిపల్లవమున, దర్భపవిత్రంబుఁ శ దగినవేలఁ

తే. చాల్చి గళమునఁ దిరువడితత్తావళములఁ, బరఁగ ధరియించి కై తవశ్రబహ్మచారి
క్షితి ననంతార్యదేవికిఁ శ జింత లుడువఁ, గానఁబడియెను గన్నులశగవకు నెదుట.

వ. అట్లు గన్నడి మాయామాణనకార్భకుం డాసాధ్వీరత్నంబున కిట్లనియె.

సీ. అచ్చురో నీ కేల శ యంతరంగమునందుఁ, జింత యిట్లీక నీకు శ సేమ మగును
వేంకటాచలముపై శ వివిధకామ్యార్థము, లొనఁగెడుఫలవృక్ష శ మొకటి గలదు
తత్ఫలం బిది యని శ తగుణికిఁ జిఱుగంట, పగిది భాసిలుదొండ్రపం డొసంగి
ఝాక్షణంబునఁ దిను శ మిష్టము సిద్ధించు, నని వల్క- నదేవి శ యట్లొనర్చి

తే. మాయబాలునిఁ గనకవిశ్లేష్టయముఁజెంది, వృషగిరీశునిఁ దలఁచుచుశ్రవేశ్శ మొంది
భర్తతోఁగూడి నుభయింపఁ శ బరమకృపను, వేంకటేశుఁడు తద్దర్శనవివర మొందె.

వృధ్వవృత్తము. దినక్రమముగా రహిం శ దెలివి మించె నదేవికిం
దనూదరమహాత్వముం శ దగినరీతినిం జూపడె
న్ననంతగురుం డంతఁ దా శ నఖిలసూరివర్గంబుతో
ఘనార్హదివసంబునఁ శ గరిమఁ జేసె సీమంతమున్.

50

మ. పరమాశ్చర్యపడఁ జనాళి గజగశర్భం బట్లు పండ్రెండువ
త్సరముల్ భాగ్యవతీలలామ యగుతోతారమ్మ శ్రీవేంకటేశ
శ్వరఘంటాత్మకగర్భ మూనఁ బతి తరద్వర్షప్రభం గాంచి శ్రీ
హరి యన్తత్సత్తుఁ డయ్యె నంచు మది నాశ్లాఙ్గించె మిత్రాళితోన్.

51

శా. శాంతించెం గలిదోషముల్ పుడమి నంతచత్పుణ్యముల్ మించె నా
శాంతాశ్రాంతనిశాంతసద్యశుఁ డనంతార్యుండు శ్రీకాంతుని
స్వాంతం బందుఁ దలంచు చుండ విలసత్చారిత్ర యాదేవికి
వంత స్సంశయగైకపావననుతావిర్భావకాలంబునన్.

52

ఉ. త్తానుభకారిభాద్రపదశమాసమునఁ వృషశైలనాథమా
త్తాసఖతీర్థవారిదివశసంబున శ్రీహరిదేవతాక యా
భానురతారయందు వృషశభక్షితిభృతతిదివ్యఘంటికో

ద్యాసితమూర్తి యానతికిఁ శ దా నుదయించెను బుత్రుఁ డై యిలన్.

53

తే. విష్ణుతేజోవబ్ధంహితు శ విలసితాత్ము, బాలకునిఁ జూచి యాతండ్రి శ పరమహర్ష
మంది యవగాహనస్నాన శ మాచరించి, జాతకర్తృత్వముఁ బ్రీతి శ నలిపె నంత.

చ. పురిటిదినంబు లన్నియును శ బొల్పమరం జనఁగా ననంతస

ద్గురుఁడును దీర్ఘమూడి పరిశ్రుష్టి బుధాళులతోడఁ బట్టికిం

దిరముగ వేంకటేశుఁ డని శ్రీ దీవ్యదురుక్రమనామధేయ మి
ద్ధరణి నుఖంపఁ జేసి హరిశదానుల కర్ప యొనర్చె నంతటన్.

55

వ. అయ్యవసరంబున “మద్భక్తోహం భవిష్యామి” అనియును “నేశస్వయ మాగ
త్య” అనియుఁ బురాణవచనప్రామాణ్యంబు శ్రీశతగోపమునీంద్రుండు భగవదం
శావతీర్ణుం డనియును విష్వక్సేనాంశజాతుం డనియు బుధాళిచే నుత్ప్రేక్షణీయుం
డయ్యును శ్రీవైకుంఠనాథశ్రీపాదుకాంశజాతుం డని లోకరూఢిఁ గాంచినట్లు భ
గవద్రామానుజమునీంద్రుండు “ననురామావరజస్స ఏష భూయః” అనియు
“విష్వక్సేనో యతిపతి రభూద్వేత్రసారస్త్రిదణ్ణః” అనియును “వవృథేపఞ్చభిరా
యుధై ర్దురారేః” అనియు నభియుక్తశ్రీసూక్తిప్రామాణ్యంబున శ్రీకృష్ణాపరా
వతారం బనియు విష్వక్సేనాంశావతీర్ణుం డనియును బంచాయుధాంశసంభూతుం
డనియును లక్ష్మీశక్తిప్రభూతుం డనియును మహాత్ములచేత నూహింపఁబడియు శే
షమూర్తి యని జగత్ప్రసిద్ధిఁ గన్నయట్లు శ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచాగ్యం
డును సర్వతంత్రస్వతంత్రుండును భగవద్రామానుజసిద్ధాంతనిర్ధారణసార్వభౌ
ముండును సగుశ్రీ వేంకటేశగురుండును, ‘శ్లో॥ వేంకటేశావతారోయం తద్భక్తు
చాథవాభవేత్ | యతీంద్రాంశోభవేదేనమ్’ ఇత్యాద్యభిజ్ఞవచనక్రమంబుగా శ్రీ
వేంకటేశాపరావతారం బనియు శ్రీరామానుజపర్యాయావతారం బనియుఁ ద
ద్దయుం బెద్దలచే నూహింప నర్హుం డయ్యును, శ్లో॥ ‘ఉత్ప్రేక్షతే బుధజనై రుప
పత్తి భూమ్నాఘట్టా హరే స్సమజనిష్ఠ యథాత్మ నేతి’ అనియు, శ్లో॥ భాద్రపద
మాసగతవిమలరే వేంకటమహీతీర్థదినభూతే | ప్రాదురభవజ్జగతో దైత్యరిపు
ఘట్టావంతా కవితార్కికమృగేంద్రగురుమూర్త్యా॥ అనియు నభియుక్తశ్రీసూక్తి
క్రమంబుగా శ్రీవేంకటేశఘంటావతారం బని లోకరూఢి వహించె. ఇట్లు ప్రభా
వసంపన్నుఁ డై నయద్దారకునకుఁ దండ్రి యగుననంతసూరివరుండు పండ్రెండవ
దినంబున జాతకర్తనామకరణంబులను మూడవనెలయందుఁ జంద్రదగ్ధనంబును
నాఱవనెల నన్నప్రాశనంబును మూడవసంవత్సరంబునఁ జౌలకర్తంబునుగర్భాష్ట
మంబునం దుపనయనంబును దదనంతరయోగ్యకాలంబులయందు గోదానికప్ర
తాదివైదికకర్తంబు లన్నియు యథాశాస్త్రంబుగా నొనర్చె నంత.

56

ఆ. వేంకటేశసూరివేత్త మునం దుండి, వేడ్కఁ దండ్రి చెప్పవేదములను

నిత్యసూరిభోగ్యనిత్యానుసంధాన, ములఁ బఠించిమించె శ్రీమోద ములర.

57

వ. మఱియు నఖండకావేరీప్రవాహంబున జనియించి యుదీచీనావాచీనకావేరీప్రవా
హంబులు శ్రీరంగధామంబున కిరుసార్పవంబులు ప్రవహించుచుఁ జనిచని మేక
సముద్రంబునం బ్రవేశించినట్లు సంయమింద్రునకుం బ్రియ శిష్యుండును
బ్రాహ్మతార్తిహారుం డనియు వరదార్యుం డనియుఁ దిరునామంబులు గల
డాంబియాచ్చాక్ తదంఘ్రినరోజాతుండు రామానుజగురుండు తత్పాదా

శ్రీతుండు శ్రీరంగాచార్యుం డీక్రమంబుగా నేతెంచునమా శ్రయణసంప్రదాయంబును యతీంద్రున కభిమానపుత్రుండు నభిమతచ్ఛాత్రుండును గురుకేశగురుండు తచ్చిష్యుండు శ్రీవిష్ణుచిత్తార్థుండు తదంతేవాసి వరదార్యుం డని తిరునామంబు గలనడాదూరియమ్మా శ్రీప్రకారంబుగా నరుగుదెంచుగ్రంథాన్వయసంప్రదాయంబును భగవద్రామానుజగోవిందభట్టార్య వేదాంతవేద్యాదిగురుపంక్తివిశేషంబునకు నిగుగెలుకుల విలసిల్లుచు నచ్చివచ్చి యేమహాత్మునిఁ గలిసె నయ్యుభయసంప్రదాయంబులం గలిగి రామానుజాగ్ర్యం డనియు వాదిహంసాంబువా హుం డనియుఁ బ్రసిద్ధుం డై యాత్రేయకలశాబ్ధిపూర్ణచంద్రుం డై స్వమాతులుం డై యొప్పునక్కిడాంబియప్పిళ్లను నాశ్రయించి యమ్మహాత్మునియనుగ్రహంబుచేఁ బంచసంస్కారంబులు లభించి శ్రీవేంకటేశగురుండు తొల్లి రామకృష్ణాభిధానుం డగునారాయణుండు సాందీపనికడ నకలవిద్య లభ్యసించినట్లు “వింశత్యజే విశ్రుతనానావిద్యస్త్రింశద్వారం శ్రావితశారీరకభాష్యః” ఇత్యాద్యభియుక్తశ్రీసూక్తిక్రమంబుగా నద్దేశికేంద్రునన్నిధిని వసించి కాణాదపాణినీయపాతంజలపూర్వోత్తరమీమాంసాదిసమస్తశాస్త్రంబులు, నాలాయిరప్రబంధంబులు, తద్వ్యాఖ్యానంబులు, వేదాంతరహస్యంబులు, వైశ్వదేవక్రమంబు, చరమపర్వనిష్ఠ, శరణాగతి, మఱియుఁ దక్కినవిద్య లన్నియు నిరువదినంపత్సరములలో నభ్యసించి ముప్పదిమాఱులు శ్రీభాష్యప్రవచనం బొనర్చె. నమ్మహాత్మునకుం దిరువారాధనంబు ద్రోహయగ్రీవమూర్తియు శ్రీరంగరాజదివ్యవిగ్రహంబును శ్రీపాణియోగీంద్రుండును హయగ్రీవుపాసనయు వై నతేయసాక్షాత్కారంబును గలిగియుండునగురువరుండు వడహలయాచారసుపన్ను లగుప్రపన్నులకుం గూటన్థుండు జ్ఞానవద్రగేసరసార్వభౌముండును భాగవతనిష్ఠాగరిష్ఠుండును బరమవైదికచక్రవర్తియు నై యొప్పుచుండె నవ్వుడు.

58

ఉ. అంతట నొక్కనాఁడు బృహాదామయజర్వురితాంగు సంతతో
ద్యౌంతమనన్కు దుఃఖనొకశభాగవతుం గను మ్రొలఁ జూచి వే
దాంతగురుండు నిండుకృప నాతనికిఁ న్వపదాబ్జతీర్థ ము
క్కింత యొనంగఁ ద్రాగి నుభయించుచు నుండె నతం డరొగి యై.

59

గ. దీవప్రకాశకరదేవదివ్యాలయ, గోపురద్వారసమీపమునను
న్నశభవ్యగృహబహిర్యారాంగణస్థలి, స్తంభము నాటించి న దానిపై ని
తననర్వతంత్రస్వతంత్రమహాబిరు, దాంతి త మగువిషయధ్వజంబుఁ
గట్టించి తనతోడఁ న గదిసి పోరడుకవి, తార్కికగజములతలలు పగులఁ

తే. బ్రబలతర్కాదిసితనఖరపంక్తినడఁచి, క్షితినిఁ దాఁ గవితార్కికరసంహుఁ డనుచు
వాసి కెక్కును గొనుంకరటేశగురుఁడు, సంయమిం దపదార్చితరస్వాంతుఁ డగుచు.
ద. అంత నావేదాంతగురుండు కవికథకరటిఘంటాలుం త నాకుంతోత్కంఠ కంఠి

రవుం డయ్యును వై కుంత ప్రియదర్శనై కతత్పరుండు గావున ద్రవ్యార్జనంబున కై
రాజదర్శనంబు సేయ నొల్లక యున్నయెడఁ దదీయులు కొందఁ జుట్టెడికేంద్రునిం
జూచి మహాత్మా నిత్యతదీయారాధనాభివృద్ధికై ప్రభుదర్శనంబు సేయం దగునని
విన్నవింప నమ్మహానుభావుండు వారల నుద్దేశించి ప్రాజ్ఞలారా, శ్లో॥ శరీరపతనా
వధిప్రభుని పేవనాపాదనా । దబిన్ధనధనంజయ ప్రశమదన్ధనం దంధనమ్ । ధనంజ
యవివర్ధనం ధనముదూడగోవర్ధనమ్ । సుసాధనమబాధనం సుమనసాం సమారా
ధనమ్” అనియెడు శ్లోకముఖంబున ధనంజయవివర్ధనంబును సముద్భృతగోవర్ధనం
బును సుఖోపాయసాధ్యంబును రాజచోరాద్యుపద్రవరహితంబును సుమనస్క
సమారాధనీయంబును నగుశ్రీకృష్ణరూపధనంబు ధనంబు గాని శరీరపతనపర్యం
తంబు ప్రభుని పేవణంబుచే నార్జితంబై సలిలేంధనజతరానలశమనకారణంబై న
ధనంబు దంధనం బనియు, శ్లో॥ దురీశ్వరద్వారబహిర్వితర్ది కాదురాసికాయై రచి
తోయ మంజలిః । యదంజనాభం నిరపాయ మస్తిమే ధనంజయస్యస్వనభూష
ణం ధనమ్ ॥ అనియెడుపద్యముఖంబున నేకారణంబునంజేసి పుంజీభూతాంజనా
భంబును నిరపాయంబును బార్థరథాభరణంబు నగుధనంబు మోచాలం గలిగి
యుండు నాకారణంబుచే దురీశ్వరఖలద్వారబహిర్వితర్దికలం గీలుకొనియెడుదు
రాశ కంజలి రచియింపఁబడియె ననియె ననియును, శ్లో॥ శిలం కి మనలం భవే
దనల మకాదరం బాధితుం, పయః ప్రసృతిపూరకం కిము నధారకం సారసమ్ ।
అయత్నమలమల్లకం పథిపటచ్ఛరం కచ్ఛరం భజన్తి విబుధాముధావ్యహాహ
కుక్షితః కుక్షితః ॥ అనియెడు శ్లోకముఖంబుగా జతరాగ్నిశాంతికైయుంఛ
శిలాదివృత్తి యేల చాలదు? ప్రసృతిపూరకం బగుసారసనీరం బేల ధార
కంబు గానేరదు? మార్గమధ్యంబునం దయత్నసిద్ధంబై మలదూషితం బై నజీర్ణ
వస్త్రంబు కాపీనం బేల కాదు? విబుధులహాహ కుక్షికై క్షీతీశ్వరుల నిరర్థకంబు
గా భజియించు చుందురనియు నానతిచ్చిన విని వారును భవత్ప్రవన్నులకు
రాజసేవ సేయఁదగదని తెలిసి యమ్మహాత్మునకుఁ బ్రణమిల్లి తదాజ్ఞఁ బడసి యథే
చ్ఛం జని రంత నగ్గురుశిరోమణియుఁ బరమవిరక్తుండై యక్షయపాత్ర సేయు
చుండుతఱి ధన్యు లగుదాసచేతనులు కొందఱు కనకరత్నగర్భంబు లగుతండు
లంబుల నర్పింప నెఱింగి యానిస్సృహుండు రత్నంబులు తాల్గనియును గాంచ
నంబు కలి కాశ్రయం బనియు వానిని బరిహరించి శుద్ధంబు లగుతద్ధాన్యంబుల
చేఁ గాలయాపనంబు సలుపుచు భగవదంఘ్రీనరోజపేమవ్యామోహంబునఁ
దదితరసమ స్తవ స్తువులను దృణీకరించి నిజనివాసంబున భగవద్గుణానుభవై కరత్వ
రుం డై సుఖం బుండె నయ్యవసరంబున.

61

మ. అతివేడ్క సీరిఁ గొల్చి తత్కృపనువీరద్యారణ్యుఁ డన్విపుఁడు
న్నతరాజ్యంబు లభించి బాల్యదశ నామ్నాయాంతసూరీంద్రుఁ డి

- శ్రీతి నస్మత్సహపాతి యై శిలముచే శ జీవింపరా దంచు ను
స్థితిః తేయః స్వభటాళిచేః బిలువః బంశచేః వేంకటాచార్యులన్. 62
- వ. ఆవిద్యారణ్యప్రేషితు లగురాజభటు లేతెంచి కాంచీపురంబుఁ గాంచియందు.
మందాక్రాంతవృత్తము. భ్రాజద్యూభృద్భటు లచటికినవచ్చి యద్దేశికేంద్రుఁ
రాజద్వీధి న్రహిఁ గని నతుల్ శ రంగుగాఁ జేసి విద్య
ద్యూజానీ మాదొర మిము నటం శ దోడితెమ్మంచు మ మ్మ
వ్యాజోక్తి దా ననిచె నటశ కోయార్యవిచ్చేయుమన్నన్. 63
- వ. తద్వాక్యంబు లాకర్ణించి యగ్గురుపురందరుండు నిజమందిరంబుఁ జెంది యందుఁ
దనడందంబునఁ దిండిరా సాన్నిధ్యంబుఁగల్పించుకొని యాత్మ గతంబున. 64
- స్థగ్రావృత్తము. ఆవిద్యారణ్యభిక్షుంశడవనికిఁ బతియై శ యర్థమీ మా కొసంగఁ
భానం బం దెంచి పిల్వంబనిచె మము యతిశ్రబ్రహ్మదాసానుభావం
బావిష్ట్రం జే మెఱుంగునన్నతనికి మనమశ్రద్ధాఘ మిప్పింతుమంచుం
బ్రాహ్మ్యం బాప్త నంచరద్రనఁ గనకధారాస్తవం బానతిచ్చెన్. 65
- మహాస్థగ్రావృత్తము. ధనధారాపాతవృష్టి శదయసిరిగురియశ్చారణీద్రోచ్ఛితంబా
ధనరాశిఁ సూరిసంక్రంశదనుఁడిడ నృపదూత ల్భరోష్ట్రాదిపాళిం
గొని శీఘ్రం జేఁగియాభిక్షునిఁ గని ధనముశల్లూర్కిఁ జూపించి కైకొ
మ్మనఁ జోద్యంబంది యారంశడతని హరినిఁగానాత్మ లోనం దలంచెన్. 66
- వ. అంత. 67
- వ. అంత. 68
- శ. పరదునియనుమతిఁ గొని యదు,గిరి కరుగుచు గురువరుండు శ కృతియుతుఁడై యా
సరణి తన కెదురు నుడివెడు, పరవాదులఁ దర్కశతని శ భంగమొనర్చెన్. 69
- చ. తనవిజయం బెల్లర్పఁ గవిశతార్థిక కేసరియట్టు లల్లనం
జనిచని కన్తాగిం గనియు శ సన్యసమృద్ధుల కాటపట్టు స
జ్జనులకు వాసభూమి విలసత్కమలాకర మాజ్జ్వలన్నదీ
వన మగుమేలునాట సురశవంద్యము నయ్యదు శైలరాజమున్. 70
- ఉ. అందు విశుద్ధరత్న కృతశతక గోపుర శాలిసాల మై
మందరపార్వత్యసాధగృహశశోభిత మై విబుధైకధామ మై
నందనతుల్యపుష్పగహనవ్రజసంవృత మై మనోజ్ఞ మై
యిందిర కాటపట్టు నయి శ హెచ్చుపురంబు గురుండు గన్గొనెన్. 71
- శ. తిరునారాయణపుర మని, ధర విశ్రుతిఁ గాంచి విష్ణుశదాస్యరతులకుం
బరమపదం బనఁ బరగిన, పుర మది శ్రీవేంకటేశశరీరుధవరుఁ డొందెన్. 72
- సె. కళ్యాణియం దవశగాహన మొనరించి, భౌతనస్త్రయుగంబుఁదాల్చి యూర్ధ్వ
పుండ్రము ల్పండ్రెండుశపాల్కుగా ధరియించి, గురుపం క్తిఁ దలఁచి యశ్శురువరుండు
కాలాదితక్రియల్ శ గావించువేళ నా, స్థలవాసు లందఱు శ తన్నుఁ గాంచి

- ప్రణమిల్ల వారిని శ్రీ భగవత్స్వరూపులఁ, గా నెంచి నేవించిరగారవించి
 తే. యంత యతిరాజమఠమున శ్రీ కబ్బుధాళి, తోడఁ జను దెంచి యమ్మహాశ్రీత్తుని భజించి
 భవ్యతీర్థప్రసాదాదిరబహుమతులను, జెంది జెందమునందు నాశనంద మొందె.
 మ. యతిరాజాజ్ఞ లభించి యగ్గురువరుం శ్రీ డావైష్ణవశ్రేణితో
 నతిభక్తి హరిమందిరాంగణము డాశ్రయం బోయినం జూచి శ్రీ
 పతికైంకర్యపరుల్ సమాల్యశతగోరపం బార్యులం గూడి యం
 చితవాద్యాగమఘోష మొప్ప నెఱవారసిం దెచ్చి రచ్చాటికిన్. 74
- క. శ్రీ శునిశతకోపముతో, వాసిగ నేతెంచువైష్ణవప్రవరులకుం
 జేసెఁ బ్రణామము వేంకట, దేశికుఁ డాశ్రితులతోడఁ శ్రీ దేజ మలరఁగన్. 75
- తే. అంత యద్వైతలనాథునిర్యర్చకుండు
 కుసుమదామము శ్రీశతగోప మియ్య
 ననుగృహితోస్తి ధన్యోస్తి శ్రీ యని శిరమునఁ
 దాల్చె నవి రెండు ఘంటావరతారగురుఁడు. 76
- నీ. శ్రీశతగోపముశ్చెంత నాశ్రితులతో, స్థలవాసి వైష్ణవశ్రవణులతోడ
 నల్లనల్లన చని శ్రీ హరిమందిరద్వార, దేహళిఁ గడచి యారదివ్యసూరి
 బలిపీఠ మున్నచోఁ శ్రీ బ్రణమిల్లి కోవెల, వలగొని ముఖమండరపమున మ్రొక్కి
 యంతరాలయమునం శ్రీ దళితేశుఁ డగుతిరు, నారాయణనిజగతన్తాన్యదివ్య
- తే. మంగళాకృతి యాపాదరమస్తకంబు, కన్నులారఁ గనుంగొని శ్రీ సన్నుతించి
 తీర్థశతకోపచందనాశ్రితముఁ జెంది, ధీగు యతిరాజసంపత్కుశమారుఁ గనియె.
- శా. డాయం బోయి గురూద్వహుండు యతిరాశ్రీప్రసంపత్కుశమారుఁ ముని
 ధ్యేయుఁ సాధువిధేయు నార్ద్రహృదయుఁ శ్రీ ధిల్లిశపుత్రీప్రియుఁ
 మాయాయూర్తసమస్తభూతచయు శ్రీరమత్కాయు రామప్రియుఁ
 న్యాయం బొప్ప భజించి తీర్థశతగోరపాదుల్ గ్రహించెఁ రహిన్. 78
- నీ. అంత నయ్యదుగిరిరహరియాజ్ఞఁ దలఁ దాల్చి, తద్దేశవిమతవిశేషజ్ఞులను
 ఘనతరబ్రహ్మతరకప్రమాణముల జ,యించి జయంబు చాతించి యచట
 స్వజనుసూచిక జయశ్రుంతంభము ల్పాటించి, యాశ్రితులను గూడి శ్రీ యచట నుండి
 తరలి శ్రీమద్రంగరథామముకడ కేగి, కావేరియం దవశగాహనంబుఁ
- తే. జేసి ధవళోర్ధ్వపుండ్రము శ్రీ లెచ్చన్న మీఱ, ద్వాదశస్థానములయందుఁ శ్రీ దగ ధరించి
 యార్యపంక్తిఁ దలంచి వేదాంతగురుఁడు, సమయసముచితకృత్యముశ్శులిపెనంత.
- శా. శ్రీరంగస్థలవాసిభాగవతు లాశ్రీవేంకటేశ్వర్యుని
 జేరం బోయి ప్రణామముల్ నలువ నాశ్రీవేదశీర్షార్యుఁ డా
 సూరిశ్రేణికి మ్రొక్కి మే లడిగి యీశనుశ్లోకసంఘంబుతో
 శ్రీరంగేశు భజించి సన్నుతులఁ జేసెఁ దేశికుల్ మెచ్చఁగాన్. 80

వ. ఆస్తోత్రక్రమం బెట్టి దనిన.

81

మ త్తకోకిలవృత్తము. రంగరాజ రథాంగశంఖధర రా విహంగతురంగ సా

రంగరాడ్వర ధా త్రివిష్టపరక్షణంబున కిచ్చటన్

రంగదచ్చభుజంగపుంగవరమ్యతల్పముపై రమా

సంగి వై పవళించుని న్నది శ సారెసారెకుఁ దల్చెదన్.

82

విచిత్రమాలినీవృత్తము. సరసిజభవభవముఖసురశతతవినుతచరణయుగా

నురుచిరశుచితరనుచరితశనుఖకరనిజసుగుణకథా

మురహరభవహర నినుఁగనుశ్రమొగి ముదమలరఁగఁ గని నా

దురితములుడిగితినిఁక మదిఁ శ దొలఁగక నెలకొనుము హరీ.

భుజంగప్రయాతవృత్తము. మహాయోగిహృత్పద్మమంతవ్యమూర్తి

మహి న్నిన్నుఁ గన్గొన్నశ్రమర్తుండు ధన్యుం

డహోరాత్రముల్ నీశుశ్రభాంగంబుఁ దల్చున్

రహిన్ వాఁడు మైమాని శ రంగా ని నొందున్.

84

కరిబృంహితవృత్తము. మూఁడుజగములుమూఁడుపదములశ్రమందుఁగొలిచినవానునా

వేడుకలరఁగ నీనుచరితము శ వీనులకు విన నింపు గాఁ

బాడఁగలిగినవాఁడు పుడమిని శ బాతకములను జెంద శే

గోడు గుడువక నీదుకరుణను శ గూడి సుఖ యగు నెచ్చటన్.

85

తోటకవృత్తము. హరిరామముకుంద దశయాజలధి, పరమాత్మ హయాననశభవగుణా

మరుదర్శితరంగరశమారమణ, వరదాయనమర్త్యుడశపాపుడగున్.

లయగ్రాహివృత్తము.

మేలిమగమీల నగఁజాలునగఁ గీలుకొనుశ్రవాలుఁగనులీల గలశబాలయుర మేలన్

హేల నిలనీలరతశనాలకడియాలు గలశకేలుఁగవ మాలిమిగఁ శ గాలుఁదము లొత్తం

గాలఘనజాలహరినీలసుతమాలములఁ శ గేలికొనఁ జాలురుచిశాలితను వైష్ణవ

లోలవసమాల శుచిరనీల శుభమూల ఫణిపాలతనుడోల జగతమేలునినుఁ గంటిన్.

లయవిభాతివృత్తము.

పరమపురుషార్థమగుశ్రవణమపదమిచ్చటకుశనరదనినుమానిననుశ్రవరుఁడగునెయెంచన్

నరుఁడు శరణాగతిని శ నరవినుత నీచరణశనరసిజములం దొదువఁ శ బరమగతిఁ జేరున్

గురుకరుణ నిచరితశగురుకథలు సాగెను శ వరుస రచియింపఁ గలశవరకవి సుఖించున్

గురువులకు నీవుతోలిశగురుఁడవని దేశికులుశనిరతివసియింతురటశహరినినినుఁ జూడన్.

శా. ఈరీతి బహుభంగులం బొగడ రంశశేకుండు హర్షించి య

క్షీరున్ నివిదటన్ వసిపు మని నిశ్చేషించి యానూరికిం

జారుశ్రీశతశతపత్తిర్థతులసశ్రవణభ్యసన్తానముల్

శ్రీరంజల్ల నొనర్ప నచ్చట వరసింఁచెన్ వేంకటేశ్వరుడున్.

89

౬. అయ్యవసరంబున నమ్మహాత్మునకు వేంకటాచార్యుం డనియును దిరువేంగడత్తా
 ననియును వేంగడత్తురవా రనియును దిరువేంగడముడయా ననియును ఘం
 టావతారస్వామి యనియును దూప్పిల్ ప్పిళ్ళ యనియును వేంకటనాథుం డనియు
 ను కవితార్కికసింహుం డనియును సర్వతంత్రస్వతంత్రుం డనియును వేదాంతా
 ౭. చార్యుం డనియును నిగమాంతాచార్యుం డనియును నిగమాంత దేశికుం డనియు
 ను వేదాంత దేశికుం డనియును శ్రుతి శేఖరాచార్యుం డనియును శ్రుత్యంచలగురుం
 డనియును నిగమమకుటనూరి యనియు నామ్నాయమకుటాచార్యుం డనియు
 ౮. నామ్నాయవనాళింద్రుం డనియును శతఘంటాకవిసురత్తామణి యనియును ఘటి
 ౯. కాసహస్రసురతామణియనియు ఘటికాసహస్రకవీంద్రుం డనియు నాచార్య
 శిఖామణి యనియును బరమపావనంబు లగుతిరునామంబు లయ్యె నద్దేశికేంద్ర
 నాశ్రయించిన శ్రీవైష్ణవులు నుకుమారుం డగునయనాచార్యుండును బ్రహ్మతంత్ర
 జియ్యరును వెణ్ణక్కూత్తజియ్యరును బ్రాభాకరజియ్యరును ఘటికాశతకమమ్మా
 ౧౦. శాచార్యపుత్రుం డగుకొమాండు రాచ్యాకాపేరరుళాళప్పయుఁ గిడాంబినయ
 ౧౧. నాచార్యుండును గుంచపురి రామానుజాచార్యుండును గండాడయెంబారును
 దిరుమలనల్లానును గోవిందచక్రవర్తి తీర్థపిళ్ళయు వేదాంతాచార్య భట్టారకుండు
 నెళయభట్టారకుండును బలవదబాధితప్రమాణాను గృహీతతదీయతర్కధాటిచేఁ
 ౧౨. బరాజితులై తత్పాదపద్మంబు తాశ్రయించి శ్రీవైష్ణవులై నవారద్వైతసార్వభౌ
 ముండును జతుర్వేదపండితుండును విద్యజ్ఞనసార్వభౌమండును సర్వవిద్యాశిరోమ
 ౧౩. ణియు సోమేశ్వరభట్టారకుండునుగాశవాగ్విజయభట్టారకుండును. మఱియునిగ్గురువ
 రుం డానతిచ్చినగ్రంథంబులు శ్రీరహస్యత్రయసారంబును రహస్యపదవియుఁ దత్త్వ
 పదవియు రహస్యత్రయచుళకంబును దత్త్వత్రయచుళకంబును రహస్యమాతృక
 యుఁ దత్త్వమాతృకయుఁ దిరుచిన్నమాలయు నక్కలపత్తును వాస్తీరిమాహా
 త్త్వంబును మణిప్రవాళంబు నధికారసంగ్రహప్పాట్టును నధికారసంగ్రహశ్లోకంబు
 ను రహస్యంబులు ముప్పదిరెండును డోలాగాథయుఁ గంతుకగాథయుఁ గుబేరాక్ష
 గాథయుఁ గుటికాగాథయుఁ బరిహాసగాథయు నర్థపంచకంబును శరణాగతిశతకంబు
 నుయజ్ఞోపవీత ప్రతిష్ఠయు నిజ్యాక్రమంబును మునివాహనభోగంబును సారాసారం
 ౧౪. బును విరోధిపరిహారంబును బరమపదసాపానంబును దత్త్వరత్నావళియును రహస్య
 రత్నావళియు రత్నావళీహృదయంబును సంప్రదాయపరిశుద్ధియు సంప్రదానశతకం
 ౧౫. బును అభయప్రదానసారంబును నుపకారసంగ్రహంబును బరమతీర్థంగంబును
 నంజలివైభవంబును బ్రబంధసారంబును వ్యూహపంచకమాను నాహారనేనుప్పా
 ట్టును సంస్కృతం బగునాహారనియమగ్రంథంబును వైష్ణవేంద్రవిలక్షణంబును
 శ్రీరంగవిమానప్రభావంబును సారార్థచంద్రికయు నానందనిలయవైభవంబును
 ౧౬. బుణ్యకోటి విమానవైభవంబును జగన్నాథస్తవంబును నాదినాథస్తవంబును

లక్ష్మీనృసింహస్తవంబును దత్తవ్రతయగాధయు శతదూషిణియు సర్వార్థసిద్ధియుఁ
 దత్తముక్తాకలాపంబును స్తోత్రభాష్యంబును వాక్యత్రయవివరణంబును న్యాయ
 తిలకంబును న్యాయదశకంబును న్యాయవింశతియు భగవద్భాష్యసౌపానంబును నభీ
 తిస్తవంబును వేంకటేశప్రపత్తియును నిగమపరిమళంబును గీతార్థసంగ్రహరక్ష
 యును సచ్చరిత్రసంగ్రహరక్షయును బాంచరాత్రరక్షయును నితేవరక్షణంబును
 రహస్యరక్షయు విషయవాక్యదీపికయు హరిదినతిలంబును బౌరమార్గస్తుతియు
 దేహభిషిస్తుతియు వరదరాజపంచాశతియు శ్రీవేంకటేశస్తవంబును సుదర్శనాష్ట
 కంబును నాహ్నికంబును సచ్యుతశతకంబును సధికరణసారావళియు రహస్యనవ
 నీతంబును దత్తనవనీతంబును సారసంక్షేపరహస్యంబును గణ్ణనుణ్ శిరుత్తాంబు
 వ్యాఖ్యానంబును జంద్రికాఖండంబును న్యాయసిద్ధాంజనారూఢంబును దశావ
 తారస్తోత్రంబును మతిస్తవంబును గోదాస్తుతియు శ్రీస్తుతియు యతిరాజసప్త
 తియు దయాశతంబును ద్రవిడోపనిషత్సారంబును గరుడపంచాశతియు గరుడ
 దండకంబును సంకల్పసూర్యోదయంబును న్యాయపరిశుద్ధియు న్యాయసిద్ధాంజ
 నంబును గీతాసారంబును జతుశ్లోకిభాష్యంబును గద్యత్రయభాష్యంబును దత్త
 దీపికయు నద్వైతఖండనంబును దృష్టినిరసనంబును దాత్పర్యచంద్రికయుఁ బా
 దుకాసహస్రంబునుమీమాంసాపాదుకయు మీమాంసాభాష్యంబును యాదవా
 భ్యుదయంబును వేదార్థసారసంగ్రహవ్యాఖ్యానంబును హంసనందేశంబును హయ
 గ్రీవస్తోత్రంబును గోపాలవింశతియు రఘువీరగద్యయు మణిప్రవాళరూపం బగు
 సభయప్రదానసారంబును నష్టభుజాష్టకంబును కామాసికాన్యసింహాష్టకంబును
 దీప్తప్రకాశస్తవంబును మొదలుగాఁ గలద్రవిడసంస్కృతరూపంబు లగునసంఖ్యే
 యగ్రంథంబులు, శ్లో॥ పరశ్శతం వాపి పరస్సహస్రం శ్రీవేంకటాచార్యకృతాః
 ప్రబంధాః తత్రాలక్షకః ఖలుభుక్తిముక్త్యై కాత్తేన్ననకస్తాకా గణయేత్సమ
 స్తాన్ ॥ అనియెడు న్యాయంబున శ్రీవేంకటేశకవిప్రణీత ప్రబంధంబులు పరశతం
 బులు పరసహస్రంబులు నందు భుక్తిముక్తులొసంగుటకు నొకటొకటియే సమ
 ర్థంబగు నన్నియు గణింపనవ్వఁడు సమర్థం డిట్లనేకమామూవాదివిద్వాంసుల
 జయించి దర్శనంబు నిర్వహించుచు శ్రీరంగాది దివ్యదేశంబులందు వసియించి
 కాలక్షేపం బొనర్చు చుండె నద్వైతసార్వభౌమాదిమాయావాదివిద్వాంసుల
 జయించి వారి వైష్ణవులనుగా నొనరించినక్రమం బెట్టిదనిన వివరించెద. 90

- న. అద్వైతసార్వభౌమాఖ్యమాయావాది, భాషించు నొక్కొకరదూషణమున
 కాగమాంతాచార్యుర్ర లార్యులు మెచ్చ నూ, తేసి దూషణముల ర వాసి నుడువ
 గంగాప్రవాహంబుర్రకరణిఁ బెంపారుత, దృవ్యవిచిత్రవార్తగ్ధటిఁ జూచి
 యక్కజవడి భయరమంది పరాజితుఁ, డై నయమ్మాయి తరదంఘ్రికమల
 కే. మాశ్రయింప గురూద్యహుఁడౌద్విజనకుఁ, బంచసంస్కారముల నాచరించి కరుణ

నర్థపంచకమెఱిగించియాకృతిత్ర, యంబు బోధించె లోక త్రయంబుమెచ్చ. 91
 సీ. ఆశిష్యమణికి వేదాంతియాత్వా నని, మహిత మాదాస్యనాశమం బొనర్చి
 రంగుగా నాలాయిర ప్రబంధంబులు, శ్రీరహస్యత్రయసారముఖ్య
 నిఖిలరహస్యముల్ శ నిగమాంతయుగ్మము, నాగమాంతాచార్యు శ లానతియ్య
 నమ్మహాత్మునివల్ల శ నట్లు విశేషశా, స్తార్థము లన్నియు శ నరసి తెలిసి
 తే సకలసందేహములఁ బాసి శ స్వగుణచరణ, కమలములచెంతవసియించి ఘనతమించి
 పుడమి వేదాంతియాత్వానుభూరియశము, గాంచి శ్రీ వైష్ణవాంఘ్రిలరర్పించఁగనియె.

ఆ. క్షితిని మేలునాట శ మతిమంతుఁ డౌచతు, ర్వేదపండితుండు శ వేదశిఖర
 గురుఁ డుపన్యసించుశగురున ప్తకక్ష్యల, కోడి మాఱుయుక్తు శ లొనఁగలేక.

తే. దేవ దేవరవారి కంఠతేనివాసి, నైతి నని మృక్కి తత్పద శ మాశ్రయింప
 వేంకటేశార్యుఁ డౌచతుశర్వేదకృతుని, శాస్త్రవిధి వైష్ణవునిఁ జేసె శ జగతిమెచ్చ.

మ. కమలాక్షాత్తుఁడు వేంకటేశ్వరకవిత్త్వాభ ర్తకక్షాత్రయి
 క్షమ విద్యజ్ఞనవంచకుఁ గెలిచి యశజ్ఞానాంధు నర్వేశ్వరా
 ఖ్యమతస్థాపకు మూఁడుకక్ష్యలను వశక్కాణించి గెల్వంగ వా
 రు ముదం బొప్పఁగ నాశ్రయించిరి సుధీరకుఁ వేంకటాచార్యునిన్.

95

మ. భువి సోమేశ్వరభట్టనామకుఁడు చెరప్పం గక్ష్య లొక్కొక్కటి
 చెవగా ముప్పదిరెండుదూషణములక శ ఛేదించు నయ్యార్యు వా
 గ్ధవుఁ డీతం డని యెంచి యాద్విజుఁడు సదృశ్చక్తి భవాంభోనిధి
 ప్లవ మాతత్పద మాశ్రయించె నిజరూపజ్ఞానసంసిద్ధికై.

96

శా. ఆకారుణ్యపయోధి సద్గురుఁడు దీశవ్యత్పంచసంస్కారముల్
 ఆకారత్రయ మర్థపంచకము నేరయ్యం బొప్పఁ జేకూర్చి ను
 శ్లోక ద్రావిడవేదగుహ్యశ్రుతులక శ జొత్తిల్లుభాష్యద్వయి
 సాకల్యంబుగఁ జెప్పి యాద్విజున కాశచారంబు దెల్పె దయన్.

97

క. సోమేశ్వరభట్టారకు, రామానుజయోగిరాజశరాధ్ధాంతాతి
 ప్రేమాన్పదచిత్తునిఁగా, నీమాడ్కిని జేసె వేంకటేశగురుఁ డిలన్.

98

సీ. ధర సర్వతంత్రస్వతంత్రుఁడు వరకవి, తార్కికసింహుం డుశదారయకుఁడు
 వేదాంతగురుఁ డని శ విని వేదకాశివా, గ్విజయభట్టాఖ్యుఁ డౌరవిప్రుఁ డొకఁడు
 బహువిధపు న్తకశభారసమేతుఁ డై, వచ్చి శ్రీరంగముఁ శజొచ్చియందు
 వేంకటాచార్యుల శ వీక్షించి మీతోడ, వాదాహవము నల్ప శ వచ్చినాఁడ

తే. ననుచు వాక్రుచ్చి ననువినియమ్మహాత్ముఁ, డింటిమొగివాదివిజయార్థశమంటపమున
 నమలముద్రాననాసీనుఁడై వసించి, వాదితోడత వేదాంతశవాద మొందె.

99

సీ. చిన్మాత్ర మై నిర్విరశేష మై నిర్గుణ, మైనబ్రహ్మము పరశమార్థ మితర
 మంతయు దబ్బు శ యని నిజమత మతఁ, దుగ్గడించి యనర్గళశోపపత్రి

శత ముపనిషదు క్తిరజాతసనాథము, తత్సాధనమును నురదాహరింప
 వేదాంతగురుఁ డంతరవిని తదీయగ్రంథ, మంతయుఁ దప్పకరీయనువదించి
 తే. బలవదుపనిషదు క్తసంభావ్య మైన, బ్రహ్మతర్కసహస్ర మురపన్యసించి
 చిదచిదీశ్వరసత్యత్వరసిద్ధిపూర్వ, మతనిమత మంత ఖండించె ర నవని మెచ్చ. 100
 వ. ఆక్రమం బెట్టి దనిన. 101

సీ. సకలప్రమాణముల్ ర సవి శేషపరములు, నిర్వి శేషముఁ జెప్ప ర నేర వెప్పు
 డది గాన నిఖిలహేరయ ప్రత్యనీకక, శ్వాణైకతాననారాయణునకు
 శేషభూతము లైనరచిదచిత్తు లంగముల్, సర్వముల్ నిత్యముల్ ర శాశ్వతములు
 తద్విశిష్టార్థభోధకము వేదాఘంబు, గావునఁ బ్రామాణికంబు నిర్వి
 తే. శేషచింతాత్ర మెట్లగుఁ ర జిత సేయ, నని గురుం డనెనిట్లర్వ ర రలతవడక
 యేడహోరాత్రములు పోరి ర రేకరీతి, జయపరాజయసంజ్ఞా ప్రసక్తి లేక. 102

సీ. ఏడవరాత్రిని ర మూఁడుయామములపై, నరుణోదయమున సర్వాత్మకుండు
 వేంకటేశ్వరుఁడు శ్రీరవేంకటాచార్యరూ, పమున నావిప్రుస్వరప్నమునఁ దన్నుఁ
 బొడనూసి వేంకటేశకుండ నేను బుడమి శ్రీ, మదనంతసూరికారత్తజుడ నైతి
 నోరి నీయుక్తులం ర దొక్కొక్కయుక్తికి, యుక్తులు వేయి నేరనుగడింతుఁ
 తే. గాన దేవీమనూపా స్తిరగర్వ ముడుగు, మని వచించి తిరోహితుఁడయ్యె నంత
 నతఁడు మేల్కొందియక్కజరమందివెఱచి, స్నానసంధ్యాదులొనరించిరస్వాంతమునను.

ఉ. వేంకటనాథ దేశికుఁడు ర విష్ణువు గావున నిట్టిసూరితో
 నింకఁ బ్రసంగ మేటి కని రయెంచి తదాలయ మొంది యందు ని
 మ్పత నున్నవాగ్విజయభట్టమనీషికి స్వప్నగమ్యుఁ డౌ
 వేంకటభర్తభంగిఁ గనిరపించె గురుండు ప్రసంగశాలలోన్. 104

శా. ఆవిప్రుండు ప్రసంగశాల నిగమాంతతాచార్యులం జూచి యో
 దేవా శిష్యుడ నైతి నీ కనుచు సరస్థిం దత్పదాబ్జద్వయిక
 భావం బొప్ప భజింప నగ్గురుఁడు సంభావించి యచ్చాత్రునిక
 శ్రీవిష్ణుప్రియదాన్యతత్పరునిగాఁ ర జేసెన్ బుధుల్ మెచ్చఁగాన్. 105

వ. అట్లక్కాశీవాగ్విజయభట్టారకుండు తనయెడ నుప్రసన్నుం డగుశ్రీవేదాంతదేశి
 కుని యనుగ్రహంబువలనఁ బంచసంస్కారంబులు సర్థపంచకంబు నాకారత్ర
 యంబును లభించి నాలాయిర ప్రబంధంబులు శ్రీరహస్యత్రయసారంబు మొదలు
 గాఁ గలద్వాత్రింశద్రహస్యంబులును శ్రీభాష్యంబు నాలాయిరప్పడియు సధిక
 రించి శ్రీమహాభాగవతధర్మంబు లన్నియుం దెలిసి విశేషపరిజ్ఞానపరిబృంహితాం
 తకరణుం డై కృతార్థుం డై నుఖం బుండె నయ్యవసరంబున. 106

తే. రంగనాథుని చిహ్నానిరంగ ముడిగి, దేశికేంద్రుఁడు కంచి కేరతెంచి యందుఁ
 గరిగిరికుమారప్రకాశికాది, భగవదర్చలు నేవించి ర భవన మొండె. 107

వ. అంత.

108

క. వేదాంతార్యుడు నిత్యము, వేదాంతవచోవిచారరవిలసితమతి యై
మోదించుచుఁ బరవాదుల, వాదముల జయించుచుండె శ వరదుఁ డలరఁగాన్.

క. ధర నొకతటిఁ దజ్జనకుని, తిరువధ్యయనంబునాఁడు శ ధృతి వైష్ణవు లీ
గురునింకికిఁ బోవలదని, మఱుఁగున శపథించి రతనిరమహిమఁ గనుటకై. 110

క. శపథముఁ జేసిన డెఱుఁగక, స్వపితృశ్రాద్ధమున గురుఁడు శ స్వాములఁ బిలువన్
నెప మిడి రాకుండరి వా, రపరిమితజ్ఞానజలధి శ యార్యుం డటవైన్. 111

మ. సతతంబుం దన కర్చనీయచరణాశ్బాతున్ హయగ్రీవునిన్
యతినుత్రాముని శ్రీ శతారిముని నరయ్యార్యప్రధానుండు సంత
తతశిక్షాస్వరసంపదుల సితతశ్ తన్నామమంత్రంబుల

న్నతిభక్తి న్నుడువంగఁ గన్పడిరి వేదాచార్యు లామూపురున్. 112

సీ. మొగలిపూ గేకులరజగిచాయఁ గలవాఁడు, వాజివక్త్రుఁడు బ్రహ్మశాసనాది యొకఁడు
సుప్రసన్నాదిత్యశుందర శ్రీమూర్తి, ద్రావిడబ్రహ్మకేశదాత యొకఁడు

పదునాఱవన్నెలరససింహి కాంతులవాఁడు, బ్రహ్మసూత్రార్థతత్త్వజ్ఞఁ డొక్కఁ
డమహాత్మ కునిచే శ నాహూతు లై వచ్చి, యర్చితు లై శ్రాద్ధ శ మనుభవించి

తే. దక్షిణాయుక్తతాంబూలరదానములను, జేసి శ్రీసాదతీర్థము శ స్వీకరించి

వారి నాద్వార మనిపి యశ్వార్యభక్తిఁ బ్రకృమమొనర్చి చేమాడ్చు శ బ్రాజ్ఞమాళి.

క. అంతట నందఱుఁ గనుఁగొన, నంతర్హితు లైరి వార శ లచ్చట నావే

దాంతాచార్యులవై భవ, మంతయు వాక్రువ్వఁ దరమె శ యహిపతి కై నన్.

స్థగర. శ్రీవేదాంతార్యుఁ డంతరన్వితజనవృతుఁ డై శ్రీనిధి రంగనాథున్

సేవింపంబూని కాంచీరస్థితి విడిచి కడుశన్నేమమొప్పార నేగం

ద్రోనందొక్కూరిమిట్టన్ శ ద్యుమణి యడఁగ నంతదుఃగురుశ్రాంతి దోచం

దావర్ణం బబ్బకున్నన్ శదళిహాకమరమింశదాను బస్తుండె రాత్రిన్. 115

మ. ఒకత్రైవర్ణి కవైష్ణవాలయమునం శ దుద్భాసితద్వారవే

దికమృద్వాస్తరణంబుపై గురుఁడు నిరద్రింపంగ నాయుంటివె

ద్దకలన్ వేంకటభర్త దోచి మణివేర్రం బెత్తి తర్జించి మా

మక తేజోమయమూర్తి యీనుకవినర మాన్తొలి నీయింటిలోన్. 116

శా. ఈమాడ్కి న్నుపవాస మున్నఁ గుశలం శ బెట్లబ్బు నీ కంచునా

శ్రీమంతుండు వచించి కన్నడక విశేషేయన్ గృహస్వామి ని

ద్రామాంద్యంబుఁ దొలంగి తిన్నెపయి నిరద్రాముద్రితుం డైనని

ష్కామున్ దేళికు శేషశాయి యగురంగస్వామిగాఁ గన్గొనన్. 117

తే. వెఱచి వేవేగ వత్సము శ విడిచి కుడిపి, సాడియాపును బితికి యాశసాలు వేంక

టేశగురునకునర్పించిరీయింటివెద్ద, యారగింపుము మాస్వామి, యనుచు మొక్కి.

క. కృపదళుకొత్తగ దానుని, యపరాధము లోర్చి కావశవయ్య మహాత్మా
నెప మొక టిడి మీతిరుగుట, కపటరహితజనులఁ బోవఁ శ గాదె బుధేంద్ర.

ఉ. అప్పుడు తీర్థ మాడి గురుఁ శ డంగములక పద్విడూర్ధ్వపుండ్రముల్
చొప్పడఁ దీర్చి పాలు మధుసూదనదేవున కార్యపంక్తికిం
పొప్ప నమర్పణం బొదవి శ యుక్తముగా నవి యారగించి యం
దెప్పటియట్లు నిద్ర నొకరయించుక చెందఁ బ్రభాత మేర్పడన్. 120

పద్మనాభవృత్తము.

తా సర్వతంత్రస్వతంత్రుండు మేల్కొంచి శ శ్రీమద్గురుశ్రీని శ జింతించి యంతం
గాసారనీరావశగాహంబు గావించి శ కాల్యక్రియ తీర్చి శ కల్యాణదృష్టి
న్నాసాత్త్వికుంజూచిరయహ్లోక్తులన్నిల్పిరయచోప్యయత్నెందిరయాయాస్థలంబుల్
వేసారకం దాటి శ వేవేగ విచ్చేసి శ విఖ్యాతుఁ డౌరంగరవిష్ణు భజించెన్. 121

ఈ తరుణవయస్కుఁ డై నకవిశతార్కికసింహగురుండు భక్తితో
వరుసగ సంయమింద్రశతశవైరిముఖార్యులఁ జూచి మ్రొక్కి యిం
దిరతుఁ బ్రణామ మార్చి జగత్తీసుఖదాయని రంగశాయినిక
గురుని హరిక భజించి శతశోపమాఁ దీర్థము నందెఁ బొందుగాన్. 122

భాస్కరవిలసితవృత్తము.

రంగమునను హరిగేహము లెల్లక శ రంగుగఁ గని చని గురుఁ డటమీఁదక
మంగళతరకుళమంజులశయ్యక శ మానితశయనుని రఘువరుఁ గాంచెక
సంగతచలదళకాళశరీరుక శ శాంతునిఁ దదనుజ నచట భజించెక
అంగుగ నిజజనజాతసమేతుం శ డార్యుఁడు తిరునగరికిఁ జను దెంచెన్. 123

వ. అయ్యవనరంబున. 124

నీ. సంక్రితజనులతో శ నకలవాద్యములతో, స్వస్తిఘోషంబుతో శ నరసనురభి
పుష్పమాల్యముల విరభూషితం బై నశ్రీ, శతశోప మానత్త్వరజలధి కెదురు
గా నాదినాథుఁడు శ కరుణతోఁ బనువ న, గురువరుం డాశతశోపమునకుఁ
జాఁగిలఁ బడి మ్రొక్కిశ్వకరాజ్యముల మోడ్చి, యతినమ్ముఁడై యున్న శనర్చకుండు
తే. మహితశతశోపకుసుమదాశమంబునొనఁగ, నతఁడుతలఁదాల్చి ధన్యోస్తిరయనివచించి
స్వామిశతశోపనన్నిధిరజనులతోడ, నాదినాథునిసన్నిధి శ కరిగి యందు. 125

తే. తామ్రపల్లినదీతీరభామగతుని, నాదినాథునిఁ గని కొనిరయాడి తీర్థ
మాల్యశతశోపముఖబహురమతి లభించి, శ్రీశతారాతినన్నిధి శ జెంది యందు. 126

ఉ. తల్లియుఁ దండ్రయుక భవము శ దైవతముక యువతీసుతా పులుక
ఎల్లసుఖంబులుక యతిమనఃహింద్రుని దాసజనాళి కెద్ది నం
పుల్ల నముల్ల నద్వకుళశభూషణ మెయ్యది యాశతారి రం
జిల్లుపదాజ్ఞయుగ్గము భజించి నుతించి సుఖంచె నార్యుఁడున్. 127

ఆ. మధురకవులుపుష్పరమాల్యము తీర్థము, నియ్యజేసి వేంకటేశగురున
కాదిగురుఁడు వైష్ణవవాన్వయకూటస్థుఁ, డాశతారియోగి శ్రీ యనియె నిట్లు. 128

సీ. ధరసర్వతంత్రస్వరతంత్రమహాబిరు, దంబు నీ కగు శాశ్వతంబు వత్స
యతిరాజసిద్ధాంత శ్రీ మఖిలదేశములందు, వృద్ధిఁ బొందింపుమా శ్రీ విమలచరిత
యని విధించుశతారిశ్రయాజ్ఞను శిరసా వ, హించి వీడ్కొని వేంకటేశగురుఁడు
విదితరామానుజశ్రీవిజయధ్వజం బన, నల్లనల్లన సంశ్రితతాళితోడ
తే. నరిగి సిరివరమంగల శ్రీ మనెడుదివ్య, దేశమున దేవనాథు నుతించి మించి
కూర్చిమీఱఁ దిరుక్కురుంగుడికి జరిగి, పంచనంబుల గని మ్రొక్కిప్రస్తుతించె.

ఉ. అంతటఁ దిర్వనంతనగరరాదికదివ్యహరిస్థలంబు ల

త్యంతరతిభజించి చని శ్రీ ధన్విపురంబున విష్ణుచిత్తుఁ ద

త్యంతతి యైనచూడికుడుతం గని మ్రొక్కి వనాద్రి కేగి వే

దాంతగురుండు సుందరభుజాఖ్యురమానఖుఁ గాంచి మ్రొక్కిడన్, 130

ప్రస్థానవృత్తము.

మాలిరుంజోలెననన్తందిరస్వామికిం, జాలఁగా మంగళాశాసనం బార్చి దా
సాళితోఁగంచి కర్యాయ్యుడేతెంచి శ్రీ, శాలియాదేవరాట్సర్వ మొండైనహిన్.

క. తొండరడిప్పొడివాకిటఁ, బండితమండలవిభుండు శ్రీ ప్రణతుం డై వే
దండగిరివరమువలగొని, నిండుమతిన్ వరదుదేవీనిం గన్గొనియెన్. 132

భుజంగప్రయాతవృత్తము.

భజించెం బెరుండేవిశాపాదాంబుజంబుల్, సృజించెం బ్రపంచప్రసాదస్థిర్ధస్తవంబుల్

భుజించెం. నృసాదాదిరభోగ్యంబు లార్యుం, డజాతారియద్దేవీయాజ్ఞ స్థభించెన్.

ఉ. జ్ఞానివరేణ్యుఁ డంతఁ జని శ్రీ శారదచంద్రముఖాబ్జ నత్తియూ

రాననుశౌరినిం గని చిరంతనతచ్ఛరితంబులన్ రస

శ్రీనిలయోక్తులం బొగడి శ్రీ శ్రీశతకోపపదాంబుముఖ్యస

న్తానముఁ జేంది హస్తగిరినాథు ననాథసనాథుఁ గన్గొనెన్, 134

తోటకవృత్తము.

కర్తిశైలములవై ఘనశకాలవయో, ధరమట్లు వెలుంగునుతదారు హరిన్

వరదు నిర్విరదేశ్వరశ్రవైరిహరున్, శరణొంది నుతించెను శ్రీ సౌమ్యుఁ డటన్. 135

మత్తకోకిలవృత్తము. సన్నుతింపఁ బ్రసన్నుఁ డై కర్తిశైలనాథుఁడు నీకు నే

జెన్ను మీఱ నుతుండ నయ్యెద శ్రీ సిద్ధ మంచు వచించి దా

కొన్నసూరికిఁ దీర్థమున్ శతశతకోపమున్ నునుదామముల్

అన్నియుం గృపఁజేసి పంచిన శ్రీ నార్యుఁ డచ్చట వెల్పుడన్. 136

శే. మొదటఁ దన్నుఁ గటాక్షించిశ్రీమోద మొనగి, యలరుచీప్రకాశకుశదాది గాఁగ

చవకభాష్టాదశస్థానశతతులఁ జూచి, యన్నహత్తుఁడు తిరువతి శ్రీ కరుగుడెంచె. 137

- వ. ఇట్లగురువరుండు కంచి వెల్వడి తిరువేంగడయాత్రాతత్పరుడై చని చని తిరు
చ్చాణూ రనుదివ్యదేశంబున. 138
- ఉ. శ్రీకర మానువర్ణముఖశరీరటజువృశుకాశ్రమంబునం
బ్రాకటపద్మపుష్కరిణిః శ్రీ బ్రాహ్మణుడు స్నాన మొనర్చి ద్వాదశాం
గాకలితోర్ధ్వపుండ్రుఁ డయి శ్రీయబ్జకర న్నలమేలుమంగ ను
శ్రీకుని వేంకటేశుని భరజించి చనెన్ వృషభాద్రిచెంతకున్. 139
- మ. చెను మీఱం జనుదెంచి శ్రీపురములో శ్రీశీతిల్ల గోవిందరా
జును సేవించి తదాజ్ఞ సత్కృతుల నశిచ్చోఁ గాంచి విచ్చేసి యా
ర్యన రేంద్రుండు నిజాంఘ్రినంశ్రితులతో శ్రీ నాథ్వారితీర్థంబుఁ గ
న్గొని యందున్ మునిఁగెన్ సమంతకముగా శ్రీ గోవిందసంతుష్టిగాన్. 140
- శా. కాలార్హక్రియ లాచరించి గురుఁ డాశకాసారతీరంబునన్
శైలం బంఘుల ముట్టరా దనుచు నాశ్చ్యోధ్రంబుపై కెక్కకే
శ్రీలోలున్ వృదయాబ్జపీఠములపైఁ శ్రీ జింతించునద్దివ్యసూ
ర్యాళిన్ శ్రీశతజత్కలిఘ్నముఖముఁశ్శుభ్యం బ్రీతితోఁ గన్గొనెన్. 141
- తే. నమ్మయాథ్వారినన్నిధి శ్రీ నయ మెలర్ప, మోద మలరంగఁ దీర్థప్రసాదములను
బరమభక్తి లభించి విశ్వస్థ హేంద్రుఁ, డంజనాద్రియడిప్పడి శ్రీ కరుగుదెంచె.
- ఉ. అందు నమస్కరించి గురుఁ శ్రీ డగ్గిరిపైఁ జనువేళ ముక్తుఁ డా
నందమయాఖ్యలోకమున శ్రీ నాగమహీచ్ఛయనంబుపైఁ జనుం
జందము డెందమందు బలునందడి సేయఁగ నేగి దివ్యమా
కందముచెంత సంయమిశిరభామణినిం బొడఁగాంచి మ్రొక్కిడెన్. 142
- వ. తదనంతరంబ. 144
- చ. చని కనుమ్రోలఁ గాంచె గురుశచంద్రుఁడు కాంచనగోపురంబులన్
గనకవిత్తులన్ మణివికారమహోన్నతసాధవం క్తులన్
ఘనతరకాలకంఠకలరకంఠశుకాకులకల్పవృక్షముల్
వినుతయశస్కపై వ్లవులరవీధులు నాథునిదివ్య గేహమున్. 145
- న. నిరుపమానంద మై శ్రీ నిలయవిమాన ము, ట్లవి దూరమునఁ గాంచి శ్రీ యంజలించి
తిరువీధిఁ దిరిగి యశ్రద్దేశికుఁ డేతెంచి, స్వామిపుష్కరిణిలో శ్రీ స్నాన మార్చి
పుండ్రముల్ పండ్రెందు శ్రీ పాలుపారఁగాఁ దీర్చి, కాలోచితక్రియల్ శ్రీ గారవించి
యచ్చోట శ్రీవరాహస్వామి నీక్షించి, కొనియాడి శ్రీశతశకోపముఖ్య
- తే. బహుమతి లభించి వేంకటరపతినివేశ, బాహ్యమణిమయగోపురశద్వారమునను
బసిడిగడపకు మ్రొక్కి లోరపలికి జరగి, స్వర్ణ బలిపీఠ మున్న చోరజాఁగి మ్రొక్కి.
- ఆ. భవ్యరంగమండరపమునకుఁ జేమోడ్చి, వచ్చి మాల్య ముంచురవాపికడను
బూలనరులఁ జేర్చుకాలలో గోసాల, బాలుఁ జూచి మ్రొక్కిఁ శ్రీ బ్రాహ్మణాళి. 147

- క. నాగాయణాఖ్యశిఖరం, బారసి కని మ్రొక్కి పణ్యశహస్పడికడ నా
ధీరుడు ప్రణమిలి మేయాన్, శౌరిని గని మ్రొక్కి పొగడి ర చనియె నటపయిన్.
- క. మానక తిరుమతపల్లిని, శ్రీనిం గని మ్రొక్కి జరగి ర జితకలికలుముం
డానందనిలయనామవి, మానముఁ బొడగాంచి మ్రొక్కె ర మాన్యులు మెచ్చన్.
- సీ. సూత్రవతీశునిఁ ర జూచి మ్రొక్కిడి తొట్టి, తీర్థముఁ గ్రోలి యరదేశికుండు
శ్రీభాష్యకారుల ర సేవించి నృహరికి, జోహారు సేసి తాతర్థ్యుని భజించి
బయవిజయులకు నంజలి సేసి లోజొచ్చి, రాముని సీతాభీరరాముఁ జూచి
యొప్పు మీఱఁగ మలరయప్పను గని మ్రొక్కి, వేంకటేశునిఁగాంచిరవినుతినలిపి
తే. తీర్థశరకోపచందనాదీకములంద,నంత యతిరాజుతో మలరయప్పఁ డాత్త
ధన్యకళ్యాణమండపస్థానమునను, బాసఁగ నొడ్డోలగంబుండె ర బుధులు మెచ్చ.
- సీ. యతిరాజుతో మలరయప్పఁ డగ్గురునకు, బహుమతి సేయించి ర పలికె నిట్లు
జీర్ణశ్రుతప్రకాశిక నుద్ధరించితి, వని చాల నాహ్లాద ర మంది యిప్పు
డనఘ శ్రీభాష్యసింహాసనాధిపతిత్వ, మిచ్చితి మది గాన ర యింక నీవ
ధరణి భాష్యప్రవర ర్తకుఁడవు గ మ్మని, యతనివై నొకపద్యరమానతిచ్చి
తే. చాలబహుమతిఁ గావించి ర సాగఁబనుప, నతఁడు దిరుమలదిగివచ్చిరయచటినుండి
తిరువహీంద్రపురమ్మున ర కరిగి యందు,దై వనాయకు సేవించి ర తగ నుతించె. 151
- వ. ఆపద్యం బెయ్యది యన్న, శ్లో॥ శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కిక కేసరీ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధిత్తాం సదా హృది॥ ఈశ్లోకంబు సాక్షాద్భగవన్తు
భోదితంబు గావున నుభయప్రపన్నుల కాదరణీయం బయ్యె, శ్లో॥ రామానుజద
యాపాత్రం జ్ఞానవై రాగ్యభూషణమ్ । శ్రీమద్వేంకటనాథార్యం వందే వేదాంత
దేశికమ్॥ అనియెడియీతనియను వేదాంత దేశికునియవతారసమాప్త్యనంతరకా
లంబునందుఁ గాలమేఘయతికల్పితం బయ్యెఁ గావునఁ బ్రపన్నజనైః దేశనిషే
వ్యం బయ్యె నిఁక శ్రుతప్రకాశికాజీర్ణోద్ధారణక్రమం బెట్టి దనిన యథాశ్రుతంబు
గా వివరించెదఁ గూరేశగురున ప్తయు శ్రీపరాశరభట్టారకు ననుజుండు నగుశ్రీరా
మపిళ్లకుం జాత్రుండును వాగ్విజయభట్టారకునకుం బుత్రుండు నై నుదర్శనభట్టా
ర్యుం డనియు శ్రుతప్రకాశికాచార్యుం డనియుఁ దిరునామంబుఁ గలశ్రీవేదవ్యా
సభట్టారకుండు శ్రీభాష్యంబునకు శ్రుతప్రకాశిక యని తిరునామంబు గలషట్టిం
శద్గ్రంథబంధురం బగువ్యాఖ్యానం బొక్కటి పట్టుటాకుల లిఖయించి తీర్చి వ్రా
యం దలంచు చున్న నమయంబున.
- మ. ఇరుపార్శ్వంబుల శ్రీధరల్ గొలువఁగా ర నీరాజువేలార్చు లా
కరణిం దన్ను భజింప నొక్కపుడు రంగస్వామి విచ్చేసి ము
క్కరవై సింగరికోవెలన్ నకలదృశ్యంతుష్టిఁ గావింప న
తటి సేవించి యొకమ్మ హర్షవశచిర త్రం బొప్పఁగా నిట్లనన్.

- సీ. స్వామి యీవైష్ణవసంఘంబుతో నేను, బ్రకృతిబంధముఁ బాసి శ పరమపదముఁ జెంది ని న్నెప్పుడు శ సేవింపఁగల నని, యాయమ్మ ప్రపదన శ మార్చినంత నాకస్తికంబుగా శ యననతురుష్కాది, బలము లేతెంచి యాశభాగవతుల ధర్మింపఁ బూన వేదవ్యాసభట్టార, కాదిమహాత్ము లశయ్యవసరమున
- తే. ద్రవిడసంస్కృతరూప మూదర్శనంబు, వృద్ధిఁ బొందింప లోకార్థశ్రవేంక టేశ దేశికుల వృద్ధబాలక శ దేహయుతుల, నుండ నియమింప వా రుండి శ రొక్కచోట.
- సీ. అంత రంగేశుఁ డాయవనతురుష్కాది, బాధోపధిని భాగశతవరులకుఁ బండ్లండువేలకుఁ శ బరమపదం బిచ్చి, యాసాధ్వి ప్రపదన శ మంతఁ జేసె నంత శ్రీవేంక టేశశార్యుఁ డభీతి న్తవం బానతియ్య నశబ్దలవతులకు ననపరాధులఁ జంపు శటన్యాయ మని పర, మాత్ముఁడు దెలుప వా శ రట్లు దెలిసి
- తే. యనపరాధు లనాధులు శ నతిభయార్తు, లైనదాసదిబాఁవల శ హతి యొనర్చి యేమిఫలము లభించెద శ మిచట నచట, ననుచు రోసి నధింపక శ యరిగి రంత.155
- సీ. అంతఁ గొన్నిదినంబు శ లరిగినపిమ్మట, సాధ్వి సుదర్శనాశచార్యజనని యేతెంచి శ్రీవేంక టేశశార్య నీక్షించి, ప్రాజ్ఞ మత్సుతుఁడు శ్రీశభాష్యమునకు వ్యాఖ్య యొక్కటి పట్టుకొనిపై వ్రాసి, తీర్చి వ్రాయకమున్నె శ ధీర యిట్టి యవనాద్యుపప్లవశవ్యాజముచే మహా, భాగవతులతోడఁ శ బరమపదముఁ
- తే. గాంచెఁ గావున మాయింటిరకడకు వచ్చి, చూచి యాగ్రంథమంత యుశసుష్టుపఱచి వృద్ధిఁ బొందింపు మనివల్కి శ వేత్తమునకు, నమ్మహాత్మునిఁ దోడుక శ యరుగుదెంచి.
- సీ. భూమిగు ప్తము లైనశవు న్తకంబులఁ దెచ్చి, యద్దేశికున కిచ్చి శ యాత్మప్రాత్రు బాలు వేదాచార్యశభట్టారకునిఁ జూపి, యితనికి శ్రీభాష్య శ మీవె నుడువు మని యప్పగింప నశయ్యార్యుఁ డాయమ్మతో, నట్లొనర్చెద నని శ యానతిచ్చెఁ బ్రథమసూత్రమునకుఁ శబదివేలగ్రంథము, వ్యాఖ్యయొక్కటిముందు శ్రవాసియుంటి
- తే. కూరనాథునిన త్తి యీశగురువ రేణ్యుఁ, డిమ్మహాత్మునివ్యాఖ్యపై శ నింక నేను వ్యాఖ్య సేయంగఁ దగదనిశయాత్మ నెంచి, నిలిపి తనటీక శావ్యాఖ్యశనేగ్రహించె.
- సీ. జీర్ణశ్రుతప్రకాశశికఁ గొని గురుఁ డందుఁ, బ్రామాదికంబులఁ శ బరిహరించి చాల విమర్శించి శ చక్కఁగా వ్రాయించి, యాగ్రంథ మంత భాష్యంబుతోడ భవ్యవేదాచార్యశభట్టరు కెఱిగింప, నతఁ డాత్మపుత్రశిరస్యాళి కొనఁగె గాన శ్రీభాష్యమంగతి వాదిభీకర, గురునితో వారికి శ జరగదయ్యె
- తే. జీర్ణ మైనశ్రుతప్రకాశశికను మగిడి, యాచితంబుగ నిట్లుద్ధరించుకతన నవని శ్రీభాష్యసింహానశనాధిపత్య, మమరె వేదాంతగురున కశవ్యాహతముగ.158
- చ. ఇల నలరారున త్తిరువశహీంద్రపురంబున కేగి యచ్చటఁ నలకొనుదై వనాయకునిరనిమ్మలభ క్తి భజించి తద్యశో విలసిత మా న్తవం బొకటి శ వేడ్కు వచించి బుధేంద్రచంద్రుఁ డా

- స్థలమున నాత్మహస్తములవ్వెర ద్ర శుభోధకపూర్ణ దీర్ఘి కన్. 159
- ఉ. ఆసలిలాశయంబుకడ ర నద్భుత మా తిరునందనాటవిన్
భాసురపుష్పవృక్షములు ర భవ్యము తొతులసీవనంబులున్
దాసులతోడఁ జేసి సతతంబు లసత్తులసీనుగంధనా
నానుమదామసంఘములు ర నాధున కార్యుఁ డొసంగె నచ్చటన్. 160
- శా. ఆలోఁ గొన్ని దినంబు లచ్చటను వేరదాంతార్యుఁ డర్హంబుగం
గాలంబందు సుగంధిచిత్రనుమనఃకై ంకర్యమే చేసి శ్రీ
త్తోలోలుం డగుదై వనాయకుని కాశక్తై ంకర్యముల్ సల్ప ను
శ్రీల స్వాముల నిల్పి తాను జని కాంతిచిన్ గాంచి యం దుండఁగాన్. 161
- వ. అయ్యవసరంబున. 162
- క. కోలాహలాహ్వయుం డగు, హలాహలవైద్యుఁ డొక్కఁ ర డత్యుగ్రవిష
వ్యాళములను గొని యగ్గురు, హేళిం బొడగాంచి యతని ర కిట్లని పలికెన్. 163
- పద్మనాభవృత్తము. నీసర్వతంత్రస్వతంత్రత్వమిమిఁదరనీవీననుంగెల్చి నెగ్గించుకొమ్మ
యోసామిసీవేదశాస్త్రాలుగావీమరహోగ్రాహుల న్నోర్వమా యంచుఁబల్కన్
ఆసాధుదేవేంద్రుఁ డామాట లాలించిరయాత్మలయద్వార్బహి ర్వేదియందున్
నీసర్వతక్తి న్రహిం జూపురా యంచునీర్భీతి మృద్వాసనాసీనుఁ డయ్యెన్. 164
- వ. అప్పుడు. 165

భాస్కరవిలసితవృత్తము.

- దారుణవిషభుజంగంబులవాఁ డాశ్రధార్తి కకులనుతుఁ డగలఁగఁ బంపన్
సారెకు ముఖముల సాంద్రవిషాగ్నిరజ్వాలులు దొరుఁగగ జరగి య పెల్లన్
గారుడమణిఁ బొడగాంచినయ ట్లారకల్పవరహితునిఁ గని కనుమోలన్
బీరము దొలఁగి ఫణంబులనేలకన్ వేల్చఁగఁబడెఁ దమకడిది యడంగన్. 166

సృగ్విణీవృత్తము. అంతఁ గోలాహలుంరదాభుజంగాలివి

భ్రాంతిమై నున్నధీరంబు తొమంత్రముల్
కాంతగీతాధ్యనాశగన్వరం బందు బల్
వితగా నూఁదుచున్ రవేడ్కతో నాడఁగన్. 167

సుగంధివృత్తము. మాయదారి యైనవానిరమంత్రతక్తిఁ బాము లా

ప్రాయనంబుఁ జెంది యమృతహస్త నగ్గురూద్యహున్
దాయలేక పూత్కియూవిరడంబమాత్రి మొంద వాఁ
డాయెడ స్వతక్తిఁ జూపిరయార్యమాళి కోడియున్. 168

మహాసగ్ధరా వృత్తము.

చని నే నింక న్నదీయశస్థలమున మఱియున్ సర్వమంత్రోపధంబుల్
గొని తీక్షణ్యశరదంష్ట్రాంతుశపగుషమహాశ ఘోరదర్శిత రాళిం

జను పైష్పం బట్టిరక్షణాసములకు మరలకానస్వామి యేతెంత సత్యం
బనుచుం గోలాహలుండాయనఘగుణనిధిరన్నార్యదేవేంద్రుఁ బల్కెన్. 169

ఉత్సాహవృత్తము ఇల మహాత్ముఁ డై నవేంకరతేజసూరిపై ని దాఁ
జలము మీఱఁ బంచుఘోరశసర్పసంఘముల్ కృత
ఘ్నులకుఁ జేయులగ్గులట్లు శ కుంతితంబు లై చెడక
అలసి వాఁడు దేశ మొందెనన్యసాధనా ప్తికై. 170

సీ. మళయాళమున మణిరమంత్రమహాపథు, లార్జించి కోలాహలాహ్వాయుండు
మహదరణ్యములందుశమలయదద్దురహస్య, పృథ్వీధరములందుశబిలములందు
దారుణదృగ్వాల్దంష్ట్రాగ్రఘాతాఘోర, జిహ్వవిషంబు లోజిహ్వాగములఁ
బట్టి పెట్టలఁ బెట్టిరబంధించుకొని వచ్చి, కంచియం దొకతోటకడ వసించి
తే. యశుచివేళలఁ గాని యీశాయార్యవరుని, గెలువలేనని తనమదిదలఁచి యంత
నమ్మహాత్మునియభ్యంజనావసరముఁ, దెలిసి వాకిటి కేతెంచిరపలికె నిట్లు. 171
స్వాగతవృత్తము. కోరి నిన్నుఁ గనఁగోలాహలుఁడక, ధీర నేఁ డరుగుదెంచితి నాతో
మాటుమాటనకుశమామకవిద్యక, బీర మొప్పఁగనిరపింపఁగ రమ్మా.
తోటకవృత్తము. అనివాఁడనినశివ్వినియాయనఘా, గ్రణి తానమొనరన్చినఁ గానినినుం
గననొల్లను బోరమ్మనఁ గ్రక్కున వాఁ, డనుకూలినిపోలిక నట్లరిగెన్.
నగధరావృత్తము. అంత న్గోలాహలుండాయనఘున కొకకీరడాచరింపఁగ నాత్త
స్వాంతంబు దెంచిగోప్యశస్థలి నొకసరసి శ స్వాంశికం బైనకోవి
గాంతం జానీరుగోలం శ గవికులపతికిరన్నర్ప మొక్కింత నొవ్వం
జింతాత్రాంతుండుగాకాశ్రితతతికిటులక శ్రీశ్రీమదార్యుండుపల్కెన్.

భుజంగప్రయాతవృత్తము.

అహిగ్రాహికోలాహలాఖ్యుండువాఁడా, గ్రహంబొప్ప నెందేమిశగావించెనొక్కో
రహి నీర్తు వీక్షించిరండంచు విద్యన్త, హేంద్రుండువంపించిరనంబోయిరార్చుల్.
మత్తకోకిలవృత్తము. వానిఁ జూచిన వారు సెప్పిన శ వైష్ణవాగ్రణి వానియ
జ్ఞానకృత్య మెఱింగి తక్షకుఁ శ జయ్యనం బిలిపించి యీ
మ్రానికంబము దూటుపుచ్చుము శ మాంద్య మందక వేగమం
చానతిచ్చిన వాఁడు వేడుక శ నట్లొనర్చినపిమ్మటన్. 176
మానినీవృత్తము. కన్నులముంగలఁగంబమురంధ్రముశున్నునజాటుదశకమ్మరురుల్
పన్నుగ మేదినిశపైఁ భారలంగ విశభ ర్తుకుఁ గాక్షికబాధ చెడక
బన్నము లొందునుశబాఁవఁడు మజ్జలశపానముచే ననిశభావములో
నెన్నుచువచ్చినశహేంద్రుఁడుసూరిమశ హేంద్రునరోగురశహింగనియెన్.
కరిబృందాతవృత్తము. తేలమునఁ దలదర్చు లఘురఁగ శదానుఁడనుకృతి దట్టఁగా
మొలతఱియిదిమంత్రబల మతిశమండ మగుగురుమాళికి

హేల నిపుడు జయింతు ననుచు బురధేంద్రు వెలువడిరమ్మనన్
లీల విమతుని లెక్క సేయక రేచె గురుఁ డరిపీడ్డకై. 178

కవిరాజవిరాజితవృత్తము.

కృతికవి తార్కిక రకేసరియింటి మొరగిన్ విషవైద్యు నొగిం గని యా
క్షితి గిలు లేడు రరచించి యట న్నొకరచె న్నగుపీఠి రరచించి శుభా
తతమతి శిష్యుఁడు తలముచేఁ దలఁదట్టుచు నుండఁగరదా నిటకై
చతురతఁ బంపుమీసర్పకులం బింక ర జాంగలికాక్షురుజాల ననన్. 179

వ. అప్పు డమ్మనీషిభాషితంబు లాకర్ణించి విషభిషగ్వగుండు రోషభీషణాకారుండ్ల య
తితీక్షణవిషంబు లగునాశీవిషంబులం బనిచె నంత. 180

శాలినీవృత్తము. పన్నుగనవ్విషరవైద్యుఁడు పంచునరభవ్యములౌబహురవన్నగముల్
మున్నుఖరాదిక రమూర్ఖులు శ్రీరఘురముఖ్యునెదుర్కొనిరమూఢతచేఁ
జన్నగతి న్గురురచంద్రునిఁగన్గొనఁజయ్యన వచ్చి వెన న్నిలులం
జెన్నుగ దాసి గరసిం బుసకొట్టుచుఁజిందఱవందఱఁజెంది చెడన్.

సీ. గజ్జెలు గల్లనిరకాళ్ల మ్రోయఁగ వ్రేళ్లనుచితమణ్ణ్యార్తికరలుల్లసిల్ల
నడుమున బదనికల్ రబెడఁగొంద ముంజేత, ఘననవలోహంపుఁగడియ మొప్ప
నాత్త బాహుస్థమోహనపింఛ మసియాడఁ, దిరుమణి నుదుటను రదేజరిల్ల
సిద్ధక్రియలు కొన్నిరశిరమున మెఱయంగ, మళయాళ కేరళరమంత్రములను
తే. రాగయుతమున నాగస్వరమునఁ బాడి, లయ దొలంగక నాడుకోరలాహలుండు
పంచుబలువాప లొక్కొక్కరబరిని దాటి, మంత్రశక్తిని మరలకరమడిసె నంత.

వృద్ధీవృత్తము. అనేకవిధనర్పనం ర హతులు ద్రెళ్లఁగోలాహలుం
డనంతరవిధాన మేరమనుచునాత్మఁ జింతించుచున్
ఘనీభవదుసాయ మొరక్కటిలభించి ధైర్యస్థితిన్
మనం బలరఁజేసె నరమ్మనుజులంద టీక్షింపఁగాన్. 183

సీ. అతిద్విర్భవేహ మరత్యంతతీక్షణ్ణ్వేళ, మతిబల మతిరోష ర మతులశక్తి
గిరినాగ మిది నీదురగిఱిగీత లంటక, కఱచును సాగి నీరశిరము నిక్క
మనుచునగ్గురునికారయహితుండికుఁడుపల్కి, విడిచియాయహి వెనుర వెంటమంత్ర
కలితగంభీరనారగస్వరం బూఁదుచు, నాడుచు జనఁగ నరయ్యహివరంబు
తే. గిఱుల నంటక నెగసి యరగ్గురునిశిరముఁ, గఱువ గమకించి యైదవరగిఱికి నడుమ
నైదుశకలములై పడరసనువు లుడిగి, సకలమనుజులు చూచి యారశ్చర్యమంద.

ఉ. ఆయహితుండికుండు నమరయూహిలయంబున కార్తిఁ జెందియున్
ఆయనఘప్రభావమున ర కద్భుత మొందియు వెండియున్ ధృతిం
బాయక బల్కరండమునఁ ర బ్రాణపదంబున నుంచి దాఁచు న
త్యాయతవీర్య మల్పతను ర వౌనహినిం గనిపించి యిట్లనన్. 185

- చ. ఇది మిడినాగ మియ్యహి బుర్రేంద్రదవాగ్నిసదృగ్విషంబుఁ బం
చెద నిది నీదుప్రాణములఁ శ్రీ జేడ్పఱుచున్ ధ్రువ మంచుఁ బల్కి దు
ర్మదుఁడు నరేంద్రుఁ డబ్బుధపురందరుసాలికిఁ బోవఁ బంచ ని
ర్మదుని గురుం గనెన్ విషపురమంటలఁ గ్రక్కుచు నాయహీంద్రమున్. 186
- క. గిఱిగిఱికి గణిపెడంగము, ధరఁ దెగి పడ నై దుగిఱుల శ్రీ దాఁటి జరగి యా
యురగం బాఱవగిఱిలో, దిఱదిఱఁ దిరుగంగఁ జూచి శ్రీ దేశికుఁ డంతన్. 187
- తే. గ్రుక్క ద్రిప్పక వచియించెశ్రీగురుఁడు గరుడ, దండకం బంత నానర్పరథాటియుడిగె
గరుడపంచాశతిస్తుతి శ్రీ గురువరేణ్యుఁ, డానతియ్యంగ విని పన్నరగాళనుండు. 188
- ఆ. సుప్రసన్న బాలశసూర్యుఁడ ట్లందఱ, కన్నుఁగవకునెదుటఁ శ్రీ గానఁబడుచు
మింటనుంకి వచ్చిమిడినాగమును గొని, చనియె జనులు గురుని శ్రీ సంస్తుతింప.
- వ. అప్పు డగురుం డాకోలాహలున కి ట్లనియె. 190
- క. ఈలా బిరుదులు నీ కిఁక, నేలా యివి దొలఁగు మని బుర్రేంద్రుఁడు పలుకం
జాలావినయం బలరఁగఁ, గోలాహలుఁ డనియె నిట్లు శ్రీ గురుచంద్రునకున్. 191
- నీ. వేంకటేశుండవ్రా శ్రీ విహగేశ్వరుండవ్రా, ఫణిరాజవ్రా మర్త్యరభావ మొంది
కనఁబడుచున్నావు శ్రీ గావున మును రామ, సామిత్రిరూపి యాశశౌరికడకుఁ
జనుడెంచి నాగపాశవ్యథఁ బాపిన, గతి విష్ణురథుఁడు నీకడకువచ్చి
మిడినాగమును గొని శ్రీ మింటిపై కెగసెను, గాన దేవుఁడ వీవు శ్రీ కలుషరహిత
- తే. యుర్వి నీమంత్రశక్తి కే శ్రీ నోడతేదు, గాన బిరుదము లివి నేను శ్రీ మాన నార్య
యనుచువాఁడనవినితీర్థమాడిగురుఁడు, వాని బహుమతి సేయించిపనిచెఁగ్గవను.
- తరళవృత్తము. కిరిగిరీశుఁడు ము న్వరం బిడఁ శ్రీ గాన నగ్గురుమాళికిన్
వరదునంశమునం గుమారుఁడు శ్రీ వైదికాగ్రణి కంచిలో
నరులు మెచ్చ జనించి శ్రీనయనారుదేశికనంజయున్
వరదుఁ డన్తిరునామము న్గని శ్రీ వాసి కెక్కె మహీస్థలిన్. 193
- శా. అంతన్ రంగముఁ జెంది యందు నిగమాంతర్యండు రంగేశునిన్
సంతుష్టిన్ నయనోత్సవం బలర నశ్రాంతంబు సేవించుచున్
అంశవాసులకున్ యతీంద్రకృతభాష్యార్థం బెఱింగించుచున్
శాంతు లైచ్చ దినంబులన్ జరుపుచున్ శ్రీ స్వస్థాత్ముఁ డై యుండఁగాన్. 194
- మ. జగదార్యం దొకనాఁడు రంగపతి యంతచత్సన్నిధిన్ వేంకటేశు
శగురుం గన్గొని వేయుశ్లోకములచే శ్రీ శౌర్యంఘ్రిమాహాత్మ్యమే
తగ నీవే మన మిర్వురం దొకర ముద్యత్సగ్ధరాముఖ్యవృ
త్తగతిం జెప్పుద మంచుఁ బల్క విని వేదాంతాత్మకుం డి ట్లనెన్. 195
- శా. స్వామీ దేవరవారు శౌరిచరణాబ్జాత ప్రభావంబు ని
మృమోదారగభీరవృత్తములచే శ్రీ జె న్నొప్ప వర్ణింపుఁడి

యీ మీదానుడు నేర్చుచున్న కరణి శ్రీ స్మరంగరాట్పాదుకా
భూమిం జెందును వేయుపద్యములచేఁ శ్రీ బొల్సొంద నీరాతిరిన్.

196

ఉ. అంత జగద్గురుండు నిగ్రమాంతగురూక్తుల నాలకించి యే
కాంతమునం బ్రభాతసమశ్రయావధిగా హరిపాదవైభవై
కాంతము లైనపద్యముల శ్రీ నైదుశతంబుల నానతిచ్చే వే
దాంతగురూద్వహుండు నిలశయంబున నిద్దురఁ జెందె నంతటన్.

197

చ. సరసుఁడు రంగశౌరి తనశసన్నిధిఁ గేశనసూరియాపి యే
త్వరఁ జని నిద్రఁ గొన్నకవిశతార్కికసింహునిఁ దట్టి లేపి యీ
వఱ కిటు లూర కుండితివి శ్రీ పశ్చిమరాత్రి ఘటిల్లె నింక నే
ద్వరితముగా లిఖించెద నుశదార నచింపుమి వేయిపద్యముల్.

198

క. అక్కవితార్కిక కేసరి, యక్కవిత నచింపఁ గేశశవామ్యుఁడు మూఁడు
ముక్కాల్గుగడియలో బుధు, లక్కజపడఁ బాదుకాసహస్రము వ్రాసెన్. 199
తే. అంతఁ గేశవామ్యుఁ శ్రీ డంతర్హితుం డైన, నామ్యుఁ డితఁడు స్వామి శ్రీ యనుచుఁ దెలిసి
విస్మయంబుఁ జెంది శ్రీ వేవేగ కావేరి, దీర్ఘమాడఁ జనియెఁ శ్రీ దెలివి మించ. 200

మహాస్థగ్రావృత్తము.

చని తీర్థం బాడి యచ్చో సమయభగవదాశ్శావిధుల్ సేసి యంతః
ఘనుఁ డామ్నాయాంతసూర్య గ్రణి భువనగురుశ్రత్త్వాపతిం జూచి సాష్టాం
గనతిం గావించి యాలోకగురునకు నమశ్శ్రవబంధంబుఁ జూపం
గొని యాలోకార్యుఁడు గన్గొని తనమది సంశ్కోచ మొక్కింత చెందెన్. 201

ఉ. అంతఁ దదింగితం బెఱిగి శ్రీ యాశ్రుతి శేఖరదేశికుండు శ్రీ
కాంతునిపాదుకాద్వయము శ్రీ కారికుమారకుఁ డయ్యె నగ్గురు
స్వాంత మెఱింగినట్టిగురుశ్రీచంద్రుఁ డితం డఖిలార్థవేది యీ
శాంతుఁడు సంతసించుటకుఁ శ్రీ జాగిలిమొక్కెడ నంచు మొక్కిడెన్. 202

వ. అట్లు సాష్టాంగదండప్రణామం బాచరించి, శ్లో॥ సూతే సూకరయువతి స్ఫుత
శత మత్యస్తదుర్భగం ఝటితి॥ కరిణీ చిరాయసూతే నకలమహీపాలలాలితం క
లభమ్॥ అనియెడిశ్లోకముఖంబున మహాత్మా సూకరయువతి యత్యంతగర్భనిర్భా
గ్యం బగునుతశతం బతిశీఘ్రంబుగ నీనును గరితరుణి పండ్రెండుహాసనంబులు
గర్భంబు ధరియించి నకలభూపాలలాలనీయం బగుకలభంబుఁ గాంచుఁ గావున
నవిచారితరమణీయం బగుమదు క్తపాదుకాసహస్రంబు విధిశివసనకాదిమహా
యోగీంద్రుల కైన ధ్యానంబున కతిదూరం బయినభగవత్పదారవిందయుగళంబు
విషయంబుగా మీచే నానతియ్యంబడినవరసాలంక్రియాంకృతంబై మృదుమ
ధురగంచీరపదగుంభితంబై మహాదారార్థపరిపూర్ణంబై సమస్తసుశ్లోకశ్లాఘనీ
యంబై పంచశతశ్లోకఘటితం బగుప్రబంధంబుతో సాటి యగునే యని మిగిడి

సాష్టాంగంబుగ నేవించిన జగద్గురుండును నమహాత్మునిభాగవతనిష్ఠకు విస్తయం
బుఁ జెంది పరితుష్టాంతరంగుండై క్రుచ్చి యెత్తి కాఁగిటఁ జేర్చుకొని వత్సా
నీవు రామానుజవిజయధ్వజభూతుండవై తదీయసిద్ధాంతనిర్ధారణసార్వభౌముం
డవై వేయిహాసంబులు మనుమని యనుగ్రహించి పనుప నవ్వేదాంతాచా
ర్యుండును నిజనివాసంబునకుం జని నుఖం బుండె నంత.

263

మ. ధనకాంక్షా మును విప్రు లిర్వు రలవిరద్యారణ్యులం జూచి వ
చ్చినకార్యం బెఱిగింప నాద్విజుఁడు వాశిష్ఠ వేంకటేశ్వర్యుఁ డ౯
ధనవంతుం డతిదాత కంచిఁ గలఁ డాతం డిచ్చు మీ కీప్సితం
బని పంపం జని వారు గన్గొనిరి వేదాంతార్యు నాకంచిలోన్.

264

చ. కని నిగమాంత దేశికుని శ గౌరవ మొప్ప నమస్కరించునా
వినయపరక్షమామరుల శ వేదశిరోగురుఁ డేమికారణం
బున నిటకేఁగుదెంచితిరి శ పొల్పమరణ వచియింపుఁ డన్న వ
చ్చినపని వార లున్నగతిఁ శ జెప్పి రమానుషశ క్తిశాలికిన్.

265

వ. అట్లు గురుపురందరుం డాబ్రాహ్మణులవలనఁ దదాగమనకృత్యం బంతయు నెఱింగి
వారి నుద్దేశించి, శ్లో॥ న మే సి త్రార్జితం కింఞ్చి న్నమయాచార్జితం వసు । అ స్తి
మే హ స్తిశైలాగ్రే నస్తువై తామహం మహత్ ॥ అనియొడిశ్లోకముఖమ్మున విప్రు
లారా యస్త్తతాపాదులచే సంపాదితం బైనయర్థంబు మాకు లేదు మాచే నా
ర్జితం బగువసుచయం బైన మామొడం గానంబడదు పైతామహం బగుమహా
ద్వస్తు పైక్కటి హ స్తిశైలాగ్రంబున మాకుఁ జూపడుచున్నది కావున మీ
యభీష్టంబు సిద్ధించునని పలికి వారి నీప్రా ద్దిచ్చట నుండుఁడని నియోగించి మ
ధ్యాహ్నాసమయంబునఁ గృతస్నానుండై ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబుల ధరియించి త
త్కాలోచితశౌరిశాసనంబులఁ జెల్లించి భగవదారాధనం బొనరించి శ్రీహయగ్రీ
వముఖనిర్గతం బైనపయఃఫేనామృతం బొరగించి తచ్చేషస్వర్ణంబుచే నర్థిభాగ్యా
నుగుణంబుగా లబ్ధం బైననిస్తుషచణకధాన్యసముదాయంబు హేమింప నాశుద్ధ
సువర్ణం బంతయు నావిపుల కొనంగ వారత్యంతప్రహృష్టాంతరంగులై యమ్మ
హాత్మునకు సాష్టాంగప్రణామంబు లాచరించి యగ్గురువరునిచే ననుజ్ఞాతులై చని
విద్యారణ్యుల నముచితప్రకారంబుగాఁ గనుంగొని యద్ధనం బతనికిం గనిపించి
మునీంద్రా నీయనుగ్రహంబుచే నిద్ధనంబు లభించితిమని యతనిం గొనియా
డి యదేచ్ఛం జని రంత విద్యారణ్యుండు విస్తయం బగది వేదాంతాచార్యుండు
భగవదంశావతీర్ణుం డని నిశ్చయించి యద్దేశికున కంజలి యొనర్చె నంత మఱి
యొకవాసరంబునం దక్షోభ్యమునులకు నావిద్యారణ్యులకును దత్త్వమస్యాద్యు
పనిషద్వాక్యంబు భేదపరం బనియు నభేదపరం బనియును వివాదంబు ప్రసక్తం
బైన నొండొరులు బెండుపడక దండిగాఁ గొండొకదినంబులు గజగ్రహంబులు

పోరినగతి వాక్కలహాకేళీకుతూహలాయమానమాననులై బహుప్రకారంబుల
యుక్తిప్రమాణంబు లుపన్యసించుచు జయాపజయంబుల నిర్ణయింపంజాలక వే
దాంతాచార్యులమాధ్యస్థ్యంబునకు సమ్మతించి తమతమయుక్తిప్రమాణంబు ల
న్నియు సమ్మహాత్మునిపాలికి లిఖించి పంప నయ్యభిజ్ఞశిఖామణియవి యన్నియు
విమర్శించి, శ్లో॥ అసినా త త్త్వమసినా పరజీవప్రభేదినా । విద్యారణ్యమహారణ్య
మత్స్ భ్య మునిరచ్ఛినత్ ॥ అనియెడుశ్లోకముఖంబునఁ బరమాత్మజీవాత్మలకుం
బరస్పరభేదసంపాదకం బగు'త త్త్వ మసి' యనియెడియతినిశితఖడ్గరత్నంబుచే వి
ద్యారణ్యమహారణ్యం బత్స్ భ్యముని ఛేదించెనని వ్రాయించి వారికడ కనుప
వారు వీక్షించి పరస్పరవివాదంబు లుడిగిరి మఱియొకదినంబు గాఢాంధకారవ్యా
ప్తం బైనరాత్రిభాగంబునందు శ్రీవైష్ణవధర్మానభిజ్ఞు లగుకొందఱువైష్ణవులు తదీ
యమహావై భవంబున కసహిష్ణులై ద్వారదేశోర్ధ్వభాగంబునందు బౌనహద్వ
యంబు వ్రేలఁగట్టింప భగవత్సేవ యొనర్చి మరలి యేతెంచి నిజమందిరంబుఁ
జొచ్చునమయంబునఁ దనయు త్తమాంగంబు దగుల నెఱింగి క్షమాసారుం డగు
నగ్గురువరుండు॥ శ్లో॥ కర్తావలమ్బ కాః కేచిత్కేచిత్ జ్ఞానావలమ్బ కాః । వ
యన్తు హరిదాసానాం పాదరత్నావలమ్బ కాః॥ అనియెడిశ్లోకముఖమ్మునఁ గొందఱు
భగవదాజ్ఞారూపవిధిచోదితంబై భగవదారాధనరూపంబై యాప్రమాణమహార
హరనుష్ఠీయమానం బైననిత్యనై మి త్రికాదికర్తృంబు మోక్షసాధనంబుగా నవలం
బింతురు కొందఱు సమస్తాజ్ఞాననివ ర్తకం బైనపరిశుద్ధస్వరూపజ్ఞానము ముక్తసా
ధనంబుగా నవలంబింతురు దానులము భగవత్సేవకులపాదరత్న లపవర్గనిదానంబు
గా నవలంబించెద మని యనునంధించె నిట్లు పరిశుద్ధజ్ఞానపరిపూర్ణుం డగుశ్రీవేం
క టేశగురువురందరుండు పూర్వోక్తకర్తృమంబుగా నాయాకాలంబుల భగవత్సా
త్మాత్కారంబు గలిగి న్వకీయం బైనయమానుషవై భవంబు బయలుపుచ్చి సం
ప్రదాయపరంపరాప్రాప్తంబు లైనయుభయవేదాంతంబులు శిష్యముఖంబుగా
ననేకావృత్తులు ప్రవచనం బొనర్చి యొక్కనాఁ డాత్మగతంబున, శ్లో॥ నిర్విష్టం
యతీసార్వభౌమవచసా మావృత్తిభి ర్వాచనం । నిర్ధూతేతరపారతన్యనిరయా
నీతా స్సుఖం వాసరాః । అక్షకృత్యసతాం ప్రవృత్తి మసతాం గర్వోపి నిర్వాపితః ।
శ్చేషాయుష్యవి శేషదం పతిదయాదీతౌ ముదీతౌ మహే! అనియెడిశ్లోకముఖంబున
యతిచక్రవర్తిశ్రీసూక్త్యావృత్తులచే యావనం బనుభవింపఁబడియె భగవద్భాగ
వతాచార్యవ్యతిరి క్తజనవిషయసారతంత్ర్యనిరయవిరసనపూర్వకంబుగా వాసరం
బులు సుఖంబుగా జరుపంబడియె నభిజ్ఞులయాజ్ఞావచనంబు శిరసా వహించియు
నత్పురుషలగర్వనిర్వాపణంబు చేయంబడియె నింక శేషం బగుదీపితకాలంబు శే
షీదంపతులదయాదీక్ష నీక్షించు చున్నవార మని యానతిచ్చి కొండొకకాలంబు
జరిగినపిమ్మటఁ దిరువవతారం బాదిగా నూటరెండుసంవత్సరంబులు లలావిభూతి

యందు వసియించి సౌమ్యహాసనసూర్యుండు వృశ్చికరాశిని బ్రవేశించినయొక కా
ర్తికమాసంబునందుఁ బూర్ణిమాతిథియందు సౌమ్యవాసరంబునఁ గృత్తికానక్ష
త్రంబునందు శ్రీరంగధామంబున నిజాచార్యుం డగుకేడాంబియప్పిల్లా తిరువడితా
మరలఁ దనమనంబునం దలఁచుచు నెంబెరుమానార్ తిరునడిగళే శరణ మనుచు
ననుసంధించి వైభవంబు చాలించి శ్రీవేంకటేశమంటాస్వరూపుం డయ్యె నీనూ
టరెండుసంవత్సరంబులు తిరుమలయందు ఘంట మొరయలేదని పెద్దలానతిత్తు
రని శ్రీవాదిభీకరగురుం డస్త్రీయజిహ్వగ్రసింహాసనాసీనుం డై బోధించినక్రమం
బుగా విన్నవించితిఁ గావున తనమాసారు లగుశ్రీవైష్ణవు లస్త్రీయసాహసంబు
తమియింపం దగుదురు.

266

- నీ. వేంకటేశార్య శ్రీవేదాంతదేశిక, యంజనాద్రీశ ఘంటావతార
తతనర్వతంత్రస్వతంత్రమహావిగు, దాంకిత శుభవిజయధ్వజాధ్య
యతినార్యభామసిద్ధాంతనిర్ధారణ, చతురసంశ్రితలోకశరణచరణ
తరుణాంబురుహావిరతార్కికమత్తమా, తంగకంఠీరవ శధన్యచరిత
తే. నీదుమాహాత్మ్య మీగీతి శ నేర్చినట్టు, లుగ్గడిచితి నీనాహాసోక్తు లన్ని
ముగ్ధబాలకభాషితశములుగఁ దలఁచి, సంతసించుచు నోర్పు మోసద్గుణాధ్య. 267

❖❖❖ వరదాచార్యు లనంబడునయనారుదేశికులప్రభావము. ❖❖❖

- మ. సిరి మీఱ నిగమాంతసూరిపదరారజీవద్వయం బాత్మహృ
త్సరసీజాతమునందు నిల్చి వరదాచార్యఖ్యుఁ దత్పుత్రకు
వరదాంశు న్నయనారుదేశికుని విరద్వత్పుంగవుఁ నద్గుణా
కరుఁ జేమాడ్చి తదియవైభవము వశక్కాణించెదం బ్రీతితోన్. 268
- వ. శ్రీహస్తీగిరీశావరావతారం బగువేదాంతగురుకుమాగునకు హస్తీగిరీకుం డనియు
వరదాచార్యుం డనియు నయనారాచార్యుం డనియుఁ దిరునామంబు లయ్యె నీమ
హాత్ముండు నిజబాల్యదశయం దొక్కనాఁడు తండ్రి యగుశ్రీవేదాంతాచార్యుండు
భగవంతుం డగుమాయగ్రీవున కారాధనం బొనర్చి యద్దేవదేవప్రసాదలబ్ధపయః
శేనరూపామృతంబుఁ దన కొసంగ నారగించుకతన నిరతిశయనిర్మలజ్ఞానపరిపూ
ర్ణుం డయ్యె నివ్వరదాచార్యునకుం దండ్రి యగుశ్రీవేంకటేశగురుండు పంచనంస్కా
రంబులను రహస్యత్రయసారంబు మొదలుగాఁ గలసకలరహస్యంబులను దిరువా
యిమొట్ట మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులను నద్వైతఖ్యానంబు లన్నియు శ్రీభాష్య
శ్రుతప్రకాశికాదిదర్శనగ్రంథంబు లన్నియుం బ్రసాదించె నిగ్గురుకుమార శేఖరుం
డును జతుష్పత్తికాప్రవీణుండు తొండమండలంబు మొదలుగాఁ గలనానాదిగ్దే
శంబులకుం జనుదెంచి యాదేశంబులం గలమాయావాదిచార్యాకబౌద్ధాదిబా
హ్యుపన్యస్తుల జయించి యతిరాజసిద్ధాంతవిజయధ్వజుండు యష్టేశ్వర్యభోగనంప

న్నుండై ప్రళయకాలజంఘామారుతాచార్యుం డని ప్రసిద్ధిఁ గాంచి శ్రీరంగధా
మంబున కేతెంచి యందు దర్శనప్రవర్తకుండై యున్నసమయంబునఁ దనీయ
శ్రీపాదపద్మంబు లాశ్రయించినదేశికేంద్రు లెవ్వ రన్న వివరించెద నష్టదిగ్గజంబు
లు ప్రతివాదిభయంకరమణ్ణా పెరియకందాడయప్ప నెంబెరుమానారప్పా పె
రియశుద్ధసత్వమణ్ణా జియ్యర్ నైనా రనంతప్పా పోళిసాక్కునయనార్ కందా
డప్ప నిరుంబికందాడయణ్ణా పెరియయతిరాజజియ్యర్ కోవిలఱ్ఱహియమణవాళ
దాసర్ పుల్లాణిరామానుజదాసర్ తిరునగరిశతకోపదాసర్ కణ్ణియనూర్ తిరువేం
గడదాసర్ తిరుకోట్టియూరివకుళాభరణదాసర్ మాలిరుంజోలెయతిరాజదా
సర్ మొదలగుననేకవైష్ణవులు వారలయందు పోలిస్సాక్కంనయనార్
కందాడయప్పనికి నిరింబికందాడయణ్ణనుకుఁ బెరియయతిరాజజియ్యరునకును
భోజనపల్లికృష్ణమాచార్యులకును దిరుక్కణ్ణపురంతిరుమలయ్యగారికి నప్పుర్ణ
ప్పాకుమారదొడ్డయాచార్యులకును వీరల కందఱుకును రహస్యత్రయ శ్రీభా
ష్యభగవద్విషయాదిదర్శనగ్రంథంబు లన్నియు బహుశుఖంబుగాఁ బ్రసాదించె
బ్రహ్మతంత్రస్వతంత్రజియ్యరు శ్రీపాదంబులు కడాంబితిరుమలాచార్య లాశ్ర
యించిరి తత్పాదాబ్జంబులు తిరునారాయణపురత్తా యాశ్రయించె నాకిడాం
బితిరుమలయ్యంగారి కాచార్యహృదయాద్యష్టాదశరహస్యంబులు శ్రీలోకనవహా
దరుం డై నయళహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నయనారాచార్యుం డనుగ్రహిం
చె మఱియు నవశిష్టార్థంబు లాయాసంప్రదాయంబులయందు గ్రహింపఁదగు
నిట్లు పెద్దలవలన విన్నక్రమంబుగాఁ బూర్వాచార్యగ్రంథంబులవలనఁ దెలి
సినంత వ్రాయంబడియె తుమాసారులు దీనవత్సలులు నగుశ్రీవైష్ణవు లీదానచేత
నునిసాహసం బోర్వందగుదురు మఱియును.

269

- సీ. యతిరాట్పదాబ్జసంశ్రితు లగుడెబ్బది, నలుపురందు ముడుంబశనంబి విమల
వత్సవంశౌమృతశీవార్ధిరాకాచంద్రుఁ, డతనికులంబునం శ దవతరించి
యణ్ణగా రనువైష్ణవగ్రాణిశ్రీనయ, నారుదేశికపాదశనశినయుగళ
మాశ్రయించి తదద్భుతానుగ్రహంబుచే, నఖిలసచ్చాస్త్రము శ లభ్యసింది
తే. కంచియం దమ్మహాత్మునిశకడ వసించు, తఱిని నరసింహమిశ్రుఁ డశద్వైతిముఖ్యుఁ
డచటి కేతెంచె నవ్వరశదార్యతోడ, శాస్త్రవాదము నలుప నాశనక్తుఁ డగుచు.
సీ. వేగవతితీరవితతోపవనమున, బహుపటాటోప మొరప్పంగ వసించి
వాదింప రమ్మని శ వరదార్యపాలికిఁ, బ్రతివాది శిష్యులఁ శ బనుపఁ జూచి
తన కతివార్ధికశదశ గాన చని ప్రసం, గము సేయఁ గాలము శ గాదటంచుఁ
దెలిసి యానయనారుదేశికుఁ డాత్మ శి, ష్యుల నిరీక్షింప వా శరూర కున్న
తే. నణ్ణగా రమ్మహాత్మునిశయంఘ్రికమల, ములకుఁజాఁగిలఁబడిమొక్కిశమోద మలర
స్వామి యడియేని కాజ్ఞ యొశనంగి తేని, వాది నోడించి జయమొందిశవత్తు ననిన.

శా. ఆవార్తా నయనారుదేశికవరుం ధావించి హర్షంబుతో
నావత్సాన్వయుఁ గౌఁగిలించికొని నీరవస్థత్సమానుండ వై
యావాదింగని గెల్చి రమ్మనుచు నెరయ్యం బొప్పఁగాఁ బంపఁగా
నావిద్యత్ప్రవరుండు వేగ చని యురద్యానస్థలింగన్గొనెన్.

272

వ. అయ్యససరంబున నరసింహమిశ్రులు తన కంతరంగతముం డగునొకశిష్యు నుద్దేశించి వత్సా మంత్రజపంబులు మూఁడువిధంబు లై యుండుమానసంబు నుసాంశువు వాచికంబు ననియు నందు మానసంబు మానససాక్షాత్కారసాధనంబై యుండు నుసాంశువు వశ్యాకర్షణాదిప్రయోగంబులందుఁ బ్రసిద్ధంబు వాచికంబు మారణోచ్ఛాటనాదిప్రయోగంబుల కుపయుక్తంబు శబ్దంబు త్రిక్షణావస్థాయీ గావున శబ్దాత్త కమంతోపాంశువాచకజంబు లుత్పత్తివినాశవిశిష్టంబులై జాత శౌచమృతాశౌచగ్రస్తంబులై నిష్ఫలంబులై చనును గావునఁ బాశమాయాం కుశబీజాన్వితాదిమధ్యావసానంబు లై సఫలంబు లగునని పురశ్చార్యచంద్రికాసిద్ధి నాగార్జునతంత్రాద్యాగమగ్రంథంబులయందు ద్వాత్రింశత్సంహంబులు ప్రధానంబులు - అందు నవనారసింహంబులు శ్రేష్ఠంబు లం దానుష్టుబాభిధానమం త్రరాజంబు ముఖ్యంబు గావున గురూపదిష్టం బగునయ్యానుష్టుభంబు పూర్వోక్తోపాంశువాచికజపంబులను విడిచి మంత్రదేవప్రకాశికోక్తప్రకారంబుగా గంగాతీరంబునం దేకాంతస్థలం బాశ్రయించి నియతాహారండ్లనై పురశ్చర్యాధికారసిద్ధ్యర్థంబు ద్వాత్రింశత్సహస్రసంఖ్యాకంబై మానస జపంబు సేసి పురశ్చర్యాసిద్ధి కై ద్వాత్రింశదయుతసంఖ్యాకం బగుమానసజపం బొనర్చి యనంతరంబ ప్రకృతివియుక్తనిర్లత స్వరూపసాక్షాత్కారపూర్వకభగవద్విషయ మానససాక్షాత్కారహేతుభూతం బగు ద్వాత్రింశల్లక్షసంఖ్యాకం బగుమానస జపంబు సేసి మంత్రసిద్ధుండనై బాహ్యపీఠపూజార్థంబుగా గురుప్రసాదలబ్ధం బగు నీన్యసింహవిగ్రహంబు నిత్యం బారాధించుచుఁ గనుమోలఁ గనకపీఠంబుపై నావిగ్రహంబు నునిచి తదీయముఖారవిందంబు సేత్రోత్సవంబుగా సేవించుచు నెట్టివాదిట్టలనై న సహస్రముఖంబుల గ్రంథం బువన్యసించి జయించుచున్నవాఁడ నప్పగిదిని నిప్పు డొనర్చెద నని వల్కి యొక కాంచనపీఠంబుపై నద్దివ్యవిగ్రహంబు నునిచి ఊడశోవచారంబులఁ బూజించు చున్న సమయంబున శ్రీవత్సకులాలంకరిష్టుం డగునిగ్గురుజిష్టుండు తనకనుమొగిం జూపడ ననాదపూర్వకంబుగా “ఆకారో హ్రస్వః” అని పఠిహాసోక్తి పలుక నగ్గురుశిఖామణియు నాకారంబు దీర్ఘంబుగాని హ్రస్వంబు గాదని ఛలోక్తిఁ దద్వాక్యంబు ఖండింప మగుడ నాప్రతివాది “కా పూర్వః” అని గూఢోక్తిఁ బలుక “కాంచీపూర్ణః” అని గంభీరార్థగుంభితంబుగాఁ బ్రత్యుత్తరం బొనరియ్య నితండు ప్రబలపండితుండు గాని సామాన్యుండు గాఁడని తెలిసి బుధేంద్ర నిర్దాధ్యస్తం బైనప్రసంగంబు సేయం ద

గదు కావున మీకును మాకు నిద్దేవుండు సాక్షిభావం బొనర్చు నిద్దేవునిముఖా
రవిందం బీక్షించుచుఁ బ్రసంగం బొనర్చెద నిద్దివ్యవిగ్రహంబునకుఁ బశ్చాద్భా
గంబుననుండి మీరు మాకుఁ బ్రత్యుత్తరంబుఁ జెప్పుచున్న సమయంబున నిద్దే
వుండు మీ కభిముఖుం డాయెనేని మీరు నన్ను జయించినవార లగుదురనిప్రతి
జ్ఞ యొనర్చ నాయర్థంబున కమృహాత్తుండు సమ్మతించె నప్పు డానృసింహమిశ్రుం
డగురుపురందరు నుద్దేశించి నిర్వి శేషచిన్తాత్రం బగుబ్రహ్మంబు పరమార్థం బగును
దదతిరి క్తం బంతయు మిథ్యాభూతం బాబ్రహ్మంబు నిర్గుణం బని న్వసిద్ధాంతంబుఁ
దెలిపి తత్సాధనభూత ప్రమాణసహకృతం బై నతర్కసహస్రం బుపన్యసింప నా
దేశికేంద్రం డాగ్రంథం బంతయు ననాయాసంబుగా ననువదించి యాప్రతివాది
నుద్దేశించి ప్రత్యక్షాదిప్రమాణంబు లన్నియు విశిష్టార్థగ్రాహకంబులు గావున నిర్వి
శేషంబు ప్రమాణంబు గాదని పలికి నిర్గుణవాక్యంబులన్నియు హేయగుణరాహి
త్యపరంబులుగా సాధించి యదై వ్యతశ్రుతులన్నియు విశిష్టాదై వ్యతపరంబులుగా
సమర్థించి నారాయణుండు పరమత త్వంబు దేవతీర్యజ్ఞనుష్యస్థావరాదిభేదభి
న్నం బగుచేతనాచేతనాత్మకపరిదృశ్యమానప్రపంచం బంతయుఁ దచ్చరీరం
బని బలవత్ప్రమాణసహకృతబ్రహ్మతర్కసహస్రపన్యాసంబుచే నిశ్చయింప నద్దే
వదేవుం డమృహాత్తుని కభిముఖుం డయ్యె నప్పు డాప్రతివాదియు మిగులవిస్మయం
బుఁ జెంది యిమృహానుభావుండు భగవదవతారవి శేషంబు గాని మనుష్యమాత్రుం
డు గాఁడని తనమది నిశ్చయించుకొని సాష్టాంగప్రణామపూర్వకంబుగా నాభగ
వద్విగ్రహం బగురుశిరోమణి కర్పించె నంత నద్దేశికేంద్రండు విజయలక్ష్మినమే
తుండై యద్దివ్యవిగ్రహంబుం గై కొని నిజాచార్యసన్నిధి కేతెందినం జూచి య
న్నయనారాచార్యుండును బ్రహ్మప్రాంతరంగుండై తనకుం బ్రణామం బాచరించి
ప్రహ్వండ్లై యంజలి రచియించి యున్నయబ్బుధపుంగవుని గాఢాలింగనం బొన
ర్చి శిరంబు మూర్కొని ప్రతివాదిభయంకర నే యణ్ణనే యని సంబోధించి చిర
కాలంబు దర్శనస్థాపకుండవై యుండుమని యనుగ్రహించుటంజేసి యణ్ణగారు
ప్రతివాదిభయంకరుం డని యన్వర్థనామంబు గలవాఁడయ్యె నిప్పటికై నఁ దదీయా
న్వవాయు లందఱు తన్నామాంకితు లై రి పిమ్మట నద్దేశికేంద్రం డానయనారాచా
ర్యవర్యుని తిరువవతారసమా ప్త్యనంతరంబు కొండొక కాటం బక్కాంచీపురంబు
నందు వసియించి న్వష్ణసాక్షాత్కృతమా స్తిగీరీశానుభావనంబున శ్రీమణివాళిమ
హామునుల నాశ్రయించి తత్సన్నిధి ముప్పత్తారాయరప్పడి మొదలుగాఁ గలన్వ
రూపగ్రంథంబు లన్ని యు నధికరించి తదనుగ్రహంబుచే వీధియారవకువారని తిరు
నామంబు గలబాలగోపాలవిగ్రహంబుఁ దమకుం దిరువారాధనోపయు క్తంబుగా
అభియించి తదవతారసమా ప్త్యనంతర కాలంబునఁ గొన్నిదినంబులు గ్రైరంగధా
మంబునం దుండి నుగిడి కాంచీపురంబున కేతెంచి నిజమందిరంబునం దుభయ

వేదాంతకాలక్షేపం బొనర్చుచు సుఖముగా నుండె నంత నొకరాత్రియందుఁ
జతుర్థయాచుంబున. 273

సీ. అంజనపుండమో శ హరినీలశైలమో, యనఁ జాలునీలకారయంబువాఁడు
సజల మేఘమునందు శ శంపాలతికఁబోలెఁ, గలిమిచేడియ బోరఁ శ గలుగువాఁడు
కడుగారనముఁ జిల్కుశకనుదోయి గలవాఁడు, మందస్థితాస్యపరద్యంబువాఁడు
పంచాయుధస్ఫురదృద్భావశౌఖ్యలవాఁడు, రత్నకిరీటశీరంబువాఁడు
తే. కనకగౌరాంబరము మొలఁగలుగువాఁడు, కలితమణిభూషణాఖిలాంశగముల వాఁడు
పురుషపుంగవుఁడొక్కఁడౌగురువరునకుఁ, గనులఁగనఁబడియొక వార్తరయనియెనిట్లు.
మత్తకోకిల. వాదిభీర సూరిన త్తమ శ వత్సవంశవిభూషణా

నాదునామము వేంకటాచలనాథుఁ డంద్రు బుధుల్ మహిక్

ఆదరంబుగ నిన్ను మత్సురి శ కార్యపిల్వఁగ వచ్చితిక్

మోద మొప్పఁగ వచ్చి శ్రీపురి శ ముఖ్యవృత్తి వసింపుమా. 275

మ. అని న్వప్నంబునఁ బల్కి వేంకటవిభుం శ డంతర్హితుం డైనఁ జ
య్యన మేల్కొంచి తదుక్తులం దలఁచుచు శ హర్షించి తీర్థావగా
హనసంధ్యాదు లొనర్చి శ్రీవరదరాజానుజ్ఞచే శ్రీపురం
బునకుఁ వాదిభయంకరాగ్యుఁడు సతీశపుత్రాదియుక్తిం జనెన్. 276

ఉ. చని చని గృహపుష్కరిణీసన్నిధి రత్నగృహంబునకా మహేం
ద్రనుతిపదాంబుజా విజయశరాఘవు లత్తుణజానయితుం
గని వినుతించి సర్వకుభశకారణముల్ శతకోపతీర్థముల్
గొని చని యమృతాత్ముఁ డనుశకూలురతో ఘటికాద్రిఁ గన్గొనెన్. 277

ఉ. అంబరచుందిదిత్రశిఖరరాంచిత మాఘటికాచలంబుపై
నంబరచారసిద్ధనిలశయంబుకొలంది వెలుంగురత్నరు
గ్ధంజర హేమమందిరముఁ శ గాంచి నమస్కృతిఁ జేసి యందు ది
వ్యం బగుకాంచనాననమునందు నృసింహగురుఁ గనుంగొనెన్. 278

శా. శ్రీలక్ష్మీయుతు యోగిరాజహృదమాశచింత్యస్వభావుక జగ
జ్జాలోత్పత్త్యవనాదిలీలుఁ గులనీరసారభ్యవత్సవ్సమా
లాంకారభుజాంతరాఘ నుగుణోభూవాలు శ్రీమర్త్యశా
ర్థులుం జూచె గురూద్వహుండు మది సంతోషంబు నిండారఁగన్. 279

క. పరవాదిచిక్రాగ్యుఁడు, సరసము లగుతీర్థమాల్యశతకోపము లా
దరమొప్పఁ గొని వృషాద్రికి, జరిగెఁ దేవీసుతాదిసహితుం డగుచున్. 280

క. అల్లు ఘటికాద్రినరహరియాజ్ఞఁ బడసి, మార్గమధ్యమునందు గ్రామములగిరుల
నగమృగార్ణవసముల శ నదులఁ జూచి, సంతసించుచు నేతెంచె శ సద్గురుండు. 281

మ. కనియొక వృత్సకులామృతాంబునిధిరాశికాచంద్రుఁ డడ్డేశికుం

డనఘప్రాంశువిచిత్రధాతుయుతదీర్ఘద్రత్నకూటానలో
కననిర్వాపితసర్వలోకకలుషశ్రగ్ధ్రావంబు బ్రహ్మాదిదే
వనిషేన్యంబు సుఖైకతానమును భాస్వద్వేంకటాద్రింద్రమున్.

282

శా. ఆలాతాసిపురంబుచెంతఁ గనియె శ్నావాదిభీకృద్గురుం
డాలోలభ్రమరానుభూతమకరంశదాంభోజపాళిం దరం
గాళీలోలమరాళకోకబకభశ్వా రామముం గూలజ
వ్యాలోలద్రుమచిత్రపత్రిరుతశమానంచాసరోరత్నమున్.

283

పద్మనాభవృత్తము.

గోదాసతిఁ గూడి క్రీడించునాతిల్లశ్గోవిందరాజాఖ్యుఁ డౌస్వామి కీఁగా
నాదివ్యకాసారతీరంబుననై వ్యష్ణశ్రవాగ్రేసరుల్ సేయుపుష్పద్రుమాళిఁ
ఆదూరదర్శింద్రుఁ డీక్షించి హర్షించి శ్చయాపుష్కరిణ్యచ్ఛతోయంబులందున్
యాదోగణశ్రేణి మోదింప నీరాడి శ్చయర్హక్రియల్ సేసి యచ్చో వసింపన్.

285

వ. అప్పుడు.

సీ. అంజనాద్రిశునిరయాజ్ఞచేఁ గోవెల, యధికారి యతుల నేకాంతజనుల
నాచార్యపురుషులశ్చనర్చకపరిచార, కప్రభృత్యచ్యుతశ్చకార్యపదులఁ
దోడుక యమృహాత్తునికడ కేతేర, నయ్యార్యుఁ డీక్షించి శ్చహర్ష మొంది
యతుల కేకాంతుల శ్చకాచార్యపురుషుల, కఖిలభాగవతుల శ్చకథితభక్తిఁ

తే. బ్రహ్మతః గావించి వారలఁ శ్చబ్రస్తుతించి, యాననార్ఘ్యాదివిధులెల్ల శ్చనాచరించి
స్వామికైంకర్యములయందుశ్చసేమ మరసి, సంతసించెను వారితోశ్చస్వాంత మలర.

క. కోవెలయధికారియు వా,రావాదిభయంకరార్యు శ్చనభియుక్తతమున్
గోవిందగాజుకడకును, భావ మలరఁ దోడితెచ్చుశ్చపగిది వచ్చింతున్.

287

సీ. గజరాజవరదునిశ్చరగుడధ్వజాంక మకా, గజరత్న మొకటి యశగ్రమున నరుగఁ
బంచమహావాద్యశ్చపటహకాహళశంఖ, ధీరభేరీధ్వనుల్ శ్చదెసలు నెఱయ
శ్రావ్యవీణావేణుశ్చసరసగీతరవంబు, వినువారిచెవులకుశ్చవిందు సేయఁ
బరవాదిభీకరశ్చగురుపురందరుఁ డంత, నయ్యార్యవరులతో శ్చనచటఁగదలి

తే. యల్లధిలీశ్వరున కల్లుఁశ్చడై నహరికి, జనకుఁ డై నట్టిసంయమిశ్చచక్రవర్తి
తిల్లగోవిందరాజునశ్చకిల్లు తొల్లి, యెందుఁ గావించె నప్పరిశ్చకేగుడెంచె.

288

శా. ప్రాంచద్రశ్చశిలాకలాపకలితశ్చప్రాసాదసౌధాదులన్

మించన్ రంజిలురాజవీధులనుధర్మవృత్తప్రజల్ దన్ను సే

వించన్ వారి ననుగ్రహించుచును నశ్వీధుల్ గటాక్షింనుచుం

గాంచెన్ నన్నిధివీధి నార్యుఁడు గాధాశ్చగారంబులం బ్రీతితోన్.

289

వసంతతిలకవృత్తము. శ్రీవాదివీతికరసూరివశ్చరేణ్యుఁ డంతన్

సేవించె సోమరవిమండలశ్చశేఖరంబున్

దేవాదిదేవనిలయాంగణశ్రదేశవర్తి

గోవిందరాజమణి కాంచనగోపురంబున్.

290

క. గోపురముకడకు శ్రీశతకోపం బామ్నాయవాద్యశ్రాహుషముతోడన్

శ్రీపురనాథునియర్చకు, లేపునఁ గొని వచ్చి రతనికెదురుగ వేడ్కన్.

291

నీ. పరవాదిభీకరగురుఁడు సాష్టాంగప్రణామముఁ గావించి శ్రీ సేమ మలర
స్వాములసన్నిధిశతకోపమాల్యముల్, శిరమున ధరియించి శ్రీబుధాళిఁ
గూడి యాశ్రీశతకోపసన్నిధిమహళో, త్వవపూర్వకంబుగా శ్రీ జరగి వచ్చి
భర్తఁడోలామండపంబులనడుమను, సలిలయంత్రముఁ జూచిసంతసించి

తే. మహితమణిమయవాహనశ్రమండపంబు, మాధవీయబహిస్సభా శ్రీ మండపములఁ
ద ప్తపవనీయగోపురశ్రద్ధారగతుల, వేత్రసాణులఁ జూచుచు శ్రీ వేడ్కఁ జనియె.

292

ఆ. పసిడిమందిరమునఁ శ్రీ బరిధవిల్లుచు నున్న, సంయమింద్రుఁ జూచిశ్రీచాఁగి మ్రొక్కి
సంస్తుతించి తత్ప్రసాదదీర్ఘదుల, సంగ్రహించి జరగెనద్దురుండు.

293

చ. పరమణిమందిరంబునను శ్రీ వాసిగ దానులఁ బ్రోవఁ జూపడం

దిరుమలనంబినిం గని విశేషయనమస్కృతి సన్నతించి త

చ్చరణసరోజతీర్థముఁ బ్రసాదముఁ గైకొని భవ్యరత్నజు

ట్సురుచిరమందిరంబుననుశ్రూతవతీకునిఁ జూచి మ్రొక్కి డెన్.

294

నగరావృత్తము. శ్రీవిష్వక్సేనదేవుఁ శ్రీతజనవిపులశ్రేయకృద్వేత్రపాణి

భావాతీతప్రభానుఁ భవకలుషహరుం శ్రీ బద్ధనాభా ప్తమంత్రి

భూవిఖ్యాతుఁ మహాత్ము శ్రీ నృపగడి బహుమతింశ్రీబొంది తత్ప్రాంతభూమిం

గావించె మ్రొక్కు ద్వారాంగణమున విబుధాశ్రమంబుతో నార్యుఁ డంతన్.

ను. నుత లిచ్చోటికి డిగ్గ నేర్పడుమహాశివసానమార్గంబుతో

పరమాభ్యంబున కార్యు లెక్కి చనుతర ప్రస్వర్ణనిశ్రేణియో

గరుడాకారవిశేషమో యనఁ దగుఁ శ్రీ గారుత్మత స్తంభ మ

గ్గురుదేవేంద్రుఁడు చూచి సంతసిత వైశకుంతప్రియశ్రేణితోన్.

296

క. మణిశృతబలివీరముకడఁ, బ్రణమిల్లి గురూద్యహుండు శ్రీ భవ్యవిపశ్చి

ద్గణనుతగోదానిలయాంగణభూమిని బ్రణతి సలిపి శ్రీకనియెఁ దదంఘ్నుల్.

297

కా. శ్రీదాష్టాపదవేదిమధ్యగతరాశివాసనంబందు స

మౌఢం బొప్ప వసింది యాశ్రీతులకుఁ శ్రీముఖ్యార్థసంధాత్రి యా

గోదాదేవిని విష్ణుచిత్తతనయఁ శ్రీ గోవిందరాజప్రియం

జేదోయి ముకుళించి కాంచి వినుతింశ్రీచెం బ్రాజ్ఞఁ డార్యాళితోన్.

298

ఆ. భట్టనాథుసూరిపట్టిని భక్తితో, భవ్యసూక్తితనిశ్రీబ్రస్తుతించి

సద్గురుండు తీర్థశతకోపమాల్యముల్, చందనాదు లొందిరజరగి వచ్చె

299

క. తిరుమట్టపల్కలక్ష్మిని, బరవాదిభయంకరార్యవరు డతిభక్తి

హరిదాసులతోఁ బొడగని, సుగుచిరముగఁ జాఁగి మొక్కిరస్తుతి యొనరించెన్. 300

చ. పసిఁడిగృహంబునందు మణిరబద్ధవితర్ది వసించు శ్రీపరాం
కుశపరకాలముఖ్యుల మురకుందగతాత్ముల దివ్యసూరులన్
వశగతచిత్తుఁ డై నపరశవాదిభయంకరదేశికుండు న
భ్యశతముతో భజించి కొనిరయాడి యనుగ్రహ మొంది వెల్వడెన్. 301

వ. తదనంతరంబ. 302

సీ. మణికుట్టిమస్థలశ్రమరకతమాణిక్య, శుంభన్తహం స్తంభశగుంభితంబు
స్ఫటికప్రస్తరశస్ఫారమహాభిత్తి, విలసితబ్రహ్మదీపవిగ్రహంబు
సాంద్రవజ్రోపలారచ్చాదితోపరిభాగ, శౌరివాక్పదకీరశారకంబు
మధ్యభాగస్థచారమరకరశక్తిద్ధ, ధర్మాదిపీఠవితర్దికంబు
తే. భవ్యసంధాయిలోకైకశపావనంబు, స్వామికల్యాణసమయదీపక్షౌగృహంబు
మాధవప్రియకల్యాణశమండపంబు, సూరిచంద్రుఁడు గని మొక్కిరచోద్యమౌడె.

శా. శ్రీనారాయణమందిరంబు వెనుకన్ శ్రీవైష్ణవశ్రేణితో
నానారత్నవిచిత్రకాంచనవిమారనశ్రేష్ఠ మీక్షించి య
న్యూనప్రీతి నమస్కరించి చని యార్యుం డొక్కెడం బుష్పమా
లానిర్తాణకృదార్యులన్ గనియె నారహ్లాదంబు నింజారఁగన్. 304

వసంతతిలకావృత్తము. ఆశాంతరాశము నిజాద్వితరయాభ నొప్పన్
వాసిన్ వెలుంగుచును లోకశిరవం బాసంగున్
వై శౌఖమండపము డగ్గఱిర సాననోర్వి
దేశంబునందు గురుఁ డంజలిఁ ర దీర్చి మించెన్. 305

క. గారుత్తతమణిమయ మగు, చారుతరాలయమునందు శసవినయుఁ డగుచున్
శౌరికనుమ్రోల నెలకొను, ధీరుని గరుడుని భజించి ర దేశికుఁ డంతన్. 306

శా. అపనీతాఖిలదోష మశామధుజిదశత్యంతప్రియాస్థానమం
డపమధ్యంబునఁ జాఁగి మొక్కి కడువేర డ్కన్ ద్వారపార్శ్వంబుల
న్నపరిచ్ఛిన్నబలున్ జయున్ విజయునిన్ శహర్షించుచుం జూచి మొ
క్కి పురోభాగమునన్ భజించె నకలశక్తేశాపహున్ శ్రీహరిన్. 307

సీ. ఆలఁ గాచిననాటిరయలఁత యంతఁ దొలంగఁ, గానలఁ బడినవేరన్గాసి సెడఁగఁ
బాండవదూత యైపఱు వెత్తుశ్రమ దీఱ, గజరత్న కేతెంచుశక్త ముడుగ
నాత్తు కుక్షిజగంబురదురకుండుటకు నై, దక్షిణబాహూపశధానుఁ డగుచు
సిరియు భూదేవియుఁ జరణంబుజము లొత్త, ఫణిరాజశయ్యవైఁ బబ్బలింది

తే. యోగనిద్రాభిసక్తిచేరనున్నవానిఁ, దిల్లగోవిందరాజును ర దేవదేవుఁ
జూడ్కు లలరంగ సేవించిరసూరివరుఁడు, భక్తి నంజలి గావించిరప్రస్తుతింది. 308

సీ. హరి సుప్రసన్నుఁ డై రయమృహత్తునియను, గ్రహదృష్టి నీక్షించి ర గారవింది

తిరువాలవట్టము ర తీర్థము తిరుమాల, శతకోప మభయహస్తము ప్రసాద
చందనాదిక మగుసన్నాన మొనరించి, వీడ్కోల్పు నాబ్రహ్మశ్రీవిత్తముండు
కోవెల వెలువడి రగుడియధికారి చూపించినమంచినిరవేశ మంది

తే. యందునివసించియా ప్రాద్దరహర్తుఖమున, లేచిగురుపం క్తిదలఁచికారలోచితములఁ
దీర్చి విచ్చేసి యాత్వారిరతీర్థమునను, జేసె ననగాహ మాశ్రితశ్రేణితోడ. 309

ఆ. ధౌతనస్త్రములనురధరియించి విమలార్థ్యపుండ్రములను దాల్చిరపాలుపు మీఱ
భగవదాజ్ఞ దీర్చి ర పరవాదిభీకర, దేశికుండు సరసిరతీరమునను. 310

చ. పదపడి వేంకటేశ పదపద్మములే హృదయాంబుజంబులన్
నదమలయోగధారణల ర సంతతముం గని సంతసించునా
పదుగుర దివ్యసూరులను ర భక్తి భజించి నిజాశ్రితాళితోఁ
గదలి రయంబుతో నరిగి ర కాంచె వృషాద్రికి నెక్కుపద్ధతిన్. 311

ఆ. అర్చిరాదిదేవతాలయావళి మించి, ముక్తుఁ డరుగుమాడ్కిరమోద మలర
మార్గమధ్యకలితరమండపగోపుర, శైలములను దాటిరచనియె గురుఁడు. 312

మ. అటఁ గాంచెం బరవాదిభీకరగుగుం ర డత్యంత సౌగభ్యసు
స్ఫుటపుష్పేఘమరందపానమదసంజుష్టాళినన్నాదముం
బటుశౌఖ్యాగ్రనిషి క్తకోకిలపిక రద్రాభతక్తలాలాపమున్
జటులాఘుఘ్నయతీంద్రభుక్త ఫలసంజాతంబు సచ్చాతమున్. 313

ఉ. ఆనహకారశౌఖికడ నద్భుతరత్నశిరలాగృహంబులో
వాస మొనర్చి దాసుల కరపశ్యము చూపడుసంయమింద్రునిన్
దాసులతోడ మృక్కిడి ప్రదక్షిణపూర్వక మేగుడెంచి యా
శ్రేణిమందిరాంగణముఁ ర జెంది మనీషివరుండు మృక్కిడెన్. 314

తే. రథమువీధులు నాలుగురంగు మీఱఁ,దిరిగి యే తెంచి స్వామిపురస్కరిణియందు
ప్రాజ్ఞఁ డవగాహనము చేసిరభగవదాజ్ఞఁ, దీర్చివారాహదివ్యమందరముఁజొచ్చి.

క. అం దేకకామనముదిత, సుందరశరదిందుకోటిరసురుచిరమూర్తిన్
వందారుజనమనోరథ, మందారున్ భూవరాహురమాన్యుఁడు గనియెన్. 315

శా. ఆదేవున్ భజించి తీర్థశతకోరపాంచత్ప్రసాదాదు లా
మోదంబొప్ప లభించి మించి ఘృణిమనీన్ముక్తాప్రతీహారల
క్ష్మీదం జామణిగోపురంబుగడపంజేమోడ్చి వత్సాన్వయా
భ్రాదిత్యుండు గనె నృపేదితపనీయశ్రీధ్వజస్తంభమున్. 316

చ. పృథుమణిబద్ధ మైనబలిరపీతముఁ గాంచి నమస్కరించి నం
గ్రథితమనోజ్ఞరత్నమును ర రంగరమేశనిపాస మం చిలం
బ్రథ గలమండపంబునకు ర భక్తిఁ బ్రణామము సేసి మించి శ్రీ
మధురిపుమాల్వమందిరము ర మాన్యుఁడు గన్గొని మృక్కేఁ బ్రీతితోన్. 317

తే. వేణునాదవినుోదుని శ విహితగోప, బాలలీలునిఁ గని మొక్కిరప్రస్తుతించి
పుష్పమాల్యములను జేర్చుశుభ్యనిధుల, నందుఁబొడగాంచిచేమోడ్చినార్యవరుఁడు.
క. శౌరితిరుమాలబావికి, సూరివరుఁడు కేలు మోడ్చిశుభకర మగుశ్రీ

నారాయణాద్రిశిఖరం, బారసి కని ప్రణతి చేసి శ యవ్వలకుఁ జనెన్. 820

సీ. మాణిక్యమయ మగుశ్రమండపం బొక్కటి, యందుఁగళ్యాణపారద్యములుకొన్ని
శౌరిపద్యంబులఁజదివెడురత్న పం, జరమధ్యగతకీరశాఠికలను

ధర్త దేవతనిజరదర్శనంబున కిట్లు, విలసిల్లె ననఁ దగు శ వృషభవతిని

దర్శనీయవిచిత్ర శధన్యమృగంబుల, విరచితాంజలిభ క్తిరవిగ్రహములఁ

తే. జూచుచును సంతసించుచుఁజోద్యపడుచు, వచ్చి చాం పేయదేహశ్రీ ద్వారవరముఁ
గడచియే తెంచికాంచెనాశగారగతుని, ఘనునమేయునమేయాఖ్యుఁగొంచిగురుఁడు.

శా. సూర్యగ్రేసరుఁ డమ్మురాంతకునకుం శ జోహారు గావించి స

ర్వార్యశ్లోఘ్యమహానసస్థరమకుశ్రహస్తాబ్జముల్ మోడ్చి శ్రీ

హర్యాస్థానము పెండ్లిమంటపము భాంఠడాగారముల్ సంతతై

శ్వర్యద్యోతక భూషణాలయము లంశచద్భ క్తితోఁ గన్గొనెన్. 822

క. ఆనందనిలయనామవి, మానం బీక్షించి మొక్కిరమాన్యులతో స

న్తానితపరిమళవస్తు, స్థానంబుల కంజలించి శ సద్గురుఁడు చనెన్. 823

మ. వరమాణిక్యసువర్ణ వేళ్ళమున విశ్వకేసను నీక్షించి య

గ్గురువర్యుండు నమస్కరించి చని వై శకుంతాభిషేకామృతో

త్కరరూపం బగుతోట్టితీర్థజల మురద్యత్పాణి యకద్రోణి నా

దరపూర్వంబుగఁ గ్రోలి కాంచెను యతీంద్రశ్రీపదాంభోజముల్. 824

తే. భాష్యకారులనన్నిధిఁబ్రణతి సేసి, దాశరథ్యాఖ్యపాదుకల్ రదల ధరించి

సురభిరీర్థముఁ గైకొనిరజరగి యోగ, నారసింహునిఁ గనిమొక్కిరసూరివరుఁడు.

క. మరకతమణిమందిరమునఁ, దిరముగ నెలకొన్న పెరియశ్రీతిరువడినయనా

రురుగతి జితనర్పరగ, వరుఁ డగుగరుడుండు చూడఁబడియే గురునిచేన్. 826

మ. అమలశ్రీముఖమండపంబునడుమకా శ సాష్టాంగదండప్రణా

మముఁ గావించి సుమేరుసారపరచిరప్ర త్విడ్లదాపాణులం

ద్యమణీంద్రప్రతిహారరక్షకుల నంతతోవేడ్క నీక్షించి త

త్కమనీయాంఘ్ముల కంజలించి నిరవశద్యస్వాంతుఁ డాపైఁ జనెన్. 827

వ. అట్లగురుపురందరుండు విలసితవిద్రుమవికార దేహశ్రీ ద్వార శాఖాశ్లాఘనీయుం బై

తప్తహాటక పటుతగక వాటఘటిం బై జయవిజయసంగీతిం బగుమధ్యమకక్ష్యం

బతిక్రమించి మహానీయమణికుట్టిమంబును విశంకటస్ఫటికోపలతకలసంకలితనిజ

కాంతికలాపధగద్ధగాయమానకుడ్యభాగంబును వజ్రవైడూర్యగోమేధిక పుష్కరా

గౌద్యనీలాదిరత్న శిలాచ్ఛాదితవిచిత్ర ప్రభాభాసమానోపరిభాగంబు నగుమందిర

మధ్యరంగంబునఁ బ్రభాతసమయంబునందు నముచితేలానాగసై రంధవజంబీరరస
 సంయుక్తంబై భవ్యతరగవ్యనవ్యనవసీతకలితంబై సోపదంశం బగుమాత్రదధ్యో
 దనంబును హింగూజీరమరీచిమిశ్రితంబై సద్యోఘృతపుత్రంబగుముద్గాన్నంబును
 మాధ్యాహ్నకాలికం బగురామరాజావసరంబునందు ముద్గసూపాపూపాదిభక్ష
 ణోపేతంబై కపిత్థకదళీరసామ్లసభాసురలేహ్యద్రవ్యాన్వితంబై, రామత జీరహరి
 ద్రాసర్వపాదిమిశ్రిత బహువిధతింత్రిణీరసాచోష్యద్రవ్యయుక్తంబై నశాలోదనం
 బును నిక్షురసక్షీరనీరాదిపానీయద్రవ్యంబులను రాత్రిపూర్వయామంబున మ
 నోహరమాదకాపూపమాషచక్రాతరసమాడబాదిభక్ష్యయుతంబై బహువ్యంజ
 నోపేతం బగుస్నిగ్ధాన్నంబును మరీచిలవణాదిమిశ్రితంబై ఘృతపుత్రంబై నమిశ
 షణోర యనుచుహాప్రసాదంబును సైంధవసర్వపక్షోదామ్లరససర్పిస్సమన్వితం
 బై కేశపహాహిర యనెడుతిరునామంబుగలదివ్యప్రసాదంబును దిలచూర్ణలవణా
 జ్యాదినమన్వితంబై పరమభోగ్యంబై నయెల్లోహిర యనుభవ్యోదనంబును
 ఘృతపుత్రగుడమిశ్రచాయసాన్నంబును మణిఘటకాశతఘణఘణాయమానఘా
 వణభూషితంబు గా శ్రీవేంకటేశుభండారస్థలంబు లీక్షించి చేమోడ్చి చని కన
 కకలధాతతాలరంధ్రసముల్లసితమణిదర్పణోదారం బగుద్వారంబు దాటి ను
 మేరుశిఖరంబునం దిరుగుచుక్కలచక్కనిక్రొక్కాఱుమెఱుంగుల న్నేటయునీలనీ
 రదంబులతేఱంగునఁ దప్తతపనీయమహోన్నతమణివేదికామధ్యస్థదివ్యసింహాసనో
 పర్యుదంచితకాంచనకమలకర్ణికాతలంబునం దిరుఁగెలంకుల రమాక్షమారమణిర
 త్నంబులతో నుల్లసిల్లుచు నిత్యోత్సవపక్షోత్సవమాసోత్సవ పల్లపూత్సవ పవి
 త్రోత్సవ కల్యాణోత్సవాద్యనేకమహోత్సవంబులు గొననవధరించుచును మల
 యప్పఁ డనియును వేంకటత్తురవా రనియును దివ్యనామంబులు గలయుత్సవభే
 దంబులను భజించి నీతాలక్షణసమేతుం డగుశ్రీరామభద్రునకు జోహారు సేసి
 తత్సమీపవర్తులైనయనంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూరివర్గంబు సేవించి య
 వ్వలకుం జనుదెంచి భగవంతుం డగుశ్రీవేంకటేశుండు రాత్రి దేవీసమేతుండై సు
 ఖంబుగా నిదురించువవరత్నఖచితకనకడోలికాలలామంబున కంజలించి యగ్ర
 గాగంబునం గులశేఖరాభిధానమహారజతవిరాజమానదేహలీవి శేషంబుఁ గడచి
 గ్రీష్మాతపనంతప్రాధ్వగుం డతశీతలాంభకపరిపూర్ణగవీరగాంగమహాహృదం బవగా
 హించునట్లు శ్రీవేంకటేశాభిధానపరబ్రహ్మంబును డాసి తదీయవిష్ణుతేజోమయా
 మృతమయూఖసమాప్యాయితసర్వావయవుండై నిస్సమాభ్యధికనిఖిలదృఢనో
 మారనిత్యనిరవద్యసుందరసుకుమారతదీయదివ్యమంగళమూర్తिसందర్శనసముద్భా
 తమహదానండకండళితహృదయారవిందుండై నీలాద్రిశిఖరవముదితసమాస్రకిర
 ణావరణబాలభాస్కరమండలంబుపాలిక సురభిగంధ బంధురప్రసూనమాలికా
 వలయసమల్లంకృతరమణీయరత్నరంజితహాటకకీరీటంబుచే మెఱయు శిరస్థలంబును

శరదుదిత రాకాచంద్రసుందరవదనారవిందంబును గర్వారసారవిరచితముజరుచిర
 చ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రఘటితనిటలతటంబును దీర్ఘతరదివ్యాంజన రేఖాకారసవిభ్రమ
 భూయుగంబునుగమనీయకాంచనకళికోపమానభాసురనాసాపుటంబును నిజసౌ
 మ్యవనిరాకృతశ్రీకారశక్కు లీసౌభాగ్యకర్ణకలిత మహనీయమణిమనోజ్ఞమకరకుం
 డలమండితగండభాగంబును గరుణారసారుణోపాంతకర్ణాంతవిశ్రాంత చలన్తిళింద
 సుందరతత్త్వణోస్తీ లిత శారదపుండరీకాభిరామనయనంబులును బ్రవాళపల్లవబిం
 బఫలాద్యుపమాతీతరమాక్షమాదిదివ్యమహిషీనతతనమా స్వాద్యమానామృత
 ధారాధరోష్ఠంబును స్వకీయం బగుకరుణారసంబు దీనానాథజనావనార్థంబుగా లో
 నడంగక యుహ్సంగి ముఖద్వారంబుచే నుద్గమించెనో యని యూహింపం దగు
 సుందరమందస్మితంబునుబ్రన్సురత్సహస్రారజ్వాలామాలాతితీన్రంబై యుగపదుది
 త బాలభాస్కరకోటిప్రభాప్రకాశితదశదిశాపకాశం బై దనుజారిడిక్షిణాంసగతం
 బై నిరస్తనిఖిలదేవతారాతిచక్రం బై యవక్రపరాక్రమం బై సుదర్శనచక్రంబు
 ను వాసుదేవవామాంససంగతం బై సమకాలసముదితనిష్కళంక రాకానుధాకర
 కోటిభాసమానం బై విష్ణుముఖమారుతపూరణోదితనిజధ్వనిధ్వస్తదై త్యదానవా
 దిచార్జన్యం బగుపాంచజన్యాఖ్యశంఖరాజంబును హిరణ్మయం బై మేఘసమాన
 సారం బై దేవద్విషదంశనాశనైకప్రయోజనం బై వైకుంఠవామకరాగ్రాభివృ
 ఘ్టం బగుకామోదకీగదాదండంబును రత్నోసురకఠినోగ్రకంఠచ్ఛేదక్షరచ్ఛోణితది
 గ్ధధారం బై పద్మాక్షవామేతరపాణిపార్శ్వస్థితం బై యొప్పనందకాభిధానఖడ్గర
 త్నంబును స్వకీయజ్యానినాదశ్రవణమాత్రనిర్ధూతనిఖిలజ్వలతచేతోబీతి యై
 పూర్వగీర్వాణప్రాణనిర్వాపణచణబాణాశనిప్రవర్షణం బగుశార్ఙ్గవరాసనంబును
 బ్రకటాటోపరణార్భటీసముద్భటచటులకుటిలకరటినిశాటవికటవిశంకటోరకకవాట
 పాటనపటిష్ఠకటితటఘటితసుస్ఫుటసూర్యకఠారంబునుసురభిపరిమళఘుమఘుమా
 యమానతులసీదళమిళితకమలనీలోత్పలవకుళపాటలీచాంపేయమల్లికామాలతీజా
 తికేతకీకరవీరాదిపుష్పదామాభిరామం బై వైజయంతీవనమాలాలంకృతం బై
 సుప్రసన్నసూర్యకోటిసుభగనిస్తులకాస్తుభరమారమణీరత్నరంజితం బై శ్రీవత్సల
 క్షణలక్ష్మితంబై నవక్షుణ్ణలంబును భావనగీర్వాశ్రయంబై భాస్వరకార్తస్వరకమలనం
 కలితం బై శుద్ధనువర్ణసూత్రగుంభితం బై యాపాదపద్మప్రలంబమానం బై యొ
 వ్వసాలిగ్రామమాలికాలలామంబును గల్పక్షయాంతర్నిక్షిప్తజగద్రక్షాదక్షకు
 క్షిద్వయంబును హిరణ్యగర్భోద్భవప్రభవగభీరావర్తననాభినాభిపద్మంబునుకామ
 దీయపదాజ్ఞంబులు సంసారసముద్రసంతర్జితక కారణంబు లనియును వీనిని విశ్వ
 సించుధన్యచేతనులకు విరిజామృతంబు కిటిదమ్నం బనియు నుపదేశించుగతిఁ గని
 పించునభయవరదహస్తంబులును దివ్యమాక్తికదామూదరబంధనకాంచనకాంచీ
 గుణవేష్టితకటిస్థలంబును బాలార్కప్రభాభాసమానవీతాంబరావృతరంభాస్తంభ

శుంభదూరుద్వయంబును మంజుశింజితమణిమంజీరరంజితంబగుమనీయకాహళకల
మగభోపమానభక్తరక్షణైకత్వరాధురీణజానుజంఘాంతయుగ్మంబును బహుసా
త్పలాశిఫలభారాగ్రప్రలోపిపార్శ్వయుగంబును గూర్తకుత్సాపాదకప్రపదభాసురం
బును నాతామ్రకోమలాంగుళీతలామణిమాచ్ఛ్మితంబును వియద్వాహినీశంకాక
రతిర్యగూర్ధావధః ప్రసృతకాంతికలాసాలంకృతనక్షత్రాకారసఖముకురబింబభూ
షితంబును స్థలనలినోదగద్యుతిద్యోతమానహలకులిశాంకుశజలజధ్వజచ్ఛత్రచా
మరాదిశుభరేఖాంకితపదతలవిలసితంబును నగుతత్త్వోనీ లితశరదరవిందనుందర
సాదారవిందద్వంద్వంబును నేత్రోత్సనంబుగా సేవించి ప్రహృష్టాంతరంగుండై
భట్టనాథశ్రీసూక్తులచే మంగళాశాసనం బాచరించి బహుభంగుల గొనియాడిన
సుప్రసన్నుండై భగవంతుం డగుశ్రీవేంకటేశుం డమ్మహాత్ముని నిజకటాక్షవీక్షణా
మృతదృష్టిం దనిపి తీర్థశతకోపంబులను దిరువాలవట్టంబును శ్రీసాదరేణుచందనా
భయహస్తప్రసాదాదిబహుమతు లన్నియుం జేయించి మహాత్మానీ విద్దివ్యదేశం
బునందు శరీరపతనపర్యంతంబు శిష్యపుత్రాదినహితుండ వై మద్గుణానుభవంబు
సేయుచు సుఖం బుండుమని యాజ్ఞాపించె నంత నయ్యాచార్యసత్తముండును
ధన్యోస్తియని యనుసంధించి యబ్బగవదాజ్ఞ మహాప్రసాదం బని శిరసా వహిం
చి యద్దివ్యమందిరంబు వెలువడి నచ్చె నంత.

328

సీ. వేంకటగిరి డిగ్గి ర విచ్చేసి యద్దేశి, కేంద్రుఁ డొక్కెడ వసించె నంత
విని వచ్చి యాబ్రహ్మరవి త్తముఁ గని మొక్కి, దేశాధిపతి వేంకటేశునాజ్ఞ
గోవిందరాజులకోవెలనన్నిధి, తిరువీధిశతకోపరదివ్యసూరి
వర్యుని మందిరరద్వారాంగణముచేతఁ, గట్టించి దీవ్యదశగార మొకటి

తే. దండిబ్రాహ్మణవట్టల ర మండియంబు, న నెడురెండూళ్లు సర్వార్థహారములుగ
నమ్మహాత్ముని కర్పింప ర నమ్మినీషి, వరుఁడు నకుటుంబి యై యందు ర వాస మొందె.

మ. అచట వాదిభయంక రార్యుఁడు తదీయారాధనం బాచరిం

పుచు వేదాంతయుగంబు సంశ్రితులకుఁ ర బోధించుచుఁ నిత్యముఁ

ఖచరోర్విచర సేవ్యపాదకమలుం ర గంజాక్షు సేవించుచుఁ

రచియించెం గృప మీఱఁ గొన్నికృతులం ర బ్రాజ్ఞేశభోగ్యంబు గాన్. 330

వ. ఆప్రబంధంబు తెవ్వి యన, అష్టశ్లోకవ్యాఖ్యానంబును వృద్ధిస్తవంబును సుప్రభా
తస్తవంబును మంగళాశాసనప్రబంధంబును జియ్యరుపడి ననుసరించి యొనర్చి
నశ్లోకరూపభగవదారాధనక్రమంబు ననుచు నెఱుంగవలయు మఱియు నొక్క
దివసంబునం దయ్యాచార్యసత్తముండు వేదాంతకాలక్షేపం బొనరించుసమయం
బునఁ గొందఱాశ్రితులు మహాత్మాశ్రీమదేకాదశీనియమనిర్ణయంబును శ్రీజయం
తీనిర్ణయక్రమంబును ధనుర్తానహరపూజావిధానంబును దాసులకుం దెలియ

—●—●—●—●—●—●—

నానతిండని విన్నవింప నాకర్ణించి యద్దేశికేంద్రండు వారల నుద్దేశించి ప్రాజ్ఞ
లారా “ పక్షేపక్షే ఏకాదశ్యాం నయాజయేత్ నతర్పయేత్ నశ్రాద్ధకర్తృకుర్వీ
త-యదిమోహేనకుర్యాత్-సోగ్నిహాస పితృహాస మాతృహాచేతి” అనుచును శత
పథ బ్రాహ్మణంబున శుక్ల యజుస్సునందు యాజ్ఞ వల్క్యుండు, పలికిన క్రమంబుగా
నేకాదశియందు యాజనతర్పణ శ్రాద్ధకర్తృంబు లొనరింపఁ గూడదు. మోహవశుం
డై చేసినేని వాఁడగ్నిపితృమాతృహత్యాసాతకుం డగు మఱియు నేకాదశీవ్ర
తంబు నిత్యం బనియుఁ గామ్యం బనియు రెండువిధంబు లై యుండు నందు, శ్లో॥
జహ్యద్భుక్తి ద్వయం ని త్యే కామ్యే భుక్తిచతుష్టయం॥ అనియెడున్యాయంబున నిత్యం
బు ద్విభుక్తివర్జంబు. కామ్యంబు చతుర్భుక్తి వర్జంబు నందు, శ్లో॥ నిత్యం సదా యాద
దాయు ర్న కదాచి దతిక్రమేత్ నిత్య మేతన్వ్రతం రాజ్ఞా కర్తవ్యం సార్వనర్ణి
కం । ఉపోష్యేకాదశీనిత్యం పక్షయోరుభయో రపి ॥ అనియెడువచనప్రామా
ణ్యంబున నిత్యవ్రతంబు యావదాయుష్యం బొకప్పుడైన నతిక్రమింపవలదు ని
త్యం బైనయావ్రతంబు సకలవర్ణంబులవారు సేయందగుదురు కావున నుభయ
పక్షంబుల నేకాదశియం దుపవాసంబు కర్తవ్యంబు, శ్లో॥ ఏకాదశీ సదా పుణ్యా
పక్షయో రుభయో రపి॥ అనియెడుసనత్కుమారవచనప్రామాణ్యంబున నుభ
యపక్షంబులం దేకాదశీవ్రతంబు పరమపవిత్రంబు, శ్లో॥ ఉపోష్యేకాదశీ రా
జ్ఞా యావదాయు స్సన్వృత్తిభిః ॥ అనియెడియాగ్నేయవచనంబుచే నదాచార
సంపన్ను లగువారికి యావదాయుష్యం బేకాదశీవ్రతం బువస్తవ్యంబు, శ్లో॥ ఏ
కాదశ్యా ముపనసే న్నకదాచి దతిక్రమేత్ ॥ అనియెడుకాణ్వవచనప్రామాణ్యం
బుచే నేకాదశియం దుపవాసం బవశ్యకర్తవ్యం బొకప్పుడైన నావ్రతం బతిక్ర
మింపందగదు, శ్లో॥ నకరోతిహి యోమూఢ ఏకాదశ్యా ముపోషణం । ననరో న
రకం యాతి రౌరవం తమసావృతమ్॥ అనియెడుసనత్కుమారవచనప్రామా
ణ్యంబునంజేసి మూఢాత్ముం డెవ్వండేని యేకాదశియం దుపవాసంబు సేయకుం
డువాఁ డంధకారపరిన్వృతం బగురౌరవం బనునరకంబునం బడు నింకఁ గామ్య
వ్రతం బెట్టి దనిన వివరించెద, శ్లో॥ యథిచ్చే ద్విష్ణుసాయుష్యం సుతం సమ్మ
ద మాత్మనః । ఏకాదశ్యాం నభుజ్జీత పక్షయోరుభయోరపి॥ అనుచు బైష్ణవ
రహస్యంబునం జెప్పంబడిన క్రమంబుగా నెవ్వఁడేని తనకు విష్ణుసాయుష్యంబును
బుత్రానిసకలసంపదల నిచ్చయించువాఁ డుభయపక్షంబులయం దేకాదశినాఁడు
భుజియింప నర్హుండు గాఁడు. శ్లో॥ చతస్ర ఘటికాప్రాతరరుణోదయ ఉచ్యతే
యతీనాం స్నానకాలస్తు గంగామృతదృశఃస్త్రిభిః॥ అనియెడుభవిష్యత్పురాణో
క్తక్రమంబుగా మఱియును “ నస్తపంచారుణోదయః ” అనియు స్త్రీత్యంతర
వచనంబుచేఁ బత్యు టికావశిష్టావరణాత్రిం బైనను ఘటికాత్రయావప్తపశ్చిమరా

త్రం బైన నరుణోదయసంజ్ఞితం బగునది యతులకుఁ బ్రసిద్ధం బగున్నానకాలం
 బక్కలంబునఁ జేయునదీతటాకాద్యవగాహనంబు గంగాన్నానసదృశంబు. శ్లో॥
 దళమీ వేధసంయుక్తో యదిస్యా దరుణోదయః । నై ప్రాపోవ్యం వైష్ణవేన తద్భి
 నై కాదశీవ్రతమ్॥ అరుణోదయవేశాయాం దళమీ యది దృశ్యతే । సావిద్యై
 కాదశీనామత్యాజ్యా విష్ణుపరాయణైః॥ అనియెడిస్త్రత్యంతరవచనప్రామాణ్యం
 బుచే నరుణోదయంబున దళమీవేధాక్రాంతం బాయేనేని యాయేకాదశి విద్యై
 కాదశి యనంబడు వైష్ణవు లాతిథియం దుపవసింపక మఱునాఁ దుపవాసంబు సే
 యఁదగు దరుణోదయవేధారహితం బగు శుద్ధ కాదశీతిథి చతుర్విధం బై యుం
 దు నెట్లన వివరించెద నధికై కాదశి యనియు నధిక ద్వాదశియనియు నుభయాధి
 క యనియు నవమీసంయుక్తసుపూర్వతిథి యనియును జతుర్విధంబు లగునీతి
 ఘులయం దేకాదశీవాసరంబు శుద్ధం బైనను నాతిథిఁ బరిత్యజించి ద్వాదశియం
 దుపవాసంబుఁ జేసి మఱునాఁడు పారణ గావింపవలయు. శ్లో॥ సంపూర్ణ కాదశీ

యత్ర ద్వాదశీవృద్ధిగామినీ! ద్వాదశ్యా ముపవస్తవ్య స్త్రయోదశ్యాంతు పారణం॥
 అనియెడునారదోక్తక్రమంబుగా నేకాదశీతిథి సంపూర్ణం బైనను ద్వాదశి వృద్ధిని
 జెందెనేని విష్ణుపరాయణుండు ద్వాదశియం దుపవసించి త్రయోదశియందుఁ బార
 ణ సేయవలయు. శ్లో॥ ఏకాదశీ యదాల్పుప్రో పరతో ద్వాదశీ భవేత్ । ఉపోష్యా
 ద్వాదశీతత్ర యదిచ్ఛేత్పరమాం గతిమ్॥ అనియెడువ్యాసోక్తక్రమంబుగా నేకా
 దశికిలోపంబు చూపడి ద్వాదశి మిగిలియుండెనేని వైష్ణవుండు ద్వాదశియం
 దుపవసించి మఱుదినంబు పారణం బాచరింపవలయు. శ్లో॥ సంపూర్ణ కాదశీ

యత్ర ప్రభాతే పునరేవసా । పర్వైవేప్రాతరాకార్యా పరతో ద్వాదశీ యది॥
 అని నారదోక్తక్రమంబుగా నేకాదశీతిథి సంపూర్ణం బైనను పదిదినంబున నించు
 కైన విగ్నిలయున్నను ద్వాదశియు నట్టిదైనను ద్వాదశియం దుపవసించి త్రయో
 దశియందుఁ బారణం బాచరింపవలయు - శ్లో॥ యే కుర్వన్తి నుహీపాలశ్రాద్ధ
 మేకాదశేదినే । త్రయస్తే నరకం యాన్తి దాతా భోక్తా విధాయకః॥ అనియెడు
 భాగవతబ్రహ్మకేవర్తాదిపురాణవచనప్రామాణ్యంబున నెవ్వరేని హరివాసరంబున
 శ్రాద్ధం బొనర్చిన దాతయు భోక్తయు విధాయకుండు నీమువ్వురు నరకంబుఁ జే
 రుదురు. - శ్లో॥ యే ప్రయచ్ఛంతి తే దేవి శ్రాద్ధ మేకాద-దినే । నష్టాత్తానస్తుతే
 మూఢాః పతన్తి నరకే ధ్రువం॥ అనియెడుసాదోక్తక్రమంబుగా నేకాదశీదినం
 బునం దేవరులయిన శ్రాద్ధం బొనర్చిరేని నష్టబుద్ధు లగునమ్మాభజనులు నరకం
 బునం బడుదు రీయర్థంబు నిశ్చయంబు. - శ్లో॥ ఏకాదశ్యాం ద్విజ్రతేష్ట శ్రాద్ధకర్త
 నకారయేత్ । కుత్యాద్యది సపావీస్యా ద్భోక్తాచేన్నరకం వ్రజేత్॥ అనియెడు

ముద్గలవచనప్రామాణ్యంబున నేకాదశియందు శ్రాద్ధకర్తృం బొనర్చినవాఁడు పా
 పాత్తుండగును భుజించినవాఁడు నరకంబునం బడు. శ్లో॥ మహాదోషమయంచా
 న్న మేకాదశ్యాం భవే ద్యది । నదాతవ్యం నభో క్తవ్యం నాఘాతవ్యం విశేషతః॥
 అనియెడుపరాశరవచనప్రామాణ్యంబుచే నేకాదశియం దన్నంబు మహాదోషమ
 యం బగును గావున నయ్యోదనంబు పితృదేవతల నుద్దేశించి యిడఁగూడదు తా
 నును భుజింపఁదగదు తదాఘ్రాణం బైన సలుపఁదగదు. శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధం
 హరిదినే యది కుర్యా ద్విమోహితః । కర్తా ప్రతిగృహీతాచా ప్యుభౌ నిరయ
 పాతినౌ॥ అనియెడుభారద్వాజోక్తిప్రామాణ్యంబున హరిదినంబునం దెవ్వఁడేని
 విమోహితుండై యాద్యశ్రాద్ధం బొనరించు నాశ్రాద్ధకర్తయు భోక్తయు నీయిరు
 వురు నిరయంబునం బడుదురు. శ్లో॥ ఆబ్దికం యస్తు కురుతే సంప్రాప్తే హరివా
 సరే । తచ్చాద్ధం రాక్షసై ర్భోజ్యం శ్రాద్ధసిద్ధిర్నవిద్యతే॥ అనియెడుశుక్రవాక్య
 ప్రామాణ్యంబున హరివాసరంబునం దాబ్దికం బెవ్వఁ డాచరించు నాశ్రాద్ధంబు
 రాక్షసభోజనంబు గాని పితృభోక్తవ్యంబు గాదు గావున దానికి శ్రాద్ధసిద్ధి కలుగ
 నేరదు. శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధం హరిదినే యది స్యాత్తం నచారయేత్ । పిణ్డ మేకం
 ప్రదాయాథద్వాదశ్యాం శ్రాద్ధ మాచరేత్॥ అనియెడుబోధాయనోక్తక్రమంబు
 గా శ్రాద్ధంబు హరిదినంబునం దాచరింపఁగూడ దదినంబునం దొకపిండంబు ద
 ర్భలయం దొసంగి ద్వాదశియందు యథాశాస్త్రంబుగా శ్రాద్ధంబు సేయవలయు,
 శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధ మపితృజ్య సంప్రాప్తే హరివాసరే । ప్రదాయకం తదాపిణ్డం ప
 రే ద్యుశ్శాద్ధ మాచరేత్॥ అనియెడుబృహత్పరశ్రోతవచనప్రామాణ్యంబునఁ
 బ్రాప్తం బైనహరిదినంబునం దాద్యశ్రాద్ధం బైనను విడిచి యదినంబునఁ గుళ
 కూర్చమం దొకపిండంబుఁ బెట్టి మఱునాఁ డాశ్రాద్ధకర్తంబు యథావిధిగా నా
 చరింపవలయు, శ్లో॥ పితు ర్దశాహమధ్యే వా సంప్రాప్తే హరివాసరే । పిణ్డదా
 నం న కుర్వీత న తిలోదకసత్కియాం॥ అనియెడుకపిలనంహితోక్తిప్రకారంబు
 గాఁ బితృదశాహమధ్యంబున నైనను సంప్రాప్తం బైనహరివాసరంబునందుఁ
 బిండదానంబును దిలోదకాదినత్కియలును నరుండు సలుపరాదు, శ్లో॥ అక్మ
 త్వా శ్రాద్ధనియమాణ జలపిణ్డవివర్జితాః । జలదానవిహీనాశ్చ వ్రజధ్వం వైష్ణ
 వం పదం॥ అనియెడుకుత్సాంగధచరితోక్తిప్రకారంబుగా నాయాశ్రాద్ధదినంబుల
 నేకాదశి సంప్రాప్తం బాయెనేని యందు శ్రాద్ధనియమంబులు చాలించి జలపిండ
 వివర్జితులై జలదానవిహీనులై వైష్ణవపదంబుఁ జేరవలయు. శ్లో॥ ఆమేనవా హి
 రణ్యేన శ్రాద్ధ మేకాదశీదినే । కుర్వన్నరక మాప్నోతి యావదాఘాతసంప్లవమ్॥
 అనియెడుకపిలనంహితోక్తిప్రకారంబుగా నేకాదశియం దామశ్రాద్ధంబైనను హి
 రణ్యశ్రాద్ధంబైనను జేయువాఁడు ప్రళయవర్యంతంబు దుర్గతినిం బడు, శ్లో॥ నై
 మిషా ద్యాగమో కదీత్యుక్తాహి వైష్ణవాః । నైకాదశిం త్యజేయ స్తేమ

హాపత్రైభయేపిచ॥ అనియెడుభవిష్యత్పురాణోక్తిప్రకారంబుగా వైఘానసాద్యా
గమోక్తదీక్షాయుక్తు లగువైష్ణవులు మహావిపత్తియందైనను బ్రాణభయంబు
నందైన నేకాదశీవ్రతంబు విడువఁగూడదు, శ్లో॥ సూతకాదౌ యథాశ్రాద్ధం
సూతకాంతే విధీయతే । తథైవై కాదశీశ్రాద్ధం ద్వాదశ్యాం ప్రవిధీయతే॥ అని
యెడుముద్గలస్మృతివచనప్రామాణ్యంబున సూతకమృతకాదులయందుఁ బ్రస
క్తం బైనశ్రాద్ధంబుసూతకాంతంబునం దేమాడ్కి విధియింపంబడు నాప్రకా
రంబుగా నేకాదశీశ్రాద్ధంబు ద్వాదశీయందు విధియింపంబడు. శ్లో॥ యథా శౌ
చాబ్దికశ్రాద్ధ మాశౌచాంతే విధీయతే । తథైవై కాదశీశ్రాద్ధం తత్కుర్యాత్త
దనంతరమ్॥ అనియెడుశ్రీసరాశరవచనప్రామాణ్యంబున నాశౌచంబునందుఁ బ్ర
సక్తం బైనయాబ్దికశ్రాద్ధంబు మఱునాఁడు సేయవలయు, శ్లో॥ యథా శౌచ
గతం శ్రాద్ధ మాశౌచాంతే విధీయతే । తథైవై కాదశీశ్రాద్ధం ద్వాదశ్యామేవ
కారయేత్॥ అనియెడుస్మృతिसంగ్రహోక్తిక్రమంబుగా నాశౌచగతం బగుశ్రా
ద్ధం బాశౌచాంతంబునం దేమాడ్కి విధియింపంబడు నాప్రకారంబుగా నేకాదశీ
శ్రాద్ధముద్వాదశీయందు విధియింపంబడు. శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధం హరిదినే యది కు
ర్యాద్విజాతికః । కర్తాప్రతిగృహీతాచాఽప్యభౌ నరకగామినా॥ అని భారద్వా
జోక్తిక్రమంబుగా నద్యాహ్వానంబు హరిదినంబునందుఁ బ్రసక్తం బైనయా
ద్యశ్రాద్ధం బానర్చనేని కర్తృభోక్తలిరువురు నరకంబునం జేరుదురుశ్లో॥ ఆ
బ్దికం యోహి కురుతే సంప్రాప్తే హరివాసరే । తచ్ఛ్రాద్ధ మానురైర్భుక్తం
శ్రాద్ధకర్త వివర్జయేత్॥ అనియెడుభారద్వాజవచనాంతరప్రామాణ్యంబున సం
ప్రాప్తం బగుహరివాసరంబునం దాబ్దికం జెవ్వఁ దాచరించుఁ దచ్ఛ్రాద్ధం బాను
రభుక్తంబు గాని పితృభుక్తంబు గాదు గావున నాప్రాద్ధ శ్రాద్ధంబు వర్జింపవల
యు, శ్లో॥ ద్వాదశ్యా ముపవాసశ్చేచ్ఛాద్ధం తత్ర వివర్జయేత్॥ పరేహనిచ
కర్తవ్యం తచ్ఛాశౌచాం తవత్ స్మృతమ్॥ అనియెడుబృహత్పరశ్రమోవచనప్రా
మాణ్యంబున ద్వాదశీయం దుపవాసవ్రతంబు సంభవించెనేని యాశౌచమధ్య
శ్రాద్ధం బాశౌచాంతంబునందుఁ జేయుచందంబున ద్వాదశీయందు శ్రాద్ధంబు
వర్జించి మఱునాఁడు సేయవలయు, శ్లో॥ ఏకాదశీం పరిత్యజ్య ద్వాదశ్యామేవ
వైష్ణవః । కుర్యాచ్ఛ్రాద్ధాదికం కర్తృప్రత్యజ్ఞం పద్మసంభవ॥ అనియెడుపాద్మసం
హితావచనప్రామాణ్యంబున వైష్ణవుండు ప్రతినంవత్సరంబునం దేకాదశీయం
దుఁ బ్రసక్తం బైనశ్రాద్ధంబు విడిచి ద్వాదశీయందుఁ జేయవలయు, శ్లో॥ గ్రస్తా
స్తమిత ఆదిత్యే యథా శ్రాద్ధం పరేహని । తథైవై కాదశీశ్రాద్ధం ద్వాదశ్యా
మేవ కారయేత్॥ అనియెడుస్మృతिसంగ్రహావచనప్రామాణ్యంబున నాదిత్యుం
డు గ్రస్తాస్తమితుం డైనదినంబునందుఁ బ్రాప్తం బైనశ్రాద్ధకర్తృం జేరీతి మఱు
నాఁడు సేయంబడు నట్లేకాదశీశ్రాద్ధంబు ద్వాదశీయందుఁ జేయవలయు.—శ్లో॥

ప్రదక్షిణ మనువ్రజ్య భుజ్జీత పితృసేవితమ్ । శ్రాద్ధం కృత్వాతు యో విప్రో
 నభుజ్జీ పితృసేవితమ్ । హరి రేవ నగృహ్లాతి పితరశ్చ దివౌకసః ॥ అనియెడుస్మృ
 త్యంతరవచనప్రామాణ్యంబునంజేసి యాసీమాంతం బనుగమించి ప్రదక్షిణం
 బొనర్చి పితృశేషం బిష్టజనులతో శ్రాద్ధకర్త భుజింపవలయు నట్లాప్పదేని పితృ
 దేవతలును దేవతలును నాహవిస్సు పరిగ్రహింపరు - శ్రాద్ధకర్తంబు కర్తృభోజ
 నాంతంబుగావున నిమంత్రితుల భుజింపంజేసి కర్త యుపవసించెనేని యాశ్రా
 ద్ధంబు నిరర్థకంబు. — శ్లో॥ ప్రాహ్లాదన్యాశ్చ తస్మై స్వర్ణానముదయ స్తత్ర వేధే
 దశమ్యాః కర్తవ్యా నోపవాసః । ఫలం మోహినీపర్యగృహ్లాత్ । పౌరాణిక్యాతు
 రుక్తాజ్ఞదముఖచరితైః ప్రాప్తవత్యాపదవ్యా । శుద్ధాం సిద్ధాంతయంతః కతిచన
 కృతిన స్సర్వదోర్ఘ్యుంతివిద్ధామ్ ॥ అనియెడుస్మృత్యుత్తరవచనప్రామాణ్యంబున
 సూర్యోదయంబుకంటె ఘటికాచతుష్టయప్రమాణపూర్వకాలం బరుణోదయ
 సంజ్ఞితం బగు నందు దశమివేధ గలిగెనేని యాతిథియం దుపవసించుగూడదు.
 ఉపవసించెనేని తత్ఫలంబు మోహినీపరిగ్రహీతంబు గావున నాయుపవాసంబు
 నిష్ఫలంబగు. రుక్తాంగదముఖచరితంబులచే సంప్రాప్తం బగుపౌరాణికపదవిచే
 గొందఱు ప్రాజ్ఞులు శుద్ధైకాదశిని సిద్ధాంతం బొనరించుచు నకలప్రకారంబుల
 విద్ధైకాదశిని ద్యజించెదరు. — శ్లో॥ సంకటే విషయే ప్రాప్తే ద్వాదశ్యాం పా
 రయే త్కథం । అద్భిస్తు పారణం కుర్యా త్పునర్భుక్తం నదోషకృత్ ॥ అతసీ
 తులసీ ధాత్రీ ద్వాదశ్యాం యస్యనోదరే । కేన భుక్తం రుదత్యన్నం కి మ్మయా
 దుష్కృతం కృతమ్ ॥ అనియెడుస్మృత్యుత్తరవచనద్వయప్రామాణ్యంబున ద్వా
 దశియందు సంకటవిషమాదికంబు ప్రసక్తం బాయెనేని కాలం బతేతంబు గా
 కుండ నీరపారణం బాచరించి తదనంతరకాలంబునందు భుజించుట దోషయుక్తం
 బు గాదు. ద్వాదశియం దతసియుఁ దులసియు ధాత్రీయు నెవ్వనికుడిం బడకుం
 దుఁ దద్భుక్తాన్నంబు నే నేమిపాపంబొనర్చినో యిట్టిపాపాత్తునికుడిం బడితినని
 రోదనంబుసేయు. — శ్లో॥ నిట్టిప్రమాణంబులకును. — శ్లో॥ మృతాహ స్సమతిక్రమ్య
 చణ్డాలః కోటిజన్తవః । మాతాపిత్రోర్మృతదినం పరిత్యజ్య హరాధమః । యది
 కుర్యా దన్యదినే మహత్పాతకమాప్నుయాత్ ॥ ఇత్యాదివచనంబులకును బర
 స్పరవిరోధం బుదయించుచుండిన నుభయవిధార్థవచనంబులకుఁ బ్రామాణ్యసం
 పాదనార్థంబు వ్యవస్థ గల్పింపవలయు. నట్లన్న నరుణోదయవేధోదయవేధలకు వై
 ష్ణవావై ష్ణవవిషయవ్యవస్థ గారుడస్కాందపురాణవ్రతవ్యవస్థ యగువగిది ద్వాదశ్యే
 కాదశీశ్రాద్ధకర్తవ్యతాపరంబు లగుప్రమాణంబులకు వై ష్ణవైకైకావై ష్ణవవిష
 యత్యవ్యవస్థ పాద్యసంహితావై ష్ణానసంగ్రహహేమాద్రి ధర్మ సేతుబంధన పురు
 షార్థసుధానిధినకలసంప్రదాయదీక్షికాదిగ్రంథంబులచే నిర్ణయింపబడియో గాన

నర్వంబు సమంజసంబగు. నిక జయంతీనిర్ణయంబు వర్ణించెద నెట్లన్న. — శ్లో॥ అప్త

—◆◆◆జయంతీనిర్ణయము.◆◆◆—

ఘోషంవా నవఘోషంవా దశఘోషం యదిరోహిణీ | కళామాత్రంతు యత్రాస్తే
సాజయంతీతిక్తిర్నితా॥ అనియెడువచనప్రామాణ్యంబు నప్తమియందైనను నవమియం
దైననుదశమియందైనను రోహిణీనక్షత్రంబు కళామాత్రంబైన నుండేనేని యా
తిథిజయంతి యనంబడు. — శ్లో॥ జయన్త్యా సర్వయోగేషు ఋతుమేవ విచక్షతే ॥
అనియెడువచనంబుచే జయంతియందుఁ దిథివారయోగకరణాదులకంటె నక్ష
త్రంబు ముఖ్యంబగును. — శ్లో॥ సప్తమీ కృత్తికా విద్ధా మప్తమీ రోహిణీం
త్యజేత్ | నవమీ దశమీ గ్రాహ్య రోహిణీఘటికాయుతా ॥ అనియెడున్యాయంబున సప్తమీవిద్ధ యైనయప్తమియుఁ గృత్తికావిద్ధ యగురోహిణీయు వర్జిం
చి నవమీతిథి యైనను దశమీతిథి యైనను రోహిణీఘటికాన్వితం బాయెనేని
వైష్ణవం దాతిథి గ్రహింపవలయు. — శ్లో॥ ఏకమాసే నునిశ్రేష్ఠ యది ఋతు
ద్వయం భవేత్ | వ్రతోపవాసదానాదిపరేకార్యం మహత్ఫలమ్ ॥ పరేతు రో
హిణీహి నే పూర్వం ఋతు నమాచరేత్ | అన్యథా కారయేద్యస్తు రాజా రాష్ట్రం
వినశ్యతి ॥ అనియెడున్యాయంబున నొకమాసంబునందు నక్షత్రంబులు రెండాయె
నేని పరస్పరంబునం దొనర్చినవ్రతోపవాసదానాదికంబు మహత్ఫలంబగుఁ బర
దినంబు రోహిణీహి నం బాయెనేని నక్షత్రయుక్తం బగుపూర్వతిథియందుపవా
సాదికం బాచరింపవలయు నెవ్వఁ డైన నట్లానర్పణేని యారాజు నారాష్ట్రం
బును నశించు. — శ్లో॥ ఏకస్థిక్తి సింహమాసేతు యదిచే దప్తమీద్వయమ్ |
పరస్థి న్నేవకార్యాస్యా జ్ఞయంతీ యది రోహిణీ॥ నోచే త్తథాపూర్వతిథి కార
యే ద్రోహిణీయుతామ్ | ప్రాజాపత్యం చోభయత్ర నోచేత్సగళిరోయుతామ్॥
అప్తమీం నవమీం వాపి జయంతీం కారయే ద్భుధః ॥ అనియెడువచన
ప్రామాణ్యంబున నొకసింహమాసంబునం దప్తమీద్వయంబు ప్రసక్తంబాయె
నేని రోహిణీయుక్తం బైనపరతిథియందు జయంతి యాచరింపం దగుఁ బర
తిథియందు నక్షత్రంబు చూపడదేని రోహిణీయుక్తం బగుపూర్వతిథియందు
జయంతి సాచరింపవలయుఁ బూర్వాపరతిథులయందు రోహిణి గన్పడదేని పండి
తుండు మృగశిరస్సమన్వితం బైనయప్తమియందైనను నవమియందైనను జయం
తి సేయవలయు. — శ్లో॥ సింహయుక్తాప్తమీ గ్రాహ్య ఋతుహి నాపిపా యది |
పరస్థి న్నేవకార్యాస్యా న్మృగేణసహితాప్తమీ॥ అనియెడువచనప్రామాణ్యంబున
సింహయుక్తం బైనయప్తమి గ్రహింపవలయు నాతిథియందు జయంతి సేయవల
యు. — శ్లో॥ ఏకస్థి న్నేననష్కాన్తే యది ఋతుద్వయం భవేత్ | పూర్వఋతుం
పరిత్యజ్య ఉత్తరేతు సదాచరేత్ ॥ అనియెడు ప్రామాణ్యవచనంబున నొక్క
సంక్రమణంబునందు నక్షత్రంబులు రెండాయెనేని పూర్వఋతుంబు వర్జించి

బోధయిత్వా జగద్గురుమ్ || సమభ్యర్చ్య జనో విష్ణుం నిజదోషం వినాశయేత్ |
 అనియెడియానందసంహితోక్తిప్రకారంబుగా సూర్యుండు చాపగతుం డాయె
 నేని యమ్మానంబునందుఁ బ్రతిదినంబునం దుషఃకాలంబున స్తోత్రంబులచేఁ గేశ
 వుని మేలుకొలిపి యథావిధి నర్చించి ముద్గాన్నంబు నివేదితంబు సేయవలయు
 నట్లొర్చె నేని యేకదినభగవదారాధనంబుచే భాగవతుండు ద్వాదశాబ్దాహస్సమా
 రాధనఫలంబు లభియించునట్లు నూర్గశీర్షమానంబునందుఁ బ్రతిదినంబు పూజించె
 నేని విశేషఫలంబు లభించు నమ్మానంబునం దుషఃకాలంబున శిష్యసమేతుండై
 భగవత్తుందిరకవాటోద్ఘాటనం బొనర్చి దీపంబుల నారోపించి దేవదేవు నర్చింప
 వలయు ముద్గాన్ననివేదనంబు సేసి లవంగకర్పూరాదిపరిమళద్రవ్యమిళితతాం
 బూలాదిముఖవాసనాదిద్రవ్యసమర్పణంబు సేయవలయు ననంతరంబు నుస్థిరం
 బుగాఁ గవాటంబులు బంధించి సాధ్యోపాసనాదిభగవదాజ్ఞ సెల్లించ వలయు
 నేతన్తాసార్పనంబుచే సంవత్సరార్చాఫలంబు లభియించు నుత్తరాయణదక్షిణాయ
 నంబులు రెండును దేవతలకు నొకయహోరాత్రం బగు నట్టియహోరాత్రంబులు
 మొప్పది జరగనేని దైవతం బగుమానం బగు నద్దేవతాదినంబున కుషఃకాలంబు
 ధనుర్మాసం బని పెద్ద లెఱుంగుదురు. కావునఁ జాపమానంబునందు సర్వవిధ
 ప్రయత్నంబులచేఁ బ్రత్యుషఃకాలంబునందుఁ బూర్వోక్తక్రమంబుగా భగవదా
 రాధనంబు సేసి జనదోషంబుఁ గొపవలయు. — శ్లో॥ ఆషాఢాదిషుమాసేషు శయనం
 కార్తికావధిచాపంగ తే దివానాథే ఉత్థాప్యశయనాద్ధరిమ్ || సవిష్ణులక్షణై స్తోత్తై
 ర్బహుభిః పరిగీయచ | ఉషఃకాలేతు సంప్రాప్తే త్వగ్చయిత్వా జనార్దనమ్ || ఉపచా
 రైః పోడశభి ర్ముద్గాన్నంచ నివేదయేత్ || అనియెడు బ్రహ్మాండపురాణోక్తక్రమంబుగా
 నామాధతుడ్డకాదశిమొదలుగాఁ గార్తికశుద్ధకాదశివర్యంతంబు భగవంతుండు పాల
 వెల్లియందు శేషతల్పంబుపై యోగనిద్ర యొనర్చునట్టిశ్రీమన్నారాయణుని మే
 లుకొలిపి ధనుర్మాసంబు సంప్రాప్తం బైన నం దుషఃకాలంబున శయనంబువలన
 భగవదుత్థానంబు ప్రార్థించి యుత్థితుం డగుహరిని లక్షణలక్షితంబు లగుబహు
 స్తోత్రంబుల వినుతించి పూర్వోక్తక్రమంబుగా పోడశోపచారంబులఁ బూజించి
 ముద్గాన్ననివేదనం బొనర్పవలయును. — శ్లో॥ చాపంగతే తత స్సూర్యే ప్రత్యు
 ష స్సానమాచరేత్ | అర్చయేచ్ఛ జగన్నాథం యావత్సూర్యోదయా త్వరా ||
 తతః ప్రభాతసమయే చార్ఘం ప్రక్షిప్య వైష్ణవః | గాయత్రీంచ తతో జప్త్వా
 ఉపతిష్ఠేత్ భాస్కరమ్ || అనియెడియాదిత్యపురాణోక్తప్రకారంబుగా వైష్ణవం
 దు ధనుర్మాసంబునం దుషఃకాలంబున మేల్కొంచి కృతస్నానం దై సూ
 ర్యోదయంబుకంటఁ బూర్వకాలంబునం దుక్తప్రకారంబుగా శ్రీహరి నారాధించి
 తదనంతరంబు ప్రభాతకాలంబునం దర్శ్యప్రదానం బొనరించి యథాశక్తిగా

యత్రీమంత్రజపంబు సేసి సూర్యోపస్థానంబు సేయవలయు. — శ్లో॥ కోదణ్డస్థే న
 వితరిప్రత్యుషః పూజయేద్ధరిమ్ । సహస్రాబ్దార్చనఫలం దినే నై కేన సిద్ధ్యతి॥ అని
 యెడుభాగవతపురాణో క్తక్రమంబుగా ధనుర్మాసంబునందుఁ బ్రత్యుషఃకాలంబు
 ల భక్తుండు విష్ణువు నారాధించెనేని యేకైకదినార్చనంబుచే వేయిహోయనంబు
 లు శ్రియఃపతి నారాధించినఫలంబు లభియించు. — శ్లో॥ బ్రాహ్మే ముహూర్తే సం
 ప్రాప్తే రవౌ ధనుషి సంస్థితే । స్నానం కృత్వా స్వసూ క్తేన షోడశై రుపచారకైః॥
 నగరగ్రామరక్షార్థ మర్చయిత్వా శ్రియఃపతిమ్ । సహస్రవార్షికే పూజా దినే నై
 కేన లభ్యతే॥ చాపస్థితే ఉషఃకాలే రవౌ ప్రతిదినం హరిమ్ । స్నాత్వా గృహస్థ
 శ్శుద్ధాత్మా సమభ్యర్చ్య నివేదయేత్ ॥ అనియెడుశ్రీవైఖానసాగమో క్తప్రకా
 రంబుగా ధనుర్మాసంబునందు బ్రాహ్మం బగుముహూర్తంబునఁ గృతస్నానం దై
 భక్తుండు నగరగ్రామరక్షార్థంబు పురుషసూ క్తంబుచే షోడశోపచారంబుల
 శ్రియఃపతి నర్చించెనేని యేకైకదినారాధనంబుచే సహస్రవార్షికహరిపూజాఫ
 లంబు లభియించు గృహస్థుండు ధనుర్మాసంబునం దుషఃకాలంబునఁ బ్రతిదినంబు
 స్నానం బొనర్చి శుద్ధాత్ముండై యు క్తప్రకారంబుగా హరి నారాధింపవలయు.
 శ్లో॥ ఏకాదశ్యాం సితే పక్షే చాపే తిష్ఠతి భాస్కరే ఉత్సవం కారయే ద్ధీమా న్వే
 దపారాయణై స్సహ॥ అనియెడుజ్యోతిషాస్త్రప్రసిద్ధభాస్కరీయపార మేష్ట్యాదిగ్రం
 థో క్తక్రమంబుగా మార్గశీర్ష మాసంబున శుక్ల పక్షే కాదశియందు వేదపారాయ
 ణపూర్వకంబుగా మేధావి యగువాఁడు భగవంతున కుత్సనంబు సేయవలయు.
 శ్లో॥ చాపే స్థితే ఉషఃకాలే రవౌ ప్రతిదినం హరిమ్ । పూజయే దిత్యాదివాసిష్ఠ
 వచనస్రామాణ్యంబున ధనుర్మాసంబునం దుషఃకాలంబునం బూర్వో క్తక్రమం
 బుగా హరిసమారాధన సేయవలయు. — శ్లో॥ కోదణ్డస్థే రవౌ విప్ర న్స్నిత్వా
 ప్రత్యుషసి స్వయమ్ । మా మ్మానాథం జగన్నాథం నిత్యం భ క్తినమన్వితః॥
 ముద్గాన్నమాదరా న్నహ్యం వినివేద్యగుణో త్తరమ్ । ప్రాటోధమం సూ క్తమాలాం
 గోదోక్తాం ద్రావిడాకృతిమ్॥ త్రింశద్గ్రాహాత్తి కాం దివ్యాం నుతిరూపాం మమ
 ప్రియామ్ । భ క్తాఙ్గీ రేణువిహిత ప్రాటోధక్య క్తి పూర్వికామ్॥ గాథాపూర్వార్థో త్త
 రార్థ మనుసన్ధాపయే ద్రమే నిత్యం ప్రిత్యానుసన్ధానై ర్దేశికై ర్త్వరాయణైః॥
 సదా తా మనుసన్ధాయ కృత్వా నిగమనం తతః॥ తాన్తుగాథా నుగోదోక్తా స్నే
 కై కాం ప్రత్యహం పునః॥ అనుసన్ధాయ తత్కాలే తన్వాసే పురతో మమ । తత్ప్ర
 సాదం తతో భుక్త్వా కృతకృత్యో భవిష్యతి । అనియెడుక్రీమన్నారాయణసం
 హితో క్తప్రకారంబుగా ధనుర్మాసంబున విప్రుండు ప్రతిదినం దుషఃకాలంబునం
 దు స్నానం బొచరించి శ్రీనాథుండును జగన్నాథుండు నగునమ్మ భ క్తినమన్వి
 తుండై పూర్వో క్తక్రమంబుగా నర్చించి యాదరపూర్వకంబుగాఁ బాపనర్మభో
 గ్గృత్యవిశిష్టం బగుముద్గాన్నంబు నాశర్చింపవలయుఁ త్రింశద్గ్రాహాత్తి కయు దిష్క

యు ద్రవిడాకృతియు మత్స్యీయము నగునంస్తుతిని భక్తాంఘ్రి రేణువిహితదశగా
థాత్మిక ప్రబంధానుసంధానపూర్వకంబుగా నేకైకగాథాపూర్వార్థోత్తరార్థంబు
లు మున్నడిపిన్నడిగా మత్స్యరాయణు లగువైష్ణవులు నిత్యం బనుసంధింపవలయు
నట్లనుసంధించి నిగమించి ప్రత్యహంబు క్రమంబుగా నాముప్పదిపాటలయం దొ
క్కొకగాథ నాకట్టెదుట ననుసంధించి సంధోపాసనాదిమదీయాజ్ఞ సెల్లించి యా
ప్రసాదంబు భుజియించి కృతకృత్యు లగుదురని శ్రీదేవి నుద్దేశించి శ్రీమన్నారా
యణుం డానతిచ్చె నిట్లగురూర్ధ్వహుం డుపన్యసింప విని యాశ్రితులు సంతసించి
మహాత్మా సౌమ్యజామాతృయోగీంద్రుండు భగవద్రామానుజమునియపరావ
తారం బని వినియుండితిమి. ఆయర్థంబునందుఁ బ్రమాణం జెయ్యది యని యడుగ
వారల కయ్యుర్యన త్తముండు చెప్పినప్రకారంబు వివరించెద నెట్లన్న.

◆◆◆మణిచాళిమహామునులు రామానుజాపరావతారం బని నిరూపించుట.◆◆◆

శ్లో॥ మన్నియోగా ద్భూతపుర్యా మహీనా మిశ్వరః కతా । శ్రీరామానుజ
రూపేణ జనిష్యతి సతా మ్ముదే॥ విశిష్టాదై వ్యతసిద్ధా న్తప్రతిపాదనతత్పరమ్ । భాష్యం
నిర్మాత వేదా న్తనూత్రాణా మర్థత త్వవిత్ ॥ తదాశ్రయా స్సదాచారా సాత్వికా
న్తత్త్వదర్శినః । వేదా న్తద్వయతత్త్వజ్ఞా భవిష్యన్తి గురూ త్తమాః ॥ పునర్భవిష్యతి
శ్రీమా న్మన్నియోగా న్మహీతలే జనిష్యతి శ్రీనగర్యాం యతీంద్రప్రవణాత్తనా ॥
యత్పద్యం ద్రావిడామ్నాయా ద్యారమ్భానై భవిష్యతి । సవవ సౌమ్యజామా
తృసంజ్ఞకస్సాన్య న్మహామునిః ॥ అనియెడుబ్రహ్మాండపురాణ ప్రసిద్ధబదరికాశ్రమ
మాహాత్మ్యోక్తక్రమంబుగా నన్నన్నియోగంబున శేషుండు కలియుగంబున శ్రీ
భూతపురియందు నత్పురుషులసంతోషంబునకై శ్రీరామానుజరూపంబున నవత
రించు వేదాంతసూత్రార్థత త్వవి త్తముఁ డగునమ్మహాత్ముండు విశిష్టాదై వ్యతసిద్ధాం
తప్రతిపాదనతత్పరం బగుభాష్యంబు నిర్మించుఁ దదాశ్రితులు సదాచారసంపన్ను
లును బరమసా త్వికులును దత్త్వవి త్తములును వేదాంతద్వయార్థయాభాత్త్వ
వి త్తములు గాఁగలరు. శేషమూర్తి యగునయ్యతీంద్రుండు మగిడి మన్నిదేశం
బునఁ బుడమిని దిరునగరియందు యతీంద్రప్రవణాత్తకుం డై జనియించు నద్దేశి
కేంద్రునిపద్యంబు ద్రావిడామ్నాయాదిప్రబంధాధ్యయనాధ్యాపనంబులకు నా
ద్యంతంబుల భగవజ్జను లనుసంధింతు రయ్యాచార్యశ్రేష్ఠుండు సౌమ్యజామాతృ
యోగీంద్రసంజ్ఞతుండు గాఁగలఁడని శ్రీమన్నారాయణుండు వక్కాణించెనని య
వ్యాదిభీకరగురుం డానతియ్య నాకర్ణించి మిగుల సంతోషించి యద్దేశి కేంద్రుని
వీడ్కొని యావైష్ణవులు నిజనివాసంబులకుఁ జని రంత.

—●●◆—వాదిభీకరగురుని భాగవతభక్తి—◆●●—

శా. శ్రీనుంతుం డగువాదివికరగురుశ్రేష్ఠుండు శ్రీవైష్ణవ
సోమారాధన మాచరించుచును దేశజోమోద మొప్ప న్యతి

స్వామిన్ నెమ్మది నుంచి వేదశిఖరద్వంద్వంబు శిష్యాశికిన్
సేమం బొప్ప రచించుచు న్నట వసింఁచెన్ శ్రీ శు సేవించుచున్.

338

సీ. అంత ధనుర్దాసమావిర్భవించినఁ, బరవాదిభీకరగురువరుండు
నిత్యము భక్తితోఁగినిఖిలభాగవతార్చనము సేయ నం దొక్కరనఁ డచటికి
వై దేశికుం డగువైష్ణవుం దొక్కరుఁ, డరుదెంచి స్వాతంత్ర్యమలర స్నాన
శాలకుఁ జని యుష్ణజలముల నీరాడి, వేష్టువ లేకున్నవెదకి యూర్ధ్వ
తే. భాగమున నొక్కవేత్రమునవైననణ్ణ, గారిదోవతిఁ గని యది ర గట్టుకొన్న
నార్యుఁ డతనిఁ గటాక్షించిరయనఘ వస్త్ర, మణ్ణగారిది గాఁబోలునన నతండు.
ఆ. అణ్ణగారియింటి ర కవనివైష్ణవు లంద, తాఁధ్యు లగుదు రట్టిరయార్యునింట
నిట్లు నన్నుఁబలుక ర నెవ్వఁడవుర నీవు, తొలఁగు మనుచుఁ గినుకఁబలికె గురుని.
వ. అట్లు తద్వాక్యంబు విని గురుం డిట్లనియె.

336

క. అపచారపడితి ననఘా, కృపసేయు మటంచు మ్రొక్కిరకృతివరుఁ డార్యుం
డుపచార మొదవి యాతని, నపరిశ్రముఁజేసి భోజననాదులఁ దనిపెన్.

337

మ. సిరి మీఱన్ గురుఁ డిట్లు వైష్ణవులకున్ ర స్సిగ్ధాన్న పానాదులం
బరమప్రీతి నొనర్చుచున్ విమతులం ర బ్రామాణికబ్రహ్మత
ర్కరయం బొప్ప జయించుచున్ నిగమశీర్ష ద్వంద్వతత్త్వార్థముల్
కరుణన్ సంశ్రితకోటికిన్ దెలుపుచుంఁగాలంబుఁ బుచ్చెన్ మహిన్.

338

చ. పర గుణరత్నవార్ధి యగునవాదిభయంకరదేశికేంద్రుఁ డా
కరణి శతాబ్దముల్ గడపి ర కారుణికుం డగుటన్ సుతాదులం
దురునిజతేజ మాశ్రితజనోద్ధరణంబున కుంచి యంత నుం
దరవరయోగిరాజపద ర తామరసద్వయ మొందె భక్తితోన్.

339

—♦— వాదిభీకరాచార్యులవారితనియను. —♦—

శ్లో॥ వేదాంతదేశికకటాక్షవివృద్ధబోధమ్ ।

కాంతోపయంత్యయమినః కరుణైకపాత్రమ్ ।

వత్సాన్వవాయ మనవద్యగుణై రుపేతమ్ ।

భక్త్యా భజామి పరవాదిభయంకరార్యమ్ ।

340

ఉ. ఏకృతి కణ్ణగారుగురు ర వేంచఁ బితామహుఁ డేమనీమి క
స్తాశయశుం డనంతగురుసూర్యుఁడు తండ్రి వృషాచలేశ్వరుం
డేకని కిష్టదైవతమునెల్లపు డానయనారుదేశిక
శ్రీకరపాదపద్మముల ర సేమ మెలర్ప ముదిం దలంచెదన్.

341

ఉ. ఆనయనారుదేశికపరదాంఘ్రినరోజసమాశ్రితుండు రా
మానుజదేశికేంద్రసుతుఁ ర డాపరవాదిభయంకరార్యున
న్మాతనప్త యానిగమరమాళిగురూద్యహుఁ డన్తదీయదు

ఉన్న దీయతపోవేష శ్రీ మంతః జూచి, సంశయించుచుఁ బలికె నీరసరణి నన్ను. ౩౪౬
 వ. వత్సా శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబుల ధరియించియు నిట్లుజటిలత్న
 శ్శశ్రులత్వకక్షపాలాజపమాలాచీరపరిధానాదితాపసలక్షణంబులఁ దాల్చినాఁడ
 పు గావున నీవు బై రాగివా యని యద్దేశికేంద్రుం డడిగిన నే నట్టివాఁడఁ గాను
 విపుండ నని విన్నవింప నట్లాయె నేని నీకులగోత్రాదికంబు నవి స్తరంబుగా నుదా
 హరింపుమని యగ్గురుండు మగిడి యడిగిన మహాత్మా కణ్వసగోత్రంబు నాపస్తం
 బసూత్రంబును యజుశ్శాఖయు నార్యావర్తకులంబును సంబూరికుడియును
 మంగళాద్రిక్షేత్రవాసంబును శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదివిష్ణులక్షణంబులు గలుగు
 శ్రీరామసుధీవరునకు నప్తయు నట్టివాఁ డగుజగన్నాథకవీంద్రునకుఁబొత్తుండును
 దాదృగ్విధుం డైనకేశవసూరికిఁ బుత్తుండును బరవాదిభీకరనయనారాచార్యశ్రీ
 పాదారవిందమరందపానమత్తతుంది లేందిందిర పురందరుండును శ్రీలక్ష్మీనారాయ
 ణార్యప్రసాదాసాదిత శ్రీభాష్యాది గ్రంథతత్వార్థానుభవజనిత మహానందకందభిత
 హృదయారవిందుండును శ్రీమంగళాద్రినృసింహముఖోల్లాసకరనర్వవిధకైంకర్య
 నిర్వాహకుండును నిత్యనిరతిశయతదీయారాధనపరుండును శ్రీశతాదిదాసాభిధా
 నదాస్యనామాభిరాముండును నుభయకవితాపితామహుండును నగుశ్రీవేంకట
 కృష్ణార్యునకు శ్రీరంగధామంబున వకుళాభరణరామానుజసంయమింద్రునినన్ని
 ధి నిరువదినాల్గుహాసంబులు గురుకులవాసంబుఁ జేసి కాణాదపాణినీయపూర్వ
 మీమాంసాదిసామాన్యశాస్త్రంబుల నుభయవేదాంతంబుల నష్టాదశరహస్యం
 బుల నధికరించి శమదమాద్యనంత కళ్యాణగుణవరిపూర్ణుండై శ్రీపరాశరగోత్రుం
 డగులక్ష్మీనారాయణార్యునకు నహోదరి యగునలమేల్లంగంబయందుఁ బుత్తుం
 డనై జనియించినవాఁడ కేశవనామధేయుండ నస్తదార్యప్రసాదలబ్ధనారాయణ
 దాసాభిధానదాస్యనామంబుఁ గలవాఁడ నని ప్రత్యుత్తరంబుఁ జెప్ప నాశశకోప
 దేశికుం డట్టివైలక్షణ్యంబు గలనీ వేషంబు స్వరూపవిరుద్ధంబు గాన దీని వర్జిం
 చి భగవదాచార్యసన్నిధిని స్వరూపగ్రంథంబు లధికరింపుమని మిగుల నాదర
 పూర్వకంబుగా ననుగ్రహించె నయ్యవసరంబునం దస్తదాచార్యుం డైనయల్ల
 గారాచార్యుం డంజనాద్రీశునకు మంగళాశాసనం బొసర్ప విచ్చేసినం జూచి నా
 ష్టాంగ ప్రణామం బొచరించి యంజలించి యద్దేశికేంద్రునిగొట్టెదుట నముండ
 నై యున్న నగ్గురువరుండు కటాక్షించి వత్సా నీ వెవ్వండవనిన నానివాసస్థలంబు
 మంగళగిరి జననీజనకు లలమేల్లంగయు సంబూరివేంకటకృష్ణార్యుండును దేవరవా
 రాచార్యులు శ్రీరంగాదిదివ్యదేశంబులన్ని యు నేవించి బదరికాశ్రమంబునకుంజని
 యందు నివసించుచుండఁచి జరగుచున్న వాఁడ నని విన్నవించిన వినవధరించి సంశ్రిత
 వాత్సల్యజలధి యగునమ్మహాదేశికేంద్రుండు పుత్రా నీ వస్తదీయుండవై యుండి
 యు నిచ్చిస్వరూపవిరుద్ధం బైనవేషం బేల పూనితివని మగిడి యడుగ నతీరిం బైన

మదీయవృత్తాంతంబంతయు విన్నవించితి నంతఁ బరమకారుణికుం డగునగ్గురువరుం
 డీపూర్వవయస్సు విద్యాభ్యాసంబునకు సాధనంబగుఁ గావున ననంతరం బీప్సితం
 బగుత్తేత్రంబునకుం జని తపం బొనర్చెదవు గాని యిప్పు డస్తత్సన్నిధి స్వరూప
 గ్రంథంబు లధికరించుచు బాలసరస్వతు లని జగతిఁ బ్రఖ్యాతుం డై భగవద్రా
 మానుజసిద్ధాంతనిర్ధారణసారస్వభాముం డైనవిద్యావీరరాఘవస్వామిసన్నిధి
 సామాన్యశాస్త్రంబు లధికరింపుమని నియమించినఁ దదీయశ్రీసూక్తి మహాప్రసా
 దం బని వాఙ్మాత్రంబున నంగీకరించియు మన్తాననంబునకు రుచింపక కైతవభక్తిఁ
 దత్సన్నిధిని వసించి యున్నసమయంబున శ్రీవిల్లిపుత్తూరినుండి తదీయశ్రీపాదప
 ద్మంబు లాశ్రయించిన శ్రీవైష్ణవు లిరువు రేతెంచి సేవింప వారి ననుగ్రహించి
 వారితో దాసునితో నమ్మహీనూరివారిమండపంబుఁ బ్రవేశించి యం దారాత్రి
 వసియింప నప్పు డంజనాద్రీశుం డద్దేశి కేంద్రునకుఁ బ్రసాదం బనుప సంశ్రితుల
 తో నారగించి యవశిష్టంబు దాసున కనుగ్రహింప నది స్వీకరించి కృతార్థుండ
 నై యమృతంబున నొక్కచో నిద్రించుచున్న నపరరాత్రంబున మదీయస్వప్నం
 బునందు శ్రీవిల్లిపుత్తూరినుండి యేతెంచిన శ్రీవైష్ణవులయం దాత్వారని తిరునా
 మంబు గలశ్రీమహాభాగవతుండు మదీయమాస్తంబు గ్రహించి తోడుకచని యి
 రుఁగెలంకుల దీపకళిక లుల్లసిల్లఁ జిత్రకంబళంబుపై ట్టెమోపథానంబున కొరఁగి
 దివ్యస్రగనులేపనాంబరధరుం డై నకలాభరణభూషితుం డై సౌందర్యసౌకుమా
 ర్యాదార్యాదికల్యాణదివ్యమంగళవిగ్రహుండు మందస్తి తనుండరవదనారవిందుం
 డై యొప్పుచున్నయస్త్వదాచార్యులం జూపి సాష్టాంగ ప్రణామంబు సేయించి తదీ
 యశ్రీపాదపద్మయుగళంబు మదీయమాస్తకంబున కాభరణంబుగా నునిచి మత్క
 రం బద్దేశి కేంద్రునిదక్షిణపాణివల్లవంబునం దుంచి మహాత్మా వీనినిమిత్రంబుగా
 మిగుల శ్రమవడి వీనిం బట్టి తెచ్చి మీ కర్పించితి నింక నీదాసుని విడువకుండని
 యప్పగించె నంత మేల్కొంది యాస్వప్నదృష్టవృత్తాంతంబున కాశ్చర్యపడుచు
 ధ్యానపరుండైన యున్ననన్నుం గటాక్షించి యస్తద్గురుండు వత్సా మిగులఁ జిం
 తించుచున్నవాడవు విదిత్రం బగుస్వప్నంబుఁ గంటివా యేమని యడుగ నగ్గురు
 శిఖామణినర్వజ్జత్వంబునకు విస్తయంబుఁ జెంది యాస్వప్నవృత్తాంతం బంతయు
 నెఱింగించినం దెలిసి దరస్తితం బొనర్చి యిటమీఁదనైన మదీయహితోపదేశంబు
 నీమదికి రుచియించునా యని యానతియ్యవెఱచి శ్రద్ధాభక్తిపూర్వకంబుగా సా
 ష్టాంగ ప్రణామం బాచరించినం జూచి మిగుల ననుగ్రహించి తమతోడం దోడుక
 చని యనంతరంబ తన్ని వేశంబున నిర్వాపితజటాపటలుండ నగుదాసునకు శ్రీపాద
 తీర్థతళిహాప్రసాదంబు లొసంగిమంత్రార్థం బీడుముప్పత్తారాయరప్పడియు శ్రీభా
 వ్యంబు మొదలుగాఁ గలనకలగ్రంథంబులం బ్రసాదించి నకలహితంబు లుపదేశి
 శించి నాగలాపురంబున స్వాభిమానాంతర్భూతుం డగువేదనారాయణస్వామి

శా. లక్ష్మీతద్దరధర్మధామబుధజాశీలప్రేమనిష్కామ స
 ర్వత్కౌక్షేమకృదాత్మనామ సుగుణాశరామాయశోభామ స
 త్పత్కౌక్షీస్థరణాభిరామ యతిసుశ్రామా యఘగ్రామ దు
 ర్వత్కౌత్యంతవిరామ దూరగత హేయస్తోమ రామానుజా.

353

క. అక్షయలోకనిదాన వి,చక్షణజనసార్వభౌమ శ శైవాదికుదృ
 క్పక్షప్రక్షేపణ యతి,లక్షణలక్ష్మీతశుభాంగ శ లలితాపాంగా.

354

మాలినీవృత్తము. జనహితకరమంత్రా శ సర్వతంత్రస్వతంత్రా
 వనరుహదళనేత్రా శ వైష్ణవాంభోజమిత్రా
 వినికృతపడమిత్రా శ విద్వదీటోన్మిత్రపాత్రా
 కనకరుచిరగాత్రా శ కర్తవ్యలీలవిత్రా.

355

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాది
 భయంకరాచార్యాభిమతచ్ఛా త్రాపస్తంబనూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయ
 కవిమిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
 బైనమాచార్యనూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం దుత్తరభాగంబున
 శ్రీవేదాంతదేశిక ప్రభావంబును దత్తుత్రచరితంబును శ్రీవాదిభీకరగురువిజయం
 బు సేకాదశీనియనునిశ్చయంబును శ్రీజయంతీనిర్ణయంబును, ధనుర్మాసపూజావి
 ధానంబును నన్నదాచార్యవైభవంబు నన్నది సర్వంబును వక్షోల్లాసము. 356

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఈగ్రంథకర్తకుగురువరంపరాప్రభావంబుఁ బ్రసాదించిన
 నెలకొండపల్లిజియ్యంగారితనియను.

శ్లో॥ రామానుజపదామృజరాజహంస మహర్నిశమ్ ।

శ్రీరామానుజయోగీంద్రం వందే వాత్సల్యసాగరమ్॥

శ్లో॥ క్షమాసారామహాత్మానః కవయో వైష్ణవై త్తమాః ।

క్షమం తాం సాహస మిదం దాసోయ మితి న న్నదా॥

ఆచార్యనూక్తిముక్తావళి.

ఉత్తరభాగము

ముగిసెను.